ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ

ΔΕΥΤΕΡΑΝ ΣΥΝΟΔΟΝ

ΤΗΣ

ΤΕΤΑΡΤΗΣ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,
ΕΚ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

1855.

002
ΠΡΒ
ΠΕΡΔ
ΣΥΝ.Β
1854-1855
Τ.1

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ

ΤΗΣ

ΒΟΥΛΗΣ

ΤΗΣ Β'. ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ Δ'. ΒΟΥΛΕΥΤ. ΠΕΡΙΟΔΟΥ.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Α'.

Τῆς 4 Δεκεμβρίου 1854.

Σήμερον, τὴν τετάρτην Δεκεμβρίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ πεντηκοστοῦ τετάρτου ἔτους, συνελθόντων περὶ τὴν ὁριαθεῖσαν ὑπὸ τοῦ προγράμματος 10 ὥραν π. μ. τῶν ΚΚ. βουλευτῶν καὶ γερουσιαστῶν ἐν τῷ προσωρινῷ βουλευτηρίῳ, παρέστη ὁ μητροπολίτης Ἀθηνῶν μετὰ τῶν βοηθούντων αὐτῷ ἱερέων καὶ διακόνων, καὶ τελέσας ἁγιασμόν, ὑγίασε τούς τε βουλευτὰς καὶ γερουσιαστὰς καὶ τὴν τοῦ βουλευτηρίου αἴθουσαν.

Ἀνηγορεύθησαν μετὰ ταῦτα προσωρινὸς μὲν πρόεδρος ὁ πρεσβύτατος τῶν βουλευτῶν Κ. Δ. Γαβρᾶς, γραμματεῖς δὲ προσωρινοί, ἐκ τῶν νεωτέρων οἱ ΚΚ. Θ. Ζαΐμης, Ἰω. Ταμπακόπουλος καὶ Εὐθ. Κεχαγιᾶς.

Ἀκολούθως δὲ διετάχθη, κατὰ τὸν κανονισμόν, ἡ κλήρωσις τῆς ὑπὸ τοῦ προγράμματος ἀναφερομένης δεκαμελοῦς ἐπιτροπῆς, τῆς ὑποδεχθησομένης μετὰ τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Γερουσίας καὶ τοῦ προσωρινοῦ προεδρείου τὰς ΑΑ. ΜΜ. Γενομένης δὲ τῆς κληρώσεως ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ προεδρείου, ἔλαχον οἱ Κ. Κ. Π. Βάρδογλης, Π. Δεληγιάννης, Μ. Χουρμούζης, Κ. Γριβογεώργης, Γ. Ναύτης, Δ. Βουδούρης, Α. Ἀξέωφ, Δ. Ζῶτος, Ν. Βότσαρης καὶ Ἐμ. Ἀντίπας.

Εἰσῆλθον ἔπειτα ἐντὸς τῆς αἰθούσης οἱ ἐν τῷ προγράμματι ἀναφερόμενοι τοῦ Κράτους ὑπάλληλοι καὶ οἱ κεκλημένοι τῶν ξένων Δυνάμεων ΚΚ. ἀντιπρόσωποι.

Ἐν ὥρᾳ δὲ 11 π. μ. τὸ προεδρεῖον τῆς Βουλῆς ἐξῆλθε, καθ' ἣν τὸ πρόγραμμα ὥριζε τάξιν, μετὰ τῶν ἀνωτέρω κληρωθεισῶν

ἐπιτροπῶν εἰς τὰ πρόθυρα τοῦ βουλευτηρίου πρὸς ὑποδοχὴν τῶν ΑΑ. ΜΜ. καὶ μετὰ τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὡδήγησαν τὸν Α. Μ. τὸν Βασιλίσσαν εἰς τὴν ἰδίαν Αὐτῆς θέσιν, καὶ τὸν Α. Μ. τὸν Βασιλέα, ὅστις ἀναβὰς ἐπὶ τοῦ πρὸς τοῦτο παρεσκευασμένου θρόνου, ἐχαιρέτησε τοὺς ΚΚ. Βουλευτὰς καὶ Γερουσιαστάς. Καθεσθεὶς δ' ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἔχων δεξιόθεν μὲν τὸν πρόεδρον τῆς Βουλῆς καὶ τὰς ἐπιτροπὰς τῶν Σωμάτων, ἀριστερόθεν δὲ τὸ ὑπουργεῖον, τοὺς ὑπασπιστὰς καὶ διαγγελεῖς, ἐξεφώνησε τὸν ἑπόμενον λόγον·

Κύριοι.

«Μετὰ τὰς δυσκόλους δοκιμασίας, αἵτινες Μᾶς ἠνάγκασαν ν' ἀναβάλωμεν τὴν προαναγγελθεῖσαν συγκάλεσιν ὑμῶν, ἂς δοξάσωμεν τὸν Ὕψιστον, εὐχαριστοῦντες Αὐτὸν διὰ τὴν ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τῆς λαοβόρου ἐπιδημίας.

Παρὰ τὴν κοινὴν συμφοράν, ἥτις τοσοῦτον κατέθλιψε τὴν καρδίαν Ἡμῶν, ὑπέστημεν καὶ ἰδίως ἑτέραν σκληρὰν δοκιμασίαν, τὴν ἐκ τῆς ἀώρου στερήσεως τῆς σεπτῆς καὶ φιλτάτης Ἡμῶν Μητρός. Ἡ ἐκφρασθεῖσα κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην συμπάθεια ὅλων τῶν ἐνταῦθα εὑρεθέντων ἐξ ὑμῶν ὑπῆρξε παραμυθητικὸν δεῖγμα τῆς εἰς τὴν θλῖψιν Ἡμῶν ἐθνικῆς συμπαθείας.

Γνωσταὶ περιστάσεις, συνωδευμέναι μὲ ἀξιοβρηνήτους πράξεις, ἔφερον ἀπό τινος τὴν διακοπὴν τῶν σχέσεων μετὰ γείτονος ἐπιτρατείας, μέζημίαν οὐ μικρὰν τῶν ἀμοιβαίων ἐμπορικῶν συμφερόντων. Ἡ Κυβέρνησίς Μου ἐνησχολήθη καὶ ἐνασχολεῖται δραστηρίως εἰς τὴν ἐπανάληψιν τῶν σχέσεων τούτων, καὶ ἐλπίζομεν ὅτι διὰ τῆς εἰλικρινοῦς καὶ εὐεργετικῆς συμπράξεως τῶν Συμμάχων τοῦ γείτονος κράτους μεγάλων Δυνάμεων, τῶν ὁποίων τὰ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος γενναῖα καὶ εὐγενῆ αἰσθήματα ἀκμαῖα καὶ εἰς τὴν περίστασιν ταύτην ἀνεδείχθησαν, θέλομεν ἰδεῖ εὐτυχῶς πληρουμένην τὴν ἐπιθυμίαν Ἡμῶν.

Ἀπέναντι τῆς γιγαντιαίας πάλης, ἥτις ἐξερράγη εἰς τὴν Ἀνατολήν, λόγοι ἀκαταμάχητοι καὶ τοῦ προφανοῦς ἐθνικοῦ συμφέροντος καὶ τῆς ὀφειλομένης πρὸς εὐεργετίδας Δυνάμεις εὐγνωμοσύνης Μᾶς ὑπηγόρευσαν τὴν διακήρυξιν αὐστηρᾶς οὐδετερότητος. Ἐμμένοντες σταθερῶς εἰς αὐτὴν,

οὐδεμίαν θέλομεν ἐπιτρέψει ἡ ἀνεχθῇ πρᾶξιν, ἀντιβαίνουσαν εἰς τ' ἀληθῆ συμφέροντα καὶ τὴν τιμὴν τοῦ Ἔθνους.

Διατηροῦμεν μεθ' ὅλων τῶν Δυνάμεων φιλικὰς σχέσεις, μὴ λησμονοῦντες ὅτι τὸ κράτιστον τῶν συμφερόντων τῆς ἀναγεννωμένης Ἑλλάδος εἶναι ν' ἀρύηται ἐξ αὐτῶν τῶν πηγῶν τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ ὅ,τι ἀγαθὸν προκύπτει εἰς τὴν κοινωνίαν. Καὶ πραγματικῶς, ὅ,τι ἀπαιτεῖται ἀπὸ ἡμᾶς καὶ συντελεῖ τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν εὔκλειαν, εἶναι ἡ ἐσωτερικὴ τῆς κοινωνίας διοργάνωσις διὰ τῆς θρησκευτικῆς καὶ ἠθικῆς ἀγωγῆς τῆς νεολαίας, ἡ διὰ καταλλήλων νομοθετικῶν καὶ κυβερνητικῶν μέτρων ἀνακούφισις καὶ ἀνάπτυξις τῆς γεωργίας, τῆς βιομηχανίας καὶ τοῦ ἐμπορίου ἡμῶν, καὶ ἡ ἐπικράτησις τῆς καλῆς πίστεως εἰς τὰς δημοσίας καὶ ἰδιωτικὰς συναλλαγάς. Ἔχω πλήρη τὴν πεποίθησιν, ὅτι προθύμως θέλετε συνδράμει τὴν Κυβέρνησίν Μου εἰς τὴν κατάρτισιν τῶν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀπαιτουμένων νομοθετικῶν μέτρων.

Ἐξαιρέτως προσκαλῶ τὴν σύντονον ὑμῶν προσοχὴν ἐπὶ τῶν ὑποβληθησομένων εἰς τὴν ὑμετέραν ἐπιψήφισιν νομοσχεδίων, τροποποιούντων μέρη τινὰ τῶν περὶ Δήμων καὶ περὶ βουλευτικῶν ἐκλογῶν νόμων, τῶν ὁποίων τὴν ἀνάγκην ἀπέδειξεν ἀρκούντως πολυχρόνιος πεῖρα.

Ἡ διοργάνωσις τοῦ πεζικοῦ σώματος, κατ' ἀρχὴν ὁμοιομόρφου ἑνότητος, μεγάλας ὑπόσχεται ὠφελείας ὡς πρὸς τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν αὐστηρὰν τοῦ στρατοῦ πειθαρχίαν. Θέλει σᾶς ὑποβληθῇ περὶ τοῦ μηχανικοῦ νομοσχέδιον, συνδέον τὰ ἐπιστημονικὰ ἔργα τοῦ στρατοῦ μεθ' ὅλων τῶν τεχνικῶν ἔργων τοῦ Κράτους.

Ἡ συνεχῶς μαστίζουσα διάφορα τοῦ Κράτους μέρη ληστεία οὐ μόνον καταστρέφει τὰς ἐπιχειρήσεις τῶν τιμίων καὶ φιλησύχων πολιτῶν, θέτουσα εἰς κίνδυνον τὴν ἀσφάλειαν τῆς ζωῆς, τῆς τιμῆς καὶ τῆς περιουσίας αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ ἀφορμὴν δίδει ν' ἀδικῆται τὸ ἔθνος, τὸ ὁποῖον μετ' ἀγανακτήσεως ἀποκρούει τὰς ἀθεμίτους πράξεις εὐαρίθμων κακούργων. Πέπεισμαι, ὅτι προθύμως θέλετε συμπράξει εἰς τὴν διὰ νομίμων μέσων καταστολὴν καὶ ἐξάλειψιν τῶν ληστρικῶν κακουργημάτων.

Κύριοι Βουλευταί!

Θέλει ὑποβληθῆ εἰς τὴν ἐπιψήφισιν ὑμῶν ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ προσεχοῦς ἔτους. Ἡ νόσος ἡ ἐπὶ τρία ἔτη καταστρέφουσα ἓν τῶν πολιτιμοτέρων τῆς Ἑλλάδος προϊόντων, καὶ ἡ ἐκ τῶν πολιτικῶν περιστάσεων καὶ τῆς ἐνσκηψάσης ἐπιδημίας νέκρωσις τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ναυτιλίας, ἐπαισθητὴν μὲν ἔφεραν ἐλάττωσιν εἰς τὰς προσόδους, ἐπέβαλον δὲ εἰς τὴν Κυβέρνησίν Μου ἐκτάκτους δαπάνας οὐκ εὐκαταφρονήτους. Τὸ ἔλλειμμα εἶναι προφανές, ἡ δὲ συμπλήρωσις αὐτοῦ διὰ μόνης τῆς τακτοποιήσεως τῶν εἰσπράξεων καὶ τῆς αὐστηρᾶς καταστολῆς πάσης καταχρήσεως δύναται νὰ καταρθωθῇ.

Αἱ ἐγγυήτριαι τοῦ ἐθνικοῦ δανείου Δυνάμεις, ἐκτιμῶσαι τὰς περιστάσεις, προκατέβαλον καὶ ἤδη τοὺς τόκους καὶ τὸ χρεώλυτρον, καὶ πεποίθαμεν εἰς τὰς εὐνοϊκὰς αὐτῶν διαθέσεις, ὅτι οὐδὲν τῶν ὑπὲρ τὴν δύναμιν ἡμῶν θέλουσιν ἀπαιτήσει· ἀλλ' ἐπίκειται καὶ εἰς ἡμᾶς, Κύριοι, τὸ χρέος, ἐνεργοῦντες ἐν καλῇ πίστει καὶ κηδόμενοι τῆς ἐθνικῆς ὑπολήψεως, νὰ φθάσωμεν μετ' αὐτῶν εἰς συνεννόησιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου, τὴν ὁποίαν θρησκευτικῶς νὰ ἐκπληρώσωμεν.

Συνιστῶ εἰς ὑμᾶς τὴν μετὰ σπουδῆς ἐνασχόλησιν εἰς τὴν ἐγκαιρον ἐπιψήφισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ προσεχοῦς ἔτους, τὸ μὲν πρὸς ἀποφυγὴν, ὅσον τὸ ἐφικτὸν, τῶν προσωρινῶν πιστώσεων ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ προϋπολογισμοῦ, τὸ δὲ, διότι καὶ πολλῶν ἄλλων νομοσχεδίων ἡ συζήτησις, καὶ αὐτὴ ἡ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1856 ἔτους, πρόκειται νὰ γενῇ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παρούσης συνόδου.

Διάφορα οἰκονομικὰ νομοσχέδια θέλουσιν ὑποβληθῆ εἰς τὴν ὑμετέραν ἐπιψήφισιν. Τὸ σύστημα τῆς κατὰ στρέμμα φορολογίας πρόκειται νὰ ἐπεκταθῇ καὶ εἰς τὰ πλεῖστα τῶν ἐπ' ἐκτιμήσει φορολογουμένων κτημάτων. Ἡ ἐπίθεσις φόρου σταθεροῦ ἐπὶ τοῦ σταφιδοκαρποῦ θέλει ἐξασφαλίσει τοὺς ἰδιοκτήτας καὶ τὸ ἐμπόριον ἀπὸ τὴν ἀστασίαν καὶ τὸ ἐπισφαλὲς τῶν ἐκτιμήσεων. Τὸ δασμολόγιον ἡμῶν, μεταῤῥυθμιζόμενον καὶ συμπληρούμενον κατ' ἀρχὰς ἐλευθερίους, θέλει ἀσχολήσει ὑμᾶς, ὡς καὶ μεταβολαί τινες εὐμενεῖς πρὸς τὸν λαὸν τοῦ τῆς ἀναγκαστικῆς εἰσπράξεως συστήματος.

Ἡ ἀρχαία τῆς Κυβερνήσεως ὑπόσχεσις τοῦ νὰ καταστήσῃ ἰδιοκτήτας τοὺς πολίτας, θέλει πραγματοποιηθῆ διὰ νόμων εὐεργετικῶν πρὸς τοὺς ἐκ προσκτήσεων ὑστεροῦντας, πρὸς τοὺς ἀνεγείραντας οἰκοδομὰς ἐπ' ἐθνικῆς γῆς, πρὸς τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ γονιμοποιήσωσι τὰς ἀγριελαίας δι' ἐγκεντρίσεως, ἢ ν' ἀποκτήσωσιν ἐλαιοτεμάχια καὶ ἄλλα φθαρτὰ κτήματα.

Κύριοι ἀμφοτέρων τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων!

Εἰς πᾶσαν περίστασιν ἡ μεταξὺ τῆς νομοτελεστικῆς ἐξουσίας καὶ τῶν νομοθετικῶν σωμάτων ἁρμονία καὶ εἰλικρινὴς σύμπραξις ἐγγυῶνται τὴν εὐόδωσιν τῶν κοινῶν πραγμάτων· ἀλλ' εἰς ἐποχὰς, οἵα καὶ ἡ παροῦσα, ἡ συνδρομὴ αὕτη καθίσταται ἐπὶ τοσοῦτον ἀναγκαιοτέρα, ὅσον ἄνευ αὐτῆς τὸ σκάφος τῆς πολιτείας κινδυνεύει τὸν ἔσχατον κίνδυνον. Πεποιθα εἰς τὸν εἰλικρινῆ πατριωτισμὸν ὑμῶν καὶ ἀπεκδέχομαι αἴσια καὶ σύμφωνα μὲ τὰς εὐχὰς καὶ τὰς ἐλπίδας Μου τ' ἀποτελέσματα τῶν ἔργων τῆς ἀρχομένης νομοθετικῆς Συνόδου. Ἡ χεὶρ τοῦ Ὑψίστου θέλει τὰ εὐλογήσει.

Κηρύττω τὴν ἔναρξιν τῆς Β'. Συνόδου τῆς Δ'. βουλευτικῆς Περιόδου.»

Μετὰ τὴν ἐκφώνησιν αὐτοῦ, οἱ μὲν ΚΚ. βουλευταὶ καὶ γερουσιασταὶ καὶ ἅπαντες οἱ ἐν τῇ αἰθούσῃ παρευρισκόμενοι ἀνευφήμησαν τρὶς ὑπὲρ τῶν ΑΑ. ΜΜ. τοῦ Βασιλέως καὶ τῆς Βασιλίσσης· Αὗται δὲ, προπορευομένων τῶν ἐπιτροπῶν τῶν δύω σωμάτων, τοῦ προσωρινοῦ τῆς Βουλῆς προεδρείου, τοῦ ὑπουργείου, τῶν ὑπασπιστῶν, τῶν διαγγελέων καὶ κυρίων τῆς τιμῆς, ἐξῆλθον τῆς αἰθούσης ἐν μέσῳ πανδήμων ἐπευφημιῶν.

Ὁ δὲ πρόεδρος τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ προσωρ. ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ἐπανέλαβε τὰς τελευταίας λέξεις τοῦ Βασ. Λόγου· « Κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μ. κηρύττω τὴν ἔναρξιν τῆς Β'. Συνόδου τῆς Δ'. βουλευτικῆς Περιόδου. »

Μετὰ ταῦτα διελύθη ἡ συνεδρίασις περὶ τὴν μεσημβρίαν.

Ὁ προσ. Πρόεδρος

Δ. ΓΑΒΡΑΣ.

Οἱ προσ. Γραμματεῖς

Θ. Α. Ζαΐμης

Ι. Ν. Ταμπακόπουλος

Εὐθ. Κεχαγιᾶς.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Β'.

Τῆς 2 Φεβρουαρίου 1855.

Συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ προσωρινὸς πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Πρωσελθὼν ὁ ἕτερος βουλευτὴς Μεσολογγίου Α. Μαυροκορδάτος, ἔδωκε τὸν ὑπὸ τοῦ 57 ἄρθρου τοῦ Συντάγματος ὁριζόμενον βουλευτικὸν ὅρκον, κατὰ τὸ ἐν τέλει τῶν πρακτικῶν τῆς συνεδριάσεως ταύτης προσαρτώμενον τῆς ὁρκωμοσίας πρωτόκολλον.

Ἀναγγελθέντος ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐκλογὴ τοῦ ὁριστικοῦ προέδρου τῆς Βουλῆς, ἐγένετο κατὰ τὸν κανονισμὸν μυστικὴ ἐπὶ τούτῳ ψηφοφορία ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ πρεσβυτέρου τῶν βουλευτῶν Ν. Μπούκουρα, ἑνὸς τῶν προσωρινῶν γραμματέων καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Χ. Θεοχαροπούλου καὶ Ἰω. Ταταράκη. Οὕτω δὲ προϋτέθησαν αἱ δύω κάλπαι, καὶ προσερχόμενοι κατὰ σειρὰν, ἔρριπτον οἱ βουλευταὶ εἰς τὴν μὲν τούτων τὰ ψηφοδέλτια, εἰς δὲ τὴν ἑτέραν, τοὺς κυάμους. Γενομένης ἔπειτα τῆς ἀριθμήσεως, εὑρέθησαν τὰ ψηφοδέλτια ἴσα πρὸς τοὺς κυάμους, ἤτοι 70, ἐκ δὲ τῆς διαλογῆς συνήχθη ὅτι ὡς ὁριστικὸς πρόεδρος τῆς Βουλῆς ἔλαχε τῆς ἀπολύτου πλειονοψηφίας ὁ Κ. Θ. Α. Ζαΐμης, τυχὼν 68 ψήφων, εὑρεθέντων καὶ δύω ἀγράφων ψηφοδελτίων.

Κηρύξαντος δὲ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ μέχρι τοῦδε πρόεδρου, λαβὼν τὴν ἕδραν ὁ ἀναδειχθεὶς ὁριστικὸς πρόεδρος, ἔλεξε τάδε·

Κύριοι Συνάδελφοι!

«Λαβὼν διὰ τῆς ψήφου ὑμῶν, Κύριοι, τὴν ἔξοχον τιμὴν τοῦ ν' ἀναβῶ ἐπὶ τῆς ἕδρας ταύτης, ὀφείλω νὰ ἐκφράσω ὑμῖν τὴν

βαθεῖαν εὐγνωμοσύνην μου διὰ τὸ δεῖγμα τοῦτο τῆς πρὸς ἐμὲ εὐμενείας καὶ ἐμπιστοσύνης ὑμῶν. Ἀλλ' ὅσῳ σημαντικὴ εἶναι ἡ θέσις, εἰς ἣν μ' ἔφεραν ἡ θέλησις ὑμῶν, τόσῳ σπουδαῖα καὶ σοβαρὰ καθήκοντα μοὶ ἐπιβάλλει.

Θέλω καταβάλει πᾶσαν προσπάθειαν διὰ τὴν προσήκουσαν ἐκπλήρωσιν τούτων, ἀλλ' ὁ ζῆλός μου μόνος δὲν θέλει εἶσθαι ἀποτελεσματικός. Διὰ νὰ δικαιώσω τὴν ἐκλογήν σας αὐτὴν, ἔχω ἀνάγκην τῆς ὑμετέρας συνδρομῆς. Ἡ ἀδελφική σας ἀρωγὴ μοὶ εἶναι ἀπαραιτήτως ἀναγκαία, αὐτὴν ἐπικαλοῦμαι, διότι δι' αὐτῆς μόνης δύναμαι νὰ ἐπιτύχω τὸν προτιθέμενον σκοπόν μου.

Ἐξήλθομεν, Κύριοι, πρὸ ὀλίγων μηνῶν ἀπὸ βουλευτικὴν σύνοδον, εἰς τὴν ὁποίαν διὰ τὰς γνωστὰς ἡμῶν καιρικὰς περιστάσεις δὲν ἠδυνήθημεν νὰ πράξωμεν πολλὰ ὑπὲρ τοῦ τόπου, τὸν ὁποῖον ἐκλήθημεν ν' ἀντιπροσωπεύσωμεν εἰς τὸν περίβολον τοῦτον. Ἡ ἀρξαμένη ἤδη Σύνοδος θέλει χορηγήσει ὕλην ἐνεργείας εἰς τὸν ζῆλον καὶ τὸν πατριωτισμὸν ἡμῶν· ὁ Βασιλικὸς λόγος, Κύριοι, ὑπόσχεται τὴν παρουσίασιν διαφόρων σπουδαίων καὶ φυσιωδῶν νομοσχεδίων, τῶν ὁποίων ἡ ἀνάγκη κατεδείχθη πολλάκις εἰς τὸν περίβολον συναμφοτέρων τῶν νομοθετικῶν σωμάτων. Ὑποστηρίζοντες λοιπὸν τὴν Κυβέρνησιν τοῦ Βασιλέως εἰς τοὺς ἀγαθοὺς τούτους σκοπούς της, θέλομεν φανῆ χρήσιμοι καὶ εἰς τὴν πατρίδα καὶ εἰς τὸν Θρόνον, περὶ τὸν ὁποῖον συγκεντρώνονται ὅλου τοῦ ἔθνους αἱ ἐλπίδες. Ἂς προσπαθήσωμεν ὅθεν, Κύριοι, διατελοῦντες ἐν ἁρμονίᾳ καὶ ἀποφεύγοντες ἀμοιβαίους ἐριθισμοὺς διὰ συζητήσεων σπουδαίων καὶ σοβαρῶν νὰ φωτιζώμεθα πρὸς ἀλλήλους καὶ νὰ φωτίζωμεν καὶ αὐτὴν τὴν Κυβέρνησιν. Πράττοντες οὕτω, καὶ τὴν συνείδησιν ἡμῶν θέλομεν ἱκανοποιεῖ καὶ τῆς ἐπιδοκιμασίας τῶν ἐντολέων μας θέλομεν τύχει.

Τὸ κατ' ἐμὲ, ἀξιότιμοι συνάδελφοι, πηροῦς τοῦ ἡμετέρου κανονισμοῦ, ὑπ' αὐτοῦ τούτου δημιουργηθείς, θέλω δείξει θρησκευτικὴν ἀμεροληψίαν περὶ τὴν ἐφαρμογήν του. Θέλετε μοὶ ἐπιτρέπει νὰ ἐφαρμόζω τὰς διατάξεις αὐτοῦ ἐναντίον ὅλων ὑμῶν καὶ ὑπὲρ ὅλων ὑμῶν. Τὸ κοινὸν χρέος, καὶ ὑμῶν ὡς βουλευτῶν καὶ ἐμοῦ ὡς προέδρου, εἶναι ἡ τήρησις τῆς τάξεως ἐν ταῖς συζητήσεσιν, ἡ ἀπαρέγκλιτος καὶ σύμφωνος μὲ τὸν κανονισμὸν πορεία ἡμῶν καὶ ἡ διατήρησις τῶν δικαιωμάτων τῆς Βουλῆς. Ἐνώσατε τὰς προσπαθείας σας, Κύριοι, μὲ τὰς ἐδικάς μου καὶ ἐστὲ βέβαιοι, ὅτι θέλομεν δώσει παράδειγμα ἄξιον μιμήσεως.»

Ἀναγγείλας μετὰ ταῦτα ὅτι ἀντικείμενον τῷ προσεχοῦς συνεδριάσεως θέλει εἶσθαι ἡ ἐκλογὴ τῶν ὁριστικῶν ἀντιπροέδρων καὶ γραμματέων τῆς Βουλῆς, διέλυσεν ἐν ὥρᾳ μεσημβρίας τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ ὁριστικὸς Πρόεδρος
Θ. Α. ΖΑΪΜΗΣ

Ὁ πρ. Πρόεδρος.
Δ. ΓΑΒΡΑΣ.

Οἱ προσωρινοὶ γραμματεῖς
Εὐθ. Κεχαγιᾶς.

« Σήμερον, τὴν δευτέραν Φεβρουαρίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ πεντηκοστοῦ πέμπτου ἔτους, παρουσιασθεὶς ὁ βουλευτὴς Μεσολογγίου Α. Μαυροκορδάτος, ἔδωκεν ἐπὶ τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 57 τοῦ Συντάγματος ὁριζόμενον βουλευτικὸν ὅρκον·

« Ὀμνύω εἰς τὸ ὄνομα τῆς ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος νὰ φυλάξω πίστιν εἰς τὸν Βασιλέα τῆς Ἑλλάδος, ὑπακοὴν εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ εἰς τοὺς νόμους τοῦ Κράτους, καὶ νὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδότως τὰ καθήκοντά μου. »

Οὕτω συνετάχθη τὸ παρὸν πρωτόκολλον, ὅπερ ὑπεγράφη ὑπὸ τοῦ προεδρείου, τοῦ ὁρκισθέντος καὶ τοῦ ἱερέως.

Ὁ Πρ. Πρόεδρος
Δ. ΓΑΒΡΑΣ.

Ὁ Ὁρκισθεὶς
Α. Μαυροκορδάτος.

Οἱ Γραμματεῖς
Θ. Α. Ζαΐμης.
Ι. Ν. Ταμπακόπουλος.

Ὁ Ἱερεὺς
Ἰωάννης Ἀναστασίου. »

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Γ'.

Τῆς 4 Φεβρουαρίου 1855.

Συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν προσωρινῶν γραμματέων.

Ἀναγγείλας ὁ πρόεδρος ὅτι, γενομένων τῶν ἀρχαιρεσιῶν τῆς Γερουσίας, ἀντιπρόεδροι μὲν ἐξελέχθησαν οἱ ΚΚ. Ἰω. Χατζῆ Πέτρος καὶ Β. Χριστακόπουλος, γραμματεῖς δὲ, οἱ Δ. Χατζίσκος καὶ Α. Χαραλάμπης, προσέθηκεν ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐκλογὴ τῶν ὁριστικῶν ἀντιπροέδρων καὶ γραμματέων τῆς Βουλῆς. Ἐγένετο δ' οὕτω μυστικὴ ἐπὶ τῆς ἐκλογῆς τῶν ἀντιπροέδρων ψηφοφορία ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ πρεσβυτέρου τῶν βουλευτῶν Ν. Μπούκουρα, ἑνὸς τῶν γραμματέων καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Δ. Ὁρεινοῦ καὶ Χ. Θεοχαροπούλου. Προυτέθησαν ἀκολούθως αἱ δύω κάλπαι, καὶ προσερχόμενοι κατὰ σειρὰν, ἔβριπτον οἱ βουλευταὶ εἰς τὴν μὲν τούτων τὰ ψηφοδέλτια, εἰς δὲ τὴν ἑτέραν, τοὺς κυάμους. Γενομένης ἔπειτα τῆς ἀριθμήσεως, εὑρέθησαν τὰ ψηφοδέλτια ἴσα πρὸς τοὺς κυάμους, ἤτοι 71, ἐκ δὲ τῆς διαλογῆς, ἐνεργηθείσης ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Δ. Σολωμὸν καὶ Α Γιαννουλιδὴν, συνήχθη ὅτι ὁριστικοὶ ἀντιπρόεδροι ἀνεδείχθησαν οἱ Δ. Ζῶτος καὶ Γ. Ναύτης, τυχόντες ὁ μὲν 66 ψήφων, ὁ δὲ δεύτερος 44, ἐπιλαχόντος καὶ τοῦ Δ. Γαβρᾶ διὰ ψήφων 30.

Οὕτω δὲ κηρύξαντος τοῦ προέδρου τὸ ἀποτέλεσμα ὑπὲρ τῶν Κυρίων Δ. Ζώτου καὶ Γ. Ναύτου, προέβη ἡ Βουλὴ καὶ εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν ὁριστικῶν αὐτῆς γραμματέων. Γενομένης δὲ ὁμοίας τῇ ἀνωτέρω ψηφοφορίας ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Ἰω. Ζάρκου καὶ Χ. Τσαλαμιδᾶ, ἠριθμήθησαν τὰ ψηφοδέλτια καὶ εὑρέθησαν ἴσα πρὸς τοὺς κυάμους, ἤτοι 71. Ἐνεργηθείσης ἔπειτα τῆς διαλογῆς ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Π. Καλαμογδάρτην καὶ Κ. Λαμπρινόπουλον, συνήχθη ὅτι ὁριστικοὶ γραμματεῖς τῆς Βουλῆς ἀνεδείχθησαν οἱ Εὐθ. Κεχαγιᾶς, Α. Πετμεζᾶς καὶ Π. Κολποδίνος, λαχόντες κατὰ σειρὰν ὁ μὲν 66 ψήφων, ὁ δὲ 36, ὁ δὲ τελευταῖος 34, ἐπιλαχόντων καὶ τοῦ μὲν Γ. Τσιγκουράκου διὰ ψήφων 31, τοῦ Ν. Καίρου δι' 29 καὶ ἄλλων δι' ὀλιγωτέρων.

Ἐπὶ τούτοις κηρύξας ὁ πρόεδρος τὸ ἀποτέλεσμα ὑπὲρ τῶν ἀνωτέρω Εὐθ. Κεχαγιᾶ, Α. Πετμεζᾶ καὶ Π. Κολποδίνου, ἀνήγγειλεν ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης συνεδριάσεως, γενησομένης κατὰ τὴν προσεχῆ Τετάρτην, θέλει εἶσθαι ἡ ἐκλογὴ τοῦ ταμίου, τοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ ἀρχειοφύλακος τῆς Βουλῆς. Οὕτω δὲ διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 1. Μ. Μ.

Ὁ πρόεδρος
Θ. Α. ΖΑΪΜΗΣ.

Οἱ Ὁριστικοὶ γραμματεῖς
Εὐθ. Κεχαγιᾶς.
Π. Κολποδίνος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Δ'.

Τῆς 9 Φεβρουαρίου 1855.

Συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀναγγείλας ἐν πρώτοις ὁ πρόεδρος, ὅτι, κατὰ τὸ 10 ἄρθρον τοῦ κανονισμοῦ, τὸ προεδρεῖον ἔλαβε τὴν τιμὴν νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα, ἀνέθηκεν εἰς ἕνα τῶν γραμματέων νὰ ἀναγνώσῃ τὴν πρὸς τὴν Α. Μ. προσρώνησιν τοῦ προεδρείου καὶ τὴν πρὸς αὐτὸ ἀντιρώνησιν τοῦ Βασιλέως. Ἔχουσι δὲ ὡς ἀνεγνώσθησαν οὕτω·

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ

Τοῦ προέδρου τῆς Βουλῆς Κ. Θ. Λ. Ζαΐμη κατὰ τὴν ἐνώπιον τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως παρουσίασιν τοῦ Προεδρείου.

Μεγαλειότατε!

« Περαιωθεισῶν τῶν ἀρχαιρεσιῶν τῆς Βουλῆς, τὸ προεδρεῖον αὐτῆς παρουσιάζεται σήμερον εἰς τὴν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα διὰ νὰ καταθέσῃ ἐνώπιον Αὐτῆς τὰ βαθέα σεβάσματά του καὶ τὰς εὐχάς του ὑπὲρ τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος.

Ἡ Βουλὴ τῶν ἀντιπροσώπων, διερμηνεὺς τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως, δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι θέλει ὑποστηρίξει τὴν Βασιλικὴν Κυβέρνησιν εἰς τὴν πορείαν αὐτῆς καὶ θέλει δώσει οὕτω νέον δεῖγμα τῆς πρὸς τὴν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα ἀδιασείστου ἀφοσιώσεώς της.

Τὸ προεδρεῖον, ἀπαύγασμα τῶν αἰσθημάτων τῆς Βουλῆς, εὔχεται ὥστε ὁ Ὕψιστος νὰ δωρήσῃ πᾶσαν εὐτυχίαν εἰς τὴν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα. »

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ

Τῆς Α. Μεγαλειότητος.

« Σᾶς εὐχαριστῶ, κύριοι, διὰ τὴν ἔκφρασιν τῶν αἰσθημάτων σας καὶ διὰ τὰς ὁποίας Μοὶ δίδετε διαβεβαιώσεις.

Γνωρίζω τὴν ἀφοσίωσιν τῆς Βουλῆς καὶ εἶμαι πεπεισμένος ὅτι θέλετε διευκολύνει τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἔργων της διὰ τῆς εὐστόχου διευθύνσεως τῶν συζητήσεων. »

Προσελθὼν ἀκολούθως ὁ περιλειπόμενος βουλευτὴς Λακεδαίμονος Ἐμμ. Μελετόπουλος, ἔδωκε τὸν ὑπὸ τοῦ 57 ἄρθρου τοῦ Συντάγματος ὁριζόμενον βουλευτικὸν ὅρκον, κατὰ τὸ ἐν τέλει τῶν πρακτικῶν τῆς συνεδριάσεως ταύτης προσαρτώμενον τῆς ὁρκωμοσίας πρωτόκολλον.

Ἀναγγείλαντος τοῦ προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐκλογὴ τοῦ ταμίου, τοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ ἀρχειοφύλακος τῆς Βουλῆς, πρὸς δὲ καὶ ἡ μηνιαία κλήρωσις τῶν τμημάτων, ἐγένετο ὑπὸ τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντιπροέδρων, ἑνὸς τῶν γραμματέων καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Δ. Γαβρᾶ καὶ Κ. Δημητριάδου ἐν πρώτοις ἡ μηνιαία κλήρωσις τῶν τμημάτων, καθ' ἣν ἔλαχον τὰ ὀνόματα τῶν βουλευτῶν ὡς ἀκολούθως·

« Μηνιαία κλήρωσις τῶν τμημάτων διὰ τὸν μῆνα Φεβρουάριον 1855.

Α.	Β.	Γ.
Ἀν. Κορμιωτάκης	Ν. Μπουδούρης	Γ. Γιολδάσης
Δ. Πολυχρονόπουλος	Γ. Ι. Στάϊκος	Α. Γεωργαντᾶς
Μ. Χουρμούζης	Λουκᾶς Στεφάνου	Γ. Ναύσης
Π. Δηλιγιάννης	Γρ. Κορμιωτάκης	Ἀναγ. Δεδόπουλος
Γ. Ἀντωνόπουλος	Ἰω. Ἀποστολίδης	Γ. Κανδύλης
Π. Πατρινός	Χ. Ταλιαμπὰς	Ν. Ματθαίου
Γ. Ῥεβελιώτης	Σ. Πέλλιγκας	Μ. Τριανταφυλλόπουλος
Ν. Μοσχούλας	Α. Τσάκας	Ν. Μπότασης
Σταμ. Γ. Δοκὸς	Ἰω. Παπαλουκόπουλος	Δ. Βουδούρης
Σόλων Κριεζιώτης	Γ. Μπάνης	Εὐθ. Κεχαγιᾶς
Ἰω. Εὐσταθίου	Π. Κολποδῖνος	Ἰω. Ζάρκος
Ἀντ. Γρίβας	Ἐμμ. Ἀντίπας	Ἀλ. Κουμουνδοῦρος
Π. Παπατσώνης	Ν. Μπούκουρας	Γ. Μαδεμοχωρίτης
Ἰω. Ταμπακόπουλος	Εὐαγ. Κοντογιάννης	Ἰω. Προβιλάγιος
Σ.Δ. Πράτσικας	Χ. Θεοχαρόπουλος	Α. Μαυροκαρδάτος
Κ. Γριβογιώργης	Ν. Καΐσης	Γ. Τσιγκουράκος
Γ. Ῥιζόπουλος	Θ. Ζαΐμης	Ν. Βαρδαρῆγος
Δ. Ὀρεινός.	Α. Ἀβέρωφ.	Μ. Σόλωμός.

Δ.		
Ἰω. Ταταράκης	Δ. Ζώτος	Δ. Τσόκρης
Π. Χριστόπουλος	Δ. Πετροπουλάκης	Ἠλ. Παπαδαῖος
Α. Δανιλόπουλος	Γ. Πατριαρχέας	Α. Βλαΐτης
Ι. Βαρότσης	Σ. Μήτσας	Ν. Νάζος
Ἀντ. Κοκοτάκης	Σ. Κοπανίτσας	Καλ. Τσουκαλᾶς
Ἰω. Μπαλάφας	Ν. Πιτρέλος	Δημ. Ἀθανασίου.

Ε.	Ζ.	Ζ.
Β. Δημητρακόπουλος	Στ. Βλάχος.	Ἰω. Σαγρέδος
Π. Βάρδογλης	Βασίλειος Νώνης	Σ. Στράτος
Α. Κιζάνης	Κ. Δημητριάδης	Γ. Τσόκρης
Ἐμ. Μελετόπουλος	Σκαρ. Σούτσος	Γ. Παναριφτόπουλος
Γ. Γιατράκος	Π. Χρυσοβέργης	Κ. Βλάμης
Φ. Φλίννος	Ἀναγν. Παπαθανασίου	Ν. Χατζῆ Ἀναργύρου
Ἰω. Ἀμβροσιάδης	Π. Κουντουριώτης	Α. Παπαδημητριάδης
Ν. Γρανίτσας	Α. Γιαννουλίδης	Α. Πετμεζᾶς
Χ. Ῥάγκος	Σ. Χ. Στεφανόπουλος	Γ. Διαμάντης
Α. Παπατσώρης	Γερμ. Μαυρομιχάλης	Π. Κανελλόπουλος
Περ. Καλαμογιάννης	Δ. Γαβρᾶς	Ἐλ. Καλογερᾶς
Ν. Δελένδας	Κ. Λαμπρινόπουλος	Δ. Πουλικάκος
Α. Λόντος	Κ. Πανηρόπουλος	Α. Μάντσαρης
Α. Ἴτσος	Π. Ψάθης	Π. Καμπάνης
Α. Μαυρωνιδῆς	Βελ. Νικολαΐδης	Εὐθ. Κανελλόπουλος
Ν. Ἰατρὸς	Ἀνδρ. Λόγερινος	Ν. Πανουργιᾶς
Ν. Τσίλιος	Γ. Κεφάλας	Κ. Κουρκουμέλης. »
Α. Ῥενουάρδος.	Δ. Καλλιφρονᾶς.	

Κληρωθεῖσαι αἱ ἐκλογαὶ Σκοπέλου, Κυνουρίας, Αἰγίνης καὶ Πύλου ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Α. Γαβρᾶν καὶ Κ. Δημητριάδην, ἔλαχον ἡ μὲν τῆς Αἰγίνης εἰς τὸ ς'. τμῆμα, ἡ τῆς Κυνουρίας εἰς τὸ ζ'. ἡ τῆς Πύλου εἰς τὸ γ'. καὶ ἡ τῆς Σκοπέλου εἰς τὸ ε.

Λαβὼν μετὰ ταῦτα τὸν λόγον παρετήρησέ τις, ὅτι πρό τινος χρόνου πολὺς ἐγένετο λόγος καὶ εἰς τὰς ἐφημερίδας καὶ εἰς τὸ κοινὸν περί τινος δήθεν ἀποτροπαίας ἐπιστολῆς, γραφείσης ὑφ' ἑνὸς πρώην ὑπουργοῦ πρὸς ἐπίσημόν τινα ὑπάλληλον τῆς ὀθωμανικῆς Κυβερνήσεως. Τὸ κατ' αὐτὴν, ἂν καὶ πιστεύει ὅτι ἀδύνατον εἶναι νὰ εὑρεθῇ Ἕλλην ἐπιδεκτικὸς τοιούτου ἀνοσιουργήματος, οὐχ ἧττον ὅμως ἐξαιτεῖται νὰ προσκληθῇ ὁ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς, ἵνα εἰς ῥητὴν ἡμέραν πληροφορήσῃ, ἐὰν γνωρίζῃ, τὸ Σῶμα περὶ τοῦ σπουδαίου τούτου περιστατικοῦ τοῦ προξενήσαντος τοσαύτην ἀγανάκτησιν καὶ πέραν τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἀπεφήνατο νὰ προσκληθῇ ὁ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς, ὅπως δώσῃ πληροφορίας εὐθὺς μετὰ τὴν πρὸς τὸν Β. λόγον ἀπάντησιν τῆς Βουλῆς, ἐὰν γνωρίζῃ.

Προτεθείσης ἔπειτα τῆς ἐκλογῆς ταμίου τοῦ Σώματος, ἐγένετο μυστικὴ ἐπὶ τούτῳ ψηφοφορία ὑπὸ τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντιπροέδρων, ἑνὸς τῶν γραμματέων καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Ἐμμ. Ἀντίπα καὶ Γ. Ἀντωνοπούλου. Οὕτω δὲ προὐτέθησαν αἱ κάλπαι καὶ προσερχόμενοι κατὰ σειρὰν, ἔῤῥιπτον οἱ βουλευταὶ εἰς τὴν μὲν τούτων τὰ ψηφοδέλτια, εἰς δὲ τὴν ἑτέραν, τοὺς κυάμους. Ἀριθ-

μηθέντα μετὰ τοῦτο τὰ ψηφοδέλτια, εὑρέθησαν ἴσα πρὸς τοὺς κυάμους, ἤτοι 73, ἐκ δὲ τῆς διαλογῆς, ἐπιτηρηθείσης ὑπὸ τῶν ψηφολεκτῶν Α. Γεωργαντᾶ καὶ Α. Ῥενουάρδου, ἀνεδείχθη ταμίας τῆς Βουλῆς ὁ Α. Ἀβέρωφ διὰ ψήφων 43, ἐπιλαχόντος καὶ τοῦ Ν. Βούκουρα διὰ ψήφων 30.

Τοῦ δὲ προέδρου ἀναγγείλαντος τὸ ἀποτέλεσμα ὑπὲρ τοῦ ἀνωτέρω Α. Ἀβέρωφ, προέβη ἡ Βουλὴ καὶ εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ Ἑρόρου αὐτῆς. Γενομένης δὲ ὁμοίας τῇ ἀνωτέρω ψηφοφορίας ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Λαμπρινοπούλου καὶ Α. Δεδοπούλου, εὑρέθησαν τὰ ψηφοδέλτια ἴσα πρὸς τοὺς κυάμους, ἤτοι 71. Ἀκολούθως συνήχθη ἐκ τῆς διαλογῆς, ἐπιτηρηθείσης ὑπὸ τῶν ψηφολεκτῶν Α. Γεωργαντᾶ καὶ Α. Ῥενουάρδου, ὅτι ἔρορος τῆς Βουλῆς ἔλαχεν ὁ Ἰω. Ταμπακόπουλος διὰ ψήφων 66, εὑρεθέντων 17 ἀγράφων ψηφοδελτίων καὶ λαβόντος ἄλλου τινὸς ψῆφον 1.

Κηρύξαντος δὲ τοῦ προέδρου τὸ ἀποτέλεσμα ὑπὲρ τοῦ Ἰω. Ταμπακοπούλου, ἐπελήφθη τὸ Σῶμα καὶ τῆς ἐκλογῆς τοῦ ἀρχειοφύλακος, τεθέντων κατὰ τὸν κανονισμὸν ὡς ὑποψηφίων τῶν Γ. Τερτσέτη, Ἰω. Ηλειδου καὶ Δ. Ῥαΐση. Γενομένης δὲ ὁμοίας ταῖς ἀνωτέρω ψηφοφορίας ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Σ. Στεφανόπουλον καὶ Α. Ῥενουάρδον, εὑρέθησαν τὰ ψηφοδέλτια ἰσάριθμα πρὸς τοὺς κυάμους, ἤτοι 73, καὶ ἐνεργηθείσης τῆς διαλογῆς ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῶν ψηφολεκτῶν Α. Λόγερινοῦ καὶ Ν. Νάζου, ἀρχειοφύλαξ τῆς Βουλῆς ἀνεδείχθη ὁ Γ. Τερτσέτης διὰ ψήφων 71, εὑρεθέντων καὶ δύο λευκῶν ψηφοδελτίων.

Ἐπὶ τούτοις κηρύξας ὁ πρόεδρος τὸ ἀποτέλεσμα ὑπὲρ τοῦ ἀνωτέρω Τερτσέτη, ἀνεῖγγειλεν ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης θέλει εἶσθαι ἡ ἀνακοίνωσις τῶν γενησομένων ἐργασιῶν τῶν τριμάτων, καὶ οὕτω διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 1. Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος

Θ. Α. ΖΑΪΜΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς

Εὐθ. Κεχαγιᾶς

Α. Ν. Πετμεζᾶς

Π. Κολοδίνος.

Πρωτόκολλον ὁρκωμοσίας.

« Σήμερον, τὴν ἐννάτην Φεβρουαρίου τοῦ **1855** ἔτους, προσελθὼν ὁ βουλευτὴς Λακεδαίμονος Ἐμ. Μελετόπουλος, ὤμοσεν ἐπὶ τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου τὸν ἀκόλουθον ὅρκον·

« Ὀμνύω εἰς τὸ ὄνομα τῆς ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος νὰ φυλάξω πίστιν εἰς τὸν Βασιλέα τῆς Ἑλλάδος, ὑπακοὴν εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ εἰς τοὺς νόμους τοῦ Κράτους, καὶ νὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδότως τὰ καθήκοντά μου. »

Οὕτω συνετάχθη τὸ παρὸν πρωτόκολλον, ὅπερ ὑπογράφεται ὑπὸ τοῦ Προέδρου, τῶν Γραμματέων, τοῦ Ἱερέως, καὶ τοῦ ὁρκισθέντος.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. Α. Ζαΐμης.

Ὁ Βουλευτὴς
Ἐμ. Μελετόπουλος.

Οἱ Γραμματεῖς
Π. Κολοκοδίνος.

Ὁ Ἱερεὺς
Ἰσίδωρος Καρούλης. »

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Ε'. καὶ ς'. (α)

Τῆς 10 Φεβρουαρίου 1854.

Συνελθόντων περὶ τὴν δωδεκάτην τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ προέδρου, ἀνήγγειλαν τὰ τμήματα, ἐκτὸς τοῦ ά. μὴ συμπληρωθέντος, ὅτι ἐξελέξαντο κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν προέδρους μὲν τοὺς Θ. Α. Ζαΐμην, Ν. Βότσαρην, Δ. Τσόκρην, Π. Βάρβογλην, Δ. Καλλιφρονᾶν καὶ Ν. Πανουργιᾶν· γραμματεῖς δὲ, τοὺς Ν. Καΐρην, Γ. Τσιγκουράκον, Ν. Νάζον Π. Καλαμογδάρτην, Κ. Δημητριάδην καὶ Α. Πετμεζᾶν. Εἰσηγητὰς δ' ἐπὶ μὲν τοῦ σχεδίου τῆς πρὸς τὸν Β. λόγον ἀπαντήσεως τοὺς Χ. Θεοχαρόπουλον, Γ. Ναύτην, Ἰω. Ταταράκην, Π. Βάρβογλην, Σ. Στερανόπουλον, καὶ Ν. Πανουργιᾶν· ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ Κράτους, τοὺς Ν. Βούκουραν καὶ Ν. Καΐρην, Ἰω. Ζάρκαν καὶ Ν. Βαρβαρήγον, Α. Βιλαέτην καὶ Δ. Ζῶτον, Ἐμμ. Μελετόπουλον καὶ Α. Κιζάνην, Σ. Βλάχον καὶ Κ. Δημητριάδην, Εὐθ. Κανελλόπουλον καὶ Γ. Διαμάντην· ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τοῦ Κράτους, τοὺς Α. Στεράνου, Εὐθ. Κεχαγιᾶν, Ν. Νάζον, Α. Ρενουάρδον, Α. Γιαννουλίδην καὶ Δ. Πετμεζᾶν· ἐπὶ τοῦ λογιστικοῦ τῆς Βουλῆς, τοὺς Χ. Τσαλαμιδᾶν, Γ. Τσιγκουράκον, Π. Χριστόπουλον, Χ. Ῥάγκον, Κ. Λαμπρινόπουλον καὶ Κ. Βλάμην· ἐπὶ δὲ τῶν ἀναφορῶν, τοὺς Ἰω. Παπαλουκόπουλον, Μ. Σολωμὸν, Δ. Ἀθανασίου, Π. Καλαμογδάρτην, Δ. Γαβρᾶν καὶ Γ. Τσόκρην.

Λαβὼν μετὰ ταῦτα τὸν λόγον παρατήρησέ τις, ὅτι διάφοροι πολῖται στενάζοντες ἐν ταῖς φυλακαῖς, δημοσιεύουσι διά τινος τῶν ἐφημερίδων τὰ παθήματά των, κατηγοροῦσι δὲ καὶ τὸν ὑπουργὸν καὶ τὸν ἐν Πάτραις εἰσαγγελέα διὰ τὴν γενομένην αὐτοῖς ἀδικίαν. Ἐπειδὴ δὲ λέγουσι πρὸς τοῖς ἄλλοις, α') ὅτι ἐκ τῆς φυλακίσεως αὐτῶν δύναται νὰ μάθῃ ὁ κόσμος τίνι τρόπῳ ἐνεργεῖται ἡ δικαιοσύνη ἐν Ἑλλάδι, καὶ β') ὅτι ἐσυκοφαντήθησαν, ἐπροφυλακίσθησαν καὶ διατελοῦσιν ἐν ταῖς φυλακαῖς ἀνωτέρᾳ διαταγῇ, ἂν καὶ ἡ κατηγορία ἰδίως ἀφορᾷ τὸν εἰσαγγελέα Κ. Ῥικάκην, εἰς τὸ πρόσωπον ὅμως αὐτοῦ ἐνοχοποιοῦνται καὶ ὑπουργοί. Διὰ τοῦτο λοιπὸν καὶ διότι δὲν πρέπει νὰ ἀνεχώμεθα νὰ πάσχωσιν οἱ πολῖται, ἐὰν ὦσι ἀθῶοι, προτείνει νὰ προσκληθῇ ὁ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργὸς ἵνα εἰς ῥητὴν ἡμέραν δώσῃ τὰς ἀναγκαίας ἐπὶ τοῦ προκειμένου πληροφορίας.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ παρεδέχθη νὰ προσκληθῇ ὁ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργὸς ὅπως δώσῃ πληροφορίας μετὰ τὴν συζήτησιν τῆς χθὲς γενομένης ἐπερωτήσεως.

Προσελθὼν μετὰ ταῦτα ὁ ἐπὶ τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς Πυλίας εἰσηγητὴς, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτῆς, ἔχουσαν οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Ἀθῆναι, 19 Φεβρουαρίου 1855.

« Τὸ τρίτον τμῆμα τῆς Βουλῆς, λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὰ πρακτικὰ τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς τῆς ἐπαρχίας Πυλίας, παρατηρεῖ, ὅτι ἡ ἐπαρχία αὕτη συγκρατεῖται ἐκ πέντε δήμων, ἤτοι τοῦ δήμου Βουφράσου, Κολωνίδος, Κορώνης, Μεθώνης καὶ Πύλου. Διαταχθείσης δὲ τῆς ἐκλογῆς, ἐψηφοφόρησαν εἰς μὲν τὸν δῆμον Βουφράσου ψηφοφόροι **799**, ἐξ ὧν ὑπὲρ μὲν τῶν **ΚΚ.** Καλλέργη

(α) Ἡ παροῦσα Συνεδρίασις φέρει τὰ στοιχ. Ε'. καὶ ς'.

καὶ Δαρειώτου 184, ὑπὲρ δὲ τῶν Τσικλητήρα καὶ Διαμαντοπούλου, 15.

Εἰς δὲ τὸν δῆμον Κολωνίδος ψηφοφόροι 1213, ἅπαντες ὑπὲρ τῶν ΚΚ. Καλλέργου καὶ Δαρειώτου.

Εἰς τὸν δῆμον Κορώνης 500, ἅπαντες ὑπὲρ τῶν ἰδίων.

Εἰς τὸν δῆμον Μεθώνης εὑρέθησαν ψηφοδέλτια ὑπὲρ μὲν τοῦ Κ. Καλλέργου 67, ὑπὲρ τοῦ Κ. Δαρειώτου 65, ὑπὲρ τῶν ΚΚ. Τσικλητήρα καὶ Διαμαντοπούλου 268· καὶ τέλος εἰς τὸν δῆμον Πύλου εὑρέθησαν ψηφοδέλτια ὑπὲρ μὲν τοῦ Τσικλητήρα 797, ὑπὲρ δὲ τοῦ Διαμαντοπούλου 794, ὑπὲρ τοῦ Δαρειώτου 7 καὶ ὑπὲρ τοῦ Καλλέργου 5.

Ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος ὅθεν ἐξάγεται, ὅτι οἱ μὲν ΚΚ. Καλλέργης καὶ Δαρειώτης ἔλαβον ἕκαστος ἀνὰ ψήφους 2569, οἱ δὲ ΚΚ. Τσικλητήρας καὶ Διαμαντόπουλος, ὁ μὲν πρῶτος 1080, ὁ δὲ Διαμαντόπουλος 1077.

Κατὰ τῆς ἐκλογῆς ταύτης ὑπάρχουσι μὲν ἐνστάσεις τινὲς, ἀλλ' αὗται, ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἰσὶν ἐντελῶς ἀνίσχυροι καὶ ἀβάσιμοι, καὶ ὡς ἰσχυραὶ ὅμως ἂν θεωρηθῶσι, δὲν δύνανται νὰ ἔχωσι ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ ἀποτελέσματος.

Διὰ ταῦτα τὸ Γ'. τμῆμα τῆς Βουλῆς προτείνει εἰς τὸ Σῶμα τὴν παραδοχὴν τῆς ἐκλογῆς ὡς κύρος ἐχούσης, καὶ ὡς νομίμους βουλευτὰς τῆς ἐπαρχίας Πυλίας, τοὺς ΚΚ. Δ. Καλλέργην καὶ Κ. Δαρειώτην, ἔχοντας καὶ τὰ παρὰ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα.

Ὁ Εἰσηγητὴς
Δ. Κουμουνδούρος.

Ἐρωτήσαντος δὲ τοῦ προέδρου ἐὰν ἐπὶ τῆς ἐξελέγξεως τῶν ἐκλογῶν πρέπει νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸ Σῶμα τὴν μέχρι τοῦδε ἐπικρατήσασαν τάξιν, ἤτοι νὰ προβαίνῃ ἀμέσως εἰς τὴν συζήτησιν αὐτῶν· εἰς μὲν ἐπρότεινε τὴν τύπωσιν καὶ διανομὴν τῆς ἐκθέσεως, ὡς ἀρμοζούσης τῆς ἐκλογῆς πρόσωπον ὑπουργοῦ. Ἄλλων ὅμως ὑποστηριζάντων τὴν παραδεδεγμένην τάξιν, ἵνα μὴ ἀπορῥῥαφῶσι εἰς ματαίας ἀναβολὰς ὁ καιρὸς τοῦ νομοθετικοῦ Σώματος, ἀπέσυρε τὴν πρότασιν αὐτοῦ ὁ τὴν ἀναβολὴν προτείνας τῆς συζητήσεως.

Οὕτω δὲ, ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ προέδρου, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἔγκυρον τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς Πυλίας, καὶ ἀνεγνώρισε κατὰ τὴν ἔκθεσιν νομίμους αὐτῆς βουλευτὰς τοὺς ΚΚ. Δ. Καλλέργην καὶ Κ. Δαρειώτην.

Κηρύξαντος δὲ τοῦ προέδρου τὸ ἀποτέλεσμα, ὡρίσθη ὅτι θέλει συγκαλεσθῇ τὸ Σῶμα εἰς συνεδρίασιν, ἅμα τὸ προεδρεῖον πληροφορηθῇ ὅτι παρεσκευάσθη τὸ σχέδιον τῆς πρὸς τὸν Β. λόγον ἀπαντήσεως. Ἐπὶ τούτοις διελύθη ἡ συνεδρίασις ἐν ὥρᾳ 1 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. Α. ΖΑΪΜΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ε. Θ. Κεχαγιᾶς.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Ζ'.

Τῆς 14 Φεβρουαρίου 1855.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀναγγελθέντος ὅτι ἀντικείμενον τῆς πορούσης εἶναι ἡ εἰσαγωγὴ τοῦ σχεδίου τῆς πρὸς τὸν Β. λόγον ἀπαντήσεως, παρελθὼν ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐπιτροπῆς, ἀνέγνω τὸ σχέδιον, ἔχον οὕτω·

Βασιλεῦ!

«Ἀπαλαττόμενον θεία συνάρσει τὸ ἔθνος ἀπὸ τὰς σκληρὰς δοκιμασίας τῆς λαοφθόρου ἐπιδημίας, καθ' ἃς ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης, τῆς ὁποίας ἡ πατρικὴ καρδία θεινῶς κατεθλίβη, ἔσχεν ἀπαραμίλλον μέριμναν καὶ καρτερίαν ὑπὲρ τοῦ λαοῦ, ἐχαίρει ἱκετηρίους χεῖρας πρὸς τὸν Ὕψιστον, ὅπως ἐπιβλέψῃ ἐπὶ τὸν χριστεπώνυμον λαόν του, καὶ κραταιώσῃ τὸν Ὑμέτερον Βασιλικὸν Θρόνον, ἐφ' οὗ ἡ ἀκράδαντος ἐλπὶς τῆς πατρίδος στηρίζεται.

Ἐν μέσῳ τῶν μεριμνῶν καὶ πικριῶν τῆς κοινῆς συμφορᾶς ἐπῆλθε καὶ ἡ θλίψις τῆς ἀώρου στερήσεως τῆς σεπτῆς καὶ φιλτάτης Μητρὸς τῆς Γ. Μ. Τὸ θλιβερὸν τοῦτο συμβὰν, ἐξ οὗ ἔπαθε καὶ ἡ χάριτι θείᾳ, ἐπὶ κοινῇ τῶν Ἑλλήνων χαρᾷ, διασωθεῖσα ὑγεία τοῦ ἄκρου προστάτου τῆς ἐλευθερίας τῶν Ἑλλήνων, τοῦ Σεβαστοῦ πατρὸς τῆς Γ. Μ., βαθέως συναισθανόμενοι ἅπαντες οἱ Ἕλληνες, ἔδωκαν προφανῆ δείγματα τοῦ πένθους των καὶ τῆς πρὸν τὸν Βασιλέα αὐτῶν συμπαθείας καὶ ἀφοσιώσεως.

Γεγονότα, συνοδευθέντα μὲ ἀξιοθρηνήτους πράξεις, ἐπέφερον αἵρνης τὴν διακοπὴν τῶν πολιτικῶν καὶ ἐμπορικῶν σχέσεων

τῆς Ἑλλάδος μετὰ τοῦ γείτονος ὀθωμανικοῦ Κράτους, ἐξ ἧς ἀνυπολόγιστοι προέκυψαν ζημίαι. Εὔχεται, Βασιλεῦ, ἡ Βουλὴ ὑπὲρ τῆς ταχυτέρας, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἑλλάδος, ἐπαναλήψεως τῶν σχέσεων, ἐλπίζουσα ὅτι ἡ Κυβέρνησις τῆς Υ. Μ. θέλει τύχει τῆς πρὸς ταύτην συμπράξεως τῶν μεγάλων συμμάχων Δυνάμεων, πρὸς ἃς ἀείποτε οἱ Ἕλληνες εὐγνωμονοῦν διὰ τὰ ὑπὲρ αὐτῶν γενναῖα καὶ εὐγενῆ αἰσθήματα.

Ἡ περὶ τῆς αὐστηρᾶς οὐδετερότητος κατὰ τὸν ὑφιστάμενον ἐν τῇ Ἀνατολῇ πόλεμον διακήρυξις τῆς Υ. Μ. εἶναι ἀπόρροια τῆς ἐκτιμήσεως τῶν περιστάσεων, συνάδουσα μὲ τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα καὶ τὴν πρὸς τὰς εὐεργέτιδας Δυνάμεις ὀφειλομένην εὐγνωμοσύνην.

Μὲ εὐχαριστησιν, Βασιλεῦ, μανθάνει ἡ Βουλὴ ὅτι μεθ' ὅλων τῶν δυνάμεων διατηρεῖ φιλικὰς σχέσεις ἡ Υ. Μ. Ὅτι δὲ ἡ Ἑλλὰς πρὸς φωτισμὸν καὶ τὴν κοινωνικήν της ἀνάπτυξιν ἀρύεται πᾶν ἀγαθὸν ἐκ τῶν πηγῶν τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ, τὰ διέποντα τὴν ἑλληνικὴν κοινωνίαν νομοθετήματα ἐπιμαρτυροῦσι τοῦτο· εἰς δὲ τὰ περισπούδαστα φροντίσματα περὶ τῆς ἠθικῆς βελτιώσεως τῆς κοινωνίας, καὶ περὶ τῆς ἀναπτύξεως καὶ ἐμψυχώσεως τῆς γεωργίας, βιομηχανίας καὶ τοῦ ἐμπορίου, καθὼς καὶ περὶ τῆς παγιώσεως τῆς δημοσίου καὶ ἰδιωτικῆς πίστεως, ἡ Κυβέρνησις τῆς Υ. Μ. θέλει εὑρῆ παρὰ τοῦ νομοθετικοῦ τούτου Σώματος τοιαύτην πρόθυμον συνδρομήν, ὁποίαν αὐτὸ κατ' ἀπαραίτητον καθῆκον διὰ τὴν ἐθνικὴν εὐημερίαν ὀφείλει.

Μετὰ τῆς δεούσης προσοχῆς, Βασιλεῦ, θέλει ἐνασχοληθῆ ἡ Βουλὴ ἐπὶ τῶν ὑποβληθησομένων εἰς τὴν ἐπιψήφισιν αὐτῆς νομοσχεδίων πρὸς τροποποίησιν τῶν περὶ δήμων καὶ βουλευτικῶν ἐκλογῶν νόμων, καὶ θέλει παρέξει τὴν συνδρομήν της πρὸς νομοθέτησιν τοῦ συνδέσμου τῶν ἐπιστημονικῶν ἔργων τοῦ στρατοῦ μεθ' ὅλων τῶν τεχνικῶν ἔργων τοῦ Κράτους.

Σύντονος μετὰ σπουδῆς θέλει δοθῆ παρὰ τῆς Βουλῆς συνδρομὴ πρὸς ἀναπλήρωσιν πάσης ἀποδεδειγμένης ἐλλείψεως περὶ τὴν νομοθεσίαν πρὸς κατάστολὴν καὶ ἐξάλειψιν τῆς παρά τινων ἐλεεινῶν πραττομένης λῃστείας, ἕνεκα τῆς ὁποίας, μὲ λύπην της παρατηρεῖ ἡ Βουλή, ὅτι τὸ ἔθνος ὑποφέρει λίαν ἀδίκους αἰτιάσεις, ἐν ᾧ πάντοτε μετ' ἀγανακτήσεως ἀπέκρουσε τοιαῦτα κακουργήματα.

Ἀπὸ τριῶν ἤδη ἐτῶν, Βασιλεῦ, τὸ ἔθνος ὑποφέρει τὰς ἐκ τῆς ἀφορίας καὶ καταστροφῆς τοῦ πολυτιμοτέρου τῶν προϊόντων τῆς Ἑλλάδος ζημίας. Ἐξ αὐτῶν, καθὼς καὶ ἐκ τῆς ἐκ τῶν πο-

λιτικῶν περιστάσεων καὶ τῆς ἐνσκηψάσης ἐπιδημίας νεκρώσεως τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ναυτιλίας, προέκυψε τὸ ἀναγγελλόμενον ἔλλειμμα, τοῦ ὁποίου ἡ ἀναπλήρωσις δὲν δύναται νὰ καταρθωθῇ, εἰμὴ διὰ τῆς διηνεκοῦς προσοχῆς ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων καὶ τῆς δικαίας αὐστηρότητος τῆς ἐξουσίας κατὰ πάσης καταχρήσεως.

Ἡ Βουλὴ εὐγνωμονεῖ πρὸς τὰς ἐγγυητρίας τοῦ ἐθνικοῦ δανείου δυνάμεις, διότι ἐξ εὐνοϊκῶν πρὸς τὴν Ἑλλάδα διαθέσεων προκατέβαλον τοὺς τόκους καὶ τὸ χρεώλυτρον καὶ μηδὲν ὑπὲρ τὴν δύναμιν ἡμῶν θέλουσιν ἀπαιτήσει. Πέποιθε δὲ ὅτι θέλει καταβληθῇ σπουδαία φροντὶς πρὸς ἐπίτευξιν τῆς μετ' αὐτῶν τῶν δυνάμεων ἐπιεικοῦς, ἀλλ' ἱερᾶς ὡς πρὸς τὴν ἐκπλήρωσιν, συνεννοήσεως.

Μεθ' ὅλης τῆς ἑτοιμότητος, Βασιλεῦ, οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ ἔθνους θέλουσιν ἐνασχοληθῆ περὶ τὴν ταχεῖαν ἐπιψήφισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους, ἐν ᾧ διὰ τὴν ἀπαιτουμένην κατὰ πᾶσαν σύνοδον ἔγκαιρον ἐκπλήρωσιν τοῦ οὐσιώδους τούτου καθήκοντος, καὶ ἡ ἐπιψήφισις τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἑπομένου ἔτους καθίσταται κατὰ τὴν παροῦσαν σύνοδον ἀναπόφευκτος.

Τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ἀναγγελλομένων οἰκονομικῶν νομοσχεδίων εὐχαρίστως θέλει ἰδεῖ ἡ Βουλή, ἀφ' οὗ δι' αὐτῶν πρόκειται νὰ ἐπενεχθῶσι σημαντικαὶ βελτιώσεις εἰς τὸ φορολογικὸν σύστημα τοῦ Κράτους, καὶ νὰ εὐκολυνθῇ τὸ ἐμπόριον, ὠφελούμενον διὰ τῆς ἐπὶ τὰ κρεῖττω μεταῤῥυθμίσεως τοῦ ἐν ἐνεργείᾳ δασμολογίου.

Μετ' εὐχαριστήσεως θέλουσιν ἐνασχοληθῆ, Βασιλεῦ, οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ ἔθνους εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῶν ἀναγγελλομένων νόμων, δι' ὧν ἡ Ὑμετέρα Κυβέρνησις προτίθεται νὰ καταστήσῃ ἰδιοκτήτας τοὺς πολίτας δι' εὐεργετικῶν μέτρων πρὸς τοὺς καθυστεροῦντας ἀπὸ προικοκτησίας, πρὸς τοὺς ἀνεγείροντας οἰκοδομὰς ἐπὶ ἐθνικῆς γῆς, καὶ πρὸς τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ γονιμοποιήσωσι τὰς ἀγριελαίας, ἵνα ἀποκτήσωσι τεμάχια ἐλαιώνων καὶ ἄλλα φθαρτὰ κτήματα.

Βασιλεῦ!

Τὸ νομοθετικὸν τοῦτο Σῶμα ἀναλογιζόμενον καὶ ἐκτιμῶν τὴν κατὰ τὴν παροῦσαν ἐποχὴν σοβαρὰν θέσιν τῆς πατρίδος, βέβαιον δὲ ὂν ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων περὶ τῆς πρὸς αὐτὴν ἀγάπης τοῦ Σεβαστοῦ Ἡγεμόνος τοῦ ἔθνους, ἔχει ἀμετάτρεπτον

ἀπόφασιν νὰ προσφέρῃ εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν ἐν πλήρει ἁρμονίᾳ τὴν εἰλικρινῆ συνδρομήν του ὑπὲρ τῆς εὐοδώσεως τῶν κοινῶν πραγμάτων, ἐφ' ᾧ πέποιθεν ὅτι ὁ Ὕψιστος θέλει εὐλογήσει ταῦτα.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 12 φεβρουαρίου 1855.

Ἡ Ἐπιτροπή.

Ὁ Πρόεδρος Θ. Α. Ζαΐμης.

Π. Βάρβογλης.	Χ. Θεοχαρόπουλος.
Γ. Α. Ναύτης.	Σ. Χ. Στεφανόπουλος.
Ν. Πανουργιᾶς.	Ἰω. Ταταράκης.»

Ἐξεθηκέ τις ἔπειτα, ὅτι, ἐπειδὴ τὸ ἀ. τμῆμα, εἰς ὃ καὶ αὐτὸς ἀνήκει, δὲν ἦτον πλήρες, συνέταξεν ἰδίαν ἀπαντήσεως σχέδιον, τὸ ὁποῖον ἐζαιτεῖται τὴν ἄδειαν νὰ ἀναγνώσῃ πρὸς τὴν Βουλήν.

Ἀπαντήσαντος ὅμως τοῦ προέδρου, ὅτι ἡ εἰσαγωγὴ τοιούτου σχεδίου δὲν ἐπιτρέπεται ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ, καὶ δύναται, ἂν θέλῃ ὁ βουλευτής, νὰ φέρῃ τροπολογίας εἰς τὰ καθ' ἕκαστα τοῦ σχεδίου· ἀντεῖπεν ἕτερος, ὅτι ἂν καὶ ἐν τῷ κανονισμῷ δὲν φαίνεται τῷ ὄντι ἡ ἄδεια τῆς ἀναγνώσεως τοιούτων σχεδίων, ἀληθέστατον ὅμως εἶναι ὅτι ὁ κανονισμὸς ὁρίζει τὴν εἰς τὰ τμήματα παραπομπὴν τοῦ σχεδίου, ἵνα προσυζητῆται ὑπ' αὐτῶν καὶ συγχωνεύωνται αἱ τροπολογίαι. Ἂν λοιπὸν δὲν παραπεμφθῇ ἤδη τὸ σχέδιον καὶ δὲν προσυζητηθῇ ὑπὸ τῶν τμημάτων, τὸ ἔργον εἶναι ἡ ἔκρασις ἑπτὰ μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς καὶ δὲν περιλαμβάνει τὸ σύνολον τῶν τροπολογιῶν. Διὰ νὰ μὴ δοθῇ λοιπὸν τοιοῦτον δικαίωμα εἰς ὀλίγα τῆς Βουλῆς μέλη καὶ διὰ νὰ μὴ δαπανᾶται ὁ χρόνος κατὰ τὰς δημοσίας συνεδριάσεις, συμπεραίνει ὅτι τὰ τμήματα ἢ ἀνὰ ἕν πρόσωπον ἐξ αὐτῶν συνελθόντα, πρέπει νὰ συγχωνεύσωσι τὰς τροπολογίας.

Ἀντέκρουσεν εἰπὼν ἄλλος, ὅτι, συζητουμένου τοῦ σχεδίου τῆς ἀπαντήσεως δημοσίᾳ, πᾶς βουλευτὴς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ φέρῃ τροπολογίας. Ὅταν δὲ κατὰ τὴν συζήτησιν φανῇ ὅτι καὶ πολλαὶ τροπολογίαι προτείνονται καὶ ἀντιφατικαὶ εἰσὶ πρὸς ἀλλήλας, τότε εὐκαίρως ἔρχεται ἡ Βουλὴ εἰς τὸ μέτρον τῆς συγχωνεύσεως, ἐν ᾧ ἐκ πρώτης ἀρχῆς ἀγνοεῖ ἂν ὑπάρχωσι τροπολογίαι καὶ δὲν δύναται νὰ ἐκτιμήσῃ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ἀξίαν αὐτῶν.

Καὶ ἄλλος δέ τις προσέθηκεν, ὅτι ὡρμήθη εἰς τὴν ἰδέαν αὐτοῦ ὁ κατὰ πρῶτον ἀγορεύσας, καθ' ὅσον νομίζει ὅτι προηγουμένως πρέπει νὰ ὑποβάλλωνται εἰς τὰ τμήματα αἱ τροπολογίαι, ἵνα

συγχωνεύωνται πρὸς ἀλλήλας. Τὸ κατ' αὐτὸν ὅμως, θεωρεῖ ὅτι ἀπαιτεῖται μόνον ἡ εἰς τὰ τμήματα προσυζήτησις, καθ' ὅσον ἔχοντες οἱ βουλευταὶ ἓν σχέδιον ἀπαντήσεως, ἀνάγκη νὰ φωτισθῶσιν ἐπὶ τῶν ἐν αὐτῷ περιεχομένων. Δὲν ἀπαιτεῖται ὅμως καὶ νὰ ὑποβάλλωνται αἱ τροπολογίαι, ἵνα, ὡς εἴρηται, συγχωνεύωνται ὑπὸ τῶν τμημάτων, καὶ διὰ τοῦτο οὐδ' ἀναφέρει τι ὁ κανονισμός.

Ἀντέταξεν ἄλλος, ὅτι ἐκ τῶν ἀνωτέρω λεχθέντων γεννᾶται τὸ ζήτημα ἂν ἡ ἐν τοῖς τμήμασιν ἐργασία ἦναι ἁπλῶς παννομικὴ ἢ ἔχῃ σκοπόν τινα κυριώτερον. Τὸ κατ' αὐτὸν ὅμως λέγει, ὅτι, ἐὰν παραδεχώμεθα τὴν ἰδέαν ὅτι συγκαλοῦνται τὰ τμήματα ὅπως ἀναγνωσθῇ μόνον τὸ σχέδιον τῆς πρὸς τὸν Β. λόγων ἀπαντήσεως, τοιαυτη διάταξις ἤθελεν εἶσθαι ἄνοια νομοθετική, ἤθελεν εἶσθαι παρῳδία τῶν ἡμετέρων ἐργασιῶν. Καὶ ἐν τούτοις αὐτὸ ὑποστηρίζουσι σήμερον, ἐν ᾧ εἰς τὸν κανονισμὸν ῥητὰς ἔχομεν διατάξεις, καθ' ἃς πᾶν ἔργον εἰσάγεται ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, ἀφοῦ γίνῃ δεκτὸν ὑπὸ τῆς τῶν τμημάτων πλειονοψηφίας. Ἄλλως τε δὲν ἔπρεπε ν' ἀγνοῶμεν ὅτι ἡ ἐργασία τῶν τμημάτων ἐπενοήθη ὡς οἰκονομία τοῦ χρόνου πολύτιμος, ὡς ἐξομάλυνσις πολυπλόκων ἐργασιῶν, δι' ἃς ἀποφεύγομεν πολλὰς ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει σοβαρὰς συζητήσεις. Ἐὰν λοιπὸν τοιαῦται ἦναι ἐπὶ τοῦ προκειμένου αἱ ὑποβληθησόμεναι τροπολογίαι, ὥστε νὰ παρεμβάλωσι δυσχερείας, ἀσπάζεται καὶ αὐτὸς τὴν ἐκφρασθεῖσαν ὑπὸ τοῦ κατὰ πρῶτον ἀγορεύσαντος ἰδέαν.

Ἀντεῖπεν ἄλλος, ὅτι ἡ προτεινομένη ἰδέα δὲν στηρίζεται οὐδ' εἰς τὸν κανονισμὸν οὐδ' εἰς τὴν ἐπικρατήσασαν τῆς Βουλῆς τάξιν, διότι ἡ εἰς τὰ τμήματα προσυζήτησις γίνεται ἵνα ἡ Βουλὴ λάβῃ γνῶσιν τοῦ ἀνὰ χεῖρας σχεδίου. Ἀλλ' ἡ ἐπιτροπή, ἡ συντάξασα ἤδη τὸ σχέδιον, δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὰ τμήματα, διότι ἐξεπλήρωσε τὴν ἀποστολήν της καὶ ἄρχεται πλέον τὸ δικαίωμα τῆς γενικῆς συζητήσεως, τὸ δικαίωμα παντὸς βουλευτοῦ. Ἐνταῦθα λοιπὸν δὲν μένει ἢ νὰ ὑποβάλῃ ἕκαστος βουλευτὴς ἰδίαν, ἂν θέλῃ, ἢ τοῦ τμήματος αὐτοῦ τροπολογίαν κατὰ τὴν γενικὴν τοῦ Σώματος συνεδρίασιν.

Παρατηρήσαντος δὲ τοῦ κατὰ πρῶτον λαβόντος τὸν λόγον, ὅτι οὐδὲν ἄλλο ἐζήτησαν οἱ ἀσπασθέντες τὴν γνώμην αὐτοῦ ἢ νὰ συγχωνευθῶσιν αἱ τροπολογίαι χάριν εὐκολίας, καὶ ὅτι, ἀφ' οὗ δὲν δέχονται πρότασιν, ἥτις δύναται νὰ συντέμῃ τὸν χρόνον τῶν συζητήσεων, οὐδεὶς ἀπορεύγει νὰ φέρῃ τὰς τροπολογίας

του ενώπιον της Βουλής· προσέθηκεν άλλος, ότι ή εις τα τμήματα συγχώνευσις των τροπολογιών και δι' άλλον λόγον καθίστατο αναγκαία, διότι, πολιτικού όντος του ζητήματος, δεν συμφέρει να είπη τις εν πλήρει συνεδριάσει όσα ιδιαιτέρως δύναται να προτείνη.

Κλεισθείσης ενταύθα της συζητήσεως επί τη συναινέσει του να μη παραπεμφθώσιν εις τα τμήματα αι τροπολογίαι, ο πρόεδρος ηρώτησε την Βουλήν εάν θέλη να προβή αμέσως εις την του σχεδίου συζήτησιν. Ειπόντος δέ τινος, ότι πρέπει να εκτυπωθή πρώτον και διανεμηθή κατά τον κανονισμόν προς τους βουλευτάς· αντέταξεν έτερος, ότι δύναται μεν να αναβληθή η συζήτησις, ουχί όμως και να τυπωθή το σχέδιον· α) διότι τα τμήματα λαβόντα γνώσιν αυτού, δεν ευρίσκονται εις την ανάγκην του να μελετήσωσι το περιεχόμενον, και β') διότι πριν φθάση εις τα ώτα της Α. Μ. του Βασιλέως, δεν πρέπει να λάβη δημοσιότητα. Εντεύθεν δε, φαίνεται, και η ιδιαιτέρα διάταξις του κανονισμού περί συζητήσεως της προς τον Β. λόγον απαντήσεως της Βουλής.

Λαβών μετά ταύτα τον λόγον εξέθηκεν ο εισηγητής, ότι ο ε'. παράγραφος του 82 άρθρου του κανονισμού πρέπει να οδηγήση την Βουλήν άν δύναται να προβή αμέσως εις την συζήτησιν. Αναγνούς δε τον παράγραφον, ορίζοντα την υπό των τμημάτων προσυζήτησιν του σχεδίου κλπ, εσυμπέρανεν ότι, εάν τα τμήματα ευρίσκωνται εις διαφωνίαν, όφειλουσι να ειδοποιήσωσι τον πρόεδρον ότι ακόμη δεν πρέπει να συζητηθή δημοσία· άν όμως δεν εγένετο τούτο, επέρχεται τότε η ενώπιον της Βουλής συζήτησις του σχεδίου. Επί του προκειμένου λοιπόν συμπεραίνει ότι, γενομένης της προσυζητήσεως του σχεδίου, δύναται το Σώμα να προβή αμέσως εις την συζήτησιν.

Αντείπεν άλλος, ότι άν ο εισηγητής έννοη να γίνη συζήτησις επί αντικειμένου ιδανικού, πας τις δύναται να εκθέση τας θεωρίας του. Προκειμένου όμως περί απαντήσεως της Βουλής προς τον Β. λόγον, το νομοθετικόν Σώμα πρέπει να έχη γνώσιν τί συζητεί. Και πώς θέλομεν συζητήσει, πώς θέλομεν παραδεχθή έργον τοιούτον, μη έχοντες υπ' όψιν ή σχέδιον απαντήσεως; Το κατ' αυτόν, δεν εννοεί πώς δύναται να συζητήση τις άπλούν έγγραφον, εάν δεν έχη αυτό ανά χείρας. Εκτός δε τούτου, το 36 άρθρον του κανονισμού σαφώς ορίζει, ότι παν έγγραφον εις την Βουλήν εισαγόμενον, τυπούται, διανέμεται και μετά 24 ώρας συζητείται. Δεν παραδέχεται λοιπόν την αρχήν ότι δυνάμεθα

να επιληφθώμεν της συζητήσεως άνευ σχεδίου. Εάν όμως ανάγκη κατεπείγουσα επιβάλλη τούτο, δεν είναι και αυτός εναντίος.

Εξέθηκεν άλλος, ότι επί της απαντήσεως προς τον Β. λόγον υπάρχει τω όντι εν τω κανονισμώ εξαιρετική τις διαφορά, διότι, εν ω πάσαι των επιτροπών αι εκθέσεις, άμα παρασκευασθείσαι, συζητούνται αμέσως εν τη Βουλή, το σχέδιον της προς τον Β. λόγον απαντήσεως αποπερατούται υπό της επιτροπής, παραπέμπεται εις τα τμήματα, προσυζητείται εντός αυτών και έπειτα εισάγεται ενώπιον της Βουλής. Αλλ' η διαφορά αύτη περιορίζεται εις μόνον τον τρόπον της εισαγωγής, καθ' όσον δ' αφορά την εν τη Βουλή του σχεδίου συζήτησιν, υπόκειται και τούτο εις τας γενικάς του κανονισμού διατάξεις περί του τρόπου των συζητήσεων. Επομένως φρονεί ότι πρέπει και η επί του προκειμένου συζήτησις να αναβληθή.

Άλλου μετά τούτον υποστηρίξαντος την ανάγκην του να τυπωθή το σχέδιον και διανεμηθή προς τους βουλευτάς, καθ' όσον πολλοί προ ολίγου μόλις έλαβον γνώσιν αυτού· επέφερεν ο πρόεδρος του υπουργικού Συμβουλίου, ότι προ δύω ημερών ευρεθείς εις όμοιαν εν τη Γερουσία συζήτησιν, απέφυγε να εκφράση γνώμην, διότι ήθελεν είσθαι άτοπον, ανήκων εις το Σώμα τούτο, να επέμβη εις τον κανονισμόν του έτέρου Σώματος. Ήρκεσθη λοιπόν τότε να είπη, ότι εις μόνην την Γερουσίαν απόκειται να εξηγήση τον κανονισμόν αυτής και επιθυμεί να μη γίνη η ελαχίστη υπέρ του υπουργείου παράβλεψις. Ως βουλευτής όμως λαμβάνων τον λόγον, παρατηρεί, ότι το περί προσβεύσεων και απαντήσεων προς τον Βασιλέα 82 άρθρον του κανονισμού ορίζει, ότι τα συνταχθησόμενα σχέδια, πριν καθυποβληθώσιν εις την Βουλήν, διαβιβάζονται εις τα τμήματα, ίνα προσυζητηθώσιν υπ' αυτών. Επί του προκειμένου λοιπόν δεν πρέπει να ζητήσωμεν γενικήν τινα διάταξιν άρθρου, αλλ' εις μόνον να προσέξωμεν το 82, καθ' όσον το 36, ακαίρως μνημονευθέν, δεν έχει χώραν ενταύθα. Ποίον επομένως σκοπόν είχε το 82 άρθρον; Το να προσυζητήται το σχέδιον εις τα τμήματα, ίνα η Βουλή αποφύγη την του χρόνου παράτασιν εν πλήρει συνεδριάσει. Συστηθείσα ενταύθα η επιτροπή, εξεπλήρωσε το έργον αυτής, και άν τα τμήματα επίσης το παρεδέχθησαν, πρέπει να εισαχθή ενώπιον της Βουλής. Αλλ' εάν τουναντίον, τότε δεν βλέπει διά τί να μη επιληφθώσι τα τμήματα και νομίζει ότι καμμία δυσκολία δεν υπήρχεν εις τούτο. Συμπεραίνει λοιπόν ότι η διάταξις του κανονισμού δεν έχει τι άσαφές,

καὶ ἂν τὰ τμήματα ἐπελήφθησαν τοῦ σχεδίου, ἀπόκειται πλέον εἰς τὴν Βουλὴν νὰ ἐκλέξῃ ἂν πρέπει σήμερον νὰ γίνῃ ἡ αὔριον ἡ συζήτησις.

Τελευταῖον ἐξέθηκεν ἄλλος, ὅτι καὶ ἀπαρὴς ἂν ἦτον ἡ ἐπὶ τοῦ προκειμένου διάταξις, ἤρκει νὰ παραδεχθῶμεν τὴν ἀναβολὴν ἄνευ διαφωνίας καὶ διότι πάντες πρέπει νὰ λάβωσι γνῶσιν τοῦ σχεδίου καὶ διότι ἀνάγκη τις ἀνωτέρα δὲν ἐπίκειται. Πρὸς ταῦτα δὲ καὶ ὁ κανονισμὸς ἐρχόμενος ἐπικουρικῶς, λέγει, ὅτι πᾶν σχέδιον ἂν δὲν ὑποβληθῇ πρῶτον εἰς τὰ τμήματα, δὲν συζητεῖται· κυρίως δὲ τὰ σχέδια τῆς πρὸς τὸν Β. λόγον ἀπαντήσεως πρέπει νὰ παραπέμπωνται εἰς προσυζήτησιν τῶν τμημάτων. Ἄλλως τε καὶ ἀντικείμενον τῆς ἡμερησίας διατάξεως δὲν ἦτον ἡ εἰσαγωγὴ τοῦ σχεδίου.

Κλεισθείσης ἐνταῦθα τῆς συζητήσεως, ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ προέδρου, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν εἰς αὔριον ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως τοῦ σχεδίου.

Ἀκολούθως προσελθὼν ὁ ἐπὶ τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς Σκοπέλου εἰσηγητὴς, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτῆς, ἔχουσαν οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Τὸ πέμπτον τμῆμα τῆς Βουλῆς,

«Διελθὸν τὰ πρακτικὰ τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς τῆς ἐπαρχίας Σκοπέλου, τῆς κατ' ἐπανάληψιν ἐνεργηθείσης ὡς μὴ λαχόντων τῶν εἰς τὴν πρώτην ἐκλογὴν ἐκλεγομένων τῆς ἀπολύτου πλειονοψηφίας,

Παρατηρεῖ·

Ὅτι, ἐνεργηθείσης ψηφοφορίας εἰς ὅλους τοὺς ἀπαρτίζοντας τὴν ἐπαρχίαν ταύτην πέντε δήμους, ἐψηφοφόρησαν·

Εἰς τὸν τῆς Σκοπέλου	1126
Εἰς τὸν τῆς Γλώσσης	229
Εἰς τὸν τῆς Ἀλωνήσου	59
Εἰς τὸν τῆς Σκιάθου	461
Εἰς τὸν τῆς Σκύρου	600
	2475

Καὶ ἔλαβον, ὁ μὲν Ἰω. Σκαβέντζος . . . 1779
» Ὁ Γεώργιος Νικολάου 1312
» Ὁ Κ. Ἀντωνιάδης 856
» Ὁ Κ. Παπαγεωργίου, διδάσκαλος. 954

καὶ ἄλλοι ὀλιγωτέρας.

Ὥστε οἱ λαχόντες τῆς ἀπολύτου πλειονοψηφίας εἰσὶν ὁ Ἰω. Σκαβέντζος καὶ ὁ Γεώργ. Νικολάου.

Κατὰ τῆς ψηφοφορίας ταύτης ἐγένοντο αἱ ἀκόλουθοι ἐνστάσεις·

1) Ὅτι εὑρέθησαν ψηφοδέλτια ὑπεράριθμα
Εἰς τὸν δῆμον Σκοπέλου . . . 37
Εἰς τὸν τῆς Γλώσσης 26
Εἰς τὸν τῆς Ἀλωνήσου 4
Εἰς τὸν τῆς Σκιάθου 5
72.

2) Ὅτι κακῶς διεταχθη παρὰ τῆς νομαρχίας ἡ ἐπανάληψις ἐπὶ τεσσάρων ἐπιλαχόντων διὰ τὸν λόγον, ὅτι κατὰ τὴν ἐνεργηθεῖσαν πρώτην ἐκλογὴν ἔλαχε τῆς ἀπολύτου πλειονοψηφίας ὁ εἷς ἐκ τῶν δύω ἐκλεγομένων, ἤτοι ὁ Κ. Κωνσταντῖνος Ἀντωνιάδης.

3) Ὅτι ἡ ἐκλογὴ παρεβιάσθη παρὰ τῆς ἐξουσίας.

4) Ὅτι εἰς τὴν κάλπην Ἀλωνήσου τὰ ψηφοδέλτια ἐρρίφθησαν παρὰ τοῦ προέδρου μετὰ τὸ τέλος τῆς ψηφοφορίας.

5) Ὅτι εἰς τὸν δῆμον Σκοπέλου ἐρρίφθησαν παρὰ τοῦ προέδρου πλείονα τῶν 400 ψηφοδελτίων.

6) Ὅτι εἰς τὸν δῆμον Γλώσσης ἐρρίφθησαν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς 75 ψηφοδέλτια καὶ ἐψηφοφόρησαν μὴ ἐγγεγραμμένοι εἰς τὸν κατάλογον, καὶ ὅτι μετὰ τὸ τέλος τῆς ψηφοφορίας μετενεχθεῖσα ἡ κάλπη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Α. Σταματίου, ἐνοθεύθη.

7) Ὅτι αἱ ἐφορευτικαὶ ἐπιτροπαὶ κατελόγισαν ἐν ὀνόματι τοῦ Γ. Νικολάου ψηφοδέλτια, φέροντα μόνον τὸ ὄνομα Γεωργάκης.

Ἐκ τῶν ἐνστάσεων τούτων αἱ ὑπὸ τοὺς ἀριθμοὺς 3—7 εἶναι ἐντελῶς ἀνυποστήρικτοι καὶ οὐδεμίαν δύνανται νὰ ἔχωσιν ἰσχύν.

Ἡ ὑπὸ τὸν ἀριθμὸν 1 δὲ νέα ἀποχρῶσα, καθ' ὅσον καὶ μετὰ τὴν ἔκπτωσιν τῶν ἑβδομήκοντα δύω ὑπεραρίθμων ψήφων ἐκ τοῦ ὅλου τῶν ἐξαχθέντων ἐκ τῶν καλπῶν ψηφοδελτίων καὶ ἐκ τοῦ ποσοῦ τῶν ψήφων, ἃς ἔλαβον οἱ ἐκλεγόμενοι, ἔχουσιν οἱ αὐτοὶ τὴν ἀπόλυτον πλειονοψηφίαν, ὁ μὲν Ἰωάννης Σκαβέντζος κατὰ ψήφους 542, ὁ δὲ Γεώργιος Νικολάου κατὰ ψήφους 2.

Ἡ ὑπὸ τὸν ἀριθμὸν 2 δὲν ὑποστηρίζεται ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς πρώτης ἐκλογῆς. Τὰ εὑρεθέντα ἑπτὰ ὑπεράριθμα ψηφοδέλτια εἰς τὸν δῆμον Σκιάθου ἔχουσιν οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῆς, διότι τούτων ἐκπιπτομένων ἐκ τῶν 195 ψήφων, ἃς ἔλαβεν εἰς τὸν αὐτὸν δῆμον, ἡ κατὰ μίαν ψῆφον πλειονοψηφία αὐτοῦ μεταβάλλεται εἰς μειονοψηφίαν κατὰ ψήφους ἕξ.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐκλογὴ ἐνηργήθη καθ' ὅλους τοὺς νομίμους τύπους καὶ οἱ λαχόντες τῆς ἀπολύτου πλειονοψηφίας ἔχουσι τὰ προσόντα τοῦ βουλευτοῦ, ἡ δὲ ἐπαρχία αὕτη ἔχει ὡς ἐκ τοῦ πληθυσμοῦ της τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς δύω βουλευτῶν·

Γνωμοδοτεῖ

Νὰ παραδεχθῇ ἡ ἐκλογὴ ὡς ἔγκυρος καὶ ν' ἀναγνωρισθῶσι νόμιμοι βουλευταὶ τῆς ἐπαρχίας Σκοπέλου οἱ Κ.Κ. Ἰωάννης Σκαβέντζος καὶ Γεώργιος Νικολάου.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 14 Φεβρουαρίου 1855.

Τὰ μέλη

Α. Κιζάνης	Α. Ῥενουάρδος
Ν. Α. Γρανίτσας	Γ. Π. Γιατράκος
Π. Καλαμογδάρτης	Α. Μαυροειδὴς
Ν. Τσίλιος	Χρ. Ῥάγκος

Ὁ Εἰσηγητὴς Ἐμμ. Μελετόπουλος.»

Μηδεμιᾶς δ' ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως, ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ προέδρου, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη κατὰ τὴν ἔκθεσιν τὸ ἔγκυρον τῆς ἐκλογῆς δι' ἀναστάσεως καὶ νομίμους τῆς ἐπαρχίας βουλευτὰς τοὺς Ἰω. Σκαβέντζον καὶ Γ. Νικολάου.

Κηρύξαντος δὲ τοῦ προέδρου τὸ ἀποτέλεσμα, προσελθόντες καὶ οἱ ἐπὶ τῶν ἐκλογῶν Αἰγίνης καὶ Κυνουρίας εἰσηγηταὶ, ἀνέγνων κατὰ σειρὰν τὰς ἑπομένας ἐκθέσεις·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Τὸ ς'. Τμῆμα τῆς Βουλῆς διεξελθὸν τὰ πρακτικὰ τῆς ἐκλογῆς τοῦ βουλευτοῦ τῆς ἐπαρχίας Αἰγίνης, παρατηρεῖ, ὅτι ἡ ἐπαρχία αὕτη σύγκειται ἐκ τῶν δήμων Αἰγίνης καὶ Ἀγκυρίων.

Ὅτι, κατὰ τοὺς ἀριστικοὺς καταλόγους, ὁ μὲν πρῶτος ἔχει ψηφοφόρους 874, ὁ δὲ δεύτερος, 65.

Ὅτι, κατὰ τὰ πρακτικὰ τῆς ψηφορορίας καὶ τὰ πρακτικὰ τῆς διαλογῆς, εἰς μὲν τὸν δῆμον Αἰγίνης ἐψηφοφόρησαν 397, εἰς δὲ τὸν τῶν Ἀγκυστρίων, 63, ἤτοι τὸ ὅλον τῶν ψηφοφορησάντων 460, ἐξ ὧν ἔλαχον ψῆφον ὁ Ἀντώνιος Βενιζέλος 379, ὁ Ἀντώνιος Μαρκέλλος 67, καὶ ὁ Γεώργιος Λογιωτατίδης, 19. Κατὰ συνέπειαν δὲ ὁ νομάρχης ἐξέδωκεν εἰσιτήριον διὰ τὸν πρῶτον, δηλ. τὸν Ἀντώνιον Βενιζέλον, ὡς λαχόντα τῆς ἀπολύτου πλειονοψηφίας· καὶ

Ὅτι κατὰ τῆς ἐκλογῆς ταύτης ἐγένοντο διάφοροι ἐνστάσεις, αἱ ὁποῖαι καὶ ἀντικρούονται, ἀλλ' αὐτὰς τὸ τμῆμα δὲν θεωρεῖ βασίμους καὶ νομίμους. Ἑπομένως γνωμοδοτεῖ ὑπὲρ τῆς ἐπικυρώσεως τῆς ἐκλογῆς καὶ τῆς ἀναγνωρίσεως τοῦ Ἀντ. Βενιζέλου ὡς βουλευτοῦ Αἰγίνης.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 14 Φεβρουαρίου 1855.

Ὁ Πρόεδρος Δ. Καλλιφρονᾶς.

Γ. Κεφάλας.	Κ. Λαμπρινόπουλος.
Α. Αὐγερινός.	Σ. Χ. Στερανόπουλος.
Α. Παπαθανασίου.	Α. Γιανναυλίδης.
Δ. Γαβρᾶς.	Κ. Δημητριάδης.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Τὸ Ζ'. τμῆμα λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὰ πρακτικὰ τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς τῆς ἐπαρχίας Κυνουρίας πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ εἰς ἔμμισθον ὑπηρεσίαν τῆς Κυβερνήσεως διορισθέντος πρώην βουλευτοῦ Κ. Ἐμμανουὴλ Τσούχλου, καὶ διελθὸν αὐτὰ μετ' ἐπιστασίας·

Παρατηρεῖ,

Ὅτι ἡ ἐπαρχία Κυνουρίας συγκειμένη ἀπὸ τοὺς δήμους Δολιανῶν, Πάρνωνος, Βρασιῶν, Θυρέας, Βαρβαίνων, Τανίας, Σελληνοῦντος, Γλυπίας καὶ Λιμναίου, ἔχει ψηφοφόρους 9,771. Ἐξ αὐτῶν δ' ἐψηφοφόρησαν 8,703, ἐξ ὧν ὁ Κ. Ἐμ. Χ. Τσούχλος ἔλαβε τὰς ἑξῆς ψήφους·

ἀπὸ	τὸν	δῆμον	Βαρβαίνων	630
»	»	»	Δολιανῶν	482
»	»	»	Τανίας	1529
»	»	»	Πάρνωνος	1312
»	»	»	Θυρέας	677
»	»	»	Βρασιῶν	1207
»	»	»	Λιμναίου	1449
»	»	»	Σελληνοῦντος . . .	906
»	»	»	Γλυπίας	511

Τὸ ὅλον δὲ, ψήφους 8,703, καὶ ὅτι δὲν ὑπάρχει ἔνστασις τις κατὰ τῆς ῥηθείσης ἐκλογῆς.

Γνωμοδοτεῖ διὰ ταῦτα·

Νὰ κηρυχθῇ ἔγκυρος ἡ ἐνεργηθεῖσα βουλευτικὴ ἐκλογὴ τῆς ἐπαρχίας Κυνουρίας, ὡς διεξαχθεῖσα κατὰ τὰς νομίμους διατυπώσεις, καὶ νὰ θεωρηθῇ νόμιμος βουλευτὴς αὐτῆς ὁ ἐπίδοξος Κ. Ἐμ. Χ. Τσούχλος, καθὸ ἔχων καὶ τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα.

Ἐν τῷ δωματίῳ τῆς Βουλῆς, τὴν 14 Φεβρουαρίου 1855.

Ὁ Πρόεδρος

Ν. Πανουργιᾶς.

Τὰ μέλη

Εὐθύμιος Κανελλόπουλος.
Π. Κανελλόπουλος.
Ν. Α. Χ. Ἀναργύρου.
Γ. Τσάκας.
Α. Μάντσαρης.
Κ. Δ. Βλάμης.
Π. Διαμαντόπουλος.

Ὁ γραμματεὺς
Α. Ν. Πετμεζᾶς.

Μηδεμιᾶς δὲ γενομένης κατ' οὐδετέρας τούτων ἀντιρρήσεως, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ ἔγκυρον ἑκάστης τῶν ἐκλογῶν δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἀναγνωρίσασα βουλευτὰς τὸν μὲν Αἰγίνης τὸν Α. Βενιζέλον, τῆς δὲ Κυνουρίας, τὸν Ἐμμαν. Τσοῦχλον.

Ἐπίσης δὲ κηρύξαντος τοῦ προέδρου τὸ ἀποτέλεσμα, προσελθόντες οἱ ἀνωτέρω βουλευταί, ἐκτὸς τοῦ Γ. Νικολάου ἀπόντος, ἔδωκαν τὸν ὑπὸ τοῦ 57 ἄρθρου τοῦ Συντάγματος ὁριζόμενον βουλευτικὸν ὅρκον, κατὰ τὸ ἐν τέλει τῶν πρακτικῶν τῆς συνεδριάσεως προσαρτώμενον τῆς ὁρκωμοσίας πρωτόκολλον.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἀναγγείλας ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης θέλει εἶσθαι ἡ συζήτησις τοῦ σχεδίου τῆς πρὸς τὸν Β. λόγον ἀπαντήσεως, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 2 μ. μ.

Ὁ πρόεδρος
Θ. Α. ΖΑΪΜΗΣ

Οἱ γραμματεῖς
Εὐθ. Κεχαγιᾶς.
Α. Ν. Πετμεζᾶς.
Π. Καλποδίνος.

« Σήμερον, τὴν 14 Φεβρουαρίου τοῦ 1855, παρουσιασθέντες οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι βουλευταί, ἔδωκαν τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 57 τοῦ Συντάγματος ἀπαιτούμενον βουλευτικὸν ὅρκον.

« Ὀμνύω εἰς τὸ ὄνομα τῆς ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος νὰ φυλάξω πίστιν εἰς τὸν Βασιλέα τῆς Ἑλλάδος, ὑπακοὴν εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ τοὺς νόμους τοῦ Κράτους, καὶ νὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδότως τὰ καθήκοντά μου. »

Διὸ συνετάχθη τὸ παρὸν πρωτόκολλον, ὅπερ ὑπεγράφη ὑπό τε τοῦ προεδρείου, τῶν ὁρκισθέντων καὶ τοῦ ἱερέως.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. Α. ΖΑΪΜΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Α. Ν. Πετμεζᾶς.
Π. Καλποδίνος.

Ὁ Ἱερεὺς
Παΐσιος.

Οἱ ὁρκισθέντες
Α. Βενιζέλος.
Ἐμμ. Χ. Τσοῦχλος.
Ἰω. Μ. Σκαβέντζος. »

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Η'.

Τῇ 15 Φεβρουαρίου 1855.

Συνελθόντων περὶ τὴν ἐνδεκάτην τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀναγγελθέντος ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ σχεδίου τῆς πρὸς τὸν Β. λόγον ἀπαντήσεως, ἀνεγνώσθη τὸ ἀ. αὐτοῦ ἐδάφιον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου λαβόντες τὸν λόγον, ἀνέγνω τροπολογίαν τινὰ, τὴν ὁποίαν ὅμως μηδενὸς ὑποστηρίξαντος, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἐδάφιον κατὰ τὸ σχέδιον, ἔχον οὕτως·

« Ἀπαλλαττόμενον θεία συνάρσει τὸ ἔθνος ἀπὸ τὰς σκληρὰς δοκιμασίας τῆς λαοφθόρου ἐπιδημίας, καθ' ἃς ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης, τῆς ὁποίας ἡ πατρικὴ καρδία δεινῶς κατεθλίβη, ἔσχεν ἀπαράμιλλον μέριμναν καὶ καρτερίαν ὑπὲρ τοῦ λαοῦ, ἐγείρει ἱκετηρίους χεῖρας πρὸς τὸν Ὕψιστον, ὅπως ἐπιβλέψῃ ἐπὶ τὸν χριστεπώνυμον λαόν του, καὶ κραταιώσῃ τὸν Ὑμέτερον Βασιλικὸν Θρόνον, ἐφ' οὗ ἡ ἀκράδαντος ἐλπὶς τῆς πατρίδος στηρίζεται. »

Ἀνεγνώσθησαν ἐπομένως ὅ τε β'. καὶ γ'. παράγραφος, τοὺς ὁποίους, μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως, ἐρωτηθεῖσα ἡ Βουλὴ, παρεδέχθη ἑκάτερον δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως κατὰ τὸ σχέδιον. Ἔχουσι δ' οὕτως·

« Ἐν μέσῳ τῶν μεριμνῶν καὶ πικριῶν τῆς κοινῆς συμφορᾶς ἐπλήθε καὶ ἡ θλῖψις τῆς ἀώρου στερήσεως τῆς σεπτῆς καὶ φιλτάτης Μητρὸς τῆς Υ. Μ.

Τὸ θλιβερὸν τοῦτο συμβὰν, ἐξ οὗ ἔπαθε καὶ ἡ χάριτι θείᾳ, ἐπὶ κοινῇ τῶν Ἑλλήνων χαρᾷ, διασωθεῖσα ὑγεία τοῦ ἄκρου προστάτου τῆς ἐλευθερίας τῶν Ἑλλήνων, τοῦ σεβαστοῦ Πατρὸς τῆς Υ. Μ., βαθέως συναισθανόμενοι ἅπαντες οἱ Ἕλληνες, ἔδωκαν προφανῆ δείγματα τοῦ πένθους των καὶ τῆς πρὸς τὸν Βασιλέα αὐτῶν συμπαθείας καὶ ἀφοσιώσεως. »

Ἀναγνωσθέντος εἶτα τοῦ ἐδαφίου δ'. λαβών τις τὸν λόγον ἐξέθηκεν, ὅτι αἱ ἐκ τῆς διακοπῆς τῶν μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ τοῦ Ὀθωμανικοῦ Κράτους σχέσεων προκύψασαι ζημίαι εἰσὶν ἀναμφιβόλως ἀνυπολόγιστοι, ἀλλὰ μόναι αἱ ὑλικαὶ ζημίαι δὲν ἀρκοῦσι νὰ καταστρέψωσιν ἔθνη, καὶ ἔθνη μάλιστα μικρὰ καὶ ἀρτισύστατα, ἅτινα καὶ διὰ τὴν διατήρησίν των καὶ χάριν τοῦ

μελλόντος αὐτῶν ἔχουσιν ἀνάγκην νὰ παγιώσωσι τὴν ὑπόληψίν των. Τῆς ἀρχῆς δὲ ταύτης τὴν ἀλήθειαν κατανοεῖ ἰδίως ἡ Ἑλλάς, ἥτις μηδέποτε φρισθεῖσα τῶν ὑλικῶν αὐτῆς συμφερόντων. μηδὲ ὑπολογίσασα ποτὲ τὸ βάρος τῶν ὑλικῶν ζημιῶν, ἀλλὰ πρὸς τὴν δόξαν αὐτῆς ἀφορῶσα καὶ τὸ ἠθικὸν συμφέρον περὶ πολλοῦ πάντοτε ποιουμένη, ἐξῆλθεν εὐτυχῶς τῶν δεινοτέρων περιστάσεων καὶ δοκιμασιῶν. Πιστεύει δὲ ὅτι τὴν ἰδέαν του ταύτην συμμερίζεται καθ' ὁλοκληρίαν καὶ ἡ Κυβέρνησις, τῆς ὁποίας πολλὰ μέλη εἰσὶν οἱ εὐγλωττότεροι μάρτυρες τῆς ἀληθείας τῶν λόγων του. Ἂν ὅμως δι' ὑλικὰς ζημίας πολλὰ παρουσιάζωνται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον παράπονα, τὰ παράπονα ταῦτα ὀφείλομεν ἡμεῖς νὰ θέσωμεν εἰς τὸν οἰκεῖον τόπον, χωρὶς νὰ δώσωμεν εἰς αὐτὰ σημασίαν ἀνωτέραν ἐκείνης τῶν ἠθικῶν συμφερόντων. Ἐπομένως ἐὰν ἡ ἐν τῷ ὑπὸ συζήτησιν ἐδαφίῳ φράσις «ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἑλλάδος» ἀφορᾷ συμφέροντα ὑλικά, ἀποκρούει καθ' ὁλοκληρίαν αὐτὴν, εὐχόμενος μόνον ὥστε ἡ Κυβέρνησις νὰ ἔχῃ ὁδηγὸν εἰς τὰς περὶ ἐπαναλήψεως τῶν διακοπεισῶν σχέσεων ὀρθοτόδας της τὴν δόξαν καὶ τὸ ἠθικὸν τοῦ ἔθνους ἡμῶν συμφέρον. Ἂν ὅμως διὰ τῆς φράσεως ταύτης ἡ ἐπὶ τοῦ σχεδίου εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ δὲν ἐνόει νὰ περιορισθῇ εἰς μόνον τὰ ὑλικὰ συμφέροντα, τότε παραδεχόμενος τὸ ἐδάφιον ὡς ἔχει, ἐξαιτεῖται μόνον τὴν ἐξάλειψιν τῆς λέξεως « ἀνυπολόγιστοι. »

Ἀντιπαρετήρησεν ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐπιτροπῆς, ὅτι περὶ τοῦ πατριωτισμοῦ καὶ τοῦ αἰσθήματος τῶν ἀντιπροσώπων ὑπὲρ τῆς εὐκλείας τοῦ ἔθνους ἡμῶν θεωρεῖ περιττὸν νὰ εἴπῃ τι, ἵνα μὴ θέσῃ οὕτως εἰς ἀμφιβολίαν τὰ αἰσθήματα τοῦ Ἕλληνος ὑπὲρ τῆς φίλης αὐτοῦ πατρίδος. Οὐχ ἧττον ὅμως πάντες ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα ν' ἀρνηθῶμεν ὅτι αἱ ἐκ τῆς διακοπῆς τῶν μεταξὺ τῶν δύω Κρατῶν σχέσεων ζημίαι ὑπῆρξαν ἀνυπολόγιστοι διά τε τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Τουρκίαν· ἀλλ' ἡ ἐπιτροπὴ ὅλως ξένη ὡς πρὸς τὰς ζημίας ἑτέρου κράτους, καθῆκον μόνον εἶχε τοῦ ἔθνους ἡμῶν τὰς ζημίας ἀναμιμνησκομένη, νὰ εὐχηθῇ τὴν ταχεῖαν ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἑλλάδος ἐπανάληψιν τῶν διακοπεισῶν σχέσεων, ἔχουσα πάντοτε ὑπ' ὄψιν της ὄχι μόνον τὰ ὑλικὰ, ἀλλὰ καὶ τὰ ἠθικὰ τοῦ ἔθνους συμφέροντα. Ἀλλ' ἐκτὸς τῆς ὁμολογίας του ταύτης, ἡ πεποίθησις, ἣν ἕκαστος ἡμῶν ἔχει εἰς τὸν εὐτυχῶς σήμερον τὰς ἐξωτερικὰς τοῦ ἔθνους ἡμῶν ὑποθέσεις διευθύνοντα, εἶναι ἡ μεγαλειτέρα ἐγγύησις μιᾶς εὐτυχοῦς θεραπείας, συμφώνου πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ προαγορεύσαντος ἐκ-

φραθεῖσαν ἐπιθυμίαν, ἐπιθυμίαν ἐπίσης καὶ τῆς ἐπιτροπῆς καὶ παντὸς Ἕλληνος.

Ἐπήνεγκεν ἄλλος, ὅτι ἐκτιμῶν τὰ εὐγενῆ τῶν προαγορευσάντων αἰσθήματα, εὐγνωμονεῖ ἰδίως εἰς τὸν βουλευτὴν Μεσσήνης διὰ τὴν ὁποίαν ἔκαμε σοβαρὰν παρατήρησιν, ἠλεκτρίσασαν παντὸς Ἕλληνος τὴν καρδίαν. Εἶπεν οὗτος, ὅτι πρὸ παντὸς ἄλλου τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος ὀφείλει ν' ἀποβλέψῃ εἰς μόνην τῆς δόξης αὐτοῦ τὴν παγίωσιν· καὶ βέβαια, υἱὸς ἀγωνιστοῦ συναισθανόμενος τὴν ἀξίαν του καὶ εἰς τὴν εὔκλειαν τῆς πατρίδος στηρίζων τὰς περὶ τοῦ μέλλοντος αὐτῆς ἐλπίδας του, δὲν ἠδύνατο εἰμὴ τοιαύτην νὰ ἐκφράσῃ εὐχήν. Αἱ Προστάτιδες ἡμῶν Δυνάμεις, αἵτινες τοσοῦτον γενναίως συνέδραμον τὴν ἀπὸ τῆς δουλείας ἀπελευθέρωσιν ἡμῶν, οὔτε εἰς τὰ φῶτα οὔτε εἰς τὰς ὑλικὰς ἡμῶν δυνάμεις ἀπέβλεψαν, ἀλλ' εἰς μόνην τὴν καταγωγὴν ἡμῶν. Ὑπεστήριξαν τὸν ἀγῶνα ἡμῶν, διότι εἶδον ὅτι δὲν διώκομεν ὑλικὰ συμφέροντα, ἀλλὰ τοὐναντίον ὅτι καὶ πλούτη καὶ ἡγεμονίας καὶ δόξαν πολλοὶ ἐξ ἡμῶν ἐθυσίασαν, μόνην τῆς πατρίδος αὐτῶν τὴν ἀπελευθέρωσιν ἀντὶ τούτων ὅλων ἐπιζητοῦντες. Τοιαῦτα αἰσθήματα ἀπαντήσασαι εἰς τοὺς Ἕλληνας αἱ Δυνάμεις, ἔκριναν ἡμᾶς ἀξίους ἐλευθερίας καὶ ἐδέχθησαν νὰ καταταξωσι καὶ τὸ ἄλλως μικρὸν ἡμῶν ἔθνος μεταξὺ τοῦ εὐρωπαϊκοῦ κόσμου. Δὲν πρέπει λοιπὸν ἡμεῖς, ὕστερον ἀπὸ ὅλα αὐτὰ, ν' ἀναγνωρίσωμεν ὅτι ἡ ἐλευθερία ἡμῶν εἶναι ἀπόρροια τῆς ἠθικῆς ἡμῶν ὑπολήψεως; Τὴν ἀλήθειαν δὲ ταύτην ὀφείλουσι πρὸ πάντων νὰ συναισθάνωνται οἱ νεώτεροι, καὶ οὐχὶ τοσαύτην δίδοντες σημασίαν εἰς τὰς ὑλικὰς ζημίας, νὰ φανώμεθα ὅτι παραβλέπομεν τὰ ἠθικὰ τῆς πατρίδος ἡμῶν συμφέροντα. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ἐκ τῆς διακοπῆς τῶν μετὰ τῆς Τουρκίας σχέσεων ἡμῶν, πολλῶν πολλαχῶς ἔπαθον τὰ συμφέροντα· ἀλλὰ τί σημαίνουσι ταῦτα ἀπέναντι τῶν σφαγῶν καὶ τῶν ἀπαγχονήσεων τῶν μαρτύρων τῆς ἐπαναστάσεώς μας; Καὶ πῶς ἀνεχώμεθα τοσοῦτος νὰ γίνηται περὶ ἐκείνων λόγος, ἐν ᾧ σιωπῶμεν περὶ τῶν δευτέρων, αἱ σκιαὶ τῶν ὁποίων διαμαρτύρονται βεβαίως ἐναντίον ἰδέας, ἥτις τοσοῦτον ἐξευτελίζει τὸ ἔθνος ἡμῶν; Πιστεύει λοιπὸν ὅτι καὶ ἅπασα ἡ Βουλὴ καὶ ἰδίως ὁ Κ. Μαυροκορδάτος, ὅστις τοσαῦτα ἀπώλεσε διὰ τὴν δόξαν τῆς Ἑλλάδος, θέλει συμφωνήσει μετ' αὐτοῦ ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν τὴν ἀποδιδομένην εἰς τὴν τοῦ σχεδίου φράσιν «ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἑλλάδος.»

Ἀντεῖπεν ἄλλος, ὅτι λαβὼν καὶ οὗτος μέρος εἰς τὴν σύντα-

ξιν τοῦ σχεδίου, θέλει ὑποβάλει παρατηρήσεις τινάς, ἵνα ἐξ αὐτῶν πεισθῇ τὸ Σῶμα ὅτι αὐδόλως προετιμήθη τοῦ ἠθικοῦ συμφέροντος τὸ ὑλικόν· τοὐναντίον μάλιστα, χωρὶς νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν ἡ ἐπιτροπὴ τὰς μεγάλας ζημίας αἵτινες προέκυψαν ἐκ τῆς διακοπῆς τῶν σχέσεων, εὔχεται τὴν ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἑλλάδος ἐπαναλήψιν αὐτῶν. Ἐπομένως αὐδόλως παραδέχεται ὡς ὀρθὴν τὴν ἰδέαν τοῦ βουλευτοῦ Μεσσήνης, τὴν ὁποίαν ἠθέλησε νὰ στηρίξῃ εἰς τὴν λέξιν «ἀνυπολόγιστοι» τῆς ὁποίας τὴν ἐξάλειψιν καὶ ἐζήτησεν. Ἂν ὅμως ἀντὶ τῆς λέξεως ταύτης ὑπῆρχεν ἡ λέξις «ἀνεκτίμητοι» τότε καὶ οὗτος ἤθελε συμφωνήσει πληρέστατα ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ὑπ' ὄψιν εἶχε μόνα τὰ ὑλικὰ συμφέροντα. Τοὐναντίον δὲ ἡ λέξις «ἀνυπολόγιστοι» ἀναφέρεται ἐν γένει εἴς τε τὰ ὑλικὰ καὶ ἠθικὰ συμφέροντα, καὶ διὰ τοῦτο θεωρεῖ τὸ ἐδάφιον καλῶς ἔχον καὶ ἀποκρούει τὴν τοῦ βουλευτοῦ Μεσσήνης πρότασιν.

Μετὰ δὲ ταῦτα λαβὼν τὸν λόγον ὁ πρόεδρος τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐξέθηκεν, ὅτι ἀκούσας μετὰ προσοχῆς τὰς ὑπὸ τῶν προηγησαμένων γενομένας ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ἐδαφίου ἀναπτύξεις, παρατηρεῖ, ὅτι αὐδαμοῦ προτιμᾶται τὸ ὑλικὸν τοῦ ἠθικοῦ συμφέροντος, διότι ἂν τοιαύτην ἀνεύρισκεν ἐν τῷ ἐδαφίῳ ἰδέαν, πρῶτος αὐτὸς ἤθελεν ἐξανατρέψει ἐναντίον ἰδέας τοιαύτης, ὄχι πλέον ὡς ὑπουργὸς ἀλλ' ὡς Ἕλλην. Δὲν βλέπει ὅμως εἰς ποῖον μέρος τοῦ ἐδαφίου προσβάλλεται τὸ ἠθικὸν τοῦ ἔθνους συμφέρον καὶ ἡ τιμή, τὴν ὁποίαν κατέστρεψαν ἀληθῶς οἱ αὐτουργοὶ τῶν ὑπὸ τοῦ Β. λόγου καὶ τῆς ἀπαντήσεως καταδικαζομένων πράξεων. Διὰ ταῦτα καὶ ἐν τῷ Β. λόγῳ, τὸ μὲν πολιτικὸν μέρος τοῦ ἀντιστοιχοῦντος ἐδαφίου κατακρίνει τὰ λαβόντα χώραν πραγματικῶς ἀξιοθρήνητα γεγονότα, ἀφ' ἑτέρου δέ, ἐπειδὴ ἡ ὀθωμανικὴ Κυβέρνησις ἀπήτει σημαντικὰς ἀποζημιώσεις διὰ τὰ ἐξ αὐτῶν γενόμενα δυστυχήματα εἰς τοὺς ὑπηκόους αὐτῆς, ἐσύμφερε καὶ ἡμεῖς νὰ καταδείξωμεν πρὸς συμψηφισμὸν τὰς εἰς τοὺς Ἕλληνας ὑπηκόους προσγενομένας ζημίας. Ἡ δ' ἀπάντησις τῆς Βουλῆς, ἁπλῆ, οὕτως εἰπεῖν, παράφρασις τοῦ Β. λόγου, περιωρίσθη ν' ἀπαντήσῃ κατὰ λέξιν εἰς τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ. Ἐπομένως οὐδεμίαν ἀπαντῶν προσβολὴν κατὰ τοῦ ἠθικοῦ τῆς Ἑλλάδος συμφέροντος, τὸ ὁποῖον αὐτὸς πλειότερον ἴσως παντὸς ἄλλου καὶ ἐκτιμᾷ καὶ περὶ πολλοῦ ποιεῖται, προτιμᾷ ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὴν σιγὴν ἀντὶ πάσης ἄλλης συζητήσεως.

Ἡ δὲ Βουλὴ ἀρκεσθεῖσα εἰς τὰ λεχθέντα, παρεδέχθη δι'

ἀναστάσεως, ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ προέδρου, τὸ ἐδάφιον 4. κατὰ τὸ σχέδιον, ὡς καὶ τὸ μετ' αὐτὸ 5, μηδεμιᾶς ἐπ' αὐτοῦ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως. Ἔχουσι δὲ οὕτω·

«Γεγονότα, συνοδευθέντα μὲ ἀξιοθρηνήτους πράξεις, ἐπίφερον αἴσθησιν τὴν διακοπὴν τῶν πολιτικῶν καὶ ἐμπορικῶν σχέσεων τῆς Ἑλλάδος μετὰ τοῦ γείτονος ὀθωμανικοῦ Κράτους, ἐξ ἧς ἀνυπολόγιστοι προέκυψαν ζημίαι. Εὔχεται, Βασιλεῦ, ἡ Βουλὴ ὑπὲρ τῆς ταχυτέρας, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἑλλάδος, ἐπαναλήψεως τῶν σχέσεων, ἐλπίζουσα ὅτι ἡ Κυβέρνησις τῆς Γ. Μ. θέλει τύχει τῆς πρὸς ταύτην συμπράξεως τῶν μεγάλων συμμάχων Δυνάμεων, πρὸς ἃς εἶπότε οἱ Ἕλληνες εὐγνωμονοῦσι διὰ τὰ ὑπὲρ αὐτῶν γενναῖα καὶ εὐγενῆ αἰσθήματα.

Ἡ περὶ τῆς αὐστηρᾶς οὐδετερότητος κατὰ τὸν ὁριστάμενον ἐν τῇ Ἀνατολῇ πόλεμον διακήρυξις τῆς Γ. Μ. εἶναι ἀπόρροια τῆς ἐκτιμήσεως τῶν περιστάσεων, συνάδουσα μὲ τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα καὶ τὴν πρὸς τὰς εὐεργέτιδας Δυνάμεις ὀφειλομένην εὐγνωμοσύνην.»

Ἐπὶ δὲ τοῦ 6 ἐδαφίου παρατηρήσαντός τινος, ὅτι ὑπάρχει ἀντίφασις τις μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐδαφ. 4, διότι ἐνταῦθα μὲν ἀναφέρεται ὅτι διατελοῦμεν φιλικῶς πρὸς ὅλας τὰς Δυνάμεις, ἐκεῖ δὲ λόγος γίνεται περὶ διακοπῆς σχέσεων, καὶ ζητήσαντος διὰ τοῦτο νὰ προστεθῶσιν αἱ λέξεις «τῶν λοιπῶν» κατόπιν τῶν λέξεων «μεθ' ὅλων· διεσάφησεν ὁ εἰσηγητής, ὅτι μεταξὺ τῶν ἐθνῶν τριῶν εἰδῶν ὑπάρχουσι σχέσεις, αἱ τὰς εἰρήνης, αἱ ψυχραὶ καὶ αἱ ἐμπόλεμοι· ἡμεῖς δὲ σήμερον εἰς τὴν δευτέραν εὑρισκόμενοι κατηγορίαν καὶ ἐνασχολούμενοι εἰς τὴν διπλωματικὴν ἀποπεράτωσιν τῶν ἀναφυεισῶν διαφορῶν, δὲν δυνάμεθα εἰμὴ ν' ἀποκαλέσωμεν φιλικὰς καὶ τὰς μετὰ τῆς Τουρκίας σχέσεις ἡμῶν, ἀφ' οὗ μάλιστα ὁ Βασιλεύς, ὁ μόνος ἁρμόδιος νὰ γνωρίζῃ εἰς ποίαν εὑρίσκονται κατάστασιν αἱ μετὰ τῶν ἄλλων Δυνάμεων σχέσεις ἡμῶν, θεωρεῖ αὐτὰς φιλικάς.

Μετὰ δὲ ταῦτα μηδενὸς ὑποστηρίξαντος τὴν πρότασιν τοῦ προαγορεύσαντος βουλευτοῦ, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸν 6. §. κατὰ τὸ σχέδιον, ἔχοντα οὕτω·

«Μὲ εὐχαριστησιν, Βασιλεῦ, μανθάνει ἡ Βουλὴ ὅτι μεθ' ὅλων τῶν Δυνάμεων διατηρεῖ φιλικὰς σχέσεις ἡ Γ. Μ. Ὅτι δὲ ἡ Ἑλλὰς πρὸς φωτισμὸν καὶ τὴν κοινωνικήν της ἀνάπτυξιν ἀρύεται πᾶν ἀγαθὸν ἐκ τῶν πηγῶν τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ, τὰ διέποντα τὴν ἑλληνικὴν κοινωνίαν νομοθετήματα ἐπιμαρτυροῦσι τοῦτο· εἰς δὲ τὰ περισπούδαστα φροντίσματα περὶ τῆς

ήθικῆς βελτιώσεως τῆς κοινωνίας, καὶ περὶ τῆς ἀναπτύξεως καὶ ἐμψυχώσεως τῆς γεωργίας, βιομηχανίας καὶ τοῦ ἐμπορίου, καθὼς καὶ περὶ τῆς παγιώσεως τῆς δημοσίου καὶ ἰδιωτικῆς πίστεως, ἡ Κυβέρνησις τῆς Υ. Μ. θέλει εὑρῆ παρὰ τοῦ νομοθετικοῦ τούτου Σώματος τοιαύτην πρόθυμον συνδρομήν, ὁποίαν αὐτὸ κατ' ἀπαραίτητον καθῆκον διὰ τὴν ἐθνικὴν εὐημερίαν ὀφείλει.»

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ ἐδαφίου 7 καὶ μηδενὸς λαβόντος τὸν λόγον, ἡ Βουλὴ ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ προέδρου παρεδέχθη αὐτὸ κατὰ τὸ σχέδιον, ἔχον οὕτω·

«Μετὰ τῆς δεούσης προσοχῆς, Βασιλεῦ, θέλει ἐνασχοληθῆ ἡ Βουλὴ ἐπὶ τῶν ὑποβληθησομένων εἰς τὴν ἐπιψήφισιν αὐτῆς νομοσχεδίων πρὸς τροποποίησιν τῶν περὶ δήμων καὶ βουλευτικῶν ἐκλογῶν νόμων, ὡς θέλει παρέξει τὴν συνδρομήν της πρὸς νομοθέτησιν τοῦ συνδέσμου τῶν ἐπιστημονικῶν ἔργων τοῦ στρατοῦ μεθ' ὅλων τῶν τεχνικῶν ἔργων τοῦ Κράτους· ἡ δὲ ἀναγγελλομένη διοργάνωσις τοῦ παζτικοῦ στρατοῦ κατ' ἀρχὴν ὁμοιόμορφον ἑνότητος θέλει συντελέσει εἰς τὴν ἐνίσχυσιν καὶ ἀνάπτυξιν αὐτοῦ.»

Ἐνταῦθα λαβών τις τὸν λόγον παρετήρησεν, ὅτι ὡς ἀντιπρόσωπος ναυτικῆς νήσου, ἐπειδὴ οὐδαμοῦ τοῦ Β. λόγου ἀναφέρεταί τι περὶ τοῦ Βασιλικοῦ ναυτικοῦ, τοῦ τόσον στενὰ συνδεδεμένου μετά τε τοῦ παρελθόντος καὶ τοῦ μέλλοντος τῆς πατρίδος ἡμῶν, ὀφείλει νὰ προτείνῃ τὴν ἐν τῇ ἀπαντήσει προσθήκην τοῦ ἑπομένου ἐδαφίου.

«Ἡ Βουλὴ ἐλπίζει ὅτι ἡ Κυβέρνησις τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος θεωροῦσα ὡς ἓν τῶν σπουδαιοτέρων ἀντικειμένων τῆς μερίμνης της τὴν βελτίωσιν τοῦ Βασιλικοῦ ναυτικοῦ, θέλει προσπαθήσει διὰ παντὸς μέσου ν' ἀνορθώσῃ τὸν κλάδον τοῦτον τῆς δημοσίου δυνάμεως, καθ' ὅσον τὸ ναυτικὸν τοῦτο τῆς Ἑλλάδος οὐ μόνον ἐκπροσωπεῖ τὴν ἱστορικὴν τοῦ ἔθνους εὔκλειαν, ἀλλὰ περιλαμβάνει εἰσέτι καὶ τὰς μελλούσας τοῦ ἔθνους ἐλπίδας.»

Ἀδιαφόρων δὲ εἰς τὰς ἐπ' αὐτοῦ λεκτικὰς μεταβολάς, τὰς ὁποίας ἡ Βουλὴ ἤθελεν ἐγκρίνει νὰ ἐπιφέρῃ, εὐτυχὴς θέλει λογισθῇ ἐὰν ἡ πρότασίς του γενῇ δεκτὴ ὑπὸ τοῦ Σώματος. Ἐπιχυλάσσεται δὲ εἰς περίστασιν ἐναντίαν νὰ κάμῃ ἄλλοτε ἰδιαιτέραν περὶ τοῦ σπουδαίου τούτου ἀντικειμένου πρότασιν καὶ καταδείξῃ συνάμα τὴν μεγάλην ἀνάγκην τοῦ νὰ ληφθῇ πρόνοια καὶ περὶ τοῦ Βασιλ. ναυτικοῦ.

Ἀντεῖπεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι ἡ πρότασις τοῦ προαγορεύσαντος

εἶναι μία ἀλήθεια τοσοῦτον γνωστὴ εἰς ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα καὶ ἀδιαφιλονείκητος, ὥστε θεωρεῖ περίσσειαν σύστασιν περιττήν, καθ' ὅσον καὶ ἡ Κυβέρνησις καὶ ὁ Βασιλεὺς πολλὴν πάντοτε κατέβαλον μέριμναν, καὶ ἐκ τῶν ἐνόντων ἐνησχολήθησαν εἰς τὴν τοῦ Βασιλ. ναυτικοῦ ἐμψύχωσιν. Διὰ ταῦτα καὶ διότι εἴθισται αἱ ἀπαντήσεις τῶν νομοθετικῶν σωμάτων νὰ περιορίζωνται εἰς ἐκεῖνα μόνον τὰ ἀντικείμενα, ὧν μνημονεύει ὁ λόγος τοῦ Βασιλέως, ἀποκρούει τὴν προταθεῖσαν προσθήκην.

Ἄλλου δέ τινος ὑποστηρίξαντος τὴν περὶ τῆς προσθήκης τοῦ ἀνωτέρω ἐδαφίου πρότασιν τοῦ βουλευτοῦ Ὕδρας, καθ' ὅσον, εἶπεν, ἡ κατάσασις τοῦ ναυτικοῦ δὲν εἶναι τοσοῦτον εὐχάριστος, οὐδ' εἶναι δίκαιον ὑπὲρ μὲν τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς νὰ λαμβάνηται ἡ δέουσα πρόνοια, νὰ παραμελῆται δὲ τὸ ναυτικὸν, τὸ ὁποῖον κατέχει τὰς ὡραιοτέρας τῆς ἱστορίας τοῦ ἔθνους ἡμῶν σελίδας, ἐν ᾧ ἀφ' ἑτέρου δὲν ἐλέπει καὶ τὸ ἐκ τῆς προσθήκης ταύτης ἄτοπον· ἀντεῖπεν ὁ πρόεδρος τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ὅτι τὸ ἄτοπον ἐνυπάρχει εἰς τὸ ὅτι αἱ ἀπαντήσεις οὖσαι παράφρασίς τις τοῦ Β. λόγου, δὲν πρέπει νὰ περιλαμβάνωσιν ἀντικείμενα, περὶ ὧν οὐδεμία γίνεται μνεία ἐν τῷ Β. λόγῳ. Ἂν δὲ περὶ τοῦ Β. ναυτικοῦ οὐδὲν ἐν αὐτῷ ἀναφέρηται, ἐν ᾧ τοὐναντίον περὶ τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς ἀνέφερε τὸ ἐπιψηφισθὲν ἐδάφιον, προῆλθε τοῦτο διότι ὁ ἁρμόδιος ὑπουργὸς δὲν προὐτίθετο νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῶν σωμάτων νέον τινὰ νόμον περὶ αὐτοῦ. Καὶ δὲν ἐλέπει μὲν ἄτοπον τὴν ἐκφρασθεῖσαν ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ Ὕδρας εὐχὴν, ἀλλ' ἡ ἀδροφροσύνη μόνη ἀπαιτεῖ νὰ μὴ παρεμβάλωμεν εἰς τὴν ἀπάντησιν ἀντικείμενα μὴ ἀναφερόμενα ἐν τῷ Β. λόγῳ· τὴν ἀρχὴν δὲ ταύτην παρεδέχθη καὶ τὸ συνταγματικώτερον τῶν ἐθνῶν, τὸ ὁποῖον εὔχεται νὰ ἔχωμεν ὑπογραμμὸν εἰς τὴν συνταγματικήν μας πορείαν. Ὡς δ' ἐκεῖ πράττουσι καὶ ὡς καλῶς τοῦτο οἶδε καὶ ὁ τὴν προσθήκην προτείνας, δύναται καὶ οὗτος εἰς ἄλλην ἁρμοδιωτέραν περίστασιν ὄχι μόνον ἁπλῆν νὰ ἐκφράσῃ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου εὐχὴν, ἀλλὰ καὶ νομοσχέδιον νὰ παρουσιάσῃ.

Ἐπανέλαβεν ὁ βουλευτὴς Ὕδρας, ὅτι διὰ τοὺς ἐκτεθέντας λόγους προτείνας καὶ αὐτὸς τὴν ἀνωτέρω προσθήκην καὶ μὴ ἐπιμένων εἰς τὴν παραδοχὴν αὐτῆς, ἐπεφυλάχθη ἄλλοτε νὰ ὁμιλήσῃ σπουδαιότερον ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ ἴδιος ὑπουργὸς ἐβεβαίωσεν ὅτι ἐν τῷ Β. λόγῳ δὲν γίνεται μνεία τοῦ Β. ναυτικοῦ, διότι ὁ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργὸς οὐδεμίαν ἔλαβε περὶ αὐτοῦ πρόνοιαν, ἡ σιωπὴ καὶ ἀδιαφορία ἀπέβαινε δι' αὐτὸν ἐγκληματικὴ, ἀντιπρόσωπον ὄντα μιᾶς ναυτικῆς νήσου.

ωξέλιων δὲ νὰ ὑπερασπισθῇ τὸν ἀπόντα ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργὸν ἀντιπαρετήρησεν ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν, ὅτι ἡ περὶ τοῦ ναυτικοῦ σιωπὴ τοῦ Β. λόγου δὲν ἐμφαίνει ἀδιαφορίαν ἐκ μέρους τοῦ συναδέλφου του, καθ' ὅσον διὰ πολλὰ ἀντικείμενα ἀρορῶντα τὴν βελτίωσιν τοῦ Β. ναυτικοῦ δὲν ἀπαιτεῖται νόμος. Ἐν δὲ τῷ παρουσιασθησομένῳ προϋπολογισμῷ θέλει παρατηρήσει ἡ Βουλὴ, ὅτι ἐξ ἐναντίας ὁ ὑπουργὸς ἔλαβε τὴν δέουσαν περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου πρόνοιαν.

Εἰπόντος δὲ τοῦ προαγορεύσαντος βουλευτοῦ, ὅτι διὰ τῆς ἀγορεύσεώς του σκοπὸν δὲν εἶχε νὰ προσβάλῃ τὸν ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργὸν· ἀνεγνώσθη τὸ ἐδάφιον 8, ἐφ' οὗ λαβών τις τὸν λόγον ἐξέθηκεν, ὅτι τὸ προκείμενον ἐδάφιον δὲν συνάδει οὔτε μὲ τὸν Β. Λόγον οὔτε μὲ τὰ πράγματα, διότι ὁ μὲν Β. Λόγος παρίστησι τὴν λῃστείαν ὡς κακὸν, ἀναφαινόμενον συνεχῶς εἰς τὸν τόπον ἡμῶν, ἡμεῖς δὲ ἐν τῇ ἀπαντήσει, ἐν ᾧ παραδεχόμεθα τὸ κακὸν τοῦτο ὡς διαρκὲς, ἀρκούμεθα μόνον εἰς τὴν καταστολὴν αὐτοῦ καὶ οὐχὶ εἰς τὴν ἐντελῆ καταστροφήν του. Προτείνει λοιπὸν νὰ μεταβληθῇ τὸ ἐδάφιον ὡς ἑρεξῆς· «Τὸ ἔθνος μετ' ἀγανα» κτήσεως ἀπέκρουσε πάντοτε τὴν λῃστείαν, ὁσάκις ἀνεφάνη, καὶ » οὐδεμία αἰτίασις δύναται νὰ προστριβῇ κατ' αὐτοῦ. Εἰς πᾶσαν » δὲ ἀποδειχθεῖσαν ἔλλειψιν περὶ τὴν νομοθεσίαν πρὸς τοῦτο, » ἡ Βουλὴ προθύμως θέλει δώσει πᾶσαν τὴν συνδρομήν της. »

Προσέθηκεν ἕτερος εἰπὼν ἐν πρώτοις, ὅτι ἡ ἀρχικὴ τοῦ Κυρίου προέδρου τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀγόρευσις δὲν ἀπέβλεπεν αὐτὸν, διότι οὗτος διὰ τῆς ἐπὶ τοῦ ἐδαφ. 4 ἀγορεύσεώς του, χωρὶς οὐδόλως νὰ ἐγγίσῃ τὸ παρελθὸν, σκοπὸν εἶχε μόνον τὸ μέλλον τοῦ ἔθνους, καὶ χωρὶς νὰ καταδικάσῃ τὸ ἐδάφιον, ἐξέφρασε μόνον φόβους τινὰς παρεξηγήσεως τῆς ἀληθοῦς αὐτοῦ ἐννοίας.

Ἐπιλαμβανόμενος ἀκολούθως τοῦ προκειμένου ζητήματος προσέθηκεν, ὅτι ἡ σπουδαιοτέρα κατὰ τοῦ ἔθνους ἡμῶν προσαπτομένη κατηγορία καὶ καθ' ἑκάστην ἐξωθεν ἐπαναλαμβανομένη, εἶναι ἡ λῃστεία. Πολλοὶ, μακρὰν τῶν πραγμάτων εὑρισκόμενοι, ἀποκαλοῦσιν ἡμᾶς καὶ διὰ τοῦ τύπου ἔθνος λῃστρικὸν, ἀποδιδόντες ἡμῖν ἰδιότητα, τὴν ὁποίαν ἐν ᾧ δὲν ἔχομεν εὐτυχῶς, ἀποκρούομεν πάσαις δυνάμεσι, καὶ πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ λόγου του παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν νὰ τῷ ἐπιτρέψῃ ν' ἀνεύρῃ ἱστορικῶς τὰς ἀληθεῖς τοῦ κακοῦ ἀφορμάς. Ἡ πολυχρόνιος ἑλληνικὴ ἐπανάστασις ἦτον καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ ἐπανάστασις, διότι ἔκαστον ἄτομον λαβὸν εἰς χεῖρας τὸ ὅπλον καὶ εἰς τὰς ἰδίας αὐτοῦ πεποιθὼς δυνάμεις, ἐμάχετο μετὰ πλείστης ἀφοσιώσεως διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν

τῆς πατρίδος του, ἥτις τοσαῦτα ἔτη δούλη καὶ ὑπὸ τὸν πλέον δυσφόρητον ζυγὸν, ἐστερεῖτο παντὸς συστατικοῦ πρὸς ἕνα πόλεμον τακτικόν. Ἡ ἐπαναστατικὴ ἡμῶν κατάστασις παραταθεῖσα ἐπὶ τόσα ἔτη, συνέπειαν εἶχε τὸν παλληκαρισμὸν, καὶ ἑπομένως λαὸς συγκείμενος ἐξ ἀτόμων, τὰ ὁποῖα μετὰ πολυχρόνιον δουλείαν λαβόντα καὶ φέροντα ἔτη ὁλόκληρα τὸ ὅπλον εἰς χεῖρας, νόμον εἶχον τὸ δικαίωμα τοῦ ἰσχυροτέρου, δὲν ἦτον δυνατὸν νὰ ὑπαχθῇ ἀμέσως εἰς μίαν τάξιν εὐρωπαϊκήν. Τὴν τοιαύτην τῶν πραγμάτων κατάστασιν διεδέχθη κυβέρνησις, μὴ δυνηθεῖσα νὰ συμπαγῇ μηδὲ νὰ ἦναι πολυχρόνιος. Ἐπῆλθε μετ' αὐτὴν ἡ ἀναρχία, καὶ εἰς ἀναρχίαν εὗρεν ἡμᾶς ἡ ἀντιβασιλεία, ἥτις ἔσφαλε νομίσασα ὅτι δύναται νὰ μᾶς ὑπαγάγῃ ἀμέσως εἰς νόμους εὐρωπαϊκῆς πολιτείας. Μὴ δυνηθέντες λοιπὸν πολλοὶ νὰ ἐννοήσωσιν ὅτι τὴν ἀναρχίαν διεδέχθη σταθερὰ Κυβέρνησις, τὸ δὲ δικαίωμα τοῦ ἰσχυροτέρου ἀντικατέστησαν νόμοι, εὑρεθησαν ἐκτὸς τῆς κοινωνίας ἡμῶν, εἰς τὰ ὅπλα. Διὰ τοῦτο καὶ εἰς τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου, οἱ κάτοικοι τῶν ὁποίων δὲν ἦσαν χαρακτῆρος ἡπιωτέρου τῶν λοιπῶν τῆς Ἑλλάδος κατοίκων, ἐπειδὴ ὅμως δὲν εἶχον συνειθίσει εἰς τὸν πολεμικὸν βίον οὔτε εἶχον ἀρχὴν τοῦ ἰσχυροτέρου τὸ δικαίωμα, ὑπήχθησαν ἀμέσως εἰς τὴν ἐπικρατήσασαν τάξιν καὶ οὐδέποτε ἀνεφάνη εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα λῃστεία. Ἐκ τούτου δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν ὅτι τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος δὲν εἶναι λῃστρικόν. Εἰς δὲ τὴν Πελοπόννησον ὑπῆρχεν ἡ λῃστεία ἐν ὅσῳ ἔζων οἱ εἰς τὰ ὅπλα εὑρεθέντες ἐκ τῆς ἐπαναστάσεως ἡμῶν καὶ μὴ δυνηθέντες νὰ ὑπαχθῶσιν ἀμέσως εἰς τοὺς νόμους, οἵτινες ἤρχησαν νὰ διέπωσι τὰ τῆς πολιτείας ἡμῶν. Ἀλλ' ἀφ' οὗ τὰ πρόσωπα ἐκεῖνα καταδιωχθέντα ἐξέλιπον, συνεξέλιπε καὶ ἡ λῃστεία, καὶ σήμερον οὐδαμοῦ τῆς Πελοποννήσου ὑπάρχει οὔτε ἴχνος λῃστείας. Ἀλλὰ διατί εἰς τὴν Στερεὰν μόνην ἡ λῃστεία τοσοῦτον καταδιωχθεῖσα, ἐπιζῇ εἰσέτι; Ἀφορμὴ εἶναι ἡ γεωγραφικὴ τῶν ὁρίων ἡμῶν κατάστασις, ἥτις παράγει καὶ διατηρεῖ τὴν λῃστείαν.

Ἂν λοιπὸν ἡ ἰδέα αὕτη, ἱστορικὴ οὖσα ἀλήθεια, δὲν ὑποκύψῃ εἰς παρεξηγήσεις, ἐξαιτεῖται νὰ συμπεριληφθῇ εἰς τὴν ἀπάντησιν, ὡς ἀποκρουομένης δι' αὐτῆς πάσης ἀδίκου κατὰ τοῦ ἔθνους ἡμῶν συκοφαντίας. Νομίζει μάλιστα ὅτι ἐν ὅσῳ ἡ πραγματικὴ αὕτη ἀφορμὴ ὑπάρχει, τὸ κακὸν δὲν δύναται νὰ ἐξαλειφθῇ μ' ὅσα καὶ ἂν χορηγήσωμεν εἰς τὴν κυβέρνησιν μέσα καὶ μ' ὅσην αὕτη ἀπολαύει ἐξωτερικὴν ὑπόληψιν. Ἑπομένως παρασιωπῶντες τὴν ἀληθῆ αἰτίαν, ἀποδεικνύομεν πραγματικὰς τὰς συκοφαντίας.

Προτείνει διὰ τοῦτο νὰ προστεθῇ εἰς τὸ τέλος τοῦ ἐδαφίου καὶ ἡ ἑπομένη περικοπή· « ἡ ὕπαρξις τῶν ὁποίων ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν κατάστασιν τῶν μεθορίων. »

Ἀπαντῶν πρὸς ταῦτα ἐξέθηκεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι ἡ θέλησις τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἡ πρώτη αἰτία πάσης κακῆς πράξεως, καὶ ἂν διευκολύνωσιν αὐτὴν οἱοιδήποτε λόγοι, ἡ πρᾶξις ὅμως εἶναι ἀπόῤῥοια τῆς ἡμετέρας θελήσεως. Οὕτω π. χ. εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅπου καὶ πολλαὶ ἀκαλλιέργητοι γαῖαι καὶ τοσαῦτα ὑπάρχουσι μέσα πρὸς ἀσχολίαν, πρέπει νὰ τὸ ὁμολογήσωμεν καὶ ἡμεῖς, ὑπῆρξεν εἷς τινας κακή τις ἕξις πρὸς τὸν λῃστρικὸν βίον. Δὲν ἔπρεπεν ὅμως νὰ θορυβηθῶσι διὰ τοῦτο οἱ προαγορεύσαντες, ὅτι ὅθεν ὁ ἐξωτερικὸς κόσμος, λαμβάνων ἀφορμὴν ἐκ τῆς ἀπαντήσεως, θέλει κατακρίνει τοὺς Ἕλληνας ὡς λῃστάς. Ἂν δέ τινες δημοσιογράφοι τῆς Δύσεως ἐξέῤῥασαν τοιαύτην ἰδέαν, δὲν ἔπεται ὅτι πρισβεύει αὐτὴν καὶ ἡ Εὐρώπη, οὐδ' εἶναι δίκαιον νὰ σκεπτώμεθα κατὰ τὸν ἀπελπιστικὸν τοῦτον τρόπον· ἄλλως τε καὶ αὐτοὶ οἱ κατήγοροί μας δὲν ῥίπτουσι τὴν ψῆφον κατὰ τοῦ ἔθνους, ἀλλ' αὐτὴν κατακρίνουσι τὴν λῃστείαν, ἥτις, φρονοῦσιν, ἠδύνατο πολυειδῶς νὰ θεραπευθῇ. Δὲν εἶναι δὲ, ὡς εἶπον τινὲς, βαρεῖα ἡ ἔκῤῥασις τοῦ σχεδίου, ὅτι σύντονος θέλει δοθῇ συνδρομὴ κατὰ τῆς λῃστείας, καθ' ὅσον βλέπουσα ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία ὅτι ἀδίκους ὑποφέρει αἰτιάσεις τὸ ἔθνος, γενναίως ἀγανακτεῖ διὰ τοῦτο καὶ ὑπόσχεται τὴν σύντονον αὐτῆς συνδρομήν. Παρενεβλήθη δὲ καὶ ἡ λέξις *καταστολή*, διότι οὐδείς ποτε ἄρχων ἢ νομοθέτης ἐτόλμησε νὰ ὑποσχεθῇ τὴν ἐντελῆ ἐξάλειψιν τῶν κακουργιῶν. Πρῶτον λοιπὸν βῆμα ἐπιτυχίας λογίζεται ἡ καταστολή, μετὰ δὲ ταύτην ἐπέρχεται βαθμηδὸν ἡ ἐξάλειψις, καὶ αὗται εἰσὶν αἱ δύω συναφεῖς λέξεις, ἃς παραθέτει τὸ σχέδιον. Τέλος δ' ἐὰν παρατηρήσῃ τις καὶ τὴν φράσιν « παρὰ τινων ἐλεεινῶν πραττομένης, » θέλει ἰδεῖ πόσον ἡ ἀπάντησις τῆς ἐπιτροπῆς ἐῤῥάντισε νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν ἐθνικὴν φιλοτιμίαν, εὐλόγως ἀποδίδουσα τὸ κακὸν εἰς ὀλίγα ἐλεεινὰ ὄντα.

Ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι εὐκταῖον μὲν ἦτον νὰ μὴν εἶχε θέσιν ἐν τῷ Β. λόγῳ ἡ κηλὶς αὕτη, ἐπειδὴ ὅμως ἀνώτεροι τὴν ὑπηγόρευσαν λόγοι, ἡ ἀπάντησις τῆς Βουλῆς πρέπει νὰ γίνῃ μετὰ πολλῆς περισκέψεως. Ὅταν λοιπὸν ἀρκεσθῶμεν νὰ εἴπωμεν, *α*) ὅτι τὸ ἔθνος ἀπέκρουσε καὶ ἀποκρούει πάντοτε τὴν λῃστείαν, καὶ *β*') ὅτι ἡ Βουλὴ ἀσμένως θέλει συντελέσει πρὸς ἐξάλειψιν αὐτῆς, πᾶν ἄλλο νομίζει οὐ μόνον περιττὸν, ἀλλὰ καὶ ἠθικῶς ἐπιζήμιον.

Καὶ ἄλλος δέ τις προσέθηκεν, ὅτι μετὰ τὴν γενναίαν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους διαμαρτύρησιν ἑνὸς τῶν ἀγορευσάντων, δὲν ἐπίστευεν ὅτι ἤθελεν εὑρεθῇ φωνὴ, ἥτις νὰ ἐγερθῇ κατ' αὐτοῦ, ἀφ' οὗ διὰ τῆς ἱστορίας ἀπέδειξεν, ὅτι οἱ Ἕλληνες δὲν ἔχουσι τάσιν πρὸς τὴν λῃστείαν. Εἰς συμπλήρωσιν ὅμως τῶν ὑπ' ἐκείνου λεχθέντων παρατηρεῖ, ὅτι οἱ εὐκλεέστεροι τοῦ ἀγῶνος πρωταθληταὶ, κλέπται ἐπὶ τῆς τουρκικῆς δυναστείας, οὐ μόνον διῆλθον ἄθικτοι τὸν ἀγῶνα, ἀλλὰ καὶ οἱ πλεῖστοι μόνον ἔλαβον κέρδος τὴν δάφνην τοῦ μάρτυρος. Καὶ ὅμως ὁ εἰσηγητὴς εἶπεν, ὅτι εἷς τινας τῶν Ἑλλήνων ὑπάρχει ἔμφυτος ἡ πρὸς τὴν λῃστείαν ῥοπὴ, ἐξέῤῥασε λίαν ἐπιεικῆ κρίσιν εἰς τὰς καθ' ἡμῶν αἰτιάσεις τῶν ξένων! Ἀποκρούει δὲ καὶ τὴν ὑπ' αὐτοῦ γενομένην ἐξήγησιν τῶν λέξεων *καταστολὴ* καὶ *ἐξάλειψις*, διότι μόνον εἰς τὰ σύμφυτα μὲ τὸν ἄνθρωπον πάθη ἄρχεται διὰ τῆς καταστολῆς ἡ δυνατὴ θεραπεία. Διὸ παραδεχόμενος τὴν ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ Μεσσήνης γενομένην τροπολογίαν, ὑποστηρίζει καὶ τὴν προταθεῖσαν ἐξάλειψιν τῆς λέξεως *καταστολή*.

Μετὰ τοῦτον ἐπαναλαβόντος τινὸς ὅσα μικρὸν ἀνωτέρω ἐλέχθησαν ὑπὲρ τοῦ σχεδίου, ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι ἐν ᾧ ἡ ἐπιτροπὴ διὰ τῶν λέξεων «ὀλίγων ἐλεεινῶν» ὁμολογεῖ ὅτι δὲν ὑπάρχει λῃστεία, ἐν τῷ αὐτῷ παραγράφῳ προσθέτει, ὅτι θέλει καταβληθῇ σύντονος προσπάθεια κατὰ τῆς λῃστείας, ἐφ' ᾧ καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦτον τῆς ἀντιφάσεως πρέπει νὰ τροποποιηθῇ τὸ ἐδάφιον.

Κλεισθείσης ἐνταῦθα τῆς συζητήσεως, ὁ βουλευτὴς Μεσσήνης συνεχώρησε τὴν τροπολογίαν αὐτοῦ πρὸς τὴν τοῦ βουλευτοῦ Ἀττικῆς.

Οὕτω δ' ἐρωτηθεῖσα ἡ Βουλὴ, δὲν παρεδέχθη αὐτὴν μὴ ἀναστᾶσα. Ἀκολούθως δὲ παρεδέχθη τὸν 8 παράγραφον τοῦ σχεδίου δι' ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτω·

«Σύντονος μετὰ σπουδῆς θέλει δοθῇ παρὰ τῆς Βουλῆς συνδρομὴ πρὸς ἀναπλήρωσιν πάσης ἀποδειχθείσης ἐλλείψεως περὶ τὴν νομοθεσίαν πρὸς καταστολὴν καὶ ἐξάλειψιν τῆς παρά τινων ἐλεεινῶν πραττομένης λῃστείας, ἕνεκα τῆς ὁποίας, μὲ λύπην της παρατηρεῖ ἡ Βουλὴ, ὅτι τὸ ἔθνος ὑποφέρει λίαν ἀδίκους αἰτιάσεις, ἐν ᾧ πάντοτε μετ' ἀγανακτήσεως ἀπέκρουσε τοιαῦτα κακουργήματα.»

Ἀναγνωσθέντες δὲ καὶ οἱ παράγραφοι 9, 10 καὶ 11, μηδεμιᾶς ἐπενεχθείσης παρατηρήσεως, ἐγένοντο δεκτοὶ δι' εἰδικῆς ἕκαστος ἀναστάσεως, ἔχοντες οὕτως·

«Ἀπὸ τριῶν ἤδη ἐτῶν, Βασιλεῦ, τὸ ἔθνος ὑποφέρει τὰς ἐκ τῆς ἀφορίας καὶ καταστροφῆς τοῦ πολυτιμοτέρου τῶν προϊόντων τῆς Ἑλλάδος ζημίας. Ἐξ αὐτῶν, καθὼς καὶ ἐκ τῆς ἐκ τῶν πολιτικῶν περιστάσεων καὶ τῆς ἐνσκήψασης ἐπιδημίας νεκρώσεως τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ναυτιλίας, προέκυψε τὸ ἀναγγελλόμενον ἔλλειμμα, τοῦ ὁποίου ἡ ἀναπλήρωσις δὲν δύναται νὰ κατορθωθῇ, εἰμὴ διὰ τῆς διηνεκοῦς προσοχῆς ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων καὶ τῆς δικαίας αὐστηρότητος τῆς ἐξουσίας κατὰ πάσης καταχρήσεως.»

«Ἡ Βουλὴ εὐγνωμονεῖ πρὸς τὰς ἐγγυητρίας τοῦ ἐθνικοῦ δανείου Δυνάμεις, διότι ἐξ εὐνοϊκῶν πρὸς τὴν Ἑλλάδα διαθέσεων προκατέβαλον τοὺς τόκους καὶ τὸ χρεώλυτρον καὶ μηδὲν ὑπὲρ τὴν δύναμιν ἡμῶν θέλουσιν ἀπαιτήσει. Πέποιθε δὲ ὅτι θέλει καταβληθῇ σπουδαίᾳ φροντὶς πρὸς ἐπίτευξιν τῆς μετ' αὐτῶν τῶν Δυνάμεων ἐπιεικοῦς, ἀλλ' ἱερᾶς ὡς πρὸς τὴν ἐκπλήρωσιν, συνεννοήσεως.»

«Μεθ' ὅλης τῆς ἑτοιμότητος, Βασιλεῦ, οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ ἔθνους θέλουσιν ἐνασχοληθῇ περὶ τὴν ταχεῖαν ἐπιψήφισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους, ἐν ᾧ διὰ τὴν ἀπαιτουμένην κατὰ πᾶσαν σύνοδον ἔγκαιρον ἐκπλήρωσιν τοῦ οὐσιώδους τούτου καθήκοντος, καὶ ἡ ἐπιψήφισις τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἑπομένου ἔτους καθίσταται κατὰ τὴν παροῦσαν Σύνοδον ἀναπόφευκτος.»

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ 12 παραγράφου, λαβὼν τὸν λόγον ἐξέθηκέ τις, ὅτι εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν δύω ἀντιστοίχων παραγράφων τοῦ Β. λόγου ἀπὸ καρδίας συνεχάρη τὸν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸν, καθ' ὅσον εἶδεν ὅτι διὰ τῶν μέτρων αὐτοῦ ἤρχησαν τέλος νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν τὰ οὐσιωδέστερα τοῦ τόπου συμφέροντα.

Ἀλλ' ἐὰν περιορισθῶμεν εἰς ὅσα ὁ Β. λόγος ἀναφέρει, θέλομεν καθαρίσει τὸ ἔξωθεν μόνον τοῦ ποτηρίου. Καὶ ἀληθῶς, ἐὰν παρατηρήσωμεν τὰ καθ' ἑκάστην παθήματα τοῦ λαοῦ, θέλομεν ἴδει ὅτι τὸ ὑπερβολικὸν τῶν φόρων καὶ τὸ πολύπλοκον οἰκονομικὸν σύστημά μας εἶναι ἡ καταστροφὴ σχεδὸν πάντων. Καὶ ὅτι μὲν τὸ ἐπαχθὲς τῶν φόρων ὠφαιρεῖ καὶ τὸν ἄρτον αὐτὸν ἀπὸ τὸ στόμα χιλιάδων οἰκογενειῶν, εἶναι ἀλήθεια. Ἦν θεωρεῖ ματαιοπονίαν νὰ ἐξηγήσῃ πρὸς τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ ἔθνους. Ὅτι δὲ τὸ φορολογικὸν σύστημα, ἔριθον διατυπώσεων καὶ δυσχερειῶν, ἀποτελεῖ τὸ ὑπόλοιπον, ἀρκεῖ νὰ εἴπῃ, ὅτι οὐ μόνον ἀπαιτεῖ τοῦτο νὰ ἦναι ὁ πολίτης κάτοχος πάσης οἰκονομικῆς

θεωρίας, ἀλλὰ καὶ τὸν βιάζει νὰ περιτρέχῃ ἀπὸ δήμου εἰς δῆμον, ἵνα θεραπεύσῃ ἐντὸς ῥητῆς προθεσμίας τὴν γενομένην κατ' αὐτοῦ ἀδικίαν. Οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπουργεῖον δὲν δύναται πολλάκις νὰ θεραπεύσῃ τὰ δυστυχήματα τοῦ παθόντος, ἄνευ κινδύνου τοῦ νὰ παραβιάσῃ τὸν νόμον. Εἰς τόσας λοιπὸν χιλιάδας θυμάτων καὶ γαῖαι ἂν δοθῶσι, δὲν θέλουσι φέρει ἀποτέλεσμα, διότι καὶ χρηματικῶν πόρων στεροῦνται, καὶ ὑπὸ δημόσια στενάζουσι χρέη καὶ εἰς ὅλα τὰ μέσα ὑπόκεινται τῆς καταδιώξεως. Ἤδη λοιπὸν, ὅτε μετὰ τοσούτους ἐνιαυτοὺς ἡ Βουλὴ ἀποτείνεται πρὸς τὸν Ἡγεμόνα, ἂς εὐχηθῇ διὰ τῆς ἀπαντήσεώς της τὴν μεταῤῥύθμισιν τοῦ οἰκονομικοῦ συστήματος καὶ τὴν ἁπλουστέραν τῆς οἰκονομικῆς νομοθεσίας μορφήν.

Ἀπήντησε πρὸς ταῦτα ὁ πρόεδρος τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, ὅτι ἀπέχων τοῦ ν' ἀποῤῥίψῃ τὰς ἰδέας τοῦ ἀγορεύσαντος, ἐγκολποῦται μάλιστα τὴν ἀξίαν αὐτῶν, ἂν ἤρκει μόνον ὀλίγων ἡμερῶν ἔργον νὰ ἦτον ἡ ἀπαιτουμένη εἰς τὸν οἰκονομικὸν κλάδον βελτίωσις. Καλὸν μάλιστα ἐθεώρει νὰ ἐγίνετο γενικὴ τις τοῦ κλάδου τούτου μεταβολὴ, εἰς ἣν καὶ ὁ προαγορεύσας ἠδύνατο νὰ συμπράξῃ, ἀλλ' ἀπαιτοῦνται, ὡς εἶπε, καὶ χρόνος καὶ ἀγῶνες πολλοί.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη καὶ τὸν παράγραφον τοῦτον δι' ἀναστάσεως, ἔχοντα ὡς ἑρεῖς·

«Τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ἀναγγελλομένων οἰκονομικῶν νομοσχεδίων εὐχαρίστως θέλει ἰδεῖ ἡ Βουλὴ, ἀφοῦ δι' αὐτῶν πρόκειται νὰ ἐπενεχθῶσι σημαντικαὶ βελτιώσεις εἰς τὸ φορολογικὸν σύστημα τοῦ Κράτους, καὶ εὐκολυνθῇ τὸ ἐμπόριον, ὠφελούμενον διὰ τῆς ἐπὶ τὰ κρείττω μεταῤῥυθμίσεως τοῦ ἐν ἐνεργείᾳ δασμολογίου.»

Ἀναγνωσθέντος ἔπειτα τοῦ 13 παραγράφου, ἐξέθηκέ τις, ὅτι ἐνῷ ἀφ' ἑνὸς μύλιες ἑπτακισχίλιοι ἀριθμοῦνται οἱ ἐκ προικοκτησιῶν ὀφειλόμενοι, δὲν ὑπάρχουσιν ἀφ' ἑτέρου ἐθνικὰ κτήματα καθ' ὅλας τὰς ἐπαρχίας· ὥστε, διὰ νὰ πραγματοποιηθῶσιν αἱ παλαιαὶ τῶν κυβερνήσεων ὑποσχέσεις, δὲν ἀρκοῦσι τὰ ἀνωτέρω φειδωλὰ μέσα. Καλὸν ἑπομένως ἦτον νὰ προστεθῇ, ὅτι αἰσθανόμεθα τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ πραγματοποιηθῶσιν αἱ ὑποσχέσεις ἐκεῖναι καὶ νὰ ἐκδοθῇ ὁ προικίσων τὰς ἑλληνικὰς οἰκογενείας νόμος.

Ἀπήντησεν ὁ πρόεδρος τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ὅτι καὶ αἱ ἐθνικαὶ συνελεύσεις ὑποσχέθησαν καὶ αἱ κυβερνήσεις ἐν γένει νὰ καταστήσωσιν ἰδιοκτήτας τοὺς Ἕλληνας· ἀφ' οὗ δὲ μάλιστα

ἡ πατρὶς ἐσυνταγματίσθη, δὲν εἶναι δίκαιον νὰ διατελῇ ὁ Ἕλλην ὡς εἴλως ἐπὶ τῆς χώρας του. Ἀλλ' ἐὰν ὑποσχεθῇ σήμερον ἡ Κυβέρνησις ὅτι θέλει φέρει τὸν περὶ διανομῆς τῆς ἐθνικῆς γῆς νόμον, τοῦτο δὲν εἶναι βεβαίως οὐδ' εὔκολον οὐδ' ἔργον μιᾶς στιγμῆς. Ἀρχεται λοιπὸν κατ' ὀλίγον τῆς ἐκπληρώσεως τῶν ὑποσχεθέντων, ἐωσοῦ διὰ βαθμιαίων παραχωρήσεων συντελέσῃ ὥστε νὰ πραγματοποιηθῇ ἐπὶ τέλους ἡ ὑπόσχεσις.

Ἕτερος δέ τις προσέθηκεν, ὅτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου εὐχή τις τοὐλάχιστον φρονεῖ ἀναγκαῖον νὰ προστεθῇ ἐν τῇ ἀπαντήσει.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη ἄνευ εὐχῶν καὶ τὸν παράγραφον τοῦτον δι' ἀναστάσεως, ἔχοντα ὡς ἕπεται·

«Μετ' εὐχαριστήσεως θέλουσιν ἐνασχοληθῇ, Βασιλεῦ, οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ ἔθνους εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῶν ἀναγγελλομένων νόμων, δι' ὧν ἡ Ὑμετέρα Κυβέρνησις προτίθεται νὰ καταστήσῃ ἰδιοκτήτας τοὺς πολίτας δι' εὐεργετικῶν μέτρων πρὸς τοὺς καθυστεροῦντας ἀπὸ προικοκτησίας, πρὸς τοὺς ἀνεγείραντας οἰκοδομὰς ἐπὶ ἐθνικῆς γῆς, καὶ πρὸς τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ γονιμοποιήσωσι τὰς ἀγριελαίας, νὰ ἀποκτήσωσι τεμάχια ἐλαιώνων καὶ ἄλλα ῥιζαρτὰ κτήματα.»

Τέλος ἀναγνωσθείς καὶ ὁ 14 παράγραφος, ἐγένετο δεκτὸς δι' ἀναστάσεως, ἔχων οὕτω·

Βασιλεῦ.

«Τὸ νομοθετικὸν τοῦτο σῶμα ἀναλογιζόμενον καὶ ἐκτιμῶν τὴν κατὰ τὴν παροῦσαν ἐποχὴν σοβαρὰν θέσιν τῆς πατρίδος, βέβαιον δὲ ὂν ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων περὶ τῆς πρὸς αὐτὴν ἀγάπης τοῦ Σεβαστοῦ Ἡγεμόνος τοῦ ἔθνους, ἔχει ἀμετάτρεπτον ἀπόφασιν νὰ προσφέρῃ εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν ἐν πλήρει ἁρμονίᾳ τὴν εἰλικρινῆ συνδρομήν του ὑπὲρ τῆς εὐοδώσεως τῶν κοινῶν πραγμάτων, ἐφ' ᾧ πέποιθεν ὅτι ὁ Ὕψιστος θέλει εὐλογήσει ταῦτα.»

Ἐπὶ τούτοις γενομένης ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ σχεδίου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Ν. Βούκουραν καὶ Α. Ῥενουάρδον, συνέχθη, κατὰ τὸ ᾧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 78. Ἔχει δὲ τὸ σύνολον οὕτω·

Βασιλεῦ.

«Ἀπαλλατιόμενον θεία συνάρσει τὸ ἔθνος ἀπὸ τὰς σκληρὰς δοκιμασίας τῆς λαοφθόρου ἐπιδημίας, καθ' ἃς ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης, τῆς ὁποίας ἡ πατρικὴ καρδία δεινῶς κατεθλίβη, ἔσχεν ἀπαράμιλλον μέριμναν καὶ καρτερίαν ὑπὲρ τοῦ λαοῦ,

ἐγείρει ἱκετηρίους χεῖρας πρὸς τὸν Ὕψιστον, ὅπως ἐπιβλέψῃ ἐπὶ τὸν χριστεπώνυμον λαόν του, καὶ κραταιώσῃ τὸν Ὑμέτερον Βασιλικὸν Θρόνον, ἐφ' οὗ ἡ ἀκράδαντος ἐλπὶς τῆς πατρίδος στηρίζεται.

Ἐν μέσῳ τῶν μεριμνῶν καὶ πικριῶν τῆς κοινῆς συμφορᾶς ἐπῆλθε καὶ ἡ θλῖψις τῆς ἀώρου στερήσεως τῆς σεπτῆς καὶ φιλτάτης Μητρὸς τῆς Υ. Μ. Τὸ θλιβερὸν τοῦτο συμβὰν, ἐξ οὗ ἔπαθε καὶ ἡ χάριτι θείᾳ, ἐπὶ κοινῇ τῶν Ἑλλήνων χαρᾷ, διασωθεῖσα ὑγεία τοῦ ἄκρου προστάτου τῆς ἐλευθερίας τῶν Ἑλλήνων, τοῦ σεβαστοῦ Πατρὸς τῆς Υ. Μ., βαθέως συναισθανόμενοι ἅπαντες οἱ Ἕλληνες, ἔδωκαν προφανῆ δείγματα τοῦ πένθους των καὶ τῆς πρὸς τὸν Βασιλέα αὐτῶν συμπαθείας καὶ ἀφοσιώσεως.

Γεγονότα, συνοδευθέντα μὲ ἀξιοθρηνήτους πράξεις, ἐπέφερον αἴφνης τὴν διακοπὴν τῶν πολιτικῶν καὶ ἐμπορικῶν σχέσεων τῆς Ἑλλάδος μετὰ τοῦ γείτονος ὀθωμανικοῦ κράτους, ἐξ ἧς ἀνυπολόγιστοι προέκυψαν ζημίαι. Κῆρυξαι, Βασιλεῦ, ἡ Βουλὴ ὑπὲρ τῆς ταχυτέρας, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἑλλάδος, ἐπαναλήψεως τῶν σχέσεων, ἐλπίζουσα ὅτι ἡ κυβέρνησις τῆς Υ. Μ. θέλει τύχει τῆς πρὸς ταύτην συμπράξεως τῶν μεγάλων συμμάχων Δυνάμεων, πρὸς ἃς ἀείποτε οἱ Ἕλληνες εὐγνωμονοῦν διὰ τὰ ὑπὲρ αὐτῶν γενναῖα καὶ εὐγενῆ αἰσθήματα.

Ἡ περὶ τῆς αὐστηρᾶς οὐδετερότητος κατὰ τὸν ὑφιστάμενον ἐν τῇ Ἀνατολῇ πόλεμον διακήρυξις τῆς Υ. Μ. εἶναι ἀπόῤῥοια τῆς ἐκτιμήσεως τῶν περιστάσεων, συναδουσα μὲ τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα καὶ τὴν πρὸς τὰς εὐεργέτιδας Δυνάμεις ὀφειλομένην εὐγνωμοσύνην.

Μὲ εὐχαριστησιν, Βασιλεῦ, μανθάνει ἡ Βουλὴ ὅτι μεθ' ὅλων τῶν Δυνάμεων διατηρεῖ φιλικὰς σχέσεις ἡ Υ. Μ. Ὅτι δὲ ἡ Ἑλλὰς πρὸς φωτισμὸν καὶ τὴν κοινωνικήν της ἀνάπτυξιν ἀρύεται πᾶν ἀγαθὸν ἐκ τῶν πηγῶν τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ, τὰ διέποντα τὴν ἑλληνικὴν κοινωνίαν νομοθετήματα ἐπιμαρτυροῦσι τοῦτο· εἰς δὲ τὰ περισπούδαστα φροντίσματα περὶ τῆς ἠθικῆς βελτιώσεως τῆς κοινωνίας καὶ περὶ τῆς ἀναπτύξεως καὶ ἐμψυχώσεως τῆς γεωργίας, βιομηχανίας καὶ τοῦ ἐμπορίου, καθὼς καὶ περὶ τῆς παγιώσεως τῆς δημοσίου καὶ ἰδιωτικῆς πίστεως, ἡ κυβέρνησις τῆς Υ. Μ. θέλει εὑρῇ παρὰ τοῦ νομοθετικοῦ τούτου Σώματος τοιαύτην πρόθυμον συνδρομήν, ὁποίαν αὐτὸ κατ' ἀπαραίτητον καθῆκον διὰ τὴν ἐθνικὴν εὐημερίαν ὀφείλει.

Μετὰ τῆς δεούσης προσοχῆς, Βασιλεῦ, θέλει ἐνασχοληθῇ ἡ

Βουλὴ ἐπὶ τῶν ὑποβληθησομένων εἰς τὴν ἐπιψήφισιν αὐτῆς νομοσχεδίων πρὸς τροποποίησιν τῶν περὶ δήμων καὶ βουλευτικῶν ἐκλογῶν νόμων, ὡς θέλει παρέξει τὴν συνδρομήν της πρὸς νομοθέτησιν τοῦ συνδέσμου τῶν ἐπιστημονικῶν ἔργων τοῦ στρατοῦ μεθ' ὅλων τῶν τεχνικῶν ἔργων τοῦ Κράτους. Ἡ δὲ ἀναγγελλομένη διοργάνωσις τοῦ πεζικοῦ στρατοῦ κατ' ἀρχὴν ὁμοιόμορφον ἑνότητος, θέλει συντελέσει εἰς τὴν ἐνίσχυσιν καὶ ἀνάπτυξιν αὐτοῦ.

Σύντονος μετὰ σπουδῆς θέλει δοθῆ παρὰ τῆς Βουλῆς συνδρομὴ πρὸς ἀναπλήρωσιν πάσης ἀποδειχθείσης ἐλλείψεως περὶ τὴν νομοθεσίαν πρὸς καταστολὴν καὶ ἐξάλειψιν τῆς παρά τινων ἐλεεινῶν πραττομένης ληστείας, ἕνεκα τῆς ὁποίας, μὲ λύπην της παρατηρεῖ ἡ Βουλή, ὅτι τὸ ἔθνος ὑποφέρει λίαν ἀδίκους αἰτιάσεις, ἐν ᾧ πάντοτε μετ' ἀγανακτήσεως ἀπέκρουσε τοιαῦτα κακουργήματα.

Ἀπὸ τριῶν ἤδη ἐτῶν, Βασιλεῦ, τὸ ἔθνος ὑποφέρει τὰς ἐκ τῆς ἀφορίας καὶ καταστροφῆς τοῦ πολυτιμοτέρου τῶν προϊόντων τῆς Ἑλλάδος ζημίας. Ἐξ αὐτῶν, καθὼς καὶ ἐκ τῆς ἀνακηψάσης ἐπιδημίας, νεκρώσεως τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ναυτιλίας, προέκυψε τὸ ἀναγγελλόμενον ἔλλειμμα, τοῦ ὁποίου ἡ ἀναπλήρωσις δὲν δύναται νὰ κατορθωθῆ, εἰμὴ διὰ τῆς δυνατοῦς προσοχῆς ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων καὶ τῆς δικαίας αὐστηρότητος τῆς ἐξουσίας κατὰ πάσης καταχρήσεως.

Ἡ Βουλὴ εὐγνωμονεῖ πρὸς τὰς ἐγγυητρίας τοῦ ἐθνικοῦ δανείου Δυνάμεις, διότι ἐξ εὐνοϊκῶν πρὸς τὴν Ἑλλάδα διαθέσεων προκατέβαλον τοὺς τόκους καὶ τὸ χρεωλύτρον καὶ μηδὲν ὑπὲρ τὴν δύναμιν ἡμῶν θέλουσιν ἀπαιτήσει. Πέποιθε δὲ ὅτι θέλει καταβληθῆ σπουδαία φροντὶς πρὸς ἐπίτευξιν τῆς μετ' αὐτῶν τῶν Δυνάμεων ἐπιεικοῦς, ἀλλ' ἱερᾶς ὡς πρὸς τὴν ἐκπλήρωσιν, συνεννοήσεως.

Μεθ' ὅλης τῆς ἑτοιμότητος, Βασιλεῦ, οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ ἔθνους, θέλουσιν ἐνασχοληθῆ περὶ τὴν ταχεῖαν ἐπιψήφισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους, ἐν ᾧ διὰ τὴν ἀπαιτουμένην κατὰ πᾶσαν σύνοδον ἔγκαιρον ἐκπλήρωσιν τοῦ οὐσιώδους τούτου καθήκοντος, καὶ ἡ ἐπιψήφισις τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἑπομένου ἔτους καθίσταται κατὰ τὴν παροῦσαν Σύνοδον ἀναπόφευκτος.

Τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ἀναγγελλομένων οἰκονομικῶν νομοσχεδίων εὐχαρίστως θέλει ἰδεῖ ἡ Βουλή, ἀφ' οὗ δι' αὐτῶν πρόκειται νὰ ἐπενεχθῶσι σημαντικαὶ βελτιώσεις εἰς τὸ φορολογικὸν σύστημα τοῦ Κράτους, καὶ νὰ εὐκολυνθῆ τὸ ἐμπόριον, ὠφελούμενον διὰ τῆς ἐπὶ τὰ κρείττω μεταρρυθμίσεως τοῦ ἐν ἐνεργείᾳ δασμολογίου.

Μετ' ἐχαριστήσεως θέλουσιν ἐνασχοληθῆ, Βασιλεῦ, οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ ἔθνους εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῶν ἀναγγελλομένων νόμων, δι' ὧν ἡ Ὑμετέρα κυβέρνησις προτίθεται νὰ καταστήσῃ ἰδιοκτήτας τοὺς πολίτας δι' εὐεργετικῶν μέτρων πρὸς τοὺς καθυστεροῦντας ἀπὸ προικοκτησίας, πρὸς τοὺς ἀνεγείραντας οἰκοδομὰς ἐπὶ ἐθνικῆς γῆς, καὶ πρὸς τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ γονιμοποιήσωσι τὰς ἀγριελαίας ἢ νὰ ἀποκτήσωσι τεμάχια ἐλαιώνων καὶ ἄλλα ῥυθαρτὰ κτήματα.

Βασιλεῦ!

Τὸ νομοθετικὸν τοῦτο σῶμα, ἀναλογιζόμενον καὶ ἐκτιμῶν τὴν κατὰ τὴν παροῦσαν ἐποχὴν σοβαρὰν θέσιν τῆς πατρίδος, βέβαιον δὲ ὂν ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων περὶ τῆς πρὸς αὐτὴν ἀγάπης τοῦ Σεβαστοῦ Ἡγεμόνος τοῦ ἔθνους, ἔχει ἀμετάτρεπτον ἀπόφασιν νὰ προσφέρῃ εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν ἐν πλήρει ἁρμονίᾳ τὴν εἰλικρινῆ συνδρομήν του ὑπὲρ τῆς εὐοδώσεως τῶν κοινῶν πραγμάτων, ἐφ' ᾧ πέποιθεν ὅτι ὁ Ὕψιστος θέλει εὐλογήσει ταῦτα.»

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἕξης ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὸ σύνολον τοῦ σχεδίου τῆς πρὸς τὸν Βασιλ. λόγον ἀπαντήσεως, ναὶ ἢ ὄχι;»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Λουκᾶς Λόντος		Σταῦρος Βλάχος	
Δημήτριος Ὀρεινὸς	Ν	Ἀνδρέας Ἴσκος	
Ἀντώνιος Βενιζέλος	Ν	Σωτήριος Στράτος	
Πέτρος Καμπάνης		Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	
Νικόλαος Π. Καΐρης	Ν	Φίλων Φίλωνος	
Ἀναγνώστης Γιαννουλίδης	Ν	Ἀντώνιος Φ. Γρίβας	
Δημήτριος Τσόκρης	Ν	Νικόλαος Τσέλιος	Ν
Γεώργιος Τσόκρης	Ν	Κωνστ. Γριβογεώργης	Ν
Νικόλαος Ἰατρὸς		Δ. Π. Πετροπουλάκης	Ν
Σκαρλάτος Σούτσος		Γεωρ. Δ. Τσιγκουράκος	Ν
Δημήτριος Καλλιῤῥονᾶς	Ν	Ἀναγνώσ. Παπαθανασίου	Ν
Ἀνδρέας Μεταξᾶς		Γεώργιος Κοντόλης	Ν

Ἐλευθέριος Καλογερᾶς		Λουκᾶς Στεφάνου	Ν
Ἰωάννης Ἀποστολίδης		Ἰω. Παπαλουκόπουλος	Ν
Βασίλειος Νώνης	Ν	Ἰω. Ταμπακόπουλος	Ν
Σαμάτ. Μήτσας	Ν	Γ. Ν. Ῥεβελιώτης	
Δ. Ζῶτος	Ν	Παναγιώτης Βάρβογλης	Ν
Γ. Γιολδάσης		Β. Π. Δημητρακόπουλος	
Ν. Γρανίτσας	Ν	Ἀναγ. Δεβόπουλος	Ν
Λύσανδρος Βιλαέτης	Ν	Α. Μαυροειδὴς	Ν
Σ. Χ. Στεφανόπουλος	Ν	Γ Κεφάλας	Ν
Ἀνδρέας Αὐγερινὸς	Ν	Ἀναγ. Τσάκας	Ν
Σόλων Κρεστενίτης		Ἀλέξ. Μαυροκαρδάτος	Ν
Δημήτριος Ἀθανασίου	Ν	Κωνς. Ι. Κουρκουμέλης	Ν
Γεώργιος Διαμάντης	Ν	Ἀλέξανδ. Κουμουνδοῦρος	Ν
Ν. Δελένδας		Παναγ. Παπατσώνης	
Δ. Γαβρᾶς	Ν	Ἰω. Ταταράκης	Ν
Α. Βαρβαρῆγος	Ν	Ἰω. Προβιλέγιος	
Θρασύβουλος Α. Ζαΐμης	Ν	Σ. Βαρότσης	
Λεωνίδ. Πετμεζᾶς	Ν	Χ. Σουμαρίπας	
Χαρίλαος Θεοχαρόπουλος	Ν	Π. Δημητρακόπουλος	
Ἰλίας Παπαδαῖος	Ν	Π. Χρυσοβέργης	
Ἀθαν. Δανηλόπουλος		Α. Παπαδημητριάδης	
Γρηγόριος Κορφιωτάκης		Δ. Κοκοτάκης	Ν
Ἰωάννης Ζάρκος	Ν	Ἰωάννης Ἀμβροσιάδης	
Κωνσταντῖνος Δημητριάδης	Ν	Ἰωάννης Εὐσταθίου	
Βελισ. Νικολαΐδης		Γεώργιος Μαδεμοχωρίτης	
Ἰωάννης Μπαλάφας		Γεώργιος Μπάνης	
Πέτρος Δελιγιάννης		Νικόλαος Πιεράκος	
Γ. Α. Ἀντωνόπουλος	Ν	Γερμανὸς Μαυρομιχάλης	
Κωνς. Ἀσημπρινόπουλος	Ν	Δημήτριος Πουλικάκος	
Νικόλαος Μπούκουρας	Ν	Γρηγόριος Πατριαρχέας	
Π. Κολποδῖνος	Ν	Π. Χριστόπουλος	Ν
Ἐμ. Ἀντίπας	Ν	Π. Κανελλόπουλος	Ν
Γ. Παναπριρτόπουλος		Νικόλαος Μοσχούλας	Ν
Μιχαὴλ Τριανταφυλλόπουλος		Σπ. Πήλληκας	Ν
Χρῆστος Ῥάγκος	Ν	Ν. Πανουργιᾶς	Ν
Εὐθ. Κανελλόπουλος	Ν	Κωνσταντῖνος Βλάμης	Ν
Ἐμμανουὴλ Τσαΐχλος	Ν	Εὐθ. Κεχαγιᾶς	Ν
Ἐμμ. Μελετόπουλος	Ν	Σιδέρης Πράτσικας	
Σ. Κοπανίτσας		Π. Πατρινὸς	
Γ. Γιατράκος	Ν	Χ. Τσαλαμιδᾶς	Ν

Περικλῆς Καλαμογδάρτης	Ν	Γεώργιος Ι. Σταΐκος	
Νικόλαος Α. Χ. Ἀναργύρου	Ν	Ἀθανάσιος Καστανᾶς	
Ν. Α. Μπότασης	Ν	Α. Κιζάνης	Ν
Ἰωάν. Σκαβέντζος	Ν	Παντολ. Κουτουριώτης	
Γ. Νικολάου		Δημήτριος Βουδούρης	Ν
Γεώργιος Ναύτης	Ν	Σταματιὸς Γ. Δοκός	Ν
Μιχαὴλ Σολωμὸς	Ν	Μ. Χουρμούζης	Ν
Ἀν. Ρενουάρδος	Ν	Καλαμάρας Τσουκαλᾶς	
Ἰωάννης Σαγρέδος		Γεώργιος Ῥιζόπουλος	Ν
Παναγ. Ψάθης	Ν	Εὐαγγέλης Κοντογιάννης	Ν
Νικόλαος Νάζος	Ν	Αὐγερινὸς Λεβέρης	Ν
Ἀναγν. Παπατσώρης		Νικόλαος Β. Μπουδούρης	
Δημ. Πολυχρονόπουλος		Α. Μάντσαρης	Ν
Κυριάκος Πονηρόπουλος			

Ἐγένετο ἀκολούθως ὑπὸ τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντιπροέδρων, ἑνὸς τῶν γραμματέων καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Χ. Θεοχαροπούλου καὶ Α. Ρενουάρδου κλήρωσις πρὸς παραπομπὴν εἰς τὰ τμήματα τῶν χθὲς ἀναγνωρισθέντων βουλευτῶν· ἔλαχον δὲ ὁ μὲν Βυ. Τσαΐχλος εἰς τὸ ζ'. τμῆμα, ὁ δὲ Ἰω. Σκαβέντζος εἰς τὸ α. καὶ ὁ Ἀντ. Βενιζέλος εἰς τὸ β'.

Τέλος ἐγένετο ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας κλήρωσις τῆς ἐμφανισθησομένης εἰς τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα μεγάλης πρεσβεύσεως, ἵνα διαβιβάσῃ τὴν πρὸς Αὐτὸν ἀπάντησιν τῆς Βουλῆς. Ἔλαχον δὲ οἱ Α. Κιζάνης, Σ. Μήτσας, Σ. Πήλληκας, Μ. Σολωμὸς, Ἐμμ. Μελετόπουλος, Σ. Βλάχος, Σ. Δοκός, Γ. Κονδύλης, Π. Δελιγιάννης καὶ Α. Ρενουάρδος.

Ἐπὶ τούτοις ἀναγγείλας ὁ πρόεδρος, ὅτι ἀντικειμένου τῆς ἐπιούσης θέλει εἶσθαι ἡ ἀνάγνωσις τῶν πρακτικῶν, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 3 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος

Θ. Α. ΖΑΪΜΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς

Π. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Θ'.

Τῆς 17 Φεβρουαρίου 1855.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀφοῦ τις μετὰ ταῦτα τὸν λόγον παρετήρησεν, ὅτι ὁ κανονισμὸς τοῦ Σώματος περιέχει ἐλλείψεις τινάς, τὰς ὁποίας ὀφείλομεν νὰ θεραπεύσωμεν, ἐκλέγοντες ἐπιτροπὴν, ἥτις λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὰς ἐλλείψεις ταύτας, νὰ ἐπιφέρῃ τὰς ἀναγκούσας τροποποιήσεις. Ἐν τοσούτῳ ἐπειδὴ θεωρεῖ ἄδικον, συνερχόμενοι οἱ βουλευταὶ εἰς συνεδρίασιν, ν' ἀναμένωσι νὰ ὁλοκληρώσωσιν ὅλας ἐν τῇ αἰθούσῃ διὰ τὴν ἀπουσίαν ἑνὸς ἢ δύο βουλευτῶν, μέχρι τῆς διορθώσεως τοῦ κανονισμοῦ προτείνει νὰ παραληχθῇ ἡ Βουλὴ ὥστε αἱ συνεδριάσεις ν' ἄρχωνται τοῦ λοιποῦ ὁριστικῶς κατὰ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν. Ἐὰν δὲ ἀναγνωσθέντος τοῦ καταλόγου, δὲν εὑρεθῇ πλήρης τὸ Σῶμα, οἱ παρόντες βουλευταὶ νὰ περιμένωσιν εἰσέτι ἡμίσειαν ὥραν, καὶ μετὰ ταῦτα νὰ διαλύωνται ἡ συνεδρίασις. Εἰς δὲ τὴν ἐπομένην συνεδρίασιν ὁ πρόεδρος νὰ ἐκφωνῇ τὰ ὀνόματα ἐκείνων, οἵτινες διὰ τῆς ἀπουσίας των ἐπροκάλεσαν τὴν διάλυσιν.

Συμφωνῶν ἕτερος ὡς πρὸς τὴν διόρθωσιν τοῦ κανονισμοῦ καὶ τὸν ἐπὶ τούτῳ σχηματισμὸν ἐπιτροπῆς, ἀντέκρουσε τὸ β'. μέρος τῆς ἀγορεύσεως τοῦ προλαλήσαντος, ὡς ἀντιβαῖνον εἰς τὸν κανονισμὸν, ὅστις χορηγεῖ εἰς τὸν ἅπαξ βουλευτὴν τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἀπουσίαν του ἐντὸς 24 ὡρῶν, καὶ ἑπομένως πρὸ τοῦ διαστήματος τούτου δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἐκφωνηθῇ τὸ ὄνομά του.

Ἄλλου ὅμως εἰπόντος, ὅτι τὸ προταθὲν μέτρον δὲν ἀντίκειται εἰς τὸν κανονισμὸν, καθ' ὅσον πᾶς βουλευτὴς δύναται νὰ ἐρωτήσῃ τὸν πρόεδρον ποῖα τὰ ὀνόματα τῶν ἀπόντων· ἡ Βουλὴ συνεφώνησεν ἐπὶ τέλους εἰς τὴν παραδοχὴν ἀμροτέρων τῶν προτάσεων τοῦ βουλευτοῦ Φθιώτιδος.

Μετὰ ταῦτα παρατηρήσας ὁ πρόεδρος, ὅτι φθίνοντος τοῦ μηνὸς καὶ πολλῶν πληρωμῶν κατεπειγουσῶν, ἀνάγκη νὰ ἐναχληθῇ αὖριον ἡ λογιστικὴ ἐπιτροπὴ εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς Βουλῆς, τὸν ὁποῖον νὰ παρουσιάσῃ εἰς τὴν

Βουλὴν πρὸς συζήτησιν τὴν προσεχῆ παρασκευήν, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 2. Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. Α. ΖΑΪΜΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Εὐθ. Καγιαγιᾶς.
Π. Κολποδῖνος.
Α. Ν. Πετμεζᾶς.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Γ'.

Τῆς 18 Φεβρουαρίου 1855.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἐν πρώτοις ἀναγγείλας ὁ πρόεδρος, ὅτι χθὲς τὴν ἑσπέραν ἡ μεγάλη πρέσβευσις τῆς Βουλῆς ἔλαβε τὴν τιμὴν νὰ ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως καὶ νὰ ὑποβάλῃ τὸν πρὸς τὸν Β. λόγον ἀπάντησιν τῆς Βουλῆς, ἀνέγνω τὸν παρὰ τῆς Α. Μ. γενομένην ἀντιφώνησιν, ἔχουσαν οὕτω·

« Τὴν πρὸς τὸ Ἔθνος ἀγάπην Μου ἀντημείψατε δι' ἀκραιφνοῦς ἀφοσιώσεως· συνεχθάνθητε τὴν ἕνεκα τοῦ θανάτου τῆς φιλτάτης Μου μητρὸς λύπην Μου· συμμερίζεσθε τὴν χαρὰν Μου διὰ τὴν ἀνάρρωσιν τοῦ περιποθήτου Πατρός μου. Εὐχαριστῶν ὑμᾶς, εὔχομαι πρὸς τὸν Παντοδύναμον ὥστε, ἐπιβλέψας εἰς τὰ ὁποῖα ὁ τόπος ὑπέστη δυστυχήματα, ν' ἀπαλλάξῃ αὐτὸν τοῦ λοιποῦ τοιούτων δοκιμασιῶν.

Σεβομένου τοῦ Ἔθνους τὴν διακυρχθεῖσαν οὐδετερότητα, καὶ τῶν ἀντιπροσώπων αὐτοῦ ἐν ἁρμονίᾳ συμπραττόντων μετὰ τῆς Κυβερνήσεως, εὐελπίζομαι ὅτι ἡ ἐπικρατοῦσα ἡσυχία θέλει γίνει παραγωγὸς ἀρθόνων διὰ τὴν πατρίδα ἀγαθῶν. »

Προσελθὼν ἀκολούθως ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ἀνέγνω ἔκθεσιν καὶ νομοσχέδιον α) περὶ προσωρινῆς πιστώσεως διὰ τὰ ἔξοδα τοῦ λήξαντος Ἰανουαρίου, β) περὶ τριμήνου πιστώσεως, ἀρχομένης ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου μηνός, γ) περὶ μεταβολῆς τοῦ μέχρι τοῦδε συστήματος τῆς ἀναγκαστικῆς εἰσπράξεως, δ) περὶ τῶν ἐπὶ ἐθνικῶν γαιῶν οἰκοδομησάντων μέχρι τέλους

τοῦ 1853, ε) περὶ ἐπιθέσεως γραμματοσήμου εἰς τὰς ἀποστελλομένας διὰ τοῦ ταχυδρομείου ἐπιστολάς, ς) περὶ φόρου ἐπὶ τῶν ζώων καὶ τῶν μελισσίων διὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος καὶ ζ) περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 189,000 ἐπὶ τῶν ἐξόδων τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου. Ἔχουσι δὲ ταῦτα πάντα ὡς ἑρξῆς·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι!

«Ἡ ἐνασχόλησα νόσος εἰς τὴν καθέδραν καὶ τὸ ἀδύνατον τοῦ νὰ συνέλθωσι τὰ νομοθετικὰ σώματα ἐν καιρῷ τῆς ἐπιδημίας ἐπέφερον τὴν ἀναβολὴν αὐτῶν. Τὰ αὐτὰ αἴτια ἐπενεργοῦντα εἰσέτι, ἐμπόδισαν δυστυχῶς τοὺς ΚΚ. βουλευτὰς νὰ συνέλθωσι μέχρι τοῦδε πρὸς διεξαγωγὴν τῶν νομοθετικῶν πραγμάτων. Ἐκ τούτου μὴ ὑποβληθέντος εἰς ἐπιψήφισιν τοῦ διὰ τὸ ἔτος 1855 προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους, εὑρισκόμεθα εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ προκαλέσωμεν νομοσχέδιον διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν δαπανῶν τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου.

Τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ἐθεμελιώθη ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1854, τυγχάντος τῶν Βουλῶν τὴν ἐπιψήφισιν, καὶ τοιουτοτρόπως ἀποφεύγομεν νὰ ζητήσωμεν προδικασίαν τινὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1855 καὶ συμμορφούμεθα μὲ τὰ ἤδη προεπιψηφισθέντα.

Γνωρίζετε, κύριοι, ὅτι αἱ δαπάναι αὗται πρέπει νὰ πληρωθῶσιν ἐγκαίρως, διότι ἡ ὑπηρεσία τοῦ Κράτους δὲν ἠμπορεῖ νὰ σταματήσῃ. Πεποίθαμεν ὅθεν ὅτι θέλετε ἐπιψηφίσει τὸ ὑποβαλλόμενον ὑμῖν νομοσχέδιον, ὡς θεμελιούμενον εἰς τὰς ἀφεύκτους τοῦ Κράτους ἀνάγκας.

Ἀθήνησι, τὴν 31 Δεκεμβρίου 1854.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν
Π. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ.»

ΟΘΩΝ, κ.τ.λ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῇ παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἀθήνησι, τὴν 31 Δεκεμβρίου 1854.

ΟΘΩΝ.

Π. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

Ἐπιτρέπεται εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ κάμῃ χρῆσιν ποσοῦ ἴσου μὲ τὸ δωδεκατημόριον τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1854 διὰ τὰ ἔξοδα τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου 1855, ἀπέναντι τοῦ ψηφισθησομένου προϋπολογισμοῦ διὰ τὸ ἔτος 1855.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρά τε τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι.

«Οἱ λόγοι, δι' οὓς δὲν ἐψηφίσθη ἐγκαίρως ὁ διὰ τὸ 1855 ἔτος προϋπολογισμός, σᾶς ἐγνωστοποιήθησαν διὰ τῆς αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως, μεθ' ἧς ἔσχον τὴν τιμὴν νὰ συνοδεύσω τὸ νομοσχέδιον, δι' οὗ ἐπιτρέπεται ἡ πληρωμὴ τῶν δαπανῶν τοῦ λήξαντος Ἰανουαρίου. Ἐπειδὴ δὲ προβλέπω ὅτι ἡ ψήφισις τοῦ εἰρημένου προϋπολογισμοῦ, τὸν ὁποῖον σᾶς ὑποβάλλω σήμερον, θὰ βραδύνῃ ἐπί τινα χρόνον, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς ὑποβάλω νομοσχέδιον, δι' οὗ ἐπιτρέπεται ἡ πληρωμὴ τῶν δαπανῶν τοῦ Κράτους ἐπὶ τρεῖς μῆνας, καὶ παρακαλῶ νὰ ἐπισπεύσητε τὴν ψήφισιν του, διότι εἶναι ἀνάγκη ὥστε αἱ δαπάναι νὰ πληρωθῶσιν ἐγκαίρως.

Ἀθήνησι, τὴν 18 Φεβρουαρίου 1855.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν
Π. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ.»

ΟΘΩΝ κ.λ.π.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῇ παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἀθήνησι, τὴν 14 Φεβρουαρίου 1855.

ΟΘΩΝ.

Π. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

Ἐπιτρέπεται εἰς τὰ διάφορα ὑπουργεῖα νὰ πληρώσωσι τὰ ἔξοδα τῶν μηνῶν Φεβρουαρίου, Μαρτίου καὶ Ἀπριλίου τ. ἔ. ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ **1854** ἔτους καὶ εἰς βάρος τοῦ ψηφισθησομένου προϋπολογισμοῦ διὰ τὸ ἔτος **1855**.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρά τε τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ εἰσπράξεως τῶν καθυστερούντων.

Κύριοι!

«Ἡ ἀποστολὴ ποινητόρων εἰς τοὺς καθυστεροῦντας ὀφειλέτας τοῦ δημοσίου κατὰ τοὺς νόμους καὶ τὰ διατάγματα περὶ κατασταλιώσεως τῶν καθυστερούντων, παρέσχε πάντοτε ἀφορμὴν εἰς παράπονα, καθὸ ἐπιβαρύνουσα μὲ ἀντιμισθίας καὶ ἔξοδα τοὺς ὀφειλέτας. Τὰ παράπονα δὲ ταῦτα γίνονται πολλῷ μᾶλλον ἐπαισθητὰ, ὁσάκις τὰ ποσὰ τοῦ χρέους εἶναι μικρὰ, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, εἰς ἣν εὑρίσκεται τὸ πλεῖστον μέρος τῶν φορολογουμένων, τὰ ποινητορικὰ ἔξοδα καθίστανται λίαν ἐπαχθῆ, καθὸ διπλασιάζοντα πολλάκις τὸ ποσὸν τοῦ χρέους.

Ἐκτὸς τούτου τὸ καταναγκαστικὸν μέτρον τῶν ποινητόρων ἀπεδείχθη ἐκ τῆς πείρας ὅτι ὀλίγον συντελεῖ εἰς τὴν εἴσπραξιν τῶν καθυστερούντων, ὅτι φέρει ἐν αὐτῷ ἀφορμὰς καταχρήσεων, αἵτινες δὲν δύνανται νὰ προληφθῶσιν ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς ὑπηρεσίας τῶν ποινητόρων, καὶ, ὅπερ ἀντίκειται εἰς τὸ συμφέρον τῆς Κυβερνήσεως, διεγείρει, ἕνεκα τῆς διαγωγῆς των, αἰσθήματα ἀπεχθείας κατὰ τῆς διαχειρίσεως τῶν ταμείων τοῦ Κράτους.

Ἡ εἴσπραξις τῶν ὀφειλομένων εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον ἀπαντᾷ συνήθως δυσκολίας ἐκ τινων τῶν ὑποδεεστέρων ὑπαλλήλων τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν, κακῶς ἐννοούντων τὸ ὑπὸ τῶν εἰρημένων νόμων καὶ διαταγμάτων ἐπιβαλλόμενον αὐτοῖς καθῆκον καὶ κακῶς ἐκπληρουσάντων αὐτό· ἐντεῦθεν δὲ προέκυψαν πάντοτε προσκόμματα εἰς τὴν εἴσπραξιν τῶν ὀφειλομένων, καθιστῶντα ἔτι μᾶλλον δυσχερῆ τὴν ἔκτισιν αὐτῶν διὰ τῆς προσθέσεως τῶν τόκων τῆς ὑπερημερίας. Ἡ ἐπὶ τοῦ προκειμένου κακὴ ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου ἐμποδίζουσα τὴν τακτικὴν εἴσπραξιν τῶν φόρων καὶ λοιπῶν δικαιωμάτων τοῦ δημοσίου, τείνει εἰς τὸ νὰ ἐπιφέρῃ δυσχερείας εἰς τὸ ταμεῖον καὶ νὰ καταστήσῃ δύσκολον τὴν πορείαν τῆς Κυβερνήσεως.

Τοιαῦτα, εἰσὶ Κύριοι, τὰ πρώτιστα αἴτια, ἅτινα ὑπηγόρευσαν τὴν σύνταξιν τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, τοῦ ὁποίου τὰ καθ' ἕκαστα ἀναπτύσσονται ὡς ἀκολούθως.

Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 αὐτοῦ ἀπαιτοῦν ὥστε οἱ ὀφειλέται τοῦ δημοσίου νὰ προσκαλῶνται πρὸ τῆς κατακυρώσεως εἰς ἐκούσιον ἔκτισιν τοῦ χρέους των. Τὸ μέτρον τοῦτο τῆς προσκλήσεως ἀντικαθίστησι τοὺς ποινήτορας. Μὴ ἐπιβαρύνον δὲ τοὺς ὀφειλέτας μὲ κάμμίαν δαπάνην καὶ μὴ συνεπάγον ἀφορμὰς καταχρήσεων, θέλει βεβαίως ἀποδειχθῆ καταλληλότερον τῆς μέχρι τοῦδε ἐν ἰσχύι διατάξεως περὶ ποινητόρων. Τὸ ἀσφαλέστερον μέσον τῆς κοινοποιήσεως τῶν προσκλήσεων τῶν ταμιῶν πρὸς τοὺς ὀφειλέτας τοῦ δημοσίου, εἶναι ἀναντιῤῥήτως ἡ ἐπίδοσις κατὰ τὰς ὡρισμένας ἐν τῇ πολιτ. δικονομίᾳ διατυπώσεις· ὁ τρόπος ὅμως οὗτος τῆς κοινοποιήσεως, ὅστις καθιεροῦται ἐν τῇ διατάξει τοῦ 2 ἄρθρου ὡς πρὸς τοὺς διαλαμβανομένους ἐν αὐτῇ ὀφειλέτας, δὲν δύναται νὰ καθιερωθῇ καὶ ὡς πρὸς τοὺς φορολογουμένους, διά τε τὴν πληθὺν αὐτῶν καὶ διότι πολλοὶ τούτων, καθὸ ποιμένες, διάγουν βίον νομαδικόν. Ὅθεν ἐδέησεν ὥστε νὰ παραδεχθῶμεν ὡς πρὸς τοὺς φορολογουμένους ἄλλο σύστημα κοινοποιήσεως τῶν εἰρημένων προσκλήσεων, τὴν κοινοποίησιν αὐτῶν διὰ τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν. Πρὸς τούτοις ἐπὶ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου τούτου ὀφείλομεν νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι αὕτη δὲν ἀπαιτεῖ ὥστε οἱ συμπράττοντες εἰς τὴν διὰ ταυτοχρονισμοῦ ἐπίδοσιν τῆς προσκλήσεως μάρτυρες ἢ μάρτυς νὰ ὦσι γείτονες, ὡς ἀπαιτεῖ ἡ πολιτ. δικονομία. Τὸ τοιοῦτον ὑπηγορεύθη ὑπὸ τῆς ἀνάγκης τοῦ νὰ καταστῇ εὐχερεστέρα ἡ διὰ ταυτοχρονισμοῦ ἐπίδοσις τῶν προσκλήσεων, κυρίως δὲ νὰ προληφθῶσιν ἐνστάσεις ἐκ μέρους τῶν ὀφειλετῶν κατὰ τοῦ κύρους τῆς ἐπιδόσεως, καὶ δίκαι, εἰς τὰς ὁποίας οὗτοι καταφεύγουν πολλάκις ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ ἐπιτύχωσιν ἀναβολήν τινα τῆς ἐκτίσεως τοῦ χρέους των.

Διὰ τοῦ 3 ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου ἀνατίθεται εἰς τοὺς εἰσπράκτορας ἡ μέχρι τοῦδε ὑπὸ τῶν ποινητόρων, τῇ συμπράξει ἑνὸς δημοτικοῦ ὑπαλλήλου, ἐνεργουμένη ἀπογραφὴ τῆς περιου-

σίας τοῦ καθυστεροῦντος ὀφειλέτου, καθ' οὗ πράκειται νὰ ἐνεργηθῇ καταδίωξις. Κατ' αὐτὸ δὲ, ἐὰν ἡ δημοτικὴ ἀρχὴ ἀρνῆται τὸν διορισμὸν τοῦ συμπράξοντος δημοτικοῦ ὑπαλλήλου, ὁ εἰσπράκτωρ δύναται νὰ συνταξῃ τὴν πρᾶξιν τῆς ἀρνήσεως τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς ἐνώπιον ἑνὸς μόνου μάρτυρος, καὶ οὐχὶ ἐνώπιον δύω μαρτύρων, ὡς ἀπαιτεῖ τὸ ἄρθρον 6 τοῦ νόμου τῆς 14 Ἰουνίου 1837, ὅπερ κατέστησε πολλάκις ἀδύνατον τὴν σύνταξιν τῆς πράξεως ταύτης, διότι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ παρευρεθῇ ὁ ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου ἀπαιτούμενος ἀριθμὸς τῶν μαρτύρων.

Ἐπὶ τοῦ 4 ἄρθρου δὲν ἔχομεν νὰ παρατηρήσωμεν ἄλλο τι, ἢ ὅτι ἡ ἐκ πείρας βεβαιωμένη ἀνάγκη ταχείας ἐνεργείας κατὰ τῶν ἐπιχειρούντων τὸν φορτερισμὸν τῆς εἰς αὐτοὺς ἐμπιστευομένης ἐθνικῆς περιουσίας ὑπηγόρευσε τὸν τελευταῖον παράγραφον αὐτοῦ.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 5, καθ' ἣν δὲν ἀπαιτεῖται νὰ προσκαλῶνται οἱ ὀφειλέται τοῦ δημοσίου εἰς ἐκούσιον ἔκτισιν τοῦ χρέους των εἰμὴ ἅπαξ, προτίθεται βεβαίως τὴν διευκόλυνσιν τῆς εἰσπράξεως τῶν καθυστερούντων, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἄδικος, καθότι ὁ ὀφειλέτης δὲν δύναται λογικῶς νὰ ἀπαιτῇ νέαν πρόσκλησιν, ἀφ' οὗ ἡ γενομένη ἀπέβη ματαία.

Ἡ κατάσχεσις τῶν κινητῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ διατάγματος τῆς 7 Φεβρουαρίου 1835 πρέπει νὰ ἐνεργῆται ὑπὸ τῶν ὑπαλλήλων τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν· ἀλλ' οὗτοι ἐνασχολούμενοι εἰς τὰ κύρια καθήκοντά των, δὲν ἐπαρκοῦν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ἰδιαιτέρου τούτου καθήκοντος. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον καὶ διότι τὰ χρέη τοῦ κατασχετοῦ δύνανται πολλάκις νὰ ἐκπληρωθῶσι καὶ ὑπὸ τῶν εἰσπρακτόρων, τὸ ἄρθρον 6 τοῦ νομοσχεδίου δὲν περιορίζει τὴν ἐνέργειαν τῆς κατασχέσεως ἐντὸς τοῦ κύκλου μόνων τῶν εἰρημένων ὑπαλλήλων.

Ἡ αὐτὴ διάταξις τοῦ νομοσχεδίου ἐπιτρέπει εἰς τὸν κατασχετὴν νὰ ἐνεργῇ τὴν κατάσχεσιν καὶ ἄνευ δημοτικοῦ ὑπαλλήλου, τοῦ ὁποίου τὴν σύμπραξιν ἀπαιτεῖ τὸ ἤδη μνησθὲν 5 ἄρθρον τοῦ διατάγματος τῆς 7 Δεκεμβρίου 1835, διότι οἱ δημοτικοὶ ὑπάλληλοι δὲν προσφέρουν εὐκόλως τὴν συνδρομήν των, καὶ ἐκ τούτου διακινδυνεύουν τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου, ὁσάκις μάλιστα ἡ ἀνάγκη τῆς κατασχέσεως εἶναι κατεπείγουσα.

Ἄλλως τε ἡ διάταξις αὕτη τοῦ νομοσχεδίου εἶναι σύμφωνος μὲ τὰς διατάξεις τοῦ κοινοῦ δικαίου περὶ κατασχέσεως τῶν κινητῶν, αἵτινες δὲν ἀπαιτοῦν τὴν σύμπραξιν δημοτικοῦ ὑπαλλήλου.

Οἱ λόγοι τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νομοσχεδίου στηρίζονται ἐν μέρει εἰς ἀρχὰς δικαιοσύνης, καθ' ἃς ὁ αἴτιος ζημίας ὑποχρεοῦται εἰς ἀποζημίωσιν, ἐν μέρει δὲ εἰς τοὺς ἀφορῶντας τὴν διαγωγὴν τῶν ὑποδεεστέρων δημοτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐν ἀρχῇ τῆς παρούσης ἐκθέσεως ἐκτεθειμένους λόγους.

Τὸ ἄρθρον 8 τοῦ νομοσχεδίου ἀπαλλάττει λόγῳ ἐπιεικείας τοὺς ὀφειλέτας τοῦ δημοσίου ἀπὸ τὴν φορολογίαν τοῦ χαρτοσήμου. Ἐπειδὴ δὲ τὰ τέλη τῶν καταπτετῶν, τὰ ὁποῖα οἱ διοικηταὶ προσδιωρίζον μέχρι τοῦδε, ἕκαστος κατ' οἰκείαν γνώμην, πρέπει νὰ διατάττωνται καὶ προσδιορίζωνται ῥητῶς ὑπὸ τοῦ νόμου, τὸ προκείμενον ἄρθρον περιλαμβάνει τὴν διατίμησιν αὐτῶν. Διὰ τῆς διατιμήσεως ταύτης ἀποχρώντως ἀνταμείβονται οἱ κόποι τῶν κατασχετῶν, χωρὶς νὰ ἐπιβαρύνωνται ὑπερμέτρως οἱ καταδιωκόμενοι ὀφειλέται.

Αὗται εἰσὶ, Κύριοι, αἱ παρατηρήσεις, μὲ τὰς ὁποίας ἐθεώρησα ἀναγκαῖον νὰ συνοδεύσω τὸ νομοσχέδιον περὶ καταργήσεως τῶν ποινητόρων, τὸ ὁποῖον καθυποβάλλω κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως εἰς τὴν ἐπιψήφισιν ὑμῶν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 16 Φεβρουαρίου 1855.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν
Π. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῇ εἰς τὴν Βουλὴν παρὰ τοῦ ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἀθῆναι, τὴν 15 Φεβρουαρίου 1855.

Ο Θ Ω Ν.

Π. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν·

Ἄρθρ. 1. Οἱ καθυστεροῦντες φορολογούμενοι προσκαλοῦνται εὐθὺς μετὰ τὴν λῆξιν τῆς πρὸς ἀπότισιν τοῦ φόρου ὡρισμένης προθεσμίας ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου ταμίου, ἢ κατὰ παραγγελίαν αὐτοῦ, ὑπὸ τοῦ εἰσπράκτορος, ἅπαντες ὁμοῦ οἱ ἐν τῷ αὐτῷ δήμῳ εἰς

μίαν καὶ τὴν αὐτὴν κατηγορίαν τῶν φόρων ὑπαγόμενοι, ἵνα πληρώσωσι τὸ χρέος των.

Ἡ πρόσκλησις γίνεται διὰ καταλόγου περιέχοντος τὸ ὄνομα, τὸ ἐπώνυμον ἑκάστου φορολογουμένου καὶ τὸ ποσὸν τοῦ φόρου, καὶ κοινοποιεῖται εἰς αὐτοὺς δι' ἐκθέσεως τοῦ καταλόγου ἐντὸς τοῦ δημαρχιακοῦ καταστήματος τοῦ δήμου, εἰς ὃν ὑπάγονται· ἐντὸς δὲ εἴκοσι τεσσάρων ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐκθέσεως τοῦ καταλόγου εἰδοποιοῦνται περὶ ταύτης οἱ φορολογούμενοι ὑπὸ τοῦ δημάρχου ἢ τῶν εἰδικῶν παρέδρων διὰ κηρύξεως κατὰ τὴν ἐπιτόπιον συνήθειαν, ὡς καὶ δι' ἐγγράφου δηλοποιήσεως, τοιχοκολλημένης εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ εἰς τὰ δημοσιώτερα μέρη τῆς πρωτευούσης καὶ τῶν λοιπῶν χωρίων τοῦ δήμου. Αἱ ἀνωτέρω κοινοποιήσεις βεβαιοῦνται ὑπὸ τῶν ἐπιτετραμμένων τὴν ἐνέργειαν αὐτῶν δημοτικῶν ὑπαλλήλων δι' ἐγγράφων, παραχρῆμα ἐκδιδομένων καὶ παρὰ τοῦ δημάρχου διαβιβαζομένων εἰς τὸν αἰτήσαντα τὴν ἔκθεσιν ὑπάλληλον.

Ἄρθρ. 2. Οἱ ὀφειλέται ἐξ εἰσπράξεως ἢ διαχειρίσεως χρημάτων, καρπῶν καὶ ἄλλων οἱωνδήποτε πραγμάτων τοῦ δημοσίου, καθὼς καὶ οἱ δι' ὁμολογιῶν, πρακτικῶν δημοπρασίας καὶ ἄλλων τίτλων ἢ ἀποδεικτικῶν ἐγγράφων χρεωστοῦντες εἰς τὸ δημόσιον, προσκαλοῦνται ἐγγράφως ἰδίᾳ ἕκαστος, οἱ μὲν εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν ὑπαγόμενοι, ἅμα γνωσθῇ τὸ ἔλλειμμα, οἱ δὲ εἰς τὴν δευτέραν, εὐθὺς μετὰ τὴν λῆξιν τῆς προθεσμίας τοῦ χρέους των, ἵνα ἀποτίσωσιν αὐτό.

Ἡ πρόσκλησις ἐπιδίδεται ὑπὸ τοῦ εἰσπράκτορος ἢ ταμιακοῦ τινος ὑπαλλήλου εἰς τὸν ὀφειλέτην αὐτόν· ἐὰν δὲ οὗτος ἦναι ἀπών, ἐπιδίδεται εἰς τοὺς ἐν τῇ αὐτῇ οἰκίᾳ συνοικοῦντας συγγενεῖς ἢ ὑπηρέτας ἢ ἄλλους συνοίκους αὐτοῦ.

Ὁ δὲ παραλαμβάνων τὴν πρόσκλησιν ὑπογράφεται εἰς τὸ ἐπιδοτήριον τοῦ εἰσπράκτορος. Ἐὰν οὐδεὶς εὑρεθῇ ἐν τῇ οἰκίᾳ ἢ οἱ ἐν αὐτῇ ἐνοικοῦντες δὲν δύνανται ἢ δὲν θέλουν νὰ παραλάβωσι τὴν πρόσκλησιν, τοιχοκολλᾶται αὕτη ἐπὶ παρουσίᾳ ἑνὸς ἢ δύω μαρτύρων εἰς τὴν θύραν τοῦ δωματίου ἢ τῆς οἰκίας τοῦ ὀφειλέτου. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τὸ ἐπιδοτήριον ὑπογράφεται ὑπὸ τοῦ συμπαραληφθέντος μάρτυρος ἢ μαρτύρων. Ἐὰν ὁ ὀφειλέτης ἦναι ἀπὼν ἐκ τοῦ τόπου τῆς κατοικίας του, ἔχῃ δὲ ἐν αὐτῇ πληρεξούσιον, ἡ πρόσκλησις δύναται νὰ ἐπιδοθῇ καὶ εἰς αὐτὸν κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον.

Ἐὰν δὲ ἀγνοῆται ὁ τόπος, ὅπου διαμένει ὁ ὀφειλέτης, ἡ

πρόσκλησις ἐπιδίδεται εἰς τὸν δήμαρχον τῆς τελευταίας γνωστῆς κατοικίας του.

Ἄρθρ. 3. Ἐὰν οἱ φορολογούμενοι καὶ οἱ ἄλλοι ὀφειλέται τοῦ δημοσίου δὲν πληρώσωσιν ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῶν ἐν τοῖς ἀνωτέρω ἄρθροις διαλαμβανομένων προσκλήσεων, ὁ εἰσπράκτωρ συντάττει τῇ συμπράξει τοῦ δημοτικοῦ ὑπαλλήλου ἀπογραφὴν τῶν κινητῶν καὶ κατάλογον τῶν ἀκινήτων πραγμάτων τῶν καθυστερούντων φορολογουμένων καὶ τῶν ἄλλων ὀφειλετῶν τοῦ δημοσίου, καὶ διαβιβάζει τὰ ἔγγραφα ταῦτα ἄνευ ἀναβολῆς εἰς τὸν ἀρμόδιον ταμίαν.

Ἐὰν δὲ ὁ δημοτικὸς ὑπάλληλος ἀρνηθῇ ἢ ἀναβάλῃ τὴν σύμπραξιν, ὁ εἰσπράκτωρ συντάττει πρᾶξιν περὶ τούτου ἐνώπιον ἑνὸς μάρτυρος, καὶ προχωρεῖ μόνος εἰς τὴν σύνταξιν τῆς ἀπογραφῆς καὶ τοῦ καταλόγου· κατὰ πᾶσαν δὲ περίπτωσιν ὁ εἰσπράκτωρ διορίζει φύλακα τῶν ἀπογραφέντων πραγμάτων.

Ἄρθρ. 4. Ὁ ταμίας, ἅμα λάβῃ τὰς ἀποδείξεις τῆς πρὸς τοὺς καθυστεροῦντας εἰς ἀπότισιν τοῦ χρέους γενομένης προσκλήσεως, τὴν ἀπογραφὴν τῶν κινητῶν καὶ τὸν κατάλογον τῶν ἀκινήτων πραγμάτων αὐτῶν, προβαίνει εἰς τὰ καταναγκαστικὰ μέτρα κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τῶν νόμων καὶ διαταγμάτων περὶ καθυστερούντων. Ἐπικειμένου ὅμως κινδύνου, ὁ ταμίας σκεπτόμενος μετὰ τοῦ ἐπάρχου καὶ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, κατ' ἀπόφασιν διὰ πλειονοψηφίας σχηματιζομένην προβαίνει εἰς τὰ καταναγκαστικὰ μέτρα καὶ ἄνευ προηγουμένης προσκλήσεως, ἀπογραφῆς τῶν κινητῶν καὶ καταλόγου τῶν ἀκινήτων πραγμάτων τοῦ ὀφειλέτου.

Ἄρθρ. 5. Οἱ καθυστεροῦντες ὀφειλέται ἅπαξ προσκαλοῦνται ὑπὸ τοῦ ταμείου εἰς ἀπότισιν τοῦ χρέους αὐτῶν. Ἐὰν δὲ ἡ μετὰ τὴν πρόσκλησιν γενομένη καταδίωξις ἀποβῇ ἐπὶ μεταίῳ ἢ εἰσπραχθῇ μέρος μόνον τοῦ χρέους, ὁ ταμίας προβαίνει ἑκάστοτε ἀκολούθως εἰς τὴν καταναγκαστικὴν εἰσπραξιν τῶν ὀφειλομένων ἄνευ προηγουμένης ἄλλης προσκλήσεως.

Ἄρθρ. 6. Αἱ κατασχέσεις κινητῶν πραγμάτων τοῦ ὀφειλέτου ἐνεργοῦνται ἐπὶ παρουσίᾳ ἑνὸς ἢ δύω μαρτύρων ὑπὸ κατασχετοῦ, διοριζομένου ὑπὸ τοῦ ἐπάρχου. Ἐὰν ὁ κατασχετὴς δὲν ἦναι δημόσιος ὑπάλληλος, δίδει τὸν ὅρκον τῆς ὑπηρεσίας ἐνώπιον αὐτοῦ· τῶν δὲ κατασχεθέντων πραγμάτων διορίζεται φύλαξ ὑπὸ τοῦ κατασχετοῦ ὑπ' εὐθύνην του, ὁπόταν ὁ δήμαρχος ἢ ὁ εἰδικὸς πάρεδρος ἢ ὁ συμβολαιογράφος ἀρνηθῶσι νὰ παραλάβωσι ταῦτα ὑπὸ φύλαξίν των.

Ἄρθρ. 7. Ὁσάκις ὁ δημοτικὸς ὑπάλληλος ἀρνηθῇ, ἢ παραμελήσῃ ἢ δὲν ἐνεργήσῃ προσηκόντως τὴν ἔκθεσιν τοῦ καταλόγου, ἢ τὴν τῆς ἐκθέσεως κοινοποίησιν ἢ τοῦ ἀποδεικτικοῦ τὴν ἔκδοσιν κατὰ τὸ ἄρθρ. 1, ἢ προσκληθεὶς ἵνα συμπράξῃ μετὰ τοῦ εἰσπράκτορος πρὸς σύνταξιν τῆς ἀπογραφῆς τῶν κινητῶν καὶ τοῦ καταλόγου τῶν ἀκινήτων πραγμάτων τοῦ ὀφειλέτου, ἀρνηθῇ ἢ ἀναβάλῃ τὴν σύμπραξιν, ἢ προσκληθεὶς παρὰ τῶν κατασχετῶν νὰ ἐπιδείξῃ τὰ εἰς τὸν κατάλογον τῇ συμπράξει του καταγραφέντα κτήματα, ἀρνηθῇ ἢ ἀναβάλῃ τὴν ἐπίδειξιν αὐτῶν, ἢ ὁσάκις οἱ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ὑπάλληλοι ἀρνηθῶσι νὰ παραλάβωσι πρὸς φύλαξιν τὰ κατασχεθέντα πράγματα, τιμωροῦνται μὲ πρόστιμον δραχ. 20—50 ὑπὸ τοῦ ἐπάρχου, ἐπιφυλαττομένου εἰς τὸ δημόσιον τοῦ δικαιώματος ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ ὑπαλλήλου, ἐὰν ἐκ τῆς ἀρνήσεως τῆς ὑπηρεσίας προέκυψε ζημία εἰς αὐτό.

Κατὰ τῆς ἐπιβαλούσης τὸ πρόστιμον ἀποφάσεως τοῦ ἐπάρχου συγχωρεῖται προσφυγὴ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν, τὸ ὁποῖον ἐπικυροῖ ἢ μεταρρυθμίζει ἢ ἀκυροῖ τὴν ἀπόφασιν.

Ἄρθρ. 8. Αἱ κατὰ τὸν παρόντα νόμον γινόμεναι ὑπὸ τῶν εἰσπρακτόρων ἢ κατασχετῶν πράξεις συντάττονται ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου· τὰ δὲ τέλη τῶν κατασχετῶν διὰ τὰς παρ' αὐτῶν ἐνεργουμένας κατασχέσεις τῶν κινητῶν πραγμάτων τοῦ ὀφειλέτου προσδιορίζονται κατὰ τὸ ἐκπλειστηρίασμα, ὅπερ δὲν ὑπερβαίνει τὸ πρὸς τὸ δημόσιον χρέος τοῦ ὀφειλέτου, ὡς ἀκολούθως·

ά. 2 0|0 ἐπὶ ἐκπλειστηριάσματος μέχρι δραχ. 100, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς ποσότητος ταύτης.
β'. 1 1|2 0|0 » » δραχ. 101—500.
γ'. 1 0|0 » » μέχρι δρ. 501—1000.
δ'. 3|4 0|0 διὰ πᾶσαν ἀνωτέραν τῶν χιλίων δρ. ποσότητα.

Ἐὰν δὲν λάβῃ χώραν ὁ πλειστηριασμός, τὰ τέλη τῶν κατασχετῶν ὑπολογίζονται κατὰ τὴν ἀνωτέρω διατύπωσιν ἐπὶ τοῦ πρὸς ἄρσιν τῆς κατασχέσεως πληρωθέντος εἰς τὸ ταμεῖον ποσοῦ.

Ἄρθρ. 9. Ὅσοι τῶν ὁρισμῶν τοῦ διατάγματος ἀπὸ 7 Φεβρουαρίου 1835 καὶ τῶν νόμων ἀπὸ 14 Ἰουνίου 1837, καὶ 23 Ἰουνίου 1838 περὶ καταδιώξεως τῶν καθυστερούντων ἀντιβαίνουσιν εἰς τὸν παρόντα νόμον ἀκυροῦνται.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Πρὸς τὴν Βουλήν!

«Κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἐπαναστάσεως, καὶ ἀφ' οὗ ἀποκατέστη ἡ εἰρήνη, διαφόρων τόπων τῆς Ἑλλάδος κάτοικοι ἀνήγειραν αὐτογνωμόνως οἰκοδομὰς ἐπὶ γῆς ἐθνικῆς ἢ ἔκτισαν ἐπὶ ἐθνικῶν ἐρειπίων.

Ἡ κυβέρνησις τοῦ Καποδιστρίου, θέλουσα νὰ συμβιβάσῃ τὰ συμφέροντα τῶν ἀνεγειράντων τοιαύτας οἰκοδομὰς μὲ τὰ συμφέροντα καὶ τὰ δικαιώματα τοῦ δημοσίου, ἐξέδωκε τὸ ἀπὸ 11 Σεπτεμβρίου 1831 τριακοστὸν ψήφισμα. Κατὰ τοῦτο, ἀνεγνωρίζοντο ὡς ἰδιοκτῆται τῶν ἄνευ ἀδείας καταληφθέντων τόπων ἢ ἐπισκευασθέντων κτιρίων, ὅσοι ἔστεργον νὰ προσφέρωσι κατὰ προθεσμίαν ἢ ἀμέσως εἰς μετρητὰ τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν, προσδιοριζόμενον ὑπὸ πραγματογνωμόνων κατὰ τὴν ἐπὶ δημοπρασίας τιμὴν τῶν πλησιοχώρων ἐκποιηθέντων ἐθνικῶν γηπέδων· ἀλλὰ τοῦ μέτρου τούτου δὲν ἔγενετο ἐφαρμογή.

Ἡ Βασιλικὴ Κυβέρνησις, ἐπιθυμοῦσα νὰ θεραπεύσῃ ἐπιεικῶς τὸ πρᾶγμα, ἀπεράσισε διὰ τοῦ ἀπὸ 24 Μαρτίου 1838 διατάγματος νὰ παραχωρήσῃ εἰς τοὺς κατόχους καὶ τὴν κυριότητα αὐτὴν τῶν εἰρημένων ἐθνικῶν κτημάτων, κατὰ τὰ ἄρθρα 11 καὶ 12 τοῦ περὶ προικοδοτήσεως νόμου, προηγουμένης ἐκτιμήσεως.

Ἀλλὰ τὸ Βασιλικὸν διάταγμα ἔμεινε κατὰ δυστυχίαν ἀδημοσίευτον, δὲν ἔγεινε γνωστὸν εἰς ὅλους καὶ δὲν ἔφερεν ἑπομένως τὸ προσδοκώμενον ἀποτέλεσμα.

Ἐν τούτοις δὲν εἶναι δίκαιον νὰ στερῆται τὸ δημόσιον τῆς ἰδιοκτησίας του, οὐδὲ εἰς τοὺς ἰδιώτας αὐτοὺς συμφέρει νὰ στερῶνται ἐπ' ἄπειρον νομίμων ἰδιοκτησίας τίτλων. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἐθεωρήθη ἀναγκαῖον νὰ συνταχθῇ καὶ νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν ἔγκρισιν τῆς Βουλῆς ἰδιαίτερον περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου νομοσχέδιον.

Εἰς αὐτὸ διετηρήθη μὲν ὡς βάσις ἡ αὐτὴ διὰ πραγματογνωμόνων ἐκτίμησις, ἀλλὰ συμπληρουμένης τῆς διατάξεως, ἀποδίδεται εἰς τοὺς πολίτας καὶ ὡρισμένη τις ἔκτασις τόπου ὡς περιοχὴ τῶν οἰκοδομῶν· κανονίζεται δὲ λεπτομερέστερον καὶ ἡ πραγματογνωμοσύνη αὐτὴ καὶ ὁ τρόπος προσέτι τῆς ἐκτιμήσεως. Τέλος πρὸς τελειοτέραν τῶν ἀγοραστῶν εὐκολίαν καὶ ἡ πληρωμὴ τοῦ χρέους διαιρεῖται εἰς ἓξ ἰσαλλήλους ἐτησίας δόσεις, ἐξασφαλιζομένου τοῦ δημοσίου διὰ τῆς ὑποθήκης τῶν ἐκποιουμένων κτημάτων μέχρις ἐξοφλήσεως.

Τοιουτοτρόπως τὸ νομοσχέδιον συμβιβάζει, νομίζω, ὅσον

ἐνεστι τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου μετὰ τῶν ἰδιωτῶν, καθότι εἰς τούτους μὲν χαρίζον τὴν χρῆσιν, εἴτε τὸ ἐκμίσθωμα τοσούτων πατουμένων ἐτῶν, εὐκολύνον δὲ εἰς τὸ μέλλον καὶ τὴν ἀγορὰν διὰ προθεσμιῶν ἱκανῶς ἐκτεταμένων, ἐκπληροῖ ἔργον πατριωτῆς τῷ ὄντι προνοίας, εἰς τὸ δημόσιον δὲ οἰκονομοῦν μέρος τῆς ἐθνικῆς περιουσίας, παρημελημένον μέχρι τοῦδε, χορηγεῖ νέον πόρον, ἀναγκαῖον εἰς τὰς πολυειδεῖς τοῦ δημοσίου ταμείου ἀνάγκας. Ἐχω λοιπὸν δικαίως τὴν πεποίθησιν, ὅτι οἱ ἐκτεθέντες λόγοι θέλουσι κριθῆ παρὰ τῆς Βουλῆς ἀποχρῶντες πρὸς ἔγκρισιν τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 15 Ἰανουαρίου 1855.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς
Π. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ.»

ΟΘΩΝ

ΕΛΕΩΙ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπιμενον νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῆ εἰς τὴν Βουλὴν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 2 Δεκεμβρίου 1855.

Ο Θ Ω Ν.

Π. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1. Οἱ οἰκοδομήσαντες μέχρι τοῦ 1853 ἔτους ἐπὶ ἐθνικῆς γῆς οἰκίας, ἐργαστήρια, ξενοδοχεῖα ἢ ἀνεμοκινήτους μύλους, ἢ κατέχοντες νομίμῳ τίτλῳ τοιαῦτα οἰκοδομάς, θέλουσι πληρώσει τὸ τίμημα τῶν γηπέδων, δι' ἐκτιμήσεως προσδιοριζόμενον, ἐὰν δὲν ἐπλήρωσαν αὐτὸ ἢ δὲν ἔλαβον τὰ γήπεδα εἰς προικοδότησιν, κατὰ τὰ ἀπὸ 24 Μαρτίου 1838 καὶ 8 Φεβρουαρίου 1843 Β. διατάγματα.

Ἄρθρ. 2. Εἰς τοὺς ἀνεγείραντας, κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον, οἰκοδομὰς παραχωρεῖται ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους καὶ ἡ περιοχὴ αὐτῶν, ἐὰν ὑπάρχῃ ὑπὸ τὴν κατοχήν των, προσδιοριζομένη κατὰ μέγιστον ὅρον, διὰ μὲν τὰ ἐργαστήρια καὶ τὰς οἰκίας μέχρι 500 βασιλικῶν τετραγωνικῶν πήχεων, διὰ δὲ τὰ ξενοδοχεῖα, μέχρι χιλίων· τὸ περιπλέον τῆς ἐκτάσεως τούτων, ὡς καὶ τὰ διὰ παραπηγμάτων ἢ περιτειχισμάτων κατεχόμενα ὑπὸ πολιτῶν γήπεδα, μεταβαίνουν εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ δημοσίου ἄνευ δικαστικῆς μεσολαβήσεως.

Πᾶσα δὲ ἀπαίτησις ἀποζημιώσεως ἐκ μέρους τῶν μέχρι τοῦδε κατόχων διὰ φυτείας ἢ ἄλλας βελτιώσεις, παρ' αὐτῶν εἰς ταῦτα γενομένας, εἶναι ἀπαράδεκτος.

Ἄρθρ. 3. Ἡ ἐκτίμησις τῶν γηπέδων ἐνεργεῖται ὑπὸ δύω πραγματογνωμόνων, διοριζομένων τοῦ ἑνὸς παρὰ τοῦ δημοσίου, καὶ τοῦ ἑτέρου, παρὰ τοῦ ἀνεγείραντος τὴν οἰκοδομὴν ἢ τοῦ νομίμῳ τίτλῳ κατέχοντος αὐτά. Ἐν περιπτώσει δὲ διχογνωμίας αὐτῶν, τρίτος πραγματογνώμων, διοριζόμενος ὑπὸ τοῦ προέδρου τοῦ ἀρμοδίου πρωτοδικείου, ἀποφασίζει ὁριστικῶς, ἢ παραδεχόμενος θατέραν τῶν γνωμῶν ἢ σχηματίζων ἰδίαν ἐντὸς τῶν ὅρων τῶν δύω γνωμῶν.

Περὶ τῆς ἐκτιμήσεως συντάσσεται πρωτόκολλον, τὸ ὁποῖον ὑπογραφόμενον παρὰ τῶν πραγματογνωμόνων, καθίσταται ὑποχρεωτικὸν δι' ἀμφότερα τὰ μέρη.

Ἐὰν ὁ ἀνεγείρας τὴν οἰκοδομὴν, προσκαλούμενος διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος, δὲν διορίσῃ τὸν ἐκ μέρους του πραγματογνώμονα ἐντὸς πέντε ἡμερῶν, ὁ πρόεδρος τοῦ ἀρμοδίου πρωτοδικείου διορίζει αὐτὸν ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου τῆς ἐπαρχίας, ἐντὸς τῆς ὁποίας κεῖται τὸ κτῆμα.

Τὰ πρωτόκολλα τῶν πραγματογνωμόνων κηρύττει ὁ πρόεδρος τοῦ δικαστηρίου ἀνέκκλητα, καὶ ἐκτελοῦνται ἑπομένως ἄνευ ἀναβολῆς.

Ἄρθρ. 4. Τὸ τίμημα τῶν δυνάμει τοῦ παρόντος νόμου ἀπαλλοτριουμένων γηπέδων θέλει πληρωθῆ ἀτόκως εἰς ἓξ ἴσας δόσεις ἐτησίους, ὧν ἡ πρώτη πληρώνεται εὐθὺς μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ παραχωρητηρίου, περὶ τῆς ὁποίας ὁ ἀρμόδιος ταμίας θέλει νομίμως εἰδοποιήσει τὸν δικαιοῦχον, τὸ δὲ παραχωρητήριον παραδίδεται μετὰ τὴν πληρωμὴν τῆς α. δόσεως.

Τὸ δημόσιον ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐγγράψῃ πρώτην ὑποθήκην ἐπὶ τοῦ κτήματος αὐτοῦ, ἰσχύουσαν μέχρι τῆς ὁλοσχεροῦς ἐξοφλήσεως τοῦ τιμήματος τῶν γηπέδων.

Ἄρθρ. 5. Τῶν ὠφελημάτων τοῦ παρόντος νόμου θέλουσι μεθέξει καὶ οἱ ἀνεγείραντες μέχρι τέλους τοῦδε τοῦ 1853 ἐθνικὰς οἰκίας, ἐργαστήρια, ξενοδοχεῖα καὶ ἀνεμοκινήτους μύλους ἐπὶ ἐθνικῶν ἐρειπίων, ἢ οἱ ἐπισκευάσαντες τοιαῦτα οἰκοδομὰς, ἐὰν ἡ τῆς ἐπισκευῆς δαπάνη ὑπερβαίνῃ κατὰ τὸ ἥμισυ τὴν ἀξίαν αὐτῶν. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν

γηπέδων θέλει συμπεριληφθῆ καὶ ἡ ἀξία τῶν ἐρειπίων ἢ ἐπισκευασθειασῶν οἰκοδομῶν.

Ἄρθρ. 6. Οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ συμμορφωθῶσι μὲ τὸν παρόντα νόμον, ὀφείλουσι νὰ ὑποβάλωσι κατὰ τοὺς νομίμους τύπους τὰς αἰτήσεις των ἐντὸς ἓξ μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον τῆς ἐπαρχίας, ἐν ᾗ κεῖται τὸ κτῆμα, ἄλλως θέλουσι στερηθῆ τῶν ὠφελημάτων αὐτῶν.

Ἄρθρ. 7. Οἱ ἀνεγείραντες ἐπὶ ἐθνικῆς γῆς ἢ ἐπὶ ἐθνικῶν ἐρειπίων οἰκοδομὰς, περὶ ὧν ὁ παρὼν νόμος ἐνδιαλαμβάνει, ὡς καὶ οἱ ἐπισκευάσαντες τοιαύτας δυνάμει ἑτέρων νόμων ἢ Βασιλικῶν διαταγμάτων, δὲν ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου, ἀλλὰ μένουσιν ὑπὸ τοὺς ὁρισμοὺς τῶν νόμων καὶ τῶν διαταγμάτων, κατὰ τὰ ὁποῖα προσεκτήσαντο τὴν κυριότητα τῶν κτημάτων αὐτῶν.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι!

«Τὸ ἐν ἰσχύϊ σύστημα τῆς εἰσπράξεως τῶν ταχυδρομικῶν τελῶν ἀπεδείχθη πολύπλοκον, πολυδάπανον καὶ δυσεξέλεγκτον· πολύπλοκον μὲν ὡς ἐκ τῶν τύπων τῆς εἰσπράξεως τῶν τελῶν· πολυδάπανον δὲ, διὰ τὴν διατήρησιν πολλῶν ὑπαλλήλων ἐνασχολουμένων περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν τύπων τούτων, καὶ δυσεξέλεγκτον, διότι δὲν ἀνευρίσκεται σχεδὸν ἡ κατάχρησις, ἐὰν ὑποτεθῆ ὅτι ἤθελε λάβει χώραν τοιαύτη.

Λαβόντες ὅθεν ὑπὸ σποudaίαν ἔποψιν τὸ οὐσιῶδες τοῦτο ἀντικείμενον, εὕρομεν ὡς καταλληλότερον καὶ ἁπλούστερον τὸ σύστημα τῆς χρήσεως τῶν γραμματοσήμων ἀντὶ τῆς εἰσπράξεως τῶν ταχυδρομικῶν τελῶν εἰς χρήματα, τὸ ὁποῖον ἐγένετο ἤδη παραδεκτὸν καὶ καθ' ὅλα σχεδὸν τὰ εὐνομούμενα Κράτη. Τὸ σύστημα τοῦτο, ἐξετασθὲν πολλαχῶς ἐν ταῖς ἐπικρατείαις, εἰς ἃς ἐφηρμόσθη, ἔχει πολλὰ πλεονεκτήματα, παραβαλλόμενον μὲ τὸ παρ' ἡμῖν ἰσχύον· ἡ ταχυδρομικὴ ὑπηρεσία γίνεται ἁπλουστέρα, διότι οἱ ὑπάλληλοι δὲν ἔχουν παρὰ νὰ παραλαμβάνουν καὶ ἐξαποστέλλουν τὰ εἰς αὐτοὺς παραδιδόμενα γράμματα. Εἶναι δὲ πολὺ ἐνδεχόμενον νὰ προκύψῃ ὄχι μόνον οἰκονομία δαπάνης ἀπὸ τὴν κατάργησιν θέσεων, τὰς ὁποίας ἤθελεν ἀποδείξει περιττὰς τοῦ νέου συστήματος ἡ ἐφαρμογὴ, ἀλλὰ καὶ

αὔξησις ἐσόδων, διότι πᾶν τὸ εἰσπραττόμενον θέλει εἰσάγεσθαι εἰς τὸ ταμεῖον. Μέχρι τοῦδε τὰ ταχυδρομικὰ τέλη εἰσπράττονται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀποστάσεως καὶ τοῦ βάρους τῶν γραμμάτων· ἡ κατάργησις τῆς ἀποστάσεως ἐθεωρήθη ἀναγκαία, διότι τὸ ὁμοιόμορφον τοῦ τέλους εὐκολύνει καὶ τοὺς ὑπαλλήλους, οἵτινες συνήθως ὑπόκεινται εἰς λάθη, καὶ τοὺς ἰδιώτας, οἵτινες πρέπει νὰ γνωρίζωσι τὸ πληρωτέον τέλος ὁπουδήποτε καὶ ἂν διευθύνωσι τὰς ἐπιστολάς των. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ταχυδρομικὴ ὑπηρεσία δὲν εἶναι σχηματισμένη διὰ μόνην τὴν ἰδιωτικὴν ἀλληλογραφίαν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν εὐκολίαν τῆς δημοσίου ὑπηρεσίας, ἐὰν βλάπτωνται κατά τι ἐντεῦθεν τοῦ δημοσίου τὰ συμφέροντα, τοῦτο δὲν εἶναι λόγος ἰσχυρὸς διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐπωφελεστάτην ταύτην κατάργησιν. Ἄλλως τε τὸ μέτρον τοῦτο θέλει ἐπιφέρει ἀφεύκτως τὸν πολλαπλασιασμὸν τῶν γραμμάτων καὶ θέλει βαθμηδὸν ἐξαλείψει τὴν ἐλάττωσιν, ὡς συνέβη καὶ εἰς ἄλλα Κράτη. Εἰς τὴν Γαλλίαν κατὰ τὸ **1847**, ἰσχύοντος τοῦ παλαιοῦ συστήματος, μετεκομίσθησαν διὰ τῶν ταχυδρομείων **125** ἑκατομμύρια γραμμάτων· ἐφαρμοσθέντος δὲ τοῦ νέου συστήματος κατὰ τὸ **1848**, μετεκομίσθησαν τὸ **1852** **168,000,000** γραμμάτων. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὡσαύτως κατὰ τὸ **1839** μετεκομίσθησαν **75,000,000**, κατὰ δὲ τὸ **1852** **360,000,000**. Καὶ κατὰ μὲν τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ συστήματος τοῦ γραμματοσήμου, ἐπειδὴ τοῦτο συνωδεύθη καὶ μὲ τὴν ἐλάττωσιν τῶν τελῶν, ἡ πρόσοδος ἀπέδειξεν ἐλάττωσιν ἱκανὴν, ἀλλ' αὕτη ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐμετριάσθη. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν μάλιστα, ἔνθα εἰσήχθη πρότερον τὸ σύστημα τοῦτο, ἐπέφερε κατὰ τὸ **1852** καὶ αὔξησιν ἐκ λιρῶν στερλ. **100,000**.

Κατὰ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ τέλους ἐλήφθη πρὸ πάντων ὑπ' ὄψιν ὅτι αἱ ἐπιστολαί, περιέχουσαι συμφερόντων διαπραγμάτευσιν, οἰκογενειακοῦ φίλτρου ἀνακοινώσεις, ἰδεῶν καὶ φρονημάτων διαμοιβὴν, χρησιμεύουσιν ὡς μέσον προσεγγίσεως καὶ συνενώσεως τῶν πολιτῶν. Ὅσάκις λοιπὸν τὸ τέλος εἶναι βαρὺ, ἐπιφέρονται δυσκολίαι εἰς τὴν ἀλληλογραφίαν, καὶ οἱ ἱεροὶ οὗτοι δεσμοὶ, ὡς καὶ τὰ συμφέροντα τῶν πολιτῶν, χαλαροῦνται. Ἔργον δὲ συνετὸν εἶναι τὸ νὰ μὴ χωρίζηται εἰς πᾶσαν πρᾶξιν τὸ συμφέρον τοῦ δημοσίου τοῦ τῶν διοικουμένων. Ἑπομένως, κατὰ τὰ ἐπιβαλλόμενα τέλη, δύναται ἕκαστος νὰ πέμψῃ ὁπουδήποτε τῆς ἐπικρατείας ἐπιστολὴν γεγραμμένην ἐπὶ τοῦ συνήθους χάρτου, καὶ οὐχὶ ἐπὶ τοῦ λεγομένου ταχυδρομικοῦ, μὴ

εὑρισκομένου εἰς τὰ πλεῖστα τῆς Ἑλλάδος μέρη, πληρόνων μόνον λεπτὰ 20. Διὰ τοῦ τρόπου δὲ τούτου ἀσφαλίζονται καὶ τοῦ δημοσίου καὶ τῶν πολιτῶν τὰ συμφέροντα.

Τὸ ὑποβαλλόμενον νομοσχέδιον εἶναι σαφὲς κατὰ τὰς πλείστας αὐτοῦ διατάξεις, προσθέτομεν δὲ ἀναπτύξεις τινὰς, διὰ νὰ καταδείξωμεν εἰς ποίους ἐστηρίχθημεν λόγους κατὰ τὴν σύνταξίν του.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 1.

Διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου καταργοῦνται αἱ ἀποστάσεις καὶ προσδιορίζεται ὅμοιον τέλος δι' ὅλα τὰ ἐντὸς τοῦ Κράτους μετακομιζόμενα γράμματα.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 2.

Αἱ πολιτικαὶ ἐφημερίδες καὶ τὰ περιοδικὰ συγγράμματα ὑπέκειντο μὲν εἰς πληρωμὴν 3 λεπτῶν κατὰ φύλλον, ἦτον ὅμως ἐπιτετραμμένον νὰ συμφωνῆται κατ' ἀποκοπὴν τὸ δικαίωμα τῆς μετακομίσεως αὐτῶν. Ἐκ τῆς ἀδείας ταύτης ὠφελούμενοι οἱ δημοσιογράφοι, ἐσυμφώνουν μετὰ τοῦ δημοσίου καὶ ἐπλήρωναν τὰ ταχυδρομικὰ τέλη κατ' ἀποκοπὴν, διότι εὕρισκον συμφερώτερον τὸ μέτρον τοῦτο· ἀλλὰ τὸ μόνιμον τέλος εἶναι προτιμότερον, διότι καὶ τὰ ἀροιβαῖα συμφέροντα τοῦ δημοσίου καὶ τῶν δημοσιογράφων ἐξασφαλίζει, καὶ τὸ δημόσιον ἀπαλλάττει ἀπὸ καθυστερήσεις, τὰς ὁποίας ἐπέφερε τῆς ἀποκοπῆς τὸ μέτρον.

Ἐπὶ τῶν ἄρθρων 3—5 δὲν ἔχομεν νὰ ἐπιφέρωμεν οὐδεμίαν παρατήρησιν.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 6.

Οἱ ταχυδρομικοὶ ὑπάλληλοι ἐξοπλήρουν μέχρι τοῦδε καὶ χρέη εἰσπρακτόρων τῶν ταχυδρομικῶν τελῶν. Τὸ σύστημα τοῦτο ἐμπεριεῖχεν ἐν ἑαυτῷ τὴν ἀνάγκην τῆς ὑπάρξεως πολλῶν λογιστικῶν τύπων, ἀπασχολούντων ἱκανοὺς ὑπαλλήλους· ἐκ τοῦ ἐναντίου τὸ προτεινόμενον σύστημα ἐπιφέρει τὴν μεγαλειτέραν εὐκολίαν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην, διότι ἕκαστος ἀποστέλλων γράμμα, ἐπιθέτει ἐν αὐτῷ τὸ γραμματόσημον καὶ τὸ παραδίδει εἰς τὸ ταχυδρομεῖον.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 7.

Ἐνθάδε παρατηρεῖται μικρά τις διαφορὰ ὡς πρὸς τὴν κλίμακα τῆς διατιμήσεως, περὶ ἧς προέβλεψε τὸ ἄρθρον 1, ἀλλ' ἡ διαφορὰ αὕτη δὲν εἶναι μεγάλη· ἐγένετο δὲ παραδεκτὴ, διότι ἐτηρήθη καὶ εἰς ξένα Κράτη, παρὰ τοῖς ὁποίοις εἰσήχθη τοῦ γραμματοσήμου τὸ σύστημα.

Αἱ διὰ τῶν ἑξῆς ἄρθρων τοῦ νομοσχεδίου καθιερούμεναι διατάξεις, ὡς ἐμπεριέχουσαι ἰδέας σαφεῖς, δὲν φαίνονται τελευταῖον ἄξιαι οὐδεμιᾶς ἀναπτύξεως· ἐθεωρήθη δὲ ἀναγκαία ἡ ὕπαρξίς των, διὰ νὰ γίνῃ τὸ ἔργον πλῆρες καὶ νὰ περιέχῃ ὅλας τὰς ἀπαιτουμένας ἐγγυήσεις καὶ ἀσφαλείας, αἱ ὁποῖαι πρόκειται νὰ εἰσαχθῶσι διὰ τοῦ νέου τούτου συγγράμματος.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 16 Φεβρουαρίου 1855.

Οἱ ὑπουργοὶ

Ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν
Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ

Ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν
Π. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ.

Ο Θ Ω Ν κ. τ. λ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῆ εἰς τὴν Βουλὴν παρὰ τῶν Ἡμετέρων ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργῶν καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτῶν κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 16 Φεβρουαρίου 1855.

Ο Θ Ω Ν

Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ. Π. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Πᾶν γράμμα ἀποστελλόμενον διὰ τῶν δημοσίων ἢ δημοτικῶν ταχυδρομείων ἀπὸ ἓν εἰς ἄλλο μέρος τοῦ Βασιλείου ἄνευ διακρίσεως ἀποστάσεως ὑπόκειται εἰς ταχυδρομικὸν τέλος λεπτῶν 20, ὅταν ἔχῃ 15 γραμμῶν βάρος ἢ ἔλαττον, λεπτῶν 40, ὅταν ἔχῃ βάρος 16 ἕως 30 γραμμῶν, λεπτῶν 80, ὅταν ἔχῃ βάρος 31—100 γραμμῶν.

Τὸ γράμμα, τοῦ ὁποίου τὸ βάρος ὑπερβαίνει τὰς 100 γραμμὰς, ὑπόκειται εἰς ταχυδρομικὸν τέλος λεπτῶν 80 δι' ἑκάστην ἑκατοντάδα γραμμῶν ἢ διὰ πᾶν κλάσμα ἑκατοντάδος.

Γράμματα ἀποστελλόμενα ἐπὶ συστάσει ὑπόκεινται εἰς διπλάσιον ταχυδρομικὸν τέλος.

Ἄρθρ. 2. Ἕκαστον φύλλον ἐφημερίδος ἢ περιοδικοῦ συγγράμματος, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ ἐξωφύλλου, ὑπόκειται εἰς ταχυδρομικὸν τέλος λεπτῶν δύο.

Τὸ αὐτὸ τέλος πληρόνεται καὶ ἐὰν τὸ φύλλον τῆς ἐφημερίδος ἢ τοῦ περιοδικοῦ συγγράμματος δὲν ἦναι πλῆρες.

Ἄρθρ. 3. Πᾶν φύλλον καταλόγου, προγράμματος, εἰδοποιή-

σεως ἢ μουσικῆς, ἄνευ διακρίσεως μεγέθους ὑπόκειται εἰς ταχυδρομικὸν τέλος λεπτῶν 4.

Ἄρθρ. 4. Τὰ δείγματα τῶν ἐμπορευμάτων ὑπόκεινται εἰς τὰ αὐτὰ τέλη, εἰς ἃ ὑπόκεινται καὶ τὰ γράμματα.

Ἄρθρ. 5. Δὲν ὑπόκεινται εἰς ταχυδρομικὰ τέλη·

α) Τὰ ἐπίσημα ἔγγραφα τῶν διαφόρων ἀρχῶν τοῦ Κράτους.

β) Τὰ ἡμιεπίσημα, παρὰ τῶν ὑπουργῶν ἀποστελλόμενα εἰς τοὺς προϊσταμένους τῶν ὑπηρεσιῶν, καὶ ἀπὸ τούτους πρὸς τοὺς ὑπουργούς, καθὼς καὶ τὰ ἀπὸ τὸν ἀρχηγὸν πρὸς τοὺς ἀξιωματικοὺς τῆς χωροφυλακῆς, καὶ ἀπὸ τούτους πρὸς τὸν ἀρχηγὸν καὶ πρὸς ἀλλήλους ἀποστελλόμενα.

Ἄρθρ. 6. Τὰ ταχυδρομικὰ τέλη προπληρόνονται δι' ἐπιθέσεως γραμματοσήμου ἐπὶ τῶν παραδιδομένων εἰς τὰ ταχυδρομεῖα γραμμάτων, ἐφημερίδων, δειγμάτων κλπ.

Ἡ ἐπίθεσις τοῦ γραμματοσήμου γίνεται παρὰ τοῦ ἀποστέλλοντος αὐτά.

Τὰ μὴ φέροντα γραμματόσημον γράμματα καὶ λοιπὰ δὲν ἀποστέλλονται, ἀλλὰ μένουσιν ἐκτεθειμένα εἰς τὸ ταχυδρομικὸν γραφεῖον, ἐν ᾧ κατετέθησαν ὁλόκληρον τριμηνίαν πρὸς ἐπιστροφήν. Ἐὰν δὲ καθ' ὅλον τοῦτο τὸ διάστημα δὲν ζητηθῶσι, ῥίπτονται εἰς τὰ ἄχρηστα καὶ καταχέρονται, ἀφοῦ παρέλθῃ ἐπὶ πλαταίῳ ἑτέρα τριμηνία.

Ἄρθρ. 7. Τὰ διευθυνόμενα εἰς ξένα Κράτη, ὡς καὶ τὰ ἀπὸ ταῦτα ἀποστελλόμενα γράμματα καὶ δείγματα ἐμπορευμάτων, εἰς οἱονδήποτε ταχυδρομεῖον τῆς Ἑλλάδος καὶ ἂν παρασδοθῶσι πρὸς ἀποστολὴν ἢ διανομήν, ὑπόκεινται εἰς ταχυδρομικὸν τέλος λεπτῶν 20, ὅταν τὸ γράμμα ἢ τὸ δείγμα ἔχῃ 15 γραμμῶν βάρος ἢ ἔλαττον.

Λεπτῶν 40, ὅταν ἔχῃ βάρος 16 ἕως 30 γραμμῶν.

» 60, ὅταν ἔχῃ βάρος 31—45 γραμμῶν, καὶ οὕτω καθεξῆς, αὐξανομένου τοῦ ταχυδρομικοῦ τέλους κατὰ λεπτὰ 20 εἰς πᾶσαν 15 γραμμῶν αὔξησιν.

Αἱ παντὸς εἴδους ἐφημερίδες, τὰ περιοδικὰ συγγράμματα, οἱ κατάλογοι, τὰ προγράμματα καὶ εἰδοποιήσεις ὑπόκεινται εἰς τὰ αὐτὰ τέλη τὰ ἐν τοῖς ἄρθροις 2 καὶ 3 ὡρισμένα.

Ἄρθρ. 8. Τῶν διευθυνομένων ἐκτὸς τοῦ Κράτους γραμμάτων, ἐντύπων καὶ δειγμάτων τὰ ταχυδρομικὰ τέλη, ὡς καὶ τὰ εἰς ξένας ἐπικρατείας ἀνήκοντα, προπληρόνονται κατὰ τὸ ἄρθρ. 6. ὅταν ταῦτα ὑπόκεινται εἰς προπληρωμὴν τελῶν, κατὰ τὰς ταχυ-

δρομικὰς συμβάσεις, ἢ ὅταν οἱ ἀποστέλλοντες θέλωσι νὰ προπληρώνωσιν αὐτὰ ἢ ὅταν δὲν ὑπάρχῃ ταχυδρομικὴ σύμβασις.

Ἡ ἐπίθεσις τοῦ γραμματοσήμου εἰς τὰ γράμματα καὶ λοιπά, ὅτα ἔρχονται ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸν ἐπιβεβαρυμένα μὲ τέλη, ἐνεργεῖται διὰ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ ταχυδρομικοῦ γραφείου τῆς παραδόσεως, τόσον διὰ τὸ ἐξωτερικὸν καθὼς διὰ τὸ ἐσωτερικὸν τέλος.

Τὰ ταχυδρομικὰ γραφεῖα τῆς ἀνταλλαγῆς, λαμβάνοντα τοιαῦτα γράμματα καὶ λοιπά, ἀνήκοντα εἰς ἄλλα ταχυδρομικὰ γραφεῖα, τὰ παραπέμπουσιν εἰς αὐτὰ δι' ἰδιαιτέρου φύλλου εἰδοποιήσεως.

Ἄρθρ. 9. Ἐὰν γράμμα, ἔντυπον ἢ δεῖγμα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐτέθη τὸ γραμματόσημον, δὲν ζητηθῇ ἢ δὲν γείνῃ παραδεκτόν, μένει ἐκτεθειμένον ὁλόκληρον τριμηνίαν, μετὰ παρέλευσιν τῆς ὁποίας τίθεται εἰς τὰ ἄχρηστα καὶ καταχρέφεται, ἀφοῦ παρέλθῃ ἐπὶ ματαίῳ καὶ ἑτέρα τριμηνία.

Ἄρθρ. 10. Διὰ Β. διατάγματος κανονισθήσεται τὸ εἶδος καὶ τὸ σχῆμα τοῦ γραμματοσήμου, ὁ τρόπος τῆς πωλήσεως καὶ ὁ ἔλεγχος τῆς ἐκτυπώσεως καὶ διαχειρίσεως αὐτοῦ, ὡς καὶ τὸ μέσον τῆς διαγραφῆς τοῦ γραμματοσήμου, τοῦ ὁποίου ἐγένετο χρῆσις.

Ἄρθρ. 11. Ἀπαγορεύεται εἰς ὅλους τοὺς ὑπαλλήλους νὰ κλείωσιν ἰδιωτικὰ γράμματα ἐντὸς ἐπισήμων ἢ ἡμιεπισήμων. Ὁ παραβάτης τῆς παρούσης διατάξεως τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον δρ. 50, καὶ ἐν ὑποτροπῇ, μὲ πρόστιμον δραχμῶν 100, ἐπιβαλλόμενον παρὰ τῆς Γεν. διευθύνσεως τῶν ταχυδρομείων, τὰ δὲ γράμματα παραδίδονται πρὸς οὓς διευθύνονται. Ὁ τρὶς ὑποπεσὼν εἰς τὴν παράβασιν ταύτην ἀποπέμπεται τῆς ὑπηρεσίας.

Ἄρθρ. 12. Ταχυδρομικὸς ὑπάλληλος παραδεχθεὶς καὶ ἀποστείλας γράμματα, δείγματα ἐμπορευμάτων, ἔντυπα οἱασδήποτε εἴδους, μὴ φέροντα γραμματόσημον ἢ φέροντα κατωτέρας ἀξίας, τιμωρεῖται μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. 20—200, ἐν ὑποτροπῇ δὲ ἀποπέμπεται τῆς ὑπηρεσίας.

Ἄρθρ. 13. Ἀπαγορεύεται ἡ ἀποστολὴ χρημάτων, τραπεζικῶν γραμματίων ἢ ἄλλων εἰδῶν πολυτίμων διὰ τῶν συνήθων ἢ συστημένων γραμμάτων ἢ διὰ τῶν ἐπισήμων ἢ ἡμιεπισήμων ἐγγράφων. Ἐὰν ἐναντίον τῆς ἀπαγορεύσεως ταύτης ἀποσταλῶσι χρήματα, τραπεζικὰ γραμμάτια ἢ ἄλλα πολύτιμα εἴδη καὶ ἀπολεσθῶσιν, ἡ ἀπώλεια αὐτῶν δὲν παρέχει δικαίωμα ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ δημοσίου εἰς τὸν ἀποστείλαντα. Μόνος ὁ ἀπο-

στείλας γράμματα ἐπὶ συστάσει, ἐν περιπτώσει ἀπωλείας αὐτῶν, οἱουδήποτε βάρους καὶ ἂν ὦσι, δικαιοῦται νὰ λάβῃ ἀποζημίωσιν δραχ. 25, ἐὰν ἡ ἀπώλεια δὲν προῆλθεν ἐξ ἀνωτέρας βίας. Ἡ ἀποζημίωσις καταβάλλεται παρὰ τοῦ δημοσίου, ἀποδίδεται δὲ εἰς αὐτὸ παρὰ τοῦ αἰτίου τῆς ἀπωλείας.

Ἄρθρ. 14. Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς ταχυδρόμους νὰ μεταχειρίζωσιν ἄλλα γράμματα ἢ πράγματα ἐκτὸς τῶν ταχυδρομικῶν φακέλλων. Ὁ παραβάτης τιμωρεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου **11** τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. **15.** Πίναξ ἀκριβὴς τῶν ἐξωτερικῶν ταχυδρομικῶν τελῶν, εἰς τὰς ταχυδρομικὰς συμβάσεις στηριζόμενος, θέλει δημοσιευθῆ ἐπιμελείᾳ τῶν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείων.

Ἄρθρ. **16.** Ὅστις μεταχειρισθῇ γραμματόσημον, τοῦ ὁποίου ἐγένετο χρῆσις, ἢ πωλήσῃ τοιοῦτον, τιμωρεῖται μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. **50—500**, ἐφαρμοζομένης ἐν ὑποτροπῇ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου **111** τοῦ Ποινικοῦ νόμου. Ὁ παραβάτης, ἐὰν ἦναι ὑπάλληλος, ἀποπέμπεται τῆς ὑπηρεσίας.

Ἄρθρ. **17.** Ὁ παρὼν νόμος τίθεται εἰς ἐνέργειαν τὴν ἀ. Ἰανουαρίου **1856**· ψηφισθεὶς δὲ παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι!

«Λαβὼν τὰς διαταγὰς τοῦ Βασιλέως, ὑποβάλλω εἰς τὴν ἐπιψήφισίν σας τὸ ἐσώκλειστον νομοσχέδιον περὶ φόρου ἐπὶ τῶν ζώων καὶ μελισσίων διὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος. Ἀπέχω δὲ τοῦ νὰ ἐπιφέρω μπδεμίαν ἐπὶ τούτου παρατήρησιν, καθ' ὅσον δὲν προκαλεῖται νέα τις διάταξις, τὴν ὁποίαν νὰ αἰτιολογήτω, ἀλλὰ ζητεῖται ἁπλῆ παράτασις τῆς καὶ τὸ ἐνεστὼς ἰσχύος τῶν διὰ τὴν αὐτὴν φορολογίαν ἐφαρμοσθέντων νόμων διὰ τὸ π. ε. Ἄλλως τε φρονῶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐπονείδιστον ἀποδειγμένης, τὴν εἰς τοὺς φορολογικοὺς νόμους ἄνευ ἀνάγκης ἀποδειγμένης, τὴν ὁποίαν θέλων ἀπαιτήσει τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου ἢ τῶν φορολογουμένων· καὶ ὅσον πλειότερον καιρὸν γίνεται ἡ ἐφαρμογὴ ἑνὸς φορολογικοῦ νόμου ἢ τῶν αὐτῶν φορολογικῶν διατάξεων, τόσον περισσότερον γίνονται καταλιπταὶ πρὸς τοὺς φορολογουμένους αἱ πρὸς τὸ δημόσιον ὑποχρεώσεις των, καὶ ἀπαλλάσσεται ἡ Κυβέρνησις ἀπὸ τὴν δυσάρεστον ἀνάγκην τῆς χρήσεως τῶν ποινικῶν διατάξεων τοῦ αὐτοῦ νόμου, τοῦ ὁποίου τὴν ἐφαρμογὴν προεκάλεσε πολλάκις ἡ ἄγνοια μᾶλλον ἢ ἡ κακὴ τῶν φορολογουμένων πίστις.

Σᾶς παρακαλῶ τελευταῖον νὰ θεωρήσητε τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ὡς λίαν κατεπείγον, καθ' ὅσον προσεγγίζει τῆς ἀπαριθμήσεως τῶν ζώων ὁ χρόνος, ἥτις δὲν γίνεται ἄνευ νόμου, καὶ νὰ ἐπισπεύσητε τὴν ἐπιψήφισίν του. Ὅσον διὰ τὰς δηλώσεις, αἵτινες προηγοῦνται τῆς ἀπαριθμήσεως, ἐπειδὴ αὗται δίδονται ὑπὸ τῶν κτηνοτρόφων ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ἰανουαρίου μέχρι τῆς **15** Μαρτίου, αἱ δὲ ἐργασίαι τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων ἀνεβλήθησαν μέχρι τοῦδε διὰ τοὺς γνωστοὺς πρὸς ὅλους ὑμᾶς λόγους, ὥστε δὲν ἦτον δυνατὸν νὰ ἔχω πρότερον τὸν ἤδη ζητούμενον νόμον, ἠναγκάσθην νὰ διατάξω τὴν παραδοχήν των πρὸς ἀπορυγὴν πάσης δυσκολίας τῶν φορολογουμένων καὶ διὰ νὰ προλάβω ἐνδεχομένην τοῦ δημοσίου ζημίαν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 25 Ἰανουαρίου **1855**.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν
Π. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ.»

Ο Θ Ω Ν κ. τ. λ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῆ εἰς τὴν Βουλὴν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῇ ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 23 Ἰανουαρίου **1855**.

Ο Θ Ω Ν

Π. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ.

«Ψηφίσαμεν ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀποφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

Ὁ ἀπὸ 5 Σεπτεμβρ. **1853** ΣΜΕ΄. νόμος περὶ φορολογίας τῶν ζώων καὶ ὁ ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἡμερομηνίαν ΣΜΑ΄. περὶ φορολογίας τῶν μελισσίων διὰ τὸ **1854** ἔτος, καθὼς καὶ ὁ ἀπὸ 3 Μαρτίου **1854** ΣΞΣ΄. περὶ τοῦ χρόνου τῆς δηλώσεως τῶν ζώων, ἰσχύουν ἀπαραλλάκτως καὶ διὰ τὸ **1855** καὶ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν θέλει ἐνεργηθῇ καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἡ βεβαίωσις καὶ ἡ εἴσπραξις τῶν ἐν αὐτοῖς προσδιοριζομένων φόρων, ὡς καὶ ἡ βεβαίωσις τοῦ φόρου τῶν χοίρων διὰ τὸ **1856** ἔτος.»

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι!

« Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν ὑμετέραν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν **189,750** ἐπὶ τῶν ἐξόδων τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως **1854**.

Ὁ προσηρτημένος ἐν τῷ νομοσχεδίῳ τούτῳ πίναξ ἐξηγεῖ ἀρκούντως καὶ τὸν σκοπὸν καὶ τὴν φύσιν ἑκάστης δαπάνης. Ἐνόμισα μολονοῦτο καθῆκόν μου ν' ἀναπτύξω διὰ τῆς παρούσης ἐκθέσεώς μου τοὺς λόγους, οἵτινες ὑπηγόρευσαν τὴν αἴτησιν τῆς ἀναπληρωματικῆς ταύτης πιστώσεως.

Τὰ παρὰ τῶν Βουλῶν ἐπιψηφισθέντα ἔξοδα τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως **1854** ἀναβαίνουν εἰς δραχ. **8,809,001:12/00**, ἀλλὰ περιστατικὰ ἀπροσδόκητα καὶ μὴ προνοηθεῖσαι ἀνάγκαι τῆς οἰκονομικῆς ὑπηρεσίας ἐπροκάλεσαν τὴν ἀναπόφευκτον ταύτην προσθήκην τῶν δραχμῶν **189,750** ἐπὶ τῶν ἐξόδων τοῦ οἰκονομικοῦ κλάδου, ὡς θέλετε πιστοῦν, Κύριοι, ἀπὸ τὰ καθ' ἕκαστα ἑκάστης δαπάνης.

Ἐκ τῶν προϋπολογισμῶν τοῦ **1854** ἐσημειώθησαν διὰ τόκους ἐγγυοδοσίας δραχ. **2,500**, ποσὸν τὸ ὁποῖον ἐφάνη τότε ἐξαρκοῦν δι' ὅλας τὰς ἐγγυοδοσίας τῶν ὑπολόγων. Ἐπειδὴ ὅμως κατὰ τὸ συνομολογηθὲν μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ ἐνοικιαστοῦ τῆς σμύριδος Νάξου συμβόλαιον, τὸ ὑπουργεῖον ὑποχρεοῦται νὰ πληρώνῃ ἐτησίως πρὸς τὸν ῥηθέντα ἐνοικιαστὴν δραχ. **3000** διὰ τόκον **4/00** ἐπὶ τοῦ παρ' αὐτοῦ κατατεθέντος εἰς τὸ κεντρικὸν ταμεῖον χρηματικοῦ κεφαλαίου δραχμ. **75,000**, ἀπαιτεῖται ἤδη προσθήκη δραχ. **3000**.

Ἡ προσθήκη τῶν δραχμῶν **20,000** διὰ τόκους ἐσωτερικοῦ χρέους ἀφορᾷ τὴν πληρωμὴν τῶν τόκων τοῦ συνομολογηθέντος μεταξὺ δημοσίου καὶ ἐθνικῆς Τραπέζης δανείου, ἐπὶ ἀνοικτῷ λογαριασμῷ καὶ πρὸς **6/00** τόκον, σύμφωνα μὲ τοὺς ὅρους τοῦ ἀπὸ **14** Ὀκτωβρίου **1853** νόμου καὶ τοῦ ἀπὸ **14** Μαρτίου **1854** Βασ. διατάγματος.

Δι' ὑλικὰ καὶ ἄλλα ἔξοδα τῆς κεντρικῆς ὑπηρεσίας προσδιορίσθη πιστωσις, ὡς καὶ διὰ τὸ ἔτος **1853**, ἐκ δραχ. **7,800**. Ἐν τούτοις εἰς βάρος τῆς ὑπηρεσίας ταύτης ἐπῆλθον διάφορα νέα ἀπρόβλεπτα ἔξοδα, κατεσκευάσθησαν γενικὸν μητρῶον ὅλων ἐν γένει τῶν συντάξεων καὶ βιβλία ἐλέγχου αὐτῶν διά τε τὸ ὑπουργεῖον καὶ τοὺς δευτερεύοντας διατάκτας, ἐσχηματίσθησαν δυνάμει τοῦ ἀπὸ **22** Ἰανουαρίου **1853** νόμου πίνακες

διακηρύξεις καὶ βιβλία ἐλέγχου διὰ τὰ ναυτικὰ χορηγήματα· ἐφωδιάσθησαν δὲ καὶ οἱ δευτερεύοντες διατάκται μὲ καθημερινὰ καὶ καθολικὰ βιβλία κατὰ τὸ νέον λογιστικὸν σύστημα. Ἡ ἀναθεώρησις προσέτι τῶν συντάξεων, περὶ τῆς ὁποίας θέλω λαλήσει τὰ εἰκότα εἰς τὴν ἔκθεσιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ **1855**, ἀπήτησεν ὄχι μικρὰν δαπάνην διὰ τὸ ὑλικὸν πινάκων, πρωτοκόλλων καὶ ἐγγράφων ταυτότητος. Δι' ὅλας ὅθεν τὰς δαπάνας ταύτας ἀπαιτεῖται ἡ προσθήκη τῶν δραχμῶν **1000** ἐπὶ τοῦ κεφ. **6—3** « ὑλικὰ κλπ. »

Διὰ τὴν προσεπιχορήγησιν καὶ ὑλικὸν τοῦ ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου προσδιωρίσθησαν διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ **1854** δραχ. **3250**, ἐξ αἰτίας ὅμως τῆς συμπληρώσεως τοῦ ἀνωτέρου προσωπικοῦ τοῦ συνεδρίου ηὐξήθησαν αἱ ἐργασίαι αὐτοῦ, καὶ κατὰ φυσικὸν λόγον συνηυξήθησαν καὶ τὰ ἔξοδα τοῦ ὑλικοῦ του, ὥστε τὸ προδιορισθὲν δι' αὐτὸ ποσὸν δὲν δύναται νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς ἀναποφεύκτους ἀνάγκας τοῦ συνεδρίου τοσούτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον ἐπαρουσιάσθη καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς δαπάνης ἱκανοῦ ποσοῦ πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ ἀρχείου του. Τὸ ζητούμενον ἤδη ποσὸν τῶν δραχμῶν **750** θέλει καλύψει ὅλας ταύτας τὰς ἀνάγκας τοῦ Συνεδρίου.

Ἡ πληρωμὴ τῶν δικαιωμάτων καὶ προμηθειῶν χαρτοσήμου ἀπαιτεῖ κατὰ τὸ **1854** τὴν αὐτὴν προσθήκην τῶν δραχ. **60,000**, ἥτις ἐψηφίσθη δι' ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως καὶ διὰ τὴν χρῆσιν **1852**. Ἡ προσθήκη αὕτη τῶν δραχμῶν **60,000** ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ χαρτοσήμου, ἂν καὶ ἐπιβαρύνει τὸ δημόσιον μὲ αὔξησιν ἐξόδων, ἡ αὔξησις ὅμως αὕτη ἐκπηγάζει ἀπὸ μεγαλειτέραν κατανάλωσιν χαρτοσήμου, ἐπαυξάνουσαν τὰ ἔξοδα τοῦ Κράτους καὶ παρέχουσαν εἰς τὸ δημόσιον σημαντικὰς ὠφελείας.

Πυρκαϊά, ἐπισυμβᾶσα τυχαίως εἰς τὸ κατάστημα τῆς Β. τυπογραφίας, ἐπυρπόλησεν ἀτυχῶς τὸ κέντρον αὐτοῦ. Πρὸς διάσωσιν τοῦ ὑλικοῦ τοῦ καταστήματος τούτου τὸ ὑπουργεῖον ἠναγκάσθη νὰ ἐπιχειρήσῃ ἀμέσως πρόχειρον ἐπισκευήν, εἰς ἣν ἐδαπανήθησαν περὶ τὰς δραχ. **800** καὶ δραχ. **200** διὰ τὴν ἐσωτερικὴν ἐπιδιόρθωσιν τῶν ἐργοστασίων, κλπ. Συγχρόνως ὅμως ἐρρύθμισα νὰ συνταχθῇ τακτικὸς προϋπολογισμὸς τῆς ἀναγκαιούσης διὰ τὴν ἐντελῆ ἐπισκευήν του δαπάνης, κατὰ τὸν ὁποῖον δὲν θέλουν ἐξοδευθῆ πλέον τῶν δραχ. **7000**, ὥστε τὸ σύνολον τῶν ἀναγκαιούντων διὰ τὸ κατάστημα τῆς Β. τυπογραφίας ἐξόδων θέλει ἀναβῆ εἰς δραχ. **8000**, ὡς ἐσημειώθη εἰς τὸν ἐπισυνημμένον πίνακα.

Κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἀπὸ 25 Ὀκτωβρίου 1853 νόμου, ὅλα σχεδὸν τὰ πολυετῶς ἐνοικιασμένα ἐθνικὰ ἐλαιόδενδρα Παρνασσίδος, Ἀττικῆς, Κορινθίας, Τριφυλίας, Ηυλίας, Μεσσηνίας καὶ Λακεδαίμονος θέλουν ἐπανέλθει εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ δημοσίου, ὡς μὴ συμμορφωθέντων τῶν ἐνοικιαστῶν αὐτῶν μὲ τοὺς ὅρους τοῦ ἀνωτέρω νόμου. Διὰ τὴν τακτικὴν ὅμως παραλαβὴν τῶν ἐλαιοδένδρων αὐτῶν ἀπαιτεῖται ἀκριβὴς καταμέτρησις, ἥτις ἤρχισεν ἤδη νὰ γίνηται πρὸς ἀποφυγὴν πάσης ἐνδεχομένης βλάβης τοῦ δημοσίου. Ἐνεργεῖται προσέτι καὶ ἡ παραλαβὴ τῶν πολυετῶς ἐνοικιασμένων ἐθνικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων, ὅσα κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ῥηθέντος νόμου μεταβαίνουσιν εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ δημοσίου. Ἐν τούτοις τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ Κεφ. 22, εἰς τὸ ὁποῖον ἠδύναντο νὰ καταλογισθῶσιν αἱ δαπάναι τῆς καταμετρήσεως καὶ παραλαβῆς τῶν ἀνωτέρω κτημάτων, δὲν φέρει ποσὸν ἀνώτερον τῶν δραχ. 1,000, ἐν ᾧ διὰ τὰς ἐργασίας αὐτὰς ἀπαιτοῦνται περίπου τῶν δραχ. 5,000· διὰ ταῦτα ἐπρόσθεσα εἰς τὸ ἄρθρον αὐτὸ δραχ. 4,000, ἐλπίζων διὰ τοῦ ποσοῦ τούτου ν' ἀποπερατωθῇ τὸ ὅλον τοῦ ἔργου.

Εἰς τοὺς προηγουμένους τρεῖς κατὰ συνέχειαν προϋπολογισμοὺς τοῦ ὑπουργείου προσδιωρίσθησαν διὰ δικηγορικὰς ἀντιμισθίας καὶ δικαστικὰ ἔξοδα δραχ. 40,000 κατ' ἔτος· ἀλλ' ἀπεδείχθη ἐκ τῶν πραγμάτων ὅτι τὸ ποσὸν τοῦτο δὲν ἐπαρκεῖ εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας ταύτης, ἐντεῦθεν δὲ ἡ ἀνάγκη νὰ μένῃ ἀπλήρωτον μέρος αὐτῶν καὶ νὰ μεταβιβάζηται ἀπὸ μίαν εἰς ἄλλην χρῆσιν. Τὸ μέτρον τοῦτο τῆς ἀπὸ χρῆσιν εἰς χρῆσιν μεταβιβάσεως τῶν χρεῶν τοῦ δημοσίου, ἂν καὶ τακτοποιεῖ τὰς πληρωμάς, εἶναι ὅμως πρόξενον καὶ παραπόνων ἐκ μέρους τῶν δικαιούχων καὶ βλάβης εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου, διότι εἶναι ἀναντίῤῥητον ὅτι ἡ μὴ ἔγκαιρος πληρωμὴ τῶν δικηγορικῶν ἀντιμισθιῶν ὄχι μόνον προστρίβει μομφὴν εἰς τὸ δημόσιον, ἀλλὰ καὶ τῶν δικηγόρων τὸν ζῆλον δύναται νὰ ἐλαττώσῃ. Πρὸς τακτοποίησιν ὅθεν τοῦ μέρους τούτου τῆς ὑπηρεσίας ἐνόμισα ἀναγκαῖον νὰ προκαλέσω προσθήκην δραχ. 12,000 εἰς τὸ ἄρθρ. 8 τοῦ Κεφ. 22, ὅπως δι' αὐτῆς πληρωθῶσιν ὅλα τὰ εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους καθυστεροῦμενα διὰ δικηγορικὰς ἀντιμισθίας, δικαστικὰ δικαιώματα καὶ ὁδοιπορικὰ ἔξοδα τῶν ἐπαρχιακῶν ἀνακρίσεις κλπ. διοικητικῶν ὑπαλλήλων.

Ἐπίσης ἐνόμισα ἀναγκαίαν τὴν προσθήκην δραχ. 30,000 εἰς τὰς ἐπιστροφὰς χρημάτων διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους.

Διὰ τοῦ περὶ ἐξαγωγῆς σταφιδοκαρποῦ νόμου τῆς 23 Ἰανουαρίου καὶ 1 Αὐγούστου 1853 ὡρίσθη νὰ προκαταβάλλωνται παρὰ τῶν σταφιδεμπόρων πρὸ τῆς ἐξαγωγῆς τῶν σταφίδων δραχ. 24 δι' ἑκάστην χιλιάδα ἐνετικῶν λιτρῶν, δηλ. δραχ. 15 δι' ἔγγειον φόρον καὶ δραχ. 9 διὰ ἐξαγωγικὸν τελώνιον, εἰς λογαριασμὸν τῶν ἀνηκόντων εἰς τὸ δημόσιον δικαιωμάτων, ὑποχρεουμένων κατόπιν τῶν σταφιδεμπόρων ν' ἀποπληρώσωσιν αὐτὰ μετὰ τὴν ἐκκαθάρισιν τῆς πωλήσεως τοῦ σταφιδοκαρποῦ των.

Κατ' εὐτυχίαν ὅμως μέγα μέρος τῶν εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἐξαχθέντων σταφιδοκαρπῶν ὑπέστη ἐκπτωσιν τιμῆς τόσον ἐπαισθητὴν ἕνεκα τῆς κακῆς ποιότητος αὐτῶν, ὥστε τὰ ἐκκαθαρισθέντα τοῦ δημοσίου δικαιώματα ὄχι μόνον δὲν καλύπτουν τὰς παρὰ τῶν σταφιδεμπόρων προκαταβληθείσας δραχ. 24 δι' ἑκάστην χιλιάδα, ἀλλὰ καὶ μέρος αὐτοῦ ὄχι μικρὸν μέλλει νὰ τοῖς ἐπιστραφῇ.

Διὰ νὰ μὴ προσγίνῃ ὄθεν εἰς τοὺς ῥηθέντας σταφιδεμπόρους, ἐκτὸς τῆς ζημίας τῆς ἐκπτώσεως τῆς τιμῆς τῶν σταφίδων των, καὶ ἡ ἐκ τῆς ἀναβολῆς τῆς ἐπιστροφῆς τῶν χρημάτων των βλάβη, ἐνόμισα δίκαιον νὰ προκαλέσω ἐπ' αὐτῷ τῷ σκοπῷ πίστωσιν δραχ. 30,000.

Τὴν τελευταίαν προσθήκην τῶν δραχ. 50,000 ἐπὶ τοῦ κεφ. 24 δι' ἀποζημιώσεις ἑκτίνα ἐπίσης ἀναγκαίαν,

1) Διότι τὸ ὑπουργεῖον ὀφείλει πρῶτον νὰ δώσῃ παράδειγμα σεβασμοῦ πρὸς τὴν κυριαρχικὴν ἰσχὺν τῶν δικαστικῶν ἀποφάσεων καὶ νὰ σπεύδῃ εἰς ἀκριβῆ καὶ ἀνέκπτωτον αὐτῶν ἐκτέλεσιν.

2) Διότι, ἀφ' οὗ τὸ δημόσιον ἀπαιτεῖ τὴν ἀκριβῆ ἀπότισιν τῶν ὀφειλομένων εἰς αὐτὸ ὀφειλῶν, ἀπαραλλάκτως ὑποχρεοῦται νὰ ἐξοφλῇ καὶ τὰ πρὸς τοὺς ἀντιδίκους χρέη του, ἀναγνωρισθέντα μάλιστα διὰ δικαστικῶν ἀποφάσεων.

3) Διότι μακρὰν τοῦ νὰ ὠφελῆται τὸ δημόσιον ἀπὸ τὴν ἀναβολὴν τῆς ἐκτελέσεως τῶν δικαστικῶν ἀποφάσεων, ἀπ' ἐναντίας ἐπιβαρύνεται μὲ τὴν πληρωμὴν τόκων πρὸς 12 0/0, ἐν ᾧ δύναται νὰ δανεισθῇ ἐν ἀνάγκῃ μὲ μόνον 6 0/0 καὶ

4) Διότι τὸ αἰτούμενον ποσὸν τῶν δραχ. 50,000 ὡς ὀφειλόμενον εἰς διαφόρους, ἐξ ὧν τινὲς εἰσὶ καὶ ὀφειλέται τοῦ δημοσίου, δὲν θέλει πληρωθῇ καθ' ὁλοκληρίαν εἰς αὐτούς, ἀλλὰ μέγα μέρος θέλει συμψηφισθῇ εἰς τὰ χρέη των. Ἰσως τὸν εἶναι

τὸ ἐκ δραχ. 10,000 χρέος τοῦ Μερίκα πρὸς τὸ δημόσιον καὶ ἄλλων τινῶν.

Εὐελπίζομαι, Κύριοι, ὅτι παραδεχόμενοι τὰς ἐν τῇ παρούσῃ ἐκθέσει σκέψεις μου, θέλετε ἐπισπεύσει τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ ἐπισυνημμένου νομοσχεδίου.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 20 Ἰανουαρίου 1855.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν.

Π. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ.»

Ο Θ Ω Ν κλπ.

Τὸ ἑπόμενον περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῆ εἰς τὴν Βουλὴν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 10 Ἰανουαρίου 1855.

Ο Θ Ω Ν.

Π. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀποφασίζομεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Χορηγεῖται εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον ἀναπληρωματικὴ πίστωσις ἐκ δραχμῶν ἑκατὸν ὀγδοήκοντα ἑννέα χιλιάδων, ἑπτακοσίων, πεντήκοντα, ἤτοι 189,750, ἐπὶ τῶν ἐξόδων τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως τοῦ 1854, καταλογιζομένων ὡς ἑξῆς·

Εἰς χρέος ἐσωτερικόν	Δραχ.	24,000
Εἰς γενικὴν ὑπηρεσίαν	»	1,750
Εἰς ἔξοδα διοικήσεως.	»	84,000
Εἰς διαφόρους πληρωμάς	»	80,000
Τὸ ὅλον δραχ.		189,750

Ἄρθρ. 2. Ἡ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ἀναπληρωματικὴ πίστωσις θέλει διανεμηθῆ εἰς τὰ διάφορα κεφάλαια καὶ ἄρθρα τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου κατὰ τὸν ὧδε προσηρτημένον πίνακα.

Ἄρθρ. 3. Τὰ ἔξοδα, δι' ἃ χορηγεῖται ἡ ἀνωτέρω ἀναπληρωματικὴ πίστωσις, θέλουν πληρωθῆ ἐκ τῶν ἐσόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1854.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ. Χρῆσις 1851.

Πίναξ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως τῆς χρήσεως 1851.

Προϋπολογισμοῦ Μέρος	Κεφάλ.	Ἄρθρον	Ὑπηρεσία		Ποσὰ πιστώσεως Κατ' ἄρθρον	Κατὰ κεφάλαιον
Α.	2	1	Χρέος Ἐσωτερικὸν ·	Τόκοι ἐγγυοδοσιῶν ·	4000	
»		12	» »	Τόκοι ἐσωτερ. δανείου	20000	24000
Δ.	6	3	Κεντρικὴ ὑπηρεσία ·	Ὑλικὸν καὶ ἄλλα · ·	1000	1000
»	7	2	Ἔλεγκτ. Συνέδριον ·	Ὑλικὸν καὶ ἄλλα · ·	750	750
Ε.	16	4	Χαρτόσημον · · · ·	Δικαιώματα κλπ. · ·	60000	60000
»	18	4	Τυπογραφεῖον · · ·	Ἐπισκευαὶ · · · ·	8000	8000
»	22	3	Κτημάτων διοικήσεις ·	Ἀπρόβλεπτα ἔξοδα ·	4000	
»		8	» »	Δικηγορικὰ κλπ. · ·	42000	46000
Ζ.	23		Ἐπιστροφαὶ χρημάτων	· · · · · · · · ·	· · ·	30000
»	24		Ἀποζημιώσεις · · ·	· · · · · · · · ·	· · ·	50000
Δραχμαὶ ἑκατὸν ὀγδοήκοντα ἑννέα χιλ. ἑπτακοσίας πεντήκοντα · ·						189750

Ἀνακεφαλαίωσις.

Μέρος	Ὑπηρεσία	Αἰτουμένων ποσῶν	
Α.	Χρέος δημόσιον. · ·	24000	
Δ.	Γενικὴ ὑπηρεσία · ·	1750	
Ε.	Ἔξοδα διοικήσεως ·	84000	
Ζ.	Διάφοροι πληρωμαί ·	80000	
		189750	

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 8 Μαρτίου 1855.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν

Π. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ.

ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ προέδρου, ἀνήγγειλε τὸ μέχρι τοῦδε καθυστερούν ἀ. τμῆμα ὅτι ἐξελέξατο πρόεδρον μὲν τὸν Δ. Ὀρεινὸν καὶ γραμματέα τὸν Γ. Ῥιζόπουλον. Εἰσηγητὰς δ' ἐπὶ μὲν τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ Κράτους τοὺς Δ. Ὀρεινὸν καὶ Ἰω. Ταμπακόπουλον· ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ, τὸν Σ. Δοκόν· ἐπὶ τοῦ λογιστικοῦ τῆς Βουλῆς, τὸν Ν. Μοσχούλαν· ἐπὶ τοῦ κανονισμοῦ αὐτῆς, τὸν Μ. Χουρμούζην, καὶ ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν, τὸν Γ. Ῥιζόπουλον.

Ἀπαντῶν μετὰ ταῦτα εἰς τὴν ἀπευθυνθεῖσαν αὐτῷ ἐπερώτησιν, ἐξέθηκεν ὁ ἐπὶ τοῦ Β. Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς, ὅτι ἐξ ὁποίων καὶ ἂν ὡρμήθη αἰσθημάτων ὁ ἀπευθύνας τὴν ἐπερώτησιν βουλευτὴς περὶ ἐπιστολῆς τινος, ἀφορμῆς γενομένης τοσούτων λόγων, δὲν ἀμφιβάλλει ὅτι ἀποτεινόμενος πρὸς αὐτὸν, ἐγνώριζεν ὁ ἐπερωτήσας ὅτι δὲν ἀπετείνετο πρὸς τὸ κατάλληλον πρόσωπον. Καὶ ἀληθῶς, τὸ ἔγγραφον τοῦτο οὐδ' εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργεῖον διευθύνετο οὐδὲ πρὸς αὐτὸν ἀπ' εὐθείας διεκοινώθη, ἀλλ' ἐκ μέρους τρίτου γραφὲν, πρὸς τρίτον πρόσωπον ἀπεστάλη. Τὸ ὑπουργεῖον λοιπὸν ἔλαβε γνῶσιν αὐτοῦ ὅπως καὶ ὁ ἐπερωτήσας καὶ πάντες οἱ ἄλλοι. Τί ἔπρεπεν ἑπομένως νὰ πράξῃ τὸ ὑπουργεῖον ἐπὶ τῆς περιστάσεως ταύτης; Νὰ δείξῃ ἀναμφιβόλως μεγίστην ἀδιαφορίαν, διότι, ὅτε γνωστὰ γεγονότα διέκοψαν τὰς μετὰ τοῦ γείτονος κράτους σχέσεις ἡμῶν, ὅτε τὸ ὑπουργεῖον προέβαινεν εἰς διαπραγματεύσεις, ὧν πάντες συναισθάνονται τὴν ἀξίαν, δὲν ἦτον ἴσως ἐπίκαιρον νὰ ἀνακινήτη πράγματα, ἅπερ ἠδύναντο νὰ παρεμβάλωσι δυσχερείας. Ἄλλως τε πάντες γνωρίζουσι ποῖα παρήγαγεν ἀποτελέσματα ἡ μετὰ τοῦ γείτονος κράτους διακοπὴ τῶν φιλικῶν σχέσεων, καὶ πάντες ἴσως ἀπηλπίσθησαν διὰ τὴν ἀναγέωσιν αὐτῶν. Τὸ ὑπουργεῖον ὅμως καὶ ἤλπισε καὶ εἰργάσθη καὶ διατελεῖ ἐργαζόμενον. Ἐὰν ἐπιτύχῃ, τὸ νομοθετικὸν Σῶμα θέλει εἶσθαι εἰς θέσιν νὰ κρίνῃ ἐκ τῆς ὑποβληθησομένης συνθήκης. Ἀλλ' ἐν τῷ μεταξὺ τῶν διαπραγματεύσεων αἱ τοιαῦται ἐπερωτήσεις ἐνδέχεται νὰ μὴ φέρωσι πολλὴν τὴν ὠφέλειαν καὶ δύνανται ἴσως νὰ βλάψωσιν. Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος, δι' ὃν δὲν ἔδωκε τὸ ὑπουργεῖον τὴν ἐλαχίστην εἰς τὸ ἔγγραφον προσοχὴν, ἀφ' οὗ ἄλλως οὐδ' ἐπισήμως ἔλαβε περὶ αὐτοῦ γνῶσιν.

Ἐπὶ τούτοις ἀρκεσθείσης τῆς Βουλῆς ὁμοφώνως εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ ἐκτεθέντα, ὡρίσθη ἡ Τετάρτη τῆς προσεχοῦς ἑβδομάδος πρὸς συζήτησιν καὶ τῆς ἀπευθυνθείσης πρὸς τὸν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸν ἐπερωτήσεως.

Εἰς τὸν βουλευτὴν Ν. Α. Χ. Ἀναργύρου ἐχορηγήθη μηνιαία ἄδεια ἀπουσίας, ἵνα μεταβῇ ἐκτὸς τοῦ Κράτους.

Μετὰ ταῦτα ἀναγγείλας ὁ πρόεδρος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης θέλει εἶσθαι ἡ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς εἰσαγωγὴ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ Κράτους, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 1. Μ. Μ.

Ὁ πρόεδρος
Θ. Α. ΖΑΪΜΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Εὐθ. Κεχαγιᾶς.
Α. Πετμεζᾶς.
Π. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΑ'.

Τῆς 19 Φεβρουαρίου 1855.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ προέδρου ἀνήγγειλαν τὰ τμήματα, ὅτι ἐξελέξαντο κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν εἰσηγητάς, ἐπὶ μὲν τοῦ περὶ μηνιαίας πιστώσεως νομοσχεδίου τοὺς Γ. Ἀντωνόπουλον, Π. Κολποδῖνον, Ν. Βαρβαρήγον, Α. Βιλαέτην, Α. Κιζάνην, Α. Αὐγερινὸν καὶ Α. Παπαδημητριάδην· ἐπὶ δὲ τοῦ περὶ τριμήνου πιστώσεως, τοὺς Γ. Ἀντωνόπουλον, Π. Κολποδῖνον, Ν. Βαρβαρήγον, Δ. Ζῶτον, Δ. Μελετόπουλον, Κ. Δημητριάδην καὶ Γ. Πανοπριφτόπουλον. Ἐπίσης δ' ἐξελέξατο τὸ β'. καὶ γ'. τμῆμα εἰσηγητὰς ἐπὶ τοῦ περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου τοὺς Π. Κολποδῖνον καὶ Ἰω. Ζάρκον· ἐπὶ τοῦ περὶ φόρου τῶν ζώων καὶ μελισσίων, τοὺς Λουκᾶν Στεφάνου καὶ Γ. Κονδύλην· ἐπὶ τοῦ περὶ τῶν ἐπὶ ἐθνικῆς γῆς οἰκοδομησάντων, τοὺς Χ. Θεοχαρόπουλον καὶ Γ. Ναύτην· ἐπὶ τοῦ περὶ ἀναγκαστικῆς εἰσπράξεως τῶν καθυστερουμένων, τοὺς Ν. Καῖρην καὶ Ἀλεξ. Κουμουνδουράκην, καὶ ἐπὶ τοῦ περὶ γραμματοσήμου, τοὺς Δ. Βενιζέλον καὶ Εὐθ. Κεχαγιᾶν. Ἀνήγγειλε τελευταῖον τὸ γ'. τμῆμα, ὅτι ἐξελέξατο μέλος τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς διορθώσεως τοῦ κανονισμοῦ τὸν Δ. Καλλιφρονᾶν.

Μετὰ δὲ ταῦτα παρετήρησέ τις, ὅτι τὰ τμήματα ὤφειλον νὰ

περιορισθῶσιν εἰς μόνην τὴν ἐκλογὴν τῶν εἰσηγητῶν διὰ τὰ δύω νομοσχέδια τῆς μηνιαίας καὶ τριμήνου πιστώσεως, ἅτινα καὶ τυπωθέντα διενεμήθησαν, οὐχὶ δὲ καὶ διὰ τἆλλα, τῶν ὁποίων μὴ τυπωθέντων δὲν ἔλαβον οἱ βουλευταὶ γνῶσιν καὶ ἐπομένως δὲν ἠδύναντο νὰ προβῶσιν εἰς ἐπιτυχῆ ἐκλογήν.

Ἄλλου δ' ἀντειπόντος, ὅτι τὰ τμήματα ἦσαν ἐλεύθερα νὰ πράξωσι τοῦτο, ἀφ' οὗ μάλιστα ἀναγνωσθέντων τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος νομοσχεδίων, ἕκαστος βουλευτὴς κατενόησε τὸ περιεχόμενον αὐτῶν, παρελθὼν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ἀνέγνω νομοσχεδίων περὶ τῶν εἰσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ κράτους διὰ τὸ ἔτος **1855** μετὰ τοῦ γενικοῦ προϋπολογισμοῦ, ἔχον οὕτως.

(*Ὧρα παράρτημα πρακτικῶν*).

Προσέθηκε δὲ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν, ὅτι εἰσάγων κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως τὸν προϋπολογισμὸν, νομίζει ἀναγκαῖον νὰ δώσῃ εἰς τὴν Βουλὴν διασαφήσεις τινας, τὰς ὁποίας μάλιστα ἐπερίμενε νὰ ζητήσωσι παρ' αὐτοῦ οἱ βουλευταὶ κατὰ τὴν ἐπὶ τῆς ἀπαντήσεως γενομένην συζήτησιν, λαμβάνοντες ἀφορμὴν ἐκ τοῦ ἐν τῷ Β. Λόγῳ προαναγγελλομένου ἐλλείμματος εἰς τὰς εἰσπράξεις.

Παρατηρεῖ λοιπὸν, ὅτι οὐδέποτε Κυβέρνησις ἀπὸ τοῦ **1833** εὑρέθη εἰς περιστάσεις τόσον δεινὰς καὶ ἐκτάκτους ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις, ὅσον καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα τῶν ὀκτὼ μηνῶν ἡ Κυβέρνησις, ἧς ἔχει τὴν τιμὴν ν' ἀποτελῇ μέρος.

Ἡ οἰκονομικὴ διαχείρισις εἶναι τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς κυβερνήσεως τὸ μᾶλλον εὐαίσθητον καὶ τὸ μᾶλλον ἐπηρεαζόμενον ὑπὸ τῶν πολιτικῶν συμβεβηκότων καὶ τῶν ὑλικῶν περιστάσεων.

Καθ' ὃν δὲ χρόνον ἀνέλαβε τὴν προσωρινὴν διεύθυνσιν τοῦ μέρους τούτου τῆς διοικήσεως πᾶσα ἐργασία καὶ πᾶσα παραγωγὴ εὑρίσκετο εἰς ἐντελῆ ἀπονάρκωσιν, διότι ἄλλαι μέριμναι καὶ πολιτικοὶ φόβοι ἀπασχολοῦντες τοὺς πολίτας, δὲν ἐδίδον καιρὸν πρὸς τὴν ἐργασίαν, τὸ σύμβολον τοῦτο εἰρηνικῆς καταστάσεως. Αἱ εἰσπράξεις τοῦ δημοσίου εἶχον πολλαχοῦ σταματήσει μεταξὺ τοιούτων περιστάσεων, οἱ δ' ἐπιτετραμμένοι τὴν εἴσπραξιν φρονίμως ποιοῦντες ἀνέβαλλον τὰς καταδιώξεις, διότι ἀνεκάλυπτον συμπτώματα ἀρνήσεως πληρωμῆς τῶν φόρων καὶ κατὰ συνέπειαν τὸ δημόσιον ταμεῖον δὲν εὑρίσκετο εἰς κατάστασιν εὔπορον. Ἀντιθέτως δὲ, πιστώσεις τινὲς ὑπουργείων ἢ εὑρίσκοντο πλησίον τοῦ νὰ ἐξαντληθῶσιν ἢ τοὐλάχιστον δυσαναλόγως πρὸς τοὺς ὀκτὼ ἐπιλοίπους μῆνας τοῦ ἔτους διεχειρίσθησαν.

χρέος ὑπερβαῖνον τὰς **600,000** δραχμὰς πρὸς τὴν Τράπεζαν ἐπεβάρυνε τὸ ταμεῖον· ἡ δημοσία καὶ ἰδιωτικὴ πίστις εἶχον ὑπερβαλλόντως ἐλαττωθῇ καὶ παῦσις συναλλαγῶν ἐνεσκήψεν εἰς τὸ Κράτος, αἱ δὲ εἰσπράξεις τῶν μηνῶν ἐκείνων πολὺ ἀπεμακρύνοντο τῶν εἰσπράξεων τῶν ἀντιστοιχούντων μηνῶν τῶν ἐτῶν **1852** καὶ **1853**.

Μόλις δι' ἀκαμάτων προσπαθειῶν ἡ κατάστασις αὕτη ἐβελτιώθη, καὶ ἐπέπεσε κατὰ πέντε πόλεων τῆς Ἑλλάδος ἡ βροτολοιγὸς νόσος, ἡ ὁποία ἀνηλεῶς θερίζουσα τὴν κοινωνίαν, ἠπείλει ἐντελῆ αὐτῆς παραλυσίαν. Τί λοιπὸν ἠδύνατό τις νὰ ἐλπίσῃ ὑπὲρ τοῦ δημοσίου ταμείου εἰς τοιαύτας περιστάσεις; Ποίον φόρον νὰ ζητήσῃ ἀπὸ πολίτας ἀπειλουμένους ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ἀπὸ θάνατον; Δύω τελωνεῖα τὰ σημαντικώτερα τοῦ Κράτους, τοῦ Πειραιῶς καὶ τῆς Σύρου, εἶχον νεκρωθῇ πρὸς τοῖς ἄλλοις.

Μολαταῦτα ἔληξε τὸ ἔτος **1854** ὄχι μόνον χωρὶς ν' ἀφήσῃ ἐλάττωσιν εἰς τὰς εἰσπράξεις τοῦ Κράτους, ἀλλὰ καὶ αὔξησιν ἐπέδειξεν ἐπαισθητὴν, διότι κατὰ τὴν **31** Δεκεμβρίου ὑπῆρχαν εἰς τὰ ταμεῖα μετρητὰ δραχ. **2,671,019, 84**. Ἐπειδὴ δὲ τὰ οἰκονομικὰ ἀποτελέσματα δὲν δύνανται τις νὰ κρίνῃ μεμονωμένα χωρὶς ἀντιπαραθέσεως, ἀνατρέχοντες εἰς τὰς τρεῖς παρελθούσας διαχειρίσεις, εὑρίσκομεν ὅτι κατὰ μὲν τὸ **1851** ὑπῆρχον δραχ. **1,616,334. 32**, κατὰ τὸ **1852** δραχ. **1,333,267. 62**, καὶ κατὰ τὸ **1853** δραχ. **1,973,186. 92|00**. Ἐκ τῆς παραβολῆς δὲ ταύτης βλέπετε τὴν μεγάλην διαφορὰν μεταξὺ τῶν εἰσπράξεων τοῦ λήξαντος ἔτους καὶ ἐκείνης τῶν παρελθόντων τριῶν ἐτῶν, τὰ ὁποῖα ὅμως δὲν ὑπέστησαν τόσον τρομερὰς δοκιμασίας.

Τὴν αὔξησιν ταύτην ἠθέλησάν τινες ν' ἀποδώσωσιν ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ὑπερτίμησιν τῶν σιτηρῶν, ἥτις, κατ' αὐτοὺς, ὅλον παχτωλὸν ἔχυσεν εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἡ μόνη καὶ ἀληθὴς αὕτη αἰτία, διότι πολλάκις αἱ ἀπὸ δημητριακοὺς καρποὺς εἰσπράξεις ἐξισοῦνται κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον, εἴτε εὔφορα εἴτε ἄφορα ὦσι τὰ ἔτη, διότι ὅταν ἡ παραγωγὴ ἦναι μικρὰ, ἡ ἐκ ταύτης ζημία ἀναπληροῦται ἀπὸ τὴν ἐκ τῆς ζητήσεως ὑπερτίμησιν, καὶ ἀντιθέτως ἡ μικρὰ τιμὴ τῶν εὐφόρων ἐτῶν ἀναπληροῦται σχεδὸν ἀπὸ τὴν πληθὺν τῶν παρὰ τοῦ δημοσίου ταμιευομένων σιτηρῶν.

Παρατηρητέον δὲ, ὅτι ἐντὸς τῶν ἀποθηκῶν κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους ἔμενον εἰσέτι ἀπώλητοι καρποὶ **300,000** περίπου κοιλῶν, εἰς χεῖρας δὲ τῶν φορολογουμένων **200,000**, δηλ. τὸ

ήμισυ σχεδὸν τοῦ εἰσπραχτέου ποσοῦ. Ἐπομένως ἐντὸς τοῦ ἔτους δὲν εἰσῆλθεν ὁλόκληρον τὸ ποσὸν τῆς τιμῆς τῶν σιτηρῶν τοῦ δημοσίου.

Κατ' αὐτὸ τὸ πολυπαθὲς ἔτος **1854** ἐπῆλθε καὶ ἡ καθυστέρησις τῶν ἐκ δραχ. **240** χιλιάδων δύω δόσεων τοῦ τιμήματος τῆς σμύριδος, αἵτινες ἐὰν εἰσήγοντο εἰς τὸ ταμεῖον ὡς καὶ τὰ παρελθόντα ἔτη, ἤθελον αὐξήσει τὸ πλεόνασμα κατ' ἴσον ποσόν. Ἡ δὲ καθυστέρησις αὕτη ἐγεννήθη ἀπὸ τὰ πολλὰ ἐλαττώματα τοῦ συμβολαίου τῆς ἐνοικιάσεως.

Συγχρόνως δὲ πρέπει ν' ἀφαιρέσωμεν ἀπὸ τὰς εἰσπράξεις τοῦ **1853** καὶ **350** χιλ. δραχ. εἰσελθούσας κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο εἰς τὸ κεντρικὸν ταμεῖον ἕνεκα τῆς ἐφαρμογῆς τῶν γενικῶν λογιστικῶν κανόνων καὶ ἐπὶ τῶν ὑπουργείων τῶν στρατιωτικῶν καὶ τῶν ναυτικῶν, αἵτινες ἐλλείπουσιν ἀπὸ τὰς εἰσπράξεις τοῦ **1854**.

Τὸ ἀληθὲς λοιπὸν πλεονέκτημα τῶν εἰσπράξεων κατὰ τὸ τέλος τοῦ **1854**, παραβαλλομένων πρὸς ἐκείνας τοῦ **1853**, σύγκειται ἐκ δραχ. **1,220,000**, ἀφ' οὗ μέχρι λεπτοῦ ἐπληρώθησαν ὅλαι αἱ ὑπηρεσίαι καὶ ἐξωφλήθη τὸ πρὸς τὴν τραπεζαν χρέος ἐξ **700,000**.

Εἰς τὴν εὐτυχῆ ταύτην τοῦ ταμείου κατάστασιν συνετέλεσε κυρίως τὸ φιλεργον, τὸ ὑπομονητικὸν καὶ τὸ εὐάγωγον τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Εἰς τὴν διακήρυξιν ἤδη τῆς ἀδιαφιλονεικήτου ταύτης ἀληθείας δὲν ὁρμᾶται ἐξ ἐπιδείξεως, διότι ἂν καὶ μέχρι τοῦδε μακρὰν τῶν δημοσίων πραγμάτων, ἐγεύθη ἀρκούντως τοῦ ποτηρίου τῆς δημοτικότητος καὶ δὲν ἐπιζητεῖ αὐτὴν διὰ πομπωδῶν λέξεων, ἀλλ' ἐκ πεποιθήσεως, καὶ διότι ἀληθῶς θαυμάζει τὴν ἀξίαν τῷ ὄντι θαυμασμοῦ διαγωγὴν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Εἰς τὸ κύριον δὲ τοῦτο αἴτιον πρέπει νὰ προστεθῶσι δευτερεύοντά τινα.

Ἀναλαβὼν τὴν διεύθυνσιν τῶν Οἰκονομικῶν, ἀντέστη ἡρωϊκῶς εἰς πᾶσαν σπουδαίαν τοῦ προσωπικοῦ ἀνανέωσιν ἢ μετακίνησιν, διότι τῷ ὄντι χρειάζεται ὁπωσοῦν ἡρωϊσμὸς εἰς πάντα ὑπουργὸν τῶν οἰκονομικῶν διὰ ν' ἀνθίσταται εἰς τὰς αἰτήσεις φίλων ἀρχαίων καὶ ἐπισήμων. Ἐπροσπάθησε διὰ παντὸς μέσου νὰ ἐπιτηρήσῃ αὐστηρῶς τὴν βεβαίωσιν καὶ τὴν ἀκριβῆ καὶ ἀνόθευτον συγκέντρωσιν τῶν καρπῶν· ἀπέκρουσε δὲ τὸ σύστημα τοῦ νὰ καταδιώκηται μία μόνη μερὶς ἀνθρώπων εἰς τὰς ἐπαρχίας, ἐν ᾧ ἄλλη μένει ἀκαταδίωκτος καὶ ἀφορολόγητος.

Ἐν ᾧ λοιπὸν τὸ ἔτος **1854** ἀρχόμενον κατ' αὐτὸν τὸν τρό-

πον, ἀνηγγέλλετο ἐκ τε τῶν ἄλλων περιστάσεων καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς ἀφορίας δυστυχὲς, καὶ φόβος μέγας τῷ ὄντι ὑπῆρχεν ὅτι ἤθελεν ἀφήσει κενὸν ἀπλήρωτον εἰς τὸν προϋπολογισμόν, ἔκλεισε μὲ πλεονασμὸν πρὸς τὸ παρελθὸν ἑκ δραχ. **1,291,000** περίπου.

Ὁ Β. Λόγος ἀναφέρων ἔλλειμμά τι εἰς τὸν προϋπολογισμόν, ἐννοεῖ τὸ σύνηθες καὶ παντοτεινὸν ἐκεῖνο κενὸν, τὸ ὁποῖον ἀναφαίνεται δυστυχῶς εἰς τοὺς ἐτησίους τοῦ Κράτους προϋπολογισμοὺς, προερχόμενον ἐκ τῆς ἀδυναμίας ἡμῶν τοῦ νὰ πληρώτωμεν τὸ ἱερὸν πρὸς τὰς ἐγγυητρίας δυνάμεις χρέος μας.

Μεταβαίνων ὕστερον εἰς τὴν ἐξήγησιν τοῦ ὑποβαλλομένου προϋπολογισμοῦ, ἐπήνεγκεν, ὅτι ἐγένετο ἐπ' αὐτοῦ καινοτομία τις, διότι μέχρι τοῦδε τὸ ποσὸν, τὸ ὁποῖον πληρώνουσιν αἱ τρεῖς δυνάμεις εἰς τοὺς δανειστὰς ἡμῶν, ἐσημειοῦτο μὲν πρῶτον εἰς τὰ ἔξοδα, μετεφέρετο δ' εἶτα εἰς τὰ ἔσοδα καὶ οὕτως ἀνεφαίνετο τεχνητὸν ἰσοζύγιον μεταξὺ τῶν ἐξόδων καὶ ἐσόδων τοῦ Κράτους, ἐν ᾧ πραγματικῶς τὸ ποσὸν τοῦτο μὴ πληρονόμενον, ἀφίνει κενὸν εἰς τὸν προϋπολογισμόν. Τὴν ὑπάκρυψιν ταύτην ἀφῄρεσεν ἡ παροῦσα Κυβέρνησις, διότι ἐνόμισε καὶ συμφερώτερον καὶ ἀξιοπρεπέστερον νὰ ὁμολογῶμεν τὴν ἀδυναμίαν μας καὶ οὐχὶ δι' ἐπιδεικτικῶν ἰσοζυγίων νὰ ὑποκρύπτωμεν τὴν ἀλήθειαν.

Εἶναι μὲν βέβαιον ὅτι συνήθως τὰ τῶν κυβερνήσεων δάνεια κατατάσσονται μεταξὺ τῶν ἐσόδων, ἀλλ' αἱ πληρωμαὶ αἱ κατ' ἔτος ἀνθ' ἡμῶν ἀπὸ τὰς τρεῖς δυνάμεις γινόμεναι δὲν εἶναι ἐθελούσιοι, διότι οὔτε προεῖδον αὐταὶ οὔτ' ἀπεδέχθησαν τὴν αἰωνίαν καθυστέρησιν. Εἰσὶ λοιπὸν καταναγκαστικαὶ, διότι ἐγγυηθεῖσαι δι' ἡμᾶς εἰς τὸν κύριον δανειστὴν, ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν πληρωμὴν καὶ λόγῳ ἐπιεικείας καὶ λόγῳ διασώσεως τῆς χρηματικῆς των ὑπολήψεως.

Τὸ χρέος τοῦτο ἔχει ἱερόν τι, καθὸ χρησιμεύσαν εἰς ἐμπέδωσιν τῆς ἀνεξαρτησίας ἡμῶν· ἔχει ἱερὸν, διότι ὀφείλεται εἰς Δυνάμεις πολεμησάσας γενναίως ὑπὲρ τῆς αὐτονομίας μας. Ἀφ' οὗ λοιπὸν αἱ Δυνάμεις αὐταὶ ἐπλήρωσαν μέχρι τοῦδε δι' ἡμᾶς **42** ἑκατομμύρια, δὲν εἶναι δίκαιον καὶ νὰ ἐμπαίζωνται δι' ἐπιπλάστου ἰσοσταθμίσεως τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων ἡμῶν. Τὸ χρέος τοῦτο δὲν πρέπει μόνον νὰ διαλαλῶμεν ὡς ὑπάρχον, ἀλλὰ νὰ σπεύδωμεν καὶ νὰ προσπαθῶμεν εἰς τὴν ἀπόδοσιν διὰ συμβιβασμῶν τινων ἐρικτῶν καὶ συμφώνων μὲ τὴν στάσιν μας, διότι ἄλλως ἀδύνατον νὰ δημιουργήσωμεν ἐν τῇ Εὐρώπῃ δημοσίαν πίστιν. Πρὸς τούτοις θεωρεῖ ἐπικίνδυνον ν' ἀφεθῇ ἐπ' ἄπειρον ἐκκρεμὲς ζήτημα οἰκονομικὸν, συνεχῶς συμπεριπλεκόμενον μετ'

ἄλλων πολιτικῶν καὶ δυνάμενον νὰ παραβλάπτῃ τὴν θέσιν Κράτους ὅλως αὐτονόμου καὶ ἀνεξαρτήτου.

Αὕτη λοιπὸν εἶναι ἡ οὐσιωδεστέρα μεταβολή, ἥτις ἐγένετο εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ **1855**, ὑπαγορευθεῖσα ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων λόγων.

Παραβαλλόμενος δὲ ὁ προϋπολογισμὸς τῶν ἐξόδων τοῦ **1855** πρὸς τὸν τοῦ **1854**, παρουσιάζει αὔξησιν ἑξ ἡμίσεως σχεδὸν ἑκατομμυρίου, ἥτις ὅμως δὲν εἶναι πραγματική, διότι ἐκ τῆς χθὲς παρουσιασθείσης ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν καὶ ἐκ τῶν διὰ τὰ λοιπὰ ὑπουργεῖα παρουσιασθησομένων θέλει πληροφορηθῇ ἡ Βουλὴ ὅτι τὰ διάφορα ὑπουργεῖα ὑπερέβησαν τὰς πιστώσεις των. Ὑπὸ δύο λοιπὸν ἐπόψεις παρουσιάζεται ἡ ἀντιπαραβολὴ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ **1855** πρὸς τὸν τοῦ προηγουμένου ἔτους. Ἐὰν λάβῃ τις τοὺς ὁλικοὺς ἀριθμοὺς τῶν δύω προϋπολογισμῶν ἀπαραλλάκτως ὡς ἐψηφίσθησαν, αἱ τοῦ τρέχοντος ἔτους δαπάναι εἰσὶν ἀνώτεραι. Πολὺ δὲ κατώτεραι εἶναι, ὅταν περιληφθῶσιν ὅλαι αἱ δαπάναι καὶ ὅλαι αἱ ὑπερβάσεις τοῦ ἑκτάκτου αὐτοῦ ἔτους. Καὶ τὸ μὲν ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν παρουσιάζει αὔξησιν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ **1854** ἐκ δραχ. **76,546, 63**, ἀλλὰ πολλὰ ἔξοδα προϋπολογισθέντα ἔμειναν ἀπλήρωτα. Τὸ τῆς Δικαιοσύνης, ἐκ δραχ. **70,000** δι' ἔξοδα μαρτύρων, μεταφορᾶς ὑποδίκων κτλ. Τὸ τῶν Ἐσωτερικῶν, ἐκ δραχ. **229,055**. Τὸ ποσὸν τοῦτο περιέχει ὅλα τὰ ἔκτακτα ἀστυνομικὰ μέτρα, ὅλα τὰ πολυτέλεια τῆς χολέρας συμβάντα· καὶ μεταξὺ τῶν κινδύνων αὐτῶν δὲν ἔκαυσε τὴν αὐστηρὰν ἐκ τῶν καθηκόντων του ἐπὶ τῶν ἐξόδων ἐπίβλεψιν. Ἡ ὀλεθρία ὅμως αὐτὴ νόσος ἐπενήργησεν ἐς τὸν προϋπολογισμὸν κατὰ δύω, ἀντιθέτους μὲν πρὸς ἀλλήλους, ἀλλ' ἐπίσης καταστρεπτικοὺς τρόπους, διότι ἐνῶ εἰς πολλὰ μέρη, ἰδίως δὲ εἰς Ἀθήνας, Σύρον καὶ Πειραιᾶ, ἐπέφερε τὴν παῦσιν πάσης εἰσπράξεως, ἠνάγκαζεν ἀφ' ἑτέρου τὴν κυβέρνησιν νὰ δαπανᾷ ἀφειδῶς καὶ πολλάκις ἀνεξετάστως, διότι βλέπουσα καὶ συγγενεῖς καὶ φίλους καὶ συμπολίτας ἁπλεῶς καταπίπτοντας ὑπὸ τὸ δρέπανον τῆς χολέρας, καὶ σπεύδουσα νὰ παραμυθήσῃ τόσα δυστυχήματα, δὲν ἐλησμόνει τὴν πρὸς τὰς Βουλὰς ὀφειλομένην παρ' αὐτῆς λογοδοσίαν, ἀλλὰ πρὸ πάντων ἐνθυμεῖτο ὅτι πιθανὸν καὶ τὰ μέλη τῆς κυβερνήσεως νὰ μεταβῶσιν αἰφνιδίως ἐνώπιον ἄλλου ὑπερτάτου δικαστοῦ.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν ἐζήτησεν ἀναπληρωματικὴν πίστασιν **50,000** δραχ. πρὸς διατήρησιν καὶ παρασκευὴν τῶν

τριῶν παρὰ τῆς Ῥωσσίας ἀγορασθέντων πλοίων, τὰ ὁποῖα ἀποκλεισμένα εἰς λιμένα τινὰ τῆς Δαλματίας, πρὸ ὀλίγου ἀπελύθησαν καὶ ἔφθασαν εἰς Πόρον.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν ὑπερέβη τὸν προϋπολογισμόν του κατὰ δραχ. **1,344,000**. Εἰς τὸ ποσὸν δ' αὐτὸ περιέχονται **200,000** δι' ἀγορὰν ὅπλων, ὑπὸ τῆς προκατόχου γενομένην κυβερνήσεως. Τὰ ὅπλα ταῦτα ἐν Μελίττῃ κρατούμενα μέχρι τοῦδε, φθάνουσι κατ' αὐτάς.

Μηδόλως δὲ προτιθέμενος νὰ προκαταλάβῃ τὰς ἐπ' αὐτῆς τῆς πιστώσεως σκέψεις καὶ αὐστηρὰς ἐρεύνας τοῦ Σώματος, παρατηρεῖ μόνον, ὅτι ἡ Βουλὴ πρέπει νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν τὸ ὅλως ἐξαιρετικὸν τῶν περιστάσεων, ὅτι αἱ τῆς δημοσίου ἀσφαλείας δαπάναι, ὡς καὶ διάφοροι ἄλλαι πιστώσεις τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν, ἦταν περὶ τὴν ἐξάντλησίν των κατὰ τὸν Μάϊον καὶ Ἰούνιον, καὶ ὅτι ἔπρεπε νὰ οἰκονομηθῶσι περιστάσεις μοναδικαὶ εἰς τὴν ἱστορίαν μας.

Τὸ ὑπουργεῖον ἀναγνωρίζον ἀφ' ἑνὸς τὴν ὁποίαν ἀνέλαβε μεγάλην εὐθύνην, δὲν φοβεῖται ἀφ' ἑτέρου νὰ τὸ ὁμολογήσῃ οὔτε νὰ ὑποστῇ ἀποδοκιμασίαν.

Ἡ Βουλὴ ἐκτὸς τούτων ὀφείλει νὰ μάθῃ ὅτι ὅσον ἀπειλητικαὶ προεμηνύοντο αἱ μέλλουσαι περιστάσεις, τοσοῦτον φειδωλότερος συνετάχθη ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ **1854**· ἡ μερὶς τοῦ στρατιώτου εἶχεν ὑπολογισθῇ εἰς **13** λεπτά, ἐπληρώθη δὲ πρὸς λεπτὰ **27** διὰ τὴν ὑπερτίμησιν τῶν σιτηρῶν. Ἐπίσης δὲ καὶ ἡ ἱππασία καὶ ἄλλαι δαπάναι τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν προϋπελογίσθησαν εἰς πολὺ ἐκπεσμένας τιμάς.

Ἡ δ' ἐκ δραχ. **189,750** αὔξησις τῶν ἐξόδων τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου, μηδεμίαν ἔχουσα πρὸς τὰς περιστάσεις σχέσιν, στηρίζεται μάλιστα εἰς τὴν αὔξησιν τῶν ἐσόδων, ἥτις προκύπτει ἐκ μεγάλης κατ-αλώσεως τοῦ χαρτοσήμου καὶ εἰς τὴν καλὴν πίστιν, ἥτις πρέπει νὰ χαρακτηρίζῃ τὰς συναλλαγὰς τοῦ δημοσίου μετὰ τῶν ἰδιωτῶν, καὶ εἰς τὸν πρὸς τὰς δικαστικὰς ἀποφάσεις ὀφειλόμενον σεβασμόν, τοῦ ὁποίου παράδειγμα ὀφείλει τὸ δημόσιον πρῶτον νὰ δώσῃ, διότι πρέπει ἀπροφασίστως νὰ ἐκτελῶνται αἱ κατὰ τοῦ δημοσίου ἀποφάσεις καὶ νὰ μὴ μένωσιν ἀβράβευτοι αἱ δικηγορικαὶ ἐργασίαι.

Ἐκ τούτων ἐξάγεται ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ **1855**, περιλαμβανομένων τῶν πραγματικῶν ἐξόδων τοῦ παρελθόντος ἔτους, διαφέρει κατ' ἔλαττον τοῦ προηγουμένου κατὰ δραχ. **1,391 645**.

Καὶ ταῦτα μὲν πρὸς τὸ παρὸν ὡς πρὸς τὸν προϋπολογισμὸν τῶν ἐξόδων, ἐπιφυλαττόμενος ἐν ἀνάγκῃ καὶ πλειοτέρας νὰ δώσῃ διασαφήσεις.

Ὡς πρὸς δὲ τὸν προϋπολογισμὸν τῶν ἐσόδων παρατηρεῖ, ὅτι ἐλαττούμενος τοῦ περυσινοῦ καθ' ἑκατὸν περίπου χιλιάδας δραχμῶν, προϋπελογίσθη εἰς δραχ. **17,662,804.** Ὁ προϋπολογισμὸς οὗτος, κατὰ τὸ ἐπικρατοῦν φορολογικὸν σύστημα ἐπηρεαζόμενον καὶ ἀπὸ τὰς ἀτμοσφαιρικὰς περιστάσεις, δὲν δύναται νὰ βασισθῇ εἰμὴ εἰς τὸ κατὰ μέσον ὅρον ἀποτέλεσμα παρελθόντων τινῶν ἐτῶν. Αὐτὴ ἡ μέθοδος ἐχρησίμευσε καὶ κατ' αὐτὸ τὸ ἔτος, ληφθέντος κατὰ γενικὸν κανόνα τοῦ μέσου ὅρου τῶν τριῶν προηγουμένων χρήσεων. Κατὰ δὲ τὴν σύνταξιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τούτου ἀπεμάκρυνε τὴν μεταξὺ βεβαιουμένων καὶ εἰσπρακτέων διάκρισιν, ἥτις προϋποθέτει τὴν καθυστέρησιν ὡς βεβαίαν καὶ ἄφευκτον, ἐν ᾧ αὐτὸς νομίζει ὅτι δι' ἠπίων καὶ κατηλλήλων μέσων καὶ δι' ἴσης διανομῆς τῶν εἰσπράξεων πρὸς ὅλους τοὺς πολίτας ἄνευ διακρίσεως καὶ ἀποκλεισμοῦ μέρους αὐτῶν, αἱ καθυστερήσεις καὶ δυνατὸν καὶ ἀναγκαῖον εἶναι νὰ παύσωσι. Πέποιθε δὲ, καθ' ὅλας τὰς διδομένας πιθανότητας καὶ τὰς ἀρκούντως στηριζομένας εἰκασίας, ὅτι τὸ προϋπολογισθὲν ποσὸν τῶν ἐσόδων θέλει μάλιστα ὑπερτερήσει, καὶ ὅτι καὶ κατὰ τὴν παροῦσαν χρῆσιν ἡ εἰσπραξις θέλει ὑπερβῇ τὰ δεκαεξ ἑκατομμύρια.

Παρετήρησε δὲ τελευταῖον, ὅτι ἡ Ἑλλὰς εἶναι παραγωγὸς καὶ μεγάλους περιέχει πόρους, τὸ δὲ φίλεργον, τὸ ὀλιγαρκὲς καὶ εὐφυὲς τοῦ λαοῦ μεγίστην ὑπόσχονται τῶν πόρων τούτων ἀνάπτυξιν. Πιστεύει λοιπὸν ἐξ ὅλων τῶν διδομένων ὅτι ἐὰν τὸ σύστημα τῆς φορολογίας μικρὸν κατὰ μικρὸν βελτιωθῇ. ἐὰν ὑπάρξῃ δικαιοσύνη καὶ ἴσῃ τοῦ φορολογικοῦ βάρους διανομὴ καὶ κατὰ τὴν ἐπίθεσιν καὶ κατὰ τὴν εἴσπραξιν, ἐὰν καταβληθῇ προσπάθεια πρὸς ἐντελῆ τῆς ἀσφαλείας ἀποκατάστασιν καὶ πρὸς ἀνάπτυξιν τοῦ ἰδιωτικοῦ καὶ δημοσίου πλούτου· ἐκ τῆς οἰκονομικῆς ταύτης διαχειρίσεως, περιεχούσης τόσα παράπονα δίκαια τοῦ λαοῦ, εἰμπορεῖ νὰ προκύψωσιν ὄχι μόνον ἀνακούφισις, ἀλλὰ καὶ μέσα ἄρθονα πρὸς ἠθοποίησιν καὶ μεγάλην νοητικὴν καὶ ὑλικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ λαοῦ, ἀξίαν τοῦ προορισμοῦ καὶ τοῦ μέλλοντός του.

Μετὰ δὲ τὸν ὑπουργὸν, ἐπαναφέρων τὸν λόγον ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν τῶν τμημάτων ὁ κατὰ πρῶτον ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου αὐτοῦ

ἀγορεύσας, παρετήρησεν, ὅτι πολλοὶ τῶν βουλευτῶν διετέλεσαν ὡς τοιοῦτοι κατὰ τὰς πλείστας περιόδους, καὶ ἐπομένως ἐνθυμοῦνται ὅτι πολλὰ πολλάκις ἐγεννήθησαν σκάνδαλα ἐντὸς τῆς Βουλῆς, παραγνωρισθείσης τῆς ἐξουσίας, ἣν χορηγεῖ εἰς αὐτὴν ὁ κανονισμὸς, τοῦ ὁποίου τὰς διατάξεις ὑποχρεούμεθα νὰ τηρῶμεν, ἐν ὅσῳ δὲν νομοθετήσωμεν ἄλλας· ὁ δὲ πρόεδρος τοῦ Σώματος, ὁ χθὲς διὰ τῆς ψήφου ἡμῶν ἐκλεχθεὶς, ἀποτεινόμενος πρὸς τὴν Βουλὴν, εἶπεν, ὅτι τὸν κανονισμὸν θέλει ἐφαρμόσει πιστῶς ὑπὲρ ἡμῶν καὶ καθ' ἡμῶν. Ἐν τούτοις πρό τινων ἡμερῶν ἀναφυείσης διαφωνίας ὡς πρὸς τὴν τύπωσιν τοῦ σχεδίου τῆς ἀπαντήσεως, εἶπον τινες, ὅτι ὁ κανονισμὸς περιέχει ἐξαιρετικὰς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου αὐτοῦ διατάξεις, ἡ δὲ Βουλὴ ἐν τῇ ἀμφιβολίᾳ ἐσίγησεν. Ἀλλ' ἐπὶ ἀντικειμένων σαφῶς ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ ὁριζομένων τίς δύναται νὰ μᾶς ἐπιβάλῃ τὴν θέλησίν του; Τὸ **59** ἄρθρον αὐτοῦ λέγει, ὅτι τὰ τμήματα συζητοῦσι τὰ νομοσχέδια καὶ οὐχὶ ἰδέας ἢ ἀπαιτήσεις, καὶ οὕτω προβαίνουσιν εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν εἰσηγητῶν. Οὕτω λοιπὸν ἐτυπώθησαν τὰ δύω περὶ πιστώσεων νομοσχέδια, διενεμήθησαν εἰς τοὺς βουλευτὰς, καὶ τὰ τμήματα συζητήσαντα ταῦτα, προέβησαν εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν ἀρμοδίων εἰσηγητῶν. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου δύω ἐκ τῶν τμημάτων χωρὶς νὰ ἔχωσιν ὑπ' ὄψιν νομοσχέδια, χωρὶς νὰ προσυζητήσωσιν αὐτὰ, προέβησαν ἐναντίον τοῦ κανονισμοῦ καὶ εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν εἰσηγητῶν ἐπὶ τῶν λοιπῶν χθὲς ὑποβληθέντων νομοσχεδίων, ὁ δὲ πρόεδρος διὰ τῆς σιωπῆς του παραδέχεται τὴν πρᾶξιν ταύτην τὴν ἀντιβαίνουσαν εἰς τὸν κανονισμόν. Ἀφίνων δὲ εἰς τὴν Βουλὴν ν' ἀποφασίσῃ ὅ,τι αὐτῇ δόξει, τὸ καθ' ἑαυτὸν ἀποκρούει τοιαύτην πρᾶξιν, ἕτοιμος ὢν καὶ μόνος αὐτὸς νὰ ὑπερασπισθῇ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ κανονισμοῦ ἐναντίον πάσης ἀναρμοδίου ἐπεμβάσεως.

Διαδεχθέντος τὴν ἕδραν τοῦ ἀντιπροέδρου, λαβὼν τὸν λόγον ἀπήντησεν ὁ πρόεδρος, ὅτι καταγγελθείς ἐνώπιον τοῦ βουλευτικοῦ σώματος ὡς παραβιάσας τὸν κανονισμὸν, δὲν θέλει ἀναβῇ ἐπὶ τῆς ἕδρας πρὶν ἢ διὰ τῆς ψήφου τῆς Βουλῆς λάβῃ τὴν ἀποχρῶσαν ἱκανοποίησιν. Καὶ οὐδεὶς μὲν ἀρνεῖται ὅτι, κατὰ τὸ **59** ἄρθρον τοῦ κανονισμοῦ, τὰ τμήματα πρὶν ἢ ἀναγγείλωσι τὰς ἀρχαιρεσίας των, συζητοῦσιν ἰδίᾳ τὰ ὑποβαλλόμενα αὐτοῖς νομοσχέδια, ἀλλ' ἐν ᾧ δύω τῶν νομοσχεδίων τυπωθέντα εἶχον διανεμηθῇ, εἰς τί ἔπταισεν ὁ πρόεδρος, ἐὰν τὰ τμήματα, μὴ περιορισθέντα εἰς μόνον αὐτὰ, συνῆλθον οἰκαθεν καὶ οἰκαθεν ἐξελέξαντο καὶ τοὺς ἐπὶ τῶν λοιπῶν νομοσχεδίων εἰση-

γητάς; Τὰ τμήματα, ἐλεύθερα εἰς τὴν ἐνέργειαν καὶ τὴν ψῆφον των, εἶναι, ὡς γνωστόν, κυρίαρχα ν' ἀκολουθήσωσιν, ἐὰν θέλουν, τὰ τοῦ κανονισμοῦ. Ἐρωτᾷ λοιπὸν εἰς τί ἐνοχοποιεῖται ὁ πρόεδρος, ἐὰν τὰ τμήματα συνελθόντα, ἠθέλησαν νὰ ἐργασθῶσι κατ' ἴδιον τρόπον; ἢ μήπως ὁ πρόεδρος ἐφάνη ποτὲ εἰς τὰ τμήματα διὰ νὰ ἐπιβάλῃ τὴν γνώμην αὐτοῦ, νὰ ὑποδείξῃ τὸν τρόπον τῆς ἐργασίας των ἢ ὁπωσδήποτε νὰ συντείνῃ πρὸς παραβίασιν τοῦ κανονισμοῦ; Ἐπὶ τῶν ἐρωτήσεων τούτων προκαλεῖ ἐπανειλημμένως τὴν ἐκφρασιν τῆς Βουλῆς, διότι, ἐὰν ὁ πρὸ αὐτοῦ ἀγορεύσας διατίθηται, ὡς λέγει, νὰ προμαχήσῃ διὰ πάσης θυσίας ὑπὲρ τοῦ κανονισμοῦ, ἔχει καὶ αὐτὸς νὰ διατηρήσῃ ὅ,τι πολύτιμον, τὴν ὑπόληψίν του, καὶ δὲν ἀναλαμβάνει τὴν ἔδραν πρὶν ἀποφανθῇ ἡ Βουλὴ ἂν ὁπωσδήποτε ἐβίασε τὸν κανονισμόν.

Ἐπέρατεν ἄλλος, ὅτι ἄδικον θεωρεῖ πάντα ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐρεθισμόν, καθ' ὅσον ἁπλῆ τις ἔγινε παρεξήγησις καὶ ἀμφότερα τὰ μέρη ἔχουσι δίκαιον. Οὕτως, ἐὰν παρατηρήσῃ τις, ὁ κατὰ πρῶτον ἀγορεύσας οὐδὲν ἄλλο ἤθελε νὰ εἴπῃ ἢ ὅτι, ἐπειδὴ δὲν εἶχον ὑποβληθῆ ὅλα τὰ νομοσχέδια εἰς τὰ τμήματα, δὲν ἔπρεπε κατὰ τὸν κανονισμὸν καὶ νὰ δημοσιεύσωσι τὸ σύνολον τῶν ἐργασιῶν των. Ἀλλ' ὁ πρόεδρος ἀφ' ἑτέρου οὐδὲ κατὰ διάνοιαν ἔπταισε, διότι ἐντὸς τοῦ καθήκοντός του ἠρώτησε μόνον ὁποίας ἐργασίας τὰ τμήματα παρεσκεύασαν. Ἐὰν δὲ ἀνήγγειλον ταῦτα τὸ σύνολον τῶν ἐργασιῶν των, δὲν εἶναι βεβαίως ὑπεύθυνος ὁ τὴν προεδρείαν διέπων, διότι δὲν ἦλθεν ἀπαιτῶν τὴν τοιαύτην παράβασιν, καὶ εἰς μόνην ἀπόκειται τὴν Βουλὴν νὰ εἴπῃ, ὅτι κακῶς διεκοίνωσαν τὰς ἐργασίας αὐτῶν τὰ τμήματα. Διὸ συμπεραίνων ὅτι δὲν ἔχει χώραν ὁ ἀναφυεὶς ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐρεθισμός, παρακαλεῖ νὰ παυσῃ πᾶσα περαιτέρω συζήτησις.

Καὶ ἄλλου δέ τινος διὰ τῶν αὐτῶν ὑποστηρίξαντος λόγων ὅτι πᾶσα κατὰ τοῦ προέδρου αἰτίασις δὲν ἔχει τὴν ἐλαχίστην ὑπόστασιν, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, ἀπεφήνατο νὰ παύσῃ ἡ ἐπὶ τοῦ προκειμένου συζήτησις. Ἐρωτηθεῖσα δ' ἔπειτα, ἐὰν θεωρῇ ὅτι παρεβιάσθη ὁ κανονισμὸς ὑπὸ τοῦ προέδρου, ἀπέρριψεν ὡς ἀνυπόστατον τὴν αἰτίασιν, οὐδενὸς βουλευτοῦ ἀναστάντος.

Ἀναγγείλαντος δὲ τοῦ πρεσβεύοντος ἀντιπροέδρου τὴν ἀπόφασιν ταύτην τῆς Βουλῆς, λαβὼν τὴν ἕδραν ὁ πρόεδρος ἀνήγγειλεν ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης θέλει εἶναι ἡ ἀναγνωσις

τῶν ἐπὶ τῶν εἰρημένων πιστώσεων ἐκθέσεων τῶν ἐπιτροπῶν. Οὕτω δὲ διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 2 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος

Θ. Α. ΖΑΪΜΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς

Εὐθ. Κεχαγιᾶς

Α. Ν. Πετμεζᾶς

Π. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΒ'.

Τῇ 22 Φεβρουαρίου 1855.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Προσελθὼν ὁ ἕτερος βουλευτὴς Νάξου Χ. Σουμαρίπας, ἔδωκε τὸν ὑπὸ τοῦ 57 ἄρθρου τοῦ Συντάγματος ὁριζόμενον βουλευτικὸν ὅρκον κατὰ τὸ ἐν τέλει τῆς συνεδριάσεως ταύτης προσαρτώμενον τῆς ὁρκωμοσίας πρωτόκολλον.

Ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ προέδρου, ἡ Βουλὴ ἐχορήγησεν εἰς τὸν Ν. Βότσαριν μηνιαίαν ἄδειαν ἀπουσίας, εἰς δὲ τὸν Α. Γιαννουλίδην, πενθήμερον ἄδειαν.

Ἀνήγγειλαν τὰ τμήματα, ἐκτὸς τοῦ β'. καὶ γ'. ὅτι ἐξελέξαντο κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν εἰσηγητὰς ἐπὶ μὲν τοῦ περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐξ 189,750 δραχμῶν νομοσχεδίου τοὺς Μ. Χουρμούζην, Ν. Α. Νάζον, Α. Ρενουάρδον, Σ. Σοῦτσον καὶ Α. Πετμεζᾶν· ἐπὶ τοῦ περὶ φόρου τῶν ζώων καὶ μελισσίων τοὺς Μ. Χουρμούζην, Δ. Ζώτον, Ν. Τσέλιον, Κ. Δημητριάδην καὶ Γ. Διαμάντην· ἐπὶ δὲ τοῦ περὶ ἐπ' ἐθνικῶν γαιῶν οἰκοδομησάντων, τοὺς Σ. Πράτσικαν, Γ. Ἀθανασίου, Ἐμμ. Μελετόπουλαν, Α. Αὐγερινὸν καὶ Π. Κανελλόπουλον, προσθέντος τοῦ δ'. ὅτι ἐξελέξατο καὶ ἐπὶ τοῦ περὶ εἰσπράξεως τῶν καθυστερούντων νομοσχεδίου τὸν Π. Χριστόπουλον.

Λαβὼν μετὰ ταῦτα τὸν λόγον παρετήρησέ τις, ὅτι, ἐπειδὴ ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, εἰσάγων τὸν προϋπολογισμὸν τῶν ἐξόδων τοῦ Κράτους, εἶπε πρὸς τοὺς ἄλλους, ὅτι ἀπαιτεῖται εἶδος ἡρωϊσμοῦ ἵνα ὁ ὑπουργὸς ἀντιτείνῃ εἰς προσώπων τινῶν αἰτήσεις, νομίζει, τὸ κατ' αὐτὸν, ὅτι ἡρωϊσμὸς ἀπαιτεῖ-

ται οὐχὶ εἰς τὴν ἀπόκρουσιν τῶν αἰτήσεων, ἀλλ' εἰς τὴν ἐκ πρώτης ἀρχῆς πρόνοιαν τοῦ νὰ μὴ γεννῶνται οὐδόλως. Ἐπ' αὐτῷ τούτῳ λοιπὸν παρακαλεῖ τὸ ὑπουργεῖον ἵνα προλαμβάνον συστήσῃ ἀγροτικὴν τράπεζαν, ἡ ὕπαρξις τῆς ὁποίας μεγάλα ὑπόσχεται ἀγαθά. Ἐπειδὴ δὲ εἶπε πρὸς τούτοις ὁ ὑπουργός, ὅτι ἐν τῷ περὶ ἐκποιήσεως τῆς σμύριδος συμβολαίῳ ὑπάρχουσι καὶ ὅροι τινὲς ἀνεπαρκεῖς, ἐπεθύμει νὰ πληροφορηθῇ ποῖοι οἱ ὅροι καὶ τίς ὁ τὸ συμβόλαιον συντάξας ὑπάλληλος τοῦ ὑπουργείου.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι, κατὰ συνήθειαν παραδεδεγμένην, ὁσάκις συντάσσονται τοιαῦτα ἐγγραφα, τὰς σημαντικωτέρας αὐτῶν διατάξεις σημειοῖ ὁ ἀρμόδιος ὑπουργὸς, διορίζεται δὲ ἀντιπρόσωπος αὐτοῦ εἰς τῶν ὑπαλλήλων, ὅστις ὑπογράφει τὴν συμβολαιογραφικὴν πρᾶξιν. Ἀδιάφορον λοιπὸν τίς ὁ ὑπογράψας καὶ ἐνταῦθα ὑπάλληλος, διότι ἀναγνωρίζων ὁ ὑπουργὸς τὸ συμβόλαιον, μόνος αὐτὸς λογίζεται καὶ εἶναι ὑπεύθυνος. Οὕτω, π. χ. συνταχθείσης κατ' αὐτὰς ὁμοίας πράξεως περὶ τινος ναυαγίου κατὰ τὴν Πύλον, δὲν πρέπει νὰ ἐξετασθῇ τίς ὁ ὑπογράψας τὴν πρᾶξιν, διότι αὐτὸς καὶ μόνος τὴν ἀνεγνώρισε, καὶ ἐνώπιον τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων, ἐνώπιον τοῦ Βασιλέως δὲν εἶναι ἄλλος ὑπεύθυνος πλὴν αὐτοῦ. Δυστυχῶς ὅμως ἐντὸς τοῦ περὶ σμύριδος συμβολαίου εὑρίσκονται τῷ ὄντι ἐλαττωματικά τινα μέρη, καθ' ὅσον δὲν ὑπάρχουσιν αἱ ἀπαραίτητοι ἐκ μέρους τοῦ ἐργολάβου ἐγγυήσεις, ὅστις μόνην παρέχει ἀσφάλειαν τὴν ἐγγύησιν ἑνὸς πολίτου. Συνέπεστε δὲ, ἀγνοεῖ πῶς, οὔτε ὑποθήκας νὰ λάβωσιν ἀπὸ τοῦ μνησθέντος πολίτου, ὅστις λίαν γενναίως ἔδωκε τὴν ἐγγύησιν αὐτοῦ. Ἐκτὸς δὲ τούτου μόνον δικαίωμα παρέχει τὸ συμβόλαιον τὸ νὰ ἐκπωθῶσι παρὰ τοῦ δημοσίου ἀνάλογον τῆς καθυστερήσεως ποσὸν ὀρυκτοῦ. Ἀλλ' ἐὰν περιέλθωμεν εἰς τὸ μέτρον τοῦτο, ἀναγκαίως θέλει ἐλαττωθῇ ἡ ἀξία τοῦ ὀρυκτοῦ, καὶ ἀπὸ καθυστερήσεως εἰς καθυστέρησιν μεταπίπτοντες, θέλομεν συντελέσει βαθμηδὸν εἰς τὴν ἔκπτωσιν τῆς τιμῆς του. Ὁ κύριος Ἄββοτ καθυστερεῖ δύω ἤδη δόσεις καὶ ἐλήφθησαν μέτρα τινὰ κατὰ τοῦ ἐγγυητοῦ, ὑπάρχει δὲ καὶ ὡς ποινικὴ ῥήτρα κατατεθειμένη ποσότης 75,000 δραχμῶν· ἀλλ' ὅλα ταῦτα εἰσὶ βεβαίως ἀνεπαρκῆ ὡς πρὸς τὸ μέγεθος τῆς ἀξίας τῶν δόπεων. Ἐὰν λοιπὸν ἡ ἀνάγκη τὸ ἀπαιτήσῃ, μὴ ἀμφιβάλλῃ τὸ Σῶμα ὅτι θέλει μεταχειρισθῇ πᾶν διοικητικὸν μέτρον ὑπὲρ τῆς ἀσφαλείας τοῦ δημοσίου, ἀλλὰ φοβεῖται μὴ δὲν ἀρκέσωσι ταῦτα καὶ ἀπαιτηθῇ περιπλέον νομοθετικὴ πρᾶξις.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἀπεφήνατο νὰ ἀναβληθῇ ἐπὶ ἄλλην ἡμέραν ἡ τοῦ ἀντικειμένου τούτου συζήτησις ὡς σπουδαίου, νὰ προσαγάγῃ δὲ ὁ ὑπουργὸς τὸ συμβόλαιον καὶ ὅ,τι ἄλλο ἀφορᾷ τὴν ὑπόθεσιν.

Παρελθών ἀκολούθως ὁ ἐπὶ τῶν δύω νομοσχεδίων περὶ προσωρινῶν πιστώσεων εἰσηγητὴς, ἀνέγνω ἔκθεσιν συγχωνεύουσαν ταῦτα εἰς ἓν καὶ ἔχουσαν οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ἡ εἰσηγητικὴ τῶν τμημάτων ἐπιτροπὴ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὰ ὑπὸ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὑποβληθέντα εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν τῆς Βουλῆς δύω νομοσχέδια, περὶ τετραμήνου πιστώσεως διὰ τὰς δαπάνας τοῦ Κράτους τοῦ ἀρξαμένου ἔτους.

Ἐπειδὴ οἱ ἐν ταῖς ἐκθέσεσι προτεινόμενοι λόγοι εἰσὶν ἀρκούντως δικαιολογημένοι, καθ' ὅσον τὰ μὲν ἔξοδα τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου κατέστησαν ἀπαιτητὰ, κατὰ δὲ τοὺς ὑπολειπομένους μῆνας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συζητηθῇ καὶ ἐπιψηφισθῇ ὁ τοῦ 1855 προϋπολογισμὸς, ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτοῦσα τὴν παραδοχὴν τῶν εἰρημένων νομοσχεδίων, προτείνει ὅπως συγχωνευθῶσι ταῦτα εἰς ἓν κατὰ τὴν ἐξῆς τροπολογίαν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

«Ἐπιτρέπεται εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ κάμῃ χρῆσιν ποσοῦ ἴσου μὲ τὸ τριτημόριον τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1854 διὰ ἕξοδα τῶν μηνῶν Ἰανουαρίου, Φεβρουαρίου, Μαρτίου καὶ Ἀπριλίου 1855, ἀπένεντι τοῦ ψηφισθησομένου προϋπολογισμοῦ διὰ τὸ ἔτος 1855.»

Ὁ παρὼν νόμος κλπ.

Ἐν Ἀθήναις, 22 Φεβρουαρίου 1855.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Α. Παπαδημητριάδης.	Δημ. Ζώτος.
Π. Κολποδίνος.	Γ. Α. Ἀντωνόπουλος.
Α. Δ. Αὐγερινός.	Α. Κιζάνης.
Ἐμ. Μελετόπουλος.	Κ. Δημητριάδης.

Ὁ εἰσηγητὴς Ι. Ζάρκος.»

Παραδεξαμένης δὲ τῆς Βουλῆς τὴν ἄμεσον τοῦ νομοσχεδίου συζήτησιν, ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Σ. Δοκοῦ καὶ Κ. Ἀμπρινόπουλον, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 81.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ πιστώσεως διὰ τοὺς μῆνας Ἰανουάριον, Φεβρουάριον, Μάρτιον καὶ Ἀπρίλιον ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους τ. ε.

Ναὶ ἢ Ὄχι;

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Λουκᾶς Λόντος		Στέφ. Στεφανόπουλος	Ν
Δημήτριος Ὀρεινὸς	Ν	Ἀνδρέας Αὐγερινός	Ν
Πέτρος Καμπάνης	Ν	Σόλων Κρεστενίτης	
Νικόλαος Π. Καΐρης	Ν	Δημήτριος Ἀθανασίου	Ν
Ἀναγνώστης Γιαννουλίδης	Ν	Γεώργιος Διαμάντης	Ν
Δημήτριος Τσόκρης		Ν. Δελένδας	
Γεώργιος Τσόκρης	Ν	Δ. Γαβρᾶς	Ν
Νικόλαος Ἰατρὸς		Ν. Βαρβαρῆγος	Ν
Σκαρλάτος Σοῦτσος	Ν	Θ. Δ. Ζαΐμης	Ν
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς	Ν	Λεωνίδ. Ν. Πετμεζᾶς	Ν
Ἀνδρέας Μεταξᾶς		Χ. Θεοχαρόπουλος	Ν
Σταῦρος Βλάχος	Ν	Πλ. Παπαδαῖος	
Ἀνδρέας Ἴσκος		Ἀθαν. Δανηλόπουλος	
Σωτήριος Στράτος		Γρηγόριος Κορφιωτάκης	
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς		Ἰωάννης Ζάρκος	Ν
Φίλων Φίλωνος		Κωνσταντῖνος Δημητριάδης	Ν
Ἀντώνιος Φ. Γρίβας		Βελισ. Νικολαΐδης	
Νικόλαος Τσέλιος	Ν	Ἰωάννης Μπαλάφας	
Κωνσταντῖνος Γριβογεώργης	Ν	Πέτρος Δελιγιάννης	Ν
Δ. Π. Πετροπουλάκης	Ν	Γ. Α. Ἀντωνόπουλος	Ν
Γεώρ. Δ. Τσιγκουράκος	Ν	Κωνς. Λαμπρινόπουλος	Ν
Ἀναγνώστης Παπαθανασίου	Ν	Νικόλαος Μπούκουρας	Ν
Γεώργιος Κονδύλης	Ν	Π. Κολποδῖνος	Ν
Ἐλευθέριος Καλογερᾶς		Ἐμ. Ἀντίπας	Ν
Ἰωάννης Ἀποστολίδης		Γ. Πανοπριφτόπουλος	Ν
Βασίλειος Νώνης	Ν	Μ. Τριανταφυλλόπουλος	
Σταμάτ. Μήτσας	Ν	Χρῆστος Ράγκος	Ν
Δ. Ζῶτος	Ν	Εὐθ. Κανελλόπουλος	Ν
Γ. Γιολδάσης	Ν	Ἐμμανουὴλ Τσοῦχλος	
Ν. Γρανίτσας	Ν	Νικόλαος Ματθαίου	
Ἀλέξανδρος Βιλαέτης	Ν	Σ. Κοπανίτσας	

Ἐμμ. Μελετόπουλος	Ν	Σπ. Πηλληκας	
Α. Κορφιωτάκης		Νάκος Πανουργιᾶς	Ν
Γ. Γιατράκης		Κωνσταντῖνος Βλάμης	Ν
Λουκᾶς Στεφάνου	Ν	Εὐθ. Κεχαγιᾶς	Ν
Ἰω. Παπαλουκόπουλος	Ν	Σιδ. Πράτσικας	Ν
Ἰω. Ν. Ταμπακόπουλος	Ν	Π. Πατρινός	
Γ. Ν. Ῥεβελιώτης		Χρ. Τσαλαμιδᾶς	
Παναγιώτης Βαρβογλης	Ν	Περικλῆς Καλαμογδάρτης	Ν
Β. Π. Δημητρακόπουλος		Νικόλαος Α. Χ. Ἀναργύρου	
Ἀναγ. Δεδόπουλος	Ν	Ν. Α. Μπότασης	Ν
Α. Μαυροειδὴς	Ν	Δ. Καλλέργης	
Γ. Κεφάλας	Ν	Κ. Δαρειώτης	
Ἀναγ. Τσάκας	Ν	Ἰω. Σκαβέντζος	Ν
Ἀλεξ. Μαυροκορδάτος		Γ. Νικολάου	
Κωνστ. Ἰω. Κουρκουμέλης	Ν	Γεώργιος Ναύτης	Ν
Ἀλέξανδρος Κουμουνδοῦρος	Ν	Μιχαὴλ Σολωμός	Ν
Παναγ. Παπατσώνης		Ἀν. Ῥενουάρδος	Ν
Ἐμμ. Δαρειώτης		Ἰωάννης Σαγρέδος	
Ἰω. Προβιλέγιος		Παναγ. Ψάθης	Ν
Ἰω. Ταταράκης	Ν	Νικόλαος Νάζος	Ν
Σ. Βαρότσης	Ν	Ἀναγ. Παπατσώρης	
Σουμαρίπας	Ν	Δημ. Πολυχρονόπουλος	
Π. Χρυσοβέργης	Ν	Κ. Πονηρόπουλος	
Α. Παπαδημητριάδης	Ν	Γεώργιος Ι. Στάϊκος	
Δ. Κοκοτάκης	Ν	Α. Κιζάνης	Ν
Ἰωάννης Ἀμβροσιάδης		Παντολ. Κουντουριώτης	
Ἰωάννης Εὐσταθίου		Δημήτριος Βουδούρης	
Γεώργιος Μαθεμοχωρίτης	Ν	Σταμάτιος Γ. Δοκός	Ν
Γεώρ. Μπάνης		Μ. Χουρμούζης	Ν
Νικόλαος Πιτεράκος	Ν	Καλαμάρας Τσουκαλᾶς	
Γερμανὸς Μαυρομιχάλης		Γεώργιος Ῥιζόπουλος	Ν
Δημήτριος Πουλικάκος		Εὐαγ. Κοντογιάννης	Ν
Γρηγόριος Πατριαρχέας		Αὐγερινὸς Ἀβέρωφ	Ν
Π. Χριστόπουλος	Ν	Νικόλ. Β. Μπουδούρης	
Π. Κανελλόπουλος	Ν	Λ. Μάντσαρης	Ν
Ν. Μοσχούλας	Ν		

Οὕτως, ἀναγνωσθέν, ἐγένετο δεκτὸν τὸ 1 καὶ μοναδικὸν αὐτοῦ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως, ἔχον κατὰ τὴν ἀνωτέρω συγχώνευσιν ὡς ἑξῆς·

« Ἐπιτρέπεται εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ κάμῃ χρῆσιν ποσοῦ ἴσου μὲ τὸ τριτημόριον τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1854 διὰ τὰ ἔξοδα τῶν μηνῶν Ἰανουαρίου, Φεβρουαρίου, Μαρτίου καὶ Ἀπριλίου 1855, ἀπέναντι τοῦ ψηφισθησομένου προϋπολογισμοῦ διὰ τὸ ἔτος 1855.»

Γενομένης δὲ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῶν ψηφολακτῶν Γ. Ἀντωνοπούλου καὶ Χ. Σουμαρίπα καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον σχεδὸν ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 79, ἔχον οὕτως·

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀποφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

Ἐπιτρέπεται εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ κάμῃ χρῆσιν ποσοῦ ἴσου μὲ τὸ τριτημόριον τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1854 διὰ τὰ ἔξοδα τῶν μηνῶν Ἰανουαρίου, Φεβρουαρίου, Μαρτίου καὶ Ἀπριλίου 1855, ἀπέναντι τοῦ ψηφισθησομένου προϋπολογισμοῦ διὰ τὸ ἔτος 1855.»

Τελευταῖον ἀναγγείλας ὁ πρόεδρος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης θέλει εἶσθαι ἡ τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης ἀπάντησις πρὸς τὴν γενομένην αὐτῷ ἐπερώτησιν περί τινων ἐν ταῖς φυλακαῖς κρατουμένων πολιτῶν, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 2 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. Α. ΖΑΪΜΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Εὐθ. Κεχαγιᾶς.
Π. Κολποδῖνος.

«Σήμερον, τὴν εἰκοστὴν δευτέραν Φεβρουαρίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ πεντηκοστοῦ πέμπτου ἔτους, παρουσιασθεὶς ἐν τῷ βουλευτηρίῳ ὁ ἕτερος βουλευτὴς Νάξου, ἔδωκεν ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 57 τοῦ Συντάγματος ὁριζόμενον βουλευτικὸν ὅρκον ὡς ἀκολούθως·

«Ὀμνύω εἰς τὸ ὄνομα τῆς ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος νὰ φυλάξω πίστιν εἰς τὸν Βασιλέα τῆς Ἑλλάδος, ὑπακοὴν εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ εἰς τοὺς νόμους τοῦ Κράτους, καὶ νὰ ἐκπληρώτω εὐσυνειδότως τὰ καθήκοντά μου.»

Ὅθεν συνετάχθη τὸ παρὸν πρωτόκολλον καὶ ὑπεγράφη ὑπό τε τοῦ προεδρείου, τοῦ ὁρκισθέντος καὶ τοῦ ἱερέως.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. Α. Ζαΐμης.
Ὁ ἱερεὺς Ἰσίδ. Καπούλης.
Οἱ Γραμματεῖς — Ὁ ὁρκισθεὶς
Εὐθ. Κεχαγιᾶς. — Χρ. Φ. Σουμαρίπας.
Π. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Π'.

Τῆς 23 Φεβρουαρίου 1855.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τῆς συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀνήγγειλαν τὰ τμήματα, ἐκτὸς τοῦ δ'. καὶ γ'. ὅτι ἐξελέξαντο κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν εἰσηγητὰς ἐπὶ μὲν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐπιθέσεως γραμματοσήμου ἐπὶ τῶν ἐπιστολῶν τοὺς Ἰω. Ταμπακόπουλον, Ν. Α. Νάζον, Ἰω. Ἀμβροσιάδην, Δ. Καλλιφρονᾶν καὶ Α. Παπαδημητριάδην· ἐπὶ δὲ τοῦ περὶ εἰσπράξεως τῶν καθυστερούντων, τοὺς Ἰω. Ταμπακόπουλον, Ν. Α. Νάζον, Π. Καλαμογδάρτην, Κ. Ἀμπρινόπουλον καὶ Α. Μάντσαρην.

Διεκοίνωσεν ἀκολούθως ὁ πρόεδρος, ὅτι ἀγγέλλεται πρὸς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ προέδρου τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ὅτι, παραιτηθέντος τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Κανάρη, ἀνετέθη προσωρινῶς ἡ διεύθυνσις τοῦ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργείου εἰς τὸν ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸν Δ. Καλλέργην.

Ἀναγγελθέντος ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἀπάντησις τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργοῦ πρὸς τὴν ἀπευθυνθεῖσαν αὐτῷ ἐπερώτησιν περί τινων ἐν φυλακαῖς κρατουμένων πολιτῶν, λαβὼν τὸν λόγον ὁ ὑπουργὸς ἐξέθηκεν, ὅτι ἀναβαίνων τὸ βῆμα, προθύμως ἔρχεται νὰ πληρώσῃ μίαν συνταγματικὴν ὑποχρέωσιν ἢ μᾶλλον ἀπόφασιν τοῦ κυριαρχικοῦ τούτου Σώματος, ἀπαντῶν ἐπὶ πράξεως τινούσης νὰ προσάψῃ τὴν πλέον ἀναξίαν μομφὴν εἰς τὸ ὑπουργεῖον. Εὐχαριστεῖ δὲ τὸν ἀποτείναντα τὴν ἐπερώτησιν βουλευτήν, πρῶτον διότι τῷ δίδεται τὸ

ἐνδόμυον νὰ δείξῃ ἐνώπιον παντὸς, τίνες αἱ ἀρχαὶ καὶ ἡ ἐνέργεια τοῦ ἐνεστῶτος ὑπουργείου, καὶ δεύτερον νὰ ἐκφράσῃ τὴν λύπην αὐτοῦ πρὸς τὸν βουλευτὴν Καλαβρύτων, διότι, ἀντὶ νὰ φέρῃ τὸ ζήτημα ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, κατέβη εἰς μέσα δημοσιότητος ἄλλα. Μὴ θεωρῶν ὅμως ἔργον αὐτοῦ νὰ πολυπραγμονήσῃ ἐπὶ τῆς πράξεως ταύτης, ἀρκεῖται μόνον νὰ εἴπῃ, ὅτι, κατὰ τὸν βουλευτὴν Καλαβρύτων, πρόθεσις κακὴ καὶ τοῦ ἀνακριτοῦ καὶ τοῦ εἰσαγγελέως καὶ τοῦ ὑπουργοῦ ἔτι ἔσησαν τὴν παγίδα, ἥτις λαβοῦσα ἔρριψεν εἰς τὰς φυλακὰς ἀθώους πολίτας. Ἤθελε βεβαίως παραγνωρίσει τὸν χαρακτῆρα του, ἤθελεν ἀδικήσει ἑαυτὸν, ἐὰν δίδων ἀκρόασιν εἰς συκοφαντίας, ἐπιχείρει νὰ διαψεύσῃ ἀνθρώπους ἔργον ἔχοντας τὴν διαβολήν. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ κατηγορία ἐγένετο ὑπὸ ἐντίμου προσώπου, τοῦ βουλευτοῦ Καλαβρύτων, καὶ τῷ ἀπευθύνθη συγχρόνως ἡ ἐπερώτησις τῆς Βουλῆς, ἀσμένως ἀναδέχεται τὸν ἀγῶνα. Ἐκ προοιμίων λοιπὸν λέγει, ὅτι οὔτε ἀνακριτὴς, οὐδ' εἰσαγγελεὺς οὐδ' ἄλλος τις οἱασδήποτε ἐνήργησεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου κατ' ἐντολὴν ἢ ἐμπάθειαν, διότι δὲν εἶναι τοιαῦται αἱ ἀρχαὶ τῆς παρούσης Κυβερνήσεως οὐδὲ πρόγραμμα αὐτῆς ἐστὶν ἡ παρανομία. Πρὸς ἀπόδειξιν ἂς ἀναγνώσῃ ὁ γραμματεὺς τὰ ὑποβαλλόμενα παρ' αὐτοῦ ἔγγραφα.

Ὑπολαβόντος δέ τινος, ὅτι δὲν πρέπει νὰ γίνῃ ἡ ἀνάγνωσις τῶν ἐγγράφων, διότι καὶ τὸ ἀπόρρητον τῶν ἀνακρίσεων εἶναι ἱερὸν καὶ ἡ θέσις τῶν ἐν ταῖς φυλακαῖς κρατουμένων δύναναται ἴσως νὰ ἐπιβαρυνθῇ· ἀντέπεν ἄλλος, ὅτι ὅταν ὁ ὑπουργὸς προσερχόμενος θέλῃ νὰ δώσῃ λόγον εἰς τὴν ἀποδοθεῖσαν αὐτῷ ἐμμέσως καὶ ἀμέσως κατηγορίαν, αὐτὸς καὶ μόνος εἶναι ἁρμόδιος νὰ κρίνῃ περὶ τῆς προταγωγῆς τῶν ἐγγράφων.

Προσθέντος δὲ καὶ τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι δὲν διακινδυνεύει ἡ ἀνακριτικὴ ἐχεμύθεια, καθ' ὅσον ἐξ ἐπιστολῆς τοῦ εἰσαγγελέως πληροφορεῖται ὅτι ἔληξεν πέρας αἱ ἀνακρίσεις· καὶ ἐπιμείναντος τοῦ βουλευτοῦ Καλαβρύτων εἰς τὸ ν' ἀναγνωσθῶσιν ἅπαντα τὰ ἔγγραφα ταῦτα, δι' ὧν θέλει καταδείξει τὴν κακοβουλίαν τῶν ὑπαλλήλων, εἵτινες γενόμενοι ὄργανα μιᾶς ὁμάδος συκοφαντῶν, ἠθέλησαν νὰ προκαλέσωσι τὴν κατὰ τῆς Πετμεζαίικης οἰκογενείας ὀργὴν τῆς Κυβερνήσεως, ὅπως μένῃ ἐλεύθερον καὶ ἀνεξέλεγκτον εἰς αὐτοὺς καὶ τοὺς φίλους των τὸ ᾄδιον τῶν ἐκλογῶν καὶ τὸ ᾄδιον τῶν καταχρήσεων· ἀνέγνω εἷς τῶν γραμματέων·

α'. Ἔγγραφον τοῦ εἰσαγγελέως Πατρῶν, ἀπὸ 29 Ὀκτωβρίου 1854, καὶ ἀναφορὰν τοῦ χωροφύλακος Γερακαρόπουλου.

β'. Ἔγγραφον τοῦ δημαστυνόμου Καλαβρύτων πρὸς τὸν ἐν Πάτραις εἰσαγγελέα.

γ'. Ἔγγραφον τοῦ νομάρχου Ἀχαΐας, ἐπισυνάπτοντος καὶ ἀντίγραφον ἀναφορᾶς τινος.

δ'. Ἔγγραφον τοῦ ἐπάρχου πρὸς τὸν νομάρχην.

ε'. Ἔγγραφον τοῦ ἀνακριτοῦ, διευθυνθὲν πρὸς τὸν εἰσαγγελέα ὅμα τῇ αἰτήσει αὐτοῦ εἰς Καλάβρυτα.

ς'. Ἕτερον τοῦ ἰδίου ἀνακριτοῦ.

ζ'. Ἀπολογίαν τοῦ εἰσαγγελέως πρὸς τὸ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργεῖον, μετὰ τῶν ἐν αὐτῇ συνημμένων ἐγγράφων, καὶ

η'. Ἐγγραφόν τι πρὸς τὸ αὐτὸ ὑπουργεῖον, δι' οὗ ἐξελέγχονται ψευδῆ τὰ ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς δημοσιευθέντα.

Ἐξ' ὅλων δὲ τῶν ἐγγράφων τούτων συνάγεται ὅτι ὁ ὑπουργὸς δὲν διέταξέ τι πρὸς βλάβην τῶν Πετμεζαίων καὶ ὅτι αἱ δικαστικαὶ ἀρχαὶ ἐνήργησαν ἐξ ἰδίας πεποιθήσεως. Προστίθησι δὲ καὶ ὁ εἰσαγγελεὺς διὰ τῆς ἀπολογίας του, ὅτι οὐ μόνον οὐδεμία τῷ ἐπεβλήθη παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ θέλησις, ἀλλὰ καὶ λιποταποδόχος τις Σωτηρόπουλος, φυγὼν τὰς χεῖρας τῆς χωροφυλακῆς, συνελήφθη ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Κ. Πετμεζᾶ.

Ἐκ τούτων δὲ ὁρμώμενος, ἐξηκολούθησεν ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς, ὅτι ἐκ τῆς ἀψευδοῦς ταύτης περιγραφῆς τῶν πραγμάτων ἀριδήλως ἀποδεικνύεται ὅτι οὐ μόνον τὴν ἐλαχίστην διαταγὴν αὐτοῦ δὲν ἔλαβον αἱ δικαστικαὶ ἀρχαὶ, ἀλλ' ὅτι οὐδ' ἐκ πάθους οὐδ' ἐκ σκευωρίας τινὸς ὡρμήθησαν εἰς τὴν ἐνέργειαν τῶν χρεῶν των. Ἀλλ' ἐὰν αἱ δικαστικαὶ ἀρχαὶ πᾶσαι συνώμοσαν, ὡς εἰπεῖν, ἀναφέρουσαι εἰς τὰς ἀμέσως προϊσταμένας ἀρχὰς τὸ αὐτὸ ἔγκλημα, ὑπάρχει ὅμως καὶ ἔγγραφον στρατιωτικῆς ἀρχῆς, ὅτις οὐχ ἧττον συμφωνεῖ μὲ τὰς πληροφορίας τῆς δικαστικῆς. Ἔγραψεν ἄρα καὶ αὐτὴ προσκλήσει τοῦ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργοῦ; ὑπέβαλεν εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργεῖον ἐπίσης ἀνυπάρκτους κατηγορίας; Καὶ ὅμως ὁ παραγνωριζόμενος ἤδη ὑπουργὸς ἀντὶ λαμβάνων ἀφορμὴν, νὰ ἐνεργήσῃ ἐκτόπισιν, διέταξε μόνον νὰ γίνωσιν αἱ ἀπαιτούμεναι ἀνακρίσεις. Μετὰ τὴν μαρτυρίαν τῶν προσαχθέντων ἐγγράφων, παρεκάλεσε τὸ νομοθετικὸν Σῶμα νὰ φέρῃ τὸν ἀλάνθαστον ψῆφον του καὶ ἐν εἰλικρινείᾳ νὰ εἴπῃ ἐὰν ὁ ὑπουργὸς καὶ μέχρις ὑπονοίας ἐξέβαινε τῶν ῥοῦν τῶν πραγμάτων ἢ ἂν αἱ δικαστικαὶ ἀρχαὶ ἠθέλησαν νὰ ἐνεργήσωσιν ἐμπαθῶς.

Ἀπαντῶν πρὸς ταῦτα, ἐπέφερεν ὁ βουλευτὴς Καλαβρύτων, ὅτι εὐχαριστεῖ τὸν προκαλέσαντα τὴν συζήτησιν ταύτην βουλευτήν, εὐχαριστεῖ δὲ καὶ τὸν ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργόν, διότι ἡ ἀγόρευσις αὐτοῦ μάλιστα τὸν φέρει εἰς καθαράς τινας ἐξηγήσεις. Ναί· ὁ ἂν ὑπουργὸς δὲν ἀνελάμβανε τὴν ὑπεράσπισιν ὑπαλλήλων, περὶ ὧν συμφερώτερον ἦτον νὰ σιωπήσῃ, καὶ ἂν δὲν ἀγνοοῦσεν ἐγγραφα, διὰ τῶν ὁποίων παραγνωρίζεται οἰκογένεια γνωστὴ διὰ τὸν χαρακτῆρα, γνωστὴ διὰ τὰς πρὸς τὴν πατρίδα, τὸν ὡρόνον καὶ τὴν ἐπαρχίαν σύμπασαν ἐκδουλεύσεις τους, ἴσως παρέλειπε νὰ ἐξηγήσῃ ὅτι πρόθεσις ἀγενὴς καὶ οὐδὲν ἄλλο κατεδίωξε τὴν οἰκογένειάν του. Βουλευτὴς ὢν, γνωρίζει βέβαια τὸ καθῆκόν του, καὶ ἂν δὲν τὸν ἐξώρκιζον οἱ ἐν ταῖς φυλακαῖς συγγενεῖς του, μὴ ἀμφιβάλλῃ ὁ ὑπουργὸς ὅτι ἀντὶ νὰ ἐπικαλεσθῇ τὸν τύπον, ἤθελε φέρει τὸ ζήτημα ἐνώπιον τῆς Βουλῆς. Δὲν πρόκειται δὲ περὶ τῆς εἰλικρινείας τῆς ἐνεστώσης Κυβερνήσεως, καθ' ὅσον εἶναι εἰς θέσιν νὰ τὴν ἐκτιμᾷ ὑπὲρ πάντα ἄλλον, καὶ ἂν ἐξέθετε τὰ πρὸς τὴν οἰκογένειάν του εἰλικρινείας δείγματα τοῦ νῦν ὑπουργείου, ἕκαστος ἤθελε συνομολογήσει ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ ἀντιπολιτευθῇ αὐτὴ τὸ ὑπουργεῖον. Ὁ πρόεδρος τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς γενναίως ἀπέκρουσαν πάντοτε τὰς κατὰ τῆς οἰκογενείας του διαβολὰς καὶ μέχρι τέλους Ὀκτωβρίου αἱ διαβολαὶ αὐταὶ ἐναυάγησαν ἐμπροσθέν των. Μεθ' ὅσα ὅμως ἐσκευωρήθησαν μετὰ ταῦτα, μεθ' ὅσα τοῖς ὑπέβαλον αἱ ἐκεῖθεν ἀρχαί, ἐπόμενον ἦτον νὰ ὑπενδώσωσι καὶ χαίρει διότι τὸ ὑπουργεῖον ἀπέναντι τοῦ ἐν γένει καλοῦ δὲν ἐπέμενε πλέον ὑπὲρ τῆς οἰκογενείας του. Δὲν κατηγορεῖ λοιπὸν τὰς δικαστικὰς ἀρχάς, διότι ἐνήργησαν τὸ καθῆκόν των· τὰς κατηγορεῖ, διότι ἐνήργησαν αὐτὸ ὑπὸ τὴν ἔμπνευσιν κακῶν διαθέσεων. Καὶ πρῶτον· ἐν ᾧ ὁ χωροφύλαξ Γερακαρόπουλος αἰτιᾶται διὰ τῆς προσαχθείσης ἐπιστολῆς του τὸν Ἀντ. Γ. Πετμεζᾶν, ὡς δῆθεν παρεμποδίσαντα τὴν σύλληψιν τοῦ Χρόνη Μαχαίρα, παρατηρεῖ, ὅτι ὁ Μαχαίρας οὗτος ὑπαγόμενος εἰς τὴν ἀμνηστίαν, οὐ μόνον εἶχε προσέλθει εἰς τὰς ἀρχάς, ἀλλὰ καὶ ἠδύνατο νὰ προσέρχηται ὅπου θέλει. Τοῦτον λοιπὸν ἀπαντήσας ὁ Γερακαρόπουλος διέταξε νὰ παραδοθῇ· ἀλλ' ὁ λῃστὴς τρεπόμενος εἰς φυγὴν, διεσώθη τῶν χειρῶν καὶ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀποσπάσματός του. Εἶδε τότε ὁ χωροφύλαξ διαβαίνοντα τὸν Ἀντ. Γ. Πετμεζᾶν, δεκαεξαετῆ νέον, μετὰ τοῦ φίλου του Α. Κουτρουμπῆ, καὶ εἰς αὐτοὺς ἀποτεινόμενος, ἐζήτησε νὰ τῷ συλλάβωσι τὸν λῃστήν. Ὁ χωροφύλαξ λοιπὸν συγ-

καλύπτων τὴν ἰδίαν ἀνικανότητα, δι' ἐκθέσεως αὐτοῦ λέγει, ὅτι δὲν τὸν συνέδραμον οἱ πολῖται, ἐνῷ καὶ ἄοπλοι ἦσαν ἀμφότεροι καὶ αὐτὸς μεθ' ὅλου τοῦ ἀποσπάσματός του δὲν ἐτόλμα νὰ τὸν διώξῃ. Καὶ ὅμως ἦτον ἀρκετὴ ἡ ἔκθεσις αὕτη διὰ νὰ ὑποβληθῇ ὁ Ἀντώνιος Πετμεζᾶς εἰς ἀνάκρισιν καὶ ἐξεταθῇ ἂν ὑπέθαλπε τὸν Χρόνην Μαχαίραν καὶ τὸν ἔσωσεν ἀντιστὰς εἰς τὴν ἔνοπλον δύναμιν, ἐν ᾗ μάλιστα ὁ Χρόνης οὗτος παρουσιασθεὶς τῇ 6 Δεκεμβρίου εἰς τὸν ἀνακριτὴν Εὐσταθίου, τὸν ὑπομοίραρχον Κουτσοῦκον καὶ τὸν γραμματέα τοῦ ἐπαρχείου Χρονόπουλον, δὲν συνελήφθη, καὶ ἐν ᾧ τὴν 27 Δεκεμβρίου δι' ἐγγράφου τοῦ ὑπομοιράρχου πρὸς τοὺς ἀποσπασματάρχας τῆς ἐπαρχίας Καλαβρύτων διετάσσοντο οὗτοι νὰ παύσωσι πᾶσαν κατ' αὐτοῦ καταδίωξιν, τὴν δὲ 15 Ἰανουαρίου δι' ἰδιαιτέρου ἐγγράφου του ὁ ὑπομοίραρχος οὗτος ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν Χρόνην Μαχαίραν, ἀπεκάλει αὐτὸν ἀδελφόν· ὥστε ὁ μὲν νεανίσκος Ἀντ. Γ. Πετμεζᾶς ἐρρίφθη εἰς τὰς φυλακὰς ὡς ὑποθάλψας δῆθεν τὸν Χρόνην Μαχαίραν, ὁ δὲ Χρόνης Μαχαίρας διετέλει ἐλεύθερος καὶ ἀκαταδίωκτος. Εἶναι δὲ αὐτὸς ἐκεῖνος ὁ Χρόνης Μαχαίρας, τὸν ὁποῖον, λῃστὴν ὄντα, συλλαβόντες οἱ Πετμεζαῖοι κατὰ τὸ 1851, παρέδωκαν εἰς τὴν τιμωρίαν τῶν νόμων καὶ διὰ τὴν σύλληψιν τοῦ ὁποίου ἀπεδόθη ὁ σταυρὸς τοῦ Σωτῆρος εἰς τὸν Σ. Ν. Πετμεζᾶν, ἐπιχορτισθέντα παρὰ τῆς Κυβερνήσεως τὴν καταδίωξιν τῆς λῃστείας. Μάτην ὁ ἔντιμος ἀνακριτὴς Κ. Πολίτης ἀπιρρήνατο ὑπὲρ τῆς ἀθωότητος τοῦ νέου τούτου· ὁ εἰσαγγελεὺς Κ. Ρικάκης ἐκδοὺς ἔνταλμα φυλακίσεως, ὑρήρπασε δι' ἀπάτης καὶ τὴν ψῆφον τοῦ δικαστικοῦ Συμβουλίου, εἰπών, ὅτι οἱ Πετμεζαῖοι ὑποθάλπουσι τὴν λῃστείαν, καθ' ὅσον καὶ λῃσταποδόχος τις, ὁ Σωτηρόπουλος, ὑπεκρυγὼν τὰς χεῖρας τῆς χωροφυλακῆς, συνελήφθη κατόπιν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ν. Πετμεζᾶ. Καὶ τὸ μὲν συμβούλιον ἐπείσθη, ὡς εἶπεν, ἀλλ' ὁ ἀνακριτὴς ζητήσας τὴν ἀπόδειξιν τῆς κατηγορίας, τί νομίζει ἡ Βουλὴ ὅτι ἐπληροφορήθη παρὰ τοῦ ἁρμοδίου ὑπομοιράρχου; Οὐδὲν ἄλλο ἢ ὅτι ὁ Σωτηρόπουλος συνελήφθη ἐν μέσῃ ἀγορᾷ καὶ μὲ λῃστρικὰ πράγματα ἀνὰ χεῖρας, ὡς τὸ πρωτόκολλον τῆς συλλήψεως αὐτοῦ μαρτυρεῖ καὶ ἄλλα ἐπίσημα ἔγγραφα. Καὶ ὅμως ἡ περίστασις αὕτη τοῦ Μαχαίρα καὶ τὸ ἀνέκδοτον τοῦ Σωτηροπούλου ἐχρησίμευσαν οὕτω εἰπεῖν εἰς τὸν κύριον σκοπὸν ἐκείνων, οἵτινες ἐσπευδον νὰ καταστρέψωσι τοὺς Πετμεζαίους ἀπέναντι τοῦ νῦν ὑπουργείου. Μετ' ὀλίγον λοιπὸν τρεῖς Πετμεζαῖοι, ὁ Ἀθ. Ν. Πετμεζᾶς, Γ. Β. Πετμεζᾶς καὶ Α. Γ. Πετμεζᾶς,

ἀποστέλλονται δι' ἐντάλματος εἰς Πάτρας, συνωδευμένοι ὑπὸ χωροφυλακῆς· ἀφ' οὗ δὲ ἡ δικαστικὴ ἐξουσία ἐπὶ ὀκτὼ ἡμέρας ἀνέβαλε τὴν ἐξέτασίν των, ὁ εἰσαγγελεὺς Κ. Ῥικάκης ἐζήτησε παρὰ τοῦ μοιράρχου νὰ ἐξακολουθήσῃ τηρῶν αὐτοὺς ὑπὸ κράτησιν. Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ μοίραρχος, ἀκριβέστερος τοῦ εἰσαγγελέως, ἀπήντησεν ὅτι δὲν δύναται νὰ τοὺς κρατήσῃ πέραν τῶν 24 ὡρῶν, ὁ εἰσαγγελεὺς τοὺς θέτει ὑπὸ ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν, ὀλίγον ἀνησυχῶν ἂν ἐμποδίζηται τοῦτο ὑπὸ τοῦ νόμου. Ὅλα δὲ ταῦτα δὲν ἦσαν ἄσκεπα καὶ κύριον σκοπὸν εἶχον νὰ ἐκπτοήσωσι τοὺς ἐν Καλαβρύτοις, ἵνα βραδύτερον καταθέσωσιν ὅ,τι ἤθελε τοῖς ἐπιβληθῇ. Τότε δὲ ἀπεστάλη ἐκεῖσε καὶ ὁ ἀνακριτὴς Φύσταθίου, ὅστις πρὶν φθάσῃ ἔτι διέδωκεν ὅτι οἱ Πετμεζαῖοι διατελοῦσιν ὑπὸ δυσμένειαν, καὶ ὅτι θέλουσιν ἐξοντωθῇ μέχρις ἑνός, ῥιπτόμενοι εἰς τὰς φυλακάς.

Παρετήρησεν ἐνταῦθα ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς, ὅτι διὰ τοιούτων ἐξηγήσεων ὑποβάλλομεν εἰς ἀνάκρισιν τὴν δικαστικὴν ἐξουσίαν, ἥτις ἀνεξάρτητος ἐν τῇ ἐνεργείᾳ της, δὲν ὑπόκειται εἰς εὐθύνην· ἂν δὲ ἀρχή τις δικαστικὴ παραπταίσῃ, ὑπάρχει ἄλλη προϊσταμένη αὐτῆς, ἥτις δύναται νὰ τὴν ἐξελέγξῃ. Μὴ προχωρῶμεν λοιπὸν εἰς συζητήσεις ἐναντίας τοῦ νόμου, καθ' ὅσον ἡ δικαστικὴ ἐξουσία μανθάνεται, καὶ ὅταν κατακρίνωμεν αὐτὴν χωρὶς νὰ ἦναι παροῦσα, χωρὶς νὰ δύναται ν' ἀπολογηθῇ, τοῦτο σημαίνει ὅτι ζητοῦμεν νὰ ἐκριζώσωμεν τὴν ἐνέργειάν της.

Καὶ ἄλλων δὲ πολλῶν τὰ αὐτὰ ὑποστηριξάντων, ὁ ἀνωτέρω βουλευτὴς εἶπεν, ὅτι μετὰ τὴν γενομένην ἀνάγνωσιν τῶν ἐγγράφων θεωρεῖ ὅτι ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἔλθῃ εἰς ἐξηγήσεις τινάς, ἐξηκολούθησε λέγων, ὅτι μάλις φθάσας ὁ ἀνακριτὴς Εὐσταθίου εἰς Καλάβρυτα, περιεστοιχίσθη ὑπὸ τοῦ ἐπαρχιακοῦ γραμματέως, τοῦ ὑπομοιράρχου καὶ τοῦ δημαστυνόμου προσέτι, ὅστις καὶ ὡς ἐντόπιος καὶ ὡς κατηγορήσας πρὶν τοὺς Πετμεζαίους δὲν ἠδύνατο νὰ ἦναι πίστεως ἄξιος. Καὶ ὅμως αὐτὸν τοῦτον προσέλαβε καὶ ὡς γραμματέα του, ὡς νὰ μὴν ἦτον δυνατὸν νὰ εὑρῇ πρόσωπον ἄλλο ἢ νὰ προσλάβῃ ὡς τοιοῦτον ἕνα τῶν εἰρηνοδικιακῶν γραμματέων. Περιστοιχισθεὶς λοιπὸν ὑπὸ σπείρας τοιαύτης, προσεκάλεσε μάρτυρας κατὰ τῶν Πετμεζαίων ὅλους ἐν γένει τοὺς συγγενεῖς τῶν ληστῶν, ὅλους τοὺς ἀποστελοῦντας τὴν μερίδα τῆς ἐκλογῆς του, καὶ ἀποκλείων πάντα μάρτυρα τῆς ὑπερασπίσεως, διὰ τῶν μέσων τούτων ἐζήτησε νὰ ἐνοχοποιήσῃ τοὺς Πετμεζαίους. Μεταβὰς δὲ μετὰ τῆς συμμορίας

αὐτοῦ καὶ εἰς Σουδενὰ καὶ τὰ αὐτὰ πάλιν διαθρυλλήσας, ἐνήργησε παρὰ τοῖς Πετμεζαίοις οὐχὶ κατ' οἶκον ἐρεύνας, ἀλλ' ἐκδιάσεις διὰ πελέκεως, καὶ ἀπέρυγεν ἀφ' ἑτέρου πᾶσαν οἰκίαν συγγενοῦς τῶν ληστῶν, ἵνα μὴ ἐνοχοποιήσῃ τοὺς φίλους του, ἂν καὶ οἱ Πετμεζαῖοι τῷ εἶπον, ὅτι ἐκεῖ δύναται νὰ εὕρῃ πολλὰ κλοπιμαῖα, προσθέντες μάλιστα, ὅτι πρό τινων ἡμερῶν ἐνεργήσας τοιαύτην ὁ πάρεδρος Σουδενῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ἀθανασίου Β. Σακαλῆ, ἀδελφοῦ τοῦ λῃστοῦ Ἀνδρ. Σακαλῆ, πρὸς ἀνεύρεσιν ἑνὸς κλαπέντος ζώου, καὶ τὸ ζῶον εὗρε καὶ ἄλλα κλοπιμαῖα πράγματα, ὡς τὰ περὶ τούτου πρωτόκολλα βεβαιοῦσιν. Ἀλλὰ τί ἐκ τούτου; ὁ μὲν πάρεδρος στρεβλόνεται καὶ καταστρέφεται ὑπὸ τοῦ Κ. ἀνακριτοῦ, ὁ δὲ ἀδελφὸς τοῦ λῃστοῦ μάρτυς τῆς κατηγορίας καλεῖται παρ' αὐτοῦ πρὸς ἐνοχοποίησιν τῶν Πετμεζαίων.

Ὑπαλαβόντος ἐνταῦθα τοῦ προέδρου τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ὅτι καλὸν ἦτον νὰ εἴμεθα εὐλαβέστεροι εἰς τὰς ἐπερωτήσεις, διότι ἄλλως, οὐ μόνον ἀποπλανώμεθα τῆς διαγεγραμμένης τροχιᾶς, ὅταν δὲν φέρωνται καταλλήλως, ἀλλὰ καὶ ἀπασχολεῖται ἡ Βουλὴ ἄνευ λόγου· προσέθηκεν ἄλλος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἐπερωτήσεως ἦτον, ἐὰν ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς διέταξέ τι ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως καὶ ἂν αἱ δικαστικαὶ ἀρχαὶ εἰργάσθησαν ἐμπαθῶς. Ἀλλ' ἐκ τῶν προσαχθέντων ἐγγράφων δὲν ἀπεδείχθη βεβαίως οὐδεμία τῶν κατηγοριῶν τούτων. Ὁ βουλευτὴς λοιπὸν Καλαβρύτων ἀντὶ νὰ ἔλθῃ εἰς τὰ καθ' ἕκαστα, ἠδύνατο λαμβάνων ἀφορμὴν ἐξ ἑνὸς τῶν ἀναγνωσθέντων ἐγγράφων, νὰ εἴπῃ, ὅτι δι' αὐτοῦ ἀποδεικνύεται τὸ εὔλογον τῶν ἰσχυρισμῶν του. Ἀντὶ τούτου ὅμως δὲν εἶναι καλὸν, ἀνακρίνοντες τὴν δικαστικὴν ἐξουσίαν, νὰ ἐρχώμεθα εἰς λεπτομερείας, αἵτινες διαρρέουσι τὴν ἀμεροληψίαν τῆς Βουλῆς.

Μετὰ τοῦτον ἑπέρασεν ἄλλος, ὅτι συναισθάνεται τὴν ἀγανάκτησιν τοῦ βουλευτοῦ Καλαβρύτων, ὡς καὶ πάντες βεβαίως οἱ βουλευταί· ἀλλὰ σήμερον πρόκειται περὶ συμφέροντος λίαν μεγαλειτέρου, τὸ ὁποῖον συνίστησιν εἰς τὸν ἔντιμον βουλευτήν. Ἡ ἐπερώτησις ἐλθοῦσα ὡς πολιτικὸν ζήτημα κατὰ πρῶτον, ἀπώλεσεν ἤδη τὸν ὑψηλὸν τοῦτον χαρακτῆρα, καὶ ἂν ἡ δικαιοσύνη τεθῇ παρ' ἡμῖν εἰς συζήτησιν, θέλομεν καταστήσει τὰ δικαστήρια ἁπλοῦς ὑπαλλήλους τοῦ ὑπουργοῦ, διότι τότε θέλει ἔχει βεβαίως τὸ δικαίωμα νὰ ἐπεμβαίνῃ εἰς τὰς πράξεις αὐτῶν. Τὸ δὲ νὰ ἐγκαταστήσωμεν τὴν ἐνέργειαν τῆς Βουλῆς εἰς τὸ ἀνεξάρτητον τῶν δικαστηρίων μας εἶναι ἔργον, τοῦ ὁποίου τὰς

λυπηρᾶς συνεπείας ἕκαστος ἐννοεῖ. Ἄλλως τε ἡ ἀπόφασις τῆς Βουλῆς δὲν ἔχει οὐδὲ δύναται νὰ ἔχῃ, μακρόθεν κἂν, τὴν ἐλαχίστην ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς τιμῆς ἢ τῶν δικαιωμάτων τῆς Πετμεζαϊκῆς οἰκογενείας. Καὶ ἐπειδὴ ἄλλως κακὸν εἶναι νὰ θέσωμεν ὑπὸ πολιτικὴν ἀνάκρισιν τὴν ἐλευθέραν ἐνέργειαν τῆς δικαιοσύνης, παρακαλεῖ τὸν βουλευτὴν Καλαβρύτων νὰ μὴ θελήσῃ τὴν πρόοδον τοιαύτης λυπηρᾶς συζητήσεως.

Παρετήρησεν ἕτερος, ὅτι διὰ τῆς ἐπερωτήσεώς του ὁ βουλευτὴς Φθιώτιδος σκοπὸν εἶχε νὰ πληροφορηθῇ ἂν ὁ ὑπουργὸς ἐπεμβῆκεν εἰς τὴν ἐνέργειαν τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας, καὶ ἂν οἱ δικαστικοὶ ὑπάλληλοι ἐνεργοῦντες τὴν ὑπηρεσίαν των, ἐξετράπησαν εἰς παρανομίας. Ἐκ δὲ τῶν ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ παρουσιασθέντων ἐγγράφων, δι' ὧν οὗτος ἠθέλησε νὰ καταδείξῃ εἰς τὴν Βουλὴν ἑαυτὸν μὲν μεθόδως ἐνεχόμενον εἰς τὰς διὰ τοῦ τύπου καταγγελλομένας παρεκβάσεις, τοὺς δὲ ἁρμοδίους ὑπαλλήλους ἐνεργήσαντας ἐντὸς τῶν καθηκόντων των, ἐπείσθη μὲν ἐντελῶς περὶ τῆς τοῦ ὑπουργοῦ ἀθωότητος, θεωρεῖ δ' ἀναγκαῖον νὰ ἐπιτραπῇ εἰς τὸν ἀγορεύοντα βουλευτὴν Καλαβρύτων νὰ ἐκθέσῃ τὰς ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων δικαστικῶν ὑπαλλήλων ἐνεργηθείσας παρανομίας πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ ἐπιφέρῃ ὁ ὑπουργὸς τὴν ἀνήκουσαν θεραπείαν, ἐὰν αὗται εἶσιν ἀληθῶς.

Συμφωνῶν δὲ μετὰ τοῦ προαγορεύσαντος ὡς πρὸς τὸ ἐντελῶς ἀνεξάρτητον τῆς δικαστικῆς ἐνεργείας, παρατηρεῖ, ὅτι οὐδόλως προσβάλλεται τοῦτο, ἐὰν ὁ ὑπουργὸς πληροφορούμενος περὶ τῆς κακῆς διαχειρίσεως τῆς δικαιοσύνης ἐκ μέρους τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ὑπαλλήλων, ἀπομακρύνῃ αὐτοὺς τῆς ὑπηρεσίας ἢ ἀφαιρέσῃ ἀπ' αὐτῶν τὴν περαιτέρω ἀνάκρισιν τῶν κατηγορουμένων.

Ἐπανέλαβεν ὁ βουλευτὴς Καλαβρύτων, ὅτι μεθόδως ζητῶν νὰ ἐπέμβῃ ἡ Βουλὴ εἰς τὴν ἐνέργειαν τῶν δικαστηρίων, προτίθεται μόνον νὰ φέρῃ εἰς γνῶσιν τοῦ Σώματος καὶ τοῦ ὑπουργοῦ πράξεις τινὰς τοῦ ἀνακριτοῦ, τοῦ ὑπομοιράρχου καὶ τῶν ἄλλων ὑπαλλήλων, ὧν αἱ ἐκθέσεις ἀνεγνώσθησαν πρὸ μικροῦ, ἵνα νὰ μάθωσιν ἐὰν καὶ πῶς οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι ἐνήργησαν τὰ καθήκοντά των.

Ἀντιπαρατηρήσαντος δὲ τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργοῦ, ὅτι ἀφ' οὗ δι' ἐγγράφων ἀπεδείχθη ὅτι οὐδὲν ἐνηργήθη κατὰ διαταγὴν αὐτοῦ, κατὰ τὴν τοῦ βουλευτοῦ Φθιώτιδος ἐπερώτησιν, νομίζει ὅτι ἡ Βουλὴ πρέπει ν' ἀρκεσθῇ εἰς τοῦτο, ἵνα μὴ φανῇ ὅτι ὑποβάλλει εἰς ἐξέλεγξιν τὴν δικαστικὴν ἐνέργειαν·

προσέθηκεν ὁ πρόεδρος τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, ὅτι τὰς πράξεις τῶν ἀνακριτικῶν ὑπαλλήλων μόνον τὸ δικαστικὸν συμβούλιον δύναται νὰ ἐξετάσῃ, ἡ δὲ Βουλὴ τότε μόνον ἠδύνατο νὰ κατακρίνῃ τὸν ὑπουργόν, ἐὰν ἐπληροφορεῖτο ὅτι οὗτος ἐζήτησε νὰ ἐπιβάλῃ τὴν θέλησίν του ἐπί τινος ἐνεργουμένης ἀνακρίσεως.

Ἐπήνεγκεν ὁ ἐπερωτήσας βουλευτὴς, ὅτι τριῶν εἰδῶν ἀντιπολίτευσις ὑπάρχει· α'. ἡ πᾶσαν πρᾶξιν τοῦ ὑπουργείου εἴτε καλὴν εἴτε κακὴν καταδικάζουσα, ἥτις καὶ ἄδικος καὶ ἀνωφελὴς εἶναι· β'. ἡ τοὐναντίον τὰ πάντα παραδεχομένη καὶ ἐπιδοκιμάζουσα, ἥτις ὑπουργικότης καλουμένη, εἶναι κατ' αὐτὸν ἡ καταστρεπτικωτέρα καὶ ὀλεθριωτέρα διὰ τὴν κυβέρνησιν, καὶ γ'. ἡ διακρίνουσα τὸ καλὸν τοῦ κακοῦ, τὴν ὁποίαν θεωρεῖ ἀναγκαίαν καὶ εἰς τὴν ὁποίαν καὶ οὗτος ἀνήκει. Οὐδεμίαν δὲ βλέπει καταχρῆσιν εἰς τὰς ἐπερωτήσεις, ἐὰν, γενομένου λόγου περὶ ζημίας τινος τοῦ δημοσίου, ἐζήτησε νὰ πληροφορηθῇ περὶ ταύτης ἀπὸ τὸν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸν, καὶ ἂν, δημοσιευομένων διὰ τοῦ τύπου παρανομιῶν καὶ παρεκβάσεων, ἠρώτησε περὶ αὐτῶν τὸν ἁρμόδιον ὑπουργόν. Ἀλλ' ἀπαντῶν ὁ ὑπουργὸς εἶπε πρῶτον, ὅτι εὐχαρίστως προσέρχεται εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν μιᾶς συνταγματικῆς ἐθιμοταξίας, ἐν ᾧ αὐτὸς τὴν εἰς ἐπερωτήσεις ἀπάντησιν θεωρεῖ καθῆκον καὶ οὐχὶ ἐθιμοταξίαν· παρουσίασεν ὅμως εἰς τὴν Βουλὴν ἐγγραφα, ἅτινα ἐπεκύρωσαν τὴν περὶ τῆς τοῦ ὑπουργοῦ ἀθωότητος πεποίθησίν του. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ὁ βουλευτὴς Καλαβρύτων ἠθέλησε νὰ ἐκθέσῃ γεγονότα τινὰ, ἐμφαίνοντα παρεκβάσεις καὶ παρανομίας ὑπαλλήλων, ὁποῖα ζητήσας καὶ αὐτὸς ἄλλοτε νὰ ἐκθέσῃ, τρομερώτερα μάλιστα τῶν σημερινῶν, ὑπὸ τῶν μεταβατικῶν πραττόμενα, ὑπεχρεώθη εἰς σιωπὴν, νομίζει ὅτι ἡ Βουλὴ ἀρκουμένη εἰς τὰς πληροφορίας τοῦ ὑπουργοῦ, ἐξ ὧν ἐπείσθη περὶ τῆς ἐντελοῦς αὐτοῦ ἀθωότητος, πρέπει νὰ παρακαλέσῃ μόνον αὐτὸν νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχήν του ἐπὶ τῆς διαγωγῆς τοῦ εἰσαγγελέως καὶ ἀνακριτοῦ, περὶ ὧν ὁ λόγος.

Ἐρωτήσαντος δέ τινος τῶν προαγορεύσαντα βουλευτὴν Μεσσηνίας, ἐὰν, καταγγελλομένων εἰς τὴν Βουλὴν καταβλίψεων ἐναντίον πολίτου τινος, δύναται αὕτη νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὴν ἐξέτασιν τοιαύτης καταγγελίας, διεσάφησεν οὗτος, ὅτι ἐπὶ πράξεων, διὰ τῶν ὁποίων προφανῶς παρεβιάζεται ὁ νόμος, ἡ Βουλὴ ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ τὴν τιμωρίαν τοῦ παρανομοῦντος ὑπαλλήλου. Ἀλλ' ἐν ὅσῳ ἐνεργεῖ ἡ δικαστικὴ ἐξουσία, ἡ Βουλὴ δὲν δύναται νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὴν τοιαύτην

ενέργειαν, προσβάλλουσα οὕτω τὴν ἀνεξαρτησίαν τῶν δικαστηρίων.

Κλεισθείσης ἐνταῦθα τῆς συζητήσεως κατ' ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς, ἵνα μὴ θεωρηθῇ προσβαλλομένη ἡ ἀνεξάρτητος τῶν δικαστηρίων ἐνέργεια· ὁ πρόεδρος ἔθηκε τὸ ἐξῆς θέμα πρὸς λύσιν τοῦ ζητήματος.

«Ἡ Βουλὴ ἀρκεσθεῖσα εἰς τὰς ἐξηγήσεις τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης ὡς πρὸς τὴν ἀποσταθεῖσαν αὐτῷ ἐπερώτησιν, μεταβαίνει εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν.»

Διασαφήσαντος δέ τινος, ὅτι ἡ λύσις αὕτη οὐδόλως ἀφορᾷ τὴν ὑπόληψιν τῆς οἰκογενείας τοῦ Κ. Πετμεζᾶ, ἡ Βουλὴ συμφωνοῦσα πρὸς τὴν ἐξήγησιν ταύτην, παρεδέχθη τὸ ἀνωτέρω θέμα δι' ἀναστάσιως.

Ὁ δὲ πρόεδρος ἀναγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ τρόπου τῶν ζώων ἐκθέσεως, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 2. Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. Α. ΖΑΪΜΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Κεχαγιᾶς.
Π. Κολπουδένος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΔ'.

Τῇ 24 Φεβρουαρίου 1855.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Λαβὼν τὸν λόγον ἐπὶ τῶν πρακτικῶν, παρετήρησεν ὁ βουλευτὴς Καλαβρύτων, ὅτι κατὰ τὴν χθεσινὴν ἀγόρευσίν του ἀποδεικνύων τὴν ἀπέναντι τῶν Πετμεζαίων ἀμεροληψίαν τῆς Κυβερνήσεως, εἶπε πρὸς τοὺς ἄλλους, ὅτι ὁ μὲν ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς οὐ μόνον ἐνέργησε μετάθεσιν τοῦ ὑπομοιράρχου, ἀλλὰ καὶ ἔθηκεν αὐτὸν εἰς ἀργίαν καὶ εἰς ἀνάκρισιν ὑπέβαλεν, ἐξ ἧς ἀποδεικνύονται αἱ ἐγκληματικαὶ πράξεις του· ὁ δὲ πρόεδρος τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ὅτι μεταθεὶς τὸν ἐπαρχιακὸν γραμματέα Χρυσόπουλον, διέταξε νὰ ἐνεργηθῶσι

καὶ αἱ δέουσαι ἀνακρίσεις. Παρακαλεῖ λοιπὸν τὴν Βουλὴν ὅπως ἐπιτρέψῃ νὰ προστεθῇ καὶ ἡ ἐξήγησις αὕτη εἰς τὰ πρακτικά, καθ' ὅσον μάλιστα περιποιεῖ τιμὴν εἰς τὸ ὑπουργεῖον. Ἡ δὲ Βουλὴ ἀπεφήνατο, ὅτι τὰ ἀνωτέρω λεχθέντα τιθέμενα ἤδη ἐν τοῖς πρακτικοῖς, ἀρκοῦσι πρὸς συμπλήρωσιν τῆς χθεσινῆς ἀγορεύσεώς του.

Προσελθὼν ὁ τέταρτος βουλευτὴς Ἀθηνῶν Α. Μεταξᾶς, ἔδωκε τὸν ὑπὸ τοῦ 57 ἄρθρου τοῦ Συντάγματος ὁριζόμενον βουλευτικὸν ὅρκον κατὰ τὸ ἐν τέλει τῆς συνεδριάσεως ταύτης προσαρτώμενον τῆς ὁρκωμοσίας πρωτόκολλον.

Παρελθὼν μετὰ ταῦτα ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργός, ἀνέγνω ἐκθεσίν τε καὶ νομοσχέδιον περὶ παραχωρήσεως μοναστηριακῶν κτημάτων εἰς τὸν Πέτρον Δημάκον πρὸς ἔγερσιν καὶ διατήρησιν σχολείων. Ἔχουσι δ' οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι!

«Ὁ φιλογενὴς Πέτρος Γεωργίου Δημάκος, ἐκ μικρᾶς Ἀναστάσοβας τοῦ δήμου Ἀλαγωνίας τῆς ἐπαρχίας Καλαμῶν, μετὰ μακρὰν εἰς ἀλλοδαπὴν ἀποδημίαν, ἐπανελθὼν πρό τινων ἐτῶν εἰς τὴν πατρίδα καὶ ἐν Ἀθήναις ἀποκατασταθείς, συνέλαβε τὴν εὐγενῆ ἀπόφασιν νὰ κάμῃ κοινωφελῆ τῆς περιουσίας αὐτοῦ χρῆσιν, συνιστῶν εἰς τὸν μνησθέντα δῆμον καὶ συντηρῶν ἰδίοις ἀναλώμασι σχολεῖον ἀλληλοδιδακτικὸν καὶ ἕτερον ἑλληνικόν.

Πρόσκομμα εἰς τῶν ἀγαθοεργῶν αὐτοῦ σκοπῶν τὴν ἐκπλήρωσιν ἁπάντων τὴν ἔλλειψιν καταλλήλου καταστήματος, διευθύνθη πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, αἰτῶν νὰ παραχωρηθῶσιν αὐτῷ ἐπὶ τούτῳ τὰ ἐντὸς τοῦ εἰρημένου δήμου καὶ εἰς μικρὰς ἀπ' ἀλλήλων ἀποστάσεις κείμενα τρία μονήδρια τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, ἐπονομαζόμενον Μελέ, τῆς Παναγίας Σιδηροπόρτας καὶ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, ἵνα ἐπισκευάσῃ καὶ διαρρυθμίσῃ αὐτὰ πρὸς τὸν σκοπὸν καὶ τὴν χρῆσιν καταλλήλως.

Μετὰ τῶν μονηδρίων δὲ ἐζητήσατο νὰ συμπαραχωρηθῶσιν αὐτῷ καὶ τὰ εἰς ταῦτα ἀνήκοντα κτήματα λόγῳ συνδρομῆς τῆς Κυβερνήσεως, ἐπὶ τῇ ὑποχρεώσει τοῦ νὰ καλλιεργῇ αὐτὰ τακτικῶς, νὰ βελτιώσῃ καὶ νὰ ἐπαυξήσῃ διὰ νέων ἐμφυτεύσεων, καὶ νὰ δαπανᾷ τοὺς καρποὺς αὐτῶν εἰς τὴν βαθμηδὸν μεγαλειτέραν ἀνάπτυξίν των καὶ εἰς τὴν δωρεὰν προμήθευσιν τῶν ἀναγκαίων βιβλίων εἰς ἀπόρους μαθητάς.

Τὴν διὰ τῶν γραμμάτων καὶ τῆς παιδείας ἠθικὴν τοῦ λαοῦ

μόρφωσιν περὶ πλείστου ποιουμένη ἡ Κυβέρνησις, προθύμως ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὰς ἀνωτέρω προτάσεις τοῦ φιλοπάτριδος γέροντος, καὶ διὰ νὰ προβῇ ἐν γνώσει εἰς τὴν ἀπόφασίν της, ἔσπευσε νὰ ζητήσῃ τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας περὶ τε τῆς καταστάσεως τῶν κτιρίων καὶ τῆς πρὸς τὸν σκοπὸν καταλληλότητος αὐτῶν, καὶ περὶ τῆς σημαντικότητος τῶν κτημάτων καὶ τῆς ἀξίας αὐτῶν.

Τὸ μονήδριον Μελὲ κεῖται ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ χωρίου Τσερνίτσας καὶ ἔχει τὰς ἑξῆς ἀποστάσεις ἀπὸ τὰ χωρία τοῦ εἰρημένου δήμου. Ἀπὸ τὸ χωρίον Τσερνίτσαν ἀπέχει ἓν τέταρτον τῆς ὥρας· ἀπὸ τὸ τῆς μικρᾶς Ἀναστάσοβας, ὥραν ἡμίσειαν, ἀπὸ τὸ τοῦ Λαδᾶ καὶ Συτσόβης 3|4, καὶ ἀπὸ τὸ τοῦ Καρβέλι καὶ μεγάλης Ἀναστάσοβας, ἡμίσειαν ὥραν.

Τὰ περικλείοντα τὰ κελλία καὶ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ μονηδρίου τεῖχη σώζονται ἀπρόσβλητα· ὅλων ὅμως τῶν ἐντὸς τούτων οἰκοδομῶν μόνοι οἱ τοῖχοι ὑπάρχουσι στερεοὶ μέν, ἀλλὰ γεγυμνωμένοι ἀπὸ παντὸς εἴδους ξυλείας, πλὴν τῆς Ἐκκλησίας, καλῶς διατηρουμένης.

Ἐν τῷ μονηδρίῳ τούτῳ καὶ ἐπὶ τουρκοκρατίας καὶ ἐπὶ Καποδιστρίου, καθὼς καὶ ἐπὶ τῆς πρὸ τοῦ **1843** ἐποχῆς, διετηρεῖτο πρὸς καιρὸν σχολεῖον, διότι ἡ θέσις εἶναι κεντρικὴ καὶ εἰς τὰ ἔξω χωρία τοῦ δήμου Ἀλαγωνίας.

Τὰ κτήματα αὐτοῦ συνίστανται α') εἰς τὴν περιφέρειάν του, οὖσαν ἐκτάσεως **30** περίπου στρεμμάτων καὶ περιέχουσαν **25** περίπου ἐλαιόδενδρα καὶ **45** ἄλλα ὀπωροφόρα δένδρα· β') εἰς **200** περίπου ἐλαίας καὶ **20** μορέας, κειμένας σποράδην ἐντὸς τῆς περιφερείας τοῦ χωρίου Τσερνίτσης· γ') εἰς **13** περίπου στρέμματα ποτιστικῆς γῆς, εἰς τρία τεμάχια διηρημένης, καὶ εἰς **15** στρέμματα γῆς ξηρικῆς, εἰς πλειότερα τεμάχια διηρημένης, κείμενα δὲ ἅπαντα ἐντὸς τῆς αὐτῆς περιφερείας τοῦ χωρίου Τσερνίτσας.

Τὸ μονήδριον Σιδηροπόρτας κεῖται εἰς τὸ χωρίον Καρβέλι· περιέχει δὲ τέσσαρα κελλία ἀνώγεα ἐστεγασμένα καὶ ἡμιπατωμένα, καὶ ἓξ ὅμοια ἄστεγα καὶ ἄνευ πατώματος.

Τὰ κτήματά του συνίστανται **1**) εἰς **50** στρέμματα ποτιστικῆς γῆς, συνεχομένης μετὰ τοῦ μονηδρίου καὶ περιεχούσης **300** περίπου ὀπωροφόρα δένδρα, οἷον συκέας, μορέας, καρύας, ἐλαίας καὶ κυπαρίσσους, καὶ β') εἰς δύω περιτειχισμένα ἐλαιοπερίβολα, ἐκτάσεως ἀμφότερα **4** περίπου στρεμμάτων, περιέχοντα **60** ἐλαίας.

Τὸ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων κεῖται ἐντὸς τῆς περιφερείας τοῦ χωρίου Ἀναστάσοβας μικρᾶς· τῶν κτιρίων αὐτοῦ, ἐκτὸς τῆς ἐκκλησίας, μόνον οἱ τοῖχοι σώζονται, ἀλλ' ἀσβεστόκτιστοι καὶ στερεοί.

Τὰ κτήματά του σύγκεινται ἐκ **40** περίπου στρεμμάτων γῆς, συνεχομένης μετ' αὐτοῦ καὶ περιεχούσης ἀριθμόν τινα ἐλαιῶν, καρπῶν, κλημάτων καὶ ἄλλων ὀπωροφόρων δένδρων.

Ἡ ἀξία τῶν κτημάτων καὶ τῶν ἀπαραγώγων καὶ εἰς οὐδὲν νῦν χρησίμων οἰκοδομῶν ἐκτιμῶνται·

Τοῦ μὲν μονηδρίου Μελὲ εἰς δραχ.	**10,000**
Τοῦ δὲ τῆς Σιδηροπόρτας » »	**8,000**
Τοῦ δὲ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων	**6,000**
	24,000.

Τὰ ἀπὸ τῶν κτημάτων εἰσπραττόμενα ἐτήσια εἰσοδήματα κατὰ μέσον ὅρον ἀναβαίνουσιν εἰς δραχμὰς

Ἀπὸ τῶν τοῦ Μελὲ	**160**
Ἀπὸ τῶν τῆς Σιδηροπόρτας	**150**
Ἀπὸ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων	**130**
Τὸ ὅλον δραχ. . . .	**440.**

Τοιαύτη εἶναι ἡ θέσις, ἡ κατάστασις καὶ ἡ ἀξία τῶν ζητουμένων μοναστηριακῶν κτιρίων καὶ κτημάτων.

Ἡ Κυβέρνησις ἀποβλέψασα εἰς τὴν μεγάλην ἠθικὴν ὠφέλειαν, τὴν ὁποίαν ὑπόσχεται ἡ σύστασις τῶν ὑπὲρ ὧν ζητοῦνται διδακτικῶν καταστημάτων, δὲν ἐδίστασε νὰ παραδεχθῇ τὴν αἴτησιν καὶ νὰ παρέξῃ τὴν ὀφειλομένην πρὸς εὐόδωσιν τοῦ ἔργου συνδρομήν της. Ἡ κατάστασις δὲ τῆς ὑγείας τοῦ φιλοπάτριδος Δημάκου, ἀσθενοῦντος καὶ καταβεβλημένου ὑπὸ τοῦ γήρατος, ἠνάγκασεν αὐτὴν, πρὶν ἡ συμβῇ δυστύχημά τι εἰς αὐτὸν καὶ ματαιωθῶσιν οἱ ἀγαθεργοὶ σκοποί του, νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὰς μετ' αὐτοῦ συμφωνίας καὶ ἐν τῇ ἀπουσίᾳ τῶν νομοθετικῶν σωμάτων νὰ προέλθῃ δυνάμει Βασιλικοῦ διατάγματος εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ ἀνήκοντος συμβολαίου.

Ἐκ τοῦ Β. διατάγματος, μηνολογουμένου τὴν **15** τοῦ παρελθ. Σεπτεμβρίου, καὶ τοῦ συμβολαίου, συνταχθέντος τὴν **17** τοῦ αὐτοῦ, συγκαθυποβαλλομένων ἀμφοτέρων ὑπ' ὄψιν ὑμῶν, Κύριοι βουλευταί, θέλετε παρατηρήσει, ὅτι ἡ μὲν καλλιέργεια καὶ κάρπωσις τῶν κτημάτων παραχωρεῖται κατὰ τὸ εἰκὸς διὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν εἰς τὸν καθιδρυτὴν τῶν σχολείων ἐπὶ ἀποδόσει τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ δικαιώματος ἐπικαρπίας,

προσδιορισθέντος ἐφάπαξ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ μέσου ὅρου τῶν μέχρι τοῦδε εἰσπραχθέντων εἰσοδημάτων εἰς δραχ. 440. Ἴσον δὲ τῷ δικαιώματι τούτῳ ποσὸν συνεφωνήθη νὰ δίδεται ἐτησίως πρὸς αὐτὸν διὰ τοῦ ἐπὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ὑπουργείου λόγῳ συνδρομῆς εἰς τὰ παρ' αὐτοῦ συστηθησόμενα σχολεῖα, καὶ ὅτι τὸ δημόσιον διετήρησεν εἰς ἑαυτὸ τὴν κυριότητα τῶν παραχωρουμένων μοναστηριακῶν κτιρίων καὶ κτημάτων, καὶ πρὸς τούτοις τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ἐπαναλάβῃ εἰς τὴν κατοχήν του αὐτὰ ὁψέποτε, ἕνεκεν ἀμελείας ἢ ἀθετήσεως τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ καθιδρυτοῦ ζῶντος, ἢ τῶν ἐκτελεστῶν τῆς διαθήκης αὐτοῦ μετὰ τὴν ἀποβίωσίν του, ἐπελθὴ διάλυσις τῶν σχολῶν.

Εἰς νομιποποίησιν τῶν ἀνωτέρω ἐπ' ἀγαθῷ πεπραγμένων καθυποβάλλεται, Κύριοι, τὸ ἐπισυναπτόμενον νομοσχέδιον εἰς τὴν ἐπιψήφισίν σας.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 23 Φεβρουαρίου 1855.

Οἱ Ὑπουργοί

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν — Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν
Γ. ΨΥΛΛΑΣ — Π. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ.»

Ο Θ Ω Ν κτλ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῇ εἰς τὴν Βουλὴν παρὰ τῶν Ἡμετέρων ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς παιδείας καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργῶν καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτῶν κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 23 Φεβρουαρίου 1855.

Ο Θ Ω Ν

Π ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ, Γ. ΨΥΛΛΑΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοῦ μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν·

Ἄρθρον μοναδικόν.

Ἡ διὰ τοῦ ἀπὸ 15 Σεπτεμβρίου 1854 Β. διατάγματος γενομένη εἰς τὸν Πέτρον Γεωργίου Δημάκον παραχώρησις τῆς χρήσεως καὶ νομῆς τῶν ἐντὸς τῆς περιφερείας τοῦ δήμου Ἀλαγωνίας τῆς ἐπαρχίας Καλαμῶν τριῶν διαλελυμένων μοναστηρίων τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου Μελὲ, τῆς Παναγίας Σιδηροπόρτας καὶ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων μετὰ τῶν κτημάτων αὐτῶν, πρὸς σύστασιν καὶ συντήρησιν σχολείων, ἑνὸς ἀλληλοδιδακτικοῦ καὶ ἑνὸς ἑλληνικοῦ, ἐγκρίνεται.

Κατὰ συνέπειαν ἅπαντες οἱ ὅροι περιεχόμενοι εἰς τὸ ἀπὸ 17 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ὑπ' ἀριθ. 14,575 συμβόλαιον ἐκτελεσθήσονται ὁλοκλήρως καὶ ἀκριβῶς. Τὸ συμβόλαιον δὲ τοῦτο προσαρτᾶται εἰς τὸν παρόντα νόμον.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Ἀριθ. 14,575.

Ἐνώπιον ἐμοῦ τοῦ συμβολαιογράφου καὶ κατοίκου Ἀθηνῶν Κοσμᾶ Κοκίδου, ἐντὸς τοῦ ἐν Ἀθήναις κατὰ τὴν πλατεῖαν τοῦ νομισματοκοπείου καταστήματος τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, παρουσιασθέντες ἀφ' ἑνὸς ὁ Κ. Περικλῆς Ἀργυρόπουλος, ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ἐνεργῶν ὑπὸ τὴν ἰδιότητα ταύτην ἐν ὀνόματι τοῦ δημοσίου κατὰ συνέπειαν τοῦ ἀπὸ 15 Σεπτεμβρίου τρ. ἔτους 1854 Β. διατάγματος, καὶ ἀφ' ἑτέρου ὁ κύριος Πέτρος Γεωργίου Δημάκος Ἀλαγώνιος, κτηματίας, κάτοικος Ἀθηνῶν, γνωστοί μοι, ὡμολόγησαν ἐπὶ παρουσίᾳ καὶ τῶν κατωτέρω μαρτύρων, ὅτι συμμορφοῦνται μὲ τὸ μνησθὲν Β. διάταγμα, ἔχον οὕτως·

«Ἐπὶ τῇ προτάσει τῶν Ἡμετέρων ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ὑπουργῶν ἀποφασίζομεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Παραχωροῦνται ὑπὸ τοὺς ἐν τῷ παρόντι διατάγματι διαλαμβανομένους ὅρους εἰς τὸν Πέτρον Γεωργίου Δημάκον, πρὸς σύστασιν καὶ συντήρησιν ἑνὸς ἀλληλοδιδακτικοῦ καὶ ἑνὸς ἑλληνικοῦ σχολείου, αἱ ἐντὸς τῆς περιφερείας τοῦ δήμου Ἀλαγωνίας τῆς ἐπαρχίας Καλαμῶν κείμεναι τρεῖς διαλελυμέναι μοναὶ μετὰ τῶν ἀνηκόντων εἰς αὐτὰς κτημάτων τῶν σημειουμένων ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ, ἤτοι·

α) Ἡ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, ἐπονομαζομένη Μελὲ, μετὰ τῶν εἰς αὐτὴν ἀνηκόντων κτημάτων, συνισταμένων 1) ἐκ τῆς περιφερείας τῆς μονῆς, οὔσης ἐκτάσεως 30 περίπου στρεμμάτων καὶ 45 ἄλλα ὀπωροφόρα δένδρα. 2) ἐκ 200 περίπου ἐλαιοδένδρων καὶ 20 μορεοδένδρων, κειμένων σποράδην ἐντὸς τοῦ χωρίου Τσερνίτσας· 3) ἐκ 13 περίπου στρεμμάτων γῆς ποτιστικῶν, εἰς τρία τεμάχια διηρημένων, καὶ ἐκ 15 στρεμμά-

σωνγῆς ξηρικῶν, εἰς πλειότερα τεμάχια διηρημένων, κείμενα ἅπαντα ἐντὸς τῆς περιφερείας τοῦ χωρίου Τσερνίτσας·

β') Ἡ τῆς Παναγίας, ἐπονομαζομένη Σιδηρόπορτα, μετὰ τῶν εἰς αὐτὴν ἀνηκόντων κτημάτων, συνισταμένων· 1) ἐκ 50 περίπου στρεμμάτων γῆς, συνεχομένης μετὰ τῆς μονῆς καὶ περιεχούσης 300 περίπου ὀπωροφόρα δένδρα, ἤτοι συκέας, μηλέας, καρύας, ἐλαίας καὶ κυπαρίσσους· 2) ἐκ δύω περιτειχισμένων ἐλαιοπεριβολίων, συγκειμένων ἀμφοτέρων ἐκ 4 περίπου στρεμμάτων, περιεχόντων 60 ἐλαιόδενδρα καὶ ἀπεχόντων μέχρι βαλῆς πυροβόλου ἐκ τῶν ἀνωτέρω σημειουμένων 50 στρεμμάτων·

γ') Ἡ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων μετὰ τῶν εἰς αὐτὴν ἀνηκόντων κτημάτων, συγκειμένων· 1) ἐκ 40 περίπου στρεμμάτων γῆς, συνεχομένων μὲ τὴν μονὴν καὶ περιεχόντων ἐλαίας, καρύας, κλήματα καὶ ἄλλα ὀπωροφόρα δένδρα.

Ἄρθρ. 2. Τὰς ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ μονὰς ὀφείλει ὁ Π. Γ. Δημάκος νὰ ἐπισκευάσῃ ἰδίοις ἀναλώμασιν ἐντὸς ἑνὸς ἔτους ἀπὸ τῆς πρὸς αὐτὸν παραδόσεως, εἰς τρόπον ὥστε νὰ καταστα-θῶσι κατοικήσιμα τὰ δωμάτια αὐτῶν, αἱ δὲ αἴθουσαι, χρήσι-μοι διὰ τὰς παραδόσεις τῶν μαθημάτων· τὰ δὲ λοιπὰ κτήματα νὰ βελτιώσῃ διὰ τακτικῆς καλλιεργείας καὶ ἐμφυτεύσεως ἄλλων ὀπωροφόρων δένδρων εἰς τὰ κενὰ μέρη· τοὺς δὲ ναοὺς νὰ ἐπισκευάσῃ ἐπίσης καὶ νὰ διατηρῇ εἰς καλὴν κατάστασιν καὶ κα-τάλληλον δι' ἱεροπραξίας.

Ἄρθρ. 3. Ἡ καλλιέργεια καὶ ἡ κάρπωσις τῶν τριῶν κτημά-των τῶν μονῶν παραχωρεῖται εἰς τὸν Πέτρον Γ. Δημάκον ἐπὶ ἀποδόσει εἰς τὸ δημόσιον καὶ τὸ ἐκκλησιαστικὸν ταμεῖον τῶν ἐγκτητικῶν φόρων, οἵτινες θέλουν προσδιορίζεσθαι κατ' ἔτος δι' ἐκτιμήσεως, ἐνεργουμένης κατὰ τὰς περὶ τούτου διατυπώσεις τῶν φορολογικῶν νόμων καὶ τῶν πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτῶν ἐκδι-δομένων Β. διαταγμάτων, καὶ ἀποδίδονται παρὰ τοῦ ῥηθέντος Π. Δημάκου εἰς τὸ εἰρημένον ταμεῖον. Ποσὸν δὲ ἴσον μὲ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας, προσδιοριζόμενον ἑπάπαξ εἰς δραχμὰς τετρακοσίας τεσσαράκοντα κατ' ἔτος, θέλει ἀποδίδισθαι παρὰ τοῦ ἐπὶ τῆς δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ὑπουργοῦ εἰς τὸν ῥηθέντα Δη-μάκον λόγῳ συνδρομῆς εἰς τὰ παρ' αὐτοῦ συστηθησόμενα σχο-λεῖα, καὶ θέλει ἐγγράφεσθαι τοῦτο εἰς τὸ οἰκεῖον ἄρθρον τοῦ προϋ-πολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ εἰρημένου ὑπουργείου.

Ἄρθρ. 4. Ὁ Π. Γ. Δημάκος ὑποχρεοῦται νὰ συστήσῃ ἐντὸς

ἑνὸς καὶ ἡμίσεως ἔτους ἀπὸ τῆς πρὸς αὐτὸν παραδόσεως τῶν μονῶν ἓν ἀλληλοδιδακτικὸν σχολεῖον καὶ ἓν ἑλληνικὸν ἐντὸς μιᾶς ἢ καὶ δύω ἐκ τῶν ἀνωτέρω μονῶν, κατὰ τοὺς περὶ τοιού-των σχολείων ὑπάρχοντας τύπους.

Ὁ διορισμὸς τῶν διδασκάλων καὶ τοῦ σχολάρχου γίνεται παρὰ τῆς Κυβερνήσεως, οἱ δὲ μισθοὶ αὐτῶν, ὅπως εἶναι κανονισμένοι, πληρόνονται παρὰ τοῦ Πέτρου Γ. Δημάκου ἐξ ἰδίων αὐτοῦ χρημά-των. Ὁ αὐτὸς Δημάκος ὀφείλει νὰ διορίζῃ καὶ μισθοδοτῇ τοὺς ἀναγκαίους ὑπηρέτας τῶν σχολῶν καὶ νὰ χορηγῇ δωρεὰν εἰς τοὺς ἐνδεεῖς μαθητὰς τὰ ἀναγκαῖα διδακτικὰ βιβλία.

Ὀφείλει ἐπίσης νὰ διατηρῇ ἕνα ἢ δύω ἱερεῖς, διοριζομένους κατὰ πρότασιν αὐτοῦ παρὰ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Μεσσηνίας, διὰ νὰ ἱερουργῶσιν.

Ἄρθρ. 5. Αἱ παραδόσεις τῶν μαθημάτων καὶ αἱ ἐξετάσεις τῶν μαθητῶν εἰς ἀμφότερα τὰ σχολεῖα θέλουν γίνεσθαι κατὰ τὰ κανονισμένα διὰ τὰ ὁμοιότυπα σχολεῖα, διατηρουμένων πρὸς τούτοις ὅλων τῶν δικαιωμάτων ἐποπτείας τοῦ Κράτους.

Θέλει προσκληθῇ ὁ ἀρχιεπίσκοπος Μεσσηνίας μετὰ τοῦ νομάρ-χου, τοῦ γυμνασιάρχου, καὶ ἐν ἐλλείψει αὐτοῦ, τοῦ σχολάρχου Καλαμῶν καὶ δύω ἄλλων μελῶν διοριζομένων παρὰ τοῦ Π. Γ. Δημάκου, νὰ ἐπιθεωρῶσιν ἅπαξ τοὐλάχιστον τοῦ ἐνιαυτοῦ τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος διδακτικὰ καταστήματα καὶ ἐξετάζωσιν ἂν γίνωνται καλῶς αἱ παραδόσεις τῶν μαθημάτων, καὶ νὰ προ-τείνωσι τὰ δέοντα περὶ τῶν ἀπαιτουμένων βελτιώσεων εἴς τε τὸ ἐπὶ τῆς Δημ. ἐκπαιδεύσεως ὑπουργεῖον καὶ τὸν καθιδρυτὴν Π. Γ. Δημάκον.

Τῇ γνωμοδοτήσει τῆς αὐτῆς ἐπιτροπῆς ἀπολύεται καὶ ἀντι-καθίσταται δι' ἄλλου πᾶς διδάσκαλος ἢ καὶ αὐτὸς ὁ σχολάρ-χης, ἐὰν ὁ καθιδρυτὴς Π. Γ. Δημάκος ἀναφέρῃ ὅτι δεικνύει ἀμέλειαν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων του ἢ καθί-σταται σκανδαλώδης δι' ἄλλους λόγους ἡ διαγωγή του ἐν τῇ σχολῇ.

Ἄρθρ. 6. Ὁ Πέτρος Γ. Δημάκος ὑποχρεοῦται νὰ διατηρῇ κατὰ τὰ ἀνωτέρω κανονισθέντα τὰς συστηθησομένας παρ' αὐτοῦ σχο-λὰς ἰδίαις δαπάναις. Μετὰ τὴν ἀποβίωσίν του ἡ διατήρησις αὐτῶν θέλει γίνεσθαι ἐκ τῆς περιουσίας του ὑπὸ τῶν ἐκτελεστῶν τῆς διαθήκης του. Ἐὰν δὲ πρὸ τῆς ἀποβιώσεώς του ἤθελεν ἀμε-λήσει τὴν διατήρησιν τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος σχολείων καὶ ἐκ τῆς ἀμελείας του ἢ τῆς μὴ ἐκπληρώσεως τῶν ὑποσχέσεών του ἐπέλθῃ διάλυσις τῶν σχολῶν, τὰ παραχωρούμενα εἰς αὐτὸν τρία

διαλελυμένα μοναστήρια μετὰ τῶν κτημάτων αὐτῶν ἐπανέρχονται αὐτοδικαίως εἰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν ταμεῖον, πρὸς ὄφελος τοῦ ὁποίου μένουσιν ἅπασαι αἱ βελτιώσεις, αἵτινες ἤθελον πραγματοποιηθῆ παρὰ τοῦ Πέτρου Γ. Δημάκου, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀπαιτήσεως ἀποζημιώσεως ἐκ μέρους αὐτοῦ ἢ τῶν κληρονόμων του.

Ἄρθρ. 7. Ἐὰν ἐν τῇ διαθήκῃ του ὁ Π. Γ. Δημάκος δὲν προσδιορίσῃ ἀνάλογον καὶ σταθερὸν χρηματικὸν ποσὸν πρὸς συντήρησιν τῶν δύω σχολῶν, τὸ δημόσιον ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ ἀπαιτουμένου ποσοῦ ἐπὶ τῆς περιουσίας τοῦ εἰρημένου, εἴτε ἤθελε διαθέσει αὐτὴν ὑπὲρ ἄλλων προσώπων ἢ καταστημάτων, εἴτε μή.

Ἄρθρ. 8. Τὸ ἐκκλησιαστικὸν ταμεῖον διατηρεῖ εἰς ἑαυτὸ τὴν κυριότητα ἐπὶ τῶν δυνάμει τοῦ παρόντος διατάγματος παραχωρουμένων μονῶν καὶ τῶν κτημάτων αὐτῶν. Δὲν δύναται ὅμως νὰ ἀφαιρέσῃ αὐτὰ ἀπὸ τὸν Δημάκον οὐδὲ νὰ μεταβάλῃ τὴν χρῆσιν καὶ νομὴν αὐτῶν, ἐνόσῳ, ζῶντος τοῦ ῥηθέντος Δημάκου, διατηροῦνται αἱ δύω σχολαὶ παρ' αὐτοῦ, μετὰ δὲ τὴν ἀποβίωσίν του ἐξακολουθεῖ ἡ διατήρησις ἐκ τῆς περιουσίας αὐτοῦ τούτου τοῦ καθιδρυτοῦ.

Ἄρθρ. 9. Περὶ τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἐνδιαλαμβανομένων εἰς τὸ παρὸν διάταγμα ὅρων θέλει συνταχθῆ συμβόλαιον ἐνώπιον συμβολαιογράφου μεταξὺ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ τοῦ Π. Γ. Δημάκου, δι' οὗ θέλει ὑποσχεθῆ ὁ τελευταῖος ὅτι παραδέχεται τοὺς ὅρους τούτους καὶ ὑποχρεοῦται εἰς τὴν ἀκριβῆ ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεων, τὰς ὁποίας ἀναλαμβάνει. Τὸ συμβόλαιον δὲ τοῦτο ὑποβληθήσεται μετὰ τὴν συγκλησιν τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων εἰς τὴν ἐπιψήφισιν αὐτῶν.

Ἡ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος διατάγματος ἀνατίθεται εἰς τοὺς Ἡμετέρους ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσ. ἐκπαιδεύσεως ὑπουργούς.»

Τὰ συμβαλλόμενα μέρη, ὁ εἰρημένος ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς καὶ Π. Γ. Δημάκος, ὡμολόγησαν ὅτι ἀπεδέχθησαν ἐν γνώσει ἅπαντα τὰ εἰς ἕκαστον ἀπονεμόμενα διὰ τοῦ Β. διατάγματος δικαιώματα καὶ ἁπάσας τὰς δι' αὐτοῦ ἐπιβαλλομένας αὐτοῖς ὑποχρεώσεις, καὶ ὑπόσχονται ἕκαστον τῶν μερῶν τὴν ἀκριβῆ ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεών του. Ἰδίᾳ δὲ συνομολογεῖται κατὰ προσθήκην, ὅτι ἡ μὲν παράδοσις τῶν ἀνωτέρω μονῶν θέλει γενῆ παρὰ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου Καλαμῶν ἢ ἄλλου τινὸς

ὑπαλλήλου παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν διορισθησομένου, ἡ δὲ παραλαβὴ παρὰ τοῦ Πέτρου Γ. Δημάκου ἢ τοῦ παρ' αὐτοῦ διορισθησομένου πληρεξουσίου του, ἅμα τὸ παρὸν συμβόλαιον ἐπιψηφισθῆ ὑπὸ τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων.

Τῆς παραδόσεως θέλει συνταχθῆ πρωτόκολλον εἰς διπλοῦν, περιέχον τὴν ἔκτασιν καὶ τὴν ὀρθεσίαν τῶν κτιρίων καὶ τῶν κτημάτων αὐτῶν, ὡς καὶ τὸν ἀριθμὸν καὶ τὸ εἶδος τῶν ἐν αὐτοῖς ὑπαρχόντων δένδρων.

Τὰ πρωτόκολλα ταῦτα, ὑπογραφησόμενα παρὰ τοῦ ἐνεργήσαντος τὴν παράδοσιν οἰκονομικοῦ ὑπαλλήλου, τοῦ Πέτρου Γ. Δημάκου ἢ τοῦ ἀντιπροσώπου του, καὶ τοῦ γεωμέτρου, ἢ ἐν ἐλλείψει αὐτοῦ, τῶν ἐνεργησάντων τὴν καταμέτρησιν ἢ ὀροθέτησιν τῶν κτημάτων πραγματογνωμόνων, θέλουσι δοθῆ ἀνὰ ἓν εἰς ἕκαστον τῶν μερῶν.

Ἐγένετο ἐν Ἀθήναις τὴν 17 Σεπτεμβρίου τοῦ 1854 ἔτους, καὶ ἀναγνωσθὲν ἐνώπιον τῶν συμβαλλομένων καὶ τῶν δύω μαρτύρων, πολιτῶν Ἑλλήνων, Κυρίων Γεωργίου Θειρινοῦ καὶ Π. Βαλσαμάκη, ὑπαλλήλων, κατοίκων Ἀθηνῶν, γνωττῶν μοι, ὑπεγράφη παρ' αὐτῶν καὶ ἐμοῦ.

Γ. Θειρινός. Π. Ἀργυρόπουλος.
Π. Βαλσαμάκης. Π. Γ. Δημάκης.
Ὁ συμβολαιογράφος Ἀθηνῶν Κ. Κοκίδης.»

Παρελθὼν δὲ καὶ ὁ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ φόρου τῶν ζώων καὶ μελισσίων εἰσηγητὴς, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτοῦ, ἔχουσαν οὕτως·

Ἀπόσπασμα ἐκ τῆς πρὸς τὴν Βουλὴν ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ περὶ φορολογίας τῶν ζώων καὶ μελισσίων νομοσχεδίου.

«Ἄρθρ. 1. Ὁ ἀπὸ 5 Φεβρίου 1853 ΣΜΒ'. νόμος περὶ φορολογίας τῶν ζώων καὶ ὁ ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἡμερομηνίαν ΣΜΔ'. περὶ φορολογίας τῶν μελισσίων διὰ τὸ ἔτος 1854, καθὼς καὶ ὁ ἀπὸ 3 Μαρτίου 1854 ΣΞΓ'. περὶ τοῦ χρόνου τῆς δηλώσεως τῶν ζώων, ἰσχύουν καὶ διὰ τὸ ἔτος 1855, καὶ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν θέλει ἐνεργηθῆ καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἡ βεβαίωσις καὶ εἴσπραξις τῶν ἐν αὐτοῖς προσδιοριζομένων φόρων, καὶ ἡ βεβαίωσις τοῦ φόρου τῶν χοίρων διὰ τὸ 1856 ἔτος, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν ἑπομένων τροποποιήσεων.

Ἄρθρ. 2. Ὡς πρὸς τὰ μελίσσια· ἡ δήλωσις τούτων, κατὰ τὰ ἐν τῷ ἀνωτέρῳ ΣΜΔ'. νόμῳ ὡρισμένα, θέλει γενῆ κατὰ τὸν μῆνα Σεπτέμβριον, ἡ δὲ ἀπαρίθμησις, κατὰ τὸν ἑπόμενον μῆνα

ήκτωβριον, ἐφαρμοζομένων περὶ τούτων τῶν ἑπομένων διατάξεων ὡς πρὸς τὴν ἐπὶ τῶν ζώων ἀπαρίθμησιν, καὶ φυλαττομένων τῶν λοιπῶν διατάξεων τοῦ ΣΜΕ'. νόμου τῶν μὴ ἀντιβαινουσῶν εἰς ταύτας. Τὰ δὲ βιβλία τῆς δηλώσεως, κατὰ τὰ ὡρισμένα ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ, κλείονται τὴν 31 Σεπτεμβρίου καὶ πέμπονται εἰς τὸν ἔφορον μὲ τὰ στελέχη τῶν δηλώσεων τὴν 5 Ὀκτωβρίου.

Ἄρθρ. 3. Ὡς πρὸς τὰ ζῶα.

Ἄρθρ. 2. Τοῦ ΣΜΕ'. νόμου. Ἐξαιροῦνται τῆς φορολογίας·

1ον. Τὰ θηλάζοντα τῶν αἰγῶν, προβάτων καὶ χοίρων, τῶν τελευταίων τούτων μέχρις ἡλικίας τεσσάρων μηνῶν.

3ον. Οἱ ἀροτριῶντες βόες, ἀγελάδες, βουβάλια καὶ οἱ μόσχοι.

Ἄρθρ. 7. Ἑκάστη ἀπαρίθμησις ἐνεργεῖται ἐξ ἑνὸς ἀπαριθμητοῦ καὶ δύω τοὐλάχιστον βοηθῶν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου· ὅστις δύναται καὶ αὐτοπροσώπως νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἀπαρίθμησιν, ὡς καὶ δύω ἀπεσταλμένων τοῦ δήμου, ἀπάντων γνωριζόντων γράμματα.

Ἄρθρ. 8. ἐδ. 1. Οἱ δύω ἀπεσταλμένοι τοῦ δήμου, καθὼς καὶ δύω ἀναπληρωταὶ αὐτῶν, θέλουν ἐκλέγεσθαι συνάμα ἀπὸ τὸ ἁρμόδιον δημοτικὸν συμβούλιον ἐπὶ τῇ προηγουμένῃ προσκλήσει τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου· ἡ ἀπαρίθμησις ἤμως ἐνεργεῖται καὶ ἀπόντων αὐτῶν, ἐὰν ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐνώπιον τοῦ δημάρχου ἐμφανίσεως τοῦ ἀπαριθμητοῦ, ἀπαιτοῦντος αὐτούς, δὲν ἦναι ἕτοιμοι νὰ τὸν παρακολουθήσωσιν. Ὁ ἀμελήσας δὲ νὰ συγκαλέσῃ εὐθὺς μετὰ τὴν πρόσκλησιν τοῦ ἐφόρου τὸ δημοτικὸν συμβούλιον δήμαρχος, ἢ οἱ ἀμελήσαντες νὰ συνέλθωσι κατὰ τὴν πρόσκλησιν τοῦ δημάρχου δημοτικοὶ σύμβουλοι θέλουν τιμωρεῖσθαι πειθαρχικῶς ἀπὸ τὸν ἁρμόδιον ἔπαρχον μὲ πρόστιμον 5—20 δραχμῶν.

Ἄρθρ. 9. ἐδάφ 1. Διὰ πᾶσαν ἀπαρίθμησιν συντάσσεται πρωτόκολλον, τὸ ὁποῖον ὑπογράφεται ὑπὸ τοῦ ἀπαριθμητοῦ, τῶν παρακολουθούντων δύω βοηθῶν καὶ τῶν δύω ἀπεσταλμένων τοῦ δήμου· ἀπόντων ἢ οἱ ἀρνουμένων τῶν τελευταίων, ὀφείλει νὰ παραλαμβάνῃ ὁ κτηνοτρόφος δύω μάρτυρας, ἐξ ὧν ὁ εἷς θέλει εἶσθαι ὁ πλησιέστερος ἱερεύς· οἱ δὲ ἀπεσταλμένοι τοῦ δήμου, οἵτινες ἀνεδέχθησαν τὸν διορισμόν των καὶ δὲν παρακολουθοῦν ταχτικῶς τὸν ἀπαριθμητήν, τιμωροῦνται ἀπὸ τὸ ἁρμόδιον πταισματοδικεῖον ἐπιμελείᾳ τοῦ δημάρχου καὶ πρὸς ὠφέλειαν τοῦ δημοτικοῦ ταμείου μὲ πρόστιμον 10—50 δραχμῶν, ὑποκείμενοι καὶ εἰς πολιτικὴν ἀποζημίωσιν τῶν κτηνοτρόφων διὰ τὰ

ἔξοδα αὐτῶν ὡς πρὸς τὴν πρόσκλησιν τῶν μαρτύρων.

Ἐδ. 2. Ὅλοι, ὅσοι κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου λαμβάνουσι μέρος εἰς τὴν ἀπαρίθμησιν, ὑπογράφουν τὸ πρωτόκολλον πρὸς βεβαίωσιν τῆς ἀκριβείας τοῦ περιεχομένου, ἐν περιπτώσει δὲ ἀπουσίας, ἀρνήσεως ἢ ἀνικανότητος κατὰ τὸ γράφειν τοῦ κτηνοτρόφου, γίνεται μνεία εἰς τὸ πρωτόκολλον.

Πᾶν πρωτόκολλον φέρον τὰς ὑπογραφὰς τοῦ ἀπαριθμητοῦ, τῶν δύω βοηθῶν αὐτοῦ καὶ τῶν ἀπεσταλμένων τοῦ δήμου ἢ τῶν προσληφθέντων μαρτύρων ἔχει ἰσχὺν δημοσίου ἐγγράφου καὶ ἐκτελεῖται διοικητικῶς, καθ' ὅσον μόνον ἀφορᾷ τὸν ἁπλοῦν φόρον καὶ τὰ ἔξοδα τῆς ἀπαριθμήσεως.

Ἄρθρ. 12. ἐδ. 1. Οἱ ἀπαριθμηταί, οἱ βοηθοὶ καὶ οἱ ἀπεσταλμένοι τοῦ δήμου θεωροῦνται ὡς δημόσιοι ὑπηρέται καὶ ὁρκίζονται ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν χρεῶν των.

Ἄρθ. 19. Ἡ δήλωσις τῶν χοίρων, ἐξαιρέτει ἑνὸς οἰκοσίτου, διὰ τὴν φορολογίαν τοῦ 1856 θέλει ἐνεργηθῇ ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου τοῦ1855 ἡ δὲ ἀπαρίθμησις αὐτῶν, ἐντὸς τοῦ Νοεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου ΣΜΕ'. καὶ τὰς ἀνωτέρω τροποποιήσεις περὶ ἀπαριθμήσεως τῶν ζώων.

Τὰ περὶ προσδιορισμοῦ καὶ εἰσπράξεως τοῦ φόρου τῶν χοίρων θέλουν κανονισθῇ διὰ τοῦ περὶ φορολογίας τῶν ζώων νόμου τοῦ 1856.

Ὁ δήμαρχος ὀφείλει ν' ἀποστείλῃ εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον τὸ βιβλίον τῶν δηλώσεων καὶ τὰ στελέχη αὐτῶν μέχρι τῆς πέμπτης Νοεμβρίου· ἄλλως, ὑποβάλλεται εἰς τὰς ὁριζομένας ἐν τῷ ἄρθρῳ 5 ἐδ. 2 § 2. τοῦ νόμου ΣΜΕ'. ποινάς.

Ἄρθρ. 20. Ἅπασαι αἱ ἐθνικαὶ βοσκαὶ θέλουν ἐνοικιασθῇ.

Εἰδικὸς νόμος θέλει ὁρίσει αὐτὰς καὶ κανονίσει τὰ περὶ τῆς διακρίσεως καὶ διαθέτεως αὐτῶν, μέχρι δὲ τῆς ἐκδόσεως τούτου διατελοῦν ἐν ἰσχύϊ αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ἀπὸ 2 Μαρτίου 1847 ΝΕ'. νόμου, τροποποιουμένου οὕτως. «Ἡ τοποθέτησις τῶν ποιμνίων εἴς τε τὰς θερινὰς καὶ χειμερινὰς βοσκὰς, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν ἐπισήμων τῆς χωρητικότητος πινάκων, ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τῶν δηλώσεων, καὶ προτιμωμένων πάντοτε τῶν κατοίκων καὶ συνεπαρχιωτῶν, γίνεται παρὰ συλλόγου συμβουλίου ἀπὸ τὸν ἔπαρχον ὡς πρόεδρον, τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον, τοὺς δημάρχους καὶ προέδρους τῶν δημοτικῶν συμβουλίων ἑκάστης ἐπαρχίας, συνερχομένου ἐπὶ τούτῳ εἰς τὴν πρωτεύουσαν κατὰ τὰ μέσα Ἀπριλίου καὶ Αὐγούστου κατὰ ῥητὴν ἡμέραν,

προσδιοριζομένην παρὰ τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς, ἡ δὲ τοποθέτησις θέλει περατωθῆ μέχρι τῆς 15 Μαΐου καὶ τέλους Σεπτεμβρίου. Τὰ περὶ τῆς τοποθετήσεως παράπονα κρίνει καὶ ἀποφαίζει τελεσιδίκως τὸ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον, ἐντὸς 10 ἡμερῶν, ἀφ' ἧς τὰ πρακτικὰ τοῦ συλλόγου ὑποβληθῶσιν εἰς αὐτό.»

Ἄρθρ. 10. Κατὰ τὰ λοιπὰ καὶ καθ' ὅσον δὲν ἀντιβαίνουν εἰς τὰς ἀνωτέρω διατάξεις, ἰσχύουν οἱ νόμοι ΣΜΔ'. ΣΜΕ'. καὶ ΣΞΤ'.»

Ζητήσαντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ τὴν ταχείαν αὐτοῦ συζήτησιν ὡς λίαν κατεπείγοντος, ἡ Βουλὴ συνεφώνησε νὰ τυπωθῆ ἐκ τῆς ἐκθέσεως, διὰ τὸ ἐκτεταμένον αὐτῆς, μόνον τὸ κείμενον τῶν ἐπιφερομένων τροπολογιῶν καὶ αὔριον νὰ προβῆ εἰς τὴν τοῦ νομοσχεδίου συζήτησιν.

Παρατηρήσαντος μετὰ ταῦτα τοῦ προέδρου, ὅτιὸ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀπέστειλεν εἰς τὴν Βουλὴν τέσσαρα ἀντίγραφα τοῦ περὶ ἐνοικιάσεως τῆς ἀμύριδος συμβολαίου, ὅστις δὲ τῶν βουλευτῶν ἐπιθυμεῖ νὰ λάβῃ γνῶσιν αὐτοῦ, δύναται νὰ ἀποταθῆ εἰς τὸ γραφεῖον· παρελθὼν ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς, ἐξέθηκεν, ὅτι διάφορα περιστατικὰ, κυρίως δὲ ἡ ἐνσκήψασα νόσος καὶ ἡ ἀπουσία τῶν βουλευτικῶν σωμάτων, ἐμπόδισαν τὴν Κυβέρνησιν ἀπὸ τοῦ νὰ ἐκπληρώσῃ ἓν καθῆκον, τὸ ὁποῖον ἐπιβάλλεται αὐτῇ ὑπὸ τοῦ νόμου, καὶ τοῦ ὁποίου τὴν ἐκπλήρωσιν ὑπεσχέθη προχθὲς κατὰ τὴν γενομένην ἐν τῇ Γερουσίᾳ συζήτησιν περὶ τῆς κρατήσεως τοῦ ὑποστρατήγου καὶ γερουσιαστοῦ Σπύρου Μηλίου. Ἐκ δὲ τῆς περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ὑποβαλλομένης ἐκθέσεως καὶ τῶν λοιπῶν ἐγγράφων θέλει πεισθῆ ἡ Βουλὴ ὅτι ἡ Κυβέρνησις μηδόλως θελήσασα νὰ πλάσῃ κακοῦργον τὸν ὑποστράτηγον Μηλίον, ἐνήργησεν ἐπὶ τοῦ σπουδαίου τούτου ἀντικειμένου ὅ,τι ὁ νόμος καὶ τὸ συμφέρον τοῦ Ἔθνους ὑπηγόρευσαν εἰς αὐτήν.

Ἀναγνωσθείσης δὲ τῆς ἑπομένης ἐκθέσεως ὑπό τινος τῶν γραμματέων·

Πρὸς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων !

«Ὁ ὑποστράτηγος καὶ γερουσιαστὴς Σ. Μήλιος, ἀπαλλαγεὶς μετὰ τὴν 16. Μαΐου π. ε. τῆς ἀρχηγείας τῶν κατὰ τὴν Ἀκαρνανοαιτωλίαν στρατευμάτων, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πρωτεύουσαν.

Ἐπανελθὼν δὲν ἐξετέλεσε τὰ παρὰ τοῦ κανονισμοῦ τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας διατασσόμενα, καὶ οὔτε εἰς τὸ φρουραρχεῖον

παρουσιάσθη ἢ ἔπεμψε τὸ φύλλον τῆς ὁδοιπορίας του ἐντὸς 24 ὡρῶν οὔτε εἰς τὸν ὑπουργὸν τῶν στρατιωτικῶν ἐνεφανίσθη, κατὰ τὴν ἀνήκουσαν ἐπικρατοῦσαν στρατιωτικὴν ἐθιμοταξίαν, καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἐν Ἀθήναις διαμονῆς του.

Ἐκτὸς τούτου καὶ ἐνώπιον ἐπιτροπῆς στρατιωτικῆς προσκληθεὶς ὀλίγῳ βραδύτερον, ἔδειξεν ἀντιπειθαρχικὴν διαγωγὴν, ἔλλειψιν σεβασμοῦ πρὸς τοὺς στρατιωτικοὺς νόμους καὶ κανονισμοὺς, καὶ πρὸς τὰς Ἀρχὰς καὶ τὴν Κυβέρνησιν.

Τούτων ἕνεκα ὁ ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ἠναγκάσθη νὰ κάμῃ χρῆσιν τοῦ δικαιώματος, ὅπερ παρέχει αὐτῷ ὁ κανονισμὸς τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας τοῦ πεζικοῦ, καὶ διέταξε τὴν μεταγωγήν του εἰς τὸ φρούριον Μονεμβασίας καὶ τὴν ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας ἐντὸς καταλλήλου δωματίου κράτησίν του.

Ἐννοεῖται ὅτι ἡ ποινὴ αὕτη καὶ οἱ προκαλέσαντες αὐτὴν λόγοι ἐκοινοποιήθησαν προσηκόντως πρὸς αὐτὸν διὰ τοῦ ἀρμοδίου φρουράρχου.

Μετὰ τὴν ἀποστολὴν τοῦ ὑποστρατήγου Μηλίου εἰς Μονεμβασίαν ἐπεδόθησαν εἰς τὸν ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν ἄπειροι κατ' αὐτοῦ μηνύσεις ἐπὶ διαφόροις σοβαραῖς αἰτιοποίνοις πράξεσιν. Ἐξ ἀνωνύμων δ' ἐπιστολῶν ἐπληροφορήθη ὁ αὐτὸς ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν, ὅτι ἐντὸς τῆς οἰκίας τοῦ Σπύρου Μηλίου κρύπτονται ὅπλα καὶ πολεμοφόδια πρὸς ἄγνωστον σκοπόν.

Ἐνηργήθησαν κατ' οἶκον ἔρευναι καὶ εὑρέθησαν εἰς μὲν τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ὅπλα τινὰ καὶ χρήματα ἐκ ταλλήρων 1,500, παραχωμένα εἰς γωνίαν τοῦ κατωγείου, εἰς δὲ τὴν οἰκίαν τοῦ Α. Γεωργίου, ἐπιστολαὶ ἐνοχοποιοῦσαι τὸν ὑποστράτηγον Μηλίον.

Ὅλαι αἱ καταγγελθεῖσαι πράξεις παρεπέμφθησαν πρὸς τὸν εἰσηγητὴν τοῦ στρατοδικείου μὲ ἐντολὴν νὰ ἐνεργήσῃ δραστηρίως ἀνάκρισιν, καὶ συγχρόνως δυνάμει τοῦ ἄρθρου 11 τῆς 13 Βρουμέρ διετάχθη ἡ προφυλάκισις τοῦ ὑποστρατήγου.

Μετὰ τὰς εἰρημένας κατ' οἶκον ἐρεύνας, διάφορα πρόσωπα παρουσιασθέντα εἰς τὸν ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν, κατήγγειλαν τὸν αὐτὸν ὑποστράτηγον ὡς ἔνοχον διαφόρων καταχρήσεων ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τῶν ψηφισθέντων προϋπολογισμῶν τοῦ ὑπουργείου τῶν στρατιωτικῶν. Τούτου ἕνεκα ἐφυστήθη τριμελὴς ἐπιτροπὴ διὰ νὰ ἐξετάσῃ καὶ ἀναφέρῃ, ἥτις δι' ἐκθέσεώς της ὑπέβαλε τὰς ἀνακαλυφθείσας καταχρήσεις ἐπὶ τῆς διαχειρίσεως τῆς στρατιωτικῆς οἰκονομίας μὲ τὰς ἀποχρώσας ἀποδείξεις, καὶ ἡ ἔκθεσις αὕτη ἐστάλη πρὸς τὸν ἴδιον εἰσηγητὴν, διὰ νὰ ἐνεργήσῃ τὰς δεούσας ἀνακρίσεις.

Ἐξ ὅλων τῶν ἄνω εἰρημένων αἰτιάσεων, διευθυνθεισῶν πρὸς τὸν εἰρημένον εἰσαγγελέα τοῦ στρατοδικείου, ἐπεστράφησαν αἱ κατωτέρω, ὡς ὑπεκφεύγουσαι τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ στρατοδικείου· ἤτοι·

1. Κατὰ τὸ διάστημα, καθ' ὃ ὁ κατηγορούμενος διετέλεσεν ὡς ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν, τὰ ψηφισθέντα κατὰ τοὺς προϋπολογισμοὺς ἔξοδα γραφείου τοῦ ὑπουργείου τῶν στρατιωτικῶν ἀνέβαινον κατὰ τὸ ἔτος 1851 εἰς δραχ. 9,624
» 1852 » 9,644
» 1853 » 7,200
Τὸ ὅλον δρ. 26,468.

Ἐδαπανήθησαν ὅμως καὶ κατελογίσθησαν εἰς βάρος τοῦ δημοσίου κατὰ τὸ ἔτος τοῦ 1851 . . δρ. 18,811: 42
1852 . . » 22,120: 80
1853 . . » 20,696: 77
Τὸ ὅλον δρ. 61,628: 99.

Προκύπτει ὅθεν ὑπέρβασις δρ. 35,160: 99, ὑπέρβασις, ἥτις ἐγένετο παρ' αὐτοῦ, καταργηθείσης τῆς ἐπιτροπῆς τῆς συμπρατούσης ἀνέκαθεν, κατὰ τὸν κανονισμὸν τοῦ ὑπουργείου τῶν στρατιωτικῶν, εἰς τὸν προσδιορισμὸν τῶν γραφικῶν ἐξόδων καὶ συνυπογραφούσης τὰς ἀποδείξεις πρὸς πληρωμὴν αὐτῶν, καὶ διὰ τὴν ὁποίαν ὑπέρβασιν δυνάμει τοῦ κιφαλ. 3. ἄρθρου 10. τοῦ περὶ λογιστικότητος νόμου εἶναι προσωπικὸς ὑπόλογος ὁ διατάξας τὴν πληρωμὴν ὑπουργός· πρᾶξις προβλεπομένη καὶ τιμωρουμένη ὑπὸ τῶν ἄρθρων 394 καὶ 487 τοῦ ποιν. νόμου.

2. Κατὰ τὸν ἐν τῇ σχετικῇ δικογραφίᾳ λογαριασμὸν, ἔλαβε περιπλέον τῆς μισθοδοσίας του δραχμὰς 3,419: 62/100, αἱ ὁποῖαι κατὰ τὴν ἔξοδόν του ἐκ τοῦ ὑπουργείου ἐσημειώθησαν εἰς τὰς προκαταβολὰς, ἐν ᾧ τοῦτο ἀντιβαίνει εἰς τὸν περὶ λογιστικοῦ νόμον, ὁρίζοντα ὅτι αἱ τοιαῦται προκαταβολαὶ γίνονται διὰ Β. διαταγμάτων καὶ εἰδικῶν ἐπὶ τούτῳ πιστώσεων· (Κεφ. 13, ἄρθρ. 133, 134, 135). Οὕτω δὲ παρεβίασε τὴν διάταξιν τῶν ἄρθρων 486, 394 καὶ 487 τοῦ ἰδίου ποινικοῦ νόμου.

3. Κατὰ τὸ ἔτος 1852 ὁ αὐτὸς Σ. Μήλιος διέταξε διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2,145 μυστικῆς διαταγῆς του νὰ ἐξοδεύσῃ ἡ μοιραρχία Ἀττικῆς χρηματικὰ ποσὰ, λόγῳ ἀσταλείας δημοσίου, ἤτοι 2,900· ταῦτα δὲ κατελογίσθησαν εἰς ἔξοδα τῆς μοιραρχίας δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 13,813 διαταγῆς του κατὰ τὰς τελευ-

ταίας ἡμέρας τῆς παύσεώς του καὶ ἄνευ δικαιολογητικῶν ἐγγράφων, ἐν ᾧ τοιαῦται δαπάναι ἐπιτρέπονται μόνον εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν, εἰς ὃ ἐπὶ τούτῳ χορηγεῖται ἐτησίως ἀνάλογος πίστωσις παρὰ τῶν Βουλῶν· (κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 394 τοῦ ποινικοῦ νόμου.)

Ἐκτὸς τῆς παρανόμου αὐτῆς πληρωμῆς ὑπάρχει εἰς τὸ ταμεῖον τῆς ἰδίας μοιραρχίας ἀπόδειξις τοῦ ποτὲ διευθυντοῦ τῆς διοικητικῆς ἀστυνομίας Κ. Δούκα τῆς 27 Φεβρουαρίου 1852 διὰ δραχμὰς 1046, πληρωθείσας αὐτῷ δυνάμει διαταγῆς τοῦ εἰρημένου ὑπουργοῦ, παραβιασθείσης τῆς αὐτῆς διατάξεως.

4. Κατελογίσθησαν εἰς ἔξοδα εἰς τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ ὑπουργείου τῶν στρατιωτικῶν κατὰ τὴν β'. τριμηνίαν τοῦ 1854 δραχ. 10,000 δι' ἀγορὰν σχεδίων χάρτου τῶν ὁμόρων ἐπαρχιῶν τῆς Ἠπείρου καὶ Θεσσαλίας, πωληθέντος παρὰ τοῦ λοχαγοῦ Νικολαΐδου. Ἀλλ' ἐκ τῆς προεισαγωγικῆς ἀνακρίσεως προκύπτει ὅτι μέγα μέρος τῶν 10,000 δραχμῶν τούτων ἐπληρώθησαν εἰς τοὺς κτίστας τῆς οἰκίας του· (παρεβίασε δὲ διὰ τῆς πράξεως ταύτης τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 484 τοῦ αὐτοῦ ποινικοῦ νόμου).

5. Τὸ 1850 Σεπτεμβ. 9 ἐξεδόθη διαταγὴ ὑπ' ἀριθ. 15,887, δι' ἧς ὁ αὐτὸς διέταξε τὸ ῥουμαρχεῖον Ἀθηνῶν νὰ προκαταβάλῃ εἰς αὐτὸν δρ. 3,000 καὶ νὰ ἐνώσῃ αὐτὰς μὲ τὸ παλαιὸν χρέος του χωρὶς νὰ προκαλέσῃ Β. διάταγμα. Τὸ χρέος τοῦτο ἑνωθὲν μὲ τὸ παλαιὸν, ἀναβαίνει εἰς δρ. 10,385, κατὰ τὴν ἐν τῇ δικογραφίᾳ κατάστασιν. Διὰ δὲ τὸ ἀρχικὸν ἐκ δρ. 5,000 χρέος του, δοθεισῶν κατὰ τὸ 1840 διὰ Β. διατάγματος, δὲν ἐλογίσθη ὁ τόκος πρὸς 8 τοῖς 0/0, ὡς ὁρίζει τὸ Β. διάταγμα, καὶ πρὸς ἐλάττωσιν αὐτοῦ οὐδεμία κράτησις ἐγένετο ἐκ τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ ἀπὸ τὴν Β'. τριμηνίαν τοῦ 1851 μέχρι τῆς ἐξόδου του, (ἐπὶ παραβάσει τῶν ἄρθρων 486 καὶ 487 τοῦ ποινικοῦ νόμου).

6. Ὅτι κατὰ τὴν Β'. τριμηνίαν τοῦ 1852 ἐπροκλήθη παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν στρατιωτικῶν ἡ διάλυσις τοῦ κεραμείου Ἀθηνῶν, ὅπερ ὑπήγετο εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν. Ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς ἐκποιήσεως τοῦ καταστήματος ἐκείνου δὲν φαίνεται νὰ ἠγόρασεν οὐδὲν ὁ ὑπουργὸς τότε Σ. Μήλιος διὰ λογ/μόν του, ἐν ᾧ ἐκ τῆς προεισαγωγικῆς ἀνακρίσεως προκύπτει ὅτι μέρος τοῦ κεραμείου μετεφέρθη εἰς τὴν οἰκίαν του, ὅπου εὑρίσκεται· προκύπτει δὲ ἐκ τῆς αὐτῆς προανακρίσεως, ὅτι καὶ ἐκ τοῦ νοσοκομείου Ἀθηνῶν μετεφέρθη τὸ ὑλικὸν παραπήγματός τινος εἰς τὴν τότε οἰκοδομουμένην οἰκίαν

τοῦ αὐτοῦ τότε ὑπουργοῦ, (παρέβη δὲ οὕτω τὸ ἄρθρ. 395 τοῦ ποινικοῦ νόμου).

Σὺν τούτοις ἐξάγεται ἐκ τῶν σχετικῶν ἐγγράφων ὅτι ἐξεδόθη διαταγὴ τοῦ ὑπουργείου τῇ 29 Μαρτίου 1852 ὑπ' ἀριθ. 4,494, διὰ τῆς ὁποίας ἡ διεύθυνσις τοῦ μηχανικοῦ διετάχθη νὰ διαγράψῃ ἐκ τοῦ ὑλικοῦ τοῦ κεραμείου ὡς ἄχρηστα τὰ ἑξῆς:

8,166 τοῦβλα μικρά,
8,355 » μεγάλα,
400 κορωνίδας,
2,000 λύχνους, χωρὶς ὅμως νὰ ἐπιθεωρηθῶσι τὰ εἴδη ταῦτα, κατὰ τὰς διατάξεις, παρ' οἰκονομικοῦ τινος ἐπιθεωρητοῦ καὶ ἀναγνωρισθῇ ἡ ἀχρηστία· (πρᾶξις προβλεπομένη καὶ τιμωρουμένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 487 τοῦ αὐτοῦ ποινικοῦ νόμου).

7. Δι' ὑπουργικῆς διαταγῆς, ἀριθ. 15,479, διέταξε νὰ προκαταβληθῶσιν εἰς τὸν Ν. Πιερράκον δρ. 1000· ἐπομένως δι' ἑτέρων διαταγῶν, ἀριθ. 7,551 καὶ 8,107, προκατέβαλεν εἰς τὸν ἴδιον ἑτέρας 4,000 δρ. ἄνευ Β. διαταγμάτων, (παραβιάσας οὕτω τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 497 τοῦ ἰδίου ποινικοῦ νόμου).

8. Ἐκ τῶν ἐν τῇ δικογραφίᾳ ἐγγράφων προκύπτει ὅτι τὸ πλεῖστον τῶν ἐνεργηθεισῶν χορηγήσεων ἄρτου καὶ λοιπῶν ἀντικειμένων τῆς ὑπηρεσίας, καθ' ὃ διάστημα ἦτον ὑπουργός, ἐγένετο ἄνευ δημοσίων καὶ τακτικῶν μειοδοσιῶν, ἀλλὰ διὰ πλαγίων μέσων μὲ ζημίαν τοῦ δημοσίου, ἀναβαίνουσαν εἰς μεγάλην ποσότητα καὶ ὑπὲρ τὰς 70,000 δρ. (κατὰ παράβασιν τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 487).

9. Ἐπίσης προκύπτει ἐκ τῶν ἰδίων βαρεῖα ὑπόνοια ὡς πρὸς τὴν προμήθειαν 20,000 ὀκάδων νίτρου διὰ τὸ ὁπλοστάσιον, διότι διὰ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ἐνηργήθη ἡ προμήθεια, προσηνέχθη ζημία εἰς τὸ δημόσιον δρ 3,966, ἐφ' ᾧ ἡ διεύθυνσις τοῦ ὁπλοστασίου πολλὰ ἐπρόλαβε νὰ παρατηρήσῃ· (παραβιασθείσης τῆς αὐτῆς 487 διατάξεως τοῦ ποινικοῦ νόμου).

10. Δι' ὑπουργικῆς του διαταγῆς διέταξε τὸ φρουραρχεῖον Ἀθηνῶν καὶ ἐπλήρωσε δὶς τὴν ποσότητα 740 δραχμῶν, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν ἐν τῇ αὐτῇ δικογραφίᾳ, (κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 484 τοῦ ποινικοῦ νόμου).

11. Δωροδοκία ἀποδεικνυομένη ἐκ τῶν ἐν τῇ δικογραφίᾳ ἐπιστολῶν, καὶ ἰδίως ἐκ τῆς ἀχρονολογήτου τοῦ Ἰωάννου Δάλλα καὶ τῆς ἀπὸ 30 Ἰουλίου 1850 τοῦ Κωνσταντίνου Δάλλα.

12. Πλαστογραφία ἐξαγομένη ἐκ τῶν πιστοποιήσεων τῆς 5 Φεβρουαρίου καὶ 10 Ἀπριλίου τοῦ 1852, ὑπογεγραμμένων παρὰ τοῦ Κωνσταντίνου Δούκα, Γεωργίου Βάγια καὶ Δ. Τσόκρη, ὑπαρχουσῶν ἐν τῇ δικογραφίᾳ, καὶ ἀποδεικνυομένη ἐκ τῶν ὀλίγων ἐξετάσεων, ἃς ἐνήργησεν ὁ εἰσηγητής.

13. Ἀπάτη ἐξαγομένη καὶ ἀποδεικνυομένη ἐκ τῶν διαφόρων ἐκθέσεων, Β. διαταγμάτων καὶ λοιπῶν σχετικῶν ἐγγράφων, εὑρισκομένων ἐν τῇ δικογραφίᾳ. Αἱ πράξεις αὗται προβλέπονται καὶ τιμωροῦνται ἀπὸ τὰ ἄρθρα 255 καὶ 456 τοῦ ποινικοῦ νόμου.

Αὐτὰ εἶναι τὰ εἴδη τῶν ἀποδιδομένων αἰτιάσεων εἰς τὸν ὑποστράτηγον καὶ γερουσιαστὴν Μήλιον. Ἐν τούτοις ὁ εἰσηγητὴς τοῦ στρατοδικείου ἐπελήφθη τῆς ἀνακρίσεως τῶν στρατιωτικῶν παραπτωμάτων, κυριώτερον τῶν ὁποίων εἶναι ἡ κατακράτησις χρηματικῶν κεφαλαίων, ἐμπεπιστευμένων αὐτῷ ὡς στρατιωτικῷ ἀρχηγῷ, καὶ διὰ τὰ ὁποῖα μόνον τὸ ἐξαιρετικὸν αὐτὸ δικαστήριον, ἤτοι τὸ στρατοδικεῖον, εἶναι ἁρμόδιον ν' ἀνακρίνῃ καὶ ἀποφασίσῃ.

Τὸ ὑπουργεῖον διέταξεν ἤδη καὶ τὴν εἰς Ἀθήνας μεταγωγὴν τοῦ εἰρημένου ὑποστρατήγου, τηρούσης τῆς στρατιωτικῆς ἐξουσίας τὴν ἀναγκαίαν προφύλαξιν ὡς πρὸς αὐτόν, κρατούμενον, ὡς ἐρρέθη, διὰ στρατιωτικὰ παραπτώματα.

Ἐπειδὴ δὲ αἱ ἄνω ἐκτεθεῖσαι ἀξιόποινοι πράξεις, ἐνεργηθεῖσαι ὑπὸ τοῦ εἰρημένου ὑποστρατήγου Σ. Μηλίου ὡς ὑπουργοῦ, ὑπάγονται ἅπασαι κατὰ τὸ ἄρθρον 84 τοῦ Συντάγματος εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, τὸ ὑπουργεῖον τῆς δικαιοσύνης ἐκπληρῶν τὸ καθῆκόν του, παρακαταθέτει εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Βουλῆς ὅλα τὰ ἀπαρτίζοντα τὴν δικογραφίαν ἔγγραφα, καταδεικνῦον ὅλας τὰς πράξεις τοῦ εἰρημένου ὑποστρατήγου, δι' ὧν παρεβιάσθησαν αἱ διατάξεις τοῦ ποινικοῦ νόμου, καὶ εὐχόμενον πρὸς ἱκανοποίησιν τοῦ νόμου καὶ τὸ συμφέρον τῆς πολιτείας, ἵνα ἡ Βουλὴ ἀποδείξῃ ὅτι ἐν Ἑλλάδι ἡ εὐθύνη τῶν ὑπουργῶν εἶναι πραγματικὴ καὶ οὐδεὶς δύναται, μηδ' αὐτῶν τῶν ὑπουργῶν ἐξαιρουμένων, νὰ παραβιάζωσιν ἀτιμωρητὶ τὸν νόμον· τοῦτο δ' εὔχεται κατὰ τοσοῦτον μᾶλλον, καθ' ὅσον πιστεύει ὅτι δὲν ὑπῆρξεν εἰστέτι περίπτωσις, καθ' ἣν ἐδύνατο νὰ ἐφαρμοσθῇ πληρέστερον ἡ περὶ εὐθύνης τῶν ὑπουργῶν διάταξις.

Ἀντίγραφα τῶν παρακαταθετομένων ἐγγράφων μετὰ τοῦ καταλόγου ἐπικυρωμένα παρακαλεῖ ὁ ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης νὰ τῷ δοθῶσιν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 24 Φεβρουαρίου 1855.

Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΛΟΝΤΟΣ.»

Ἐπέτρεψεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι μὴ ἔχων τί νὰ προσθέσῃ, παρακαλεῖ τὸ προεδρεῖον νὰ παραλάβῃ καὶ τὰ λοιπὰ ἔγγραφα ἀπὸ τὸν τιμηματάρχην τοῦ ὑπουργείου, καὶ δώσῃ εἰς αὐτὸ ἀντίγραφα ἐπικυρωμένα.

Τῆς δὲ Βουλῆς ἀποφανθείσης νὰ τυπωθῇ ἡ ἀνωτέρω ἔκθεσις, νὰ διανεμηθῇ εἰς τοὺς βουλευτὰς καὶ μετὰ ταῦτα νὰ προσδιορισθῇ ἡ ἡμέρα τῆς ἐπ' αὐτῆς συζητήσεως, ὁ πρόεδρος ἀναγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ φορολογίας τῶν ζώων καὶ μελισσίων νομοσχεδίου, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 2 μ. μ.

Ὁ πρόεδρος
Θ. Α. ΖΑΪΜΗΣ

Οἱ γραμματεῖς
Εὐθ. Κεχαγιᾶς.
Α. Ν. Πετμεζᾶς.
Π. Κολποδῖνος.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ ΟΡΚΩΜΟΣΙΑΣ.

«Σήμερον, τὴν εἰκοστὴν τετάρτην Φεβρουαρίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ πεντηκοστοῦ πέμπτου ἔτους, παρουσιασθεὶς ἐν τῷ βουλευτηρίῳ ὁ τέταρτος βουλευτὴς Ἀττικῆς, ὤμοσεν ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου τὸν ὑπὸ τοῦ 57 ἄρθρου τοῦ Συντάγματος ὁριζόμενον βουλευτικὸν ὅρκον, ὡς ἀκολούθως·

« Ὀμνύω εἰς τὸ ὄνομα τῆς ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος νὰ φυλάξω πίστιν εἰς τὸν Βασιλέα τῆς Ἑλλάδος, ὑπακοὴν εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ εἰς τοὺς νόμους τοῦ Κράτους, καὶ νὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδότως τὰ καθήκοντά μου. »

Διὸ συνετάχθη τὸ παρὸν πρωτόκολλον, ὅπερ ὑπεγράφη παράτε τοῦ προέδρου, τοῦ ὁρκισθέντος καὶ τοῦ ἱερέως.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. Α. ΖΑΪΜΗΣ.

Ὁ ὁρκισθεὶς
Α. Μεταξᾶς.

Ὁ Ἱερεὺς
Ἰσίδωρος Καπούλης.

Οἱ Γραμματεῖς
Εὐθ. Κεχαγιᾶς.»

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΒ'.

Τῆς 25 Φεβρουαρίου 1855.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Παρετήρησέ τις, ὅτι καὶ ἡ Βουλὴ προθύμως ἐπιψηφίζει τὰ φορολογικὰ νομοσχέδια καὶ ὁ λαὸς ἑτοίμως πληρόνει τοὺς νενομισμένους φόρους, ἔχει ὅμως ἀνάγκην ἀσφαλείας. Διὰ δὲ τοῦ Β. λόγου ἐζητήθη ἡ συνδρομὴ τῶν νομοθετικῶν σωμάτων πρὸς καταστολὴν τῆς λῃστείας, καὶ ταῦτα εἰς τὰς ἀπαντήσεις των ὑπεσχέθησαν τὴν αἰτουμένην συνδρομήν. Παρακαλεῖ λοιπὸν τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἐπισπεύσῃ τὴν εἰς τὰς Βουλὰς ὑποβολὴν νόμου καταλλήλου πρὸς καταστολὴν καὶ ἐξάλειψιν τοῦ κακοῦ, ἀφ' οὗ τὰ ἤδη ἐν ἐνεργείᾳ μέσα ἀπεδείχθησαν ἀνεπαρκῆ.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι ἂν καὶ μὴ ἁρμόδιος ν' ἀπαντήσῃ εἰς τὸν προαγορεύσαντα, παρατηρεῖ μολαταῦτα, ὅτι ἡ καταστολὴ τῆς λῃστείας εἶναι ἀντικείμενον καὶ διοικητικῆς καὶ νομοθετικῆς ἐνεργείας. Καὶ καθ' ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὴν πρώτην, ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔπαυσεν ἐνεργοῦσα τὰ εἰκότα· ὡς πρὸς δὲ τὸ νομοθετικὸν μέρος, πιστεύει ὅτι ὁ ἁρμόδιος ὑπουργὸς θέλει ὑποβάλει ἐν καιρῷ εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῶν Βουλῶν τὸ κατάλληλον νομοσχέδιον.

Παρελθὼν μετὰ ταῦτα ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐπὶ τοῦ λογιστικοῦ τῆς Βουλῆς ἐπιτροπῆς, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπὶ τοῦ ὑποβληθέντος προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ Σώματος. Ἔχουσι δὲ ὅ τε προϋπολογισμὸς καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἔκθεσις οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν!

«Ὑποβαλλομένου εἰς τὴν ἐπιψήφισιν ὑμῶν τοῦ συνταχθέντος διὰ τὴν ἐνεστῶσαν σύνοδον προϋπολογισμοῦ τῆς Βουλῆς, παρατηροῦμεν, ὅτι

Αἱ προϋπολογιζόμεναι δαπάναι ἀναβαίνουσιν εἰς δραχμὰς 211,555, καὶ ὅμως ὅταν λάβητε ὑπ' ὄψιν σας, ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς οὗτος συνετάχθη διὰ μῆνας πέντε καὶ περιλαμβάνει ἐν αὐτῷ 1) τὰς πληρωθείσας καὶ καθυστερουμένας ἀποζημιώσεις κατὰ τὴν ἀναβολὴν τῶν τεσσαράκοντα ἡμερῶν καὶ τῶν ἐφεξῆς μέχρι τέλους Δεκεμβρίου παύσαντος ἔτους 1854.

2) Τὰ καθυστερούμενα εἰς βουλευτὰς δι' ἀποζημιώσιν προλαβουσῶν Συνόδων, εἰς κλητῆρας δι' ἀντιμισθίαν των, εἰς βιβλιοδέτας διὰ πληρωμὴν τῆς ἐργασίας των, εἰς ὀφειλόμενα διὰ τὴν συνδρομὴν ξένων ἐφημερίδων καὶ τῆς παρελθούσης ἐξαμηνίας, καὶ

3) Τὰ ἕνεκα τοῦ ἐμπρησμοῦ τοῦ βουλευτηρίου προκύψαντα ἔξοδα, καθ' ὅσον ἔδέησε ν' ἀγορασθῶσι νέα ἔπιπλα, νέα βιβλία κλπ., νὰ ἐπισκευασθῇ τὸ ἀναγνωστήριον καὶ τὰ παρακείμενα αὐ-

τῷ δωμάτια, ν' ἀνασκευασθῶσιν αἱ βιβλιοθῆκαι, σκευοθήκαι, καὶ νὰ βιβλιοδετηθῶσιν ἐκ νέου πολλὰ βιβλία παθόντα, θέλετε πεισθῆ ὅτι φέρει μείωσιν ἐπαισθητὴν, παραβαλλόμενος μ' ἐκείνους τῶν προλαβουσῶν συνόδων καὶ περιόδων.

Ἐν γένει δὲ βασίζεται οὗτος εἰς τὰς πραγματικὰς καὶ ἀπολύτους ἀνάγκας τοῦ σώματος τῆς Βουλῆς, ἃς ἐκτιμῶσα καὶ ἀναγνωρίζουσα ἀείποτε ἡ Βουλὴ, παραδέχεται καὶ ψηφίζει τὰ ἔξοδα αὐτῆς ἐφ' ἑκάστης συνόδου.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 23 Φεβρουαρίου 1855.

Ἡ ἐπὶ τοῦ Λογιστικοῦ Ἐπιτροπὴ

Χρ. Ῥάγκος. Κ. Βλάμης.
Κ. Λαμπρινόπουλος. Ν. Δ. Μοσχοῦλας.
Παναγ. Χριστόπουλος. Χ. Τσαλαμιδᾶς.
Γ. Δ. Τσιγκουράκος.

Προϋπολογισμὸς τῆς Βουλῆς ἀπὸ 25 Ὀκτωβρίου 1851 μέχρι τέλους Μαρτ. 1855 τῆς ϛ'. συνόδου τῆς Δ'. περιόδου.

Κεφάλαιον	Ἄρθρον	Διατάξεις κανονιλίων	Ποσὸν κατ' ἄρθρον Δραχ.	Δ.	Ποσὸν κατὰ κεφάλαιον Δραχ.	Δ.
Α'.	1	Ἀποζημιώσεις τῶν ΚΚ. βουλευτῶν κατὰ τὰ ἄρθρα 67 καὶ 68 τοῦ Συντάγματος ἐπὶ μῆνας πέντε, ἤτοι ἀπὸ α. Ἰανουαρίου μέχρι τέλους Μαΐου 1855	147408			
	2	Ἀποζημιώσεις ἐπὶ τῆς ἀναβολῆς τῶν τεσσαράκοντα ἡμερῶν, πληρωθεῖσαι καὶ πληρωθησόμεναι ἀπὸ 25 Ὀκτωβρίου μέχρι τῆς 4 Δεκεμβρίου 1854.	30000			
	3	Ἀποζημιώσεις πληρωθεῖσαι κατὰ τὸν μῆνα Δεκέμβριον, ὡς ἡ κατάστασις τοῦ προεδρείου . .	5712	—	189120	
Β'.		Γραφεῖον τῆς Βουλῆς.				
	1	Μισθοδοσία τοῦ ἀρχειοφύλακος ἐπὶ μῆνας πέντε, ἀρχομένη ἀπὸ τὸν Ἰανουάριον τ. ε.	1000			
	2	Τοῦ πρωτοκολλιστοῦ ἐπίσης. . .	1000			
	3	Δύω συντακτῶν ἐπίσης	2000			
	4	Ἑνὸς λογιστοῦ ἐπίσης	750			
	5	Τοῦ ἀρχαιοτέρου γραφέως ὁμοίως .	750			
	6	Διὰ βοηθητικὸν προσωπικὸν τοῦ γραφείου	1000			

Κεφάλαιον	Ἄρθρον	Διατάξεις κανονιλίων.	Ποσὸν κατ' ἄρθρον Δραχ.	Δ.	Ποσὸν κατὰ κεφάλαιον Δραχ.	Δ.
	7	Ἑνὸς εὐταξίου ἐπὶ πέντε μῆνας. .	600			
	8	Ἑνὸς δευτέρου	300			
	9	Δέκα πέντε κληητήρων	2500			
	10	Ἀντιμισθία τῶν ἀνωτέρω, πληρωθεῖσα πρὸ τοῦ παρόντος ἔτους κατὰ τὴν κατάστασιν τοῦ προεδρείου	1246	—	21406	
		Ὑλικὸν κλπ.				
Γ.	1	Προμήθεια γραφικῆς ὕλης. . . .	350			
	2	Τυπογραφικὸς χάρτης διὰ τὰ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς, νομοσχέδια καὶ ἐκθέσεις	500			
	3	Συνδρομὴ ξένων ἐφημερίδων διὰ τρεῖς τριμηνίας, συμπεριλαμβανομένης εἰς ταύτας καὶ τῆς τελευταίας ἑξαμηνίας τοῦ παύσαντος ἔτους.	1537			
	4	Συνδρομὴ ἐγχωρίων ἐφημερίδων καθ' ὅλον τὸ ἔτος.	800			
	5	Δετικὰ βιβλίων τῆς Βουλῆς καὶ τοῦ ἀναγνωστηρίου.	500			
	6	Φωτισμὸς τοῦ καταστήματος τῆς Βουλῆς καὶ τοῦ ἀναγνωστηρίου καθ' ὅλην τὴν Σύνοδον . . .	400			
	7	Καυσόξυλα διὰ τὴν θέρμανσιν . .	50		3837	
		Ἐπισκευαὶ κλπ.				
Δ.	1	Διὰ τ' ἀγορασθέντα ἐπιπλα τῆς Βουλῆς, κατὰ τὴν κατάστασιν τοῦ προέδρου	750			
	2	Δι' ἐπισκευὴν τοῦ ἀναγνωστηρίου καὶ τῶν ἐν αὐτῷ σκευῶν, κατὰ τὴν αἴτησιν τοῦ Κ. ἐφόρου . .	372			
	3	Δι' ἀγορὰν τῶν ἐπίπλων τοῦ ἀναγνωστηρίου, κατὰ τὴν αἴτησιν τοῦ Κ. ἐφόρου	250		1772	
Ε	1	Δι' ἀπροσδοκήτους δαπάνας τῆς Βουλῆς, οἷον ἔξοδα ἀμαξῶν κλπ. .	250			
	2	Δι' ἐκτάκτους δαπάνας τοῦ προέδρου καθ' ὅλην τὴν σύνοδον . .	2000		2250	
		Καθυστεροῦντα.				
Ϛ.	1	Εἰς τὸν βιβλιοδέτην Ἀγγελόπουλον διὰ δετικὰ βιβλίων τῆς ϛ'. Συνόδου τῆς γ'. Περιόδου . . .	300			

2	Εἰς διαφόρους βουλευτὰς δι' ἀποζημιώσιν προλαβουσῶν συνόδων καὶ λοιπά	3000	
3	Εἰς τοὺς Χαράλ. Ἀναγνωστόπουλον καὶ Ἀντώνιον Κορνέλλιον, ὑπηρετήσαντας ὡς κλητῆρας πρὸ τοῦ παρόντος ἔτους	100	3100
	Τὸ ὅλον δραχ. . . .		226578

Ἀναγγελθέντος ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ φόρου τῶν ζώων καὶ μιλισσίων διὰ τὸ ἔτος 1855 νομοσχεδίου, λαβὼν τὸν λόγον ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἐξέθεκεν, ὅτι μετὰ πλείστης ἀναγνοὺς προσοχῆς τὴν ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς, παρατηρεῖ, ὅτι οὐδ' αὐτὸς ἐθεώρησε τέλειον τὸν ἰσχύοντα περὶ φόρου τῶν ζώων νόμον, ἀλλ' ἠναγκάσθη νὰ ὑποβάλῃ αὐτὸν ὡς εἶχε διὰ τὸ κατεπείγον τοῦ χρόνου, ἀναβαλὼν εἰς ἐποχὴν καταλληλοτέραν τὴν ἐπὶ τὸ ὅσον οἷόν τε τελειότερον μεταβολὴν τοῦ ἐπικρατοῦντος συστήματος. Νομίζει δὲ ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν πρέπει ν' ἀποδίδῃ μοιρᾶς εἰς ὑπάρχοντά τινα νόμον, καὶ ὅτι αἱ περὶ τροποποιήσεως νόμων δοθεῖσαι ὑποσχέσεις δὲν εἶναι τοσοῦτον ἔλλογοι, ὡς προσβάλλουσαι τὸ ὀφειλόμενον εἰς τοὺς νόμους σέβας, οἱοιδήποτε καὶ ἂν ὦσιν οὗτοι. Τὰ πρακτικὰ τῶν ἐθνικῶν συνελεύσεων γέμουσι τοιούτων ὑποσχέσεων, αἵτινες ὅμως δὲν ἐπραγματοποιήθησαν, καὶ διὰ τοῦτο ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ ἦναι ῥεϊδωλὴ εἰς τοιούτου εἴδους ὑποσχέσεις, ῥροντίζουσα, ὁσάκις δύναται, νὰ ἐπιφέρῃ καταλλήλους βελτιώσεις ἐπὶ τῶν ὑπαρχόντων νόμων, τεινούσας εἰς τὴν ἀνακούφισιν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ λαοῦ.

Ἐνησχολήθη δὲ ἰδίως ἡ ἐπιτροπὴ εἰς δύω τινά· ἀ. εἰς τὸ νὰ κανονίσῃ ἐπὶ τὸ τελειότερον τὰ τῆς ἀπαριθμήσεως, καὶ β'. εἰς τὸ νὰ προκαλέσῃ μεταβολὰς τῆς διαδικασίας ἐπὶ τῶν παραπόνων τῶν ἀπὸ τὴν τοποθέτησιν τῶν ποιμνίων ἐκπηγαζόντων. Καὶ καθ' ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὴν ἀπαρ θμησιν παρατηρεῖ, ὅτι τὸ σύστημα τῶν δηλώσεων εἰσήχθη μετὰ τὰ δύω ἄλλα, τὸ τῆς ἐνοικιάσεως καὶ τῆς ἀπαριθμήσεως, θεωρηθὲν ὡς καταλληλότερον καὶ διὰ τοῦτο ἐπεκτάθεν καὶ ἐπὶ ἄλλων φόρων. Τὸ σύστημα τοῦτο ἀποδεικνύει τρανῶς τὴν ὁποίαν πρὸς τὸν λαὸν ἔχει ἡ κυβέρνησις καλὴν πίστιν· νομίζει δὲ ὅτι διὰ τοῦ μέσου τούτου προκαλεῖ καὶ τὴν ἐκ μέρους τῶν φορολογουμένων καλὴν πίστιν, καὶ ὅτι ἐνταῦθα ἐφαρμόζεται καταλλήλως τὸ τοῦ Εὐαγγελίου «κρούετε καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν.»

Καθ' ὅλον δὲ τὸ διάστημα, καθ' ὃ οὗτος διαχειρίζεται τὴν δημόσιαν περιουσίαν, ἐπροσπάθησε ν' ἀποφύγῃ ὅσον ἦτον δυνατὸν τὴν ἀπαρίθμησιν, νὰ περιορίσῃ τὰ ἐπιβαρύνοντα τὸν φορολογούμενον ἔξοδα καὶ νὰ καταστήσῃ τὴν δήλωσιν ἀληθῆ καὶ ἀνόθευτον, ὡς τοῦτο ἀποδεικνύεται ἐκ διαφόρων ἐγκυκλίων, (ἀνέγνω δ' ἐνταῦθα μίαν μὲν ἀπὸ 2 Δεκεμβρίου π. ε. ἑτέραν ἀπὸ 3 Ἰανουαρίου καὶ ἄλλην ἀπὸ 21 Φεβρουαρίου ε. ε.) ἐκ τῶν ὁποίων πληροφορεῖται ἡ Βουλὴ ὅτι οὐδ' αὐτὸς ἀποδέχεται τὸ σύστημα τῆς ἀπαριθμήσεως ὡς μὴ καταλιπτικὸν, καὶ διὰ τοῦτο καὶ θέλει καὶ προσπαθεῖ ν' ἀνεύρῃ σύστημα ὅσον τὸ δυνατὸν ἀνώδυνον διὰ τὸν λαόν.

Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰ τῆς διαδικασίας, ἡ Κυβέρνησις προκληθεῖσα καὶ ὑπὸ ἐκθέσεων διαφόρων νομαρχῶν, ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸ περὶ ἐνοικιάσεως τῶν ἐθνικῶν λιβαδίων ἀντικείμενον καὶ μελετήσασα αὐτὸ, ἐλπίζει ταχέως νὰ ἔλθῃ εἰς ἐπιτυχῆ τοῦ σπουδαίου τούτου ἀντικειμένου λύσιν. Τὸ ἐπικρατοῦν τῆς διαδικασίας σύστημα οὐδ' αὐτὸς θεωρεῖ ὡς κατάλληλον καὶ λυπεῖται διότι ἀναγκάζεται νὰ προσάψῃ μοιρὴν εἰς ὑπάρχοντα νόμον, ἀλλ' ἐπικρίνων τὸ σύστημα τοῦτο, παρατηρεῖ ἑνταυτῷ, ὅτι ὁ χρόνος τοσοῦτον ἐπείγει, ὥστε ἂν δὲν ἐπιψηφίσῃ ἡ Βουλὴ σήμερον τὸν προκείμενον νόμον, αὔριον δὲ ἡ Γερουσία, καὶ ἂν δὲν ἀποσταλῇ τὴν δευτέραν εἰς τὰς ἐπαρχίας, θέλουν προκύψει συνέπειαι δυσάρεστοι διὰ τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου. Ἐντὸς δὲ τριῶν μηνῶν ἴσως εὑρεθῇ εἰς θέσιν νὰ παρουσιάσῃ εἰς τὴν Βουλὴν σύστημα διαδικασίας τελειότερον. Ἐκτὸς δὲ τούτου διὰ τῆς βραδύτητος καθιστῶμεν τὴν ἀπαρίθμησιν κανόνα γενικὸν, καὶ κινδυνεύομεν νὰ ὑποπέσωμεν εἰς ἄτοπα, τὰ ὁποῖα ζητοῦμεν ν' ἀποφύγωμεν.

Παρατηρῶν δὲ τελευταῖον, ὅτι παρεδέχθη τὸ σύστημα τοῦ νὰ ἐνεργῶνται αἱ ἀπαριθμήσεις ὑπ' αὐτῶν τῶν ἰδίων ἐφόρων πρὸς ἀποφυγὴν καταχρήσεων καὶ καταπιέσεων ἐκ μέρους τῶν ἀπαριθμητῶν, παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν νὰ ἐπιψηφίσῃ ὡς ἔχει τὸ προκείμενον νομοσχέδιον.

Ἀπήντησεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι κατὰ τῶν τροπολογιῶν τῆς ἐκθέσεως μόνον τὸ κατεπεῖγον ἀντέταξεν ὁ ὑπουργὸς, ὄντινα καὶ εὐχαριστεῖ, διότι συνεφώνησε μετὰ τῆς ἐπιτροπῆς ὡς πρὸς τὸ ἀτελὲς τοῦ ἰσχύοντος νόμου. Ἀλλὰ καὶ τὸν φόβον αὐτὸν μὴ ἐκ τῆς βραδύτητος πάθωσι τοῦ δημοσίου τὰ συμφέροντα, θέλει ἀποδείξει ἀβάσιμον, καθ' ὅσον ὁ ὑπουργὸς ἐβεβαίωσε διὰ τῶν ἀναγνωσθεισῶν ἐγκυκλίων του ὅτι διέταξεν ἤδη τὴν ἔναρξιν

τῶν δηλώσεων, ἡ δ' ἐπιτροπὴ διὰ τῆς ἐκθέσεως μηδόλως ἐγγίζουσα τὸ ἐπικρατοῦν τῶν δηλώσεων σύστημα, περιστρέφεται εἰς μόναν τὰς ἀπαριθμήσεις, αἵτινες μόλις τὸν Μάϊον ἐνεργοῦνται, καὶ ἐπομένως οὐδεμίαν ἔχει ἐπιρροὴν ἡ βραδύτης ἐπὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῶν δηλώσεων. Ἄλλως τε καὶ ἂν θεωρηθῇ κατεπείγων ὁ περὶ ζώων νόμος, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς τοιοῦτος οὐδ' ὁ τῶν μελισσίων οὐδ' ὁ τῶν χοίρων, καὶ ἐπομένως ὁ ὑπουργὸς ὤφειλε νὰ φέρῃ ἰδίαν διὰ τὴν φορολογίαν τῶν ζώων νόμον, καὶ ν' ἀπαιτήσῃ τότε κατεπειγόντως τὴν συζήτησίν του. Ἀφ' οὗ ὅμως ἤνωσεν ὅλα αὐτὰ τὰ ἀντικείμενα εἰς ἕνα νόμον καὶ ἀφ' οὗ ἤδη διέταξε τὴν ἔναρξιν τῶν δηλώσεων, νομίζει ὅτι ἡ Βουλὴ ὀφείλει νὰ μὴ σπεύσῃ εἰς τὴν παραδοχὴν τοῦ παρουσιασθέντος νόμου, καθ' ὅσον μάλιστα γνωρίζομεν ὅτι ὁ τοσοῦτον εὐάγωγος ἑλληνικὸς λαὸς δὲν θέλει ἀρνηθῇ νὰ παρουσιάσῃ τὰς δηλώσεις του διὰ τὴν ἔλλειψιν νόμου, ἔχει δὲ μάλιστα οὗτος πληροφορίας, ὅτι εἰς τὴν ἐπαρχίαν του ἔρχισαν ἤδη οἱ κτηνοτρόφοι μετὰ προθυμίας μεγίστης νὰ κάμνωσι τὰς δηλώσεις των.

Καὶ εἶπε μὲν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι προσπαθεῖ ν' ἀποφεύγῃ τὰς ἀπαριθμήσεις καὶ ὅτι πρὸς πλειοτέραν ἐγγύησιν παρεδέχθη τὸ σύστημα τοῦ νὰ ἐνεργῶνται αὗται ὑπὸ τῶν ἰδίων ἐφόρων, ἀλλὰ τὸ παρατηρεῖ, ὅτι τὸ μέτρον τοῦτο πλειότερον θέλει καταπιέσει τοὺς φορολογουμένους, καὶ περὶ τούτου ἔχει πρόχειρον τὴν ἐπομένην περίστασιν, λαβοῦσαν χώραν εἰς τὴν ἐπαρχίαν Καρυστίας. Κατὰ τὸ ἔτος **1851** ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος ἀπέστειλε τὸν βοηθόν του διὰ νὰ τὸν ἀντιπροσωπεύσῃ κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς ἀπαριθμήσεως· οὗτος δὲ παραλαβὼν μεθ' ἑαυτοῦ ἅπαντας τοὺς ἀπαριθμητὰς καὶ ὁπλοφόρους, εἴκοσι καὶ πέντε τὸν ἀριθμὸν, μετέβη εἰς τὸν δῆμον Καρυστίας, ὅπου, χωρὶς νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὸν δήμαρχον, ἀπέστειλε τοὺς μεθ' ἑαυτοῦ νὰ ἐνεργήσωσι τὴν ἀπαρίθμησιν καὶ συγχρόνως προσεκάλεσε τοὺς δύω ἀπεσταλμένους τοῦ δήμου νὰ παρακολουθήσωσι τοὺς ἀπαριθμητάς. Ἀλλ' οὗτοι δὲν ἠδύναντο νὰ παρίστανται συγχρόνως εἰς τὰ διάφορα μέρη, ὅπου διασπαρὲν τὸ προσωπικὸν, ἐνήργει ἀπαρίθμησιν, καὶ ἐπομένως συνετάχθησαν τὰ πρωτόκολλα κατὰ τὴν αὐθαίρετον θέλησιν τῶν ἀπαριθμητῶν πρὸς βλάβην καὶ καταπίεσιν τῶν φορολογουμένων.

Αἱ ἐγγυήσεις λοιπὸν δὲν εὑρίσκονται εἰς τὸ μέτρον, τὸ ὁποῖον παρεδέχθη ὁ ὑπουργὸς, ὄχι διότι καταχρῶνται οἱ ἔφοροι, ἀλλὰ διότι δὲν δύνανται αὐτοπροσώπως νὰ μεταβαίνωσιν εἰς μέρη ἀπότομα πρὸς ἀνακάλυψιν ὑποκρυπτομένων ποιμνίων, καὶ ἐπομένως ἀνάγκη ν' ἀνεύρωμεν ἄλλας ἀσφαλεστέρας ἐγγυήσεις. Ἄλλως τε ἀφ' οὗ, κατὰ τὸν νόμον, οἱ δῆμοι ἀπολαύουσι τοῦ δικαιώματος νὰ πέμπωσι δύω ἀπεσταλμένους των, οἵτινες νὰ συνοδεύωσι τοὺς ἀπαριθμητὰς καὶ συνυπογράφωσι τὰ πρωτόκολλα πρὸς ἀποφυγὴν καταχρήσεων, πῶς συμβιβάζεται ἡ διάταξις αὕτη μ' ἐκείνην, κατὰ τὴν ὁποίαν τὰ πρωτόκολλα εἰσὶν ἐκτελεστὰ καὶ ἐν ἐρήμοις μόνον τὰς ὑπογραφὰς τῶν ἀπαριθμητῶν καὶ ὁπλοφόρων; Ἐντεῦθεν ἠναγκάσθη ἡ ἐπιτροπὴ νὰ φέρῃ τροποποιήσεις τινὰς ἐπὶ τοῦ μέρους τούτου τοῦ νόμου, ἐξασφαλιζούσας τοὺς φορολογουμένους, διότι εἰξεύρομεν ὅτι πολλοὶ ποιμένες ἠναγκάσθησαν ἐκ τῶν καταπιέσεων ν' ἀπαλλατριώσωσι τὰ ποίμνιά των, ἐν ᾧ ἡ κτηνοτροφία παρέχει εἰς τὸ δημόσιον σημαντικὴν καὶ σταθερὰν φορολογίαν.

Μετέβαλε δὲ ἡ ἐπιτροπὴ καὶ τὸν χρόνον τῶν δηλώσεων διὰ τὰ μελίσσια, διότι κατὰ τὸν Ἰούλιον, ὅτε γίνονται σήμερον αἱ δηλώσεις, ὁ μελισσοτρόφος μεταφέρει τὰ μελίσσιά του πρὸς βοσκὴν εἰς ἄλλους δήμους, ὅπου καὶ κάμνει τὴν δήλωσίν του· κατὰ δὲ τὸν Σεπτέμβριον ἐπαναφέρει αὐτὰ εἰς τοὺς μελισσῶνας, καὶ ἐπειδὴ τότε ἐνεργεῖται ἡ ἀπαρίθμησις, ὁ ἀπαριθμητὴς μὴ παραδεχόμενος τὴν εἰς ἄλλον δῆμον γενομένην δήλωσιν, θεωρεῖ τὸ μελίσσιον ὡς μὴ δηλωθὲν καὶ συντάσσει περὶ τούτου πρωτόκολλον, ὑποχρεῶν οὕτω τὸν μελισσοτρόφον εἰς διπλῆν φορολογίαν.

Μεταβὰς ἐπομένως εἰς τὸ περὶ νομῶν ἀντικείμενον, προσέθηκεν, ὅτι ὁ ὑπουργὸς ὡμολόγησε τὸ ἀτελὲς τῶν ἰσχυουσῶν διατάξεων, καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἐπιτροπὴ ἀφαιρέσασα ἐκ τῆς διαδικασίας τὴν μέσην τάξιν, ἤνωσε τὰς δύω δημοσίας ἀρχὰς, τὸν ἔπαρχον καὶ ἔφορον, εἰς τὸν σύλλογον τὸν ὑπὸ τῶν δημάρχων καὶ τῶν προέδρων τῶν δημοτικῶν συμβουλίων συγκροτούμενον, καὶ πρὸς πλειοτέραν ἀσφάλειαν ἀνέθηκεν εἰς τὸν ὑπουργὸν τὴν ἐκδίκασιν τῶν παραπόνων.

Νομίζει λοιπὸν ὅτι ἄνευ βλάβης τῶν συμφερόντων τοῦ δημοσίου δυνάμεθα σήμερον νὰ προβῶμεν εἰς τὴν συζήτησιν τῶν τροπολογιῶν τῆς ἐπιτροπῆς.

Ὑποστηρίζων δὲ τὴν ἔκθεσιν καὶ ἕτερον μέλος τῆς ἐπιτροπῆς ἐπήνεγκεν, ὅτι διὰ τὸ κατεπεῖγον ἡ Βουλὴ πρέπει νὰ παραδεχθῇ σήμερον ὡς ἔχει τὸ νομοσχέδιον, τὰς δὲ παρατηρήσεις τῆς ἐπιτροπῆς νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὁ ὑπουργὸς εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ διὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος συνταχθησομένου νόμου.

Καὶ ἄλλου δὲ συμφωνήσαντος μετὰ τῆς ἀνωτέρω γνώμης, ἡ Βουλὴ ἐθεώρησε περαιωθεῖσαν τὴν συζήτησιν, καὶ οὕτω γενομένης ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Στ. Δοκοῦ καὶ Γ. Πανοπριφτοπούλου, συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 83.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ φόρου ἐπὶ τῶν ζώων καὶ μελισσίων, Ναὶ ἢ ὄχι ; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Λουκᾶς Λόντος	Σταμάτιος Μήτσας . . . Ν
Δημήτριος Ὀρεινός . . . Ν	Δημήτριος Ζῶτος . . . . Ν
Ἀντώνιος Βενιζέλος . . . Ν	Γεώργιος Ἰω. Γιαλδάσης . Ν
Πέτρος Καμπάνης	Νικόλαος Γρανίτσας . . . Ν
Νικόλαος Π. Καΐρης . . . Ν	Λύσανδρος Βιλαέτης . . . Ν
Ἀναγνώστης Γιαννουλίδης .	Σ. Χ. Στεφανόπουλος . . . Ν
Δημήτριος Τσόκρης . . . Ν	Ἀνδρέας Λύγερινὸς . . . . Ν
Γεώργιος Τσόκρης . . . . Ν	Σόλων Κρεστενίτης . . . Ν
Νικόλαος Ἰατρός . . . . Ν	Δημήτριος Ἀθανασίου . . . Ν
Σκαρλάτος Σοῦτσος . . . Ν	Γεώργιος Διαμάντης . . . Ν
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς . Ν	Ν. Δελένδας . . . . .
Ἀνδρέας Μεταξᾶς	Δ. Γαβρᾶς . . . . . Ν
Σταῦρος Βλάχος	Ν. Βαρβαρῆγος . . . . . Ν
Ἀνδρέας Ἴσκος	Θραα. Α. Ζαΐμης . . . . .
Σωτήριος Στράτος	Ἀεων. Ν. Πετμεζᾶς . . .
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς . . .	Χ. Θεοχαρόπουλος . . . Ν
Φίλων Φίλωνος	Ἠλ. Παπαδαῖος . . . . Ν
Ἀντώνιος Φ. Γρίβας	Ἀθαν. Δανηλόπουλος . . .
Νικόλαος Τσέλιος . . . . Ν	Γρηγόριος Κορφιωτάκης . .
Κωνστ. Γριβογεώργης . . Ν	Ἰωάννης Ζάρκος . . . . Ν
Δ. Π. Πετροπουλάκης . . Ν	Κωνστ. Δημητριάδης . . . Ν
Γεώρ. Δ. Τσιγκουράκος . . Ν	Βελ. Νικολαΐδης . . . .
Ἀναγνώστης Παπαθανασίου . Ν	Ἰωάννης Μπαλάφας . . .
Γεώργιος Κονδύλης . . . Ν	Πέτρος Δελιγιάννης . . .
Ἐλευθέρ. Καλογερᾶς	Γ. Α. Ἀντωνόπουλος . . . Ν
Ἰωάννης Ἀποστολίδης . . .	Κωνστ. Ἀαμπρινόπουλος . . Ν
Βασίλειος Νώνης . . . . Ν	Νικόλαος Μπούκουρας . . Ν

Π. Κολποδίνος . . . . Ν	Γρηγόρ. Πατριαρχέας . . .
Ἐμ. Ἀντίπας	Π. Χριστόπουλος . . . . Ν
Γεώρ. Πανοπριφτόπουλος . Ν	Π. Κανελλόπουλος . . . . Ν
Μιχαὴλ Τριανταφυλλόπουλος .	Νικόλ. Μοσχούλας . . . Ν
Χρῆστος Ῥάγκος . . . . Ν	Σπ. Πήλληκας . . . . .
Εὐθ. Κανελλόπουλος . . Ν	Νάκος Πανουργιᾶς . . . Ν
Ἐμμ. Τσοῦχλος . . . . . Ν	Κωνστ. Βλάμης . . . . . Ν
Νικόλαος Ματθαίου	Εὐθ. Κεχαγιᾶς . . . . . Ν
Σ. Κοπανίτσας	Σιδέρης Πράτσικας . . . Ν
Ἐμμ. Μελετόπουλος . . . Ν	Παν. Πατρινός . . . . . Ν
Α. Κορφιωτάκης	Χρ. Τσαλαμιδᾶς . . . . Ν
Γεώρ. Γιατράκος . . . . Ν	Περικλῆς Καλαμογδάρτης . Ν
Λουκᾶς Στεφάνου . . . . Ν	Νικόλαος Α. Χ. Ἀναργύρου .
Ἰω. Παπαλουκόπουλος . . Ν	Ν. Α. Μπότασης . . . . .
Ἰω. Ν. Ταμπακόπουλος . . Ν	Δ. Καλλέργης . . . . .
Γ. Ν. Ῥεβελιώτης	Κ. Δαρειώτης . . . . .
Π. Βάρβογλης . . . . . Ν	Ἰω. Σκαβέντζος . . . . . Ν
Β. Π. Δημητρακόπουλος . .	Γ. Νικολάου . . . . .
Ἀναγν. Δεδόπουλος . . . Ν	Γεώργιος Ναύτης . . . . Ν
Α. Μαυροειδὴς . . . . . Ν	Μιχαὴλ Σολωμὸς . . . . Ν
Γ. Κεφάλας . . . . . Ν	Ἀν. Ῥενουάρδος . . . . . Ν
Ἀναγν. Τσάκας . . . . Ν	Ἰωάννης Σαγρέδος . . . . .
Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος .	Παναγ.-Ψάθης . . . . . Ν
Κωνστ. Ἰω. Κουρκουμέλης . Ν	Νικόλαος Νάζος . . . . Ν
Ἀλέξ. Κουμουνδοῦρος . . Ν	Ἀναγ. Παπατσώνης . . . .
Παναγ. Παπατσώνης . . .	Δημ. Πολυχρονόπουλος . . .
Ἰωάννης Προβιλέγιος . . .	Κυριάκος Πονηρόπουλος . .
Ἰωάννης Ταταράκης . . . Ν	Γεώργιος Ι. Σταΐκος . . . .
Σ. Βαρότσης . . . . . Ν	Α. Κιζάνης . . . . . Ν
Π. Χρυσοβέργης . . . . Ν	Παντολέων Κουντουριώτης . Ν
Α. Παπαδημητριάδης . . Ν	Δημήτριος Βουδούρης . . . Ν
Δ. Κοκοτάκης . . . . . Ν	Σταμάτιος Γ. Δοκός . . . Ν
Ἰωάννης Ἀμβροσιάδης . . . Ν	Μ. Χουρμούζης . . . . . Ν
Ἰωάννης Εὐσταθίου . . .	Καλαμάρας Τσουκαλᾶς . . Ν
Γ. Μαδεμοχωρίτης . . . Ν	Γεώργιος Ῥιζόπουλος . . . Ν
Γεώργιος Μπάνης	Εὐαγγέλης Κοντογιάννης . Ν
Νικόλαος Πιεράκος	Αὐγερινὸς Ἀδέρωφ . . . .
Γερμανὸς Μαυρομιχάλης . .	Νικόλαος Β. Μπουδούρης . .
Δημήτριος Πουλικάκος . . .	Α. Μάνσταρης. . . . . Ν

Ἀνεγνώσθη εἶτα τὸ 1 καὶ μοναδικὸν ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ τροπολογία τῆς ἐπιτροπῆς, τὴν ὁποίαν ἡ Βουλὴ, ἐρωτηθεῖσα, ἀπέρριψε μὴ ἀναστᾶσα καὶ παρεδέχθη τὸ ἄρθρον κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἔχον οὕτως·

ΟΘΩΝ κτλ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

Ὁ ἀπὸ 5 Σεπτεμβρ. 1853 ΣΜΕ΄. νόμος περὶ φορολογίας τῶν ζώων καὶ ὁ ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἡμερομηνίαν ΣΜΔ΄. περὶ φορολογίας τῶν μελισσίων διὰ τὸ **1854** ἔτος, καθὼς καὶ ὁ ἀπὸ 3 Μαρτίου **1854** ΣΞΓ΄. περὶ τοῦ χρόνου τῆς δηλώσεως τῶν ζώων, ἰσχύουν ἀπαραλλάκτως καὶ διὰ τὸ **1855**, καὶ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν θέλει ἐνεργηθῇ καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἡ βεβαίωσις καὶ ἡ εἴσπραξις τῶν ἐν αὐτοῖς προσδιοριζομένων φόρων, ὡς καὶ ἡ βεβαίωσις τοῦ φόρου τῶν χοίρων διὰ τὸ **1856** ἔτος.»

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφηφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Π. Χρυσοβέργην καὶ Ἐμ. Μελετόπουλον, συνήχθη, κατὰ τὸ ὡδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ σύνολον διὰ ψήφων 75 κατὰ 2. Ἔχει δὲ ὡς ἀνωτέρω κατεχωρίσθη.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν

Ἐπὶ τοῦ ἓξῆς ζητήματος·

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου περὶ φόρου ἐπὶ τῶν ζώων καὶ μελισσίων, Ναὶ ἢ ὄχι;»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

Λουκᾶς Λόντος	Σωτήριος Στράτος . . . .
Δημήτριος Ὁρεινός . . . . N	Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς . . .
Ἀντώνιος Βενιζέλος . . . . N	Φίλων Φίλωνος . . . . .
Πέτρος Καμπάνης	Ἀντώνιος Φ. Γρίβας . . . .
Νικόλαος Η. Καΐρης . . . N	Νικόλαος Τσέλιος . . . . N
Ἀναγνώστης Γιαννουλίδης . .	Κωνστ. Γριβογεώργης . . N
Δημήτριος Τσόκρης . . . . N	Δ. Π. Πετροπουλάκης . . .
Γεώργιος Τσόκρης . . . . N	Γεώρ. Δ. Τσιγκουράκος . . N
Νικόλαος Ἰατρός . . . . N	Ἀναγν. Παπαθανασίου . . N
Σκαρλάτος Σοῦτσος . . . N	Γεώργιος Κανδύλης . . . N
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς . . N	Ἐλευθέριος Καλογερᾶς . . .
Σταῦρος Βλάχος	Ἰωάννης Ἀποστολίδης . . .
Ἀνδρέας Ἴσκος	Βασίλειος Νώνης . . . . N

Σταμάτ. Μήτσας . . . . N	Ἰω. Παπαλουκόπουλος . . N
Δ. Ζῶτος . . . . . N	Ἰω. Ν. Ταμπακόπουλος . N
Γ. Γιολδάσης . . . . . N	Γ. Ν. Ῥεβελιώτης . . . .
Ν. Γρανίτσας . . . . . N	Παναγιώτης Βάρβογλης . . N
Λύσανδρος Βιλαέτης . . N	Β. Π. Δημητρακόπουλος . .
Σ. Χ. Στεφανόπουλος . . .	Ἀναγ. Δεδόπουλος . . . . N
Ἀνδρέας Αὐγερινὸς . . . . N	Α. Μαυροειδὴς . . . . N
Σόλων Κρεστενίτης . . . N	Γ. Κεράλας . . . . . N
Δημήτριος Ἀθανασίου . . .	Ἀναγ. Τσάκας . . . . .
Γεώργιος Διαμάντης . . . N	Ἀλέξ. Μαυροκορδάτος . . .
Ν. Δελένδας	Κωνστ. Ἰω. Κουρκουμέλης . N
Δ. Γαβρᾶς . . . . . N	Ἀλέξανδρος Κουμουνδοῦρος . .
Ν. Βαρβαρῆγος	Παναγ. Παπατσώνης . . .
Θρασύβουλος Ζαΐμης . . N	Ἰω. Προβιλέγιος . . . . .
Λεωνίδ. Ν. Πετμεζᾶς . . N	Ἰω. Ταταράκης . . . . . N
Χαρίλαος Θεοχαρόπουλος . N	Σ. Βαρότσης . . . . .
Ἠλίας Παπαδαῖος	Π. Χρυσοβέργης . . . . N
Ἀθαν. Δανηλόπουλος . . .	Α. Παπαδημητριάδης . . N
Γρηγόριος Κορφιωτάκης . .	Δ. Κοκοτάκης . . . . . N
Ἰωάννης Ζάρκος . . . . N	Ἰωάννης Ἀμβροσιάδης . N
Κωνσταντῖνος Δημητριάδης . O	Ἰωάννης Εὐσταθίου . . . .
Βελισ. Νικολαΐδης	Γεώργ. Μαδεμοχωρίτης . . N
Ἰωάννης Μπαλάφας	Γεώργ. Μπάνης . . . . .
Πέτρος Δελιγιάννης . . . N	Νικόλαος Πιτράκος . . . .
Γ. Α. Ἀντωνόπουλος . . . N	Γερμανὸς Μαυρομιχάλης . .
Κωνστ. Λαμπρινόπουλος . . N	Δημήτριος Πουλικάκος . . .
Νικόλαος Μπούκουρας . . N	Γρηγόριος Πατριαρχέας . . .
Π. Καλπαδῖνος . . . . . N	Π. Χριστόπουλος . . . . N
Ἐμ. Ἀντίπας	Π. Κανελλόπουλος . . . N
Γ. Πανοπιρτόπουλος . . N	Νικόλαος Μοσχονᾶς . . N
Μιχαὴλ Τριανταφυλλόπουλος.	Σπ. Πηλλήκας . . . . .
Χρῆστος Ράγκος . . . . N	Ν. Παναυργιᾶς . . . . . N
Εὐθ. Κανελλόπουλος . . . N	Κωνσταντῖνος Βλάμης . . N
Ἐμμανουὴλ Τσοῦχλος . . N	Εὐθ. Κεχαγιᾶς . . . . . N
Νικόλαος Ματθαίου	Σιδέρης Πράτσικας . . . N
Σ. Κοπανίτσας	Π. Πατρινὸς . . . . . N
Ἐμμ. Μελετόπουλος . . . N	Χρ. Τσαλαμιδᾶς. . . . . N
Α. Κορριωτάκης	Περικλῆς Καλαμογδάρτης . N
Γ. Γιατράκος . . . . . N	Νικόλαος Α. Χ. Ἀναργύρου .
Λουκᾶς Στεφάνου . . . . N	Ν. Α. Μπότασης . . . . .

Δ. Καλλέργης	Γεώργιος Ι. Σταΐκος . . . .
Κ. Δαρειώτης	Α. Κιζάνης . . . . . Ν
Ἰω. Σκαβέντζος . . . . Ν	Παντολέων Κουντουριώτης . Ν
Γ. Νικολάου	Δημήτριος Βουδούρης . . .
Γεώργιος Ναύτης . . . . Ν	Σταμάτιος Γ. Δοκός . . . Ν
Μιχαὴλ Σολωμός . . . . Ν	Μ. Χουρμούζης . . . . . Ο
Ἀν. Ρενουάρδος . . . . . Ν	Καλαμάρας Τσουκαλᾶς . . Ν
Ἰωάννης Σαγρέδος	Γεώργιος Ριζόπουλος . . . Ν
Παναγιώτης Ψάθης . . . Ν	Εὐαγγέλης Κοντογιάννης . Ν
Νικόλαος Νάζος . . . . Ν	Λύγερινὸς Λέβερωρ . . . .
Ἀναγνώστης Παπατσώρης . .	Νικόλαος Β. Μπουδούρης . .
Δημ. Πολυχρονόπουλος . . .	Α. Μάντσαρης . . . . . Ν
Κυριάκος Πονηρόπουλος . . .	

Ὁ δὲ πρόεδρος ἀναγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς Βουλῆς, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 2 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. Α. ΖΑΪΜΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Εὐθ. Κεχαγιᾶς.
Π. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΣ'.

Τῆς 26 Φεβρουαρίου 1855.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Παρετήρησέ τις, ὅτι ἡ Βουλὴ εἶναι συνδρομητὴς διαφόρων ξένων ἐφημερίδων καὶ συγγραμμάτων, ἅτινα πρὸ τῆς πυρπολήσεως τοῦ καταστήματος συνεκεντροῦντο εἰς τὸ ἀναγνωστήριον, ὅπου προσήρχοντο καὶ βουλευταὶ καὶ ἄλλοι πολῖται πρὸς ἀνάγνωσιν. Ἀλλ' ἐρωτήσας ἤδη τὸν βιβλιοφύλακα, ἐπληροφορήθη ὅτι δὲν στέλλονται πλέον ἐκεῖ οὔτε ἐφημερίδες οὔτε συγγράμματα περιοδικά, καὶ διὰ τοῦτο παρακαλεῖ τὸν πρόεδρον νὰ διατάξῃ νὰ πέμπωνται τοῦ λοιποῦ ὅλα ταῦτα εἰς τὴν Βουλὴν μέχρι τῆς ἐπισκευῆς τοῦ ἀναγνωστηρίου. Ἐπισκευασθέντος δὲ

τούτου, νὰ συγκεντρῶνται μὲν ἐκεῖ ὡς καὶ πρότερον, νὰ στέλλωνται δὲ καὶ εἰς τὴν Βουλὴν μία τῶν ξένων ἐφημερίδων.

Ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει δὲ τοῦ προέδρου συναινεσάσης τῆς Βουλῆς εἰς τὴν ἀνωτέρω πρότασιν τοῦ βουλευτοῦ Ἠλείας, παρελθὼν ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργείου, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτῆς, ἔχουσαν οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ἡ ἐκ τῶν τμημάτων τῆς Βουλῆς εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ ὑποβληθὲν εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν τῆς Βουλῆς νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ 189,750 ἐπὶ τῶν ἐξόδων τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1854, καὶ μελετήσασα τοὺς ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν λόγους, εἰς τοὺς ὁποίους στηρίζεται ἡ ἀνάγκη τῆς προκειμένης πιστώσεως καὶ τοὺς ὁποίους θεωρεῖ ἀποχρώντως δικαιολογοῦντας αὐτήν, γνωμοδοτεῖ τὴν παραδοχὴν τοῦ νομοσχεδίου ὁλοσχερῶς.

Ἀθῆναι, τῇ 26 Φεβρουαρίου 1855.

Ἡ Ἐπιτροπή

Ι. Ζάρκος.	Α. Ῥενουάρδος.
Μ. Χουρμούζης.	Α. Ν. Πετμεζᾶς.
Ν. Α. Νάζος.	Ὁ Εἰσηγητὴς
	Π. Κολποδῖνος.»

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος παρακαλέσας τοὺς εἰσηγητὰς τῶν διαφόρων ἐπιτροπῶν νὰ ἐνασχοληθῶσιν εἰς τὴν σύνταξιν τῶν ἐκθέσεων ἐπὶ τῶν ὑποβληθέντων νομοσχεδίων, καὶ ἀναγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς προσεχοῦς δευτέρας τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ Σώματος, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 1. Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. Α. ΖΑΪΜΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Εὐθ. Κεχαγιᾶς.
Π. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΖ'.

Τῆς 28 Φεβρουαρίου 1855.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους

τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ προέδρου ἐχορήγησεν ἡ Βουλὴ ἑξαμηνιαίαν ἄδειαν ἀπουσίας εἰς τὸν βουλευτὴν Σ. Σοῦτσον, ἵνα μεταβῇ ἐκτὸς τοῦ κράτους δι' ὑποθέσεις του.

Ἀναγγελθέντος ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς Βουλῆς διὰ τὴν ἐνεστῶσαν Σύνοδον, ἀνεγνώσθη τὸ **1** ἄρθρον τοῦ α. κεφαλαίου, τὸ ὁποῖον, μηδεμιᾶς ἐπενεχθείσης παρατηρήσεως, ἐγένετο δεκτὸν δι' ἀναστάσεως, ἔχον οὕτω·

Κεφάλ. Α'.

«Ἄρθρ. 1. Ἀποζημιώσεις τῶν ΚΚ. βουλευτῶν, κατὰ τ' ἄρθρα **67** καὶ **68** τοῦ Συντάγματος, ἐπὶ μῆνας πέντε ἤτοι, ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου μέχρι τέλους Μαΐου **1855** . . . . **147,408.**»

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ 2 ἄρθρου, λαβὼν τὸν λόγον ἐξέθηκεν εἰς τῶν βουλευτῶν Σύρου, ὅτι πᾶσα δαπάνη τῆς Βουλῆς, ὡς καὶ τῆς ἐν γένει ὑπηρεσίας, πρέπει ἀναμφιβόλως νὰ στηρίζηται εἰς νόμιμόν τινα λόγον· ἀλλ' ἐνῷ σημειοῦται ἐνταῦθα ἡ ἀποζημίωσις τῆς ἐπὶ **40** ἡμέρας γενομένης ἀναβολῆς, δὲν εὑρίσκει οὐδένα λόγον, ἐφ' ᾧ στηρίζεται ἡ ἀπαίτησις. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι, κατὰ τὸ **67** ἄρθρον τοῦ Συντάγματος, οἱ ἐκπληρώσαντες τὰ χρέη των βουλευταὶ λαμβάνουσιν ὡρισμένην ἀποζημίωσιν καθ' ὅλην τὴν σύνοδον, ἀλλ' ἐνταῦθα ἐγένετο μὲν ἡ ἔναρξις τῇ 25 Ὀκτωβρίου, ἐπῆλθεν ὅμως διὰ λόγους γνωστοὺς ἡ τῶν τεσσαράκοντα ἡμερῶν ἀναβολή. Γεννᾶται ἑπομένως τὸ ζήτημα, ἂν κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο πρέπει ν' ἀποζημιωθῶσι πάντες οἱ βουλευταί. Παρατηρεῖ δὲ, ὅτι γενομένης καὶ ἄλλοτε τοιαύτης ἀναβολῆς, συνεστήθη ἐπιτροπή τις νομομαθῶν, ἐν οἷς καὶ ὁ ἀγορεύων, ἵνα λύσῃ τὸ μνησθὲν ζήτημα. Ἡ ἐπιτροπὴ λοιπὸν πολυειδῶς ἐρευνήσασα τοῦτο, εὗρε μόνον ὅτι, κατὰ τὸ Σύνταγμα τοῦ Βελγίου καὶ τῆς Ἀμερικῆς, ἔχουσι τὸ δικαίωμα τῆς ἀποζημιώσεως μόνοι οἱ ἐλθόντες νὰ ἐκπληρώσωσι τὰ καθήκοντά των βουλευταί, διότι ἐγκαταλείψαντες πᾶν ἄλλο συμφέρον, ἔσπευσαν νὰ παρευρεθῶσιν ἐγκαίρως. Ἡ ἐπιτροπὴ λοιπὸν ὁμοφώνως ἀπεφήνατο τότε ὅτι ἀνήκει μὲν ἀποζημίωσις, ἀλλ' εἰς μόνους τοὺς ἐκπληρώσαντας τὰ καθήκοντά των. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲ ὁ βουλευτὴς, ὁ ἀρίστων ἐκφράσας πᾶν συμφέρον καὶ προστρέχομενος εἰς τὰ χρέη του, ἐξεπλήρωσεν ἤδη ταῦτα, διότι ἂν διὰ τὴν ἀπουσίαν βουλευτῶν ἄλλων ἢ διὰ περιστάσεις ἐκτάκτους δὲν ἐπιλήφθη τῶν ἔργων του, ἐκ τούτου δὲν ἕπεται ὅτι παρών, δὲν πρέπει ν' ἀποζημιωθῇ. Τὴν ἐξήγησιν ταύτην ἀσπάζεται περιπλέον καὶ ἡ ἐν Ἀθήναις ἐθνικὴ Συνέλευσις, χαρακτηρίζουσα ὡς ἀποζημίωσιν τὴν μισθοδοσίαν τῶν βουλευτῶν, καθ' ὅσον ἀρνούμενοι τὰ οἰκεῖα, ἀφιεροῦνται εἰς τὰ συμφέροντα τῆς πατρίδος. Ἀλλ' οἱ μὴ σπεύσαντες κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς Συνόδου δὲν ἐβλαψαν βεβαίως τὰ συμφέροντά των, καὶ ἡ Βουλὴ πρέπει νὰ ὁρίσῃ ὅτι ἀποζημίωσις ὀφείλεται πρὸς μόνους τοὺς ἀπὸ τῆς 25 Ὀκτωβρίου ἐλθόντας εἰς τὴν πρωτεύουσαν. Ἀντὶ δὲ τούτου ἀξιοπρεπέστερον ἔτι δύναται νὰ λύσῃ τὸ ζήτημα ἡ Βουλὴ ἀποφαινομένη, ὅτι οὐδεὶς βουλευτὴς δικαιοῦται εἰς ἀποζημίωσιν διὰ τὴν ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας γενομένην ἀναβολήν.

Ἀντέκρουσεν εἰπὼν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι διὰ τῆς προτάσεώς του ζητεῖ ὁ ἀγορεύσας νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς ζήτημα προδεδικασμένον, ὅπερ ἀμφότερα τὰ νομοθετικὰ Σώματα, γνωμοδοτήσει ἐπισήμῳ καὶ τῇ ψήφῳ τοῦ ὑπουργείου, ἔλυσαν ἤδη. Οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ **1851** ὁμοίας συμπεσούσης περιστάσεως, τὸ ζήτημα ἐλύθη, ὡς δὲν ἀρνεῖται καὶ ὁ προαγορεύσας, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. Ἡ ἐπιτροπὴ ἔργον ἔχουσα νὰ συνταξῇ τὸν προϋπολογισμὸν τῆς Βουλῆς, ἐζήτησεν ἀπὸ τοῦ προεδρείου τὴν πρὸς σύνταξιν αὐτοῦ ὕλην, μεταξὺ δὲ πολλῶν ἐγγράφων τῇ ἐδόθη καὶ κατάλογος **37** βουλευτῶν, λαβόντων ἀνὰ δραχμὰς **333: 33/00**. Καὶ εἶπε μὲν ὁ προαγορεύσας, ὅτι δικαιοῦνται εἰς ἀποζημίωσιν οἱ σπεύσαντες νὰ ἐκπληρώσωσι τὰ καθήκοντά των, ἀλλ' ἐν ᾧ, κατὰ τὸ Σύνταγμα, μόνοι ἀποζημιοῦνται οἱ ἐκπληρώσαντες αὐτὰ, παρατηρεῖ, ὅτι ἐκ τῶν προσελθόντων οὐ μόνον οἱ πλεῖστοι δὲν διέμειναν ἐν Ἀθήναις, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πολὺ ἐβράδυναν τὴν ἐπιστροφήν των, τινὲς δὲ μάλιστα καὶ τοι μὴ ὁρκισθέντες, ἀπεζημιώθησαν τακτικῶς. Ἀλλ' ἡ ἐπιτροπὴ μὴ ἐπιμεῖνασα εἰς τὰ καθ' ἕκαστα ταῦτα, εἶδεν ὅτι τὸ ζήτημα εἶναι λελυμένον καὶ ὅτι ἀπεζημιώθησαν **37** βουλευταί· οὕτω δὲ, χωρὶς νὰ φέρῃ διάκρισιν, περιέλαβε τὰ ὀνόματα πάντων, πεπεισμένη ἄλλως ὅτι πᾶν περίσσευμα δὲν θέλει μείνει εἰμὴ ἐν τῷ ταμείῳ. Μὴ ἐπανέλθωμεν λοιπὸν εἰς τὰ διδικασμένα, καθ' ὅσον ἐν ᾧ ἐλύθη τὸ ζήτημα, θέλομεν ἔλθει εἰς σύγκρουσιν καὶ μετὰ τοῦ ἑτέρου Σώματος. Δὲν πρέπει δὲ καὶ νὰ ζητήσωμεν τίνες τῶν βουλευτῶν πρέπει ν' ἀποζημιωθῶσιν, ἐπειδὴ ἄλλοι μὲν ἐπέστρεψαν κατὰ τὸν Ἰανουάριον, ἄλλοι δὲ δὲν προσῆλθον εἰσέτι καὶ μέλλει ἑπομένως νὰ ἀναγνωρισθῇ τὸ δικαίωμα ὑπὲρ μόνων τῶν παραμεινάντων διαρκῶς ἐν Ἀθήναις. Ἀλλ' ὅταν ἀποζημίωσις σημαίνει

ἀμοιβὴν γενομένης ζημίας, τίς ἔχει μᾶλλον τὸ τοιοῦτον δικαίωμα; οἱ διατρίβοντες ἐνταῦθα βουλευταὶ Ἀθηνῶν ἢ οἱ ἀρνηθέντες συμφέροντα καὶ μακρόθεν ἀναχωρήσαντες, ἵνα παρευρεθῶσιν ἐγκαίρως; Συμπεραίνει λοιπὸν ἀ.) ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς ζήτημα λελυμένον καὶ β'.) ὅτι ἀποζημίωσις ἀνήκει μᾶλλον εἰς τοὺς μακρόθεν σπεύσαντας νὰ ἐμφανισθῶσιν.

Ἄλλος δέ τις ἐπέφερεν, ὅτι, ἐπειδὴ εἰς τὰ λεχθέντα περὶ ὁρκωμοσίας βουλευτῶν περιλαμβάνεται καὶ ὁ ἀγορεύων, διὰ νὰ δώσῃ τὴν ἀποχρῶσαν ἐξήγησιν, παρατηρεῖ, ὅτι κατὰ τὴν λήξασαν σύνοδον ἀπὸ λυπηρὰς ἐμποδισθεὶς περιστάσεις, δὲν ἠδυνήθη, ὡς γνωστόν, νὰ προσέλθῃ ἐγκαίρως· ἀφιχθεὶς δὲ βραδύτερον περὶ τὰ τέλη Μαρτίου, διήνυσε μὲν τὴν σύνοδον, ἐπειδὴ ὅμως οὐδεμία ἐγένετο συνεδρίασις, δὲν ἔδωκε τὸν ἀπαιτούμενον ὅρκον. Τὸ προεδρεῖον λοιπὸν θεωρῶν ὅτι δὲν ἦτον δίκαιον νὰ διαμένῃ ἄνευ ἀποζημιώσεως, διότι δὲν συνεπληροῦτο τὸ Σῶμα, συμπεριέλαβε καὶ αὐτὸν εἰς τὴν κατάστασιν ἀπὸ τοῦ μηνὸς τῆς ἀρίξεώς του, ὅπερ δὲν ἐδίστασε νὰ δεχθῇ θεωρῶν τὴν πρᾶξιν δικαίαν. Τέλος παύει ὑποστηρίζων καὶ αὐτὸς ἐπὶ τῆς οὐσίας, ὅτι, κατὰ τὸ 67 ἄρθρον τοῦ Συντάγματος, οἱ καταλιπόντες συμφέροντα, ἵνα παρευρεθῶσιν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν χρεῶν των, ἔχουσι τὸ δικαίωμα ν' ἀποζημιῶνται.

Ἕτερος δέ τις ἐξέθηκεν, ὅτι λυπεῖται βιαζόμενος νὰ λάβῃ τὸν λόγον ἐπὶ τοιούτου ἀντικειμένου, ὁμιλεῖ ὅμως διότι δὲν θεωρεῖ ἀξίαν τὴν σιωπήν. Κατὰ τὴν ἀ. περίοδον, ὅτε τὰ βασιλικὰ δικαιώματα τῆς ἀναβολῆς τῶν Σωμάτων ἐτέθησαν εἰς ἐνέργειαν, κατὰ τὴν ἀξιομνημόνευτον ἐκείνην ἐποχήν, καθ' ἣν τὰ πάντα ἐπροκάλουν τὰς πλέον ζωηρὰς συζητήσεις, ἡ Βουλὴ οὐδ' ἐπελήφθη κἂν τοῦ ζητήματος τούτου, καθ' ὅσον ἐθεώρησεν ὅτι σαφῶς ἐξηγεῖται ὑπὸ τοῦ Συντάγματος. Τί λέγει τὸ 67 ἄρθρον αὐτοῦ; Ὅτι οἱ ἐκπληρώσαντες τὰ χρέη των βουλευταὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συνόδου λαμβάνουσι τὴν ἐπὶ τούτῳ ἀποζημίωσιν. Ἀλλ' ἀφ' οὗ κατὰ τὸ μεσόχρονον διάστημα τῆς ἀναβολῆς ἡ διακοπὴ καὶ τῆς ἐνάρξεως τὰ χρέη ταῦτα δὲν ἐκπληροῦνται, ἕπεται ὅτι καὶ δὲν πρέπει νὰ δοθῇ τις ἀποζημίωσις. Τὸ ζήτημα λοιπὸν τοῦτο δὲν εἶναι ζήτημα, καὶ ἀρκεῖται εἰς τὰ λεχθέντα, διότι ὑπὸ τὴν ἠθικὴν ἔποψίν του τὸ ἀντικείμενον δὲν θέλει πλειοτέραν ἀνάπτυξιν.

Καὶ ἄλλος δέ τις προσέθηκεν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ λαμβάνωσί τινες ὡς ἐπιχείρημα τὴν εἰς τὸ ἕτερον Σῶμα δοθεῖσαν ἀποζημίωσιν, διότι αὕτη δὲν εἶναι εἰμὴ προκαταβολή. Ἀξιοπρεπέστερον δὲ νομίζει, ὅσοι τυχὸν ἐλάβομεν ἀποζημίωσιν τῆς ἀναβολῆς, νὰ ἀποδώσωμεν ταύτην ὁμοφώνως, καὶ τοῦτο μάλιστα προτείνει εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῆς Βουλῆς.

Κλεισθείσης ἐνταῦθα τῆς συζητήσεως, ὁ πρόεδρος ἀνακεφαλαιῶν τὰς ἐκτεθείσας γνώμας, ὡς θέμα ψηφοφορίας ἔθηκε τὸ ἑξῆς·

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ ὅτι κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀναβολῆς ἢ διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν των ἔχουσιν οἱ βουλευταὶ δικαίωμα πρὸς ἀποζημίωσιν, κατὰ τὸ ἄρθρον 67 τοῦ Συντάγματος, ναὶ ἢ ὄχι; »

Ἡ δὲ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, ἔλυσε δι' ἀναστάσεως τὸ ζήτημα καταφατικῶς.

Ἐπελθόντος ἔπειτα τοῦ ζητήματος, τίνες τῶν βουλευτῶν πρέπει νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς τὸ δικαίωμα τοῦτο, τέσσαρες ἐπροτάθησαν γνῶμαι· ἀ.) νὰ ὑπαχθῶσι πάντες οἱ βουλευταί, παῤόντες καὶ μή, β'.) μόνον οἱ ἐν Ἀθήναις εὑρεθέντες κατὰ τὴν 25 Ὀκτωβρίου, γ'.) οἱ μετασχόντες τῶν ἀρχαιρεσιῶν τοῦ προεδρείου τοῦ Σώματος καὶ δ'.) οἱ μέχρι τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς Βουλῆς προσελθόντες. Παρετηρήθη δὲ ὅτι πᾶσαι αἱ ἀνωτέρω γνῶμαι δὲν ἀφορῶσιν ἢ τὴν ἀποζημίωσιν τῆς τεσσαρακονθημέρου ἀναβολῆς, καὶ οἱαδήποτε τούτων ἐπικρατήσῃ, δὲν ἔχει ἐπιῤῥοὴν εἰς τὸ μέλλον.

Οὕτω δὲ ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα κατὰ σειρὰν ἐπὶ μιᾶς ἑκάστης τῶν πρώτων τριῶν γνωμῶν, δὲν παρεδέχθη οὐδεμίαν τούτων, μὴ ἀναστᾶσα. Ἐρωτηθεῖσα δὲ ἐπὶ τῆς τετάρτης γνώμης, παρεδέχθη αὐτὴν δι' ἀναστάσεως· ἤτοι, ὅτι δικαίωμα πρὸς ἀποζημίωσιν τῆς τεσσαρακονθημέρου ἀναβολῆς ἔχουσιν οἱ προσελθόντες μέχρι τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς Βουλῆς. Ἐπὶ τούτοις δ' ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ 2 ἄρθρον τοῦ προϋπολογισμοῦ δι' ἀναστάσεως, ἔχον οὕτως·

« Ἄρθρ. 2. Ἀποζημιώσεις ἐπὶ τῆς ἀναβολῆς τῶν τεσσαράκοντα ἡμερῶν, πληρωθεῖσαι καὶ πληρωθησόμεναι ἀπὸ 25 Ὀκτωβρίου μέχρι τῆς 4 Δεκεμβρίου 1854. . . . . 36,000. »

Ἐνταῦθα διαδεχθέντος τὴν ἕδραν τοῦ ἀντιπροέδρου, ἀνεγνώσθη τὸ 3 ἄρθρον, τὸ ὁποῖον ἐγένετο δεκτὸν δι' ἀναστάσεως, ἔχον ὡς ἑφεξῆς·

« Ἄρθρ. 3. Ἀποζημιώσεις πληρωθεῖσαι κατὰ τὸν μῆνα Δεκέμβριον, ὡς ἡ κατάστασις τοῦ προεδρείου. . . . 5,742. »

Ἀνεγνώσθη ἔπειτα τὸ ἄρθρον 1 τοῦ κεφ. β'. ἐφ' οὗ λαβὼν τὸν λόγον ὁ ἔφορος τῆς Βουλῆς, ἐξέθηκεν, ὅτι καὶ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν σύνοδον διατελέσας ἔφορος τοῦ σώματος, ἐπειδὴ

δὲν εἶχεν ἐπιψηφισθῆ προϋπολογισμός, ἠναγκάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν, εἰς τὸ ὁποῖον ἐκθέσας τὰς ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας, ἐζήτησε τὴν διατήρησιν τοῦ ἀρχειοφύλακος, τοῦ πρωτοκολλίστου, τῶν δύω συντακτῶν καὶ ἄλλων τινῶν ὑπαλλήλων καὶ κλητήρων. Ὑποβληθείσης δὲ τῆς αἰτήσεώς του εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐνεκρίθη ἡ διατήρησις τοῦ μὲν ἀρχειοφύλακος καὶ πρωτοκολλίστου μὲ πλήρη τὴν κανονισμένην αὐτῶν μισθοδοσίαν, τοῦ ἀρχαιοτέρου συντάκτου μὲ μισθὸν 150 δραχμῶν, τοῦ ἀρχαιοτέρου γραφέως καὶ τοῦ εὐταξίου μὲ μόνον τὸ ἥμισυ τῆς κανονικῆς των μισθοδοσίας, καὶ κατὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἐπληρώνοντο οἱ ἀνωτέρω ὑπάλληλοι μέχρι τῆς 4 Δεκεμβρίου, ὅτε ἀναλαβὼν τὴν διεύθυνσιν τοῦ γραφείου τὸ προσωρινὸν προεδρεῖον, ἐκανόνισεν ἄλλως τὰ τοῦ προσωπικοῦ. Παρατηρεῖ δὲ συγχρόνως, ὅτι τὸ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον δι' ἑτέρου ἐγγράφου του πρὸς αὐτὸν ἐνέκρινε νὰ δοθῶσιν ἁρπαξ μόνον 150 δραχ. εἰς τὸν ἕτερον συντάκτην. Ἀλλ' οὗτος μὴ ἐγκρίνας νὰ δώσῃ τὸ ποσὸν ὡς βοήθειαν, ἀνεκάλεσε καὶ τὸν δεύτερον συντάκτην εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως τοῦ νὰ μὴ ἀπαιτήσῃ δικαιωματικῶς μισθὸν μέχρι τῆς συγκαλέσεως τῶν Βουλῶν, ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου ἐγκριθεισῶν 150 δραχμῶν. Ἀπόκειται δὲ ἤδη εἰς τὴν Βουλὴν ν' ἀποφασίσῃ καὶ περὶ τῆς μισθοδοσίας τοῦ ὑπαλλήλου αὐτοῦ, καθ' ὅσον μάλιστα καὶ εἰργάσθη κατὰ τὸ διάστημα τῶν διακοπῶν. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ παρελθόντος. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ μέλλον παρατηρεῖ, ὅτι τὸ καταστήμα τῆς βιβλιοθήκης ἐξακολουθεῖ τὰς ἐργασίας του διαρκῶς καὶ μετὰ τὴν λῆξιν ἑκάστης συνόδου, καὶ ἐπομένως ἡ διαρκὴς ὕπαρξις τοῦ βιβλιοφύλακος καθίσταται ἄφευκτος. Προτείνει διὰ τοῦτο νὰ ὁρισθῇ ἡ μισθοδοσία αὐτοῦ ὄχι ἐπὶ πέντε μόνον μῆνας, ἀλλὰ δι' ὅλον τὸ ἔτος, ὡς τοῦτο ἐγίνετο καὶ καθ' ὅλας τὰς παρελθούσας συνόδους. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ἀναγνωστήριον μένει ἀνοικτὸν ἀκτὼ καθ' ἑκάστην ὥρας, καὶ πολλάκις μέχρι τῆς νυκτὸς, καὶ ἐπειδὴ μόνος ὁ βιβλιοφύλαξ δὲν δύναται νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὴν ὅλην τοῦ καταστήματος ἐσωτερικὴν καὶ ἐξωτερικὴν ὑπηρεσίαν, γνωμοδοτεῖ νὰ προστεθῇ εἰς τὸ ἀναγνωστήριον εἰς βοηθὸς τοῦ ἀρχειοφύλακος καὶ εἰς κλητὴρ, ἀφ' οὗ μάλιστα οἱ δύω οὗτοι ὑπάλληλοι δὲν ἔλλειψαν μέχρι τοῦδε νὰ χορηγῶνται ὑπὸ τῆς Βουλῆς εἰς τὴν ἰδιαιτέραν τοῦ ἀναγνωστηρίου ὑπηρεσίαν.

Ἐπήνεγκεν ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐπιτροπῆς, ὅτι οὐδ' αὐτὸς ἐναν-

τιοῦται εἰς τὴν διαρκῆ μισθοδοσίαν τοῦ ἀρχειοφύλακος· ἀλλ' ἡ ἐπιτροπὴ συντάξασα τὸν προϋπολογισμὸν τῆς παρούσης συνόδου διὰ πέντε μόνον μῆνας, δὲν ἠδύνατο νὰ σημειώσῃ τὴν μισθοδοσίαν τοῦ βιβλιοφύλακος ἐπὶ ἓν ἔτος, καθ' ὅσον ἀρχομένου τοῦ προϋπολογισμοῦ ἀπὸ τῆς ἀ. Ἰανουαρίου, παρενέβαινεν οὕτως εἰς τὰς δαπάνας τῆς τρίτης συνόδου. Ἐν περιπτώσει δὲ, καθ' ἣν κηρυχθῇ ἡ λῆξις τῆς παρούσης συνόδου ἐντὸς τῶν πέντε μηνῶν, δύναται ὁ ἔφορος τῆς Βουλῆς συνεννοούμενος μετὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν, ν' ἀποφασίσῃ περὶ τῆς διατηρήσεως καὶ μισθοδοσίας τοῦ τε ἀρχειοφύλακος καὶ ἄλλων ὑπαλλήλων, τῶν ὁποίων ἡ διατήρησις ἤθελεν ἐγκριθῆ ἀναγκαία.

Ὡς πρὸς δὲ τὴν ἄλλην πρότασιν τοῦ ἐφόρου περὶ προσθήκης ἑνὸς βοηθοῦ καὶ κλητῆρος διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἀναγνωστηρίου, νομίζει ὅτι ἡ ἀνάγκη αὕτη δύναται νὰ θεραπευθῇ ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τῶν βοηθῶν καὶ κλητήρων τῆς Βουλῆς, χωρὶς νὰ καταφύγωμεν εἰς νέαν ἐπὶ τούτῳ προσθήκην προσώπων.

Ἐπανέλαβεν ὁ ἔφορος, ὅτι διὰ τῆς προτάσεως του περὶ διορισμοῦ ἑνὸς βοηθοῦ καὶ ἑνὸς κλητῆρος εἰς τὸ ἀναγνωστήριον, δὲν ἐνόει νὰ προσληφθῶσιν ἄλλα πρόσωπα ἐκτὸς τῶν διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Βουλῆς προσδιορισθησομένων, ἀλλ' ἐξ αὐτῶν νὰ δοθῇ εἰς τὸ ἀναγνωστήριον εἷς βοηθὸς καὶ εἷς κλητήρ. Νομίζει δὲ ἀναγκαῖον νὰ ὁρισθῶσιν ἀπὸ τοῦδε καὶ τὰ τῆς μισθοδοσίας τῶν διατηρηθησομένων ὑπαλλήλων καὶ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς συνόδου πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἀτοπημάτων τοῦ παρελθόντος, διότι θεωρεῖ ἀναξιοπρεπὲς διὰ τὴν Βουλὴν ὁ ἔφορος αὐτῆς, ὁ ἀντιπροσωπεύων τὸ σῶμα κατὰ τὸ διάστημα τῶν διακοπῶν, νὰ περιτρέχῃ τὰ ὑπουργεῖα, ἐξαιτούμενος τὴν ἔγκρισιν τῶν ὑπουργῶν περὶ τῆς διατηρήσεως τῶν διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Βουλῆς ἀναγκαιούντων ὑπαλλήλων.

Ἐπὶ τούτοις λαβὼν τὸν λόγον ὁ πρόεδρος τῆς Βουλῆς παρετήρησεν, ὅτι ἀφ' ἧς ὑπάρχει Βουλὴ ἐπεκράτησεν ἡ συνήθεια νὰ σημειοῦται ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τῶν ἐξόδων τοῦ Σώματος δι' ὅλον τὸ ἔτος ἡ μισθοδοσία τοῦ ἀρχειοφύλακος, τοῦ πρωτοκολλίστου καὶ τῶν δύω εὐταξιῶν, καὶ δὲν βλέπει τὸν λόγον, ὅστις ἠνάγκασε τὴν ἐπιτροπὴν νὰ ἐπέλθῃ εἰς μίαν τοιαύτην μεταβολήν. Νομίζει λοιπὸν ἀναγκαῖον νὰ παραδεχθῇ καὶ ἤδη ἡ Βουλὴ τὴν μέχρι τοῦδε ἐπικρατήσασαν συνήθειαν, σημειοῦσα εἰς τὸν προϋπολογισμὸν αὐτῆς δι' ὅλον τὸ ἔτος τὴν μισθοδοσίαν τῶν ἀνωτέρω μνημονευθέντων τεσσάρων ὑπαλλήλων.

Οὕτω δὲ ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὴν

ἀνωτέρω γνώμην τοῦ πρoέδρου, προσθέσασα εἰς τὰ ἄρθρα 1, 2, 7, καὶ 8 τοῦ προϋπολογισμοῦ τὸ ἀναγκαῖον ποσὸν δι' ὅλον τὸ ἔτος. Ἔχουσι δ' οὕτω·

Κεφ. Β. Γραφεῖον τῆς Βουλῆς.

«Ἄρθρ. 1. Μισθοδοσία τοῦ ἀρχειοφύλακος ἐπὶ ἓν ἔτος.

	δραχμὰς	2400
Ἄρθρ. 2. τοῦ πρωτοκολλίστου ἐπίσης . . .	»	2400
Ἄρθρ. 7. ἑνὸς εὐταξίου ἐπὶ ἓν ἔτος	»	1440
» 8. ἑνὸς ἑτέρου	»	720.»

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ ἄρθρου 3, λαβών τις τὸν λόγον ἐξέθηκεν, ὅτι τὴν ὑπὸ τοῦ προέδρου τοῦ Σώματος γενομένην ὀρθὴν καὶ δικαίαν πρότασιν περὶ τῆς διαρκοῦς καθ' ὅλον τὸ ἔτος μισθοδοτήσεως τοῦ ἀρχειοφύλακος, τοῦ πρωτοκολλίστου καὶ τῶν δύω εὐταξιῶν νομίζει καὶ ἀναγκαῖον καὶ δίκαιον νὰ ἐπεκτείνῃ ἡ Βουλὴ καὶ εἰς τοὺς δύω συντάκτας, οἵτινες πρὸ πολλοῦ ὑπηρετοῦντες καὶ ἐξασκηθέντες εἰς τὸ ἔργον αὐτῶν, δικαιοῦνται ν' ἀπολαύωσι τοὐλάχιστον μονιμότητός τινος καὶ οὐχὶ νὰ στερῶνται τῆς ἀντιμισθίας των τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ ἔτους καὶ ἀναγκασθῶσιν ἐκ τούτου νὰ ζητήσωσιν ἄλλην ὑπηρεσίαν, οὕτω δὲ νὰ στερηθῇ τὸ Σῶμα δύω ἀρχαίων δεδοκιμασμένων ὑπαλλήλων. Προτείνει λοιπὸν νὰ σημειωθῇ ἡ μισθοδοσία τῶν συντακτῶν δι' ὅλον τὸ ἔτος, ὡς καὶ ἡ τοῦ ἀρχαιοτέρου γραφέως, ὅστις ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς Βουλῆς ἐργαζόμενος, καὶ ζῆλον καὶ ἐπιμέλειαν δεικνύει εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντός του.

Καὶ ἄλλου δέ τινος προτείνοντος νὰ σημειωθῇ ἐπίσης δι' ὅλον τὸ ἔτος καὶ ἡ μισθοδοσία τοῦ λογιστοῦ· ἀντεῖπεν ἕτερος, ὅτι καθ' ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὴν περὶ συντακτῶν καὶ τοῦ ἀρχαιοτέρου γραφέως πρότασιν ὑποστηρίζει καὶ αὐτός, διότι οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι καὶ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς συνόδου ἔχουσι ν' ἀσχοληθῶσιν εἰς ἄλλας ἐργασίας, ἰδίως δὲ οἱ συντάκται εἰς τὴν ἐκτύπωσιν τῶν πρακτικῶν. Δὲν παραδέχεται ὅμως νὰ σημειωθῇ δι' ὅλον τὸ ἔτος καὶ ἡ τοῦ λογιστοῦ μισθοδοσία, ἀφ' οὗ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς συνόδου οὐδεμία χρηματικὴ διαχείρισις γίνεται. Συμφωνεῖ λοιπὸν καὶ οὗτος νὰ σημειωθῇ δι' ὅλον τὸ ἔτος ἡ τῶν συντακτῶν καὶ τοῦ γραφέως μισθοδοσία, καθ' ὅσον μάλιστα ἡ θέσις τῶν πρώτων καὶ πεῖραν ἱκανὴν ἀπαιτεῖ καὶ γνῶσιν τῆς γλώσσης προϋποτίθησι, καὶ ἑπομένως δὲν εἶναι τοσοῦτον εὔκολος ἡ ἀντικατάστασις των.

Ἀντεῖπεν ὁ πρόεδρος τῆς Βουλῆς, ὅτι τὸ πνεῦμα τῆς καινοτο-

μίας, τὸ ὁποῖον ὡδήγησε τὴν ἐπιτροπὴν εἰς διαφόρους μεταβολὰς, παρέσυρε καὶ τοὺς προαγορεύσαντας εἰς ἄλλων καινοτομιῶν προτάσεις. Μέχρι τοῦδε μόναν τῶν ὑπαλλήλων ἐκείνων, δι' οὓς καὶ ἐρέτος παρεδέχθη ἡ Βουλὴ τὴν ἐπικρατήσασαν συνήθειαν, ἐσημειοῦτο ἡ μισθοδοσία δι' ὅλον τὸ ἔτος, ἡ δὲ τῶν συντακτῶν περιωρίζετο εἰς ὅσον χρόνον παρετείνετο καὶ ἡ διάρκεια τῆς Βουλῆς, ἀπέκειτο δὲ εἰς τὸν πρόεδρον μετὰ τὸ τέλος τῆς συνόδου νὰ διατηρήσῃ ἢ ὄχι τοὺς συντάκτας κατὰ τὴν ἀνάγκην τῆς ὑπηρεσίας. Ἑπομένως θεωρεῖ καλὸν νὰ παραδεχθῶμεν καὶ κατὰ τὴν παροῦσαν σύνοδον τὴν μέχρι τοῦδε ἐπικρατήσασαν συνήθειαν, χωρὶς νὰ ζητῶμεν καινοτομίας ἀνωφελεῖς.

Ἐπήνεγκεν ἄλλος, ὅτι ἐπειδὴ μέχρι τοῦδε ἡ πεῖρα ἀπέδειξεν ἀναγκαίαν τὴν διατήρησιν τῶν συντακτῶν, διὰ νὰ μὴ ἀναγκάζηται μετὰ τὴν λῆξιν τῆς συνόδου εἴτε ὁ πρόεδρος εἴτε ὁ ἔφορος νὰ λαμβάνῃ τὴν συγκατάθεσιν τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου ὡς πρὸς τὴν διατήρησιν τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Σώματος, θεωρεῖ ἀναγκαῖον νὰ σημειωθῇ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, κατὰ τὴν πρότασιν τοῦ βουλευτοῦ Λακεδαίμονος, ἡ μισθοδοσία τῶν συντακτῶν καὶ τοῦ γραφέως δι' ὅλον τὸ ἔτος, ὁ δὲ πρόεδρος νὰ διατηρῇ αὐτοὺς καὶ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς συνόδου σύμφωνα μὲ τὴν ἀνάγκην τῆς ὑπηρεσίας.

Συμφωνήσαντος δὲ καὶ τοῦ προέδρου μετὰ τῆς ἀνωτέρω γνώμης τοῦ βουλευτοῦ Ἀττικῆς, ἐζήτησέ τις τῶν προαγορευσάντων νὰ προστεθῇ κατὰ τὴν πρότασίν του καὶ ἡ τοῦ λογιστοῦ μισθοδοσία δι' ὅλον τὸ ἔτος καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον τὸν ὑπὸ τοῦ προαγορεύσαντος βουλευτοῦ Ἀττικῆς τεθέντα.

Οὕτω δὲ ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως, κατὰ τὴν ἀνωτέρω πρότασιν, νὰ σημειωθῇ μὲν ἡ μισθοδοσία τῶν δύω συντακτῶν, τοῦ βοηθοῦ καὶ τοῦ λογιστοῦ δι' ὅλον τὸ ἔτος, ὁ δὲ πρόεδρος νὰ διατηρῇ τοὺς ὑπαλλήλους αὐτοὺς κατὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας, καὶ οὕτω προσετέθη εἰς τὰ ἄρθρα 3, 4 καὶ 5 ἡ ἀναγκαία ποσότης, ἔχοντα οὕτως·

«Ἄρθρ. 3. δύω συντακτῶν ἐπίσης 4800
» 4. ἑνὸς λογιστοῦ ἐπίσης 1800
» 5. τοῦ ἀρχαιοτέρου γραφέως ὁμοίως . . . . 1800.»

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἄρθρου 6 ἐζήτησεν ὁ πρόεδρος νὰ προστεθῶσι χίλιαι εἰσέτι δραχμαί, καθ' ὅσον μὲ τὸ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς σημειωθὲν ποσὸν δὲν δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν εἰμὴ τρεῖς μόνον γραφεῖς, ἐξ ὧν ὁ εἷς θέλει ἀφιερωθῇ, κατὰ τὰς παρατηρήσεις τοῦ ἐφόρου, εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ καταστήματος τῆς βιβλιοθήκης, ἐν ᾧ μά-

λιστα κατὰ τὴν παροῦσαν σύνοδον πρόκειται νὰ ἐπιψηφισθῶσιν ἱκανὰ νομοσχέδια, καὶ ἄλλα σπουδαῖα ἀντικείμενα νὰ διεξαχθῶσιν, ὡς ἡ ὑπόθεσις τοῦ Σπύρου Μηλίου, διὰ τὰ ὁποῖα ἀπαιτεῖται πλειότερον προσωπικὸν βοηθῶν.

Ἡ δὲ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως νὰ μεταβληθῇ τὸ ἄρθρ. 6 κατὰ τὴν πρότασιν τοῦ προέδρου ὡς ἀκολούθως·

«Ἄρθρ. 6. Διὰ βοηθητικὸν προσωπικὸν τοῦ γραφείου ἐπὶ 5 μῆνας δραχ. . . . . 2,000.»

Μετὰ ταῦτα παρεδέχθη δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως τὰ ἄρθρα 9 καὶ 10 καὶ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ Κεφαλ. Γ'. κατὰ τὸν προϋπολογισμόν, ἔχοντα οὕτω·

«Ἄρθρ. 9. Δέκα πέντε κλητήρων ἐπὶ πέντε μῆνας δρ. 2,500.»

«Ἄρθρ. 10. Ἀντιμισθία τῶν ἀνωτέρω, πληρωθεῖσα πρὸ τοῦ παρόντος ἔτους κατὰ τὴν κατάστασιν τοῦ προεδρείου δρ. 1246.»

Κεφάλ. Γ'. Ὑλικὸν κτλ.

«Ἄρθρ. 1. Προμήθεια γραφικῆς ὕλης. δραχ. . . 350.»

Ἀνεγνώσθη μετὰ ταῦτα τὸ ἄρθρ. 2, ἐφ' οὗ παρετήρησεν ὁ πρόεδρος, ὅτι τὸ σημειούμενον ποσὸν εἶναι λίαν εὐτελές, παραβαλλόμενον πρὸς τὰ τῶν παρελθουσῶν συνόδων, ἐν ᾧ μάλιστα αἱ ἐργασίαι τῆς παρούσης Συνόδου θέλουν εἶσθαι πολλαί, καὶ ἑπομένως συμφώνως καὶ μὲ τὰς παρατηρήσεις τοῦ ἐργοστασιάρχου προτείνει ν' αὐξηθῇ εἰς δραχμὰς 1500.

Ἡ δὲ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ ἄρθρον 2 μὲ τὴν προταθεῖσαν ὑπὸ τοῦ προέδρου αὔξησιν. Ἔχει δ' οὕτως·

«Ἄρθρ. 2. Τυπογραφικὸς χάρτης διὰ τὰ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς, νομοσχέδια καὶ ἐκθέσεις δραχ. . . . . 1500.»

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 3 παρετήρησεν ὁ ἔφορος, ὅτι κατὰ τὴν ἔκθεσιν, ἣν ἔδωκεν εἰς τὸ προεδρεῖον, μόνον τὰ ὀφειλόμενα διὰ τρεῖς τριμηνίας ἀναβαίνουσιν εἰς δραχμὰς 2105: 20. Ἑπομένως τὸ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς σημειούμενον εἶναι κατώτερον καὶ αὐτῶν ἀκόμη τῶν ὀφειλομένων.

Ἀπήντησεν ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐπιτροπῆς, ὅτι πραγματικῶς ἡ αἴτησις τοῦ ἐφόρου, τὴν ὁποίαν καὶ ἡ ἐπιτροπὴ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν, περιεῖχε ποσὸν ἀνώτερον τοῦ συμφωνηθέντος, ἀλλ' ἡ ἐπιτροπὴ ὡρμήθη εἰς τὴν ἐλάττωσιν ταύτην, πληροφορηθεῖσα ὅτι πολλαὶ ἐφημερίδες, ὡς *le Charivari*, ὁ Τύπος, ἡ Συνταγματικὴ καὶ ἄλλαι τινές, εἰσὶν ἐντελῶς περιττὰι καὶ ἀνωφελεῖς.

Ἀντιπαρετήρησεν ὁ πρόεδρος, ὅτι τὸ ἀναγνωστήριον δὲν ἐσυστήθη μόνον διὰ τοὺς βουλευτάς, διότι εἰς αὐτὸ προσέρχονται καὶ ξένοι διαφόρων ἐθνῶν, καὶ ἄνδρες λόγιοι, διὰ ν' ἀναγνώσωσιν

ὄχι μόνον ἐφημερίδας, ἀλλὰ καὶ συγγράμματα περιοδικά, καὶ διὰ τοῦτο ἡ Βουλὴ πάντοτε ἐσημείωνεν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ἓν μέγα ποσὸν διά τε συνδρομὰς ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν συγγραμμάτων καὶ δι' ἀγορὰν βιβλίων. Ἡ ἐπιτροπὴ φειδωλὴ σήμερον εἰς ὅλας τὰς δαπάνας τῆς Βουλῆς, ζητεῖ νὰ παύσῃ ἡ συνδρομὴ διαφόρων ἐφημερίδων ὡς περιττῶν, ἐν ᾧ αἱ συνδρομαὶ τῶν ἐφημερίδων καὶ αἱ ἀγοραὶ βιβλίων ἐγίνοντο ἐπὶ τῇ προτάσει μιᾶς ἐπιτροπῆς, ὑπὸ βουλευτῶν καὶ γερουσιαστῶν συγκειμένης, καὶ μάλιστα πέρυσιν ἐπὶ τῇ προτάσει ἑνὸς μέλους τῆς ἐπιτροπῆς, τοῦ βουλευτοῦ Μεσσήνης, ἡ Βουλὴ ἐγένετο συνδρομητὴς καὶ εἰς τὴν ἐφημερίδα «ἡ Βελγικὴ Ἀνεξαρτησία.» Ἡ δὲ τοσοῦτον φιλόμουσος ἐπιτροπὴ οὐ μόνον ἠλάττωσε τὸ ποσὸν τῶν συνδρομῶν, ἀλλὰ καὶ ἀφῄρεσεν ὁλοτελῶς τὸ δι' ἀγορὰν βιβλίων σημειούμενον ἑκάστοτε ποσόν, διὰ τῶν ὁποίων ἐκοσμεῖτο καὶ ἐπλουτίζετο ἡ βιβλιοθήκη, ἥτις ἔμελλε ν' ἀποκατασταθῇ μία τῶν ἀξιολογωτέρων βιβλιοθηκῶν, καθ' ὅσον καὶ πολλὰ σπουδαῖα συγγράμματα ἐστάλησαν αὐτῇ δωρεάν. Πέρυσι μάλιστα τὸ κοινοβούλιον τῆς Ἀγγλίας ἀπέστειλε τὰ πρακτικά του ἀπὸ τοῦ 1688 μέχρι τῶν νεωτάτων χρόνων. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου κατὰ τὴν παροῦσαν μάλιστα σύνοδον ἔχομεν ἀνάγκην ν' ἀντικαταστήσωμεν καὶ πολλὰ βιβλία, ἅτινα ἀπωλέσθησαν ἐκ τῆς πυρκαϊᾶς. Προτείνει ἑπομένως νὰ προστεθῇ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ δι' ἀγορὰν περιοδικῶν συγγραμμάτων, ἀγορὰν νέων βιβλίων καὶ ἀντικατάστασιν τῶν ἀπολεσθέντων ἓν ποσὸν ἐκ 3,000 δραχμῶν τοὐλάχιστον.

Ἀπήντησεν ὁ εἰσηγητής, ὅτι ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ὁ ἔφορος διὰ τὰ περιοδικὰ συγγράμματα, τὰ ὁποῖα ἡ Βουλὴ ἀγοράζει, ἀπήντησεν, ὅτι τίθεται μὲν ἓν ποσὸν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, γίνεται δὲ χρῆσις αὐτοῦ ἐὰν παρουσιασθῇ ἀνάγκη. Ἐπίσης δὲ καὶ ὁ ἀρχιφύλαξ ἐρωτηθεὶς περὶ τῶν ἀπολεσθέντων βιβλίων, ἅτινα πρόκειται ν' ἀντικατασταθῶσιν, ἀπήντησεν, ὅτι διὰ τὴν ἀταξίαν τῆς βιβλιοθήκης δὲν δύναται εἰσέτι νὰ δώσῃ ἀκριβῆ σημείωσιν τῶν ἀπολεσθέντων βιβλίων. Διὰ ταῦτα ἡ ἐπιτροπὴ ἐθεώρησε περιττὸν νὰ σημειώσῃ ἐν τῷ παρόντι προϋπολογισμῷ ποσὸν ἀόριστον διὰ τ' ἀντικείμενα ταῦτα· ἄλλως, οὐδαμῶς ἐναντιοῦται εἰς τὴν προμήθειαν βιβλίων καὶ ἡ Βουλὴ δύναται ν' ἀποφασίσῃ ὅ,τι θεωρεῖ συμφέρον καὶ ἀναγκαῖον.

Ἐπανέλαβεν ὁ πρόεδρος, ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ προταθεῖσα αὔξησις δὲν ἀρκεῖ νὰ πείσῃ τὴν Βουλὴν νὰ μὴ παραδεχθῇ τὴν ἀναγκαίαν πίστωσιν, καθ' ὅσον μάλιστα ἡ ἀγορὰ βιβλίων,

ὡς προείπε, δὲν εἶναι ἔργον τῆς λογιστικῆς, ἀλλ' εἰδικῆς ἐπιτροπῆς.

Μετὰ ταῦτα ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὴν προσθήκην εἰδικοῦ ἄρθρου ἐκ δραχ. 3,000 κατὰ τὴν ἀνωτέρω πρότασιν τοῦ προέδρου. Ἔχει δὲ τὸ προστεθὲν ἄρθρον οὕτως·

«Ἄρθρ. 3. Συνδρομὴ περιοδικῶν συγγραμμάτων, ἀγορὰ νέων βιβλίων καὶ ἀντικατάστασις τῶν ἐκ τῆς πυρκαϊᾶς ἀπολεσθέντων δραχ. . . . . 3,000.»

Ἀκολούθως παρεδέχθη δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως τὰ ἄρθρα **3, 4, 5** καὶ **6**, μεταβληθέντα διὰ τὴν παραδεχθεῖσαν προσθήκην εἰς **4, 5, 6** καὶ **7**, κατὰ τὸν προϋπολογισμὸν καὶ τὰς παρατηρήσεις τοῦ ἐφόρου ὡς πρὸς τὰς συνδρομὰς τῶν ἐφημερίδων. Ἔχουσι δ' οὕτως·

«Ἄρθρ. 4. Συνδρομὴ ξένων ἐφημερίδων διὰ τρεῖς τριμηνίας, συμπεριλαμβανομένης εἰς ταύτας καὶ τῆς τελευταίας ἑξαμηνίας τοῦ παύσαντος ἔτους, δραχ. . . . . 2,108: 20.

Ἄρθρ. 5. Συνδρομὴ ἐγχωρίων ἐφημερίδων καθ' ὅλον τὸ ἔτος. 800:

Ἄρθρ. 6. Δεκτικὰ βιβλίων τῆς Βουλῆς καὶ τοῦ ἀναγνωστηρίου 500:

Ἄρθρ. 7. Φωτισμὸς τοῦ καταστήματος καὶ τοῦ ἀναγνωστηρίου καθ' ὅλην τὴν Σύνοδον . . . . 100:»

Παρεδέχθη δὲ καὶ τὸ ἄρθρον 8, αὐξηθὲν εἰς δραχ. 250 ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ προέδρου, ἔχον οὕτως·

«Ἄρθρ. 8. Καυσόξυλα διὰ τὴν θέρμανσιν δραχ. . 250:»

Ἀναγνώσθη μετὰ ταῦτα τὸ ἄρθρον **1** τοῦ κεφ. **δ'**, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ πρόεδρος ἐζήτησε νὰ προστεθῶσι καὶ ἕτεραι **430** δραχ. διὰ γενόμενα ἔξοδα εἰς ἀγορὰν ἑνὸς παραπετάσματος, μιᾶς δωδεκάδος καθηκλῶν, καλύμματος τῶν καθισμάτων τῆς αἰθούσης τῶν συνεδριάσεων καὶ εἰς ἐπισκευὴν τῶν ὡρολογίων. Οὕτω δὲ ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ ἄρθρον **1** μὲ τὴν ἀνωτέρω προσθήκην, ὡς καὶ τὰ ἑπόμενα **2** καὶ **3** καὶ τὰ ἄρθρα **1** καὶ **2** τοῦ κεφαλ. **ε'** δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως κατὰ τὸν προϋπολογισμόν. Ἔχουσι δ' οὕτω·

«Κεφ. Δ'. Ἐπισκευαὶ κτλ.

Ἄρθρ. **1.** Διὰ τ' ἀγορασθέντα ἐπιπλα τῆς Βουλῆς κλπ. **1380.**

Ἄρθρ. **2.** Δι' ἐπισκευὴν τοῦ ἀναγνωστηρίου καὶ τῶν ἐν αὐτῷ σκευῶν, κατὰ τὴν αἴτησιν τοῦ ἐφόρου . . . **572**

Ἄρθρ. **3.** Δι' ἀγορὰν νέων ἐπίπλων τοῦ ἀναγνωστηρίου, κατὰ τὴν αἴτησιν τοῦ ἐφόρου **250**

Κεφ. **Ε'**. Ἄρθρ. **1.** Δι' ἀπροσδοκήτους δαπάνας τῆς Βουλῆς, οἷον ἔξοδα ἀμαξῶν καὶ λοιπὰ . . . . . **250.**

Ἄρθρ. **2.** Δι' ἐκτάκτους δαπάνας τοῦ προέδρου καθ' ὅλην τὴν σύνοδον . . . . . **2000.»**

Ἐνταῦθα δὲ λαβὼν τὸν λόγον ὁ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν σύνοδον πρόεδρος τῆς Βουλῆς, ἐξέθηκεν, ὅτι βουλευτὴς ὢν καὶ κατὰ τὴν **ά.** περίοδον, ἐνθυμεῖται ὅτι σύδεμία ἐδίδετο εἰς τὸν πρόεδρον ἀποζημίωτις, μολονότι εἰς τὰς αὐτὰς καὶ τότε ὑπεχρεοῦτο δαπάνας. Ἡ ἀποζημίωσις αὕτη ὡρίσθη κατὰ τὴν **δ'**. σύνοδον τῆς **δ'**. περιόδου, καὶ μολονότι συμφωνεῖ καὶ αὐτὸς ὅτι δίκαιον εἶναι νὰ δίδεται εἰς τὸν πρόεδρον μία τις ἀποζημίωσις, νομίζει ὅμως ὅτι ἔπρεπεν αὕτη νὰ στηρίζηται εἰς ἕνα νόμον, καθ' ὅσον τὸ Σύνταγμα ἀδιακρίτως προσδιορίζει τὴν ἀποζημίωσιν τῶν τε βουλευτῶν καὶ γερουσιαστῶν, καὶ οὐδεμίαν προβλέπει ἀποζημίωσιν οὔτε διὰ τὸν πρόεδρον τῆς Βουλῆς οὔτε διὰ τὸν τῆς Γερουσίας. Διὰ τοῦτο κατὰ τὴν παρελθοῦσαν σύνοδον, ἂν καὶ δὲν ἔγινε προϋπολογισμὸς διὰ λόγους γνωστούς, ἐνόμιζεν ὅτι καὶ χάριν οἰκονομίας, τῆς ὁποίας παράδειγμα ὀφείλομεν ἡμεῖς πρῶτοι νὰ δώσωμεν καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Κυβέρνησιν, καὶ ὡς ἀντισυνταγματικὴ πρέπει νὰ παύσῃ ἡ τοιαύτη συνήθεια, θεωρῶν ἀρκοῦσαν διὰ τὸν πρόεδρον ἀποζημίωσιν τὴν τιμὴν τοῦ νὰ προεδρεύῃ τοῦ ἔθνους, νὰ προΐσταται τῶν ἐκλεκτῶν τοῦ λαοῦ. Ἐὰν ὅμως ἡ Βουλὴ ἐν τῇ κυριαρχίᾳ καὶ τῇ συνέσει αὐτῆς παραδεχθῇ τὴν ἐξακολούθησιν τοῦ τοιούτου χορηγήματος, τότε νομίζει ὅτι δίκαιον εἶναι ν' ἀποδοθῇ καὶ εἰς αὐτόν, καθ' ὅσον καὶ οὗτος τὰς αὐτὰς ὑπέστη δαπάνας καὶ ἡ οἰκονομικὴ αὐτοῦ θέσις δὲν θέλει νὰ εἴπῃ ἂν ἦναι κρείττων τῆς τῶν ἄλλων. Παρατηρεῖ δὲ τελευταῖον, ὅτι ἂν καὶ πέρυσι δὲν συνετάχθη προϋπολογισμός, ὁ ταμίας θέλει σπεύσει νὰ φέρῃ τὸν ἀπολογισμόν, τοῦ ὁποίου ἀντίγραφον ἔχει καὶ οὗτος, ἐξ οὗ θέλουσι καταδειχθῇ αἱ κατὰ τὸ ἑξάμηνον τῆς παρελθούσης Συνόδου συμβᾶσαι δαπάναι.

Καὶ ἄλλων δὲ ὑποστηριξάντων τὴν ἀνωτέρω πρότασιν, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὴν προσθήκην ἄρθρου **3** διὰ τὰς δαπάνας τοῦ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν σύνοδον προέδρου. Ἔχει δ' οὕτως·

«Ἄρθρ. **3.** Δι' ἐκτάκτους δαπάνας τοῦ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν σύνοδον προέδρου . . . . . δραχ. **2,000.»**

Ἀναγνωσθὲν ἔπειτα τὸ **1** ἄρθρον τοῦ **ς'**. κεφαλαίου, ἐγένετο δεκτὸν δι' ἀναστάσεως, ἔχον ὡς ἑρεξῆς·

Κεφάλ. Γ'. Καθυστερούντα.

«Ἄρθρ. 1. Εἰς τὸν Λευκάρδον Ἀγγελόπουλον ἀπὸ δετικὰ βιβλίων τῆς Β'. συνόδου τῆς γ'. περιόδου δραχ. . . . 300.»

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ 2 ἄρθρου, ὁ κατὰ τὴν λήξασαν σύνοδον προεδρεύσας τῆς Βουλῆς διεσάφησεν, ὅτι αἱ περὶ ὧν ὁ λόγος καθυστερήσεις ἀνήκουσαι εἰς ἄλλας συνόδους, δὲν ἀφορῶσι τὴν προεδρείαν αὐτοῦ.

Ἄλλος δέ τις παρετήρησεν, ὅτι αἱ ἐν τῷ ἄρθρῳ λέξεις *καὶ λοιπὰ* καλὸν ἦτον νὰ ἐξαλειφθῶσι, διότι ἐν ᾧ καθ' ἑαυτὰς δὲν ἐμφαίνουσί τι, δύνανται ἀφ' ἑτέρου νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς ἄλλας αἰτήσεις. Ἐκτὸς δὲ τούτου, προκειμένου περὶ χρήσεως παρελθούσης, πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ὁ ἀπαιτούμενος ἔλεγχος, ἵνα μὴ ἀγνοῇ τὸ Σῶμα ποίας δαπάνας ψηφίζει. Προτείνει λοιπὸν νὰ ἀναβληθῇ ἡ τοῦ ἄρθρου συζήτησις, ἵνα ἡ ἐπὶ τοῦ λογιστικοῦ ἐπιτροπὴ ὑποβάλῃ ὀνομαστικὸν κατάλογον τῶν μὴ ἀποζημιωθέντων βουλευτῶν.

Διεσάφησεν ἄλλος, ὅτι ἐν ᾧ διάφοροι βουλευταὶ εἶχον αἰτήσεις καθυστερουμένων ἀποζημιώσεων, τὸ ὑπουργεῖον ἐζήτησε νὰ ἐξελέγξῃ τὰς μισθοδοτικὰς καταστάσεις, ἀλλ' ἡ Βουλὴ ἀντεῖπεν, ὅτι ἡ ἐξέλεγξις εἶναι δικαίωμα εἰς αὐτὴν ἀνῆκον. Ἐπελθὼν δ' ἐν τούτοις ὁ ἀπολογισμός, ἐκαθάρισε ποῖα τὰ καθυστερούμενα ποσὰ καὶ πόθεν προήρχετο ἕκαστον τούτων. Ἀναφέρων δ' ἐνταῦθα τὰ ὀνόματα τῶν δικαιουμένων εἰς ἀποζημίωσιν βουλευτῶν, εἶπεν ὅτι τὸ ὅλον τοῦ ποσοῦ ἀναβαίνει εἰς 7,915 δραχμάς, καὶ ὅτι ἀφοῦ ἡ Βουλὴ ἀνεγνώρισε τὸν ἀπολογισμόν, οἱ περὶ ὧν ὁ λόγος βουλευταὶ δικαιοῦνται ν' ἀποζημιωθῶσιν.

Ἐξέθηκε δὲ καὶ ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ συντάσσουσα τὸν προϋπολογισμόν, εἶχεν ὑπ' ὄψιν καὶ τὰς αἰτήσεις βουλευτῶν τινων, ἐξ ὧν οἱ μὲν ἀνέφερον ὅτι ἀπόντες κατὰ τὴν λῆξιν τῆς συνόδου, δὲν ἔλαβον τὴν ἀποζημιωσίν των, ἄλλοι δὲ, ὅτι ἐπίσης ἀπόντες κατὰ τὸν μῆνα Δεκέμβριον, δὲν ἀπεζημιώθησαν. Τὰς αἰτήσεις λοιπὸν ταύτας λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν ἡ ἐπιτροπὴ, ἔθηκε τὸ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ σημειούμενον ποσὸν, ἵνα κατὰ τὴν συζήτησιν ἐξελεγχθῶσι τὰ καθέκαστα ὑπὸ τῆς Βουλῆς. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰς παρελθούσας συνόδους, οὐδεὶς, ἐκτὸς τοῦ βουλευτοῦ Γ. Τσάκρη, δὲν ἀπετάθη πρὸς τὴν ἐπιτροπήν. Ἐὰν λοιπὸν πρόκειται νὰ ἐξοφληθῇ τὸ ὅλον τῶν καθυστερουμένων, ἡ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ σημείωσις εἶναι βεβαίως ἀνεπαρκὴς καὶ πρέπει νὰ αὐξηθῇ τὸ ποσόν.

Τελευταῖον παρατηρήσαντος ἄλλου, ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ λογιστικοῦ

ἐπιτροπὴ πρέπει νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὅλα τὰ καθυστερήματα καὶ νὰ ὑποβάλῃ πρὸς φωτισμὸν τῆς Βουλῆς ὀνομαστικὸν κατάλογον τῶν ἐχόντων λαμβάνειν μετὰ τῶν ἀναγκαίων διασαφήσεων· καὶ ὅτι πρέπει νὰ ἀναβληθῇ πρὸς τοῦτο ἡ τοῦ ἄρθρου ἐπιψήφισις, ἵνα ἐντὸς τῆς ἑβδομάδος φέρῃ τὸ ἀποτέλεσμα ἡ ἐπιτροπὴ ἐρωτηθεῖσα ἡ Βουλὴ, παρεδέχθη τὴν πρότασιν ταύτην.

Ἀναγνωσθέντος οὕτω τοῦ 3 ἄρθρου τοῦ γ'. κεφαλαίου, εἷς μὲν ἠρώτησε πότε ὑπηρέτησαν οἱ ἐν αὐτῷ ἀναφερόμενοι κλητῆρες· ἕτερος δέ τις ἀπήντησεν, ὅτι κατὰ τὸ διάστημα τῆς τῶν Βουλῶν ἀπουσίας προφορικῇ διαταγῇ τοῦ ἐφόρου.

Ἀντεῖπεν ὁ ἔφορος, ὅτι ἂν καὶ οἱ ἀναφερόμενοι καὶ ἄλλοι τινὲς ἤρχοντο τῷ ὄντι εἰς τὴν Βουλὴν, αὐτὸς ὅμως δὲν ἐνήργησε τὸν διορισμόν των, καθ' ὅσον περιωρίζετο ἐντὸς τοῦ ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου δοθέντος προϋπολογισμοῦ. Ἀπόκειται ὅμως εἰς τὸ Σῶμα νὰ ἐγκρίνῃ, ἂν θέλῃ, τὴν μισθοδοσίαν των.

Ἑτέρου δέ τινος προτείναντος νὰ συμπληρωθῇ ἡ ἐν τῇ λήξει τῆς παρελθούσης συνόδου κατὰ τὸ ἥμισυ ἐλαττωθεῖσα μισθοδοσία τοῦ εὐτάξιου Α. Χρήστου Δούκα διὰ δραχμῶν 420, καὶ νὰ προστεθῶσιν ὑπὲρ τῶν ἀνωτέρω μνησθέντων κλητήρων 100 περιπλέον δραχμαί· προσέθηκεν ἄλλος, ὅτι καὶ ὑπὲρ τοῦ ἑτέρου τῶν συντακτῶν Σ. Δ. Σοφιανοῦ πρέπει νὰ ψηφισθῶσι τοὐλάχιστον δραχμαὶ 200 διὰ τὴν κατὰ τὴν λῆξιν τῶν Βουλῶν διακοπεῖσαν μισθοδοσίαν του.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ παραδεχομένη ἁπάσας τὰς προτάσεις ταύτας, ἐπεψήφισε τὸ 3 καὶ τελευταῖον ἄρθρον τοῦ προϋπολογισμοῦ δι' ἀναστάσεως, ὡς ἑξῆς·

«Ἄρθρ. 3. Εἰς τὸν συντάκτην τῆς Βουλῆς Σ. Δ. Σοφιανὸν δραχμὰς 200, εἰς τὸν εὐτάξιον Α. Χρήστου Δούκαν δραχμὰς 420, καὶ εἰς τοὺς Χαράλ. Ἀναγνωστόπουλον καὶ Ἀντ. Κορονέλλον, ὑπηρετήσαντας ὡς κλητῆρας πρὸ τοῦ παρόντος ἔτους, δραχμὰς 200, ἤτοι τὸ ὅλον . . . . . 820.»

Παρατηρήσαντος δὲ τοῦ προεδρεύοντος ἀντιπροέδρου, ὅτι πρέπει νὰ παραπεμφθῶσιν ἐπίσης εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ἐνταλματά τινα ἀνεξόφλητα τοῦ κατὰ τὴν τελευταίαν σύνοδον τῆς παρελθούσης περιόδου προέδρου τοῦ Σώματος· ἡ Βουλὴ παρεδέχθη νὰ παραπεμφθῶσι καὶ ταῦτα εἰς τὴν ἐπιτροπήν.

Γενομένης ἀκολούθως ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ προϋπολογισμοῦ ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Α. Αὐγερινὸν καὶ Π. Καλαμογδάρτην, συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε

προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτοκόλλου, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ διὰ ψήφων 70 κατὰ δύω, ἔχον οὕτω·

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

τῆς 6'. Συνόδου τῆς Δ'. Περιόδου.

Κεφάλαιον	Ἄρθρον	Διασάφησις κονδυλίων	Ποσὸν κατ' ἄρθρον Δραχ.	Λ.	Ποσὸν κατὰ κεφάλαιον Δραχ.	Λ.
Α'	1	Ἀποζημιώσεις τῶν ΚΚ. βουλευτῶν ἐπὶ πέντε μῆνας, ἀπὸ ά. Ἰανουαρίου 1855	147408			
	2	Ὁμοίως, ἐπὶ τῆς ἀναβολῆς τῶν τεσσαράκοντα ἡμερῶν	36000			
	3	Ὡσαύτως, πληρωθεῖσαι κατὰ τὸν Δεκέμβριον	5742	—	189150	
		Γραφείων τῆς Βουλῆς.				
Β'.	1	Μισθὸς τοῦ ἀρχειοφύλακος καὶ τοῦ πρωτοκολλίστου ἐπὶ ἓν ἔτος, ἀπὸ ά. Ἰανουαρίου 1855	1800			
	2	Δύω συντακτῶν ὡσαύτως	1800			
	3	Ἑνὸς λογιστοῦ καὶ τοῦ ἀρχειοτέρου γραφέως ὁμοίως	3600			
	4	Διὰ βοηθητικῶν προσωπικῶν ἐπὶ πέντε μῆνας	2000			
	5	Δύω εὐταξιῶν ἐπὶ ἓν ἔτος	2160			
	6	Δέκα πέντε κλητήρων ἐπὶ πέντε μῆνας	2500			
	7	Ἀντιμισθία τῶν ἀνωτέρω διὰ τὸν Δεκέμβριον	1246	—	21106	
		Ὑλικὸν κλπ.				
Γ'	1	Προμήθεια γραφικῆς ὕλης	350			
	2	Τυπογραφικὰ χάρτης διὰ τὰ νομοσχέδια, ἐκθέσεις κλπ.	1500			
	3	Συνδρομὴ περιοδικῶν συγγραμμάτων, ἀγορὰ βιβλίων καὶ ἀντικατάστασις τῶν ἀπολεσθέντων	3000			
	4	Συνδρομὴ ξένων ἐφημερίδων	2100			
	5	Ὁμοίως ἐγχωρίων	800			
	6	Δετικὰ τῶν βιβλίων τῆς Βουλῆς καὶ τοῦ ἀναγνωστηρίου	500			
	7	Φωτισμὸς τοῦ καταστήματος τῆς Βουλῆς καὶ τοῦ ἀναγνωστηρίου καθ' ὅλην τὴν σύνοδον	100			
	8	Διὰ προμήθειαν καυσοξύλων	450	—	8500	

		Ἐπισκευαὶ κλπ.				
Δ'.	1	Ἀγορὰ ἐπίπλων καὶ σκευῶν τοῦ βουλευτηρίου	1380			
	2	Δι' ἐπισκευὴν τοῦ ἀναγνωστηρίου	572			
	3	Ἀγορὰ νέων ἐπίπλων αὐτοῦ	250		2202	
Ε'.	1	Δι' ἀπροσδοκήτους δαπάνας	250	—		
	2	Δι' ἐκτάκτους δαπάνας τοῦ προέδρου καθ' ὅλην τὴν σύνοδον	2000			
	3	Ὡσαύτως τοῦ προέδρου τῆς παρελθούσης συνόδου	2000	—	4500	
		Καθυστερούντα.				
ς'	1	Εἰς τὸν βιβλιοθέτην Ἀγγελόπουλον διὰ δετικὰ βιβλίων τῆς 6'. συνόδου τῆς γ'. περιόδου	300			
	2	Εἰς τὸν συντάκτην Σ. Σωφιανὸν πρὸς συμπλήρωσιν τῆς μισθοδοσίας του μετὰ τὴν λῆξιν τῆς παρελθούσης συνόδου	200			
	3	Εἰς τὸν εὐταξίαν Α. Χρηστοδούκαν ὁμοίως	420			
	4	Εἰς τοὺς χρηματήσαντας κλητῆρας μετὰ τὴν λῆξιν τῆς Βουλῆς Χ. Ἀναγνωστόπουλον καὶ Α. Κορνέλλιον	200	—	1120	
		Τὸ ὅλον δραχ.			226378	—

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν

Ἐπὶ τοῦ ἓξ ζητήματος·

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὸ σύνολον τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων αὐτῆς διὰ τὴν παροῦσαν σύνοδον, Ναὶ ἢ ὄχι;»

Λουκᾶς Λόντος		Σταῦρος Βλάχος	
Δημήτριος Ὀρεινός	Ν	Ἀνδρέας Ἴσκος	Ν
Ἀντώνιος Βενιζέλος	Ν	Σωτήριος Στράτος	
Πέτρος Καμπάνης		Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	
Νικόλαος Π. Καΐρης	Ν	Φίλων Φίλωνος	
Ἀναγνώστης Γιαννουλίδης		Ἀντώνιος Φ. Γρίβας	
Δημήτριος Τσόκρης		Νικόλαος Τσέλιος	Ν
Γεώργιος Τσόκρης	Ν	Κωνστ. Γριβογεώργης	
Νικόλαος Ἰατρός		Δ. Π. Πετροπουλάκης	Ν
Σκαρλάτος Σούτσος		Γεώργ. Δ. Τσιγκουράκος	Ν
Δημήτριος Καλλιῤῥονᾶς	Ν	Ἀναγνώστης Παπαθανασίου	Ν
Ἀνδρέας Μεταξᾶς		Γεώργιος Κονδύλης	Ο

Ἐλευθέριος Καλογερᾶς . . .	Α. Κορφιωτάκης . . . . .
Ἰωάννης Ἀποστολίδης . . .	Γ. Γιατράκος . . . . . N
Βασίλειος Νώνης . . . . N	Λουκᾶς Στεράνου . . . . N
Σταμάτ. Μήτσας . . . . N	Ἰω. Παπαλουκόπουλος . . N
Δ. Ζῶτος . . . . . N	Ἰω. Ταμπακόπουλος . . . N
Γ. Γιολδάσης . . . . . N	Γ. Ν. Ῥεβελιώτης . . . .
Ν. Γρανίτσας . . . . . N	Παναγιώτης Βάρβογλης . . N
Ἀλέξανδρος Βιλαέτης . . . N	Β. Π. Δημητρακάπουλος . .
Σ. Χ. Στερανόπουλος . . . N	Ἀναγ. Δεβόπουλος . . . . N
Ἀνδρέας Αὐγερινὸς . . . . N	Α. Μαυροειδὴς . . . . N
Σάλων Κρεστενίτης	Γ. Κεφάλας . . . . . N
Δημήτριος Ἀθανασίου . . . N	Ἀναγ. Τσάκας . . . . . N
Γεώργιος Διαμάντης . . .	Ἀλέξ. Μαυροκορδάτος . . .
Ν. Δελένδας	Κωνστ. Ι. Κουρκουμέλης . . N
Δ. Γαβρᾶς . . . . . N	Ἀλέξανδ. Κουμουνδοῦρος . N
Ν. Βαρβαρῆγος . . . . . N	Παναγ. Παπατσώνης . . .
Θρασύβουλος Α. Ζαΐμης . . N	Ἰω. Ταταράκης . . . . . N
Λεωνίδ. Πετμεζᾶς . . .	Ἰω. Προβιλέγιος . . . . N
Χαρίλαος Θεοχαράπουλος . .	Σ. Βεράτσης . . . . . N
Ἰλίας Παπαδαῖος . . . . N	Χ. Σουμαρίπας . . . . N
Ἀθαν. Δανηλόπουλος . . .	Π. Δημητρακόπουλος . . .
Γρηγόριος Κορφιωτάκης . .	Π. Χρυσοβέργης . . . .
Ἰωάννης Ζάρκος	Α. Παπαδημητριάδης . . N
Κωνσταντῖνος Δημητριάδης . N	Δ. Κοκοτάκης . . . . . N
Βελισ. Νικολαΐδης	Ἰωάννης Ἀμβροσιάδης . . . N
Ἰωάννης Μπαλάφας	Ἰωάννης Εὐσταθίου . . . .
Πέτρος Δελιγιάννης	Γεώργιος Μαδεμοχωρίτης. . .
Γ. Α. Ἀντωνόπουλος . . . N	Γεώργιος Μπάνης. . . . .
Κωνστ. Ἀαμπρινόπουλος . . N	Νικόλαος Πιεράκος . . . . N
Νικόλαος Μπούκουρας . . N	Γερμανὸς Μαυρομιχάλης . .
Π. Κολποδῖνος . . . . . N	Δημήτριος Πουλικάκος . . .
Ἐμ. Ἀντίπας . . . . . N	Γρηγόριος Πατριαρχέας . . N
Γ. Πανοπριφτόπουλος . . N	Π. Χριστόπουλος . . . . N
Μιχαὴλ Τριανταφυλλόπουλος.	Π. Κανελλόπουλος . . . . N
Χρῆστος Ῥάγκος . . . . N	Νικόλαος Μασχούλας . . . N
Εὐθ. Κανελλόπουλος . . . N	Σπ. Πηλλήκας . . . . .
Ἐμμανουὴλ Τσοῦχλος . . N	Ν. Πανουργιᾶς . . . . . N
Νικόλαος Ματθαίου	Κωνσταντῖνος Βλάμης . . N
Σ. Κοπανίτσας	Εὐθ. Κεχαγιᾶς . . . . . N
Ἐμμ. Μελετόπουλος . . N	Σιδέρης Πράτσικας . . . .

Π. Πατρινός	Ἀναγνώστης Παπατσώρης . .
Χρ. Τσαλαμιδᾶς . . . . N	Δημ. Πολυχρονόπουλος . . .
Περικλῆς Καλαμογδάρτης . N	Κυριάκος Πανηράπουλος . . .
Νικόλαος Α. Χ. Ἀναργύρου. .	Γεώργιος Ι. Σπάϊκος . . . .
Ν. Α. Μπότασης	Α. Κιζάνης . . . . .
Δ. Καλλέργης	Παντολέων Κουντουριώτης .
Κ. Δαρειώτης	Δημήτριος Βουδούρης . . .
Ἰω. Σκαβέντζος . . . . . N	Σταμάτιος Γ. Δοκός . . . N
Γ. Νικολάου	Μ. Χουρμούζης . . . . . O
Γεώργιος Ναύτης	Καλαμάρας Τσουκαλᾶς . . N
Μιχαὴλ Σολωμός . . . . N	Γεώργιος Ῥιζόπουλος . . . N
Ἀν. Ῥενουάρδος . . . . . N	Εὐαγγέλης Κοντογιάννης . .
Ἰωάννης Σαγρέδος	Αὐγερινὸς Ἀβέρωφ . . . . N
Παναγιώτης Ψάθης	Νικόλαος Β. Μπουδούρης . .
Νικόλαος Νάζος	Α. Μάντσαρης . . . . . N

Μετὰ ταῦτα ἀναγγείλας ὁ προεδρεύων, ὅτι ἀντικείμενον τῆς προσεχοῦς συνεδριάσεως θέλει εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ συμπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 189,750 νομοσχεδίου καὶ ἡ ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως τοῦ ὑπὸ κράτησιν ὑποστρατήγου Σ. Μηλίου κανονισθησομένη ἀπόρασις τῆς Βουλῆς, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 4 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. Α. ΖΑΪΜΗΣ.

Ὁ προεδρεύσας ἀντιπρόεδρος
Δ. ΖΩΤΟΣ.

Οἱ γραμματεῖς
Εὐθ. Κεχαγιᾶς.
Α. Ν. Πετμεζᾶς.
Π. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΙΙ'.

Τῆς 12 Μαρτίου 1855.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Παρελθὼν ὁ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς ἐξέθηκεν, ὅτι ἡ Βουλὴ διὰ τοῦ νόμου τῆς 23 Μαρτίου ε. π. ἀνέστειλε τὴν

ἐφαρμογὴν τοῦ περὶ διοργανισμοῦ τῶν προξενικῶν ἀρχῶν νόμου, ὁρμηθεῖσα εἰς τὴν ἀπόφασίν της αὐτὴν ἀπὸ λόγους οἰκονομικούς. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκτὸς τῶν λόγων τούτων παρετηρήθησαν ἀκολούθως καὶ ἀτέλειαί τινες τοῦ νόμου ἐκείνου, τὸ ὑπουργεῖον ἐσύστησεν ἐπιτροπὴν, ἥτις νὰ ἐπεξεργασθῇ αὐτὸν καὶ ἐπιφέρῃ τὰς ἀνηκούσας διορθώσεις. Ἡ ἐπιτροπὴ ἐγγίζει ἴσως εἰς τὸ πέρας τῶν ἐργασιῶν της, ἀλλ' ἐπειδὴ λήγει ἤδη ἡ ἰσχὺς τοῦ νόμου τῆς 23 Μαρτίου ε. π. ὑποβάλλει εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς Βουλῆς νέον νόμον περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος ἐκείνου, τὸν ὁποῖον παρεκάλεσεν ἕνα τῶν γραμματέων ἵνα ἀναγνώσῃ ἀντ' αὐτοῦ. Ἔχει δ' οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν!

«Διὰ τοῦ ἀπὸ 23 Μαρτίου 1854 νόμου ἀνεστάλη ἡ ἐκτέλεσις τοῦ περὶ διοργανισμοῦ τῶν προξενικῶν ἀρχῶν νόμου ἐπὶ ὅλον τὸ παρελθὸν ἔτος· λόγοι δὲ ἀπροβλέπτων οἰκονομικῶν περιςάσεων ὑπηγόρευσαν τότε τὴν ἀναστολήν.

Εἰς αὐτοὺς ἔχω νὰ προσθέσω σήμερον καὶ ἕτερον λόγον, τὸν ἑξῆς·

Τὸ ὑπουργεῖον συνέστησε πρὸ πολλοῦ ἐπιτροπὴν ὅπως γνωμοδοτήσῃ ἐπὶ τῶν βελτιώσεων, ὧν χρῄζει ὁ προξενικὸς κλάδος.

Ἐπειδὴ δὲ ἐνδεχόμενον εἶναι, συνεπείᾳ τῆς γνωμοδοτήσεως αὐτῆς, νὰ σᾶς ὑποβληθῶσι τροπολογίαι καὶ ἐπὶ τοῦ ἤδη δημοσιευθέντος ὀργανισμοῦ, τὸ ὑπουργεῖον θεωρεῖ προτιμότερον νὰ μεταβληθῇ ἡ ὑπηρεσία τῶν προξενείων ἐπὶ τῇ βάσει νόμου, περὶ τῆς ὁριστικότητος τοῦ ὁποίου δὲν ἐσχημάτισεν εἰσέτι σταθερὰν γνώμην.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους ἐξαιτοῦμαι τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον κατὰ Βασιλικὴν διαταγὴν ἔχω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς ὑποβάλω.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 21 Φεβρουαρίου 1855.

Ὁ ἐπὶ τοῦ Βασ. οἴκου καὶ τῶν ἐξωτερικῶν σχέσεων ὑπουργὸς
Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ.»

ΟΘΩΝ κτλ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῇ εἰς τὴν Βουλὴν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τοῦ Βασ. οἴκου καὶ τῶν ἐξωτερικῶν

ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 31 Ἰανουαρίου 1855.

ΟΘΩΝ

Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ.»

Ἄρθρον μοναχόν.

«Ἡ ἰσχὺς τοῦ ἀπὸ 23 Μαρτίου 1854 νόμου, περὶ ἀναστολῆς τῆς ἐκτελέσεως τοῦ περὶ ὀργανισμοῦ τῶν προξενικῶν ἀρχῶν νόμου, παρατείνεται καὶ ἐπὶ ὅλον τὸ ἔτος 1855.»

Ἀνήγγειλεν ἐν πρώτοις ὁ πρόεδρος ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις περὶ τοῦ τρόπου τῆς διεξαγωγῆς τῆς ὑποθέσεως τοῦ γερουσιαστοῦ Σπύρου Μηλίου, καὶ ἡ τῆς ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν.

Παρετήρησεν ἀκολούθως, ὅτι ὁ βουλευτὴς Παρνασίδος Εὐθ. Κεχαγιᾶς ὑπέβαλεν εἰς τὸ προεδρεῖον πρότασιν περὶ μεταβολῆς τοῦ περὶ φόρου οἰκοδομῶν νόμου, τὴν ὁποίαν θέλει παραπέμψει εἰς τὰ τμήματα, ἵνα ἀποφανθῶσι περὶ τῆς παραδοχῆς ἢ ἀπορρίψεως αὐτῆς.

Ἐπανελθὼν δὲ εἰς τὸ πρῶτον τῆς παρούσης συζητήσεως ἀντικείμενον, ὑπενθύμισεν ὁ πρόεδρος εἰς τὴν Βουλὴν ὅτι ἄλλοτε ἐπὶ ἀντικειμένου ὁμοίας φύσεως, προκειμένου νὰ ἐκλεχθῇ ἡ ἐπιτροπὴ, ἥτις ἔμελλε νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν καὶ ἐξετάσῃ τὰ παρουσιασθέντα εἰς τὴν Βουλὴν ἔγγραφα, ἡ Βουλὴ ἀνέθηκεν εἰς τὸν πρόεδρον τὴν ἐκλογήν.

Ἐπήνεγκεν ἕτερος, ὅτι τὰ παραδείγματα ἂν καὶ δὲν ἔχουσι δύναμιν νόμου οὔτε εἰσὶν ὑποχρεωτικὰ, εἰς τὰ εὐνομούμενα ὅμως κράτη χρησιμεύουσι πάντοτε ὡς μία τις νομολογία, ἐκ δὲ τῶν παραδειγμάτων προέρχονται εἰς ἀποφάσεις ὀρθοτέρας. Ἡ ἀπόφασις τῆς Βουλῆς, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ μεταχειρισθῶμεν καὶ ἡμεῖς σήμερον ὡς παράδειγμα, ὑπῆρξε τὸ ἀποτέλεσμα σοβαρᾶς πενταώρου συζητήσεως, ἥτις ἔπεισε τὴν Βουλὴν ὅτι ἡ ἐκλογὴ τῆς ἐπιτροπῆς ἀνατιθεμένη εἰς τὸν πρόεδρον, παρέχει πλειοτέραν καὶ εἰς τὴν Βουλὴν καὶ εἰς τὸν κατηγορούμενον ἐγγύησιν παρ' ἂν αὐτὴ ἐπήγαζεν ἀλλοθεν. Διὰ ταῦτα προτείνει ν' ἀνατεθῇ εἰς τὸν πρόεδρον ἡ ἐκλογὴ τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῇ ἐξελέγξει τῶν εἰς τὸν γερουσιαστὴν Σπύρον Μήλιον, πρώην ὑπουργὸν, ἀποδιδομένων κατηγοριῶν.

Ἀντεῖπεν ἄλλος, ὅτι ὀλίγαι μετροῦνται ἡμέραι ἀφ' οὗ παρουσιάσθη εἰς τὴν Βουλὴν ἀντικείμενον λίαν σπουδαῖον καὶ σπάνιον, ἵνα μὴ εἴπῃ μοναδικὸν εἰς τὰ συνταγματικὰ Κράτη

καὶ ἰδίως εἰς τὸν συνταγματικὸν βίον τῆς Ἑλλάδος. Τὸ ἀντικείμενον τοῦτο εἶναι ἡ ἔκθεσις τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης, καὶ εἰς ὀγκώδης φάκελλος, ἅτινα περιέχουσι καταγγελίας τινὰς κατὰ τοῦ γερουσιαστοῦ καὶ ἄλλοτε ὑπουργοῦ Σπύρου Μηλίου. Ἐπὶ τοσοῦτον λοιπὸν σοβαροῦ ἀντικειμένου προσκαλουμένη νὰ σκεφθῇ καὶ ἀποφασίσῃ ἡ Βουλὴ, εὔχεται νὰ μὴ ἐπηρεασθῇ εἰς τὴν ἀπόφασίν της οὔτε ἀπὸ συμπαθείας οὔτε ἀπὸ ἀντιπαθείας κατὰ τοῦ κατηγορουμένου.

Εἶπε λοιπὸν, ὅτι τοιαῦται περιστάσεις εἰσὶ σπάνιαι, ἐν δὲ τῇ Ἑλλάδι μίαν μόνην ἔχομεν προηγουμένην, τὴν ὁποίαν ὑπενθύμισεν εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ὁ πρόεδρος. Ἀλλὰ παρατηρεῖ, ὅτι ἡ περίστασις ἐκείνη οὐδεμίαν ἔχει πρὸς τὴν προκειμένην σχέσιν, καθ' ὅσον ἐκείνη ἀπέβλεπεν ὑπουργὸν ἐν ἐνεργείᾳ, τὸν ὑπουργὸν τῶν οἰκονομικῶν Ν. Πανηρόπουλον. Ἀνατρέχοντες εἰς τὰ πρακτικὰ τοῦ 1847, θέλομεν ἴδει ὅτι οἱ βουλευταὶ Σύρου κατήγγειλαν εἰς τὴν Βουλὴν ὅτι ἓν πρωτόκολλον ἐκ τῶν κατὰ μῆνα ἐπὶ τῇ βάσει ἄλλων πρωτοκόλλων διαφόρων ἐπαρχιῶν συνταξομένων καὶ προσδιοριζόντων τὸν ἐπὶ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν σιτηρῶν φόρον, ἐπέβαλλε παράνομον φορολογίαν 25 λεπτῶν κατὰ κοιλόν. Παρὼν δὲ τότε εἰς τὴν συνεδρίασιν ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν, ἀνήρεσε τὴν τοιαύτην καταγγελίαν, εἰπὼν μάλιστα, ὅτι γενομένης εἰς αὐτὸν καὶ ἄλλης ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου ἐπερωτήσεως, ἔδωκε τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας περὶ τῆς ἀκριβοῦς συντάξεως τῶν πρωτοκόλλων. Ἀναβαλούσης δὲ τῆς Βουλῆς τὴν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου αὐτοῦ συζήτησιν διὰ τὴν ἐπιοῦσαν, πολλοὶ τῶν βουλευτῶν κατὰ τὴν ἑπομένην συνεδρίασιν ἀπεράνθησαν ὅτι ἡ ὀλίγη τοῦ ὑπουργοῦ προσοχὴ περὶ τὴν σύνταξιν τῶν πρωτοκόλλων κατέστησε τὸ προσβλλόμενον οὐχὶ ἀκριβὲς, καὶ ἐπαμένως ἐπρότεινεν εἰς βουλευτὴς, ὅστις ἐπέμενε θεωρῶν τὸ πρωτόκολλον νόθον ἂν ὄχι ἐν γνώσει τοῦ ὑπουργοῦ, τοὐλάχιστον κατὰ πρόθεσιν ὑπαλλήλων τοῦ ὑπουργείου, νὰ σταλῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον ἐπιτροπὴ διὰ νὰ λάβῃ τὰς ἀνηκούσας πληροφορίας καὶ μεταβιβάσῃ αὐτὰς εἰς τὸ σῶμα τῆς Βουλῆς. Ἄλλος ὅμως ἐπρότεινε ν' ἀνατεθῇ εἰς τὸν πρόεδρον ὁ σχηματισμὸς τριμελοῦς ἐπιτροπῆς, ἥτις ὄχι μόνον τὰ ἔγγραφα νὰ ἐξετάσῃ, ἀλλὰ καὶ ὑπαλλήλους τοῦ ὑπουργείου ν' ἀκούσῃ πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς ἀληθείας, περιβαλοῦτα οὕτω τὴν ἐπιτροπὴν καὶ μὲ ἀνακριτικὰ δικαιώματα. Προῆλθεν ἐπομένως εἰς ἓν ἀποτέλεσμα, γνωστὸν μὲν εἰς πάντας ἡμᾶς, ἀλλὰ ξένον τῆς προκειμένης περιστάσεως, διότι σήμερον κατηγορεῖται ὄχι πλέον ὑπουργὸς ἐν ἐνεργείᾳ, ἀλλὰ πεπαυμένος καὶ κατὰ τοῦ ὁποίου ἐνηργήθησαν πολλαὶ ἀνακρίσεις, κατὰ τὴν ὁμολογίαν τοῦ ὑπουργοῦ τῆς δικαιοσύνης. Τὸ σημερινὸν λοιπὸν ἀντικείμενον εἶναι ὅλως νέον, καὶ ἂν ἐπιμείνωμεν εἰς τὴν παραδοχὴν τοῦ μέτρου, τὸ ὁποῖον παρεδέχθη τότε ἡ Βουλὴ διὰ τὴν ἐκλογὴν τῆς ἐπιτροπῆς, ἡ ἀπόφασις αὕτη, ἂς τῷ συγχωρηθῇ νὰ εἴπῃ, ὅτι ὀλίγας παρέχει ἐγγυήσεις καὶ ὅτι ἀπόφασις τοιαύτη δὲν εἶναι ἀπόρριπτα οὔτε τοῦ παρελθόντος οὔτε τοῦ κανονισμοῦ. Οὐδεὶς ἡμῶν δύναται ν' ἀμφιβάλλῃ ὅτι ἡ καταγγελία σήμερον ἐγένετο ἀπὸ τὸν ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης, πάντες δὲ ἠκούσαμεν αὐτοῦ λέγοντος, ὅτι ἐνήργει ἐν ὀνόματι ὁλοκλήρου τοῦ ὑπουργείου. Τὸ ὑπουργεῖον λοιπὸν καταγγέλλει τὸν πρώην ὑπουργὸν Μήλιον. Ἀλλὰ παρατηρεῖ, καὶ ἡ παρατήρησίς του αὕτη παρακαλεῖ νὰ μὴ παρεξηγηθῇ ὡς ἐξ ἀντιπολιτεύσεως προερχομένη, ὅτι εἰς ὅλα τὰ συνταγματικὰ κράτη ἐπεκράτησεν ἔθιμον νὰ ἐκλέγηται πρόεδρος ὁ ὑποψήφιος τῆς Κυβερνήσεως, καὶ τὸ ἔθιμον τοῦτο ἠπάσθη καὶ ἡ Βουλὴ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ἑλλάδος. Ἀφ' οὗ ὅμως ἡ Κυβέρνησις παρουσιάζεται ὡς κατήγορος, πῶς δυνάμεθα ν' ἀναθέσωμεν εἰς τὸν πρόεδρον τὴν ἐκλογὴν τῆς ἐπιτροπῆς ἐκείνης ἥτις πρόκειται ν' ἀνακρίνῃ τὸν κατηγορουμένον; Οὕτω δὲ πράττοντες, δὲν λέγομεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν σοὶ, ἥτις κατήγγειλες τὸν κατηγορούμενον, σὺ καὶ ἀνάκρινον καὶ καταδίκασον αὐτόν;»

Πρὸς ἀποφυγὴν λοιπὸν ἀτοπήματος, θέλων νὰ μάθῃ τί ἐπὶ ὁμοίαις περιστάσεσιν ἐγένετο εἰς ἄλλα συνταγματικὰ κράτη καὶ μὴ ὢν κάτοχος ξένων γλωσσῶν, προσέφυγεν εἰς φίλον του,

ὃν παρεκάλεσε νὰ τῷ δώσῃ πληροφορίας τινὰς ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Ἰδοὺ δὲ τί παρ' ἐκείνου ἔμαθε. Κατὰ τὸ 1830 ἐπῆλθεν εἰς τὴν Γαλλίαν μεταπολίτευσις, ὁ δὲ λαὸς καὶ πολλοὶ πολιτικοὶ ἄνδρες ἐθεώρησαν τὸ πεσὸν ὑπουργεῖον ἔνοχον καὶ κατηγορητέον. Ἐν τῇ συνεδριάσει λοιπὸν τῆς 7 Αὐγούστου παρουσιασθεὶς εἰς τὴν Βουλὴν τῶν ἀντιπροσώπων ὁ βουλευτὴς Σαλβέρτος, ἔκαμε τὴν ἀκόλουθον πρότασιν. «Ἡ Βουλὴ τῶν ἀντιπροσώπων κατηγορεῖ τοὺς ὑπουργοὺς ἐπὶ ἐγκλήματι ἐσχάτης προδοσίας κλπ.» ἐπιφυλαχθεὶς ν' ἀναπτύξῃ τὴν πρότασίν του εἰς πρώτην συνεδρίασιν μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας, ἡ δὲ Βουλὴ παρέπεμψε τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὰ τμήματα. Τὴν δεκάτην δὲ τρίτην τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ὁ ἴδιος βουλευτὴς ἀνέπτυξε τὴν πρότασίν του, καὶ διετάχθη ἡ τύπωσις καὶ παραπομπὴ αὐτῆς εἰς τὰ τμήματα. Τὴν δὲ δεκάτην τετάρτην ἀνήγγειλαν τὰ τμήματα τοὺς εἰσηγητάς των, ἐννέα τὸν ἀριθμόν. Κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 18 ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐπιτροπῆς ἀνέγνω ἔκθεσιν, διὰ τῆς ὁποίας ἐπροτείνετο εἰς τὴν Βουλὴν νὰ κανονισθῶσι τὰ καθήκοντα τῆς ἐπιτροπῆς. Τὸ δὲ συμπέρασμα τῆς ἐκθέσεως ἦτον νὰ ἐπιτραπῇ εἰς αὐτὴν νὰ συμμορφωθῇ μὲ τὰς διατάξεις τῆς ἐν γένει δικονομίας περὶ τῶν ἀνακριτῶν καὶ τῶν δικαστ. συμβουλίων, ἡ δὲ Βουλὴ διέταξε τὴν τύπωσιν τῆς ἐκθέσεως καὶ τὴν μετὰ 24 ὥρας συζήτησίν της. Ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 20 ἐνεκρίθη ἡ πρότασις τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ εἰς τὴν τῆς 24 τοῦ Σεπτεμβρίου ἀνεγνώσθη ἡ ἔκθεσίς της περὶ παραπομπῆς εἰς δίκην, ὑπεβλήθη δὲ παρ' αὐτῆς καὶ τὸ σχέδιον τοῦ βουλεύματος, ἐν ᾧ ὑπῆρχε καὶ ἡ διάταξις τοῦ νὰ διορισθῶσι τρία μέλη ἐκ τοῦ Σώματος πρὸς ὑποστήριξιν τῆς κατηγορίας ἐν τῇ Γερουσίᾳ. Διετάχθη ἡ τύπωσις καὶ τῆς ἐκθέσεως ταύτης καὶ ἡ συζήτησίς της κατὰ τὴν 28, καθ' ἣν καὶ ἐγένετο. Κατ' αὐτὴν ἀνεκρίθη τὸ ὑποβληθὲν σχέδιον καὶ παρεπέμφθησαν οἱ κατηγορούμενοι εἰς τὴν Γερουσίαν.

Ἐκ τούτων λοιπὸν παρατηρεῖ ἡ Βουλή, ὅτι τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς τῆς ἀνακριτικῆς ἐπιτροπῆς δὲν ἀνατίθεται εἰς τὸν πρόεδρον οὔτε κἂν ἐπῆλθε τοιαύτη ἰδέα εἰς τοὺς βουλευτὰς τῆς Γαλλίας. Ἀλλὰ μετὰ τοῦτο ἐγένετο, φαίνεται, μᾶλλον ἐπαισθητὴ ἡ ἔλλειψις νόμου περὶ εὐθύνης τῶν ὑπουργῶν, καὶ κατὰ τὸ 1835 εἰσήχθη εἰς τὴν Βουλὴν τοιοῦτον νομοσχέδιον, κανονίζον καὶ τὰ τῆς διαδικασίας. Τὸ νομοσχέδιον συζητηθὲν, ἐγένετο δεκτὸν ὑπό τε τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀλλὰ σταλὲν εἰς τὸν Βασιλέα πρὸς ἐπικύρωσιν,

ἔμεινε χωρὶς νὰ κυρωθῇ. Τὸ νομοσχέδιον τοῦτο τὸ παραδεχθὲν καὶ ὑπὸ τῶν δύω νομοθετικῶν σωμάτων θεωρεῖται ὡς ἔργον βαθείας μελέτης καὶ σπουδαίων συζητήσεων, καὶ ἐπομένως δυνάμεθα νὰ τὸ μεταχειρισθῶμεν ὡς ὁδηγὸν εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου πορείαν ἡμῶν. Κατὰ τὸ 9 λοιπὸν ἄρθρον αὐτοῦ, ἡ ἐπιτροπὴ ἐκλέγεται παρὰ τῆς Βουλῆς διὰ μυστικῆς καὶ ἀπολύτου ψηφοφορίας.

Ταῦτα δὲ πάντα θέτων ὑπ' ὄψιν της ἡ Βουλῆς, ἀρίνει εἰς αὐτὴν ν' ἀποφασίσῃ, ἐὰν θέλῃ νὰ ἐκλέξῃ αὐτὴ τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας ἢ ν' ἀναθέσῃ εἰς τὰ τμήματα τὴν ἐκλογήν. Δὲν παραδέχεται δὲ ποτὲ τὴν γνώμην τοῦ ν' ἀφεθῇ ἡ ἐκλογὴ εἰς τὸν πρόεδρον, μ' ὅσην καὶ ἂν ἔχῃ εἰς αὐτὸν ὑπόληψιν, μὴ θέλων νὰ καθιερώσῃ καὶ διὰ τὸ μέλλον ἀρχήν, ἥτις καὶ τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ Σώματος προσβάλλει καὶ ἐγγύησιν δὲν παρέχει ἀρκοῦσαν.

Ἐπὶ τούτοις λαβὼν τὸν λόγον ὁ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργὸς, ἐξέθηκεν, ὅτι χωρὶς νὰ ἐπέμβῃ εἰς ζήτημα ἀποβλέπον τὸν κανονισμὸν Σώματος, εἰς τὸ ὁποῖον δὲν ἀνήκει, περιορίζεται μόνον νὰ παρατηρήσῃ εἰς τὸν προαγορεύσαντα, εἰπόντα, ὅτι παρουσιάσθη οὗτος ἐν ὀνόματι τῆς Κυβερνήσεως κατήγορος τοῦ ὑποστρατήγου καὶ γερουσιαστοῦ Σπύρου Μηλίου, ὅτι ἂν ἐλάμβανεν ὑπ' ὄψιν τὴν ἔκθεσίν του, ἤθελεν ἰδεῖ ὅτι ἄλλοι παρὰ τὸ ὑπουργεῖον εἰσὶν οἱ ἀληθεῖς κατήγοροι, καὶ ἐπομένως αὐτὸς ὡς ἔφορος τῶν ἀνακρίσεων, κατὰ τὴν νομοθεσίαν ἡμῶν, ὤφειλε καὶ ὑπεχρεοῦτο μάλιστα νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὴν Βουλὴν τῶν ἐνεργηθεισῶν ἀνακρίσεων τὸ ἀποτέλεσμα, διὰ ν' ἀποφανθῇ ἐπ' αὐτῶν.

Ἐπανέλαβεν ὁ κατὰ πρῶτον ἀγορεύσας, ὅτι ὑποστηρίζων ἦν προηγούμενον, τοῦ ὁποίου ἐμνήσθη ὁ πρόεδρος, δὲν ἐνόησεν ὅτι ὀφείλομεν νὰ παραδεχθῶμεν αὐτὸ ὡς δόγμα ἢ ὡς κανόνα ἀμετάβλητον, καὶ εἶπε μάλιστα, ὅτι ἓν παράδειγμα δὲν ἔχει ἰσχὺν νόμου, ἀλλὰ μεχρισοῦ ἀνεύρωμεν καταλληλότερον τρόπον, ἐπρότεινε νὰ παραδεχθῶμεν καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὅ,τι καὶ ἄλλοτε ἡ Βουλὴ παρεδέχθη ἐπὶ ὁμοίας φύσεως περιστατικοῦ. Καὶ εἶπε μὲν ὁ προαγορεύσας, ὅτι τὸ σημερινὸν ἀντικείμενον διαφέρει τῆς κατηγορίας τοῦ τότε ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, διότι ἐλαφραὶ μόνον ὑπόνοιαι ἐστήριζον τὴν κατηγορίαν ἐκείνην· ἀλλ' ἂν αἱ ὑπόνοιαι σήμερον εἶναι βαρεῖαι, τοῦτο θέλει ἀποδειχθῇ ἐκ τῶν ἐνεργηθησομένων ἀνακρίσεων, οὐδὲ μεταβάλλει τὴν φύσιν τοῦ πράγματος, καθ' ὅσον καὶ τότε καὶ τώρα κατη-

γορεῖται εἰς ὑπουργὸς παρανομήσας, καὶ κατομένως ἡ Βουλὴ ὀφείλει, λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τὰς διαφόρους περιστάσεις, ν' ἀποφανθῇ περὶ τῆς εἰς δίκην εἰσαγωγῆς τοῦ κατηγορουμένου· ὥστε οὐδεμία διαφορὰ περιστάσεων ὑπάρχει. Ἀλλὰ διϊσχυρίσθη ὁ προαγορεύσας ὅτι εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ προέδρου ἐνεργηθησομένην ἐκλογὴν δὲν δύναται νὰ εὕρῃ ὁ κατηγορούμενος τὴν ἀποχρῶσαν ἐγγύησιν, διότι ὁ πρόεδρος εἶναι πάντοτε προϊὸν τῆς θελήσεως τοῦ ὑπουργείου, ἐν ᾧ τὸ ὑπουργεῖον εἶναι καὶ ὁ εἰσαγγέλλων τὸν κατηγορούμενον. Ἀλλ' ἂν ἡ Κυβέρνησις εἶχε τόσην ἐφ' ἡμῶν ἐπιρροήν, ὥστε νὰ μᾶς ἐπιβάλῃ τὴν θέλησίν της εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ προέδρου, δὲν δύναται τάχα καὶ σήμερον νὰ μᾶς ἐπηρεάσῃ εἰς τὴν τῆς ἐπιτροπῆς ἐκλογήν; Ἀλλ' αὐτὸς τοὐναντίον ῥρονεῖ ὅτι καὶ ἡ Βουλὴ καὶ ὁ κατηγορούμενος εὑρίσκουν πλειοτέραν ἐγγύησιν εἰς τὸν πρόεδρον, καθ' ὅσον οὗτος ὑποτίθεται ὡς ὁ ἄριστος τῶν βουλευτῶν, καὶ ἀναλόγως τῆς ἐμπιστοσύνης, ἣν δεικνύει εἰς αὐτὸν ἡ Βουλή, θέλει φιλοτιμηθῇ νὰ μᾶς ὑποδείξῃ πρόσωπα τὰ καταλληλότερα καὶ παρέχοντα πᾶσαν ἐγγύησιν, ἀναλογιζόμενος καὶ τὴν ὁποίαν φέρει εὐθύνην οὐ μόνον ἀπέναντι τῆς Βουλῆς, ἀλλὰ καὶ ἀπέναντι τοῦ κοινοῦ. Ἐὰν δὲ ὁ προαγορεύσας ἐλάμβανεν ὑπ' ὄψιν τὰ πρακτικὰ τοῦ **1847**, ἤθελεν ἴδει ὅτι ἡ Βουλή, ἀναθεῖσα εἰς τὸν πρόεδρον τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς, δὲν ὑπέθετεν ὅτι ἐκδύεται ἑνὸς δικαιώματός της, διότι καὶ ἄλλα δικαιώματα ἐνεργεῖ ὁ πρόεδρος ἐν ὀνόματι τῆς Βουλῆς, χωρὶς ὅμως ν' ἀφαιρῶνται ἀπ' αὐτῆς τὰ δικαιώματα ταῦτα.

Ἀλλ' ἐὰν ἔβλεπεν ὅτι ἡ Βουλὴ ἠδύνατο κατὰ συνεννόησιν νὰ προέλθῃ εἰς μίαν ἐπιτυχῆ ἐκλογὴν προσώπων, οὐδ' αὐτὸς ἤθελε διστάσει νὰ παραδεχθῇ τὴν γνώμην ταύτην· ἐπειδὴ ὅμως εἰς σῶμα πολυμελὲς ἡ συνεννόησις εἶναι δύσκολος, διὰ τοῦτο καὶ κατὰ τὸ **1847** καὶ σήμερον ὑποστηρίζει τὴν γνώμην τοῦ νὰ ἐκλεχθῇ ἡ ἐπιτροπὴ ὑπὸ τοῦ προέδρου, ὅστις ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς θέσεώς του καὶ γνωρίζει τῶν βουλευτῶν τὰς ἰδιότητας καὶ δύναται νὰ ἐνεργήσῃ ἐκλογὴν ἐπιτυχῆ καὶ ἀνάλογον πρὸς τὰς περιστάσεις.

Ἐπήνεγκεν ἕτερος, ὅτι ἀναγινώσκοντες τὴν ἱστορίαν καὶ ῥιπτάνοντες εἰς τὰς σελίδας ἐκείνας, αἵτινες ἀναφέρουσι πράξεις μὴ στηριζομένας εἰς τὸν νόμον, αἰσθανόμεθα ῥῖγος καὶ καταρώμεθα τὰς ἀφορμὰς, αἵτινες ἐπροκάλεσαν τοιαύτας πράξεις. Κατὰ δὲ τὴν ἱστορίαν, εἰς κἀνὲν ἔθνος δὲν ἐπαγιώθησαν αἱ ἐλευθερίαι εἰμὴ διὰ τῆς παραδειγματικῆς τιμωρίας κατὰ τῶν παραβάσεων τοῦ νόμου. Εἰς τὴν Γαλλίαν δὲν ἀπαιτοῦμεν πολλὰ τοιαῦτα παραδείγματα κατηγορίας ὑπουργῶν, ἀλλ' ἡ Γαλλία δὲν εἶναι ἡ πηγὴ τῶν συνταγματικῶν παραδειγμάτων, καὶ τὴν ἀλήθειαν ταύτην δὲν ἀρνοῦνται οὐδ' αὐτοὶ οἱ Γάλλοι. Ὀφείλομεν λοιπὸν νὰ προστρέξωμεν εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ὅπου ἡ πολιτικὴ ἐλευθερία ἔλαβε πλειοτέραν ἀνάπτυξιν καὶ ἐνηργήθη ὑπὸ ὅλας τὰς ἐπόψεις, καὶ ὅπου δυνάμεθα νὰ εὕρωμεν πλεῖστα παραδείγματα. Ἐκεῖ θέλομεν ἀπαντήσει ὅτι ὁ Βάκων, ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης, ὄνομα σεβαστὸν καθ' ὅλον τὸν κόσμον, κατηγορήθη ὡς ὑπουργὸς καὶ κατεδικάσθη, διότι εἰς τοιοῦτον βαθμὸν εἶχον ἀναπτυχθῆ τὰ δικαιώματα τῆς ἐλευθερίας, ὥστε ἡ προσωπικὴ ἀξία οὐδόλως ἐπηρέαζε τὴν Βουλὴν εἰς τὴν ὑπεράσπισιν τῶν δικαιωμάτων αὐτῶν. Παραιτοῦντες λοιπὸν καὶ ἡμεῖς τὰ πρόσωπα, ὀφείλομεν νὰ ἐξετάσωμεν τὴν οὐσίαν. Πρόκειται σήμερον ν' ἀποφασίσωμεν πῶς θὰ διεξαχθῇ ἡ καθ' ἑνὸς πρώην ὑπουργοῦ γενομένη κατηγορία, καὶ ἐπειδὴ περὶ τούτου οὐδένα ἔχομεν νόμον ἢ κανονισμόν, ἀπόκειται εἰς τὴν Βουλὴν αὐτὴν ν' ἀποφασίσῃ τρία τινά· ἐὰν πρέπει νὰ ἐκλεχθῇ ἐπιτροπή τις, τίνι τρόπῳ θέλει γίνει ἡ ἐκλογὴ αὐτῆς καὶ ἐκ πόσων μελῶν θέλει σύγκεισθαι. Καὶ ἐπὶ μὲν τοῦ πρώτου συμφωνοῦμεν πάντες· μένει δὲ ἤδη ν' ἀποφασίσωμεν περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐκλογῆς καὶ περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν προσώπων, καὶ ἀκολούθως νὰ διαγράψωμεν καὶ τὰ καθήκοντα τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἡ Βουλὴ κυρία οὖσα νὰ ἐκλέξῃ τὰ πρόσωπα ταῦτα, δύναται καὶ ν' ἀναθέσῃ τὴν ἐκλογὴν εἰς τὸ προεδρεῖον ἢ καὶ εἰς τὸν πρόεδρον ὡς εἰς πραγματογνώμονα, ὅστις θέλει ὑποδείξει εἰς τὴν Βουλὴν τὰ καταλληλότερα. Ἂν δὲ παραδεχθῇ καὶ ἡ Βουλὴ αὐτά, τότε ἡ ἐκλογὴ εἶναι πλέον ἔργον τῆς Βουλῆς καὶ οὐχὶ μόνου τοῦ προέδρου, οὕτω δὲ πιστεύει ὅτι συμβιβάζονται ἀμφότεραι αἱ προταθεῖσαι γνῶμαι καὶ οὕτω γίνεται καὶ εἰς τὴν Γενεύην τῆς Ἑλβετίας. Ὡς πρὸς δὲ τὸν ἀριθμὸν ἡ Βουλὴ ὀφείλει νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὸ σπουδαῖον καὶ ἐκτεταμένον τῆς ἐργασίας καὶ τὰς ἐνδεχομένας ἀπουσίας τινῶν ἐκ τῶν μελῶν, διότι τῆς ἐπιτροπῆς ἐνεργούσης κατὰ πλειονοψηφίαν, κωλυομένου ἑνὸς τῶν μελῶν αὐτῆς, εἶναι εὔκολον νὰ συμβῶσι προσκόμματα εἰς τὰς ἐργασίας της· ἀφ' ἑτέρου δὲ δὲν πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν τὴν γνώμην τοῦ νὰ ἐκλεχθῶσιν **7** ἢ **8** μέλη, διότι τοσοῦτος ἀριθμὸς ἀντίκειται εἰς τὴν ἀκρίβειαν καὶ ταχύτητα, καὶ διὰ ταῦτα θεωρεῖ ἀρκοῦντα τὸν ἀριθμὸν πέντε καὶ ἐκ τοσούτων προτείνει νὰ σύγκειται ἡ ἐπιτροπή.

ἠπέφερεν ἄλλος, ὅτι ἡ προκειμένη περίστασις εἶναι βεβαίως πολὺ σοβαρὰ καὶ εἰς ταύτην δὲν ἀνταποκρίνεται ἡ πρότασις τοῦ νὰ ὀνομασθῶσι τὰ πρόσωπα ὑπὸ τοῦ προέδρου, νὰ ἐγκρίνῃ δὲ ταῦτα, ἂν θέλῃ, τὸ νομοθετικὸν Σῶμα. Τοιαύτη τῆς ἐπιτροπῆς ἐκλογὴ δὲν ἤθελεν εἶσθαι ἀξιοπρεπὴς οὔτε διὰ τὸν πρόεδρον οὔτε δι' ἅπαπαν τὴν Βουλήν. Ἐπιλαμβανόμενος λοιπὸν τῶν δύω ἄλλων προτάσεων, παρατηρεῖ, ὅτι μεγάλην τῷ ἐπροξένησεν ἐντύπωσιν ἡ ἐξηγηθεῖσα ἰδέα ὅτι ἀφ' οὗ ἡ μήνυσις ἐγένετο ὑφ' ἑνὸς ὑπουργοῦ, ὁ δὲ πρόεδρος τῆς Βουλῆς ὑποδεικνύεται παρὰ τοῦ ὑπουργείου, ἐπόμενον εἶναι ὅτι ἡ διὰ τοῦ προέδρου ἐκλογὴ τῆς ἐπιτροπῆς θέλει ἔχει δυσάρεστον σημασίαν. Τοῦτο λοιπὸν δὲν εἶναι δίκαιον βέβαια, καὶ ἤθελεν εἶσθαι σκληρὸν ἀφ' ὅπου πνέει ἡ μήνυσις νὰ ἔρχηται καὶ ἡ τῶν δικαστῶν ἐκλογή. Ἐπὶ τῶν διατάξεων ταιαύτης νομοθεσίας ὁ Μοντέσκιος λέγει, ὅτι ἂν ποτὲ κατηγόρουν αὐτὸν, ὅτι κλέψας τὸ κωδωνοστάσιον τῆς ἐκκλησίας Notre Dame de Paris, ἔκρυψεν αὐτὸ ὑπὸ τὸν μανδύαν, ἤθελε δραπετεύσει φεύγων τὴν δίκην. Ἂν λοιπὸν καὶ ὁ Σ. Μάλιος δι' ἀνωνύμου ἐπιστολῆς κατηγορεῖτο ὅτι ἔκλεψε τὸ φρούριον τῆς Μονεμβασίας, ἔπρεπε νὰ φύγῃ τὴν ὑπεράσπισιν ἀπέναντι τοιαύτης ἐπιτροπῆς. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ἐξωθεν προῆλθεν ἡ κατὰ τοῦ Μηλίου μήνυσις, ἀλλ' ἀφ' οὗ ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς τὴν ἐθεώρησε πιθανὴν, ἀφ' οὗ καὶ ἐπιτροπὰς συνέστησεν ἐπὶ τούτῳ καὶ ἀνακρίσεις μακραὶ ἐνηργήθησαν, δὲν εἶναι δίκαιον, ἐπαναλέγει, ἀφ' ὅπου πλέει ἡ τῆς μηνύσεως ἔγκρισις νὰ ἔρχηται καὶ ὁ διορισμὸς δικαστοῦ. Ἡ Βουλὴ δὲν ἐνεργεῖ συνήθως δικαστικὰ χρέη, δὲν εἶναι ἑρτεῖον ἡ Ἄρειος πάγος καὶ εὑρίσκεται ἤδη εἰς ἐξαιρετικὴν θέσιν. Διὰ τοῦτο ὁ αὐτὸς Μοντέσκιος εἶπεν· «ὅπου ἡ ἐκτελεστικὴ ἐνοῦται μετὰ τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας, ἐκεῖ ἡ ἀληθὴς τυραννία.» Εἶναι λοιπὸν ἀπουδαιοτάτη ἡ προκειμένη περίστασις, εἶναι ἀξία λόγου διά τε τὸ ἄτομον καὶ τὴν κοινωνίαν. Διὰ τί ῥητῶς ἐμποδίζει τὸ Σύνταγμα νὰ μὴ συγκροτῶνται ἐπιτροπαὶ δικάζουσαι τοὺς πολίτας; Διὰ τοὺς ἀνωτέρω ἰσχυροὺς λόγους, τοὺς ὁποίους προεῖδεν οὐχὶ διὰ νὰ κλονίσῃ, ἀλλὰ νὰ σώσῃ τὴν πολιτείαν. Προκειμένου δ' ἐνταῦθα περὶ πολίτου, ὅστις χθὲς ὑπουργὸς, διεῖπε τῆς Πατρίδος τὴν τύχην, ὅστις καὶ σήμερον ἠδύνατο ἴσως νὰ τὴν διέπῃ, ἐπόμενον ἦτον ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὰ κοινὰ δικαστήρια· ἔπρεπε νὰ παραπεμφθῇ εἰς σῶμα τι σεβαστότερον, νὰ παραπεμφθῇ ἐνώπιον τῶν Βουλῶν τοῦ Ἔθνους. Ἡ ἐξαιρετικὴ λοιπὸν περίστασις αὕτη ἐπιβάλλει εἰς τὴν Βουλὴν

τὸ καθῆκον νὰ παραλείψῃ τὰς νομοθετικὰς ἕξεις καὶ λάβῃ δικαστικὸν χαρακτῆρα. Ἀλλ' ἐν ᾧ πρώτη τοῦ δικαστοῦ ἀρετὴ δὲν εἶναι ἡ γνῶσις, ἀλλ' ἡ δικαιοσύνη, εἰς τὴν Βουλὴν σήμερον λέγουσι· «μὴ ἐ ργήσῃς σὺ τὰ καθήκοντά σου, ἀλλ' ἄνθρες αὐτὰ εἰς ἕτερον.» Τὸ κατ' αὐτὸν, ἐὰν τῷ ἐζητεῖτο νὰ ἐκλέξῃ αὐτὸς τὴν ἐπιτροπὴν, γνωπετὴς ἤθελε κράξει ὅτι δὶν δίχεται τὸ ἄδωρον ταῦτο δῶρον. Συμπερὶνει λοιπὸν ὅτι δὲν συμφωνεῖ πρὸς τὰς γενικὰς ἀρχὰς τῆς δικαιοσύνης νὰ εἴπῃ ἐν πρόσωπον, ὅτι ἀναδέχεται τὴν ἐκλογὴν τῆς ἐπιτροπῆς. Ἂν δὲ τοὐναντίον συστηθῇ αὕτη παρὰ τοῦ Σώματος, οὐ μόνον τὴν ἐλαχίστην δὲν παρέχει ὑπόνοιαν, ἀλλὰ καὶ θεωρεῖται κάρρητα τῆς ὅλης νομοθετικῆς ἐξουσίας.

Λαβὼν μετὰ ταῦτα τὸν λόγον, ἐξέθηκεν ὁ πρόεδρος τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ὅτι, ἐπειδὴ πρὸς τοῖς ἄλλοις ἀνεφύη τὸ ζήτημα ἂν τὸ ὑπουργεῖον ἔφερε τὴν κατὰ τοῦ προκειμένου ἀτόμου κατηγορίαν, θεωρεῖ ἀναγκαῖον νὰ εἴπῃ τινὰ ὡς ὑπουργός. Παρατηρεῖ λοιπὸν, ὅτι ἐν ᾧ διεξάγει ὑπὸ κράτησιν διὰ πειθαρχικὰ παραπτώματα, κατετέθησαν ἐναντίον τοῦ μνησθέντος προσώπου διάφοροι πράξεις, ἐκ δὲ τῆς ἀνακρίσεως ἐπήγασαν ἀρκετὰ διδόμενα, ὅτι ὑπῆρχον κατ' αὐτοῦ ἰσχυροὶ λόγοι κατηγορίας. Τί ἔπρεπε νὰ πράξῃ τὸ ὑπουργεῖον; Νὰ καλύψῃ μὲ πέπλον λήθης τὰ πάντα, ὡς ἐγίνετο ἴσως εἰς ἐποχὴν ἄλλην; Τοῦτο δὲν εἶναι ἡ ἀρχὴ τοῦ νῦν ὑπ' ὄψει. Παρέπεμψε λοιπὸν τὰς κατατεθείσας πράξεις ὑπὸ ἀνάκρισιν, ὁ δὲ ἀνακριτὴς ἀπορηνάμενος ὅτι ὑπάρχουσι λόγοι κατηγορίας, ἐθεώρησεν ὅτι αἱ μὲν τούτων πρέπει νὰ παραπεμφθῶσιν εἰς τὴν Βουλὴν, αἱ δὲ, εἰς τὰ κοινὰ δικαστήρια. Τὸ ὑπουργεῖον ὅμως ἔκρινεν ὅτι εἰς τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν ἀπόκειται ν' ἀποφασίσῃ περὶ τῆς ἰδίας ἁρμοδιότητος, καθ' ὅσον αἱ πλεῖσται τῶν ἀποδιδομένων εἰς τὸν πρώην ὑπουργὸν πράξεων ἐγένοντο κατὰ τὸ διάστημα τῆς ὑπουργίας αὐτοῦ. Ἐκ τούτου λοιπὸν κατετέθησαν εἰς τὴν Βουλὴν ὅλα τὰ ἀφορῶντα τὴν ὑπόθεσιν ἔγγραφα. Ἐπειδὴ δὲ πολλοὶ βουλευταὶ τὸν ἠρώτησαν ἂν θεωρῇ πολιτικὸν τὸ ζήτημα τοῦτο, πρὸς πάντας εἶπεν, ὅτι τὸ θεωρεῖ ὡς ζήτημα κοινωνικῆς ἠθικῆς, ἀπέναντι τοῦ ὁποίου οὐδ' ἐκ συμπαθείας οὐδ' ἐξ ἀντιπαθείας ὁρμᾶται τὸ ὑπουργεῖον. Ἐν ἄλλαις λέξεσιν, εἰς τὴν περίστασιν ταύτην ἐνεργεῖ ἡ Κυβέρνησις ὅτι καὶ ἕκαστος πολίτης ἤθελεν ἐνεργήσει, καθ' ὅσον ἐνόμισε χρέος της νὰ παραπέμψῃ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς τὰς κατηγορίας, ἵνα, ἰδοῦσα ὅτι ὑπάρχουσι λόγοι, ἐνεργήσῃ τὸ ἐπιβαλλόμενον αὐτῇ χρέος τοῦ τιμωρεῖν τὰ τοι-

αὐτα ἐγκλήματα. Καὶ ὡς βουλευτὴς δὲ λαμβάνων τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ κυρίου ζητήματος, ἐν πρώτοις ἀπαντᾷ ἐπὶ τῆς ἰδέας ὅτι ἐν ᾧ τὸ ὑπουργεῖον εἰσήγαγε τὴν ὑπόθεσιν, ἐξ αὐτοῦ συγχρόνως ἀποῤῥέει καὶ ἡ ἐκλογὴ τοῦ προέδρου. Βλέπεται λοιπὸν να παρατηρήσῃ, ὅτι ἂν ποτε ὑπουργεῖον ἀφῆκεν ἐλεύθερος τὰς ἐκλογὰς τῆς Βουλῆς, εἶναι τὸ ἐνεστὼς ὑπουργεῖον, διότι ἀρ' οὗ ἐζήτησε νὰ πληροφορηθῇ πρῶτον ποῦ κλίνει ἡ διάθεσις τῆς πλειοψηφίας καὶ μέχρι τελευταίας στιγμῆς εἶδεν ὅτι αἱ γνῶμαι ὅλων ὑπὲρ τοῦ αὐτοῦ συναντῶνται προσώπου, ἐξεφράσθη καὶ τὸ ὑπουργεῖον εἰπὸν, ὅτι πληρέστατα συμφωνεῖ. Τὸν πρόεδρον ἄρα τῆς Βουλῆς οὐχὶ τὸ ὑπουργεῖον, ἀλλ' ἅπαντες ἠθελήσαμεν. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸν κατηγορούμενον, νομίζει ὅτι πλειοτέρας ἁπαντᾷ ἐγγυήσεις, ἂν ἡ ἐκλογὴ ἐνεργηθῇ δι' ἑνὸς ἀτόμου ἢ παρὰ τῆς Βουλῆς πάσης, διότι εὐθύνη ὑπὸ πολλῶν συμμεριζομένη, δὲν εἶναι εὐθύνη, καὶ διὰ τοῦτο μεγάλην ἐξέφρασεν ἀλήθειαν ὁ εἰπὼν, ὅτι γοῦν ἐπετὴς ἤθελε ζητήσει (ἂν εἰς αὐτὸν μόνον ἀνετίθετο) νἀποφύγῃ τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην. Πρὸς συμφέρον λοιπὸν τοῦ κατηγορουμένου τὸ ἔργον πρέπει ν' ἀνατεθῇ εἰς τὸν πρόεδρον τῆς Βουλῆς, ἀφ' οὗ ἄλλως χαίρει τὴν πλήρη ἐμπιστοσύνην της. Μολονότι δὲ ἀγνοεῖ ἐὰν ὁ πρόεδρος συγκατατίθηται, εἰς αὐτὸν ὅμως πρέπει νὰ περιέλθῃ ἡ ἐκλογή, καὶ ἂν ἦτον ἀνάγκη, ἤθελε τὸν παρακαλέσει πρὸς τοῦτο. Εἰς τὰ πολυμελῆ σώματα δὲν ὑπάρχει, ὡς εἶπεν, εὐθύνη. Οἱ φίλοι τοῦ κατηγορουμένου θέλουν ζητήσει νὰ πληρώσωσι τὴν ἐπιτροπὴν ἐξ οἰκείων· οἱ ἐναντίοι, νὰ εἰσαγάγωσιν ἐν αὐτῇ τοὺς ἐχθρούς του, ἐνταῦθα δὲ πολλὴ ἡ δυσκολία καὶ σύγχυσις. Ἂς ἀφεθῇ λοιπὸν τὸ ἔργον εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ προέδρου, εἰς ὃν ἀλλαχοῦ πολὺ πλειότερα παραχωροῦνται δικαιώματα, καὶ ἡ ἐκλογὴ θέλει ἐνεργηθῇ ἐπαξίως. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἰδέαν ὅτι ἐξ ἐννέα μελῶν πρέπει νὰ σύγκειται ἡ ἐπιτροπὴ ὡς ἄλλοτε ἐν Γαλλίᾳ, παρατηρεῖ, ὅτι ἀφ' οὗ ὁ ἀριθμὸς τοῦ ἐκεῖσε κοινοβουλίου τετραπλασίως ὑπερβαίνει τὸν τῆς ἡμετέρας Βουλῆς, δύνανται ἀναλόγως νὰ ἐκλεχθῶσι παρ' ἡμῖν τρία μέλη. Ἐπειδὴ ὅμως ἐνδέχεται νὰ συμβῇ, ὡς εἶπον, ἀσθένειά τις ἢ ἄλλο κώλυμα, ἡ ἐπιτροπὴ δύναται νὰ σχηματισθῇ ἐκ πέντε μελῶν. Παύων συμπεραίνει ὅτι πρέπει νὰ προσέξωμεν μὴ, ζητοῦντες τὴν ὠφέλειαν τοῦ κατηγορουμένου, βλάψωμεν τοὐναντίον αὐτόν, διότι τὸ ἓν πρόσωπον πολὺ πλειότερον αἰσθάνεται τὴν εὐθύνην του, καὶ πρέπει νὰ παρακαλέσωμεν τὸν πρόεδρον, ἵνα δεχθεὶς τὴν ἐκλογὴν τῆς ἐπιτροπῆς,

προτείνῃ τὰ καταλληλότερα μέλη, χωρὶς νὰ ἐξετάσῃ τίς ὁ κατηγορούμενος.

Ἄλλος μετὰ τοῦτον ἐπέρρεεν, ὅτι συγχαίρει καὶ ἑαυτὸν καὶ τὸ ἔθνος, βλέπων ὅτι διὰ τῆς συζητήσεως ταύτης καθιεροῦται μεγάλη τις συνταγματικὴ ἀρχή, τὸ ὑπεύθυνον τῶν ὑπουργῶν. Ἀλλὰ τὰ πολιτικὰ ζητήματα ἐθεώρησε πάντοτε ὡς ὑπαγορευόμενα ἀπὸ προσωπικότητας, διαφορὰς ἀρχῶν καὶ συμφερόντων· ἀπόδειξις δὲ εἶναι ἡ περίστασις, καθ' ἣν οὗτος κατεδιώχθη ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον τοῦ Κ. Μαυροκορδάτου κατὰ τὸ ἔτος **1844**. Ἐπειδὴ ἐν ᾧ ἐξ ἑνὸς ἀπήτει μετ' ἄλλων πολλῶν, κατὰ τὴν πρὸς τὸν Βασιλ. Λόγον ἀπάντησιν, τὴν καθιέρωσιν τῆς ὑπουργικῆς εὐθύνης, ἐξ ἄλλου δὲν ἐπείθετο ὅτι ὁ Κ. Μαυροκορδάτος ἦτον ὑπαίτιος τῶν ἀποδιδομένων αὐτῷ κατηγοριῶν, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐψηφοφόρησε τότε κατ' ἐκείνου. Χρεωστεῖ δὲ νὰ ὁμολογήσῃ μίαν ἀλήθειαν, ὅτι καὶ ὁ μακαρίτης Κωλέττης οὐδόλως ἔσταργε νὰ συμπεριληφθῇ κἂν εἰς τὴν τότε ἀπάντησιν ἡ φράσις «ἀποστρέφω τὸ πρόσωπόν μου.» Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι φιλικαὶ σχέσεις συνέδεσαν αὐτὸν μετὰ τοῦ ὑποστρατήγου Μηλίου, ἀλλ' ἐνταῦθα διὰ τὰς ἐξωτερικὰς περιστάσεις τοῦ ἔθνους ἢ θὰ μὲ τὴν πρόθεσιν, ὡς καὶ οἱ λοιποί, τοῦ νὰ ὑποστηρίξῃ τὸ ὑπουργεῖον πρὸς διευκόλυνσιν τῆς κυβερνητικῆς πορείας του. Δὲν θέλει ὅμως νὰ εἴπῃ, ὅτι ἀποστρέφεται καὶ ν' ἀποκρούσῃ πᾶσαν πρᾶξιν προσβάλλουσαν τὸν θεμελιώδη νόμον καὶ τὴν προσωπικὴν τοῦ πολίτου ἐλευθερίαν· τοὐναντίον ἔχει τὴν γενναιότητα νὰ ὑποστηρίζῃ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν νόμων καὶ τὰς ἐλευθερίας.

Ἐπὶ τῆς ἐνεστώσης δίκης προκειμένου νὰ γίνῃ ἐκλογὴ ἀνακριτικῆς ἐπιτροπῆς, ἀνεῤῥύη ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι πρέπει νὰ ἐνεργηθῇ παρὰ τοῦ προέδρου, καθ' ὅσον καὶ ἐν ἄλλῃ τινὶ περιστάσει οὕτως ἐνήργησεν ἡ Βουλή· ἀλλ' ἂν καὶ ὁ βουλευτὴς Ἀθηνῶν διὰ πραγμάτων ἀπέδειξεν ὅτι οὐδεμία σχέσις ὑπάρχει μεταξὺ ἐκείνης τῆς ὑποθέσεως, πρὸς συμπλήρωσιν ὅμως λέγει, ὅτι τότε μὲν ἐγένετο ἡ ἀπαίτησις παρὰ τῆς Βουλῆς, ὁ δὲ κατηγορούμενος ὑπουργὸς ἐζήτησε μόνος νὰ γίνῃ ἡ ἐκλογὴ παρὰ τοῦ προέδρου. Ἡ Βουλὴ λοιπὸν καὶ τῆς τιμῆς τοῦ ὑπουργοῦ φειδομένη καὶ τῆς προσωπικῆς τοῦ πολίτου ἐλευθερίας, συγκατατέθη παρακληθεῖσα. Σήμερον ὅμως ὑπάρχουσιν οἱ αὐτοὶ λόγοι; ἐζήτησεν ὁ κατηγορούμενος τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ἐκλογῆς; Πῶς

λοιπὸν συνδυάζομεν τὰ ἀντίθετα καὶ ζητοῦμεν νὰ ἐφαρμόσωμεν τὸν αὐτὸν κανόνα; Καὶ εἶπε μὲν ὁ πρωθυπουργὸς, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον συνεβουλεύθη πρῶτον τὰς διαθέσεις τοῦ Σώματος, παρεδέχθη τὴν ἐκλογὴν τοῦ προέδρου· ἀλλ' αὐτὸς μὴ ἐλέγχων οὔτε τὸ παρελθὸν οὔτε τὸ παρὸν, ἀρκεῖται νὰ εἴπῃ, ὅτι ἡ Βουλὴ τοὐναντίον καταναήσασα τὰς διαθέσεις τοῦ ὑπουργείου, ἐξεφράσθη, κατὰ πεποίθησιν ἄλλως, ὑπὲρ τοῦ νῦν προεδρεύοντος συνεπείᾳ τῆς ἀρχῆς. Ἂν ἐλάβομεν πάντες νὰ ὑποστηρίζωμεν τὸ νῦν ὑπουργεῖον. Οὐδεὶς ὅμως δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ ὅτι ἡ ἐκλογὴ τοῦ προέδρου εἶναι ὑπουργικὸν ζήτημα, καὶ ἂν δὲν διεκοινώθη ἐγγράφως, δὲν ἀδικοῦμεν τὸ ὑπουργεῖον λέγοντες, ὅτι κατὰ πρόληψιν κἂν ὁ πρόεδρος θεωρεῖται ἀπόρριπτος τις ὑπουργικὴ ἄλλως τε εἷς πρόεδρος, ὅσον ἀξιότιμος καὶ ἂν ἦναι, δὲν δύναται νὰ συγκεντρώσῃ ὅλας τὰς ψήφους εἰς ἑαυτόν. Κακῶς δὲ παρετήρησέ τις, ὅτι ὁ πρόεδρος παρέχει πᾶσαν ἐγγύησιν, ὡς ὑπεύθυνος διατελῶν πρὸ τῆς κοινῆς γνώμης, διότι δὲν πρέπει νὰ παρέχῃ ἐγγύησιν εἰς μόνην τὴν κοινωνίαν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν κατηγορούμενον. Ἐκτὸς δὲ τούτου δὲν ἔχουσι τὸ ἄμεσον συμφέρον οἱ βουλευταὶ νὰ ἀσφαλίσωσι τὴν προσωπικὴν τοῦ πολίτου ἐλευθερίαν, καὶ νὰ βεβαιώσωσιν ὅτι τὸ ὑπουργεῖον δὲν δύναται νὰ φυλακίζῃ κατ' ἀρέσκειαν οἱονδήποτε θέλει; Ἡ τοιαύτη ἰδέα εἶναι ὕβρις πικρὰ κατὰ τῆς Βουλῆς. Ἐν ᾧ δὲ ἡ τήρησις τοῦ Συντάγματος ἀνατίθεται εἰς τὸν πατριωτισμὸν τῶν Ἑλλήνων, καὶ κατὰ τὸ 4 ἄρθρον αὐτοῦ ἡ ἐλευθερία τοῦ πολίτου εἶναι ἀπαραβίαστος· ἐν ᾧ οἱ Ἕλληνες ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἀντιπροσωπεύονται, καὶ εἰς αὐτὴν ἀνήκει τὸ δικαίωμα τοῦτο· ἤδη μᾶς λέγουσι· « παραιτηθῆτε τῶν τιμαλφεστέρων δικαιωμάτων σας καὶ ἀναθέτατε αὐτὰ εἰς μόνον τὸν πρόεδρον. » Εἰς τὸν κανονισμὸν τῆς Βουλῆς διαγράφονται τὰ καθήκοντα καὶ τῆς Βουλῆς ἐν γένει καὶ τοῦ προέδρου ἰδίᾳ, οἱ δὲ βουλευταὶ παρεχώρησαν εἰς τὸν πρόεδρον ὅσα ἔπρεπε νὰ παραχωρήσωσι. Καὶ ὅμως λέγουσιν εἰς ἡμᾶς νὰ ἀπεκδυθῶμεν τῶν ἐκ τοῦ Συντάγματος καὶ τοῦ κανονισμοῦ δικαιωμάτων, καὶ νέαν νὰ συντάξωμεν νομοθεσίαν, καθ' ἣν νὰ λέγῃ ὁ κατήγορος, ὅτι εἰς αὐτὸν μόνον ἀνήκει νὰ σταθμίσῃ τὰς ἐγγυήσεις τοῦ κατηγορουμένου. Καὶ ἀληθῶς ὅταν διὰ τῆς ἐκθέσεως αὐτοῦ λέγει ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς, ὅτι καταδεικνύονται αἱ παράνομοι πράξεις τοῦ κατηγορουμένου, διὰ τῶν ἐκφράσεων τούτων δὲν γίνεται αὐτὸς ὁ κατήγορος; Τί ἄλλο δὲ πράττει καὶ ὁ πρόεδρος τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, ὅταν ἀβρότερον λέγει, ὅτι ἐνήργησεν ἡ Κυβέρνησις τὴν κατηγορίαν ὡς

ἤθελε τὴν ἐνεργήσει πᾶς πολίτης; Ἀλλ' εἰς τὸν πολίτην τοὐλάχιστον δὲν δίδεται οὐδὲ θέλει δοθῇ τὸ δικαίωμα νὰ συστήσῃ αὐτὸς καὶ τὸ δικαστήριον. Δὲν ἔπρεπε δὲ νὰ προταθῇ καὶ ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι εἰς τὰ πολυμελῆ Σώματα δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ συνεννόησις, διότι οὐδ' ἡμεῖς ἀπαιτοῦμεν ταύτότητα ἰδεῶν ἢ συνωμοσίας. Τοὐναντίον πρέπει νὰ ἀπαρτίζωσι τὴν ἐπιτροπὴν καὶ φίλοι καὶ πολέμιοι καὶ οὐδέτερα πρόσωπα, ἵνα μὴ δώσωμεν ἓν θῦμα ἀδικαιολόγητον καὶ πέρα τοὐλάχιστον ἐστειμένον. Ἂν δέ, ὡς ἐρρέθη, ἡ καλλιτέρα ἐκλογὴ ἦναι ἡ ἐκ τῆς συνειδήσεως ἀπορρέουσα, ἡ Βουλὴ αὐτὴ σύγκειται ἐκ προσώπων ἀνέκαθεν δεδοκιμασμένων, καὶ ἂν μέτρον ἀσφαλείας λογίζηται ἡ συνείδησις, ἡ ἐκλογὴ ἡ ἐξ ἁπάντων πηγάζουσα παρέχει πλείονας ἐγγυήσεις. Ἐκτὸς δὲ τούτου, ἐὰν διέλθῃ τις τὴν ἱστορίαν ἄλλων ἐθνῶν, θέλει ἴδει ὅτι δὲν εἰσήχθησαν εἰς δίκην οἱ ὑπουργοὶ, εἰμὴ ὀσάκις οἱ θρόνοι κατέπιπτον. Ἐν Ἀγγλίᾳ π. χ. ἔβαινεν εἰς τὴν εἰμαρμένην αὐτοῦ ὁ ἀτυχὴς Κάρολος, καὶ ἔπιπτεν ἡ κεφαλὴ τοῦ ὑπουργοῦ του Στραφφόρδ. Εἴμεθα ἄρα εἰς τοιαύτην περίστασιν καὶ ἡμεῖς; ἂς τὸ εἴπωσιν. Ἐν Γαλλίᾳ τοσοῦτον ἔρρευσεν αἷμα κατὰ τὸ 1830, καὶ ἡ Βουλὴ καὶ τοι δεινῶς ἐπαπειλουμένη, οὐδ' ἐνταλμα συνελήψεως ἐξέδωκεν οὐδ' εἰς τὴν σύστασιν ἐπιτροπῶν παρέσχεν ὑπόνοιαν· ἀλλ' ἡμεῖς μὴ εὑρισκόμενοι εἰς περιστάσεις ὁμοίας, εἴμεθα βεβαίως εἰς κρείττονα θέσιν, ἣν πρέπει νὰ συναισθανθῶμεν ὑπὲρ τῆς προσωπικῆς τοῦ πολίτου ἐλευθερίας. Τὸ δὲ νὰ προτείνηται σήμερον νὰ μὴ ἐκλεχθῇ ἡ ἐπιτροπὴ παρὰ τῆς Βουλῆς, εἶναι τὸ αὐτὸ ὡς ἂν ἔλεγέ τις, ὅτι σύρεται ὁ κατηγορούμενος εἰς τὴν καταδίκην.

Κλεισθείσης ἐνταῦθα τῆς συζητήσεως, ὁ πρόεδρος παρετήρησεν, ὅτι τρεῖς ἀνεπτύχθησαν γνῶμαι· α') ἡ συσταθησομένη διὰ τὸν πρώην ὑπουργὸν Σ. Μῆλιον ἐπιτροπὴ νὰ ἐκλεχθῇ παρὰ τοῦ προέδρου τῆς Βουλῆς ὡς καὶ κατὰ τὸ 1847· β') νὰ ἐκλεχθῇ ἐκ τῆς ὁλομελείας τοῦ Σώματος, καὶ γ') νὰ ὀνομάσῃ μὲν ὁ πρόεδρος τὴν ἐπιτροπὴν, ἀλλ' εἰς τὴν Βουλὴν νὰ μείνῃ τὸ δικαίωμα τῆς παραδοχῆς.

Ἐρωτηθεῖσα δὲ πρῶτον ἡ Βουλὴ ἐπὶ τῆς τελευταίας γνώμης ὡς ἀπωτέρας, δὲν παρεδέχθη αὐτὴν μὴ ἀναστᾶσα. Ἐρωτηθεῖσα δὲ καὶ ἐπὶ τῆς δευτέρας, ἐπίσης δὲν παρεδέχθη αὐτὴν μὴ ἀναστᾶσα.

Τέλος ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὴν πρώτην γνώμην δι' ἀναστάσεως, ἤτοι, νὰ γίνῃ ἡ ἐκλογὴ τῆς ἐπιτροπῆς ὑπὸ τοῦ προέδρου ὡς καὶ κατὰ τὸ 1847.

Μετὰ τοῦτο δ' ἐρωτηθεῖσα ἐπίσης ἐὰν παραδέχηται τὴν γνώμην τῆς ἐκ πέντε μελῶν συστάσεως τῆς ἐπιτροπῆς, παρεδέχθη αὐτὴν δι' ἀναστάσεως.

Οὕτω δὲ ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 3 μετὰ μεσημβρίαν.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. Α. ΖΑΪΜΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Εὐθ. Κεχαγιᾶς.
Π. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΘ'.

Τῆς 4 Μαρτίου 1855.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Παρετήρησέ τις ἐπὶ τῶν πρακτικῶν, ὅτι ὁ βουλευτὴς Πανεπιστημίου ἀγορεύων ἐπὶ τῆς εἰσαχθείσης εἰς τὴν Βουλὴν ὑποθέσεως τοῦ πρώην ὑπουργοῦ Σ. Μηλίου, εἶπε πρὸς τοὺς ἄλλους, ὅτι αὐτὸς ἠδύνατο καὶ νὰ σώσῃ καὶ νὰ καταστρέψῃ τὸ Ἔθνος. Ἐπειδὴ δὲ ἐπὶ τῆς ἰδέας ταύτης ἔχει νὰ φέρῃ τὸν λόγον, ἐξαιτεῖται τὴν ἐν τοῖς πρακτικοῖς προσθήκην τῆς ῥηθείσης φράσεως.

Ἀπήντησεν ὁ μνησθεὶς βουλευτής, ὅτι ἐξέφρασε μὲν τὴν ἀνωτέρω ἰδέαν, οὐχὶ ὅμως περὶ τοῦ ἑτόμου, ἀλλ' ἐν γένει περὶ τῆς σημασίας, ἣν ἔχει ἡ δίκη παντὸς ὑπουργοῦ, ὅστις κατὰ τὴν θέσιν του δύναται, εἶπε, καὶ νὰ σώσῃ καὶ νὰ καταστρέψῃ τὸ ἔθνος. Ἐπὶ τούτοις ὁ προκαλέσας τὴν ἐξήγησιν βουλευτὴς ἐπεφυλάχθη νὰ φέρῃ ἐν καιρῷ τὰς παρατηρήσεις του.

Γενομένου ἔπειτα λόγου περὶ τῶν καθηκόντων τῆς ὑπὸ τοῦ προέδρου ἐκλεχθησομένης ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως τοῦ πρώην ὑπουργοῦ Σ. Μηλίου, οἱ μὲν εἶπον, ὅτι, ἐπειδὴ παρεδέχθη ὡς βάσις ἐν προηγουμένων τοῦ 1847, ἔπεται ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ τὴν αὐτὴν θέλει παρακολουθήσει γραμμήν, ἂν καὶ ἡ τότε συστηθεῖσα ἐπιτροπή· ἄλλοι δ' ἀντεῖπον, ὅτι κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν ἠρκέσθη τὸ Σῶμα εἰς τὰ περὶ τῆς ἐκλογῆς μόνον τῆς ἐπιτροπῆς, χωρὶς νὰ φέρῃ οὐδεμίαν περὶ τῶν καθηκόντων αὐτῆς παρατήρησιν· καὶ ὅτι πρέπει νὰ ὁρισθῶσι ταῦτα ὑπὸ

τοῦ Σώματος, ἀφ' οὗ μάλιστα οὐδὲ κατὰ τὸ 1847 ὡρίσθησαν τὰ τῆς ἐπιτροπῆς χρέη.

Ἐνταῦθα λαβών τις τὸν λόγον ἐξέθεκεν, ὅτι κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν ἡ Βουλὴ ὡς βάσιν τῆς ὑποθέσεως ἔλαβε τὴν κατὰ τὸ 1847 δίκην καὶ ἐπὶ ταύτης ἔφερε τὴν ἀπόφασίν της. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἔχομεν ἤδη ἓν προηγούμενον, εἰς ὃ περιεστράφη ἡ παρελθοῦσα συζήτησις, ἕπεται ὅτι καὶ ἡ συστηθησομένη ἐπιτροπὴ πρέπει ν' ἀκολουθήσῃ τὰ ἴχνη τῆς παρελθούσης. Δὲν εἶναι δὲ ἀληθὲς ὅτι τὰ καθήκοντα τῆς ἐπιτροπῆς ἐκείνης δὲν εἶχον ὁρισθῆ, διότι κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 25 Φεβρουαρίου ἡ Βουλὴ ὁρίζουσα ταῦτα, εἶχεν ἀποφασίσει νὰ συλλέξῃ ἡ ἐπιτροπὴ τὰ ἀναγκαῖα πιστοποιητικά, τὰ ὁποῖα νὰ τυπώσῃ καὶ διανείμῃ εἰς τὰ τμήματα, ταῦτα δὲ νὰ ἐκλέξωσιν ἀκολούθως τὴν ἐπιτροπήν των.

Ἀπήντησεν ἄλλος, ὅτι διὰ τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ νομοθετικοῦ Σώματος ἐπὶ τοιούτων σοβαρῶν ζητημάτων δὲν πρέπει νὰ σπεύδωμεν τὰς ἀποφάσεις ἡμῶν. Ἂν κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν ἓν προηγούμενον, δὲν ἐπ ὄκειτο ὅμως εἰμὴ περὶ τῆς ἐκλογῆς τῆς ἐπιτροπῆς καὶ οὐδὲ μνεία ἐγένετο περὶ τῶν καθηκόντων αὐτῆς. Ἄλλως τε, ἂν περιορισθῶμεν εἰς τὸ προηγούμενον τοῦτο, λαμβάνομεν ὑστηρὸν ἐσταλμένον, διότι ἀπὸ τοῦ συνταγματικοῦ ἡμῶν βίου ὀλίγοι ἀριθμοῦνται ἐνιαυτοὶ καὶ ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ δὲν δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν τὰς ἀσφαλεστέρας ἀρχάς. Οὕτω π. χ. ἐν Ἀγγλίᾳ, ἂν καὶ πολλὰ ὑπάρχουσι προηγούμενα, διορίζεται ὅμως ἐπιτροπή, ἥτις ἐξετάζει ποῖα τούτων πρέπει νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν καὶ συνίστησιν αὐτὰ εἰς τὸ Σῶμα. Ἀφ' οὗ δὲ παρ' ἡμῖν οὔτε κανονισμὸς ὑπάρχει ὁρίζων πῶς πρέπει νὰ ἐργάζωνται αἱ τοιαῦται ἐπιτροπαί, εἰς τὴν Βουλὴν βεβαίως ἀπόκειται ἡ ῥύθμισις ἐν γένει τῆς ἐργασίας. Καὶ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου δὲν εἶναι μικρὰ τὰ παρουσιαζόμενα εἰς λύσιν ζητήματα. Οὕτω π. χ. ποῖα τινα εἶναι τὰ καθήκοντα τῆς ἐκλεχθησομένης ἐπιτροπῆς; πρέπει νὰ ἀποτελῇ κατὰ πλειοψηφίαν; θέλει ἔχει ὀδηγὸν τὰς ἀρχὰς τῆς ποιν. δικονομίας; εἰς ποῖον τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς θέλουσι διαπιστευθῆ τὰ ἔγγραφα; θέλει δύνασθαι πᾶς βουλευτὴς νὰ ἐξετάζῃ αὐτὰ ἐφ' ὅσον ἐργάζεται ἡ ἐπιτροπή; Ὅλα ταῦτα εἶναι ζητήματα σοβαρά, τῶν ὁποίων τὴν λύσιν πρέπει νὰ φέρῃ ἡ ὁλομέλεια τῆς Βουλῆς. Ἐν γένει δὲ εἰς πᾶσαν περίστασιν, καθ' ἣν δὲν ἔχει ἡ Βουλὴ διαδικαστικὸν νόμον, ἡ Βουλὴ αὐτὴ ἀποφασίζει προσωρινῶς τὸ πρακτέον.

Ἀντεῖπεν ἄλλος, ὅτι προκειμένου περὶ τοσοῦτον σοβαρᾶς ὑποθέσεως, ἧς δὲν ἔχομεν τύπον τινὰ διαγεγραμμένον, ἡ Βουλὴ δὲν θέλει πράξει ἀδίκημα ἂν μελετήσῃ μικρόν τι ὁμοίας φύσεως προηγούμενον. Ἐπὶ τῆς δίκης τοῦ μακαρίτου Πανηροπούλου δύω τινὲς ἐπροτάθησαν γνῶμαι· α) νὰ παραλάβῃ ὁ πρόεδρος τὰ ἔγγραφα τῆς κατηγορίας, νὰ σχηματίσῃ ἐπὶ ροπὴν τριμελῆ, αὕτη δὲ διελθοῦσα τὰ ἔγγραφα, νὰ φέρῃ τὸ ἀποτέλεσμα ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, καὶ β') νὰ πέμψῃ ἡ Βουλὴ ἐπιτροπὴν εἰς τὸ ὑπουργεῖον, ἵνα ἐξετάσῃ τὰ ἀναγκαῖα πρὸς φωτισμὸν τοῦ Σώματος ἔγγραφα. Ἐπικρατησάσης δὲ τῆς πρώτης ἰδέας, μέλη τῆς ἐπιτροπῆς ὡρίσθησαν ὁ ἀγορεύων, ὁ Δ. Μελετόπουλος καὶ ὁ Εὐστρ. Πανᾶς. Ἀλλ' ἐπειδὴ προσελθὼν μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὁ ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι τῷ ὑπεξῃρέθησαν πολλὰ τῶν ἐγγράφων, τῇ 12 Φεβρουαρίου ἀνετέθη εἰς τὴν ἐπιτροπὴν νὰ προβῇ εἰς ἐνόρκους ἐξετάσεις. Ἡ ἐπιτροπὴ λοιπὸν καλέσασα πάντας τοὺς ἀρμοδίους ὑπαλλήλους, ὑπέβαλε μὲν αὐτοὺς εἰς ἐνόρκους ἐξετάσεις, ἀλλ' ἀποφυγοῦσα πᾶσαν κρίσιν ἰδίαν, ἐρχέσθη νὰ ὑποβάλῃ τὰς ἐξετάσεις κατ' αὐξοντα ἀριθμόν. Οὕτω δὲ ἡ Βουλὴ παρέπεμψε ταύτας εἰς τὴν εἰσηγητικὴν ἐπιτροπὴν, ἵνα φέρῃ ὁριστικόν τι συμπέρασμα. Καὶ τοῦτο μὲν εἶναι τὸ προηγούμενον, τὸ ὁποῖον ἀρίνει εἰς τὴν Βουλὴν νὰ σταθμίσῃ. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ πρὸ αὐτοῦ ἀγορεύσας ὑπέδειξεν ὅτι πρέπει νὰ συνταχθῇ ὁ ἀρμοῦν τὰ ἔγγραφα τῆς ἐπιτροπῆς κανονισμὸς, παρατηρεῖ, ὅτι δὲν εἶναι δικαίωμα τῆς Βουλῆς νὰ συντάξῃ μόνη κανονισμὸν τοιαύτης διαδικασίας, ἀλλ' ἀπαιτεῖται νόμος, εἰς κατάρτισιν τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ συντελέσωσι καὶ ἄλλα στοιχεῖα. Ἀλλ' ἐὰν πρόκειται περὶ ἁπλοῦ κανονισμοῦ τῆς ἐπιτροπῆς, δι' οὗ θέλει ὁρισθῇ π. χ. ἐὰν οἱ λοιποὶ βουλεύονται δύνανται νὰ διερευνῶσι τὰ ἔγγραφα, λέγει, ὅτι δὲν εἶναι ἀναγκαῖος διάλογος, καθ' ὅσον, ἐννοεῖται, δὲν πρέπει νὰ ἐμποδίζηται ἡ ἐπιτροπὴ εἰς τὰς ἐργασίας της οὔτε νὰ βλέπωσιν ἄλλοι τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐνεργειῶν της. Τὸ ἀτελὲς λοιπὸν προηγούμενον τοῦ **1847** μᾶς διευκολύνει νὰ δώσωμεν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τὸ δικαίωμα νὰ ἐνεργήσῃ ἐξετάσεις ἐνόρκους, καὶ νὰ παραπέμψῃ αὐτὰς εἰς τὰ τμήματα, τὰ ὁποῖα θέλουσιν ἐκλέξει τὴν εἰσηγητικὴν ἐπιτροπὴν τὴν ἀποφανθησομένην ἂν ὁ κατηγορούμενος ἦναι εἰσακτέος εἰς δίκην.

Ἀντέκρουσεν εἰπὼν ὁ πρὸ αὐτοῦ, ὅτι καθ' ὅσον ἀρνεῖ τὴν ὕπαρξιν νόμου πρὸς διεξαγωγὴν τῆς ὑπ' ὄψιν ἡμῶν ὑποθέσεως, τὸ 84 ἄρθρον τοῦ Συντάγματος ἀναπληροῖ τὸ κενὸν, δίδει εἰς τὴν Βουλὴν τὸ δικαίωμα τοῦ κατηγορεῖν τοὺς ὑπουργοὺς μέχρι

τῆς ἐκδόσεως τοῦ περὶ εὐθύνης αὐτῶν νόμου. Ἀφ' οὗ λοιπὸν τὸ Σύνταγμα ἐπιτρέπει τοῦτο, ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν εἶναι ἀπαραίτητος ὁ περὶ εὐθύνης τῶν ὑπουργῶν νόμος. Δὲν συμβαίνει δὲ τὸ αὐτὸ καὶ ὡς πρὸς τὰ καθήκοντα τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ διὰ τοῦτο εἶπεν, ὅτι, ἐπειδὴ θέλει ἐνεργήσει διάφορα ἀνακριτικὰ ἔργα, καλὸν ἦτον νὰ κανονισθῶσιν ὑπὸ τοῦ Σώματος. οὕτω π. χ. ἐὰν ὑποβληθῇ ποικιλία ἐγγράφων εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, τί θέλει ἐνεργήσει αὕτη; Νὰ συμβουλευθῇ τὰ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ **1847** ἐνεργηθέντα; Ἀλλὰ καὶ ἐκείνη ἐνήργησεν ἄνευ νόμου καὶ αὕτη θέλει ἐργασθῇ ὡς νομίσῃ, ἐντεῦθεν δὲ εἶναι πιθανὸν νὰ ἀποῤῥιφθῶσι μετὰ ταῦτα αἱ ἐργασίαι της. Εἰς ζήτημα τοιοῦτον ἐπὶ Φιλίππου, ἀφ' οὗ ἡ ἐπιτροπὴ συνεσκέφθη, ἐπανελθοῦσα ἐζήτησε παρὰ τῆς Βουλῆς ὁδηγίας, ἡ δὲ Βουλὴ ἐκείνη δὲν τὰς ἠρνήθη. Ἀπορεῖ λοιπὸν πῶς, προκειμένου περὶ τοιούτου ζητήματος, ἀμυνσθυτοῦσι τινὲς τὴν ἐν γένει διευκολύνουσαν τὸ ἔργον ἰδέαν.

Ἐξέθηκεν ἄλλος, ὅτι ἀναφύη ἡ προκειμένη συζήτησις ἁπλῶς διότι παρεξηγήθη ἡ ἐντολὴ τῆς ἐπιτροπῆς. Ἂν τὰ καθήκοντά της ἦσαν εὐρύτερα, ἐὰν τῇ ἐπεβάλλετο νὰ φέρῃ πρᾶξιν αὐθεντικὴν, βεβαίως ἔπρεπε νὰ κανονίσωμεν τὰς πράξεις της διὰ νόμου. Ἀλλὰ καὶ εἰς τοιοῦτον ζήτημα, ἂν τὸ ἐδέχετο ἡ Βουλὴ, αὐτὸς ἤθελεν εἴπει, ὅτι δὲν εἶναι ἁρμοδία ὥρα, καθ' ὅσον αἱ δίκαι αἱ ἐρχόμεναι νὰ καταδικάσωσιν ἓν σύστημα πεπτωκὸς διατελοῦσιν ὀρθαί, ὅταν δὲν καταδικάζωνται ἀπὸ τὸ πνεῦμα τοῦ ἔθνους. Ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου παρουσιάζονται δυσκολίαι, αἵτινες ἀφορῶσι τὴν ἐσωτερικὴν μόνον ἐργασίαν τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ τοῦτο δὲν εἶναι ἀντικείμενον ὁδηγιῶν. Ἡ ἐπιτροπὴ καθήκον ἁπλῶς ἔχει νὰ συλλέξῃ κατηγορίας καὶ ταύτας νὰ ὑποβάλῃ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς. Ἐπειδὴ λοιπὸν οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἡ ἐντολή της, ἀντὶ νὰ ἀπανθρακίζωμεθα συζητοῦντες, νομίζει ὀρθὸν ν' ἀκολουθήσῃ ἡ ἐπιτροπὴ τὰ ἴχνη τοῦ παρελθόντος.

Καὶ ἄλλος δέ τις προσέθηκεν, ὅτι εἰς τὴν προλαβοῦσαν συζήτησιν τῆς προκειμένης ὑποθέσεως ἀσθενῶν δὲν παρευρέθη, καὶ ἄλλη δὲν δύναται ἐπὶ τοῦ δεδικασμένου νὰ φέρῃ οἱανδήποτε γνώμην. Ὡς πρὸς τὰς δυσκολίας ὅμως, τὰς ὁποίας ἐνόησεν ὁ κατὰ πρῶτον ἀγορεύσας, φρονεῖ ὅτι ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ὁ περὶ εὐθύνης τῶν ὑπουργῶν νόμος, κατὰ τὸ 84 ἄρθρον τοῦ Συντάγματος, διατελοῦσιν ἐν ἰσχύϊ αἱ γενικαὶ τοῦ ποινικοῦ νόμου διατάξεις. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου λοιπὸν ἐννοεῖται ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ θέλει ἐνεργήσει κατὰ τὰς διατάξεις τῆς παρ' ἡμῖν

ποινικῆς δικονομίας καὶ οὐδεμίαν θέλει εὕρει δυσχέειαν ἐπὶ τῆς διεξαγωγῆς ἐν γένει τῶν ἀνακρίσεων. Δὲν εἶναι δὲ οὔτε ζήτημα καὶ ἡ σκέψις, ἂν ἡ ἐπιτροπὴ δύναται νὰ διευκύνῃ τὰ ἔγγραφα εἰς τοὺς βουλευτάς, διότι ὡς ἀνακριτικὴ ἀρχὴ δὲν θέλει κατὰ τοὺς ὑπάρχοντας νόμους, ἐπιτρέψει τοιαύτην κατάχρησιν. Τέλος δὲ ὡς πρὸς τὴν ἐπερχομένην ἀκολούθως ἐνέργειαν. δὲν βλέπει τις ἡ δυσκολία νὰ διαγράψῃ καὶ ἡ Βουλὴ τὴν πορείαν τοῦ παρελθόντος. ἤτοι νὰ διευθύνῃ πᾶν ἔγγραφον εἰς τὴν εἰσαγγελικὴν ἐπιτροπὴν, ἥτις θέλει ἀποφανθῇ ἐπὶ τοῦ ζητήματος.

Ἀνέπτυξεν ἄλλος, ὅτι κατὰ τὴν ἐνεστῶσαν ἐποχὴν τοῦ πολιτισμοῦ *δικαστικὴ ὑπόθεσις* μεθυμηνεύεται *τύπος*, δικαιοσύνη δὲ καὶ τύπος εἰσὶν ἀδελφά. Εἰς τὰς πατριαρχικὰς τῶν λαῶν ἡμέρας, τὴν πρώτην τῆς ἀνθρωπότητος ἡλικίαν, οἱ πατριάρχαι μόνοι διένεμον τὴν δικαιοσύνην ἄνευ τύπου τινός. Ἀλλ' ἤδη, κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, ἂν δὲν καταδικάσητε ἢ ἀθωώσητε διὰ τύπου, ἡ ἀπόφασίς σας, οἱαδήποτε καὶ ἂν ἦναι, δὲν θεωρεῖται δικαία. Ἦτον καλὸν διὰ τοῦτο νὰ εἴχομεν καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸν νόμον, ἄνευ τοῦ ὁποίου τῷ ὄντι εὑρισκόμεθα εἰς ἀντίφασιν. Ἀλλ' ἡ ἀντίφασις ἐγείρεται εἰς τὴν φύσιν τοῦ πράγματος, καὶ διὰ τοῦτο τὸ Σύνταγμα αἰ ἂν πᾶσαν δυσκολίαν, οὐχ ἧττον λέγει πρὸς τὴν Βουλὴν «δίκασον». Εἶναι λοιπὸν συνέπειας ἔργον ἐν πλήρει γνώσει καὶ ἐν ἀγνοήσει νὰ εἴπῃ ἡ Βουλὴ τί θέλει πράξει ἡ ἐπιτροπή της. Ἀλλ' ἐνῷ εἰς μόνην τὴν Γερουσίαν ἐπιβάλλεται νὰ δικάσῃ, ἐς δὲ τὸ κοινοβούλιον κεῖται ἡ ἀνάκρισις καὶ κατηγορία, σημαίνει ὅτι ἐκτελοῦμεν ἡμεῖς εἰσαγγελέως καθήκοντα. Ἐὰν ἑπομένως εἷς τῶν πολιτῶν ἔδιδε μήνυσιν πρὸς τὸν εἰσαγγελέα ἔπρεπεν ὁ εἰσαγγελεὺς νὰ τὴν παραπέμψῃ ἀμέσως εἰς τὴν ἀνάκρισιν; Ὁ νόμος ὁρίζει ὅτι ἐνεργεῖ τοῦτο, ἀφοῦ μελετήσει ὡρίμως τὸ ἀντικείμενον. Ἐὰν δὲ προσήρχετο φέρων τὴν μήνυσιν πολίτης διακεκριμένος, δὲν μεταβάλλεται ἡ τοῦ εἰσαγγελέως ἐνέργεια, διότι τοῦτο ἦθελεν εἶναι προνόμιον. Καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου λοιπὸν ἡ Βουλὴ μίαν γνωμεύουσα μήνυσιν, ἐστάσησε τὴν ἐπιτροπήν της, αὕτη δὲ ἐκ τῶν ἐγγράφων ὡρμωμένη. θέλει ἀποφανθῇ ὅτι εὑρίσκει ἢ δὲν εὑρίσκει ὕλην ἀνακρίσεως. Ἐὰν βεβαιώσῃ τὸ πρῶτον, ἡ Βουλὴ τότε πρέπει νὰ συντάξῃ κανονισμὸν καὶ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ νὰ ἐνεργήσῃ ἡ ἐπιτροπὴ τὰ καθήκοντά της.

Ἐπανέλαβέ τις, ὅτι διαφωνεῖ πρὸς τὸν προαγορεύσαντα, ἀ. καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἐκφρασθεῖσαν ἰδέαν ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ πρέπει ν' ἀποφανθῇ, ὡς ἐν ταῖς κοιναῖς ποινικαῖς ὑποθέ-

σεσιν ὁ εἰσαγγελεύς, ἂν ἡ προκειμένη κατηγορία ἦναι ἀνακριτέα ἢ οὔ, καὶ ὅ. ὡς πρὸς τὴν ἀνάγκην κανονισμοῦ περὶ τῶν καθηκόντων τῆς ἐπιτροπῆς, τὴν ὁποίαν ὁ προαγορεύσας ὑπεστήριξε, νομίζων ὅτι ἡ Βουλὴ ἀρνεῖται τὴν ἀνάγκην ταύτην, ἐν ᾧ ἡμεῖς παραδεχόμεθα μὲν τὴν ὕπαρξιν τοιούτου κανονισμοῦ, ἀλλὰ θεωροῦμεν ἀρκοῦντα τὰ ἄλλοτε ἐπὶ ὁμοίας ὑποθέσεως κανονισθέντα, καὶ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν πρόκειται νὰ βαδίσωμεν καὶ σήμερον. Ὁ προαγορεύσας ὅμως θέλει νὰ συντάξωμεν ἤδη ἐπὶ τούτῳ κανονισμόν, τὸ ὁποῖον δὲν δυνάμεθα νὰ πραξωμεν σήμερον, ἀφοῦ ἡ ὑπόθεσις προεβλήθη ἐπὶ τοσοῦτον. Ὁ κανονισμός, ὃν ζητεῖ ὁ προαγορεύσας, ἀπαιτεῖται νὰ περιέχῃ ὅλας τὰς φάσεις μιᾶς κατηγορίας, κανονίζων καὶ αὐτὸν ἀκόμη τὸν τρόπον, καθ' ὃν γίνεται τοιαύτη κατηγορία. Ἀλλ' ἀφ' οὗ τὸ πρῶτον τοῦτο μέρος ἐπερατώθη ἤδη καὶ ἡ ὑπόθεσις εἰσήχθη εἰς τὴν Βουλήν, δὲν παραδέχεται ὅτι ἡ Βουλὴ πρέπει νὰ κανονίσῃ τὸ λοιπὸν μέρος τῆς κατηγορίας.

Διαφωνεῖ δὲ καὶ πρὸς τὴν ἀνωτέραν ἐκτεθεῖσαν ἰδέαν τοῦ προαγορεύσαντος, διότι εἰς μὲν τὰς ἄλλας ποινικὰς ὑποθέσεις ἀποφαίνεται μὲν ὁ εἰσαγγελεὺς ἂν γενομένη τις μήνυσις ἦναι ἀνακριτέα ἢ οὔ, ἀλλὰ τὴν γνώμην τοῦ εἰσαγγελέως δύναται ἄλλη τις ἀρχὴ ἀνωτέρα νὰ ἀκυρώσῃ, ἐν ᾧ ἐνταῦθα ἡ γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς μένει ὁριστική. Ἐκτὸς δὲ τούτου δίκαι, ὁποία ἡ προκειμένη, δὲν ἀποβλέπουσιν εἰς τὴν καταδίκην ἑνὸς προσώπου οὐδ' εἰς τὴν τιμωρίαν μιᾶς πράξεως ἐγκληματικῆς καὶ ἀτίμου, ἀλλὰ σκοπὸν κύριον ἔχουν τὴν καταδίκην πολιτικοῦ συστήματος, τὸ ὁποῖον πρὸ τῆς δίκης διέπε τὰς τύχας ἑνὸς κράτους καὶ τὸ ὁποῖον ἐθεωρεῖτο ἕως τότε ἠθικόν. Ἐπὶ τοιαύτης λοιπὸν φύσεως δικῶν αἱ ἐγγυήσεις καὶ ἡ ἀσφάλεια δὲν εὑρίσκονται εἰς τοὺς δικαστικοὺς τύπους, ἀλλ' εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ ἔθνους. Καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν κατεδικάσθη μὲν ὁ Στρατηγὸς Νεῦ δυνάμει τῶν δικαστικῶν διατυπώσεων, ἡ κοινὴ ὅμως γνώμη ἐθεώρησεν αὐτὸν ἀθῶον. Πῶς, λοιπὸν θέλετε νὰ παραδεχθῶμεν ὡς κανόνα σύστημα τοσοῦτον σφαλερὸν καὶ ἐπικίνδυνον; Πᾶσα πρᾶξις λαμβάνει χαρακτῆρα διάφορον κατὰ τὰ συνοδεύοντα αὐτὴν περιστατικά. Κατηγορεῖται π. χ. εἷς ὑπουργὸς διὰ μίαν ὑπέρβασιν· ἡ πρᾶξις αὕτη εἶναι ἔγκλημα, ἐὰν ἡ ὑπέρβασις ἐγένετο ἄνευ ἀνάγκης καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν αφετερισμοῦ τοῦ δημοσίου πλούτου. Ἀλλ' ἐὰν ἡ ὑπέρβασις ἐγένετο ἐξ ἀνάγκης, ἐὰν αἱ Βουλαὶ παρεδέχθησαν αὐτὴν, ἡ πρᾶξις τότε δὲν φέρει χαρακτῆρα ἐγκληματικὸν καὶ οὔτε δύναται νὰ

κατηγορηθῇ ὁ ὑπουργὸς διὰ πρᾶξιν καλυφθεῖσαν ὑπὸ τὰς νομίμους διατυπώσεις. Πῶς λοιπὸν δυνάμεθα ἡμεῖς σήμερον νὰ χαρακτηρίσωμεν ὡς ἔγκλημα μίαν ὑπέρβασιν, πρὶν ἢ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὰ συνοδεύοντα αὐτὴν περιστατικά; Ἀντικρούων διὰ ταῦτα ἀμφοτέρας τοῦ προαγορεύσαντος τὰς ἰδέας, θεωρεῖ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀρκετὸν τὸ προηγούμενον ἐκεῖνο τοῦ 1847, διὰ νὰ μᾶς χρησιμεύσῃ καὶ σήμερον ὡς κανών, ἀφ' οὗ δὲ ἡ Βουλὴ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰς ἐνεργηθησομένας ἀνακρίσεις καὶ τὰς ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς δοθησομένας πληροφορίας, τότε, καὶ μόνον ἐπὶ τοῦ προκειμένου, δύναται ν' ἀποφανθῇ ἡ Βουλὴ ἂν ἡ ὑπόθεσις ἦναι ἀνακριτέα ἢ οὔ.

Κλεισθείσης δὲ ἐνταῦθα τῆς συζητήσεως, παρετήρησεν ὁ πρόεδρος, ὅτι τρεῖς ἐκ τῶν λεχθέντων προκύπτουσι προτάσεις· πρώτη, ἥτις καὶ ὑπὸ πολλῶν ὑπεστηρίχθη, ἡ τοῦ βουλευτοῦ Ἀττικῆς, καθ' ἣν ἡ ἐκλεχθησομένη ἐπιτροπὴ θέλει ἔχει τὰ αὐτὰ καθήκοντα, ἅπερ εἶχε καὶ ἡ κατὰ τὸ 1847 ὑπὸ τοῦ προέδρου ἐκλεχθεῖσα ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως τοῦ τότε ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν. Δευτέρα, ἡ τοῦ βουλευτοῦ Σύρου, προτείναντος νὰ καινονίσῃ σήμερον ἡ Βουλὴ τὰ καθήκοντα τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ γ' ἡ τοῦ Πανεπιστημίου, καθ' ἣν ἡ ἐπιτροπὴ, ἀφ' οὗ ἐνεργήσῃ τὰς ἀπαιτουμένας ἀνακρίσεις καὶ λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὅλα τὰ ἔγγραφα τὰ ἀφορτίζοντα τὴν κατηγορίαν, θέλει φέρει εἰς τὴν Βουλὴν ἔκθεσιν τῶν πράξεών της καὶ συγχρόνως σχέδιον κανονισμοῦ περὶ τοῦ τρόπου τῆς διεξαγωγῆς τῆς ὑποθέσεως.

Οὕτω δὲ ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα ἐφ' ἑκατέρας τῶν δύο τελευταίων προτάσεων, ἀπέρριψεν αὐτὰς μὴ ἀναστᾶσα.

Προκειμένου εἶτα νὰ ψηφοφορηθῇ ἡ πρώτη, παρετήρησέ τις, ὅτι πρὸς ἀποφυγὴν ἐνδεχομένων δυσκολιῶν, αἵτινες δύνανται ν' ἀναφυῶσι περὶ τὴν ἐνέργειαν τῶν ἀνακρίσεων, κατὰ τὰς παρατηρήσεις ἐκ τῶν προαγορευσάντων, θεωρεῖ ἀναγκαῖον νὰ προστεθῇ εἰς τὴν πρότασιν ταύτην καὶ ἡ ἑπομένη φράσις «καὶ σχετικῶς μὲ τὰς ἀρχὰς τῆς ποινικῆς δικονομίας» ἡ δὲ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη δι' ἀστάσεως τὴν πρότασιν μετὰ τῆς ἀνωτέρω προσθήκης, ἔχουσαν οὕτως· «ἡ ἐπιτροπὴ θέλει βαδίσει εἰς τὰς ἐργασίας της σύμφωνα μὲ τὸ προηγούμενον καὶ σχετικῶς μὲ τὰς ἀρχὰς τῆς ποινικῆς δικονομίας»

Ἀνεγγείλας ἑπομένως ὁ πρόεδρος ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου, ἀνέγνω ἔγγραφον τοῦ ἐπὶ τῶν τελετῶν τῆς Αὐλῆς, δι' οὗ διατάσσεται πένθος τριῶν ἑβδομάδων ἐπὶ τῷ τελευτῇ τοῦ Αὐτοκράτορος πασῶν τῶν Ρωσσιῶν Νικολάου. Προσέθηκε δὲ, ὅτι ὁ ἀείμνηστος αὐτοκράτωρ Νικόλαος ὑπῆρξεν εἷς τῶν τριῶν μεγάλων εὐεργετῶν, οἵτινες ἐπεκύρωσαν τὴν ἑλληνικὴν ἀνεξαρτησίαν. Θεωρεῖ ἑπομένως καθῆκον ἐθνικῆς εὐγνωμοσύνης νὰ ἐκφράσῃ ἡ Βουλὴ τὴν βαθεῖαν αὐτῆς θλῖψιν διὰ τὸν θάνατον τοῦ Μεγάλου Τούτου Εὐεργέτου τῆς Ἑλλάδος. Ἡ δὲ Βουλὴ ἅπασα παρεσχέθη ὁμοφώνως τὴν ἀνωτέρω πρότασιν τοῦ προέδρου μὲ τὴν προσθήκην ν' ἀποσταλῇ διὰ τῆς ἀρμοδίας ὁδοῦ πρὸς τὸν ἐνταῦθα Κ. Πρέσβυν τῆς Ρωσσίας καὶ ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν.

Ἐγένετο μετὰ ταῦτα ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἀνωτέρω νομοσχεδίου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Στ. Δούκου καὶ Γ. Μαδεμοχωρίτου, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν πλειψηφεῖ διὰ ψήφων 82.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν

Ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 189,750 νομοσχεδίου· Ναὶ ἢ Ὄχι;»

Λουκᾶς Λάντος		Κωνστ. Γριβογεώργης	N
Δημήτριος Ὀρεινός	N	Δ. Π. Πετροπουλάκης	N
Ἀντώνιος Βενιζέλος	N	Γεώργ. Δ. Τσιγκουράκος	N
Πέτρος Καμπάνης		Ἀναγνώστης Παπαθανασίου	N
Νικόλαος Π. Καΐρης	N	Ἐλευθέριος Καλογερᾶς	
Ἀναγνώστης Γιαννουλίδης		Ἰωάννης Ἀποστολίδης	
Δημήτριος Τσάκρης	N	Βασίλειος Νώνης	N
Γεώργιος Τσάκρης	N	Σταμάτιος Μήτσας	N
Νικόλαος Ἰατρός	N	Δημήτριος Ζῶτος	N
Σκαρλάτος Σούτσος		Γ. Ι. Γιαλδάσης	N
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς	N	Ν. Α. Γρανίτσας	N
Ἀνδρέας Μεταξᾶς		Ἀλέξανδρος Βιλαέτης	
Σταῦρος Βλάχος	N	Σ. Χ. Στρατόπουλος	N
Ἀνδρέας Ἴσκος		Ἀνδρέας Αὐγερινός	N
Σωτήριος Στράτος		Ὅλων Κρεστενίτης	N
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς		Δημήτριος Ἀθανασίου	N
Φίλων Φίλωνος		Γεώργιος Διαμάντης	N
Ἀντώνιος Φ. Γρίβας		Ν. Δελένδας	
Νικόλαος Τσέλιος		Δ. Γαβρᾶς	N

Ν. Βαρβαρῆγος	Ν	Παναγιώτης Παπατσώνης	
Θρασύβουλος Α. Ζαΐμης	Ν	Ἰω. Προβιλέγιος	
Ἀεωνίδας Ν. Πετμεζᾶς	Ν	Ἰω. Ταταράκης	Ν
Χαρίλαος Θεοχαρόπουλος		Σ. Βαρότσης	Ν
Ἠλίας Παπαδαῖος	Ν	Π. Χρυσοβέργης	
Ἀθανάσιος Δανηλόπουλος		Α. Παπαδημητριάδης	Ν
Γρηγόριος Κορφιωτάκης		Δ. Κοκοτάκης	
Ἰωάννης Ζάρκος	Ν	Ἰωάννης Ἀμβροσιάδης	Ν
Κωνσταντῖνος Δημητριάδης	Ν	Ἰωάννης Εὐσταθίου	
Βελισσάριος Νικολαΐδης		Γεώργιος Μαβρομιχαλίτσης	Ν
Ἰωάννης Μπαλάφας		Γεώργιος Μπάνης	
Πέτρος Δελιγιάννης	Ν	Νικόλαος Πιερράκος	Ν
Γ. Α. Ἀντωνόπουλος	Ν	Γερμανὸς Μαυρομιχάλης	
Κωνστ. Δαμπρινόπουλος	Ν	Δημήτριος Πουλικάκος	
Νικόλαος Μπούκουρας	Ν	Γρηγόριος Πατριαρχέας	Ν
Π. Κολποδῖνος	Ν	Π. Χριστόπουλος	Ν
Ἐμ. Ἀντίπας	Ν	Π. Κανελλόπουλος	Ν
Γ. Πανοπριοτόπουλος	Ν	Νικόλαος Μοσχούλας	Ν
Μιχαὴλ Τριανταφυλλόπουλος		Σπ. Πηλλήκας	Ν
Χρῆστος Ράγκος	Ν	Ν. Πανουργιᾶς	Ν
Εὐθ. Κανελλόπουλος	Ν	Κωνσταντῖνος Βλάχος	Ν
Ἐμμανουὴλ Τσοῦχλος		Εὐθ. Κεχαγιᾶς	Ν
Νικόλαος Ματθαίου		Σιδέρης Πράτσικας	Ν
Σ. Κοτανίτσας		Π. Πατρινός	Ν
Ἐμμ. Μελιτόπουλος	Ν	Χρ. Τσαλαμιδᾶς	Ν
Α. Κορφιωτάκης		Περικλῆς Καλαμογδάρτης	Ν
Γ. Γιατράκος	Ν	Νικόλαος Α. Χ. Ἀναργύρου	Ν
Λουκᾶς Στεργάνου		Ν. Α. Μπότσαρης	Ν
Ἰωάννης Παπαλουκόπουλος	Ν	Ἰωάν. Σκαβένιζος	Ν
Ι. Ν. Ταμπακόπουλος	Ν	Γ. Νικολάου	
Γ. Ν. Γεβελιώτης		Γεώργιος Ναούτης	Ν
Παναγιώτης Βάρβογλης	Ν	Μιχαὴλ Σολωμός	Ν
Β. Π. Δημητρακόπουλος	Ν	Ἀν. Ρενιέρδος	Ν
Ἀναγνώστης Διδόπουλος	Ν	Ἰωάννης Σαγρέδος	
Α. Μαυροειδῆς	Ν	Παναγ. Ψάθης	Ν
Γ. Κεφάλας	Ν	Νικόλαος Ναζος	Ν
Ἀναγνώστης Τσάκας	Ν	Ἀναγν. Παπατσώρης	
Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος		Θεμ. Πολυχρονόπουλος	
Κωνστ. Ι. Κουρκουμέλης		Κυριάκος Πονηρόπουλος	
Ἀλέξανδρος Κουμουνδοῦρος		Γεώργιος Ι. Στάϊκος	

Α. Κιζάνης	Ν	Γεώργιος Ριζόπουλος	Ν
Παντολ. Κουντουριώτης		Εὐαγγέλης Κονταγιάννης	Ν
Δημήτριος Βουδούρης	Ν	Αὐγερινὸς Ἀδέρωφ	Ν
Σταμάτιος Γ. Δακός	Ν	Νικόλαος Β. Μπουδούρης	
Μ. Χουρμούζης	Ν	Α. Μάντσαρης	Ν
Καλαμάρας Τσουκαλᾶς			

Ἀναγνώσθη εἶτα τὸ 1 ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου, ἐρωτηθεῖσα δὲ ἡ Βουλὴ πρῶτον ἐπὶ τῶν ἄρθρων τοῦ πίνακος τῆς πιστώσεως, παρεδέχθη ἕκαστον αὐτῶν δι' εἰδικῆς ἀναπτάσεως. Ἔχουσι δ' οὕτω·

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ.

Πίναξ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως τῆς χρήσεως 1854.

Χρῆσις 1854.

Προϋπολογισμός		Ὑπηρεσία	Ποσὰ πιστώσεως Κατ' ἄρθρον	Κατὰ κεφάλαιον	Κατὰ μέρος
Μέρος Α.	1	Χρέος Ἐσωτερικὸν	Τόκοι ἐγγεγραμμένων	4000	24000	24000
	2	»	Τόκοι ἐσωτερ. ἐφάπαξ δανείου	20000		
Κεφάλ. 6	3	Κεντρικὴ ὑπηρεσία	Ἡλικὸν καὶ ἄλλα	1000	4000	4750
7	21	Ἔλεγχ. Συνέδριον	Ἡλικὸν καὶ ἄλλα	750	750	
16	4	Χαρτόσημον	Δικαιώματα κλπ.	60000	60000	
18	5	Τυπογραφεῖον	Ἐπιχειρ.	8000	8000	
22	3	Κτηματικὴ διοίκησις	Ἀπρόβλεπτα ἔξοδα	4000	16000	84000
»	8	»	Διατηρικὰ κλπ.	12000		
Ζ. 23		Ἐπιτροπαὶ χρημάτων			30000	80000
24		Ἀποζημιώσεις			50000	
Δραχμαὶ ἑκατὸν ὀγδοήκοντα ἑνὸς χιλιάδες ἑπτακόσιαι πενήκοντα						188750

Ἀκολούθως παρεδέχθη καὶ τὸ ἄρθρον 1 δι' ἀναστάσεως κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἔχον οὕτως·

«Ἄρθρ. 1. Χορηγεῖται εἰς τὸ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον ἀναπληρωματικὴ πίστωσις ἑξ δραχμῶν ἑκατὸν ὀγδοήκοντα ἑννέα χιλιάδων ἑπτακοσίων πεντήκοντα, ἤτοι 189,750, ἐπὶ τῶν ἐξόδων τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως τοῦ 1854, καταλογιζομένων ὡς ἑξῆς.

Εἰς χρέος ἐσωτερικόν	Δραχ.	24,000
Εἰς γενικὴν ὑπηρεσίαν	»	1,750
Εἰς ἔξοδα διοικήσεως	»	84,000
Εἰς διαφόρους πληρωμάς . . .	»	80,000
Τὸ ὅλον δραχ.		189,750.»

Ἀνεγνώσθησαν εἶτα τὰ ἄρθρα 2 καὶ 3, ἄτινα, μηδεμιᾶς ἐπ' αὐτῶν γενομένης παρατηρήσεως, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτως·

«Ἄρθρ. 2. Ἡ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ἀναπληρωματικὴ πίστωσις θέλει διανεμηθῆ εἰς τὰ διάφορα κεφάλαια καὶ ἄρθρα τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργείου, κατὰ τὸν ὧδε προσηρτημένον πίνακα.

Ἄρθρ 3. Τὰ ἔξοδα, δι' ἃ χορηγεῖται ἡ ἀνωτέρω ἀναπληρωματικὴ πίστωσις, θέλουν πληρωθῆ ἐκ τῶν ἐσόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1851.»

Παραδεχθέντος δὲ καὶ τοῦ τύπου τῆς ἐκτελέσεως, ἐγένετο καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορία κατ' ὀμαστικὴν κλῆσιν, ἐπιτηρούντων τῶν ψηφολεκτῶν Ἐμ. Μελετοπούλου καὶ Γ. Μαδεμοχωρίτου, ἐξ ἧς συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ σύνολον πλειψηφεῖ διὰ ψήφων 82.

Ἐγένετο τελευταῖον ὑπὸ τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντιπροέδρων, ἑνὸς τῶν γραμματέων καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Π. Πατριοῦ καὶ Ν. Καΐρου ἡ διὰ τὸν ἀρξάμενον μῆνα κλήρωσις τῶν τμημάτων, καθ' ἣν ἔλαχον οἱ ΚΚ. βουλευταὶ ὡς ἑξῆς·

Μάρτιος 1855.

Α.	Β.	Γ.
Χ. Σουμαρίπας	Π. Δηλιγιάννης	Γ. Γιολδάσης
Α. Τσάκας	Ἠλ. Παπαδαῖος	Α. Πετμεζᾶς
Σ. Πηλλήκας	Μ. Χουρμούζης	Γ. Κονδύλης
Β. Δημητρακόπουλος	Ν. Νάζος	Γ. Κιφάλας
Ἰω. Ζάρκος	Περ. Καλαμογδάρτης	Δ. Πουλικάκος
Γ. Τσόκρης	Γ. Πατριαρχέας	Σταμ. Γ. Δοκός

Α. Ἀδίρωφ	Ἀλ. Κουμουνδοῦρος	Ν. Χατζῆ Ἀναργύρου
Χ. Ῥάγκος	Χ. Θεοχαρόπουλος	Σ. Στράτος
Α. Κιζάνης	Κ. Πουτρόπουλος	Ἀναγν. Παπαθανασίου
Ἰω. Ἀποστολίδης	Γ. Διαμάντης	Κ. Λαμπρινόπουλος
Γρ. Κορωνιωτάκης	Δ. Γαβρᾶς	Εὐθ. Κανελλόπουλος
Ἐμμ. Ἀντίπας	Γ. Μπάνης	Π. Κολπαδίνος
Ἰω. Ταταράκης	Α. Βιλαΐτης	Γ. Ι. Στάϊκος
Καλαμάρας Τσουκαλᾶς	Α. Γεωργαντᾶς	Γ. Ῥιζόπουλος
Σιδ. Πράτσικας	Ν. Βαρδαρῆγος	Ἀνδρ. Αὐγερινός
Εὐθ. Κανελλόπουλος	Σ. Χ. Στεφανόπουλος	Γ. Ταϊγκουράκος
Εὐαγ. Κοντογιάννης	Ν. Βαΐκουρας	Α. Ἴτσος
Ἀντ. Γρίβας	Κ. Δημητριάδης	Π. Βάρδογλης
Α. Διξόπουλος.	Α. Ῥενουάρδος.	Π. Χρυσοβέργης.

Δ.	Ε.	Ϛ.
Ἰω. Προβιλίγιος	Ἰω. Σαγρέδος	Α. Μαυροκορδάτος
Γ. Ἀντωνόπουλος	Α. Λόντος	Ἰω. Ταμπακόπουλος
Σ. Βλάχος	Δ. Πολυχρονόπουλος	Ἐμ. Μελετόπουλος
Σ. Μήτσας	Χ. Τσαλαμιδᾶς	Ν. Τσίλιος
Δ. Βουδούρης	Α. Γιαννουλίδης	Α. Μάντσαρης
Σ. Κοπανίτσας	Ἰω. Μπαλάφας	Ἰω. Σκαβίντζος
Μ. Σολιωμός	Ἰω Εὐσταθίου	Ἐμ. Τσούχλος
Δ. Τσόκρης	Π. Κουντουριώτης	Μ.Τριανταφυλλόπουλος
Φ. Φίλιππος	Ν. Δελίνδας	Κ. Βλάμης
Δ. Ζῶτος	Βελ. Νικολαΐδης	Π. Πατρινός
Ν. Ματθαίου	Δ. Πετροπουλάκης	Γ. Ναούτης
Π. Καμπάνης	Ν. Μπωβούρης	Κ. Γριβογιώργης
Ἠλ. Καλογερᾶς	Ἰω. Παπαλουκόπουλος	Α. Δανιλόπουλος
Γερμ. Μαυρομιχάλης	Ν. Καΐσης	Δ. Καλλιφρονᾶς
Βασίλειος Νώνης	Δουκᾶς Στεφάνου	Κ. Κουρκουμέλης
Γ. Γιατράκος	Ν. Γρανίτσας	Θ. Ζαΐμης
Ν. Πετράκος	Ἀντ. Πενιζέλος	Α. Παπαδημητριάδης
Π. Χριστόπουλος.	Ν. Ἰατρός.	Α. Παπατσώρης.

Ζ.		
Π. Ψάθης	Ἰω. Ἀμβροσιάδης	Σ. Βαρότσης
Ν. Μαυρόγιαλας	Ἀν. Κορωνιωτάκης	Γ. Ῥεβελιώτης
Εὐθ. Κεχαγιᾶς	Α. Μαυρομιχᾶς	Γ. Πανοπριωτόπουλος
Ν. Μπότσης	Π. Παπαστώνης	Ν. Πανουργιᾶς
Γ. Μαδεμοχωρίτης	Δ. Ὀρεινὸς	Ἀν. Κοκοτάκης
Δημ. Ἀθανασίου	Σκαρ. Σούτσος	Σόλων Κριστενίτης.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 2 μ.μ.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. Α. ΖΑΪΜΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Π. Κολπαδίνος.
Α. Ν. Πετμεζᾶς.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Κ'.

Τῆς 7 Μαρτίου 1855.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Παρετήρησαν ὁ πρόεδρος, ὅτι, ἐπειδὴ κατὰ τὸν κανονισμὸν δύω τμήματα ἀπεφάνθησαν ὑπὲρ τῆς ἀναπτύξεως τῆς προτάσεως τοῦ βουλευτοῦ Παρνασσίδος, θέλει ἀναγνωσθῆ αὕτη κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν καὶ ὁρισθῆ ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν ὁ προτείνας βουλευτὴς θέλει κάμει τὴν δέουσαν ἀνάπτυξιν.

Ἀνήγγειλαν ἑπομένως τὰ τμήματα ὅτι ἐξελέξαντο κατὰ τὴν ἀλφαβητικὴν αὐτῶν τάξιν προέδρους μὲν τοὺς Γ. Τσόκρην, Ν. Βούκουραν, Π. Βάρβογλην, Δ. Τσόκρην, Λουκᾶν Στεφάνου, Θ. Ζαΐμην καὶ Ν. Πανουργιᾶν· γραμματεῖς δὲ, τοὺς Ἰωάννην Ταταράκην, Κ. Δημητρεάδην, Γ. Τσιγκουράκον, Γ. Ἀντωνόπουλον, Α. Βενιζέλον, Γ. Μαθεμοχωρίτην καὶ Ἰω. Σκαβέντζον. Εἰσηγητὰς δ' ἐπὶ μὲν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναστολῆς τοῦ περὶ διοργανισμοῦ τῶν προξενείων νόμου, τὸ α'. τμῆμα τὸν Εὐθ. Κανελλόπουλον, τὸ γ'. τὸν Α. Λύγερινὸν, τὸ ε'. τὸν Ν. Βουδούρην, τὸ ς'. τὸν Γ. Ναστὴν καὶ τὸ ζ'. τὸν Εὐθ. Κεχαγιᾶν· ἐπὶ δὲ τῶν ἀναφορῶν, τὸ β'. τμῆμα τὸν Μ. Χουρμουζὴν, τὸ γ'. τὸν Κ. Λαμπρινόπουλον, τὸ ε'. τὸν Α. Γιαννουλίδην, καὶ τὸ ζ'. τὸν Η. Ψαθὴν.

Παρελθὼν μετὰ ταῦτα ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ εἰσπράξεως τῶν καθυστερουμένων ἐπιτροπῆς, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτοῦ, ἔχουσαν οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν!

«Ἡ εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ μελετήσασα ἐκτενῶς τὸ περὶ εἰσπράξεως τῶν καθυστερουμένων νομοσχέδιον, προτείνει τὰς ἀκολούθους ἐπ' αὐτοῦ τροποποιήσεις.

Ἡ πρόσκλησις γίνεται διὰ καταλόγου, περιέχοντος τὸ ὄνομα, τὸ ἐπώνυμον ἑκάστου φορολογουμένου, τὸ εἶδος, τὸ ποσὸν τοῦ φόρου καὶ τὸ ἔτος εἰς ὃ ἀνήκει.

Ἀντὶ δὲ, ἐντὸς **24** ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐκθέσεως κλπ. «ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐκθέσεως τοῦ καταλόγου κοινοποιεῖται ἀπόσπασμα αὐτοῦ εἰς ἕκαστον χωρίον ὑπὸ τοῦ δημάρχου ἢ τῶν

εἰδικῶν παρέδρων διὰ κηρύξεως, κατὰ τὴν ἐπιτόπιον συνήθειαν, δι' ἀναγνώσεως ἐπ' ἐκκλησίας ἢ διὰ τοιχοκολλήσεως κλπ.»

Ἄρθρ. **3.** Συντάσσει πρᾶξιν περὶ τούτου ἐνώπιον δύω μαρτύρων.

Νὰ προστεθῇ ἐν τέλει «διορίζει φύλακα τῶν ἀπογραφέντων, ἐὰν ὁ ὀφειλέτης δὲν παρουσιάσῃ ἀξιόχρεων ἔγγυητὴν, ἀλληλεγγύως ὑπόχρεων.»

Ἄρθρ. **4.** Προβαίνει εἰς τὰ καταναγκαστικὰ μέτρα, κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τῶν νόμων καὶ διαταγμάτων περὶ καθυστερούντων, καὶ ἰδίως τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ἀπὸ 7 Φεβρουαρίου **1835** περὶ καταδιώξεως νόμου· ὁ δὲ πλειστηριασμὸς τῶν κινητῶν πραγμάτων ἐνεργεῖται εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ οἰκείου δήμου καὶ οὐχὶ μεγαλειτέρας ἀξίας τῆς τοῦ διπλασίου τῆς ὀφειλῆς.

Ἄρθρ. **6.** Αἱ κατασχέσεις κινητῶν πραγμάτων τοῦ ὀφειλέτου ἐνεργοῦνται ἐπὶ παρουσίᾳ δύω μαρτύρων.

Νὰ προστεθῇ ἐν τέλει μετὰ τὰς λέξεις *νὰ παραλάβωσι ταῦτα ὑπὸ φύλαξίν των* «ἢ ὁσάκις ὁ ὀφειλέτης δὲν δώσει ἀξιόχρεων ἐγγύησιν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ παρόντος νόμου.»

Ἄρθρ. **7.** Τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς·

Ἢ ὁσάκις οἱ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ὑπάλληλοι ἀρνηθῶσιν ἐκ προθέσεως νὰ παραλάβωσι τὰ κατασχεθέντα πράγματα, ὑπόκεινται εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν ἐξόδων τοῦ φύλακος, ἐπιφυλαττομένου εἰς τὸ δημόσιον κτλ.

Ἄρθρ. **8.** α'. **25** 0/0 ἐπὶ ἐκπλειστηριάσματος μέχρις **100**
β'. **1** δραχ. . . . . ἀπὸ **101**— **500**
γ'. **3/4** 0/0 . . . . . **501**—**1000**
δ'. **2/3** 0/0 δι' ἀνωτέρω τῶν **1000** ποσότητα.

Νὰ προστεθῇ τὸ ἀκόλουθον ἄρθρον.

Ἄρθρ. **9.** Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν τρόπον τῆς καταδιώξεως, ἐφαρμόζονται καὶ διὰ τὴν εἰσπραξιν τῶν δημοτ. φόρων, ἐνεργουμένην παρὰ τῶν ἁρμοδίων προσώπων.

Ἂν τὸ παρὸν σύστημα ἐφαρμοσθῇ εἰλικρινῶς καὶ ἀκριβῶς ἀπὸ τὰς ἐπιτοπίους ἀρχὰς, αἱ μὲν εἰσπράξεις θέλουσι λίαν εὐκολυνθῆ, οἱ δὲ κάτοικοι θέλουσιν ἀπαλλαχθῆ τῶν ὀδυνηρῶν καταπιέσεων καὶ ζημιῶν, μὲ τὰς ὁποίας ἐπιβαρύνουσιν αὐτοὺς τὰ λεγόμενα κονάκια.

Ἡ Κυβέρνησις προτείνουσα τὴν βελτίωσιν αὐτὴν, σκοπὸν ἀναντιρρήτως ἔχει νὰ ἐπιμείνῃ εἰς τὴν ἀκριβῆ αὐτῆς ἐφαρμογὴν καὶ νὰ ὁρίσῃ τὸ σύστημα τῆς προσωπικῆς κρατήσεως ὡς τὸ

τελευταῖον κατὰ τῆς δυστροπίας μέσον, διότι ἡ πεῖρα ἀπέδειξεν ὅτι τὸ σύστημα αὐτὸ, εἰς μικροὺς μᾶλιστα ὀφειλέτας, καταχρο-φὰς καὶ ζημίας μᾶλλον ἐπροξένησε, καὶ ἂν ἐνίοτε ἐξεβίασε τὴν ἀπότισιν μέρους τινὸς τοῦ χρέους, ἤνοιξεν ὅμως πληγὰς ἀνιάτους καὶ ὑπέβαλεν αὐτοὺς εἰς ὑπογρεώσεις καὶ βάρη ὑπέρογκα, ἐν ᾧ ἡ μεγάλη ἀνάγκη τῆς εἰσπράξεως τῶν ὀφειλομένων δὲν δικαιολογεῖ τὴν καταχρῆν τῶν ὀφειλετῶν, ἀλλὰ τὴν ἀλήθειαν αὐτὴν κατὰ δυστυχίαν δὲν κατενόησαν αἱ ἐπιτόπιοι ἀρχαί.

Προτείνουσα ὅθεν ἡ ἐπιτροπή σας τὴν παραδοχὴν τοῦ παρόντος νόμου μὲ τὰς ἀνωτέρω τροπολογίας, παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν, ἵνα εὐαρεστηθεῖσα συστήσῃ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὰς ἀνωτέρω παρατηρήσεις, καθ' ἃς ὁ παρὼν νόμος πρέπει κατὰ προτίμησιν νὰ ἐφαρμόζηται, καὶ τὸ ἐκλεκτικὸν τοῦ δημοσίου δικαίωμα ὡς πρὸς τὰ μέσα τῆς καταβιώξεως δὲν ὑποτίθησιν, ὅτι τινὰ ἐξ αὐτῶν δύνανται νὰ μένωσιν εἰς πλήρη ἀχρηστίαν, μαλονότι πιστεύομεν ὅτι τὰς αὐτὰς καὶ τὸ ὑπουργεῖον προτιμᾷ ἀρχάς.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 7 Μαρτίου 1855.

Ὁ Εἰσηγητὴς Λ. Κουμουνδοῦρος.»

Ἀνήγγειλεν εἶτα ὁ πρόεδρος, ὅτι, κατὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς, ὀφείλων νὰ προβῇ εἰς τὴν ἐκλογὴν τῆς ἀνακριτικῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν κατηγοριῶν τῶν ἀποδιδομένων εἰς τὸν ὑποστράτηγον καὶ γερουσιαστὴν Σπῦρον Μήλιον, ἐστάθμισεν ἀκριβῶς τὴν εὐθύνην, ἣν ἀνεδέχετο δυνάμει τῆς ἀποφάσεως· ἐνόμισεν ὅμως ὅτι δὲν δύναται ἄλλως ν' ἀνταποκριθῇ εἰς τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ Σώματος, εἰμὴ ἐκλέγων τοὺς ΚΚ. Δ. Καλλιφρονᾶν, Στ. Βλάχου, Ἀλ. Κουμουνδοῦρον, Γ. Ναύτην καὶ Ἰω. Ζάρκον, πρόσωπα δεδοκιμασμένης πείρας καὶ εὐθύτητος, ἅτινα εἰδοποιηθέντα, προσεκλήθησαν νὰ παραλάβωσι τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Βουλῆς παρακατατεθέντα ἔγγραφα καὶ κάμωσιν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν των.

Προσέθηκε δὲ, ὅτι, ἐπειδὴ ἡ σήμερον ἀναγνωσθεῖσα ἔκθεσις πρόκειται νὰ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ, μετὰ δὲ 24 ὥρας νὰ προβῇ ἡ Βουλὴ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου, καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τυπωθῇ ἐντὸς τῆς ἡμέρας, ἡ Βουλὴ θέλει συνεδριάσει τὴν προσεχῆ Τετάρτην, ὅτε θέλει ἀναγνωσθῇ καὶ ἡ πρότασις τοῦ βουλευτοῦ Παρνασσίδος.

Παρακαλέσας δὲ καὶ τὰς δύω ἄλλας ἐπιτροπὰς ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων περὶ γραμματοσήμου καὶ περὶ τῶν ἐπὶ ἐθνικῆς γῆς οἰκοδομησάντων, νὰ σπεύσωσι τὰς ἐπ' αὐτῶν ἐκθέσεις των, ὅπως ἀναγνωσθῶσι καὶ αὗται κατὰ τὴν προσεχῆ Τετάρτην, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 1. Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. Α. ΖΑΪΜΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Εὐθ. Καχαγιᾶς.
Π. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΑ'.

Τῆς 11 Μαρτίου 1855.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ βουλευτοῦ Θήρας Ν. Βαρβαρήγου, ἡ Βουλὴ ἐχορήγησεν αὐτῷ μηνιαίαν ἀπουσίας ἄδειαν, ἵνα μεταβῇ ἐκτὸς τοῦ Κράτους. Ἐπίσης δ' ἐχορήγησεν εἰς μὲν τὸν βουλευτὴν Φθιώτιδος Μ. Χουρμούζην μηνιαίαν, εἰς δὲ τὸν τοῦ Ἄργους Δ. Τσόκρην, δεκαπενθήμερον ἄδειαν ὑπὸ τῶν παραδεδεγμένων ὅρον.

Ἀκολούθως παρελθὼν ὁ βουλευτὴς Παρνασσίδος, ἀνέγνω τὴν πρότασιν αὐτοῦ, ἔχουσαν οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι!

«Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν ὑμῶν πρότασιν νόμου περὶ μεταρρυθμίσεως τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν φόρου, τὴν ὁποίαν λόγοι λίαν οὐσιώδεις, ἐφ' ὧν τὴν προσοχὴν ὑμῶν ἐφιστῶ, μοὶ ὑπαγόρευσαν.

Ὅστις λάβει ὑπ' ὄψιν τὸν συνταγματικὸν ἡμῶν Χάρτην, θέλει ἀναγνώσει μετ' εὐλαβείας, ὅτι

» Οἱ Ἕλληνες εἶναι ἴσοι ἐνώπιον τοῦ νόμου καὶ συνεισφέρουσιν ἀδιακρίτως εἰς τὰ δημόσια βάρη, ἀναλόγως τῆς περιουσίας των. »

Ὅσον δ' εὔλητπτος ἐστὶν ἡ οὐσιώδης αὕτη διάταξις, ἐπὶ τοσοῦτον

σοῦτον παρενοήθη καὶ παρεμορφώθη κατὰ τὴν δημιουργίαν φορολογικῶν τινων νόμων· διότι, ἐν ᾧ οἱ ἰδιοκτῆται τῶν ἀγροτικῶν ἐν γένει κτημάτων συνεισφέρουσι **10** τοῖς $0/_0$ ἐπὶ τῆς ἀκαθαρίστου ἐτησίας προσόδου αὐτῶν, ἐκτὸς τοῦ δημοτικοῦ φόρου καὶ τοῦ τελωνιακοῦ κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν τῶν προϊόντων, οἱ τῶν οἰκοδομῶν μόνον **4** τοῖς $0/_0$, καὶ μόνον ἐπὶ τῶν ἐνοικιαζομένων, διὰ δὲ τὰς λοιπὰς τὰς χρησιμευούσας πρὸς ἰδίαν οἴκησιν, εἴτε καλύβας εἴτε παλάτια, μένουσιν ἐντελῶς ἀπηλλαγμένοι, ἐκτὸς ἂν μετέρχωνται ἐντὸς αὐτῶν οἱ ἰδιοι κλάδον τινα βιομηχανίας.

Διττὴ ὅθεν ὑπάρχει ἀντισυνταγματικὴ ἀνισότης φορολογίας, ἡ μὲν συνισταμένη εἰς τὴν διαφορὰν τοῦ ὅρου τοῦ φόρου, ἤτοι τῶν **10** πρὸς τὰ **4**, ἡ δὲ, εἰς τὴν ὅλως ἀτέλειαν.

Κατὰ προηγούμενόν τινα νόμον, ἐκδοθέντα τὴν **31** Ἰουλίου **1836**, ὁ φόρος οὗτος ἦτον προσδιωρισμένος πρὸς **7** τοῖς $0/_0$, ἤτοι κατὰ **3** μόνον διαφέρων ἀπὸ τὸν ἔγγειον.

Μετὰ τὴν καθιέρωσιν τοῦ Συντάγματος, τὸ ὁποῖον ἐθέσπισε τὴν κατ' ἀναλογίαν τῆς περιουσίας φορολογίαν, ἕκαστος φυσικῷ τῷ λόγῳ ἀνέμενε τὴν ἐξομάλυνσιν τῆς ὑπαρχούσης διαφορᾶς, καίτοι μικρᾶς οὔσης. Ἀντὶ δὲ τῆς τοιαύτης προσδοκίας, ἐπῆλθεν ἔτι μεγαλειτέρα διαφορὰ διὰ τῆς ἀπὸ **12** Δεκεμβρίου **1845** ψηφίσεως τοῦ ἐν ἰσχύι νόμου, καθ' ὃν ἀπὸ **7** τοῖς $0/_0$ ἠλαττώθη ὁ φόρος τῶν οἰκοδομῶν εἰς **4** τοῖς $0/_0$.

Λόγος δὲ τῆς τοιαύτης ἐλαττώσεως ἀναφέρεται ἐν τῇ αἰτιολογικῇ ἐκθέσει τοῦ τότε ὑπουργοῦ ὁ ἑξῆς·

« Ὁ ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν φόρος, λέγει, προσδιωρισμένος διὰ » τοῦ παλαιοῦ νόμου εἰς **7** τοῖς $0/_0$, ἐθεωρήθη σήμερον βαρύς, » καθ' ὅσον τὰ ἀπὸ τῶν οἰκοδομῶν εἰσοδήματα κατὰ πολὺ ἠλατ- » τώθησαν. »

Ὁ λόγος οὗτος, καὶ ἀληθὴς ἂν ὑποτεθῇ, δὲν ἠδύνατο, φρονῶ, νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Συντάγματος καθιερωθεῖσαν ἀρχὴν τῆς φορολογίας, στηριζομένην εἰς τὸ λεγόμενον *ἀναλογικὸν φορολογικὸν σύστημα* (proportionnel), καθ' ὃ εἶναι πάντῃ ἀδιάφορον ἂν αὐξάνῃ ἢ ἐλαττοῦται τὸ εἰσόδημα τοῦ φορολογουμένου, ἀφ' οὗ καὶ τὸ ποσὸν τοῦ φόρου ἐπίσης παρακολουθεῖ τὴν ἀναλογον αὔξομείωσιν τοῦ εἰσοδήματος· λ. χ. ἂν ἐπὶ δραχ. **100**, προερχομένων ἀπὸ ἐνοίκιον, ἐπληρώνοντο δραχ. **7** διὰ φόρον, ἐπὶ δραχ. **50**, καθ' ὑπόθεσιν τῆς ἐλαττώσεως, πληρώνονται μόνον δραχ. **3, 50**, ἤτοι τὸ ἥμισυ, διὰ τὸν λόγον ὅτι καὶ τὸ εἰσόδημα κατὰ τὸ ἥμισυ ἠλαττώθη.

Τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο τῆς ἐλαττώσεως τοῦ εἰσοδήματος ἤθελεν εἶσθαι ὀρθὸν, ἂν ἴσχυε παρ' ἡμῖν τὸ ἕτερον φορολογικὸν σύστημα τὸ καλούμενον *προοδευτικὸν* (progressif), καθ' ὃ, αὐξανομένης τῆς προσόδου ἑκάστου τῶν πολιτῶν, αὐξάνει οὐ μόνον τὸ ποσὸν τοῦ φόρου, ἀλλὰ καὶ ὁ ὅρος αὐτοῦ, ἤτοι τὸ ποσοστόν· π. χ. ἂν ἐπὶ δραχ. **100** προσόδου ἐπιβάλληται φόρος δραχ. **5**, ἐπὶ δραχμῶν **200** ἐπιβάλλεται ὄχι τὸ διπλάσιον, κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἀναλογικὸν σύστημα, ἀλλὰ πλέον τοῦ διπλασίου· μ' ἄλλους λόγους, κατὰ τὸ σύστημα τοῦτο, διακρίνονται διάφοροι βαθμοὶ ἢ τάξεις εἰσοδήματος, εἰς ἑκάστην τῶν ὁποίων προσδιορίζεται καὶ ἴδιος ὅρος τοῦ φόρου.

Ἐκτὸς τούτων συνάγεται προδήλως ὅτι ἡ τόσον οὐσιώδης διάταξις τοῦ **3** ἄρθρου τοῦ Συντάγματος ὄχι μόνον δὲν ἐρρημόσθη, ἀλλὰ δυστυχῶς καὶ παρενοήθη.

Ἡ ὁπωσδήποτε δὲ παράλειψις τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῆς ἔγινε καὶ γίνεται καθ' ἑκάστην πρόξενος καὶ ἀδικήματος καὶ οὐ μικρᾶς βλάβης τοῦ ἐθνικοῦ πλούτου· ἀδικήματος μέν, διότι ἐξ οἰκοδομῶν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον συγκειμένης τῆς περιουσίας τῆς εὐπορωτέρας τάξεως τῶν πολιτῶν, καὶ ἰδίως ἐν τῇ πρωτευούσῃ, δὲν συνεισφέρει καὶ ἡ τάξις αὕτη ἀναλόγως εἰς τὰ δημόσια βάρη, καὶ ἐκ τούτου γεννᾶται ἡ ἀνάγκη τῆς ἐξογκώσεως τοῦ φόρου τοῦ ἐπιβαρύνοντος τὴν ἐνδεεστέραν τάξιν, ἥτις προστασίας μᾶλλον δεῖται· βλάβης δὲ τοῦ ἐθνικοῦ πλούτου, διότι προστατεύοντες τὰς οἰκοδομὰς ἐν γένει, ἐνισχύομεν τὴν πολυτέλειαν καὶ προκαλοῦμεν τὴν ἀπομαχίαν, οὕτως εἰπεῖν, τῶν κεφαλαίων μας. Ὁ ἐκ μεγαλοπρεπῶν ἀλλὰ στείρων οἰκοδομῶν τῶν πόλεων καλλωπισμὸς εἶναι μάταιος, ἡ δὲ ἐξημέρωσις τῶν ἀγρίων τόπων εἶναι ἀληθὴς ἐθνικὸς πλοῦτος.

Ἡ γεωργία, ἥτις εἶναι ἡ πρώτη καὶ μόνη πηγὴ τοῦ ἐθνικοῦ ἡμῶν πλούτου, δὲν δύναται ν' ἀνακύψῃ ὡς ἐκ τοῦ καταπιέζοντος αὐτὴν ἐπαχθοῦς βάρους τῶν φόρων. Δυνάμεθα ὅμως, φρονῶ, κάλλιστα νὰ τὴν ἀνακουφίσωμεν, ἐφαρμόζοντες *τὴν περὶ ἰσότητος τῆς φορολογίας* ἡμῶν διάταξιν τοῦ **3** ἄρθρου τοῦ Συντάγματος· διότι ὑποβάλλοντες εἰς ἴσην φορολογίαν καὶ τοὺς πολίτας ἐκείνους, τῶν ὁποίων ἡ περιουσία συνίσταται εἰς οἰκοδομὰς, παρέχομεν ἱκανὸν νέον ἔσοδον εἰς τὸ δημόσιον, καὶ δι' αὐτοῦ ἀνοίγεται στάδιον ἐλαττώσεως τοῦ ἐγγείου φόρου κατὰ **2** τοὐλάχιστον τοῖς $0/_0$, ἤτοι ἀπὸ **10** τοῖς $0/_0$ εἰς **8** τοῖς $0/_0$, ὅσον θέλουν φορολογεῖσθαι, ἐννοεῖται, καὶ αἱ οἰκοδομαί, καὶ τοῦτο ἐπιφυλάττομαι νὰ ὑποστηρίξω ἐν καιρῷ τῷ δέοντι.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ ἰσότης τοῦ ὄρου τῶν φόρων, ἤτοι τοῦ δικαιώματος, δὲν συνεπιφέρει καὶ τὴν ἐξίσωσιν τῆς φορολογίας διὰ τὸν λόγον ὅτι, κατὰ τὸ ἐπικρατοῦν παρ' ἡμῖν φορολογικὸν σύστημα, δὲν φορολογεῖται ἡ καθαρὰ πρόσοδος, ἀλλὰ ἡ ἀκαθάριστος, ἤτοι συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς προκαταβαλλομένης δαπάνης διὰ τὴν παραγωγήν· ἡ δὲ σχέσις αὐτῆς πρὸς τὴν καθαρὰν πρόσοδον δὲν εἶναι ἡ αὐτὴ ἐπὶ ὅλων ἐν γένει τῶν κτημάτων. Ἐπομένως φορολογοῦντες ἐξίσου τὴν ἀκαθάριστον πρόσοδον, ἤτοι καὶ τὴν δαπάνην καὶ τὸ προϊόν, καταντῶμεν εἰς ἄνισον βέβαια ἀποτέλεσμα ὡς πρὸς τὴν πραγματικὴν φορολογίαν.

Ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἂν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ἀφ' ἑνὸς μὲν τὰς καταβαλλομένας δαπάνας τῆς καλλιεργείας τῶν ἀγροτικῶν κτημάτων, καὶ ἀφ' ἑτέρου τὰς διὰ τὴν ἐπισκευὴν τῶν οἰκοδομῶν, σχετικῶς, ἐνοσῖται, πρὸς τὴν καθαρὰν πρόσοδον καὶ ἐπὶ τῶν μὲν καὶ ἐπὶ τῶν δὲ, εὑρίσκομεν πολὺ ἀνωτέρας τὰς πρώτας· ἄρα ὁ ὅρος τοῦ φόρου τῶν οἰκοδομῶν ἔπρεπε νὰ ἦναι μάλιστα πλέον τῶν 8 τοῖς 0/0, διὰ νὰ ὑπάρχῃ ἐξίσωσις μεταξὺ τοῦ φόρου τούτου καὶ τοῦ ἐγγείου. Ἀλλ' ἐπὶ τοῦ παρόντος πρέπει ν' ἀρκεσθῶμεν τοὐλάχιστον εἰς τὸ ὁμοιόμορφον τοῦ ὅρου τῶν φόρων, τὸ ὁποῖον βεβαίως προσεγγίζει μᾶλλον εἰς τὴν ἐξίσωσιν, διότι πρὸς ἐπίτευξιν ἀκριβοῦς ἐξισώσεως ἀπαιτεῖται ἔργον μέγα καὶ ἀνώτερον τῶν περιστάσεών μας, ἤτοι ὁ σχηματισμὸς κτηματολογίου, διὰ τοῦ ὁποίου ὁρίζεται ἡ ἐκ τῆς ἀκινήτου περιουσίας προερχομένη καθαρὰ πρόσοδος ἑνὸς ἑκάστου τῶν πολιτῶν.

Ἂς ἴδωμεν ἤδη ἂν τὸ ἔλλειμμα τὸ προκύψαν ἐκ τῆς ἐλαττώσεως τοῦ ἐγγείου φόρου κατὰ 2 τοῖς 0/0 θέλει ἀναπληρωθῆ ἀπὸ τὸν περὶ οὗ ὁ λόγος νέον φόρον τῆς οἰκοδομῆς πρὸς 8 τοῖς 0/0.

Κατὰ τὸ προτεινόμενον νομοσχέδιον ὑποβάλλονται εἰς φόρον οὐ μόνον αἱ ἐνοικιαζόμεναι οἰκοδομαὶ, ἀλλὰ καὶ αἱ πρὸς ἰδίαν οἴκησιν χρησιμεύουσαι, ἐξαιρουμένων ἐκείνων, τῶν ὁποίων ἡ πιθανὴ ἐτησία πρόσοδος δὲν ὑπερβαίνει τὰς δραχμὰς 120 πρὸς ὄρελος τῆς ἀπόρου τάξεως τῶν πολιτῶν. Ἐξ δὲ ἀπὸ τὰς στατιστικὰς τοῦ Κράτους βεβαιοῦται, ὁ ἀριθμὸς τῶν οἰκογενειῶν ἢ οἰκιῶν ἐν γένει ἀναβαίνει εἰς 200,000· ἂν ἐξ αὐτῶν ἐξαιρέσωμεν τὰ 3/4, ἤτοι τὰς 150,000, ὡς μὴ ὑπαγομένας εἰς φορολογίαν, κατὰ τὴν ἀνωτέρω ἐξαίρεσιν, καὶ ἐπὶ μόνου τοῦ 1/4, ἤτοι τῶν 50,000, ὑπολογίσωμεν δραχ. 25 ἐτήσιον φόρον κατὰ μέσον ὅρον, θέλομεν ἔχει ἔσοδον ἐκ δραχ. 1,250,000. Εἴκοσι πέντε δὲ δραχ. φόρος, πρὸς 8 τοῖς 0/0 ὑπολογιζόμενος ἐπὶ τῆς ἐτησίας προσόδου, παριστᾷ κεφάλαιον δραχ. 300, ἤτοι μηνιαῖον ἐνοίκιον δραχμὰς 25 περίπου. Ποῖα δὲ οἰκία ἐκ τῶν φορολογηθησομένων ὡς ἄνω, ἤτοι μετὰ τὴν ἐξαίρεσιν τῶν 150,000, δὲν ἔχει κατὰ μέσον ὅρον τοσοῦτον εὐτελῆ πρόσοδον; Διότι ὑπάρχουσι μὲν οἰκίαι ἐνοικιαζόμεναι περὶ τὰς 15 ἢ 20 δραχμὰς κατὰ μῆνα, ἀλλ' ὑπάρχουσι καὶ ἄλλαι πλέον τῶν δραχ. 100 καὶ 200 μηνιαίαν πρόσοδον ἐχουσαι.

Ἀλλ' ἰδοὺ καὶ ἄλλος ἔτι ἀσφαλέστερος ὑπολογισμός. Κατὰ τὸν ἐν ἰσχύϊ νόμον, εἰσπράττονται ἐκ τοῦ φόρου τῶν οἰκοδομῶν πρὸς 4 τοῖς 0/0 δραχ. 180,000. Διπλασιαζομένου δὲ τοῦ φόρου εἰς 8 τοῖς 0/0, θέλομεν ἔχει δραχμὰς 350,000, καὶ ταύτας ἀπὸ μόνας τὰς ἐνοικιαζομένας. Ἂν δὲ ἀπὸ αὐτὰς θέλομεν εἰσπράξει τοσοῦτον ποσὸν, μένει ἡ ἐλαχίστη ἀμφιβολία ὅτι ἐκ τῶν λοιπῶν τῶν πρὸς ἰδίαν οἴκησιν χρησιμευουσῶν, ἐξαιρουμένων πάντοτε τῶν εὐτελῶν, θέλομεν ἔχει προσέτι τριπλάσιον ποσὸν τοῦ ἀνωτέρω;

Στηρίζεται δὲ τὸ συμπέρασμα τοῦτο τοῦ τριπλασίου ὄχι εἰς ἁπλῆν εἰκασίαν, ἀλλ' εἰς ἀλάνθαστον γνώρισμα, ἤτοι εἰς ἀριθμοὺς, καὶ ἰδοὺ πῶς. Ἐκ τῶν δραχμῶν 180,000 τῶν εἰσπραττομένων, ὡς ἀνέφερον, πρὸς 4 τοῖς 0/0 κυρίως ἀπὸ τὰς ἐνοικιαζομένας, αἱ μὲν δραχ. 50,000 προέρχονται ἀπὸ μόνην τὴν Ἀττικὴν, αἱ δὲ λοιπαὶ δραχμαὶ 130,000, ἤτοι τὸ τριπλάσιον περίπου, ἀπὸ τὰς ἄλλας ἐπαρχίας, εἰς τὰς ὁποίας ἐλάχιστον μέρος τῶν οἰκοδομῶν ἐνοικιάζεται, αἱ πλεῖσται δὲ χρησιμεύουσι πρὸς ἰδίαν κατοικίαν· ἄρα ἡ σχέσις τῶν ἐνοικιαζομένων ἐν γένει πρὸς τὰς λοιπὰς, αἵτινες πρόκειται διὰ τοῦ νέου νόμου νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς φόρον, μὴ συμπεριλαμβανομένων, ἐννοεῖται, καὶ τῶν εὐτελῶν, εἶναι ἀναμφισβητήτως πολὺ ἀνωτέρα τοῦ τριπλασίου, ἑπομένως καὶ τὸ ἔσοδον τούτων θέλει εὑρεθῆ πολὺ ἀνώτερον τοῦ ὑπολογισθέντος. Τὸ δὲ ἔλλειμμα τὸ ἐκ τῆς ἐλαττώσεως τοῦ ἐγγείου φόρου προκύψαν μόλις ἀναβαίνει εἰς ἑνὸς ἑκατομμυρίου δραχμὰς, διότι ἐκ τῶν δραχμῶν 6,880,000 τῶν σημειουμένων εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ τρέχοντος ἔτους ὡς ἔσοδον ἐκ τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας, αἱ δραχμαὶ 1,700 000, καθ' ἃς ἐδυνήθην νὰ λάβω πληροφορίας ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν, προϋπολογίζονται ὡς ἔσοδον ἐκ τοῦ φόρου τούτου τῆς ἐπικαρπίας· ἡ δὲ ἐλάττωσις πρόκειται νὰ γίνῃ ἐπὶ μόνου τοῦ ἐγγείου φόρου, ἤτοι ἐπὶ δραχ. 5,100,000, ἤτις λογιζομένη εἰς 20 τοῖς 0/0, ἤτοι κατὰ τὸ 1/5, φέρει δραχ. 1,020,000,

Ἰδοὺ λοιπὸν ὅτι ὄχι μόνον καλύπτεται τὸ ἔλλειμμα τοῦτο, ἀλλὰ καὶ πλεόνασμα μάλιστα ὑπολείπεται. Πρὸς ταῦτα δὲ πάντα δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν ὅτι ἡ γεωργία μετὰ τὴν ἐλάττωσιν τοῦ ἐγγείου φόρου θέλει ἀναπτυχθῆ ἀφκούντως, ἡ δὲ ἀνάπτυξις θέλει φυσικῷ τῷ λόγῳ προσεπαυξήσει καὶ τὸ ἔσοδον τοῦ δημοσίου, καὶ τοι ἐλαττωθέντος τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ.

Ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅμως ὅτι οἱ ἀνωτέρω ὑπολογισμοὶ δὲν εἶναι ἀκριβεῖς, ἡ περίπτωσις αὕτη οὐδόλως δύναται, φρονῶ, νὰ ἐπηρεάσῃ τὴν ἐπιψήφισιν τῆς προκειμένης προτάσεως διὰ τὸν ἁπλούστατον λόγον, ὅτι κύριος σκοπὸς αὐτῆς εἶναι ἡ ἐξίσωσις τῶν φόρων καὶ οὐχὶ ὁ προσδιορισμὸς τοῦ ὕρου αὐτῶν, ὅστις, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ 3 ἄρθρου τοῦ ὑποβαλλομένου νομοσχεδίου, θέλει ψηφίζεσθαι κατ' ἔτος μετὰ τοῦ ἐγγείου φόρου, τοῦ ὁποίου καὶ ἀποτελεῖ μέρος, εἰς τρόπον ὥστε οὐδεὶς φόρος πρόκειται διὰ τοῦ νέου τούτου νόμου νὰ ὁρισθῇ.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι διὰ τῆς ἐπιψηφίσεώς του παραδέχεται ἡ ἀρχὴ τῆς ἐπεκτάσεως τοῦ φόρου καὶ ἐπὶ τῶν πρὸς ἰδίαν οἴκησιν χρησιμευουσῶν οἰκοδομῶν, τῶν μεγαλειτέρων, ἐννοεῖται· ἀλλ' ἡ ἀρχὴ αὕτη, νέα μὲν καθ' ἡμᾶς, κοινὴ δὲ εἰς ὅλον σχεδὸν τὸν κόσμον, εἶναι δικαιοτάτη διὰ τὸν λόγον, ὅτι φορολογοῦντες μόνον τὰς ἐνοικιαζομένας, ἐπιβαρύνομεν μόνην τὴν ἐνδεεστέραν τάξιν, ἥτις στερουμένη ἰδίων οἰκιῶν, ἐνοικεῖ εἰς ἀλλοτρίας, τῶν ὁποίων τὸ ἐνοίκιον προσαυξάνει διὰ τῆς προσθήκης τοῦ ἐπιβαλλομένου εἰς ταύτας φόρου· τὴν δὲ εὐπορωτέραν τάξιν τὴν ἐνοικοῦσαν εἰς τὰ ἴδια αὐτῆς παλάτια ἀφίνομεν ἀφορολόγητον.

Τὸ τοιοῦτον ἀδίκημα δὲν εἶναι τῇ ἀληθείᾳ παρῳδία τῆς ἀπὸ τοῦ πολιτεύματος ἡμῶν καθιερωθείσης ἀρχῆς περὶ τῆς ἰσότητος τῶν πολιτῶν καὶ τῆς κατ' ἀναλογίαν τῆς περιουσίας ἑνὸς ἑκάστου συνεισφορᾶς;

Διὰ τοὺς λόγους λοιπὸν τούτους, τοὺς ὁποίους θέλω λάβει τὴν τιμὴν ν' ἀναπτύξω ἐκτενέστερον κατὰ τὴν συζήτησιν, πείθομαι ἀδιστάκτως ὅτι ἡ Βουλὴ κλινομένη τῶν συμφερόντων τοῦ λαοῦ, θέλει προθύμως παραδεχθῆ τὴν προκειμένην πρότασιν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 2 Μαρτίου 1855.

Ὁ βουλευτὴς Παρνασσίδος
Εὐθ. Κεχαγιᾶς.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπερασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Αἱ οἰκοδομαὶ ὑποβάλλονται εἰς φόρον λογιζόμενον ἐπὶ τῆς πιθανῆς ἐτησίας προσόδου, ἥτις συνίσταται ἢ εἰς τὸ πραγματικὸν ἐνοίκιον, ἂν ὑπ' αὐτὸ διατελῶσιν, ἢ εἰς τὴν ἐκτίμησιν αὐτοῦ, ἂν χρησιμεύωσι πρὸς ἰδίαν κατοικίαν ἢ ἄλλην χρῆσιν.

Ἄρθρ. 2. Δὲν ὑπόκεινται εἰς φόρον·

α.) Αἱ οἰκίαι, τῶν ὁποίων ἡ πιθανὴ ἐτησία πρόσοδος δὲν ὑπερβαίνει τὰς δραχμὰς 120, ὅταν αὗται χρησιμεύωσι πρὸς ἰδίαν κατοικίαν, οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν διατελῶσιν ὑπὸ ἐνοίκιον.

β'.) Τὰ ἀνάκτορα καὶ αἱ λοιπαὶ Βασιλικαὶ οἰκοδομαί.

γ'.) Τὰ δημόσια καὶ δημοτικὰ κτίρια, ὅταν ταῦτα χρησιμεύωσιν ἀπ' εὐθείας διὰ τὴν ὑπηρεσίαν.

δ'.) Τὰ ἐκ συνεισφορῶν, ἀφιερωμάτων καὶ κληροδοτημάτων ἀνεγειρόμενα ἐκπαιδευτικὰ ἢ φιλανθρωπικὰ καταστήματα.

Ἄρθρ. 3. Ὁ φόρος τῶν οἰκοδομῶν ἀποτελεῖ μέρος τοῦ ἐγγείου, ψηφίζεται δὲ ὁ ὅρος αὐτοῦ κατ' ἔτος.

Ἄρθρ. 4. Ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος ἑκάστης ἐπαρχίας καὶ εἷς κάτοικος αὐτῆς, διοριζόμενος παρὰ τοῦ ἐπάρχου, παραλαμβάνοντες τὸν δήμαρχον ἑκάστου δήμου, ἐπιθεωροῦσιν ὅλας τὰς οἰκοδομὰς αὐτοῦ καὶ προσδιορίζουσι κατὰ πλειονοψηφίαν μιᾶς ἑκάστης τὴν πιθανὴν ἐτησίαν πρόσοδον, ἐπὶ τῇ βάσει εἴτε τοῦ πραγματικοῦ ἐνοικίου, πρὸς ἐξακρίβωσιν τοῦ ὁποίου δύνανται νὰ χρησιμεύσωσι καὶ τὰ ἐνοικιαστήρια ἔγγραφα, ἢ τοῦ κατ' ἐκτίμησιν, ἂν χρησιμεύωσι πρὸς ἰδίαν οἴκησιν ἢ ἄλλην χρῆσιν.

Ἄρθρ. 5. Διὰ τὰς ὑποκειμένας εἰς φορολογίαν οἰκοδομὰς ἡ ἀνωτέρω τριμελὴς ἐπιτροπὴ συντάσσει πρωτόκολλον, εἰς ὃ σημειοῦνται α') τὸ ὄνομα, ἐπώνυμον καὶ ἐπάγγελμα τοῦ ἰδιοκτήτου· β') ἡ θέσις τῆς οἰκοδομῆς, ἡ ὁδός, ἐφ' ἧς κεῖται, καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτῆς, ἂν ὑπάρχωσι· γ') ἡ διαίρεσις αὐτῆς καὶ τὰ παραρτήματα, ἂν ὑπάρχωσι· δ') ἡ προσδιορισθεῖσα πιθανὴ ἐτησία πρόσοδος ὁλογράφως καὶ δι' ἀριθμῶν, καὶ ε') αἱ ἀναγκαῖαι παρατηρήσεις.

Ἄρθρ. 6. Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀνωτέρω πρωτοκόλλου ἡ διαληφθεῖσα ἐπιτροπὴ συντάσσει δι' ἕνα ἕκαστον δῆμον πίνακα κατ' ἀλφαβητικὴν τοῦ ἐπιθέτου τάξιν, περιέχοντα τὰ ἑξῆς· α') τὸν αὔξοντα ἀριθμὸν τῶν φορολογουμένων· β') τὸ ἐπώνυμον

καὶ ὄνομα αὐτοῦ· γ') τὸ εἶδος τῆς οἰκοδομῆς ἢ τῶν οἰκοδομῶν ἑκάστου· δ') τὴν σελίδα ἢ τὰς σελίδας τοῦ πρωτοκόλλου, εἰς ὃ ἀναφέρονται αὗται· ε') τὴν πιθανὴν ἐτησίαν πρόσοδον μιᾶς ἑκάστης.

Ἄρθρ. 7. Οἱ πίνακες οὗτοι ἐκτίθενται ταὐτοχρόνως ἕκαστος εἰς τὸ ἀρμόδιον δημαρχεῖον ἐπὶ ἕνα μῆνα, κατὰ τὸ διάστημα τοῦ ὁποίου δύνανται οἱ φορολογούμενοι νὰ λάβωσι γνῶσιν αὐτοῦ· γνωστοποιεῖται δὲ ἡ ἔκθεσις τῶν διὰ διακηρύξεως, δημοσιευομένης προσκλήτως καὶ ἐπ' ἐκκλησίας ἀναγινωσκομένης ἐπιμελείᾳ τοῦ δημάρχου καὶ τῶν εἰδικῶν παρέδρων τῶν χωρίων κατὰ τὴν πρώτην κυριακὴν μετὰ τὴν ἔκθεσιν.

Ἄρθρ. 8. Οἱ ἔχοντες ἐνστάσεις διευθύνουσιν αὐτὰς ἐγγράφως πρὸς τὸν ἔπαρχον ἐντὸς τοῦ μηνιαίου διαστήματος· παρελθούσης δὲ τῆς διορίας ταύτης, πᾶσα ἔνστασις ἐκ μέρους τῶν φορολογουμένων εἶναι ἀπαράδεκτος.

Ἄρθρ. 9. Αἱ ἐνστάσεις αὗται δικάζονται ἀνεκκλήτως ἀπὸ τὸν ἔπαρχον, τὸν εἰρηνοδίκην τῆς πρωτευούσης τῆς ἐπαρχίας, καὶ τὸν πρόεδρον τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου τοῦ δήμου, εἰς ὃν ἀνήκει ὁ ἐνισταμένος, παρόντος καὶ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, ἔχοντος τὸ δικαίωμα νὰ κάμνῃ παρατηρήσεις περὶ τῶν δικαζομένων ἐνστάσεων.

Ἡ ἐκδίκασις τῶν ἐνστάσεων, ἀρχομένη ἀμέσως μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ μηνιαίου διαστήματος, δὲν πρέπει νὰ παρατείνηται πλέον τοῦ ἑπομένου μηνός.

Ἄρθρ. 10. Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς ἐκδικάσεως ὁ ἔπαρχος μεταρρυθμίζει τοὺς πίνακας, συμφώνως μὲ τὰς ἐκδοθείσας ἀποφάσεις, καὶ κυρώττει αὐτὰς ὁριστικὰς, γράφων ἐπ' αὐτῶν « ἐθεωρήθη » μονογράφει δὲ τὰ φύλλα ἑκάστου καὶ διευθύνει αὐτοὺς πρὸς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον μετὰ τῶν πρακτικῶν τῆς ἐκδικάσεως τῶν πρωτοκόλλων τῆς τριμελοῦς ἐπιτροπῆς.

Ἄρθρ. 11. Ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ κατ' ἔτος ψηφιζομένου ὅρου τοῦ φόρου, κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ παρόντος νόμου, ὑπολογίζει ἐπὶ τῆς ἐτησίας προσόδου ἑνὸς ἑκάστου φορολογουμένου τὸν ἀναλογοῦντα φόρον, καταστρώνει κατ' ἔτος φορολογικὸν κατάλογον δι' ἕκαστον δῆμον κατ' ἀλφαβητικὴν ἐπίσης τάξιν, περιέχοντα 1) τὸν αὔξοντα ἀριθμὸν τῶν φορολογουμένων· 2) τὴν σελίδα τοῦ πίνακος· 3) τὸ ἐπίθετον καὶ ὄνομα τοῦ φορολογουμένου· 4) τὸ ποσὸν τῆς προσόδου αὐτοῦ, καὶ 5) τὸ ποσὸν τοῦ πληρωτέου φόρου. Τὸν κατάλογον δὲ τοῦτον διευθύνει πρὸς τὸν ταμίαν διὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς εἰσπράξεως.

Ἄρθρ. 12. Ὁ φόρος καταλογίζεται ἀπὸ τῆς πρώτης ἑκάστου ἔτους μέχρι τῆς τελευταίας, πληρώνεται δὲ εἰς δύω ἐξαμηνιαίας ἴσας δόσεις, τὴν μὲν κατὰ τὴν 30 Ἰουνίου, τὴν δὲ, κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου.

Ἄρθρ. 13. Ἐκ τῶν εἰσπραττομένων ἀποδίδονται 5 0|0 εἰς τὸ οἰκεῖον δημοτικὸν ταμεῖον.

Ἄρθρ. 14. Οἱ πίνακες ἀνανεοῦνται μὲ τὰς αὐτὰς διατυπώσεις τῶν ἄρθρων 4—10 ἀνὰ πᾶσαν τριετίαν, λήγουσαν τὴν 31 Δεκεμβρίου· ἄρχονται δὲ αἱ περὶ τὴν ἀνανέωσιν ἐργασίαι τὸ βραδύτερον ἀπὸ τῆς 1 Σεπτεμβρίου τοῦ τελευταίου ἔτους τῆς περιόδου.

Ἄρθρ. 15. Ἐπὶ τῶν μεταβιβαζομένων οἰκοδομῶν κατὰ τὸ διάστημα τῆς τριετίας ὁ φόρος τῆς ἐξαμηνίας, ἐντὸς τῆς ὁποίας γίνεται ἡ μεταβίβασις, πληρώνεται ἀπὸ τὸν τελευταῖον κάτοχον.

Ἄρθρ. 16. Αἱ οἰκοδομαὶ αἱ ἀνεγειρόμεναι μετὰ τὴν σύνταξιν τοῦ πρωτοκόλλου καὶ λοιπῶν καταλόγων μένουσιν ἀπηλλαγμέναι τοῦ φόρου καθ' ὅλην τὴν τριετῆ περίοδον, καθ' ἣν ἀνηγέρθησαν.

Ἄρθρ. 17. Οἱ ἰδιοκτῆται τῶν ἐξαφανιζομένων οἰκοδομῶν ἀπαλλάττονται τῆς πληρωμῆς τοῦ φόρου ὁλοκλήρου τῆς ἐξαμηνίας, καθ' ἣν ἔλαβε χώραν ἡ ἐξαφάνισις, ἥτις πρέπει νὰ βεβαιοῦται διὰ πράξεως ἀπὸ κοινοῦ τοῦ τε οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ δημάρχου.

Ἄρθρ. 18. Ἡ εἴσπραξις τοῦ φόρου τῶν οἰκοδομῶν δύναται νὰ παραχωρῆται καὶ εἰς ἰδιώτας, ἐπὶ ἀμοιβῇ μὴ ὑπερβαινούσῃ τὰ 2 0|0.

Ἐπὶ δὲ τῶν ἐνδεχομένων χρηματικῶν προκαταβολῶν τῶν γενομένων εἰς τὸ δημόσιον ἐκ μέρους τοῦ ἀναλαμβάνοντος τὴν εἰσπραξιν ταύτην, δίδεται τόκος μὴ ὑπερβαίνων τὰ 8 τοῖς 0|0.

Ἄρθρ 19. Ὁ παρὼν νόμος τίθεται εἰς ἐνέργειαν ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1856, ἡ δὲ σύνταξις τῶν πρωτοκόλλων καὶ τῶν παρεπομένων πινάκων καὶ καταλόγων θέλει ἀρχήσει ἐντὸς τοῦ ἔτους 1855.

Ἄρθρ. 21. Ὁ ἀπὸ 12 Δεκεμβρίου 1845 νόμος ἰσχύει μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1855, ἔκτοτε δὲ καταργεῖται. »

Ἀνήγγειλε μετὰ ταῦτα, κατὰ τὸν κανονισμὸν, ὅτι τὴν ἀνωτέρω πρότασίν του θέλει ἀναπτύξει τὴν προσεχῆ Τρίτην. Τῆς δὲ Βουλῆς συνελθούσης, παρελθὼν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ἀνέγνω τὸ νομοσχέδιον περὶ τῶν ἀπὸ προικοκτησίας

ὀφειλετῶν, β'. περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν ἐγγείων φόρων, καὶ γ'. δήλωσιν προσθήκης δραχμῶν 28,500 εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργείου μετὰ τῶν ἐπ' αὐτῶν ἐκθέσεων. Ἔχουσι δ' ἅπαντα οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι!

«Ἡ Κυβέρνησις ἐπιθυμοῦσα νὰ καταστήσῃ τοὺς Ἕλληνας ἰδιοκτήτας καὶ νὰ διαθέσῃ συγχρόνως τὰ ἐθνικὰ κτήματα μὲ ἀμοιβαίας ὠφελείας, ἐξέδωκε τὸν ἀπὸ 26 Μαΐου 1835 περὶ προικοδοτήσεως τῶν ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν νόμον, καὶ τὸν ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1836, δι' οὗ ἐπήνεγκε τροποποιήσεις εἴς τινας διατάξεις ἐκείνου. Πρὸς ἐπιτυχίαν δὲ τοῦ διπλοῦ τούτου σκοποῦ ἐνόμισεν ἀναγκαῖον νὰ παραχωρηθῶσι τὰ κτήματα ταῦτα ἐπὶ πιστώσει καὶ νὰ προσδιορισθῶσι μακροχρόνιοι προθεσμίαι πρὸς ἀπότισιν τοῦ τιμήματος αὐτῶν. Καὶ ἐπὶ μὲν τοῦ μὴ ὑπερβαίνοντος τὰς 2000 δραχμὰς τιμήματος παρεδέχθη σύνθετον χρεωλυτικὸν σύστημα, προσδιορίσασα 5 τοῖς 0|0 τόκον καὶ 1 χρεώλυτρον, ἐπὶ δὲ τοῦ ὑπερβαίνοντος τὰς 2000 δραχμὰς παρεδέχθη ἁπλοῦν χρεωλυτικὸν σύστημα, αὐξήσασα τὸν τόκον εἰς ἓξ τοῖς ἑκατὸν διὰ τὴν ἀνωτέραν τῶν 2000 δραχμῶν, ἐλάσσονα δὲ τῶν δραχμῶν 6000 πίστωσιν, καὶ εἰς 8 τοῖς 0|0 διὰ τὴν ἀνωτέραν τῶν 6000, καὶ θέσασα δεκαετῆ προθεσμίαν πρὸς ἀπότισιν τοῦ εἰς τὸ ἁπλοῦν χρεωλυτικὸν σύστημα ἀνήκοντος μέρους τοῦ τιμήματος.

Ὁ τοιοῦτος προσδιορισμὸς τῶν τόκων δὲν ἦτον βεβαίως ἐπαχθὴς εἰς τοὺς προικοδοτηθέντας, γενόμενος μάλιστα εἰς ἐποχὴν, καθ' ἣν τὰ χρηματικὰ κεφάλαια ἦσαν ὀλίγα εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἡ ζήτησις αὐτῶν ἦτον μεγάλη διὰ τὰς μεγάλας καὶ πολυειδεῖς ἀνάγκας, εἰς ἃς εὑρέθησαν οἱ Ἕλληνες μετὰ πολυχρόνιον καταστρεπτικὸν ἀγῶνα.

Ἡ ὑπερβολικὴ ὅμως αὐτῶν ἐπιθυμία εἰς τὸ νὰ κατασταθῶσιν ἰδιοκτῆται γαιῶν καὶ ἄλλων κτημάτων, καὶ αἱ εὐκολίαι, τὰς ὁποίας αἱ πιστώσεις τοῖς ἐχορήγουν, τοὺς ἐνεθάρρυναν εἰς τὸν συναγωνισμὸν, καὶ ὦθησαν τοὺς πλείστους εἰς ὑποχρεώσεις, τὰς ὁποίας δὲν ἐδύναντο νὰ ἐκπληρώσωσιν. Ἐντεῦθεν αἱ καθυστερήσεις καὶ ἡ ἐξόγκωσις αὐτῶν διὰ τῶν τόκων τῆς ὑπερημερίας.

Τοιαύτη κατάστασις πραγμάτων ἀδύνατον ἦτον νὰ διαφύγῃ τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως. Ἐκτιμήσασα αὐτὴ δεόντως τὴν δυσχέρειαν τῶν πραγμάτων, καὶ πεισθεῖσα περὶ τῆς ἀνάγκης τοῦ

νὰ γενῶσιν εἰς τοὺς ἐκ προικοδοτήσεως ὀφειλέτας τοῦ δημοσίου συγκαταβάσεις, ἱκαναὶ νὰ καταστήσωσι δυνατὴν τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ μετ' αὐτῶν συναλλάγματος, ὑπεσχέθη πρὸ ὀκτὼ ἤδη ἐτῶν ὅτι θέλει λάβει καταλλήλα μέτρα θεραπείας. Τὴν ὑπόσχεσιν ταύτην ἔδωκε διὰ τῆς συνοδευούσης τὸν προϋπολογισμὸν τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους τοῦ 1846 ἐκθέσεως τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, καὶ ἐπανέλαβεν ἀκολούθως διὰ τοῦ ἰδίου ὑπουργοῦ κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ περὶ καθυστερούντων νομοσχεδίου καὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1852. Ἡ ὑπόσχεσις αὕτη ἡ πανδήμως δοθεῖσα ἔκαμεν, ὡς ἦτον ἐπόμενον, καὶ τοὺς μέχρι τοῦ 1846 ἀκριβεῖς ἐκπληρωτὰς τῶν ὑποχρεώσεών των νὰ διακόψωσι τὴν τακτικὴν ἀπότισιν τῶν ἐτησίων δόσεων, περιμένοντες τὰ προαναγγελθέντα μέσα τῆς θεραπείας, διὰ νὰ ὠφεληθῶσι καὶ αὐτοὶ ἐκ τῶν εὐεργετικῶν διατάξεων τοῦ νέου νόμου. Αἱ ἐλπίδες τῶν ὀφειλετῶν τούτων ἐνισχύθησαν ἔτι μᾶλλον ἀπὸ τὰς χορηγηθείσας συγκαταβάσεις εἰς ἄλλους ὀφειλέτας τοῦ δημοσίου διὰ τῶν ἀπὸ 9 Ἰουνίου καὶ 25 Ὀκτωβρίου 1853 νόμων.

Ὡς συμπλήρωμα τῶν μεγάλων τούτων δυσχερειῶν ἐπῆλθε πρὸ τριῶν ἤδη ἐτῶν ἡ νόσος τῶν ἀμπέλων, ἥτις κατέστρεψε τοὺς καρποὺς τῆς φιλοπονίας τῶν προικοδοτηθέντων, ὅσοι διὰ δαπανηρῶν φυτειῶν μετέβαλαν εἰς σταφιδαμπέλους ἢ ἀμπέλους τὰς προσκτηθείσας ἐθνικὰς γαίας, καὶ ἀφῄρησε πᾶσαν ἐλπίδα ἀκριβοῦς εἰσπράξεως ὅλων τῶν παρ' αὐτῶν ὀφειλομένων. Πᾶσα περαιτέρω λοιπὸν ἀναβολὴ τῶν θεραπευτικῶν μέσων καθίσταται λίαν ἐπιβλαβὴς ὄχι μόνον εἰς τὰ συμφέροντα τῶν ἐκ προικοδοτήσεως ὀφειλετῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὰ τοῦ δημοσίου.

Λαβὼν τὰς διαταγὰς τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, ἔρχομαι νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς Βουλῆς τὸ πρὸ τοσούτου χρόνου προσδοκώμενον περὶ τοῦ σπουδαίου τούτου ἀντικειμένου νομοσχέδιον. Διὰ νὰ ἐπενεχθῇ οὐσιώδης ἐλάφρωσις εἰς τὰς δυσφορήτους ὑποχρεώσεις τῶν ὀφειλετῶν καὶ εὐκολυνθῇ ἡ ἀπότισις τοῦ ἀρχικοῦ χρέους αὐτῶν, ἐθεωρήθη ἐπάναγκες νὰ χαρισθῶσιν ὅλοι οἱ καθυστεροῦμενοι συμπεφωνημένοι καὶ ὑπερημερίας τόκοι (ἄρθρ. 1), τὸ δὲ τίμημα τῶν κτημάτων νὰ πληρωθῇ κατὰ μικρὸν καὶ εἰς μακρὰς προθεσμίας (ἄρθρ. 2).

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὸ τίμημα αὐτῶν, εἰς οἱονδήποτε ποσὸν καὶ ἂν ἔρθασε τοῦτο, θέλει πληρωθῇ εἰς 35 ἔτη, περιοριζομένου τοῦ τόκου εἰς 2 τοῖς 0|0 ἀντὶ 5, 6 καὶ 8, καὶ αὐξανομένου τοῦ χρεωλύτρου εἰς 2 τοῖς 0|0 ἀντὶ 1. Ἐν ᾧ λοιπὸν

2.000 τίμημα ἐξωφλεῖτο, κατὰ τὰς μέχρι τοῦδε ἰσχυούσας διατάξεις, εἰς 36 ἔτη διὰ δραχ. 4320, ἀποδίδεται τοῦτο, κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα, εἰς 35 ἔτη διὰ μόνον δραχ. 2.800.

Τὰ πληρωθέντα ἤδη διὰ χρεωλύσια, δεκαετεῖς πιστώσεις καὶ τόκους συμπεφωνημένους καὶ ὑπερημερίας συμψηφίζονται μὲ ἴσην ποσότητα, κατ' ἀναλογίαν ἐκπιπτομένην ἐξ ἑκάστης τῶν ἐτησίων δόσεων, τῶν ὁποίων ἡ τακτικὴ πληρωμὴ ἄρχεται ἀπὸ τῆς 1 Σεπτεμβρίου τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους. Τὸ μέτρον τοῦτο εἶναι δίκαιον, ὡς ἐξομοιοῦν τοὺς πληρώσαντας μὲ τοὺς καθυστεροῦντας (ἄρθρ. 3).

Ἐπειδὴ εἶναι ἐνδεχόμενον ὀφειλέται τινὲς νὰ εὑρεθῶσιν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ θελήσωσι τὴν διὰ μιᾶς πληρωμὴν τοῦ ὀφειλομένου τιμήματος, χορηγεῖται εἰς αὐτοὺς εὐκολία εἰς πραγματοποίησιν τῆς τοιαύτης ἐπιθυμίας των (ἄρθρ. 4).

Ὁ νόμος τῆς 26 Μαΐου 1835 καταργήσας ὁριστικῶς τὸν εἰς εἴδη ἔγγειον φόρον διὰ τὰ κατὰ τὸν νόμον τοῦτον προσκτώμενα κτήματα, ὅσων τὰ προϊόντα ὑπάγονται εἰς ἀποδεκάτωσιν, ὁ δὲ κατόπιν αὐτοῦ ἐκδοθεὶς τῆς 13 Νοεμβρίου 1836, τροποποιήσας τὴν διάταξιν ταύτην, ἄφησεν ἐλεύθερον τὸν προικοδοτηθέντα νὰ ἐκλέγῃ τὴν εἰς εἴδη ἢ εἰς χρήματα φορολογίαν. Ἡ ἐπιθυμία τοῦ νομοθέτου νὰ μεταβάλῃ τὸ ὑπάρχον φορολογικὸν τῆς ἀποδεκατώσεως σύστημα ὑπηγόρευσε τὰς ἀνωτέρω διατάξεις, αἵτινες εἰσήγαγον μικτὸν φορολογίας σύστημα εἰς τὰς αὐτὰς ἐπαρχίας, εἰς τοὺς ἰδίους δήμους καὶ εἰς κτήματα ὁμοίους παράγοντα καρπούς. Ἀλλὰ τὸ μικτὸν τοῦτο σύστημα χορηγεῖ μεγάλας εὐκολίας εἰς καταχρήσεις, ἐπιζημίους εἰς τὸ δημόσιον διὰ τὴν ὑπεξαίρεσιν τοῦ ἐγγείου φόρου, ἐπιζημίους καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς φορολογουμένους διὰ τὴν ἐλάττωσιν τῆς ἀξίας τῶν προϊόντων αὐτῶν κατὰ λόγον τῆς τιμῆς τοῦ ὑπεξαιρουμένου φόρου. Ὅσα μέτρα ἐλήφθησαν, ὅσα ἔξοδα κατεβλήθησαν πρὸς περιστολὴν τῶν καταχρήσεων τούτων ἀπεδείχθησαν ἀσθενῆ ἀπέναντι τῆς εὐκολίας, τὴν ὁποίαν ἔχει ὁ εἰς εἴδη ἀποδίδων τὸν ἔγγειον φόρον νὰ μεταφέρῃ τὰ προϊόντα αὐτοῦ ἀπὸ τὸ κτῆμά του εἰς τὸ παρακείμενον, διὰ τὸ ὁποῖον ἀποδίδεται ὁ ἔγγειος φόρος εἰς χρήματα.

Δὲν εἶναι μόνον τοῦτο τὸ ἐλάττωμα τοῦ μικτοῦ συστήματος· ἡ κορινθιακὴ σταφὶς, ἥτις δὲν προέρχεται ἀπὸ κτήματα, δι' ἃ ἀποδίδεται εἰς χρήματα ὁ ἔγγειος φόρος, φορολογεῖται εἰς τὰ τελωνεῖα κατὰ τὴν ἐξαγωγήν της. Διὰ νὰ διακριθῇ ὅμως ἡ ὑποκειμένη ἀπὸ τὴν μὴ ὑποκειμένην κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν εἰς

φόρον σταφὶς, ἀπαιτοῦνται διάφοροι διατυπώσεις, κοπιαστικαὶ διὰ τὰς ἀρχὰς, ἐπαχθεῖς εἰς τοὺς ἐμπόρους καὶ ἀνεπαρκεῖς εἰς ἐξασφάλισιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ δημοσίου.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι οἱ λαβόντες εἰς εὐτελεῖς τιμὰς ἐθνικὰς γαίας ἔχουσι συμφέρον εἰς τὴν διατήρησιν τοῦ εἰς χρήματα ἐγγείου φόρου· ἀλλ' οἱ λαβόντες αὐτὰς εἰς μεγαλεπηβόλους τιμὰς ἔχουσιν ἀπ' ἐναντίας συμφέρον εἰς τὴν κατάργησιν αὐτοῦ. Ἐκτὸς τῶν τελευταίων τούτων ἀδικοῦνται καὶ οἱ λοιποὶ φορολογούμενοι οἱ καλλιεργοῦντες κτήματα μὴ περιελθόντα εἰς αὐτοὺς κατὰ τὸν περὶ προικοδοτήσεως νόμον, διότι συνεισφέρουσιν εἰς τὰ δημόσια βάρη πλέον τῶν ἄλλων ἐναντίον ῥητῆς διατάξεως τοῦ Συντάγματος. Καὶ ἡ ἐκ τῆς καταργήσεως ὅμως τοῦ εἰς χρήματα ἐγγείου φόρου βλάβη τῶν πρώτων ἔχει τοῦτο τὸ καλὸν, ὅτι ἀπαλλάττει αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ἐνοχλητικῶν διατυπώσεων, τῶν ἀπαιτουμένων εἰς ἀπόδειξιν τῆς πληρωμῆς τοῦ ἐγγείου φόρου. Ἄλλως τε πᾶσα βλάβη αὐτῶν ἀποζημιοῦται ἑκατονταπλασίως ἀπὸ τὰς μεγάλας συγκαταβάσεις, ὅσας τὸ παρὸν νομοσχέδιον τοῖς χορηγεῖ. Δι' ὅλα ταῦτα ἡ κατάργησις τοῦ εἰς χρήματα ἐγγείου φόρου ἦτον ἀπολύτως ἀναγκαία, καὶ ταύτην διατάττει τὸ ἄρθρον 5 τοῦ νομοσχεδίου.

Τὸ καθυστερούμενον ποσὸν ἐξ ἐγγείου φόρου εἰς χρήματα ἀποδιδομένου συγκεφαλαιοῦται ἀτόκως μὲ τὸ τίμημα τοῦ κτήματος καὶ πληρώνεται ὡς καὶ ἐκεῖνο εἰς 35 ἔτη πρὸς εὐκολίαν τῶν ὀφειλετῶν καὶ πρὸς ἀποφυγὴν ἄλλων ἰδιαιτέρων λογιστικῶν ἐργασιῶν (ἄρθρ. 5.)

Μ' ὅλας τὰς χορηγουμένας παρὰ τοῦ νομοσχεδίου συγκαταβάσεις, ἐνδέχεται νὰ εὑρεθῶσί τινες μὴ δυνάμενοι οὐδ' ἐκ τῶν ὠφελημάτων τούτων νὰ βελτιώσωσι τὴν κατάστασίν των καὶ προτιμῶντες νὰ παραιτηθῶσιν ἀπὸ τὰς προικοκτησίας των. Διὰ νὰ ἐκλείψῃ πᾶν ἐμπόδιον εἰς τὴν τακτοποίησιν ὅλων τῶν ἐκ τῆς προικοδοτήσεως προκυπτουσῶν ὑποθέσεων, χορηγεῖται εἰς αὐτοὺς καὶ τοῦτο τὸ δικαίωμα ὑπὸ τοὺς ὅρους τοὺς ἐν τοῖς οἰκείοις ἄρθροις ἐνδιαλαμβανομένους.

Ἐπειδὴ ὅμως διαλύεται τὸ ἐκ προικοδοτήσεως μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ δημοσίου συνάλλαγμα, διὰ τὰ τυχὸν ὀφειλόμενα παρ' αὐτῶν δι' ἔγγειον φόρον καὶ δικαίωμα ἐπικαρπίας δίδεται δώδεκα ἐτῶν προθεσμία πρὸς ἀπότισιν τοῦ χρέους των, συμφώνως μὲ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ καθυστερούντων νόμου τῆς 9 Ἰουνίου 1853.

Ἡ ἐν τῷ β'. ἐδαφίῳ τοῦ ἄρθρου 7 διαλαμβανομένη περίστασις

δὲν θέλει ἴσως λάβει χώραν· ἐτέθη μολονοτοῦτο ἡ διάταξις αὕτη διὰ νὰ μὴ ὑπ. ἔληθῇ τὸ δημόσιον εἰς ἐπιστροφὰς χρημάτων πρὸς μὴ ἐκπληρώσαντας τὰς ὑποχρεώσεις των, διὰ μόνων δὲ τῶν χορηγουμένων εἰς αὐτοὺς συγκαταβάσεων ἀπὸ ὀφειλέτας εἰς πιστωτὰς τοῦ δημοσίου μεταβαλλομένους (ἄρθρ. 6 καὶ 7).

Διά πολλὰς προικοδοτήσεις δὲν ἐξεδόθησαν τακτικὰ προικοκτησίας ἔγγραφα, ἀλλὰ μόνον προσωρινοὶ τῆς ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν Γραμματείας ἐγκρίτεις, οὐδ' εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκδοθῶσιν ἕνεκα τῶν εἰς τὰς δημοπρασίας λαβουσῶν χώραν παρατυπιῶν. Ἐν τούτοις ἡ ἔλλειψις τῶν νομίμων τίτλων δὲν ἐμπόδισε τοὺς προικοδοτηθέντας νὰ λάβωσιν εἰς τὴν κατοχήν των τὰ κτήματα, νὰ βελτιώσωσιν αὐτὰ, νὰ ὑπογράψωσιν ὁμολογίας καὶ νὰ ἐκπληρώσωσιν ἐν μέρει τὰς ὑποχρεώσεις των. Τὸ νομοσχέδιον ἐπιτρέπει τὴν ἔκδοσιν τῶν τίτλων τῶν κτημάτων αὐτῶν, ὑπὸ τὸν ῥητὸν ὅμως ὅρον ν' ἀποδεικνύηται ἡ ταυτότης, ἡ ἔκτασις καὶ τὸ τίμημα αὐτῶν (ἄρθρ. 8).

Κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ περὶ προικοδοτήσεως νόμου αἱ καταμετρήσεις τῶν παραχωρηθέντων κτημάτων, ἐνεργηθεῖσαι ὑπὸ ἐμπείρικων δι' ἔλλειψιν γεωμετρῶν, δὲν ἐγένοντο μεθ' ὅλης τῆς δεούσης ἀκριβείας, καὶ αἱ γενόμεναι δὲ ὑπὸ γεωμετρῶν μετὰ τὴν σύστασιν τοῦ γεωμετρικοῦ κλάδου δὲν ἐφάνησαν ὅλως ἀμέτοχοι τῆς τοιαύτης ἐλλείψεως, προελθούσης ἐκ τῆς πρωτοπειρίας τινῶν ἐξ αὐτῶν· ἐκτὸς τούτου καὶ καταπατήσεις ἐκ μέρους πολλῶν ἔλαβον χώραν.

Τὸ συμφέρον λοιπὸν καὶ τοῦ δημοσίου καὶ τῶν προικοδοτηθέντων ὑπαγορεύει τὴν ἀναθεώρησιν τῆς καταμετρήσεως πρὸς ἐξακρίβωσιν τῆς πραγματικῆς ἐκτάσεως τῶν κτημάτων, διότι οἱ μὲν ἀγοράσται δικαιοῦνται ν' ἀπαιτῶσι πλήρες τὸ παρ' αὐτῶν προσκτηθὲν κτῆμα, τὸ δὲ δημόσιον ἔχει δικαίωμα ἀναμφισβήτητον ἐπὶ τοῦ πλεονάζοντος μέρους. Τὸ νομοσχέδιον κανονίζει καὶ τὰ περὶ τούτου δικαίως καὶ ἐπιεικῶς, ἐκπίπτον ἐκ τοῦ χρέους τῶν πρώτων τὸ ἀναλογοῦν εἰς τὸ ἔλλειμμα χρηματικὸν ποσὸν καὶ προσθέτον εἰς πίστωσιν τοῦ δευτέρου τὸ ἀντίτιμον τοῦ πλεονάζοντος (ἄρθρ. 9).

Ἐπὶ τέλους προσδιορίζει τὴν προθεσμίαν, ἐντὸς τῆς ὁποίας δύνανται οἱ ἐκ προικοδοτήσεως ὀφειλέται, ὅσοι δὲν ἐπιθυμοῦν νὰ συμμορφωθῶσι μὲ τὰς διατάξεις τοῦ νομοσχεδίου, νὰ δηλώσωσι τὴν θέλησίν των (ἄρθρ. 10).

Τοιαῦται εἰσὶν αἱ βάσεις τοῦ νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον μετὰ θάρρους συνιστῶ εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς Βουλῆς. Ἐν αὐτῷ συναντῶνται ἡ ἐπιείκεια μετὰ τῆς δικαιοσύνης καὶ συνδιαλάσσονται τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου μὲ τὰ συμφέροντα μεγάλου μέρους συμπολιτῶν ἡμῶν, οἱ πλεῖστοι τῶν ὁποίων διὰ τὰ ἐκ τῆς νόσου τῶν ἀμπέλων δυστυχήματά των ἔχουσιν ἰσχυρὰ δικαιώματα συμπαθείας καὶ παρὰ ταῖς Βουλαῖς καὶ παρὰ τῇ Κυβερνήσει.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 10 Μαρτίου 1855.

Ὁ ὑπουργὸς
Π. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ.»

Ο Θ Ω Ν κτλ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῇ εἰς τὴν Βουλὴν παρὰ τοῦ ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 8 Μαρτίου 1855.

Ο Θ Ω Ν.

Π. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1.

Οἱ λαβόντες προικοδότησιν, δυνάμει τῶν ἀπὸ 26 Μαΐου 1835 καὶ 13 Νοεμβρ. 1836 νόμων, ἀπαλλάττονται τῆς πληρωμῆς τῶν συμπεφωνημένων τόκων ἐπὶ τῶν διαφόρων ποσῶν τῶν χορηγηθεισῶν εἰς αὐτοὺς, καὶ τῶν τόκων τῆς ὑπερημερίας διὰ τὰς ληξάσας ἤδη δόσεις τῶν πιστώσεων τούτων.

Ἄρθρ. 2.

Τὸ ποσὸν, ἐφ' ᾧ κατεκυρώθησαν εἰς ἕκαστον προικοδοτηθέντα ἐθνικὰ κτήματα, θέλει ἐξοφληθῇ χρεωλυτικῶς εἰς 35 ἐτησίας ἴσας δόσεις· ἑκάστη δόσις, περιέχουσα 2 τοῖς 0/0 χρεώλυτρον καὶ 2 0/0 τόκον ἐπὶ τοῦ τιμήματος, θέλει πληρώνεσθαι κατὰ πᾶσαν πρώτην Ὀκτωβρίου, ἀρχομένης τῆς πληρωμῆς ἀπὸ τοῦ 1855 ἔτους.

Ἄρθρ. 3.

Τὰ μέχρι τοῦδε πληρωθέντα ὑπὸ τῶν προικοδοτηθέντων διὰ χρεωλύτια, δεκαετεῖς πιστώσεις καὶ τόκους συμπεφωνημένους καὶ ὑπερημερίας, θέλουσι συμψηφισθῇ μὲ τὰς ἐτησίας δόσεις, ἐκπιπτομένου ἀναλόγου ποσοῦ ἐξ ἑκάστης αὐτῶν.

Ἐὰν ὅμως τὰ παρ' αὐτῶν πληρωθέντα ποσὰ ὑπερβῶσι τυχὸν τὸ ὅλον τῶν ἐτησίων δόσιων, δὲν δύνανται ν' ἀπαιτήσωσι τὴν ἀπόδοσιν τοῦ ὑπερβάλλοντος ποσοῦ.

Ἄρθρ. 4.

Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ χρέους των ἀπαιτουμένου χρόνου δύνανται οἱ προικοδοτηθέντες νὰ πληρώσωσι διὰ μιᾶς τὸ κεφάλαιον τῶν κατὰ τὰ προηγούμενα 2 καὶ 3 ἄρθρα ἐκδοθησομένων ὁμολογιῶν.

Ἄρθρ. 5.

Μεταξὺ τῶν ὑποβληθέντων εἰς τὸν ἔγγειον φόρον 3 τοῖς 0|0. κατὰ τὰς διαταξεις τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ ἀπὸ 26 Μαΐου 1835 νόμου καὶ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1836, οἱ βουλόμενοι νὰ ὠφεληθῶσιν ἐκ τῶν ὁρισμῶν τοῦ παρόντος νόμου θέλουν ὑπαχθῆ εἰς τὸν ἔγγειον φόρον, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς νόμων.

Τὰ ἐξ ἐγγείου φόρου 3 τοῖς 0|0 μέχρι τοῦδε καθυστερούμενα, συγκεφαλαιούμενα ἀτόκως, θέλουν προστεθῆ εἰς τὸ ἀρχικὸν τίμημα τῶν κτημάτων καὶ πληρωθῆ κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 6.

Οἱ μέχρι τοῦδε προικοδοτηθέντες δύνανται νὰ παραιτήσωσι τὰ λόγῳ προικοδοτήσεως παρ' αὐτῶν ληφθέντα ἐθνικὰ κτήματα, ἐὰν δηλώσωσι διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος, ἐντὸς τεσσάρων μηνῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, τὴν ἀπόφασίν των εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἀρχὴν τῆς ἐπαρχίας των.

Ἐκ τῶν παραιτουμένων κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον οἱ μὴ λαβόντες κατοχὴν τῶν κτημάτων ἀπαλλάττονται πάσης ὑποχρεώσεως πρὸς τὸ δημόσιον, οἱ δὲ λαβόντες κατοχὴν ὀφείλουσι νὰ πληρώσωσιν ἀτόκως λόγῳ δικαιώματος ἐπικαρπίας 2 τοῖς 0|0 ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ τιμήματος δι' ἕκαστον ἔτος τῆς κατοχῆς των, ἔτι δὲ δι' ἔγγειον φόρον ἕτερα 3 τοῖς 0|0 ἐπὶ τοῦ ῥηθέντος τιμήματος, ἐὰν ἐσυμφωνήθη ἡ πληρωμὴ αὐτοῦ εἰς χρήματα.

Ἄρθρ. 7.

Ἐκ τοῦ κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον ὀφειλομένου ποσοῦ θέλουσιν ἀφαιρεθῆ ὅλα τὰ τυχὸν μέχρι τοῦδε πληρωθέντα εἴτε λόγῳ ἐγγείου φόρου, 3 τοῖς 0|0, εἴτε ἀπέναντι τῶν δόσεων τοῦ τιμήματος, εἴτε λόγῳ συμπερωνημένων ἢ ὑπερημερίας τόκων, τὸ δὲ ὑπόλοιπον, ἐξασφαλιζόμενον δι' ὑποθήκης, θέλει πληρωθῆ ἀτόκως εἰς δώδεκα ἴσας ἐτησίας δόσεις, ἀρχομένης τῆς πληρωμῆς αὐτῶν ἀπὸ τῆς 1 Σεπτεμβρίου ε. ε.

Ἐὰν ὅμως τὰ παρ' αὐτῶν πληρωθέντα ὑπερβαίνωσι τὸ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον ὀφειλόμενον ποσὸν, οἱ παραιτηθέντες δὲν δύνανται νὰ ἔχωσιν οὐδεμίαν ἀπαίτησιν ἐπιστροφῆς τοῦ «πλεονάσματος τούτου».

Οἱ παραιτούμενοι δὲν ἔχουσι δικαίωμα ν' ἀπαιτήσωσιν ἀποζημίωσιν διὰ βελτιώσεις, τὰς ὁποίας τυχὸν ἐπέφερον εἰς τὰ κτήματα ταῦτα, ἢ δι' ἄλλον οἱονδήποτε λόγον.

Ἄρθρ. 8.

Ἐπιτρέπεται νὰ ἐκδοθῶσι τὰ δι' ἔλλειψιν δικαιολογητικῶν ἐγγράφων ἢ διὰ παράβασιν τύπων περὶ τὴν ἐνέργειαν τῆς δημοπρασίας μήπω ἐκδοθέντα προικοκτησίας ἔγγραφα, ἐὰν τὰ προικοδοτηθέντα κτήματα περιῆλθον εἰς τὴν κατοχὴν τῶν προικοδοτηθέντων, καὶ ἀποδεικνύηται ἡ ταὐτότης, ἡ ἔκτασις καὶ τὸ τίμημα τῶν κτημάτων αὐτῶν.

Ἄρθρ. 9.

Ἐὰν, γενομένης ἀναθεωρήσεως τῆς καταμετρήσεως προικοδοτηθέντων κτημάτων, προκύψῃ ἔλλειμμα, θέλει ἐκπίπτεσθαι τὸ ἀναλογοῦν εἰς τὸ ἔλλειμμα τοῦτο χρηματικὸν ποσὸν ἐκ τοῦ τιμήματος τοῦ κτήματος. Ἐὰν δὲ προκύψῃ πλεόνασμα, τὸ ἀντίτιμον τοῦ πλεονάσματος τούτου θέλει πληρωθῆ εἰς τὸ δημόσιον παρὰ τοῦ προικοδοτηθέντος, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου καὶ κατ' ἀναλογίαν τοῦ τιμήματος, εἰς ὃ παρεχωρήθη τὸ κτῆμα. Ἄλλως, ἐν περιπτώσει ἀρνήσεως, τὸ δημόσιον ἀναλαμβάνει αὐτοδικαίως τὴν κατοχὴν καὶ τὴν κυριότητα τοῦ πλεονάσματος ἄνευ τινὸς ὑποχρεώσεως πρὸς ἀποζημίωσιν δι' οἱονδήποτε λόγον.

Ἄρθρ. 10.

Οἱ μὴ θέλοντες νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ παρόντος νόμου ὀφείλουσι νὰ ἐπιδώσωσι διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος εἰς τὸν ἁρμόδιον οἰκονομικὸν ἔφορον ἔγγραφον περὶ τούτου δήλωσιν ἐντὸς τεσσάρων μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου· εἰδὲ μὴ, θεωροῦνται ὡς ἀποδεχθέντες τὰς τοῦ παρόντος νόμου διατάξεις.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ὁ περὶ ἐγγείων φόρων καὶ δικαιώματος ἐπικαρπίας νόμος, ὁ μέχρι τοῦδε κατ' ἔτος ἐπιψηφιζόμενος, περιέχει διατάξεις χρηζούσας ἐνιαυσίου ἐπιψηφίσεως, καὶ ἄλλας μὴ ὑπαγομένας εἰς τὴν ἀνάγκην ταύτην.

Αἱ μὲν ἀφορῶσαι τὸν προσδιορισμὸν τῶν φόρων καὶ τῆς ἐπικαρπίας, κατὰ λόγον τῶν ἀναγκῶν τοῦ Κράτους, ὑποβάλλονται, συμφώνως μὲ τὰς ἀρχὰς τοῦ συνταγματικοῦ Δικαίου, εἰς τὴν ἐτησίαν τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας ἐπιψήφισιν· αἱ δὲ κανονίζουσαι τὰ τῆς ἐνοικιάσεως, τῆς βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως, θέτουσαι τὰς προθεσμίας, ὁρίζουσαι τὰ καθήκοντα τῶν ἐπὶ τῆς ἐνοικιάσεως, βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως, τὰς ὑποχρεώσεις τῶν φορολογουμένων καὶ ἐνοικιαστῶν, τὰς παραβάσεις, τὰς ποινὰς καὶ τὰ παρόμοια, ἔχουσι χαρακτῆρα μονιμότητος καὶ διαρρέουσι τὴν συνταγματικὴν ἀνάγκην τῆς ἐνιαυσίου ἀνανεώσεως.

Ἡ διάκρισις αὕτη καὶ ὁ καταρτισμὸς ἰδιαιτέρων νόμων, ἑκάστου περιλαμβάνοντος τὰς οἰκείας αὐτῷ διατάξεις, καὶ οἰκονομίαν χρόνου καὶ εὐκολίαν εἰς τὰς νομοθετικὰς ἐργασίας παρέχουσι. Διὰ τί ἄνευ λόγου, ἄνευ ἀνάγκης, ν' ἀναθεωρῆται, νὰ ἐπεξεργάζηται καὶ νὰ ἐπιψηφίζηται κατ' ἐνιαυτὸν νόμος μέγας, κώδηξ ὁλόκληρος πολλῶν καὶ ποικίλων διατάξεων, αἵτινες διέπουσι τὰ τῆς ἐνοικιάσεως, τῆς βεβαιώσεως καὶ τῆς εἰσπράξεως τῶν ἐγγείων φόρων καὶ τῶν παντοίων ἐπικαρπιῶν; διὰ τί ἡ Κυβέρνησις καὶ τὰ νομοθετικὰ Σώματα νὰ δαπανῶσιν ἐπὶ ματαίῳ εἰς ἐργασίας περιττὰς χρόνον, τὸν ὁποῖον δύνανται νὰ μεταχειρισθῶσι λίαν ἐπωφελῶς εἰς ἄλλα ἀναγκαῖα ἔργα;

Ἐὰν ἐξετάσωμεν τὸ παρελθόν, θέλομεν ἰδεῖ ὅτι καθ' ὅλην δεκαετίαν ὀλίγαι οὐσιώδεις μεταβολαὶ ἐπηνέχθησαν εἰς τὸ παρ' ἡμῖν ἐν ἰσχύϊ φορολογικὸν σύστημα. Ἡ προτεινομένη ὅμως διαίρεσις δὲν ἐμποδίζει πῶς τὰς μεταρρυθμίσεις, ὅσαι ἀποδειχθῶσιν ἀναγκαῖαι εἰς βελτίωσιν τοῦ ὑπάρχοντος συστήματος ἢ καὶ εἰς ὁλοσχερῆ αὐτοῦ μεταβολήν, ὅταν αἱ ἀπαιτούμεναι προπαρασκευαστικαὶ ἐργασίαι καταστήσωσιν ἑτοίμων τὸ ἔργον τῆς μεγάλης μεταρρυθμίσεως τοῦ φορολογικοῦ συστήματος.

Αἱ σκέψεις αὗται μᾶς ἐνθαρρύνουν νὰ διαιρέσωμεν τὸν περυσινὸν νόμον εἰς δύω νομοσχέδια, τὸ μὲν περὶ ἐνοικιάσεως, βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως, τὸ δὲ, περὶ προσδιορισμοῦ τῶν ἐγγείων φόρων καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας.

Τὸ περὶ ἐνοικιάσεως, βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν ἐγγείων

φόρων καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας νομοσχέδιον διηρέθη μὲν, ὡς καὶ πρότερον, εἰς κεφάλαια, κατεβλήθη ὅμως ἡ δέουσα προσπάθεια διὰ νὰ περιληφθῶσιν ἐν αὐτοῖς ὅλα τὰ ὁμοειδῆ ἀντικείμενα καὶ νὰ καταταχθῶσι ταῦτα ἐν οἰκείῳ τόπῳ πρὸς μείζονα εὐκολίαν εἰς κατανόησιν καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου· ἐπηνέχθησαν δὲ καὶ οὐσιώδεις τινὲς τροποποιήσεις, αἱ ἑξῆς:

ά. Ἡ βεβαίωσις τῶν ἀραβοσίτων, ὅσοι δὲν κοπανίζονται εἰς τὰ ἀλώνια, ἀλλὰ μετακομίζονται εἰς κώνους εἰς τὰς οἰκίας τῶν φορολογουμένων πρὸς ἀποξήρανσιν, γίνεται ἐν τοῖς ἀλωνίοις, καταμετρουμένων τῶν κώνων διὰ κοφινίου καὶ κοπανιζομένου τοῦ περιεχομένου εἰς ἓν μόνον κοφίνιον πρὸς εὕρεσιν τοῦ ὁλικοῦ ποσοῦ τῆς παραγωγῆς. ἐκ τοῦ ὁποίου ἐκπίπτεται ποσόν τι λόγῳ φόρας διὰ τὴν ἀποξήρανσιν.

β'. Ἡ βεβαίωσις τοῦ ἐγγείου φόρου τῶν ξηρῶν σύκων Καλαμῶν καὶ Μεσσήνης γίνεται εἰς τὸ παράλιον ἐπὶ ὡρισμένῳ χρόνῳ πρὸς εὐκολίαν τῶν ἐμπόρων καὶ τῶν φορολογουμένων.

γ'. Τὰ περιβόλια, οἰκήποι, σικυῶνες καὶ αἱ γαῖαι αἱ χρησιμεύουσαι εἰς καλλιέργειαν καπνῶν, γεωμήλων, βοσκίμων καὶ ἄλλων παρομοίων προϊόντων, ἅτινα μέχρι τοῦδε ἐφορολογοῦντο κατ' ἐκτίμησιν, ὑποβάλλονται εἰς τὴν κατὰ στρέμμα φορολογίαν.

δ'. Ἡ σταφὶς καὶ τὰ λεμόνια, πορτοκάλλια καὶ κίτρα Τροιζηνίας, Ἐρμιονίδος, Ἄνδρου, Νάξου καὶ Καρυστίας ὑποβάλλονται, ἡ μὲν σταφὶς μόνον κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν, τὰ δὲ λεμόνια καὶ λοιπὰ, κατά τε τὴν ἐξαγωγὴν καὶ τὴν διὰ θαλάσσης μετακόμισιν, εἰς ὡρισμένον φόρον ἀντὶ τοῦ διὰ πρωτοκόλλων τῶν ἐπιτοπίων ἀρχῶν κατὰ περιόδους προσδιοριζομένου.

ε. Τὰ βαλανίδια τῆς Ἀχαΐας καὶ Ἠλείας, τὰ ὁποῖα ἐνοικιάζοντο μέχρι τοῦδε, ὑποβάλλονται εἰς πληρωμὴν δικαιώματος ἐπικαρπίας κατὰ τὴν ἐξαγωγήν.

Μετὰ τὴν σύντομον ταύτην προεισαγωγὴν μεταβαίνομεν εἰς τὰ καθέκαστα τοῦ νομοσχεδίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Τὸ κεφάλαιον τοῦτο πραγματεύεται περὶ τῆς ἐνοικιάσεως, τῆς βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ τῶν δημητριακῶν καρπῶν, καὶ ὑποδιαιρεῖται εἰς τέσσαρα μέρη, ἐξ ὧν τὸ ά. ἀφορᾷ τὴν ἐνοικίασιν, τὸ β'. τὴν βεβαίωσιν, τὸ γ'. τὴν κράτησιν καὶ μετακόμισιν τῶν καρπῶν, καὶ τὸ δ'. τὰ ἐλλείμματα καὶ πλεονάσματα τῶν ἐνοικιαστῶν.

Ἐνοικίασις.

Ἄρθρον 1.

Τὰ ἄρθρα 7 καὶ 8 τοῦ περυσινοῦ νόμου ἀποτελοῦν τὸ πρῶτον ἄρθρον τοῦ παρόντος νομοσχεδίου. Εἰς τοῦτο δὲν συμπεριελήφθησαν ά.) ὁ 6'. § τοῦ ἄρθρου 7, διότι μόνον τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας εἶναι ἀνάγκη νὰ διατίθηται ἰδιαιτέρως, καὶ περὶ τούτου γίνεται λόγος εἰς τὸ ἄρθρον 59 τοῦ νομοσχεδίου, καὶ 6'.) οἱ §§ 6'. καὶ γ'. τοῦ ἄρθρου 8, διότι αἱ περιεχόμεναι εἰς αὐτοὺς διατάξεις περιλαμβάνουσαι συνάλλαγμα μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τῶν ἐνοικιαστῶν, δὲν γίνονται ἀντικείμενον νόμου, ἀλλὰ κανονίζονται ἢ διὰ τῆς διακηρύξεως ἢ διὰ τοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου ἐκδοθησομένου Β. διατάγματος.

Ὁ περυσινὸς νόμος ὡρίζεν ὅτι τὰ πρακτικὰ ἀποτελοῦσι πλήρη ἀπόδειξιν περὶ ὅλων τῶν ἐν αὐτοῖς ἐνδιαλαμβανομένων, ἀλλ' ὁ ὁρισμὸς οὗτος ἐθεωρήθη περιττὸς, ἀφ' οὗ ἐν τῇ πολιτικῇ δικονομίᾳ ὑπάρχει ῥητὴ διάταξις (ἄρθρ. 400), καθ' ἣν ἔχουσιν ἀποδεικτικὴν ἰσχὺν ὅλα τὰ νομίμως συντεταγμένα δημόσια ἔγγραφα.

Ἄρθρον 2.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο παραβαλλόμενον πρὸς τὸ ἄρθρον 9 τοῦ περυσινοῦ νόμου, πρὸς ὃ ἀντιστοιχεῖ, δὲν παρουσιάζει εἰμὴ τὰς ἀκολούθους διαφοράς· ά. ἀπαγορεύει εἰς τοὺς εἰδικοὺς παρέδρους νὰ λαμβάνωσιν ἀμέσως ἢ ἐμμέσως μέρος εἰς τὴν ἐνοικίασιν τῶν προσόδων τοῦ οἰκείου μόνον χωρίου, καὶ τοῦτο, διότι ἐν ᾧ οἱ εἰδικοὶ πάρεδροι δὲν ἐξασκοῦν κἀμμίαν ἐξουσίαν πέραν τοῦ χωρίου των, δὲν ἐθεωρήθη δίκαιον νὰ ἐπεκταθῇ πέραν τοῦ τόπου τῆς δικαιοδοσίας των ἡ ἀπαγόρευσις, διότι ἡ τοιαύτη ἀπαγόρευσις συνετέλεσε κατὰ τὸ παρελθὸν εἰς τὸ νὰ περιορισθῇ ἀσκόπως ὁ συναγωνισμὸς, καὶ 6'. αὐξάνει τὴν χρηματικὴν ποινὴν, ὁριζομένην ἤδη ἀπὸ δραχμὰς 20 – 200, διότι τὸ ἐν τῷ περυσινῷ νόμῳ ποσὸν δὲν ἔφερε τὸν χαρακτῆρα τῆς χρηματικῆς ποινῆς, ἀλλὰ τὸν τοῦ προσίμου.

Ἄρθρον 3.

Εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο, ὅπερ ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ 10 τοῦ περυσινοῦ νόμου, προσετέθη ὅτι ὡς ὁμολογουμένως ἀξιόχρεοι δὲν θεωροῦνται οἱ ὑπερήμεροι ὀφειλέται τοῦ δημοσίου. Διὰ τῆς προσθήκης ταύτης δὲν ἐννοεῖται ὅτι οἱ τοιοῦτοι ἀποκλείονται τοῦ ὑπερθεματισμοῦ, ἀλλ' ὅτι δὲν πρέπει νὰ γίνωνται δεκτοὶ εἰμὴ ὅταν ἐκπληρώσωσι τὸν 6'. ὅρον, τουτέστιν, ὅταν ἦναι ἐφωδιασμένοι μὲ τὰς ἀναγκαίας κτηματοσημειώσεις κτλ.

Ἄρθρον 4.

Εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο, ταὐτιζόμενον μὲ τὸ 11 τοῦ περυσινοῦ νόμου, προσετέθη ποινικὴ διάταξις κατὰ τῶν ἐνοικιαστῶν καὶ ἐγγυητῶν, ὅσοι ἐκποιήσωσιν ἢ ὑποθηκεύσωσι πρὸς τρίτον πρὸ ἢ μετὰ τὴν κατακύρωσιν τὰ προσενεχθέντα κατὰ τὴν δημοπρασίαν πρὸς ἀσφάλειαν τοῦ δημοσίου κτήματα, διότι ἡ ἔλλειψις τοιαύτης διατάξεως ἐχορήγει τὴν εὐκολίαν νὰ λαμβάνωσι χώραν ἀτιμωρητὶ τοιαῦται δόλιαι κατὰ τοῦ δημοσίου πράξεις.

Ἄρθρον 5.

Αἱ ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ, ὅπερ ἀντικαθιστᾷ τὸ 12 τοῦ περυσινοῦ νόμου, ποινικαὶ διατάξεις ἐκτείνονται ἤδη καὶ κατὰ τῶν ὑποθηκοφυλάκων.

Βεβαίωσις τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας.

Ἄρθρα 6 καὶ 7.

Ἀμφότερα τὰ ἄρθρα αὐτὰ ἀντικαθιστῶσι τὰ ἄρθρα 13 καὶ 14 τοῦ περυσινοῦ νόμου, ἄνευ οὐσιωδῶν μεταβολῶν.

Ἄρθρον 8.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο, πρὸς τὸ 15 τοῦ περυσινοῦ νόμου συγκρινόμενον, παρουσιάζει τὰς ἀκολούθους διαφοράς· ά) ἐπεκτείνει τὰς κανονιζομένας δι' αὐτοῦ ποινὰς καὶ κατ' ἐκείνων, οἵτινες μεταφέρουσι τὰ δεμάτιά των εἰς ἀλώνια κείμενα ἐντὸς νοῦ οἰκείου τμήματος, διότι ἡ τοιαύτη μεταφορὰ γίνεται συνήθως ἀπὸ τοὺς φορολογουμένους μὲ τὴν πρόθεσιν τοῦ νὰ ζημιώσωσι τὸν ἐνοικιαστήν· 6') περιορίζει τὴν χρηματικὴν ποινὴν, ὁριζον

Ἄρθρον 9.

Διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου, ὅπερ ἀντικαθιστᾷ τὸ **17** τοῦ περυσινοῦ νόμου, μεταβάλλεται ὁ τρόπος τῆς βεβαιώσεως τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν ἀραβοσίτων, ὅσοι συγκομίζονται εἰς κώνους ἐν ταῖς οἰκίαις τῶν φορολογουμένων.

Δύω συστήματα καθιέρονεν ὁ περυσινὸς νόμος διὰ τὴν φορολογίαν αὐτῶν· τὸ τῆς ἐκτιμήσεως καὶ τὸ τῆς δοκιμῆς. Τὸ πρῶτον, ὡς λίαν καταθλιπτικόν, παντοῦ οἱ κάτοικοι δὲν τὸ ἠσπάσθησαν, ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς δοκιμῆς, ὅπως κανονίζεται διὰ τοῦ περυσινοῦ νόμου, ἐγέννησεν ἄπειρα παράπονα, διότι ἐχρησίμευε συνήθως μὲν ὡς μέσον καταθλίψεως κατὰ τῶν φορολογουμένων, ἐνίοτε δὲ πρὸς ζημίαν τῶν ἐνοικιαστῶν. Τῶν ἀτοπημάτων τούτων ἡ πηγὴ εὑρίσκεται εἰς τὴν διάταξιν, δυνάμει τῆς ὁποίας οἱ δήμαρχοι ἢ οἱ εἰδικοὶ πάροδροι ἀναλαμβάνουν τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ γεωτιμημένου μέτρου, τὸ ὁποῖον χρησιμεύει πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ ἐξακριβωθῇ τὸ βάρος τοῦ καρποῦ μετὰ τὴν ἀποξήρασίν του καὶ προσδιορισθῇ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ τὸ ποσὸν τῆς παραγωγῆς καὶ τοῦ φόρου, διότι ἡ ζημία ἑνὸς τῶν μερῶν ἐξήρτητο ἀπὸ τὴν θέλησιν τοῦ ἐπιτηρητοῦ, δυναμένου νὰ προσθέτῃ ἢ ν' ἀφαιρῇ ἐκ τοῦ μέτρου ποσότητά τινα, νὰ ἀποξηραίνῃ πέραν τοῦ δέοντος τὸν καρπὸν διὰ τῆς τοποθετήσεως τοῦ μέτρου πλησίον τῶν ἑστιῶν, ἢ νὰ τοὺς διατηρῇ εἰς ἣν εὑρίσκοντο κατὰ τὴν συλλογὴν κατάστασιν, ἀποβέτων τὸ μέτρον εἰς μέρη κάθυγρα. Τὰ ἀτοπήματα ταῦτα ἀπομακρύνονται ὅταν ἡ βεβαίωσις τοῦ φόρου γίνῃ ἀμέσως μετὰ τὴν καταμέτρησιν, καὶ τὸ σύστημα τοῦτο καθιεροῦται διὰ τοῦ νομοσχεδίου. Αἱ πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ διαταξεις εἶναι τόσον σαφεῖς, ὥστε πᾶσα περαιτέρω ἀνάπτυξις θεωρεῖται περιττή. Ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐξασφαλίζουσι τὰ συμφέροντα τῶν ἐνοικιαστῶν, καὶ ἀφ' ἑτέρου προφυλάττουσι τοὺς φορολογουμένους ἀπὸ τὴν κατάθλιψιν. Ὅλη ἡ δυσκολία εἰς τὴν καθιέρωσιν τοιούτου συστήματος προήρχετο ἐκ τοῦ διότι δὲν ἦτον εὔκολον νὰ προσδιορισθῇ ἀκριβῶς ἡ φύρα, ἥτις συμβαίνει εἰς τοὺς ἀραβοσίτους τῆς ῥηθείσης κατηγορίας ἀπὸ τῆς συλλογῆς των μέχρι τῆς ἐντελοῦς ἀποξηράνσεώς των. Ἂν καὶ δὲν προσγίνεται φύρα ἀνωτέρα τῶν 10 τοῖς 0/0, κατὰ τὰ πληροφορίας εἰδημόνων προσώπων, μολαταῦτα πρὸς τὸ συμφέρον τῶν φορολογουμένων τὸ νομοσχέδιον ὁρίζει αὐτὴν εἰς 15 τοῖς 0/0.

Ἄρθρα 10 καὶ 11.

Ἀπαράλλακτα μὲ τὰ ἄρθρα 18 καὶ 19 τοῦ περυσινοῦ νόμου.

Ἄρθρον 12.

Εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο, ὅπερ ἀντικαθιστᾷ τὸ **20** τοῦ περυσινοῦ νόμου, μετεβλήθη εἰς πρόστιμον ἡ χρηματικὴ ποινὴ εἰς τὴν ὑπὸ στοιχ. ἀ. περίπτωσιν, καὶ ηὐξήσεν εἰς δραχμὰς **200** ὁ ἀνώτατος ὅρος τῆς χρηματικῆς ποινῆς εἰς τὴν ὑπὸ στοιχ. ἑ. περίπτωσιν.

Ἄρθρον 13.

Ἀπαράλλακτον μὲ τὸ **21** τοῦ περυσινοῦ νόμου.

Κράτησις καὶ μετακόμισις δημοσίων καρπῶν.

Ἄρθρον 14.

Ἀντικαθιστᾷ τὸ ἄρθρον **22** τοῦ περυσινοῦ νόμου.

Ἄρθρον 15.

Εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο, δι' οὗ ἀντικαθίστανται ἐν μέρει τὸ ἄρθρον **23** τοῦ περυσινοῦ νόμου, ἐγένοντο τρεῖς προσθῆκαι. Διὰ τῆς μιᾶς ἀπαγορεύεται ἡ σύστασις εἰδικῶν ἀποθηκῶν εἰς χωρία μὴ ἀπέχοντα τῆς κεντρικῆς ἀποθήκης πλέον τῆς μιᾶς ὥρας· διὰ τῆς δευτέρας δίδεται τὸ δικαίωμα εἰς τὸν ἔφορον ν' ἀνοίγῃ τὴν εἰδικὴν ἀποθήκην, ἐν ἀπουσίᾳ ἢ ἀρνήσει τοῦ ἐνοικιαστοῦ, καὶ ἐνεργῇ τὴν μετακόμισιν τῶν καρπῶν εἰς τὴν κεντρικήν· καὶ διὰ τῆς τρίτης κανονίζεται ἡ προθεσμία, ἐντὸς τῆς ὁποίας ὀφείλουσιν οἱ φορολογούμενοι νὰ ἀποξηράνωσι καὶ μετακομίζωσιν εἰς τὴν ἀποθήκην τοὺς ἀνήκοντας εἰς τὸ δημόσιον ἀραβοσίτους ἐκ τῶν ἀποταμιευομένων εἰς κώνους ἐν ταῖς οἰκίαις τῶν φορολογουμένων. Ἡ τελευταία προσθήκη ἀντικαθιστᾷ τὸ ἄρθρον **26** τοῦ περυσινοῦ νόμου.

Ὁ λόγος, δι' ὃν χορηγεῖται τὸ δικαίωμα τῆς συστάσεως εἰδικῶν ἀποθηκῶν, εἶναι τὸ νὰ μὴ δυσκολεύωνται οἱ φορολογούμενοι ἀπὸ τὰς γεωργικὰς των ἐργασίας κατὰ τὸν χρόνον τῆς συγκομιδῆς, ὑποχρεούμενοι νὰ μεταφέρωσιν ἀμέσως ἐκ τῶν ἀλωνίων εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην τοὺς φόρους των, ἀλλ' ἐκ τοῦ δικαιώματος τούτου ἐγένετο κατὰ τὸ παρελθὸν μεγάλη κατάχρησις. Οἱ ἐνοικιασταὶ ὠφελούμενοι ἐκ τούτου καὶ ἐξαπατῶντες τοὺς φορολογουμένους, ἐσύστηναν εἰδικὰς ἀποθήκας καὶ εἰς αὐτὰ πυλλάκις τὰ χωρία, ὅπου ὑπῆρχον αἱ κεντρικαί, τοῦτο μὲν, διὰ νὰ καταθλίβωσι τοὺς φορολογουμένους κατὰ τὴν παραλαβὴν τῶν καρπῶν καὶ ὠφελῶνται τὰ περιτσούμματα, τοῦτο δὲ, διὰ νὰ εἰκολύνωνται εἰς τὴν νόθευσιν τῶν καρπῶν. Ἡ ἀπαγόρευσις ἑπομένως τῆς συστάσεως εἰδικῶν ἀποθηκῶν εἰς χωρία μὴ ἀπέχοντα τῆς κεντρικῆς πλέον τῆς μιᾶς ὥρας, ἐν ᾧ θέλει περιορίσει σημαντικῶς τὰς καταχρήσεις, δὲν θέλει παρεμ-

βάλλει καὶ δυσκολίας εἰς τοὺς φορολογουμένους, καθ' ὅσον ὅταν τὸ χωρίον ἀπέχῃ μίαν μόνον ὥραν τῆς κεντρικῆς ἀποθήκης, εἶναι εὔκολον εἰς τὸν φορολογούμενον νὰ μετακομίσῃ εἰς αὐτὴν ἀμέσως ἀπὸ τὸ ἁλώνιον τοὺς καρπούς του, χωρὶς νὰ ἐμποδισθῇ ἀπὸ τὰς λοιπὰς ἐργασίας του.

Ἡ δευτέρα προσθήκη ὑπηγορεύθη ἀπὸ τὴν δυστροπίαν πολλῶν ἐνοικιαστῶν, οἵτινες εἴτε διότι δὲν ἐπρόφθασαν νὰ λάβωσι τὰ περισσεύματα καὶ νοθεύσωσι τοὺς καρπούς, εἴτε διότι εἶχον πρόθεσιν νὰ ὑπεξαιρέσουν μέρος αὐτῶν, ἠρνήθησαν κατὰ τὸ παρελθὸν, προσκληθέντες, νὰ ἀνοίξωσι τὰς εἰδικὰς ἀποθήκας διὰ νὰ γενῇ ἡ μετακόμισις τῶν καρπῶν εἰς τὰς κεντρικάς.

Ἐπειδὴ οἱ εἰς κώνους μεταφερόμενοι εἰς τὰς οἰκίας τῶν φορολογουμένων ἀραβόσιτοι πρέπει νὰ ἀποξηραίνωνται πρὸ τῆς εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην μετακομίσεώς των καὶ πρὸς ἀποξήρανσιν ἀρκοῦν 40 τὸ πολὺ ἡμέραι ἀπὸ τῆς συλλογῆς των, ἐπιβάλλεται διὰ τῆς τρίτης προσθήκης ἡ ὑποχρέωσις εἰς τοὺς φορολογουμένους νὰ μετακομίζωσιν εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην τοὺς ἀνήκοντας εἰς τὸ δημόσιον καρποὺς ἐντὸς 40 ἡμερῶν, ἀρχομένων ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῶν διπλοτύπων.

Ἄρθρον 16.

Τοῦ ἄρθρου τούτου ὁ ά. § ἀντικαθιστᾷ τὸ ἄρθρον 25 τοῦ περυσινοῦ νόμου· ἐξηλείφθη ὅμως τὸ μέρος, διὰ τοῦ ὁποίου προσδιορίζεται ὁ σκοπὸς τῆς συντάξεως τοῦ πρωτοκόλλου τῆς διατιμήσεως τῶν σιτηρῶν διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους· ά. διότι πραγματεύεται περ ἐλλειμμάτων καὶ καθυστερημάτων, ἐν ᾧ περὶ τούτων δὲν ἐπραγματεύθη εἰσέτι ὁ νόμος, καὶ β'. διότι ἐθεωρήθη περιττὸν, ἀφοῦ εἰς τὰ οἰκεῖα τοῦ νομοσχεδίου μέρη γίνεται λόγος τίνι τρόπῳ πληρώνονται οἱ κρατούμενοι καρποί, ὡς καὶ τὰ ἐλλείμματα τῶν ἐνοικιαστῶν καὶ ἀποθηκαρίων.

Ὁ § β'. ἀντικαθιστᾷ τὸ ἄρθρον 24 τοῦ περυσινοῦ νόμου, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ἀφηρέθη ἡ ὑποχρέωσις τῶν φορολογουμένων νὰ κάμωσι δηλώσεις, διότι κατελείχθη ὄχι μόνον περιττὴ, ἀλλὰ καὶ ἐπιζήμιος εἰς τὰ συμφέροντα τῶν φορολογουμένων, καθὸ δυσεφάρμοστος.

Ὁ § γ'. περιέχει νέαν διάταξιν. Δι' αὐτῆς χορηγεῖται εἰς τοὺς ἐφόρους τὸ δικαίωμα νὰ κατάσχωσι καὶ μετακομίζωσιν εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην τοὺς καρποὺς, ἐὰν δὲν ἀποθηθῶσιν εἴτε αὐτουσίως εἴτε εἰς χρήματα πρὶν ἢ σπκωθῶσι τὰ ἁλώνια. Ἐὰν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι τὰς καθυστερήσεις ὑπέβαλλον αὐτοὶ οἱ παλαιοὶ νόμοι, διότι, κατ' αὐτοὺς, τὸ δημόσιον ἄλλο δικαίωμα

δὲν εἶχεν, εἰμὴ νὰ εἰσπράττῃ τὰ καθυστερήματα εἰς χρήματα μετὰ τὸ πέρας τῆς συγκομιδῆς, ὅτε οἱ ταμίαι ἀπαντῶσι κατὰ τὴν εἴσπραξιν ἀνυπέρβλητα ἐμπόδια ὡς ἐκ τῆς ἀνεχείας τῶν καθυστερούντων, θέλει πεισθῇ ἕκαστος ὅτι ἔπρεπε νὰ ληφθῇ νομοθετικῶς τὸ μέτρον νὰ ἐκβιάζηται καὶ ἡ εἰς εἶδος ἀπόδοσις τῶν καρπῶν, καθ' ὅσον κατὰ τὸν χρόνον τῆς συγκομιδῆς αὐτῶν δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσιν ἀποτελεσματικῶς τὰ ἐκβιαστικὰ μέτρα.

Ὁ § δ'. ἀντικαθιστᾷ τὸν γ'. § τοῦ ἄρθρου 23, τροποποιηθεὶς ἐξ ἀναλογίας πρὸς τὴν ἀνωτέρω διάταξιν.

Ἄρθρα 17 καὶ 18.

Ἀντικαθιστῶσι τὰ ἄρθρα 31 καὶ 32 τοῦ περυσινοῦ νόμου ἄνευ οὐσιώδους τροποποιήσεως.

Ἄρθρον 19.

Ἡ νόθευσις τῶν καρπῶν ἐκ μέρους τῶν ἐνοικιαστῶν ἐλαβε πρό τινος καιροῦ σπουδαῖον χαρακτῆρα. Τὸ δημόσιον περιωρίζετο μέχρι τοῦδε πρὸς ἐξακρίβωσιν τοιαύτης πράξεως, ἥτις ἐλαττόνει οὐσιωδῶς τὴν ἀξίαν τῶν καρπῶν, νὰ προκαλῇ δικαστικὰς αὐτοψίας, διὰ νὰ ἐξασφαλίζῃ τὰς περὶ ἀποζημιώσεως ἀπαιτήσεις του· ἀλλὰ καὶ τὸ μέτρον τοῦτο, βραδέως πραγματοποιούμενον, ἀποβαίνει πολλάκις ἀτελεσφόρητον καὶ ἐπιζήμιον· ἀτελεσφόρητον μὲν, διότι ἡ βραδύτης ἐξαλείφει τὰ μέσα τῆς ἐξακριβώσεως τῆς πράξεως, ἐπιζήμιον δὲ, διότι βιάζεται τὸ δημόσιον νὰ κρατῇ ἀνεπάφους καὶ ἐσφραγισμένους τοὺς καρποὺς μὲ κίνδυνον τῆς ἐντελοῦς φθορᾶς των.

Διὰ νὰ κατασταλῇ τὸ κακὸν, ἐκρίθη ἀναγκαῖον νὰ βεβαιοῦται διοικητικῶς ἡ νόθευσις, τὸν δὲ τρόπον τῆς βεβαιώσεως ὡς καὶ τὰς συνεπείας κανονίζει τὸ ἄρθρον 19.

Ὁ τελευταῖος § ἀντικαθιστᾷ τὸν τελευταῖον παράγραφον τοῦ ἄρθρου 32.

Ἄρθρον 20.

Ἀντικαθιστᾷ τὸ ἄρθρον 33 τοῦ περυσινοῦ νόμου.

Ἐλλείμματα καὶ πλεονάσματα τῶν ἐνοικιαστῶν.

Ἄρθρον 21.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο, παραβαλλόμενον πρὸς τὸ 29 τοῦ περυσινοῦ νόμου, παρουσιάζει τὰς ἀκολουθους μεταβολάς· ά. ἐξηλείφθη ἡ διάταξις, κατὰ τὴν ὁποίαν ὑπεχρεοῦντο οἱ ἔφοροι νὰ ἀπευθύνωσι πρὸς τοὺς ἐνοικιαστὰς καὶ ἐγγυητὰς προσκλήσεις πρὸς ἀναπλήρωσιν τῶν ἐλλειμμάτων των, διότι ἡ ἐκτέλεσις αὐτῆς ὄχι μόνον

προξενεῖ ἀπέραντον ἀλληλογραφίαν, ἀλλὰ καὶ συντρίχει εἰς τὸ νὰ γίνηται πολὺ βραδέως καὶ μὲ τὰς μεγαλειτέρας δυσκολίας ὁ καταλογισμός, ὡς μὴ κατορθουμένης τῆς ἐγκαίρου ἐπιδόσεως τῶν προσκλήσεων ἕνεκα τῆς ἀγνώστου διατριβῆς τῶν πρὸς οὓς ἀπευθύνονται. Διὰ τοῦ νομοσχεδίου ἡ πρὸς ἀναπλήρωσιν τῶν ἐλλειμμάτων δεκαπενθήμερος προθεσμία λογίζεται διὰ μὲν τοὺς ἀλωνιζομένους καρποὺς ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ πέρατος τῆς συγκομιδῆς, διὰ δὲ τοὺς μετακομιζομένους εἰς κώνους ἐν ταῖς οἰκίαις ἀραβοσίτους λογίζεται ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς ὁριζομένης ἐν τῷ ἄρθρῳ 15 § γ'. προθεσμίας.

Τὸ πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου Β. διάταγμα θέλει ὁρίσει τὸν τρόπον, καθ' ὃν κανονίσεται ἡ ἐποχὴ τοῦ πέρατος τῆς συγκομιδῆς καὶ γνωστοποιεῖται τὸ περὶ τούτου πρωτόκολλον εἰς τοὺς ἐνοικιαστάς.

δ'. Ἐπειδὴ συμβαίνει νὰ γίνηται ἡ ἀποπεράτωσις τῶν ἀλωνίων ἑκάστου εἴδους πρὶν λήξῃ ἡ ἐποχὴ τῆς συγκομιδῆς, δίδεται τὸ δικαίωμα εἰς τοὺς ἐνοικιαστὰς νὰ πληρώσωσιν ἅμα ἀποπερατοῦται τὸ ἀλώνισμα ἑνὸς εἴδους, τὸ καταδεικνυόμενον ἐξ αὐτοῦ ἔλλειμμα. Διὰ τοῦ μέσου τούτου καὶ οἱ ἐνοικιασταὶ εὐκολύνονται καὶ τὸ δημόσιον εἰσπράττει μικρὸν κατὰ μικρὸν τὰ δικαιώματά του.

γ'. Μέχρι τοῦδε οἱ ὑπέγγυοι καρποὶ τῶν ἐνοικιαστῶν, ὅσοι δὲν εὐκολύνοντο νὰ πληρώσωσι τὰ ἐλλείμματά των, ἐξεποιοῦντο καταναγκαστικῶς, καὶ τὸ ἐκπλειστηρίασμα μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ἐξόδων τῆς κατασχέσεως κτλ. συνεψηφίζετο εἰς τὸ χρέος τοῦ ὀφειλέτου. Ἐπειδὴ οἱ ὑπέγγυοι καρποὶ εἶναι συνήθως εὐτελοῦς ποσότητος καὶ συμβαίνει πολλάκις ὥστε τὰ ἔξοδα τῆς κατασχέσεως κλ. νὰ ὑπερβαίνωσι τὸ ὕψιστον τῆς ἀξίας των, διὰ τοῦτο τὸ νομοσχέδιον ὁρίζει πρὸς τὸ συμφέρον τῶν ἐνοικιαστῶν νὰ γίνηται ἡ ἐκποίησις κατὰ τὰς περὶ ἐκποιήσεως τῶν δημοσίων καρπῶν διατυπώσεις.

Ὁ § ε. τοῦ ἄρθρου 21 ἀντικαθιστᾷ τὸν τελευταῖον § τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ παλαιοῦ νόμου.

Ἄρθρον 22.

Ἀπαράλλακτον μὲ τὸ ἄρθρον 30 τοῦ περυσινοῦ νόμου.

Ἄρθρον 23.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ 27 τοῦ περυσινοῦ νόμου. Ἐκ τῆς παραβολῆς ἀμφοτέρων θέλει παρατηρηθῇ μία καὶ μόνη οὐσιώδης τροποποίησις ἐπὶ τοῦ προτελευταίου ἐδαφίου, κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ ἐνοικιασταὶ ὑποχρεοῦνται νὰ εἰσπράττωσιν εἰς

χρήματα τὰ πλεονάσματά των, ἐὰν οἱ φορολογούμενοι δὲν ἔχουν νὰ ἀποδώσωσιν αὐτὰ εἰς εἶδος. Ἡ τροποποίησις αὕτη ἐθεωρήθη ἀναγκαία, διότι διὰ τοῦ παλαιοῦ νόμου ἀφίνετο εἰς τὴν θέλησιν τῶν ἐνοικιαστῶν νὰ εἰσπράττωσιν εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήματα τὰ πλεονάσματά των. Ἐκ τούτου δὲ ὠφελοῦμενοι οὗτοι, ἐζήτουν νὰ τὰ πληρωθῶσιν εἰς ὑπερόγκους τιμάς, ὁσάκις ἔβλεπον ὅτι οἱ φορολογούμενοι δὲν εἶχον καρποὺς, καὶ κατεπίεζον τοιουτοτρόπως αὐτούς.

Ἄρθρον 24.

Ἀπαράλλακτον μὲ τὸ 28 τοῦ περυσινοῦ νόμου.

ΚΕΦ. Β'.

Τὸ κεφάλαιον τοῦτο ἀφορᾷ τὴν ἐνοικίασιν, τὴν εἰσπραξιν καὶ βεβαίωσιν α) τοῦ ἐγγείου φόρου ἐπὶ τοῦ ἐλαίου, τῶν κουκουλίων, τῶν ξηρῶν σύκων Καλαμῶν καὶ Μεσσήνης, καὶ τῆς σταφίδος τῶν ἐπαρχιῶν Ἤλείας, Ὀλυμπίας καὶ Γόρτυνος, καὶ β') τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ τῶν ἐλαιῶν καὶ τῶν ξηρῶν σύκων· ὑποδιαιρεῖται δὲ εἰς τρία μέρη, ἐξ ὧν τὸ μὲν πραγματεύεται περὶ τῆς ἐνοικιάσεως καὶ εἰσπράξεως, τὸ δ'. περὶ τῆς βεβαιώσεως, καὶ τὸ γ'. περὶ τῆς ἀποταμιεύσεως τῶν καρπῶν.

Ἐνοικίασις καὶ εἴσπραξις.

Ἄρθρον 25.

Διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου ἡ ἐνοικίασις ὁρίζεται ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους, τοὺς ὁποίους περιεῖχε καὶ ὁ περυσινὸς νόμος, τουτέστιν ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ πληρώνηται τὸ ἐνοίκιον ἀπὸ τοὺς ἐνοικιαστὰς εἰς χρήματα, ὁ δὲ ἐγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας νὰ ἀποδίδεται αὐτοῖς παρὰ τῶν φορολογουμένων εἰς εἶδος. Μόνον αἱ προθεσμίαι τῆς πληρωμῆς τοῦ ἐνοικίου, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἔλαιον, τὰ κουκούλια καὶ τὰ ξηρὰ σῦκα, συνετμήθησαν, διότι αἱ ὁριζόμεναι ἀπὸ τὸν περυσινὸν νόμον εἶναι πολὺ μακρυναί. Ἐκτὸς δὲ τούτου ὁρίζει νὰ ἐνοικιάζηται συναμμὲ τὸν ἐγγειον φόρον καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ τοῦ προϊόντος τῶν ἐθνικοειδιοκτήτων ἐλαιοδένδρων καὶ συκοδένδρων διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους· α. διότι εἰς πολλὰ μέρη τὸ προϊὸν εἶναι εὐτελὲς καὶ δὲν συμφέρει νὰ ἐνοικιάζηται κατ' ἰδίαν, καὶ β'. διότι ἡ κατ' ἰδίαν ἐνοικίασις τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας ἀναγκάζει τοὺς φορολογουμένους νὰ ἀπευθύνωνται εἰς δύω ἐνοικιαστὰς ἀντιθέτων συμφερόντων, καὶ νὰ ἔρχωνται εἰς ἐπιζήμιον συμβιβασμόν, ὁσάκις ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν ἀμελεῖ ἢ δυστροπεῖ νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ὑποχρεώσεις του.

Ἄρθρον 26.

Ἡ βεβαίωσις τοῦ ἐγγείου φόρου εἰς τὰ μέρη ὅπου δὲν ὑπάρχουν ἐλαιοτριβεῖα, ὡς καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ τῶν ἐθνικοϊδιοκτήτων ἐλαιοδένδρων καὶ συκοδένδρων, ἐγίνετο κατὰ τὸ παρελθὸν δι' ἐκτιμήσεως· ἀλλ' ἀφ' οὗ ἀπεφασίσθη νὰ καταργηθῇ τὸ σύστημα τοῦτο, ἐξητάσθη ἂν ἦναι δυνατὸν νὰ καθιερωθῇ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ κατὰ δένδρον φορολογία, ἀλλ' ἀνεγνωρίσθη ὅτι καὶ τὸ μέτρον τοῦτο ἤθελεν ἀποβῇ καταθλιπτικὸν διὰ τοὺς φορολογουμένους. α. διότι ἤθελον ἀναφυῇ διενέξεις δυσδιάλυτοι ὡς πρὸς τὸν προσδιορισμὸν τῆς ἡλικίας ἑκάστου δένδρου, καὶ β'. διότι ἡ παραγωγὴ δὲν εἶναι κ θ' ὅλα τὰ ἔτη ἡ αὐτή. Ἐθεωρήθη ὅθεν ὀρθὸν νὰ γίνῃ παραδεκτὸν ἐπὶ τοῦ προκειμένου σύστημα ἐκτιμήσεως οὐχὶ ὑποχρεωτικῆς, ἀλλὰ προαιρετικῆς, καὶ νὰ ἐπιβληθῇ ἡ ὑποχρέωσις εἰς τοὺς ἐνοικιαστὰς νὰ ἐνεργήσι τὴν βεβαίωσιν διὰ ζυγίσεως ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν διαφωνήσωσι πρὸς τοὺς φορολογουμένους περὶ τὴν ἐκτίμησιν. Διὰ τοῦ μέσου τούτου ἡ πρὸς τὴν κατάθλιψιν τάσις τῶν ἐνοικιαστῶν θέλει ματαιωθῇ, διότι θέλουν προσπαθεῖ νὰ ἔρχωνται μὲ τοὺς φορολογουμένους εἰς δίκαιον συμβιβασμόν, ἀντὶ νὰ καταφεύγωσιν εἰς τὸ πολυέξοδον μέτρον τῆς ζυγίσεως.

Ὡς πρὸς τὴν βεβαίωσιν καὶ εἴσπραξιν τοῦ ἐγγείου φόρου ἐπὶ τοῦ ἐλαίου οὐδεμία γίνεται παρατήρησις, διότι διὰ τοῦ νομοσχεδίου κανονίζεται ἡ βεβαίωσις καὶ ἡ εἴσπραξις κατὰ τὰς καθιερουμένας ὑπὸ τοῦ περυσινοῦ νόμου βάσεις. (ὅρα ἄρθρ. 34 αὐτοῦ).

Ἄρθρον 27.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο ἀντικαθιστᾷ τὸ 39 τοῦ περυσινοῦ νόμου. Ἐκ τῆς παραβολῆς ἀμφοτέρων θέλει παρατηρηθῇ, ὅτι ἐρίζονται ἤδη ποιναὶ κατὰ τῶν φορολογουμένων, ὅσοι δὲν εἰδοποιήσωσι τὸν ἐνοικιαστὴν περὶ τῆς ἡμέρας τοῦ τρυγητοῦ ἢ προχωρήσωσιν εἰς τὴν συλλογὴν χωρὶς νὰ συμμορφωθῶσι μὲ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 11. Τὴν προσθήκην ταύτην ἀπέβλεψεν ἀναγκαίαν ἡ πεῖρα, διότι πολλοὶ φορολογούμενοι, μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ ζημιώσωσι τὸν ἐνοικιαστήν, προέβαινον εἰς τὴν συλλογὴν πρὶν ἢ ἐκπληρώσωσι τὰς ἐπιβαλλομένας αὐτοῖς διὰ τοῦ νόμου ὑποχρεώσεις.

Ἄρθρον 28.

Αἱ διέπουσαι μέχρι τοῦδε τὴν φορολογίαν τῶν ξηρῶν σύκων Καλαμῶν καὶ Μεσσήνης διατάξεις (ἄρθ. 40 περυσ. νόμου.) ἀπεδείχθησαν πλημμελεῖς. Κατ' αὐτάς, διὰ νὰ γίνῃ ἡ καταμέτρησις καὶ βεβαίωσις τοῦ φόρου, ἔπρεπε προηγουμένως νὰ συγκεν-

τρωθῶσι τὰ σῦκα ἐπὶ τῶν τραπεζῶν, ἀλλ' οὔτε οἱ φορολογούμενοι οὔτε οἱ ἔμποροι ἠδυνήθησαν νὰ συμμορφωθῶσι μὲ τὸν τρόπον τοῦτον, διότι ἅμα ἤρχιζεν ἡ συλλογή, οἱ ἔμποροι προσερχόμενοι μετὰ σπουδῆς εἰς τὰ συκοπερίβολα, ἠγόραζον ὅσους ὁρμαθοὺς εὕρισκον ἑτοίμους καὶ τοὺς μετέφερον εἰς τὸ παράλιον χωρὶς νὰ ἀφήσωσι τὸ προϊὸν νὰ ἐκτεθῇ ἐπὶ τραπεζῶν. Ὡς ἐκ τούτου ὁ ἐνοικιαστὴς ἀδυνάτων νὰ ἐνεργήσῃ τὴν καταμέτρησιν, νὰ ἐκδώσῃ τὰ διπλότυπα κατὰ τὸν νόμον, καὶ λάβῃ τὸ δικαίωμά του ἀπὸ τὴν πρώτην συλλογήν, ἥτις προσφέρει τὸν ἐκλεκτότερον καὶ πολυτιμότερον καρπόν, ἠναγκάζετο νὰ τοποθετῇ καθ' ὅλας τὰς ὁδοὺς φύλακας, καὶ νὰ ζητῇ τὴν κατάσχεσιν τῶν εἰς τὸ παράλιον μετακομιζομένων σύκων, χαρακτηρίζων αὐτὰ ὡς λαθραίως συλλεγέντα. Οἱ ἔμποροι ἐξ ἄλλου, διὰ νὰ προλάβωσι τὰς κατασχέσεις καὶ τὰς συνεπείας αὐτῶν, καὶ διὰ νὰ εὐκολύνωσι τὴν ταχεῖαν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἀποστολὴν τῶν ἀπαρχῶν, προσέφευγον προηγουμένως εἰς τοὺς ἐνοικιαστὰς καὶ ἐξωμάλυνον τὰ ἐμπόδια διὰ συμφωνίας ἐπιζημίου δι' αὐτούς. Συνήθως ἠναγκάζοντο νὰ πληρώνωσιν εἰς τοὺς ἐνοικιαστὰς τὸν φόρον τῶν σύκων εἰς τιμὴν κατὰ 20—30 τοῖς 0/0 ἀνωτέραν ἐκείνης, εἰς ἣν ἠγόραζον παρὰ τῶν φορολογουμένων, καὶ ἐνίοτε στενοχωρούμενοι, ἀπεδίδον δικαίωμα ἐπικαρπίας διὰ σῦκα παραχθέντα ἐξ ἰδιοκτήτων δένδρων.

Πρὸς ἐξάλειψιν τῶν ἀτοπημάτων τούτων καὶ πρὸς χορήγησιν πάσης εὐκολίας εἰς τὴν κίνησιν τοῦ ἐμπορίου τῶν σύκων παραδέχεται τὸ νομοσχέδιον τὸ σύστημα τοῦ νὰ γίνηται ἡ βεβαίωσις καὶ εἴσπραξις τοῦ φόρου κατὰ τὴν διὰ ξηρᾶς μεταφορὰν καὶ εἰς τὸ παράλιον, ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ ἐξαγωγή, ἤτοι μέχρι τῆς 15 Ὀκτωβρίου, μετὰ δὲ τὴν ἐποχὴν ταύτην, εἰς τὸν τόπον.

Ὡς πρὸς τὴν βεβαίωσιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας καθιεροῦται τὸ σύστημα, ὅπερ καὶ διὰ τὴν βεβαίωσιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ τῶν ἐθνικοϊδιοκτήτων ἐλαιοδένδρων παρεδέχθη.

Ἄρθρον 29.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὰ ἄρθρα 65 καὶ 66 τοῦ περυσινοῦ νόμου καὶ φέρει τὰς ἀκολούθους διαφοράς· α. ἀφῃρέθη ἐκ τοῦ 3 § τοῦ ἄρθρου 66 ἡ διάταξις, καθ' ἣν ὑπεχρεοῦντο οἱ φορολογούμενοι νὰ μετακομίζωσιν εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ ἐνοικιαστοῦ τοὺς καρπούς του, διότι ἡ τοιαύτη ὑποχρέωσις ἐπιβάλλεται ἤδη διὰ τοῦ ἄρθρου 31· β'. ἐξηλείφθη ἐπίσης ὁ τελευταῖος § τοῦ ἄρθρ. 66, 1 διότι ἡ σύνταξις πρωτοκόλλου περὶ τῆς

τιμῆς τοῦ σταριδοκάρπου καταργεῖται, καὶ 2) διότι, ἐὰν ὡρίζετο νὰ πληρώνωνται τὰ καθυστερήματα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δραχ. 150, ἤθελε συμβῇ τὸ ἄτοπον, μὲ σημαντικὴν τοῦ ἐνοικιαστοῦ ζημίαν, νὰ μὴ ἀποδίδεται εἰς εἶδος εἰμὴ ὁ σταριδοκάρπος τῆς τελευταίας ποιότητος, καὶ γ'. μετατέθη ὁ § γ'. τοῦ ἄρθρου 65 τοῦ περυσινοῦ νόμου εἰς τὸ κεφ. ε. τοῦ νομοσχεδίου.

Ἄρθρον 30.

Διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου κανονίζονται αἱ ἐποχαὶ, καθ' ἃς πρέπει νὰ παραδίδωνται τὰ στιλέχη εἰς τοὺς ἐρόρους, καὶ τοῦτο διὰ νὰ ὁρισθῇ ὁ χρόνος, καθ' ὃν λήγει ἡ ἐνοικίασις.

Ἀποτιμήσεις τῶν καρπῶν τοῦ ἐνοικιαστοῦ.

Ἄρθρον 31.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο ἀντικαθιστᾷ τοὺς τελευταίους 3 παραγράφους τοῦ ἄρθρ. 34 καὶ τὸ ἄρθρον 67 τοῦ περυσινοῦ νόμου. Τὰ ἐξασφαλιστικὰ μέτρα ἐπεκτείνονται ἤδη καὶ ἐπὶ τῶν κουκουλίων, ἐν ᾧ ὁ περυσινὸς νόμος περιώριζεν αὐτὰ εἰς μόνον τὰ ἔλαια, τὰ σῦκα καὶ τὴν σταφίδα.

ΚΕΦ. Γ'.

Περὶ ῥητίνης, κατράμης καὶ λοιπῶν δασικῶν προϊόντων.

Ἐνοικίασις καὶ εἴσπραξις.

Ἄρθρον 32.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο ὁρίζει τὸν τρόπον τῆς ἐνοικιάσεως καὶ τὸν χρόνον τῆς εἰσπράξεως τοῦ ἐνοικίου. Συγκρινόμενον πρὸς τὸν περυσινὸν νόμον, (ὅρα ἄρθρα 72 καὶ 76) παρουσιάζει τὴν ἀκόλουθον μόνον διαφοράν, τουτέστι περιορίζει κατὰ 15 ἡμέρας τὴν προθεσμίαν τῆς 6'. δόσεως τοῦ ἐνοικίου.

Ἄρθρον 33.

Διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου ὁρίζεται ὁ τρόπος τῆς βεβαιώσεως τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ τῆς ῥητίνης καὶ κατράμης ὅπως καὶ εἰς τὸν περυσινὸν νόμον, (ὅρα ἄρθρον 73 καὶ 76). Μία καὶ μόνη τροποποίησις ἔλαβε χώραν, ἡ ἑξῆς· ἐπειδὴ ὁ ἔγγειος φόρος τῶν παραγομένων ἐξ ἰδιωτικῶν δασῶν προϊόντων δὲν δύναται νὰ βεβαιωθῇ εἰμὴ δι' ἐκτιμήσεως, δίδεται εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν τὸ δικαίωμα νὰ κανονίσῃ τὸν τρόπον αὐτῆς, καὶ τοῦτο διότι τὸ νομοσχέδιον δὲν περιέχει εἰδικὰς περὶ ἐκτιμήσεως διατάξεις καὶ διότι ἡ πρόσοδος ἐξ ἰδιωτικῶν δασῶν εἶναι λίαν ἀσήμαντος.

Βεβαίωσις.

Ἄρθρον 34.

Ἀπαράλλακτον μὲ τὸ 74 τοῦ περυσινοῦ νόμου.

Ἄρθρον 35.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο ἀντικαθιστᾷ τὸ ἄρθρον 75 καὶ τὸν 6'. § τοῦ ἄρθρ. 76 τοῦ περυσινοῦ νόμου· ἀφηρέθησαν δὲ αἱ περιπτώσεις, καθ' ἃς ἐπιβάλλεται ἡ χρηματικὴ ποινὴ ἢ τὸ πρόστιμον, διότι μνημονεύονται εἰς τὸ ἄρθρον 8, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ὁποίου τιμωρεῖται καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ λαθραία συλλογή.

ΚΕΦ. Δ'.

Περὶ ἀμπέλων, λαγανοκήπων, περιβολίων, σικυώνων, κλπ.

Βεβαίωσις.

Ἄρθρον 36.

Τὸ καθιερωμένον διὰ τὰς ἀμπέλους φορολογικὸν σύστημα ἐκτείνεται διὰ τοῦ παρόντος ἄρθρου καὶ ἐπὶ τῶν κτημάτων καὶ προϊόντων, τὰ ὁποῖα κατὰ τὸ παρελθὸν ἐφορολογοῦντο δι' ἐκτιμήσεως.

Ὅλοι ἐν γένει γνωρίζουσι πόσον τὸ σύστημα τῆς ἐκτιμήσεως ἀπέβαινε καταθλιπτικόν. Ἡ Κυβέρνησις ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὰ κατὰ τοῦ συστήματος καθημερινὰ παράπονα, καὶ βλέπουσα ὅτι ἡ καλλιέργεια τῶν προϊόντων ἤρχισε παντοῦ νὰ παραμελᾶται μὲ ζημίαν προφανῆ τοῦ τόπου, ἔλαβεν ὑπὸ σπουδαίαν ἔποψιν τὸ ἀντικείμενον τοῦτο. Παρεδέχθη ἐπομένως τὴν ἀρχὴν τῆς μεταβολῆς τοῦ συστήματος, καὶ ἠσπάσθη τὸ τῆς στρεμματικῆς φορολογίας, καθὸ ἁπλούστερον καὶ εὐνοϊκώτερον διὰ τοὺς φορολογουμένους.

Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ συστήματος τούτου ἐκρίθη εὔλογον νὰ καθιερωθῶσιν αἱ μέχρι τοῦδε διέπουσαι τὴν φορολογίαν τῶν ἀμπέλων διατάξεις, ἀφ' οὗ καὶ δι' αὐτὰς τὸ αὐτὸ φορολογικὸν σύστημα ἰσχύει, ἐφ' ᾧ καὶ τὸ ἄρθρον 36 κανονίζει ἐν γένει ποῦ καὶ πότε πρέπει νὰ δίδωνται αἱ δηλώσεις καὶ πῶς νὰ συντάττωνται.

Τὸ ἄρθρον αὐτὸ ἀντικαθιστᾷ τὸν § α. τοῦ ἄρθρου 47 τοῦ περυσινοῦ νόμου καὶ τοὺς δύω πρώτους παραγράφους τοῦ ἄρθρου 48.

Ἄρθρον 37.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο, ὅπερ ἀντικαθιστᾷ τοὺς δύω τελευταίους παραγράφους τοῦ ἄρθρου, 48, ἐτροποποιήθη, καθ' ὅσον αἱ ἐποχαὶ τῶν δηλώσεων δὲν εἶναι δι' ὅλα τὰ προϊόντα αἱ αὐταί.

Ἄρθρον 38.

Διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου, ἀντιστοιχοῦντος πρὸς τὸ 49 τοῦ περυσινοῦ νόμου, ἀντὶ χρηματικῆς ποινῆς κανονίζεται πρόστιμον καὶ ἐλαττοῦται τοῦτο διὰ τοὺς ἐνδιαλαμβανομένους λόγους εἰς τὰς ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 8 παρατηρήσεις· ἀφηρέθη δὲ καὶ ὁ τελευ-

ταίος § τοῦ ἄρθρου 49, διότι ἐθεωρήθη περιττὸς, ἀφ' οὗ τὸ πρόστιμον δὲν δύναται νὰ ἐπιβληθῇ εἰμὴ ἀπὸ τὸ ἀρμόδιον πταισματοδικεῖον μετὰ προηγουμένην καταμήνυσιν τῆς πράξεως ἐκ μέρους τοῦ ἐφόρου.

Ἄρθρον 39.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο ἀντικαθιστᾷ τὸ 51 τοῦ περυσινοῦ νόμου. Κατὰ τοῦτο, τὰ πρωτόκολλα ἐθεωροῦντο ὑποχρεωτικὰ πρὸς ἐπιβολὴν τοῦ φόρου καὶ τῆς χρηματικῆς ποινῆς, ἀλλ' ἀντὶ τούτου περιορίζεται τὸ νομοσχεδίον νὰ δώσῃ εἰς τὰ πρωτόκολλα ἰσχὺν δημοσίου ἐγγράφου ἐπὶ τῷ τέλει τοῦ νὰ ἐκτελῶνται διοικητικῶς, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἔξοδα τῆς καταμετρήσεως, τὸν ἁπλοῦν ἔγγειον φόρον καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας. Ἡ ἀρχὴ αὕτη καθιεροῦται καὶ διὰ τοῦ νόμου περὶ φόρου ἐπὶ τῶν ζώων διὰ τὰ πρωτόκολλα τῆς ἀπαριθμήσεως. Ἐπειδὴ, ἐκτὸς τῶν ἀμπέλων καὶ περιβολίων, αἱ δηλώσεις διὰ τὰ λοιπὰ κτήματα θέλουν γίνεσθαι κατ' ἔτος, ἐθεωρήθη εὔλογον νὰ ἐνεργῆται ἡ καταμέτρησις αὐτῶν, ἐν ἐλλείψει γεωμέτρου, ὑφ' ἑνὸς μόνου πραγματογνώμονος, διὰ νὰ μὴν ἐπιβαρύνωνται οἱ καλλιεργηταὶ μὲ ὑπέρογκα ἔξοδα.

Ἄρθρον 40.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο ἀντικαθιστᾷ τὸ 52 τοῦ περυσινοῦ νόμου, τροποποιηθὲν ἐξ ἀνάγκης ἕνεκα τῆς ἐπεκτάσεως τοῦ συστήματος τῆς στρεμματικῆς φορολογίας καὶ ἐπὶ ἄλλων κτημάτων.

Ἄρθρον 41.

Διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου ἐπιβάλλεται ἡ ὑποχρέωσις, εἰς μὲν τοὺς καλλιεργοῦντας κτήματα ὅμοια τοῖς ἐν αὐτῷ ἐνδιαλαμβανομένοις νὰ δίδωσι δηλώσεις κατ' ἔτος, καὶ τοῦτο διότι τὰ τοιαῦτα φύσεως κτήματα δὲν εἶναι μόνιμα, εἰς δὲ τοὺς δημάρχους, νὰ ἐξακριβόνωσι καὶ καταγγέλλωσι τοὺς ὑπόλως ἢ ἐλλειπῶς δηλώσαντας.

Ἄρθρον 42.

Διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου ὁρίζεται νὰ γίνωνται ἐφάπαξ αἱ δηλώσεις διὰ τὰς ἀμπέλους καὶ περιβόλια, διότι τὰ κτήματα ταῦτα εἶναι μόνιμα, καὶ νὰ φορολογῶνται ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν καὶ τῶν πρωτοκόλλων τῆς καταμετρήσεως καὶ κατὰ τὰ ἑπόμενα ἔτη· δίδεται ὅμως τὸ δικαίωμα εἰς τοὺς νομίζοντας ὅτι τὸ κτῆμά των ἐνεγράφη μὲ ἔκτασιν μεγαλειτέραν τῆς πραγματικῆς ἢ ὅτι ὑπῆχθη εἰς ποιότητα ἀνωτέραν, νὰ ζητῶσιν ἐμπροθέσμως τὴν ἀναθεώρησιν. Ἐθεωρήθη περιττὴ ἡ δικαιολόγησις τῶν ἀρμοστῶν τὴν ἀναθεώρησιν διατάξεων, διότι αὗται

εἶναι κατὰ πάντα ὅμοιαι μὲ τὰς περιεχομένας εἰς τὸ ἄρθρον 50 τοῦ περυσινοῦ νόμου.

Ὁ τελευταῖος παράγραφος τοῦ ἄρθρου 42 ἀντικαθιστᾷ τὸν § ϛ'. τοῦ ἄρθρου 47.

Ἄρθρον 43.

Ἐπειδὴ ἡ κατὰ στρέμμα διὰ δηλώσεως φορολογία ἰσχύει διὰ τὰς ἀμπέλους ἀπὸ τοῦ ἔτους 1845, ὁρίζεται διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου ὅτι ἡ φορολογία τοῦ 1855 θέλει στηριζεσθαι, ἐὰν δὲν ζητηθῇ ἀναθεώρησις, ἐπὶ τῶν δηλώσεων καὶ τῶν πρωτοκόλλων, εἰς ἃ ἐστηρίζετο ἡ φορολογία τοῦ 1854· ἤτοι, τὸ ἄρθρον τοῦτο ἀντικαθιστᾷ τὸν α. § τοῦ ἄρθρου 47.

Ἄρθρον 44.

Διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου κανονίζονται ποιναὶ κατὰ τῶν δημάρχων, ἐὰν δὲν δεχθῶσι δηλώσεις ἢ ἀναβάλωσι πέραν τῆς νομίμου προθεσμίας τὴν ἀποστολὴν τοῦ βιβλίου καὶ τῶν δηλώσεων εἰς τὸν ἔφορον, ἢ, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἐνδιαλαμβανόμενα εἰς τὸ ἄρθρον 41 κτήματα, βεβαιώσωσι ψευδῶς ἐπὶ τῶν δηλώσεων τὴν ἔκτασιν καὶ ἰδιότητα αὐτῶν.

Εἴσπραξις.

Ἄρθρον 45.

Διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου, ἀντικαθιστῶντος τὰ ἄρθρ. 38 καὶ 53 τοῦ περυσινοῦ νόμου, κανονίζονται αἱ προθεσμίαι τῆς πληρωμῆς καὶ δὶν ἀπαντῶνται εἰ μὴ αἱ ἀκόλουθοι διαφοραί.

α. Ὡρίσθη ἀντὶ τῆς 15 ἡ 1 Νοεμβρίου ὡς ἐποχὴ τῆς εἰσπράξεως τοῦ φόρου τῶν βαμβακίων.

ϛ'. Ἀντὶ τῆς 1 Ὀκτωβρίου ὡρίσθη ἡ 1 Σεπτεμβρίου ὡς ἐποχὴ τῆς εἰσπράξεως ἐπὶ τῶν λοιπῶν κτημάτων καὶ προϊόντων, ἐξαιρουμένων τῶν ἀμπέλων, γρασιδίων καὶ τριφυλλίων.

ΚΕΦ. Ε'.

Περὶ τῶν εἰς τὰ τελωνεῖα εἰσπραττομένων φόρων καὶ ἐπικαρπιῶν.

Ἄρθρον 46.

Διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου προσδιορίζονται τὰ κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν ἢ τὴν διὰ θαλάσσης μεταφορὰν φορολογούμενα προϊόντα.

Τρεῖς οὐσιώδεις μεταβολαὶ ἐγένοντο ἐπὶ τοῦ προκειμένου·

α. Ἀφῃρέθησαν αἱ διάταξαι τὴν σύνταξιν τοῦ πρωτοκόλλου περὶ τῆς τιμῆς τοῦ σταριδοκάρπου διατάξεις, διότι τὸ μέχρι τοῦδε ἐν ἰσχύϊ σύστημα ἀποδειχθὲν πλημμελὲς, καταργεῖται.

Διὰ τοῦ συστήματος τούτου ἡ φορολογία ἐγίνετο ἐπὶ τῇ

βάσει τῆς ἀξίας τοῦ προϊόντος κατὰ λόγον τῆς ποιότητος αὐτοῦ, ἀλλ' ἡ κατὰ ποιότητας διάκρισις ἔδιδε χώραν εἰς διαφόρους καταχρήσεις, τὸ δὲ ἐμπόριον ἁπλῶντα ἀεννάως προσκόμματα εἰς τὴν ἔγκαιρον ἐξαγωγήν, διότι ἡ συχνὴ ἀλλοίωσις τῶν τιμῶν ἔδιδε καθ' ἑκάστην ἀφορμὴν εἰς τὴν σύνταξιν νέων πρωτοκόλλων.

Μολονότι οἱ δύω τελευταῖοι νόμοι ἐβελτιώθησαν, ἐπιτραπείσης τῆς ἐξαγωγῆς, ἅμα ἤθελε συνταχθῇ παρὰ τῶν ἐπιτοπίων ἀρχῶν τὸ πρωτόκολλον, μολαταῦτα τὰ ἐμπόδια δὲν ἔλειψαν, διότι ἢ δὲν συνετάττοντο ἀμέσως τὰ πρωτόκολλα διὰ τὸν λόγον, ὅτι δὲν ἦτον γνωστὴ ἡ ἀληθὴς τιμὴ τοῦ προϊόντος καὶ ἔπρεπε νὰ βεβαιωθῇ ἐκ μιᾶς τακτικῆς ἐξετάσεως, ἢ συνετάττοντο μὲ τιμὴν ἀνύπαρκτον. Ἐν τῇ τελευταίᾳ περιπτώσει, ἐὰν προσδιωρίζετο μικρὰ τιμή, ἐζημιοῦτο τὸ δημόσιον, ἐὰν δὲ μεγάλη, ἠναγκάζοντο οἱ ἔμποροι νὰ προσφεύγωσιν εἰς τὸ δικαστήριον, παραμελοῦντες τὰς λοιπὰς ὑποθέσεις των.

Τοιαύτη κατάστασις, πρόξενος διηνεκῶν διενέξεων καὶ ζημιῶν, ἀπέδειξεν ἀναγκαίαν τὴν μεταρρύθμισιν τοῦ ἰσχύοντος μέχρι τοῦδε συστήματος, ἐφ' ᾧ καὶ ἡ Κυβέρνησις ἐσπάσθη προθύμως τὴν γνώμην τοῦ ἐμπορίου, ὑποστηρίξαντος τὸν προσδιορισμὸν μονίμου φόρου. Ἠρέσθη δὲ μετὰ βαρέος εἰς τὴν ἀναμόρφωσιν τοῦ συστήματος, ὅταν καὶ τὸ γεωργικὸν συμβούλιον τοῦ νομοῦ Ἀχαΐας καὶ Ἤλιδος δι' ἰδιολογημένης πράξεώς του ἀπέδειξεν, ὅτι ὁ προσδιορισμὸς μονίμου φόρου ὑπάσχεται καὶ τὰ ἐπιβλαβῆ διὰ τὸ ἐμπόριον προσκόμματα νὰ ἀπομακρύνῃ καὶ ἔτι μᾶλλον τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου νὰ ἐξασφαλίσῃ.

Διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους τὸ νέον σύστημα ἐκτείνεται καὶ ἐπὶ τῶν λεμονίων, πορτοκαλλίων καὶ κίτρων.

β'. Ἐπειδὴ καὶ ἡ Ἐρμιονὶς παράγει ἱκανὸν ποσὸν λεμονίων, συμπεριελήφθη μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐπαρχιῶν, εἰς τὰς ὁποίας ὁ ἐπὶ τῶν λεμονίων κτλ. φόρος πληρώνεται κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν ἢ τὴν διὰ θαλάσσης μεταφοράν.

γ'. Ἐξαιρέσει τῶν λεμονίων, πορτοκαλλίων καὶ κίτρων, ἐκ τῶν ὁποίων μεγάλον ποσὸν καταναλίσκεται ἐντὸς τοῦ Κράτους, δι' ὅλα τὰ λοιπὰ εἴδη ὁρίζει ὁ νόμος νὰ πληρώνωνται οἱ νόμιμοι φόροι κατὰ τὴν ἐξαγωγήν, καὶ τοῦτο διότι ἐξ αὐτῶν ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος καταναλίσκεται ἀσήμαντον ποσὸν καὶ χρησιμεύει κυρίως εἰς τὴν ἐγχώριον βιομηχανίαν.

Ἄρθρον 47.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο, ἀντικαθιστῶν τὸ 64 τοῦ περυσινοῦ νόμου,

ἐτροποποιήθη διὰ νὰ εὑρίσκηται εἰς συνάφειαν μὲ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 46.

Ἄρθρον 48.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο ἀντικαθιστᾷ τὸν § γ'. τοῦ ἄρθρου 65, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ἐξηγεῖται ἤδη ἡ αἰτία τῆς ἐκτιμήσεως τοῦ παραγομένου σταριδοκαρποῦ ἀπὸ γαίας ἀποδιδούσας τὸν ἔγγειον φόρον εἰς χρήματα 3 0/0.

ΚΕΦ. Γ'.

Περὶ φορολογίας τῶν λακωνικῶν προϊόντων.

Ἄρθρα 49—55.

Αἱ διέπουσαι τὴν φορολογίαν τῶν λακωνικῶν προϊόντων διατάξεις εἶναι κατὰ πάντα ὁμοιαι μὲ τὰς τοῦ περυσινοῦ νόμου (ὅρα ἄρθρ. 77—83 αὐτοῦ) καὶ διὰ τοῦτο θεωρεῖται περιττὴ πᾶσα περαιτέρω ἀνάπτυξις.

ΚΕΦ. Δ'.

Περὶ ἐπικαρπίας τῶν ἐθνικῶν σταφιδαμπέλων καὶ μορεοδένδρων καὶ τοῦ προϊόντος τῶν ἐθνικῶν ἀδιαθέτων κτημάτων.

Ἄρθρον 56.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο ἀντικαθιστᾷ τὸ ἄρθρον 69 τοῦ περυσινοῦ νόμου, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ἡ ἐπικαρπία τῶν σύκων δὲν κατατάττεται ἤδη ἐνταῦθα, διότι ὁ τρόπος τῆς ἐνοικιάσεως καὶ βεβαιώσεως αὐτῶν ὡρίσθη διὰ τοῦ ἄρθρου 28.

Ἄρθρον 57.

Εἶναι ὅμοιον μὲ τὸ 70 τοῦ περυσινοῦ νόμου.

Ἄρθρον 58.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο, ὅπερ ἀντικαθιστᾷ τὸ 71 τοῦ περυσινοῦ νόμου, ἐκάβεν οὐσιώδη τροποποίησιν.

Κατ' αὐτήν, δίδεται τὸ δικαίωμα νὰ συλλέγωσιν οἱ κάτοικοι ἀκωλύτως τὸν καρπὸν τῶν κατὰ τὰς ἐπαρχίας Πατρῶν καὶ Ἠλείας ἐθνικῶν βαλανοδένδρων, καὶ τὸν διαθέτωσι κατ' ἀρέσκειαν.

Τὸ προϊὸν τῶν δένδρων τούτων ἐνοικιάζετο μέχρι τοῦδε, ἀλλ' ἡ ἐνοικίασις ἀπεδείχθη ἐπιζήμιος διά τε τὸ δημόσιον καὶ τοὺς κατοίκους. Οἱ κάτοικοι ἔχοντες ὑπ' ὄψιν ὅτι δὲν ἦταν ἐλεύθεροι νὰ συλλέγωσιν εἰς τὰς καταλλήλους ἐποχὰς τὸν καρπὸν, καὶ ὅτι ὅσον συλλέξουσιν εἶναι ἠναγκασμένοι νὰ τὸν παραδώσωσιν εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν καὶ νὰ εὐχαριστηθῶσιν εἰς ὅ,τι λόγῳ ἁμαιῶς ἤθελε τοῖς δώσει, παρημέλουν τὸ ἔργον τῆς συλλογῆς καὶ

δὲν ἐνδιεφέροντο εἰς τὴν καλὴν διατήρησιν τοῦ ἐθνικοῦ δάσους. Ἐξ ἐκ τούτου ὅθεν καὶ ὁ καρπὸς κατὰ τὸ μεγαλείτερον μέρος ἐφθείρετο ἀπὸ τὰς βροχὰς καὶ εἰς τὸ δάσος αὐτὸ, μὴ ἐπιτηρούμενον παντάπασι, συνέβαινον πυρκαϊαὶ καὶ ξυλεύσεις ἐπιζήμιοι.

Τὸ μόνον μέσον, διὰ τοῦ ὁποίου δύναται νὰ πρυληφθῇ ἡ περαιτέρω καταστροφὴ τοῦ δάσους, εἶναι νὰ ὑπαχθῇ ἡ βάλανος εἰς τὴν κατηγορίαν τῆς παραγομένης εἰς τὰς ἐπαρχίας, κατὰ τὰς ὁποίας ἡ ἐπικαρπία ἀποδίδεται συνάμα μὲ τὸν ἔγγειον φόρον εἰς τὰ τελωνεῖα, καὶ τὴν τοιαύτην φορολογίαν παραδέχεται τὸ νομοσχέδιον. Ἐκ τῆς μεταβολῆς ταύτης τὸ δημόσιον θέλει ἀπολαμβάνει τὸ αὐτὸ εἰσόδημα, ὅπερ ἀπελάμβανε καὶ ἐκ τῆς ἐνοικιάσεως. Ἐκτὸς δὲ τούτου οἱ κάτοικοι βλέποντες ὅτι ἡ διατήρησις τοῦ δάσους εἶναι μεγα αὐτῶν συμφέρον, θέλουσι προθυμοποιεῖσθαι ὄχι μόνον νὰ τὸ διατηρήσωσιν, ἀλλὰ καὶ νὰ τὸ ἀναπτύξωσι πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ ν ἀποκαταστήσωσιν αὐτὸ παραγωγικώτερον.

Ἄρθρον 59.

Μόνον τὸ προϊὸν τῶν προσκτημένων γαιῶν εἰς τὸ ἐν Τίρυνθι γεωργικὸν κατάστημα ἐθεωρήθη ἀναγκαῖον νὰ διατίθηται κατ' ἰδιαίτερον τρόπον, ἐφ' ᾧ καὶ τὸ νομοσχέδιον ὁρίζει νὰ κανονισθῶσι τὰ περὶ τῆς διαθέσεως διὰ Β. διατάγματος. Ἡ ἐξαίρεσις αὕτη καθίσταται ἀναγκαιοτάτη, διότι αἱ γαῖαι τοῦ καταστήματος καλλιεργοῦνται ἀμέσως ἀπὸ τὸ δημόσιον.

ΚΕΦ. Η'.

Γενικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 60.

Εἶναι κατὰ πάντα ὅμοιον μὲ τὸ ἄρθρον 84 τοῦ περυσινοῦ νόμου.

Ἄρθρον 61.

Ταὐτίζεται μὲ τὸ ἄρθρον 90 τοῦ περυσινοῦ νόμου· προσετέθησαν δὲ ἐν αὐτῷ καὶ τὰ κτήματα τῶν ἐπισκοπῶν.

Ἄρθρα 62, 63, 64.

Εἶναι ἀπαράλλακτα μὲ τὰ ἄρθρα 91, 92 καὶ 94 τοῦ περυσινοῦ νόμου.

Ἄρθρον 65.

Πρώτην ἤδη φορὰν δίδεται διὰ νόμου τὸ δικαίωμα τοῦ διορισμοῦ ἐπιστατῶν καὶ φυλάκων προσωρινῶν ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἡ ἐποχὴ τῆς συλλογῆς ἐπέλθῃ πρὸ τῆς ἀποπερατώσεως τῶν

δημοπρασιῶν· ἡ διάταξις αὕτη κατεδείχθη ἀναγκαιοτάτη, καθ' ὅσον οἱ τοιοῦτοι ἐπιστάται ἐξήσκουν μέχρι τοῦδε δικαιώματα, τὰ ὁποῖα οὐδεὶς νόμος τοῖς ἐχορήγει.

Ἄρθρον 66.

Συνήθως οἱ ἐνοικιασταὶ ἀναθέτουσι τὴν βεβαίωσιν τῶν φόρων εἰς ἀντιπροσώπους, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐτιμωροῦντο διὰ τὰς παραβάσεις τοῦ φορολογικοῦ νόμου, καθ' ὅσον αἱ ὁριζόμεναι δι' αὐτοῦ ποιναὶ δὲν ἐξετείνοντο καὶ κατ' αὐτῶν. Τὸ ἄτοπον τοῦτο θεραπεύει ἤδη τὸ νομοσχέδιον. Διὰ νὰ καταστήσῃ δὲ προσεκτικοὺς τοὺς ἐνοικιαστὰς εἰς τὴν ἐκλογὴν τιμίων ἀντιπροσώπων, τοὺς ὑποχρεοῖ νὰ πληρώνωσι τὴν χρηματικὴν ποινὴν ἢ τὸ πρόστιμον ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν οἱ ἀντιπρόσωποι των εἶναι ἀνίκανοι πρὸς ἀπόδοσιν αὐτῶν.

Ἄρθρον 67.

Ταὐτίζεται μὲ τὸ ἄρθρον 93 τοῦ περυσινοῦ νόμου.

Ἄρθρον 68.

Ἀπαράλλακτον μὲ τὸ ἄρθρον 88 τοῦ περυσινοῦ νόμου.

Ἄρθρον 69.

Ἀντικαθιστᾷ τὸ ἄρθρον 86 τοῦ περυσινοῦ νόμου.

Ἄρθρον 70.

Ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ ἄρθρον 85 τοῦ περυσινοῦ νόμου.

Ἄρθρον 71.

Διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου, ἀντικαθιστῶντος τὸν § α. τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ περυσινοῦ νόμου, χορηγεῖται τὸ δικαίωμα τῆς προαναχρίσεως καὶ εἰς τὸν ἔφορον, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως τοῦ νὰ τὸ ἐξασκῇ ἐπὶ παρουσίᾳ ἑνὸς ἀκριτικοῦ ὑπαλλήλου.

Αἱ παραβάσεις τοῦ φορολογικοῦ νόμου ὡς ἐκ τῆς φύσεώς των δυσκόλως ἀνακαλύπτονται, ὅταν ἡ ἀνάκρισις δὲν ἐνεργηθῇ ἀμέσως μετὰ τὴν παράβασιν, ὅτε εἶναι πρόχειρα ὅλα τὰ μέσα τῆς ἀποδείξεως. Δυστυχῶς, ἐν ᾧ πολλαὶ παραβάσεις λαμβάνουν χώραν ὀλίγιστα μολαταῦτα ἀποτελεσματικῶς καταδιώκονται, καὶ τοῦτο, διότι ἡ βραδεῖα ἐνέργεια τῶν ἀνακρίσεων χορηγεῖ τὴν εὐκολίαν εἰς τοὺς παραβάτας νὰ ἐξαφανίζωσι τὰ μέσα τῆς ἀποδείξεως. Μόνος ὁ ἔφορος, διότι εἶναι ἰδίως ἐπιτετραμμένος τὴν ἐναρμογὴν τοῦ φορολογικοῦ νόμου καὶ ἔχει μέγα συμφέρον νὰ καταδιώκωνται αἱ παραβάσεις, ἐνδιαφέρεται καὶ εἰς τὴν ἀνακάλυψιν αὐτῶν, ἐφ' ᾧ καὶ ἐκρίθη ὀρθὸν νὰ ἀνατεθῇ καὶ εἰς αὐτὸν τὸ δικαίωμα τῆς ἀνακρίσεως.

Ἄρθρα 72, 73, 74.

Εἶναι ὅμοια μὲ τὰ ἄρθρα 95, 96 καὶ 97 τοῦ περυσινοῦ νόμου.

Γίνεται τελευταίον ἡ παρατήρησις, ὅτι ὅπου πρὸς πλειοτέραν σαφήνειαν τῶν διατάξεων τοῦ νομοσχεδίου ἔλαβον χώραν μεταβολαὶ περὶ μόνον τὸ λεκτικόν, ἐθεωρήθη περιττὸν νὰ αἰτιολογηθῶσι διὰ τῆς παρούσης ἐκθέσεως, διότι αἱ τοιαύτης φύσεως τροποποιήσεις δὲν μεταβάλλουσι ποσῶς κατ' οὐσίαν τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ περυσινοῦ νόμου.

Κατεδείξαμεν ἐν λεπτομερείᾳ τὰς ἐπενεχθείσας εἰς τὸν φορολογικὸν νόμον τοῦ παρελθόντος ἔτους μεταβολάς· αὗται ἁπλοποιοῦν τὴν ὑπηρεσίαν, εἰσάγουν πλειοτέραν τάξιν καὶ ἀκρίβειαν εἰς τὰς φορολογικὰς ἐργασίας, ἀπαλλάττουν τοὺς φορολογουμένους ἀπὸ τὸ καταθλιπτικὸν τῶν ἐκτιμήσεων σύστημα, καὶ τοὺς ἐμπόρους ἀπὸ τὰς ἐπιβλαβεῖς ἀμφιβολίας τὰς ἐκ τοῦ μεταβλητοῦ τῶν φόρων προκυπτούσας, προλαμβάνουν τὰς καταπιέσεις καὶ περιστέλλουν τὸν δόλον καὶ τὴν ἀπάτην. Ἄλλας ριζικωτέρας μεταβολὰς δὲν δυνάμεθα πρὸς τὸ παρὸν νὰ ἐπιφέρωμεν, διότι οὔτε τὸν ἀπαιτούμενον εἰς τοιοῦτον ἔργον καιρὸν ἔχομεν οὔτε τὰ ἀναγκαῖα στοιχεῖα εἰσέτι ἐσυλλέξαμεν.

Ἂς εὐχαριστηθῶμεν ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς τὰς ἐπενεχθείσας. Εἰσήλθομεν ἤδη εἰς τὴν ὁδὸν τῶν μεταρρυθμίσεων, προχωροῦντες ἐν αὐτῇ μεθ' ὅλης τῆς δεούσης περισκέψεως, βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον θέλομεν κατορθώσει φορολογικὸν σύστημα, ἀνάλογον μὲ τὰς ἀνάγκας τοῦ Κράτους, χωρὶς νὰ ἐκθέσωμεν εἰς κίνδυνον τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου.

Τοιοῦτον εἶναι τὸ νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως ὑποβάλλοντες εἰς ὑμᾶς, λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ συστήσωμεν τὴν ταχεῖαν αὐτοῦ ἐπιψήφισιν, ὡς λίαν κατεπείγουσαν διὰ τὴν προσέγγισιν τοῦ θέρους.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 11 Μαρτίου 1855.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν.
Π. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ.»

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ

Περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν ἐγγείων φόρων καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῆ παρὰ τοῦ Ἡμετέρου

ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 9 Μαρτίου 1855.

Ο Θ Ω Ν.

Π. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοροώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

ΚΕΦ. Α'.

Περὶ τῶν δημητριακῶν καρπῶν.

Ἐνοικίασις.

Ἄρθρ. 1. Οἱ ἐπὶ τῶν δημητριακῶν καρπῶν ἔγγειοι φόροι καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας ἐνοικιάζονται διὰ δημοπρασίας κατὰ τμῆμα, περιέχον ἓν ἢ πολλὰ συνάμα χωρία μέχρις ὁλοκλήρου δήμου, ὅταν τὰ ὅρια τῶν χωρίων ἦναι δυσδιάκριτα ἢ θεωρηθῇ τοῦτο συμφερώτερον, καὶ ἀποδίδονται εἰς ὁμοειδεῖς καρποὺς ἐκ τῶν κυριωτέρων τοῦ ἐνοικιαζομένου τμήματος, προσδιοριζομένους παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν.

Ἡ διακήρυξις καὶ τὰ πρακτικὰ τῆς δημοπρασίας, συντεταγμένα κατὰ τοὺς νομίμους τύπους, φέρουσι πίστιν δημοσίων ἐγγράφων.

Ἄρθρ. 2. Τὰς δημοπρασίας ἐνεργοῦσιν ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος καὶ ὁ ἔπαρχος, εἰς δὲ τὰς ἐπαρχίας, ἐν αἷς δὲν ὑπάρχει ἔπαρχος, ὁ εἰρηνοδίκης ἀναπληροῖ αὐτόν.

Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς διενεργοῦντας ἢ ἐπιτηροῦντας τὰς δημοπρασίας ὑπαλλήλους νὰ λαμβάνωσι μέρος εἰς τὰς ἐνοικιάσεις τῶν προσόδων εἴτε ὡς ἐνοικιασταί, εἴτε ὡς ἔγγυηταὶ εἴτε ὡς συνεταῖροι. Ἀπαγορεύεται ἐπίσης εἰς μὲν τοὺς δημάρχους καὶ δημαρχικοὺς παρέδρους νὰ λαμβάνωσιν ὡς ἀνωτέρω μέρος εἰς τὰς ἐνοικιάσεις τῶν προσόδων τοῦ οἰκείου δήμου, εἰς δὲ τοὺς εἰδικοὺς παρέδρους, τοῦ οἰκείου χωρίου.

Οἱ παραβάται τῆς διατάξεως ταύτης ὑποβάλλονται εἰς χρηματικὴν ποινὴν 20—200 δραχμῶν καὶ γίνονται ἔκπτωτοι τῆς θέσεώς των.

Ἄρθρ. 3. Εἶναι δεκτοὶ εἰς τὰς δημοπρασίας ὡς ἐνοικιασταὶ ἢ ἔγγυηταί, α) οἱ ὁμολογουμένως ἀξιόχρεοι· ὡς τοιοῦτοι δὲν θεωροῦνται οἱ ὑπερήμεροι ὀφειλέται τοῦ δημοσίου, καὶ β) οἱ παρουσιάζοντες πιστοποιητικὰ τῆς ἀρμοδίας δημοτικῆς ἀρχῆς, βεβαιοῦντα τὸ εἶδος καὶ τὴν ἀξίαν τῆς ἀκινήτου αὐτῶν

περιουσίας, καὶ ἀποδεικτικὰ τοῦ ἁρμοδίου ὑποθηκοφύλακος, βεβαιοῦντα ὅτι τὰ κτήματα εἶναι ἐλεύθερα πάσης ὑποθήκης. Ἀπαγορεύεται δὲ νὰ ἐνοικιάσῃ τις πρόσοδον ἀνωτέρας τῆς εἰς ἣν ἐξετιμήθη ἡ ἀκίνητος περιουσία αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐγγυητοῦ του συνάμα.

Ἄρθρ. 4. Τὸ δημόσιον ἔχει διὰ τοῦ παρόντος νόμου δικαίωμα πρὸς ἐγγραφὴν ὑποθήκης ἐφ' ὅλων τῶν ἀκινήτων κτημάτων τοῦ ἐνοικιαστοῦ καὶ τοῦ ἐγγυητοῦ αὐτοῦ. Ἡ ὑποθήκη αὕτη ἐγγραφομένη ἐπιμελείᾳ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, περιορίζεται εἰς κτήματα, τῶν ὁποίων ἡ πραγματικὴ ἀξία εἶναι ἴση μὲ τὴν καθ' ὑπολογισμὸν ἀξίαν τῆς ἐνοικιαζομένης προσόδου.

Ὅσοι ἐνοικιασταὶ ἢ ἔγγυηταὶ ἐκποιήσωσιν ἢ ὑποθηκεύσωσι πρὸς τρίτους πρὸ τῆς κατακυρώσεως ἢ μετ' αὐτὴν τὰ πρὸς ἀσφάλειαν τοῦ δημοσίου προσενεχθέντα κατὰ τὴν δημοπρασίαν κτήματα, καταδιώκονται καὶ τιμωροῦνται ἐπὶ παραβάσει τοῦ ἄρθρου 396 τοῦ ποινικοῦ νόμου.

Ἄρθρ. 5. Οἱ διενεργοῦντες τὰς δημοπρασίας ὑπάλληλοι ἀποπέμπονται τῆς ὑπηρεσίας καὶ ὑπογρεοῦνται προσέτι νὰ ἀποζημιώσωσι τὸ δημόσιον, ἀ. ἐὰν παραδεχθῶσιν ὡς ἐνοικιαστὰς ἢ ἐγγυητὰς μὴ ὁμολογουμένως ἀξιοχρέους ἢ μὴ προσαγαγόντας τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 3 πιστοποιητικὰ περὶ τοῦ εἴδους, τῆς ἀξίας καὶ τῆς ἐλευθέρας ὑποθήκης περιουσίας των, καὶ β'. ἐὰν ἀποκλείσωσι τοῦ ὑπερθεματισμοῦ τοὺς ἐρωδιασμένους μὲ τοιαῦτα πιστοποιητικὰ ἢ τοὺς ὁμολογουμένως ἀξιοχρέους.

Ἡ ἀνωτέρω διάταξις ἐφαρμόζεται καὶ κατὰ τῶν ὑποθηκοφυλάκων καὶ τῶν δημάρχων, ἀ. ἐὰν ἐκδόσωσι ψευδῆ πιστοποιητικὰ περὶ τῶν κτημάτων τῶν ἐνοικιαστῶν καὶ τῶν ἐγγυητῶν, καὶ β'. ἐὰν ἀρνηθῶσι τὴν ἔκδοσιν τῶν ἀνωτέρω πιστοποιητικῶν εἰς τοὺς αἰτοῦντας τοιαῦτα ἰδιοκτήτας, ἐπιφυλαττομένης καὶ τῆς ποινικῆς καταδιώξεως αὐτῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 487 τοῦ ποινικοῦ νόμου.

Βεβαίωσις τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας.

Ἄρθρ. 6. Οἱ φορολογούμενοι ἄρχονται τοῦ θερισμοῦ, τῆς συγκομιδῆς καὶ τοῦ ἀλωνίσματος ἀκωλύτως, ὀφείλουν ὅμως· 1) Οἱ καλλιεργοῦντες ἐθνικοὺς ἀγροὺς, συνορεύοντας μὲ ἰδιωτικοὺς ἢ μὲ ἐθνικοὺς μὴ ὑποκειμένους εἰς τὴν εἰς εἶδος ἀπόδοσιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας, καὶ 2) οἱ καλλιεργοῦντες ἰδιωτικοὺς ἀγροὺς, συνορεύοντας μὲ ἀγροὺς μὴ ὑποκειμένους εἰς τὴν εἰς εἶδος ἀπόδοσιν τοῦ ἐγγείου φόρου, νὰ ζητῶσι προφορικῶς παρὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ τὴν περὶ θερισμοῦ ἄδειαν, τὴν ὁποίαν οὗτος ὀφείλει νὰ δίδῃ παρευθύς· ἄλλως, οἱ φορολογούμενοι προχωροῦσιν εἰς τὸ θέρος. Ἀπαγορεύεται ὅμως εἰς τοὺς καλλιεργοῦντας ἀγροὺς ἰδιωτικοὺς καὶ ἐθνικοὺς νὰ θερίζωσι ταὐτοχρόνως ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ ἐνοικιαστοῦ καρποὺς ἀμφοτέρων τῶν κατηγοριῶν. Ἡ ἐκλογὴ μένει εἰς τὸν φορολογούμενον.

Ἄρθρ. 7. Οἱ ἐνοικιασταὶ ὀφείλουσιν ἐπὶ ποινῇ ἀπορρίψεως πάσης κατὰ τῶν φορολογουμένων ἀπαιτήσεως νὰ παρευρίσκωνται εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ θέρους, τῆς συγκομιδῆς τῶν δεματίων καὶ τοῦ ἀλωνίσματος ἢ κοπανίσματος τῶν καρπῶν, νὰ σφραγίζωσι καὶ ἀποσφραγίζωσι τοὺς ἐν τοῖς ἀλωνίοις καρποὺς καὶ τέλος νὰ μετρῶσιν ἢ νὰ ζυγίζωσιν αὐτοὺς κατὰ τὸ ἄρθρον 9. Ἐὰν ὅμως ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν ἐμφανισθῇ ἐντὸς τῆς ἡμέρας διὰ μὲν τὴν ἀποσφράγισιν αὐθαιρέτως, διὰ δὲ τὴν μέτρησιν ἢ ζύγισιν προσκαλούμενος προφορικῶς ἐνώπιον δύω μαρτύρων, ὁ φορολογούμενος τὴν μὲν ἀποσφράγισιν ἐναργεῖ ἐπίσης ἐνώπιον δύω μαρτύρων, τὴν δὲ μέτρησιν ἢ ζύγισιν, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 8. Ὅστις τῶν φορολογουμένων παραβῇ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 6 καὶ 7, ἢ ἀναμίξῃ δεμάτια ἐθνικὰ μὲ ἰδιόκτητα, ἢ ὑφαιρέσῃ προϊόντα ἀλωνισμένα ἢ μή, ἢ μεταφέρῃ τὰ δεμάτιά του εἰς ἀλώνια κείμενα ἐκτὸς τοῦ οἰκείου τιμήματος ἢ προσπαθήσῃ δι' οἱουδήποτε ἄλλου τρόπου νὰ ζημιώσῃ τὸν ἐνοικιαστὴν ἢ τὸ δημόσιον· ἐὰν ἡ ζημία δύναται νὰ ἐκτιμηθῇ, ὑποχρεοῦται εἰς τὴν ἀπόδοσιν τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας, καὶ τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον ἢ χρηματικὴν ποινὴν ἴσην μὲ τὸν ἁπλοῦν ἔγγειον φόρον καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας, τῶν ὁποίων ἀπεπειράθη νὰ ὑπεκφύγῃ τὴν ἀπόδοσιν· ἐὰν δὲ τὸ ποσὸν τῆς ζημίας δὲν ἦναι δυνατὸν νὰ ἐξακριβωθῇ, τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον δραχμῶν 20—100.

Ἐὰν οἱ ὑφαιρεθέντες καρποὶ παρήχθησαν ἀπὸ κτήματα διαφιλονεικούμενα μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ κατηγορουμένου, τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον ἀναφέρει μὲν τὴν ἀμφισβήτησιν ἐν τῇ ἀποφάσει, ἐπιβάλλει δὲ τὸ πρόστιμον ἢ τὴν χρηματικὴν ποινὴν ὡς ἐπὶ ἰδιωτικῶν κτημάτων.

Όσάκις ἡ ἀνάκρισις ἐνεργεῖται παρὰ δημοτικοῦ τινος ὑπαλλήλου, τὸ πρόστιμον μέχρι μὲν δραχμῶν δέκα εἰσπράττεται εἰς ὄφελος τοῦ δημοτικοῦ ταμείου, τὸ δὲ περιπλέον τοῦ ποσοῦ τούτου εἰσάγεται εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον.

Ἀλλ' ἐὰν ἡ πρᾶξις ἀνεκαλύφθη ἢ κατηγγέλθη ἀπ' ἄλλον παρὰ τὸν ἐνοικιαστὴν ἢ τὸν ἐπιστάτην τοῦ δημοσίου, τὸ τρίτον τοῦ προστίμου δίδεται εἰς αὐτόν.

Ἄρθρ. 9. Ἡ βεβαίωσις τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ τῶν πρωΐμων καρπῶν, ἤτοι σίτου, κριθῆς, σμιγοῦ, διμήνου (μαρτιάτικου) σκάλης (βρίζης) βρώμης, ὀρυζίου, κυμίνου, γλυκανίσου, σησάμου, λιναρίου, ὀσπρίων, σαρωμάτων κτλ. ὡς καὶ τῶν ὀψίμων τῶν εἰς τὰ ἀλώνια κοπανιζομένων, γίνεται ἐπὶ τῶν ἀλωνίων διὰ κοιλοῦ, φέροντος τὰς σφραγῖδας τῆς διοικητικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἀρχῆς, ἢ διὰ ζυγίσεως, ὅταν τὰ εἴδη ἦναι ἀνεπίδεκτα μετρήσεως.

Τῶν ἀραβοσίτων, ὅσοι δὲν κοπανίζονται εἰς τὰ ἀλώνια, ἀλλὰ μεταφέρονται εἰς κώνους εἰς τὰς οἰκίας τῶν φορολογουμένων, ἡ βεβαίωσις γίνεται διὰ δοκιμῆς κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον.

Μετὰ τὴν ἐκ τῶν ἀγρῶν συλλογὴν αὐτῶν ὑποχρεοῦνται οἱ μὲν φορολογούμενοι νὰ τοὺς μεταφέρωσιν εἰς τὰ ἀλώνια, ὁ δ' ἐνοικιαστὴς νὰ τοὺς μετρᾷ εὐθὺς διὰ κοφινίου ἢ ἄλλου μέτρου, ἐσφραγισμένου ἀπὸ τὸν ἔπαρχον καὶ τὸν ἔφορον, σημειῶν εἰς κατάλογον, ὑπογραφόμενον καθ' ἑσπέραν παρ' αὐτοῦ, τοῦ δημάρχου ἢ εἰδικοῦ παρέδρου καὶ τοῦ ἱερέως τοῦ χωρίου, τὸ ποσὸν τοῦ προϊόντος ἑκάστου φορολογουμένου, ὡς ἐμετρήθη.

Μετὰ τὴν μέτρησιν ὅλων τῶν ἐν τοῖς ἀλωνίοις ἑκάστου χωρίου ἀραβοσίτων γεμίζεται μὲ κώνους, λαμβανομένους ἀναλόγως ἐξ ὅλων τῶν ποιοτήτων, τὸ κοφίνιον ἢ μέτρον, κοπανίζονται παραχρῆμα οἱ ἐν αὐτῷ καρποὶ καὶ προσδιορίζεται διὰ ζυγίσεως τὸ βάρος αὐτῶν.

Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς τοιαύτης δοκιμασίας ἐγγράφεται ἀμέσως εἰς πρωτόκολλον καὶ βεβαιοῦται διὰ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ ἐνοικιαστοῦ, τοῦ δημάρχου ἢ εἰδικοῦ παρέδρου καὶ τοῦ ἱερέως.

Ἐὰν ἐλλείψει ἢ ἀρνήσει τοῦ ἱερέως, ὁ κατάλογος καὶ τὸ πρωτόκολλον ὑπογράφονται ἀπὸ τρεῖς μάρτυρας, λαμβανομένους ἐκ τῶν ἰδίων φορολογουμένων.

Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πρωτοκόλλου τῆς δοκιμασίας ἀνάγεται εἰς

κοιλὰ (ὑπολογιζομένου ἑκάστου κοιλοῦ πρὸς 20 ὠκάδας) τὸ ποσὸν τῆς παραγωγῆς, ἐκπίπτονται ἐξ αὐτοῦ 15 τοῖς 0/0 λόγῳ φύρας, καὶ ἐπὶ τοῦ ὑπολοίπου προσδιορίζεται ὁ φόρος καὶ ἐκδίδεται ἀμέσως τὸ ἀνῆκον διπλότυπον, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἑπομένου ἄρθρου.

Ὅστις τῶν δημάρχων ἢ εἰδικῶν παρέδρων ἀρνηθῇ, προσκαλούμενος ἀπὸ τὸν ἐνοικιαστήν, νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀνωτέρω διατάξεων, τιμωρεῖται πειθαρχικῶς κατὰ τὸ ἄρθρον 72 τοῦ παρόντος νόμου καὶ ἀποπέμπεται τῆς ὑπηρεσίας.

Ἐὰν ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν ἐμφανισθῇ ἀθόρυβητος διὰ νὰ ἐνεργήσῃ τὴν βεβαίωσιν κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον, αὕτη ἐκτελεῖται κατὰ πρόσκλησιν τῶν φορολογουμένων ὑφ' ἑνὸς ἐκ τῶν ἀναφερομένων ἐν τῷ ἄρθρῳ 11 ὑπαλλήλων.

Ἄρθρ. 10. Μετὰ τὴν μέτρησιν ἢ ζύγισιν τῶν καρπῶν ἑκάστου φορολογουμένου καὶ τὴν βεβαίωσιν τοῦ φόρου καὶ τῆς ἐπικαρπίας, ὁ ἐνοικιαστὴς σημειοῖ αὐτὰ ὁλογράφως καὶ ἀριθμητικῶς εἰς διπλότυπον βιβλίον, καὶ εἰς μὲν τὸ στέλεχος αὐτοῦ ὑπογράφεται ἰδιοχείρως ὁ φορολογούμενος, εἰς δὲ τὸ ἀπόσπασμα, ὁ ἐνοικιαστής, ὅστις ἐγχειρίζει τοῦτο εἰς τὸν φορολογούμενον. Ἀλλ' ἐὰν οὗτος ἔχῃ ἀντιρρήσεις εἴτε ὡς πρὸς τὸ σημειωθὲν ποσόν, εἴτε ὡς πρὸς τὸ εἶδος τοῦ καρποῦ εἴτε ὡς πρὸς τὴν ἰδιότητα τοῦ κτήματος, δύναται νὰ σημειώσῃ αὐτὰς ἐντὸς ἢ ὄπισθεν τοῦ στελέχους· τούτου δὲ ἀγραμμάτου ὄντος, ὑπογράφει τὸ στέλεχος ἢ τὰς ἀντιρρήσεις ἄλλος τῆς ἐμπιστοσύνης του ἐνώπιον τοῦ παρέδρου ἢ τοῦ ἱερέως, καί, ἐν ἐλλείψει ἢ ἀπουσίᾳ τούτων, ἐνώπιον δύω μαρτύρων, ὑπογραφομένων καὶ τούτων ἢ γινομένης μνείας τῶν ὀνομάτων αὐτῶν ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν εἰσὶν ἀγράμματοι. Ἐὰν δὲ ὁ φορολογούμενος ἀρνῆται νὰ ὑπογράψῃ τὸ στέλεχος, ὁ ἐνοικιαστὴς καλεῖ δύω μάρτυρας ἐξ ὧν ὁ εἷς πρέπει νὰ ἦναι ὁ πάρεδρος ἢ ὁ ἱερεὺς τοῦ οἰκείου ἢ τοῦ πλησιεστέρου χωρίου, διὰ νὰ ὑπογράψωσιν αὐτὸ πρὸς μόνην τὴν βεβαίωσιν τῆς ἀπὸ μέρους τοῦ φορολογουμένου γενομένης ἀρνήσεως.

Τὸ στέλεχος τοῦ τοιουτοτρόπως συνταχθέντος διπλοτύπου καθίσταται διοικητικῶς ἐκτελεστόν, ἐκτὸς ἐὰν ἀνασταλῇ δικαστικῶς ἡ ἐκτέλεσίς του, καθὼς καὶ ὁπόταν φέρῃ ἀντιρρήσεις, ὅτε ἐκτελεῖται μόνον ὡς πρὸς τὸ μέρος τοῦ φόρου τὸ μὴ ἀμφισβητούμενον ἀπὸ τὸν φορολογούμενον, καὶ τοῦτο, ἐὰν πρόκειται περὶ

γαιῶν, τῶν ὁποίων τὸ δημόσιον δὲν διατηρεῖ τὴν νομικὴν κατοχὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 59 τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 11. Ἐὰν ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν ἐκδώσῃ καὶ παραδώσῃ εὐθὺς μετὰ τὴν μέτρησιν ἢ ζύγισιν τὸ διπλότυπον, ὁ φορολογούμενος προσκαλεῖ τὸν δήμαρχον, ἢ τὸν εἰδικὸν πάρεδρον, ἢ τὸν ἔφορον ἢ τὸν εἰρηνοδίκην, καὶ ἐνεργεῖ ἐπὶ παρουσίᾳ αὐτοῦ δευτέραν μέτρησιν ἢ ζύγισιν, τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ὁποίας ἐγγράφεται εἰς πρωτόκολλον, ἐν ᾧ μνημονεύεται ῥητῶς καὶ ἡ ἰδιότης τοῦ κτήματος, ἐξ οὗ παρήχθη. Τὸ πρωτόκολλον τοῦτο, συντεταγμένον εἰς διπλοῦν ἐνώπιον δύω μαρτύρων καὶ ὑπογεγραμμένον ἀπὸ τὰ παρευρεθέντα πρόσωπα, τὸ μὲν ἀρίνεται εἰς τὸν φορολογούμενην, τὸ δὲ παραπέμπεται ἀπὸ τὴν συντάξασαν αὐτὸ ἀρχὴν εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον, διὰ νὰ προσδιορίσῃ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ τὰ εἰσπρακτέα ποσά. Ὅστις τῶν ἀνωτέρω ὑπαλλήλων ἀρνηθῇ νὰ συντρέξῃ εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ πρωτοκόλλου, τιμωρεῖται πειθαρχικῶς κατὰ τὸ ἄρθρον 72 τοῦ παρόντος νόμου.

Ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ὁ μὲν ἐνοικιαστὴς δὲν ἐκδώσει τὸ διπλότυπον, ὁ δὲ φορολογούμενος δὲν φροντίσει περὶ τῆς συντάξεως τοῦ πρωτοκόλλου, ὀφείλει ὁ ἔφορος νὰ διορίζῃ πρὸς ἔκδοσιν τοῦ διπλοτύπου ἀντιπρόσωπόν του, τοῦ ὁποίου ἡ ἀντιμισθία καταλογίζεται εἰς βάρος τοῦ ἐνοικιαστοῦ.

Ἄρθρ. 12. Ὁ ἐνοικιαστὴς τιμωρεῖται·

ἀ.) Μὲ πρόστιμον δραχ. 15—100, ἐὰν ἀμελήσῃ τὴν ἐπὶ τῶν ἀλωνίων ἢ ἀμέσως μετὰ τὴν διὰ δοκιμῆς βεβαίωσιν τῶν ἀραβοσίτων, κατὰ τὸ ἄρθρ. 11, τακτικὴν ἔκδοσιν τῶν διπλοτύπων.

β'.) Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχμ. 100—500, ἐὰν χαρακτηρίσῃ κτήματα ἐθνικὰ ἢ ἐθνικοϊδιόκτητα ὡς ἰδιωτικά, ἢ ὡς ἐθνικοϊδιόκτητα κτήματα ἐθνικά.

γ'.) Μὲ τὸ τριπλοῦν ποσὸν τοῦ μειωθέντος φόρου, ἐὰν παραλείψῃ ὁλοτελῶς τὴν εἰς τὸ διπλότυπον ἐγγραφὴν τοῦ φόρου ἢ ἐγγράψῃ ὀλιγώτερον ποσὸν τοῦ παραχθέντος καρποῦ, τὸν ὁποῖον κατεμέτρησε.

δ'.) Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. 100—500, ἐὰν ἐγγράψῃ εἰς τὸ διπλότυπον πλειότερον ποσὸν τοῦ παραχθέντος καρποῦ.

ε.) Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχμ. 15—200, ἐὰν ἀνακαλυφθῇ οἱαδήποτε ἀσυμφωνία μεταξὺ στελέχους καὶ διπλοτύπου, ἐξαιρουμένης τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν ἀποδειχθῇ ὅτι ἡ ἀλλοίωσις ἐπήγασεν ἐκ μέρους τοῦ φορολογουμένου.

ς'.) Μὲ πρόστιμον ἢ χρηματικὴν ποινὴν ἴσην μὲ τὸ διπλοῦν τοῦ εἰσπραχθέντος ποσοῦ, ἐὰν εἰσπράξῃ ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τοὺς φορολογουμένους καρποὺς, κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ παρόντος νόμου.

Εἰς τὰς ὑπὸ στοιχ. ϐ'—ε. περιπτώσεις ἐνεργεῖται κατ' αὐτοῦ καὶ ποινικὴ καταδίωξις, κατὰ τὸ ἄρθρον 255 τοῦ ποινικοῦ νόμου.

Τὸ ἥμισυ τοῦ τριπλοῦ φόρου, τοῦ προστίμου καὶ τῆς χρηματικῆς ποινῆς εἰσέρχεται εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον, τὸ δὲ ἄλλο ἥμισυ δίδοται εἰς τὸν καταμηνυτὴν, μὴ ἐξαιρουμένου καὶ αὐτοῦ τοῦ φορολογουμένου.

Ἄρθρ. 13. Οἱ ἐνοικιασταὶ εἶναι ὑπόχρεοι ν' ἀποζέλλωσιν ἀσφαλῶς εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον ἐπὶ ἀποδείξει παραλαβῆς τὰ στελέχη τῶν διπλοτύπων βιβλίων, ἅμα ἕκαστον περαιοῦται, καθαρὰ καὶ εὐανάγνωστα, ἄνευ σβυσμάτων καὶ ξυσμάτων. Ἀλλ' ἐὰν ἐντὸς 5 ἡμερῶν ἀφ' οὗ περαιωθῇ ἕκαστον βιβλίον, δὲν παραδοθῇ εἰς τὸν ἔφορον, τὸ ἀρμόδιον δικαστήριον, ἐπὶ τῇ αἰτήσει αὐτοῦ, δικάζον κατὰ προτίμησιν, ἐπιβάλλει εἰς τὸν ὀλιγωρήσαντα ἐνοικιαστὴν χρηματικὴν ποινὴν ἐκ δραχμῶν 100—200 καὶ διατάττει τὴν ἐντὸς 24 ὡρῶν παράδοσίν των διὰ προσωπικῆς κρατήσεως.

Τῆς ποινῆς ταύτης δὲν ἀπαλλάσσεται καὶ ἂν μετὰ τὴν πενθήμερον προθεσμίαν παραδώσῃ εἰς τὸν ἔφορον τὰ εἰρημένα στελέχη.

Κράτησις καὶ μετακόμισις τῶν δημοσίων καρπῶν.

Ἄρθρ. 14. Τοὺς κατὰ τὸ ἄρθρον 9 καρποὺς ὑποχρεοῦνται οἱ φορολογούμενοι, τῇ ἐπιμελείᾳ καὶ ὑπ' εὐθύνην τοῦ ἐνοικιαστοῦ, νὰ μετακομίζωσι καὶ παραδίδωσιν εἰς τὴν ἐντὸς ἑκάστου δήμου προσδιοριζομένην παρὰ τοῦ ὑπουργείου κεντρικὴν ἀποθήκην.

Δύναται δὲ τὸ ὑπουργεῖον νὰ προσδιορίζῃ τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην καὶ εἰς τινα τῶν γειτνιαζόντων δήμων, δι' ἐκεῖνα μόνα τὰ χωρία τοῦ δήμου, τὰ ὁποῖα δὲν ἀπέχουσι πλειότερον τῶν 3 ὡρῶν.

Ἄρθρ. 15. Ἐὰν οἱ φορολογούμενοι, τῶν ὁποίων τὰ χωρία ἀπέχουσι τῆς κεντρικῆς ἀποθήκης πλέον τῆς μιᾶς ὥρας, δὲν εὐκα-

λύνωνται νὰ μεταχομίζωσι τοὺς καρποὺς των ἀμέσως εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην, δύνανται νὰ τοὺς ἀποταμιεύωσι προσωρινῶς εἰς ειδικὴν ἐντὸς τοῦ χωρίου των ἀποθήκην, τῆς ὁποίας τὸ ἐνοίκιον ἐξ ἀναλογίας τοῦ ἀποταμιευθέντος ποσοῦ εἶναι εἰς βάρος των. Ὀφείλουσιν ὅμως ἐντὸς 20 τὸ πολὺ ἡμερῶν νὰ μεταχομίζωσιν αὐτοὺς ἀπὸ τὴν ειδικὴν εἰς τὴν κεντρικὴ ἀποθήκην. Παρελθούσης δὲ ἐπὶ ματαίῳ τῆς προθεσμίας ταύτης, τὸ δημόσιον μεταχομίζει αὐτοὺς δι' ἐξόδων τῶν ἀμελησάντων ἢ ἀρνηθέντων φορολογουμένων, τὰ ὁποῖα εἰσπράττονται διοικητικῶς. Ἐὰν ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν εὑρεθῇ εἰς τὸν τόπον τῆς ειδικῆς ἀποθήκης, ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος ἢ ὁ ἀντιπρόσωπός του ἀνοίγει αὐτὴν ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ δημάρχου ἢ τοῦ ειδικοῦ πάρεδρου καὶ ἐνεργεῖ τὴν μετακόμισιν, συντάττων περὶ τούτου πρωτόκολλον, ἐν ᾧ μνημονεύεται τὸ ποσὸν κατ' ειδος τῶν εὑρισκομένων εἰς τὴν ειδικὴν ἀποθήκην καρπῶν.

Πᾶσα ειδικὴ ἀποθήκη ἐπιτηρεῖται, σφραγίζεται καὶ ἀποσφραγίζεται ἑκάστην ἑσπέραν καὶ πρωΐαν παρὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ ἢ τοῦ ἀντιπροσώπου του καὶ τοῦ πάρεδρου τοῦ χωρίου.

Τοὺς ἀραβοσίτους, οἵτινες μεταφέρονται εἰς κώνους ἐν ταῖς οἰκίαις τῶν φορολογουμένων, ὀφείλουσιν οἱ φορολογούμενοι νὰ ἀποξηρανίνωσιν ἐντελῶς καὶ μεταχομίζωσιν εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην ἐντὸς 40 ἡμερῶν, ἀρχομένων ἀπὸ τῆς ἐκ ὅτιως τῶν διπλοτύπων. Παρελθούσης τῆς προθεσμίας, ἐφαρμόζονται κατὰ τῶν καθυστερούντων αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 16. §§ γ'. καὶ δ'. τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 16. Ἀπὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ θέρους τῶν πρωΐμων καρπῶν συντάσσεται διαρκῶς κατὰ δεκαπενθημερίαν παρὰ τοῦ ἐπάρχου, τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ ταμίου πρωτόκολλον, δι' οὗ βεβαιοῦται ἡ τρέχουσα ἀγοραία τιμὴ τῶν ἐγχωρίων καρπῶν.

Ἕκαστος τῶν φορολογουμένων δύναται νὰ κρατήσῃ τοὺς ὀφειλομένους παρ' αὐτοῦ καρποὺς, πληρώνων, κατὰ τὸ ἰσχύον πρωτόκολλον, τὸ ἀντίτιμον τῶν μὲν ἀλωνιζομένων εὐθὺς μετὰ τὴν ἐπὶ τῶν ἀλωνίων μέτρησιν αὐτῶν, τῶν δὲ εἰς κώνους ἐν ταῖς οἰκίαις τῶν φορολογουμένων μεταφερομένων ἀραβοσίτων, ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 15 ὁριζομένης τεσσαρακονθημέρου προθεσμίας. Ἐὰν δὲ μετέπειτα εὑρεθῇ τοὺς ἀναγομένους εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν εἰς τὴν ειδικὴν ἀποθήκην, δύναται νὰ τοὺς παραλάβῃ, ἀφ' οὗ παρουσιάσῃ εἰς τὸν ειδικὸν πάρεδρον τοῦ χωρίου καὶ τὸν ἐνοικιαστὴν τριπλότυπον ἀποδεικτικὸν τοῦ ἀρμοδίου ταμίου ἢ διπλότυπον τοῦ ταμιακοῦ εἰσπράκτορος, ἐμφαῖνον ὅτι ἐπλήρωσε τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν.

Ἐὰν ὁ φορολογούμενος σηκώσῃ τὸ ἁλώνιον πρὶν ἢ μεταφέρῃ εἰς τὴν ειδικὴν ἢ κεντρικὴν ἀποθήκην τοὺς ἀνήκοντας εἰς τὸ δημόσιον καρποὺς, ἢ πληρώσῃ τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν, οἱ καρποὶ ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ἐνοικιαστοῦ ἢ καὶ αὐτεπαγγέλτως κατάσχονται διοικητικῶς παρὰ τοῦ ἐφόρου ἢ τῶν ἀντιπροσώπων του καὶ μεταχομίζονται δαπάνῃ τοῦ φορολογουμένου εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην. Ἐὰν αἱ θύραι τῶν οἰκιῶν τῶν κατακρατούντων τοὺς καρποὺς τοῦ δημοσίου φορολογουμένων εἶσι κεκλεισμέναι, ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 907 τῆς πολιτ. δικονομίας.

Ἐὰν δὲν εὑρεθῶσιν εἰς τὰς οἰκίας τῶν φορολογουμένων καρποὶ, τὸ δημόσιον καταλογίζει εἰς χρήματα τοὺς φόρους καὶ τὴν ἐπικαρπίαν εἰς βάρος τοῦ ἐνοικιαστοῦ ἢ τῶν φορολογουμένων κατ' ἐκλογήν, καὶ ἐνεργεῖ διοικητικῶς τὴν εἴσπραξιν. Ὁ εἰς χρήματα καταλογισμὸς ἐνεργεῖται παρὰ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τιμῆς τοῦ ἰσχύοντος πρωτοκόλλου.

Ἄρθρ. 17. Πᾶς δῆμος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου συγκεντροῦνται οἱ ἀποδιδόμενοι καρποὶ, εἶναι ὑπόχρεως νὰ χορηγῇ εἰς τὸ δημόσιον τὰς πρὸς ἀποταμίευσιν αὐτῶν ἀναγκαίας ἀποθήκας, τὰς ὁποίας ὁ ἔπαρχος καὶ ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος προσδιορίζουσι. Τὸ ἐνοίκιον τῶν ἀποθηκῶν τούτων συμφωνεῖται μεταξὺ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ ἰδιοκτήτου· ἐν περιπτώσει διαφωνίας ἀποφασίζει ἀνεκκλήτως ὁ εἰρηνοδίκης.

Ἐὰν δὲ ἀποποιηθῇ ὁ δῆμος νὰ παραχωρήσῃ εἰς τὸ δημόσιον τὰς ἀναγκαίας ἀποθήκας, τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν συνιστᾷ εἰς ἄλλον πλησιέστερον δῆμον τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην, εἰς ἣν οἱ φορολογούμενοι τοῦ ἀποποιηθέντος δήμου ὑποχρεοῦνται νὰ μεταχομίζωσι τοὺς καρποὺς, ἐπιφυλαττομένου αὐτοῖς τοῦ δικαιώματος τῆς ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ παιαιτίου.

Ἄρθρ. 18. Εἰς πᾶσαν κεντρικὴν ἀποθήκην θέλει χορηγηθῇ κοιλὸν δημόσιον ἴσης χωρητικότητος μὲ τὴν τοῦ κοιλοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, δι' οὗ θέλουν παραλαμβάνεσθαι οἱ καρποί· ὀφείλει ἑπομένως πᾶς ἐνοικιαστὴς νὰ μετρᾷ ἐπὶ τῶν ἁλωνίων τοὺς καρποὺς διὰ κοιλοῦ ἴσης χωρητικότητος μὲ τὴν τοῦ κοιλοῦ τῆς κεντρικῆς ἀποθήκης, καὶ νὰ παραδίδῃ τοὺς ἀνήκοντας εἰς τὸ δημόσιον, ἐσφραγισμένους ἐντὸς σάκκων, εἰς τὸν φορολογού-

μενον, διὰ νὰ τοὺς μετακομίζῃ εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην. Πᾶσα δὲ κατὰ τὴν εἰς τὴν κεντρικὴν ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὰ ἀλώνια ἢ ἀπὸ τὴν εἰδικὴν ἀποθήκην παράδοσιν προκύψουσα τυχὸν ἔλλειψις τῶν καρπῶν καταλογίζεται εἰς βάρος τοῦ ἐνοικιαστοῦ, ὅστις δύναται αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου του νὰ παρευρίσκηται εἰς τὴν παράδοσιν.

Ἄρθρ. **19.** Ἐὰν συμβῇ νόθευσις καρπῶν δι' οἱουδήποτε τρόπου, ὁ ἔπαρχος, ὁ ἔφορος καὶ ὁ ἀρμόδιος εἰρηνοδίκης διορίζουσι κατὰ πλειονοψηφίαν τρεῖς πραγματογνώμονας. Ἐὰν διαφωνήσωσιν οὗτοι εἰς τὸν διορισμόν, ἑκάστου ἐπιμένοντος εἰς ἰδίαν γνώμην, ὑπερισχύει ἡ τοῦ εἰρηνοδίκου, οἱ δὲ λοιποὶ δύω σημειοῦσι τοὺς λόγους τῆς διαφωνίας ἐν τοῖς πρακτικοῖς, ἀμέσως μεταβιβαζομένοις εἰς τὸ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον.

Οἱ ῥηθέντες ὑπάλληλοι προσλαμβάνοντες τοὺς πραγματογνώμονας βεβαιοῦσιν ἐπιτοπίως τὴν πρᾶξιν δι' ἠτιολογημένης ἐκθέσεως. Οἱ πραγματογνώμονες ὁρκίζονται πρὸ τῆς αὐτοψίας ἐνώπιον τοῦ ἐπάρχου ἢ τοῦ εἰρηνοδίκου τὸν νενομισμένον ὅρκον.

Ἡ ἔκθεσις καταρτιζομένη κατὰ πλειονοψηφίαν καὶ παρὰ πάντων ὑπογραφομένη, φέρει πίστιν δημοσίου ἐγγράφου.

Ἐὰν βεβαιωθῇ ἡ νόθευσις, ὁ ἔφορος καταλογίζει τοὺς καρποὺς εἰς χρήματα εἰς βάρος τοῦ ἐνοικιαστοῦ. Μετὰ τὸν καταλογισμὸν οἱ μὲν νοθευμένοι καρποὶ ἐκποιοῦνται διὰ δημοπρασίας, κατὰ τὰς περὶ ἐκποιήσεως τῶν δημοσίων καρπῶν διατυπώσεις, ὁ δὲ ἐνοικιαστὴς καταδιώκεται διὰ τὸ ἔλλειμμα, ἐὰν ἐκ τοῦ ἐκπλειστηριάσματος μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ἐξόδων τῆς αὐτοψίας καὶ τῆς ἐκποιήσεως δὲν καλύπτηται τὸ χρέος του.

Ὁ ἐνοικιαστὴς ἔχει δικαίωμα ἀναγωγῆς κατὰ τοῦ φορολογουμένου πρὸς ἀποζημίωσιν, ἐὰν τυχὸν ἡ ἔλλειψις ἢ ἡ νόθευσις ἐπήγασεν ἀπ' αὐτὸν διὰ παραβιάσεως τῶν σφραγίδων ἢ δι' ἄλλου τινὸς μέσου.

Ἄρθρ. **20.** Ἅμα γενῇ ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον **14** μετακόμισις ὁλοκλήρου ἢ μέρους τῶν ὀφειλομένων παρ' ἑκάστου φορολογουμένου καρπῶν, ὀφείλει ὁ μὲν ἐνοικιαστὴς νὰ σημειοῖ ὄπισθεν τοῦ ἀποσπάσματος τοῦ διπλοτύπου τὸ ποσὸν καὶ εἶδος τῶν καρπῶν ὡς καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν σάκκων, ὁ δὲ ἀποθηκάριος, νὰ ἐκδίδῃ διπλότυπον παραλαβῆς, ἐμφαῖνον τὸ ὄνομα τοῦ φορολογουμένου, τὸ ποσὸν καὶ τὸ εἶδος τῶν καρπῶν, ὡς καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦ διπλοτύπου.

Ἐὰν ὁ ἀποθηκάριος δὲν ἐκδώσῃ διπλότυπον, ἡ ἐκδώσῃ ἀπόδει-

ξιν χειρόγραφον ἢ καὶ ἔντυπον παρὰ τοὺς κανονισμένους τύπους, καταδιώκεται ὡς ἔνοχος ὑπεξαιρέσεως.

Ἐλλείμματα καὶ πλεονάσματα τῶν ἐνοικιαστῶν.

Ἄρθρ. **21.** Ἐὰν μετὰ τὸ πέρας τῆς συγκομιδῆς τῶν πρωίμων καρπῶν δὲν ἀποσβεσθῇ τὸ πρὸς τὸ δημόσιον χρέος τοῦ ἐνοικιαστοῦ μὲ τὸ ποσὸν τῶν ἀποταμιευθέντων εἰς τὰς δημοσίας ἀποθήκας καὶ τῶν κρατηθέντων ὑπὸ τῶν φορολογουμένων καρπῶν, ὀφείλει οὗτος καὶ ὁ ἐγγυητής του ν' ἀναπληρώσωσι τὰ ἐλλείμματά των δι' ὁμοειδῶν καὶ τῆς αὐτῆς ποιότητος καρπῶν ἐντὸς **15** ἡμερῶν ἀπὸ τοῦ πέρατος τῆς συγκομιδῆς. Παρελθούσης ἐπὶ ματαίῳ τῆς προθεσμίας ταύτης, ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος καταλογίζει τὸ ἔλλειμμα εἰς χρήματα, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τιμῆς τοῦ κατὰ τὴν λῆξιν τῆς προθεσμίας ἰσχύοντος πρωτοκόλλου, εἰς βάρος τοῦ ἐνοικιαστοῦ καὶ τοῦ ἐγγυητοῦ αὐτοῦ, καὶ παραπέμπει τὸν χρηματικὸν πίνακα εἰς τὸν ταμίαν, διὰ νὰ ἐνεργήσῃ τὴν εἴσπραξιν ἀμέσως, κατὰ τὰς περὶ καταδιώξεως τῶν καθυστερούντων διατάξεις.

Οἱ ἐνοικιασταὶ τῶν τεμαχίων, εἰς τὰ ὁποῖα παράγονται ἀραβόσιτοι μεταφερόμενοι εἰς κώνους ἐν ταῖς οἰκίαις τῶν φορολογουμένων, ὀφείλουσι ν' ἀποδίδωσι τὰ ἐκ τῶν ὀψίμων καρπῶν ἐλλείμματά των ἐντὸς **15** ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς ὁριζομένης ἐν τῷ ἄρθρῳ **15** τεσσαρακονθημέρου προθεσμίας· ἄλλως, καταλογίζονται εἰς χρήματα παρὰ τοῦ ἐφόρου καὶ εἰσπράττονται ὡς ἀνωτέρω.

Οἱ ἐνοικιασταὶ δύνανται καὶ πρὸ τοῦ καταλογισμοῦ, ἀλλὰ πάντοτε μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν ἀλωνίων ἑκάστου εἴδους, νὰ πληρόνωσι τὰ ἐλλείμματά των ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τιμῆς τοῦ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς πληρωμῆς ἰσχύοντος πρωτοκόλλου.

Ἐὰν τὸ ἔλλειμμα ἑνὸς εἴδους καρπῶν ἢ καὶ πλειοτέρων καλύπτηται ἀπὸ πλεονάσματα ἄλλου εἴδους καρπῶν, εἰ μὲν ταῦτα εἰσήχθησαν εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην, ἐκποιοῦνται κατὰ τὰς περὶ ἐκποιήσεως τῶν δημοσίων καρπῶν διατυπώσεις, εἰ δὲ εὑρίσκονται εἰς χεῖρας τῶν φορολογουμένων, εἰσπράττονται παρὰ τοῦ δημοσίου, κατὰ τὰς τιμὰς τοῦ ἰσχύοντος κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ καταλογισμοῦ τῶν ἐλλειμμάτων πρωτοκόλλου. Εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιστάσεις τὸ ἀντίτιμον συμψηφίζεται ἀπέναντι τοῦ χρέους τοῦ ἐνοικιαστοῦ.

Οἱ ἐνοικιασταὶ ἀπαλλάττονται τοῦ τόκου τῆς ὑπερημερίας διὰ τὰ ἐλλείμματα, ὅσα τυχὸν καλύπτονται ἀπὸ καθυστερήματα τῶν φορολογουμένων, στηριζόμενα εἰς ἔγκυρα διπλότυπα.

Ἄρθρ. 22. Τὸ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον ἀναθεωρεῖ καὶ μεταῤῥυθμίζει τὰς περὶ καταλογισμοῦ πράξεις τῶν οἰκονομικῶν ἐφόρων ἐξ ἐπαγγέλματος ἢ κατ' αἴτησιν τῶν ἐχόντων συμφέρον, ὅταν αὗται ἀντιβαίνωσιν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 23. Ἀπαγορεύεται ἐν γένει εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν νὰ εἰσπράττῃ ἢ νὰ διαθέτῃ οἱουσδήποτε καρπούς, πηγάζοντας ἀπὸ τὴν ἐνοικιασθεῖσαν πρόσοδον, πρὶν εἰσαχθῶσιν εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην καὶ συμπληρωθῶσιν ὁλόκληρα τὰ ποσὰ τῶν ἐνοικιασθέντων εἰδῶν.

Ἔχει ὅμως τὸ δικαίωμα νὰ παραλαμβάνῃ ἐκ τῆς ἀποθήκης τοὺς πλεοναζοντας καρποὺς, καθὼς καὶ τοὺς μὴ συμπεριληφθέντας εἰς τὰς συμφωνίας τῆς ἐνοικιάσεως, ἐὰν τοιοῦτοι εἰσήχθησαν, καὶ νὰ εἰσπράττῃ εἰς εἴδος ἀπ' εὐθείας τοὺς εἰς χεῖρας τῶν φορολογουμένων μένοντας, ἀδείᾳ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, κοινοποιουμένῃ εἰς αὐτοὺς διὰ τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς.

Ἀλλ' ἐὰν τοὺς κατὰ τὸ προηγούμενον ἐδάφιον καρποὺς δὲν ἔχωσιν οἱ φορολογούμενοι νὰ ἀποδώσωσιν εἰς εἴδος, ὁ ἐνοικιαστὴς εἰσπράττει αὐτοὺς εἰς χρήματα, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἰσχύοντος κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ καταλογισμοῦ τῶν ἐλλειμμάτων πρωτοκόλλου τῶν τιμῶν, συνδρομῇ τοῦ ταμίου.

Οἱ φορολογούμενοι ὑποχρεοῦνται νὰ μετακομίζωσι τοὺς εἰρημένους καρποὺς εἰς τὸν τόπον, ὅπου εἶναι συστημένη ἡ κεντρικὴ ἀποθήκη διὰ τοὺς καρποὺς τοῦ δήμου των, ἢ εἰς ἄλλον μὴ ἀπέχοντα τοῦ χωρίου των πλέον τῶν τριῶν ὡρῶν. Δὲν ἐπιτρέπεται ὅμως εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν νὰ ἀπαιτήσῃ τὴν μετακόμισιν αὐτῶν διὰ δυσβάτων ὁδῶν, ἂν ὑπάρχωσι καλλίτεραι.

Ἄρθρ. 24. Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς φορολογουμένους νὰ ἀποδίδωσιν εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν, ἄνευ ῥητῆς ἀδείας τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, τοὺς ὀφειλομένους παρ' αὐτῶν καρπούς. Οἱ παραβάται τῆς παρούσης διατάξεως ὑποχρεοῦνται ν' ἀποδίδωσιν αὐτοὺς ἐκ νέου καὶ εἰς τὸ δημόσιον, ἐπιφυλαττομένου αὐτοῖς τοῦ δικαιώματος τῆς ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ.

ΚΕΦ. Β'.

Περὶ τοῦ ἐλαίου, τῶν κουκουλίων, τῶν ξηρῶν σύκων Καλαμῶν καὶ Μεσσήνης, καὶ τῆς σταφίδος τῶν ἐπαρχιῶν Ἠλείας, Ὀλυμπίας καὶ Γόρτυνος.

Ἐνοικιάσεις καὶ εἰσπράξεις.

Ἄρθρ. 25. Ὁ ἐπὶ τοῦ ἐλαίου, τῶν κουκουλίων, τῶν ξηρῶν σύκων Καλαμῶν καὶ Μεσσήνης, καὶ τῆς σταφίδος τῶν ἐπαρχιῶν

Ἠλείας, Ὀλυμπίας καὶ Γόρτυνος ἔγγειος φόρος ἐνοικιάζεται κατὰ τιμῆμα ἢ δῆμον μέχρις ὁλοκλήρου ἐπαρχίας.

Τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ τῶν ἐθνικοϊδιοκτήτων ἐλαιῶν καὶ σύκων ἐνοικιάζεται συνάμα μὲ τὸν ἔγγειον φόρον.

Ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας ἀποδίδονται παρὰ τῶν φορολογουμένων εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν εἰς εἶδος.

Τὸ ἐνοίκιον πληρώνεται παρὰ τῶν ἐνοικιαστῶν εἰς τὸ δημόσιον εἰς χρήματα ὡς ἑξῆς·

α') Διὰ τὸ ἔλαιον εἰς τρεῖς ἴσας δόσεις, τὴν ά. Δεκεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, τὴν ά. Ἰανουαρίου καὶ τὴν ά. Φεβρουαρίου τοῦ ἑπομένου ἔτους·

β') Διὰ τὰ κουκούλια, τὴν ά. Αὐγούστου·

γ') Διὰ τὰ ξηρὰ σῦκα, τὴν 30 Σεπτεμβρίου καὶ τὴν 31 Ὀκτωβρίου·

δ') Διὰ τὰς σταφίδας, τὴν 15 Ὀκτωβρίου.

Βεβαιώσεις.

Ἄρθρ. 26. Ὁ ἔγγειος φόρος ἐπὶ τοῦ ἐλαίου βεβαιοῦται διὰ μετρήσεως εἰς τὰ ἐλαιοτριβεῖα καὶ εἰσπράττεται εὐθὺς μετὰ τὴν ἐκπίεσιν τοῦ ἐλαίου· ἡ δὲ βεβαίωσις τῶν πρὸς βρῶσιν χρησίμων ἐλαιῶν γίνεται διὰ ζυγίσεως εἰς τὸν τόπον τῆς ἀποταμιεύσεως.

Εἰς τοὺς δήμους, ἔνθα δὲν ὑπάρχουν ἐλαιοτριβεῖα καὶ ἡ ἐκπίεσις τοῦ ἐλαίου γίνεται κατ' ἄλλον τρόπον, ὁ ἔγγειος φόρος βεβαιοῦται δι' ἐκτιμήσεως εἰς ὁκάδας ἐλαιῶν. Ἐν περιπτώσει διαφωνίας μεταξὺ ἐνοικιαστοῦ καὶ φορολογουμένου ἡ βεβαίωσις γίνεται διὰ ζυγίσεως τῶν ἐλαιῶν. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον βεβαιοῦται καὶ εἰσπράττεται καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ τῶν ἐθνικοϊδιοκτήτων ἐλαιοδένδρων.

Ἄρθρ. 27. Ὁ ἔγγειος φόρος ἐπὶ τῶν κουκουλίων βεβαιοῦται δι' ἐκτιμήσεως αὐτῶν εἰς λίτρας ἢ ὁκάδας, κατὰ τὴν ἐγχώριον συνήθειαν, ἐπὶ τῶν καλαμωτῶν ἢ κλαρίων. Ἐν περιπτώσει διαφωνίας μεταξὺ τοῦ ἐνοικιαστοῦ καὶ τοῦ φορολογουμένου ἡ βεβαίωσις γίνεται διὰ ζυγίσεως ἢ διὰ μετρήσεως τῶν κουκουλίων.

Ὁ φορολογούμενος ὀφείλει νὰ εἰδοποιῇ διὰ τοῦ δημάρχου ἢ παρέδρου τὸν ἐνοικιαστὴν τοὐλάχιστον τρεῖς ἡμέρας πρὸ τῆς συλλογῆς τῶν κουκουλίων ἐκ τῶν καλαμωτῶν ἢ κλαρίων διὰ νὰ ἐνεργῇ τὴν βεβαίωσιν. Ἀλλ' ἐὰν ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν εὑρίσκηται εἰς τὸν τόπον ἢ δὲν μεταβῇ νὰ ἐνεργήσῃ τὴν βεβαίωσιν,

ὁ φορολογούμενος προχωρεῖ εἰς τὴν συλλογήν, συμφώνως μὲ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 11.

Ἐὰν ὁ φορολογούμενος δὲν συμμορφωθῇ μὲ τὰς διατάξεις τοῦ προηγουμένου ἐδαφίου, τιμωρεῖται κατὰ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 28. Ὁ ἐπὶ τῶν ξηρῶν σύκων τῶν ἐπαρχιῶν Καλαμῶν καὶ Μεσσήνης ἔγγειος φόρος βεβαιοῦται διὰ μετρήσεως τῶν ὁρμαθῶν εἰς τὸ παράλιον ἢ κατὰ τὴν διὰ ξηρᾶς εἰς ἄλλα μέρη τοῦ Κράτους μεταφορὰν αὐτῶν. Ὅταν τὰ σῦκα δὲν σχηματίζωνται εἰς ὁρμαθούς, ἡ βεβαίωσις γίνεται διὰ ζυγίσεως.

Ἡ κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον βεβαίωσις γίνεται μέχρι τῆς 15 τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου. Ὅσα σῦκα εὑρεθῶσι μετὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην εἰς τὸν τόπον, φορολογοῦνται διὰ μετρήσεως τῶν ὁρμαθῶν ἢ διὰ ζυγίσεως.

Τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ τῶν σύκων τῶν ἀπὸ ἐθνικαϊδιόκτητα δένδρα παραγομένων βεβαιοῦται δι' ἐκτιμήσεως. Ἐν περιπτώσει διαφωνίας μεταξὺ τοῦ ἐνοικιαστοῦ καὶ τοῦ φορολογουμένου, ἡ βεβαίωσις γίνεται διὰ μετρήσεως τῶν ὁρμαθῶν ἢ ζυγίσεως εἰς τὸν τόπον τῆς συλλογῆς τῶν καρπῶν.

Ἄρθρ. 29. Ὁ εἰς εἶδος ἀποδιδόμενος ἔγγειος φόρος ἐπὶ τῆς σταφίδος τῶν ἐπαρχιῶν Ἠλείας, Ὀλυμπίας καὶ Γόρτυνος βεβαιοῦται δι' ἐκτιμήσεως ἐπὶ τῶν ἀλωνίων, ἢ διὰ ζυγίσεως ἐν περιπτώσει διαφωνίας μεταξὺ τοῦ ἐνοικιαστοῦ καὶ τοῦ φορολογουμένου.

Ὁ δήμαρχος κοινοποιεῖ ἐπὶ ἀποδείξει εἰς τοὺς ἐνοικιαστὰς πρὸ πέντε ἡμερῶν τὴν ἡμέραν τῆς ἐνάρξεως τοῦ τρυγητοῦ κατὰ τμῆμα ἢ καθ' ὅλον τὸν δῆμον.

Ἐπελθούσης δὲ τῆς πρὸς ἔναρξιν τοῦ τρυγητοῦ προσδιωρισμένης ἡμέρας, καὶ ἂν δὲν ἤθελε παρευρεθῇ ὁ ἐνοικιαστής, οὐχ ἧττον οἱ φορολογούμενοι προχωροῦσιν εἰς αὐτὸν, ἀπορριπτομένης πάσης κατ' αὐτῶν ἀπαιτήσεως τοῦ ἐνοικιαστοῦ. Ἀπαγορεύεται ὅμως ἡ ἀνάμιξις καρποῦ παραγομένου ἀπὸ κτήματα, ἀποδίδοντα τὸν ἔγγειον φόρον εἰς εἶδος, μὲ καρπὸν παραγόμενον ἀπὸ τὰ ἀποδίδοντα τὸν φόρον εἰς χρήματα 3 τοῖς 0|0.

Ὅστις τῶν φορολογουμένων παραβῇ τὰς διατάξεις τοῦ προηγουμένου ἐδαφίου, ἢ ὑφαιρέσῃ ἀπὸ τὰ ἀλώνια καρπὸν ἐκ τοῦ εἰς εἶδος φορολογουμένου ἢ δι' οἱουδήποτε ἄλλου τρόπου ζημιώσῃ τὸν ἐνοικιαστὴν, τιμωρεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 8.

Ἄρθρ. 30. Οἱ ἐνοικιασταὶ εἶναι ὑπόχρεοι νὰ παραδίδωσιν εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον τὰ στελέχη τῶν διπλοτύπων·

α') Διὰ τὰ ἔλαια καὶ τὰς βρωσίμους ἐλαίας, ἅμα ἕκαστον βιβλίον περαιοῦται·

β') Διὰ τὰ κουκούλια, τὴν 20 Ἰουλίου·

γ') Διὰ τὰ σῦκα, τὴν 30 Νοεμβρίου·

δ') Διὰ τὰς σταφίδας, τὴν 15 Σεπτεμβρίου.

Ἀποταμίευσις τῶν καρπῶν τοῦ ἐνοικιαστοῦ.

Ἄρθρ. 31. Οἱ ἐν τῷ παρόντι κεφαλαίῳ ἐνδιαλαμβανόμενοι καρποὶ ἀποταμιεύονται εἰς ἀποθήκας δαπάνῃ τοῦ ἐνοικιαστοῦ, καὶ μένουν ὑπέγγυοι μέχρις ἐξοφλήσεως τοῦ ἐνοικίου. Ὀφείλει ἑπομένως ὁ ἐνοικιαστὴς, ἅμα ἐγκαθίσταται εἰς τὴν ἐνοικιασθεῖσαν πρόσοδον, νὰ γνωστοποιῇ ἐγγράφως εἰς τὸν ταμίαν τὸ μέρος, ἔνθα θέλει συστήσει τὰς ἀποθήκας.

Τὸ δημόσιον ἐν ἀνάγκῃ διορίζει δαπάνῃ αὐτοῦ ἐπιτηρητὴν, ἔχοντα τὸ δικαίωμα καὶ τὸ καθῆκον νὰ παρευρίσκηται εἰς πᾶσαν παραλαβὴν καὶ παράδοσιν, νὰ σφραγίζῃ καὶ ν' ἀποσφραγίζῃ τὰς ἀποθήκας, καὶ νὰ κρατῇ βιβλίον εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς, μονογραφημένον ἀπὸ τὴν διοικητικὴν ἀρχήν.

Ὅπου ἡ παραγωγὴ εἶναι μικρά, ἡ ἐπιτήρησις ἀνατίθεται εἰς τὸν ἀρμόδιον δήμαρχον ἢ τὸν εἰδικὸν πάρεδρον.

Ὁσάκις ὁ ἐνοικιαστὴς πρόκειται νὰ ἐκποιήσῃ μέρος τῶν εἰς αὐτὸν ἀνηκόντων καρπῶν, ὀφείλει νὰ εἰδοποιῇ περὶ τούτου τὸν ταμίαν καὶ νὰ καταθέτῃ πρὸ τῆς εἰς τὴν ἀγοραστὴν παραδόσεως τὸ ἀντίτιμον αὐτοῦ εἰς τὸ ταμεῖον.

Ἐὰν ὁ ἐνοικιαστὴς εἰσπράξῃ ἀπό τινα τῶν φορολογουμένων εἰς χρήματα τοὺς παρ' αὐτοῦ ὀφειλομένους καρποὺς, ἢ ἐκποιήσῃ λαθραίως ἢ ὑπεξαιρέσῃ τὸ ὅλον ἢ μέρος ἐκ τῶν ἀποταμιευθέντων, τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον ἢ χρηματικὴν ποινὴν, ἴσην μὲ τὴν διπλῆν ἀξίαν τοῦ μὴ ἀποταμιευθέντος, ἢ ἐκποιηθέντος ἢ ὑπεξαιρεθέντος ποσοῦ.

Τὸ τρίτον τοῦ προστίμου ἢ τῆς χρηματικῆς ποινῆς δίδοται εἰς τὸν καταμηνυτὴν, μὴ ἐξαιρουμένου καὶ τοῦ ἐπιτηρητοῦ τῆς ἀποθήκης.

Ἐὰν ὅμως ἀποδειχθῇ ὅτι συνήνεσεν οὗτος εἰς τὴν λαθραίαν ἐκποίησιν ἢ ὑπεξαίρεσιν, τιμωρεῖται μὲ χρηματικὴν ποινὴν 100—500 δραχμῶν, ἐπιφυλαττομένης καὶ ἔτι μείζονος ποινῆς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ποινικοῦ νόμου.

Οἱ φορολογούμενοι ὀφείλουν νὰ μετακομίζωσι τὸν ἔγγειον

φόρον καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ τῶν ξηρῶν σύκων καὶ τῆς σταφίδος, ἐντὸς πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς βεβαιώσεως, εἰς τὰς ἀποθήκας τῶν ἐνοικιαστῶν, τὰς ὁποίας ὀφείλουν οὗτοι νὰ συστήσουν ἐντὸς τοῦ οἰκείου δήμου. Παρελθούσης ἐπὶ ματαίῳ τῆς προθεσμίας ταύτης, κατάσχονται καὶ μετακομίζονται εἰς αὐτὰς δαπάνῃ τῶν φορολογουμένων, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 16 § 3 τοῦ παρόντος νόμου.

ΚΕΦ. Γ'.

Περὶ ῥητίνης, κατράμης καὶ λοιπῶν δασικῶν προϊόντων.

Ἐνοικίασις.

Ἄρθρ. 32. Ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ τῆς ῥητίνης καὶ κατράμης ἐνοικιάζεται κατὰ δῆμον ἢ ἐπαρχίαν.

Τὰ ἐξ ἐθνικῶν δασῶν προερχόμενα κάστανα, κέρνα, κοκκυνάρια, πόασσα καὶ λοιπὰ δασικὰ προϊόντα ἐνοικιάζονται κατὰ δῆμον. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον διατίθεται καὶ ὁ ἔγγειος φόρος τῶν παραγομένων ἐξ ἰδιωτικῶν δασῶν.

Τὸ ἐνοίκιον ὅλων τῶν ἀνωτέρω δασικῶν προϊόντων εἰς χρήματα πληρώνεται εἰς δύο ἴσας δόσεις, τὴν 1 καὶ 15 Σεπτεμβρίου.

Βεβαίωσις καὶ εἴσπραξις.

Ἄρθρ. 33. Ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ τῆς ῥητίνης καὶ κατράμης βεβαιοῦνται διὰ ζυγίσεως κατ' ὁκάδας τοῦ προϊόντος εἰς τὰς θέσεις, τὰς ὁποίας προσδιορίζει τὸ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον, καὶ ἀποβιβάζονται εἰς χρήματα κατὰ τὴν τρέχουσαν τιμήν, βεβαιουμένην διὰ πρωτοκόλλου ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου ἐπάρχου, τοῦ δασονόμου καὶ τοῦ δημάρχου τῆς πρωτευούσης τῆς ἐπαρχίας.

Ἡ βεβαίωσις τοῦ ἐγγείου φόρου ἐπὶ τῶν λοιπῶν δασικῶν προϊόντων τῶν παραγομένων ἐξ ἰδιωτικῶν δασῶν, γίνεται δι' ἐκτιμήσεως ἐπὶ τῶν δένδρων, κατὰ τὰς ἐκδοθησομένας ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργείου ὁδηγίας.

Ἄρθρ. 34. Ἕκαστος τῶν συλλεκτῶν τῆς ῥητίνης καὶ κατράμης ὀφείλει πέντε ἡμέρας πρὸ τῆς ἐκ τῶν λάκκων ἐξαγωγῆς ἢ τῆς μεταφορᾶς τῶν προϊόντων αὐτῶν νὰ εἰδοποιῇ διὰ τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς, ἢ τοῦ δασάρχου ἢ δασονόμου τὸν ἐνοικιαστήν, διὰ νὰ παρευρίσκηται εἰς τὴν ζύγισιν τοῦ προϊόντος, καὶ ἐὰν οὗτος ἢ ὁ ἐπιτάκτης αὐτοῦ δὲν παρευρεθῇ, ζυγίζει μόνος αὐτὸ ἐπὶ παρουσίᾳ ἑνὸς τοὐλάχιστον τῶν δασονομικῶν ὑπαλλήλων,

συνταχθησομένου περὶ τούτου πρωτοκόλλου, τὸ ὁποῖον ἐπέχει τόπον διπλοτύπου τοῦ ἐνοικιαστοῦ.

Ἄρθρ. 35. Ὅστις συλλέξῃ λαθραίως ῥητίνην ἢ κατράμην εἰς ἐθνικὰ δάση, ἢ δασικὰ προϊόντα εἰς ἰδιωτικὰ δάση, ἢ δι' οἱουδήποτε ἄλλου τρόπου ζημιώσῃ τὸν ἐνοικιαστήν, τιμωρεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ παρόντος νόμου.

Τὸ τρίτον τοῦ προστίμου δίδεται εἰς τὸν ἀνακαλύψαντα, ἐντὸς ἐὰν οὗτος ἦναι ὁ ἐνοικιαστὴς ἢ ἐπιτάκτης τοῦ δημοσίου.

ΚΕΦ. Δ'.

Περὶ τῶν ἀμπέλων, περιβολίων, λαχανοκήπων, σικυώνων (μποστανίων) καὶ τῶν γαιῶν τῶν χρησιμευουσῶν πρὸς καλλιέργειαν γρασιδίων, τριφυλλίων, γεωμήλων, κρομμύων, κοκκαρίων, σκορόδων, καπνῶν καὶ βαμβακίων.

Βεβαίωσις.

Ἄρθρ. 36. Ἡ βεβαίωσις τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ τῶν ἀμπέλων, περιβολίων, λαχανοκήπων, σικυώνων (μποστανίων) καὶ τῶν γαιῶν τῶν χρησιμευουσῶν πρὸς καλλιέργειαν γρασιδίων, τριφυλλίων, γεωμήλων, κρομμύων, κοκκαρίων, σκορόδων, καπνῶν καὶ βαμβακίων γίνεται κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον.

Πᾶς ἰδιοκτήτης ἢ καλλιεργητὴς οἱουδήποτε κτήματος ὀφείλει αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου του νὰ δηλώσῃ ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου ἐντὸς τῶν κατωτέρω προσδιοριζομένων ἐποχῶν εἰς τὸν δήμαρχον τοῦ δήμου, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου κεῖται τὸ κτῆμα, τὴν θέσιν καὶ τὴν ὀροθεσίαν αὐτοῦ, τὴν ἔκτασιν του εἰς Β. στρέμματα, τὸ ποσὸν τῆς προσόδου καὶ τὴν ἰδιότητα αὐτοῦ, τουτέστιν ἂν ἦναι ἐθνικόν, ἐθνικοϊδιόκτητον ἢ ἰδιωτικόν.

Διὰ τὰς ἀμπέλους, γρασίδια καὶ τριφύλλια ἐντὸς τοῦ μηνὸς Μαρτίου.
Διὰ τὰ περιβόλια καὶ βαμβάκια » » Ἰουλίου.
Διὰ τοὺς λαχανοκήπους » » Μαΐου.
Διὰ τοὺς σικυῶνας (μποστάνια) γεώμηλα, κρόμμυα, κοκκάρια, σκόροδα καὶ καπνὰ » Ἰουνίου.

Δι' ἕκαστον κτῆμα καὶ δι' ἕκαστον προϊὸν συντάττει ὁ φορολογούμενος ἰδιαιτέραν δήλωσιν. Ἐὰν δὲ καλλιεργῇ κτήματα εἰς διάφορα χωρία, δίδει ἰδιαιτέραν δι' ἕκαστον χωρίον δήλωσιν.

Αἱ δηλώσεις συντάσσονται διπλαῖ, καὶ ἡ μὲν ἐπιστρέφεται εἰς τὸν ἰδιοκτήτην ἢ καλλιεργητήν, ἐπιθεωρημένη παρὰ τοῦ δημάρχου, τὸ δὲ στέλεχος κρατεῖται παρὰ τῷ δημαρχείῳ.

Ἄρθρ. 37. Εἰς τὸ δημαρχεῖον κρατεῖται ἰδιαίτερον βιβλίον δι' ἕκαστον προϊὸν, καὶ εἰς αὐτὸ, διηρημένον κατὰ χωρία, ἐγγράφονται ἐν περιλήψει καὶ κατ' αὔξοντα ἀριθμὸν αἱ δηλώσεις.

Τὸ βιβλίον κλείεται τὸ ἑσπέρας τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν λήγει ἡ πρὸς δήλωσιν προθεσμία, καὶ τὴν ἐπιοῦσαν ἐκτίθεται εἰς τὸ δημαρχεῖον. Μετὰ δέκα πέντε δὲ ἡμέρας ὀφείλει ὁ δήμαρχος νὰ παραπέμψῃ τὸ βιβλίον καὶ τὰ στελέχη τῶν δηλώσεων εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον.

Ἄρθρ. 38. Ὅστις τῶν ἰδιοκτητῶν ἢ καλλιεργητῶν παραμελήσῃ νὰ κάμῃ τὴν δήλωσίν του ἐντὸς τῆς ὁριζομένης προθεσμίας, ἡ δήλωσή ὀλιγώτερον τῆς πραγματικῆς ἐκτάσεως τοῦ κτήματός του, ἢ παραστήσῃ τοῦτο ὡς ἰδιωτικόν, ἐνῷ εἶναι ἐθνικὸν ἢ ἐθνικοϊδιόκτητον, κατὰ μὲν τὴν πρώτην καὶ δευτέραν περίπτωσιν ὑπογρεοῦται εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν ἐξόδων τῆς καταμετρήσεως καὶ τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον ἴσον μὲ τὸν ἁπλοῦν φόρον τοῦ κτήματος, τὸ ὁποῖον δὲν ἐδήλωσεν, ἢ τῶν στρεμμάτων, τὰ ὁποῖα ὑπέκρυψε· κατὰ δὲ τὴν τρίτην περίπτωσιν, μὲ πρόστιμον ἴσον μὲ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας τὸ ἀναλογοῦν εἰς τὸ κτῆμα, τοῦ ὁποίου τὴν ἰδιότητα ἐκάλυψε.

Τὸ ἥμισυ τοῦ ἀνωτέρω προστίμου, τὸ ὁποῖον ἐπιβάλλει τὸ ἁρμόδιον πταισματοδικεῖον, δίδεται εἰς τὸν ἀνακαλύψαντα τὸ μὴ δηλωθὲν κτῆμα ἢ τὰ ὑποκρυβέντα στρέμματα, ἢ εἰς τὸν ἀποδείξαντα τὴν ἰδιότητα τοῦ κτήματος.

Ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος ὀφείλει, ἅμα πληροφορηθῇ ὅτι κτῆμά τι ἢ μέρος αὐτοῦ δὲν ἐδηλώθη, νὰ διατάξῃ τὴν βεβαίωσιν τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ καὶ τὴν καταμέτρησίν του. Τὸ αὐτὸ πράττει καὶ ἂν τὸ δηλωθὲν κτῆμα ὡς ἰδιόκτητον ἦναι ἐθνικὸν ἢ ἐθνικοϊδιότητον.

Ἄρθρ. 39. Ἡ καταμέτρησις ἐνεργεῖται παρ' ἐπιστήμονος γεωμέτρου τῇ προσκλήσει τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, διὰ μὲν τὰς ἀμπέλους ἐντὸς πέντε μηνῶν, διὰ δὲ τὰ λοιπὰ κτήματα καὶ προϊόντα ἐντὸς ἑνὸς μηνός, ἀρχομένων ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς παραπομπῆς τῶν δηλώσεων καὶ τοῦ βιβλίου εἰς τὸν οἰκονομ. ἔφορον.

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς καταμετρήσεως ἐγγράφονται εἰς πρωτόκολλα, τὰ ὁποῖα ἔχουν ἰσχὺν δημοσίου ἐγγράφου καὶ ἐκτελοῦνται διοικητικῶς, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἁπλοῦν ἔγγειον φόρον,

τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας καὶ τὰ ἔξοδα τῆς καταμετρήσεως.

Ἐν ἀπουσίᾳ ἢ κωλυομένου τοῦ γεωμέτρου, καθὼς καὶ ὅπου οὗτος δὲν ἐπαρκεῖ, ἡ καταμέτρησις τῶν μὲν ἀμπέλων καὶ περιβολίων ἐνεργεῖται ὑπὸ τριῶν πραγματογνωμόνων, διοριζομένων κατὰ πλειονοψηφίαν παρὰ τοῦ ἐπάρχου, ἢ, ἐν ἐλλείψει τοιούτου, τοῦ εἰρηνοδίκου, τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ ἁρμοδίου δημάρχου, τῶν δὲ λοιπῶν κτημάτων, ὑπὸ πραγματογνώμονος διοριζομένου παρὰ τοῦ ἐφόρου.

Διὰ τὰς ἐνεργουμένας κατὰ παραγγελίαν τοῦ ἐφόρου καταμετρήσεις τῶν ἀμπέλων καὶ περιβολίων πρέπει νὰ εἰδοποιῶνται οἱ ἰδιοκτῆται ἢ καλλιεργηταὶ διὰ τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς 10 ἡμέρας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς καταμετρήσεως.

Ἄρθρ. 40. Ἅπαντα τὰ διαλαμβανόμενα κτήματα ἐν τῷ ἄρθρῳ 36 φορολογοῦνται κατὰ ποιότητας, τῶν ὁποίων τὰς τάξεις ὁρίζει ἰδιαίτερος νόμος.

Ὁ προσδιορισμὸς τῆς ποιότητος γίνεται ὡς ἑξῆς. λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς συνήθους τιμῆς τῶν προϊόντων.

Ἅμα παρέλθῃ ἡ ὁριζομένη πρὸς καταμέτρησιν προθεσμία, ὁ ἔπαρχος ἢ, ἐν ἐλλείψει τοιούτου, ὁ εἰρηνοδίκης καὶ ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος μετὰ τοῦ ἁρμοδίου δημάρχου προσδιορίζουσι κατὰ πλειονοψηφίαν τὴν ποιότητα τῶν δηλουμένων ἢ ἐξακριβουμένων κτημάτων, ἀφ' οὗ ἀκούσωσι καὶ τὴν γνώμην πέντε εἰς τοὺς δήμους α. καὶ β'. τάξεως, καὶ τριῶν εἰς τοὺς δήμους γ'. τάξεως, ἐκ τῶν ἐχόντων ἐντὸς τοῦ δήμου κτήματα, τῶν ὁποίων πρόκειται νὰ προσδιορισθῇ ἡ ποιότης, ἐκλεγομένων διὰ κλήρου ὑπὸ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει ἐξ ἀριθμοῦ τριπλασίου, καὶ προσκαλουμένων ἐπὶ ἀποδείξει παρὰ τοῦ ἐπάρχου.

Ἐν περιπτώσει μὴ ἐμφανίσεως ἑνὸς ἢ πλειοτέρων ἐκ τῶν κτηματιῶν, ἀναπληροῦνται οὗτοι ἐκ τῶν συμπληρωτικῶν μελῶν, τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν πρώτην κλήρωσιν ἐκλέγει τὸ δημοτικὸν συμβούλιον.

Ἐὰν οὔτε οἱ κτηματίαι οὔτε οἱ ἀναπληρωταὶ αὐτῶν, προσκληθέντες ἐπὶ ἀποδείξει, δὲν παρευρεθῶσιν ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν εἰς τὸ ἐπαρχεῖον, αἱ ἀρχαὶ προβαίνουσιν εἰς τὸν προσδιορισμὸν τῆς ποιότητος.

Περὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς ποιότητος συντάττονται πρωτόκολλα ἀμετάκλητα· ἐξαιροῦνται τὰ πρωτόκολλα, ἐπὶ τῶν ὁποίων κατεχωρίσθη τυχὸν ἐναντία γνώμη ἀπὸ τοὺς κτηματίας, ἅτινα

καθίστανται ἀμετάκλητα μετὰ τὴν ἐπ' αὐτῶν ἀπόφασιν τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν.

Ἄρθρ. 41. Αἱ δηλώσεις διὰ τοὺς λαχανοκήπους, σικυωνας (μποστάνια) καὶ τῶν γαιῶν τῶν χρησιμευουσῶν πρὸς καλλιέργειαν γρασιδίων, τριφυλλίων, γεωμήλων, κρομμύων, κοκκαρίων, σκορόδων, καπνῶν καὶ βαμβακίων γίνονται κατὰ πᾶν ἔτος, οἱ δὲ δήμαρχοι ὀφείλουσι ἀ. νὰ πιστοποιῶσιν ἐπὶ τῶν τοιούτων δηλώσεων ἐὰν ὁ φορολογούμενος ἐδήλωσεν ἀκριβῶς τὴν ἔκτασιν καὶ τὴν ἰδιότητα τοῦ κτήματος, καὶ β'. νὰ ἀποστέλλωσιν εἰς τὸν ἔφορον ὁμοῦ μὲ τὸ βιβλίον τῶν δηλώσεων καὶ κατάλογον περιέχοντα τοὺς ἀμελήσαντας τὴν δήλωσιν.

Ἄρθρ. 42. Αἱ δηλώσεις διὰ τὰς ἀμπέλους καὶ περιβόλια γίνονται ἑράπαξ, καὶ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν ὡς καὶ τῶν πρωτοκόλλων τῆς καταμετρήσεως ἐπιβάλλονται ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας καὶ κατὰ τὰ ἑπόμενα ἔτη. Ἐὰν ὅμως ἰδιοκτήτης τις ἢ καλλιεργητὴς ἀμπέλων ἢ περιβολίων νομίζῃ ὅτι ἐνεγράφη τὸ κτῆμά του εἰς τὰ κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος ἀμετάκλητα καταστάντα πρωτόκολλα μὲ ἔκτασιν πλειοτέραν τῆς πραγματικῆς, ἢ ὅτι ὑπήχθη εἰς ἀνωτέραν ποιότητα. δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀναθεώρησιν τῆς ἐκτάσεως καὶ ποιότητος, ἀναφερόμενος ἐγγράφως ἐνώπιον τοῦ ἐπάρχου ἐντὸς τῆς ὁριζομένης ἀπὸ τὸ ἄρθρον 36 προθεσμίας.

Τὸ αὐτὸ τῆς ἀναθεωρήσεως δικαίωμα ἀπολαύει καὶ τὸ δημόσιον, ἐὰν ὁ ἁρμόδιος οἰκονομ. ἔφορος νομίζῃ ὅτι ἄμπελός τις ἢ περιβόλιον ἐνεγράφη εἰς τὰ πρωτόκολλα μὲ ἔκτασιν καὶ ποιότητα κατωτέραν τῆς πραγματικῆς.

Τὰ ἔξοδα τῆς ἀναθεωρήσεως, τῆς κατ' αἴτησιν τῶν ἰδιοκτητῶν ἢ καλλιεργητῶν ἐνεργουμένης, καταλογίζονται εἰς βάρος αὐτῶν καὶ εἰσπράττονται ἀμέσως παρὰ τῶν ταμιῶν, ἐὰν τὸ ἀποτέλεσμα ἦναι ἴσον ἢ ἀνώτερον τῆς εἰς τὰ πρωτόκολλα τοῦ προηγουμένου ἔτους σημειουμένης ἐκτάσεως καὶ ποιότητος· ἐὰν δὲ κατώτερον, ἐπιβαρύνουσι τὸ δημόσιον. Ὅταν ἡ ἀναθεώρησις ἐνεργῆται κατὰ παραγγελίαν τοῦ οἰκονομ. ἐφόρου, ἐὰν μὲν τὸ ἀποτέλεσμα ἦναι ἴσον ἢ κατώτερον, τὰ ἔξοδα ἐπιβαρύνουσι τὸ δημόσιον, ἐὰν δὲ ἀνώτερον, τοὺς ἰδιοκτήτας ἢ καλλιεργητάς.

Ἐὰν κάτοχοι ἐθνικῶν ἢ ἐθνικοϋδιοκτήτων ἀμπέλων ἢ περιβολίων, ἅτινα ἐχαρακτηρίσθησαν ὡς ἰδιωτικὰ εἰς τὰ κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος ἀμετάκλητα καταστάντα πρωτόκολλα, φανερώσωσι πρὸς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον ἐντὸς τῆς ὁριζομένης ἀπὸ τὸ ἄρθρον 36 προθεσμίας τὴν ἰδιότητα τῶν κτημάτων, μένουν

ἀκαταζήτητοι διὰ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας, τὸ ὁποῖον ἀπέλαυσαν κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη.

Ἄρθρ. 43. Αἱ ἄμπελοι, ὅσαι ἐδηλώθησαν ἢ ἐξακριβώθησαν διὰ καταμετρήσεως μέχρι τέλους τοῦ ἔτους 1854, φορολογοῦνται καὶ κατὰ τὰ ἑπόμενα ἔτη ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δηλώσεων καὶ πρωτοκόλλων, εἰς ἃ ἐστηρίζετο ἡ φορολογία τοῦ 1854. Ἐξαιροῦνται αἱ ἄμπελοι, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐζητήθη ἀναθεώρησις, κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον, καὶ τῶν ὁποίων ἡ φορολογία θέλει γίνει ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἀναθεωρήσεως.

Ἄρθρ. 44. Ὁ δήμαρχος τιμωρεῖται·

α) Μὲ πρόστιμον δραχ. 5—50, ἐπιβαλλόμενον παρὰ τοῦ ἐπάρχου, ἐὰν ἀρνηθῇ νὰ δεχθῇ ἀμέσως τὰς δηλώσεις ἢ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν φορολογούμενον τὴν μίαν ἐξ αὐτῶν. Ἀλλ' ἐὰν ἐντὸς 48 ὡρῶν ἀπὸ τῆς πρὸς τὸν δήμαρχον κοινοποιήσεως τῆς πειθαρχικῆς ἀποφάσεως δὲν ἐκπληρώσῃ οὗτος τὸ καθῆκόν του, τιμωρεῖται μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχμ. 50—200, ὑποκείμενος συνάμα καὶ εἰς πολιτικὰς ἀποζημιώσεις.

Εἰς τὰς αὐτὰς ποινὰς ὑπόκειται καὶ ἐὰν ἀναβάλῃ πέραν τῆς νομίμου προθεσμίας τὴν πρὸς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον ἀποστολὴν τοῦ βιβλίου τῶν στελιχῶν τῶν δηλώσεων καὶ τοῦ καταλόγου τῶν τυχὸν ἀμελησάντων νὰ κάμωσι τὰς δηλώσεις των φορολογουμένων. Πρὸς τούτοις ὑπόκειται εἰς προσωπικὴν κράτησιν, διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως τοῦ πλημμελειοδικείου ἀπαγγελλομένην, ἐὰν ἐντὸς 24 ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως δὲν τὰ παραδώσῃ ἐκουσίως.

β') Μὲ τὴν ὁριζομένην ἀπὸ τὸ ἄρθρον 255 τοῦ ποινικοῦ νόμου ποινὴν, ἐὰν ἐν γνώσει βεβαιώσῃ ἐπὶ τῶν δηλώσεων ψευδῶς τὴν ἔκτασιν ἢ τὴν ἰδιότητα τοῦ κτήματος, ὑποκείμενος συνάμα καὶ εἰς πολιτικὰς ἀποζημιώσεις.

Δι' ὅλας τὰς ἀνωτέρω παραβάσεις ὁ δήμαρχος ἢ ὁ ἀναπληρωτής του εἰσάγεται εἰς δίκην καὶ ἄνευ ἀδείας τῆς προϊσταμένης του ἀρχῆς.

Εἴσπραξις.

Ἄρθρ. 45. Ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας εἰσπράττονται·

Διὰ τὰς ἀμπέλους τὴν 15 Νοεμβρίου.
Διὰ τὰ γρασίδια καὶ τριφύλλια, τὴν 15 Μαΐου.
Διὰ τὰ βαμβάκια καὶ καπνὰ, τὴν 1 Νοεμβρίου.
Διὰ τὰ λοιπὰ κτήματα καὶ προϊόντα, τὴν 1 Σεπτεμβρίου.

ΚΕΦ. Ε'.

Περὶ τῶν εἰς τὰ τελωνεῖα εἰσπραττομένων φόρων καὶ ἐπικαρπιῶν.

Ἄρθρ. 46. Ὁ ἔγγειος φόρος ἐπὶ τῆς σαφίδος, τῶν βαλάνων καὶ κικιδίων, τοῦ ῥιζαρίου, τοῦ πρινοκοκκίου καὶ τῶν ξηρῶν σύκων, ὅσων ὁ ἔγγειος φόρος δὲν ἐνοικιάζεται, εἰσπράττεται εἰς τὰ τελωνεῖα κατὰ τὴν ἐξαγωγήν, ὁ δὲ ἐπὶ τῶν λεμονίων, πορτοκαλλίων καὶ κίτρων Τροιζηνίας, Ἐρμιονίδος, Ἄνδρου, Νάξου καὶ Καρυστίας εἰσπράττεται ἐπίσης εἰς τὰ τελωνεῖα τόσον κατὰ τὴν ἐξαγωγήν, ὡς καὶ κατὰ τὴν διὰ θαλάσσης μεταφορὰν αὐτῶν.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον εἰσπράττεται καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας τῶν ἐθνικῶν βαλάνων καὶ κικιδίων, ὅσα δὲν ἐνοικιάζονται.

Αἱ περὶ μεταφορᾶς διατάξεις τοῦ τελωνιακοῦ νόμου ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὴν μεταφορὰν τῶν προϊόντων, ἅτινα μεταφερόμενα, δὲν ὑπόκεινται εἰς οὐδένα φόρον.

Ἄρθρ. 47. Τὰ ἀνωτέρω προϊόντα λαθραίως ἐξαγόμενα, ὑπόκεινται εἰς πληρωμὴν ὀκταπλοῦ ἐγγείου φόρου, δικαιώματος ἐπικαρπίας καὶ τελωνιακοῦ δασμοῦ, τὰ δὲ λαθραίως μεταφερόμενα λεμονοπορτοκάλλια καὶ κίτρα ὑπόκεινται εἰς πληρωμὴν ὀκταπλοῦ ἐγγείου φόρου. Διὰ τὰς λοιπὰς παραβάσεις ἐφαρμόζονται αἱ ἀνάλογοι διατάξεις τοῦ τελωνιακοῦ νόμου.

Τὸ τριτημόριον τοῦ λόγῳ ποινῆς λαμβανομένου ποσοῦ δίδεται εἰς τὸν ἀνακαλύψαντα τὸ λαθρεμπόριον ἢ τὰς λοιπὰς παραβάσεις.

Ἄρθρ. 48. Ὅταν τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 46 μνημονευόμενα προϊόντα παράγωνται ἐκ κτημάτων, ἅτινα ἀποδίδουν τὸν ἔγγειον φόρον εἰς χρήματα 3 ο/ο, τὸ παραχθὲν ποσὸν ἑκάστου κτήματος ἐκτιμᾶται κατ' ἔτος παρὰ τοῦ ἐπάρχου, τοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ δημάρχου τῆς πρωτευούσης, καὶ σημειοῦται ἐν πρωτοκόλλῳ, ὡς καὶ τὸ ποιὸν τοῦ καρποῦ.

Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πρωτοκόλλου τὰ προϊόντα τῶν κτημάτων τούτων ἀπαλλάττονται τῆς εἰς τὰ τελωνεῖα πληρωμῆς τοῦ ἐγγείου φόρου.

ΚΕΦ. ϛ'.

Περὶ φορολογίας τῶν Λακωνικῶν προϊόντων.

Ἄρθρ. 49. Ὁ ἔγγειος φόρος τῶν προϊόντων τῶν δύω ἐπαρχιῶν Οἰτύλου καὶ Γυθείου, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ οἴνου, βεβαιοῦται καὶ εἰσπράττεται κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν ἢ τὴν μεταφορὰν αὐτῶν διὰ ξηρᾶς ἢ διὰ θαλάσσης, τοῦ μὲν ἐλαίου, τῆς κατειργασμένης ἢ ἀκατεργάστου μετάξης καὶ τῶν κουκουλίων κατὰ

τὰς διατάξεις τοῦ ἐναυσίου νόμου, τῶν δὲ λοιπῶν, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀγοραίας τιμῆς, βεβαιουμένης κατὰ μῆνα διὰ πρωτοκόλλου ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου ἐπάρχου, τοῦ ἐφόρου ἢ τελώνου καὶ τοῦ δημάρχου τῆς πρωτευούσης.

Ὁ ἐπὶ τῆς σταφίδος, τῶν βαλάνων καὶ κικιδίων, τοῦ πρινοκοκκίου, τοῦ ῥιζαρίου καὶ τῶν ξηρῶν σύκων ἔγγειος φόρος βεβαιοῦται καὶ εἰσπράττεται κατὰ τὰς περὶ τούτου εἰδικὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 50. Ὁ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον φόρος εἰσπράττεται εἰς τὸ τελωνεῖον Γυθείου, τὸ ὑποτελωνεῖον Λιμενίου, τὸ σταθμαρχεῖον Ἁλμυροῦ καὶ τὰ φυλακεῖα Κιτριῶν καὶ Καρδαμύλης.

Ἄρθρ. 51. Οἱ μετακομιζόντες ἀπὸ τὰς ὁμόρους ἐπαρχίας εἰς τὴν Λακωνίαν ὁμοειδῆ μὲ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 49 ἀναφερόμενα προϊόντα, εἴτε διὰ νὰ τὰ ἐξάγωσιν εἴτε διὰ νὰ τὰ πωλῶσιν ἐκεῖ, ὀφείλουσι νὰ διαβαίνωσι διὰ μιᾶς τῶν τριῶν ὁδῶν, ἢ διὰ τῆς ἀγούσης ἀπὸ Σπάρτην εἰς Γύθειον ἢ διὰ τῆς ἀπὸ Ἀργοντικὸν εἰς Γύθειον ἢ διὰ τῆς ἀπὸ Καλάμας εἰς Ἁλμυρὸν, καὶ νὰ ἐφοδιάζωνται μὲ διαβατήρια παρὰ τῶν ἁρμοδίων δημοτικῶν ἀρχῶν, ὅπισθεν τῶν ὁποίων θέλει δηλοῦσθαι ὁ ἀριθμὸς τῶν φορτίων καὶ τὸ βάρος καὶ εἶδος τῶν προϊόντων. Ἁρμόδιοι δὲ εἶναι οἱ δήμαρχοι τῶν δήμων, ἀπὸ τὴν περιφέρειαν τῶν ὁποίων λαμβάνονται καὶ μεταφέρονται τὰ προϊόντα εἰς Λακωνίαν. Τὰ διαβατήρια ταῦτα θέλουν παρουσιάζει εἰς ἕνα τῶν ἁρμοδίων κατὰ τὴν Λακωνίαν ἐφόρων, παρὰ τοῦ ὁποίου θέλουν ἐφοδιάζεσθαι μὲ ἀποδεικτικὸν πρὸς ἐλευθέραν ἐξαγωγὴν ἢ κατανάλωσιν τῶν προϊόντων.

Ἄρθρ. 52. Ὁ μεταφέρων διὰ ξηρᾶς λακωνικὰ προϊόντα εἰς ἄλλην τοῦ Κράτους ἐπαρχίαν ὀφείλει νὰ πληρώνῃ τὸν νενομισμένον ἔγγειον φόρον εἰς μίαν τῶν κατὰ τὴν Λακωνίαν τελωνιακῶν ἀρχῶν ἐπὶ διπλοτύπῳ ἀποδείξει, τὴν ὁποίαν ὀφείλει νὰ παρακαταθέτῃ εἰς ἕνα τῶν κατὰ τὴν Λακωνίαν ἐφόρων, ὅστις, σφ' οὗ βεβαιωθῇ ὅτι περιέχονται ἀκριβῶς ἐν αὐτῇ τὰ μεταφερόμενα προϊόντα, ἐκδίδει ἄδειαν ἐλευθέρας μεταφορᾶς.

Ἐπιτρέπεται νὰ πληρώνηται ὁ φόρος καὶ εἰς τὸν ἁρμόδιον ἔφορον. Ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὀφείλει ὁ ἔφορος νὰ ἐκδίδῃ, ἐκτὸς τῆς περὶ ἐλευθέρας μεταφορᾶς ἀδείας, καὶ διπλότυπον ἀπόδειξιν πληρωμῆς.

Ἄρθρ. 53. Ὅστις ὢν ἐν τῷ ἄρθρῳ 51 ἀναφερομένων δημάρχων δηλώσῃ ὡς προϊόντα τοῦ δήμου του προϊόντα τῆς Λακω-

νίας, ὑπόκειται εἰς τὴν ποινὴν τὴν ὡρισμένην ἐν τῷ ἄρθρῳ 255 τοῦ ποινικοῦ νόμου.

Ἄρθρ. 54. Αἱ τελωνιακαὶ ἀρχαὶ τῆς Λακωνίας θέλουν θεωρεῖ καὶ φορολογεῖ ἀνιξαιρέτως ὡς λακωνικὰ προϊόντα ὅσα δὲν συνοδεύονται μὲ τακτικὰ τῶν ἐφορειῶν ἀποδεικτικὰ, κατὰ τὸ ἄρθρον 51.

Ἄρθρ. 55. Ὅστις ἐξάγει ἢ μεταφέρει διὰ θαλάσσης λαθραίως προϊόντα τῆς Λακωνίας, ἢ μεταφέρει τοιαῦτα διὰ ξηρᾶς εἰς τὰς ὁμόρους ἐπαρχίας δι' ἄλλης ὁδοῦ παρὰ τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ 51 ἀνοφερομένας, ὑπόκειται εἰς τὰς προβλεπομένας ἀπὸ τὸ ἄρθρον 47 ποινάς.

ΚΕΦ. Ζ'.

Περὶ τῆς ἐπικαρπίας τῶν ἐθνικοϊδιοκτήτων σταφιδαμπέλων καὶ μορεοδένδρων, καὶ τοῦ προϊόντος τῶν ἀδιαθέτων ἐθνικῶν κτημάτων.

Ἄρθρ. 56. Τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας τῶν ἐθνικοϊδιοκτητῶν σταφιδαμπέλων οἱασδήποτε ἐπαρχίας ἐνοικιάζεται, βεβαιοῦται δὲ καὶ εἰσπράττεται κατὰ τὸ ἄρθρον 29 τοῦ παρόντος νόμου.

Οἱ φορολογούμενοι ὑποχρεοῦνται νὰ ἀποδίδωσιν εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν καὶ τὸν ἀναλογοῦντα ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας ἔγγειον φόρον, ὅπου οὗτος εἰσπράττεται εἰς τὰ τελωνεῖα.

Ἄρθρ. 57. Τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας τῶν ἐθνικοϊδιοκτητῶν μορεοδένδρων εἰσπράττεται διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου τὴν 1 Ἰουνίου.

Ἄρθρ. 58. Τὸ προϊὸν τῶν ἀδιαθέτων ἐθνικῶν ἀμπέλων, σταφιδαμπέλων, συκῶν, ἐλαιῶν, βαλανοδένδρων, μορεῶν κλ. ἐνοικιάζεται εἰς χρήματα, τὸ δὲ ἐνοίκιον πληρώνεται κατὰ τὰς προσδιοριζομένας παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν ἐποχάς.

Ὅσις συλλέξῃ βαλάνους καὶ κιτρίδια ἐξ ἐθνικῶν δένδρων, ἐξαιρουμένων τῶν κατὰ τὴν Μεσσηνίαν, Πάτρας, Ἦλείαν, Ἀκαρνανίαν, Αἰτωλίαν καὶ Τριχωνίαν κειμένων, ἄνευ ἀδείας τοῦ ἁρμοδίου οἰκονομικοῦ ἐφόρου ἢ τοῦ ἐνοικιαστοῦ, τιμωρεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 8.

Τὸ ἥμισυ τῆς ποινῆς ταύτης δίδοται εἰς τοὺς ἀνακαλύψαντας, ἐκτὸς ἐὰν ἡ ἀνακάλυψις ἐγένετο ἀπὸ τὸν ἐνοικιαστὴν καὶ τοὺς ἐπιστάτας αὐτοῦ ἢ τοῦ δημοσίου.

Ἄρθρ. 59. Τὸ προϊὸν τῶν προσηρτημένων εἰς τὸ ἐν Τίρυνθι κατάστημα ἐθνικῶν γαιῶν διατίθεται ἐπὶ τῇ βάσει Β. διατάγματος.

ΚΕΦ. Η'.

Γενικαὶ διατάξεις.

Περὶ νομικῆς κατοχῆς τῶν ἐθνικ. καὶ ἐκκλησ. κτημάτων.

Ἄρθρ. 60. Τὸ δημόσιον ἐξακολουθεῖ νὰ διατηρῇ εἰς ἑαυτὸ τὴν νομικὴν κατοχὴν ἐπὶ τῶν ἐθνικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν γαιῶν καὶ κτημάτων, ἐφ' ὅτων ἐλάμβανε δικαίωμα ἐπικαρπίας μέχρι τέλους τοῦ 1843, ἐκτὸς ἂν ἀπώλεσεν αὐτὴν διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως ἢ διὰ ῥητῆς παραιτήσεως.

Περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας τῶν ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων.

Ἄρθρ. 61. Τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας τῶν ἀγρῶν καὶ τῶν ἄλλων κτημάτων τῶν ἐπισκοπῶν καὶ τῶν διαλελυμένων μοναστηρίων διατίθεται, βεβαιοῦται καὶ εἰσπράττεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου καὶ κατὰ τοὺς ὅρους τοὺς ἐνδιαλαμβανομένους εἰς τὰ ἀνὰ χεῖρας τῶν καλλιεργητῶν ἔγγραφα.

Περὶ δημοπρασιῶν ἐν γένει.

Ἄρθρ. 62. Οἱ ὅροι τῶν δημοπρασιῶν, αἱ συμφωνίαι τῆς ἐνοικιάσεως καὶ αἱ ὑποχρεώσεις τῶν ἐνοικιαστῶν κανονίζονται διὰ Β διατάγματος.

Ἄρθρ. 63. Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 1—5 τοῦ παρόντος νόμου ἐφαρμόζονται ἀναλόγως καὶ ὡς πρὸς ἅπαντας τοὺς λοιποὺς ἐγγείους φόρους καὶ δικαιώματα ἐπικαρπίας, ἅτινα κατὰ τὸν αὐτὸν νόμον ἐνοικιάζονται.

Περὶ διπλοτύπων.

Ἄρθρ. 64. Τὰ ἄρθρα 10—13 περὶ διπλοτύπων τοῦ παρόντος νόμου εἶναι κοινὰ δι' ὅλα τὰ προϊόντα, τῶν ὁποίων ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας διατίθενται κατὰ τὸν παρόντα νόμον δι' ἐνοικιάσεως.

Περὶ προσωρινῶν ἐπιστατῶν καὶ φυλάκων.

Ἄρθρ. 65. Ἐὰν πρὸ τῆς ἀποπερατώσεως τῶν δημοπρασιῶν ἐπέλθῃ ἡ ἐποχὴ τῆς συλλογῆς τῶν προϊόντων, οἱ ἔφοροι διορίζουν ἀναλόγως τῆς ἀνάγκης προσωρινοὺς ἐπιστάτας καὶ φύλακας, ἔχοντας τὸ καθῆκον νὰ ἐνεργῶσι τὴν βεβαίωσιν καὶ εἰσπραξιν τῶν φόρων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, καὶ ὑποκειμένους εἰς τὰς προβλεπομένας δι' αὐτοῦ ποινὰς διὰ πᾶσαν παράβασιν. Ἡ ἀντιμισθία των εἶναι εἰς βάρος τῶν ἐνοικιαστῶν, πρὸς οὓς ὀφείλουσι νὰ δίδωσι λόγον τῆς διαχειρίσεώς των.

Περὶ ἀντιπροσώπων τῶν ἐνοικιαστῶν.

Ἄρθρ. 66. Οἱ ἐνοικιασταὶ δύνανται νὰ ἀναθέτωσι τὴν βεβαί-

ωσιν καὶ εἰσπραξιν τῶν φόρων εἰς ἀντιπροσώπους των, ὑποκειμένους διὰ πᾶσαν παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου εἰς τὰς ὁριζομένας δι' αὐτοῦ ποινάς. Ἐν τῇ περιπτώσει ὅμως, καθ' ἣν καταδικασθῶσιν εἰς πρόστιμον ἢ χρηματικὴν ποινὴν, εἶναι δὲ ἀνίκανοι εἰς ἀπόδοσιν αὐτῶν, οἱ ἐνοικιασταὶ ὑποχρεοῦνται ἀλληλεγγύως εἰς τὴν πληρωμὴν καὶ καταδιώκονται διοικητικῶς.

Περὶ ἀμέσου εἰσπράξεως τῶν μὴ ἐνοικιαζομένων φόρων καὶ δικαιωμάτων.

Ἄρθρ. **67.** Οἱ δι' ἐνοικιάσεως διατιθέμενοι κατὰ τὸν παρόντα νόμον φόροι καὶ δικαιώματα, ἐὰν δὲν τύχωσι κατὰ τὰς δημοπρασίας ἀναλόγων προσφορῶν, καθ' ὅσον δὲν ὁρίζουσιν ἄλλως εἰδικαὶ περὶ τούτων διατάξεις, εἰσπράττονται διὰ λογαριασμῶν τοῦ δημοσίου δι' ἐπιστατῶν καὶ φυλάκων διοριζομένων παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργείου, ἐξασκούντων ὅλα τὰ δικαιώματα καὶ ὑποκειμένων εἰς ὅλας τὰς ὑποχρεώσεις τῶν ἐνοικιαστῶν. Οἱ ἐπιστατοφύλακες οὗτοι θεωροῦνται ὡς δημόσιοι ὑπηρέται καὶ ὁρκίζονται τὸν ὡρισμένον διὰ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους ὅρκον ἐνώπιον τῶν οἰκονομικῶν ἐφόρων.

Περὶ ἐκποιήσεως καὶ παραχωρήσεως καρπῶν.

Ἄρθρ **68.** Τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν ἐκποιεῖ τοὺς εἰς εἴδη συναζομένους καρποὺς διὰ δημοπρασίας ἢ λιανικῆς πωλήσεως, ἢ καὶ παραχωρεῖ αὐτούς, κατὰ τὸ ἄρθρον **16**, εἰς τοὺς φορολογουμένους.

Διὰ Β. διατάγματος θέλουν κανονισθῆ οἱ ὅροι καὶ οἱ τύποι τῆς ἐκποιήσεως.

Περὶ τῶν καρπῶν τοῦ δημοσίου.

Ἄρθρ. **69.** Οἱ καρποὶ τοῦ δημοσίου, ἐφ' ὅσον εὑρίσκονται εἰς τὴν κυριότητα αὐτοῦ, δὲν ὑπόκεινται εἰς δημοτικὸν ἢ ἄλλον τινὰ φόρον.

Περὶ διαχειρίσεως τῶν ἀποθηκαρίων.

Ἄρθρ. **70.** Οἱ ἀποταμιευόμενοι εἰς τὰς κεντρικὰς ἀποθήκας καρποὶ διαχειρίζονται παρ' ἀποθηκαρίων, διοριζομένων ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν, δυνάμενον ἐπίσης ν' ἀναθέτῃ τὰ ἔργα ταῦτα εἰς δημοσίους ἢ δημοτικοὺς ὑπαλλήλους.

Τοὺς ἰσολογισμοὺς τῶν ἀποθηκαρίων ἐξελέγχουσιν οἱ οἰκονομικοὶ ἔφοροι καὶ καταλογίζουσιν εἰς βάρος των ὅλα τὰ τυχόντα ἐλλείμματα ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἰσχύοντος πρωτοκόλλου τῶν τιμῶν τῶν σιτηρῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐκκενώσεως τῶν ἀποθηκῶν. Πᾶσα περὶ καταλογισμοῦ ἀπόφασις ταῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου ὑποβάλλεται εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν, τὸ

ὁποῖον ἀποφαίνεται ἐπ' αὐτῆς ἀτιολογημένως, ἀφ' οὗ λάβῃ ὑπ' ὄψιν καὶ τὴν ἀπολογίαν τοῦ ὑπολόγου.

Αἱ ἀποφάσεις αὗται ἐκτελοῦνται διοικητικῶς κατὰ τὰς περὶ καταδιώξεως τῶν καθυστερούντων διατάξεις.

Μετὰ τὴν ἐπὶ τῶν ἐλλειμμάτων ἀπόφασιν τοῦ ὑπουργείου οἱ ἰσολογισμοὶ τῶν ἀποθηκαρίων παραπέμπονται εἰς τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον μετὰ τῶν παρὰ τῶν οἰκονομικῶν ἐφόρων ὑποβαλλομένων ἰσολογισμῶν τῆς ἐν γένει φορολογίας τοῦ ἔτους, διὰ νὰ χρησιμεύωσιν ὡς μέσον ἐξελέγξεως εἰς τὴν ἐκδίκασιν τῆς διαχειρίσεως τῶν ἀποθηκαρίων ὡς ὑπολόγων.

Περὶ ἀνακρίσεως.

Ἄρθρ. **71.** Ἡ ἀνάκρισις τῶν παραβάσεων τοῦ παρόντος νόμου ἐνεργεῖται καὶ ἄνευ προηγουμένης παραγγελίας τοῦ εἰσαγγελέως παρὰ παντὸς ἀνακριτικοῦ ὑπαλλήλου ἢ παρ' αὐτοῦ τοῦ ἐφόρου, προσλαμβάνοντος ἀνακριτικὸν ὑπάλληλον, κατὰ τὰ ἐν τῇ ποινικῇ δικονομίᾳ ὡρισμένα.

Περὶ στερήσεως τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἢ ὑπηρετῶν πάσης δημοσίας ὑπηρεσίας.

Ἄρθρ. **72.** Ἐπιστάται, ὑποεπιστάται, φύλακες, ἀποθηκάριοι καὶ πᾶς ἄλλος ἐπὶ τῆς βεβαιώσεως ἢ εἰσπράξεως ὑπάλληλος ἢ ὑπηρέτης, οἵτινες ὁπωσδήποτε ζημιώνουσι τὸ δημόσιον πρὸς ἴδιον ἢ ἄλλου τινος ὄφελος, ὑπόκεινται πρὸς ταῖς ἄλλαις παρὰ τοῦ ποινικοῦ νόμου ὡρισμέναις ποιναῖς καὶ εἰς τὴν στέρησιν πάσης δημοσίας ὑπηρεσίας ἀπὸ **2** — **6** ἐτῶν.

Περὶ πειθαρχικῶν ποινῶν.

Ἄρθρ. **73.** Αἱ κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος νόμου καὶ τοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ Β. διατάγματος παραβάσεις τῶν δημοσίων καὶ δημοτικῶν ὑπαλλήλων, δι' ὅσας ὁ παρὼν νόμος δὲν ἐπιβάλλει ὡρισμένην ποινὴν, τιμωροῦνται πειθαρχικῶς παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ μὲ πρόστιμον δραχ. **10** — **100**, ἐπιφυλαττομένης καὶ τῆς πολιτικῆς ἀποζημιώσεως, ἐὰν ὡς ἐκ τῆς παραβάσεως ἐπέλθῃ ζημία.

Ἄρθρ. **74.** Ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς παραγγέλλεται τὴν δημοσίευσιν καὶ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος νόμου.

Ψηφισθεὶς δ' οὗτος παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήσεται διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήσεται ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Ο Θ Ω Ν κλπ.

«Επιτρέπομεν εις τον Ημέτερον επί των Οικονομικών Υπουργόν νά ζητήση επί τοῦ ὑποβληθέντος ἤδη εις την Βουλήν είδικοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1855 τοῦ ἐπί τοῦ Βασιλικοῦ οἴκου καὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργείου προσθήκην πιστώσεως ἐκ δραχμῶν εἴκοσι ὀκτὼ χιλιάδων πεντακοσίων (28,500), διανεμομένης εἰς τὰ ἑπόμενα κεφάλαια καὶ ἄρθρα αὐτοῦ.

Κεφάλαιον Π. Διπλωματικὴ ὑπηρεσία.

Ἄρθρον 3.	Ἔξοδα ἀ. διασκευῆς τῶν πρεσβέων.	δραχ.	7000
» 4.	» ταξειδίου τῶν διπλωμ. ὑπαλλήλων	»	1500
Κεφάλαιον Π. Ἔξοδα μεταβλητέα.			
Ἄρθρον 2.	Απρόβλεπτα.	»	20000
	Τὸ ὅλον δραχμ.		28500.

Ἐν Ἀθήναις, 10 Μαρτίου 1855.

Ο Θ Ω Ν.

Β. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ, Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ.»

Κληρωθεῖσα μετὰ ταῦτα ὑπὸ τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντιπροέδρων, ἐκ τῶν γραμματέων καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Π. Χρυσοβέργου καὶ Ἡλ. Παπαδαίου ἡ βουλευτικὴ ἐκλογὴ Τριχωνίας, ἔλαχεν εἰς τὸ ς'. τμῆμα.

Παρελθὼν δὲ καὶ ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναστολῆς τοῦ περὶ προξενείων νόμου, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτοῦ, ἔχουσαν οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ἡ εἰσηγητικὴ τῶν τμημάτων ἐπιτροπὴ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ ὑποβληθὲν παρὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν νομοσχέδιον περὶ ἀναστολῆς τῆς ἐκτελέσεως τοῦ περὶ προξενικῶν ἀρχῶν νόμου, καὶ τὴν αἰτιολογικὴν αὐτοῦ ἔκθεσιν, καὶ εὑροῦσα τοὺς ἐκτιθεμένους λόγους βασίμους, γνωμοδοτεῖ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν παραδοχὴν τοῦ νομοσχεδίου ὡς ἔχει.

Ἀθήνησι, τῇ 11 Μαρτίου 1855.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Ν. Μπουδούρης. Γ. Α. Ναύτης.
Εὐθ. Κανελλόπουλος. Εὐθ. Κεχαγιᾶς.

Ὁ εἰσηγητὴς Α. Αὐγερινός.»

Τελευταίον ὁ πρόεδρος ἀναγγείλας ὅτι τὴν ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν ὑποβληθεῖσαν δήλωσιν θέλει παραπέμψει εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους ἐπιτροπὴν, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 1. Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. Α. ΖΑΪΜΗΣ

Οἱ γραμματεῖς
Εὐθ. Κεχαγιᾶς.
Π. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΒ'.

Τῆς 12 Μαρτίου 1855.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀναγγελθέντος ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ εἰσπράξεως τῶν καθυστερούντων νομοσχεδίου, ἐρωτηθέντα τὰ τμήματα, διεκοίνωταν ὅτι ἐπὶ μὲν τοῦ νομοσχεδίου περὶ παραχωρήσεως μοναστηριακῶν γαιῶν εἰς τὸν Π. Δημάκον ἐξελέξαντο, κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν, εἰσηγητὰς τοὺς Χ. Ῥάγκον, Γ. Διαμάντην, Γ. Τσιγκουράκον, Π. Χριστόπουλον, Ν. Ἰατρὸν, Α. Μάντσαρην καὶ Δ. Ὀρεινόν· ἐπὶ δὲ τοῦ περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν ἐγγείων φόρων, τὸ ε. τμῆμα τὸν Χ. Τσαλαμᾶν, τὸ δὲ ς'. τὸν Ἐμ. Τσοῦχλον, καὶ ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν τὸ μὲν δ'. τὸν Στ. Μήτσιαν καὶ τὸ ς'. τὸν Π. Πατρινόν. Προσέθηκε δὲ τὸ ε. τμῆμα, ὅτι ἐξελέγατο μέλος τῆς ἐπὶ τῆς διορθώσεως τοῦ κανονισμοῦ ἐπιτροπῆς τὸν Ν. Καΐρην.

Ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ προέδρου, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη νὰ χορηγηθῇ εἰς μὲν τὸν Κ. Βλάμην μηνιαῖα ἄδεια ἀπουσίας, εἰς δὲ τὸν Π. Ψαθᾶν 20 ἡμερῶν, κατὰ τὸν παραδεδομένον ὅρον.

Ἐπελήφθη ἔπειτα ἡ Βουλὴ τοῦ περὶ εἰσπράξεως τῶν καθυστερούντων νομοσχεδίου, καὶ μυδερᾶς ὑπαρχούσης ἀντιῤῥήσεως, ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Π. Γιατράκον καὶ Ἰω. Τσαρούχαν, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν ἁμιψηφεὶ διὰ ψήφων 76.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ περὶ καθυστερούντων νομοσχεδίου, Ναὶ ἢ Ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Λουκᾶς Λόντος		Σόλων Κρεστενίτης	N
Δημήτριος Ὀρεινὸς	N	Δημήτριος Ἀθανασίου	N
Ἀντώνιος Βενιζέλος		Γεώργιος Διαμάντης	N
Πέτρος Καμπάνης		Ν. Δελένδας	
Νικόλαος Π. Καΐρης	N	Δ. Γαβρᾶς	N
Ἀναγνώστης Γιαννουλίδης	N	Ν. Βαρβαρῆγος	
Δημήτριος Τσόκρης		Θ. Α. Ζαΐμης	
Γεώργιος Τσόκρης		Λεωνίδ. Ν. Πετμεζᾶς	
Νικόλαος Ἰατρὸς	N	Χ. Θεοχαράπουλος	N
Σκαρλάτος Σοῦτσος		Ἡλ. Παπαδαῖος	N
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς	N	Ἀθαν. Δανηλόπουλος	
Ἀνδρέας Μεταξᾶς		Γρηγόριος Κορφιωτάκης	
Σταῦρος Βλάχος	N	Ἰωάννης Ζάρκος	N
Ἀνδρέας Ἴσκος		Κωνσταντῖνος Δημητριάδης	N
Σωτήριος Στράτος		Βελισ. Νικολαΐδης	
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς		Ἰωάννης Μπαλάφας	
Φίλων Φίλωνος	N	Πέτρος Δελιγιάννης	
Ἀντώνιος Φ. Γρίβας		Γ. Α. Ἀντωνόπουλος	N
Νικόλαος Τσέλιος		Κωνστ. Λαμπρινόπουλος	N
Κωνσταντῖνος Γριβογεώργης		Νικόλαος Μπούκουρας	
Δ. Π. Πετροπουλάκης		Π. Κολποδῖνος	N
Γεώρ. Δ. Τσιγκουράκος	N	Ἐμ. Ἀντίπας	N
Ἀναγνώστης Παπαθανασίου	N	Γ. Πανοπριφτόπουλος	N
Γεώργιος Κονδύλης	N	Μ. Τριανταφυλλόπουλος	
Ἐλευθέριος Καλογερᾶς		Χρῆστος Ῥάγκος	N
Ἰωάννης Ἀποστολίδης		Εὐθ. Κανελλόπουλος	N
Βασίλειος Νώνης	N	Ἐμμανουὴλ Τσοῦχλος	N
Σταμάτ. Μήτσας	N	Νικόλαος Ματθαίου	
Δ. Ζῶτος	N	Σ. Κοπανίτσας	
Γ. Γιολδάσης	N	Ἐμμ. Μελετόπουλος	N
Ν. Γρανίτσας		Α. Καρφιωτάκης	
Λύσανδρος Βιλαέτης	N	Γ. Γιατράκος	N
Στέφ. Στεφανόπουλος	N	Λουκᾶς Στεφάνου	N
Ἀνδρέας Αὐγερινός	N	Ἰω. Παπαλουκόπουλος	N

Ἰω. Ν. Ταμπακόπουλος	N	Σιδ. Πράτσικας	N
Γ. Ν. Ῥεβελιώτης	N	Π. Πατρινός	N
Παναγιώτης Βάρβογλης	N	Χρ. Τσαλαμιδᾶς	N
Β. Π. Δημητρακόπουλος		Περικλῆς Καλαμογδάρτης	N
Ἀναγ. Δεδόπουλος		Νικόλαος Α. Χ. Ἀναργύρου	
Α. Μαυροειδῆς		Ν. Α. Μπότασης	N
Γ. Κεφάλας		Δ. Καλλέργης	
Ἀναγ. Τσάκας	N	Κ. Δαρειώτης	
Ἀλεξ. Μαυροκορδάτος		Ἰω. Σκαβέντζος	N
Κωνστ. Ἰω. Κουρκουμέλης		Γ. Νικολάου	
Ἀλέξανδρος Κουμουνδοῦρος	N	Γεώργιος Ναύτης	N
Παναγ. Παπατσώνης		Σταμάτιος Δάρας	
Ἰω. Προβιλέγιος		Μιχαὴλ Σολωμός	N
Ἰω. Ταταράκης	N	Ἀν. Ῥενουάρδος	N
Σ. Βαρότσης	N	Ἰωάννης Σαγρέδος	
Π. Χρυσοβέργης	N	Παναγ. Ψάθης	N
Χ. Σουμαρίπας	N	Νικόλαος Νάζος	N
Α. Παπαδημητριάδης	N	Ἀναγ. Παπατσώρης	
Δ. Κοκοτάκης	N	Δημ. Πολυχρονόπουλος	
Ἰωάννης Ἀμβροσιάδης		Κ. Πονηρόπουλος	
Ἰωάννης Εὐσταθίου		Γεώργιος Ι. Στάϊκος	
Γεώργιος Μαδεμοχωρίτης	N	Δημήτριος Στάϊκος	N
Γεώρ. Μπάνης		Α. Κιζάνης	N
Νικόλαος Πιτράκος		Παντολ. Κουντουριώτης	
Γερμανὸς Μαυρομιχάλης		Δημήτριος Βουδούρης	N
Δημήτριος Πουλικάκος		Σταμάτιος Γ. Δακός	N
Γρηγόριος Πατριαρχέας	N	Μ. Χουρμούζης	N
Π. Χριστόπουλος	N	Καλαμάρας Τσουκαλᾶς	
Π. Κανελλόπουλος		Γεώργιος Ῥιζόπουλος	N
Ν. Μοσχούλας	N	Εὐαγ. Κοντογιάννης	N
Σπ. Πηλλήκας	N	Αὐγερινὸς Ἀβέρωφ	N
Νάκος Πανουργιᾶς	N	Νικόλ. Β. Μπουδούρης	
Κωνσταντῖνος Βλάμης	N	Α. Μάντσαρης	N
Εὐθ. Κεχαγιᾶς	N		

Ἀνεγνώσθη οὕτω τὸ 1 ἄρθρον καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ 6'. ἐδαφίου αὐτοῦ γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσα οὕτως·

« Ἡ πρόσκλησις γίνεται διὰ καταλόγου περιέχοντος τὸ ὄνομα, τὸ ἐπώνυμον ἑκάστου φορολογουμένου, τὸ εἶδος, τὸ ποσὸν τοῦ φόρου καὶ τὸ ἔτος εἰς ὃ ἀνήκει κτλ. »

Κατὰ τοῦτης λαβὼν τὸν λόγον ἐξέθηκέ τις, ὅτι διὰ τῆς τροπολογίας της δὲν εἶχεν ἀνάγκην ἡ ἐπιτροπὴ νὰ παρεμβάλῃ τὸ εἶδος τοῦ φόρου καὶ τὸ ἔτος αὐτοῦ, διότι εἰς τὸ πρῶτον ἐδάφιον τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρου προνοεῖται περὶ ἀμφοτέρων τούτων. Οὕτω π. χ. ἀφ' οὗ τὸ πρῶτον ἐδάφιον λέγει, ὅτι οἱ φορολογούμενοι προσκαλοῦνται *εὐθὺς* μετὰ τὴν λῆξιν τῆς προθεσμίας, ἐννοεῖται ὅτι διὰ τῆς φράσεως ταύτης τὸ ἔτος εἶναι γνωστὸν διὰ τοὺς μέλλοντας ὀφειλέτας. Ἐκτὸς δὲ τούτου, ἂν ἐξετάσωμεν πῶς ἐνεργεῖται ἡ εἰσπραξις τῶν φόρων καὶ ἴδωμεν τὰς χρήσεις αὐτῶν, ἀποβαίνει, ὡς εἶπε, περιττὴ ἡ διάκρισις τοῦ εἴδους καὶ ἔτους, καθ' ὅσον ὁ πίναξ τῆς χρήσεως διακρίνει καὶ τὸ εἶδος καὶ τὴν χρῆσιν ἑκάστου φόρου. Διὸ συμπεραίνει ὅτι δὲν εἶναι ἀνάγκη τῆς ἀνωτέρω προσθήκης, ἐπειδὴ ὁσάκις οἱ νόμοι εἰσὶν ἀκριβεῖς, τὰ περιττὰ ἐλαττοῦσι τὴν ἀξίαν των.

Εἰπόντος δὲ τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, ὅτι ἀσπάζεται μὲν τὴν ἰδέαν τοῦ προαγορεύσαντος, οὐχ ἧττον ὅμως δὲν δυσκολεύεται νὰ δεχθῇ τὴν ἐπὶ τοῦ ἐδαφίου τροπολογίαν· ἐπέφερεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι ἡ ἀντίρρησις τοῦ ἀνωτέρω βουλευτοῦ δὲν ἔχει ἰσχύν, καθ' ὅσον διὰ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου ζητοῦνται φόροι παρελθόντων ἐτῶν. Γνωστὸν δὲ εἶναι ὅτι οἱ φόροι εἰσπράττονται ἀφ' οὗ βεβαιωθῶσι, πολλάκις δὲ τοῦ ἑνὸς φόρου προηγεῖται ἡ φορολογία ἄλλου εἴδους, καὶ πολλαὶ συμβαίνουσιν ἐκ τούτου ἀναβολαὶ καὶ ἀταξίαι, ὥστε πρέπει νὰ ὁρίζωνται ὅλα ταῦτα. Καὶ εἶπε μὲν ὁ προαγορεύσας, ὅτι κατάλογος δὲν δύναται νὰ ἐννοηθῇ, ἂν δὲν περιέχῃ αὐτὰ ἐκεῖνα τὰ στοιχεῖα, ἅπερ καὶ ἡ ἐπιτροπὴ θέλει, ἀλλ' οἱ τοιοῦτοι κατάλογοι περιορίζονται, ὡς γνωστόν, μεταξὺ τῶν ἀρμοδίων οἰκονομικῶν ὑπαλλήλων καὶ οἱ φορολογούμενοι ἀγνοοῦσι πολλάκις διὰ ποῖον φόρον πληρώνουν· ἄλλως τε κατ' ἀνάγκην παραλείπει ὁ εἰσπράκτωρ τὴν σύνταξιν τακτικῶν καταλόγων, διότι στερούμενος γραφείου, δὲν ἔχει κἂν αὐτὸς ἱκανότητα καὶ δι' ἑνὸς γραμματίου του ἀρκεῖται συνήθως νὰ εἰδοποιῇ τοὺς φορολογουμένους. Ἐπιμένει λοιπὸν εἰς τὴν παραδοχὴν τῆς τροπολογίας, διότι πολλάκις, ἀφοῦ πληρώσουσιν οἱ φορολογούμενοι, βιάζονται ἐκ τῶν ἀταξιῶν τούτων νὰ πληρώσωσι πάλιν τὸν αὐτὸν φόρον.

Ἀπήντησεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι θεωρῶν ἀδιάφορον τὴν λύσιν αὐτὴν τοῦ ζητήματος, παρατηρεῖ μόνον ὅτι ἐσύγχυσεν ὁ εἰσηγητὴς δύω τινὰ· τὴν πρὸς τοὺς φορολογουμένους καινοποίησιν τοῦ καταλόγου πρὸς τὴν γινομένην εἰσπραξιν. Ἀλλ' ὅσον ἀκριβὴς καὶ ἂν ἦναι ἡ τῶν καταλόγων σύνταξις, δύναται ὁ εἰσπράκτωρ

νὰ ἐνεργήσῃ, ἂν θέλῃ, πολλὰς καταχρήσεις. Ἐνταῦθα ὅμως προκειμένου περὶ τοῦ ὁρισμοῦ τοῦ εἴδους καὶ τοῦ ἔτους τῶν φόρων, ὑπομιμνήσκει εἰς τὸν εἰσηγητὴν, ὅτι ὁ ταμίας καὶ οὐχὶ ὁ εἰσπράκτωρ συντάττει τοὺς καταλόγους, ὥστε δὲν δύναται ν' ἀποδοθῇ ἔλλειψις ἢ κακὴ πίστις εἰς τοὺς εἰσπράκτορας. Οἱαδήποτε ὅμως καὶ ἂν ἦναι ἡ χρῆσις τῶν φόρων, ἅμα τις εἴπῃ *κατάλογον*, εἴτε τὸ παρελθὸν εἴτε τὸ ἐνεστὼς ἀφορᾷ οὗτος, εἶναι πάντοτε ἀσφαλὴς, διότι διακρίνει καὶ χρῆσιν καὶ εἶδος.

Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι ἐκ μόνης τῆς τοῦ ἄρθρου ἀναγνώσεως δύναταί τις νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ἡ διάταξις αὐτοῦ ἀφορᾷ τοὺς εἰς τὸ μέλλον φορολογουμένους. Ἔχομεν δὲ καθυστερήσεις πολλῶν ἐτῶν, αἵτινες δὲν δύνανται βεβαίως νὰ εἰσπραχθῶσιν εἰμὴ διὰ τοῦ νόμου τούτου. Ἄλλοτε εἰσάγων τὸ περὶ ταμιῶν τοῦ Κράτους νομοσχέδιον, εἶχε τὴν εἰλικρίνειαν νὰ εἴπῃ διὰ τῆς ἐκθέσεώς του ὁ τότε ὑπουργὸς, ὅτι πολλοὶ τῶν μικρῶν φορολογουμένων ἐπλήρωσαν τοὺς φόρους των δίς, οἱ δὲ μεγάλα ποσὰ ὀφείλοντες δὲν ὑπέκυψαν ὅλως εἰς πληρωμήν. Καὶ ἀληθῶς· ἂν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὴν ἀταξίαν διαγωγὴν τῶν ταμιῶν Βώτου, Παλαμᾶ κλπ. θέλομεν πεισθῇ ὅτι οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι δὲν ἐνέγραφον εἰς τὰ βιβλία των τὰς γενομένας εἰσπράξεις, ἐντεῦθεν δὲ πολλοὶ δυστυχῶς βιάζονται νὰ πληρώσωσιν ἐκ νέου. Διὰ τοῦτο συνίστησεν εἰς τὸν ὑπουργὸν νὰ εὕρῃ ἐν καιρῷ τὸν τρόπον, δι' οὗ ν' ἀπαλλαγῶσι τῆς τοιαύτης ἀδίκου ὑποχρεώσεως. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἐπὶ τοῦ ἐδαφίου τροπολογίαν, νομίζει ὅτι δὲν βλάπτει νὰ γίνῃ πρὸς διασάφησιν ἡ προσθήκη, ἀφ' οὗ μάλιστα πρόκειται περὶ φορολογικοῦ νόμου.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὴν ἐπὶ τοῦ β'. ἐδαφίου τροπολογίαν τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσαν ὡς ἀνωτέρω ἐσημειώθη.

Ἀναγνωσθείσης ἔπειτα καὶ τῆς ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἐδαφίου (ὀλίγον κατωτέρω) δευτέρας τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς, ἐχούσης οὕτως·

« Ἐντὸς δὲ ὀκτὼ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐκθέσεως τοῦ καταλόγου ἀποστέλλεται ἀπόσπασμα αὐτοῦ εἰς ἕκαστον χωρίον, καὶ κοινοποιεῖται ὑπὸ τοῦ δημάρχου ἢ τῶν εἰδικῶν παρέδρων διὰ κηρύξεως, κατὰ τὴν ἐπιτόπιον συνήθειαν, δι' ἀναγνώσεως ἐπ' ἐκκλησίας ἢ διὰ τοιχοκολλήσεως κλπ. »

Ταύτην σαφηνίζων ἐξέθηκεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι διὰ νὰ πληρώσῃ ὁ φορολογούμενος χρέος τι, ἔχει βεβαίως ἀνάγκην νὰ μελετήσῃ τὸν κατάλογον. Ἐπὶ τούτῳ ἄρα πάντες οἱ φορολογούμενοι δήμου τινὸς, πρέπει, κατὰ τὸ νομοσχέδιον, νὰ μεταβῶσιν εἰς

τὴν πρωτεύουσαν τοῦ δήμου αὐτῶν, ὅπου μένει ἐκτιθειμένης ὁ κατάλογος, ἵνα λάβωσι γνῶσιν αὐτοῦ. Ἐντεῦθεν λοιπὸν ἐθεώρησεν εὐκολώτερον ἡ ἐπιτροπὴ νὰ στέλληται ἀπόσπασμα τοῦ καταλόγου εἰς ἕκαστον τῶν χωρίων. Ἐπειδὴ δὲ εἷς μόνος κλητὴρ καὶ ἐντὸς 24 ὡρῶν δὲν δύναται νὰ κάμῃ τὴν περιφέρειαν ὁλοκλήρου δήμου, διότι τὰ χωρία ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κεῖνται εἰς διευθύνσεις ὅλως ἀντιθέτους, ὑπολογίσασα κατ' ἀρχὰς ἡ ἐπιτροπὴ ὅτι διὰ τὴν διανομὴν τῶν ἀποσπασμάτων ἀναιτοῦνται δέκα πέντε ἡμέραι, εἰς μόνην περιωρίσθη τὴν προθεσμίαν ὀκτὼ ἡμερῶν.

Ἀπήντησεν ὁ ὑπουργός, ὅτι εἰσάγων τὸ προκείμενον νομοσχέδιον, ἔφερε νόμον περὶ καταργήσεως ποινητόρων καὶ οὐχὶ περὶ μεταβολῆς τῶν προθεσμιῶν, αἵτινες δι' ἄλλων ὁρίζονται νόμων. Ἐνταῦθα λοιπόν, ἐπειδὴ τὸ ποινητορικὸν σύστημα ἀντικαθίσταται διὰ προαναγγελίας, ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν ἂν ἦναι ἀπορρῶσα ἡ προθεσμία. Ἐὰν δὲ παρατηρήσῃ τις τὸ νομοσχέδιον, θέλει ἰδεῖ ὅτι ἡ τῶν 24 ὡρῶν προθεσμία τίθεται πρὸς εἰδοποίησιν μόνον, ὅτι ἦλθεν ἡ ἐπιχὴ τοῦ νὰ πληρώσωσιν οἱ φορολογούμενοι, διὰ δὲ τοῦ 3 ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου δίδεται περιπλέον ὀκτὼ ἡμερῶν προθεσμία. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου δὲν εὑρίσκονται εἰς τὴν ἀνάγκην οἱ φορολογούμενοι νὰ πληροφορηθῶσιν, ὡς εἰρέθη, περὶ τοῦ πληρωτέου φόρου, καθ' ὅσον, ἀφ' οὗ πάντες οἱ φόροι αὐτῶν εἶναι δεδηλωμένοι, γνωρίζει ἕκαστος τί θέλει πληρώσει. Καὶ ὅμως ὅταν ἡ κοινοποίησις ἐνεργῆται διὰ τοῦ κλητῆρος, ὁ δήμαρχος δύναται νὰ πέμψῃ τὰ ἀποσπάσματα ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν. Δὲν ὑπάρχει δὲ ἄλλη διαφωνία μεταξὺ τοῦ ὑπουργείου καὶ τῆς ἐπιτροπῆς, εἰμὴ ὅτι αὐτὸ μὲν ἐθεώρησε καταλληλότερον νὰ ὁρισθῶσι τὰ περὶ τῆς προθεσμίας διὰ Βασ. διατάγματος, ἐκείνη δὲ θέλει ν' ἀποτελέσωσι μέρος τοῦ νομοσχεδίου. Ἀλλὰ καὶ οὕτω μὴ ἐπιμένων, δέχεται ἡ τῶν 24 ὡρῶν προθεσμία νὰ αὐξηθῇ εἰς ἡμέρας τέσσαρας, μεθ' ἃς ἐπέρχεται καὶ ἡ τοῦ 3 ἄρθρου ὀκταήμερος προθεσμία.

Ἀντέκρουσεν εἰπὼν ἄλλος, ὅτι οὐδόλως δύνανται νὰ συμβιβασθῶσιν αἱ τοῦ 1 καὶ 3 ἄρθρου προθεσμίαι, ἐπειδὴ αὕτη μὲν ὁρίζει τὴν ὑπὸ τοῦ δημάρχου γινομένην πρὸς πληρωμὴν εἰδοποίησιν, ἡ δὲ τοῦ 3 ἄρθρου ἀφορᾷ τοὺς φορολογουμένους αὐτούς. Δὲν δυνάμεθα λοιπὸν οὐδεμίαν ν' ἀφαιρέσωμεν ἡμέραν τῆς εἰς τοὺς φορολογουμένους διδομένης προθεσμίας, ἵνα δ εὐκολύνωμεν οὕτω τὸν δήμαρχον. Πρέπει λοιπὸν νὰ εὑρεθῇ ἄλλος πρὸς διευκόλυνσιν αὐτοῦ τρόπος. Συμφωνεῖ δὲ καὶ αὐτὸς ὅτι δὲν δύναται εἷς κλητὴρ νὰ διέλθῃ ἐντὸς 24 ὡρῶν ὅλα τὰ χωρία δήμου τινος,

τὰ ὁποῖα τῷ ὄντι κεῖνται πολλάκις εἰς ἀντίθετα μέρη. Δὲν συμφωνεῖ ὅμως ὡς πρὸς τὴν περὶ κοινοποιήσεως τῶν ἀποσπασμάτων ἰδέαν, διότι ὁ μὲν εἰσπράκτωρ θέλει παρουσιάζει κατάλογον πολυειδῶν φόρων, ὁ δὲ δήμαρχος μὴ ἐπαρκῶν εἰς τὴν ἀντιγραφὴν τοσούτων ἀποσπασμάτων, θέλει ἔρχεσθαι μετὰ τοῦ εἰσπράκτορος εἰς ῥῆξιν ἐπιβλαβῆ πρὸς τοὺς φορολογουμένους. Φρονεῖ λοιπὸν ὅτι προτιμότερον εἶναι νὰ ἐκτίθηται ὁ τῶν φορολογουμένων κατάλογος καὶ νὰ εἰδοποιῶνται εἰς τὰ χωρία, ὅπως ἐρχόμενοι, λαμβάνωσι γνῶσιν τῆς ὀφειλῆς των.

Ἐπέφερεν ἀκολούθως ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι οὐδ' ἡ ἐπιτροπὴ βεβαίως ἠθέλησε νὰ μεταβάλῃ, ὡς εἶπεν ὁ ὑπουργός, προϋπάρχοντας νόμους, ἀλλ' οὐδ' ἐνόησεν ἀφ' ἑτέρου ὅτι ὁσάκις ἀλλοιοῦται ἓν σύστημα, δὲν πρέπει νὰ φέρωμεν καὶ τὰς ἀναγκαίας πρὸς ἐφαρμογὴν αὐτοῦ διατάξεις. Ἀπόδειξις δὲ ὅτι δὲν ἔσφαλεν ἡ ἐπιτροπὴ, εἶναι ἡ ἐξήγησις τοῦ ὑπουργοῦ, εἰπόντος, ὅτι ἐκτὸς τῶν 24 ὡρῶν ἔχομεν καὶ τὴν ἐκ τοῦ 3 ἄρθρου προθεσμίαν. Ἂν λοιπὸν παρεδεχόμεθα τὴν προθεσμίαν ὡς ἔχει, ἠθέλομεν ῥίψει ἐντὸς τοῦ νομοσχεδίου ἓν ψεῦδος· ἄλλως τε διὰ τῆς προτάσεώς της δὲν παρέλιπεν ἡ ἐπιτροπὴ τὰς προθεσμίας, διότι οὔτε διὰ τοὺς μηνύτορας καὶ ποινήτορας δὲν ὑπάρχουσιν ἐν τοῖς νόμοις βραχύτεραι προθεσμίαι. Ἀπόκειται λοιπὸν εἰς τὴν Βουλὴν νὰ σταθμίσῃ, ἂν παραδεχθῇ τὴν κοινοποίησιν τῶν ἀποσπασμάτων, ἐὰν ἀρκῶσι τέσσαρες ἢ κατὰ τὴν ἐπιτροπὴν ὀκτὼ ἡμέραι.

Ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι διὰ νὰ ὑπάρξῃ κοινοποίησις, πρέπει, κατὰ γενικὸν κανόνα, νὰ ἦναι αὕτη προσωπική. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἰδοποιῆται εἷς ἕκαστος τῶν φορολογουμένων, πρέπει τοὐλάχιστον νὰ γίνηται ἡ κοινοποίησις κατὰ χωρία, καὶ διὰ τοῦτο ὑποστηρίζει τὴν περὶ κοινοποιήσεως τῶν ἀποσπασμάτων γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰς προθεσμίας, ἡ μὲν τοῦ 3 ἄρθρου ἐπιβαρύνει αὐτὸν τὸν φορολογούμενον, ἡ δὲ τοῦ 1 ἀφορᾷ τὸ δημόσιον, τὸ ὁποῖον ἔχει συμφέρον νὰ εἰσπράττῃ τοὺς φόρους ἀμέσως, καὶ ὅταν δὲν εἰδοποιῶνται ἐγκαίρως οἱ φορολογούμενοι, ἐκ τῆς ἀναβολῆς ζημιοῦται τὸ δημόσιον. Ἐπειδὴ λοιπὸν οἱ χωρικοὶ κατὰ τὰς ἐργασίμους ἡμέρας εὑρίσκονται εἰς τὰς ἐργασίας των, θεωρεῖ μὲν ὀρθὸν νὰ γίνηται ἡ κοινοποίησις τὴν κυριακὴν, ἀλλὰ προτείνει νὰ τεθῇ ἐν τῷ ἄρθρῳ· « γίνεται ἡ κοινοποίησις ἐπ' ἐκκλησίας τὴν πρώτην κυριακὴν μετὰ τὰς τέσσαρας ἡμέρας, » ὡς ἐδέχθη ὁ ὑπουργός. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἐπ' ἐκκλησίας ἀνάγνωσιν τῶν ἀποσπασμάτων, εἶναι καιρὸς πλέον νὰ μὴ ἀναμιγνύωμεν

τὰ γήϊνα πρὸς τὰ θεῖα, καὶ διὰ τοῦτο καλὸν εἶναι νὰ τεθῇ ε ἐν ὑπαίθρῳ μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν. »

Ἐξέθηκεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι, ἐπειδὴ ποιῶν μνείαν τοῦ 3 ἄρθρου, δὲν ἔγινεν ἴσως καταληπτὸς καὶ ὑπετέθη ὅτι ἐσύγχυσε τὴν προθεσμίαν αὐτοῦ πρὸς τὴν τοῦ 1 ἄρθρου, παρατηρεῖ, ὅτι ὁ φορολογούμενος γνωρίζει πάντοτε ποία εἶναι ἡ ὀφειλὴ αὐτοῦ, καὶ διὰ τοῦτο ἀρκοῦσιν 24 ὧραι ἵνα εἰδοποιηθῇ πότε θέλει πληρώσει. Ἐπειδὴ δὲ θεωρεῖ τὸ Σῶμα χρήσιμον τὴν ἀποστολὴν ἀποσπασμάτων, δὲ ἀποκρούει μὲν τὴν ἰδέαν, δὲν θεωρεῖ ὅμως ἀναγκαῖον νὰ συντάσσωνται ἐντὸς 24 ὡρῶν, ἀλλ' ἐντὸς τῶν ὀκτὼ ἡμερῶν τῶν ἀπὸ τοῦ 3 ἄρθρου ἀναφερομένων, αἵτινες γίνονται δώδεκα, ἀφοῦ παρέτειναν εἰς τέσσαρας ἡμέρας τὴν τῶν 24 ὡρῶν προθεσμίαν. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ σύστημα τῶν ἀποσπασμάτων, καταλληλότερον νομίζει νὰ καθιερωθῇ διὰ Β. διατάγματος, καθ' ὅσον οἱ ταμίαι μὲ τοσαύτας εἰσὶ βεβαρυμένοι ἀντιγραφάς, ὥστε ἀποῤῥοφᾷ πᾶσας τὰς ὥρας των ἡ πολυγραφία, καὶ διὰ τοῦτο καταλληλότερον δύνανται νὰ εὐκρινηθῶσι ταῦτα διὰ Β. διατάγματος. Ἡ δ' ἐπ' ἐκκλησίας κοινοποίησις τῶν ἀποσπασμάτων δὲν εἶναι ἴσως ἡ ἀσφαλεστέρα, διότι καὶ κατὰ τὴν συγκρότησιν τῆς Τραπέζης τοιούτου τινὸς ληφθέντος μέτρου, ποτὲ δὲν ἠδυνήθη ὁ ζητῶν δάνειον νὰ βεβαιώσῃ τὴν Τράπεζαν, ὅτι ἐγένετο ἡ περὶ τῶν κτημάτων του κοινοποίησις καθ' ὅλας τὰς ἐκκλησίας. Αὐτὸ τοῦτο φοβεῖται μὴ πάθωμεν ἴσως καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Ἐκτὸς δὲ τούτου, τὸ λέγει μετὰ λύπης, εἰς πολλὰ χωρία δὲν ὑπάρχουσιν ἔτι ἐκκλησίαι, οἱ δὲ ἱερεῖς ἀμφίβολον ἂν θὰ δυνηθῶσι νὰ συντάττωσιν ἔκθεσιν, βεβαιοῦσαν ὅτι ἡ κοινοποίησις ἐνηργήθη. Ἐντεῦθεν δὲ ἓν μόνον προβλέπει, ὅτι οἱ φόροι θέλουσιν ἀναβάλλεσθαι διαρκῶς. Συμπεραίνει λοιπὸν ὅ ι ἀρκοῦσιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου τέσσαρες ἡμέραι, καὶ εἰς τὴν προθεσμίαν ταύτην ἐπιμένει.

Ἐπήνεγκεν ἕτερος, ὅτι μέλος ὢν τῆς ἐπιτροπῆς, προτίθεται νὰ εἴπῃ ὀλίγας μόνον λέξεις, ἐξ ὧν ἕκαστος θέλει κατανοήσει τὰς αἰτίας, αἵτινες ἠνάγκασαν τὴν ἐπιτροπὴν εἰς τινας μεταβολάς. Εἶναι βέβαιον ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἠθέλησε διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου νὰ βελτιώσῃ τὸ σύστημα τῆς εἰσπράξεως τῶν φόρων, ἀπαλλάττουσα τὸν λαὸν ἀπὸ τὰς καταπιέσεις τῶν ἐπιφορτισμένων τὴν εἴσπραξιν· ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπιτροπὴ διὰ τῶν προτεινομένων τροπολογιῶν προύτίθετο τὴν καταλληλοτέραν τοῦ σκοποῦ τῆς Κυβερνήσεως πραγματοποίησιν, διότι ἂν

διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς ἀφαιρῶμεν ὅ,τι διὰ τῆς ἑτέρας δίδομεν, τότε ποτὲ δὲν ἐκπληροῦται ὁ ἀνωτέρω σκοπός.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι ὅσον πτωχότερος εἶναι δῆμός τις, τοσοῦτον καὶ ἡ περιφέρεια αὐτοῦ μεγαλειτέρα. Ὁ δήμαρχος λοιπὸν διὰ τὸ μικρὸν τῆς προσόδου ἔχει ἕνα μόνον, ὅστις ἐνεργεῖ τὴν ἐξωτερικὴν ὑπηρεσίαν καὶ ὡς κλητὴρ καὶ ὡς ταχυδρόμος. Ἀλλ' εἶναι δυνατὸν ὁ εἷς οὗτος νὰ κοινοποιήσῃ ἐντὸς 24 ὡρῶν εἰς ὅλα τοῦ δήμου τὰ χωρία τοὺς καταλόγους τῶν ὀφειλετῶν, διὰ νὰ λάβωσιν οὗτοι γνῶσιν ὅτι ἔληξεν ἡ προθεσμία τῆς ἀπατίσεως τῶν φόρων των; Ἀλλ' ἐνῷ ὁ ὑπουργὸς παρεδέχθη ἀντὶ τῶν 24 ὡρῶν τέσσαρας ἡμέρας, ἡ προσθήκη τεσσάρων εἰσέτι ἡμερῶν, κατὰ τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, δὲν πιστεύει ὅτι δύναται νὰ ἔχῃ οὐδεμίαν συνέπειαν διὰ τὰς εἰσπράξεις τοῦ δημοσίου, ὡς διϊσχυρίσθη ὁ ὑπουργός.

Ὡς πρὸς δὲ τὴν πρότασιν τοῦ βουλευτοῦ Πανεπιστημίου, ἐὰν μὲν παραδεχθῶμεν ἁπλῶς τὴν πρώτην κυριακὴν, ἡ προθεσμία αὕτη θέλει εἶσθαι πολὺ μικρά, διότι πιθανὸν νὰ γίνῃ ἡ ἔκθεσις τὸ σαββατον, καὶ τότε οὔτε 24 ὧραι μεσολαβοῦσιν. Ἐὰν δὲ παραδεχθῶμεν τὴν πρώτην κυριακὴν μετὰ τέσσαρας ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἐκθέσεως, τότε ἡ προθεσμία καταντᾷ μακροτέρα καὶ τῆς ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς προτεινομένης. Ἂν δ' ἀπαιτήσωμεν, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ ἰδίου βουλευτοῦ, καὶ ἀπόδειξιν τῆς κοινοποιήσεως τοῦ καταλόγου, τότε θέλομεν ἀπαντήσει ὅλας τὰς ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ ἐκτεθείσας δυσκολίας, πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ὁποίων οὐδ' ἡ ἐπιτροπὴ ἀπῄτησε τοιαύτην ἀπόδειξιν. Διὰ τοῦτο ὑποστηρίζων τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, πιστεύει ὅτι καὶ ὁ ὑπουργὸς θέλει παραδεχθῇ αὐτήν.

Προσέθηκεν ἄλλος, ὅτι ἐὰν προσείχομεν πλειότερον εἰς τὸ νομοσχέδιον, ἠθέλομεν ἔλθει εἰς μίαν τινὰ συνενόησιν, διότι τὸ νομοσχέδιον ἀφορᾷ τοὺς καθυστερουῦντας, ἀφ' οὗ ἐντὸς λέγει, ὅτι ὁ ὀφειλέτης εἰδοποιεῖται εὐθὺς μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ χρέους του. Τὴν ἀρχὴν δὲ ταύτην παραδεχόμενοι, ὠφείλομεν νὰ ἐξετάσωμεν ὑπὸ ἄλλην ἔποψιν τὴν προθεσμίαν τῶν 24 ὡρῶν καὶ ἴδωμεν ἂν αὕτη ἀποβαίνῃ ἀρκοῦσα. Κἂν ὁ ὀφειλέτης τοῦ δημοσίου ἠδύνατο ἐντὸς 24 ὡρῶν ἀπὸ τῆς εἰδοποιήσεως ν' ἀποτίσῃ τὸ χρέος του, τότε βέβαια δὲν ἤθελεν ἀναμένει οὔτε τὴν ἐκπνευσιν τῆς προθεσμίας οὔτε τὴν εἰδοποίησιν. Ἐκτὸς δὲ τούτου ἡ πληρωμὴ εὐθὺς μετὰ τὴν ἔκπνευσιν τῆς προθεσμίας εἶναι ὑποχρεωτικὴ εἰς μόνας τὰς ἐμπορικὰς συναλλαγὰς, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τὰς μεταξὺ τοῦ δημοσίου συναλλαγὰς τῶν πολιτῶν, τῶν

ὁποίων τὰ κεφάλαια εἶναι τοσοῦτον εὐτελῆ καὶ σπάνια. Τὴν προθεσμίαν λοιπὸν τῶν 24 ὡρῶν ὀφείλομεν νὰ ἐξετάσωμεν οὐχὶ ὑπὸ τὴν ἔποψιν τοῦ ἂν ἀρκῇ πρὸς εἰδοποίησιν τῶν ὀφειλετῶν, ἀλλ' ὑπὸ τὴν ἔποψιν τοῦ ἂν χορηγῇ εὐκολίαν τινὰ εἰς τὸν φορολογούμενον πρὸς ἀπότισιν τοῦ χρέους του, καὶ ὑπὸ τὴν ἔποψιν αὐτὴν ὄχι μόνον τῶν 24 ὡρῶν τὴν προθεσμίαν θεωρεῖ μικράν, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν ἀκόμη τῶν ὀκτὼ ἡμερῶν, διότι οὐδεὶς ὀφειλέτης δυνάμει καὶ αὐτῶν τῶν δικαστικῶν τύπων ὑποχρεοῦται νὰ πληρώσῃ ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν τὸ χρέος του, ἀλλὰ μέχρι τῆς ἐκποιήσεως τῆς περιουσίας αὐτοῦ παρέρχονται πολλάκις καὶ 40 ἡμέραι, ἐν ᾧ, κατὰ τὸ προκείμενον νομοσχέδιον, μετὰ 10 ἡμέρας ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς προθεσμίας προβαίνομεν καὶ εἰς τὸ μέτρον τῆς ἐκποιήσεως τῆς περιουσίας τοῦ ὀφειλέτου, ἂν καὶ τὸ δημόσιον ὀφείλει ἀπ' ἐναντίας νὰ δείξῃ πλειοτέραν γενναιότητα τοῦ ἀτόμου καὶ νὰ χορηγήσῃ πλειοτέρας εἰς τοὺς πρὸς αὐτὸ ὀφειλέτας εὐκολίας. Διὰ ταῦτα, ἀφ' οὗ ἤδη πολλοὶ ἐξερράσθησαν ὑπὲρ τῆς προθεσμίας τῶν ὀκτὼ ἡμερῶν κατὰ τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, παραδέχεται καὶ ὑποστηρίζει καὶ οὗτος αὐτὴν ὡς συμβιβαστικωτέραν, μολονότι κατ' αὐτὸν καὶ ἡ προθεσμία αὕτη εἶναι μικρά. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸν τρόπον τῆς δημοσιεύσεως, νομίζει ὅτι ἡ ἐπ' ἐκκλησίας δημοσίευσις εἶναι ἡ κατακλυσμιαιοτέρα, καὶ αὐτὴν πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν ὡς ἐν γένει ἀρχὴν τοῦ νόμου ἡμῶν, ἀφ' οὗ μάλιστα ἡ πεῖρα ἀπέδειξεν ὅτι ἡ δημοτικὴ ἀρχὴ φροντίζει νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν δημοσιότητα εἰς μόνους τοὺς οἰκείους καὶ φίλους αὐτῆς. Ἀποσπάσματα δὲ τοῦ καταλόγου πρέπει νὰ πέμπωνται εἰς ὅλα τὰ χωρία, καὶ ταῦτα νὰ συντάσσωνται ὑπὸ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ ταμείου, οἵτινες δύνανται νὰ ἐπαρκέσωσι καὶ εἰς τὴν ἐργασίαν αὐτὴν, ἐργαζόμενοι ὀλίγον τι πλέον τοῦ συνήθους. Ἡ δ' ἔλλειψις τῶν ἐκκλησιῶν ἀντὶ νὰ καταστήσῃ ἐλαττωματικὴν τὴν ἐπ' ἐκκλησίας δημοσίευσιν, καθίστησι μάλιστα αὐτὴν εὐκολωτέραν, διότι τότε πολλῶν χωρίων κάτοικοι εἰς τ' αὐτὸ ἐκκλησιαζόμενοι, λαμβάνουσι συγχρόνως γνῶσιν τοῦ δημοσιευομένου. Δὲν παραδέχεται δὲ καὶ ὅτι οἱ ἱερεῖς δὲν εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ συντάξωσι τὸ περὶ τῆς δημοσιεύσεως πρωτόκολλον, ἀφ' οὗ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἱερεῖς ἐνεργοῦσι τόσας ἄλλας ὑπηρεσίας.

Αἱ μεταβολαί, τὰς ὁποίας ἡ ἐπιτροπὴ διὰ τῆς ἐκθέσεως ἐπιφέρει εἰς τὸ νομοσχέδιον, στηρίζονται εἰς τὴν πεῖραν, ἥτις κατέστησεν αὐτὰς ἀναγκαίας, καὶ ὡς τοιαύτας ὀφείλομεν νὰ τὰς

τωμεν ἐντὸς τοῦ νόμου, διότι ἄλλως ἀρίνομεν τὸν ἀτυχῆ φορολογούμενον εἰς τὴν διακρισιν τοῦ εἰσπράκτορος ἢ καὶ αὐτοῦ τοῦ ταμείου.

Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι ἡ αὔξησις τῆς προθεσμίας τῶν 24 ὡρῶν εἰς τεσσαράς ἢ ὀκτὼ ἡμέρας οὐδόλως βελτιόνει τὴν θέσιν τοῦ ὀφειλέτου, διότι πρὶν ἢ εἰδοποιηθῇ, οὐδεμίαν ἔχει ὑποχρέωσιν πρὸς πληρωμήν, καὶ ἑπομένως ὀλίγον ἐνδιαφέρεται ἐὰν πρὸ τῆς εἰδοποιήσεως παρέλθωσι τέσσαρες ἢ ὀκτὼ ἡμέραι. Ὁ ὀφειλέτης συμφέρον ἔχει εἰς μόνην τὴν προθεσμίαν τὴν εἰς αὐτὸν διδομένην ἀπὸ τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν εἰδοποιεῖται περὶ τῆς λήξεως τῆς προθεσμίας τοῦ χρέους του· τὸ δημόσιον δὲ εἶναι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐνδιαφέρεται εἰς τὴν ταχυτέραν εἰδοποίησιν, διὰ νὰ προβῇ μετὰ ταῦτα καὶ εἰς τὴν εἰσπραξιν. Θεωρεῖ δὲ ματαιοπονίαν τὸ νὰ κανονισθῇ ὁ χρόνος τῆς εἰδοποιήσεως, διότι τοῦτο ἐξαρτᾶται ἐκ τῶν περιστάσεων, καὶ ἑπομένως ἀντὶ νὰ ὁρίσωμεν προθεσμίαν ἡμερῶν, θεωρεῖ συμφερώτερον νὰ εἴπωμεν ἐν τῷ νόμῳ, ὅτι ὁ δήμαρχος ὀφείλει αἰφνιδίως νὰ κοινοποιήσῃ ἀποσπάσματα τῶν καταλόγων.

Ἐρωτήσαντος δέ τινος, ποῦ τ' ἀποσπάσματα ταῦτα θέλουν ἀντιγράφεσθαι, καθότι ὁ δήμαρχος εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐπαρκῇ εἰς τὴν ἐργασίαν ταύτην· διεσάφησεν ὁ ὑπουργός, ὅτι θέλουν ἀντιγράφεσθαι εἰς τὸ ταμεῖον καὶ παραδίδεσθαι εἰς τοὺς εἰσπράκτορας, διὰ νὰ τὰ καταθέσωσιν εἰς τὸ δημαρχεῖον· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ἀντικείμενον εἶναι ὅλως διοικητικόν, θέλει ὁρισθῇ διὰ Βασιλικοῦ διατάγματος καὶ ἑπομένως θεωρεῖ περιττὸν νὰ σημειωθῇ ἐν τῷ νόμῳ.

Μετὰ δὲ τὴν διαβεβαίωσιν ταύτην τοῦ ὑπουργοῦ καὶ τὴν ἐν τοῖς πρακτικοῖς σημείωσιν της, ὁ πρόεδρος ἀνέγνω δύο προπολογίας ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ἐλαφίου, ὧν τὴν ἑτέραν παρεδέχθη καὶ ὁ ὑπουργός. Ἐπὶ ταύτης δὲ ἐρωτηθεῖσα πρῶτον ἡ Βουλὴ, παρεδέχθη αὐτὴν δι' ἀναστάσεως, ἔχουσαν οὕτως·

« Ἐντὸς δὲ τεσσάρων ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐκθέσεως τοῦ καταλόγου εἰδοποιοῦνται περὶ ταύτης οἱ φορολογούμενοι ὑπὸ τοῦ δημάρχου ἢ τῶν εἰδικῶν παρέδρων δι' ἀποσπασμάτων τοῦ καταλόγου, δημοσιευομένων, κατὰ τὴν ἐπιτόπιον συνήθειαν, διὰ κηρύξεως ἢ ἐπ' ἐκκλησίας ἀναγνώσεως ἢ διὰ τῆς τοιχοκολλήσεως εἰς τὰ δημοσιώτερα μέρη τῆς πρωτευούσης καὶ τῶν λοιπῶν χωρίων. »

Ἀνεγνώσθη εἶτα τὸ 1 ἄρθρον ὡς ἐτροποποιήθη, ἡ δὲ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη αὐτὸ δι' ἀναστάσεως, ἔχον οὕτως·

« Ἄρθρ. 1. Οἱ καθυστεροῦντες φορολογούμενοι προσκαλοῦνται

εἴθως μετὰ τὴν λῆξιν τῆς πρὸς ἀπότισιν τοῦ φόρου ὡρισμένης προθεσμίας ὑπὸ τοῦ ἀριμοδίου ταμίου, ἢ, κατὰ παραγγελίαν αὐτοῦ, ὑπὸ τοῦ εἰσπράκτορος, ἅπαντες ὁμοῦ οἱ ἐν τῷ αὐτῷ δήμῳ εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν κατηγορίαν τῶν φόρων ὑπαγόμενοι, ἵνα πληρώσωσι τὸ χρέος των.

Ἡ πρόσκλησις γίνεται διὰ καταλόγου, περιέχοντος τὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμον ἑκάστου φορολογουμένου, τὸ εἶδος, τὸ ποσὸν τοῦ φόρου καὶ τὸ ἔτος, εἰς ὃ ἀνήκει, καὶ κοινοποιεῖται εἰς αὐτοὺς δι' ἐκθέσεως τοῦ καταλόγου ἐντὸς τοῦ δημαρχικοῦ καταστήματος τοῦ δήμου, εἰς ὃν ὑπάγονται. Ἐντὸς δὲ τεσσάρων ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐκθέσεως τοῦ καταλόγου εἰδοποιοῦνται περὶ ταύτης οἱ φορολογούμενοι ὑπὸ τοῦ δημάρχου ἢ τῶν εἰδικῶν παρέδρων δι' ἀποσπασμάτων τοῦ καταλόγου, δημοσιευομένων, κατὰ τὸν ἐπιτόπιον συνήθειαν, διὰ κηρύξεως ἢ ἐπ' ἐκκλησίας ἀναγνώσεως ἢ διὰ τῆς τοιχοκολλήσεως εἰς τὰ δημοσιώτερα μέρη τῆς πρωτευούσης καὶ τῶν λοιπῶν χωρίων. Αἱ ἀνωτέρω κοινοποιήσεις βεβαιοῦνται ὑπὸ τῶν ἐπιτετραμμένων τὴν ἐνέργειαν αὐτῶν δημοτικῶν ὑπαλλήλων δι' ἐγγράφων παραχρῆμα ἐκδιδομένων καὶ παρὰ τοῦ δημάρχου διαβιβαζομένων εἰς τὸν αἰτήσαντα τὴν ἔκθεσιν ὑπάλληλον.»

Μετὰ ταῦτα παρελθούσης τῆς ὥρας, ὁ πρόεδρος κηρύξας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως τοῦ ἰδίου νομοσχεδίου, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 4 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. Α. ΖΑΪΜΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Εὐθ. Κεχαγιᾶς.
Π. Ἐ. Πολυποδίνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΓ'.

Τῆς 14 Μαρτίου 1855.

Συνελθόντων περὶ τὴν 1 μ. μ. τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀναβληθείσης δὲ τῆς ἀναγνώσεως τῶν πρακτικῶν, ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν βουλευτῶν Δ. Κοκκιάκη, Χ. Ράγκου, Ν. Παπουργιᾶ καὶ Στ. Μήτσα ἡ Βουλὴ ἐχορήγησεν αὐτοῖς μηνιαίαν ἀπουσίας ἄδειαν ὑπὸ τὸν παραδεδεγμένον ὅρον.

Προσελθὼν ὁ ἄρτι ἐμφανισθεὶς βουλευτὴς Σκοπέλου Γεώργιος Νικολάου, ἔδωκε τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 57 τοῦ Συντάγματος

ὁριζόμενον βουλευτικὸν ὅρκον, κατὰ τὸ ἐν τέλει τῆς παρούσης συνεδριάσεως προσαρτώμενον τῆς ὁρκοδοσίας πρωτόκολλον.

Ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ προέδρου ἀνήγγειλαν τὰ τμήματα, ὅτι ἐξελέξαντο κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν, ἐκτὸς τοῦ δ'. καὶ ζ'. εἰσηγητὰς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν ἐγγείων φόρων τοὺς Ἰω. Ζάρκον, Α. Κουμουνδοῦρον, Γ. Τσιγκουράκον, Χ. Τσαλαμιδᾶν καὶ Α. Μάντσαρην.

Παρακαλέσαντος δὲ τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ περὶ τῆς ταχείας τοῦ ἀνωτέρω νομοσχεδίου συζητήσεως ὡς λίαν κατεπείγοντος, παρετήρησεν ὁ πρόεδρος, ὅτι, διὰ νὰ δυνηθῇ ἡ ἐπιτροπὴ νὰ ἐργασθῇ ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως, ἀπαιτεῖται ν' ἀναβληθῇ ἢ διὰ τὴν αὔριον προσδιορισθεῖσα ἀνάπτυξις τοῦ βουλευτοῦ Παρνασσίδος. Προτείναντος δέ τινος ν' ἀναβληθῇ αὕτη μέχρι τῆς ἐντελοῦς ἐπιψηφίσεως τοῦ νομοσχεδίου, τοῦ ὁποίου ἡ συζήτησις θεωρεῖται κατεπείγουσα, καὶ συμφωνήσαντος μετὰ τῆς γνώμης ταύτης, ἂν καὶ ἡ Βουλὴ παρεδέχθη, καὶ τοῦ τὴν πρότασιν παρουσιάσαντος βουλευτοῦ, ἀνήγγειλεν ὁ πρόεδρος ὡς ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ περὶ καθυστερούντων νομοσχεδίου.

Οὕτω δ' ἀνεγνώσθη τὸ 2 ἄρθρον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου λαβὼν τὸν λόγον ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργός, ἐζήτησε νὰ ἀπαλειφθῇ ἀπὸ τὸ 2 ἐδάφιον ἡ λέξις «ἀριμοδίους» καθ' ὅσον πᾶς εἰσπράκτωρ εἶναι ἀριμόδιος, καὶ νὰ τεθῇ μετὰ τὴν λέξιν «εἰσπράκτορος» «ἢ ὑπ' ἄλλου τινὸς ὑπαλλήλου.»

Ἡ δὲ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεχώρησε δι' ἀναστάσεως τὴν ἀνωτέρω μεταβολήν.

Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι, ἐπειδὴ κατὰ τὴν πολιτικὴν δικονομίαν αἱ ἐπιδόσεις ἐγγράφων γίνονται ἐνώπιον δύω μαρτύρων, ὅταν τὸ ἄτομον, εἰς ὃ πρόκειται νὰ ἐπιδοθῇ τὸ ἔγγραφον, ἦναι ἀπὸν, θεωρεῖ ἀναγκαῖον πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ ὀφειλέτου νὰ προστεθῇ καὶ ἐνταῦθα ἡ διάταξις αὕτη.

Πρὸς τοῦτον δ' ἀντιπαρετήρησεν ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργός, ὅτι ἡ διάταξις αὕτη δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐνεργηθῇ, ὅταν τὸ ἔγγραφον πρόκειται νὰ ἐπιδοθῇ εἰς ποιμένα, μὴ ἔχοντα κατοικίαν καὶ μακρὰν τῶν χωρίων καὶ πόλεων πλανώμενον.

Παρατηρήσαντος δέ τινος, ὅτι καθ' ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ποιμένας τοὺς παραχειμάζοντας μακρὰν τῆς σταθερᾶς διαμονῆς των, ὁ δήμαρχος ἐπιστρέφων εἰς τὸν ταμίαν τὸν κατάλογον, πρέπει νὰ κοινοποιῇ αὐτῷ καὶ τὴν ἐπαρχίαν, εἰς ἣν οἱ ποιμένες οὗτοι μετέβησαν· ἡ τε Βουλὴ καὶ ὁ ὑπουργὸς συνεφώνησαν νὰ σημειωθῇ

ἐν τοῖς πρακτικοῖς ἡ παρατήρησις αὕτη. Μετὰ ταῦτα ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον ὡς ἐτροποποιήθη, ἔχον οὕτως·

«Ἄρθρ. 2. Οἱ ὀφειλέται ἐξ εἰσπράξεως ἢ διαχειρίσεως χρημάτων, καρπῶν καὶ ἄλλων οἱωνδήποτε πραγμάτων τοῦ δημοσίου, καθὼς καὶ οἱ δι' ὁμολογιῶν, πρακτικῶν δημοπρασίας καὶ ἄλλων τίτλων ἢ ἀποδεικτικῶν ἐγγράφων χρεωστοῦντες εἰς τὸ δημόσιον, προσκαλοῦνται ἐγγράφως ἰδία ἕκαστοι· οἱ μὲν εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν ὑπαγόμενοι, ἅμα γνωσθῇ τὸ ἔλλειμμα, οἱ δὲ εἰς τὴν δευτέραν, εὐθὺς μετὰ τὴν λῆξιν τῆς προθεσμίας τοῦ χρέους των, ἵνα ἀποτίσωσιν αὐτό.

Ἡ πρόσκλησις ἐπιδίδεται ὑπὸ τοῦ εἰσπράκτορος ἢ ἄλλου τινὸς ταμιακοῦ ὑπαλλήλου εἰς τὸν ὀφειλέτην αὐτὸν· ἐὰν δὲ οὗτος ἦναι ἀπών, ἐπιδίδεται εἰς τοὺς ἐν τῇ αὐτῇ οἰκίᾳ συνοικοῦντας συγγενεῖς ἢ ὑπηρέτας, ἢ ἄλλους συνοίκους αὐτοῦ.

Ὁ δὲ παραλαμβάνων τὴν πρόσκλησιν ὑπογράφεται εἰς τὸ ἐπιδοτήριον τοῦ εἰσπράκτορος. Ἐὰν οὐδεὶς εὑρεθῇ ἐν τῇ οἰκίᾳ ἢ οἱ ἐν αὐτῇ ἐνοικοῦντες δὲν δύνανται ἢ δὲν θέλουν νὰ παραλάβωσι τὴν πρόσκλησιν, τοιχοκολλᾶται αὕτη ἐπὶ παρουσίᾳ ἑνὸς ἢ δύω μαρτύρων εἰς τὴν θύραν τοῦ δωματίου ἢ τῆς οἰκίας τοῦ ὀφειλέτου. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τὸ ἐπιδοτήριον ὑπογράφεται ὑπὸ τοῦ συμπαραληφθέντος μάρτυρος ἢ μαρτύρων. Ἐὰν ὁ ὀφειλέτης ἦναι ἀπὼν ἐκ τοῦ τόπου τῆς κατοικίας του, ἔχῃ δὲ ἐν αὐτῇ πληρεξούσιον, ἡ πρόσκλησις δύναται νὰ ἐπιδοθῇ καὶ εἰς αὐτόν, κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον.

Ἐὰν δ' ἀγνοῆται ὁ τόπος, ὅπου διαμένει ὁ ὀφειλέτης, ἡ πρόσκλησις ἐπιδίδεται εἰς τὸν δήμαρχον τῆς τελευταίας γνωστῆς κατοικίας του.»

Ἀναγνωσθέντος εἶτα τοῦ ἄρθρου 3 μετὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς, ἐχούσης οὕτω·

«Συντάττει πρᾶξιν περὶ τούτου ἐνώπιον δύω μαρτύρων.

»Νὰ προστεθῇ δ' ἐν τέλει «διορίζει φύλακα τῶν ἀπογραφέντων, ἐὰν ὁ ὀφειλέτης δὲν παρουσιάσῃ ἀξιόχρεων ἐγγυητήν, »ἀλληλεγγύως ὑπόχρεων.»

Παρετήρησέ τις, ὅτι ἐν ᾧ ἡ ἀνωτέρω γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς φαίνεται χορηγοῦσα εὐκολίαν τινὰ εἰς τὸν ὀφειλέτην, πραγματοποιουμένη θέλει προξενήσει πλειοτέραν βλάβην, διότι αὐξάνεται ὁ ἀριθμὸς τῶν ὀφειλετῶν. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου φρονεῖ ὅτι ἀποβαίνει ἀδύνατος ἡ πραγματοποίησις τῆς ἀνωτέρω διατάξεως, διότι, ἐν ᾧ ἔχομεν ἀνάγκην καὶ ἐκτιμητοῦ, πρέπει

νὰ ὁρίσωμεν καὶ τὸν τρόπον, καθ' ὃν θέλει δίδεσθαι ἡ ἐγγύησις. Διὰ ταῦτα ὑποστηρίζων τὸ νομοσχέδιον ὡς ἔχει, ζητεῖ τὴν ἀπόρριψιν τῆς γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἀντεῖπεν ὁ εἰσηγητής, ὅτι οὐδόλως ἐπείσθη ἐκ τῶν παρατηρήσεων τοῦ προαγορεύσαντος. Μέχρι τοῦδε τ' ἀπογραφόμενα πράγματα τοῦ ὀφειλέτου ἐτηροῦντο μὲν, ἀλλὰ μέχρι τῆς ἐκποιήσεως αὐτῶν ἀπώλλυντο, καὶ οὔτε τὸ δημόσιον εἰσέπραττε τὸ καθυστερούμενον χρέος καὶ ὁ ὀφειλέτης ἐστερεῖτο μάτην τῆς περιουσίας του. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου διὰ τῆς τηρήσεως τῶν πραγμάτων αὐτῶν ἐπιβαρύνομεν τὸν δυστυχῆ ὀφειλέτην καὶ μὲ τὴν δαπάνην τοῦ φύλακος, ἥτις πολλάκις δύναται νὰ ἦναι ἀνωτέρα καὶ τοῦ χρέους αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον πιθανὸν νὰ μὴν ὑπερβαίνῃ τὰς δέκα δραχμάς. Πρὸς ἀπορυγὴν λοιπὸν τῶν τοιούτων ἀτοπημάτων ἡ ἐπιτροπὴ προσέθηκε τὴν περὶ ἐγγυήσεως διάταξιν. Ἀλλ ἐπειδὴ ἐρωτᾷ ὁ προαγορεύσας τίς ὁ ἐκτιμᾶσων τὴν ἐγγύησιν, καὶ ὑποπτεύεται μὴ αὐξήσωμεν οὕτω τὸν ἀριθμὸν τῶν ὀφειλετῶν, ἀπαντᾷ, ὅτι δυνάμεθα ν' ἀναθέσωμεν τὴν ἐκτίμησιν εἰς τὸν εἰσπράκτορα, καθιστῶντες αὐτὸν ὑπεύθυνον διὰ τὴν ἀκριβῆ καὶ εἰλικρινῆ ἐκτίμησιν. Ἀφ' οὗ δ' εὕρομεν οὕτω τὸ ζητούμενον τοῦ ἐκτιμητοῦ πρόσωπον, ὡς πρὸς τὴν ἄλλην τοῦ προαγορεύσαντος ὑπόνοιαν γνωρίζομεν ἐκ τῆς πείρας αὐτῆς, ὅτι πολλοὶ συγγενεῖς ἢ φίλοι τοῦ ὀφειλέτου, ἐπιθυμοῦντες νὰ σώσωσι τὸν φίλον ἢ συγγενῆ των, προθύμως χορηγοῦσι ἐγγύησιν, ἕτοιμοι καὶ νὰ πληρώσωσιν ἀντ' αὐτοῦ· ὥστε οὐδένα πρέπει νὰ ἔχωμεν φόβον μὴ πολλαπλασιασθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν ὀφειλετῶν, μολονότι τὸ δημόσιον οὐδόλως κατὰ τοῦτο ἐνδιαφέρεται. Ὑποστηρίζων διὰ ταῦτα τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, πιστεύει ὅτι καὶ ἡ Βουλὴ θέλει παραδεχθῇ αὐτὴν ὡς συμφέρουσαν.

Ἀντικρούων δὲ τὸν προαγορεύσαντα ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ἐξέθηκεν, ὅτι ἐντελὲς σύστημα εἶναι τὸ ὀλιγώτερον ὑπουργὸς, ἐξέθηκεν, ὅτι ἐντελὲς σύστημα εἶναι τὸ ὀλιγώτερον δαπανηρόν, καθότι εἶναι ἄδικον νὰ ἐπιβαρύνωμεν δι' ἐξόδων μικροὺς μάλιστα ὀφειλέτας, οἵτινες ἐξ ἀνάγκης καὶ ἐξ ἀνεχείας πραγματικῆς καθυστεροῦσι τὴν ὀφειλήν των· ἀλλ' ὀφείλομεν νὰ προσέξωμεν μή, ζητοῦντες ν' ἀπορύγωμεν μίαν δαπάνην, ὑποβάλωμεν τὸν ὀφειλέτην εἰς περιστάσεις δυσκολωτέρας. Δὲν ἀγνοοῦμεν ὅτι αἱ μεγαλείτεραι κατὰ τῶν ὀφειλετῶν καταπιέσεις προέρχονται ἀπὸ τὸ ἀπόλυτον τῶν εἰσπρακτόρων, καὶ σήμερον ἀντὶ νὰ περιστείλωμεν τὸ ἀπόλυτον τοῦτο, καθιστῶμεν διὰ τῆς ἐν τῇ ἐκθέσει διατάξεως τὸν εἰσπράκτορα ἐκτιμητὴν τῆς

περιουσίας τοῦ ὀφειλέτου. Ὁ εἰσπράτωρ λοιπὸν, κατὰ λόγον τῶν ὑπὲρ ἢ κατὰ τοῦ ὀφειλέτου αἰσθημάτων αὐτοῦ, θέλει ἐνεργεῖ τὴν ἐκτίμησιν πρὸς βλάβην ἢ συμφέρον τοῦ ὀφειλέτου. Ἐκτὸς δὲ τούτου ἀνοίγομεν εἰς αὐτὸν καὶ στάδιον δωροδοκίας.

Νομίζει δὲ πρὸς τούτοις ὅτι αἱ παρατηρήσεις τοῦ κατὰ πρῶτον ἀγορεύσαντος εἰσὶν ἀρκούντως σπουδαῖαι, διότι λέγοντες ἐκτίμησιν, ἐννοοῦμεν πρᾶξιν ἐπίσημον, συντασσομένην ἐνώπιον συμβολαιογράφου, ὥστε, παραδεχόμενοι τὴν πρότασιν τοῦ προαγορεύσαντος, θέλομεν ἐπιβάλει εἰς τὸν εἰσπράκτορα καὶ καθήκοντα συμβολαιογραφικά.

Πρὸς ἀποφυγὴν λοιπὸν τοιούτων ἀτοπημάτων καὶ πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἐκ τῆς φυλάξεως ἐξόδων, θέλων συγχρόνως νὰ συμβιβάσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς μετὰ τοῦ νομοσχεδίου, θεωρεῖ συμφερώτερον νὰ ἐμπιστεύηται ἡ τήρησις τῶν ἀπογραφέντων εἰς αὐτὸν τὸν ἴδιον ὀφειλέτην, ὅστις ὡς μεσεγγυοῦχος ὑπόκειται καὶ εἰς ποινὰς, ὅταν ἡ ἀξία αὐτῶν δὲν ὑπερβαίνῃ τὰς δραχμὰς 50.

Ἀπήντησεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι εὐχαριστῶν τὸν ὑπουργὸν διὰ τὴν πρότασίν του, ἱκανοποιοῦσαν καὶ τὴν ἐπιτροπὴν, ἥτις σκοπὸν μόναν εἶχε ν' ἀποφύγῃ τὴν ἐπέμβασιν τοῦ εἰσπράκτορος, παρακαλεῖ μόνον αὐτὸν, ἵνα ἐπιεικῶς φερόμενος πρὸς τοὺς μικροὺς ὀφειλέτας, εἰς βοήθειαν τῶν ὁποίων πρόκειται νὰ ἔλθωμεν σήμερον, ἀναβιβάσῃ τὴν ἀξίαν τοῦ ὅρου ἀντὶ 50 εἰς 100 δραχμὰς, ἀφ' οὗ μάλιστα ὁ ὀφειλέτης ὑποκείμενος εἰς αὐστηροτάτας ποινὰς, δὲν φοβούμεθα νὰ ὑφαιρέσῃ τοσοῦτον μικρᾶς ἀξίας πράγματα, τῶν ὁποίων τὴν τήρησιν ἐνεπιστεύθημεν εἰς αὐτόν.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι δὲν παραδέχεται τὴν προτεινομένην αὔξησιν, διότι θεωρεῖ ἀρκετὰς τὰς εἰς τὸν ὀφειλέτην χορηγουμένας εὐκολίας, μετὰ τὴν κατάργησιν μάλιστα τῶν ποινητόρων. Ἀφ' οὗ δ' ἐφαρμοσθῇ ἐπί τινα χρόνον ὁ παρὼν νόμος, ἄλλος ὑπουργὸς δύναται ἀκολούθως νὰ προβῇ εἰς πλειοτέρας μεταβολὰς, καθ' ὅσον μάλιστα δὲν πρέπει διὰ συνεχῶν νεωτερισμῶν νὰ προσβάλλωμεν καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου.

Κλεισθείσης ἐνταῦθα τῆς συζητήσεως, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως, ἀντὶ τοῦ νομοσχεδίου καὶ τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς, τὴν ἀνωτέρω γνώμην τοῦ ὑπουργοῦ, μεταβληθεισῶν, κατὰ τὴν ἔκθεσιν, μόνων τῶν λέξεων «ἑνὸς μάρτυρος» εἰς «δύω μαρτύρων.» Ἔχει δ' οὕτως·

«Ἐὰν δὲ ὁ δημοτικὸς ὑπάλληλος ἀρνηθῇ ἢ ἀναβάλῃ τὴν σύμπραξιν, ὁ εἰσπράκτωρ συντάττει πρᾶξιν περὶ τούτου ἐνώπιον δύω μαρτύρων, προχωρεῖ μόνος εἰς τὴν σύνταξιν τῆς ἀπογραφῆς καὶ στοῦ καταλόγου, καὶ διορίζει φύλακα τῶν ἀπογραφέντων πραγμάτων, ἐὰν τὸ ποσὸν τῆς ὀφειλῆς ὑπερβαίνῃ τὰς 50 δρ. ἀλλ' ἐὰν τὸ ποσὸν τῆς ὀφειλῆς δὲν ὑπερβαίνῃ τὸ ποσὸν τῶν 50 δραχ., ὁ εἰσπράκτωρ ἐμπιστεύεται τὴν φύλαξιν τῶν ἀπογραφέντων εἰς τὸν ἴδιον ὀφειλέτην, ὑποκείμενον εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 171 τοῦ ποινικοῦ νόμου.

Ἐρωτήσαντος δέ τινος ἐὰν τὰ πρὸς κατάσχεσιν πράγματα θέλουν εἶσθαι ἀξίας ἴσης πρὸς τὴν ὀφειλὴν, διεσάφησεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι, κατὰ τοὺς κειμένους νόμους, κατάσχεται πάντοτε ποσὸν ἀνάλογον πρὸς τὸ χρέος, καὶ ἑπομένως ἡ αὐτὴ ἀρχὴ θέλει ἰσχύει καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου.

Ἐζήτησεν ἄλλος μετὰ ταῦτα ἀντὶ τῆς λέξεως *μόνος* νὰ τεθῶσιν αἱ λέξεις *μετ' αὐτῶν*, διὰ νὰ μὴν ὑποτεθῇ ὅτι ὁ εἰσπράκτωρ δύναται ἄνευ μαρτύρων νὰ προβῇ εἰς τὴν σύνταξιν τῆς ἀπογραφῆς.

Κιπόντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι θεωρεῖ δύσκολον νὰ παρακολουθῶσιν οἱ δύω οὗτοι μάρτυρες παντοῦ τὸν εἰσπράκτορα, καὶ ὅτι οὗτοι θέλουν ἔχει πάντοτε συμπαθείας ὑπὲρ τοῦ συνδημότου των· ἀπήντησεν ὁ προαγορεύσας, ὅτι, ἀφ' οὗ ὑπεβάλαμεν εἰς τόσον αὐστηρὰς ποινὰς τὸν ὀφειλέτην ὡς μεσεγγυοῦχον, ἐμπιστευόμενοι ἤδη τὴν σύνταξιν τῆς ἀπογραφῆς εἰς μόνον τὸν εἰσπράκτορα ἄνευ μαρτύρων, γινόμεθα παραίτιοι τοῦ νὰ σταλῶσι πλεῖστοι ὀφειλέται εἰς τὰς φυλακὰς, διότι πιθανὸν ὁ εἰσπράκτωρ νὰ σημειώσῃ ἐν τῇ ἀπογραφῇ πράγματα ἀνύπαρκτα καὶ ἀκολούθως νὰ θεωρηθῇ ὁ ὀφειλέτης ὡς ὑποκλέψας αὐτά.

Ἐὰν δὲ τὸ μέρος, ὅπου πρόκειται νὰ γενῇ ἡ ἀπογραφὴ, ἦναι μακρὰν τοῦ χωρίου, ὁ ὀφειλέτης, ὡς ἔχων συμφέρον, θέλει φροντίζει νὰ προσλαμβάνῃ δύω μάρτυρας ἐκ τοῦ πλησιεστέρου.

Εἰπόντος δέ τινος, ὅτι, ἐπειδὴ γίνεται λόγος ἐν τῷ νομοσχεδίῳ περὶ ἀρνήσεως τῶν δημοτικῶν ὑπαλλήλων, παρατηρεῖ, ὅτι δὲν ἔχομεν μέχρι τοῦδε παράδειγμα τοιαύτης ἀρνήσεως ἐκ μέρους τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν· ἐπέμενεν ἄλλος, ὅτι οἱ ζητούμενοι οὗτοι μάρτυρες, προκειμένου νὰ κατασχεθῶσι πράγματα τῶν συνδημοτῶν των, δὲν θέλουν προσέρχεσθαι μετὰ πολλῆς προθυμίας. Διὰ νὰ ὑποχρεώσωμεν λοιπὸν αὐτοὺς, ὀφείλομεν νὰ ἐπιβάλωμεν καὶ ποινὰς εἰς τοὺς ἀρνουμένους, τὸ ὁποῖον δὲν δυνάμεθα νὰ πράξωμεν, οὔτε δυνάμεθα νὰ ὑποχρεώσωμεν ἕνα πολίτην νὰ παρουσιασθῇ ὡς μάρτυς ἐναντίον τῆς θελήσεώς του.

Ἐξέφρασεν ἕτερος, ὅτι τὸ προτεινόμενον μέτρον τῆς παρουσίας

δύω μαρτύρων ἀφορᾷ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ φορολογουμένου ἐπέναντι τοῦ καταδιώκοντος αὐτόν, ὁ δὲ προαγορεύσας ἀντέκρουσε τὴν πρότασιν ταύτην ὡς ἀπραγματοποίητον. Ἀλλὰ πῶς δυνάμεθα νὰ ἐμπιστευθῶμεν εἰς τοὺς λόγους ἑνὸς εἰσπράκτορος, ὅστις ἐκ προθέσεως κατὰ τοῦ φορολογουμένου, δύναται νὰ συντάξῃ ψευδῆ ἀπογραφήν; Οἱ συνδημόται τοῦ ὀφειλέτου θέλουν μάλιστα προθύμως προσφέρεσθαι, γνωρίζοντες ὅτι ἡ παρουσία των ἐξασφαλίζει τὰ συμφέροντα τοῦ φίλου καὶ συγγενοῦς των, καὶ οὔτ' ἔχομεν παράδειγμα, ὅτι προσκληθεὶς τις ὡς μάρτυς, ἠρνήθη τὴν συνδρομήν του, ἂν καὶ καθ' ἑκάστην λαμβάνουσι χώραν τοιαῦται περιστάσεις.

Ὑποστηρίζει λοιπὸν ὡς ἄφευκτον τὴν παρουσίαν τῶν δύω μαρτύρων, καθ' ὅσον μάλιστα δὲν πρόκειται ἁπλῶς νὰ προφυλάξωμεν τὴν περιουσίαν τοῦ ὀφειλέτου, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν προσωπικήν του ἐλευθερίαν, ἥτις δύναται νὰ διακινδυνεύσῃ ἕνεκα μιᾶς ψευδοῦς ἀπογραφῆς.

Παρετήρησεν ὁ ὑπουργός, ὅτι θέλοντες νὰ προφυλάξωμεν τὴν περιουσίαν καὶ τὴν ἀτομικὴν τοῦ πολίτου ἐλευθερίαν, ὀφείλομεν νὰ παραδεχώμεθα διατάξεις ἐφικτάς. Τὸ νομοσχέδιον ἀπευθύνεται ἀμέσως εἰς τὰς δημοτικὰς ἀρχὰς ὡς τὰς ἁρμοδιωτέρας, καὶ οὐδὲν χορηγεῖ εἰς τὸν εἰσπράκτορα δικαίωμα, ὅταν αἱ ἀρχαὶ αὗται, κατὰ τὴν διαβεβαίωσιν μάλιστα τοῦ βουλευτοῦ Μαντινείας, χορηγῶσι τὴν συνδρομήν των. Ἐν περιπτώσει δὲ τοιαύτῃ οὐδεμία παρουσιάζεται ἀνάγκη τῶν εἰσπρακτόρων, εἰς τοὺς ὁποίους οὐδ' ἡμεῖς ἔχομεν πολλὴν ἐμπιστοσύνην. Ἐὰν ὅμως παραδεχθῶμεν τὴν παρουσίαν τῶν μαρτύρων, ἐν περιπτώσει ἀρνήσεως ἐκ μέρους αὐτῶν εἰς δύω θέλομεν ὑποπέσει ἄτοπα, ἢ νὰ τιμωρήσωμεν πλῆθος πολιτῶν κατὰ τὸν ποινικὸν νόμον, ἢ ἄλλως, ν' ἀφήσωμεν αὐτοὺς ἀτιμωρήτους, τὸ ὁποῖον οὐδόλως συμφέρει εἰς τὴν κοινωνίαν. Ἐπειδὴ δὲ σπανίως ἴσως θέλει παρουσιάζεσθαι περίστασις τοιαύτη, νομίζει ὅτι προτιμότερον εἶναι ν' ἀφήσωμεν ὡς ἔχει τὸ νομοσχέδιον.

Ἐπήνεγκεν ἄλλος, ὅτι μηδόλως ἀμφισβητῶν τὴν ὑπό τινος τῶν προαγορευσάντων ἐκτεθεῖσαν ὑπὲρ τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν ἰδέαν, παρατηρεῖ μόνον, ὅτι οἱ ὀφειλέται τοῦ δημοσίου εἰσὶ πολλοί, καὶ ἂν ὁ δήμαρχος θελήσῃ νὰ χορηγήσῃ τὴν σύμπραξίν του δι' ὅλας τὰς ἀπογραφάς, θέλει βιασθῆ νὰ παραιτηθῇ τῆς κυρίας αὐτοῦ ἐργασίας. Ἑπομένως ἐξ ἀνάγκης θέλει ἀρνηθῆ πολλάκις τὴν σύμπραξίν του, καὶ διὰ τοῦτο θεωρεῖ ἀναγκαίαν τὴν περὶ τῶν μαρτύρων διάταξιν. Ἐπειδὴ ὅμως θεωρεῖ δύσκολον νὰ παρακολουθῶσι παντοῦ τὸν εἰσπράκτορα δύω δημόται ὡς μάρτυρες, καὶ ἐπειδὴ ὁ εἰσπράκτωρ παρακολουθεῖται πάντοτε ὑπὸ ὁπλοφόρων, πρὸς εὐκολίαν θεωρεῖ καλὸν οἱ προτεινόμενοι οὗτοι μάρτυρες νὰ μὴν ἦναι ἀποκλειστικῶς δημόται, ἀλλ' οἱ τυχόντες, ὥστε νὰ χρησιμεύωσιν ὡς τοιοῦτοι ἐν ἀνάγκῃ καὶ οἱ παρακολουθοῦντες τὸν εἰσπράκτορα ὁπλοφόροι.

Προσέθηκεν ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργός, ὅτι, κατὰ τὸ μὴ ἐπιψηφισθὲν εἰσέτι 7ον ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου, ἐπιβάλλονται ποιναὶ εἰς τὸν ἀρνούμενον τὴν σύμπραξίν του δημοτικὸν ὑπάλληλον, καὶ ἑπομένως πιστεύει ὅτι καὶ διὰ τοῦτο σπανίως θέλουν ἐνεργεῖ ἀπ' εὐθείας οἱ εἰσπράκτορες. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τοὺς περὶ εἰκονικότητος φόβους τῶν προαγορευσάντων, παρατηρεῖ, ὅτι ὅσον καὶ ἂν καταστήσωμεν αὐστηρὸν τὸν νόμον, ἄνευ ἐπιβλέψεως δὲν θέλομεν δυνηθῆ ν' ἀποφύγωμεν δυστυχῶς τοιαύτας εἰκονικότητας.

Παρετήρησε τελευταῖον ἕτερος, ὅτι, κατὰ τὰς διατάξεις τῆς νομοθεσίας ἡμῶν, ὁσάκις δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εὑρεθῶσι μάρτυρες, ἡ κατασκοπεία γίνεται καὶ ἄνευ μαρτύρων. Καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου λοιπὸν πρέπει νὰ γίνηται ἡ σύνταξις παρόντων δύω μαρτύρων· ἀνεφίκτου δὲ τούτου ὄντος, ἐνώπιον ἑνός.

Συμφωνήσαντος δὲ καὶ τοῦ ὑπουργοῦ μετὰ τῆς ἀνωτέρω γνώμης, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ ἄρθρον 3 ὡς ἐτροποποιήθη, ἔχον οὕτως·

«Ἄρθρ. 3. Ἐὰν οἱ φορολογούμενοι καὶ οἱ ἄλλοι ὀφειλέται τοῦ δημοσίου δὲν πληρώσωσιν ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῶν ἐν τοῖς ἀνωτέρω ἄρθροις διαλαμβανομένων προσκλήσεων, ὁ εἰσπράκτωρ συντάττει τῇ συμπράξει τοῦ δημοτικοῦ ὑπαλλήλου ἀπογραφὴν τῶν κινητῶν καὶ κατάλογον τῶν ἀκινήτων πραγμάτων τῶν «καθυστερούντων φορολογουμένων καὶ τῶν ἄλλων ὀφειλετῶν τοῦ δημοσίου, καὶ διαβιβάζει τὰ ἔγγραφα ταῦτα ἄνευ ἀναβολῆς εἰς τὸν ἁρμόδιον ταμίαν. Ἐὰν δὲ ὁ δημοτικὸς ὑπάλληλος ἀρνηθῇ ἢ ἀναβάλῃ τὴν σύμπραξίν του, ὁ εἰσπράκτωρ συντάττει πρᾶξιν περὶ τούτου ἐνώπιον δύω μαρτύρων καὶ προχωρεῖ μετ' αὐτῶν εἰς τὴν σύνταξιν τῆς ἀπογραφῆς καὶ τοῦ καταλόγου· ἀνεφίκτου δὲ ὄντος τούτου, μεθ' ἑνὸς μόνου μάρτυρος. Διορίζει προσέτι φύλακα τῶν ἀπογραφέντων πραγμάτων, ἐὰν τὸ ποσὸν τῆς ὀφειλῆς ὑπερβαίνῃ τὰς 50 δραχμάς· ἀλλ' ἐὰν τὸ ποσὸν τῆς ὀφειλῆς δὲν ὑπερβαίνῃ τὰς 50 δραχμάς, ὁ εἰσπράκτωρ ἐμπιστεύεται τὴν φύλαξιν τῶν ἀπογραφέντων πραγμάτων εἰς τὸν ἴδιον ὀφειλέτην, ὑποκείμενον εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 171 τοῦ ποινικοῦ νόμου.

Ἀναγνωσθέντος ἔπειτα τοῦ 4 ἄρθρου καὶ τῆς ἐπ' αὐτοῦ προσθήκης τῆς ἐπιτροπῆς, ἐχούσης μετὰ τὴν λέξιν « καθυστερούντων » ὡς ἑρεξῆς· «καὶ ἰδίως τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ἀπὸ 7 Φεβρουαρίου 1855 περὶ καταδιώξεως νόμου· » ὁ μὲν ὑπουργὸς παρετήρησεν, ὅτι ἡ προσθήκη τῆς ἐπιτροπῆς πλεοναζει, ὁ δὲ εἰσηγητὴς δὲν ἐπέμεινε λέγων, ὅτι ἀφ' ἑαυτῆς ἐννοεῖται.

Ἀναγνώσθη οὕτω τὸ δεύτερον μέρος τῆς τροπολογίας, τιθέμενον εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου ὡς ἀκολούθως·

«Ὁ πλειστηριασμὸς τῶν κινητῶν πραγμάτων ἐνεργεῖται εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ οἰκείου δήμου καὶ οὐχὶ μεγαλειτέρας ἀξίας τῆς τοῦ διπλασίου ὀφειλῆς. »

Ταύτην ἀντικρούων, παρετήρησεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι ἂν δεχθῶμεν νὰ γίνηται ὁ πλειστηριασμὸς ἐν τῇ πρωτευούσῃ τοῦ δήμου, ἡ ἐκ τοῦ συναγωνισμοῦ ὠφέλεια θέλει ἐκλείψει. Εἶναι δὲ πιθανόν, συνεννοούμενοι οἱ εἰσπράκτορες μετὰ τῶν δημοτικῶν ὑπαλλήλων, νὰ κατορθόνωσιν ἐπ' ἐλαχίστῃ προσφορᾷ τὴν ἐπ' ὀνόματι αὐτῶν κατακύρωσιν τῶν πραγμάτων. Ἄλλως τε, ἂν ἡ πρωτεύουσα τοῦ δήμου συμπέσῃ νὰ μὴν ἦναι ἡ τῆς ἐπαρχίας πρωτεύουσα, ἀποκλείεται τότε ὁ ἔπαρχος καὶ καταπίπτει πᾶσα ἡ ἰσχὺς τοῦ περὶ καταδιώξεως νόμου.

Ἀντεῖπεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι ἂν ὁ πλειστηριασμὸς ἐνεργῆται ἐν τῇ πρωτευούσῃ τῆς ἐπαρχίας, ἐν ᾧ ἀφ' ἑνὸς δὲν θέλουσιν (ὡς ἀπεδείχθη ἐκ πείρας) παρουσιάζεσθαι πλειοδόται ὑπὲρ τοῦ ὀφειλέτου, θέλει συγχρόνως ὑποβάλλεσθαι αὐτὸς καὶ εἰς τὰ ἔξοδα τῆς μεταφορᾶς. Δὲν παραδέχεται δὲ τὴν ἰδέαν ὅτι δὲν πρέπει νὰ μεταβάλωμεν τὸν νόμον, ἀντικαθιστῶντες εἰς τὴν δημοπρασίαν τὸν δήμαρχον ἀντὶ τοῦ ἐπάρχου, διότι, ἀφ' οὗ γίνεται τοῦτο πρὸς ὄφελος τοῦ φορολογουμένου, δὲν βλέπει ἰσχυρὸν τὸ αἴτιον τοῦ κωλύματος.

Ἐπιμένοντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ, ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι, κατὰ τὴν πολιτικὴν δικονομίαν, ὁ πλειστηριασμὸς τῶν κινητῶν καὶ ἀκινήτων πραγμάτων ἐνεργεῖται εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ οἰκείου δήμου, καὶ δὲν βλέπει διὰ τί νὰ μὴ παραδεχθῶμεν τὴν αὐτὴν καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀρχήν. Ἐν ᾧ δὲ ὁσημέραι θέλουν γίνεσθαι κατασχέσεις, πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ μεταφέρωμεν πᾶσαν στιγμὴν τὰ πράγματα τῶν ὀφειλετῶν εἰς τὴν τῆς ἐπαρχίας πρωτεύουσαν; Πρέπει λοιπὸν νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι μόνον ὁσάκις θέλει ὁ ὀφειλέτης, δύναται νὰ ἐνεργῆται ὁ πλειστηριασμὸς καὶ εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς ἐπαρχίας. Ἐπὶ τούτῳ δὲ προτείνει τὴν ἑρεξῆς τροπολογίαν·

« Ὁ πλειστηριασμὸς τῶν κινητῶν πραγμάτων ἐνεργεῖται εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ δήμου, ἐν ᾗ ταῦτα κεῖνται, ἐκτὸς ἂν ὁ ὀφειλέτης θέλει ζητήσει καὶ τὴν εἰς ἄλλο μέρος τῆς ἐπαρχίας ἐκπλειστηρίασιν. »

Ἀπήντησεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι δὲν δύναται νὰ θεωρήτῃ ἀληθῆ τὴν δημοπρασίαν, ὅταν γίνηται αὐτὴ ἐν τῇ πρωτευούσῃ τοῦ δήμου. Διὰ τοῦτο δέχεται μὲν τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, ὁσάκις τὸ ποσὸν ὑπερβαίνει τὰς 75 δραχμὰς, πέραν ὅμως τοῦ ποσοῦ τούτου πρὸς ὄφελος τῶν φορολογουμένων ἐπιμένει νὰ γίνηται ὁ πλειστηριασμὸς ἐν τῇ πρωτευούσῃ τῆς ἐπαρχίας. Τέλος δὲ παρατηρεῖ, ὅτι ἐμβαίνοντες εἰς σύστημα νεωτερισμῶν, πρέπει νὰ ζητήσωμεν τὸ συνοπτικῶς καλὸν μόνον, ἵνα μὴ ἀποτυγχάντες τοῦ νέου συστήματος, ἐπανέλθωμεν βαθμηδὸν εἰς τὰ ἐκ τῶν πρωτητόρων καλά.

Τέλος μετά τινα ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου περιστραφεῖσαν συζήτησιν, ὁ πρόεδρος ἀνέπτυξεν ὅτι δύω τινὲς ὑπάρχουσι τροπολογίαι· α) ἡ μικρὸν ἀνωτέρω προταθεῖσα ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ Καρυστίας, μεθ' ἧς συνεχωνεύθη καὶ ἡ τῆς ἐπιτροπῆς γνώμη, καὶ β') ἡ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἔχουσα οὕτως·

« Ὁ πλειστηριασμὸς τῶν κινητῶν πραγμάτων ἐνεργεῖται εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ οἰκείου δήμου, ὁσάκις τὸ ποσὸν τῆς ὀφειλῆς δὲν ὑπερβαίνει τὰς δραχμὰς ἑβδομήκοντα πέντε. »

Προκειμένου δὲ νὰ ψηφοφορηθῇ ἡ πρώτη τῶν τροπολογιῶν, ἐγένετο ἐπ' αὐτῆς αἰτήσει δέκα βουλευτῶν, ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Ἰω. Ζάρκον καὶ Κ. Δημητριάδην, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ὠδὲ προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν παρεδέχθη αὐτὴν διὰ ψήφων 50 πρὸς 20.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 4 ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ Καρυστίας προταθεῖσαν τροπολογίαν, Ναὶ ἢ Ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Λουκᾶς Λόντος	.	Ἀναγνώστης Γιαννουλίδης	.
Δημήτριος Ὀρεινὸς	Ο	Δημήτριος Τσόκρης	.
Ἀντώνιος Βενιζέλος	Ο	Γεώργιος Ταόαρης	Ο
Πέτρος Καμπάνης	.	Νικόλαος Ἰατρὸς	Ο
Νικόλαος Π. Καΐρης	Ν	Σκαρλάτος Σούτσος	.

Δημήτριος Καλλιφρονᾶς	. .	Πέτρος Δελιγιάννης	. .
Ἀνδρέας Μεταξᾶς	. . .	Γ. Α. Ἀντωνόπουλος	. . O
Σταῦρος Βλάχος	. . . .	Κωνσταντ. Λαμπρινόπουλος	N
Ἀνδρέας Ἴσκος	. . . .	Νικόλαος Μπούκουρας	. .
Σωτήριος Στράτος	. . . .	Π. Κολποδῖνος	. . . . N
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	. . .	Ἐμ. Ἀντίπας	. . . . O
Φίλων Φίλωνος	. . . . O	Γ. Πανοπρωτόπουλος	. . O
Ἀντώνιος Φ. Γριβᾶς	. . .	Μιχαὴλ Τριανταφυλλόπουλος	.
Νικόλαος Τσελίος	. .	Χρῆστος Ῥάγκος	. . . O
Κωνστ. Γριβογεώργης	. .	Εὐθ. Κανελλόπουλος	. . .
Δ. Π. Πετροπουλάκης	. O	Ἐμμανουὴλ Τσοῦχλος	. . N
Γεωρ. Δ. Τσιγκουράκος	. O	Νικόλαος Ματθαίου	. . .
Ἀναγνώστ. Παπαθανασίου	O	Σ. Κοπανίτσας	. . . .
Γεώργιος Κονδύλης	. . O	Ἐμμ. Μελετόπουλος	. . O
Ἐλευθέριος Καλογερᾶς	. .	Α. Κορριωτάκης	. . . .
Ἰωάννης Ἀποστολίδης	. .	Γ. Γιατράκος	. . . .
Βασίλειος Νώνης	. . . . O	Λουκᾶς Στεφάνου	. . . . O
Σταμάτιος Μήτσας	. . . O	Ἰωάννης Παπαλοκόπουλος	O
Δημήτριος Ζῶτος	. . . O	Ἰω. Ν. Ταμπακόπουλος	N
Γ. Ἰω. Γιολδάσης	. . . O	Γ. Ν. Ῥεβελιώτης	. . O
Ν. Α. Γρανίτσας	. . . .	Παναγιώτης Βάρβογλης	O
Λύσανδρος Βιλαέτης	. . N	Β. Π. Δημητρακόπουλος	. .
Σ. Χ. Στεφανόπουλος	. . N	Ἀναγνώστ. Δεδόπουλος	. O
Ἀνδρέας Αὐγερινός	. . .	Α. Μαυροειδής	. . . .
Σόλων Κρεστενίτης	. . .	Γ. Κεφάλας	. . . . N
Δημήτριος Ἀθανασίου	. .	Ἀναγνώστης Τσιάκας	. . O
Γεώργιος Διαμάντης	. .	Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος	.
Ν. Δελένδας	. . . .	Κωνστ. Ἰω. Κουρκουμέλης	N
Δ. Γαβρᾶς	. . . . N	Ἀλέξανδρος Κουμουνδοῦρος	N
Ν. Βαρβαρῆγος	. . . N	Παναγιώτης Παπατσώνης	.
Θρασύβουλος Α. Ζαΐμης	O	Ἰω. Προβιλέγιος	. . . .
Λεωνίδας Ν. Πετμεζᾶς	O	Ἰω. Ταταράκης	. . . O
Χαρίλαος Θεοχαρόπουλος	O	Σ. Βαρούσης	. . . . N
Ἠλίας Παπαδαῖος	. . O	Χ. Σουμαρίπας	. . . . N
Ἀθανάσιος Δανηλόπουλος	.	Π. Χρυσοβέργης	. . . O
Γρηγόριος Κορφιωτάκης	.	Α. Παπαδημητριάδης	. . N
Ἰωάννης Ζάρκος	. . . O	Δ. Κοκοτάκης	. . . . O
Κωνσταντῖνος Δημητριάδης	N	Ἰωάν. Ἀβροσιάδης	. . . .
Βελισάριος Νικολαΐδης	.	Ἰωάννης Εὐσταθίου	. . . .
Ἰωάν. Μπαλάφας	. . .	Γεώργιος Μαδεμοχωρίτης	O

Γεώργιος Μπάνης	. . . .	Γεωργ. Ναούτης	. . . . .
Νικόλαος Πιεράκος	. . . .	Στεμάτιος Δάρας	. . . .
Γερμανὸς Μαυρομιχάλης	. .	Μιχαὴλ Σολωμός	. . . O
Δημήτριος Πουλικάκος	. . .	Ἀν. Ῥενουάρδος	. . . . O
Γρηγόριος Πατριαρχέας	. . .	Ἰωάννης Σαγιέδος	. . . .
Π. Χριστόπουλος	. . . N	Παναγιώτης Ψάθης	. . . O
Π. Κανελλόπουλος	. . . .	Νικόλαος Ναζος	. . . . O
Νικόλαος Μοσχούλας	. . N	Ἀναγνώστης Παπατσώρης	. .
Σπ. Πήλλικας	. . . . O	Δημ. Πολυχρονόπουλος	. .
Ν. Πανουργιᾶς	. . . . . O	Κυριάκος Πανηρόπουλος	. .
Κωνσταντῖνος Βλάχος	. . O	Γεώργιος Ι. Στάϊκος	. . . .
Εὐθ. Κεχαγιᾶς	. . . . . O	Α. Κιζάνης	. . . . . O
Διδέρης Πράτσικας	. . . .	Παντολέων Κουντουριώτης	O
Π. Πατρινὸς	. . . . . O	Δημήτριος Βουδούρης	. . .
Χρ. Τσαλαμιδᾶς	. . . . N	Σταμάτιος Γ. Δοκος	. . . O
Περικλῆς Καλαμογδάρτης	.	Μ. Χουρμούζης	. . . . .
Νικόλαος Α. Χ. Ἀναργύρου	.	Καλαμάρας Τσουκαλας	. . N
Ν. Α. Μπότασης	. . . .	Γεώργιος Ριζόπουλος	. . . O
Δ. Καλλέργης	. . . . .	Εὐαγέλης Κοντογιάννης	. .
Κ Δαρειώτης	. . . . .	Αὐγερινὸς Ἀβέρωφ	. . . . O
Ἰω. Σκαβέντζος	. . . . O	Νικόλαος Β. Μπουβούρης	. .
Γ. Νικολάου	. . . . . O	Α. Μάντσαρης	. . . . O

Οὕτω δὲ θεωρηθείσης οἴκοθεν δεκτῆς τῆς ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ γενομένης τροπολογίας, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως μετὰ τῆς ἀνωτέρω τροπολογίας, τιθεμένης εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου ὡς ἀκολούθως·

«Ἄρθρ. 4. Ὁ ταμίας ἅμα λάβῃ τὰς ἀποδείξεις τῆς πρὸς τοὺς καθυστεροῦντας εἰς ἀπότισιν τοῦ χρέους γενομένης προσκλήσεως, τὴν ἀπογραφὴν τῶν κινητῶν καὶ τὸν κατάλογον τῶν ἀκινήτων πραγμάτων αὐτῶν, προβαίνει εἰς τὰ καταναγκαστικὰ μέτρα, κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τῶν νόμων καὶ διαταγμάτων περὶ καθυστερούντων. Ἐπικειμένου ὅμως κινδύνου, ὁ ταμίας σκεπτόμενος μετὰ τοῦ ἐπάρχου καὶ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, κατ' ἀπόφασιν διὰ πλειονοψηφίας σχηματιζομένην, προβαίνει εἰς τὰ καταναγκαστικὰ μέτρα καὶ ἄνευ προηγουμένης προσκλήσεως, ἀπογραφῆς τῶν κινητῶν καὶ καταλόγου τῶν ἀκινήτων πραγμάτων τοῦ ὀφειλέτου. Ὁ πλειοψηφισμὸς τῶν κινητῶν πραγμάτων ἐνεργεῖται εἰς

τὴν πρωτεύουσαν τοῦ οἰκείου δήμου, ὁσάκις τὸ ποσὸν τῆς ὀφειλῆς δὲν ὑπερβαίνει τὰς δραχμὰς ἑβδομήκοντα πέντε.»

Ἀναγνωσθὲν δὲ καὶ τὸ 5 ἄρθρον, ἐγένετο δεκτὸν δι' ἀναστάσεως, ἔχον οὕτως·

«Ἄρθρ. 5. Οἱ καθυστεροῦντες ὀφειλέται ἅπαξ προσκαλοῦνται ὑπὸ τοῦ ταμίου εἰς ἀπότισιν τοῦ χρέους αὐτῶν. Ἐὰν δὲ ἡ μετὰ τὴν πρόσκλησιν γενομένη καταδίωξις ἀποβῇ ἐπὶ ματαίῳ ἢ εἰσπραχθῇ μέρος μόνον τοῦ χρέους, ὁ ταμίας προβαίνει ἐκάστοτε ἀκολούθως εἰς τὴν καταναγκαστικὴν εἴσπραξιν τῶν ὀφειλομένων ἄνευ προηγουμένης ἄλλης προσκλήσεως.»

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ 6 ἄρθρου μετὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς, καθ' ἣν ἐκ τῆς φράσεως «ἑνὸς ἢ δύο μαρτύρων» ἐξαλείφεται τὸ *ἑνὸς*, εἰς δὲ τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου προστίθεται· «ἢ ὁσάκις ὁ ὀφειλέτης δὲν δώσει ἀξιόχρεων ἐγγύησιν, κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ παρόντος νόμου·» παρετήρησεν ὁ ὑπουργός, ὅτι τὸ ἄρθρον πρέπει νὰ τροποποιηθῇ συμφώνως πρὸς τὸ ἐπιψηφισθὲν ἤδη 3 ἄρθρον τοῦ νόμου· ἤτοι, νὰ τεθῇ εἰς τὸ τέλος· «ἢ ὁσάκις ἡ ὀφειλὴ ὑπερβαίνει τὰς πεντήκοντα δραχμὰς κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νόμου.»

Ἐπὶ τούτοις δὲ ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως ὡς ἀνωτέρω ἐπροτάθη, ἔχον οὕτως·

«Ἄρθρ. 6. Αἱ κατασχέσεις κινητῶν πραγμάτων τοῦ ὀφειλέτου ἐνεργοῦνται ἐπὶ παρουσίᾳ ἑνὸς ἢ δύο μαρτύρων ὑπὸ κατασχετοῦ, διοριζομένου ὑπὸ τοῦ ἐπάρχου. Ἐὰν ὁ κατασχετὴς δὲν ἦναι δημόσιος ὑπάλληλος, δίδει τὸν ὅρκον τῆς ὑπηρεσίας ἐνώπιον αὐτοῦ· τῶν δὲ κατασχεθέντων πραγμάτων διορίζεται φύλαξ ὑπὸ τοῦ κατασχετοῦ ὑπ' εὐθύνην του, ὁσάκις ὁ δήμαρχος ἢ ὁ εἰδικὸς πάρεδρος ἢ ὁ συμβολαιογράφος ἀρνηθῶσι νὰ παραλάβωσι ταῦτα ὑπὸ φύλαξίν των, ἢ ὁσάκις ἡ ὀφειλὴ ὑπερβαίνει τὰς πεντήκοντα δραχμάς, κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νόμου.»

Ἀναγνώσθη μετὰ ταῦτα τὸ 7 ἄρθρον μετὰ τῆς ἑπομένης τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς· «. . . ἀρνηθῶσιν ἐκ προθέσεως νὰ παραλάβωσι τὰ κατασχεθέντα πράγματα, ὑπόκεινται εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν ἐξόδων τοῦ φύλακος, ἐπιφυλαττομένου κτλ.»

Ταύτην ἀντικρούων, ἐπέρασέ τις, ὅτι ἡ ἄρνησις τῆς ὑπηρεσίας, ὅπως καὶ ἂν θεωρηθῇ, εἶναι ἁμάρτημα, τὸ ὁποῖον δὲν ἐξαλείφεται δι' ἁπλῆς πληρωμῆς. Διὰ τοῦτο τὸ νομοσχέδιον οὐ μόνον ἐπαπειλεῖ τοὺς τοιούτους ὑπαλλήλους μὲ ποινὴν προστίμου, ἀλλ' ἐπιφυλάττεται καὶ νὰ ζητήσῃ ἀποζημίωσιν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἀπειλὴ τοῦ προστίμου εἶναι καταλληλοτέρα καὶ ἀφ' ἑτέρου ἐπιτρέπεται ἡ εἰς τὸ ὑπουργεῖον προσφυγὴ κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἐπάρχου, θεωρεῖ προτιμοτέραν τὴν τοῦ νομοσχεδίου διάταξιν.

Ἀπήντησεν ὁ εἰσηγητής, ὅτι διὰ νὰ μὴ παραλείψωσιν οἱ δημοτικοὶ ὑπάλληλοι τὴν ἐκ τοῦ ἄρθρου ἐπιβαλλομένην ὑποχρέωσιν, τὸ ὑπουργεῖον ἐνόμισεν ὅτι μᾶς φέρει εἰς τοῦτο ἡ ἀπειλὴ τοῦ προστίμου. Ἀλλ' ἡ ἐπιτροπὴ ἐθεώρησεν ὅτι ἡ ἀπειλὴ αὕτη δὲν πρέπει νὰ ἦναι ἁπλῆ, ἀλλὰ πραγματικωτέρα ὑπὲρ τοῦ παθόντος ἐκ τῆς ἀμελείας αὐτῶν. Τοῦτο δὲ τοσούτῳ μᾶλλον ἔκρινεν ἀναγκαῖον, καθ' ὅσον ἡ ἐπιφύλαξις τῶν λοιπῶν ἀποζημιώσεων μένει ὑπὲρ τοῦ δημοσίου.

Ἀντεῖπεν ὁ προαγορεύσας, ὅτι τὸ νὰ τιμωρῆται τὸ παράπτωμα τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ὑπαλλήλων μὲ ἀποζημίωσιν ὑπὲρ τοῦ ὀφειλέτου, εἶναι ἰδέα ἥτις δὲν δύναται νὰ τὸν πείσῃ, καὶ διὰ τοῦτο μάλιστα ἐτέθη ἡ λέξις *ἀπειλή*, διὰ νὰ γνωρίζῃ ὁ ὑπάλληλος ὅτι ἐν περιπτώσει ἀμελείας θέλει τιμωρηθῇ. Ἄλλως τε δὲν δύναται νὰ ἐννοήσῃ, πῶς, προκειμένου περὶ ἀποζημιώσεως ἰδιώτου, συμβιβάζεται ν' ἀνατεθῇ εἰς τὸν ὑπουργὸν ἡ ἐπικύρωσις ἢ ἀκύρωσις τῆς ἀποφάσεως, ἐν ᾧ τὸ πρᾶγμα ὑπάγεται τότε εἰς τὸ ἰδιωτικὸν δίκαιον.

Ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ζητήσασα νὰ ὑποχρεώσῃ τοὺς ὑπαλλήλους τούτους εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ νόμου, προσέφερεν ὑπηρεσίαν εἴς τε τὴν Κυβέρνησιν καὶ τοὺς φορολογουμένους, καὶ πρέπει ν' ἀφαιρέσωμεν βαθμηδὸν τὴν μέχρι τοῦδε συνήθειαν, ἥτις ἐπεκράτησεν εἰς τὸ ποινικὸν μέρος τὸ ἀφορῶν τοὺς δημοτικοὺς ὑπαλλήλους.

Ἐνταῦθα δὲ ἐὰν εἴπωμεν ἁπλῶς, ὅτι τιμωροῦνται μὲ πρόστιμον, εἶναι τὸ αὐτὸ ὡς νὰ μὴ ἐλέγομέν τι καὶ πρέπει νὰ ἐκλείψῃ τὸ ἀόριστον. Οὐδεὶς ἀγνοεῖ ὅτι οἱ εἰσπράκτορες δύνανται νὰ χαίρωσι τὰς συμπαθείας τῶν ταμιῶν καὶ τῶν ἐπάρχων. Τίς ἀσφάλεια λοιπὸν θέλει εἶναι εἰς τὸν καταδιωκόμενον, ὅταν ὁ εἰσπράκτωρ δὲν ἐκπληροῖ τὸ καθῆκόν του; Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου δὲν πρέπει νὰ ἐγκαταλείψωμεν καὶ τὸν δημοτικὸν ὑπάλληλον εἰς τὴν ἐλευθέραν διάθεσιν τῆς οἰκονομικῆς ἐξουσίας καὶ εἰς αὐτὴν νὰ μένῃ ἡ ἐπικύρωσις ἢ ἀκύρωσις τοῦ προστίμου. Διὸ συμπεραίνει ὅτι ἡ γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς ἔχει καλῶς, ἐπειδὴ καὶ τὴν ἐπιβαλλομένην ζημίαν ὁρίζει καὶ ὑπὲρ τοῦ παθόντος ἰδιώτου προνοεῖ.

Ἐξέθηκεν ἄλλος, ὅτι εἰς τὰς εὐνομουμένας κοινωνίας ἕκαστος ἔχει καὶ δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις. Ἐντεῦθεν ἅμα ἐξέλθῃ τις

τοῦ κύκλου τῶν δικαιωμάτων του, ὁ ἐκ τῆς πράξεως ταύτης ἀδικηθεὶς ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀποζημιωθῇ καὶ ζητήσῃ τὴν ποινὴν τοῦ προσώπου. Ἐπίσης δὲ ἡ αὐτὴ ἀρχή, τὰ αὐτὰ ἐπικρατοῦσιν ἀποτελέσματα καὶ εἰς τὰς ὑποχρεώσεις. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου λοιπὸν ἡ ἐπιτροπὴ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν ὅτι καὶ τὸ δημόσιον δύναται νὰ ἐλάψῃ ὁ εἰσπράκτωρ καὶ τὸν φορολογούμενον, ὑπέβαλε τὴν τροπολογίαν αὐτῆς. Νομίζει δὲ ὅτι δυνάμεθα νὰ συμβιβάσωμεν τὴν τροπολογίαν μετὰ τοῦ νομοσχεδίου, ἐὰν παραδεχθῶμεν καὶ τὸ πρόστιμον καὶ τὴν ἐνδεχομένην ἀποζημίωσιν.

Ἐπέφερεν ὁ ὑπουργός, ὅτι, ἀφ' οὗ διὰ τῆς τροπολογίας τοῦ Α ἄρθρου ὁ πλειστηριασμὸς θέλει ἐνεργεῖσθαι καὶ ἐν τῇ πρωτευούσῃ τοῦ δήμου, φύλαξ βεβαίως τῶν πραγμάτων αὐτοῦ θέλει γίνεσθαι ὁ φορολογούμενος, καὶ δὲν ἔχει ἑπομένως σκοπὸν ἡ τῆς ἐπιτροπῆς γνώμη. Ἄλλως τε ἀντίκειται καὶ πρὸς τὰς ἀρχὰς τοῦ δημοσίου δικαίου, ἐπειδή, ἅμα ὁ νόμος ἀναγνωρίσῃ ὅτι ἔγινεν ἐξ ὑπαλλήλου τινὸς παράβασις κοινωνικῆς ὑποχρεώσεως, εἶναι ἀνάγκη καὶ νὰ τιμωρήσῃ αὐτὸν ἐπαξίως. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου δέ, ἐν ᾧ ἡ τοῦ δημάρχου ὑποχρέωσις εἶναι νομιμωτάτη, ἡ ἐπιτροπὴ ἀντὶ τῆς ποινῆς τὸν ὑποβάλλει εἰς ἀποζημίωσιν, ἥτις διαφεύγει τὸ δημόσιον δίκαιον. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰς λέξεις «ἐκ προθέσεως» εἶναι ἀδιάφορον ἐὰν τεθῶσιν ἢ ὄχι, ἐπειδή, ὅταν παρουσιάζηται κώλυμα ἀληθὲς, ἐννοεῖται ὅτι δὲν θέλει ἐφαρμόζεσθαι ἡ ποινή, καθ' ὅσον ἀρχὴ τοῦ δικαίου εἶναι ὅτι οὐδεὶς ὑποβάλλεται εἰς τὸ ἀδύνατον. Τέλος, ἐάν, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ νόμου, γίνῃ φύλαξ ὁ δήμαρχος, ἐννοεῖται ὅτι ἡ δαπάνη θέλει πέσει εἰς βάρος τοῦ φορολογουμένου, ἐκτὸς ἂν ἡ δημοτικὴ ἀρχὴ ἦναι εὐπορουῦσα.

Ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι ἡ Βουλὴ πρέπει νὰ ἦναι ἐπιεικεστέρα εἰς τὰ ἐπιβαλλόμενα χρέη καὶ τὰς ποινὰς τῶν δημάρχων, διότι, ἐν ᾧ ἄλλα ἦσαν τὰ κύρια χρέη των, τοσαῦτα τοῖς ἐπετέθησαν περιπλέον, ὥστε ἀπορεῖ πῶς οἱ δήμαρχοι δέχονται τὸ πολύμοχθον τοῦτο φορτίον. Ἐν ᾧ δὲ μόλις ἐπαρκοῦσιν εἰς τὰ δημοτικά των καθήκοντα, εἰς ὅλα περιλαμβάνονται τὰ διοικητικὰ ἔργα καὶ εἰς πᾶν εἶδος προστίμου ὑποβάλλονται. Ἄλλως τε ὁ δήμαρχος καὶ διὰ τὴν θέσιν του καὶ διὰ τὸν κοινωνικὸν χαρακτῆρα ποινὴν πρέπει νὰ ἔχῃ οὐδὲν ἄλλο ἢ τὴν ἐπίπληξιν, καὶ διὰ τοῦτο ἀρκετὴ εἶναι ἡ παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς προτεινομένη ἀποζημίωσις.

Καὶ ἄλλος δέ τις προσέθηκεν, ὅτι οὐδέποτε ὑπάρξας δήμαρ-

χος, δὲν θέλει παρεξηγηθῇ ἐὰν εἴπῃ, ὅτι ἀποκρούει τὰ κατὰ τῶν δημάρχων λεχθέντα. Μετὰ θάρρους λοιπὸν παρατηρεῖ, ὅτι οἱ δήμαρχοι ὡς ἐκλεκτοὶ τοῦ λαοῦ, ἀπέχουν μακρὰν τοῦ ν' ἀρνηθῶσι συνδρομὴν εἰς τὴν ἐξουσίαν. Ἀλλὰ γνωστὸν εἶναι ὅτι δὲν ἐξέλιπον παρ' ἡμῖν τὰ πάθη· ὁ κατασχετὴς θέλει καλεῖ τὸν δήμαρχον εἰς τὸ ἓν μέρος, ὁ εἰσπράκτωρ θέλει τὸν καλεῖ εἰς τὸ ἄλλο. Ἂν δὲ συμπέσῃ νὰ ἔχῃ καὶ ὁ ἕτερος ὑπηρεσίαν μὴ ἐπιδεχομένην ἀναβολήν, ἀρκοῦσι ταῦτα διὰ νὰ προκαλέσωσιν τὴν καταδίωξίν του. Διὸ ὑποστηρίζει καὶ αὐτὸς ὅτι πρέπει νὰ ἐκλείψῃ ἡ ἀπειλὴ τοῦ προστίμου.

Ἐπέφερεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι ἐκφράσασα ἡ ἐπιτροπὴ τὴν πεποίθησίν της, δὲν παρέβη τὰς ἀρχὰς τοῦ δημοσίου δικαίου, καὶ ἠδύνατο ἴσως νὰ ἔχῃ βάσιν ἡ τοιαύτη μομφή, ἂν ἐπρόκειτο περὶ πράξεως ἀμέσως ὑπαγομένης εἰς τὰ καθήκοντα τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς. Ὅταν ὅμως ζητοῦσι νὰ μεταβάλωσιν αὐτὴν εἰς ποιμένα, ὅταν θέλουν νὰ τὴν τιμωρήσωσι δι' ἁπλῆν πρᾶξιν, δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ ἀνυψώμεν ἁπλῆν πρᾶξιν εἰς ἔγκλημα. Διὰ τοῦτο δὲ λέγομεν ἡμεῖς, ὅτι ὁ δήμαρχος δὲν εἶναι οἷον τὸν θέλουν, καὶ ὅτι πρόκειται νὰ τῷ ἐπιβάλωμεν ἁπλοῦν βάρος, ἐκφεῦγον ὅμως τῶν καθηκόντων του. Ἡ ἐπιτροπὴ διὰ τοῦτο ἐπιμένει εἰς τὴν ἰδέαν της, ἥτις ἐὰν γίνῃ δεκτὴ, ἐννοεῖται ὅτι θέλει ἐξαλειφθῇ τὸ περὶ προσφυγῆς εἰς τὸ ὑπουργεῖον ἐδάφιον.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα πρώτων ἐπὶ τῆς τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς, δὲν παρεδέχθη αὐτὴν μὴ ἀναστάσα. Ἀκολούθως δὲ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως ὡς ἐν τῷ νομοσχεδίῳ κεῖται, μεταβληθείσης μόνον τῆς φράσεως «τὴν τῆς ἐκθέσεως κοινοποίησιν» εἰς «τὴν τῶν ἀποσπασμάτων κοινοποίησιν.»

«Ἄρθρ. 7. Ὁσάκις ὁ δημοτικὸς ὑπάλληλος ἀρνηθῇ, ἢ παραμελήσει ἢ δὲν ἐνεργήσει προσηκόντως τὴν ἔκθεσιν τοῦ καταλόγου, ἢ τὴν τῶν ἀποσπασμάτων κοινοποίησιν ἢ τοῦ ἀποδεικτικοῦ τὴν ἔκδοσιν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 1, ἢ προσκληθεὶς ἵνα συμπράξῃ μετὰ τοῦ εἰσπράκτορος πρὸς σύνταξιν τῆς ἀπογραφῆς τῶν κινητῶν καὶ τοῦ καταλόγου τῶν ἀκινήτων πραγμάτων τοῦ ὀφειλέτου, ἀρνηθῇ ἢ ἀναβάλει τὴν σύμπραξιν, ἢ προσκληθεὶς παρὰ τῶν κατασχετῶν νὰ ἐπιδείξῃ τὰ εἰς τὸν κατάλογον τῇ συμπράξει του καταγραφέντα κτήματα, ἀρνηθῇ ἢ ἀναβάλει τὴν ἐπίδειξιν αὐτῶν, ἢ ὁσάκις οἱ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ὑπάλληλοι ἀρνηθῶσι νὰ παραλάβωσι πρὸς φύλαξιν τὰ κατασχεθέντα πράγματα, τιμωροῦνται μὲ πρόστιμον δραχ. 20—50 ὑπὸ τοῦ ἐπάρ-

χου, ἐπιφυλαττομένου εἰς τὸ δημόσιον τοῦ δικαιώματος ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ ὑπαλλήλου, ἐὰν ἐκ τῆς ἀρνήσεως τῆς ὑπηρεσίας προέκυψε ζημία εἰς αὐτό.

Κατὰ τῆς ἐπιβαλούσης τὸ πρόστιμον ἀποφάσεως τοῦ ἐπάρχου συγχωρεῖται προσφυγὴ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν, τὸ ὁποῖον ἐπικυροῖ, ἢ μεταρρυθμίζει ἢ ἀκυροῖ τὴν ἀπόφασιν.»

Ἀναγνωσθέντος ἔπειτα τοῦ 8 ἄρθρου, ὑπεβλήθη σύμφωνος παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ καὶ τῆς ἐπιτροπῆς διατύπωσις τῶν ὁρισθησομένων διὰ τοὺς κατασχετὰς τελῶν.

Ἀλλ' ἀμφισβητουμένης ταύτης ὡς ὑπερβολικῆς καὶ κατὰ συνέπειαν ἐπιβλαβοῦς διὰ τὰ χωρία, ὁσάκις ἤθελον συμβῆ πολλαὶ κατασχέσεις· ὑπέβαλέ τις τὴν ἑφεξῆς κλίμακα διατμήσεως, ἣν ἀπεδέξαντο πάντες, καὶ κατὰ ταύτην, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως, ἔχον κατὰ τὴν ἀνωτέρω κλίμακα ὡς ἀκολούθως.

«Ἄρθρ. 8. Αἱ κατὰ τὸν παρόντα νόμον γινόμεναι ὑπὸ τῶν εἰσπρακτόρων ἢ κατασχετῶν πράξεις συντάττονται ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου· τὰ δὲ τέλη τῶν κατασχετῶν διὰ τὰς παρ' αὐτῶν ἐνεργουμένας κατασχέσεις τῶν κινητῶν πραγμάτων τοῦ ὀφειλέτου προσδιορίζονται κατὰ τὸ ἐκπλειστηρίασμα, ὅπερ δὲν ὑπερβαίνει τὸ πρὸς τὸ δημόσιον χρέος τοῦ ὀφειλέτου, ὡς ἀκολούθως·

Ἀπὸ δρ.	1—50	λεπτὰ 25	
—	51—100	» 50	
—	101—500	3/4 τοῖς 0/0	κατὰ πᾶσαν ἑκατοντάδα.
—	501—1000	1/2 »	»
—	1001—καὶ ἐπέκεινα	1/4 »	»

Ἐὰν δὲν λάβῃ χώραν ὁ πλειστηριασμός, τὰ τέλη τῶν κατασχετῶν ὑπολογίζονται κατὰ τὴν ἀνωτέρω διατύπωσιν ἐπὶ τοῦ πρὸς ἄρσιν τῆς κατασχέσεως πληρωθέντος εἰς τὸ ταμεῖον ποσοῦ.»

Ἐπὶ δὲ τοῦ προτεινομένου ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς 9 ἄρθρου ὁ ὑπουργὸς παρετήρησεν, ὅτι, ἐπειδὴ μετ' ὀλίγον εἰσάγεται νόμος τροποποιῶν τὰ περὶ τῆς εἰσπράξεως τῶν δημοτικῶν φόρων κλπ., καλὸν εἶναι νὰ παραλειφθῇ τὸ ἤδη προτεινόμενον ἄρθρον.

Συνεντευξάσης δὲ τῆς Βουλῆς, προκληθεὶς ὑπό τινος διευκρινήσεως ὁ ὑπουργός, ὅτι ἡ μισθοδοσία τῶν φυλάκων θέλει ὁρισθῇ ὑπὸ τοῦ ἐκδοθησομένου ὅσον οὔπω Β. διατάγματος. Συνεστήθη δὲ νὰ τεθῇ ἡ διαβεβαίωσις αὕτη ἐντὸς τῶν πρακτικῶν.

Ἀναγνωσθὲν δὲ καὶ τὸ 9 ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου, ἐγένετο δεκτὸν δι' ἀναστάσεως, ἔχον οὕτως·

«Ἄρθρ. 9. Ὅσοι τῶν ὁρισμῶν τοῦ διατάγματος ἀπὸ 7 Φεβρουαρίου 1835 καὶ τῶν νόμων ἀπὸ 14 Ἰουνίου 1837 καὶ 23 Ἰουνίου 1838 περὶ καταδιώξεως τῶν καθυστερούντων, ἀντιβαίνουσιν εἰς τὸν παρόντα νόμον ἀκυροῦνται.»

Ἀνεγνώσθησαν τέλος καὶ αἱ γενικαὶ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου παρατηρήσεις τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσαι ὡς ἑπεται·

«Ἂν τὸ παρὸν σύστημα ἐφαρμοσθῇ εἰλικρινῶς καὶ ἀκριβῶς ἀπὸ τὰς ἐπιτοπίους ἀρχάς, αἱ μὲν εἰσπράξεις θέλουσι λίαν εὐκολυνθῆ, οἱ δὲ κάτοικοι θέλουσιν ἀπαλλαχθῆ τῶν ὀδυνηρῶν καταπιέσεων καὶ ζημιῶν, μὲ τὰς ὁποίας ἐπιβαρύνουσιν αὐτοὺς τὰ λεγόμενα κονάκια.

Ἡ Κυβέρνησις προτείνασα τὴν βελτίωσιν αὐτὴν, σκοπὸν ἀναντιῤῥήτως ἔχει νὰ ἐπιμείνῃ εἰς τὴν ἀκριβῆ αὐτῆς ἐφαρμογὴν, καὶ νὰ ὁρίσῃ τὸ σύστημα τῆς προσωπικῆς κρατήσεως ὡς τὸ τελευταῖον κατὰ τῆς δυστροπίας μέσον, διότι ἡ πεῖρα ἀπέδειξεν ὅτι τὸ σύστημα αὐτὸ, εἰς τοὺς μικροὺς μάλιστα ὀφειλέτας, καταστροφὰς καὶ ζημίας μᾶλλον ἐπροξένησε, καὶ ἂν ἐνίοτε ἐξέβιασε τὴν ἀπότισιν μέρους τινὸς τοῦ χρέους, ἤνοιξεν ὅμως πληγὰς ἀνιάτους καὶ ὑπέβαλεν αὐτοὺς εἰς ὑποχρεώσεις καὶ βάρη ὑπέρογκα, ἐν ᾧ ἡ μεγάλη ἀνάγκη τῆς εἰσπράξεως τῶν ὀφειλομένων δὲν δικαιολογεῖ τὴν καταστροφὴν τῶν ὀφειλετῶν, ἀλλὰ τὴν ἀλήθειαν αὐτὴν κατὰ δυστυχίαν δὲν κατενόησαν αἱ ἐπιτόπιοι ἀρχαί.

Προτείνουσα ὅθεν ἡ ἐπιτροπή σας τὴν παραδοχὴν τοῦ παρόντος νόμου μὲ τὰς ἀνωτέρω τροπολογίας, παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν ἵνα εὐαρεστηθεῖσα συστήσῃ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὰς ἀνωτέρω παρατηρήσεις, καθ' ἃς ὁ παρὼν νόμος πρέπει κατὰ προτίμησιν νὰ ἐφαρμόζηται, καὶ τὸ ἐκλεκτικὸν τοῦ δημοσίου δικαίωμα ὡς πρὸς τὰ μέσα τῆς καταδιώξεως δὲν ὑποτίθησιν ὅτι τινὰ ἐξ αὐτῶν δύνανται νὰ μένωσιν εἰς πλήρη ἀχρηστίαν, μολονότι πιστεύομεν ὅτι τὰς αὐτὰς καὶ τὸ ὑπουργεῖον πρεσβεύει ἀρχάς.»

Ἀποδεξαμένου δὲ ταύτας τοῦ ὑπουργοῦ, ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 5 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. Α. ΖΑΪΜΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Εὐθ. Κεχαγιᾶς
Π. Κολποδίνος.

Πρωτόκολλον ὁρκωμοσίας.

«Σήμερον, τὴν δεκάτην τετάρτην Μαρτίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ πεντηκοστοῦ πέμπτου ἔτους, παρουσιασθεὶς ὁ βουλευτὴς Σκιάθου Γ. Νικολάου, ἔδωκεν ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου τὸν ὑπὸ τοῦ 57 ἄρθρου τοῦ Συντάγματος ὁριζόμενον ὅρκον, ὡς ἀκολούθως·

«Ὀμνύω εἰς τὸ ὄνομα τῆς ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος νὰ φυλάξω πίστιν εἰς τὸν Βασιλέα τῆς Ἑλλάδος, ὑπακοὴν εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ εἰς τοὺς νόμους τοῦ Κράτους καὶ νὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδότως τὰ καθήκοντά μου.»

Διὸ συνετάχθη τὸ παρὸν πρωτόκολλον, ὅπερ ὑπεγράφη παρά τε τοῦ προεδρείου, τοῦ ὁρκισθέντος καὶ τοῦ ἱερέως.

Ὁ πρόεδρος

Θ. Α. Ζαΐμης.

Ὁ ὁρκισθεὶς Γ. Νικολάου. — Οἱ γραμματεῖς Π. Κολποδῖνος.

Ὁ ἱερεὺς Ἰσίδωρος Καπούλης.»

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΔ'.

Τῆς 16 Μαρτίου 1855.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῶν δύω παρελθουσῶν συνεδριάσεων, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Μετὰ ταῦτα λαβὼν τις τὸν λόγον, ἐξέθηκεν ὅτι, προτιθέμενος νὰ κοινοποιήσῃ εἰς τὴν Βουλὴν σπουδαῖόν τι περιστατικόν, ἐπικαλεῖται τὴν προσοχὴν πάντων. Ἡ σύζυγος τοῦ ὑποστρατήγου Μηλίου ἀφιχθεῖσα μετὰ τῆς θυγατρός της ἐνταῦθα τὴν ἐπιοῦσαν τῆς ἀφίξεως ἐκείνου, ἐζήτησε τὴν ἄδειαν νὰ ἴδῃ ἐν τῇ φυλακῇ τὸν σύζυγόν της. Κατωρθώθη δὲ νὰ δοθῇ ἡ αἰτηθεῖσα ἄδεια τὴν **14** μεσοῦντος, καὶ τότε ἡ σύζυγος καὶ ἡ θυγάτηρ ἀπερχόμεναι εἰς τὴν φυλακὴν, εἰδοποίησαν τὸν φρούραρχον, ἵνα συνοδεύσῃ αὐτὰς μετά τινος ἀξιωματικοῦ πρὸς ἀποφυγὴν ἄλλου τινὸς προσκόμματος· ὁ δὲ φρούραρχος ταῖς ἔδωκεν εἰς συνοδείαν τὸν ἐπιφορτισμένον

τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ Μηλίου ἀξιωματικόν. Ἀφιχθεὶς δὲ μετ' αὐτῶν εἰς τὴν φυλακὴν, διέταξε τὸν φρουροῦντα ὑπαξιωματικὸν ν' ἀναίξῃ τὰς θύρας, ἀλλ' ὁ ὑπαξιωματικὸς ἠρνήθη νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὴν δοθεῖσαν αὐτῷ διαταγήν, ζητῶν ἔγγραφον ἄδειαν τοῦ φρουραρχείου. Ὁ ἀξιωματικὸς θυμωθεὶς τότε δικαίως κατὰ τοῦ ὑπαξιωματικοῦ, ἀπῄτησεν ἐπιμόνως νὰ ἐκτελεσθῇ ἡ διαταγή του, εἰπών, ὅτι αὐτὸς εἶναι τὸ ἀρμόδιον πρόσωπον, εἰς ὃ διευθύνονται αἱ διαταγαί, καὶ ὅτι ὁ ὑπαξιωματικὸς ὀφείλει νὰ ὑπακούσῃ. Ἀλλ' ἐπιμένοντος τοῦ ὑπαξιωματικοῦ, ἡ σύζυγος τοῦ Κ. Μηλίου φοβουμένη μὴ χειροτερεύσῃ τὴν θέσιν τοῦ συζύγου της, παρεκάλεσε τὸν ἀξιωματικὸν νὰ ζητήσῃ ἀπ' εὐθείας παρὰ τοῦ φρουράρχου τὰς ἀνηκούσας διαταγάς. Εἰδοποιηθεὶς δὲ ὁ φρούραρχος, ἔπεμψεν ἀμέσως ἐκεῖ τὸν ὑποφρούραρχον, ὅστις διέταξε τὸν ὑπαξιωματικὸν νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν εἴσοδον, ζητήσας παρ' αὐτοῦ καὶ λόγον τῆς ἀρνήσεώς του. Οὕτω λοιπὸν ἡ οἰκογένεια τοῦ ὑποστρατήγου, συνωδευμένη παρὰ τοῦ ὑποφρουράρχου, τοῦ ἀξιωματικοῦ καὶ τοῦ ὑπαξιωματικοῦ τῆς φρουρᾶς, μετέβη εἰς τὸ δωμάτιον, ἐν ᾧ κρατεῖται ὁ Μήλιος, ὁ δὲ ὑποφρούραρχος θεωρήσας περιττὴν τὴν παρουσίαν του, ἀνεχώρησεν, ἀφεὶς ἐκεῖ τὸν ἀξιωματικὸν καὶ ὑπαξιωματικόν. Μείνασα δὲ μικρὸν μετὰ τοῦ περφυλακισμένου ἡ οἰκογένειά του, παρόντων τοῦ ἀξιωματικοῦ καὶ τοῦ ὑπαξιωματικοῦ, ἐξῆλθε συνωδευμένη μετ' αὐτῶν· ἀλλὰ μόλις κατέβησαν τὴν κλίμακα, ὁ ὑπαξιωματικὸς διατάττει τοὺς φρουροῦντας στρατιώτας εἰς τὰ ὅπλα, καὶ κρατεῖ τὰς γυναῖκας ἔν τινι δωματίῳ. Ἐρωτώμενος δὲ ὑπὸ τοῦ ἀξιωματικοῦ περὶ τούτου, ἀπήντησεν, ὅτι ἡ θυγάτηρ τοῦ Μηλίου ῥέρει εἰς τοὺς κόλπους αὐτῆς ἐπιστολὴν καὶ ὀφείλει οὗτος νὰ ἐρευνήσῃ πρὸς ἀνεύρεσίν της· ὁ δὲ ἀξιωματικὸς δυσανασχετῶν ἐπὶ τοῖς γινομένοις, ἀπέστειλε πρὸς τὸν ὑπαξιωματικὸν τὴν ἐρώτησιν· «πῶς ἠδύνατο νὰ λάβῃ χώραν ἐπιστολῆς ἐγχείρισις χωρὶς νὰ τὸ ἐννοήσῃ οὗτος, παρὼν εἰς ὅλην τὴν συνδιάλεξιν τῆς οἰκογενείας μετὰ τοῦ οἰκογενειάρχου, καὶ πῶς αὐτὸς, ἂν εἶδεν ἐγχειριζομένην ἐπιστολήν, δὲν τὴν ἐμπόδιζεν εὐθὺς τότε, ἀλλὰ περιπίπτει εἰς τὸ διπλοῦν ἄτοπον νὰ προσβάλῃ τὸν ἀξιωματικὸν ὡς μὴ ἐκπληροῦντα ἀκριβῶς τὸ καθῆκόν του, καὶ τὴν νέαν, ἀθῶαν καὶ τρυφερὰν οὖσαν, νὰ ἀπειλῇ τοσοῦτον ἀναιδῶς ἐντὸς φυλακείου στρατιωτῶν;»

Μετὰ τὸν ἀξιωματικὸν, δυσανασχετοῦσαι καὶ δακρύουσαι αἱ κυρίαι ἀπετάθησαν πρὸς τὸν ὑποφρούραρχον, παρευρεθέντα, εἰποῦσαι, ὅτι θεωροῦσιν ἄτοπον νὰ λαμβάνωσι χώραν ἐνώπιόν του

τοιαῦτα, καὶ ὅτι πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ ἀξιωματικοῦ δὲν ἠδύνατο νὰ ἐγχειρισθῇ ἐπιστολή τις. Τότε ὁ ὑποφρούραρχος διέταξε νὰ ἀφεθῶσιν ἐλεύθεραι αἱ γυναῖκες.

Οἱ πλεῖστοι ἐξ ὑμῶν εἴσθε πατέρες καὶ συναισθάνεσθε βέβαια τὸ μέγεθος τῆς προσβολῆς καὶ τὴν θέσιν, εἰς ἣν εὑρέθησαν αὗται.

Τὸ λυπηρὸν ἀλλὰ καὶ σοβαρὸν τοῦτο γεγονὸς, ὅπερ ἐκοινοποίησε καὶ πρὸς τοὺς ὑπουργοὺς τῶν ἐξωτερικῶν, τῆς δικαιοσύνης, τῶν οἰκονομικῶν καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν, φέρων εἰς γνῶσιν καὶ τῆς Βουλῆς ὡς μέλος τοῦ Σώματος, ἐπιθυμεῖ νὰ μὴ προκαλεσθῇ κἀμμία ἐπ' αὐτοῦ συζήτησις, ἥτις δυνατὸν νὰ συνεπιφέρῃ πλατυτέρας καὶ λεπτομερεστέρας ἐξηγήσεις, τὰς ὁποίας θέλει ν' ἀποφύγῃ, καὶ τοῦτο, φειδόμενος τῆς θέσεως τοῦ ὑποδίκου.

Ἀπήντησε πρὸς ταῦτα ὁ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργὸς, ὅτι ἀπόντος τοῦ ἀρμοδίου ὑπουργοῦ τῶν στρατιωτικῶν, ἔρχεται μετὰ θάρρους νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν, ὅτι μαθοῦσα ἡ Κυβέρνησις τὴν ὑπὸ τοῦ προαγορεύσαντος ἐκτεθεῖσαν περίστασιν, ἔσπευσε νὰ πληροφορηθῇ τὴν ἀλήθειαν, προτιθεμένη νὰ τιμωρήσῃ παραδειγματικῶς τὸν ὑπαξιωματικὸν, ἐὰν τῷ ὄντι ἀπεδεικνύετο ἔνοχος ἡ διαγωγή του. Χθὲς ὅμως παρουσιασθεὶς ὁ ὑποστράτηγος Μήλιος εἰς τὴν ἀνακριτικὴν τῆς Βουλῆς ἐπιτροπὴν, μόνος καὶ ἐντελῶς ἐλεύθερος, ἠδύνατο νὰ ἐκθέσῃ τὸ περιστατικὸν τοῦτο ἐνώπιον τῆς ἐπιτροπῆς, ἐὰν πραγματικῶς ἔλαβε χώραν.

Ἐπανέλαβεν ὁ πρὸ τοῦ ὑπουργοῦ ἀγορεύσας, ὅτι ὁ Σπῦρος Μήλιος μὴ κοινωνῶν μετ' οὐδενὸς, δὲν ἠδύνατο νὰ μάθῃ τὸ περιστατικὸν, καὶ διὰ τοῦτο μάλιστα ἀνακοινώσας αὐτὸ καὶ εἰς τὸν πρωθυπουργὸν, τὸν παρεκάλεσεν ἐν περιπτώσει ἀμφιβολίας νὰ προσκληθῇ οὗτος καὶ ἀποδείξῃ διὰ πραγμάτων τὰ διατρέξαντα. Ἐπειδὴ δὲ καὶ τις ἄλλος ὑπουργὸς τῷ παρετήρησεν, ὅτι ἴσως εἰσὶν ὑπερβολαὶ τὰ λεγόμενα, τῷ ἀπήντησεν, ὅτι τοιαῦται προφάσεις ἐπροτείνοντο καὶ δι' ὅσα ὑπέφερεν ὁ Μήλιος εἰς Μονεμβασίαν, ἂν καὶ τὰ παθήματα τοῦτου διεβεβαίουν ἄνθρωποι διαφόρων χρωμάτων καὶ ἀδιάφοροι· ἀλλὰ δὲν εἶναι καλὸν νὰ ἐπαναλαμβάνωνται τὰ αὐτὰ καὶ σήμερον, ἐν ᾧ εὑρίσκεται εἰς Ἀθήνας, ὅπου τὰ πάντα δυνάμεθα νὰ ἀποδείξωμεν. Τὸν παρακάλεσε δὲ, ἂν ἀμφιβάλλῃ, νὰ μεταβῇ ὁ ἴδιος μετὰ τοῦ παρευρεθέντος συναδέλφου του εἰς τὴν

φυλακὴν, διὰ νὰ ἴδῃ ὅτι διατελεῖ κρατούμενος ὁ ὑποστράτηγος καὶ γερουσιαστὴς Μήλιος εἰς δυσώδες δωμάτιον.

Ἐπανέλαβεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι ἂν καὶ πιστεύει ὅτι ἡ Βουλὴ ἐπείσθη εἰς τοὺς πρώτους αὐτοῦ λόγους, παρατηρεῖ καὶ πάλιν, ὅτι διὰ τοὺς ὑπὸ κράτησιν στρατιωτικοὺς εἰσὶν ὡρισμένα δωμάτια, ἐντὸς ἑνὸς τῶν ὁποίων κρατεῖται καὶ ὁ ἔντιμος ὑποστράτηγος Μήλιος. Ἐὰν δὲ τὸ δωμάτιόν του ἦναι εἰς θέσιν, ὅπου δυνατὸν νὰ πάθῃ ἡ ὑγεία του, θέλει λυπηθῇ φρονῶν νὰ τῷ δοθῇ καταλληλότερον, ὁ δὲ ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν διέταξε τοὺς ἰατροὺς νὰ ἐπιτηρῶσι τὴν ὑγείαν τοῦ κρατουμένου.

Μετὰ ταῦτα ἀνεγνώσθη τὸ σύνολον τοῦ περὶ καθυστερούντων νομοσχεδίου ὡς ἐψηφίσθη, καὶ γενομένης ἐπ' αὐτοῦ ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφαλεκτῶν Ἀλ. Κουμουνδούρου καὶ Ν. Καΐρου, συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παριδέχθη αὐτὸ πλειψηφεῖ διὰ ψήφων 73. Ἔχει δ' οὕτως·

Ο Θ Ω Ν κ. τ. λ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

«Ἄρθρ. 1. Οἱ καθυστερούντες φορολογούμενοι προσκαλοῦνται εὐθὺς μετὰ τὴν λῆξιν τῆς πρὸς ἀπότισιν τοῦ φόρου ὡρισμένης προθεσμίας ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου ταμίου, ἢ κατὰ παραγγελίαν αὐτοῦ, ὑπὸ τοῦ εἰσπράκτορος, ἅπαντες ὁμοῦ οἱ ἐν τῷ αὐτῷ δήμῳ εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν κατηγορίαν τῶν φόρων ὑπαγόμενοι, ἵνα πληρώσωσι τὸ χρέος των.

Ἡ πρόσκλησις γίνεται διὰ καταλόγου, περιέχοντος τὸ ὄνομα, τὸ ἐπώνυμον ἑκάστου φορολογουμένου, τὸ εἶδος, τὸ ποσὸν τοῦ φόρου καὶ τὸ ἔτος, εἰς ὃ ἀνήκει, καὶ κοινοποιεῖται εἰς αὐτοὺς δι' ἐκθέσεως τοῦ καταλόγου ἐντὸς τοῦ δημαρχικοῦ καταστήματος τοῦ δήμου, εἰς ὃν ὑπάγονται. Ἐντὸς δὲ τεσσάρων ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐκθέσεως τοῦ καταλόγου εἰδοποιοῦνται περὶ ταύτης οἱ φορολογούμενοι ὑπὸ τοῦ δημάρχου ἢ τῶν εἰδικῶν παρέδρων δι' ἀποσπασμάτων τοῦ καταλόγου, δημοσιευομένων, κατὰ τὴν ἐπιτόπιον συνήθειαν, διὰ κηρύξεως ἢ ἐπ' ἐκκλησίας ἀναγνώσεως ἢ διὰ τῆς τοιχοκολλήσεως εἰς τὰ δημοσιώτερα μέρη τῆς πρωτευούσης καὶ τῶν λοιπῶν χωρίων. Αἱ ἀνωτέρω καινοποιήσεις βεβαιοῦνται ὑπὸ τῶν ἐπιτετραμμένων τὴν ἐνέργειαν

αὐτῶν δημοτικῶν ὑπαλλήλων δι' ἐγγράφων, παραχρῆμα ἐκδιδομένων καὶ παρὰ τοῦ δημάρχου διαβιβαζομένων εἰς τὸν αἰτήσαντα τὴν ἔκθεσιν ὑπάλληλον.

Ἄρθρ. 2. Οἱ ὀφειλέται ἐξ εἰσπράξεως ἢ διαχειρίσεως χρημάτων, καρπῶν καὶ ἄλλων οἱωνδήποτε πραγμάτων τοῦ δημοσίου, καθὼς καὶ οἱ δι' ὁμολογιῶν, πρακτικῶν δημοπρασίας καὶ ἄλλων τίτλων ἢ ἀποδεικτικῶν ἐγγράφων χρεωστοῦντες εἰς τὸ δημόσιον, προσκαλοῦνται ἐγγράφως ἰδίᾳ ἕκαστος, οἱ μὲν εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν ὑπαγόμενοι, ἅμα γνωσθῇ τὸ ἔλλειμμα, οἱ δὲ εἰς τὴν δευτέραν, εὐθὺς μετὰ τὴν λῆξιν τῆς προθεσμίας τοῦ χρέους των, ἵνα ἀποτίσωσιν αὐτό.

Ἡ πρόσκλησις ἐπιδίδεται ὑπὸ τοῦ εἰσπράκτορος ἢ ταμιακοῦ τινος ὑπαλλήλου εἰς τὸν ὀφειλέτην αὐτόν· ἐὰν δὲ οὗτος ἦναι ἀπών, ἐπιδίδεται εἰς τοὺς ἐν τῇ αὐτῇ οἰκίᾳ συνοικοῦντας συγγενεῖς ἢ ὑπηρέτας ἢ ἄλλους συνοίκους αὐτοῦ. Ὁ δὲ παραλαμβάνων τὴν πρόσκλησιν ὑπογράφεται εἰς τὸ ἐπιδοτήριον τοῦ εἰσπράκτορος. Ἐὰν οὐδεὶς εὑρεθῇ ἐν τῇ οἰκίᾳ ἢ οἱ ἐν αὐτῇ ἐνοικοῦντες δὲν δύνανται ἢ δὲν θέλουν νὰ παραλάβωσι τὴν πρόσκλησιν, τοιχοκολλᾶται αὕτη ἐπὶ παρουσίᾳ ἑνὸς ἢ δύω μαρτύρων εἰς τὴν θύραν τοῦ δωματίου ἢ τῆς οἰκίας τοῦ ὀφειλέτου. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τὸ ἐπιδοτήριον ὑπογράφεται ὑπὸ τοῦ συμπαραληφθέντος μάρτυρος ἢ μαρτύρων. Ἐὰν ὁ ὀφειλέτης ἦναι ἀπὼν ἐκ τοῦ τόπου τῆς κατοικίας του, ἔχῃ δὲ ἐν αὐτῇ πληρεξούσιον, ἡ πρόσκλησις δύναται νὰ ἐπιδοθῇ καὶ εἰς αὐτὸν κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον. Ἐὰν δὲ ἀγνοῆται ὁ τόπος, ὅπου διαμένει ὁ ὀφειλέτης, ἡ πρόσκλησις ἐπιδίδεται εἰς τὸν δήμαρχον τῆς τελευταίας γνωστῆς κατοικίας του.

Ἄρθρ. 3. Ἐὰν οἱ φορολογούμενοι καὶ οἱ ἄλλοι ὀφειλέται τοῦ δημοσίου δὲν πληρώσωσιν ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῶν ἐν τοῖς ἀνωτέρω ἄρθροις διαλαμβανομένων προσκλήσεων, ὁ εἰσπράκτωρ συντάττει τῇ συμπράξει τοῦ δημοτικοῦ ὑπαλλήλου ἀπογραφὴν τῶν κινητῶν καὶ κατάλογον τῶν ἀκινήτων πραγμάτων τῶν καθυστερούντων φορολογουμένων καὶ τῶν ἄλλων ὀφειλετῶν τοῦ δημοσίου, καὶ διαβιβάζει τὰ ἔγγραφα ταῦτα ἄνευ ἀναβολῆς εἰς τὸν ἁρμόδιον ταμίαν. Ἐὰν δὲ ὁ δημοτικὸς ὑπάλληλος ἀρνηθῇ ἢ ἀναβάλῃ τὴν σύμπραξίν του, ὁ εἰσπράκτωρ συντάττει πρᾶξιν περὶ τούτου ἐνώπιον δύω μαρτύρων, καὶ προχωρεῖ μετ' αὐτῶν εἰς τὴν σύνταξιν τῆς ἀπογραφῆς καὶ τοῦ καταλόγου· ἀνεῳγμένου δὲ ὄντος

τούτου, μεθ' ἑνὸς μόνου μάρτυρος. Διορίζει προσέτι φύλακα τῶν ἀπογραφέντων πραγμάτων, ἐὰν τὸ ποσὸν τῆς ὀφειλῆς ὑπερβαίνῃ τὰς πεντήκοντα δραχμάς· ἀλλ' ἐὰν τὸ ποσὸν τῆς ὀφειλῆς δὲν ὑπερβαίνῃ τὰς 50 δραχμάς, ὁ εἰσπράκτωρ ἐμπιστεύεται τὴν φύλαξιν τῶν ἀπογραφέντων πραγμάτων εἰς τὸν ὀφειλέτην αὐτόν, ὑποκειμένου εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 171 τοῦ ποινικοῦ νόμου.

Ἄρθρ. 4. Ὁ ταμίας, ἅμα λάβῃ τὰς ἀποδείξεις τῆς πρὸς τοὺς καθυστεροῦντας εἰς ἀπότισιν τοῦ χρέους γενομένης προσκλήσεως, τὴν ἀπογραφὴν τῶν κινητῶν καὶ τὸν κατάλογον τῶν ἀκινήτων πραγμάτων αὐτῶν, προβαίνει εἰς τὰ καταναγκαστικὰ μέτρα, κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τῶν νόμων καὶ διαταγμάτων περὶ καθυστερούντων. Ἐπικειμένου ὅμως κινδύνου, ὁ ταμίας σκεπτόμενος μετὰ τοῦ ἐπάρχου καὶ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, κατ' ἀπόφασιν διὰ πλειονοψηφίας σχηματιζομένην προβαίνει εἰς τὰ καταναγκαστικὰ μέτρα καὶ ἄνευ προηγουμένης προσκλήσεως, ἀπογραφῆς τῶν κινητῶν καὶ καταλόγου τῶν ἀκινήτων πραγμάτων τοῦ ὀφειλέτου. Ὁ πλειστηριασμὸς τῶν κινητῶν πραγμάτων ἐνεργεῖται εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ οἰκείου δήμου, ὁσάκις τὸ ποσὸν τῆς ὀφειλῆς δὲν ὑπερβαίνει τὰς δραχμὰς ἑβδομήκοντα πέντε.

Ἄρθρ. 5. Οἱ καθυστεροῦντες ὀφειλέται ἅπαξ προσκαλοῦνται ὑπὸ τοῦ ταμίου εἰς ἀπότισιν τοῦ χρέους αὐτῶν. Ἐὰν δὲ ἡ μετὰ τὴν πρόσκλησιν γενομένη καταδίωξις ἀποβῇ ἐπὶ ματαίῳ ἢ εἰσπραχθῇ μέρος μόνον τοῦ χρέους, ὁ ταμίας προβαίνει ἑκάστοτε ἀκολούθως εἰς τὴν καταναγκαστικὴν εἰσπραξιν τῶν ὀφειλομένων ἄνευ προηγουμένης ἄλλης προσκλήσεως.

Ἄρθρ. 6. Αἱ κατασχέσεις κινητῶν πραγμάτων τοῦ ὀφειλέτου ἐνεργοῦνται ἐπὶ παρουσίᾳ ἑνὸς ἢ δύω μαρτύρων ὑπὸ κατασχετοῦ, διοριζομένου ὑπὸ τοῦ ἐπάρχου. Ἐὰν ὁ κατασχετὴς δὲν ἦναι δημόσιος ὑπάλληλος, δίδει τὸν ὅρκον τῆς ὑπηρεσίας ἐνώπιον αὐτοῦ· τῶν δὲ κατασχεθέντων πραγμάτων διορίζεται φύλαξ ὑπὸ τοῦ κατασχετοῦ ὑπ' εὐθύνην του, ὁσάκις ὁ δήμαρχος ἢ ὁ εἰδικὸς πάρεδρος ἢ ὁ συμβολαιογράφος ἀρνηθῶσι νὰ παραλάβωσι ταῦτα ὑπὸ φύλαξίν των, ἢ ὁσάκις ἡ ὀφειλὴ ὑπερβαίνει τὰς πεντήκοντα δραχμάς, κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νόμου.

Ἄρθρ. 7. Ὁσάκις ὁ δημοτικὸς ὑπάλληλος ἀρνηθῇ, ἢ παραμελήσει ἢ δὲν ἐνεργήσει προσηκόντως τὴν ἔκθεσιν τοῦ καταλόγου, ἢ τὴν τῶν ἀποσπασμάτων κοινοποίησιν ἢ τοῦ ἀποδεικτικοῦ τὴν ἔκδοσιν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 1, ἢ προσκληθεὶς ἵνα συμπράξῃ μετὰ τοῦ εἰσπράκτορος πρὸς σύνταξιν τῆς ἀπογραφῆς τῶν κι-

νητων καὶ τοῦ καταλόγου τῶν ἀκινήτων πραγμάτων τοῦ ὀφειλέτου, ἀρνηθῇ ἢ ἀναβάλει τὴν σύμπραξιν, ἢ προσκληθεὶς παρὰ τῶν κατασχετῶν νὰ ἐπιδείξῃ τὰ εἰς τὸν κατάλογον τῇ συμπράξει του καταγραφέντα κτήματα, ἀρνηθῇ ἢ ἀναβάλει τὴν ἐπίδειξιν αὐτῶν, ἢ ὁσάκις οἱ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ὑπάλληλοι ἀρνηθῶσι νὰ παραλάβωσι πρὸς φύλαξιν τὰ κατασχεθέντα πράγματα, τιμωροῦνται μὲ πρόστιμον δραχμῶν 20—50 ὑπὸ τοῦ ἐπάρχου, ἐπιρολαττομένου εἰς τὸ δημόσιον τοῦ δικαιώματος ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ ὑπαλλήλου, ἐὰν ἐκ τῆς ἀρνήσεως τῆς ὑπηρεσίας προέκυψε ζημία εἰς αὐτό.

Κατὰ τῆς ἐπιβαλούσης τὸ πρόστιμον ἀποράσεως τοῦ ἐπάρχου συγχωρεῖται προσφυγὴ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν, τὸ ὁποῖον ἐπικυροῖ, ἢ μεταρρυθμίζει ἢ ἀκυροῖ τὴν ἀπόφασιν.

Ἄρθρ. 8. Αἱ κατὰ τὸν παρόντα νόμον γινόμεναι ὑπὸ τῶν εἰσπρακτόρων ἢ κατασχετῶν πράξεις συντάττονται ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου· τὰ δὲ τέλη τῶν κατασχετῶν διὰ τὰς παρ' αὐτῶν ἐνεργουμένας κατασχέσεις τῶν κινητῶν πραγμάτων τοῦ ὀφειλέτου προσδιορίζονται κατὰ τὸ ἐκπλειστηρίασμα, ὅπερ δὲν ὑπερβαίνει τὸ πρὸς τὸ δημόσιον χρέος τοῦ ὀφειλέτου, ὡς ἀκολούθως·

Ἐπὶ ἐκπλειστηριάσματος.

Ἀπὸ δραχ.	1— 50	25	λεπτὰ	
» »	51— 100	50	»	
» »	101— 500	3/4	τοῖς 0/0	κατὰ πᾶσαν ἑκατοντάδα.
» »	501—1000	1/2	»	»
» »	1001 καὶ ἐπέκεινα	1/4	»	»

Ἐὰν δὲν λάβῃ χώραν ὁ πλειστηριασμός, τὰ τέλη τῶν κατασχετῶν ὑπολογίζονται, κατὰ τὴν ἀνωτέρω διατίμησιν, ἐπὶ τοῦ πρὸς ἄρσιν τῆς κατασχέσεως πληρωθέντος εἰς τὸ ταμεῖον ποσοῦ.

Ἄρθρ. 9. Ὅσοι τῶν ὁρισμῶν τοῦ διατάγματος ἀπὸ 7 Φεβρουαρίου 1835 καὶ τῶν νόμων ἀπὸ 14 Ἰουνίου 1837 καὶ 23 Ἰουνίου 1838 περὶ καταδιώξεως τῶν καθυστερούντων, ἀντιβαίνουσιν εἰς τὸν παρόντα νόμον ἀκυροῦνται.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν

Ἐπὶ τοῦ ἕξης ζητήματος·

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὸ σύνολον τοῦ περὶ καταδιώξεως τῶν καθυστερούντων νομοσχεδίου, Ναὶ ἢ Ὄχι;»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Λουκᾶς Λόντος		Σ. Χ. Στεφανόπουλος	N
Δημήτριος Ὀρεινός		Ἀνδρέας Αὐγερινὸς	N
Ἀντώνιος Βενιζέλος	N	Σόλων Κρεστενίτης	N
Πέτρος Καμπάνης		Δημήτριος Ἀθανασίου	N
Νικόλαος Π. Καΐρης	N	Γεώργιος Διαμάντης	N
Ἀναγνώστης Γιαννουλίδης		Ν. Δελένδας	
Δημήτριος Τσόκρης	N	Δ. Γαβρᾶς	
Γεώργιος Τσόκρης	N	Ν. Βαρβαρῆγος	
Νικόλαος Ἰατρός	N	Θρασύβουλος Ζαΐμης	N
Σκαρλάτος Σοῦτσος		Λεωνίδ. Ν. Πετμεζᾶς	N
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς	N	Χαρίλαος Θεοχαρόπουλος	N
Ἀνδρέας Μεταξᾶς		Ἠλίας Παπαδαῖος	N
Σταῦρος Βλάχος	N	Ἀθαν. Δανηλόπουλος	
Ἀνδρέας Ἴσκος		Γρηγόριος Κορριωτάκης	
Σωτήριος Στράτος		Ἰωάννης Ζάρκος	
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς		Κωνσταντῖνος Δημητριάδης	N
Φίλων Φίλωνος	N	Βελισ. Νικολαΐδης	N
Ἀντώνιος Φ. Γρίβας		Ἰωάννης Μπαλάφας	N
Νικόλαος Τσέλιος		Πέτρος Δελιγιάννης	
Κωνστ. Γριβογεώργης	N	Γ. Α. Ἀντωνόπουλος	
Δ. Π. Πετροπουλάκης	N	Κωνστ. Λαμπρινόπουλος	N
Γεώρ. Δ. Ταϊγκουράκος		Νικόλαος Μπούκουρας	
Ἀναγν. Παπαθανασίου	N	Π. Κολοκοτρώνης	N
Γεώργιος Κανδύλης	N	Ἐμ. Ἀντίπας	N
Ἐλευθέριος Καλογερᾶς		Γ. Πανοπριστόπουλος	N
Ἰωάννης Ἀποστολίδης		Μιχαὴλ Τριανταφυλλόπουλος	
Βασίλειος Νώνης	N	Χρῆστος Ράγκος	N
Σταμάτ. Μήτσας	N	Εὐθ. Κανελλόπουλος	N
Δ. Ζῶτος		Ἐμμανουὴλ Τσοῦχλος	N
Γ. Γιολδάσης	N	Νικόλαος Ματθαίου	
Ν. Γρανίτσας		Σ. Κοπανίτσας	
Λύσανδρος Βιλαέτης	N	Ἐμμ. Μελετόπουλος	N

Α. Κορφιωτάκης	Ν. Πανουργιᾶς . . . . Ν
Γ. Γιατράκος . . . . . Ν	Κωνσταντῖνος Βλάμης . . Ν
Λουκᾶς Στεφάνου . . . . Ν	Εὐθ. Κεχαγιᾶς . . . . . Ν
Ἰω. Παπαλουκόπουλος . . Ν	Σιδέρης Πράτσικας . . . .
Ἰω. Ν. Ταμπακόπουλος . Ν	Π. Πατρινός . . . . .
Γ. Ν. Ῥεβελιώτης	Χρ. Τσαλαμιδᾶς. . . . .
Παναγιώτης Βάρδογλης . . Ν	Περικλῆς Καλαμογδάρτης . .
Β. Π. Δημητρακόπουλος . Ν	Νικόλαος Α. Χ. Αναργύρου .
Ἀναγ. Δεδόπουλος . . . . Ν	Ν. Α. Μπότασης . . . . Ν
Α. Μαυροειδῆς . . . . Ν	Δ. Καλλέργης . . . . .
Γ. Κεφάλας . . . . . Ν	Κ. Δαρειώτης . . . . .
Ἀναγ. Τσάκας . . . . Ν	Ἰω. Σκαβέντζος . . . . . Ν
Ἀλεξ. Μαυροκορδάτος . . .	Γ. Νικολάου . . . . . Ν
Κων. Ἰω. Κουρκουμέλης . Ν	Γεώργιος Ναύτης . . . . Ν
Ἀλέξανδρος Κουμουνδοῦρος . Ν	Σταμάτιος Δάρας . . . . .
Παναγ. Παπατσώνης . . .	Μιχαὴλ Σολωμός . . . . Ν
Ἰω. Προβιλέγιος	Ἀν. Ῥενουάρδος . . . . . Ν
Ἰω. Ταταράκης . . . . . Ν	Ἰωάννης Σαγρεδός . . . .
Σ. Βαρότσης . . . . . Ν	Παναγιώτης Ψάθης . . . Ν
Χ. Σουμαρίπας . . . . . Ν	Νικόλαος Νάζος . . . . Ν
Π. Χρυσοβέργης	Ἀναγνώστης Παπατσώρκος . .
Α. Παπαδημητριάδης . . Ν	Δημ. Πολυχρονόπουλος . . .
Δ. Κοκοτάκης . . . . . Ν	Κυριάκος Πονηρόπουλος . .
Ἰωάννης Ἀμβροσιάδης . .	Γεώργιος Ι. Στάϊκος . . . .
Ἰωάννης Εὐσταθίου	Α. Κιζάνης . . . . . Ν
Γεώργ. Μαδεμοχωρίτης . . Ν	Παντολέων Κουντουριώτης .
Γεώργ. Μπάνης	Δημήτριος Βουδούρης . . . Ν
Νικόλαος Πιεράκος	Σταμάτιος Γ. Δοκός . . . Ν
Γερμανὸς Μαυρομιχάλης . .	Μ. Χουρμούζης . . . . . Ν
Δημήτριος Πουλτικάκος . . .	Καλαμάρας Τσουκαλᾶς . . .
Γρηγόριος Πατριαρχέας . . .	Γεώργιος Ῥιζόπουλος . . .
Π. Χριστόπουλος . . . . Ν	Εὐαγγέλης Κοντογιάννης . .
Π. Κανελλόπουλος. . . . Ν	Αὐγερινὸς Ἀδέρωφ . . . .
Νικόλαος Μοσχούλας . . Ν	Νικόλαος Β. Μπουδούρης . .
Στ. Πήλληκας . . . . . Ν	Α. Μάντσαρης . . . . .

Παρελθὼν εἶτα ὁ εἰσηγητὴς τοῦ τμήματος ἐπὶ τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς Τριχωνίας, πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀποβιώσαντος βουλευτοῦ Ἀθ. Καστανᾶ, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτῆς, ἔχουσαν οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Τὸ ἕκτον τμῆμα τῆς Βουλῆς

«Λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὰ πρακτικὰ τῆς ἐνεργηθείσης βουλευτικῆς ἐκλογῆς τῆς ἐπαρχίας Τριχωνίας, πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀποβιώσαντος Ἀθανασίου Καστανᾶ, καὶ προσεπεξεργασθὲν αὐτὰ σύμφωνα μὲ τὸν κανονισμὸν τῆς Βουλῆς, ἐκθέτει τὰ ἀκόλουθα·

Ὅτι, κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. **818** πρόγραμμα τοῦ νομάρχου Αἰτωλοακαρνανίας τῆς **31** Ἰανουαρίου ε. ε. περὶ ἐκλογῆς ἑνὸς ὑποψηφίου βουλευτοῦ εἰς τὴν ἐπαρχίαν Τριχωνίας πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀποβιώσαντος Α. Καστανᾶ, ἤρχησεν ἡ ἐκλογὴ τὴν **14** Φεβρουαρίου (π. μ.) καθ' ὅλους τοὺς δήμους καὶ ἐτελείωσε τὴν **21** τοῦ αὐτοῦ μηνός.

Ὅτι ἡ ἐπαρχία αὕτη σύγκειται ἐκ τεσσάρων δήμων· Παμφίας, Ἀμβρακίας, Ἀγρινίου καὶ Θέρμου, καθ' οὓς ἐψηφοφόρησαν **2,834**, ἤτοι, εἰς μὲν τὸν δῆμον Παμφίας **948**, εἰς τὸν τῆς Ἀμβρακίας **244**, εἰς τὸν τοῦ Ἀγρινίου **511** καὶ εἰς τὸν δῆμον Θέρμου **1,131**.

Ὅτι οὐδεμία ἔνστασις ἐγένετο καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ψηφοφορίας ἢ μετὰ, εἰς τοὺς δήμους Παμφίας, Ἀμβρακίας καὶ Ἀγρινίου, ἐξ ὧν ὁ μὲν Δημήτριος Στάϊκος ἔλαβε ψήφους ἐκ τοῦ δήμου Παμφίας **699** ἀπέναντι **948** ψηφοφορησάντων, ἐκ τοῦ τῆς Ἀμβρακίας **180** ἀπέναντι **244** ψηφοφορησάντων, καὶ ἐκ τοῦ δήμου Ἀγρινίου **128** ἀπέναντι **511** ψηφοφορησάντων· ἤτοι, τὸ ὅλον **1,007**. Ὁ δὲ Νικόλαος Ζέβας, ἐκ τοῦ δήμου Παμφίας **249**, Ἀμβρακίας **64** καὶ Ἀγρινίου **383**· ἤτοι, τὸ ὅλον **696**.

Ὅτι κατὰ τῆς ἐκλογῆς τοῦ δήμου Θέρμου ἐγένοντο ἐνστάσεις ἐκ μέρους τοῦ Νικολάου Τριανταφυλλίδου, Ἀθανασίου Φλωροπούλου, Δημητρίου Σταϊκου, ψηφοφόρων, καὶ Δημητρίου Ντόσου, μέλους τῆς ἐφορευτικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ αὐτοῦ δήμου, δι' ὧν ἐκθέτουσιν, ὅτι, ἐν ᾧ περὶ τὰ μέσα τῆς ἐκλογῆς τοῦ εἰρημένου δήμου ἐγένετο ἔνστασις ἀπὸ τοὺς Ἀθανάσιον Φλωρόπουλον καὶ Νικόλαον Τριανταφυλλίδην περὶ τοῦ ὅτι ἔλαβε χώραν ψηφοφορία προσθετικὴ ἐξ ἀνυπάρκτων **76** ψηφοφόρων, δὲν φαίνεται ἡ ἔνστασις των αὕτη, καὶ ὅτι ἐπιβεβαιοῦται ἐκ τοῦ αὐτοῦ καταλόγου τῆς ψηφοφορίας, ἔχοντος ἔλλειψιν ἑνὸς φύλλου ἀφαιρεθέντος, ἐφ' ᾧ ὑπῆρχε καταχωρημένη.

Ὅτι, ἐν ᾧ ἐψηφοφόρησαν εἰς τὸν αὐτὸν δῆμον **450**, ἐσημείωσεν ἡ ἐφορευτικὴ ἐπιτροπὴ ψηφοφορήσαντας δῆθεν **526**, κατὰ τὴν τελευταίαν πρᾶξιν αὐτῆς.

Ὅτι μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ ἑνὸς φύλλου ἐκ τοῦ καταλόγου, ἐγένετο ἀφαίρεσις καὶ ἄλλων ὁλοκλήρων καὶ προσθήκη ἐπίσης ἀνομοίου χάρτου.

Ὅτι ἐκ τῶν ψήφων αὐτῶν, **526**, ἔλαβεν ὁ Δημήτριος Στάϊκος **150**, καὶ ὁ Νικόλαος Ζέρβας **376**, συμπεριλαμβανομένων εἰς αὐτὰς καὶ τῶν **76**, ἰδανικῶς ῥιφθεισῶν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς, ἀνηκούσης εἰς τὸν Ζέρβαν.

Ὅτι ἓν μέλος τῆς αὐτῆς ἐπιτροπῆς, ὁ Δημήτριος Ντόσος, καταγγέλλει τὰ τέσσαρα ἕτερα μέλη ὡς πλαστογραφήσαντα τὸ ὄνομά του ἐπὶ τοῦ ὅλως ἀλλοιωθέντος πρωτοκόλλου, φέροντος ψηφοφορήσαντας ἰδανικῶς **1,145**, ἐλλειψάντων **14** ψηφοδελτίων ἀντὶ τῶν **526**.

Ἑπομένως τὸ τμῆμα λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὰς ἐνστάσεις αὐτὰς καὶ τὰς γενομένας κατ' αὐτῶν ἀντιῤῥήσεις, ὡς καὶ τὰς γνώμας τῶν ἐφορευτικῶν ἐπιτροπῶν, ἐξάγει τὰ ἀκόλουθα·

Ὅτι αἱ ἐφορευτικαὶ ἐπιτροπαὶ ἁπάντων τῶν δήμων σύγκεινται ἀπὸ **20** μέλη καὶ διῃρέθησαν μετὰ τὴν διαλογὴν εἰς δύω ἰσοψηφοῦντα μέρη, καὶ τὰ μὲν **10** μέλη παραδεχόμενα τὴν ψηφοφορίαν τοῦ δήμου Θέρμου εἰς ψηφοφορήσαντας **526**, ἐξ ὧν ἔλαβαν ὁ Δημήτριος Στάϊκος **150** καὶ ὁ Ν. Ζέρβας **376**, καὶ ἀθροίζοντα ὅλων τῶν δήμων τὰς ψήφους, κηρύττουσι πλειονοψηφοῦντα τὸν Δημ. Στάϊκον διὰ ψήφων **1,157** ἐπὶ ψηφοφορησάντων **2,229**, καὶ τὸν Ν. Ζέρβαν, ἐπιλαχόντα διὰ ψήφων **1072**· τὰ δὲ ἕτερα **10** μέλη παραδέχονται τὴν ψηφοφορίαν τοῦ αὐτοῦ δήμου, εἰς ψηφοφορήσαντας **1,131**, κατὰ τὰ εὑρεθέντα καὶ ἐξαχθέντα ἐκ τῆς κάλπης ψηφοδέλτια, καὶ κηρύττουσι πλειονοψηφοῦντα τὸν Ν. Ζέρβαν διὰ ψήφων **1,677**, καὶ ἐπιλαχόντα τὸν Δημ. Στάϊκον.

Ἐπειδὴ μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς ἐφορευτικῆς ἐπιτροπῆς ὑπάρχει διαφωνία ἰσοψηφοῦσα, κηρύττουσα ἑκάτερον τῶν ὑποψηφίων πλειονοψηφήσαντα, καὶ ἐπειδὴ τὸ τμῆμα σταθμίσαν μετ' ἀκριβῆ ἐξέτασιν ὅλων αὐτῶν, παρατηρεῖ, ὅτι εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ δήμου Θέρμου ἐψηφοφόρησαν **526** ψηφοφόροι πραγματικῶς, οἱ δὲ πλέον τούτων φαινόμενοι **605** παρίστανται ἰδανικῶς ψηφοφορήσαντες, καθ' ὅσον ἐξάγεται ἐκ τῆς ἀλλοιώσεως τῶν πρωτοκόλλων τῆς ψηφοφορίας δι' ἐκκοπῆς καὶ προσθήκης ἀνομοιομόρφου χάρτου·

Ἐπειδὴ ἡ εἰκονικότης αὕτη δὲν δύναται νὰ ἀποδοθῇ ὡς προελθοῦσα παρ' ἄλλου τινὸς εἰμὴ ὑπ' ἐκείνου, ὑπὲρ τοῦ ὁποίου καὶ ὑπάρχει, ἕπεται ὅτι αἱ πλέον τῶν **526** ψῆφοι πρέπει ν' ἀφαιρεθῶσιν ἀπὸ τοῦ ὁλικοῦ ποσοῦ τῶν ψήφων, αἵτινες ἐσημειώθησαν ἐν τῷ πρωτοκόλλῳ τῆς διαλογῆς ὑπὲρ τοῦ **Ν.** Ζέρβα.

Ὅθεν ἐξάγεται ὅτι ἀπὸ τοῦ δήμου Θέρμου ἔλαβεν ὁ μὲν Ν. Ζέρβας ψήφους **376** ἐκ **526**, ὁ δὲ Δημ. Στάϊκος τὰς ὑπολοίπους **150**, αἵτινες προστιθέμεναι ἐπὶ τοῦ ὁλικοῦ ποσοῦ καὶ τῶν ἄλλων δήμων, σχηματίζουσι τὴν ἀπόλυτον πλειονοψηφίαν εἰς ψήφους **1,115**, καὶ ἐκ τῶν ὅλων ψηφοφορησάντων **2,229** ὁ μὲν Δημ. Στάϊκος ἔλαβε ψήφους **1,157**, ὁ δὲ Νικόλαος Ζέρβας **1,072**.

Διὰ ταῦτα τὸ τμῆμα γνωμοδοτεῖ εἰς τὴν Βουλὴν ἵνα κηρυχθῇ ἡ προκειμένη ἐκλογὴ ὡς κύριος ἔχουσα, καὶ κατὰ συνέπειαν παραδεχθῇ ὡς νόμιμος βουλευτὴς τῆς ἐπαρχίας Τριχωνίας, πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀποβιώσαντος Α. Καστανᾶ, ὁ Δημ. Στάϊκος, ἔχων καὶ τὰ παρὰ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα.

Ἀθῆναι, **16** Μαρτίου **1855**.

Ὁ εἰσηγητὴς **Α. Παπαδημητριάδης.**»

Μηδεμιᾶς δ' ὑπαρχούσης ἀντιῤῥήσεως, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἔγκυρον τῆς ἐκλογῆς κατὰ τὴν ἔκθεσιν. Ὁ δὲ πρόεδρος ἀναγγείλας τὸ ἀποτέλεσμα, ἐκήρυξε νόμιμον βουλευτὴν Τριχωνίας ἀντὶ τοῦ ἀποβιώσαντος Ἀθ. Καστανᾶ, τὸν Δ. Στάϊκον, ὅστις προσελθών, ἔδωκε τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου **57** τοῦ Συντάγματος ἀπαιτούμενον ὅρκον, κατὰ τὸ ἐν τέλει τῆς παρούσης συνεδριάσεως προσαρτώμενον τῆς ὁρκωμοσίας πρωτόκολλον.

Ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ προέδρου ἀνήγγειλαν τὰ τμήματα, ἐκτὸς τοῦ δ', ὅτι ἐξελέξαντο, κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν, εἰσηγητὰς ἐπὶ τοῦ περὶ τῶν ἀπὸ προικοκτησίας ὀφειλετῶν νομοσχεδίου τοὺς Σιδ. Πράτσικαν, Α. Βιλαέτην, Α. Αὐγερινόν, Ν. Ἰατρὸν, Δ. Μελετόπουλον καὶ Σ. Κρεστενίτην. Ἀνήγγειλε δὲ καὶ τὸ δ', ὅτι ἐξελέξατο εἰσηγητὴν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν προϊόντων τῆς γῆς τὸν Δ. Ζώτον, τὸ δὲ ζ'. τὸν Γ. Ῥεβελιώτην.

Ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν βουλευτῶν Ἀλ. Κουμουνδούρου, Π. Κουντουριώτου καὶ Α. Παπαθανασίου, ἡ Βουλὴ ἐχορήγησεν ὑπὸ τὸν παραδεδεγμένον ὅρον, εἰς μὲν τοὺς πρώτους δεκαπενθήμερον, εἰς δὲ τὸν τελευταῖον μηνιαίαν ἀπουσίας ἄδειαν, καὶ συγχρόνως ἀπεῤῥίφθη νὰ προσκληθῶσιν ὀνομαστὶ οἱ ἀπόντες, καθ' ὅσον

μετὰ τας δοθείσας ἀδείας ἐννενήκοντα μόνον βουλευταὶ μέ-
νουσιν ἐνταῦθα, καὶ ἑπομένως εἰς οὐδένα πλέον δύναται νὰ
δοθῇ ἄδεια.

Λαβών τις μετὰ ταῦτα τὸν λόγον, παρετήρησεν, ὅτι κατὰ
συνέπειαν τῆς ἐρωτήσεώς του ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς
παρακατέθεσε τὸ περὶ ἐνοικιάσεως τῆς σμύριδος συμβόλαιον.
Ἐπειδὴ δὲ τὸ ἀντικείμενον εἶναι σπουδαῖον, παρακαλεῖ τὴν
Βουλὴν νὰ ὁρίσῃ τὴν ἡμέραν τῆς συζητήσεως.

Παρατηρήσαντος δὲ τοῦ προέδρου, ὅτι ἡ Βουλὴ ἔχει ἤδη νὰ
συζητήσῃ δύω σπουδαῖα νομοσχέδια, τὸ περὶ βεβαιώσεως τῶν
προϊόντων καὶ τὸ περὶ καθυστερούντων ἐκ προικοκτησιῶν,
ἀπεφασίσθη νὰ συζητηθῇ τὸ ἀνωτέρω ἀντικείμενον μετὰ τὴν
ἐπιψήφισιν τῶν ῥηθέντων νομοσχεδίων.

Προέβη τελευταῖον ἡ Βουλὴ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχε-
δίου περὶ ἀναστολῆς τοῦ περὶ πραξενικῶν ἀρχῶν νόμου, ἐπὶ
τῆς ἀρχῆς τοῦ ὁποίου, μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης ἀντιῤῥήσεως,
ἐγένετο ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέ-
κτας Α. Κουμουνδοῦρον καὶ Π. Κουντουριώτην, ἐξ ὧν συνήχθη,
κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον,
ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 77.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ περὶ ἀναστολῆς τοῦ
νόμου περὶ πραξενικῶν ἀρχῶν νομοσχεδίου, Ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Ἀσωπᾶς Λόντος		Ἀνδρέας Ἴσκος	
Δημήτριος Ὀρεινός	Ν	Σωτήριος Στράτος	
Ἀντώνιος Βενιζέλος	Ν	Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	
Πέτρος Καμπάνης		Φίλων Φίλωνος	Ν
Νικόλαος Π. Καΐρης		Ἀντώνιος Φ. Γρίβας	
Ἀναγνώστης Γιαννουλίδης	Ν	Νικόλαος Τσέλιος	
Δημήτριος Τσάκρης	Ν	Κωνστ. Γριβογεώργης	Ν
Γεώργιος Τσάκρης	Ν	Δ. Π. Πετροπουλάκης	Ν
Νικόλαος Ἰατρός	Ν	Γεώρ. Δ. Ταγκουράκος	Ν
Σκαρλάτος Σούτσος		Ἀναγνώστης Παπαθανασίου	Ν
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς	Ν	Γεώργιος Κονδύλης	Ν
Ἀνδρέας Μεταξᾶς		Ἐλευθέρ. Καλογερᾶς	
Σταῦρος Βλάχος	Ν	Ἰωάννης Ἀποστολίδης	

Βασίλειος Νώνης	Ν	Λουκᾶς Στεφάνου	Ν
Σταμάτιος Μήτσας	Ν	Ἰω. Παπαλουκόπουλος	Ν
Δημήτριος Ζῶτος		Ἰω. Ν. Ταμπακόπουλος	Ν
Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης		Γ. Ν. Ῥεβελιώτης	Ν
Νικόλαος Γρανίτσας		Π. Βάρβογλης	Ν
Λύσανδρος Βιλαέτης	Ν	Β. Π. Δημητρακόπουλος	Ν
Σ. Χ. Στεφανόπουλος	Ν	Ἀναγν. Δεδόπουλος	Ν
Ἀνδρέας Αὐγερινὸς	Ν	Α. Μαυροειδὴς	Ν
Σῶλων Κρεστενίτης	Ν	Γ. Κεφάλας	Ν
Δημήτριος Ἀθανασίου		Ἀναγν. Τσάκας	
Γεώργιος Διαμάντης	Ν	Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος	Ν
Ν. Δελένδας		Κωνστ. Ἰω. Κουρκουμέλης	Ν
Δ. Γαβρᾶς	Ν	Ἀλέξ. Κουμουνδοῦρος	Ν
Ν. Βαρβαρῆγος		Παναγ. Παπατσώνης	
Θρασ. Α. Ζαΐμης	Ν	Ἰωάννης Προβιλέγιος	
Ἀριστείδ. Ν. Πετμεζᾶς	Ν	Ἰωάννης Ταταράκης	Ν
Χ. Θεοχαρόπουλος	Ν	Σ. Βαρότσης	Ν
Ἠλ. Παπαδαῖος	Ν	Π. Χρυσοβέργης	Ν
Ἀθαν. Δανηλόπουλος		Α. Παπαδημητριάδης	Ν
Γρηγόριος Κορφιωτάκης		Δ. Κοκοτάκης	Ν
Ἰωάννης Ζάρκος		Ἰωάννης Ἀμβροσιάδης	Ν
Κωνστ. Δημητριάδης	Ν	Ἰωάννης Εὐσταθίου	
Βελ. Νικολαΐδης	Ν	Γ. Μαδεμοχωρίτης	Ν
Ἰωάννης Μπαλάρας	Ν	Γεώργιος Μπάνης	
Πέτρος Δελιγιάννης		Νικόλαος Ἱεράκος	
Γ. Α. Ἀντωνόπουλος		Γερμανὸς Μαυρομιχάλης	
Κωνστ. Λαμπρινόπουλος	Ν	Δημήτριος Πουλικάκος	
Νικόλαος Μπούκουρας		Γρηγόρ. Πατριαρχέας	
Π. Κολποδῖνος		Π. Χριστόπουλος	Ν
Ἐμ. Ἀντίπας	Ν	Π. Κανελλόπουλος	
Γεώρ. Πανοπριοτόπουλος	Ν	Νικόλ. Μοσχούλας	Ν
Μιχαὴλ Τριανταφυλλόπουλος		Σπ. Πήλληκας	Ν
Χρῆστος Ῥάγκος	Ν	Νάκος Πανουργιᾶς	Ν
Εὐθ. Κανελλόπουλος	Ν	Κωνστ. Βλάμης	Ν
Ἐμμ. Τσοῦχλος	Ν	Εὐθ. Κεχαγιᾶς	Ν
Νικόλαος Ματθαίου		Σιδέρης Πράτσικας	Ν
Σ. Κοπανίτσας		Παν. Πατρινός	
Ἐμμ. Μελετόπουλος	Ν	Χρ. Τσαλαμιδᾶς	
Α. Κορφιωτάκης		Περικλῆς Καλαμογδάρτης	
Γεώρ. Γιατράκος		Νικόλαος Δ. Χ. Ἀναργύρου	

Ν. Α. Μπότσαρης . . . . . Ν	Κυριάκος Πανηρόπουλος . .
Δ. Καλλέργης	Γεώργιος Ι. Στάϊκος . . . .
Κ. Δαρειώτης	Δ. Στάϊκος . . . . . Ν
Ιω. Σκαβέντζος . . . . . Ν	Α. Κιζάνης . . . . . Ν
Γ. Νικολάου . . . . . Ν	Παντολέων Κουντουριώτης . Ν
Γεώργιος Ναύτης . . . . Ν	Δημήτριος Βουδούρης . . .
Σταμάτιος Δάρας	Σταμάτιος Γ. Δοκός . . . Ν
Μιχαήλ Σολωμός . . . . Ν	Μ. Χουρμούζης . . . . . Ν
Αν. Ρενουάρδος . . . . . Ν	Καλαμάρας Τσουκαλᾶς . . .
Ιωάννης Σαγρέδος	Γεώργιος Ριζόπουλος . . .
Παναγ. Ψάθης . . . . . Ν	Εὐαγγέλης Κοντογιάννης . .
Νικόλαος Νάζος . . . . Ν	Αὐγερινὸς Ἀδέρωφ . . . . Ν
Ἀναγν. Παπατσώνης	Νικόλαος Β. Μπουδούρης . Ν
Δημ. Πολυχρονόπουλος . . .	Α. Μάνσταρης. . . . .

Ἀνεγνώσθη μετὰ ταῦτα τὸ 1 καὶ μοναδικὸν ἄρθρον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου παρουσιασέ τις τροπολογίαν, καθ' ἣν ἐξαιρεῖται τῆς ἀναστολῆς τὸ ἐμπορικὸν γραφεῖον τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβείας.

Συμφωνήσαντος δὲ καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργοῦ, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρον ὡς ἐτροποποιήθη, ἔχον οὕτως·

Ἄρθρον μοναδικόν.

«Ἡ ἰσχὺς τοῦ ἀπὸ 23 Μαρτίου 1854 νόμου περὶ ἀναστολῆς τῆς ἐκτελέσεως τοῦ περὶ ὀργανισμοῦ τῶν προξενικῶν ἀρχῶν νόμου, ἐκτὸς τοῦ ἐμπορικοῦ γραφείου τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβείας, παρατείνεται καὶ ἐπὶ ὅλον τὸ ἔτος 1855.»

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Κ. Λαμπρινόπουλον καὶ Ἰω. Ταταράκην, συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον σχεδὸν τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ σύνολον ψηφίσαν διὰ ψήφων 76. Ἔχει δ' ὡς ἀνωτέρω κατεχωρίθη.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἀναγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ἑτοιμασθησομένων ἐκθέσεων, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 2 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. Α. ΖΑΪΜΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Κ. Κεχαγιᾶς.
Π. Κολπουδίνος.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ ΟΡΚΩΜΟΣΙΑΣ.

«Σήμερον, τὴν δεκάτην ἕκτην Μαρτίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ πεντηκοστοῦ πέμπτου ἔτους, παρουσιασθεὶς ἐν τῷ βουλευτηρίῳ ὁ βουλευτὴς Τριχωνίας, ὤμοσεν ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου τὸν ὑπὸ τοῦ 57 ἄρθρου τοῦ Συντάγματος ὁριζόμενον βουλευτικὸν ὅρκον, ὡς ἀκολούθως·

«Ὀμνύω εἰς τὸ ὄνομα τῆς ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος νὰ φυλάξω πίστιν εἰς τὸν Βασιλέα τῆς Ἑλλάδος, ὑπακοὴν εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ εἰς τοὺς νόμους τοῦ Κράτους, καὶ νὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδότως τὰ καθήκοντά μου.»

Ὁ Πρόεδρος
Θ. Α. ΖΑΪΜΗΣ.

Ὁ ὁρκισθεὶς
Δ. Στάϊκος.

Ὁ Ἱερεὺς
Ἰσίδωρος Καπούλης.

Οἱ Γραμματεῖς
Εὐθ. Κεχαγιᾶς.»

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΒ'.

Τῆς 18 Μαρτίου 1855.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Παρετήρησεν ἐν πρώτοις ὁ πρόεδρος, ὅτι τέσσαρες βουλευταί, οἱ Π. Πατρινός, Δ. Ὁρεινός, Γ. Ριζόπουλος καὶ Δ. Ζῶτος, ζητοῦσιν ἄδειαν ἀπουσίας, καὶ ὅτι ἀφιχθέντος τοῦ βουλευτοῦ Πετσῶν Ν. Ἀναργύρου καὶ προστεθέντος τοῦ νέου βουλευτοῦ Τριχωνίας Δ. Σταΐκου, εἰς δύω μόνον δύναται νὰ δοθῇ ἄδεια, διότι καὶ χθὲς εἶπεν, ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν παρόντων μετὰ τὰς δοθείσας ἀδείας περιωρίσθη εἰς ἐννενήκοντα.

Συνεπείᾳ λοιπὸν τῶν παρατηρήσεων τοῦ προέδρου ἡ Βουλὴ ἐχορήγησεν εἰς μόνους τοὺς δύω πρώτους δεκαπενθήμερον ἄδειαν, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τοὺς ἑτέρους δύω.

Παρετήρησέ τις μετὰ ταῦτα, ὅτι ὁσάκις ὁ βουλευτὴς ἐπείγεται ὑπὸ οἰκιακῶν ἀναγκῶν, ἡ Βουλὴ δύναται νὰ χορηγῇ ἀπουσίας ἄδειαν· ἀλλ' ὅταν ἡ ἀναχώρησίς του σκοπὸν ἔχῃ τὴν ἐκπλήρωσιν καθήκοντός τινος, νομίζει ὅτι τὸ καθῆκον τοῦ βουλευτοῦ εἶναι ἀνώτερον παντὸς ἄλλου, ἡ δὲ Βουλὴ ἐπὶ λόγῳ

τοιούτῳ δὲν πρέπει νὰ χορηγῇ ἄδεια καὶ ἂν ὁ ἀριθμὸς τῶν βουλευτῶν ἦναι ἀνώτερος τῶν ἐννενήκοντα.

Τῆς δὲ Βουλῆς συμφωνησάσης μετὰ τῆς ἀνωτέρω ἰδέας, ἐξέθηκεν ὁ ἕτερος τῶν βουλευτῶν, εἰς οὗς δὲν ἐχορηγήθη ἄδεια, ὅτι καὶ αὐτὸς καὶ ὁ συνάδελφός του βουλευτὴς Φθιώτιδος κληρωθέντες ὡς ἔνορκοι, ὑποχρεοῦνται νὰ μεταβῶσιν εἰς τὰ νέα χρέη των, καθ' ὅσον ἄλλως ὑποβάλλονται εἰς πρόστιμον, καὶ διὰ τοῦτο ἡ Βουλὴ πρέπει ν' ἀποφανθῇ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, ὅπως ἔχωσι καὶ οὗτοι ἰσχυρὸν τῆς ἀπουσίας των δικαιολόγημα τοῦ Σώματος τὴν ἀπόφασιν.

Ἀποφανθείσης δὲ τῆς Βουλῆς, ὅτι δὲν δύναται νὰ ὑποβληθῇ εἰς πρόστιμον, ἀφ' οὗ τὸ Σῶμα ἀρνεῖται εἰς αὐτὸν ἀπουσίας ἄδειαν· ἐξέθηκεν ὁ πρόεδρος, ὅτι ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς συνεπὴς πρὸς τὰς ὑποσχέσεις, ἃς ἔδωκεν εἰς τὴν Βουλὴν περὶ βελτιώσεως τοῦ περὶ φόρου τῶν ζώων καὶ περὶ διαθέσεως τῶν ἐθνικῶν νομῶν συστήματος, ἀπεύθυνεν ἐγκύκλιον πρὸς τὰς οἰκονομικὰς ἀρχὰς καὶ τοὺς νομάρχας, ζητῶν τὰς ἀνηκούσας πληροφορίας, καὶ ὅτι ἀντίτυπα τῆς ἐγκυκλίου ταύτης ἔπεμψεν εἰς τὸ προεδρεῖον, διὰ νὰ λάβωσι γνῶσιν οἱ βουλευταί.

Παρελθὼν μετὰ ταῦτα ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν προϊόντων τῆς γῆς, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτοῦ, ἔχουσαν οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν

«Ἡ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ τῆς ἐνοικιάσεως, τῆς βεβαιώσεως καὶ τῆς εἰσπράξεως κλπ. τῶν ἐγγαίων φόρων καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας εἰσηγητικὴ ἐπιτροπή σας, συνιστῶσα τὴν παραδοχὴν τῆς μονιμότητος τῆς ἀρχῆς τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου καὶ μεταβαίνουσα εἰς τὰ καθέκαστα, ἐπιφέρει τὰς ἑξῆς τροποποιήσεις·

Τὸ 1 ἄρθρον ἔχει καλῶς. — Νὰ σημειωθῇ δὲ εἰς τὰ πρακτικά, ὅτι οἱ ἔφοροι εἰς τὰς διακηρύξεις των πρέπει σαφῶς νὰ σημειῶσι τὴν σύμφωνα μὲ τὸν νόμον ἔκτασιν τῶν τεμαχίων, ἅτινα σύγκεινται ἀπὸ χωρία ἔχοντα ὅρια δυσδιάκριτα, χωρὶς νὰ λαμβάνωσιν ὡς προσδιορισμὸν τῆς περιφερείας τεμάχιός τινος τὴν καλλιέργειαν ἐντὸς ἑνὸς χωρίου ἀπὸ κατοίκους ἄλλου χωρίου κλπ. ὡς τοῦτο συνέβη μὲ ζημίαν δημοτικῶν καὶ ἰδιωτικῶν συμφερόντων εἰς Τρίπολιν καὶ ἀλλαχοῦ.

Ἄρθρ. 2. Διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου ἀπαγορεύεται εἰς τὰς διε-

νεργαούσας τὰς δημοπρασίας καὶ τὰς δημοτικὰς ἀρχὰς νὰ λαμβάνωσι μέρος εἰς τὰς ἐνοικιάσεις τῶν προσόδων, ἐπὶ ἀπειλῇ χρηματικῆς ποινῆς 20—200 δραχμῶν καὶ ἀποπομπῆς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας.

Ἡ ἐπιτροπή σας θέλουσα ἀφ' ἑνὸς νὰ προφυλάξῃ τοὺς δημάρχους ἀπὸ σκευωρίας, προερχομένας ἐκ τῆς συγκρούσεως διαφόρων ἐγχωρίων παθῶν καὶ συμφερόντων, καὶ νὰ τοὺς ἀποτρέψῃ ἀφ' ἑτέρου ἀπὸ τὴν εἰς ἐνοικιάσεις ἀνάμιξιν αὐτῶν, λίαν ἐπικίνδυνον εἰς τὰ συμφέροντα τῶν φορολογουμένων συνδημοτῶν των, ἔκρινε καλὸν ν' ἀπαλλάξῃ μὲν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ νὰ γίνωνται ἔκπτωτοι τῆς θέσεώς των ἕνεκα τοιαύτης παραβάσεως, νὰ τοὺς ἀποκαταστήσῃ δὲ προσεκτικοὺς δι' ἐπιβολῆς χρηματικῆς ποινῆς ἀνωτέρας τῆς τοῦ νομοσχεδίου.

Ὅθεν ὁ § 3 τροπολογεῖται ὡς ἑξῆς·

« Οἱ παραβάται τῆς διατάξεως ταύτης δήμαρχοι ὑποβάλλονται εἰς χρηματικὴν ποινὴν 100—500 δραχμ., οἱ δὲ λοιποὶ ἐν τῷ ἄρθρῳ μνημονευόμενοι, εἰς χρηματικὴν ποινὴν 20—200 δραχμῶν καὶ γίνονται ἔκπτωτοι τῆς θέσεώς των.»

Ἄρθρ. 5. Τὸ ἄρθρον τοῦτο διὰ τοὺς αὐτοὺς σχεδὸν ὡς ἀνωλόγους, καὶ διότι οἱ δήμαρχοι δὲν δύνανται νὰ γνωρίζωσιν ἐπακριβῶς τὴν ἀξίαν τῶν κτημάτων τῶν ἐνοικιαστῶν καὶ ἐγγυητῶν, ἐκρίθη ἁρμόδιον νὰ τροπολογηθῇ οὕτω·

Μετὰ τὰς λέξεις « οἱ διενεργοῦντες τὰς δημοπρασίας ὑπάλληλοι» νὰ προστεθῇ « καὶ οἱ ὑποθηκοφύλακες· »

καὶ ὁ § 2 νὰ μετενεχθῇ.

« Δήμαρχοι, ἐὰν ἐκδώσωσιν ἐν γνώσει ψευδῆ πιστοποιητικὰ περὶ τῶν κτημάτων τῶν ἐνοικιαστῶν καὶ τῶν ἐγγυητῶν καὶ τῆς ἀξίας αὐτῶν, ἢ ἀρνηθῶσι τὴν ἔκδοσιν τῶν ἀνωτέρω πιστοποιητικῶν εἰς τοὺς αἰτοῦντας τοιαῦτα ἰδιοκτήτας, κατακρίνονται κατὰ τὸ ἄρθρον 187 τοῦ ποινικοῦ νόμου.

Ἄρθρ. 8. Ὁ § 3 τοῦ ἄρθρου τούτου πρὸς ὠφέλειαν τινὰ τοῦ οἰκείου δημοτ. ταμείου καὶ πρὸς πλειοτέραν ἐξακρίβωσιν τῶν παραβάσεων τῶν μνημονευομένων διενέξεων ἔλαβε τὴν ἀκόλουθον τροποποίησιν·

« Ὁσάκις ἡ ἀνάκρισις ἐνεργεῖται παρὰ δημοτικοῦ τινος ὑπαλλήλου, τὸ πρόστιμον εἰσπράττεται εἰς ὄφελος τοῦ δημοτικοῦ ταμείου. »

Ἄρθρ. 9. Ὁ κύριος ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν περὶ πολλοῦ ποιούμενος τῶν συμφερόντων καὶ τῆς εὐημερίας τῶν φορολογουμένων καὶ ἀπὸ εὐεργετικὴν καὶ ἀξιέπαινον πρόνοιαν ὑπὲρ αὐτῶν

ὁρμώμενος, μετέβαλεν ἐπὶ τὰ κρείττω δι' αὐτοῦ τοῦ ἄρθρου τὸν λίαν μέχρι τοῦδε καταστρεπτικὸν καὶ ἐπιζήμιον τοῖς φορολογουμένοις ἀποβαίνοντα τρόπον τῆς φορολογίας τῶν μὴ εἰς τὰ ἀλώνια κοπανιζομένων ἀραβοσίτων. Ἀλλὰ παρετηρήθη, ἀ.) ὅτι εἰς πάμπολλα μέρη τῆς Ἑλλάδος διὰ τὰ ὑψίμα ταῦτα ἀραβόσιτα δὲν ὑπάρχουν προσδιωρισμένα πρὸς μεταφορὰν αὐτῶν ἀλώνια, ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐκ τῶν ἀγρῶν συλλογὴν αὐτῶν μεταφέρονται ἀμέσως εἰς τὰς οἰκίας τῶν γεωργῶν, καὶ μάλιστα κατὰ τὸν Ὀκτώβριον καὶ Νοέμβριον, ὅτε μὲ βροχὰς καὶ χιόνας καὶ εἰς μέρη ὀρεινὰ συνάζουν αὐτούς· β'.) ὅτι ὁ κατὰ τὸν παραγραφὸν 4 προσδιορισμὸς τοῦ φόρου διὰ γεμίσματος κοφινίου ἢ μέτρου ἐκ κώνων, κοπανίσματος παραχρῆμα ἐν ὥρᾳ χειμῶνος, καθύγρων τῶν κώνων ὄντων, καὶ διὰ ζυγίσεως κλπ. ἀποβαίνει οὐ μικρὸν ἐπιζήμιος καὶ δύσκολος εἰς τοὺς φορολογουμένους, καὶ διενέξεις μεταξὺ φορολογουμένων καὶ ἐνοικιαστῶν περὶ τοῦ ἐκ ποίας ποιότητος ἀραβοσίτων πρέπει νὰ γεμισθῇ τὸ κοφίνιον κτλ. ὡς καὶ βραδύτητα δύναται νὰ ἐπιφέρῃ.

Ἡ ἐπιτροπή σας μελετήσασα ἀκριβῶς τὰ πρὸ τῆς ἐνεστώσης ἐποχῆς, τὴν κατάστασιν τοῦ τόπου καὶ τὴν δυνατὴν εὐκολίαν τῶν φορολογουμένων, συνδυαζομένην μὲ τὰ συμφέροντα αὐτῶν καὶ τοῦ ἐνοικιαστοῦ, ἅτινα ἀντανακλῶσιν εἰς ἐκεῖνα τοῦ δημοσίου, ἐπιφέρει ἐν πλήρει πεποιθήσει περὶ τε τοῦ καταλλήλου καὶ ἐφικτοῦ τὰς ἑπομένας παρατηρήσεις καὶ τροπολογίας.

Ἐπὶ τοῦ ἀ.

Ἂν καὶ ἀλώνια πρὸς συγκέντρωσιν τῶν ὑψίμων ἀραβοσίτων δὲν ὑπάρχουν εἰς τὰ πλεῖστα τῆς Ἑλλάδος μέρη, μ' ὅλα ταῦτα δὲν εἶναι δυνατὸν οἱ ἐνοικιασταὶ νὰ ἐπιτηρῶσι καὶ καταμετρῶσι τοὺς καρποὺς ὁλοκλήρου κοινότητος εἰς ἕκαστον ἀγρὸν ἢ εἰς ἑκάστην μετὰ τὴν συγκομιδὴν οἰκίαν τῶν φορολογουμένων. Ἀνάγκη οὖν παρίσταται ἀμφοτέρων τὸ συμφέρον νὰ οἰκονομήσωμεν δι' αὐτῆς μεταφορᾶς τῶν ἀραβοσίτων εἰς κώνους κατὰ τμήματα εἰς μέρη κατάλληλα, πλησιάζοντα πρὸς τὸ χωρίον, ἢ τὸ μέρος τῆς ἐναποταμιεύσεως, ὅπου δύνανται διὰ τῶν ἧττον ἀνωμάλων καὶ δυσβάτων ὁδῶν νὰ συνάζωσι τὰ ἀραβόσιτα κλπ. Εἰς τὸν προσδιορισμὸν αὐτὸν ἐκριθησαν ἁρμόδια καὶ κατάλληλα πρόσωπα ν' ἀποφασίζωσιν ὁ ἔφορος, ὁ ἁρμόδιος δήμαρχος καὶ ὁ ἐνοικιαστής, τῇ γνωμοδοτήσει τοῦ εἰδικοῦ παρέδρου δι' ἑκάστην κοινότητα, καὶ ταῦτα κατὰ πλειονοψηφίαν.

Ἐπὶ τοῦ β'.

Ὅτι ἐφικτὸν εἶναι ν' ἀπορύγωμεν ἁπάσας τὰς διενέξεις καὶ

δυσχερείας, ἐὰν μεταχειρισθῶμεν σύστημα ἁπλούστερον καὶ ἀσφαλὲς, προστατεῦον τὰ ἀμοιβαῖα συμφέροντα τοῦ τε δημοσίου καὶ τῶν φορολογουμένων, σύστημα δεδοκιμασμένον, ὅπερ ἦτον καὶ εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὰ πλεῖστα μέρη τῆς Θεσσαλίας, τοῦ Ἀσπροποτάμου, τῶν Ἀγράφων καὶ λοιπῶν μερῶν. Ζυγίζοντες εἰς ὀκάδας τὸ ὅλον τοῦ ἐν τῷ ἁλωνίῳ σωροῦ τῶν κώνων ἑκάστου φορολογουμένου μὲ τοὺς φλοιοὺς, ἐὰν ὦσιν οἱ κώνοι ἢ μὴ, καὶ ἐκπίπτοντες διὰ μὲν τοὺς πρώτους ἀνὰ ὀκάδας 40 τοῖς 100, διὰ δὲ τοὺς δευτέρους, ἀνὰ 35 τοῖς 100, φθάνομεν ἀρόδως εἰς τὴν βεβαίωσιν τοῦ καθαροῦ καρποῦ, ἐξ ὧν ὁ μὲν μὲ φλοιοὺς εἰς κώνους ἀραβόσιτος παράγει καθαρὸν καρπὸν ὀκάδας 60, ὁ δὲ ἄνευ φλοιῶν ὀκάδ. 65. Τὸ καθαρὸν τοῦτο εἰσόδημα φορολογεῖται καὶ ὁ ἐνοικιαστὴς κατ' αὐτὸ ἐκδίδει ἀμέσως τὰ νενομισμένα διπλότυπα κλπ.

Οἱ παράγραφοι οὖν τοῦ 9 ἄρθρου 3, 4, 5 καὶ 6 ἐσυγχωνεύθησαν καὶ ἀντικαθίστανται διὰ τῶν ἑπομένων·

« § 3. Μετὰ τὴν ἐκ τῶν ἀγρῶν συλλογὴν αὐτῶν ὑποχρεοῦνται, οἱ μὲν φορολογούμενοι νὰ τοὺς μεταφέρωσιν εἰς τὰ ἁλώνια, ἢ, ὅπου δὲν ὑπάρχουν τοιαῦτα ἀνεγνωρισμένα, ὁ ἔφορος, ὁ ἁρμόδιος δήμαρχος καὶ ὁ ἐνοικιαστὴς, τῇ γνωμοδοτήσει τοῦ ἁρμοδίου εἰδικοῦ παρέδρου, προσδιορίζουσι τὰς δι' ἁλώνια προσφορωτέρας θέσεις· ὁ δὲ ἐνοικιαστὴς μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς συλλογῆς ἑκάστου φορολογουμένου ζυγίζει εὐθὺς διὰ στατῆρος τοὺς κώνους, εἴτε ἀποφλοιωμένους εἴτε μή, καὶ ἐκ τοῦ ὁλικοῦ βάρους ἐκπίπτει, λόγῳ φύρας, ἂν μὲν οἱ κῶνοι εἶσιν ἀποφλοιωμένοι, τριάκοντα πέντε τοῖς ἑκατὸν, ἂν δὲ μὲ τοὺς φλοιοὺς, τεσσαράκοντα τοῖς ἑκατόν. Τὸ ὑπόλοιπον, καθαρὸν λογιζόμενον, ἀνάγεται εἰς κοιλὰ (ὑπολογιζομένου ἑκάστου εἰς 20 ὀκάδας), προσδιορίζεται ὁ φόρος αὐτοῦ καὶ ἐκδίδεται ἀμέσως τὸ ἀνῆκον διπλότυπον κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἑπομένου ἄρθρου.

Ἐὰν ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν ἐμφανισθῇ αὐθόρμητος διὰ νὰ ἐνεργήσῃ τὴν βεβαίωσιν, κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον, ἢ δυστροπήσῃ, αὐτὴ ἐνεργεῖται κατὰ πρόσκλησιν τῶν φορολογουμένων ὑφ' ἑνὸς τῶν ἀναφερομένων ἐν τῷ ἄρθρῳ 11 ὑπαλλήλων, συνταχθησομένου περὶ τούτου πρωτοκόλλου καὶ ὑπογραφομένου παρὰ τοῦ ὑπαλλήλου, ἢ τοῦ δημάρχου ἢ εἰδικοῦ παρέδρου καὶ τοῦ φορολογουμένου· ὅστις δὲ τούτων, προσκαλούμενος νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀνωτέρω διατάξεων, ἀρνηθῇ, τιμωρεῖται πειθαρχικῶς κατὰ τὸ ἄρθρον 73 τοῦ παρόντος νόμου. »

Ἄρθρ. 13. Ἡ προθεσμία τῶν 5 ἡμερῶν νὰ ἐπεκταθῇ εἰς 8.

Ἄρθρ. 15. § 2. Εἰς τὸ τέλος αὐτοῦ τοῦ παραγράφου μετὰ τὴν λέξιν « καὶ τοῦ παρέδρου » νὰ προστεθῇ· « ἢ τοῦ ὑπ' εὐθύνην αὐτοῦ ἀντιπροσώπου του. »

Ἄρθρ. 25. § 6. Ὁ ἔγγειος φόρος νὰ πληρόνηται ἀντὶ τὴν 1 τὴν 20 Αὐγούστου. »

Ἄρθρ. 33. Μετὰ τὰς λέξεις « ἀποδίδονται εἰς χρήματα » νὰ προστεθῶσιν αἱ λέξεις· « κατὰ τὴν εἰς τὸν οἰκεῖον δῆμον πρέχουσαν τιμήν. »

Εἰς δὲ τὸ τέλος τοῦ 1 § νὰ προστεθῇ· « ἐὰν ὁ ἀρμόδιος δήμαρχος προσκληθείς, δὲν παρουσιασθῇ. »

Ἄρθρ. 36. Καὶ ἐνταῦθα ὁ Κ. ὑπουργὸς ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὰς καταπιέσεις καὶ ἀκαταλογίστους ζημίας, ἃς οἱ φορολογούμενοι ὑπέστησαν εἰς τὴν φορολογίαν τῶν ἐπ' ἐκτιμήσει εἰδῶν. Τὸ μέτρον τῶν εἰς στρέμματα καὶ ἰδιότητας κλπ. δηλώσεων, ἐὰν καλῶς ἐφαρμοσθῇ, ὑπόσχεται πολλὴν ἀνακούφισιν. Εὔχεται οὖν ἡ ἐπιτροπὴ εἰς τὴν εἰλικρινῆ ἐνέργειαν τῶν ὑποχρεώσεων καὶ δικαιωμάτων ἑκάστου μέρους· ἐπιφέρει δὲ τὰ ἑξῆς.

Εἰς τὸν § 2 μετὰ τὴν λέξιν « πᾶς ἰδιοκτήτης » νὰ προστεθῶσιν αἱ λέξεις· « καλλιεργητὴς οἱουδήποτε κτήματος, ὀφείλει κλπ » καὶ ν' ἀπαλειφθῶσιν αἱ λέξεις· « ὅταν τὸ κτῆμα ἦναι ἐθνικόν, ὁ καλλιεργητής. »

Καὶ ταῦτα, ὅπως ὁ καλλιεργητὴς ἰδιωτικοῦ ἢ ἐθνικοῦ κτήματος καταστᾶ ὑπόχρεως εἰς τὴν δήλωσιν καὶ φροντίσῃ ἐγκαίρως εἰς τὴν ἀκριβῆ ἐκπλήρωσιν τῶν διατάξεων τούτων.

Ἄρθρ. 38. Διὰ τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ ἐπιβάλλονται ποιναὶ κατὰ τῶν παραβατῶν τῶν ἄνω διατάξεων· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐνδέχεται ὁ καλλιεργητὴς ἰδιωτικοῦ τινος κτήματος νὰ ἦναι ἀφερέγγυος, διὰ νὰ συμβιβασθῇ ἡ νομικὴ ἀρχὴ τοῦ ὅτι « ἡ φορολογία ἐπιβάλλεται εἰς τὸ κτῆμα » μὲ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ δημοσίου διὰ τὴν ἀποδοθεῖσαν εἰς τὸν καλλιεργητὴν εὐθύνην, ἐνομίσαμεν δέον νὰ προστεθῇ μετὰ τὸν πρῶτον παράγραφον ἕτερος, ἔχων οὕτως·

« Ἐὰν ὁ καλλιεργητὴς ἰδιοκτήτων γαιῶν ἀποδημήσῃ ἢ δὲν ἦναι φερέγγυος, ὁ ἰδιοκτήτης ἀποκαθίσταται ὑπόχρεως εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ τε φόρου καὶ προστίμου. »

Ἡ ἀναθεώρησις καὶ καταμέτρησις, ἡ ὁριζομένη ἀπὸ τὰ ἄρθρα 38 καὶ 42 τοῦ παρόντος νόμου, εἶναι μὲν ἀναγκαία πρὸς ἐξακρίβωσιν τῆς πραγματικῆς ἐκτάσεως, ποιότητος κτλ., ἀλλ' ἐπειδὴ ἐπιφέρει δαπάνας καὶ ἄλλας ἐνοχλήσεις εἴς τε τὸ δημόσιον καὶ τοὺς φορολογουμένους, ἡ ἐπιτροπὴ θεωρεῖ ἀναγκαῖον νὰ συστήσῃ ἡ Βουλὴ εἰς τὸ ὑπουργεῖον, ὥστε νὰ μὴ λαμβάνωσιν αὗται χώραν διὰ μικρὰς ἐλλείψεις, προαρχομένας ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀπὸ ἄγνοιαν τῶν ἐνεργούντων τὰς δηλώσεις, ἀλλ' ὁσάκις ἡ ἁρμοδία ἀρχὴ πείθεται ὅτι ἡ παράβασις εἶναι ἀξία λόγου.

Ἄρθρ. 44. Αἱ ἐπιβαλλόμεναι διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου εἰς τὸν δήμαρχον ποιναὶ εἶναι αὐστηραὶ καὶ ἐπικίνδυνοι ὡς πρὸς τὴν θέσιν αὐτοῦ. Ἑπομένως ἡ ἐπιτροπὴ ἐπιθυμοῦσα νὰ μετριάσῃ αὐτάς, ἐπιφέρει τὴν ἑξῆς τροποποίησιν·

Ὁ τελευταῖος παράγραφος τοῦ ἄρθρου τούτου ἀπαλείφεται καθ' ὁλοκληρίαν.

Ὁ δὲ δεύτερος παράγραφος καὶ τὸ δεύτερον ἐδάφιον ἀντικαθίστανται διὰ τῶν ἑξῆς·

« Εἰς τὰς αὐτὰς ποινὰς ὑπόκειται καὶ ἂν ἀναβάλῃ πέραν τῆς νομίμου προθεσμίας, κατὰ τὸ ἄρθρον 37 τοῦ παρόντος νόμου, τὴν πρὸς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον ἀποστολὴν τοῦ βιβλίου τῶν στελεχῶν τῶν δηλώσεων. »

« δ') Μὲ πρόστιμον 20 — 200 δραχμῶν, ἐὰν ἐν γνώσει καὶ ἐκ προθέσεως βεβαιώσῃ ἐπὶ τῶν δηλώσεων ψευδῶς τὴν ἔκτασιν ἢ τὴν ἰδιότητα τοῦ κτήματος, ὑποκείμενος συνάμα καὶ εἰς πολιτικὰς ἀποζημιώσεις. »

Ἄρθρ. 45. Νὰ προστεθῶσι μετὰ τὰς λέξεις « διὰ τὰ βαμβάκια τὴν 1 Νοεμβρίου » αἱ λέξεις· « διὰ τοὺς καπνοὺς τὴν 1 Δεκεμβρίου. »

Ἡ ἐπιτροπήσας, Κύριοι, συνιστῶσα εἰς τὴν ἔγκρισιν καὶ παραδοχὴν ὑμῶν τὰς ἐπενεχθείσας τροποποιήσεις, πέποιθεν ὅτι ὁ κύριος ὑπουργὸς θέλει λάβει τὰ λίαν κατάλληλα καὶ πρόσφορα μέτρα πρὸς πλήρη κατάληψιν τοῦ νόμου τούτου καὶ τὴν ἀκριβεστέραν καὶ εἰλικρινῆ ἐφαρμογὴν αὐτοῦ.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 18 Μαρτίου 1855.

Ἡ Εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ

Ἰω. Ζάρκος — Γ. Ῥεβελιώτης
Α. Μάντσαρης — Χ. Τσαλαμιδᾶς
Γ. Τσιγκουράκης

Ὁ εἰσηγητὴς
Δημ. Ζῶτος. »

Ἐπὶ τῇ προτάσει ἑνὸς τῶν βουλευτῶν, ἡ Βουλὴ συνεφώνησε νὰ προσκληθῶσιν ὑπὸ τοῦ προέδρου οἱ εἰσηγηταὶ ὅπως φέρωσι πρὸ τῶν διακοπῶν τὰς ἐπὶ τῶν διαφόρων νομοσχεδίων ἐκθέσεις των· ὁ δὲ πρόεδρος συναινέσει τοῦ Σώματος ἀναγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν

προϊόντων τῆς γῆ; νομοσχεδίου, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 1 Μ. Μ.

Ὁ πρόεδρος
Θ. Α. ΖΑΪΜΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Εὐθ. Κεχαγιᾶς.
Π. Κολποδίνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΣ'.

Τῆς 19 Μαρτίου 1835.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνοματικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Προκειμένου ἔπειτα νὰ προβῇ ἡ Βουλὴ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν ἐγγείων φόρων καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας νομοσχεδίου, λαβών τις τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ κανονισμοῦ, ἐξέθηκεν, ὅτι πᾶν σῶμα πολυμελὲς ἐθεωρήθη ἀναγκαῖον νὰ κανονίζῃ τὰ τῆς ἐσωτερικῆς αὐτοῦ ὑπηρεσίας, καὶ οὕτω νὰ βαδίζῃ κανονικῶς εἰς τὰς ἐργασίας του καὶ οὐχὶ κατὰ τὸ δοκοῦν ἑκάστῳ. Νομοθετεῖ λοιπὸν τὰ περὶ τοῦ τρόπου τῶν ἐργασιῶν του, καὶ ἡ νομοθεσία αὕτη καλεῖται κανονισμός, τὸν ὁποῖον ἕκαστον σῶμα ὀφείλει νὰ διατηρῇ ἀκριβῶς.

Ὁ ἐν ἐνεργείᾳ κανονισμὸς τῆς Βουλῆς χρονολογεῖται ἀπὸ ἐποχήν, ἥτις θέλει μένει εἰς τὰ χρονικὰ τῆς Ἑλλάδος, τὴν ἐποχὴν τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως, δυνάμει τῶν ἀποφάσεων τῆς ὁποίας συνερχόμεθα ἡμεῖς σήμερον εἰς τὴν Βουλήν. Τῆς ἐθνικῆς δ' ἐκείνης συνελεύσεως προήδρευσαν οἱ Κ. Κ. Α. Μαυροκορδάτος, Ἰωάννης Κωλέττης, Α. Μεταξᾶς καὶ ὁ Α. Λόντος, οἵτινες ἀντεπροσώπευον ἢ ἀπῄτουν νὰ θεωρῶνται ὅτι ἀντεπροσώπευον ἀρχάς, καὶ τὴν ἀπαίτησίν των αὐτὴν οὐδεὶς διεριλονείκησεν. Ἐπὶ τῆς ἀντιπροεδρείας λοιπὸν τῶν τεσσάρων αὐτῶν προσώπων ὁ κανονισμὸς ἐτηρήθη πληρέστατα. Ἐπῆλθεν ἔπειτα ἡ συγκρότησις τῆς Βουλῆς, τῆς ὁποίας προήδρευσαν διάφορα κατὰ καιροὺς πρόσωπα, ἐν οἷς καὶ ὁ Ῥήγας Παλαμίδης.

Κατονομάσας δὲ τ' ἀνωτέρω πρόσωπα, σκοπὸν εἶχε νὰ ὑπενθυμίσῃ εἰς τὴν Βουλὴν ὅτι ἕκαστος αὐτῶν ἔχων τὰς ἀρχὰς

καὶ τοὺς πολιτικούς αὐτοῦ φίλους, ἐθεώρει τὰς ἀρχάς του πραγματικάς, ἀδιάφορον τίνες αὐτῶν ἦσαν αἱ ὑγιέστεραι. Ὁ Παλαμίδης λοιπόν, ὅστις ἀνῆκεν εἰς μίαν πολιτικὴν μερίδα, ἔλαβε τὴν τιμὴν νὰ προπολογήσῃ καὶ μορφώσῃ τὸν κανονισμὸν ὡς ἔχει σήμερον.

Κατὰ τὴν πρώτην περίοδον ὁ κανονισμὸς ἐτηρεῖτο, ἡ δὲ συζήτησις ἀφίνετο ἐλευθέρα, καὶ πολλάκις ἐν νομοσχέδιον ἐσυζητεῖτο δέκα καὶ δέκα πέντε ἡμέρας. Ζητήσαντος δέ ποτε τοῦ μακαρίτου Κωλέττου νὰ θεωρηθῇ ἓν νομοσχέδιον κατεπεῖγον, ἡ Βουλὴ ἠρνήθη τοῦτο, διότι κατεπεῖγον νομοσχέδιον εἶναι τὸ προκαλούμενον ἐξ ἀνάγκων ἢ ἐκ περιστάσεων τῆς ἡμέρας. Νομοσχέδιον ὅμως, τὸ ὁποῖον δέκα ὅλους μῆνας εἶχεν ὑπ' ὄψιν ὁ ὑπουργός, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ κατεπεῖγον διότι τοσοῦτον βραδέως παρουσιάσθη εἰς τὴν Βουλήν.

Προσέθηκε δέ, ὅτι περιγράφων τὴν γέννησιν καὶ τὸν βίον τοῦ κανονισμοῦ, φέρει ἕκαστον βουλευτὴν εἰς θέσιν νὰ κατανοήσῃ τὰς ἐποχάς, καθ' ἃς ἐτηρήθη ὁ κανονισμός. Νομίζει δὲ ὅτι καὶ σήμερον ὀφείλομεν νὰ τηρήσωμεν τὰς διατάξεις αὐτοῦ, μὴ ἐπιθυμῶν νὰ ὑποκύψῃ ἡ Βουλὴ εἰς τὸ σύστημα τοῦ νὰ διαστρέπῃ τὰ πράγματα ἐν ὀνόματι τοῦ κανονισμοῦ, ὡς ἄλλοτε ἐν ὀνόματι τῆς θρησκείας καὶ τοῦ Συντάγματος ἐπράχθησαν ἀλλαχοῦ τοσαῦτα ἐγκλήματα.

Τὰ ἄρθρα **36** καὶ **59** τοῦ κανονισμοῦ περιέχουσι τὰς σχετικὰς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τῆς ἀγορεύσεώς του διατάξεις, καὶ κατ' αὐτὰς δύναται μὲν ἡ Βουλὴ νὰ θεωρήσῃ ἓν νομοσχέδιον κατεπεῖγον, λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τὰς περιστάσεις καὶ τὴν ἀνάγκην, αἵτινες ἐπροκάλεσαν τὴν σύνταξίν του, οὐχὶ ὅμως ἀδιαφόρως ἓν νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον ὁ ὑπουργὸς ἠδύνατο νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὴν Βουλὴν ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου, διὰ νὰ ἔχωσι καὶ οἱ βουλευταὶ τὸν ἀπαιτούμενον πρὸς μελέτην αὐτοῦ ὑλικὸν χρόνον· διότι οὕτω θέλει ὑποπέσει εἰς τὸ ἄτοπον νὰ ὀνομάζῃ κατεπεῖγον πᾶν νομοσχέδιον, καὶ τοιαύτη δὲν εἶναι ἡ ἔννοια τῶν περὶ τοῦ κατεπείγοντος διατάξεων τοῦ κανονισμοῦ.

Παρατηρήσαντος δὲ τοῦ προέδρου, ὅτι διανεμηθείσης χθὲς τῆς ἐκθέσεως, ἡ Βουλὴ δύναται σήμερον, κατὰ τὸν κανονισμόν, νὰ ἐπληρωθῇ τῆς συζητήσεως τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, ἀφ' οὗ μάλιστα συναινέσει τοῦ Σώματος ἐτέθη αὐτὴ ὡς ἀντικειμένου τῆς ἡμερησίας διατάξεως, τὰς δ' ἀποφάσεις τῆς Βουλῆς οὐδεὶς δύναται νὰ προσβάλῃ· ἡ Βουλὴ ἀποδεχθεῖσα τὰς παρατηρήσεις τοῦ προέδρου, προέβη εἰς τὴν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς

τοῦ νομοσχεδίου συζήτησιν, κατὰ τῆς ὁποίας λαβών ὁ προαγορεύσας τὸν λόγον, ἐξέθηκεν, ὅτι ἐφθάσαμεν τὸ δέκατον τοῦ συνταγματικοῦ ἡμῶν βίου ἔτος, προσδεύοντες μέχρι τοῦδε ὅτι οἱ φορολογικοὶ νόμοι ψηφίζονται κατ' ἔτος ὑπὸ τῶν Βουλῶν, διότι μέχρι τοῦδε παρουσιάζοντο κατ' ἔτος ἐν συνόλῳ εἰς τὴν Βουλήν, ἥτις ἐν τῷ δικαιώματι αὐτῆς ἐπέφερε τὰς ἀναγκαίας προσθαφαιρέσεις, καθ' ὅσον αὐτὸ τὸ Σύνταγμα τῇ ἔδωκε τὸ δικαίωμα τοῦτο.

Ἡ Βουλὴ εἶναι τοῦ ἔθνους ὁ ἀντιπρόσωπος, τὸ δὲ ἔθνος εἶναι αὐτὸς ὁ κύριος τῆς περιουσίας, τὴν ὁποίαν πρόκειται νὰ φορολογήσωμεν, ἐπίτροπος δὲ τοῦ κυρίου τῆς περιουσίας εἶναι ἡ Κυβέρνησις. Εἷς φορολογούμενος δὲ καὶ ἰδιοκτήτης ὁμιλῶν, παρατηρεῖ, ὅτι μόνος ὁ κύριος ἔχων τὴν ἐξουσίαν νὰ διαθέτῃ τὴν περιουσίαν αὐτοῦ, διατάσσει ἐν γένει τὰ περὶ τῆς καλλιεργείας καὶ διαθέσεως τῶν κτημάτων του, ἀρίνων μόνον εἰς τὸν ἐπίτροπόν του τὴν ἐνέργειαν τῶν ἐντολῶν αὐτοῦ, καὶ διὰ τοῦτο τὸ Σύνταγμα ῥητῶς λέγει, ὅτι οἱ φορολογικοὶ νόμοι ψηφίζονται κατ' ἔτος ὑπὸ τῶν Βουλῶν. Οὐδεμίαν δὲ φέρει διάκρισιν μεταξὺ τοῦ τρόπου τῆς βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν φόρων καὶ τῆς ἐπιβολῆς τοῦ φόρου αὐτοῦ, διότι ἀμφότερα εἰσὶ σχετικὰ πρὸς ἄλληλα, καὶ πλεῖστα θέλουσι προκύψει ἄτοπα, ἐὰν κρατοῦντες ἡμεῖς μόνον τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιβολῆς τοῦ φόρου, ἀφήσωμεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὸν τρόπον τῆς βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως.

Ὕστερον λοιπὸν ἀπὸ δέκα ἔτη συνταγματικοῦ βίου παρουσιάζεται ὁ νῦν ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, καὶ διαιρῶν τ' ἀδιαίρετα, ζητεῖ νὰ νομοθετήσωμεν ἅπαξ τὸν τρόπον τῆς βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν φόρων, διαβεβαιῶν ἡμᾶς ὅτι τὸ σύστημα τοῦ διαρκοῦς θέλει ὠφελήσει τοὺς φορολογουμένους, ἐν ᾧ ταῦτα ὁ κύριος τῆς περιουσίας του εἶναι εἰς κρείττονα θέσιν ἀπὸ τὸν ἐπίτροπον νὰ γνωρίζῃ, καὶ ὅτι δὲν ἀντιβαίνει εἰς τὸ Σύνταγμα, καθ' ὅσον αἱ περὶ βεβαιώσεως, εἰσπράξεως καὶ λοιπαὶ διατάξεις τοῦ νομοσχεδίου οὐδόλως προσβάλλουσι τὸ Σύνταγμα. Ἀλλ' ἐὰν ἀναφανῇ διάταξίς τις, καὶ τοιαῦται πολλαὶ ὑπάρχουσι, καταπιέζουσα καὶ ζημιοῦσα τὸν φορολογούμενον, εἶναι συνταγματικὸν νὰ διαιωνίσωμεν τοιαύτην διάταξιν; Ἀφ' οὗ δὲ, κατὰ τὸ Σύνταγμα, οὐδεὶς φόρος ἐπιβάλλεται ἄνευ τῆς ἐπιψηφίσεως τῶν Βουλῶν, ἐκ δὲ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ἐνεργεῖται μία φορολογία, ἐξαρτᾶται καὶ ὁ προσδιορισμὸς τοῦ φόρου, διότι ὁ τρόπος οὗτος πιθανὸν ν' ἀποδειχθῇ

καταθλιπτικὸς, δὲν εἶναι τῆς Βουλῆς δικαίωμα ὁ προσδιορισμὸς τοῦ τρόπου; Δὲν εἶναι δὲ ἀληθὲς ὅτι καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἐν Γαλλίᾳ τὸ αὐτὸ ἐπικρατεῖ σύστημα, διότι ἐκεῖ οὔτε εἰσπράκτορας, οὔτε ἀποθηκαρίους, οὔτε βεβαιώσεις οὔτε δηλώσεις ἔχουσιν. Ἐν Γαλλίᾳ ἀφίνεται μὲν εἰς τὰς Βουλὰς μόνος ὁ προσδιορισμὸς τοῦ φόρου, ἀλλ' ἐκεῖ ὁ φόρος εἶναι ὡρισμένος ἐκ τοῦ διανεμητικοῦ συστήματος καὶ οὐδεμία εἰς τὸν λαὸν καταπίεσις δύναται νὰ προκύψῃ. Τότε λοιπὸν ἠδυνάμεθα καὶ ἡμεῖς νὰ παραδεχθῶμεν τὸ εἰσαγόμενον σύστημα, ὅταν οἱ φόροι ἡμῶν ἦσαν ὡρισμένοι καὶ δὲν ηὐξομειοῦντο ἐκ τῆς τύχης τῶν ἐνοικιάσεων καὶ δηλώσεων.

Ῥίψατε ἓν βλέμμα εἰς τὴν ἔκθεσιν τοῦ ὑπουργοῦ, ὅστις ὁμολογεῖ ἐν τῷ τέλει αὐτῆς, ὅτι ἄλλας ῥιζικωτέρας μεταβολὰς δὲν δύναται πρὸς τὸ παρὸν νὰ ἐπιφέρῃ, διότι οὔτε καιρὸν εἶχεν οὔτε τ' ἀναγκαῖα στοιχεῖα ἠδυνήθη νὰ συλλέξῃ· ἐν ἄλλαις λέξεσι βεβαιοῖ ὅτι τὸ σύστημα, τὸ ὁποῖον διὰ τοῦ νομοσχεδίου εἰσάγει, εἶναι ἀτελὲς καὶ ἀνάγκην ἔχει ῥιζικωτέρων μεταβολῶν. Πῶς λοιπὸν θέλετε νὰ διαιωνίσητε σύστημα, τὸ ὁποῖον καὶ ὁ ἴδιος ὑπουργὸς ὁμολογεῖ ἀτελές; Ἀφ' οὗ δὲ δι' ἐπιχειρημάτων πρακτικῶν ἀπέδειξεν οὗτος, ὅτι ὁ προσδιορισμὸς τοῦ φόρου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ τρόπου τῆς βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως αὐτοῦ ἕνεκα τοῦ ἐπικρατοῦντος παρ' ἡμῖν φορολογικοῦ συστήματος, πῶς δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν τὴν διαίρεσιν τῶν δύω αὐτῶν ἀντικειμένων, καὶ νὰ κρατήσωμεν μόνον τὸν προσδιορισμὸν, τὸν ὁποῖον ὅμως δύναται νὰ μεταβάλῃ ὁ καταπιεστικὸς τρόπος τῆς εἰσπράξεως; Ἀλλ' ἐκτὸς τούτων τὸ 52 ἄρθρον τοῦ Συντάγματος ὁρίζει ὅτι οὐδεὶς φόρος οὐδ' ἐπιβάλλεται οὐδ' εἰσπράττεται κτλ. Ἑπομένως καὶ ἡ ἐπιβολὴ καὶ ἡ εἴσπραξις εἶναι ἔργον τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας. Δὲν ἐννοεῖ δὲ ὅτι ἀρκεῖ ἅπαξ νὰ νομοθετήσωμεν τὴν εἴσπραξιν, διότι τότε δι' ἑνὸς νόμου ἠδυνάμεθα ἅπαξ νὰ προσδιορίσωμεν ὅλους ἐν γένει τοὺς φόρους τοῦ Κράτους.

Ἐπειδὴ δὲ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἀγορεύων, δύναται νὰ ἐμβῇ καὶ εἰς τὰ καθέκαστα τοῦ νομοσχεδίου, παρατηρεῖ, ὅτι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον μᾶς παραπέμπει εἰς τὸ ἄρθρον 487 τοῦ ποιν. νόμου, οἱ ὑποπεσόντες εἰς παράπτωμά τι στεροῦνται ἐν μέρει καὶ τῶν πολιτικῶν αὐτῶν δικαιωμάτων, ἐν ᾧ ἡ ποινὴ αὕτη εἰς μόνους τοὺς κακούργους ἐπιβάλλεται, ὥστε καὶ αἱ ποινικαὶ τοῦ νομοσχεδίου διατάξεις ἀποβαίνουσιν ἐκβιαζόμεναι καὶ δὲν εἶναι δίκαιον νὰ τὰς διαιωνίσωμεν. Ἐν ᾧ δὲ

ἡμεῖς ἀμφιβάλλομεν εἰσέτι ἐπὶ νενομοθετημένων διατάξεων, ὀφείλομεν πλειότερον ν' ἀμφιβάλλωμεν ἐπὶ τῶν ἤδη εἰσαγομένων καὶ οὐχὶ νὰ καθιερώσωμεν αὐτὰς διαρκεῖς.

Προτείνει λοιπὸν διὰ ταῦτα τὴν ἕνωσιν τῶν δύω ἀντικειμένων περὶ προσδιορισμοῦ τῶν φόρων καὶ περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως αὐτῶν εἰς ἕνα νόμον, καὶ τὴν κατ' ἔτος αὐτοῦ ἐπιψήφισιν μέχρι τῆς ἀνευρέσεως καταλληλοτέρου καὶ τελειοτέρου συστήματος.

Ἀπήντησε πρὸς ταῦτα ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργός, ὅτι ἂν εἶχε τὴν τιμὴν νὰ ἦναι μέλος τῆς Βουλῆς, ἤθελεν ἐκφωνήσει μετὰ τὸν προαγορεύσαντα στεντορίᾳ τῇ φωνῇ, ὅτι ἡ Βουλὴ ἐρωτᾶται, καὶ ἤθελε παρακαλέσει τὸν πρόεδρον νὰ δώσῃ πέρας εἰς τὴν συζήτησιν, διότι τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ προαγορεύσαντος δὲν ἦσαν τόσον ἰσχυρά, ὥστε κατὰ τὸ φαινόμενον κἂν νὰ πείσωσιν αὐτὸν εἰς τὴν παραδοχὴν τῆς ἰδέας του.

Ἐκθέτων δὲ τοὺς λόγους, οἵτινες ἠνάγκασαν τὴν Κυβέρνησιν νὰ προτιμήσῃ τὴν ὑπὸ τοῦ προαγορεύσαντος προσβληθεῖσαν διαίρεσιν, ὑπενθυμίζει πρῶτον εἰς τὴν Βουλήν, ὅτι ἀφ' ὅτου ἤρξατο τῶν ἐργασιῶν της, ὑπεβλήθησαν εἰς τὴν ἐπιψήφισιν αὐτῆς διάφορα νομοσχέδια, σκοπὸν ἔχοντα τὴν βελτίωσιν τῆς καταστάσεως τῶν φορολογουμένων καὶ τὴν πραγματοποίησιν ἀρχαίας ὑποσχέσεως τῆς κυβερνήσεως τοῦ νὰ καταστηθῶσιν οἱ Ἕλληνες ἰδιοκτῆται, καὶ τὴν διαβεβαίωσιν ταύτην οὐδεὶς δύναται ν' ἀρνηθῇ. Τοῦτο δὲ λέγει καυχώμενος, οὐχὶ ἐξ ὑπερηφανίας, ἀλλὰ διότι τοιαύτη εἶναι ἡ εἰλικρινὴς διάθεσις τῆς παρούσης Κυβερνήσεως, τῆς ὁποίας ἔχει τὴν τιμὴν ν' ἀποτελῇ μέρος, προεδρευομένης ἀπὸ ἄνδρα πολλὰ σπουδαῖον.

Ὅταν λοιπὸν μία κυβέρνησις ὑπὸ τοιούτων ὁρμᾶται ἀρχῶν εἰς τὴν σύνταξιν τῶν νόμων, ἕκαστος μετ' ἀγανακτήσεως ὀφείλει νὰ καταφρονῇ τὰς διασπειρομένας φήμας, ὅτι σκοπὸν ἔχομεν νὰ ὑποκλέψωμεν δικαιώματα τῆς Βουλῆς ἢ νὰ ὑφαρπάσωμεν τὴν ψῆφον οὔτε κἂν ἑνὸς ἀτόμου. Τοὐναντίον μάλιστα ὅλον τὸ σύστημα τῆς πρὸς ἐπιψήφισιν ὑποβληθείσης νομοθεσίας σκοπὸν κύριον ἔχει νὰ προκαλέσῃ βαθείαν μελέτην ἐπὶ τοῦ φορολογικοῦ συστήματος τοῦ περιέχοντος τοὺς στεναγμοὺς τοῦ λαοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ὁ προαγορεύσας στηριχθεὶς εἰς μίαν τῆς ἐκθέσεώς του ἔκφρασιν, ἠθέλησε νὰ καταδείξῃ ἀτελὲς τὸ συζητούμενον νομοσχέδιον, παρατηρεῖ, ὅτι ἡ φράσις ἐκείνη ἀφορᾷ τὸ μέλλον, καὶ ἐπειδὴ ἡ Κυβέρνησις ἀσχολεῖται εἰς τὴν συλλογὴν στοιχείων πρὸς ἐφαρμογὴν ἑνὸς καταλληλοτέρου συστήματος φορολογίας, πρέπει νὰ μελέτην ὅλων τῶν ἀρχῶν, καὶ ἂν θέλητε, τῶν πολιτῶν αὐτῶν. Ἀλλὰ παραβιάζομεν, εἶπε, τὸ Σύνταγμα, κατὰ τὸ ὁποῖον οὐδεὶς φόρος ἐπιβάλλεται κτλ. Πρὸς ἀντίκρουσιν τῆς ἰδέας ταύτης τοῦ προαγορεύσαντος ἀναγκαζόμενος νὰ ἑρμηνεύσῃ διάταξιν τοῦ Συντάγματος, πιστεύει ὅτι δὲν ἀδικεῖ τὴν Βουλήν. Παρατηρεῖ λοιπόν, ὅτι ἐὰν ἡ Βουλὴ δὲν ἐπεψήφιζε τοὺς φόρους, οὐδεμίαν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν ἐνεργειῶν τῆς Κυβερνήσεως, οὔτε ἠδύνατο νὰ ἔλθῃ εἰς βοήθειαν τοῦ λαοῦ, ὃν ἀντιπροσωπεύει. Πρὸς τὸν σκοπὸν λοιπὸν τοῦτον καὶ ἐξ ἄλλων εὐρωπαϊκῶν κρατῶν παραδειγματιζόμενοι, ἄριστα ποιοῦντες παρεδέχθημεν ἐν τῷ συνταγματικῷ ἡμῶν χάρτῃ τὴν διάταξιν ταύτην, καθ' ἣν ἡ Βουλὴ ἐπιψηφίζει κατ' ἔτος τοὺς φόρους. Πέραν ὅμως τούτου δὲν ἔχομεν ἀνάγκην συνεχῶν ἐπιψηφίσεων. Ἕκαστος φόρος ἐπιβάλλεται διὰ νόμου, ἀλλ' ὅλοι οἱ φόροι δὲν ψηφίζονται κατ' ἔτος, ἐκτὸς μόνων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς ἐπιβαλλομένων, διότι οἱ φόροι οὗτοι θέτουσι τὴν Βουλὴν εἰς θέσιν, ἀφ' ἧς δύναται νὰ ἐπηρεάζῃ τὰς ἐνεργείας τῆς Κυβερνήσεως καὶ νὰ ἔρχηται εἰς βοήθειαν τοῦ λαοῦ, τὸν ὁποῖον ἀντιπροσωπεύει. Ἡ Βουλὴ λοιπόν, κατὰ τὸ Σύνταγμα, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιβάλλῃ κατ' ἔτος τοὺς φόρους, νομοθετοῦσα ἅπαξ περὶ τοῦ συστήματος τῆς βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν φόρων. Ὁ προκείμενος νόμος εἶναι ἀρκετὰ σπουδαῖος, ἀλλὰ δὲν ἔπεται διὰ τοῦτο ὅτι πρέπει καὶ νὰ ψηφίζηται κατ' ἔτος, διότι πολυτιμότερον τοῦ φόρου εἶναι ἡ ζωὴ καὶ ἡ τιμὴ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ μολαταῦτα ὁ ποινικὸς νόμος, ὅστις καὶ τὴν ζωὴν καὶ τὴν τιμὴν ἀφαιρεῖ, δὲν ψηφίζεται ἐτησίως.

Θεωρῶν δὲ παράλογον τὴν ὑπεροψίαν τοῦ νὰ μὴ θέλωμεν νὰ μιμηθῶμεν τὰ εἰς ξένα Κράτη γινόμενα, ἀνεμνήσθη δικηγόρου τινός, ἀλλοτε παρὰ τῷ ἐν Ναυπλίῳ ἐγκληματικῷ δικαστηρίῳ, Μεγαλορώνου καλουμένου, ὅστις θέλων νὰ ὑπερασπίσῃ τινα κατηγορούμενον, διϊσχυρίζετο ὅτι ἐν τῇ Ἀμερικῇ οὔτε ποιναὶ ἐπιβάλλονται οὔτε φυλακαὶ ὑπάρχουσιν. Ἡ περίστασις αὕτη, φυλαττομένων πάντοτε τῶν ἀναλογιῶν, ἐφαρμόζεται κατ' αὐτὸν καὶ ἐπὶ τοῦ εἰς ἐσφαλμένας πληροφορίας στηριζομένου ἰσχυρισμοῦ τοῦ προαγορεύσαντος, εἰπόντος, ὅτι ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ οὔτε εἰσπράκτορες οὔτε ἀποθηκάριοι ὑπάρχουσιν.

Ἀρίνοντες λοιπὸν κατὰ τὸ νομοσχέδιον σταθερὸν τὸν τρόπον τῆς βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως, δίδομεν καιρὸν βαθείας μελέτης πρὸς ἀνεύρεσιν καταλληλοτέρων διατάξεων, ἀφ' οὗ μάλιστα

πρὸ δεκαετίας οὐδεμία σπουδαία μεταβολὴ ἐγένετο εἰς τὸ φορολογικὸν ἡμῶν σύστημα, ἀλλὰ τυπικῶς μόνον ἐρχόμενος ὁ ὑπουργὸς εἰς τὴν Βουλὴν, ἀνεγίνωσκε τὸ νομοσχέδιον.

Ὑπενθυμίζων ἔπειτα εἰς τὴν Βουλὴν ἰδέαν πολλὰ κοινὴν, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦτο πολλὰ ἀληθῆ, ὅτι εἴμεθα πλουσιώτατοι εἰς τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ἐλευθερίας, παρατηρεῖ, ὅτι ὀφείλομεν συγχρόνως νὰ ὑποστηρίζωμεν καὶ ζωογονῶμεν ταῦτα διὰ τῆς ἀληθοῦς συναισθήσεως καὶ τῆς ἀκριβοῦς αὐτῶν ἐφαρμογῆς. Οὐδὲν ἄλλο ἔθνος ἔχει σύστημα δημοτικὸν μᾶλλον φιλελεύθερον, Βουλὴν τριετῆ καὶ τοσαύτας ἄλλας ἐλευθερίας καὶ δικαιώματα, καὶ μολαταῦτα δὲν δυνάμεθα νὰ κηρυχθῶμεν ὅτι δὲν ὑπεκύψαμεν εἰς μικρά τινα σφάλματα.

Ἐκ τῆς μονιμότητος τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου, ἐν ᾧ δὲν φοβούμεθα νὰ προκύψῃ κακόν τι, προκαλούμεθα μάλιστα διὰ τῆς μελέτης αὐτοῦ ν' ἀνακαλύψωμεν διατάξεις πλειότερον συμφερούσας εἰς τὸν λαόν. Ἐπειδὴ δ' ἀπέδειξεν ὅτι δι' αὐτῆς οὔτε τὸ Σύνταγμα προσβάλλεται, πιστεύει ὅτι ἡ Βουλὴ θέλει παραδεχθῇ τὴν ὑπὸ τοῦ νομοσχεδίου καθιερουμένην ἀρχὴν τῆς διαιρέσεως καὶ διαρκείας.

Ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι τὸ μέχρι ταῦδε φορολογικὸν σύστημα, χρονολογούμενον ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς αὐτονομίας ἡμῶν, οὐδένα βεβαίως λανθάνει ὅτι ἔχει πλημμελεῖς διατάξεις, καὶ διὰ τοῦτο πάντες ἐνησχολήθησαν νὰ εὕρωσιν ἐκεῖνο τὸ σύστημα, τὸ ὁποῖον ἠδύνατο νὰ ἦναι ἐπωφελὲς καὶ εἰς τὸν τόπον καὶ εἰς τὴν Κυβέρνησιν. Ἀλλὰ τὸ ἔργον ἦτον ἀναμφιβόλως ἐπάξιον βαθείας μελέτης, καὶ ἐπαινεῖ τὸ ἐνεστὼς ὑπουργεῖον, διότι, κατὰ τὴν ἰδέαν του, ἠθέλησε νὰ φέρῃ σύστημα δυνάμενον ν' ἀπαλλάξῃ τοὺς φορολογουμένους ἐκ τῶν μεγάλων κακῶν τοῦ μέχρι ταῦδε συστήματος. Ἀλλ' ὅσον ἀναγκαία θεωρεῖται ἡ τροποποίησις αὐτοῦ, τοσοῦτῳ μᾶλλον ὀφείλει νὰ προσέξῃ τὸ Σῶμα ἂν αἱ φερόμεναι μεταβολαὶ ὑπόσχωνται πραγματικὰς ὠφελείας. Καὶ πρῶτον, δὲν ἀποδέχεται τὴν ἰδέαν ὅτι τὸ Σύνταγμα δὲν ἐπιτρέπει τὴν μόνιμον ψῆφισιν φορολογικοῦ νόμου, ἐπειδὴ ἓν καὶ μόνον ὁρίζει τὸ Σύνταγμα, ὅτι πᾶς φόρος πρέπει νὰ στηρίζηται εἰς τὴν διάταξιν τοῦ νόμου. Ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἤθελε φέρει τὴν ψῆφόν της ἡ Βουλὴ ἐν πλειοτέρᾳ γνώσει, ἂν ὑπεβάλλετο συγχρόνως καὶ ἡ ἀρχὴ τῶν δηλώσεων, ἤτοι, τὸ περὶ προσδιορισμοῦ τῶν ποσῶν τοῦ φόρου νομοσχέδιον. Οὕτω π. χ. τὰ ὑγρασίδια, μποστάνια κλπ. ἐφορολογοῦντο μέχρι τοῦ νῦν κατ' ἐκτίμησιν, ἀλλ' ἤδη ὁριζομένης τῆς κατὰ στρέμμα φορολογίας

αὐτῶν μονίμως, εἰκαιότατον ἦτον ἂν εἴχομεν καὶ τὸν ἕτερον νόμον, δι' οὗ θέλει προσδιορισθῇ ὁ τοιοῦτος φόρος. Τὸ συμφέρον δὲ τοῦ νὰ γνωρίζωμεν τοῦτο ἐπίσης ἔχει καὶ ἡ Κυβέρνησις, διότι ἤθελεν ἀκούσει παρὰ τῶν βουλευτῶν ποῖαι αἱ δυσχέρειαι ἢ αἱ εὐκολίαι τοῦ νόμου, ἐν ᾧ προαποφασίζεται σήμερον ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ. Καὶ ἐν τούτοις ἂν τὸ σύστημα τῶν δηλώσεων φανῇ πλημμελὲς, καὶ ἡ Κυβέρνησις, ὡς ἔχουσα τὸ πρῶτον συμφέρον, μέλλει νὰ ὑποφέρῃ πολύ. Συμπεραίνων λοιπὸν ὅτι ἐὰν ψηφίσωμεν ἤδη τὸ μόνιμον τῆς φορολογίας, ἡ πρᾶξις ἤθελεν εἶσθαι τολμηρὰ, δέχεται μὲν τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου, ἀλλ' ἐν τῷ τίτλῳ αὐτοῦ νὰ σημειωθῇ ὅτι ἔχει διάρκειαν ἑνὸς ἔτους. Ἐὰν δὲ διὰ τῆς πείρας πεισθῶμεν ὅτι ὁ νόμος φθάνει πρὸς τὸν σκοπὸν, τὴν ἀπαλλαγὴν δηλ. ὁ τοῦ λαοῦ ἐκ πολλῶν παθημάτων, τότε κηρύττομεν αὐτὸν μόνιμον, ἐν ᾧ ἄλλως, ἡ Κυβέρνησις αὐτὴ θέλει προσέλθει μετ' ὀλίγον ζητοῦσα τὴν μεταβολὴν διαφόρων διατάξεων.

Ἀπήντησεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι ἡ προσαγωγὴ τοῦ νόμου τοῦ ὁρίζοντος τὰ ποσὰ τῆς φορολογίας δὲν ἐμποδίζει τὴν ψήφισιν τοῦ ἀνὰ χεῖρας νομοσχεδίου, διότι πρόκειται νὰ συζητηθῇ μόνον ἂν τὸ σύστημα τῆς ἐκτιμήσεως ἐπὶ τῶν περιβολίων, λαχανοκήπων κλπ. ἦναι καλὸν ἢ κακόν. Τοῦτο λοιπὸν πρέπει νὰ ἐξετάσῃ σήμερον ἡ Βουλή· τὸ δὲ τί θέλει πληρώσει ὁ φορολογούμενος, οὐχ ἧττον δύναται νὰ ὁρισθῇ προσεχῶς. Τὰ αὐτὰ δὲ λέγων καὶ περὶ τοῦ φόρου τοῦ ἐπὶ τῆς σταφίδος, παρατηρεῖ, ὅτι ἂν δὲν εἰσήχθη καὶ ὁ ἕτερος νόμος διὰ τὰς περιστάσεις, εἰς ἃς εὑρέθημεν πάντες, τοῦτο δὲν ἐμποδίζει, ὡς εἶπε, τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου.

Προσέθηκε δὲ καὶ ὁ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς, ὅτι ὅλη ἡ σύγχυσις γεννᾶται κατὰ τὴν συζήτησιν ταύτην ἐκ τῆς ἰδέας τῆς μονιμότητος, ἥτις βεβαίως ἐὰν ἐξηγηθῇ ὅτι χαρακτηρίζει τὸν νόμον ὡς ἀμετάβλητον, ἤθελεν εἶναι κακόν. Καὶ ὀρθῶς μὲν ἐζήτησεν ὁ προαγορεύσας βουλευτὴς τὴν σύγχρονον εἰσαγωγὴν τῶν νομοσχεδίων, ἀλλὰ γνωρίζουσι πάντες τοὺς λόγους, δι' οὓς ἐμποδίσθη δυστυχῶς ἡ εἰσαγωγὴ τοῦ ἑτέρου τούτων. Ἐνταῦθα ὅμως προκειμένου νὰ μεταβάλωμεν σύστημα, τὸ ὁποῖον τοσαύτας ἔφερε δυστυχίας εἰς τὸν λαὸν, ἡ μὴ προσαγωγὴ τοῦ ἑτέρου νόμου δὲν παρεμβάλλει δυσκολίαν τινὰ, καὶ προσεχῶς, ἂν ἀποδειχθῇ ὅτι μέρος τῶν διατάξεων τοῦ νομοσχεδίου δὲν εἶναι συμφέρουσαι, οὐδὲν ἐμποδίζει τὸ Σῶμα νὰ μεταβάλῃ αὐτὰς, καθ' ὅσον πᾶς νόμος ὑπόκειται εἰς τροποποιήσεις καὶ οὐδεὶς

θεωρεῖται ἀμετάβλητος. Ὅταν λοιπὸν ἐκλείψῃ ἡ προκαταληψις τοῦ ἀμεταβλήτου, δὲν ὑπάρχει πλέον ἐμπόδιον εἰς παραδοχὴν τοῦ νομοσχεδίου, καθ' ὅσον ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία δύναται, ἂν ἀπαιτηθῇ, νὰ φέρῃ τροπολογίας καὶ νὰ ἐφαρμοσθῶσιν αὐταὶ κατὰ τὸ **1856**.

Ἐπὶ τούτοις ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Ἰω. Ταταράκην καὶ Ἰω. Ταμπακόπουλον, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ὦδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ διὰ ψήφων **83** κατὰ **4**.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν

Ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος·

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν ἐγγείων φόρων νομοσχεδίου, Ναὶ ἢ Ὄχι;»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Λουκᾶς Λάντος		Γεώργιος Κανδύλης	N
Δημήτριος Ὀρεινός	N	Ἐλευθέριος Καλογερᾶς	
Ἀντώνιος Βενιζέλος	N	Ἰωάννης Ἀποστολιδης	
Πέτρος Καμπάνης		Βασίλειος Νώνης	N
Νικόλαος Π. Καΐρης	N	Σταμάτ. Μήτσας	N
Ἀναγνώστης Γιαννουλίδης	N	Δ. Ζῶτος	N
Δημήτριος Τσόκρης	N	Γ. Γιαλδάσης	N
Γεώργιος Τσόκρης	N	Ν. Γρανίτσας	
Νικόλας Ἰατρός	N	Λύσανδρος Βιλαέτης	O
Σκαρλάτος Σοῦτσος		Σ. Χ. Στεφανόπουλος	N
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς	N	Ἀνδρέας Αὐγερινός	N
Ἀνδρέας Μεταξᾶς		Σόλων Κρεστενίτης	
Σταῦρος Βλάχος	O	Δημήτριος Ἀθανασίου	N
Ἀνδρέας Ἴσκος		Γεώργιος Διαμάντης	N
Σωτήριος Στράτος		Ν. Δελένδας	
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς		Δ. Γαβρᾶς	N
Φίλων Φίλωνος	N	Ν. Βαρβαρῆγος	
Ἀντώνιος Φ. Γρίβας		Θρασύβουλος Α. Ζαΐμης	N
Νικόλαος Τσέλιος		Λεωνίδ. Πετμεζᾶς	N
Κωνστ. Γριβογεώργης	N	Χαρίλαος Θεοχαρόπουλος	N
Δ. Π. Πετροπουλάκης	N	Ἠλίας Παπαδαῖος	N
Γεώργ. Δ. Τσιγκουράκος	N	Ἀθαν. Δανηλόπουλος	
Ἀναγνώστης Παπαθανασίου	N	Γρηγόριος Κορφιωτάκης	

Ἰωάννης Ζάρκος	N	Δ. Κοκοτάκης	N
Κωνσταντῖνος Δημητριάδης		Ἰωάννης Ἀμβροσιάδης	
Βελισ. Νικολαΐδης	N	Ἰωάννης Εὐσταθίου	
Ἰωάννης Μπαλάφας	N	Γεώργιος Μαδεμοχωρίτης	
Πέτρος Δελιγιάννης		Γεώργιος Μπάνης	
Γ. Α. Ἀντωνόπουλος	N	Νικόλαος Πιεράκος	N
Κωνστ. Λαμπρινόπουλος	N	Γερμανὸς Μαυρομιχάλης	
Νικόλαος Μπούκουρας		Δημήτριος Παυλικάκος	
Π. Κολποδῖνος	N	Γρηγόριος Πατριαρχέας	
Ἐμ. Ἀντίπας	N	Π. Χριστόπουλος	N
Γ. Πανοπρεφτόπουλος	N	Π. Κανελλόπουλος	N
Μιχαὴλ Τριανταφυλλόπουλος		Νικόλαος Μοσχούλας	N
Χρῆστος Ῥάγκος		Σπ. Πηλίκας	O
Εὐθ. Κανελλόπουλος	N	Ν. Πανουργιᾶς	N
Ἐμμανουὴλ Τσοῦχλος	N	Κωνσταντῖνος Βλάμης	N
Νικόλαος Ματθαίου		Εὐθ. Κεχαγιᾶς	N
Σ. Κοπανίτσας		Σιδέρης Πράτσικας	N
Ἐμμ. Μελετόπουλος	N	Π. Πατρινός	N
Α. Κορφιωτάκης		Χρ. Τσαλαμιδᾶς	N
Γ. Γιατράκος	N	Περικλῆς Καλαμογδάρτης	N
Λουκᾶς Στεφάνου	N	Νικόλαος Α. Χ. Ἀναργύρου	
Ἰω. Παπαλουκόπουλος	N	Ν. Α. Μπότσης	N
Ἰω. Ταμπακόπουλος	N	Δ. Καλλέργης	
Γ. Ν. Ῥεβελιώτης	N	Κ. Δαρειώτης	
Παναγιώτης Βάρβογλης	N	Ἰω. Σκαβέντζος	N
Β. Π. Δημητρακόπουλος	N	Γ. Νικολάου	N
Ἀναγ. Δεδόπουλος	N	Γεώργιος Ναύτης	N
Α. Μαυροειδῆς		Μιχαὴλ Σαλωμός	
Γ. Κεφάλας	N	Ἀν. Ρενουάρδος	N
Ἀναγ. Τσάκας	N	Ἰωάννης Σαγρέδος	
Ἀλέξ. Μαυροκορδάτος	N	Παναγιώτης Ψύθης	
Κωνς. Ι. Κουρκουμέλης	N	Νικόλαος Νάζος	N
Ἀλέξανδ. Κουμουνδοῦρος	O	Ἀναγνώστης Παπατσώρης	
Παναγ. Παπατσώνης		Δημ. Πολυχρονόπουλος	
Ἰω. Προβιλέγιος		Κυριάκος Πονηράπουλος	
Ἰω. Ταταράκης	N	Γεώργιος Ι. Στάϊκος	
Σ. Βαρότσης	N	Δ. Στάϊκος	
Χ. Σουμαρίπας	N	Α. Κιζάνης	N
Π. Χρυσοβέργης	N	Παντολέων Κουντουριώτης	
Α. Παπαδημητριάδης	N	Δημήτριος Βουδούρης	N

Σταμάτιος Γ. Δοκός . . . N	Εὐαγγέλης Κονταγιάννης . N
Μ. Χουρμούζης . . . . . N	Αὐγερινὸς Ἀδέρφ . . . . N
Καλαμάρας Τσουκαλᾶς . . N	Νικόλαος Β. Μπουδούρης . N
Γεώργιος Ῥιζόπουλος . . . N	Α. Μάντσαρης . . . . . N

Ἀνεγνώσθη οὕτω τὸ **1** ἄρθρον καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσα ὡς ἑπεται·

«Τὸ **1** ἄρθρον ἔχει καλῶς· νὰ σημειωθῇ δὲ εἰς τὰ πρακτικὰ ὅτι οἱ ἔφοροι εἰς τὰς διακηρύξεις των πρέπει σαφῶς νὰ σημειῶσι τὴν σύμφωνα μὲ τὸν νόμον ἔκτασιν τῶν τμημάτων, ἅτινα σύγκεινται ἀπὸ χωρία ἔχοντα ὅρια δυσδιάκριτα, χωρὶς νὰ λαμβάνωσιν ὡς προσδιορισμὸν τῆς περιφερείας τμήματός τινος τὴν καλλιέργειαν ἐντὸς ἑνὸς χωρίου ἀπὸ κατοίκους ἄλλου χωρίου κλπ, ὡς τοῦτο συνέβη μὲ ζημίαν δημοτικῶν καὶ ἰδιωτικῶν συμφερόντων εἰς Τρίπολιν καὶ ἀλλαχοῦ.»

Ἐνταῦθα λαβών τὸν λόγον ἐξέθηκέ τις, ὅτι ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ὑποστηρίζων τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου, εἶπε πρὸς τοῖς ἄλλοις, ὅτι καταγίνεται νὰ φέρῃ τὸ φορολογικὸν σύστημα εἰς τοιαύτην ἀκμήν, ὥστε βαθμηδὸν νὰ φθάσωμεν καὶ εἰς τὰς ἐκ τοῦ διανεμητικοῦ συστήματος ὠφελείας. Πῶς ὅμως θέλομεν προβῆ εἰς αὐτὸ διὰ τοῦ διαρκοῦς τούτου νόμου, δι' οὗ καθιεροῦται ὁ ἔγγειος φόρος, τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας καὶ ἡ ἐνοικίασις; Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ἐν Γαλλίᾳ ἡ Βουλὴ ψηφίζει ἐτησίως τὸ ποσὸν τῶν φόρων, ἀλλ' αὕτη τοὺς διανέμει κατὰ νομοὺς, οἱ νομάρχαι κατ' ἐπαρχίας, τὰ ἐπαρχιακὰ συμβούλια κατὰ δήμους, οἱ δήμαρχοι κατὰ χωρία καὶ ἄτομα. Ἐν γένει δὲ τὸ φορολογικὸν σύστημα τῆς Γαλλίας στηρίζεται ἐπὶ ὡρισμένης περιουσίας. Δὲν ἤλθομεν λοιπὸν εἰς τὸ σύστημα, περὶ οὗ πρόκειται, διὰ μιᾶς, ἀλλὰ βαθμηδὸν καὶ διὰ τοῦ χρόνου, ἀφ' οὗ ἐξετίμησαν τὴν παραγωγὴν, καὶ δὲν ὑπάρχει ἐκεῖσε οὐδὲ φόρος ἐπικαρπίας οὐδ' ἐνοικίασις. Ἐν Ἑλλάδι δὲ, ἐὰν παρατηρήσῃ τις, θέλει ἴδει ὅτι πάντες οἱ κατὰ καιροὺς ὑπουργοὶ διεβεβαίωσαν τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν ὅτι φορολογία δικαία καὶ μὴ καταβλιπτικὴ δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἄνευ τοῦ διανεμητικοῦ συστήματος, καὶ μεθ' ὑπομονῆς ἐπερμείναμεν, πεποιθότες ὅτι θέλομεν φθάσει ποτὲ εἰς τὸ σύστημα τοῦτο. Τὸ παρ' ἡμῖν φορολογικὸν σύστημα πρὸς **3** τοῖς **100**, ἂν καὶ σύστημα δούλης ἐποχῆς, παρεδέχθη ἡ πρώτη τῶν Ἑλλήνων συνέλευσις ἐξ ἀνάγκης, τὸ δὲ ἔθνος εἶχε πάντοτε τὴν ἐλπίδα ὅτι μετὰ τὴν παγίωσιν τῶν πραγμάτων θέλει βελτιωθῇ ἐπαξίως.

Ἀλλ' ἐν ᾧ ἐπελθὼν ὁ ἀοίδιμος Κυβερνήτης, ἠλάττωσε τὴν φορολογίαν πρὸς **2** τοῖς **100**, παρῆλθον ἔκτοτε τόσα ἔτη καὶ ζῶμεν μάλιστα συνταγματικῶς, καὶ ὅμως ἡ δὲν ἐτροποποιήθη οὐδεὶς τῶν φορολογικῶν νόμων ἢ αἱ τροποποιήσεις νέον προσθέτουσι βάρος εἰς τὸ λαόν. Ἐν ᾧ δὲ ἤλπιζεν ὅτι θέλει ἀναπτείλει ἡμέρας, καθ' ἣν διὰ τοῦ διανεμητικοῦ συστήματος τὰ τέκνα μας κἂν ἤθελον ἴδει τὴν ἀποχρῶσαν βελτίωσιν, μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ νομοσχεδίου τούτου ἀπελπίζεται καὶ θεωρεῖ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ νομοσχεδίου τούτου ἀπελπίζεται καὶ θεωρεῖ τὴν τύχην τῶν φορολογουμένων διαγραφεῖσαν. Καὶ εἶπε μὲν ὁ πρόεδρος τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, ὅτι ἡ Βουλὴ ἔχουσα τὸ δικαίωμα τῆς προτάσεως, δύναται νὰ τροποποιήσῃ τὸν νόμον, ἀλλ' ἐκ τοῦ παρελθόντος ἐπείσθη ὅτι τοιαῦται τῆς Βουλῆς προτάσεις ποτὲ δὲν ἐτέθησαν εἰς ἐνέργειαν.

Εἰπόντος δὲ τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, ὅτι διὰ τοῦ νομοσχεδίου τούτου τὸ σύστημα τῆς ἀποδεκατώσεως εἰς μόνους ἐπεκτείνεται τοὺς δημητριακοὺς καρποὺς· καὶ ὅτι, ἀφ' οὗ τοσοῦτον περιορίζεται τὸ κακὸν, δὲν ἔχει δίκαιον ὁ προαγορεύσας νὰ θρηνῇ ἐπὶ τῶν ἐλπίδων αὐτοῦ· ἀναπτύσσων τὴν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, ἐξέθηκέ τις, ὅτι, ὡς ἐννοεῖ βεβαίως τὸ ἄρθρον, οἱ ἐν ξένῳ δήμῳ καλλιεργοῦντες ἑτεροδημόται δὲν δύνανται νὰ μεταφέρωσιν ἀλλαχοῦ τὰ δεμάτιά των καὶ νὰ φορολογῶνται εἰς ἕτερον δῆμον· ἂν δὲ καὶ πρότερον ἡ αὐτὴ ἐπεκράτει διάταξις, δὲν ἐτηρήθη ὅμως ἁπανταχοῦ, καὶ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ του γνωρίζει ὅτι δημόται διαφόρων δήμων, ἐν τῇ περιφερείᾳ καλλιεργοῦντες τοῦ δήμου Μαντινείας, μετέφερον ἔπειτα τὰ δεμάτιά των ἐκτὸς τοῦ δήμου καὶ ἐφορολογοῦντο ταῦτα ὑπὸ τῶν ἐνοικιαστῶν τῆς διαμονῆς των. Ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ δήμῳ Τεγαίας διατάξαντος τοῦ νομάρχου καὶ τοῦ ἐφόρου νὰ ἐνεργῆται ἡ φορολογία καθ' ὑγνίον, αὐτὸ τοῦτο ἐξετάθη καὶ εἰς ἄλλους δήμους, ἐντεῦθεν δὲ πολλὴ ἡ μεταξὺ ἐνοικιαζῶν καὶ ἐνοικιαστῶν ἀμφισβήτησις. Οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ δικαστήρια κατέφυγον, ταῦτα δὲ ὑπ' ὄψιν λαμβάνοντα τὰ πρακτικὰ τῆς δημοπρασίας καὶ οὐχὶ τὸν νόμον, ἀνεγνώρισαν ὡς εὔλογον τὴν παράβασιν. Διὸ συμπεραίνει ὅτι τοῦ λοιποῦ τὰ δεμάτια πρέπει νὰ μένωσιν ἐντὸς τῆς περιφερείας τοῦ δήμου, ὅπου ἐγένετο ἡ καλλιέργεια, καὶ νὰ φορολογῶνται ὑπὸ τῶν ἐνοικιαστῶν αὐτοῦ τούτου τοῦ δήμου· λέγει δὲ ταῦτα πρὸς φωτισμὸν τοῦ ὑπουργοῦ κατὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν ὁδηγιῶν πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους ἀρχάς.

Ἐπὶ τούτοις ἀποδεξαμένου τοῦ ὑπουργοῦ τὰς παρατηρήσεις

τῆς ἐπιτροπῆς, ἡ Βουλὴ ἀποφηναμένη, ὅτι κατὰ παράβασιν τοῦ νόμου ἐγένοντο τὰ ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ ἐκτεθέντα, παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως μετά τε τῶν παρατηρήσεων τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τῶν λεχθέντων. Ἔχει δὲ τὸ ἄρθρον ὡς ἀκολούθως·

Ἐνοικίασις.

« Ἄρθρ. 1. Οἱ ἐπὶ τῶν δημητριακῶν καρπῶν ἔγγειοι φόροι καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας ἐνοικιάζονται διὰ δημοπρασίας κατὰ τιμῆμα, περιέχον ἓν ἢ πολλὰ συνάμα χωρία μέχρις ὁλοκλήρου δήμου, ὅταν τὰ ὅρια τῶν χωρίων ἦναι δυσδιάκριτα ἢ θεωρηθῇ τοῦτο συμφερώτερον, καὶ ἀποδίδονται εἰς ὁμοιοειδεῖς καρποὺς ἐκ τῶν κυριωτέρων τοῦ ἐνοικιαζομένου τμήματος, προσδιοριζομένους παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν.

Ἡ διακήρυξις καὶ τὰ πρακτικὰ τῆς δημοπρασίας, συντεταγμένα κατὰ τοὺς νομίμους τύπους, φέρουσι πίστιν δημοσίων ἐγγράφων. »

Ἀναγνωσθέντος δὲ τοῦ 2 ἄρθρου καὶ τῆς ἐπ' αὐτοῦ τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς, ἐχούσης οὕτως·

« Ἡ ἐπιτροπή σας θέλουσα ἀφ' ἑνὸς νὰ προφυλάξῃ τοὺς δημάρχους ἀπὸ σκευωρίας, προερχομένας ἐκ τῆς συγκρούσεως διαφόρων ἐγχωρίων παθῶν καὶ συμφερόντων, καὶ νὰ τοὺς ἀποτρέψῃ ἀφ' ἑτέρου ἀπὸ τὴν εἰς ἐνοικιάσεις ἀνάμιξιν αὐτῶν, λίαν ἐπικίνδυνον εἰς τὰ συμφέροντα τῶν φορολογουμένων συνδημοτῶν των, ἔκρινε καλὸν ν' ἀπαλλάξῃ μὲν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ νὰ γίνωνται ἔκπτωτοι τῆς θέσεώς των ἕνεκα τοιαύτης παραβάσεως, νὰ τοὺς ἀποκαταστήσῃ δὲ προσεκτικοὺς δι' ἐπιβολῆς χρηματικῆς ποινῆς, ἀνωτέρας τῆς τοῦ νομοσχεδίου.

Ὅθεν ὁ § 3 τροπολογεῖται ὡς ἑξῆς·

« Οἱ παραβάται τῆς διατάξεως ταύτης δήμαρχοι ὑποβάλλονται εἰς χρηματικὴν ποινὴν 100—500 δραχμῶν, οἱ δὲ λοιποὶ ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ μνημονευόμενοι, εἰς χρηματικὴν ποινὴν 20—200 δραχμῶν, καὶ γίνονται ἔκπτωτοι τῆς θέσεώς των. »

Εἷς μὲν τροπολογῶν τὴν γνωμοδότησιν ταύτην, ἐπρότεινε νὰ ἐπεκταθῇ διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους ὑπέρ τε τῶν δημαρχικῶν καὶ τῶν εἰδικῶν παρέδρων· ὁ δὲ ὑπουργὸς παρετήρησεν, ὅτι δὲν ἀποκρούει μὲν τὴν γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς, ἀλλὰ θεωρεῖ ἐπικίνδυνον χάριν διοικητικοῦ νόμου νὰ νεωτερίζωμεν πρὸς τὸν ποινικὸν νόμον, ἐν ᾧ ἄλλως, καὶ θέλοντες νὰ νεωτερίσωμεν, πολλάκις δὲν κατορθοῦμεν τοῦτο. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου π. χ. ἡ παῦσις τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἐπέρχεται ὁσάκις ἓν πλημμέλημα ἐπιβάλλει ποινὴν διὰ τὰ ἔργα αὐτὰ τῆς ὑπηρεσίας των, καὶ ἡ διάταξις αὕτη τοῦ ποινικοῦ νόμου, ὅτι καὶ ἂν προσθέσωμεν ἐν τῷ ἄρθρῳ, δὲν δύναται νὰ τροποποιηθῇ. Διὸ καταλληλότερον νομίζει νὰ μεταβληθῇ τὸ ἐδάφιον οὕτως·

« Οἱ παραβάται τῆς διατάξεως ταύτης ὑποβάλλονται εἰς χρηματικὴν ποινὴν 50—300 δραχμῶν· » νὰ ἐξαλειφθῇ δὲ τὸ « καὶ γίνονται ἔκπτωτοι τῆς θέσεώς των. »

Καὶ ἄλλος δέ τις προσέθηκεν, ὅτι ὁ φορολογικὸς νόμος δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ὡς ἀποτέλεσμα τὴν κατάργησιν τοῦ ποινικοῦ νόμου, καὶ θέλει μόνον νὰ ἐπιβάλῃ ἐνταῦθα ἰδιαιτέραν τινὰ ποινήν. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἔπεται ὅτι φέρει ἀλλοίωσιν εἰς τὸν ποινικὸν νόμον, ὅστις καθ' ὅλα τὰ λοιπὰ ἔχει πλήρες τὸ κράτος τῆς ἐνεργείας αὐτοῦ.

Ἐπέφερε δὲ καὶ ὁ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργός, ὅτι, ἐν ᾧ ὑπὸ συζήτησιν κεῖται νόμος τοῦ οἰκονομικοῦ κλάδου, ἀγνοεῖ πῶς ζητοῦμεν νὰ μεταβάλωμεν τὸν ποινικὸν νόμον. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι ἔργον τοῦ Σώματος καὶ χρήζει ἄλλως βαθυτέρας μελέτης. Ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ἄρα ὑπουργὸς δικαίως περιωρίσθη ἐντὸς τῶν διατάξεων τοῦ ποινικοῦ νόμου. Ἐὰν δέ, κατὰ τὴν ἐπιτροπήν, ἡ θέσις τῶν δημάρχων ἀποβαίνῃ ἐπισφαλὴς ἕνεκα ἐγχωρίων παθῶν, δὲν πρέπει νὰ γίνῃ τι ἐναντίον τοῦ ποινικοῦ νόμου καὶ νὰ μεταβάλωμεν αὐτὸν ἐν παρόδῳ.

Καὶ ἄλλος δέ τις παρετήρησεν, ὅτι συζητοῦντες τὸν φορολογικὸν νόμον, δὲν δυνάμεθα τῷ ὄντι νὰ τροποποιήσωμεν ἐν παρόδῳ τὸν ποινικὸν νόμον. Ὅταν ἑπομένως παραδεχθῶμεν τὴν ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν προταθεῖσαν ἐξάλειψιν, τότε δὲν ἐπιβάλλεται ἡ ἔκπτωσις τῶν δημάρχων δυνάμει τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νόμου· ἂν δ' ἐπιβάλληται συνεπείᾳ τοῦ ποινικοῦ, τοῦτο δὲν εἴμεθα ἁρμόδιοι νὰ τὸ ἐμποδίσωμεν.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὴν ἐπὶ τοῦ γ'. ἐδαφίου τροπολογίαν τοῦ ὑπουργοῦ. Ἐπίσης δ' ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως κατὰ τὴν ἀνωτέρω τροπολογίαν, ἔχον ὡς ἑρεξῆς·

« Ἄρθρ. 2. Τὰς δημοπρασίας ἐνεργοῦσιν ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος καὶ ὁ ἔπαρχος. Εἰς δὲ τὰς ἐπαρχίας, ἐν αἷς δὲν ὑπάρχει ἔπαρχος, ὁ εἰρηνοδίκης ἀναπληροῖ αὐτόν.

Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς διενεργοῦντας ἢ ἐπιτηροῦντας τὰς δημοπρασίας ὑπαλλήλους νὰ λαμβάνωσι μέρος εἴς τὰς ἐνοικιάσεις τῶν προσόδων εἴτε ὡς ἐνοικιασταὶ, εἴτε ὡς ἐγγυηταὶ εἴτε ὡς

συνεταῖροι. Ἀπαγορεύεται ἐπίσης εἰς μὲν τοὺς δημάρχους καὶ δημαρχικοὺς παρέδρους νὰ λαμβάνωσιν ὡς ἀνωτέρω μέρος εἰς τὰς ἐνοικιάσεις τῶν προσόδων τοῦ οἰκείου δήμου, εἰς δὲ τοὺς εἰδικοὺς παρέδρους, τοῦ οἰκείου χωρίου.

Οἱ παραβάται τῆς διατάξεως ταύτης ὑποβάλλονται εἰς χρηματικὴν ποινὴν 50—300 δραχμῶν.»

Ἀναγνωσθέντα δὲ καὶ τὰ ἄρθρα 3 καὶ 4 τοῦ νομοσχεδίου, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτως·

«Ἄρθρ. 3. Εἶναι δεκτοὶ εἰς τὰς δημοπρασίας ὡς ἐνοικιασταὶ ἢ ἔγγυηταί, α') οἱ ὁμολογουμένως ἀξιόχρεοι· ὡς τοιοῦτοι δὲν θεωροῦνται οἱ ὑπερήμεροι ὀφειλέται τοῦ δημοσίου, καὶ β') οἱ παρουσιάζοντες πιστοποιητικὰ τῆς ἀρμοδίας δημοτικῆς ἀρχῆς, βεβαιοῦντα τὸ εἶδος καὶ τὴν ἀξίαν τῆς ἀκινήτου αὐτῶν περιουσίας, καὶ ἀποδεικτικὰ τοῦ ἀρμοδίου ὑποθηκοφύλακος, βεβαιοῦντα ὅτι τὰ κτήματα εἶναι ἐλεύθερα πάσης ὑποθήκης. Ἀπαγορεύεται δὲ νὰ ἐνοικιάσῃ τις πρόσοδον ἀξίας ἀνωτέρας τῆς εἰς ἣν ἐξετιμήθη ἡ ἀκίνητος περιουσία αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐγγυητοῦ του συναμα.»

«Ἄρθρ. 4. Τὸ δημόσιον ἔχει διὰ τοῦ παρόντος νόμου δικαίωμα πρὸς ἐγγραφὴν ὑποθήκης ἐφ' ὅλων τῶν ἀκινήτων κτημάτων τοῦ ἐνοικιαστοῦ καὶ τοῦ ἐγγυητοῦ αὐτοῦ. Ἡ ὑποθήκη αὕτη ἐγγραφομένη ἐπιμελείᾳ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, περιορίζεται εἰς κτήματα, τῶν ὁποίων ἡ πραγματικὴ ἀξία εἶναι ἴση μὲ τὴν καθ' ὑπολογισμὸν ἀξίαν τῆς ἐνοικιαζομένης προσόδου.

Ὅσοι ἐνοικιασταὶ ἢ ἐγγυηταὶ ἐκποιήσωσιν ἢ ὑποθηκεύσωσι πρὸς τρίτους πρὸ τῆς κατακυρώσεως ἢ μετ' αὐτὴν τὰ πρὸς ἀσφάλειαν τοῦ δημοσίου προτεινεχθέντα κατὰ τὴν δημοπρασίαν κτήματα, καταδιώκονται καὶ τιμωροῦνται ἐπὶ παραβάσει τοῦ ἄρθρου 396 τοῦ ποινικοῦ νόμου.»

Ἀναγνώσθη μετὰ ταῦτα τὸ 5 ἄρθρον καὶ ἡ ἑπομένη τροπολογία τῆς ἐπιτροπῆς·

«Τὸ ἄρθρον τοῦτο διὰ τοὺς αὐτοὺς σχεδὸν ὡς ἄνω λόγους, καὶ διότι οἱ δήμαρχοι δὲν δύνανται νὰ γνωρίζωσιν ἐπακριβῶς τὴν ἀξίαν τῶν κτημάτων τῶν ἐνοικιαστῶν καὶ ἐγγυητῶν, ἐκρίθη ἁρμόδιον νὰ τροπολογηθῇ οὕτως·

Ὁ β'. § νὰ μένῃ ὡς ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, ἐξαλειφομένων τῶν λέξεων «καὶ τῶν δημάρχων.»

Ἡ δὲ ἐφεξῆς τροπολογία νὰ λάβῃ θέσιν γ'. §.

«Οἱ δήμαρχοι, ἐὰν ἐκδώσωσιν ἐν γνώσει ψευδῆ πιστοποιητικὰ περὶ τῶν κτημάτων τῶν ἐνοικιαστῶν καὶ τῶν ἐγγυητῶν

καὶ τῆς ἀξίας αὐτῶν, ἢ ἀρνηθῶσι τὴν ἔκδοσιν τῶν ἀνωτέρω πιστοποιητικῶν εἰς τοὺς αἰτοῦντας τοιαῦτα ἰδιοκτήτας, καταδιώκονται κατὰ τὸ ἄρθρον 487 τοῦ ποινικοῦ νόμου.»

Ἐπὶ τούτοις παρετήρησεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι τὸ ἄρθρον τροποποιούμενον οὕτως, ἔχει ἀνωμαλίαν τινὰ καὶ ἐράπτεται πάλιν τοῦ ποινικοῦ νόμου. Νομίζει λοιπὸν ὅτι αἱ εὐχαὶ τῆς ἐπιτροπῆς δύνανται νὰ πραγματοποιηθῶσι, μεταβαλλομένου τοῦ β'. ἐδαφίου ὡς ἑφεξῆς·

«Οἱ δήμαρχοι καὶ οἱ ὑποθηκοφύλακες, α') ἐὰν ἐκδώσωσιν ἐν γνώσει ψευδῆ πιστοποιητικὰ περὶ τῶν κτημάτων τῶν ἐνοικιαστῶν καὶ τῶν ἐγγυητῶν, καὶ β') ἐὰν ἀρνηθῶσι τὴν ἔκδοσιν τῶν ἀνωτέρω πιστοποιητικῶν εἰς τοὺς αἰτοῦντας τοιαῦτα ἰδιοκτήτας, καθίστανται ὑπόχρεοι εἰς ἀποζημίωσιν καὶ καταδιώκονται κατὰ τὸν ποινικὸν νόμον.»

Ἀντεῖπεν ἄλλος, ὅτι ἡ ἐξάλειψις τοῦ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ 487 ἄρθρου τοῦ ποινικοῦ νόμου εἶναι δεινοτέρα διὰ τοὺς ἀναφερομένους ὑπαλλήλους, διότι, ἐν ᾧ ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου τούτου ποινὴ φέρει πειθαρχικὸν χαρακτῆρα, ὑπάρχουσιν ἄλλα πολὺ βαρύτερα ἄρθρα, ὡς τὸ 255, τὸ ὁποῖον τιμωρεῖ ὡς ἐγκληματικὰς τὰς τοιαύτας ἐλλείψεις. Διὸ προτιμότερον νομίζει νὰ μὴ ἐξαλειφθῇ τὸ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ 487 ἄρθρον τοῦ ποινικοῦ νόμου.

Ἀπαντήσαντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι δὲν ἀποκρούει μὲν τὸ ἄρθρον, ἀλλὰ τοῦτο δὲν καταργεῖ τὰς ἄλλας τοῦ ποινικοῦ νόμου ποινὰς· παρετήρησέ τις ἐπὶ τοῦ α'. ἐδαφίου τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρου, ὅτι ἡ ἔλλειψις τῶν δημοσίων καὶ δημοτικῶν ὑπαλλήλων ἀποβαίνει ἐπιζήμιος καὶ εἰς τὸ δημόσιον καὶ εἰς τοὺς ἐνοικιαστάς. Ἀλλ' ἐν ᾧ ἡ ζημία προσγίνεται ἰδίως ὑπὸ τῶν δημοσίων λειτουργῶν, βαρυτέρα ἐπίκειται ἡ κατὰ τῶν δημοτικῶν ὑπαλλήλων ποινή. Ἐπειδὴ λοιπὸν δὲν εἶναι δίκαιον τοῦτο, προτείνει ὥστε ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου 487 ποινὴ τοῦ νόμου νὰ περιλάβῃ καὶ τοὺς ἐν τῷ νομοσχεδίῳ δημοσίους ὑπαλλήλους, προστιθεμένης μετὰ τὸ «ἐν ἀποζημιώσωσι τὸ δημόσιον» καὶ τῆς φράσεως «καὶ καταδιώκονται κατὰ τὸν ποινικὸν νόμον.»

Συναινεσάσης δὲ τῆς Βουλῆς, ἐπανέλαβέ τις ἐπὶ τοῦ β'. ἐδαφίου, ὅτι κατὰ τὸ νομοσχέδιον διττῶς τιμωροῦνται οἱ δήμαρχοι· α') ἐὰν ἐκδώσωσι ψευδῆ πιστοποιητικὰ, καὶ β') ἐὰν ἀρνηθῶσι τὴν ἔκδοσιν τοιτων. Ἀλλὰ γνωρίζομεν πάντες ὅτι συνήθως προσερχόμενος ὁ θέλων νὰ συναγωνισθῇ ἐν τῇ δημοπρασίᾳ, ζητεῖ παρὰ τοῦ δημάρχου τὸ ἀναγκαῖον πιστοποιητικὸν, οὗτος δὲ μὴ δυνάμενος τὴν στιγμὴν ἐκείνην νὰ ἐξετάσῃ

τὰ περὶ τῶν κτημάτων τοῦ ἀναφερομένου, τῷ δίδει τὴν πιστοποίησιν ἄνευ δολίας προθέσεως, ἐντεῦθεν δὲ πολλάκις αἱ κατὰ τῶν δημάρχων καταδιώξεις. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς παραγωγῆς τῶν κτημάτων, ἐὰν μὲν θελήσῃ ὁ δήμαρχος νὰ θέσῃ πραγματογνώμονας, ποτὲ δὲν θέλει δυνηθῇ νὰ ἐκδώσῃ πιστοποιητικά· ἐὰν δ' ἐκδώσῃ ταῦτα κατ' εἰκασίαν, δύναται να θεωρηθῇ ὅτι κακῶς ἐνήργησε τὴν ἐκτίμησιν. Διὸ προτείνει νὰ τροποποιηθῇ τὸ ἐδάφιον οὕτως εὐποδάλλονται εἰς πρόστιμον 100 δραχμῶν, ὑποκείμενοι καὶ εἰς πολιτικὴν ἀποζημίωσιν πρὸς τὸ δημόσιον.

Ἀντεῖπεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι διὰ τῆς προτάσεως ταύτης καθιεροῦμεν τὸ ἔγκλημα καὶ τὴν ἀδικίαν, καὶ διὰ τοῦτο δὲν δύναται εἰμὴ νὰ τὴν ἀποκρούσῃ. Ἄλλως τε διὰ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ τεθεισῶν λέξεων *ἐν γνώσει* οἱ δήμαρχοι βεβαίως ἐξασφαλίζονται, διότι ἀδύνατον σχεδὸν εἶναι νὰ ἀποδειχθῇ ἡ ἐν γνώσει ψευδὴς πιστοποίησις, καὶ ἂν ὑπάρξῃ τοσοῦτον ἄδικον δικαστήριον, ὥστε νὰ δεχθῇ ὡς ὁμολογουμένην τοιοῦτον δυσαπόδεικτον πρᾶξιν, εἶναι μὲν τοῦτο δυστύχημα, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀκολασία εἶναι μέγα κακόν. Διὸ συμπεραίνων ὅτι δὲν πρέπει νὰ καταστρέψωμεν τὴν δημοσίαν ἠθικὴν, ἐπιμένει εἰς τὴν διὰ τοῦ ποινικοῦ νόμου ὁριζομένην ποινήν.

Ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι ὁ συντάξας τὸ προκείμενον νομοσχέδιον, ἐπικεκέστερος πρὸς τοὺς ἀναφερομένους ὑπαλλήλους, παρέλειψε τὰς λέξεις «ἐν γνώσει» μὴ θέλων, φαίνεται, νὰ ὑπαγάγῃ αὐτοὺς εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ποινικοῦ νόμου τὴν τιμωροῦσαν ὡς πλαστογράφους τοὺς ἐκδίδοντας τοιαῦτα πιστοποιητικά. Ἡ διάταξις λοιπὸν τοῦ νομοσχεδίου εἶναι ἐπιεικεστέρα, καὶ πρέπει νὰ παραλείψωμεν τὸ «ἐν γνώσει» ἤτοι τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἐγκλήματος, ὅστις διὰ τῶν λέξεων τούτων διαδηλοῦται.

Ἐξέθηκεν ἄλλος, ὅτι τὸ 5 ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου ὁρίζει μετὰ τὴς ἀποζημιώσεως καὶ τὴν ποινικὴν καταδιωξιν, ὁ δὲ φορολογικὸς νόμος δὲν μεταβάλλει, ἐννοεῖται, τὸν ποινικόν. Κατὰ τὰς διατάξεις δὲ τούτου, ὅταν τις φέρῃ ζημίαν ἐξ ἀμελείας, εἶναι ὑπόχρεως εἰς ἀποζημίωσιν, ἡ δὲ πρὸς ἐπιμέλειαν ὑποχρέωσις ἐπίκειται βαρυτέρα πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους, καὶ οἱ δήμαρχοι εἶναι ὑπάλληλοι. Προτείνει λοιπὸν νὰ τροποποιηθῇ τὸ ἐδάφιον οὕτω. « . . . καθίστανται ὑπόχρεοι εἰς ἀποζημίωσιν, ἐπιφυλαττομένης καὶ τῆς ποινικῆς καταδιώξεως» νὰ τεθῶσι δὲ, ὡς προτείνεται ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ αἱ λέξεις «ἐν γνώσει.»

Ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι, ἐπειδὴ εἰς τὴν πρᾶξιν τῆς κλοπῆς ἐχομεν ῥητῶς ἀπαιτουμένην τὴν γνῶσιν, συμβαίνει ὥστε πᾶς ὁ κρατῶν ξένην περιουσίαν, αὐτὸς νὰ ὑποτίθηται κλέπτης. Καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου λοιπὸν φοβεῖται μὴ ἡ ἔκδοσις μόνη πιστοποιητικῶν ἐσφαλμένων συνεπάγῃ ὡσαύτως τὴν γνῶσιν τῆς πράξεως καὶ ὁ δήμαρχος ἦναι ὑπόχρεως νὰ ἀποδεικνύῃ τὴν ἀθωότητά του. Ἐπὶ τῇ ὑποθέσει δὲ ταύτῃ ἡ τροπολογία τοῦ βουλευτοῦ τοῦ Πανεπιστημίου δὲν λύει τὴν δυσκολίαν, διὸ καλλιαν εἶναι νὰ τεθῇ κατὰ τῶν δημάρχων μία τις πειθαρχικὴ ποινὴ μόνον.

Εἰπόντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι δέχεται τὴν τροπολογίαν τοῦ βουλευτοῦ Πανεπιστημίου ὡς σύμφωνον μὲ τὴν δικαιοσύνην καὶ ἀσφαλίζουσαν τὸ δημόσιον ὡς καὶ τοὺς δημάρχους· ἡ μὲν ἐπιτροπὴ συνεχώνευσε τὴν τροπολογίαν της, εἰς δ' ἐζήτησε νὰ προστεθῇ ἐν τέλει καὶ ἡ φράσις «κατὰ τὸ ἄρθρον 487 τοῦ ποινικοῦ νόμου.»

Οὕτω δὲ ἀναγνωσθείσης τῆς τροπολογίας τοῦ βουλευτοῦ ὡς ἀκολούθως·

« Οἱ ὑποθηκοφύλακες καὶ οἱ δήμαρχοι· α) ἐὰν ἐκδώσωσιν ἐν γνώσει ψευδῆ πιστοποιητικὰ περὶ τῶν κτημάτων τῶν ἐνοικιαστῶν καὶ τῶν ἐγγυητῶν, καὶ β) ἐὰν ἀρνηθῶσι τὴν ἔκδοσιν τῶν ἀνωτέρω πιστοποιητικῶν εἰς τοὺς αἰτοῦντας τοιαῦτα ἰδιοκτήτας, καθίστανται ὑπόχρεοι εἰς ἀποζημίωσιν, ἐπιφυλαττομένης καὶ τῆς ποινικῆς καταδιώξεως, κατὰ τὸ ἄρθρον 487 τοῦ ποινικοῦ νόμου.»

Ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη αὐτὴν δι' ἀναστάσεως· ἀκολούθως δὲ παρεδέχθη καὶ τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως, ἔχον ὡς ἐτροπολογήθη οὕτως·

« Ἄρθρ. 5. Οἱ διενεργοῦντες τὰς δημοπρασίας ὑπάλληλοι ἀποπέμπονται τῆς ὑπηρεσίας, ὑποχρεοῦνται ν' ἀποζημιώσωσι τὸ δημόσιον καὶ καταδιώκονται κατὰ τὸν ποινικὸν νόμον· α. ἐὰν παραδεχθῶσιν ὡς ἐνοικιασταὶ ἢ ἐγγυηταὶ μὴ ὁμολογουμένως ἀξιοχρέους, ἢ μὴ προσαγαγόντες τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 3 πιστοποιητικὰ περὶ τοῦ εἴδους, τῆς ἀξίας καὶ τῆς ἐλευθέρας ὑποθήκης περιουσίας των, καὶ β'. ἐὰν ἀποκλείσωσι τοῦ ὑπερθεματισμοῦ τοὺς ἐρωδιασμένους μὲ τοιαῦτα πιστοποιητικὰ ἢ τοὺς ὁμολογουμένως ἀξιοχρέους.

Οἱ ὑποθηκοφύλακες καὶ οἱ δήμαρχοι· α') ἐὰν ἐκδώσωσιν ἐν γνώσει ψευδῆ πιστοποιητικὰ περὶ τῶν κτημάτων τῶν ἐνοικιαστῶν καὶ τῶν ἐγγυητῶν, καὶ β') ἐὰν ἀρνηθῶσι τὴν ἔκδοσιν τῶν ἀνωτέρω πιστοποιητικῶν εἰς τοὺς αἰτοῦντας τοιαῦτα ἰδιοκτή-

τας, καθίστανται ὑπόχρεοι εἰς ἀποζημίωσιν, ἐπιφυλαττομένης καὶ τῆς ποινικῆς καταδιώξεως, κατὰ τὸ ἄρθρον 487 τοῦ ποινικοῦ νόμου.»

Ἀναγνωσθὲν δὲ καὶ τὸ ἄρθρον 6, μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης παρατηρήσεως, ἐγένετο δεκτὸν δι' ἀναστάσεως κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἔχον οὕτως.

«Ἄρθρ. 6. Οἱ φορολογούμενοι ἄρχονται τοῦ θερισμοῦ, τῆς συγκομιδῆς καὶ τοῦ ἁλωνίσματος ἀκωλύτως, ὀφείλουν ὅμως· 1) Οἱ καλλιεργοῦντες ἐθνικοὺς ἀγροὺς, συνορεύοντας μὲ ἰδιωτικοὺς ἢ μὲ ἐθνικοὺς μὴ ὑποκειμένους εἰς τὴν εἰς εἶδος ἀπόδοσιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας, καὶ 2) οἱ καλλιεργοῦντες ἰδιωτικοὺς ἀγροὺς, συνορεύοντας μὲ ἀγροὺς μὴ ὑποκειμένους εἰς τὴν εἰς εἶδος ἀπόδοσιν τοῦ ἐγγείου φόρου, νὰ ζητῶσι προφορικῶς παρὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ τὴν περὶ θερισμοῦ ἄδειαν, τὴν ὁποίαν οὗτος ὀφείλει νὰ δίδῃ παρευθύς· ἄλλως, οἱ φορολογούμενοι προχωροῦσιν εἰς τὸ θέρος. Ἀπαγορεύεται ὅμως εἰς τοὺς καλλιεργοῦντας ἀγροὺς ἰδιωτικοὺς καὶ ἐθνικοὺς νὰ θερίζωσι ταυτοχρόνως ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ ἐνοικιαστοῦ καρποὺς ἀμφοτέρων τῶν κατηγοριῶν. Ἡ ἐκλογὴ μένει εἰς τὸν φορολογούμενον.»

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἄρθρου 7 λαβών τις τὸν λόγον παρετήρησεν, ὅτι, ὡς ἡ πεῖρα ἀπέδειξεν, οἱ ἐνοικιασταὶ θέλοντες ν' ἀποφύγωσι τὰ ἐκ τῆς μισθοδοσίας τῶν ἐπιστατῶν ἔξοδα, καὶ μὴ δυνάμενοι νὰ παρευρίσκωνται οἱ ἴδιοι εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ θέρους καὶ τῆς συγκομιδῆς, ἀναγκάζουσι πολλοὺς φορολογουμένους νὰ ἐνεργῶσιν ἄνευ αὐτῶν τὰς ἀνωτέρω ἐργασίας, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου· οἱ δ' ἐνοικιασταὶ, διὰ νὰ ματαιώσωσι τὴν εὐεργετικὴν ταύτην τοῦ νόμου διάταξιν, προσεκάλεσαν τοὺς φορολογουμένους εἰς τὰ εἰρηνοδικεῖα, τὰ ὁποῖα ἐπέβαλλον εἰς αὐτοὺς ὅρκον. Πρὸς ἀποφυγὴν λοιπὸν τοῦ τοιούτου ἀτοπήματος προτείνει νὰ σημειωθῇ ἐν τοῖς πρακτικοῖς, ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει οἱ ἐνοικιασταὶ δὲν δύνανται νὰ κινήσωσιν ἀγωγὴν κατὰ τῶν φορολογουμένων, οἵτινες ἠναγκάσθησαν νὰ συμμορφωθῶσι μὲ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργός, ὅτι ὁ νόμος εἶναι τοσοῦτον σαφὴς, ὥστε πρέπει νὰ ἦναι πολὺ ἀμαθὴς ὁ εἰρηνοδίκης διὰ νὰ δεχθῇ τοιαύτην ἀγωγὴν, ἀφ' οὗ ῥητῶς ἐν τῷ νόμῳ ἀναφέρεται «ἐπὶ ποινῇ ἀπορρίψεως πάσης κατὰ τῶν φορολογουμένων ἀπαιτήσεως.»

Τῆς δὲ Βουλῆς ἀρκεσθείσης εἰς τὴν ἐξήγησιν ταύτην τοῦ ὑπουργοῦ, λαβὼν ὁ προαγορεύσας τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ δευτέρου

μέρους τοῦ ἄρθρου, παρετήρησεν, ὅτι εἰς τὸν φορολογικὸν νόμον τοῦ 1852 ἐπετρέπετο νὰ γίνηται ἡ μέτρησις καὶ ἡ ζύγισις ἐνώπιον δύω μαρτύρων, καὶ τοῦτο, διότι οἱ ἐνοικιασταὶ δὲν ἐπαρκοῦσιν εἰς ὅλας τὰς ἐργασίας. Προτείνει λοιπὸν ἐν τῷ τέλει τοῦ ἄρθρου μετὰ τὴν λέξιν «ἀνόμου» νὰ προστεθῇ «ἢ ἐνώπιον δύω μαρτύρων».

Καὶ ἄλλου δὲ ὑποστηρίξαντος τὴν πρότασιν ταύτην, ὁ ὑπουργὸς ἀντέκρουσεν αὐτὴν, α'. ὡς θεωρῶν ἀρκετὴν τὴν παρουσίαν τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 11 μνημονευομένων ἀρχῶν, καὶ β'. ὡς μὴ νομίζων εὔκολον τὴν εὕρεσιν μαρτύρων. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου, εἶπε, μεταξὺ τῶν μαρτύρων καὶ τοῦ φορολογουμένου δυνατὸν νὰ λάβῃ χώραν συνεννόησίς τις καὶ οὕτω νὰ δολιευθῶσι τὰ συμφέροντα τοῦ ἐνοικιαστοῦ ἢ τοῦ δημοσίου, ἐφ' ᾧ θεωρεῖ καλὸν νὰ μείνῃ τὸ ἄρθρον ὡς ἔχει.

Προτείναντος δὲ καὶ ἄλλου νὰ προστεθῶσι μετὰ τὴν λέξιν «ἐνοικιαστὴς» αἱ λέξεις «ἢ ὁ ἀντιπρόσωπος αὐτοῦ» ἐθεωρήθη περιττὴ ἡ προσθήκη, καθ' ὅσον περὶ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἐνοικιαστῶν γίνεται λόγος ἐν τῷ ἄρθρῳ 66 τοῦ νομοσχεδίου.

Οὕτω δὲ ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, ἀπέῤῥιψε τὴν πρότασιν τοῦ βουλευτοῦ Καρυστίας μὴ ἀναστᾶσα, καὶ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρον κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἔχον οὕτως·

«Ἄρθρ. 7. Οἱ ἐνοικιασταὶ ὀφείλουσιν ἐπὶ ποινῇ ἀπορρίψεως πάσης κατὰ τῶν φορολογουμένων ἀπαιτήσεως νὰ παρευρίσκωνται εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ θέρους, τῆς συγκομιδῆς τῶν δεματίων καὶ τοῦ ἁλωνίσματος ἢ κοπανίσματος τῶν καρπῶν, νὰ σφραγίζωσι καὶ ἀποσφραγίζωσι τοὺς ἐν τοῖς ἁλωνίοις καρποὺς, καὶ τέλος νὰ μετρῶσιν ἢ νὰ ζυγίζωσιν αὐτοὺς κατὰ τὸ ἄρθρον 9. Ἐὰν ὅμως ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν ἐμφανισθῇ ἐντὸς τῆς ἡμέρας διὰ μὲν τὴν ἀποσφράγισιν ἀθόρυβος, διὰ δὲ τὴν μέτρησιν ἢ ζύγισιν προσκαλούμενος προφορικῶς ἐνώπιον δύω μαρτύρων, ὁ φορολογούμενος τὴν μὲν ἀποσφράγισιν ἐργατεῖ ἐπίσης ἐνώπιον δύω μαρτύρων, τὴν δὲ μέτρησιν ἢ ζύγισιν, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ παρόντος νόμου.»

Παρελθὼν μετὰ ταῦτα ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ἀνέγνω νομοσχέδιον περὶ ἀτελείας ἐξαγωγῆς 25 κοιλῶν δημητριακῶν καρπῶν διὰ τοὺς ἐκ τῶν Ἰονίων νήσων ἐρχομένους ἐργάτας, καὶ ἔκθεσιν ἐπ' αὐτοῦ. Ἔχουσι δ' οὕτω.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι!

« Ἡ ἔλλειψις τοῦ πληθυσμοῦ παρουσιάζει, ὡς γνωρίζετε, κύριοι, τὸ μεγαλείτερον πρόσκομμα εἰς τὴν πρόοδον καὶ ἀνάπτυξιν τῆς ἐγχωρίου γεωργίας, ἥτις, ἐκτὸς τῆς ἐλλείψεως κεφαλαίων καὶ τοῦ ὑπερόγκου τῶν ἡμερομισθίων, πάσχει πολλαχοῦ καὶ ἐκ τῆς παντελοῦς στερήσεως τῶν ἀναγκαίων ἐργατικῶν χειρῶν. Εἰς τὰ δυτικὰ παράλια τῆς Στερεᾶς καὶ τῆς Πελοποννήσου εὐτυχῶς ἡ ἀνάγκη αὕτη θεραπεύεται διὰ τῆς συρροῆς ἐκ τοῦ γειτονικοῦ καὶ ὁμογενοῦς Ἰονίου Κράτους πολλῶν ἐργατῶν, οἵτινες παρέχουσι πολλὰς εὐκολίας εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν φυτειῶν καὶ εἰς τῶν καρπῶν τὴν συγκομιδήν.

Οἱ πλεῖστοι τῶν ἐργατῶν τούτων διαμένουσιν ἐν Ἑλλάδι μέχρι τῆς ἀποπερατώσεως τῆς συγκομιδῆς τῶν καρπῶν καὶ ἐπανέρχονται εἰς τὰς ἑστίας των, φέροντες μεθ' ἑαυτῶν τὸ ἀντίτιμον τῆς ἐργασίας των ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰς εἶδος. Ἡ ἐξις δ' αὕτη παρέχει διὰ τὴν σπάνιν τῶν κεφαλαίων καὶ εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς τοὺς ἐγχωρίους γεωκτήμονας μεγάλας καὶ παντοειδεῖς εὐκολίας. Ἀλλ' ἐνίοτε, ὡς συνέβη κατὰ τὸ παρελθόν, ἡ ὕψωσις τοῦ ἐξαγωγικοῦ τέλους, ἐπερχομένη ἐκ τῆς ἀφορίας τοῦ ἔτους καὶ τῆς ὑπερτιμήσεως τῶν σιτηρῶν εἰς τὴν ἀγοράν μας, παρεμβάλλει εἰς τοὺς χρησίμους τούτους ἐργάτας τοιαύτας δυσκολίας, ὥστε προτιμῶσι νὰ μὴ ἀπομακρύνωνται τῆς πατρίδος των μᾶλλον ἢ νὰ ὑποφέρωσι τοσαύτας δυσκολίας καὶ ζημίας. Ὅθεν κατ' ἔτος ἡ συρροὴ τῶν ὁμογενῶν τούτων ἐργατῶν ἐλαττοῦται ἐπαισθητῶς εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα.

Ἐὰν παραδεχθῶμεν, κύριοι, ὡς ὠφέλιμον εἰς τὴν γεωργίαν τὴν ἐνιαύσιον ταύτην ἐπιφοίτησιν, νομίζω ὅτι ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖον καὶ συνεπὴς καθίσταται νὰ ἐνισχύσωμεν δι' ὅλων τῶν μέσων, δι' ὅλων τῶν δικαίων εὐκολιῶν τὴν τάσιν ταύτην.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὑποβάλλω, κύριοι, κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως, εἰς τὴν ὑμετέραν ἐπιψήφισιν τὸ συνημμένον νομοσχέδιον, δι' οὗ παραχωρεῖται ἀτέλεια κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν εἴκοσι πέντε (25) κοιλῶν παντὸς εἴδους δημητριακῶν καρπῶν εἰς ἕκαστον ἄτομον ἐργάτου, ἀρκεῖ μόνον νὰ παρουσιάζηται εἰς τὸ τελωνεῖον ἀπόδειξις τῆς ἀρμοδίας διοικητικῆς ἀρχῆς περὶ τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τῆς ἰδιότητος τῶν ἐργατῶν, καθ' ὅσον κατὰ τὴν

ἀπόδειξιν ταύτην ἡ τελωνιακὴ ἀρχὴ θέλει ἐκδίδει τὴν ἄδειαν τῆς ἐξαγωγῆς καὶ τῆς ἐπιβιβάσεως εἰς τὸ πλοῖον.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 19 Μαρτίου 1855.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν
Π. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ. »

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον ὑποβληθήσεται εἰς τὴν Βουλὴν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθήσεται παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 19 Μαρτίου 1855.

ΟΘΩΝ

Π. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν·

Ἄρθρ. 1.

Ἐπιτρέπεται εἰς ἕκαστον τῶν Ἰονίων ἐργατῶν τῶν εἰς τὴν Ἐπικράτειαν προσερχομένων διὰ γεωργικὰς ἐργασίας νὰ φέρῃ μεθ' ἑαυτοῦ, ἐξερχόμενος τῶν ἑλληνικῶν συνόρων, ἐλεύθερον παντὸς ἐξαγωγικοῦ τέλους τὸ ἀντίτιμον τῆς ἐργασίας του, εἰς 25 κοιλὰ δημητριακῶν καρπῶν συμποσούμενον, κατ' ἐκλογὴν τοῦ εἴδους.

Ἄρθρ. 2.

Ἡ διοικητικὴ ἀρχὴ τοῦ τόπου, ὅπου οἱ γεωργοὶ οὗτοι διέμειναν, ἐκδίδει περὶ τῆς ἰδιότητος καὶ τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν ἀπόδειξιν, κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ τελωνεῖον θέλει ἐπιτρέπει τὴν ἐξαγωγὴν τοῦ προσδιορισθέντος ποσοῦ ἄνευ τέλους.

Διὰ δὲ τὰ περιπλέον τῶν 25 κοιλῶν κατ' ἄτομον θέλει πληρόνεσθαι τὸ τέλος κατὰ τὸ ἰσχύον πρωτόκολλον περὶ τῆς τιμῆς τῶν σιτηρῶν.

Ἄρθρ. 3.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ σήμερον κυρωθεὶς παρ' Ἡμῶν, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους. »

Ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ βουλευτοῦ Λακεδαίμονος Γ. Γιατράκου, ἡ Βουλὴ ἐχορήγησεν αὐτῷ ὑπὸ τὸν ὅρον μηνιαίαν ἀπουσίας ἄδειαν.

Ὁ δὲ πρόεδρος ἀναγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ νομοσχεδίου, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 4 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. Α. ΖΑΪΜΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Π. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΖ΄.

Τῆς 21 Μαρτίου 1855.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν βουλευτῶν Β. Νώνη καὶ Χ. Τσαλαμιδᾶ, ἡ Βουλὴ ἐχορήγησεν εἰς μὲν τὸν πρῶτον δεκαπενθήμερον, εἰς δὲ τὸν δεύτερον μηνιαίαν ἀπουσίας ἄδειαν, ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ προσκληθῶσιν ἐντόνως οἱ ἀπόντες, διότι εἶναι ἄδικον οἱ μὲν τῶν βουλευτῶν νὰ διαμένωσι διαρκῶς ἐν Ἀθήναις ἐκπληροῦντες τὸ καθῆκόν των, ἄλλοι δὲ νὰ μένωσιν εἰς τὰς πατρίδας αὐτῶν ὅλον κλήρους μῆνας.

Παρετήρησέ τις, ὅτι, ἐπειδὴ πρὸ πολλοῦ παρουσιάσθη εἰς τὴν Βουλὴν ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους, θεωρεῖ ἀναγκαῖον νὰ ὑποβληθῶσι καὶ τὰ περὶ προσδιορισμοῦ τῆς στρατιωτικῆς καὶ ναυτικῆς δυνάμεως νομοσχέδια, καθ' ὅσον ἡ Βουλὴ ἐψηφίζουσα τὰς διὰ τὸν στρατὸν καὶ τὸ ναυτικὸν δαπάνας, ἀπαιτεῖ καὶ νὰ γνωρίζῃ καὶ τὸν ἀριθμὸν τῆς δυνάμεως.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, παρὼν, ὅτι ἂν καὶ εἰσέτι δὲν παρουσιάσθησαν εἰς τὴν Βουλὴν τὰ ἀνωτέρω νομοσχέδια, πιστεύει ὅτι εἶσι ἕτοιμα καὶ ὅτι οἱ ἁρμόδιοι ὑπουργοὶ θέλουν ταχέως εἰσάξει αὐτά.

Ἀναγγελθέντος μετὰ ταῦτα ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης συνεδριάσεως εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν ἐγγείων φόρων καὶ του δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας νομοσχεδίου, ἀνεγνώσθη τὸ ἄρθρον 8

καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ εἰδαρίου γ΄. τοῦ ἄρθρου τροπολογία τῆς ἐπιτροπῆς, ἐφ' ἧς λαβὼν τὸν λόγον ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, παρετήρησεν, ὅτι οὐδόλως δυσκολεύεται εἰς τὴν παραδοχὴν τῆς προτεινομένης τροπολογίας, εὐχόμενος μάλιστα νὰ χρησιμεύσωσι τὰ ποσὰ ταῦτα εἰς τὴν πληρωμὴν τῆς μισθοδοσίας τῶν δημοδιδασκάλων, πρὸ τοσούτων ἐτῶν καθυστερουμένης. Ἐζήτησε δὲ νὰ προστεθῇ μεταξὺ τῶν λέξεων «καὶ μὲ παράστημον» ἡ λέξις «τιμωρεῖται» ἥτις κατὰ τυπογραφικὸν, φαίνεται, λάθος παρελείφθη.

Ἐπήνεγκεν ἄλλος, ὅτι ἡ διὰ τοῦ συζητουμένου ἄρθρου εἰσαγομένη πρώτην ἅπαξ φορὰν ἀπαγορευτικὴ διάταξις τοῦ νὰ μὴ μεταφέρωσιν οἱ φορολογούμενοι τὰ δημάτιά των εἰς ἄλλων τμημάτων ἀλώνια, θέλει ἐπιφέρει εἰς αὐτοὺς μεγάλας ζημίας καὶ δυσκολίας, εἰς τὰς ἐπαρχίας μάλιστα ἐκείνας, ὅπου δὲν ὑπάρχουσι πανταχοῦ ἀλώνια, καὶ διὰ τοῦτο ζητεῖ τὴν ἐξάλειψιν τῆς διατάξεως ταύτης καὶ τὴν ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο ἐξακολούθησιν τοῦ μέχρι τοῦδε ἐπικρατοῦντος συστήματος, στηριζομένου εἰς παλαιοτάτην συνήθειαν, σύμφωνον πρὸς τὰ τοῦ φορολογουμένου συμφέροντα.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι, ἐπειδὴ, κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ νομοσχεδίου παραδεδεγμένην τμηματικὴν διαίρεσιν, ἕκαστον τμῆμα ἔχει καὶ ἴδιον ἐνοικιαστὴν, ἡ μεταφορὰ τῶν δεματίων ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς ἄλλο τμῆμα δύναται νὰ ζημιώσῃ τὸν ἐνοικιαστὴν, καὶ πολλὰ μάλιστα ἐγεννήθησαν ἐκ τούτου παράπονα. Ἐὰν ὅμως πολλὰ συγχρόνως τμήματα ἐνοικιασθῶσιν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ προσώπου, τότε οὐδεμίαν ἡ διάταξις τοῦ νομοσχεδίου ἐπιφέρει δυσκολίαν εἰς τὸν φορολογούμενον, διότι ὁ ἴδιος ἐνοικιαστὴς θέλει συγχωρεῖ εἰς τὸν φορολογούμενον νὰ μεταφέρῃ τὰ δεμάτιά του καὶ εἰς ἄλλωνα ἄλλου τμήματος ἐκ τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἐνοικιασμένων.

Ἀντιπαρετήρησεν ἕτερος, ὅτι τὴν ἐνδεχομένην εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ ἐνοικιαστοῦ βλάβην δυνάμεθα εὐκόλως ν' ἀποφύγωμεν ἐὰν εἴπωμεν ἐν τῷ νόμῳ, ὅτι ἐπιτρέπεται ἡ ἀπὸ τμήματος εἰς τμῆμα μεταφορὰ τῶν δεματίων ἐν γνώσει καὶ τῇ ἀδείᾳ τοῦ ἐνοικιαστοῦ. Οὕτω δ' ἀποφεύγοντες τὴν ἐκ τῆς μεταφορᾶς ταύτης πιθανὴν ζημίαν τοῦ ἐνοικιαστοῦ, χορηγοῦμεν καὶ εἰς τὸν φορολογούμενον τὴν δέουσαν εὐκολίαν.

Ἐπήνεγκεν ἄλλος, ὅτι ὁ φόβος τοῦ ὑπουργοῦ περὶ ἐνδεχομένης τοῦ ἐνοικιαστοῦ ζημίας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ πραγματοποιηθῇ, διότι ἕκαστος ἐνοικιάζει ἐπὶ τῇ βάσει τῶν καθιερωμένων συνη-

θειῶν, καὶ γνωρίζων ὅτι ὁ δεῖνα καὶ δεῖνα φορολογούμενος θέλουσι μεταφέρει τὰ δημάτιά των εἰς τὰ δεῖνα ἀλώνια ἄλλου τιμήματος, προσπαθεῖ νὰ προλαμβάνῃ πᾶσαν ἐνδεχομένην ζημίαν, καθ' ὅσον μάλιστα ἡ τοιαύτη συνήθεια χρονολογεῖται πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως ἡμῶν, καὶ μολαταῦτα οὐδεμίαν ἐπέφερε μέχρι τοῦδε ζημίαν εἰς τὰ συμφέροντα τῶν ἐνοικιαστῶν.

Ἐκτὸς δὲ τούτου παρατηρεῖ, ὅτι τὸ νομοσχέδιον διὰ τῆς φράσεως « οἰκείου τιμήματος » ἐννοεῖ τὸ ἐνοικιαζόμενον τιμῆμα, ἀλλ' ἐν τοιοῦτον τιμῆμα δύναται νὰ περιέχῃ πολλὰ ἄλλα τιμήματα, τῶν ὁποίων ἡ ἐνοικίασις ἐγένετο ἑνωτική. Κατὰ τὸν νέον λοιπὸν τοῦ νομοσχεδίου, δὲν ἐπιτρέπεται ἡ μεταφορὰ τῶν δεματίων ἀπὸ ἑνὸς τοιούτου τιμήματος εἰς ἄλλο τιμῆμα, ἀνῆκον εἰς ἕτερον καὶ οὐχὶ εἰς τὸν αὐτὸν ἐνοικιαστήν. Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει, πρὸς ἀποφυγὴν πάσης ἀμφιβολίας καὶ διὰ νὰ ἄρωμεν πάντα φόβον, δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι δύναται ὁ ἐνοικιαστὴς νὰ μεταφέρῃ τὰ δεματίά του εἰς τὰ συνήθη ἀλώνια, κείμενα καὶ εἰς ἄλλο τιμῆμα, εἰς τὸν αὐτὸν ὅμως ἀνῆκον ἐνοικιαστήν. Διὰ τοῦ ὅρου δὲ τούτου πιστεύει ὅτι καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ ἐνοικιαστοῦ προφυλάττομεν ἐναντίον ἐνδεχομένης καταχρήσεως, καὶ εἰς τοὺς φορολογουμένους παρέχομεν τὴν ἀπαιτουμένην εὐκολίαν.

Παρατηρεῖ δὲ, ὅτι καὶ ἡ λέξις « ἢ προσπαθήσει » εἶναι τοσοῦτον ἐλαστική, ὥστε κινδυνεύομεν νὰ τιμωρήσωμεν τὸν φορολογούμενον καὶ ἂν μόνον διανοηθῇ νὰ ζημιώσῃ τὸν ἐνοικιαστήν, καίτοι μὴ πραγματοποιήσας τὴν σκέψιν του ταύτην. Προτείνει διὰ τοῦτο νὰ ἐξαλειφθῇ ἡ διάταξις αὕτη, καθ' ὅσον μάλιστα εἰσὶ διατεταγμέναι αἱ περιπτώσεις, καθ' ἃς ὁ φορολογούμενος δύναται νὰ ζημιώσῃ τὸν ἐνοικιαστήν· ἂν δὲ ὑπάρχωσι καὶ ἄλλαι τοιαῦται περιπτώσεις, προτιμότερον εἶναι νὰ σημειωθῶσιν αὗται ἐν τῷ νόμῳ παρὰ νὰ καταφύγωμεν εἰς τοσοῦτον ἀόριστον καὶ ἐλαστικὴν διάταξιν.

Ἀντέτεινε ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι, ἐπειδὴ κατ' ἐπιτόπιον συνήθειαν πολλαχοῦ μία τις περιφέρεια ἐθεωρεῖτο τιμῆμα, πρὸς ἀποφυγὴν τοιαύτης ἀοριστίας ἐν τῷ ἀ. ἄρθρῳ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου ἐδόθη ὁ ὁρισμὸς τοῦ τιμήματος. Ἰδὼν δὲ ὁ προαγορεύσας, ἐναντίον τῶν παραδεδεγμένων, ζητεῖ νὰ ἐπανέλθωμεν πάλιν εἰς τὸ ἀόριστον ἐκεῖνο, ὅπερ ἡ συνήθεια εἶχε καθιερώσει.

Τὸ νομοσχέδιον διὰ τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος διατάξεως ἠθέλησε νὰ χορηγήσῃ εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν ἐγγυήσεις τινὰς, διότι ἄλλως ὁ φορολογούμενος ἠδύνατο ὄχι μόνον εἰς ἕτερον τιμῆμα, ἀλλὰ καὶ

εἰς ἕτερον δῆμον ἢ καὶ ἐπαρχίαν νὰ μεταφέρῃ τὰ δεματιά του, ἀποστερῶν οὕτω τὸν ἐνοικιαστὴν τῶν δικαιωμάτων του. Μολαταῦτα, διὰ νὰ ἱκανοποιηθῶσι καὶ αἱ τῶν προαγορευσάντων ἀπαιτήσεις, δέχεται νὰ προστεθῶσι μετὰ τὴν λέξιν « τιμήματος » καὶ αἱ λέξεις « ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ ἐνοικιαστοῦ. » Οὕτω δὲ, ἂν ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν φοβῆται νὰ ζημιωθῇ, δὲν θέλει βεβαίως ἀρνεῖσθαι τὴν τοιαύτην ἄδειαν πρὸς εὐκολίαν τῶν φορολογουμένων.

Ἀντιπαρετήρησεν ὁ κατὰ πρῶτον ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου λαβὼν τὸν λόγον, ὅτι θεωρεῖ δίκαιον νὰ μένωσι τὰ πράγματα ὡς εἶχον, διότι πολλαὶ θέλουν προκύψει ἐκ τοῦ εἰσαγόμενου νεωτερισμοῦ ζημίαι εἰς τοὺς φορολογουμένους. Ὑποχρεούμενός τις νὰ μεταφέρῃ τὰ δεματιά του εἰς τὰ ἀλώνια τοῦ οἰκείου τιμήματος, τὰ ὁποῖα εἰς πολλὰς ἐπαρχίας, ὡς εἰς Ἄργος καὶ Τριπολιτσάν, κεῖνται εἰς μακρυνὰς ἀποστάσεις, καὶ νὰ περιμένῃ ἀλλαγοῦ, κεῖνται εἰς μακρυνὰς ἀποστάσεις, καὶ νὰ περιμένῃ ἀλλαγοῦ, κεῖ

Παρατηρεῖ δὲ τελευταῖον, πρὸς ἀποφυγὴν πάσης παρεξηγήσεως, ὅτι πρόκειται περὶ μεταφορᾶς δεματίων εἰς ἄλλο τμῆμα, ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ δήμου καὶ τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας κείμενον.

Καὶ ἄλλων δὲ πολλῶν ζητούντων τὸν λόγον, παρετήρησεν ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι τὸ βῆμα τῆς Βουλῆς δὲν εἶναι βῆμα ἐπιδείξεως, ἀλλὰ βῆμα συζητήσεως πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας. Νομίζει λοιπὸν ὅτι ὕστερον ἀπὸ τὰς ὁποίας ἔδωκεν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου ἐξηγήσεις, καὶ τὴν προσθήκην, ἣν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου ἐπρότεινε, πᾶσα περαιτέρω συζήτησις εἶναι περιττὴ καὶ ὡς ὑπουργὸς ζητεῖ νὰ ἐρωτηθῇ ἡ Βουλὴ ἂν ἐρωτᾶσθαι.

Ἐξέθηκεν ἄλλος, ὅτι ὁ ὑπουργὸς ἁπάντων εἰς τὸν βουλευτὴν Ἄργους, εἶπεν, ὅτι ἡ Κυβέρνησις σκοπὸν ἔχει νὰ καταδεικνύῃ τὴν διαγωγὴν ἑκάστου. Συμφωνῶν λοιπὸν μετὰ τῆς ἰδέας αὐτῆς τοῦ ὑπουργοῦ, τὸν παρακαλεῖ νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν ἰδέαν αὐτὴν, ἕτοιμος ὢν ν' ἀναλάβῃ τὸν τοιοῦτον ἀγῶνα. Προκειμένου δὲ περὶ ἀντικειμένων ἀρορώντων τὰ συμφέροντα τοῦ λαοῦ, ἕκαστος βουλευτὴς ὀφείλει ἐκ πεποιθήσεως καὶ οὐχὶ ἐξ ἐπιδείξεως νὰ ὑπερασπισθῇ ταῦτα. Ἂν ὅμως προτίθηνται νὰ καταστήσωσι τὸ βῆμα οἷον πλησιάζουν νὰ τὸ καταστήσωσι, πρῶτος αὐτὸς ἕτοιμος εἶναι νὰ τὸ ἀποχαιρετίσῃ.

Ἐπανέλαβεν ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι τὸ βῆμα χρησιμεύει πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας καὶ οὐχὶ πρὸς ἐπίδειξιν λόγου· ὕστερον δὲ ἀπὸ τὰς εἰλικρινεστάτας διασαφήσεις, ἃς ἔδωκεν, ἐνόμιζε περιττὴν πᾶσαν συζήτησιν. Ἀλλ' ἂν ὁ προαγορεύσας βουλευτὴς ἐσιώπησε καθ' ὅλας τὰς παρελθούσας συνόδους, δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ζητῇ σήμερον ἄνευ λόγου καὶ ἀφορμῆς ν' ἀναπληρώσῃ τὴν σιωπήν του ἐκείνην. Ἡ παροῦσα Κυβέρνησις, καίτοι εὑρεθεῖσα ἐν τῷ μέσῳ τῶν δυσκολωτέρων περιστάσεων, ἀρκεῖ πλήρη τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λόγου καὶ τῆς συζητήσεως, καὶ διὰ τοῦτο οὐδόλως ἀνέχεται ν' ἀκούῃ ἀδίκως προσβαλλομένην τὴν Κυβέρνησιν.

Οὕτω δὲ ἡ Βουλὴ, ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ προέδρου, ἀποφανθεῖσα ὅτι ἐφωτίσθη, παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὰς ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ γενομένας προσθαιρέσεις κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα, ὡς καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ ἐδαφίου γ'. ἐπενεχθεῖσαν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς μεταβολὴν, μεθ' ἧς συνεφώνησε καὶ ὁ ὑπουργός. Ἔχει δ' οὕτως·

« Ὁσάκις ἡ ἀνάκρισις ἐνεργεῖται παρὰ δημοτικοῦ τινος ὑπαλλήλου, τὸ πρόστιμον εἰσπράττεται εἰς ὄρελος τοῦ δημοτικοῦ ταμείου. »

Μετὰ ταῦτα ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως ὡς ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ καὶ τῆς ἐπιτροπῆς ἐτροποποιηθὲν ἔχον οὕτως·

« Ἄρθρ. 8. Ὅστις τῶν φορολογουμένων παραβῇ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 6 καὶ 7, ἢ ἀναμίξει δεμάτια ἐθνικὰ μὲ ἰδιόκτητα, ἢ ὑφαιρέσει προϊόντα ἁλωνισμένα ἢ μὴ, ἢ μεταφέρει τὰ δεμάτιά του εἰς ἁλώνια, κείμενα ἐκτὸς τοῦ οἰκείου τμήματος, κρυφίως καὶ πρὸς βλάβην τοῦ ἐνοικιαστοῦ, ἢ δι' ὁποιουδήποτε ἄλλου τρόπου ζημιώσει τὸν ἐνοικιαστὴν ἢ τὸ δημόσιον· ἐὰν ἡ ζημία δύναται νὰ ἐκτιμηθῇ, ὑποχρεοῦται εἰς τὴν ἀπόδοσιν τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας, καὶ τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον ἢ χρηματικὴν ποινὴν, ἴσην μὲ τὸν ἁπλοῦν ἐγγειον φόρον καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας, τῶν ὁποίων ἀπεπειράθη νὰ ὑπεκφύγῃ τὴν ἀπόδοσιν· ἐὰν δὲ τὸ ποσὸν τῆς ζημίας δὲν ἦναι δυνατὸν νὰ ἐξακριβωθῇ, τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον δραχ. 20—100.

Ἐὰν οἱ ὑφαιρεθέντες καρποὶ παρήχθησαν ἀπὸ κτήματα διαφιλονεικούμενα μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ κατηγορουμένου, τὸ ἀρμόδιον δικαστήριον ἀναφέρει μὲν τὴν ἀμφισβήτησιν ἐν τῇ ἀποράσει, ἐπιβάλλει δὲ τὸ πρόστιμον ἢ τὴν χρηματικὴν ποινὴν ὡς ἐπὶ ἰδιωτικῶν κτημάτων.

Ὁσάκις ἡ ἀνάκρισις ἐνεργεῖται παρὰ δημοτικοῦ τινος ὑπαλλήλου, τὸ πρόστιμον εἰσπράττεται εἰς ὄρελος τοῦ δημοτικοῦ ταμείου.

Ἀλλ' ἐὰν ἡ πρᾶξις ἀνεκαλύφθη ἢ κατηγγέλθη ἀπ' ἄλλον παρὰ τὸν ἐνοικιαστὴν ἢ τὸν ἐπιστάτην τοῦ δημοσίου, τὸ τρίτον τοῦ προστίμου δίδεται εἰς αὐτόν. »

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ ἄρθρου 9, λαβὼν τὸν λόγον ὁ βουλευτὴς Ἄργους, ἐξέθηκεν, ὅτι, ἐπειδὴ ἁπάντων εἰς τὴν ἀγόρευσίν του ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, προσέβαλεν αὐτὸν, μὴ ἀνεχόμενος νὰ προσβάλληται δωρεὰν ἡ τοσοῦτον εἰς ὅλους γνωστὴ διαγωγή του, καθ' ὅσον μάλιστα διὰ τῆς ἁπλῆς καὶ αὐθώρου ἀγορεύσεώς του οὔτε τὴν Κυβέρνησιν οὐδ' ἄλλον τινὰ σκοπὸν εἶχε νὰ προσβάλῃ, ἀλλὰ νὰ καταδείξῃ μόνον τὰς εἰς τοὺς φορολογουμένους ἐκ τῆς διατάξεως ἐκείνης προκυψούσας δυσκολίας, παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν νὰ ὁρίσῃ ἡμέραν, καθ' ἣν ν' ἀπαντήσῃ εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ ἀπευθυνθείσας αὐτῷ προσβλητικὰς ἐκφράσεις.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι, ἐπειδὴ ἐκ τῆς ὑφῆς τῶν λόγων τοῦ προαγορεύσαντος κατὰ τὴν πρώτην ἀγόρευσίν του ὑπέθεσεν ὅτι σκοπὸν εἶχε ν' ἀποδώσῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν πρόθεσιν καταπιέσεως τῶν φορολογουμένων, δὲν ἠδύνατο

ν' ἀνεχθῇ τοσοῦτον ἄδικον προσβολὴν κατὰ τῆς Κυβερνήσεως, τῆς ὁποίας ὁ πρόεδρος, πρόσωπον τοσοῦτον σπουδαῖον, καὶ τὰς τελευταίας του πνοὰς καὶ τὰς τελευταίας αὐτοῦ στιγμὰς δίδει ἀρθόνως διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς πατρίδος του. Ὕστερον ὅμως ἀπὸ τὰς πρὸ μικροῦ δοθείσας ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ ἐξηγήσεις, διαβεβαιοῖ αὐτὸν ὅτι οἱ λόγοι του ἐκ δικαίας προερχόμενοι ἀγανακτήσεως, οὐδόλως ἐσκόπευον νὰ προσβάλωσι τὴν ὑπόληψιν τοῦ ἐντίμου προαγορεύσαντος.

Οὕτω δὲ θεωρηθεισῶν ἱκανῶν τῶν ἀμοιβαίως δοθεισῶν ἐξηγήσεων, ἀνεγνώσθησαν αἱ ἐπὶ τοῦ 9 ἄρθρου παρατηρήσεις τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσαι οὕτως·

Ἐπὶ τοῦ α.

«Ἂν καὶ ἀλώνια πρὸς συγκέντρωσιν τῶν ὀψίμων ἀραβοσίτων δὲν ὑπάρχουν εἰς τὰ πλεῖστα τῆς Ἑλλάδος μέρη, μολαταῦτα δὲν εἶναι δυνατὸν οἱ ἐνοικιασταὶ νὰ ἐπιτρῶσι καὶ καταμετρῶσι τοὺς καρποὺς ὁλοκλήρου κοινότητος εἰς ἕκαστον ἀγρὸν ἢ εἰς ἑκάστην μετὰ τὴν συγκομιδὴν οἰκίαν τῶν φορολογουμένων. Ἀνάγκη οὖν παρίσταται ἀμφοτέρων τὸ συμφέρον νὰ οἰκονομήσωμεν διὰ τῆς μεταφορᾶς τῶν ἀραβοσίτων εἰς κώνους κατὰ τμήματα εἰς μέρη καταλλήλα, πλησιάζοντα πρὸς τὸ χωρίον ἢ τὸ μέρος τῆς ἐναποταμιεύσεως, ὅπου δύνανται διὰ τῶν ἥττον ἀνωμάλων καὶ δυσβάτων ὁδῶν νὰ συνάξωσι τὰ ἀραβόσιτα κλπ. Εἰς τὸν προσδιορισμὸν αὐτὸν ἐκρίθησαν ἁρμόδια καὶ καταλληλα πρόσωπα ν' ἀποφασίζωσιν ὁ ἔφορος, ὁ ἁρμόδιος δήμαρχος καὶ ὁ ἐνοικιαστής, τῇ γνωμοδοτήσει τοῦ εἰδικοῦ παρέδρου, δι' ἑκάστην κοινότητα, καὶ τοῦτο κατὰ πλειονοψηφίαν.

Ἐπὶ τοῦ β'.

Ὅτι ἐφικτὸν εἶναι ν' ἀπορύγωμεν ἅπασας τὰς διενέξεις καὶ δυσχερείας, ἐὰν μεταχειρισθῶμεν σύστημα ἁπλούστερον καὶ ἀσφαλές, προστατεῦον τὰ ἁμοιβαῖα συμφέροντα τοῦ τε δημοσίου καὶ τῶν φορολογουμένων, σύστημα δεδοκιμασμένον, ὅπερ ἦτον καὶ εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὰ πλεῖστα μέρη τῆς Θεσσαλίας, τοῦ Ἀσπροποτάμου, τῶν Ἀγράφων καὶ λοιπῶν μερῶν. Ζυγίζοντες εἰς ὁκάδας τὸ ὅλον τοῦ ἐν τῷ ἀλωνίῳ σωροῦ τῶν κώνων ἑκάστου φορολογουμένου μὲ τοὺς ῥλοιούς, ἐὰν ὦσιν οἱ κῶνοι ἢ μή, καὶ ἐκπίπτοντες διὰ μὲν τοὺς πρώτους ἀνὰ ὁκάδ. 40 τοῖς 100, διὰ δὲ τοὺς δευτέρους, ἀνὰ 35 τοῖς 100, ῥθήσομεν ἀφόβως εἰς τὴν βεβαίωσιν τοῦ καθαροῦ καρποῦ, ἐξ ὧν ὁ μὲν μὲ ῥλοιοὺς εἰς κώνους ἀραβόσιτος παράγει καθαρὸν καρπὸν ὁκάδ. 60, ὁ δὲ ἄνευ ῥλοιῶν, ὁκάδ. 65. Τὸ καθαρὸν τοῦτο εἰσόδημα φορολογεῖται

καὶ ὁ ἐνοικιαστὴς κατ' αὐτὸ ἐκδίδει ἀμέσως τὰ νενομισμένα διπλότυπα κλπ.

Οἱ τοῦ ἄρθρου οὖν 9 §§ 3, 4, 5 καὶ 6 ἐσυγχωνεύθησαν καὶ ἀντικαθίστανται διὰ τῶν ἑπομένων· «§ 3. Μετὰ τὴν ἐκ τῶν ἀγρῶν συλλογὴν αὐτῶν ὑποχρεοῦνται οἱ μὲν φορολογούμενοι νὰ τοὺς μεταφέρωσιν εἰς τὰ ἁλώνια, ἢ ὅπου δὲν ὑπάρχουν τοιαῦτα ἀνεγνωρισμένα, ὁ ἔφορος, ὁ ἁρμόδιος δήμαρχος καὶ ὁ ἐνοικιαστής, τῇ γνωμοδοτήσει τοῦ ἁρμοδίου εἰδικοῦ παρέδρου, προσδιορίζουσι τὰς δι' ἁλώνια προσφορωτέρας θέσεις, ὁ δὲ ἐνοικιαστὴς μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς συλλογῆς ἑκάστου φορολογουμένου ζυγίζει εὐθὺς διὰ στατῆρος τοὺς κώνους, εἴτε ἀποῥλωμένους εἴτε μή, καὶ ἐκ τοῦ ὁλικοῦ βάρους ἐκπίπτει, λόγῳ φύρας, ἂν μὲν οἱ κῶνοι εἶσιν ἀποῥλωμένοι, τριάκοντα πέντε τοῖς ἑκατόν, ἂν δὲ μὲ τοὺς ῥλοιούς, τεσσαράκοντα τοῖς ἑκατόν. Τὸ ὑπόλοιπον, καθαρὸν λογιζόμενον, ἀνάγεται εἰς κοιλὰ ἑκατόν. Τὸ ὑπόλοιπον, καθαρὸν λογιζόμενον, ἀνάγεται εἰς κοιλὰ (ὑπολογιζομένου ἑκάστου εἰς 20 ὁκάδας), προσδιορίζεται ὁ φόρος αὐτοῦ καὶ ἐκδίδεται ἀμέσως τὸ ἀνῆκον διπλότυπον κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἑπομένου ἄρθρου.

Ἐὰν ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν ἐμφανισθῇ αὐθορμήτως διὰ νὰ ἐνεργήσῃ τὴν βεβαίωσιν κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον, ἢ δυστροπήσῃ, αὕτη ἐνεργεῖται κατὰ πρόσκλησιν τῶν φορολογουμένων ὑφ' ἑνὸς τῶν ἀναφερομένων ἐν τῷ ἄρθρῳ 11 ὑπαλλήλων, συνταττομένου περὶ τούτου πρωτοκόλλου καὶ ὑπογραφομένου παρὰ τοῦ ὑπαλλήλου, ἢ τοῦ δημάρχου ἢ εἰδικοῦ παρέδρου καὶ τοῦ φορολογουμένου· ὅστις δὲ τούτων, προσκαλούμενος νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀνωτέρω διατάξεων, ἀρνηθῇ, τιμωρεῖται πειθαρχικῶς κατὰ τὸ ἄρθρον 73 τοῦ παρόντος νόμου.»

Λαβὼν δὲ τὸν λόγον ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργός, παρετήρησεν ἐπὶ τοῦ γ'. ἐδαφίου, ὅτι δύω εἴδη βεβαιώσεως εἶχεν ὑπ' ὄψιν ἡ Κυβέρνησις· α') τὴν κατ' ἐκτίμησιν, ἥτις ἀπεκρούσθη ὡς μέσον καταπιέσεως, καὶ β') τὴν διὰ δοκιμῆς, ἣν εἰσηγήσατο προτιμοτέραν. Ἐπειδὴ ὅμως παρουσιάζει ἡ ἐπιτροπὴ νέον ἁπλούστερον σύστημα, εὐχὴ δὲ μόνη τοῦ ὑπουργείου εἶναι νὰ ἐξέλθωμεν τοῦ μέχρι τοῦδε συστήματος, ἐπιφυλάττεται νὰ ἐκφράσῃ θωμεν τοῦ μέχρι τοῦδε συστήματος, ἐπιφυλάττεται νὰ ἐκφράσῃ τὴν γνώμην αὐτοῦ, ἀφ' οὗ ἡ πεῖρα τῶν ἀντιπροσώπων ἀναπτύξῃ τὸ ζήτημα.

Προτεινάντος δέ τινος νὰ προστεθῇ ἐν τῷ ἐδαφίῳ τοῦ ἄρθρου καὶ ἡ λέξις «ὁρυζίου,» ὁ ὑπουργὸς παρεδέχθη τὴν προσθήκην ὡς ἀναγκαίαν.

Ἐπέφερεν ἀκολούθως ἄλλος, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ συνιστῶσα τὸ

νέον αὐτῆς σύστημα, δὲν ἔλαβε, φαίνεται, ὑπ' ὄψιν ὅσα συμβαίνουσιν ἐπὶ τῆς φορολογίας τῶν ὡρίμων καρπῶν. Καὶ δύναται μὲν ἐν Θεσσαλίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ νὰ ζυγίζηται εἰς κώνους ὁ ἀραβόσιτος, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἔγινε πατὲ παρ' ἡμῖν, καὶ τὸ νὰ δεχθῶμεν ἁπλῶς ἓν μέσον ἀσύνηθες, δὲν συνάδει πρὸς τὰ συμφέροντα τοῦ λαοῦ. Προτιμᾷ λοιπὸν τὴν διὰ τοῦ νομοσχεδίου τιθεμένην ἀρχὴν, μὲ μόνην τὴν διαφορὰν τοῦ νὰ ὁρισθῇ φόρα 25 τοῖς ἑκατόν.

Ἀντεῖπεν ἄλλος, ὅτι τὸ σύστημα τῆς ἐπιτροπῆς, τὸ ὁποῖον καὶ αὐτὸς παραδέχεται, εἶναι βεβαίως ἁπλούστερον καὶ δὲν παράγει τὰς ἔριδας τὰς ἐκ τῆς δοκιμῆς ἀναφυομένας. Ἐπειδὴ ὅμως ἐρρέθη, ὅτι τὸ ἐν Θεσσαλίᾳ, ἐν Λσπροποτάμῳ καὶ ἀλλαχοῦ ἐπικρατοῦν τοῦτο σύστημα δὲν ἐφαρμόζεται εἰς πολλὰς ἐπαρχίας τοῦ Κράτους, τὸ κατ' αὐτὸν, οὐχ ἧττον δέχεται τὸ σύστημα τῆς ἐπιτροπῆς, ὅσοι δὲ τῶν φορολογουμένων δὲν συμβιβάζονται μετ' αὐτοῦ, δύνανται νὰ ζητῶσι τὸ διὰ τοῦ νομοσχεδίου φερόμενον. Οὕτω καὶ εἰς τὸν φόρον τῶν κουκουλίων ἐθέσαμεν πρὸς εὐκολίαν πολλὰ συστήματα. Ὅσον δ' ἀποβλέπει τὴν φόραν, ἠρώτησεν ἡ ἐπιτροπὴ τὸ ὑπουργεῖον, ποῦ στηριζόμενον, ὑπελόγισεν αὐτὴν εἰς 15 τοῖς ἑκατὸν, καὶ τῇ ἐδόθη ἀπάντησις, ὅτι ἐξετασθέντες οἱ οἰκονομικοὶ ἔφοροι, ὥρισαν ταύτην εἰς 10, 12 ἢ 15 τοῖς ἑκατὸν, τὸ δὲ ὑπουργεῖον ἐδέχθη τὸν ἀνώτατον ὅρον. Ἐντεῦθεν λοιπὸν συνήνεσε καὶ ἡ ἐπιτροπὴ εἰς τὸν ὅρον τοῦτον, ἀλλ' ἐὰν ἦναι ἀνεπαρκὴς, δύναται ν' αὐξηθῇ ἔτι.

Ἐξέθηκεν ἄλλος, ὅτι ψηφίζοντες τὸν διαρκῆ τοῦτον νόμον, ὅστις ἀπαιτεῖ μάλιστα τὴν ἐκ τῆς πράξεως πεῖραν, εὑρέθημεν εὐθὺς εἰς ἀμφιβολίαν, καὶ τοῦτο εἶναι ἀπόδειξις ὅτι διατελοῦμεν εἰς ἄγνοιαν τοῦ συζητουμένου. Ἀλλ' ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ, ἀσπάζεται τὴν γνώμην τοῦ πρὸ αὐτοῦ ἀγορεύσαντος, ἐπειδὴ, ὅταν εἰς ἐπαρχίαν τινὰ δὲν ἦναι γνωστὸν τὸ σύστημα τῆς ἐπιτροπῆς, δυσκόλως δύναταί τις νὰ μεταβάλῃ τὰς ἰδέας τῶν φορολογουμένων, καὶ διὰ τοῦτο ἔστωσαν ἐν ἰσχύϊ καὶ τὰ δύο συστήματα. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν διάταξιν τῆς μέχρι 15 τοῖς ἑκατὸν φόρας, ἐλέχθη μὲν ὅτι στηρίζεται ἐπὶ τῆς γνώμης τῶν οἰκονομικῶν ἐφόρων, ἀλλ' εἰς τὴν κρίσιν αὐτῶν δὲν εὗρε πάντοτε τὴν ἀληθῆ διάγνωσιν τῶν πραγμάτων, διότι καὶ παλαιὰν ἀκολουθοῦσιν ὁδὸν καὶ τὰ συμφέροντα προτιμῶσι τοῦ δημοσίου. Οἱ ἀκριβέστεροι λοιπὸν μάρτυρες εἰσὶν ἐπὶ τοῦ προκειμένου οἱ κτηματίαι, καὶ εἰς τούτους ἀφίνει νὰ ἐκφρασθῶσιν, ὁδηγούμενοι ἐκ τῆς πείρας. Τέλος παρατηρῶν τὸ γ'. ἐδάφιον, εὑρίσκει ὅτι

οἱ φορολογούμενοι καὶ ὁ ἐνοικιαστὴς ὑποχρεοῦνται νὰ μεταχειρίζωνται διὰ τὸν ἀραβόσιτον μέτρον τι, ἔστω καὶ κοφίνιον, ἐσφραγισμένον· ἀλλ' ἡ σφράγισις τοῦ κοφινίου δὲν εἶναι ἀσφαλὴς, διότι μετὰ μικρὰν χρῆσιν φθείρεται ἡ σφραγὶς, καὶ διὰ τοῦτο προτείνει νὰ ἐξαλειφθῇ ἡ λέξις « ἐσφραγισμένον, » ἀρκεῖ δὲ νὰ ζυγίζηται διὰ μέτρου τινὸς ἓν μέρος τοῦ ἀραβοσίτου καὶ κατ' ἀναλογίαν νὰ ὑπολογίζηται τὸ ὅλον ποσόν.

Ἀνατρέχων δὲ εἰς τὸ α. ἐδάφιον, παρετήρησεν ἀκολούθως ὁ ἀγορεύων, ὅτι μετὰ τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν πρωΐμων καρπῶν τίθενται αἱ λέξεις « καὶ τὰ λοιπά. » Ἠρώτησεν ἐπομένως τὸν ὑπουργὸν ἂν καὶ αἱ λέξεις « καὶ τὰ λοιπὰ. » ἐννοῇ τὴν ῥόβην, τὸ ἄχυρον καὶ τὰ τοιαῦτα, ὁ δὲ ὑπουργὸς ἀπήντησεν, ὅτι διὰ τοῦ νόμου, ὅστις εἰσάγεται μετ' ὀλίγον, οὐ μόνον δὲν μεταβάλλει τὰ περὶ τῶν δημητριακῶν καρπῶν, ἀλλ' ἴσως δίδει καὶ πλειοτέραν ὑπὲρ αὐτῶν ἔκτασιν. Ἐπιλαμβανόμενος δὲ καὶ τῶν ἄλλων παρατηρήσεων, εἶπεν, ὅτι τὸ παρ' ἡμῖν μέτρον νοθευόμενον, γίνεται δυστυχῶς μέσον ὑπερόγκου φορολογίας, καὶ τοῦτο ἔλαβεν ὑπὸ σπουδαίαν μελέτην. Παρήγγειλε λοιπὸν εἰς Μασσαλίαν τὴν ἀγορὰν κοιλῶν σιδηρίνων, καὶ ὅσον οὔπω φθάνουσι ταῦτα, ἵνα ἐκλείψῃ πᾶσα διαφορά. Ἀλλ' ὡς πρὸς τὴν διὰ στατῆρος ζύγισιν τῶν κώνων, ἣν ἀναφέρει ἡ ἐπιτροπὴ, νομίζει ὅτι ὁ δεκαδικὸς στατὴρ εἶναι πολὺ ἀσφαλέστερος, ἂν καὶ δὲν ὑπάρχουσιν ἐξ αὐτῶν εἰμὴ εἰς εὐάριθμα τελωνεῖα. Παρήγγειλεν ἐπομένως τὴν ἐκ τῆς Γαλλίας προμήθειαν διαφόρων σταθμῶν, ἵνα χρησιμεύσωσιν εἰς τὴν ἀνάγκην· ἄλλως τε δύσκολον ἀποβαίνει νὰ λάβωσιν οἱ στατῆρες ἐπίσημόν τινα διαχάραξιν, καὶ διὰ τοῦτο δὲν δέχεται τὸ σύστημα τῶν στατήρων. Ἀφ' ἑτέρου ὅμως ἀναγνωρίζων τὸ ἐκ τοῦ κοφινίου ἐπισφαλὲς, εἶναι σύμφωνος ὅτι πρέπει νὰ εὑρεθῇ καταλληλότερον μέτρον, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ ὁρισθῇ διὰ τοῦ Β. διατάγματος. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἐπὶ 15 τοῖς ἑκατὸν φόραν, ἡ Κυβέρνησις ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς ἐν γένει διαχειρίσεως θέλει νὰ δώσῃ πᾶσαν δημοσιότητα· ἂν δὲ οἱ ἔφοροι πολλάκις ἴσως θέλουν νὰ συσταθῶσι διά τινος πνεύματος ταμιευτικοῦ, ὅταν ὅμως αὐτὴ ἡ Κυβέρνησις προκαλῇ οὐχὶ πλέον ἐπίσημον γλῶσσαν, ἀλλὰ τὴν εἰλικρινῆ ἔκφρασίν των, εἶναι βεβαίως πολὺ εὐπιστότεροι. Ἐξ ὅλων λοιπὸν τῶν ἐφόρων τοῦ Κράτους οὐδεὶς ἀνεβίβασε τὴν φόραν εἰς 15 τοῖς ἑκατὸν, ὁ δ' ἔφορος Μαντινείας ἐβεβαίωσε καὶ αὐτὸς, ὅτι δὲν φθάνει εἰς τὸν ὅρον τοῦτον, ἂν καὶ ἡ ἐπαρχία τῆς ἕδρας του εἶναι ἡ ὑγροτέρα τῶν τῆς Πελοποννήσου. Τέλος παρατηρῶν, ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ γ'. ἐδαφίου γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς ἔχει ἁπλότητά τινα ἐπαγω-

γὸν, συμπεραίνει ὅτι δυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν τῷ ὄντι ἀμφότερα τὰ συστήματα.

Ἐξέθηκεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ὡρμήθη εἰς τὴν πρότασιν τοῦ συστήματός της ἐκ δύω μάλιστα λόγων· α.) τοῦ νὰ μὴ περιπίπτῃ τὸ δημόσιον εἰς ζημίας, καὶ β'.) νὰ διευκολύνῃ τοὺς φορολογουμένους ἄνευ βλάβης τοῦ ἐνοικιαστοῦ. Ἰδοῦσα δὲ ὅτι καὶ ἡ Κυβέρνησις τὰς αὐτὰς ἔχει διαθέσεις, ν' ἀπαλλαγῶσι δηλ. οἱ φορολογούμενοι πάσης μετὰ τῶν ἐνοικιαστῶν περιπλοκῆς, ἔφερεν εἰς τὴν Βουλὴν τὴν πρότασιν τοῦ συστήματός της, τὸ ὁποῖον, ἁπλούστερον καὶ βεβαιότερον εἰς τὴν φύσιν του, τὴν μὲν Κυβέρνησιν ἀπαλλάττει συνεχῶν παραπόνων, τοὺς δὲ φορολογουμένους ἐκ τῶν ἐνοικιαστῶν. Καί εἶπον μέν τινες, ὅτι τὸ σύστημα τῆς ἐπιτροπῆς εἰς ὀλίγα περιορίζεται μέρη, ἀλλὰ τὸ σύστημα τοῦτο ἐπικρατεῖ ἀνὰ πᾶσαν τὴν Θεσσαλίαν, τὸ Ἀστροπόταμον, τ' Ἄγραφα καὶ πολλὰς ἐπαρχίας τῆς ἐντὸς καὶ ἐκτὸς Ἑλλάδος. Ἂν δὲ παρετηρήθη ὑπό τινων, ὅτι διὰ τοῦ συστήματος τούτου δὲν παράγεται καθαρὸν εἰσόδημα 60 τοῖς ἑκατὸν, ὡς ἔγγιστα ὅμως δύναται νὰ παράξῃ 55, 58 καὶ 60 τοῖς ἑκατὸν, ἀναλόγως τοῦ τόπου καὶ τῆς ποιότητος. Ἐπειδὴ ὅμως ἐθεωρήθη καλὸν νὰ τηρηθῇ ἐπίσης καὶ τὸ διὰ τοῦ νομοσχεδίου φερόμενον σύστημα, τοῦτο βεβαίως εἶναι ἀδιάφορον εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, ἀρκεῖ μόνον νὰ εὐκολύνῃ τοὺς φορολογουμένους. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸν στατῆρα, ἐπροτιμήθη ἡ χρῆσις αὐτοῦ καὶ εὔχεται νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ τῆς ἐπιτροπῆς γνώμη, διότι δὲν διαφεύγουσιν αὐτὴν τὰ ἐκ τοῦ κοφινίου πικρὰ ἀδικήματα. Ἀλλ' ὑποστηρίζων τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, οὐχ ἧττον δέχεται νὰ ὁρισθῇ ἓν μέτρον κατ' ἐκλογὴν τῶν φορολογουμένων. Τέλος δὲ, ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι δύναται νὰ γίνῃ δεκτὸν τὸ ἄρθρον κατὰ τὸ νομοσχέδιον, παρατηρεῖ ὅτι τὸ δ'. αὐτοῦ ἐδάφιον πρέπει νὰ ὑποστῇ τροποποιήσεις, καθ' ὅσον ὁρίζεται δι' αὐτοῦ ὅτι ἅμα μετὰ τὴν μέτρησιν τῶν καρπῶν ἑνὸς ἀλωνίου, πληροῦται εἰς κάδδος καὶ κοπανίζεται παραχρῆμα· ἀλλὰ κοπανιζόμενος ὁ καρπὸς εἰς ὑγρὰν κατάστασιν, ἐλαττοῦται εἰς μέγαν βαθμὸν, ἐν ᾧ ἐὰν κοπανισθῇ μετὰ δύω μῆνας, ξηραίνεται καὶ εἶναι πλήρης ἐν τῇ οὐσίᾳ του. Διὸ συνίστησι νὰ τροποποιηθῇ τὸ ἐδάφιον ὡς ἑξῆς·

« Μετὰ τὴν ἐκ τῶν ἀγρῶν συλλογὴν αὐτῶν ὑποχρεοῦνται οἱ μὲν φορολογούμενοι νὰ τοὺς μεταφέρωσιν εἰς τ' ἅλώνια, ἢ ὅπου δὲν ὑπάρχουσι τοιαῦτα ἀνεγνωρισμένα, ὁ ἔφορος, ὁ ἀρμόδιος δήμαρχος καὶ ὁ ἐνοικιαστὴς, τῇ γνωμοδοτήσει τοῦ ἀρμο-

δίου εἰδικοῦ παρέδρου, προσδιορίζουσι τὰς δι' ἁλώνια προσφορωτέρας θέσεις, ὁ δὲ ἐνοικιαστὴς μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς συλλογῆς ἑκάστου φορολογουμένου ζυγίζει εὐθὺς διὰ στατῆρος τοὺς κώνους, εἴτε ἀποφλοιωμένους εἴτε μὴ, καὶ ἐκ τοῦ ὁλικοῦ βάρους ἐκπίπτει λόγῳ φύρας, ἂν μὲν οἱ κῶνοι ὦσιν ἀποφλοιωμένοι, 35 τοῖς 0/0, ἂν δὲ μὲ τοὺς φλοιοὺς, 40 τοῖς 0/0. Τὸ ὑπόλοιπον, καθαρὸν λογιζόμενον, ἀνάγεται εἰς κοιλὰ (ὑπολογιζομένου ἑκάστου εἰς 20 ὀκάδας) προσδιορίζεται ὁ φόρος αὐτοῦ καὶ ἐκδίδεται ἀμέσως τὸ ἀντίκον διπλότυπον, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἑπομένου ἄρθρου.

Ἐὰν ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν ἐμφανισθῇ αὐθορμήτως διὰ νὰ ἐνεργήσῃ τὴν βεβαίωσιν κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον, ἢ δυστροπήσῃ, αὕτη ἐνεργεῖται κατὰ πρόσκλησιν τῶν φορολογουμένων ὑπ' ἐνὸς τῶν ἀναφερομένων ἐν τῷ ἄρθρῳ 11 ὑπαλλήλων, συντασσομένου περὶ τούτου πρωτοκόλλου καὶ ὑπογραφομένου παρὰ τοῦ ὑπαλλήλου, ἢ τοῦ δημάρχου ἢ εἰδικοῦ παρέδρου καὶ τοῦ φορολογουμένου. Ὅστις δὲ τούτων προσκαλούμενος νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀνωτέρω διατάξεων, ἀρνηθῇ, τιμωρεῖται πειθαρχικῶς κατὰ τὸ ἄρθρον 73 τοῦ παρόντος νόμου. »

Μετὰ τοῦτον παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι ὁ ἐπὶ 15 τοῖς ἑκατὸν ὅρος τῆς φύρας δὲν πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ διὰ πᾶν εἶδος ὑφίμων καρπῶν, διότι δὲν συλλέγονται ταυτοχρόνως, ἀλλ' εἰς ἐποχὰς διαφόρους. Ἐντεῦθεν δὲ καὶ αἱ πληροφορίαι τῶν οἰκονομικῶν ἐφόρων εἰσὶν ἀληθεῖς μόνον ὡς πρὸς τὰς ἐποχὰς, ἐπειδὴ μόνον αὐτὰς ἔλαβον ὑπ' ὄψιν. Οὕτω π. χ. ὁ ἀραβόσιτος ἐν ᾧ εἰς διαφόρους συλλέγεται ὥρας, ἐὰν μὲν εἰς ἀγροὺς φυῇ ἀποτίστους, ὀλίγην ἔχει τὴν φύραν καὶ ἑπομένως ἡ ἔκπτωσις τῶν 15 τοῖς ἑκατὸν εἶναι ἴσως πολλή· ἐὰν ὅμως φύηται εἰς ποτιστικὰ μέρη, ἡ τιθεμένη φύρα εἶναι μικρά. Ἐπειδὴ δὲ δύσκολον εἶναι νὰ διακριθῇ εἰς ποῖον εἶδος ἀγροῦ ὑπάγονται οἱ ἀραβόσιτοι, νομίζει ἀπαραλέκτερον νὰ δεχθῶμεν τὰς ἐποχὰς, καὶ διὰ μὲν τοὺς συλλεγομένους μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου νὰ θέσωμεν ὡς φύραν 15 τοῖς ἑκατὸν, διὰ δὲ τοὺς πέραν τοῦ μηνὸς τούτου, 25.

Ἐπιμένοντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ εἰς τὴν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ φύραν, καὶ ἐπαναλαβόντος ὅτι δὲν δέχεται τοῦ στατῆρος τὴν χρῆσιν καὶ μόνον διὰ τοῦ Β. διατάγματος δύναται νὰ ὁρισθῇ ποῖον τὸ κατάλληλον μέτρον· διεσάφησέ τις, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ παρεδέχθη τοῦ στατῆρος τὴν χρῆσιν διὰ τὴν εὐκολίαν μᾶλλον τῶν φορολογουμένων παρὰ διὰ νὰ τοὺς προφυλάξῃ τῆς ἐκ τοῦ μέτρου ζημίας, καθ' ὅσον ἀρκεῖ τότε νὰ ζυγίσῃ ὁ φορολογούμενος ἓν

κορίνιον τοῦ καρποῦ, καὶ ἀναχωρεῖ εἰς τὸ ἔργον του χωρὶς νὰ περιμένῃ τοὺς ἄλλους.

Ἕτερος δέ τις παρετήρησεν, ὅτι ἐπὶ τῆς δουλείας τοῦ ἔθνους οἱ Ὀθωμανοὶ φορολογοῦντες τὸν ἀραβόσιτον ὡς σήμερον, εἶχον παραδεχθῇ φόραν **25** τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τοῦ καθαρισμένου καρποῦ. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι ποτὲ δὲν ἤθελον ὁρίσει τὸ ποσὸν τοῦτο, ἐὰν πραγματικῶς δὲν ἐξέπιπτε. Διὸ προτείνει νὰ τεθῇ ἐν τῷ ἄρθρῳ τοὐλάχιστον **20** τοῖς ἑκατὸν φόρα.

Γενομένου ἐνταῦθα λόγου περὶ τῆς κυρίας ἀποστολῆς τῶν εἰσηγητῶν τῶν τιμημάτων τοῦ Σώματος, ὁ μὲν ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀνέπτυξεν, ὅτι οἱ εἰσηγηταὶ εἰσὶν ἐλεύθεροι εἰς τὰς σκέψεις καὶ γνώμας αὐτῶν ἀνεξαρτήτως τοῦ τμήματος, ἡ δὲ Βουλὴ ἐπερωτήσῃ νὰ ἐπανέλθῃ προσεχῶς ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου.

Ἀκολούθως ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα πρῶτον ἐπὶ τῆς γενομένης τροπολογίας ἐν ἐδαφίῳ γ'. τοῦ ἄρθρου, καθ' ἣν ἐξαλείφεται ἡ φράσις « ἐσφραγισμένου ἀπὸ τὸν ἔπαρχον καὶ τὸν ἔφορον, » δὲν παρεδέχθη ταύτην μὴ ἀναστᾶσα.

Ἐρωτηθεῖσα δ' ἔπειτα τῆς Βουλῆς καὶ ἐπὶ τῆς ἐν τῷ ς'. ἐδαφίῳ τροπολογίας, καθ' ἣν ἡ φόρα τοῦ καρποῦ ὁρίζεται εἰς **20** τοῖς ἑκατὸν, δὲν διεκρίθη δὶς τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ψηφοφορίας.

Ὑποτροπολογῶν ἐν τούτοις τὴν ἀνωτέρω τροπολογίαν, ἐπρότεινέ τις **18** τοῖς ἑκατὸν φόραν. Συναινέσαντος δὲ καὶ τοῦ ὑπουργοῦ, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὴν ὑποτροπολογίαν δι' ἀναστάσεως.

Προκειμένου δὲ νὰ ἐρωτηθῇ τὸ Σῶμα καὶ ἐπὶ τῶν ἐν τῷ δ'. ἐδαφίῳ γενομένων τροπολογιῶν, παρεπέμφθη τὸ ἄρθρον εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, ἵνα λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν καὶ τὸ ὑπ' αὐτῆς προταθὲν σύστημα, συναρμολογήσῃ τὸ ἄρθρον, συνεννοουμένη μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ.

Ἀναγνωσθὲν δὲ καὶ τὸ ἄρθρον **10**, μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης παρατηρήσεως, ἐγένετο δεκτὸν κατὰ τὸ νομοσχέδιον δι' ἀναστάσεως, ἔχον οὕτως·

« Ἄρθρ. **10**. Μετὰ τὴν μέτρησιν ἢ ζύγισιν τῶν καρπῶν ἑκάστου φορολογουμένου καὶ τὴν βεβαίωσιν τοῦ φόρου καὶ τῆς ἐπικαρπίας, ὁ ἐνοικιαστὴς σημειοῖ αὐτὰ ὁλογράφως καὶ ἀριθμητικῶς εἰς διπλότυπον βιβλίον, καὶ εἰς μὲν τὸ στέλεχος αὐτοῦ ὑπογράφεται ἰδιοχείρως ὁ φορολογούμενος, εἰς δὲ τὸ ἀπόσπασμα ὁ ἐνοικιαστὴς, ὅστις ἐγχειρίζει τοῦτο εἰς τὸν φορολογούμενον. Ἀλλ' ἐὰν οὗτος ἔχῃ ἀντιρρήσεις εἴτε ὡς πρὸς τὸ σημειωθὲν ποσὸν, εἴτε ὡς πρὸς τὸ εἶδος τοῦ καρποῦ εἴτε ὡς πρὸς τὴν ἰδιότητα τοῦ κτήματος, δύναται νὰ σημειώσῃ αὐτὰς ἐντὸς ἢ ὄπισθεν τοῦ στελέχους· τούτου δὲ ἀγραμματίστου ὄντος, ὑπογράφει τὸ στέλεχος ἢ τὰς ἀντιρρήσεις ἄλλος τῆς ἐμπιστοσύνης του, ἐνώπιον τοῦ παρέδρου ἢ τοῦ ἱερέως, καὶ ἐν ἐλλείψει ἢ ἀπουσίᾳ τούτων, ἐνώπιον δύω μαρτύρων, ὑπογραφομένων καὶ τούτων ἢ γινομένης μνείας τῶν ὀνομάτων αὐτῶν ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν εἰσὶν ἀγράμματοι. Ἐὰν δὲ ὁ φορολογούμενος ἀρνῆται νὰ ὑπογράψῃ τὸ στέλεχος, ὁ ἐνοικιαστὴς καλεῖ δύω μάρτυρας, ἐξ ὧν ὁ εἷς πρέπει νὰ ἦναι ὁ πάρεδρος ἢ ὁ ἱερεὺς τοῦ οἰκείου ἢ τοῦ πλησιεστέρου χωρίου, διὰ νὰ ὑπογράψωσιν αὐτὸ πρὸς μόνην τὴν βεβαίωσιν τῆς ἀπὸ μέρους τοῦ φορολογουμένου γενομένης ἀρνήσεως.

Τὸ στέλεχος τοῦ τοιουτοτρόπως συνταχθέντος διπλοτύπου καθίσταται διοικητικῶς ἐκτελεστὸν, ἐκτὸς ἐὰν ἀνασταλῇ δικαστικῶς ἡ ἐκτέλεσίς του, καθὼς καὶ ὁπόταν φέρῃ ἀντιρρήσεις, ὅτε ἐκτελεῖται μόνον ὡς πρὸς τὸ μέρος τοῦ φόρου τὸ μὴ ἀμφισβητούμενον ἀπὸ τὸν φορολογούμενον, καὶ τοῦτο, ἐὰν πρόκειται περὶ γαιῶν, τῶν ὁποίων τὸ δημόσιον δὲν διατηρεῖ τὴν νομικὴν κατοχὴν, κατὰ τὸ ἄρθρον **59** τοῦ παρόντος νόμου. »

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἄρθρου **11** παρετηρήθη, ὅτι κατὰ λάθος ἐσημειώθη « κατὰ τὸ ἄρθρ. **72** » ἀντὶ « κατὰ τὸ ἄρθρ. **73** » καὶ οὕτω διωρθώθη κατὰ τὴν γενομένην παρατήρησιν, μεθ' ἃς καὶ ὁ ὑπουργὸς συνεφώνησεν.

Ἐρωτήσαντος δέ τινος ἂν ἡ ἀντιμισθία τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ ἐφόρου, ἡ ἐν τῷ α. ἐδαφίῳ ἀναφερομένη, θέλει ὁρισθῇ ὑπὸ τοῦ Β. διατάγματος ἢ θέλει ἀφεθῇ εἰς τὸν ἔφορον ὁ προσδιορισμὸς αὐτῆς· ὁ ὑπουργὸς διεσάφησεν, ὅτι ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἀντιμισθία θέλει ὁρισθῇ ἐν τῷ Β. διατάγματι.

Ἐρωτήσαντος δὲ καὶ ἄλλου, ποῦ στηριζόμενος ὁ ἀντιπρόσωπος οὗτος, θέλει σημειοῖ τὸ ποσὸν τοῦ παραχθέντος καρποῦ ἐν τῷ διπλοτύπῳ, ὅπερ θέλει ἐκδίδει ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ὁ μὲν ἐνοικιαστὴς δὲν ἐκδώσει τὸ διπλότυπον, ὁ δὲ φορολογούμενος δὲν φροντίσει περὶ τῆς συντάξεως τοῦ πρωτοκόλλου· ἀπήντησεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι ἡ διάταξις αὕτη εἶναι ἀρχαία, καὶ ὅτι ὁ διοριζόμενος ἀντιπρόσωπος τοῦ ἐφόρου ἐνήργει ἀνακρίσεις πρὸς ἀνακάλυψιν τοῦ ποσοῦ τῆς παραγωγῆς, καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀποτελέσματος τῶν ἀνακρίσεων ἐξέδιδε τὸ διπλότυπον. Παρατηρεῖ ὅμως, ὅτι σπανίως λαμβάνει χώραν τοιαύτη περίστασις, καὶ ὅτι οὐδὲν προέκυψε μέχρι τοῦδε παράπονον, ἂν καὶ πρὸ πολλοῦ ἐφαρμόζεται ἡ διάταξις αὕτη.

Παρετήρησεν ἕτερος, ὅτι, ἐπειδὴ θεωρεῖ δύσκολον νὰ παρευρί-

σκωνται εις τὴν δευτέραν μέτρησιν ἢ ζύγισιν αἱ ἐν τῷ ἐδαφίῳ πρώτῳ μνημονευόμεναι ἀρχαί, καθ' ὅσον ἕκαστος τῶν ἀναφερομένων ὑπαλλήλων ἔχει τόσας ἄλλας οὐσιωδεστέρας τῆς ὑπηρεσίας του ἐργασίας, πρὸς ἀποφυγὴν πάσης δυσκολίας προτείνει νὰ προστεθῶσι μετὰ τὴν λέξιν «εἰρηνοδίκαι» αἱ λέξεις «ἢ δύω μάρτυρας.»

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι τοιαύτη πρότασις ἐγένετο καὶ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 7, τὴν ὁποίαν ὅμως ἀπέρριψεν ἡ Βουλὴ, καὶ διὰ τοῦτο θεωρεῖ ἄτοπον νὰ ἐπανερχώμεθα εἰς τὰ προδεδικασμένα, καθ' ὅσον μάλιστα ἀρκούντως διευκολύναμεν τὴν θέσιν τοῦ φορολογουμένου, σημειώσαντες ἐν τῷ νόμῳ τοσούτους ὑπαλλήλους, ἐνώπιον ἑνὸς τῶν ὁποίων δύναται νὰ ἐνεργήσῃ τὴν μέτρησιν.

Οὕτω δὲ μηδενὸς ὑποστηρίξαντος τὴν περὶ δύω μαρτύρων πρότασιν τοῦ βουλευτοῦ Πλείας, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρον 11 κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ὡς καὶ τὸ ἑπόμενον 12, μηδεμιᾶς ἐπ' αὐτοῦ ὑπαρχούσης παρατηρήσεως. Ἔχουσι δ' οὕτως·

« Ἄρθρ. 11. Ἐὰν ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν ἐκδώσῃ καὶ παραδώσῃ εὐθὺς μετὰ τὴν μέτρησιν ἢ ζύγισιν τὸ διπλότυπον, ὁ φορολογούμενος προσκαλεῖ τὸν δήμαρχον, ἢ τὸν εἰδικὸν πάρεδρον, ἢ τὸν ἔφορον ἢ τὸν εἰρηνοδίκην, καὶ ἐνεργεῖ ἐπὶ παρουσίᾳ αὐτοῦ δευτέραν μέτρησιν ἢ ζύγισιν, τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ὁποίας ἐγγράφεται εἰς πρωτόκολλον, ἐν ᾧ μνημονεύεται ῥητῶς καὶ ἡ ἰδιότης τοῦ κτήματος, ἐξ οὗ παρήχθη. Τὸ πρωτόκολλον τοῦτο, συντεταγμένον εἰς διπλοῦν ἐνώπιον δύω μαρτύρων καὶ ὑπογεγραμμένον ἀπὸ τὰ παρευρεθέντα πρόσωπα, τὸ μὲν ἀφίνεται εἰς τὸν φορολογούμενον, τὸ δὲ παραπέμπεται ἀπὸ τὸν συντάξαντα αὐτὸ ἀρχὴν εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον, διὰ νὰ προσδιορίσῃ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ τὰ εἰσπρακτέα ποσά. Ὅστις τῶν ἀνωτέρω ὑπαλλήλων ἀρνηθῇ νὰ συντρέξῃ εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ πρωτοκόλλου, τιμωρεῖται πειθαρχικῶς κατὰ τὸ ἄρθρον 73 τοῦ παρόντος νόμου.

Ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ὁ μὲν ἐνοικιαστὴς δὲν ἐκδώσει τὸ διπλότυπον, ὁ δὲ φορολογούμενος δὲν φροντίσει περὶ τῆς συντάξεως τοῦ πρωτοκόλλου, ὀφείλει ὁ ἔφορος νὰ διορίζῃ πρὸς ἔκδοσιν τοῦ διπλοτύπου ἀντιπρόσωπόν του, τοῦ ὁποίου ἡ ἀντιμισθία καταλογίζεται εἰς βάρος τοῦ ἐνοικιαστοῦ. »

« Ἄρθρ. 12. Ὁ ἐνοικιαστὴς τιμωρεῖται·

α') Μὲ πρόστιμον δρ. 15—100, ἐὰν ἀμελήσῃ τὴν ἐπὶ τῶν ἁλωνίων, ἢ ἀμέσως μετὰ τὴν διὰ δοκιμῆς βεβαίωσιν τῶν ἀραβοσίτων, κατὰ τὸ ἄρθρον 11, τακτικὴν ἔκδοσιν τῶν διπλοτύπων.

β') Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δρ. 100—500, ἐὰν χαρακτηρίσῃ κτήματα ἐθνικὰ ἢ ἐθνικοῦ διάκτητα ὡς ἰδιωτικὰ, ἢ ὡς ἐθνικοῦ διάκτητα κτήματα ἐθνικά.

γ') Μὲ τὸ τριπλοῦν ποσὸν τοῦ μειωθέντος φόρου, ἐὰν παραλείψῃ ὁλοτελῶς τὴν εἰς τὸ διπλότυπον ἐγγραφὴν τοῦ φόρου, ἢ ἐγγράψῃ ὀλιγώτερον ποσὸν τοῦ παραχθέντος καρποῦ, τὸν ὁποῖον κατεμέτρησε.

δ') Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δρ. 100—500, ἐὰν ἐγγράψῃ εἰς τὸ διπλότυπον πλειότερον ποσὸν τοῦ παραχθέντος καρποῦ.

ε') Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δρ. 15—200, ἐὰν ἀνακαλυφθῇ οἱαδήποτε ἀσυμφωνία μεταξὺ στελέχους καὶ διπλοτύπου, ἐξαιρουμένης τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν ἀποδειχθῇ ὅτι ἡ ἀλλοίωσις ἐπήγασεν ἐκ μέρους τοῦ φορολογουμένου.

ς') Μὲ πρόστιμον ἢ χρηματικὴν ποινὴν, ἴσην μὲ τὸ διπλοῦν τοῦ εἰσπραχθέντος ποσοῦ, ἐὰν εἰσπράξῃ ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τοὺς φορολογουμένους καρποὺς κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ παρόντος νόμου.

Εἰς τὰς ὑπὸ στοιχ. δ'—ε' περιπτώσεις ἐνεργεῖται κατ' αὐτοῦ καὶ ποινικὴ καταδίωξις, κατὰ τὸ ἄρθρ. 255 τοῦ ποινικοῦ νόμου.

Τὸ ἥμισυ τοῦ τριπλοῦ φόρου, τοῦ προστίμου καὶ τῆς χρηματικῆς ποινῆς εἰσέρχεται εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον, τὸ δὲ ἄλλο ἥμισυ δίδεται εἰς τὸν καταμηνυτὴν, μὴ ἐξαιρουμένου καὶ αὐτοῦ τοῦ φορολογουμένου.

Ἀνεγνώσθη εἶτα τὸ ἄρθρ. 13, τὸ ὁποῖον ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως, αὐξηθείσης τῆς προθεσμίας τῶν 5 ἡμερῶν εἰς 8, κατὰ τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, μεθ' ἧς καὶ ὁ ὑπουργὸς συνεφώνησεν. Ἔχει δὲ τὸ ἄρθρον ὡς ἐτροποποιήθη οὕτως·

« Ἄρθρ. 13. Οἱ ἐνοικιασταὶ εἶναι ὑπόχρεοι ν' ἀποστέλλωσιν ἀσφαλῶς εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον ἐπὶ ἀποδείξει παραλαβῆς τὰ στελέχη τῶν διπλοτύπων βιβλίων, ἅμα ἕκαστον περαιοῦται, καθαρὰ καὶ εὐανάγνωστα, ἄνευ σβυσμάτων καὶ ξυσμάτων. Ἀλλ' ἐὰν ἐντὸς 8 ἡμερῶν, ἀφ' οὗ περαιωθῇ ἕκαστον βιβλίον, δὲν παραδοθῇ εἰς τὸν ἔφορον, τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον, ἐπὶ τῇ αἰτήσει αὐτοῦ, δικάζον κατὰ προτίμησιν, ἐπιδάλλει εἰς τὸν ὀλιγωρήσαντα ἐνοικιαστὴν χρηματικὴν ποινὴν ἐκ δραχμῶν 100—200 καὶ διατάττει τὴν ἐντὸς 24 ὡρῶν παράδοσιν των διὰ προσωπικῆς κρατήσεως. Τῆς ποινῆς ταύτης δὲν ἀπαλλάσσεται καὶ ἂν μετὰ τὴν ὀκταήμερον προθεσμίαν παραδώσῃ εἰς τὸν ἔφορον τὰ εἰρημένα στελέχη. »

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ ἄρθρου 14, παρετήρησέ τις, ὅτι

εἰς τινας ἐπαρχίας, καὶ μάλιστα ἐν Ναυπακτίᾳ, ὅπου πολλοὶ δῆμοι συνεχωνεύθησαν, αἱ ἀπ' ἀλλήλων ἀποστάσεις τῶν χωρίων εἶναι ὀκτὼ καὶ ἐννέα ὡρῶν, καὶ ἐπειδὴ πρόκειται περὶ καρπῶν σήψιμων, τῶν ὁποίων ἡ μετακόμισις θέλει γίνεσθαι ἐν ὥρᾳ χειμῶνος, οἱ φορολογούμενοι ἐκ τῆς κακοκαιρίας καὶ τῶν ποταμῶν θέλουν κωλύεσθαι νὰ μεταφέρωσιν ἐν καιρῷ τοὺς φόρους των, καὶ οὕτως ἄκοντες θέλουν ὑποκύπτει εἰς καθυστερήσεις. Προτείνει λοιπὸν νὰ σημειωθῇ ἐν τοῖς πρακτικοῖς, ὅτι εἰς δήμους τοσαύτην ἔχοντας ἀπόστασιν ἐπιτρέπεται ἡ σύστασις καὶ Ε'. εἰδικῆς ἀποθήκης.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι, ἐπειδὴ πιθανὸν νὰ συμβῶσι τοιαῦται δυσκολίαι ἐκ τῆς μεγάλης δήμων τινῶν ἀποστάσεως, ἂν καὶ ἡ ὑποχρέωσις τοῦ δημοσίου μένει πάντοτε ἡ αὐτὴ ὡς πρὸς τὴν σύστασιν μιᾶς κεντρικῆς ἀποθήκης, οὐχ ἧττον ὅμως, ἐὰν πληροφορηθῇ ὅτι εἰς ἐπαρχίαν τινὰ δύνανται νὰ συμβῶσι τοιαῦται δυσκολίαι διὰ τὴν μεγάλην ἀπόστασιν τῆς κεντρικῆς ἀποθήκης ἀπό τινων χωρίων, θέλει ἐπιτρέπει πρὸς εὐκολίαν τῶν φορολογουμένων καὶ πρὸς ἀποφυγὴν τῶν καθυστερήσεων τὴν σύστασιν εἰδικῆς ἀποθήκης.

Παρετήρησε τελευταῖον ἄλλος, ὅτι, ἐπειδὴ οἱ οἰκονομικοὶ ἔφοροι διατάττουν αὐστηρῶς τοὺς ἀποθηκαρίους νὰ μὴ δέχωνται ἄλλα εἴδη καρπῶν ἐκτὸς τῶν ἐνοικιασθέντων, καὶ ἐκ τούτου πολλαὶ συμβαίνουσιν εἰς τοὺς φορολογουμένους καταπίεσις, παρακαλεῖ τὸν ὑπουργὸν νὰ διατάξῃ τοὺς οἰκονομικοὺς ἐφόρους νὰ δέχωνται ὅλους τοὺς καρποὺς, τοὺς ὁποίους φέρουσιν οἱ φορολογούμενοι. Συναινέσαντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἔχον οὕτως·

«Ἄρθρ. 14. Τοὺς κατὰ τὸ ἄρθρον 9 καρποὺς ὑποχρεοῦνται οἱ φορολογούμενοι, τῇ ἐπιμελείᾳ καὶ ὑπ' εὐθύνην τοῦ ἐνοικιαστοῦ, νὰ μετακομίζωσι καὶ παραδίδωσιν εἰς τὴν ἐντὸς ἑκάστου δήμου προσδιοριζομένην παρὰ τοῦ ὑπουργείου κεντρικὴν ἀποθήκην.

Δύναται δὲ τὸ ὑπουργεῖον νὰ προσδιορίζῃ τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην καὶ εἰς τινα τῶν γειτνιαζόντων δήμων δι' ἐκεῖνα μόνα τὰ χωρία τοῦ δήμου, τὰ ὁποῖα δὲν ἀπέχουσι πλειότερον τῶν 3 ὡρῶν.»

Ἀνεγνώσθη ἔπειτα τὸ ἄρθρον 15 καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς φερομένη προσθήκη, ἣν καὶ ὁ ὑπουργὸς παρεδέχθη, καθ' ὅσον τοῦτο ἐγίνετο καὶ μέχρι τοῦδε.

Ἀκολούθως προτείναντός τινος ν' αὐξηθῇ ἡ προθεσμία τῶν 40 ἡμερῶν εἰς 50, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, ἀπέρριψε μὲν αὐτὴν μὴ

ἀναστᾶσα, παρεδέχθη δὲ τὸ ἄρθρον μὲ τὴν προσθήκην τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχον οὕτως·

«Ἄρθρ. 15. Ἐὰν οἱ φορολογούμενοι, τῶν ὁποίων τὰ χωρία ἀπέχουσι τῆς κεντρικῆς ἀποθήκης πλέον τῆς μιᾶς ὥρας, δὲν εὐκολύνωνται νὰ μετακομίζωσι τοὺς καρποὺς των ἀμέσως εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην, δύνανται νὰ τοὺς ἀποταμιεύωσι προσωρινῶς εἰς εἰδικὴν ἐντὸς τοῦ χωρίου των ἀποθήκην, τῆς ὁποίας τὸ ἐνοίκιον ἐξ ἀναλογίας τοῦ ἀποταμιευθέντος ποσοῦ εἶναι εἰς βάρος των. Ὀφείλουσιν ὅμως ἐντὸς 20 τὸ πολὺ ἡμερῶν νὰ μετακομίζωσιν αὐτοὺς ἀπὸ τὴν εἰδικὴν εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην. Παρελθούσης δὲ ἐπὶ μακρὸν τῆς προθεσμίας ταύτης, τὸ δημόσιον μετακομίζει αὐτοὺς δι' ἐξόδων τῶν ἀμελησάντων ἢ ἀντιθέντων φορολογουμένων, τὰ ὁποῖα εἰσπράττονται διοικητικῶς. Ἐὰν ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν εὑρεθῇ εἰς τὸν τόπον τῆς εἰδικῆς ἀποθήκης, ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος ἢ ὁ ἀντιπρόσωπός του ἀνοίγει αὐτὴν ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ δημάρχου ἢ τοῦ εἰδικοῦ παρέδρου καὶ ἐνεργεῖ τὴν μετακόμισιν, συντάττων περὶ τούτου πρωτόκολλον, ἐν ᾧ μνημονεύεται τὸ ποσὸν κατ' εἶδος τῶν εὑρισκομένων εἰς τὴν εἰδικὴν ἀποθήκην καρπῶν.

Πᾶσα εἰδικὴ ἀποθήκη ἐπιτηρεῖται, σφραγίζεται καὶ ἀποσφραγίζεται ἑκάστην ἑσπέραν καὶ πρωΐαν παρὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ ἢ τοῦ ἀντιπροσώπου του καὶ τοῦ παρέδρου τοῦ χωρίου ἢ τοῦ ὑπ' εὐθύνην αὐτοῦ ἀντιπροσώπου του.

Τοὺς ἀραβοσίτους, οἵτινες μεταφέρονται εἰς κώνους ἐν ταῖς οἰκίαις τῶν φορολογουμένων, ὀφείλουσιν οἱ φορολογούμενοι νὰ ἀποξηραίνωσιν ἐντελῶς καὶ μετακομίζωσιν εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην ἐντὸς 40 ἡμερῶν, ἀρχομένων ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῶν διπλοτύπων. Παρελθούσης τῆς προθεσμίας, ἐφαρμόζονται κατὰ τῶν καθυστερούντων αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 16 §§ γ'. καὶ δ'. τοῦ παρόντος νόμου.»

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἄρθρου 16 λαβών τις τὸν λόγον, ἐξέθηκεν, ὅτι, ἐπειδὴ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος πρωτόκολλον συντάσσεται εἰς πρωτευούσας τῶν ἐπαρχιῶν, ὅπου αἱ τιμαὶ τῶν γεννημάτων εἶσι πάντοτε ἀνώτεραι ἀπὸ τὰς εἰς ἄλλους δήμους ἰσχυούσας, ἀπεδείχθη ὅτι καὶ οἱ φορολογούμενοι ἀδικοῦνται καὶ οἱ ἐνοικιασταί, καὶ καθυστερήσεις ἐκ τούτου συμβαίνουσι, διότι πολλοὶ θέλοντες νὰ πληρώσωσιν, ἐμποδίζονται ἀπὸ τὸ ὑπέρογκον τῆς ὑπὸ τοῦ πρωτοκόλλου ὁριζομένης τιμῆς. Παρακαλεῖ διὰ ταῦτα τὸν ὑπουργὸν νὰ διατάξῃ ὥστε εἰς τὴν σύνταξιν τῶν περὶ ὧν ὁ

λόγος πρωτοκόλλων νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν καὶ αἱ εἰς τοὺς λοιποὺς δήμους τῆς ἐπαρχίας τρέχουσαι τιμαί.

Ἀποδεξαμένου δὲ καὶ τοῦ ὑπουργοῦ τὰς ἀνωτέρω παρατηρήσεις τοῦ βουλευτοῦ Φθιώτιδος, παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι διὰ ὃν λόγον παρεκάλεσε πρὸ μικροῦ τὸν ὑπουργὸν νὰ γίνωνται δεκταὶ ὑπὸ τῶν ἀποθηκαρίων ἅπαντα τὰ εἴδη τῶν εἰς τὰς ἀποθήκας μετακομιζομένων καρπῶν, διὰ τὸν αὐτὸν καὶ ἐνταῦθα παρακαλεῖ αὐτὸν νὰ διατάξῃ ὥστε ἐν τοῖς πρωτοκόλλοις νὰ ὁρίζωνται αἱ τιμαὶ παντὸς εἴδους καρπῶν.

Ἐζήτησεν ἐπομένως τὴν ἐξάλειψιν τῶν δύω τελευταίων ἐδαφίων τοῦ ἄρθρου, θεωρῶν αὐστηρὰς καὶ περιττὰς συγχρόνως τὰς δι' αὐτῶν ἐπιβαλλομένας ποινάς, καθ' ὅσον τὸ δημόσιον οὐδένα διατρέχει κίνδυνον, διότι ἂν οἱ φορολογούμενοι δὲν μεταφέρωσιν εἰς τὴν ἀποθήκην τοὺς εἰς τὸ δημόσιον ἀνήκοντας καρποὺς, καταλογίζει τὸ καθυστερούμενα εἰς χρήματα καὶ εἰσπράττει τὸ ἀντίτιμον εἴτε παρὰ τῶν φορολογουμένων εἴτε παρὰ τῶν ἐνοικιαστῶν, οἵτινες ἀρκούντως ἔχουσιν ἐξησφαλισμένον τὸ δημόσιον. Πρὸς ἀντικατάστασιν δ' αὐτῶν ἐπρότεινε νὰ γίνωσι δεκταὶ αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ ἰδίου νόμου ε. π., αἵτινες καὶ τὸ δημόσιον ἐξασφαλίζουσι καὶ τὸν φορολογούμενον εὐκολύνουσιν.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι τὸ αὐστηρὸν τῶν διατάξεων συνίσταται εἰς τὸ ἄνοιγμα τῶν θυρῶν· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ τοιοῦτον θέλει γίνεσθαι κατὰ τὰς διατάξεις τῆς πολιτ. δικονομίας, οὐδεὶς φόβος ὑπάρχει παραβιάσεως τῶν συμφερόντων τοῦ φορολογουμένου. Ἡ διάταξις δ' αὕτη ἐκρίθη ἀναγκαία πρὸς ἀποφυγὴν τῶν καθυστερήσεων, ἕνεκα τῶν ὁποίων καὶ τὸ δημόσιον πάσχει καὶ τοῦ πολίτου ἡ προσωπικὴ ἐλευθερία διακινδυνεύει.

Ἐπὶ δὲ τοῦ τελευταίου ἐδαφίου παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι θεωρεῖ ἄδικον τὴν διάταξιν αὐτοῦ περὶ τῆς κατ' ἐκλογὴν καταδιώξεως τοῦ φορολογουμένου καὶ τοῦ ἐνοικιαστοῦ, καθ' ἣν περίπτωσιν δὲν εὑρεθῶσι καρποὶ εἰς τὴν οἰκίαν τῶν φορολογουμένων. Τί πταίει ὁ ἐνοικιαστὴς, ἐὰν ὁ φορολογούμενος κατηνάλωσε τοὺς εἰς τὸ δημόσιον ἀνήκοντας καρποὺς; Προτείνει λοιπὸν ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἀποδειχθῇ ὅτι οἱ καρποὶ κατηναλώθησαν ὑπὸ τοῦ φορολογουμένου καὶ ἡ καθυστέρησις προέρχεται ὑπ' αὐτοῦ, τὰ δὲ διπλότυπα εἰσὶ κατὰ νόμον συντεταγμένα, νὰ καταδιώκωνται μόνον οἱ φορολογούμενοι, οὐχὶ δὲ καὶ οἱ ἐνοικιασταὶ, διότι ἄλλως, θέλουν ἀποφεύγει τὰς ἐνοικιάσεις, εἰς τοσοῦτον ἀδίκους ὑποβαλλόμενοι ὑποχρεώσεις.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι μεταξὺ τῶν φορολογουμένων καὶ τοῦ ἐνοικιαστοῦ ὑπάρχει ἀλληλεγγύη ἐνώπιον τοῦ δημοσίου, καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρηθῇ οὐδέτερος τούτων ἀπηλλαγμένος τῆς ἀλληλεγγύης αὐτῆς πρὶν ἢ ἐξορλήσωσιν ἐντελῶς τὰς πρὸς τὸ δημόσιον ὑποχρεώσεις των. Οὕτω δὲ ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἔχον οὕτως·

«Ἄρθρ. 16. Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ θέρους τῶν πρωΐμων καρπῶν συντάσσεται διαρκῶς κατὰ δεκαπενθημερίαν παρὰ τοῦ ἐπάρχου, τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ ταμίου πρωτόκολλον, δι' οὗ βεβαιοῦται ἡ τρέχουσα ἀγοραία τιμὴ τῶν ἐγχωρίων καρπῶν.

Ἕκαστος τῶν φορολογουμένων δύναται νὰ κρατήσῃ τοὺς ὀφειλομένους παρ' αὐτοῦ καρποὺς, πληρώνων, κατὰ τὸ ἰσχύον πρωτόκολλον, τὸ ἀντίτιμον τῶν μὲν ἁλωνιζομένων εὐθὺς μετὰ τὴν ἐπὶ κάλλον, τὸ ἀντίτιμον τῶν μὲν ἁλωνιζομένων εὐθὺς μετὰ τὴν ἐπὶ τῶν ἁλωνίων μέτρησιν αὐτῶν, τῶν δὲ εἰς κώνους ἐν ταῖς οἰκίαις τῶν φορολογουμένων μεταφερομένων ἀσαβάστων, ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 15 ὁριζομένης πεσσαρακονθημέρου προθεσμίας. Ἐὰν δὲ μετέρχηται ἤδη τοὺς ἀναγομένους εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν εἰς τὴν εἰδικὴν ἀποθήκην, δύναται νὰ τοὺς παραλάβῃ, ἀφ' οὗ παρουσιάσῃ εἰς τὸν εἰδικὸν πάρεδρον τοῦ χωρίου καὶ τὸν ἐνοικιαστὴν τριπλότυπον ἀποδεικτικὸν τοῦ ἀριθμοῦ ταμίου ἢ διπλότυπον τοῦ ταμιακοῦ εἰσπράκτορος, ἐμφαῖνον ὅτι ἐπλήρωσε τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν.

Ἐὰν ὁ φορολογούμενος σπκώσῃ τὸ ἁλώνιον πρὶν ἢ μεταφέρῃ εἰς τὴν εἰδικὴν ἢ κεντρικὴν ἀποθήκην τοὺς ἀνήκοντας εἰς τὸ δημόσιον καρποὺς, ἢ πληρώσῃ τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν, οἱ καρποὶ ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ἐνοικιαστοῦ ἢ καὶ αὐτεπαγγέλτως κατάσχονται διοικητικῶς παρὰ τοῦ ἐφόρου ἢ τῶν ἀντιπροσώπων του καὶ μετακομίζονται δαπάνῃ τοῦ φορολογουμένου εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην. Ἐὰν αἱ θύραι τῶν οἰκιῶν τῶν καταχρατούντων τοὺς καρποὺς τοῦ δημοσίου φορολογουμένων εἶσι κεκλεισμέναι, ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 907 τῆς πολιτ. δικονομίας.

Ἐὰν δὲν εὑρεθῶσιν εἰς τὰς οἰκίας τῶν φορολογουμένων καρποὶ, τὸ δημόσιον καταλογίζει εἰς χρήματα τοὺς φόρους καὶ τὴν ἐπικαρπίαν εἰς βάρος τοῦ ἐνοικιαστοῦ ἢ τῶν φορολογουμένων κατ' ἐκλογὴν, καὶ ἐνεργεῖ διοικητικῶς τὴν εἴσπραξιν. Ὁ εἰς χρήματα καταλογισμὸς ἐνεργεῖται παρὰ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τιμῆς τοῦ ἰσχύοντος πρωτοκόλλου.»

Παρελθούσης δὲ τῆς ὥρας, ὁ πρόεδρος ἀναβαλὼν ἐπὶ τὴν αὔριον τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 4 1/2 Μ. Μ.

Ὁ πρόεδρος
Θ. Α. ΖΑΪΜΗΣ

Οἱ γραμματεῖς
Α. Ν. Πετμεζᾶς.
Π. Κολποδῖνος.
Εὐθ. Κεχαγιᾶς.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΗ'.

Τῆς 22 Μαρτίου 1855.

Συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀναβληθείσης δὲ τῆς τῶν πρακτικῶν ἀναγνώσεως κατ' ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς μέχρι τῆς ὁλικῆς ἀποπερατώσεως τοῦ νομοσχεδίου, ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ βουλευτοῦ Γ. Ἀντωνοπούλου ἐχορηγήθη αὐτῷ μηνιαία ἀπουσία ἄδεια διὰ κατεπειγούσας δικαστικὰς ὑποθέσεις του.

Ἀναγγελθέντος ἑπομένως ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης συνεδριάσεως εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς ἐπὶ τοῦ περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν ἐγγείων φόρων καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας νομοσχεδίου συζητήσεως, ἀνεγνώσθησαν τὰ ἄρθρα 17 καὶ 18, μηδεμιᾶς δ' ὑπαρχούσης παρατηρήσεως, ἐρωτηθεῖσα ἡ Βουλή, παρεδέχθη δι' εἰδικῆς ἑκατέρων ἀναστάσεως κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἔχοντα οὕτως·

«Ἄρθρ. 17. Πᾶς δῆμος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου συγκεντροῦνται οἱ ἀποδιδόμενοι καρποί, εἶναι ὑπόχρεως νὰ χορηγῇ εἰς τὸ δημόσιον τὰς πρὸς ἀποταμίευσιν αὐτῶν ἀναγκαίας ἀποθήκας, τὰς ὁποίας ὁ ἔπαρχος καὶ ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος προσδιορίζουσι. Τὸ ἐνοίκιον τῶν ἀποθηκῶν τούτων συμφωνεῖται μεταξὺ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ ἰδιοκτήτου· ἐν περιπτώσει διαφωνίας, ἀποφασίζει ἀνεκκλήτως ὁ εἰρηνοδίκης.

Ἐὰν δὲ ἀποποιηθῇ ὁ δῆμος νὰ παραχωρήσῃ εἰς τὸ δημόσιον τὰς ἀναγκαίας ἀποθήκας, τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν συνιστᾷ εἰς ἄλλον πλησιέστερον δῆμον τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην, εἰς ἣν οἱ φορολογούμενοι τοῦ ἀποποιηθέντος δήμου ὑποχρεοῦνται νὰ μετακομίζωσι τοὺς καρπούς, ἐπιρυλαττομένου αὐτοῖς τοῦ δικαιώματος τῆς ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ παραιτήσαντος.»

«Ἄρθρ. 18. Εἰς πᾶσαν κεντρικὴν ἀποθήκην θέλει χορηγηθῇ κοιλὸν δημόσιον ἴσης χωρητικότητος μὲ τὴν τοῦ κοιλοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, δι' οὗ θέλουν παραλαμβάνεσθαι οἱ καρποί· ὀφείλει ἑπομένως πᾶς ἐνοικιαστὴς νὰ μετρᾷ ἐπὶ τῶν ἀλωνίων τοὺς καρποὺς διὰ κοιλοῦ ἴσης χωρητικότητος μὲ τὴν τοῦ κοιλοῦ τῆς κεντρικῆς ἀποθήκης, καὶ νὰ παραδίδῃ τοὺς ἀνήκοντας εἰς τὸ δημόσιον, ἐφραγισμένους ἐντὸς σάκκων, εἰς τὸν φορολογούμενον, διὰ νὰ τοὺς μετακομίζῃ εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην. Πᾶσα δὲ κατὰ τὴν εἰς τὴν κεντρικὴν ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὰ ἀλώνια ἢ ἀπὸ τὴν εἰδικὴν ἀποθήκην παράδοσιν προκύψουσα τυχὸν ἔλλειψις τῶν καρπῶν καταλογίζεται εἰς βάρος τοῦ ἐνοικιαστοῦ, ὅστις δύναται αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου του νὰ παρευρίσκηται εἰς τὴν παράδοσιν.»

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἄρθρου 19 παρετήρησε τις, ὅτι ἡ περὶ νοθεύσεως τῶν καρπῶν διάταξις τοῦ πρώτου ἐδαφίου θέλει δώσει χώραν ἀδίκου κατὰ τῶν ἐνοικιαστῶν καταδιώξεως, διότι θέλουν θεωρεῖσθαι νοθευμένοι καρποὶ καὶ ἐκεῖνοι, οἵτινες ἢ ἐκ φύσεως εἰσὶν ἀκαθάριστοι ἢ οἱ φορολογούμενοι πρὸς τὸ συμφέρον των ἤνωσαν αὐτοὺς μὲ χῶμα, ἐν ᾧ ἡ ἀληθὴς νόθευσις μεταβάλλει σχεδὸν τὸ εἶδος τοῦ καρποῦ. Διὰ νὰ προληφθῇ λοιπὸν τοιαύτη ἄδικος καταδίωξις, προτείνει νὰ ἐξαλειφθῇ ἡ φράσις «ἢ δι' οἱασδήποτε τρόπου καὶ ἂν» αὐτῆς νὰ τεθῶσιν αἱ λέξεις «ἀπὸ τῶν ἐνοικιαστῶν προερχομένη.»

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι, ἐπειδὴ ἡ προκειμένη διάταξις εἶναι νέα, νομίζει ἀναγκαῖον νὰ δώσῃ ἐπ' αὐτῆς διασαφήσεις τινάς. Παρατηρεῖ λοιπὸν, ὅτι ἡ νόθευσις τῶν ἀποθηκῶν εἶναι συμβεβηκὸς πολλὰ δυστυχές, καθ' ἡμέραν πολλαπλασιαζόμενον. Ἐν δὲ τῇ νομοθεσίᾳ ἡμῶν ὑπάρχει δυστυχὴς ἔλλειψίς τις, διότι οὐδεμία προβλέπεται ποινὴ κατὰ τῆς νοθεύσεως, ἐκτὸς μικρῶν τινων μόνον ἀστυνομικῶν διατάξεων, ἐν ᾧ εἰς τ' ἄλλα κράτη, ὅπου ὑπάρχουσι μεγάλα βιομηχανικὰ καταστήματα καὶ πολλαὶ συμβαίνουσι νοθεύσεις, μάλιστα δὲ εἰς τὴν οἰνοπνίαν, καὶ ἰδίως τὴν τοῦ καμπανίτου οἴνου, ὑπάρχει ὁλόκληρον σύστημα νομοθεσίας κατὰ τῶν νοθεύσεων. Ἡμεῖς δὲ στερούμεθα πάσης ποινικῆς διατάξεως καὶ κατ' ἐκείνων, οἵτινες ἐναντίον τῆς δημοσίας ὑγιείας νοθεύουσι καὶ αὐτὴν τὴν πρώτην τοῦ ἀνθρώπου τροφήν, τοὺς δημητριακοὺς καρπούς. Βλέπων λοιπὸν ἀφ' ἑνὸς τὴν ἀνάγκην μιᾶς ποινικῆς διατάξεως, μὴ δυνάμενος δ' ἀφ' ἑτέρου νὰ προβλέψῃ τοιαύτην ἐν τῷ ποινικῷ νόμῳ, ἀναγκάσθη νὰ θέσῃ αὐτὴν ἐν τῷ παρόντι.

Πρὸς ἀνακάλυψιν δὲ τῆς ἀληθείας ὁ νόμος ἀπαιτεῖ τὴν σύμπραξιν καὶ τοῦ εἰρηνοδίκου, ὡς δικαστικοῦ ὑπαλλήλου, διὰ νὰ δώσῃ πλειοτέρας ἐγγυήσεις ὡς πρὸς τὴν ὕπαρξιν τῆς νοθεύσεως. Νόθευσις δὲ λέγεται ὄχι μόνον ὅταν ἀναμιγνύῃ τις διαφόρους καρπούς, ἀλλὰ καὶ ὅταν εὑρεθῇ χῶμα ἠνωμένον μετά σίτου ἢ ἄλλου εἴδους καρποῦ. Ἐὰν ὅμως ἡ νόθευσις προέκυψεν ἀπὸ τὸν φορολογούμενον, κατὰ τὸ τελευταῖον ἐδάφιον, ἔχει ὁ ἐνοικιαστὴς κατ' αὐτοῦ δικαίωμα ἀναγωγῆς.

Ἐρωτήσαντος δέ τινος ποῦ ἐννοεῖ πραττομένην τὴν νόθευσιν, ἐν ταῖς εἰδικαῖς ἢ ἐν ταῖς κεντρικαῖς ἀποθήκαις· ἀπήντησεν ὁ ὑπουργός, ὅτι ἡ προκειμένη διάταξις ἀφορᾷ τὴν ἐν ταῖς εἰδικαῖς ἀποθήκαις, διότι ἡ ἐν ταῖς κεντρικαῖς ἐπιβαρύνει μόνον τὸν ἀποθηκάριον.

Ὑπένεγκεν ἕτερος, ὅτι ὁ φόβος τῆς ἀδίκου καταδιώξεως, ὃν ἐξέφρασεν ὁ πρὸ τοῦ ὑπουργοῦ ἀγορεύσας, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ πραγματοποιηθῇ, διότι ἐνταῦθα πρόκειται περὶ πρωΐμων καρπῶν, οἵτινες ἀπὸ τ' ἀλώνια μεταφέρονται εὐθὺς εἰς τὰς ἀποθήκας, καθ' ὅσον εἰς τοὺς ὡρίμους καρποὺς δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ νόθευσις. Ἀλλ' εἰς τ' ἀλώνια παρευρίσκονται καὶ οἱ ἐνοικιασταί, καὶ ἑπομένως, ἐὰν συμβῇ νόθευσις, αὕτη θέλει γίνει κατὰ συνεννόησιν τοῦ ἐνοικιαστοῦ μετὰ τῶν φορολογουμένων, καὶ διὰ τοῦτο δικαίως καταδιώκεται ὁ ἐνοικιαστής.

Μετὰ ταῦτα ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον δι' ἀναστάσεως κατὰ τὸ νομοσχέδιον. Ἔχει δ' οὕτως·

«Ἄρθρ. 19. Ἐὰν συμβῇ νόθευσις καρπῶν δι' οἱουδήποτε τρόπου, ὁ ἔπαρχος, ὁ ἔφορος καὶ ὁ ἀρμόδιος εἰρηνοδίκης διορίζουσι κατὰ πλειονοψηφίαν τρεῖς πραγματογνώμονας. Ἐὰν διαφωνήσωσιν οὗτοι εἰς τὸν διορισμόν, ἑκάστου ἐπιμένοντος εἰς ἰδίαν γνώμην, ὑπερισχύει ἡ τοῦ εἰρηνοδίκου, οἱ δὲ λοιποὶ δύω σημειοῦσι τοὺς λόγους τῆς διαφωνίας ἐν τοῖς πρακτικοῖς, ἀμέσως μεταβιβαζομένους εἰς τὸ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον.

Οἱ ῥηθέντες ὑπάλληλοι προσλαμβάνοντες τοὺς πραγματογνώμονας, βεβαιοῦσιν ἐπιτοπίως τὴν πρᾶξιν δι' ἡτιολογημένης ἐκθέσεως. Οἱ πραγματογνώμονες ὁρκίζονται πρὸ τῆς αὐτοψίας ἐνώπιον τοῦ ἐπάρχου ἢ τοῦ εἰρηνοδίκου τὸν νενομισμένον ὅρκον.

Ἡ ἔκθεσις, καταρτιζομένη κατὰ πλειονοψηφίαν καὶ παρὰ πάντων ὑπογραφομένη, φέρει πίστιν δημοσίου ἐγγράφου.

Ἐὰν βεβαιωθῇ ἡ νόθευσις, ὁ ἔφορος καταλογίζει τοὺς καρποὺς εἰς χρήματα εἰς βάρος τοῦ ἐνοικιαστοῦ. Μετὰ τὸν καταλογισμὸν οἱ μὲν νοθευμένοι καρποὶ ἐκποιοῦνται διὰ δημοπρασίας κατὰ τὰς περὶ ἐκποιήσεως τῶν δημοσίων καρπῶν διατυπώσεις, ὁ δὲ ἐνοικιαστὴς καταδιώκεται διὰ τὸ ἔλλειμμα, ἐὰν ἐκ τοῦ ἐκπλειστηριάσματος, μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ἐξόδων τῆς αὐτοψίας καὶ τῆς ἐκποιήσεως, δὲν καλύπτηται τὸ χρέος του.

Ὁ ἐνοικιαστὴς ἔχει δικαίωμα ἀναγωγῆς κατὰ τοῦ φορολογουμένου πρὸς ἀποζημίωσιν, ἐὰν τυχὸν ἡ ἔλλειψις ἢ ἡ νόθευσις ἐπήγασεν ἀπ' αὐτὸν διὰ παραβιάσεως τῶν σφραγίδων ἢ δι' ἄλλου τινὸς μέσου.»

Ἀνεγνώσθησαν ἑπομένως τὰ ἄρθρα 20, 21, 22, 23 καὶ 24, ἅτινα, μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης παρατηρήσεως, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' εἰδικῆς ἕκαστον ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτως·

«Ἄρθρ. 20. Ἅμα γενῇ ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 14 μετακόμισις ὁλοκλήρου ἢ μέρους τῶν ὀφειλομένων παρ' ἑκάστου φορολογουμένου καρπῶν, ὀφείλει ὁ μὲν ἐνοικιαστὴς νὰ σημειοῖ ὄπισθεν τοῦ ἀποσπάσματος τοῦ διπλοτύπου τὸ ποσὸν καὶ εἶδος τῶν καρπῶν, ὡς καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν σάκκων, ὁ δὲ ἀποθηκάριος νὰ ἐκδίδῃ διπλότυπον παραλαβῆς, ἐμφαῖνον τὸ ὄνομα τοῦ φορολογουμένου, τὸ ποσὸν καὶ τὸ εἶδος τῶν καρπῶν, ὡς καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦ διπλοτύπου.

Ἐὰν ὁ ἀποθηκάριος δὲν ἐκδώσῃ διπλότυπον ἢ ἐκδώσῃ ἀπόδειξιν χειρόγραφον ἢ καὶ ἔντυπον παρὰ τοὺς κανονισμένους τύπους, καταδιώκεται ὡς ἔχος ὑπεξαιρέσεως.»

Ἐλλείμματα καὶ πλεονάσματα τῶν ἐνοικιαστῶν.

«Ἄρθρ. 21. Ἐὰν μετὰ τὸ πέρας τῆς συγκομιδῆς τῶν πρωΐμων καρπῶν δὲν ἀποσβεσθῇ τὸ πρὸς τὸ δημόσιον χρέος τοῦ ἐνοικιαστοῦ μὲ τὸ ποσὸν τῶν ἀποταμιευθέντων εἰς τὰς δημοσίας ἀποθήκας καὶ τῶν κρατηθέντων ὑπὸ τῶν φορολογουμένων καρπῶν, ὀφείλει οὗτος καὶ ὁ ἐγγυητής του ν' ἀναπληρώσωσι τὰ ἐλλείμματά των δι' ὁμοειδῶν καὶ τῆς αὐτῆς ποιότητος καρπῶν ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τοῦ πέρατος τῆς συγκομιδῆς. Παρελθούσης ἐπὶ ματαίῳ τῆς προθεσμίας ταύτης, ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος καταλογίζει τὸ ἔλλειμμα εἰς χρήματα, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τιμῆς τοῦ κατὰ τὴν λῆξιν τῆς προθεσμίας ἰσχύοντος πρωτοκόλλου, εἰς βάρος τοῦ ἐνοικιαστοῦ καὶ τοῦ ἐγγυητοῦ αὐτοῦ, καὶ παραπέμπει τὸν χρηματικὸν πίνακα εἰς τὸν ταμίαν, διὰ νὰ ἐνεργήσῃ τὴν εἰσπραξιν ἀμέσως κατὰ τὰς περὶ καταδιώξεως τῶν καθυστερούντων διατάξεις.

Οἱ ἐνοικιασταὶ τῶν τμημάτων, εἰς τὰ ὁποῖα παράγονται ἀραβόσιτοι μεταφερόμενοι εἰς κώνους ἐν ταῖς οἰκίαις τῶν φορο-

λογουμένων, ὀφείλουσι ν' ἀποδίδωσι τὰ ἐκ τῶν ὡρίμων καρπῶν ἐλλείμματά των ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς ὁριζομένης ἐν τῷ ἄρθρῳ 15 τεσσαρακονθημέρου προθεσμίας· ἄλλως, καταλογίζονται εἰς χρήματα παρὰ τοῦ ἐφόρου καὶ εἰσπράττονται ὡς ἀνωτέρω.

Οἱ ἐνοικιασταὶ δύνανται καὶ πρὸ τοῦ καταλογισμοῦ, ἀλλὰ πάντοτε μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν ἀλωνίων ἑκάστου εἴδους, νὰ πληρώνωσιν τὰ ἐλλείμματά των ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τιμῆς τοῦ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς πληρωμῆς ἰσχύοντος πρωτοκόλλου.

Ἐὰν τὸ ἔλλειμμα ἑνὸς εἴδους καρπῶν ἢ καὶ πλειοτέρων καλύπτηται ἀπὸ πλεονάσματα ἄλλου εἴδους καρπῶν, εἰ μὲν ταῦτα εἰσήχθησαν εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην, ἐκποιοῦνται κατὰ τὰς περὶ ἐκποιήσεως τῶν δημοσίων καρπῶν διατυπώσεις, εἰ δὲ εὑρίσκονται εἰς χεῖρας τῶν φορολογουμένων, εἰσπράττονται παρὰ τοῦ δημοσίου, κατὰ τὰς τιμὰς τοῦ ἰσχύοντος κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ καταλογισμοῦ τῶν ἐλλειμμάτων πρωτοκόλλου. Εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιστάσεις τὸ ἀντίτιμον συμψηφίζεται ἀπέναντι τοῦ χρέους τοῦ ἐνοικιαστοῦ.

Οἱ ἐνοικιασταὶ ἀπαλλάττονται τοῦ τόκου τῆς ὑπερημερίας διὰ τὰ ἐλλείμματα, ὅσα τυχὸν καλύπτονται ἀπὸ καθυστερήματα τῶν φορολογουμένων, στηριζόμενα εἰς ἔγκυρα διπλότυπα.»

« Ἄρθρ. 22. Τὸ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον ἀναθεωρεῖ καὶ μεταρρυθμίζει τὰς περὶ καταλογισμοῦ πράξεις τῶν οἰκονομικῶν ἐφόρων ἐξ ἐπαγγέλματος, ἢ κατ' αἴτησιν τῶν ἐχόντων συμφέρον, ὅταν αὗται ἀντιβαίνουσιν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.»

«Ἄρθρ. 23. Ἀπαγορεύεται ἐν γένει εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν νὰ εἰσπράττῃ ἢ νὰ διαθέτῃ οἱουδήποτε καρποῦ, πηγάζοντας ἀπὸ τὴν ἐνοικιασθεῖσαν πρόσοδον, πρὶν εἰσαχθῶσιν εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην καὶ συμπληρωθῶσιν ὁλόκληρα τὰ ποσὰ τῶν ἐνοικιασθέντων εἰδῶν.

Ἔχει ὅμως τὸ δικαίωμα νὰ παραλαμβάνῃ ἐκ τῆς ἀποθήκης τοὺς πλεονάζοντας καρποὺς, καθὼς καὶ τοὺς μὴ συμπεριληφθέντας εἰς τὰς συμφωνίας τῆς ἐνοικιάσεως, ἐὰν τοιοῦτοι εἰσήχθησαν, καὶ νὰ ἐμπράττῃ εἰς εἶδος ἀπ' εὐθείας τοὺς εἰς χεῖρας τῶν φορολογουμένων μένοντας, ἀδεία τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, κοινοποιουμένη εἰς αὐτοὺς διὰ τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς.

Ἀλλ' ἐὰν τοὺς κατὰ τὸ προηγούμενον ἐδάφιον καρποὺς δὲν ἔχωσιν οἱ φορολογούμενοι νὰ ἀποδώσωσιν εἰς εἶδος, ὁ ἐνοικιαστὴς εἰσπράττει αὐτοὺς εἰς χρήματα, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἰσχύοντος κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ καταλογισμοῦ τῶν ἐλλειμμάτων πρωτοκόλλου τῶν τιμῶν, συνδρομῇ τοῦ ταμίου.

Οἱ φορολογούμενοι ὑποχρεοῦνται νὰ μετακομίζωσι τοὺς εἰρημένους καρποὺς εἰς τὸν τόπον, ὅπου εἶναι συστημένη ἡ κεντρικὴ ἀποθήκη διὰ τοὺς καρποὺς τοῦ δήμου των, ἢ εἰς ἄλλον μὴ ἀπέχοντα τοῦ χωρίου των πλέον τῶν τριῶν ὡρῶν. Δὲν ἐπιτρέπεται ὅμως εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν νὰ ἀπαιτήσῃ τὴν μετακόμισιν αὐτῶν διὰ δυσβάτων ὁδῶν, ἂν ὑπάρχωσι καλλίτεραι.»

«Ἄρθρ. 24. Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς φορολογουμένους νὰ ἀποδίδωσιν εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν, ἄνευ ῥητῆς ἀδείας τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, τοὺς ὀφειλομένους παρ' αὐτῶν καρποὺς. Οἱ παρακοῦ ἐφόρου, τοὺς ὀφειλομένους παρ' αὐτῶν καρποὺς. Οἱ παρακοῦ ἐφόρου, τοὺς ὀφειλομένους παρ' αὐτῶν καρποὺς. Οἱ παραβάται τῆς παρούσης διατάξεως ὑποχρεοῦνται ν' ἀποδιδῶσιν αὐτοὺς ἐκ νέου καὶ εἰς τὸ δημόσιον, ἐπιφυλαττομένου αὐτοῖς τοῦ δικαιώματος τῆς ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ.»

Ἀναγνώσθη ἐπομένως τὸ ἄρθρον 25 καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς, κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ διὰ τὰ κουκούλια ἐνοίκιον πληρώνεται ἀντὶ τῆς ά. τὴν 20 Αὐγούστου.

Συναινέσαντος δὲ καὶ τοῦ ὑπουργοῦ εἰς τὴν ἀνωτέρω μεταβολὴν, ἡ Βουλὴ ἐψηφίσθη, παρεδέχθη δι' εἰδικῆς ἀποτάξεως, ἡ Βουλὴ ἐψηφίσθη, παρεδέχθη δι' εἰδικῆς ἀποτάξεως, ἡ Βουλὴ ἐψηφίσθη, παρεδέχθη δι' εἰδικῆς ἀποτάξεως, ἡ Βουλὴ ἐψηφίσθη, παρεδέχθη δι' εἰδικῆς ἀποταξολὴν

Βεβαίωσις.

«Ἄρθρ. 26. Ὁ ἔγγειος φόρος ἐπὶ τοῦ ἐλαίου βεβαιοῦται διὰ μετρήσεως εἰς τὰ ἐλαιοτριβεῖα καὶ εἰσπράττεται εὐθὺς μετὰ τὴν ἐκπίεσιν τοῦ ἐλαίου· ἡ δὲ βεβαίωσις τῶν πρὸς βρῶσιν χρησίμων ἐλαιῶν γίνεται διὰ ζυγίσεως εἰς τὸν τόπον τῆς ἀποταμιεύσεως.

Εἰς τοὺς δήμους, ἔνθα δὲν ὑπάρχουν ἐλαιοτριβεῖα καὶ ἡ ἐκπίεσις τοῦ ἐλαίου γίνεται κατ' ἄλλον τρόπον, ὁ ἔγγειος φόρος βεβαιοῦται δι' ἐκτιμήσεως εἰς ὀκάδας ἐλαιῶν. Ἐν περιπτώσει διαφωνίας μεταξὺ ἐνοικιαστοῦ καὶ φορολογουμένου ἡ βεβαίωσις γίνεται διὰ ζυγίσεως τῶν ἐλαιῶν. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον βεβαιοῦται καὶ εἰσπράττεται καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ τῶν ἐθνικοῦ ἰδιοκτήτων ἐλαιοδένδρων.»

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ ἄρθρου 27, παρετήρησέ τις, ὅτι, ἐπειδὴ τὰ κουκούλια ὑπόκεινται εἰς μεγάλην φύραν, ἐὰν, γενομένης τῆς ζυγίσεως, παρέλθωσιν ἡμέραι ἐωσοῦ παραλάβῃ ὁ ἐνοικιαστὴς τὸ δικαίωμά του, τὸ ζυγισθὲν ποσὸν θέλει μείνει μόνον τὸ ἥμισυ, καὶ οὕτω μεγάλη θέλει ἐπέλθει ζημία εἰς τὸν φορολογούμενον. Πρὸς ἀποφυγὴν λοιπὸν τοιούτου ἀδικήματος προτείνει νὰ διασαφηθῇ ἐν τῷ νόμῳ, ὅτι ὁ ἐνοικιαστὴς παραλαμβάνει τὸ δικαίωμά του εὐθὺς μετὰ τὴν ζύγισιν ἢ μέτρησιν τῶν κουκουλίων.

Συμφωνήτας δὲ καὶ ὁ ὑπουργὸς μετὰ τῶν παρατηρήσεων τοῦ προαγορεύσαντος, παρεδέχθη νὰ προστεθῶσι μετὰ τὴν λέξιν «κουκουλίων» ἐν τῷ τέλει τοῦ α'. ἐδαφίου καὶ αἱ λέξεις «καὶ παραλαμβάνεται ἀμέσως ὁ φόρος.»

Ἐπήνεγκεν ἕτερος, ὅτι, κατὰ τὸ ἄρθρον, δύω τρόποι φορολογίας τῶν κουκουλίων ὑπάρχουσιν· ὁ δι' ἐκτιμήσεως πρῶτον, καὶ ἐν περιπτώσει διαφωνίας ὁ διὰ ζυγίσεως ἢ μετρήσεως τῶν κουκουλίων. Καὶ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ περιπτώσει ἡ ἐκτίμησις γίνεται συνήθως εἰς λίτρας, λίτρα δ' ἐστὶν ὡρισμένος ἀριθμὸς κουκουλίων, καθ' ὅσον ἡ εἰς ὀκάδας ἐκτίμησις ἀποβαίνει πάντοτε ἐπιζήμιος εἰς τὸ ἓν ἢ τὸ ἄλλο μέρος. Ἑπομένως γινομένης τῆς ἐκτιμήσεως οὕτω, ἐκλείπει ὁ φόβος τῆς φύρας. Εἰς δὲ τὴν ὁ'. περίπτωσιν, καθ' ἣν διαφωνήσει ὁ ἐνοικιαστὴς μετὰ τοῦ φορολογουμένου, ἡ ζύγισις ἢ ἡ μέτρησις γίνεται μετὰ τὸν τρυγητόν, ὁ δ' ἐνοικιαστὴς τότε παραλαμβάνει ἀμέσως τὸ δικαίωμά του· ὥστε καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν οὐδεὶς φόβος ὑπάρχει μὴ τυχὸν ζημιωθῇ ὁ φορολογούμενος, καὶ διὰ τοῦτο ὑποστηρίζει τὸ ἄρθρον ὡς ἔχει.

Παρατηρηθέντος ἑπομένως, ὅτι μόνον εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ζυγίσεως δύναται νὰ προκύψῃ φύρα, ὁ ὑπουργὸς μετεβάλε τὴν ἀνωτέρω τροπολογίαν οὕτως· «ἡ δὲ παραλαβὴ γίνεται ἀμέσως ἐν περιπτώσει ζυγίσεως.» Ἀλλὰ προτεινάντος ἄλλου νὰ παραταθῇ ἡ διάταξις αὕτη καὶ εἰς τὴν διὰ κοιλοῦ μέτρησιν, καθ' ὅσον καὶ τότε ὁ αὐτὸς ὑπάρχει κίνδυνος· ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, ἀπέρριψε μὲν τὴν δευτέραν τοῦ βουλευτοῦ Μεσσήνης πρότασιν ἀπέρριψε μὲν τὴν δευτέραν τοῦ βουλευτοῦ Μεσσήνης πρότασιν ἀπέρριψε μὲν τὴν δευτέραν τοῦ βουλευτοῦ Μεσσήνης πρότασιν ἀπέρριψε μὲν τὴν δευτέραν τοῦ βουλευτοῦ Μεσσήνης πρότασιν μὴ ἀναστᾶσα, παρεδέχθη δὲ τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως μὲ τὴν ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ παραδεχθεῖσαν προσθήκην, ἔχον οὕτως·

«Ἄρθρ. 27. Ὁ ἔγγειος φόρος ἐπὶ τῶν κουκουλίων βεβαιοῦται δι' ἐκτιμήσεως αὐτῶν εἰς λίτρας ἢ ὀκάδας, κατὰ τὴν ἐγχώριον συνήθειαν, ἐπὶ τῶν καλαμωτῶν ἢ κλαρίων. Ἐν περιπτώσει διαφωνίας μεταξὺ τοῦ ἐνοικιαστοῦ καὶ τοῦ φορολογουμένου ἡ βεβαίωσις γίνεται διὰ ζυγίσεως ἢ διὰ μετρήσεως τῶν κουκουλίων· ἡ δὲ παραλαβὴ γίνεται ἀμέσως ἐν περιπτώσει ζυγίσεως.

Ὁ φορολογούμενος ὀφείλει νὰ εἰδοποιῇ διὰ τοῦ δημάρχου ἢ παρέδρου τὸν ἐνοικιαστὴν τοὐλάχιστον τρεῖς ἡμέρας πρὸ τῆς συλλογῆς τῶν κουκουλίων ἐκ τῶν καλαμωτῶν ἢ κλαρίων, διὰ νὰ ἐνεργῇ τὴν βεβαίωσιν. Ἀλλ' ἐὰν ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν εὑρίσκηται εἰς τὸν τόπον ἢ δὲν μεταβῇ νὰ ἐνεργήσῃ τὴν βεβαίωσιν, ὁ φορολογούμενος προχωρεῖ εἰς τὴν συλλογήν, συμφώνως μὲ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 11.

Ἐὰν ὁ φορολογούμενος δὲν συμμορφωθῇ μὲ τὰς διατάξεις τοῦ προηγουμένου ἐδαφίου, τιμωρεῖται κατὰ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ παρόντος νόμου.»

Ἀνεγνώσθη μετὰ ταῦτα τὸ ἄρθρον 28, ἐφ' οὗ λαβών τις τὸν λόγον, ἐξέθηκεν, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ἐπήνεγκε τῷ ὄντι ἐπαισθητὰς βελτιώσεις εἰς τὸ προϊὸν τῶν σίκων, τὸ ὁποῖον ἐκινδύνευε νὰ καταστραφῇ ἐκ τῆς αὐστηρότητος τῶν νόμων τῶν παρελθόντων ἐτῶν. Νομίζει ὅμως ὅτι τὸ ἔργον δὲν εἶναι πλήρες, διότι ἡ δυσκολία δὲν ὑπῆρχεν εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς βεβαιώσεως, ἀλλ' εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς εἰσπράξεως. Οἱ ἐνοικιασταὶ ἔλεγον, ὅτι δὲν εἰσπράττουσι τὸν φόρον πρὸ τῆς ὁλοσχεροῦς συγκομιδῆς τοῦ προϊόντος, ἀλλ' οἱ ἔμποροι εἶχον συμφέρον ν' ἀποστείλωσι ὅσον ταχύτερον κἂν ἠδύναντο τὸ προϊὸν ἐκτὸς τοῦ Κράτους, διὰ νὰ πωληθῇ εἰς τιμὰς ἀνωτέρας, καὶ διὰ τοῦτο ἤρχοντο μετὰ τῶν ἐνοικιαστῶν εἰς συμβιβασμούς, πληρώνοντες αὐτοῖς τιμὴν ἀνωτέραν κατὰ 50 δραχμὰς, διὰ νὰ ἐπιτρέψωσι τὴν παραλαβὴν τοῦ προϊόντος. Πρὸς ἀποφυγὴν λοιπὸν τῆς τοιαύτης δυσκολίας, ἥτις ἐγίνετο παραίτιος ζημίας καὶ εἰς τοὺς ἐμπόρους

καὶ εἰς τοὺς φορολογουμένους, προτείνει νὰ προστεθῇ ἐν τῷ τέλει τοῦ ἄρθρου μετὰ τὴν λέξιν «καρπῶν» «ὅπου καὶ παραλαμβάνεται τὸ δικαίωμα.»

Ἀποδεξαμένου δὲ καὶ τοῦ ὑπουργοῦ τὴν προσθήκην ταύτην, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ ἄρθρον μὲ τὴν ἀνωτέρω προσθήκην, ἔχον οὕτως.

«Ἄρθρ. 28. Ὁ ἐπὶ τῶν ξηρῶν σύκων τῶν ἐπαρχιῶν Καλαμῶν καὶ Μεσσήνης ἔγγειος φόρος βεβαιοῦται διὰ μετρήσεως τῶν ὁρμαθῶν εἰς τὸ παράλιον, ἢ κατὰ τὴν διὰ ξηρᾶς εἰς ἄλλα μέρη τοῦ Κράτους μεταφορὰν αὐτῶν. Ὅταν τὰ σῦκα δὲν σχηματίζωνται εἰς ὁρμαθούς, ἡ βεβαίωσις γίνεται διὰ ζυγίσεως.

Ἡ κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον βεβαίωσις γίνεται μέχρι τῆς 15 τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου. Ὅσα σῦκα εὑρεθῶσι μετὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην εἰς τὸν τόπον, φορολογοῦνται διὰ μετρήσεως τῶν ὁρμαθῶν ἢ διὰ ζυγίσεως.

Τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ τῶν σύκων τῶν ἀπὸ ἐθνικοῦ δικτυα δένδρα παραγομένων βεβαιοῦται δι' ἐκτιμήσεως. Ἐν περιπτώσει διαφωνίας μεταξὺ τοῦ ἐνοικιαστοῦ καὶ τοῦ φορολογουμένου, ἡ βεβαίωσις γίνεται διὰ μετρήσεως τῶν ὁρμαθῶν ἢ ζυγίσεως εἰς τὸν τόπον τῆς συλλογῆς τῶν καρπῶν, ὅπου καὶ παραλαμβάνεται τὸ δικαίωμα.»

Ἀκολούθως ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως καὶ τὰ ἄρθρα 29 καὶ 30 κατὰ τὸ νομοσχέδιον, μὴ ὑπαρχούσης παρατηρήσεως, ἀφαιρεθεισῶν δὲ μόνον, κατὰ πρότασιν τοῦ ὑπουργοῦ, ἀπὸ τὸ ἄρθρον 29 τῶν λέξεων *προσπαθήσει νὰ*, σύμφωνα καὶ μὲ τὴν ἐκ τοῦ ἄρθρου 8 γενομένην ἀφαίρεσιν. Ἔχουσι δ' οὕτως·

«Ἄρθρ. 29. Ὁ εἰς εἶδος ἀποδιδόμενος ἔγγειος φόρος ἐπὶ τῆς σταφίδος τῶν ἐπαρχιῶν Ἠλείας, Ὀλυμπίας καὶ Γορτυνος βεβαιοῦται δι' ἐκτιμήσεως ἐπὶ τῶν ἀλωνίων, ἢ διὰ ζυγίσεως ἐν περιπτώσει διαφωνίας μεταξὺ τοῦ ἐνοικιαστοῦ καὶ τοῦ φορολογουμένου.

Ὁ δήμαρχος κοινοποιεῖ ἐπὶ ἀποδείξει εἰς τοὺς ἐνοικιαστὰς πρὸ πέντε ἡμερῶν τὴν ἡμέραν τῆς ἐνάρξεως τοῦ τρυγητοῦ κατὰ τμῆμα ἢ καθ' ὅλον τὸν δῆμον.

Ἐπελθούσης δὲ τῆς πρὸς ἔναρξιν τοῦ τρυγητοῦ προσδιωρισμένης ἡμέρας, καὶ ἂν δὲν ἤθελε παρευρεθῇ ὁ ἐνοικιαστής, οὐχ ἧττον οἱ φορολογούμενοι προχωροῦσιν εἰς αὐτὸν, ἀπαρέγκλιπτομένης πάσης κατ' αὐτῶν ἀπαιτήσεως τοῦ ἐνοικιαρχοῦ. Ἀπαγορεύεται ὅμως ἡ ἀνάμιξις καρποῦ παραγομένου ἀπὸ κτήματα,

ἀποδίδοντα τὸν ἔγγειον φόρον εἰς εἶδος, μὲ καρπὸν παραγόμενον ἀπὸ τὰ ἀποδίδοντα τὸν φόρον εἰς χρήματα 3 τοῖς 0/0.

Ὅστις τῶν φορορογουμένων παραβῇ τὰς διατάξεις τοῦ προηγουμένου ἐδαφίου, ἢ ὑφαιρέσει ἀπὸ τὰ ἀλώνια καρπὸν ἐκ τοῦ εἰς εἶδος φορολογουμένου ἢ δι' οἱουδήποτε ἄλλου τρόπου ζημιώσει τὸν ἐνοικιαστὴν, τιμωρεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 8.»

«Ἄρθρ. 30. Οἱ ἐνοικιασταὶ εἶναι ὑπόχρεοι νὰ παραδίδωσιν εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον τὰ στελέχη τῶν διπλοτύπων·

α) Διὰ τὰ ἔλαια καὶ τὰς βρωσίμους ἐλαίας, ἅμα ἕκαστον βιβλίον περαιοῦται·

β) Διὰ τὰ κουκούλια, τὴν 20 Ἰουλίου·

γ) Διὰ τὰ σῦκα, τὴν 30 Νοεμβρίου·

δ) Διὰ τὰς σταφίδας, τὴν 15 Σεπτεμβρίου.»

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἄρθρου 31, ἐδάφ. 7, ἐζήτησεν ὁ ὑπουργὸς, ἀντὶ τῶν λέξεων « καὶ ἔτι μείζονος ποινῆς » ν' ἀντικατασταθοῦν αἱ λέξεις «τῆς καταδιωξέως» παρετήρησε δὲ συγχρόνως, ὅτι ἡ περὶ τῶν ξηρῶν σύκων προσθήκη, ἣν παρεδέχθημεν ἐν τῷ ἄρθρῳ 28, ἦτον ἄκαιρος, διότι διὰ τοῦ τελευταίου ἐδαφίου τοῦ παρόντος ἄρθρου δίδεται προθεσμία πέντε ἡμερῶν, καὶ τοῦτο, διὰ νὰ λαμβάνῃ τὸ δημόσιον τὸν ἀναγκαῖον καιρὸν νὰ ἐπιτρέψῃ τὰ συμφέροντά του. Νομίζει λοιπὸν ὅτι πρέπει ν' ἀπαλειφθῇ ἢ ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ 28 γενομένη προσθήκη ἢ ἡ ἐνταῦθα τιθεμένη προθεσμία τῶν 5 ἡμερῶν.

Ἀλλὰ παρατηρήσαντος τοῦ βουλευτοῦ Μεσσηνίας, ὅτι ἡ προθεσμία τῶν πέντε ἡμερῶν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ διὰ τὰ μείναντα ἀπώλητα σῦκα· ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως μὲ τὴν ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ προταθεῖσαν ἀντικατάστασιν τῶν λέξεων, ὡς καὶ τὸ μετ' αὐτὸ 32 κατὰ τὸ νομοσχέδιον. Ἔχουσι δ' οὕτως·

«Ἄρθρ. 31. Οἱ ἐν τῷ παρόντι κεφαλαίῳ ἐνδιαλαμβανόμενοι καρποὶ ἀποταμιεύονται εἰς ἀποθήκας δαπάνῃ τοῦ ἐνοικιαστοῦ, καὶ μένουν ὑπέγγυοι μέχρις ἐξοφλήσεως τοῦ ἐνοικίου. Ὀφείλει ἑπομένως ὁ ἐνοικιαστὴς, ἅμα ἐγκαθίσταται εἰς τὴν ἐνοικιασθεῖσαν πρόσοδον, νὰ γνωστοποιῇ ἐγγράφως εἰς τὸν ταμίαν τὸ μέρος, ἔνθα θέλει συστήσει τὰς ἀποθήκας.

Τὸ δημόσιον ἐν ἀνάγκῃ, διορίζει δαπάνῃ αὐτοῦ ἐπιτηρητὴν, ἔχοντα τὸ δικαίωμα καὶ τὸ καθῆκον νὰ παρευρίσκηται εἰς πᾶσαν παραλαβὴν καὶ παράδοσιν, νὰ σφραγίζῃ καὶ ν' ἀποσφραγίζῃ τὰς

ἀποθήκας, καὶ νὰ κρατῇ βιβλίον εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς, μονογραφημένον ἀπὸ τὴν διοικητικὴν ἀρχήν.

Ὅπου ἡ παραγωγὴ εἶναι μικρά, ἡ ἐπιτήρησις ἀνατίθεται εἰς τὸν ἀρμόδιον δήμαρχον ἢ τὸν εἰδικὸν πάρεδρον.

Ὅσάκις ὁ ἐνοικιαστὴς πρόκειται νὰ ἐκποιήσῃ μέρος τῶν εἰς αὐτὸν ἀνηκόντων καρπῶν, ὀφείλει νὰ εἰδοποιῇ περὶ τούτου τὸν ταμίαν καὶ νὰ καταθέτῃ πρὸ τῆς εἰς τὸν ἀγοραστὴν παραδόσεως τὸ ἀντίτιμον αὐτοῦ εἰς τὸ ταμεῖον.

Ἐὰν ὁ ἐνοικιαστὴς εἰσπράξῃ ἀπό τινα τῶν φορολογουμένων εἰς χρήματα τοὺς παρ' αὐτοῦ ὀφειλομένους καρποὺς ἢ ἐκποιήσῃ λαθραίως ἢ ὑπεξαιρέσῃ τὸ ὅλον ἢ μέρος ἐκ τῶν ἀποταμιευθέντων, τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον ἢ χρηματικὴν ποινήν, ἴσην μὲ τὴν διπλῆν ἀξίαν τοῦ μὴ ἀποταμιευθέντος, ἢ ἐκποιηθέντος ἢ ὑπεξαιρεθέντος ποσοῦ.

Τὸ τρίτον τοῦ προστίμου ἢ τῆς χρηματικῆς ποινῆς δίδοται εἰς τὸν καταμηνυτήν, μὴ ἐξαιρουμένου καὶ τοῦ ἐπιτηρητοῦ τῆς ἀποθήκης.

Ἐὰν ὅμως ἀποδειχθῇ ὅτι συνήνεσεν οὗτος εἰς τὴν λαθραίαν ἐκποίησιν ἢ ὑπεξαίρεσιν, τιμωρεῖται μὲ χρηματικὴν ποινὴν **100—500** δραχμῶν, ἐπιφυλαττομένης τῆς καταδιώξεως κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ποινικοῦ νόμου.

Οἱ φορολογούμενοι ὀφείλουν νὰ μετακομίζωσι τὸν ἔγγειον φόρον καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ τῶν ξηρῶν σύκων καὶ τῆς σταφίδος ἐντὸς πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς βεβαιώσεως εἰς τὰς ἀποθήκας τῶν ἐνοικιαστῶν, τὰς ὁποίας ὀφείλουν οὗτοι νὰ συστήσουν ἐντὸς τοῦ οἰκείου δήμου. Παρελθούσης ἐπὶ ματαίῳ τῆς προθεσμίας ταύτης, κατάσχονται καὶ μετακομίζονται εἰς αὐτὰς δαπάνῃ τῶν φορολογουμένων, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου **16** § **3** τοῦ παρόντος νόμου.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ ῥητίνης, κατράμης καὶ λοιπῶν δασικῶν προϊόντων.

Ἐνοικίασις.

«Ἄρθρ. **32.** Ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ τῆς ῥητίνης καὶ κατράμης ἐνοικιάζεται κατὰ δῆμον ἢ ἐπαρχίαν.

Τὰ ἐξ ἐθνικῶν δασῶν παραγόμενα κάστανα, κέρνα, κοκκοναρία, πότασσα καὶ λοιπὰ δασικὰ προϊόντα ἐνοικιάζονται κατὰ δῆμον. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον διατίθεται καὶ ὁ ἔγγειος φόρος τῶν παραγομένων ἐξ ἰδιωτικῶν δασῶν.

Τὸ ἐνοίκιον ὅλων τῶν ἀνωτέρω δασικῶν προϊόντων εἰς χρήματα πληρώνεται εἰς δύω ἴσας δόσεις, τὴν **1** καὶ **15** Σεπτεμβρίου.»

Ἀνεγνώσθη εἶτα τὸ ἄρθρον **33** καὶ αἱ ἐπ' αὐτοῦ παρατηρήσεις τῆς ἐπιτροπῆς, γενόμεναι καὶ ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ δεκταί. Οὕτω δ' ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως κατὰ τὰς ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἐπιφερομένας μεταβολάς, ἔχον οὕτως·

«Ἄρθρ. **33.** Ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ τῆς ῥητίνης καὶ κατράμης βεβαιοῦνται διὰ ζυγίσεως κατ' ὁκάδας τοῦ προϊόντος εἰς τὰς θέσεις, τὰς ὁποίας προσδιορίζει τὸ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον, καὶ ἀποδίδονται εἰς χρήματα κατὰ τὴν εἰς τὸν οἰκεῖον δῆμον τρέχουσαν τιμήν, βεβαιουμένην διὰ πρωτοκόλλου ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου ἐπάρχου, τοῦ δασονόμου καὶ τοῦ δημάρχου τῆς πρωτευούσης τῆς ἐπαρχίας, ἐὰν ὁ ἀρμόδιος δήμαρχος προσκληθεὶς δὲν παρουσιασθῇ.

Ἡ βεβαίωσις τοῦ ἐγγείου φόρου ἐπὶ τῶν λοιπῶν δασικῶν προϊόντων τῶν παραγομένων ἐξ ἰδιωτικῶν δασῶν γίνεται δι' ἐκτιμήσεως ἐπὶ τῶν δένδρων, κατὰ τὰς ἐκδοθησομένας ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργείου ὁδηγίας.»

Παρεδέχθη ἑπομένως δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως καὶ τὰ ἄρθρα **34** καὶ **35** κατὰ τὸ νομοσχέδιον, μὴ ὑπαρχούσης παρατηρήσεως. Ἔχουσι δ' οὕτως·

«Ἄρθρ. **34.** Ἕκαστος τῶν συλλεκτῶν τῆς ῥητίνης καὶ κατράμης ὀφείλει, πέντε ἡμέρας πρὸ τῆς ἐκ τῶν λάκκων ἐξαγωγῆς ἢ τῆς μεταφορᾶς τῶν προϊόντων τούτων, νὰ εἰδοποιῇ διὰ τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς, ἢ τοῦ δασάρχου ἢ δασονόμου τὸν ἐνοικιαστήν, διὰ νὰ παρευρίσκηται εἰς τὴν ζύγισιν τοῦ προϊόντος, καὶ ἐὰν οὗτος ἢ ὁ ἐπιστάτης αὐτοῦ δὲν παρευρεθῇ, ζυγίζει αὐτὸ ἐπὶ παρουσίᾳ ἑνὸς τοὐλάχιστον τῶν δασονομικῶν ὑπαλλήλων, συνταχθησομένου περὶ τούτου πρωτοκόλλου, τὸ ὁποῖον ἐπέχει τόπον διπλοτύπου τοῦ ἐνοικιαστοῦ.»

«Ἄρθρ. **35.** Ὅστις συλλέξει λαθραίως ῥητίνην ἢ κατράμην εἰς ἐθνικὰ δάση ἢ δασικὰ προϊόντα εἰς ἰδιωτικὰ δάση, ἢ δι' οἱουδήποτε ἄλλου τρόπου ζημιώσει τὸν ἐνοικιαστήν, τιμωρεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου **8** τοῦ παρόντος νόμου.

Τὸ τρίτον τοῦ προστίμου δίδεται εἰς τὸν ἀνακαλύψαντα, ἐκτὸς ἐὰν οὗτος ἦναι ὁ ἐνοικιαστὴς ἢ ἐπιστάτης τοῦ δημοσίου.»

Ἀναγνωσθέντος μετὰ ταῦτα τοῦ ἄρθρου **36** καὶ τῶν ἐπ' αὐτοῦ παρατηρήσεων τῆς ἐπιτροπῆς, μεθ' ὧν καὶ ὁ ὑπουργὸς συνεφώνησε, προτείνας νὰ προστεθῶσιν ἐν τῷ γ'. ἐδαφίῳ μετὰ τὴν λέξιν «δήλωσιν» αἱ λέξεις «ὁσάκις δ' ἐν αὐτῷ σπείρονται

διάφορα προϊόντα, ἡ δήλωσις γίνεται διὰ τὸ ἐπικρατέστερον.» Λαβών τις τὸν λόγον, ἐξέθηκεν, ὅτι ὅσον ἀναγινώσκει τις τὸ προκείμενον νομοσχέδιον, τοσοῦτον ἀνακαλύπτει ἐκ μέρους τοῦ ὑπουργείου μέριμναν ὑπὲρ τῆς δυνατῆς βελτιώσεως τοῦ φορολογικοῦ συστήματος. Ἐν ᾧ λοιπὸν ἀφ' ἑνὸς ἐκτιμᾷ τοὺς κόπους αὐτοὺς τοῦ ὑπουργοῦ, λυπεῖται ἀφ' ἑτέρου διότι ἐνίοτε εὑρίσκεται εἰς ἀντίθετον γνώμην ἐπί τινων εἰσαγομένων νεωτερισμῶν, καὶ μάλιστα ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὅστις, καὶ εὔχεται ν' ἀπατηθῇ, θέλει ὠθήσει τὸν λαὸν εἰς τὸ ψεῦδος καὶ τὴν δολιότητα. Τὸ σύστημα τῶν δηλώσεων λέγει εἰς τὸν φορολογούμενον· «δολιεύου, καὶ ἂν ἀνακαλυφθῇς, θέλεις ὑποστῆ ποινὴν ἢ πολλὰ μικράν, τὴν ὁποίαν ὀφείλεις νὰ καταβροντήσῃς ἀπέναντι τῆς μεγάλης ὠφελείας, τὴν ὁποίαν ἀπήλαυσας, ἢ πολλὰ μεγάλην, ἥτις ὅμως ἡ πεῖρα ἀπέδειξεν ὅτι ἐπιπίπτει συνήθως κατὰ τῶν ἀθώων.» Μὴ ἀπαιτήσητε ἀπὸ τὸν λαὸν τῆς Ἑλλάδος ὅ,τι δὲν ἀπαιτεῖτε ἀπὸ λαοὺς τῆς Εὐρώπης· μὴ ἀπαιτήσητε ἀπὸ αὐτὸν τὴν ἀρετὴν τοῦ Σωκράτους, διότι ποτὲ δὲν θέλετε εὕρει λαὸν Σωκράτην. Διὰ τοῦ συστήματος τῶν δηλώσεων ἐπιβάλλετε εἰς τὸν φορολογούμενον τὴν ὑποχρέωσιν ν' ἀνακαλύψῃ οὗτος τὴν περιουσίαν του· ἀλλ' ἐπειδὴ πρόκειται περὶ συμφέροντος, ἐπόμενον εἶναι νὰ ὑποκρύψῃ τὴν ἀλήθειαν, διότι εἰς τὸν λαὸν δὲν εἶναι τοσοῦτον ἀνεπτυγμένον τὸ αἴσθημα τῆς ἀρετῆς καὶ ἡ παιδεία, οὔτε δύναται νὰ ἔχῃ τοσαύτην συνείδησιν, ὥστε νὰ προτιμήσῃ τὴν ἀλήθειαν ἀπέναντι τοῦ συμφέροντος, τὸ ὁποῖον θέλει περιποιήσει εἰς αὐτὸν ἡ ὑπόκρυψις τῆς ἀληθείας. Ἀλλ' ἐπιβάλλονται ποιναὶ εἰς τὸν ψευδῶς δηλώσαντα· ὅταν ὅμως ἡ ποινὴ ἔχῃ πρὸς τὴν ὠφέλειαν τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν, ἣν ἔχει ἡ μονὰς πρὸς τὴν δεκάδα, τότε εὐκόλως ἕκαστος καταφρονῶν τὴν ποινήν, ὠθεῖται εἰς τὸ ψεῦδος καὶ συνειθίζει εἰς τὴν κακοήθειαν. Ἀλλ' ἂν ἡ ποινὴ ἦναι μεγάλη, ἐπαναλαμβάνει νὰ εἴπῃ, ὅτι τοιαῦται ποιναί, ὡς ἐδιδάχθημεν ἐκ τῆς πείρας καὶ ἐκ τῶν εἰς τὰς δηλώσεις τῶν ζώων συμβαινόντων καθ' ἑκάστην, ἐπιβάλλονται συνήθως κατὰ τῶν ἀθώων, καὶ ἐναντίον ἐκείνων, οἵτινες εἰλικρινῶς φερόμενοι, ἐδήλωσαν τὸν ἀληθῆ ἀριθμὸν τῶν ζώων των. Ἐναντίον αὐτῶν ἐνεργεῖθ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἡ ἀπαρίθμησις, καὶ αὐτοὺς εἴδομεν συρομένους εἰς τὰ δικαστήρια, ἐν ᾧ ἔπρεπε μάλιστα νὰ τοὺς ἀνταμείψωμεν διὰ τὴν αὐστηρὰν αὐτῶν τιμιότητα. Πολλάκις μάλιστα ἀντὶ τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου διαταττομένης ἀπαριθμήσεως, συνετάχθησαν εἰς τὰ γραφεῖα τῶν ἐφόρων ψευδῆ πρωτόκολλα, διὰ τῶν ὁποίων παρίσταντο

ὡς ψευδῶς δηλώσαντες τὸ ποίμνιόν των οἱ εἰλικρινῶς ἀνακαλύψαντες τὴν ἀλήθειαν, καὶ τοιουτοτρόπως ἡ μὲν ἀρετὴ καταβιώκετο, ὑπερέβαλλετο δὲ καὶ ἐνεθαρρύνετο ἡ διαφθορὰ καὶ ἡ κακοήθεια.

Ταῦτα δὲ λέγων, ἐνθυμεῖται μίαν ἰδέαν, τὴν ὁποίαν εἰς προηγουμένην συζήτησιν ἐξέθηκεν ὁ ὑπουργὸς καὶ τὴν ὁποίαν ἀσπάζεται καὶ οὗτος. Τί μᾶς ὠφελοῦν, εἶπεν, αἱ φιλελεύθεραι νομοθεσίαι, ὅταν δὲν ζωογονῶνται αὐταὶ ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ λαοῦ, καὶ ὅταν τὸ κοινὸν πνεῦμα διευθύνηται ἀπὸ νομοθεσίαν, ἥτις δὲν τείνει εἰς μόρφωσίν του; Ὁμολογεῖ μὲν ὅτι ὁ ὑπουργὸς παραδεχόμενος τὸ σύστημα τῶν δηλώσεων, σκοπὸν εἶχε τὴν ἐπίτευξιν τοῦ καλοῦ καὶ τὴν εὐκολίαν τοῦ φορολογουμένου, ἀλλὰ δὲν ἔπρεπε νὰ λησμονήσῃ ὅτι τὰ πρὸς πραγματοποίησιν τῶν ἀγαθῶν αὐτοῦ σκοπῶν ὄργανα θέλουν εἶσθαι πρόσωπα, τὰ ὁποῖα πολυχρόνιος διαφθορὰ παρήγαγε, καὶ ὑπὸ τοιούτων ὁ νόμος οὗτος ἐφαρμοζόμενος, ὄχι μόνον δὲν θέλει φέρει τὸ σκοπούμενον ἀποτέλεσμα, ἀλλὰ μάλιστα θέλει συντείνει εἰς τὴν διαφθορὰν τοῦ κοινοῦ πνεύματος.

Πολεμῶν δὲ τὸ σύστημα τῶν δηλώσεων, οὐδόλως ὑπερασπίζει τὸ μέχρι τοῦδε ἐπικρατοῦν σύστημα τῶν ἐκτιμήσεων, πρωτιμῶν ἀντὶ τούτων τὴν ἄμεσον εἴσπραξιν. Ἀλλὰ παρατηρεῖ, ὅτι διὰ τοῦ συστήματος τούτου, ἐν ᾧ δὲν ἀπαλλαττόμεθα τῶν κακῶν τῆς ἐκτιμήσεως, θέλομεν μάλιστα ὑποπέσει εἰς μεγαλείτερα ἀτοπήματα, διότι ἀντὶ ἐκτιμήσεως τοῦ προϊόντος, θέλομεν ἔχει ἐκτίμησιν ἐπὶ τῶν γαιῶν, καὶ ἐν ᾧ ἡ ἐκτίμησις ἐγίνετο κατὰ τὴν ὡρίμανσιν τοῦ καρποῦ, ὅτε ἦτον γνωστὸν τὸ παραχθησόμενον ποσὸν, ἤδη ἡ δήλωσις θέλει γίνεσθαι πρὸ τῆς ὡριμάνσεως τοῦ καρποῦ, μετὰ δὲ τὴν δήλωσιν πιθανὸν νὰ καταστραφῇ ὁ καρπὸς ἐξ ἀτμοσφαιρικῶν περιστάσεων, καὶ οὕτως ὁ φορολογούμενος νὰ ὑποχρεωθῇ εἰς τὴν ἀπότιστιν φόρου διὰ τὸ ἀπολεσθὲν προϊόν.

Τὴν κατάχρησιν θεωρεῖ ἔγκλημα καταδικαστέον, ἀλλ' ἐν ᾧ ἡ κατάχρησις ἐνυπάρχει καὶ εἰς τὰ δύω συστήματα, εἰς τὸ τῆς ἐκτιμήσεως εἴχομεν τοὐλάχιστον μίαν ἐλαφρυντικὴν περίστασιν, διότι ἡ κατάχρησις συνωδεύετο μὲ τὴν ἐλάττωσιν τῆς φορολογίας, ἥτις εἰς ἄλλα Κράτη θεωρεῖται σύστημα κυβερνητικόν. Ἐν Ἀγγλίᾳ π. χ. περιουσία ἀξίας κατωτέρας τῶν 1500 φράγκων μένει ἀφορολόγητος.

Παραδεχόμενοι δὲ τὴν ἀρχὴν τοῦ συστήματος τῶν δηλώσεων, θέλομεν ἐξ ἀνάγκης παραδεχθῇ καὶ τὰς πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ διατάξεις, κατὰ τὰς ὁποίας ἐπιβάλλομεν εἰς τὸν εἰρηνοδίκην καθήκοντα ἐκτιμητοῦ· ἐπιβάλλοντες δὲ εἰς δικαστικὸν

ὑπάλληλον καθίκοντα μὴ διαγραφόμενα ὑπὸ διατυπώσεων, ἀλλὰ στηριζόμενα μᾶλλον εἰς τὴν συνείδησιν, γινόμεθα παραίτιοι ἀπωλείας τοῦ δικαστοῦ. Ἀπαιτεῖται δ' ἐξ ἀνάγκης νὰ προσλάβωμεν τὸν εἰρηνοδίκην ὡς ἐκτιμητήν, διότι ἂν ἀντ' αὐτοῦ μεταχειρισθῶμεν δημόσιον ὑπάλληλον, θέλει ὑπερισχύσει τὸ ταμιευτικὸν πνεῦμα εἰς τὰς ἐκτιμήσεις· ἂν δὲ ἰδιώτην, θέλουσι συμβῆ καταχρήσεις, καὶ ἰδοὺ δευτέρα τοῦ νόμου ἔλλειψις.

Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου στερούμεθα καὶ τοῦ ἀπαιτουμένου ἐλέγχου, τοσοῦτον ἀναγκαίου πρὸς ἀποφυγὴν τῶν καταχρήσεων. Τίς μᾶς ἐγγυᾶται ὅτι ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος, εἰς τὸν ὁποῖον θέλουν σταλῆ αἱ δηλώσεις, θέλει ἐνεργήσει ἀμερολήπτως τὸ καθῆκόν του καὶ δὲν θέλει προσπαθήσει τοὺς μὲν ἐχθροὺς αὐτοῦ νὰ ζημιώσῃ, τοὺς δὲ φίλους νὰ ὠφελήσῃ; Καὶ δυστυχῶς τοιαῦτα παραδείγματα ἔχομεν ἄπειρα. Ἐνταῦθα δὲ προκειμένου περὶ πρωϊόντων τῆς γῆς, τὰ ὁποῖα συλλεγόμενα ἐξαλείφονται ἀμέσως καὶ οὐδὲν ἀφίνουσιν ἴχνος ὑπάρξεως, πόθεν θέλει δυνηθῇ τὸ ὑπουργεῖον νὰ πληροφορηθῇ ἂν ὁ ἔφορος ἐνήργησεν ἢ οὔ κατὰ συνείδησιν; Ὁ ἔφορος λοιπὸν θέλει ἐξασκεῖ ἐλευθέρως τὰ πάθη καὶ τὰς συμπαθείας του, ἄλλους μὲν ἐκ τῶν φορολογουμένων ζημιῶν, ἄλλους δὲ ὠφελῶν.

Τὰς παρατηρήσεις ταύτας ἐθεώρησεν ἀναγκαῖον νὰ ἐπιφέρῃ κατὰ τοῦ συστήματος τῶν δηλώσεων, διότι ἡ πεῖρα ἀπέδειξεν ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ζώων ἔβλαψε μᾶλλον ἀντὶ νὰ ὠφελήσῃ, καὶ διότι ἐψηφίσθη ὁ νόμος οὗτος μόνιμος καὶ τότε μόνον μεταβληθησόμενος, ὅταν ἡ ἰδία Κυβέρνησις ἀνακαλύψῃ τὰς ἐλλείψεις αὐτοῦ, ἀφ' οὗ ἡ περὶ προτάσεως τῶν βουλευτῶν διάταξις ἀπεδείχθη ἀπραγματοποίητος, ὡς τοῦτο ἐπληροφορήθη ἡ Βουλὴ καὶ ἀπὸ τὸν περὶ νεοσυλλεξίας νόμον, τὸν τοσοῦτον παρὰ πάντων καταδικασθέντα καὶ μωλαταῦτα μένοντα ἐν πληρεστάτῃ ἰσχύϊ, διότι ἐπῆλθε μία πρότασις βουλευτοῦ, ἀλλοιοῦσα αὐτόν.

Τὰς παρατηρήσεις του δὲ ταύτας ἀπευθύνει εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ ἰδίως εἰς τὸν ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργόν, ὅστις ἐν ᾧ δὲν ἔχει πνεῦμα ταμιευτικὸν, ἐπιζητεῖ τὰς πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας συζητήσεις, καὶ ἐπιθυμεῖ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος πρὸς ἀληθῆ τοῦ Συντάγματος πραγματοποίησιν, ἥτις μόνη δύναται νὰ φέρῃ τὴν νέαν Ἑλλάδα εἰς τὴν ἀρχαίαν αὐτῆς ἔνδοξον θέσιν. Πρὶν ἢ λοιπὸν ὑποστηρίξῃ τὸ σύστημα τοῦ νομοσχεδίου, ἂς σκεφθῇ ὡριμώτερον ἐπ' αὐτοῦ, διότι ἂν ἀποδειχθῶσιν αἱ παρατηρήσεις του ἀληθεῖς, καὶ ἂν μετ' αὐτὸν ἔλθῃ ὑπουργὸς ἄλλος, ὅστις νὰ μὴ δύναται ἢ νὰ μὴ

θέλῃ νὰ μεταβάλῃ τὸ σύστημα τοῦτο, θέλει φέρει μεθ' ἑαυτοῦ μεγάλην εὐθύνην. Πιστεύει δὲ ὅτι δὲν θέλει τῷ ἀποδοθῇ σκοπὸς ἐπιδείξεως, διότι τέσσαρα ἔτη ὧν βουλευτὴς, ἠγόρευσε πάντοτε κατὰ πεποιθησιν καὶ πώποτε δὲν ἠσθάνθη τὴν ἀνάγκην ἐπιδείξεως.

Ἁπάντων ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, εἶπεν, ὅτι εὐχαριστεῖ τὸν προαγορεύσαντα, διότι προκαλέσας τὴν συζήτησιν ταύτην, φέρει τὸ ὑπουργεῖον εἰς θέσιν νὰ ὑποδείξῃ τοὺς λόγους, ἀφ' ὧν ὡρμήθη εἰς τὴν παραδοχὴν συστήματος νέου. Τὸ σύστημα τῆς ἐκτιμήσεως παρ' ὅλων καταδικασθὲν μέχρι τοῦδε, γνωστὸν εἶναι ὅτι τοσαύτας ἔφερε καταστροφὰς, ὥστε ἂν ἐπεχείρει τις τὴν μακρὰν αὐτοῦ ἱστορίαν, ἤθελε προκαλέσει τὰς πικροτέρας ἀγανακτήσεις. Τὸ σύστημα λοιπὸν τοῦτο ἔπρεπε νὰ διαδεχθῇ σύστημα εὐεργετικώτερον ἄλλο, τὸ ὁποῖον καὶ ὠφέλιμον ἂν δὲν ἦτον πρὸς τὸν δημόσιον, ἔπρεπε νὰ ἦναι ἀδιάφορον εἰς τὸ ὑπουργεῖον. Ὅλον τὸ ποσὸν τὸ ἐκ τοῦ συστήματος τῆς ἐκτιμήσεως προερχόμενον ποτὲ δὲν ὑπερέβη τὰς 280,000 δραχμῶν, ἀλλὰ τοιαῦτα παράπονα καὶ πικρίας ἐγέννα, ὥστε ἤθελε προτιμήσει ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐκλείψῃ μᾶλλον τὸ ποσὸν τοῦτο, διὰ νὰ συνεκλείψῃ καὶ τὸ τῆς ἐκτιμήσεως σύστημα. Ἀλλ' ἔρχεται ἤδη νὰ ἐξετάσῃ τὸ ἀντικείμενον ὑπὸ κοινωνικὴν ἔποψιν, ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς δημοσίας ἠθικῆς, διότι πᾶν ζήτημα τοιοῦτον καὶ ἐπὶ μικρῶν καὶ ἐπὶ μεγάλων ὑποθέσεων πρέπει νὰ ἀντηχῇ ἐντὸς τῶν κοινοβουλίων. Ὅταν αἱ Κυβερνήσεις φέρωνται πρὸς τὰ ἔθνη δολίως, ὅταν τὰ διευθύνωσιν ἄνευ ἠθικῆς, αἱ Κυβερνήσεις αὐταὶ διαιωνίζουσι τὴν κακίαν. Ἀρχὴ παιδαγωγικὴ ὑπάρχει τὸ νὰ μὴ δυσπιστῇ τις εἰς τοὺς λόγους τῶν τέκνων του, ἵνα μὴ οὕτω δεικνύῃ ὅτι τὰ θεωρεῖ ἐπιδεκτικὰ ψεύδους, καὶ κατὰ τὴν ἀρχὴν ταύτην δὲν πρέπει νὰ νομίζῃ ἡ Κυβέρνησις ὅτι ὑπάρχουσιν ἐπιβουλαὶ ἐναντίον της οὐδὲ νὰ δυσπιστῇ πρὸς τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἔθνους, καὶ, ὡς ἄλλοτε εἶπε «κρούετε καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν,» πρέπει νὰ ἐμπιστεύηται εἰς τὸν λαὸν, καὶ ὁ λαὸς οὗτος θέλει τῇ ἀνταποκριθῇ. Καὶ εἶπε μὲν ὁ προαγορεύσας, ὅτι ἐν ᾧ τὸ ὑπουργεῖον καταδικάζει τὸ σύστημα τῆς ἐκτιμήσεως, τὸ ὑπ' αὐτοῦ προτιμώμενον ἔχει τὰς ἀτοπίας του χωρὶς νὰ φέρῃ οὐδὲν καλόν· ἀλλὰ πᾶν σύστημα φορολογικὸν, ὡς ἡ φυσιογνωμία εἰς τὸν ἄνθρωπον, ἔχει καινά τινα χαρακτηριστικὰ, καὶ ἀναγκαίως θέλει ἐκτιμήσει ἢ τὸ εἰσόδημα, ἢ τὴν ἀξίαν τῆς γῆς κλπ. Ἑπομένως, ἂν ἦναί τι κοινὸν εἰς τὰ δύω συστήματα, εἶναι τὸ συνυπάρχον εἰς πᾶν φορολογικὸν σύστημα. Ἀλλὰ τὸ σύστημα τῆς ἐκτιμήσεως ὄργανον εἶχε τὴν ἀπλησταίαν τοῦ ἐνοικιαστοῦ, ὅστις διαφθείρων τὸν ἐκτιμητὴν,

κατέστρεφε τὸν φορολογούμενον. Ἐνταῦθα ὅμως ὄργανον ἔχομεν τὸν φορολογούμενον, ἐκτιμητὴν τὴν συνείδησίν του, καὶ ἐνώπιον ταύτης ἢ ὁμολογεῖ τὸν φόρον ὡς πολίτης ἐλεύθερος, ἢ δολιεύεται καὶ ὑπομένει δικαιωτάτην ποινήν. Δικαία δὲ ποινὴ εἶναι ἐκείνη, τὴν ὁποίαν ὁ καταδικαζόμενος ἀναγκάζεται νὰ ὁμολογήσῃ ὡς τοιαύτην. Ἀλλ' ἡ ἀγόρευσις τοῦ βουλευτοῦ ἔχει καὶ ἄλλο ἁμάρτημα, διότι κατακρίνων τὴν ἀρχὴν τῶν δηλώσεων, διαιωνίζει τὴν ἀποδεκάτωσιν καὶ τὴν μωσαϊκὴν ταύτην φορολογίαν καθιεροῖ ὡς ἀναγκαίων συμβιβασμός, ἐν ᾧ τὸ σύστημα τοῦ νομοσχεδίου εἰς μόνους τὴν περιορίζει τοὺς δημητριακοὺς καρπούς. Οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀρχῆς τῶν δηλώσεων ὁ φορολογούμενος δύναται νὰ φέρῃ ἐντὸς τῆς δηλωθείσης περιοχῆς ὅσας ἐπιθυμεῖ βελτιώσεις καὶ μένει ἀκαταδίωκτος διὰ τοῦτο. Ἀλλ' ὁ προαγορεύσας ἐπικαλούμενος τὸ σύστημα τῆς Ἀγγλίας, ἐσύγχυσε τὸν ἔγγειον φόρον μετὰ τοῦ ἐκ τῶν εἰσοδημάτων καὶ τῶν οἰκοδομῶν. Ἀληθῶς δὲ παρὰ τοῖς Ἄγγλοις, ὅταν ὁ ἐκ τῆς οἰκοδομῆς φόρος ἦναι μικρότερος ποσοῦ ὡρισμένου, ἡ τοιαύτη οἰκοδομὴ δὲν ὑπόκειται εἰς φορολογίαν, ἀλλ' ὑπὸ πᾶσαν ἔπυφιν ἡ γῆ των φορολογεῖται. Συμφωνῶν ὅμως ὅτι ὁ ἔλεγχος τῶν ποινῶν δύναται ἴσως νὰ ἦναι δύσκολος, παρατηρεῖ, ὅτι ἐφ' ὅλων τῶν ὑποβαλλομένων εἰς δηλώσεις κτημάτων κατέστησεν ἁπλῆν τὴν ποινήν, ἐν ᾧ ἦτον τριπλῆ μέχρι τοῦδε, ὥστε καὶ ἂν ἀδίκως ἐπιβάλληται, δὲν θέλει φέρει ἀποτελέσματα. Καὶ δύναται μὲν νὰ δυσπιστῇ τις κατὰ τῶν διοικητικῶν ὑπαλλήλων, ἂν καὶ δὲν συμμερίζεται τὴν ἰδέαν ἀπολύτως, διότι εὗρεν ἐλικρινῆ πολλάκις σύμπραξιν παρὰ πολλῶν ἐφόρων καὶ ταμιῶν, ἀλλ' αἱ ἀνθρώπιναι θεσμοθεσίαι δὲν ἐφαρμόζονται εἰμὴ ἐξ ἀνθρώπων. Τότε δὲ οἱ ἔφοροι δύνανται νὰ προκαλέσωσι ποινὰς ἐξ ἀντιπαθείας, ὅταν τοὺς ἐνισχύῃ ἡ κεντρικὴ ἐξουσία, ὅταν τὰς ἐπαρχίας θεωρῇ αὕτη τιμαρίων τῶν οἰκείων της, ὅταν καταδιώκῃ μίαν μερίδα καὶ συγχωρῇ τὰ πάντα ὑπὲρ τῆς ἄλλης. Ἀλλ' εἰς τὰ νομοθετικὰ σώματα τότε καὶ εἰς τὸ δημόσιον ἀπόκειται πνεῦμα νὰ πλήξωσι τὴν τοιαύτην Κυβέρνησιν διὰ κοινῆς ἀποδοκιμασίας. Ὅταν ὅμως δὲν πρόκειται περὶ τούτου, δὲν εἶναι δίκαιον νὰ μᾶς παράσχῃ ποινή, τοσοῦτον μάλιστα ἐλαφρά. Δὲν συμμερίζεται δὲ καὶ τὴν ὑπέρ ὅτι οἱ εἰρηνοδίκαι δὲν ἔπρεπε νὰ κληθῶσιν ἐπὶ τὸ ἔργον, διότι ἡ συνένωσις τῆς ποινικῆς καὶ διοικητικῆς ἐξουσίας δὲν ἀποκλείεται πάντοτε εἰς τὸν δικαστικὸν τοῦτον δημόσιον λειτουργόν. Ἂς ἐνισχύσωμεν μᾶλλον τοὺς εἰρηνοδίκας, ἂς αὐξήσωμεν τοὺς μισθούς των, ἂς περιβάλωμεν αὐτοὺς μὲ πλειοτέραν ἐπισημότητα, ἀλλὰ μετὰ τὰς ἀσφαλείας ταύτας ἂς τοῖς χορηγήσωμεν διοικητικήν τινα ἀμεσοδιάτητα. Ὁ εἰρηνοδίκης πρέπει νὰ ἦναι σπουδαῖος καὶ ἀμερόληπτος ὑπάλληλος καὶ πρέπει ν' ἀπαιτήσωμεν παρ' αὐτοῦ τὴν προστασίαν τῶν φορολογουμένων. Ἡ ἄμεσος εἰσπραξις, σύστημα τὸ ὁποῖον ὑπῆρξεν ἄλλοτε στάδιον ὑπουργικῶν ζητημάτων, ἔχει τῷ ὄντι τὸ καλὸν ὅτι δὲν μεταβιβάζει, ὡς τὸ σύστημα τῆς ἐνοικιάσεως, τὰ κυβερνητικὰ δικαιώματα εἰς χεῖρας κερδοσκόπων. Εὐκταῖον ἐπομένως ἤθελεν εἶσθαι, ἂν ἦτον δυνατόν, νὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ σύστημα τοῦτο, ἀλλ' εἰς ἀμφότερα ταῦτα ὑπάρχει ἡ ἀρχὴ τῆς ἀποδεκατώσεως. Ἔπρεπε λοιπὸν νὰ ὑποχωρήσωσιν εἰς σύστημα νέον καὶ ἡ Κυβέρνησις εἰσήγαγε τὸ τῶν δηλώσεων, διὰ νὰ φθάσωμεν ἀπ' αὐτοῦ εἰς ἄλλο, τὸ ὁποῖον χάριν ἠθικῆς ἀναπλάσεως νὰ καταργήσῃ ὁλοτελῶς τὴν ἀποδεκάτωσιν. Τὸ εἰσαγόμενον ἄρα σύστημα προοδοποιεῖ ἀρχήν τινα εὐρυτέραν, ἡ δὲ Κυβέρνησις μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τούτου δὲν ἀνεπαύθη, ἀλλ' ἐργαζομένη διηνεκῶς, ἀπεκδέχεται τὴν στιγμήν, καθ' ἣν θέλει προέλθει εἰς γενναιοτέρας μεταρρυθμίσεις.

Ἄλλος μετὰ τοῦτον ἐπέρρεν, ὅτι ὁ ὑπουργὸς χάριν τῶν φορολογουμένων ἐνόμισεν ὅτι ἐπανορθοῖ διὰ τοῦ νομοσχεδίου του ὅσα προῆλθον κακὰ ἐκ τῆς ἐκτιμήσεως. Ἥτις, ὡς εἶπε, κατεδικάσθη μιᾷ φωνῇ. Ἀλλὰ διότι ἦν σύστημα ὑπῆρξε κακόν, δὲν ἕπεται ὅτι τὸ υἱοθετηθὲν ἀντὶ τούτου πρέπει νὰ ἦναι καλόν, καὶ ἤθελε παρηγορηθῇ μόνον ἂν ἔβλεπεν ὅτι εἰσάγεται σύστημα, δι' οὗ ἐκλείπει ἡ κατάχρησις καὶ παύουσι αἱ ἐμπαθεῖς διατάξεις. Ἀλλ' ὅταν δὲν μεταβάλλεται τὸ κακὸν, προτιμότερον εἶναι τὸ ὑπάρχον παρὰ ἓν νέον καὶ ἄγνωστον σύστημα. Καὶ εἶπε μὲν ὁ ὑπουργός, ὅτι δὲν πρέπει μετὰ δυσπιστίας νὰ προσπαθῶμεν εἰς τὰ τέκνα μας, ἀλλ' ἐντὸς τοῦ νομοσχεδίου πανταχόθεν εἶναι πλῆρες ποινικῶν διατάξεων, καὶ τοῦτο δὲν ἐμφαίνει πολλὴν πρὸς τὸν λαὸν πίστιν. Ὡραία δὲ εἶναι καὶ ἡ ἀρχή, ὅτι εἰς τὰ νομοθετικὰ σώματα κεῖται νὰ ἐξελέγχωσι τὰς κυβερνήσεις, ἀλλ' οἱ βουλευταὶ πρέπει νὰ ἦναι ἐλεύθεροι εἰς τὰς σκέψεις των, καὶ σεβαστοί, ὅταν κηρύττωσι τὴν ἀλήθειαν. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲ, ἂν ἐξετάσῃ τις τὸ νομοσχέδιον, παρατηρεῖ, ὅτι ὑποχρεοῦται ὁ φορολογούμενος νὰ βεβαιώσῃ τὴν μέλλουσαν παραγωγὴν τῶν κτημάτων του, διὰ νὰ ὁρισθῇ ἐπ' αὐτῇ βάσει ταύτῃ ὁ φόρος. Ἀλλ' ἡ βεβαίωσις δὲν εἶναι τὸ μέσον, δι' οὗ δύνανται νὰ δίδωσιν οἱ φορολογούμενοι τὴν ἀναλογίαν των, καὶ προτιμότερον ἦτον ἐὰν τοὺς ἐπεβάλλετο βαρύτερος,

ἀλλὰ γνωστὸς φόρος, διότι οὐδεὶς αὐτῶν εἶναι εἰς θέσιν νὰ βεβαιώσῃ ἀκριβῶς τὴν παραγωγήν του. Καὶ ἐν τούτοις ἂν ἡ ὁμολογία των δὲν λογισθῇ ἀκριβής, ὑπόκεινται εἰς καταδιώξεις, ἕνεκα τῶν ὁποίων θέλουσι βιασθῇ νὰ μεγαλύνωσι μᾶλλον τὴν πρόσοδόν των. Ἄλλως τε διὰ τοῦ βαθμιαίου τούτου τρόπου ἔχει ἀφορμὴν νὰ φοβῆται μὴ, ἀφ οὗ ὑπεβλήθημεν εἰς διαφόρους δηλώσεις, ὑποκύψωμεν τελευταῖον καὶ εἰς τὴν δήλωσιν τῶν ἐλαιῶν καὶ σταφίδων, ἐπειδὴ πᾶν ὅ,τι παρεῖχε τὴν ἐλαχίστην εἰς τὸν φορολογούμενον ἄνεσιν τοῦ ἠρπάγη, τῷ ἐπεβλήθη δὲ πάντοτε νέον, πικρότερον βάρος. Διὸ ἀποκρούων τὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ ἀρχὴν, ὑποστηρίζει τὴν πρότασιν τοῦ κατ' αὐτῆς ἀγορεύσαντος.

Κλεισθείσης ἐνταῦθα τῆς ἐπὶ τῆς ἀρχῆς συζητήσεως, ἀνεγνώσθη τὸ ἄρθρον μετὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς, ἐχούσης ὡς ἕπεται·

«Εἰς τὸν § 2 μετὰ τὴν λέξιν «πᾶς ἰδιοκτήτης» νὰ προστεθῶσιν αἱ λέξεις «καλλιεργητὴς οἱουδήποτε κτήματος, ὀφείλει κλπ» καὶ ν' ἀπαλειφθῶσιν αἱ λέξεις «ὅταν τὸ κτῆμα ἦναι ἐθνικὸν, ὁ καλλιεργητής.»

Καὶ ταῦτα ὅπως ὁ καλλιεργητὴς ἰδιωτικοῦ ἢ ἐθνικοῦ κτήματος καταταθῇ ὑπόχρεως εἰς τὴν δήλωσιν καὶ φροντίσῃ ἐγκαίρως εἰς τὴν ἀκριβῆ ἐκπλήρωσιν τῶν διατάξεων τούτων.»

Ἐνταῦθα παρετήρησέ τις, ὅτι, ἐπειδὴ ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ σημειουμένη διὰ τοὺς καπνοὺς καὶ τὰ βαμβάκια προθεσμία δὲν ἀρκεῖ πρὸς δήλωσιν, καλὸν εἶναι νὰ ἐπεκταθῇ μέχρι τέλους Ἰουλίου, ὅπερ συμφέρει καὶ εἰς τὸ δημόσιον, διότι μία τῆς ἀτμοσφαίρας ἐνέργεια δύναται νὰ συντείνῃ εἰς αὔξησίν των. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ τριφύλλιον, ἐπειδὴ δὲν ρύεται πανταχοῦ καὶ εἶναι λόγου ἄξιον προϊόν, παρακαλεῖ νὰ τὸ ἐξαιρέσῃ ὁ ὑπουργὸς τῆς φορολογίας.

Ἑτέρου δὲ ζητήσαντος ἐπίσης αὔξησιν προθεσμίας διὰ τὰς ἀμπέλους· ὁ ὑπουργὸς περὶ τούτων μὲν εἶπεν, ὅτι ἐγένοντο ἤδη αἱ δηλώσεις, περὶ δὲ τῶν τριφυλλίων καὶ τῶν ὑγρασιδίων, ὅτι ἐν τέλει τοῦ νομοσχεδίου προτίθεται νὰ φέρῃ διάταξίν τινα ἐξαιρετικὴν, καὶ τέλος, ὅτι δὲν παραδέχεται τὴν ὑπὲρ τῶν καπνῶν πρότασιν, καθ' ὅσον ὁ ὁρισμὸς τῆς προθεσμίας των ἐγένετο ἀκριβής.

Παρατηρήσαντος δ' ἄλλου, ὅτι κατὰ τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ τὰ γεώμηλα ῥίπτονται τὸν Ὀκτώβριον καὶ πρέπει διὰ τοῦτο νὰ τεθῇ ἀνάλογος προθεσμία· καὶ ὅτι τὸ αὐτὸ συνίστησιν ὑπὲρ τῶν ἀμπέλων, καθ' ὅσον πολλοὶ φορολογούμενοι παραχειμάζοντες ἀλλαχοῦ, δὲν θέλουσι δηλώσει ἐγκαίρως· ὁ ὑπουργὸς ἐτροποποίησε τὸ περὶ προθεσμιῶν ἐδάφιον ὡς ἑξῆς.

«Διὰ τὰ γρασίδια καὶ τριφύλλια, ἐντὸς τοῦ Μαρτίου.
Διὰ τὰς ἀμπέλους . . . . . » » Ἀπριλίου.
Διὰ τὰ περιβόλια καὶ καπνά . » » Ἰουλίου.
Διὰ τὰ βαμβάκια . . . . . » » 15 Αὐγούστου.
Διὰ τοὺς λαχανοκήπους . . . » » Μαΐου.
Διὰ τοὺς σικυῶνας (μποστάνια) γεώμηλα, κρόμμυα, κοκκάρια καὶ σκόροδα . . . . . » » Ἰουνίου.»

Ἀκολούθως, ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τινος, διεσάφησεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι διὰ τῆς λέξεως *περιβόλια* ἐννοεῖται περιοχὴ γῆς, ἐν ᾗ καλλιεργοῦνται ὀπωροφόρα δένδρα καὶ δύνανται νὰ ὑπάρχωσι καὶ ἄλλα φυτά. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι τὰ ἄγρια δένδρα δὲν ἀποτελοῦσι περιβόλιον, καὶ πᾶσα περιοχὴ μὴ ἔχουσα χαρακτῆρα περιβολίου, δὲν φορολογεῖται.

Ἐπίσης δὲ προκληθεὶς ὁ ὑπουργὸς διεσάφησεν, ὅτι ὁσάκις ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ περιβολίου σπείρονται δύω διάφορα εἴδη, φορολογεῖται τὸ ἐπικρατέστερον τούτων, καὶ ὅτι εἰς τὰ καθ' ἕκαστα τοῦ ἑτέρου νόμου, ὅστις εἰσάγεται μετ' ὀλίγον, ὁρίζονται ταῦτα ἐν ἀκριβείᾳ.

Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι αἱ ἄμπελοι ἀφ' οὗ κατεστράφησαν ἐκ τῆς νόσου, γνωστὸν εἶναι ὅτι ἐξακολουθοῦσι φορολογούμεναι. Ἐπειδὴ δὲ εἶναι ἀφόρητον τοῦτο, ἔργον δικαιοσύνης νομίζει νὰ ληφθῇ ἡ ἀνήκουσα πρόνοια.

Ἀπαντήσαντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι καὶ ἡ περίστασις αὕτη προνοεῖται ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρω μνησθέντος νόμου· ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως κατὰ τὰς ἐπ' αὐτοῦ τροπολογίας τοῦ ὑπουργοῦ καὶ τῆς ἐπιτροπῆς. Ἔχει δ' οὕτω.

ΚΕΦ. Δ'.

«Περὶ τῶν ἀμπέλων, περιβολίων, λαχανοκήπων, σικυώνων (μποστανίων) καὶ τῶν γαιῶν τῶν χρησιμευουσῶν πρὸς καλλιέργειαν γρασιδίων, τριφυλλίων, γεωμήλων, κρομμύων, κοκκαρίων, σκορόδων, καπνῶν καὶ βαμβακίων.

Βεβαίωσις.

«Ἄρθρ. 36. Ἡ βεβαίωσις τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ τῶν ἀμπέλων, περιβολίων, λαχανοκήπων, σικυώνων (μποστανίων) καὶ τῶν γαιῶν τῶν χρησιμευουσῶν πρὸς καλλιέργειαν γρασιδίων, τριφυλλίων, γεωμήλων, κρομμύων, κοκκαρίων, σκορόδων, καπνῶν καὶ βαμβακίων γίνεται κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον.»

Πᾶς ἰδιοκτήτης ἢ καλλιεργητὴς οἱουδήποτε κτήματος ὀφείλει αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου του νὰ δηλώσῃ ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου ἐντὸς τῶν κατωτέρω προσδιοριζομένων ἐποχῶν εἰς τὸν δήμαρχον τοῦ δήμου, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου κεῖται τὸ κτῆμα, τὴν θέσιν καὶ τὴν ὁροθεσίαν αὐτοῦ, τὴν ἔκτασίν του εἰς Β. στρέμματα, τὸ ποσὸν τῆς προσόδου, καὶ τὴν ἰδιότητα αὐτοῦ, τοὐτέστιν, ἂν ἦναι ἐθνικὸν, ἐθνικοϊδιόκτητον ἢ ἰδιωτικόν.

Διὰ τὰ γρασίδια καὶ τριφύλλια, ἐντὸς τοῦ Μαρτίου.
Διὰ τὰς ἀμπέλους . . . . . » » Ἀπριλίου.
Διὰ τὰ περιβόλια καὶ καπνά . » » Ἰουλίου.
Διὰ τὰ βαμβάκια . . . . . » » 15 Αὐγούστου.
Διὰ τοὺς λαχανοκήπους . . . » » Μαΐου.
Διὰ τοὺς σικυῶνας (μποστάνια), γεώμηλα, κρόμμυα, κοκκάρια, σκόροδα. » » Ἰουνίου.

Δι' ἕκαστον κτῆμα καὶ δι' ἕκαστον προϊὸν συντάττει ὁ φορολογούμενος ἰδιαιτέραν δήλωσιν. Ὁσάκις δ' ἐν αὐτῷ σπείρονται διάφορα προϊόντα, ἡ δήλωσις γίνεται διὰ τὸ ἐπικρατέστερον. Ἐὰν δὲ καλλιεργῇ κτήματα εἰς διάφορα χωρία, δίδει ἰδιαιτέραν δι' ἕκαστον χωρίαν δήλωσιν.

Αἱ δηλώσεις συντάσσονται διπλαῖ, καὶ ἡ μὲν ἐπιστρέφεται εἰς τὸν ἰδιοκτήτην ἢ καλλιεργητὴν, ἐπιθεωρημένη παρὰ τοῦ δημάρχου, τὸ δὲ στέλεχος κρατεῖται παρὰ τῷ δημαρχείῳ.»

Ἀναγνωσθὲν δ' ἐγένετο δεκτὸν καὶ τὸ 37 ἄρθρον δι' ἀναστάσεως, ἔχον ὡς ἑξῆς·

«Ἄρθρ. 37. Εἰς τὸ δημαρχεῖον κρατεῖται ἰδιαίτερον βιβλίον δι' ἕκαστον προϊὸν, καὶ εἰς αὐτὸ, διῃρημένον κατὰ χωρία, ἐγγράφονται ἐν περιλήψει καὶ κατ' αὔξοντα ἀριθμὸν αἱ δηλώσεις.

Τὸ βιβλίον κλείεται τὸ ἑσπέρας τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν λήγει ἡ πρὸς δήλωσιν προθεσμία, καὶ τὴν ἐποῦσαν ἐκτίθεται εἰς τὸ δημαρχεῖον. Μετὰ δέκα πέντε δὲ ἡμέρας ὀφείλει ὁ δήμαρχος νὰ παραπέμψῃ τὸ βιβλίον καὶ τὰ στελέχη τῶν δηλώσεων εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον.»

Ἀναγνωσθέντος ἔπειτα τοῦ 38 ἄρθρου μετὰ τῆς ἐπομένης γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς·

«Διὰ τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ ἐπιβάλλονται ποιναὶ κατὰ τῶν παραβατῶν τῶν ἄνω διατάξεων· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐνδέχεται ὁ καλλιεργητὴς ἰδιωτικοῦ τινος κτήματος νὰ ἦναι ἀφερέγγυος, διὰ νὰ συμβιβασθῇ ἡ νομικὴ ἀρχὴ τοῦ ὅτι «ἡ φορολογία ἐπιβάλλεται εἰς τὸ κτῆμα» μὲ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ δημοσίου διὰ τὴν ἀποδοθεῖσαν εἰς τὸν καλλιεργητὴν εὐθύνην, ἐνομίσαμεν δέον νὰ προστεθῇ μετὰ τὸν πρῶτον παράγραφον ἕτερος, ἔχων οὕτως.

«Ἐὰν ὁ καλλιεργητὴς ἰδιοκτήτων γαιῶν ἀποδημήσῃ ἢ δὲν ἦναι φερέγγυος, ὁ ἰδιοκτήτης ἀποκαθίσταται ὑπόχρεως εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ τε φόρου καὶ προστίμου.»

Ἡ ἀναθεώρησις καὶ καταμέτρησις, ἡ ὁριζομένη ἀπὸ τὰ ἄρθρα 38 καὶ 42 τοῦ παρόντος νόμου, εἶναι μὲν ἀναγκαία πρὸς ἐξακρίβωσιν τῆς πραγματικῆς ἐκτάσεως, ποιότητος κ.τ.λ., ἀλλ' ἐπειδὴ ἐπιφέρει δαπάνας καὶ ἄλλας ἐνοχλήσεις εἴς τε τὸ δημόσιον καὶ τοὺς φορολογουμένους, ἡ ἐπιτροπὴ θεωρεῖ ἀναγκαῖον νὰ συστήσῃ ἡ Βουλὴ εἰς τὸ ὑπουργεῖον, ὥστε νὰ μὴ λαμβάνωσιν αὐταὶ χώραν διὰ μικρὰς ἐλλείψεις προερχομένας ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀπὸ ἄγνοιαν τῶν ἐνεργούντων τὰς δηλώσεις, ἀλλ' ὁσάκις ἡ ἁρμοδία ἀρχὴ πείθεται ὅτι ἡ παράβασις εἶναι ἀξία λόγου.»

Παρετήρησεν ἐπὶ ταύτῃ ὁ ὑπουργὸς, ὅτι ὑπόχρεως εἰς τὴν ἀπόδοσιν τοῦ φόρου εἶναι παρ' ἡμῖν ὁ καλλιεργητὴς, καὶ τοῦτο, κατὰ διασταλὴν τοῦ γαλλικοῦ δικαίου, ὁρίζοντος ὅτι τὸ κτῆμα δίδει τὸν φόρον. Ἀλλ' ἐπειδὴ ὑπάρχει παρ' ἡμῖν καὶ ἡ ἀλληλεγγύη, ὀρθῶς ἡ ἐπιτροπὴ ἐξέτεινε τὴν ὑποχρέωσιν καὶ ἐπὶ τὸν ἰδιοκτήτην. Καθ' ὅσον ὅμως ἀφορᾷ τὸ πρόστιμον, γνωστὸν εἶναι ὅτι οὐδεὶς ποτὲ δύναται νὰ τιμωρηθῇ ἢ ἐκεῖνος, καθ' οὗ ἡ ποινὴ ἐπιβάλλεται. Διὸ δέχεται τὴν προσθήκην τῆς ἐπιτροπῆς, ἀλλὰ μὲ τὴν ἐξάλειψιν τῶν λέξεων « καὶ προστίμου.»

Ἐπὶ τούτοις ἀποδεξαμένου τοῦ ὑπουργοῦ καὶ τὰς ἐπὶ τοῦ ἄρθρου παρατηρήσεις τῆς ἐπιτροπῆς, αὕτη μὲν συνεχώνευσε τὴν γνώμην της πρὸς τὴν ἀνωτέρω γνώμην τοῦ ὑπουργοῦ, ἡ δὲ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως μετά τε τῆς προσθήκης τοῦ ἐφορίου, ὡς ἐτροποποιήθη, καὶ τῶν παρατηρήσεων τῆς ἐπιτροπῆς. Ἔχει δὲ τὸ ἄρθρον ὡς ἑξῆς·

«Ἄρθρ. 38. Ὅστις τῶν ἰδιοκτητῶν ἢ καλλιεργητῶν παραμελήσει νὰ κάμῃ τὴν δήλωσίν του ἐντὸς τῆς ὁριζομένης προθεσμίας, ἢ δηλώσει ὀλιγώτερον τῆς πραγματικῆς ἐκτάσεως τοῦ κτήματός του, ἢ παραστήσει τοῦτο ὡς ἰδιωτικὸν, ἐν ᾧ εἶναι ἐθνικοϊδιόκτητον, κατὰ μὲν τὴν πρώτην καὶ δευτέραν περίπτωσιν ὑποχρεοῦται εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν ἐξόδων τῆς καταμετρήσεως καὶ τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον ἴσον μὲ τὸν ἁπλοῦν φόρον τοῦ κτήματος, τὸ ὁποῖον δὲν ἐδήλωσεν, ἢ τῶν στρεμμάτων, τὰ ὁποῖα ὑπέκρυψε· κατὰ δὲ τὴν τρίτην περίπτωσιν, μὲ πρόστιμον ἴσον μὲ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας τὸ ἀναλογοῦν εἰς τὸ κτῆμα, τοῦ ὁποίου τὴν ἰδιότητα ἐκάλυψεν.

Ἐὰν ὁ καλλιεργητὴς ἰδιοκτήτων γαιῶν ἀποδημήσῃ ἢ δὲν ἦναι φερέγγυος, ὁ ἰδιοκτήτης ἀποκαθίσταται ὑπόχρεως εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ φόρου.

Τὸ ἥμισυ τοῦ ἀνωτέρω προστίμου, τὸ ὁποῖον ἐπιβάλλει τὸ ἀρμόδιον πταισματοδικεῖον, δίδεται εἰς τὸν ἀνακαλύψαντα τὸ μὴ δηλωθὲν κτῆμα ἢ τὰ ὑποκρυβέντα στρέμματα, ἢ εἰς τὸν ἀποδείξαντα τὴν ἰδιότητα τοῦ κτήματος.

Ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος ὀφείλει, ἅμα πληροφορηθῇ ὅτι κτῆμά τι ἢ μέρος αὐτοῦ δὲν ἐδηλώθη, νὰ διατάξῃ τὴν βεβαίωσιν τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ καὶ τὴν καταμέτρησίν του. Τὸ αὐτὸ πράττει καὶ ἂν τὸ δηλωθὲν κτῆμα ὡς ἰδιόκτητον ἦναι ἐθνικὸν ἢ ἐθνικοῖδιόκτητον.»

Ἀναγνωσθὲν δὲ ἐγένετο δεκτὸν καὶ τὸ **39** ἄρθρον, ἔχον οὕτως·

«Ἄρθρ. **39.** Ἡ καταμέτρησις ἐνεργεῖται παρ' ἐπιστήμονος γεωμέτρου, τῇ προσκλήσει τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, διὰ μὲν τὰς ἀμπέλους ἐντὸς πέντε μηνῶν, διὰ δὲ τὰ λοιπὰ κτήματα καὶ προϊόντα, ἐντὸς ἑνὸς μηνός, ἀρχομένων ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς παραπομπῆς τῶν δηλώσεων καὶ τοῦ βιβλίου εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον.

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς καταμετρήσεως ἐγγράφονται εἰς πρωτόκολλα, τὰ ὁποῖα ἔχουν ἰσχὺν δημοσίου ἐγγράφου καὶ ἐκτελοῦνται διοικητικῶς, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἁπλοῦν ἔγγειον φόρον, τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας καὶ τὰ ἔξοδα τῆς καταμετρήσεως.

Ἐν ἀπουσίᾳ ἢ κωλυομένου τοῦ γεωμέτρου, καθὼς καὶ ὅπου οὗτος δὲν ἐπαρκεῖ, ἡ καταμέτρησις τῶν μὲν ἀμπέλων καὶ περιβολίων ἐνεργεῖται ὑπὸ τριῶν πραγματογνωμόνων, διοριζομένων κατὰ πλειοψηφίαν παρὰ τοῦ ἐπάρχου ἢ, ἐν ἐλλείψει τοιούτου, τοῦ εἰρηνοδίκου, τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ ἀρμοδίου δημάρχου, τῶν δὲ λοιπῶν κτημάτων, ὑπὸ πραγματογνώμονος διοριζομένου παρὰ τοῦ ἐφόρου.

Διὰ τὰς ἐνεργουμένας κατὰ παραγγελίαν τοῦ ἐφόρου καταμετρήσεις τῶν ἀμπέλων καὶ περιβολίων πρέπει νὰ εἰδοποιῶνται οἱ ἰδιοκτῆται ἢ οἱ καλλιεργηταὶ διὰ τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς **10** ἡμέρας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς καταμετρήσεως.»

Ἀναγνωσθέντος μετὰ ταῦτα καὶ τοῦ **40** ἄρθρου, εἷς μὲν ἐπρότεινεν, ὅτι ὁ ἔφορος δὲν πρέπει νὰ λαμβάνῃ μέρος εἰς τὸν προσδιορισμὸν τῆς ποιότητος τῶν κτημάτων, διότι ὡς ἀντιπροσωπεύων τὸ δημόσιον, θέλει ἐνεργεῖ ἐκ μονομερείας· ὁ δὲ ὑπουργὸς ἀπήντησεν, ὅτι ἡ εἰς τὸ ἔργον συμμετοχὴ τοῦ ἐπάρχου καὶ τοῦ εἰρηνοδίκου θέλει χρησιμεύει ὡς μετριαστικὴ δύναμις, ἐν ᾧ ἄλλως ὁ ἔφορος πρέπει νὰ παρίσταται ὡς ἀντιπρόσωπος τῶν συμφερόντων τοῦ δημοσίου.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως, ἔχον ὡς ἀκολούθως·

«Ἄρθρ. **40.** Ἅπαντα τὰ διαλαμβανόμενα κτήματα ἐν τῷ ἄρθρῳ **36** φορολογοῦνται κατὰ ποιότητας, τῶν ὁποίων τὰς τάξεις ὁρίζει ἰδιαίτερος νόμος.

Ὁ προσδιορισμὸς τῆς ποιότητος γίνεται ὡς ἐξῆς, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς συνήθους τιμῆς τῶν προϊόντων.

Ἅμα παρέλθῃ ἡ ὁριζομένη πρὸς καταμέτρησιν προθεσμία, ὁ ἔπαρχος ἢ, ἐν ἐλλείψει τοιούτου, ὁ εἰρηνοδίκης καὶ ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος μετὰ τοῦ ἀρμοδίου δημάρχου προσδιορίζουσι κατὰ πλειονοψηφίαν τὴν ποιότητα τῶν δηλουμένων ἢ ἐξακριβουμένων κτημάτων, ἀφ' οὗ ἀκούσωσι καὶ τὴν γνώμην πέντε εἰς τοὺς κτημάτων, ἀφ' οὗ ἀκούσωσι καὶ τὴν γνώμην πέντε εἰς τοὺς δήμους α΄. καὶ β΄. τάξεως, καὶ τριῶν εἰς τοὺς δήμους γ΄. τάξεως δήμους α΄. καὶ β΄. τάξεως, καὶ τριῶν εἰς τοὺς δήμους γ΄. τάξεως ἐκ τῶν ἐχόντων ἐντὸς τοῦ δήμου κτήματα, τῶν ὁποίων πρόκειται νὰ προσδιορισθῇ ἡ ποιότης, ἐκλεγομένων διὰ κλήρου ὑπὸ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει ἐξ ἀριθμοῦ τριπλασίου, καὶ προσκαλουμένων ἐπὶ ἀποδείξει παρὰ τοῦ ἐπάρχου.

Ἐν περιπτώσει μὴ ἐμφανίσεως ἑνὸς ἢ πλειοτέρων ἐκ τῶν κτηματιῶν, ἀναπληροῦνται οὗτοι ἐκ τῶν συμπληρωτικῶν μελῶν, τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν πρώτην κλήρωσιν ἐκλέγει τὸ δημοτικὸν συμβούλιον.

Ἐὰν οὔτε οἱ κτηματίαι, οὔτε οἱ ἀναπληρωταὶ αὐτῶν, προσκληθέντες ἐπὶ ἀποδείξει, δὲν παρευρεθῶσιν ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν εἰς τὸ ἐπαρχεῖον, αἱ ἀρχαὶ προβαίνουσιν εἰς τὸν προσδιορισμὸν τῆς ποιότητος.

Περὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς ποιότητος συντάττονται πρωτόκολλα ἀμετάκλητα· ἐξαιροῦνται τὰ πρωτόκολλα, ἐπὶ τῶν ὁποίων κατεχωρίσθη τυχὸν ἐναντία γνώμη ἀπὸ τοὺς κτηματίας, ἅτινα καθίστανται ἀμετάκλητα μετὰ τὴν ἐπ' αὐτῶν ἀπόφασιν τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν.»

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ **41** ἄρθρου, ὁ ὑπουργὸς διεσάφησε προκληθείς, ὅτι διὰ τῆς λέξεως «ἰδιότης» ἐννοεῖ τὸ ἄρθρον τὴν ἰδιότητα τοῦ ἐθνικοῦ ἢ ἰδιοκτήτου κτήματος.

Οὕτω δὲ ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ ἄρθρον, ὡς καὶ τὰ μετ' αὐτὸ **42** καὶ **43**, δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτως·

«Ἄρθρ. 41. Αἱ δηλώσεις διὰ τοὺς λαχανοκήπους, σικυῶνας (μποστάνια) καὶ τῶν γαιῶν τῶν χρησιμευουσῶν πρὸς καλλιέργειαν γρασιδίων, τριφυλλίων, γεωμήλων, κρομμύων, κοκκαρίων, σκορόδων, καπνῶν καὶ βαμβακίων γίνονται κατὰ πᾶν ἔτος· οἱ δὲ δήμαρχοι ὀφείλουσι, α'. νὰ πιστοποιῶσιν ἐπὶ τῶν τοιούτων δηλώσεων ἐὰν ὁ φορολογούμενος ἐδήλωσεν ἀκριβῶς τὴν ἔκτασιν καὶ τὴν ἰδιότητα τοῦ κτήματος, καὶ β'. νὰ ἀποστέλλωσιν εἰς τὸν ἔφορον ὁμοῦ μὲ τὸ βιβλίον τῶν δηλώσεων καὶ κατάλογον περιέχοντα τοὺς ἀμελήσαντας τὴν δήλωσιν.»

«Ἄρθρ. 42. Αἱ δηλώσεις διὰ τὰς ἀμπέλους καὶ περιβόλια γίνονται ἐφάπαξ, καὶ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν ὡς καὶ τῶν πρωτοκόλλων τῆς καταμετρήσεως ἐπιβάλλονται ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας καὶ κατὰ τὰ ἑπόμενα ἔτη. Ἐὰν ὅμως ἰδιοκτήτης τις ἢ καλλιεργητὴς ἀμπέλων ἢ περιβολίων νομίζῃ ὅτι ἐνεγράφη τὸ κτῆμά του εἰς τὰ κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος ἀμετάκλητα καταστάντα πρωτόκολλα μὲ ἔκτασιν πλειοτέραν τῆς πραγματικῆς, ἢ ὅτι ὑπήχθη εἰς ἀνωτέραν ποιότητα, δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀναθεώρησιν τῆς ἐκτάσεως καὶ ποιότητος, ἀναφερόμενος ἐγγράφως ἐνώπιον τοῦ ἐπάρχου ἐντὸς τῆς ὁριζομένης ἀπὸ τὸ ἄρθρον 36 προθεσμίας.

Τὸ αὐτὸ τῆς ἀναθεωρήσεως δικαίωμα ἀπολαύει καὶ τὸ δημόσιον, ἐὰν ὁ ἀρμόδιος οἰκονομικὸς ἔφορος νομίζῃ ὅτι ἄμπελός τις ἢ περιβόλιον ἐνεγράφη εἰς τὰ πρωτόκολλα μὲ ἔκτασιν καὶ ποιότητα κατωτέραν τῆς πραγματικῆς.

Τὰ ἔξοδα τῆς ἀναθεωρήσεως τῆς κατ' αἴτησιν τῶν ἰδιοκτητῶν ἢ καλλιεργητῶν ἐνεργουμένης καταλογίζονται εἰς βάρος αὐτῶν καὶ εἰσπράττονται ἀμέσως παρὰ τῶν ταμιῶν, ἐὰν τὸ ἀποτέλεσμα ἦναι ἴσον ἢ ἀνώτερον τῆς εἰς τὰ πρωτόκολλα τοῦ προηγουμένου ἔτους σημειουμένης ἐκτάσεως καὶ ποιότητος· ἐὰν δὲ κατώτερον, ἐπιβαρύνουσι τὸ δημόσιον. Ὅταν ἡ ἀναθεώρησις ἐνεργῆται κατὰ παραγγελίαν τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, ἐὰν μὲν τὸ ἀποτέλεσμα ἦναι ἴσον ἢ κατώτερον, τὰ ἔξοδα ἐπιβαρύνουσι τὸ δημόσιον· ἐὰν δὲ ἀνώτερον, τοὺς ἰδιοκτήτας ἢ καλλιεργητάς.

Ἐὰν κάτοχοι ἐθνικῶν ἢ ἐθνικοϊδιοκτήτων ἀμπέλων ἢ περιβολίων, ἅτινα ἐχαρακτηρίσθησαν ὡς ἰδιωτικὰ εἰς τὰ κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος ἀμετάκλητα καταστάντα πρωτόκολλα, φανερώσωσι πρὸς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον, ἐντὸς τῆς ὁριζομένης ἀπὸ τὸ ἄρθρον 36 προθεσμίας, τὴν ἰδιότητα τῶν κτημάτων, μένουν ἀκαταζήτητοι διὰ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας, τὸ ὁποῖον ἀπήλαυσαν κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη.»

«Ἄρθρ. 43. Αἱ ἄμπελοι, ὅσαι ἐδηλώθησαν ἢ ἐξηκριβώθησαν διὰ καταμετρήσεως μέχρι τέλους τοῦ ἔτους 1854, φορολογοῦνται καὶ κατὰ τὰ ἑπόμενα ἔτη ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δηλώσεων καὶ πρωτοκόλλων, εἰς ἃ ἐστηρίζετο ἡ φορολογία τοῦ 1854. Ἐξαιροῦνται αἱ ἄμπελοι, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐζητήθη ἀναθεώρησις, κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον, καὶ τῶν ὁποίων ἡ φορολογία θέλει γίνει ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἀναθεωρήσεως.»

Ἀναγνωσθέντος ἀκολούθως καὶ τοῦ 44 ἄρθρου μετὰ τῆς ἐπιούσης γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς·

«Αἱ ἐπιβαλλόμεναι διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου εἰς τὸν δήμαρχον ποιναὶ εἶναι αὐστηραὶ καὶ ἐπικίνδυνοι ὡς πρὸς τὴν θέσιν αὐτοῦ. Ἑπομένως ἡ ἐπιτροπὴ ἐπιθυμοῦσα νὰ μετριάσῃ αὐτάς, ἐπιφέρει τὴν ἑξῆς τροποποίησιν·

Ὁ τελευταῖος παράγραφος τοῦ ἄρθρου τούτου ἀπαλείφεται καθ' ὁλοκληρίαν.

Ὁ δὲ δεύτερος παράγραφος καὶ τὸ δεύτερον ἐδάφιον ἀντικαθίστανται διὰ τῶν ἑξῆς·

«Εἰς τὰς αὐτὰς ποινὰς ὑπόκειται καὶ ἂν ἀναβάλῃ πέρον τῆς »νομίμου προθεσμίας, κατὰ τὸ ἄρθρον 37 τοῦ παρόντος νόμου, »τὴν πρὸς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον ἀποστολὴν τοῦ βιβλίου τῶν »στελεχῶν τῶν δηλώσεων.»

ε') «Μὲ πρόσιμον 20—200 δραχμῶν, ἐὰν ἐν γνώσει καὶ ἐκ »προθέσεως βεβαιώσῃ ἐπὶ τῶν δηλώσεων ψευδῶς τὴν ἔκτασιν ἢ »τὴν ἰδιότητα τοῦ κτήματος, ὑποκείμενος συνάμα καὶ εἰς πολι»τικὰς ἀποζημιώσεις.»

Εἰς μὲν ἐξέθηκεν, ὅτι περιττὴ ἀποβαίνει καὶ ἡ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ποινὴ τοῦ 255 ἄρθρου τοῦ ποινικοῦ νόμου καὶ ἡ διὰ τῆς γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς ὁριζομένη, καθ' ὅσον μικρὸν κατωτέρω τὸ 73 ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου περιλαμβάνει πᾶσαν ἐνδεχομένην ποινήν. Διὸ προτείνει νὰ ἐξαλειφθῶσιν αἱ ἀμφοτέρωθεν σημειούμεναι κατὰ τῶν δημάρχων ποιναί.

Ἀπήντησε δὲ ὁ ὑπουργὸς, ὅτι τὸ 73 ἄρθρον ἐφαρμόζεται εἰς ὅσας περιστάσεις δὲν ὡρίσθη ποινή τις εἰδική, ὅ ὅτι ἄλλως, δυνάμει τοῦ 73 ἄρθρου πρέπει νὰ ἐκλείψωσι καὶ ὅλαι αἱ ποιναί, ὅσας μέχρι τοῦ νῦν παρεδέχθημεν. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰς ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς φερομένας τροποποιήσεις, δέχεται μὲν αὐτὰς, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ παραβιάσωμεν τὴν ἐλαχίστην τοῦ ποινικοῦ νόμου διάταξιν, ἐφ' ᾧ ποιεῖ τὴν ἐπιφύλαξιν ταύτην οὐχὶ διὰ νὰ ἐπιβαρύνῃ τοὺς δημάρχους, ἀλλὰ χάριν τοῦ νόμου.

Ἀλλ' ἐπιμένων ὁ προαγορεύσας, ὅτι πρὸς ποινὴν τοῦ δημάρ-

χου ἀρκεῖ ἡ ἐν τῷ 73 ἄρθρῳ διάταξις τοῦ νομοσχεδίου, προσέθηκε περιπλέον, ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν εἰς τὸν δήμαρχον, ἐν ᾧ ἄπειροι θέλουν τῷ παρουσιάζεσθαι δηλώσεις εἰς μίαν ἡμέραν, νὰ βεβαιοῖ ἐπ' αὐτῶν τὴν ἔκτασιν καὶ ἰδιότητα τῶν κτημάτων.

Ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι ὁ δήμαρχος ὀφείλει ἐκ τῆς θέσεώς του νὰ μὴ ἀγνοῇ τὴν ἔκτασιν καὶ ἰδιότητα τῶν κτημάτων, καὶ πρέπει ἑπομένως, ἵνα προφυλαχθῇ ἐκ τῶν καταδιώξεων τοῦ ποινικοῦ νόμου, νὰ θέσωμεν τὴν φράσιν «ἐν γνώσει καὶ ἐκ προθέσεως,» ἀφ' οὗ μάλιστα παρεδέχθημεν αὐτὴν καὶ ἀνωτέρω. Συμπεραίνει λοιπὸν ὅτι ἡ τροπολογία τῆς ἐπιτροπῆς ἶχε καλῶς.

Ἐπαναλαβόντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι συμφωνεῖ καθ' ὁλοκληρίαν, μὲ μόνην τὴν διαφορὰν τοῦ νὰ συμβιβασθῇ ἡ διάταξις μὲ ὅ,τι παρεδέχθημεν διὰ τοῦ 487 ἄρθρου τοῦ ποινικοῦ νόμου· ἐξιθήκεν ἄλλος, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ θελήσασα νὰ συμβιβάσῃ δύω τινά, ἐζήτησεν ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ ἀσφαλίσῃ τὴν εἰς τὸν νόμον ὑποχρέωσιν τοῦ δημάρχου, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ προφυλάξῃ αὐτὸν ἐκ τῆς ἐγκληματικῆς ποινῆς τῆς διὰ τοῦ ἄρθρου 255 ὁριζομένης. Εἶναι δὲ τοσούτῳ μᾶλλον δικαία ἡ προφύλαξίς του, καθ' ὅσον πολλὰ τῷ ἐπιβάλλονται χρέη καὶ σχεδὸν ἀδύνατον νὰ γνωρίζῃ ἓν ἕκαστον τούτων. Πρέπει δὲ καὶ νὰ ὑπάρχῃ ἡ γνῶσις καὶ πρόθεσις τῆς ψευδοῦς βεβαιώσεως, διότι ἄλλως τιμωροῦμεν τὴν ἄγνοιαν. Καὶ εἶπε μὲν ὁ ὑπουργὸς νὰ παραπεμφθῇ ὁ δήμαρχος εἰς τὸ 487 ἄρθρον τοῦ ποινικοῦ νόμου, ἀλλὰ τότε εἶναι τὸ αὐτὸ καὶ ὡς ἂν τὸν παρεπέμπομεν εἰς τὸ 255, ἐφ' ᾧ ἠρκέσθη ἡ ἐπιτροπὴ νὰ τὸν τιμωρήσῃ διὰ προστίμου 20—200 δραχμῶν. Ἄλλωστε διπλῆ ποινὴ ποτὲ δὲν ἐπιβάλλεται εἰς οὐδένα καὶ δὲν πρέπει ἡ ἀρχὴ αὕτη νὰ παραγνωρισθῇ. Τέλος συμπεραίνει ὅτι ἂν γίνῃ δεκτὴ ἡ τῆς ἐπιτροπῆς γνώμη, ὁ ποινικὸς νόμος δὲν προσβάλλεται, διότι εἰς πᾶσαν περίστασιν ἔχει πλῆρες τὸ κράτος καὶ τὴν ἐνέργειάν του.

Ἐπήνεγκεν ἕτερος, ὅτι δὲν πρέπει διὰ τοῦ παρόντος φορολογικοῦ νόμου νὰ παραβλάπτωμεν τὸν ποιν. νόμον. Ὁ ποινικὸς νόμος λέγει, ὅτι πᾶς ὑπάλληλος, εἴτε δημοτικὸς εἴτε δημόσιος, ὅστις ἐν γνώσει βεβαιώσει ψευδῆ πράγματα ὡς ἀληθῆ, τιμωρεῖται ὡς πλαστογράφος· ὅταν δὲ ἐν τῷ νόμῳ λέγωμεν «ἐὰν ἐν γνώσει βεβαιώσῃ κτλ.» θεωροῦμεν τὸν δήμαρχον πλαστογράφον, καὶ τότε ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα νὰ ἐπιβάλωμεν ποινὰς ἄλλας παρὰ τὰς ὑπὸ τοῦ ποινικοῦ νόμου διαγραφομένας. Διὰ τοῦτο μάλιστα καὶ εἰς προηγουμένην τινὰ συνεδρίασιν ἐπὶ ὁμοίου ἀντικειμένου ἐζήτησε νὰ πείσῃ τὴν Βουλὴν νὰ ἐξαλείψῃ τὰς λέξεις «ἐὰν γνώσει» διότι

διότι τότε συνεξέλειπε καὶ ἡ ἰδέα τῆς πλαστογραφίας. Ἀλλ' ἡ Βουλὴ παραδεχθεῖσα τότε τὸ πρόστιμον, διετήρησε καὶ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 487 τοῦ ποιν. νόμου, θελήσασα οὕτω νὰ καταστήσῃ γνωστὸν ὅτι δὲν εἶχε σκοπὸν νὰ θεωρήσῃ τὸν δήμαρχον πλαστογράφον. Προτείνει λοιπὸν καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀντὶ τοῦ ἄρθρ. 255, τοῦ ἐπιβάλλοντος ποινὰς τῆς πλαστογραφίας, νὰ θέσωμεν τὸ ἄρθρον 487, καὶ ἀντὶ τῆς λέξεως «ἐν γνώσει» νὰ θέσωμεν τὴν λέξιν «ἐκ προθέσεως», τὴν ὁποίαν δὲν προβλέπει ὁ ποινικὸς νόμος, καὶ οὕτω ἐξαλείφομεν καὶ ἀπὸ τῶν δικαστῶν τὴν περὶ πλαστογραφίας ἰδέαν.

Προσέθηκεν ἄλλος, ὅτι εἰς τινα προηγουμένην συνεδρίασιν ἠναγκάσθημεν νὰ ψηφίσωμεν ποινὴν ἐναντίον τῶν ὑποθηκοφυλάκων καὶ δημάρχων ἐκείνων, οἵτινες ἤθελον ἐκδώσει ψευδῆ πιστοποιητικὰ κτλ. Ἐπειδὴ δὲ καθιερώθη ἅπαξ ἡ ἀρχὴ αὐτὴ, νομίζει καλὸν νὰ τὴν παραδεχθῶμεν καὶ ἐνταῦθα, καθ' ὅσον πιστεύει ὅτι εἰς τὴν αὐτὴν σχεδὸν εὑρισκόμεθα περίπτωσιν, διότι καὶ σήμερον πρόκειται ν' ἀνεύρωμεν ποινὴν διὰ τὸν δήμαρχον, ὅστις ψευδῶς βεβαιώσει τὴν ἔκτασιν ἢ τὴν ἰδιότητα τοῦ κτήματος. Ἐπειδὴ δὲ παρετηρήθη, ὅτι ἐπιβάλλομεν διπλᾶς ποινάς, ἀπαντᾷ ὅτι τὸ πρόστιμον ἐπιβάλλεται πειθαρχικῶς κατὰ τοῦ δημάρχου, ὅστις παρέβη τὸ καθῆκόν του· ἀλλ' ἂν συγχρόνως ἀποδειχθῇ ὅτι ἐδολοφονεύθη καὶ τὸ δημόσιον, τότε ἀναγκαίως ἐπέρχεται ἡ ποινικὴ καταδίωξις διὰ τὴν ἀξιόποινον αὐτὴν πρᾶξιν του. Νομίζει λοιπὸν καλὸν νὰ παραδεχθῶμεν καὶ ἐνταῦθα τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5.

Ἀντεῖπεν ἄλλος, ὅτι αἱ περιστάσεις τοῦ ἄρθρου 5 δὲν εἶναι αἱ αὐταὶ μὲ τὰς τοῦ ἄρθρου 44, διότι ἐκεῖ μὲν ἐπρόκειτο περὶ κτημάτων, τὰ ὁποῖα ὁ δήμαρχος δύναται νὰ γνωρίζῃ, ἐνταῦθα δὲ πρόκειται περὶ δηλώσεως τῶν προϊόντων ἑκάστου φορολογουμένου, καὶ ἂν ἐντὸς ἑνὸς δήμου ὑπάρχωσι χίλιοι τοιοῦτοι, ὁ δήμαρχος δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζῃ τὰ προϊόντα ἑκάστου αὐτῶν, καὶ ἑπομένως ποτὲ ὁ δήμαρχος δὲν θὰ δύναται νὰ πιστοποιῇ ὑπ' εὐθύνην του τὸ ἀκριβὲς τῆς δηλώσεως, οὔτε εἶναι δίκαιον νὰ τιμωρῶμεν τὸν δήμαρχον, διότι εἷς φορολογούμενος ἔκαμε ψευδῆ δήλωσιν. Διὰ ταῦτα λοιπὸν προτείνει τὴν ἐξάλειψιν τοῦ τελευταίου ἐδαφίου καὶ τὸ ἀτιμώρητον τοῦ δημάρχου.

Ἀντιπαρετήρησεν ὁ πρὸ τοῦ τελευταίου ἀγορεύσας, ὅτι αἱ ἐλλείψεις τοῦ φορολογουμένου δὲν παραβλάπτουσι τὸν δήμαρχον, ὅστις τότε μόνον τιμωρεῖται, ὅταν αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐν γνώσει ἢ ἐκ προθέσεως μεταβάλῃ τὴν ἔκτασιν ἢ τὴν ἰδιότητα τοῦ κτήματος.

Ἀπορανθεῖσα δ' ἐνταῦθα ἡ Βουλὴ ὅτι ἐρωτίσθη, ἐρωτηθεῖσα πρῶτον ἂν παραδέχηται τὴν πρότασιν τῶν βουλευτῶν Καρυστίας καὶ Φθιώτιδος περὶ ἐξαλείψεως τοῦ ἐδαφίου β'. ἀπέβριψεν αὐτὴν μὴ ἀναστᾶσα, παρεδέχθη δὲ δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρον κατὰ τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, μεθ' ἧς συνεφώνησε καὶ ὁ ὑπουργὸς καὶ συνεχωνεύθη καὶ ἡ τοῦ βουλευτοῦ Μαντινείας πρότασις. Ἔχει δ' οὕτως·

«Ἄρθρ. 44. Ὁ δήμαρχος τιμωρεῖται·

1) Μὲ πρόστιμον δραχμῶν 5—50, ἐπιβαλλόμενον παρὰ τοῦ ἐπάρχου, ἐὰν ἀρνηθῇ νὰ δεχθῇ ἀμέσως τὰς δηλώσεις ἢ νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὸν φορολογούμενον τὴν μίαν ἐξ αὐτῶν. Ἀλλ' ἐὰν ἐντὸς 48 ὡρῶν ἀπὸ τῆς πρὸς τὸν δήμαρχον κοινοποιήσεως τῆς πειθαρχικῆς ἀποφάσεως δὲν ἐκπληρώσῃ οὗτος τὸ καθῆκόν του, τιμωρεῖται μὲ χρηματικὴν ποινὴν δρ. 50—200, ὑποκείμενος συναμα καὶ εἰς πολιτικὰς ἀποζημιώσεις.

Εἰς τὰς αὐτὰς ποινὰς ὑπόκειται καὶ ἐὰν ἀναβάλῃ πέραν τῆς νομίμου προθεσμίας, κατὰ τὸ ἄρθρον 37 τοῦ παρόντος νόμου, τὴν πρὸς τὸν οἰκονομ. ἔφορον ἀποστολὴν τοῦ βιβλίου τῶν στελεχῶν τῶν δηλώσεων.

2) Μὲ πρόστιμον 20—200 δραχμῶν, ἐὰν ἐν γνώσει καὶ ἐκ προθέσεως βεβαιώσῃ ἐπὶ τῶν δηλώσεων ψευδῶς τὴν ἔκτασιν ἢ τὴν ἰδιότητα τοῦ κτήματος, ὑποκείμενος συναμα καὶ εἰς πολιτικὰς ἀποζημιώσεις.»

Ἀνεγνώσθη ἔπειτα τὸ ἄρθρον 45 καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς, καθ' ἣν μετὰ τὰ βαμβάκια προστίθεται καὶ «διὰ τὰ καπνὰ τὴν 1 Δεκεμβρίου» Ὁ ὑπουργὸς ὅμως παρεδέχθη καὶ διὰ τοὺς καπνοὺς τὴν αὐτὴν μὲ τὰ βαμβάκια προθεσμίαν, καὶ οὕτως ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ ἄρθρον κατὰ τὴν γνώμην τοῦ ὑπουργοῦ, ἔχον οὕτως.

Εἴσπραξις.

«Ἄρθρ. 45. Ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας εἰσπράττονται.

Διὰ τὰς ἀμπέλους τὴν 15 Νοεμβρίου·

Διὰ τὰ γρασίδια καὶ τριφύλλια, τὴν 15 Μαΐου·

Διὰ τὰ βαμβάκια καὶ καπνά, τὴν 1 Νοεμβρίου·

Διὰ τὰ λοιπὰ κτήματα καὶ προϊόντα, τὴν 1 Σεπτεμβρίου.»

Ἐγένοντο δὲ μετὰ ταῦτα δεκτά, ἕκαστον δι' εἰδικῆς ἀναγνώσεως, καὶ τὰ ἄρθρα 46, 47, 48, 49 καὶ 50 κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἔχοντα οὕτως·

«Ἄρθρ. 46. Ὁ ἔγγειος φόρος ἐπὶ τῆς σταφίδος, τῶν βαλάνων καὶ κικιδίων, τοῦ ῥιζαρίου, τοῦ πριγκοκκίου καὶ τῶν ξηρῶν σύκων, ὅσων ὁ ἔγγειος φόρος δὲν ἐνοικιάζεται, εἰσπράττεται εἰς τὰ τελωνεῖα κατὰ τὴν ἐξαγωγήν, ὁ δὲ ἐπὶ τῶν λεμονίων, πορτοκαλλίων καὶ κίτρων Τροιζηνίας, Ἐρμιονίδος, Ἄνδρου, Νάξου καὶ Καρυστίας εἰσπράττεται ἐπίσης εἰς τὰ τελωνεῖα τόσον κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν ὡς καὶ κατὰ τὴν διὰ θαλάσσης μεταφορὰν αὐτῶν.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον εἰσπράττεται καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας τῶν ἐθνικῶν βαλάνων καὶ κικιδίων, ὅσα δὲν ἐνοικιάζονται.

Αἱ περὶ μεταφορᾶς διατάξεις τοῦ τελωνιακοῦ νόμου ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὴν μεταφορὰν τῶν προϊόντων, ἅτινα μεταφερόμενα δὲν ὑπόκεινται εἰς οὐδένα φόρον.»

«Ἄρθρ. 47. Τὰ ἀνωτέρω προϊόντα, λαθραίως ἐξαγόμενα, ὑπόκεινται εἰς πληρωμὴν ὀκταπλοῦ ἐγγείου φόρου, δικαιώματος ἐπικαρπίας καὶ τελωνιακοῦ δασμοῦ, τὰ δὲ λαθραίως μεταφερόμενα λεμονοπορτοκάλλια καὶ κίτρα ὑπόκεινται εἰς πληρωμὴν ὀκταπλοῦ ἐγγείου φόρου. Διὰ τὰς λοιπὰς παραβάσεις ἐφαρμόζονται αἱ ἀνάλογοι διατάξεις τοῦ τελωνιακοῦ νόμου.

Τὸ τριτημόριον τοῦ λόγῳ ποινῆς λαμβανομένου ποσοῦ δίδεται εἰς τὸν ἀνακαλύψαντα τὸ λαθρεμπόριον ἢ τὰς λοιπὰς παραβάσεις.»

«Ἄρθρ. 48. Ὅταν τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 46 μνησθέντα προϊόντα παράγωνται ἐκ κτημάτων, ἅτινα ἀποδίδουν τὸν ἔγγειον φόρον εἰς χρήματα 3 τοῖς 0/0, τὸ παραχθὲν ποσὸν ἑκάστου κτήματος ἐκτιμᾶται κατ' ἔτος παρὰ τοῦ ἐπάρχου, τοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ δημάρχου τῆς πρωτευούσης, καὶ σημειοῦται ἐν πρωτοκόλλῳ, ὡς καὶ τὸ ποσὸν τοῦ καρποῦ.

Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πρωτοκόλλου τὰ προϊόντα τῶν κτημάτων τούτων ἀπαλλάττονται τῆς εἰς τὰ τελωνεῖα πληρωμῆς τοῦ ἐγγείου φόρου.»

ΚΕΦ. Γ'.

Περὶ φορολογίας τῶν Λακωνικῶν προϊόντων.

«Ἄρθρ. 49. Ὁ ἔγγειος φόρος τῶν προϊόντων τῶν δύω ἐπαρχιῶν Οἰτύλου καὶ Γυθείου, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ οἴνου, βεβαιοῦται καὶ εἰσπράττεται κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν ἢ τὴν μεταφορὰν αὐτῶν διὰ ξηρᾶς ἢ διὰ θαλάσσης, τοῦ μὲν ἐλαίου, τῆς κατειργασμένης ἢ ἀκατεργάστου μετάξης καὶ τῶν κουκουλίων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἐνιαυσίου νόμου, τῶν δὲ λοιπῶν, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀγοραίας τιμῆς, βεβαιουμένης κατὰ μῆνα διὰ πρω-

τοκόλλου ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου ἐπάρχου, τοῦ ἐφόρου ἢ τοῦ τελώνου καὶ τοῦ δημάρχου τῆς πρωτευούσης.

Ὁ ἐπὶ τῆς σταρίδος, τῶν βελάνων καὶ κικιδίων, τοῦ πρινοκαρκίου, τοῦ ῥιζαρίου καὶ τῶν ξηρῶν σύκων ἔγγειος φόρος βεβαιοῦται καὶ εἰσπράττεται κατὰ τὰς περὶ τούτου διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.»

«Ἄρθρ. 50. Ὁ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον φόρος εἰσπράττεται εἰς τὸ τελωνεῖον Γυθείου, τὸ ὑποτελωνεῖον Ἀτσικόλου, τὸ καθμαρχεῖον Ἀλμυροῦ καὶ τὰ φυλακεῖα Κιτριῶν καὶ Καρδαμύλης.»

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἄρθρου 51 ἐξεθηκέ τις, ὅτι ἐκ τοῦ διαφόρου τρόπου τῆς φορολογίας τῶν λακωνικῶν προϊόντων πολὺ ὑποφέρουσιν οἱ κάτοικοι τῆς Λακεδαίμονος· ἀλλ' ἐπειδὴ τὴν ἐξαιρετικὴν αὐτὴν φορολογίαν ὑπηγόρευσεν ἡ ἀνάγκη, δὲν δυνάμεθα παρὰ νὰ παραδεχθῶμεν αὐτήν. Παρατηρεῖ ὅμως, ὅτι τὴν ἔκδοσιν τῶν διαβατηρίων δὲν εἶναι δίκαιον νὰ τὴν περιορίσωμεν εἰς μόνους τοὺς δημάρχους, ἀλλὰ νὰ ἐπιτρέψωμεν τὸ δικαίωμα τοῦτο καὶ εἰς τοὺς παρέδρους, διότι ἄλλως οἱ δυστυχεῖς κάτοικοι τῆς Λακεδαίμονος θέλουν ὑποκύψει εἰς πλείστας δυσκολίας καὶ ζημίας. Πολλὰ χωρία τῆς Λακεδαίμονος, ἀπέχοντα δύω μόνον ὥρας τοῦ Γυθείου, εἰσὶ πολὺ μακρὰν τῆς πρωτευούσης τοῦ δήμου, καὶ ἐπομένως ὁ κάτοικος ἑνὸς αὐτῶν τῶν χωρίων, ὅστις ἠδύνατο ἐν μικρῷ διαστήματι νὰ μεταφέρῃ τὸ προϊόν του εἰς Γύθειον, ὑποχρεοῦται νὰ μεταβῇ μὲ τὸ φορτίον του εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ δήμου, ἵνα λαμβάνῃ διαβατήριον, καὶ νὰ ἐπιστρέφῃ πάλιν εἰς τὴν πρὸς τὸ Γύθειον φέρουσαν ὁδόν. Ὅταν μάλιστα ἡ Λακεδαίμων ἔχῃ εὐφορίαν ἐλαίου, ἕκαστος ἰδιοκτήτης μεταφέρει εἰς Γύθειον 200 φορτία καὶ ἀναγκάζεται νὰ ὁδοιπορῇ καὶ τὴν νύκτα. Ἀλλὰ πόσας δὲν θὰ ἀπαντᾷ δυσκολίας, ἂν ὑποχρεοῦται νὰ λαμβάνῃ διαβατήριον ἀπὸ τὸν δήμαρχον; Συνιστᾷ διὰ ταῦτα εἰς τὸν ὑπουργὸν νὰ ἐπιτρέψῃ καὶ εἰς τοὺς παρέδρους τὴν ἔκδοσιν τοιούτων διαβατηρίων.

Διαβεβαιώσαντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι θέλει λάβει ὑπὸ σπουδαίαν ἔποψιν πᾶν ἀντικείμενον περιστρεφόμενον εἰς τὴν ἐλευθέραν συγκοινωνίαν τῶν προϊόντων, καὶ ἰδίως τὰς πολλὰ ὀρθὰς παρατηρήσεις τοῦ προαγορεύσαντος· ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον, ὡς καὶ τὰ ἑπόμενα μέχρι τοῦ τελευταίου, εἰδικῶς ἐφ' ἑκάστου ἐρωτωμένη καὶ μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης κατ' αὐτῶν παρατηρήσεως. Ἔχουσι δὲ κατὰ τὸ νομοσχέδιον οὕτως·

«Ἄρθρ. 51. Οἱ μετακομίζοντες ἀπὸ τὰς ὁμόρους ἐπαρχίας εἰς τὴν Λακωνίαν ὁμοειδῆ μὲ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 49 ἀναφερόμενα

προϊόντα, εἴτε διὰ νὰ τὰ ἐξάγωσιν εἴτε διὰ νὰ τὰ πωλῶσιν ἐκεῖ, ὀφείλουσι νὰ διαβαίνωσι διὰ μιᾶς τῶν τριῶν ὁδῶν, ἢ διὰ τῆς ἀγούσης ἀπὸ Σπάρτην εἰς Γύθειον, ἢ διὰ τῆς ἀπὸ Ἀργοντικὸν εἰς Γύθειον ἢ διὰ τῆς ἀπὸ Καλάμας εἰς Ἀλμυρόν, καὶ νὰ ἐφοδιάζωνται μὲ διαβατήρια παρὰ τῶν ἀρμοδίων δημοτικῶν ἀρχῶν, ὀπισθεν τῶν ὁποίων θέλει δηλοῦσθαι ὁ ἀριθμὸς τῶν φορτίων καὶ τὸ βάρος καὶ εἶδος τῶν προϊόντων. Ἀρμόδιοι δὲ εἶναι οἱ δήμαρχοι τῶν δήμων, ἀπὸ τὴν περιφέρειαν τῶν ὁποίων λαμβάνονται καὶ μεταφέρονται τὰ προϊόντα εἰς Λακωνίαν. Τὰ διαβατήρια ταῦτα θέλουν παρουσιάζει εἰς ἕνα τῶν ἀρμοδίων κατὰ τὴν Λακωνίαν ἐφόρων, παρὰ τοῦ ὁποίου θέλουν ἐφοδιάζεσθαι μὲ ἀποδεικτικὸν πρὸς ἐλευθέραν ἐξαγωγὴν ἢ κατανάλωσιν τῶν προϊόντων.»

«Ἄρθρ. 52. Ὁ μεταφέρων διὰ ξηρᾶς λακωνικὰ προϊόντα εἰς ἄλλην τοῦ Κράτους ἐπαρχίαν ὀφείλει νὰ πληρώνῃ τὸν νενομισμένον ἔγγειον φόρον εἰς μίαν τῶν κατὰ τὴν Λακωνίαν τελωνιακῶν ἀρχῶν ἐπὶ διπλοτύπῳ ἀποδείξει, τὴν ὁποίαν ὀφείλει νὰ παρακαταθέτῃ εἰς ἕνα τῶν κατὰ τὴν Λακωνίαν ἐφόρων, ὅστις, ἀφ' οὗ βεβαιωθῇ ὅτι περιέχονται ἀκριβῶς ἐν αὐτῇ τὰ μεταφερόμενα προϊόντα, ἐκδίδει ἄδειαν ἐλευθέρας μεταφορᾶς.

Ἐπιτρέπεται νὰ πληρώνηται ὁ φόρος καὶ εἰς τὸν ἀρμόδιον ἔφορον. Ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὀφείλει ὁ ἔφορος νὰ ἐκδίδῃ, ἐκτὸς τῆς περὶ ἐλευθέρας μεταφορᾶς ἀδείας, καὶ διπλότυπον ἀπόδειξιν πληρωμῆς.»

«Ἄρθρ. 53. Ὅστις τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 51 ἀναφερομένων δημάρχων δηλώσει ὡς προϊόντα τοῦ δήμου του προϊόντα τῆς Λακωνίας, ὑπόκειται εἰς τὴν ποινὴν τὴν ὡρισμένην ἐν τῷ ἄρθρῳ 255 τοῦ ποινικοῦ νόμου.»

«Ἄρθρ. 54. Αἱ τελωνικαὶ ἀρχαὶ τῆς Λακωνίας θέλουν θεωρεῖ καὶ φορολογεῖ ἀνεξαιρέτως ὡς λακωνικὰ προϊόντα, ὅσα δὲν συνοδεύονται μὲ τακτικὰ τῶν ἐφόρων ἀποδεικτικά, κατὰ τὸ ἄρθρον 51.»

«Ἄρθρ. 55. Ὅστις ἐξάγει ἢ μεταφέρει διὰ θαλάσσης ἀθρόως προϊόντα τῆς Λακωνίας ἢ μεταφέρει τοιαῦτα διὰ ξηρᾶς εἰς τὰς ὁμόρους ἐπαρχίας δι' ἄλλης ὁδοῦ παρὰ τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ 51 ἀναφερομένας, ὑπόκειται εἰς τὰς προβλεπομένας ἀπὸ τὸ ἄρθρον 47 ποινάς.»

ΚΕΦ. Ζ'.

Περὶ τῆς ἐπικαρπίας τῶν ἐθνικοϊδιοκτήτων σταφιδαμπέλων καὶ μορεοδένδρων, καὶ τοῦ προϊόντος τῶν ἀδιαθέτων ἐθνικῶν κτημάτων.

«Ἄρθρ. 56. Τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας τῶν ἐθνικοϊδιοκτήτων σταφιδαμπέλων οἱασδήποτε ἐπαρχίας ἐνοικιάζεται, βεβαιοῦται δὲ καὶ εἰσπράττεται κατὰ τὸ ἄρθρον 29 τοῦ παρόντος νόμου.

Οἱ φορολογούμενοι ὑποχρεοῦνται νὰ ἀποδίδωσιν εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν καὶ τὸν ἀναλογοῦντα ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας ἔγγειον φόρον, ὅπου οὗτος εἰσπράττεται εἰς τὰ τελωνεῖα.»

«Ἄρθρ. 57 Τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας τῶν ἐθνικοϊδιοκτήτων μορεοδένδρων εἰσπράττεται διὰ λογαριασμῶν τοῦ δημοσίου τὴν 1 Ἰουνίου.»

«Ἄρθρ. 58. Τὸ προϊὸν τῶν ἀδιαθέτων ἐθνικῶν ἀμπέλων, σταφιδαμπέλων, συκῶν, ἐλαιῶν, βαλανοδένδρων, μορεῶν κλπ. ἐνοικιάζεται εἰς χρήματα, τὸ δὲ ἐνοίκιον πληρώνεται κατὰ τὰς προσδιοριζομένας παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν ἐποχάς.

Ὅστις συλλέξει βελάνους καὶ κισσίδια ἐξ ἐθνικῶν δένδρων, ἐξαιρουμένων τῶν κατὰ τὴν Μεσσηνίαν, Πάτρας, Ἦλείαν, Ἀκαρνανίαν, Αἰτωλίαν καὶ Τριχωνίδα κειμένων, ἄνευ ἀδείας τοῦ ἁρμοδίου οἰκονομικοῦ ἐφόρου ἢ τοῦ ἐνοικιαστοῦ, τιμωρεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 8.

Τὸ ἥμισυ τῆς ποινῆς ταύτης δίδεται εἰς τοὺς ἀνακαλύψαντας, ἐκτὸς ἐὰν ἡ ἀνακάλυψις ἐγένετο ἀπὸ τῶν ἐνοικιαστῶν καὶ τοὺς ἐπιστάτας αὐτοῦ ἢ τοῦ δημοσίου.»

«Ἄρθρ. 59. Τὸ προϊὸν τῶν προσαρτημένων εἰς τὸ ἐν Τίρυνθι κατάστημα ἐθνικῶν γαιῶν διατίθεται ἐπὶ τῇ βάσει Β. διατάγματος.»

ΚΕΦ. Η'.

Γενικαὶ διατάξεις.

Περὶ νομικῆς κατοχῆς τῶν ἐθνικῶν καὶ ἐκκλησ. κτημάτων.

«Ἄρθρ. 60. Τὸ δημόσιον ἐξακολουθεῖ νὰ διατηρῇ εἰς ἑαυτὸ τὴν νομικὴν κατοχὴν ἐπὶ τῶν ἐθνικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν γαιῶν καὶ κτημάτων, ἐφ' ὅσων ἐλαβε δικαίωμα ἐπικαρπίας μέχρι τέλους τοῦ 1843, ἐκτὸς ἂν ἀπώλεσεν αὐτὴν διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως ἢ διὰ ῥητῆς παραιτήσεως.»

Περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας τῶν ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων.

«Ἄρθρ. 61. Τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας τῶν ἀγρῶν καὶ

τῶν ἄλλων κτημάτων τῶν ἐπισκοπῶν καὶ τῶν διαλελυμένων μοναστηρίων διατίθεται βεβαιοῦται καὶ εἰσπράττεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου καὶ κατὰ τοὺς ὅρους τοὺς ἐνδιαλαμβανομένους εἰς τὰ ἀνὰ χεῖρας τῶν καλλιεργητῶν ἔγγραφα.»

Περὶ δημοπρασιῶν ἐν γένει.

«Ἄρθρ. 62. Οἱ ὅροι τῶν δημοπρασιῶν, αἱ συμφωνίαι τῆς ἐνοικιάσεως καὶ αἱ ὑποχρεώσεις τῶν ἐνοικιαστῶν κανονίζονται διὰ Β. διατάγματος.»

«Ἄρθρ. 63. Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 1—5 τοῦ παρόντος νόμου ἐφαρμόζονται ἀναλόγως καὶ ὡς πρὸς ἅπαντας τοὺς λοιποὺς ἐγγείους φόρους καὶ δικαιώματα ἐπικαρπίας, ἅτινα κατὰ τὸν αὐτὸν νόμον ἐνοικιάζονται.»

Περὶ διπλοτύπων.

«Ἄρθρ. 64. Τὰ ἄρθρα 10—13 περὶ διπλοτύπων τοῦ παρόντος νόμου εἶναι κοινὰ δι' ὅλα τὰ προϊόντα, τῶν ὁποίων ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας διατίθενται κατὰ τὸν παρόντα νόμον δι' ἐνοικιάσεως.»

Περὶ προσωρινῶν ἐπιστατῶν καὶ φυλάκων.

«Ἄρθρ. 65. Ἐὰν πρὸ τῆς ἀποπερατώσεως τῶν δημοπρασιῶν ἐπέλθῃ ἡ ἐποχὴ τῆς συλλογῆς τῶν προϊόντων, οἱ ἔφοροι διορίζουν ἀναλόγως τῆς ἀνάγκης προσωρινοὺς ἐπιστάτας καὶ φύλακας, ἔχοντας τὸ καθῆκον νὰ ἐνεργῶσι τὴν βεβαίωσιν καὶ εἴσπραξιν τῶν φόρων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, καὶ ὑποκειμένους εἰς τὰς προβλεπομένας δι' αὐτοῦ ποινὰς διὰ πᾶσαν παράβασιν. Ἡ ἀντιμισθία των εἶναι εἰς βάρος τῶν ἐνοικιαστῶν, πρὸς οὓς ὀφείλουσι νὰ δίδωσι λόγον τῆς διαχειρίσεώς των.»

Περὶ ἀντιπροσώπων τῶν ἐνοικιαστῶν.

«Ἄρθ. 66. Οἱ ἐνοικιασταὶ δύνανται νὰ ἀναθέτωσι τὴν βεβαίωσιν καὶ εἴσπραξιν τῶν φόρων εἰς ἀντιπροσώπους των, ὑποκειμένους διὰ πᾶσαν παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου εἰς τὰς ὁριζομένας δι' αὐτοῦ ποινάς. Ἐν τῇ περιπτώσει ὅμως, καθ' ἣν καταδικασθῶσιν εἰς πρόστιμον ἢ χρηματικὴν ποινήν, εἶναι δὲ ἀνίκανοι εἰς ἀπόδοσιν αὐτῶν, οἱ ἐνοικιασταὶ ὑποχρεοῦνται ἀλληλεγγύως εἰς τὴν πληρωμὴν καὶ καταδιώκονται διοικητικῶς.»

Περὶ ἀμέσου εἰσπράξεως τῶν μὴ ἐνοικιαζομένων φόρων καὶ δικαιωμάτων.

«Ἄρθρ. 67. Οἱ δι' ἐνοικιάσεως διατιθέμενοι κατὰ τὸν παρόντα νόμον φόροι καὶ δικαιώματα, ἐὰν δὲν τύχωσι κατὰ τὰς δημο-

πρασίας ἀναλύγων προσφορῶν, καθ' ὅσον δὲν ὁρίζουσιν ἄλλως εἰδικαὶ περὶ τούτων διατάξεις, εἰσπράττονται διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου δι' ἐπιστατῶν καὶ φυλάκων, διοριζομένων παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργείου, ἐξασκούντων ὅλα τὰ δικαιώματα καὶ ὑποκειμένων εἰς ὅλας τὰς ὑποχρεώσεις τῶν ἐνοικιαστῶν. Οἱ ἐπιστατοφύλακες οὗτοι θεωροῦνται ὡς δημόσιοι ὑπηρέται καὶ ὁρκίζονται τὸν ὡρισμένον διὰ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους ὅρκον ἐνώπιον τῶν οἰκονομικῶν ἐφόρων.»

Περὶ ἐκποιήσεως καὶ παραχωρήσεως καρπῶν.

«Ἄρθρ. 68. Τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν ἐκποιεῖ τοὺς εἰς εἴδη συναζομένους καρποὺς διὰ δημοπρασίας ἢ λιανικῆς πωλήσεως ἢ καὶ παραχωρεῖ αὐτούς, κατὰ τὸ ἄρθρον 16, εἰς τοὺς φολογουμένους.

Διὰ Β. διατάγματος θέλουν κανονισθῆ οἱ ὅροι καὶ οἱ τύποι τῆς ἐκποιήσεως.»

Περὶ τῶν καρπῶν τοῦ δημοσίου.

«Ἄρθρ. 69. Οἱ καρποὶ τοῦ δημοσίου, ἐφ' ὅσον εὑρίσκονται εἰς τὴν κυριότητα αὐτοῦ, δὲν ὑπόκεινται εἰς δημοτικὸν ἢ ἄλλον τινὰ φόρον.»

Περὶ διαχειρίσεως τῶν ἀποθηκαρίων.

«Ἄρθρ. 70. Οἱ ἀποταμιευόμενοι εἰς τὰς κεντρικὰς ἀποθήκας καρποὶ διαχειρίζονται παρ' ἀποθηκαρίων, διοριζομένων ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν, δυνάμενον ἐπίσης ν' ἀναθέτῃ τὰ ἔργα ταῦτα εἰς δημοσίους ἢ δημοτικοὺς ὑπαλλήλους.

Τοὺς ἰσολογισμοὺς τῶν ἀποθηκαρίων ἐξελέγχουσιν οἱ οἰκονομικοὶ ἔφοροι, καὶ καταλογίζουσιν εἰς βάρος των ὅλα τὰ τυχόντα ἐλλείμματα ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἰσχύοντος πρωτοκόλλου τῶν τιμῶν τῶν σιτηρῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐκκενώσεως τῶν ἀποθηκῶν. Πᾶσα περὶ καταλογισμοῦ ἀπόφασις τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου ὑποβάλλεται εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν, τὸ ὁποῖον ἀποφαίνεται ἐπ' αὐτῆς ἠτιολογημένως, ἀφ' οὗ λάβῃ ὑπ' ὄψιν καὶ τὴν ἀπολογίαν τοῦ ὑπολόγου.

Αἱ ἀποφάσεις αὗται ἐκτελοῦνται διοικητικῶς κατὰ τὰς περὶ καταδιώξεως τῶν καθυστερούντων διατάξεις.

Μετὰ τὴν ἐπὶ τῶν ἐλλειμμάτων ἀπόφασιν τοῦ ὑπουργείου οἱ ἰσολογισμοὶ τῶν ἀποθηκαρίων παραπέμπονται εἰς τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον μετὰ τῶν παρὰ τῶν οἰκονομικῶν ἐφόρων ὑποβαλλομένων ἰσολογισμῶν τῆς ἐν γένει φορολογίας τοῦ ἔτους, διὰ νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς μέσον ἐξελέγξεως εἰς τὴν ἐκδίκασιν τῆς διαχειρίσεως τῶν ἀποθηκαρίων, ὡς ὑπολόγων.»

Περὶ ἀνακρίσεως.

«Ἄρθρ. 71. Ἡ ἀνάκρισις τῶν παραβάσεων τοῦ παρόντος νόμου ἐνεργεῖται καὶ ἄνευ προηγουμένης παραγγελίας τοῦ εἰσαγγελέως παρὰ παντὸς ἀνακριτικοῦ ὑπαλλήλου, ἢ παρ' αὐτοῦ τοῦ ἐφόρου, προσλαμβάνοντος ἀνακριτικὸν ὑπάλληλον, κατὰ τὰ ἐν τῇ ποινικῇ δικονομίᾳ ὡρισμένα.»

Περὶ στερήσεως τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἢ ὑπηρετῶν πάσης δημοσίας ὑπηρεσίας.

«Ἄρθρ. 72. Ἐπιστάται, ὑποεπιστάται, φύλακες, ἀποθηκάριοι καὶ πᾶς ἄλλος ἐπὶ τῆς βεβαιώσεως ἢ εἰσπράξεως ὑπάλληλος ἢ ὑπηρέτης, οἵτινες ὁπωσδήποτε ζημιώσουσι τὸ δημόσιον πρὸς ἴδιον ἢ ἄλλου τινὸς ὄφελος, ὑπόκεινται πρὸς ταῖς ἄλλαις παρὰ τοῦ ποινικοῦ νόμου ὡρισμέναις ποιναῖς καὶ εἰς τὴν στέρησιν πάσης δημοσίας ὑπηρεσίας ἀπὸ 2—6 ἐτῶν.»

Περὶ πειθαρχικῶν ποινῶν.

«Ἄρθρον 73. Αἱ κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος νόμου καὶ τοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ Β. διατάγματος παραβάσεις τῶν δημοσίων καὶ δημοτικῶν ὑπαλλήλων, δι' ἃς ὁ παρὼν νόμος δὲν ἐπιβάλλει ὡρισμένην ποινήν, τιμωροῦνται πειθαρχικῶς παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ μὲ πρόστιμον δραχμῶν 10—100, ἐπιφυλαττομένης καὶ τῆς πολιτικῆς ἀποζημιώσεως, ἐὰν ὡς ἐκ τῆς παραβάσεως ἐπέλθῃ ζημία.»

«Ἄρθρ. 74. Ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς παραγγέλλεται τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος νόμου.

Ψηφισθεὶς δ' οὗτος παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήσεται διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήσεται ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἀναβαλὼν ἐπὶ τὴν αὔριον τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ συνόλου, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 5 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. Α. ΖΑΪΜΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Εὐθ. Καχαγιᾶς.
Π. Κολποδίνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΘ'.

Τῆς 23 Μαρτίου 1855.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους

τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῶν δύω παρελθουσῶν συνεδριάσεων, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ προέδρου, ἡ Βουλὴ ἀπεφήνατο νὰ ἀναγνωσθῶσιν ἀντὶ τοῦ συνόλου τὰ τροπολογηθέντα μόνον ἄρθρα τοῦ περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν ἐγγείων φόρων νομοσχεδίου. Οὕτω δὲ εἰς τῶν γραμματέων ἀνέγνω ταῦτα, ἐκτὸς τοῦ ἐννάτου, τοῦ ὁποίου ἀνεβλήθη ἡ ἐπιψήφισις.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τούτου παρετήρησεν ὁ πρόεδρος, ὅτι συναρμολογηθὲν, ὡς ἀπεφασίσθη, ἔπρεπε νὰ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ, καθ' ὅσον οὐσιώδεις ἐπηνέχθησαν μεταβολαί. Ἀλλ' ἐπειδὴ μόλις σήμερον ἐτελείωσεν ἡ ἐπιτροπὴ τὴν συναρμολογίαν, ἐπίκειται δὲ καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου, ἦτον ἀδύνατον νὰ ἐκτυπωθῇ καὶ διὰ τοῦτο ἀναγινώσκεται ἐν χειρογράφῳ. Οὕτω δὲ ἀναγνωσθέντος αὐτοῦ ὑφ' ἑνὸς τῶν γραμματέων, παρετήρησέ τις, ὅτι κατὰ τὴν προλαβοῦσαν συνεδρίασιν δὲν ἐγένετο λόγος περὶ ἐπιχῆς τινος, καὶ ἤδη βλέπει ὅτι κατὰ τὴν συναρμολογίαν τοῦ ἄρθρου ἀναφέρονται οἱ μῆνες Ὀκτώβριος καὶ Νοέμβριος.

Ἀπήντησεν ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν, ὅτι δὲν πρόκειται ἐνταῦθα περὶ τῶν πρωΐμων, ἀλλὰ περὶ τῶν ὀψίμων καρπῶν, διότι τὰ περὶ πρωΐμων ἀπεφασίσθησαν ἤδη, καὶ διὰ τοῦτο οἱ ἀνωτέρω μῆνες πρέπει νὰ τιθῶσιν ὡς γραμμὴ ὁρίζουσα τὰ εἴδη ταῦτα.

Ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι ἡ παρελθοῦσα συζήτησις εἶχε περιστραφῇ ἐπὶ τῶν καρπῶν ἐκείνων, οἵτινες συλλέγονται κατὰ τοὺς ἐν τῷ ἄρθρῳ ἀναφερομένους μῆνας, διότι περὶ τῶν πρωΐμων ἐγένετο ἤδη λόγος εἰς τὸ ἐδάφιον, τὸ ὁποῖον ἡ Βουλὴ παρεδέχθη. Ἡ συζήτησις ἑπομένως πρέπει νὰ περιορισθῇ εἰς μόνον τοὺς ὀψίμους καρπούς.

Ἐξέθηκεν ἄλλος, ὅτι συζητουμένου τοῦ ἄρθρου τούτου ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς, ἡ συζήτησις διήρκεσεν ἐπὶ δύω ἡμέρας, παρόντος μάλιστα καὶ τοῦ εἰσηγητοῦ τοῦ ὑπουργείου. Ἠρώτησε δὲ τότε ὁ ἀγορεύων, ἐὰν διὰ τῆς λέξεως « κοπανιζομένων » ἐννοῶνται τὰ κατὰ συνήθειαν μόνον κοπανιζόμενα ἢ τίθεται ὑποχρεωτικὸν τὸ κοπάνισμα. Ἐν τῇ δευτέρᾳ δὲ ταύτῃ περιπτώσει ἐπρότεινε, πρὸς ἀποφυγὴν ζημίας τοῦ δημοσίου, νὰ τεθῶσι τρεῖς κλίμακες διακρίσεως. Ἐνόει λοιπὸν, ὅτε ἀπεφασίσθη ἡ φόρα εἰς 18 τοῖς 100, ὅτι ὅλοι οἱ ἀραβόσιτοι ὑπέκειντο εἰς τὴν κατηγορίαν

ταύτην· ἀλλ' ὅτε ἤθομεν εἰς τὴν συναρμολογίαν τοῦ ἄρθρου, αὐτὸς διερώνησεν εἰπὼν, ὅτι θέλομεν ὠφελήσει τοὺς συλλέγοντας κατὰ τὸν Ὀκτώβριον καὶ Νοέμβριον μῆνα καὶ θέλομεν βλάψει ἀρ' ἑτέρου τοὺς ἄλλους. Ἐκτὸς δὲ τούτου, ἐὰν παραδεχθῶμεν τὸ ἄρθρον ὡς συναρμολογήθη, καὶ ἐπέλθῃ βροχὴ, δὲν θέλουν δυνηθῇ νὰ ἀλωνίσωσιν οὐδὲ νὰ κοπανίσωσιν οἱ φορολογούμενοι. Ἐπειδὴ δὲ ὁ προαγορεύσας εἶπεν, ὅτι ἡ συζήτησις περιεστράφη εἰς τοὺς ὀψίμους καρποὺς, αὐτὸς ἐνόει ἀδιαφόρως τούς τε κοπανισμένους καὶ μή. Ἀφ' οὗ λοιπὸν δὲν θεωρεῖ τὸ σῶμα ἐπεψηφισμένον ὁ ἄρθρον, ὁρίζει ὅτι δύναται νὰ φέρῃ τροπολογίαν.

Λαβὼν τὸν λόγον διεσάφησεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ, εἰσάγουσα νέον σύστημα, ἔρρεπεν ἐπὶ τούτῳ τροπολογίαν, ἀφ' οὗ ὑπέδειξε τὸ δυσχερὲς τῆς μέχρι τοῦδε φορολογίας. Ἡ Βουλὴ δὲ παραδεχθεῖσα ἀμφότερα τὰ συστήματα καὶ ὁρίσασα μόνον τὴν φόρον πρὸς 18 τοῖς 100, παρέπεμψε τὸ ἄρθρον εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, ἵνα συναρμολογήσῃ αὐτὸ, συνεννοουμένη μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι πρώϊμοι ἀραβόσιτοι κατὰ γενικὴν ἀρχὴν εἶναι οἱ ἐν τοῖς ἀλωνίοις κοπανιζόμενοι, ὄψιμοι δὲ οἱ μὴ κοπανιζόμενοι ἐπὶ τῶν ἀλωνίων, ἐπειδὴ ὅμως ὑπάρχουσιν ἀραβόσιτοι, οἵτινες συλλέγονται χλωροὶ κατὰ τὸν Ὀκτώβριον καὶ δὲν δύνανται νὰ κοπανισθῶσιν εἰς τὰ ἀλώνια διὰ τὸ εἶδος τῶν ἀραβοσίτων τούτων ἐγένοντο δεκτὰ κωμόστερα τὰ συστήματα. Τοιοῦτο λοιπὸν ἐννοοῦσα ἡ ἐπιτροπὴ, φέρει διὰ τῆς συστάσεως τὰς τροποποιήσεις. Ἐνταῦθα ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὴν φόραν τῶν ἀραβοσίτων, εὑρίσκομεν ὅτι τὸν μὲν Αὔγουστον, ἔχῃ ὄντος τοῦ ἀραβοσίτου, μόλις ἡ φόρα ἀναβαίνει εἰς 4 μέχρις 6 τοῖς 100, τὸν δὲ Σεπτέμβριον, εἰς 6 ἕως 10. Ἀλλ' ἀφ' οὗ ἡμεῖς παρεδέχθημεν φόραν, εἶναι δυνατὸν ποτε οἱ φορολογούμενοι νὰ κοπανίζωσι τοὺς καρποὺς τῶν ἐν τοῖς ἀλωνίοις, διὰ νὰ ὑπολογίζηται φόρα πρὸς 6 τοῖς 100, ἐν ᾧ εὑρίσκονται εἰς θέσιν νὰ ὠφεληθῶσιν ἐκ τῆς ὁριθείσης πρὸς 18 τοῖς 100 φόρας; Ἐκ τούτου ἄρα συνάγεται ὅτι ἐπρόκειτο κατὰ τὴν συζήτησιν περὶ τῶν ἀραβοσίτων τοῦ Ὀκτωβρίου καὶ Νοεμβρίου, οἵτινες ὑπόκεινται εἰς τὴν φόραν τῶν 18 τοῖς 100, διότι χλωροὶ ὄντες καὶ βραχόμενοι, πρέπει νὰ μείνουν εἰς κώνους ἢ νὰ ξηρανθῶσιν.

Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι, κατὰ τὸ ἄρθρον 22 τοῦ κανονισμοῦ, ἡ συναρμολογία δὲν ἔπρεπε νὰ μακρυνθῇ οὐδὲ κατ' εἶδος ἀπὸ τὸ νομοσχέδιον. Ἀλλ' ἐν ᾧ δὲν ὑπῆρχεν ὁρισμὸς προθεσμίας οὐδ'

εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς, ἤδη ἐν τῇ συναρμολογίᾳ τοῦ ἄρθρου ὁρίζεται ἐποχή, καὶ οὕτω μακρυνόμεθα τοῦ κανονισμοῦ, ἐπανερχόμενοι εἰς τὰ δεδικασμένα. Παρατηρεῖ δὲ ὅτι ἡ νέα συναρμολογία τῶν συζητημάτων ἀπέβλεπεν ἐκείνους, οἵτινες δὲν ἠδύναντο νὰ κοπανίσωσι τοὺς ἀραβοσίτους, καὶ διὰ τοῦτο ἀφέθη εἰς αὐτοὺς τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς.

Καὶ εἶπε μὲν ὁ προαγορεύσας εἰσηγητὴς, ὅτι ἡ πρότασις τῆς ἐπιτροπῆς εἶχεν ὑπ' ὄψιν τοὺς ἀραβοσίτους τοὺς συλλεγομένους κατὰ τὸν Ὀκτώβριον καὶ Νοέμβριον, ὡς ἐξάγεται τοῦτο ἀπὸ τὴν ἔκθεσίν της, ἀλλ' ἡ ἔκθεσις ἁπλῶς ἀνέφερε περὶ τῶν κοπανιζομένων ἀραβοσίτων χωρὶς νὰ ὁρίζῃ καὶ ἐποχήν. Ἂν λοιπὸν παραδεχθῶμεν ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ συναρμολογοῦσα τὸ ἄρθρον, ἠδύνατο νὰ φέρῃ νέον σύστημα, πρέπει νὰ ἔλθωμεν καὶ εἰς νέαν συζήτησιν, τότε δὲ θέλει καὶ αὐτὸς προτείνει νέας μεταβολάς, ἂν καὶ ἐπιμένει εἰς τὴν τήρησιν τοῦ κανονισμοῦ.

Ἀπήντησεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι κατὰ τὰς προηγουμένας συζητήσεις ἤλθομεν, νομίζει, εἰς συνεννόησιν φιλικὴν, σκοπὸν ἔχουσαν τὸ συμφέρον τοῦ φορολογουμένου καὶ τοῦ δημοσίου. Ἐνδοὺς νὰ αὐξήσῃ τὴν φόραν ἀπὸ 15 εἰς 18 τοῖς 100, ἦτον πεπεισμένος ὅτι ἔκαμνε περιττὴν παραχώρησιν, καὶ ὅμως δὲν μετενόησε βεβαία, διότι τοῦτο ἐγίνετο ὑπὲρ τῶν φορολογουμένων· δὲν εἶχεν ὅμως σκοπὸν νὰ παραδεχθῇ φόραν καὶ διὰ τοὺς καρποὺς, οἵτινες πρωΐμως συλλεγόμενοι, εἰς οὐδεμίαν ὑπόκεινται φόραν, καὶ μόνον ἐνόησε τοὺς λεγομένους ὡρίμους. Νομίζει δὲ ὅτι ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία, τὰ αὐτὰ ἔχουσα μὲ τὴν κυβέρνησιν αἰσθήματα, δὲν ἐπιθυμεῖ τὴν ζημίαν τοῦ δημοσίου. Καὶ ἐπρότεινε μὲν ὁ πρὸ αὐτοῦ ἀγορεύσας νὰ ἐπεκταθῇ ἡ φόρα καὶ διὰ τοὺς ἀραβοσίτους τοὺς μὴ ἁλωνιζομένους κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν συνήθειαν, ἀλλὰ τοιοῦτον σύστημα δὲν δύναται νὰ παραδεχθῇ καὶ θεωρεῖ ἀρκετὰ συμφέρουσαν τὴν τροπολογίαν τῆς ἐπιτροπῆς.

Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι ἡ παροῦσα συζήτησις καὶ ἀναρμοδίως γίνεται καὶ ματαίως· ἀναρμοδίως, διότι δὲν δυνάμεθα νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς ἀντικείμενα ἀποφασισθέντα. Ἡ συζήτησις αὕτη προέκυψεν, ὡς γνωστὸν, διότι ἡ ἐπιτροπὴ, παραβᾶσα τὸ καθῆκόν της, προεβῆ εἰς τροπολογίας. Ἀλλὰ δὲν θέλει νὰ ἐπασχολήσῃ τὴν Βουλὴν, ἀναπτύσσων καὶ αὐτὸς ὅσα εἰς τῶν ἀγορευσάντων ἀπέδειξε διὰ τοῦ κανονισμοῦ, ἀρκεῖται δὲ λέγων, ὅτι, ἂν ἡμεῖς παραβιάζωμεν τὰς διατάξεις αὐτοῦ, δὲν δικαιούμεθα ν' ἀπαιτήσωμεν παρ' ἄλλων τὸ πρὸς τὰς πράξεις μας

σέβας. Περὶ δὲ τοῦ ματαίου τῆς συζητήσεως καὶ ἄλλοτε εἶπε κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ προκειμένου ἄρθρου, ὅτι οἱ ὥριμοι καρποὶ ὑποδιαιροῦνται εἰς πραγματικῶς ὡρίμους καὶ μή. Καὶ διὰ μὲν τοὺς πρώτους παρεδέχετο φόραν 25 τοῖς 100, διὰ δὲ τοὺς δευτέρους ὀλιγωτέραν τῶν 15, ἀποδείξας συγχρόνως πόθεν προέρχεται ἡ φόρα· ἐπὶ τούτῳ δὲ ὥρισε καὶ τὴν ἐποχὴν τοῦ Ὀκτωβρίου καὶ Νοεμβρίου διὰ τοὺς ὡρίμους καρποὺς, δι' οὓς ἐπρότεινε φόραν 25 τοῖς 100, ἥτις μετριασθεῖσα εἰς 18 τοῖς 100, ἐγένετο δεκτή. Δὲν ἐρχόμεθα λοιπὸν ἐνταῦθα οὔτε ἡμεῖς νὰ ὑπερασπίσωμεν ἰδιαίτερα τῶν φορολογουμένων συμφέροντα, οὔτε ἡ κυβέρνησις νὰ προασπίσῃ τὸ δημόσιον, τὸ ὁποῖον δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἄνευ αὐτῶν. Ἀλλ' ἐὰν εἴπωμεν, ὅτι πρέπει ν' ἀφαιρεθῇ ἡ φόρα ἀπὸ μόνους τοὺς καρποὺς ἐκείνους, οἵτινες δὲν κοπανίζονται, μὴ ἀδικῶμεν διὰ τοῦτο τοὺς ἰδιοκτήτας τῶν ἁλωνιζομένων; Ὄχι, διότι οἱ καρποὶ οὗτοι ξηραίνονται καὶ ξηροὶ κοπανίζονται, ὥστε μετέχουσι τῆς φόρας καὶ οἱ ἐνοικιασταί. Δὲν εἶναι λοιπὸν ἀναγκαία ἡ τροπολογία τῆς ἐπιτροπῆς, ἐὰν ἐξηγήσωμεν τὴν λέξιν *κοπανιζομένων* δυνητικῶς, ἤτοι, ἐννοήσωμεν τοὺς δυναμένους νὰ κοπανισθῶσιν ἐπὶ τῶν ἁλωνίων. Προτείνει ἐπομένως νὰ ἐκλείψῃ ἡ τοῦ ἄρθρου προθεσμία. Ἐπειδὴ ὅμως παρετήρησέ τις, ὅτι δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀμφισβήτησις μεταξὺ φορολογουμένων καὶ ἐνοικιαστῶν διὰ τὸν λόγον, ὅτι οἱ μὲν θέλουν διϊσχυρίζεσθαι ὅτι δὲν δύνανται οἱ καρποὶ νὰ κοπανισθῶσιν, οἱ δὲ ἐνοικιασταὶ, ὅτι δύνανται, ἵνα ὠφεληθῶσιν ἀμφότεροι ἐκ τῆς φόρας· ἀνάγκη νὰ σαφηνισθῇ ἐν τοῖς πρακτικοῖς, ὅτι ἐν περιπτώσει ἀμφισβητήσεως θέλει μετρεῖσθαι τὸ ποσὸν τοῦ καρποῦ διὰ κοφινίων. Οὕτω δὲ θέλει ἀφαιρεῖσθαι ὁ φόρος ἐν κώνοις, τὸν ὁποῖον ὑποχρεοῦνται οἱ φορολογούμενοι νὰ παραδίδωσι κοπανισμένον. Διὰ τοῦ τρόπου δὲ τούτου οἱ μὲν φορολογούμενοι ἀποφεύγουσι τὴν ζημίαν, ἐὰν ἀναγκασθῶσι νὰ κοπανίσωσιν ὑγροὺς τοὺς καρποὺς των, οἱ δὲ ἐνοικιασταὶ, τὴν ἐκ τῆς φόρας ζημίαν.

Κλεισθείσης ἐνταῦθα τῆς συζητήσεως, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ 9 ἄρθρον ὡς ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς συνηρμολογήθη. Ἔχει δὲ οὕτως·

Ἄρθρον 9.

«Ἡ βεβαίωσις τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρτίας ἐπὶ τῶν πρωΐμων καρπῶν, ἤτοι, σίτου, κριθῆς, σμιγοῦ, δημήνου, (μαρτιάτικου), σικάλης (βρίζης), βρώμης, ὀρυζίου, κυμίνου, γλυκανίσου, σισάμου, λιναρίου, ὀσπρίων, σαρωμάτων,

κ τλ, ὡς καὶ τῶν ὑφίμων τῶν εἰς τὰ ἀλώνια κοπανιζομένων, γίνεται ἐπὶ τῶν ἀλωνίων διὰ κοιλοῦ, φέροντος τὰς σφραγῖδας τῆς διοικητικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἀρχῆς, ἢ διὰ ζυγίσεως, ὅταν τὰ εἴδη ἦναι ἀνεπίδεκτα μετρήσεως.

Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τοὺς ἀρραβωνίτους τοὺς συλλεγομένους κατὰ τοὺς μῆνας Ὀκτώβριον καὶ Νοέμβριον, ὅσοι δὲν καπανίζονται εἰς τὰ ἀλώνια, ἀλλὰ μεταφέρονται εἰς κώνους εἰς τὰς οἰκίας τῶν φορολογουμένων, ὑποχρεοῦνται οἱ φορολογούμενοι μετὰ τὴν ἐκ τῶν ἀγρῶν συλλογήν των νὰ τοὺς μεταφέρωσιν εἰς τὰ ἀλώνια, ἢ ὅπου τοιαῦτα δὲν ὑπάρχουσιν ἀνεγνωρισμένα, εἰς τὰς ἐπὶ τούτῳ προσδιοριζομένας ὑπὸ τοῦ ἐφόρου, τοῦ ἀρμοδίου δημάρχου καὶ τοῦ ἐνοικιαστοῦ τῇ γνωμοδοτήσει τοῦ εἰδικοῦ παρέδρου προσφορωτέρας θέσεις. Ἡ δὲ βεβαίωσις τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας γίνεται κατ' ἐκλογὴν τῶν φορολογουμένων καθ' ἕνα τῶν ἀκολούθων τρόπων· Ἡ

Α'. Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν ἑκάστης περιοδικῆς συλλογῆς τῶν ἀραβοσίτων τοῦ φορολογουμένου μετροῦνται παρὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ παρεδρεύοντος διὰ κορινίου ἢ ἄλλου μέτρου, ἐσφραγισμένου ἀπὸ τὸν ἔπαρχον καὶ ἔφορον, καὶ σημειοῦνται εἰς κατάλογον ὑπογραφόμενον καθ' ἑσπέρας παρ' αὐτοῦ, τοῦ δημάρχου ἢ τοῦ εἰδικοῦ παρέδρου καὶ τοῦ ἱερέως τοῦ χωρίου, τὸ ποσὸν τοῦ προϊόντος ἑκάστου φορολογουμένου ὡς ἐμετρήθη. Μετὰ τὴν μέτρησιν ἕκαστος φορολογούμενος δύναται νὰ μεταφέρῃ τὸ προϊὸν αὐτοῦ εἰς τὴν οἰκίαν του.

Περὶ τὰ μέσα τῆς καταμετρήσεως τῶν ἀλωνίων ἑκάστου χωρίου γεμίζεται μὲ κώνους, λαμβανομένους ἀναλόγως ἐξ ὅλων τῶν ποιοτήτων, τὸ κορίνιον ἢ μέτρον, καπανίζονται παραχρῆμα οἱ ἐν αὐτῷ καρποὶ καὶ προσδιορίζεται διὰ ζυγίσεως ἢ διὰ κοιλοῦ, κατ' ἐκλογὴν τῶν φορολογουμένων, τὸ βάρος αὐτῶν. Ἐὰν δὲν συμφωνήσωσι τὰ μέρη περὶ τὴν πλήρωσιν ἑνὸς καὶ μόνου κορινίου ἢ μέτρου, γεμίζονται δύω, τὸ ἓν παρὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ καὶ τὸ ἄλλο παρὰ τῶν φορολογουμένων, καὶ ἐνεργοῦνται τὰ ἀνωτέρω.

Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς δοκιμασίας ἐγγράφεται ἀμέσως εἰς πρωτόκολλον καὶ βεβαιοῦται διὰ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ ἐνοικιαστοῦ, τοῦ δημάρχου ἢ εἰδικοῦ παρέδρου καὶ τοῦ ἱερέως.

Ἐν ἐλλείψει ἢ ἀρνήσει τοῦ ἱερέως, ὁ κατάλογος καὶ τὸ πρωτόκολλον ὑπογράφονται ἀπὸ τρεῖς μάρτυρας, λαμβανομένους ἐκ τῶν ἰδίων φορολογουμένων.

Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πρωτοκόλλου τῆς δοκιμασίας ἀνάγεται εἰς κοιλὰ (ὑπολογιζομένου ἑκάστου κοιλοῦ εἰς 20 ὀκάδας) τὸ

ποσὸν τῆς παραγωγῆς, ἐκπίπτονται ἐξ αὐτοῦ 18 τοῖς 0/0 λόγῳ φύρας καὶ ἐπὶ τοῦ ὑπολοίπου προσδιορίζεται ὁ φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας καὶ ἐκδίδεται ἀμέσως τὸ ἀνῆκον διπλότυπον κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 10. Ἡ

Β'. Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς συλλογῆς τῶν ἀραβοσίτων ἑκάστου φορολογουμένου ζυγίζονται εὐθὺς διὰ σαττῆρος οἱ κῶνοι, εἴτε ἀποφλοιωμένοι εἴτε μή, (ἐὰν δὲν προτιμᾷ ὁ φορολογούμενος πρὸς εὐκολίαν τὴν ζύγισιν ἑνὸς μόνου μέτρου, δι' οὗ θέλει μετρηθῇ ὁλόκληρος ὁ σωρὸς) καὶ σημειοῦται τὸ βάρος αὐτῶν εἰς κατάλογον συντασσόμενον κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον. Ἐκ τοῦ ὁλικοῦ δὲ βάρους ἐκπίπτονται λόγῳ φύρας, ἐὰν μὲν οἱ κῶνοι ἦναι ἐντελῶς ἀποφλοιωμένοι, 35 τοῖς 0/0, ἐὰν δὲ μὲ τοὺς φλοιούς, 40 τοῖς 0/0, ἐπὶ δὲ τοῦ καθαροῦ ὑπολοίπου, ἀναγομένου εἰς κοιλά, ἑκάστου ὑπολογιζομένου πρὸς 20 ὀκάδας, προσδιορίζεται ὁ φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας καὶ ἐκδίδεται τὸ διπλότυπον κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 10.

Ὅστις τῶν δημάρχων ἢ εἰδικῶν παρέδρων ἀρνηθῇ, προσκαλούμενος ἀπὸ τὸν ἐνοικιαστήν, νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀνωτέρω διατάξεων, τιμωρεῖται πειθαρχικῶς κατὰ τὸ ἄρθρον 73 τοῦ παρόντος νόμου, καὶ ἀναπληροῦται διὰ τριῶν μαρτύρων, λαμβανομένων ἐκ τῶν ἰδίων φορολογουμένων.

Ἐὰν ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν ἐμφανισθῇ αὐθόρμητος διὰ νὰ ἐνεργήσῃ τὴν βεβαίωσιν καθ' ἕνα τῶν ἀνωτέρω τρόπων, αὕτη ἐκτελεῖται κατὰ πρόσκλησιν τῶν φορολογουμένων ὑφ' ἑνὸς ἐκ τῶν ἀναφερομένων ἐν τῷ ἄρθρῳ 11 ὑπαλλήλων.»

Ἐπίσης δὲ παρεδέχθη ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ ὑπουργοῦ καὶ πρόσθετον ἄρθρον, ἔχον οὕτω·

Διάταξις προσωρινή.

«Ἄρθρ. 74. Διὰ τὸ ἔτος 1855 ἐπιτρέπεται νὰ γίνωσιν αἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 36 δηλώσεις διὰ τὰ γρασίδια καὶ τριφύλλια μέχρι τῆς 20 Ἀπριλίου.»

Γενομένης τελευταίου ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Γ. Ἀντωνόπουλον καὶ Ἰω. Ταταράκην, συνήχθη, κατὰ τὸ ὠδὲ προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων ἑβδομήκοντα τεσσάρων.

Ἔχει δὲ τὸ σύνολον οὕτως·

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

ΚΕΦ. Α'.

Περὶ τῶν δημητριακῶν καρπῶν.

Ἐνοικίασις.

Ἄρθρ. 1. Οἱ ἐπὶ τῶν δημητριακῶν καρπῶν ἔγγειοι φόροι καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας ἐνοικιάζονται διὰ δημοπρασίας κατὰ τμῆμα, περιέχον ἓν ἢ πολλὰ συνάμα χωρία μέχρις ὁλοκλήρου δήμου, ὅταν τὰ ὅρια τῶν χωρίων ἦναι δυσδιάκριτα ἢ θεωρηθῇ τοῦτο συμφερώτερον, καὶ ἀποδίδονται εἰς ὁμοειδεῖς καρποὺς ἐκ τῶν κυριωτέρων τοῦ ἐνοικιαζομένου τμήματος, προσδιοριζομένους παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν.

Ἡ διακήρυξις καὶ τὰ πρακτικὰ τῆς δημοπρασίας, συντασσόμενα κατὰ τοὺς νομίμους τύπους, φέρουσι πίστιν δημοσίων ἐγγράφων.

Ἄρθρ. 2. Τὰς δημοπρασίας ἐνεργοῦσιν ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος καὶ ὁ ἔπαρχος, εἰς δὲ τὰς ἐπαρχίας, ἐν αἷς δὲν ὑπάρχει ἔπαρχος, ὁ εἰρηνοδίκης ἀναπληροῖ αὐτόν.

Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς διενεργοῦντας ἢ ἐπιτηροῦντας τὰς δημοπρασίας ὑπαλλήλους νὰ λαμβάνωσι μέρος εἰς τὰς ἐνοικιάσεις τῶν προσόδων εἴτε ὡς ἐνοικιασταὶ, εἴτε ὡς ἐγγυηταὶ εἴτε ὡς συνεταῖροι. Ἀπαγορεύεται ἐπίσης εἰς μὲν τοὺς δημάρχους καὶ δημαρχικοὺς παρέδρους νὰ λαμβάνωσιν ὡς ἀνωτέρω μέρος εἰς τὰς ἐνοικιάσεις τῶν προσόδων τοῦ οἰκείου δήμου, εἰς δὲ τοὺς εἰδικοὺς παρέδρους, τοῦ οἰκείου χωρίου.

Οἱ παραβάται τῆς διατάξεως ταύτης ὑποβάλλονται εἰς χρηματικὴν ποινὴν 50—300 δραχμῶν.

Ἄρθρ. 3. Εἶναι δεκτοὶ εἰς τὰς δημοπρασίας ὡς ἐνοικιασταὶ ἢ ἐγγυηταί, α) οἱ ὁμολογουμένως ἀξιόχρεοι· ὡς τοιοῦτοι δὲν θεωροῦνται οἱ ὑπερήμεροι ὀφειλέται τοῦ δημοσίου, καὶ β) οἱ παρουσιάζοντες πιστοποιητικὰ τῆς ἀρμοδίας δημοτικῆς ἀρχῆς, βεβαιοῦντα τὸ εἶδος καὶ τὴν ἀξίαν τῆς ἀκινήτου αὐτῶν περιουσίας, καὶ ἀποδεικτικὰ τοῦ ἀρμοδίου ὑποθηκοφύλακος, βεβαιοῦντα ὅτι τὰ κτήματα εἶναι ἐλεύθερα πάσης ὑποθήκης. Ἀπαγορεύεται δὲ νὰ ἐνοικιάσῃ τις πρόσοδον ἀξίας ἀνωτέρας τῆς εἰς ἣν ἐξετιμήθη ἡ ἀκίνητος περιουσία αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐγγυητοῦ του συνάμα.

Ἄρθρ. 4. Τὸ δημόσιον ἔχει διὰ τοῦ παρόντος νόμου δικαίωμα πρὸς ἐγγραφὴν ὑποθήκης ἐφ' ὅλων τῶν ἀκινήτων κτημάτων τοῦ ἐνοικιαστοῦ καὶ τοῦ ἐγγυητοῦ αὐτοῦ. Ἡ ὑποθήκη αὕτη, ἐγγραφομένη ἐπιμελείᾳ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, περιορίζεται εἰς

κτήματα, τῶν ὁποίων ἡ πραγματικὴ ἀξία εἶναι ἴση μὲ τὴν καθ' ὑπολογισμὸν ἀξίαν τῆς ἐνοικιαζομένης προσόδου.

Ὅσοι ἐνοικιασταὶ ἢ ἐγγυηταὶ ἐκποιήσουσιν ἢ ὑποθηκεύσουσι πρὸς τρίτους πρὸ τῆς κατακυρώσεως ἢ μετ' αὐτὴν τὰ πρὸς ἀσφάλειαν τοῦ δημοσίου προσενεχθέντα κατὰ τὴν δημοπρασίαν κτήματα, καταδιώκονται καὶ τιμωροῦνται ἐπὶ παραβάσει τοῦ ἄρθρου 396 τοῦ ποινικοῦ νόμου.

Ἄρθρ. 5. Οἱ διενεργοῦντες τὰς δημοπρασίας ὑπάλληλοι ἀποπέμπονται τῆς ὑπηρεσίας, ὑποχρεοῦνται νὰ ἀποζημιώσωσι τὸ δημόσιον καὶ καταδιώκονται κατὰ τὸν ποινικὸν νόμον· α. ἐὰν παραδεχθῶσιν ὡς ἐνοικιαστὰς ἢ ἐγγυητὰς μὴ ὁμολογουμένως ἀξιοχρέους ἢ μὴ προσαγαγόντας τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 3 πιστοποιητικὰ περὶ τοῦ εἴδους, τῆς ἀξίας καὶ τῆς ἐλευθέρας ὑποθήκης περιουσίας των, καὶ β'. ἐὰν ἀποκλείσωσι τοῦ ὑπερβιατισμοῦ τοὺς ἐρωδιασμένους μὲ τοιαῦτα πιστοποιητικὰ ἢ τοὺς ὁμολογουμένως ἀξιοχρέους.

Οἱ ὑποθηκοφύλακες καὶ οἱ δήμαρχοι· α. ἐὰν ἐκδώσωσιν ἐν γνώσει ψευδῆ πιστοποιητικὰ περὶ τῶν κτημάτων τῶν ἐνοικιαστῶν καὶ τῶν ἐγγυητῶν, καὶ β'. ἐὰν ἀρνηθῶσι τὴν ἔκδοσιν τῶν ἀνωτέρω πιστοποιητικῶν εἰς τοὺς αἰτοῦντας τοιαῦτα ἰδιοκτήτας, καθίστανται ὑπόχρεοι εἰς ἀποζημίωσιν, ἐπιβαλλομένης καὶ τῆς ποινικῆς καταδιώξεως κατὰ τὸ ἄρθρον 487 τοῦ ποινικοῦ νόμου.

Βεβαίωσις τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας.

Ἄρθρ. 6. Οἱ φορολογούμενοι ἄρχονται τοῦ θερισμοῦ, τῆς συγκομιδῆς καὶ τοῦ ἀλωνίσματος ἀκωλύτως, ὀφείλουν ὅμως· 1) Οἱ καλλιεργοῦντες ἐθνικοὺς ἀγροὺς, συνορεύοντας μὲ ἰδιωτικοὺς ἢ μὲ ἐθνικοὺς, μὴ ὑποκειμένους εἰς τὴν εἰς εἶδος ἀπόδοσιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας, καὶ 2) οἱ καλλιεργοῦντες ἰδιωτικοὺς ἀγροὺς, συνορεύοντας μὲ ἀγροὺς μὴ ὑποκειμένους εἰς τὴν εἰς εἶδος ἀπόδοσιν τοῦ ἐγγείου φόρου, νὰ ζητῶσι προφορικῶς παρὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ τὴν περὶ θερισμοῦ ἄδειαν, τὴν ὁποίαν οὗτος ὀφείλει νὰ δίδῃ παρευθύς· ἄλλως, οἱ φορολογούμενοι προχωροῦσιν εἰς τὸ θέρος. Ἀπαγορεύεται ὅμως εἰς τοὺς καλλιεργοῦντας ἀγροὺς ἰδιωτικοὺς καὶ ἐθνικοὺς νὰ θερίζωσι ταὐτοχρόνως, ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ ἐνοικιαστοῦ, καρποὺς ἀμφοτέρων τῶν κατηγοριῶν. Ἡ ἐκλογὴ μένει εἰς τὸν φορολογούμενον.

Άρθρ. 7. Οἱ ἐνοικιασταὶ ὀφείλουσιν ἐπὶ ποινῇ ἀπορρίψεως πάσης κατὰ τῶν φορολογουμένων ἀπαιτήσεως νὰ παρευρίσκωνται εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ θέρους, τῆς συγκομιδῆς τῶν δεματίων καὶ τοῦ ἀλωνίσματος ἢ κοπανίσματος τῶν καρπῶν, νὰ σφραγίζωσι καὶ ἀποσφραγίζωσι τοὺς ἐν τοῖς ἀλωνίοις καρποὺς καὶ τέλος νὰ μετρῶσιν ἢ νὰ ζυγίζωσιν αὐτοὺς κατὰ τὸ ἄρθρον 9. Ἐὰν ὅμως ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν ἐμφανισθῇ ἐντὸς τῆς ἡμέρας διὰ μὲν τὴν ἀποσφράγισιν αὐθόρμητος, διὰ δὲ τὴν μέτρησιν ἢ ζύγισιν προσκαλούμενος προφορικῶς ἐνώπιον δύω μαρτύρων, ὁ φορολογούμενος τὴν μὲν ἀποσφράγισιν ἐνεργεῖ ἐπίσης ἐνώπιον δύω μαρτύρων, τὴν δὲ μέτρησιν ἢ ζύγισιν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 8. Ὅστις τῶν φορολογουμένων παραβῇ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 6 καὶ 7, ἢ ἀναμίξει δεμάτια ἐθνικὰ μὲ ἰδιόκτητα, ἢ ὑφαιρέσει προϊόντα ἀλωνισμένα ἢ μὴ, ἢ μεταφέρει τὰ δεματιά του εἰς ἀλώνια, κείμενα ἐκτὸς τοῦ οἰκείου τμήματος, κρυφίως καὶ πρὸς βλάβην τοῦ ἐνοικιαστοῦ, ἢ δι' ὁποιουδήποτε ἄλλου τρόπου ζημιώσει τὸν ἐνοικιαστὴν ἢ τὸ δημόσιον· ἐὰν ἡ ζημία δύναται νὰ ἐκτιμηθῇ, ὑποχρεοῦται εἰς τὴν ἀπόδοσιν τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας, καὶ τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον ἢ χρηματικὴν ποινὴν ἴσην μὲ τὸν ἁπλοῦν ἔγγειον φόρον καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας, τῶν ὁποίων ἀπειπειράθη νὰ ὑπεκφύγῃ τὴν ἀπόδοσιν· ἐὰν δὲ τὸ ποσὸν τῆς ζημίας δὲν ἦναι δυνατὸν νὰ ἐξακριβωθῇ, τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον δραχμῶν 20—100.

Ἐὰν οἱ ὑφαιρεθέντες καρποὶ παρήχθησαν ἀπὸ κτήματα διαφιλονεικούμενα μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ κατηγορουμένου, τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον ἀναφέρει μὲν τὴν ἀμφισβήτησιν ἐν τῇ ἀποφάσει, ἐπιβάλλει δὲ τὸ πρόστιμον ἢ τὴν χρηματικὴν ποινὴν ὡς ἐπὶ ἰδιωτικῶν κτημάτων.

Ὁσάκις ἡ ἀνάκρισις ἐνεργεῖται παρὰ δημοτικοῦ τινος ὑπαλλήλου, τὸ πρόστιμον εἰσπράττεται εἰς ὄφελος τοῦ δημοτικοῦ ταμείου.

Ἀλλ' ἐὰν ἡ πρᾶξις ἀνεκαλύφθη ἢ κατηγγέλθη ἀπ' ἄλλον παρὰ τὸν ἐνοικιαστὴν ἢ τὸν ἐπιστάτην τοῦ δημοσίου, τὸ τρίτον τοῦ προστίμου δίδεται εἰς αὐτόν.

Ἄρθρ. 9. Ἡ βεβαίωσις τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ τῶν πρωϊμων καρπῶν, ἤτοι, σίτου, κριθῆς, σμιγοῦ, διμήνου (μαρτιάτικου) σικάλης (βρίζης) βρώμης, ὀρυζίου, κυμίνου, γλυκανίσου, σισάμου, λιναρίου, ὀσπρίων, σαμαράτων κτλ., ὡς καὶ τῶν ὀψίμων τῶν εἰς τὰ ἀλώνια κοπανιζομένων, γίνεται ἐπὶ τῶν ἀλωνίων διὰ κοιλοῦ, φέροντος τὰς σφραγῖδας τῆς διοικητικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἀρχῆς, ἢ διὰ ζυγίσεως, ὅταν τὰ εἴδη ἦναι ἀνεπίδεκτα μετρήσεως.

Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τοὺς ἀραβοσίτους τοὺς συλλεγομένους κατὰ τοὺς μῆνας Ὀκτώβριον καὶ Νοέμβριον, ὅσοι δὲν κοπανίζονται εἰς τὰ ἀλώνια, ἀλλὰ μεταφέρονται εἰς κώνους εἰς τὰς οἰκίας τῶν φορολογουμένων, ὑποχρεοῦνται οἱ φορολογούμενοι μετὰ τὴν ἐκ τῶν ἀγρῶν συλλογήν των νὰ τοὺς μεταφέρωσιν εἰς τὰ ἀλώνια, ἢ, ὅπου τοιαῦτα δὲν ὑπάρχουσιν ἀναγνωρισμένα, εἰς τὰς ἐπὶ τούτῳ προσδιοριζομένας ὑπὸ τοῦ ἐφόρου, τοῦ ἁρμοδίου δημάρχου καὶ τοῦ ἐνοικιαστοῦ τῇ γνωμοδοτήσει τοῦ εἰδικοῦ παρέδρου προσφορωτέρας θέσεις. Ἡ δὲ βεβαίωσις τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας γίνεται κατ' ἐκλογὴν τῶν φορολογουμένων καθ' ἕνα τῶν ἀκολούθων τρόπων. Ἤ

Α'. Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν ἑκάστης περιοδικῆς συλλογῆς τῶν ἀραβοσίτων τοῦ φορολογουμένου μετροῦνται παρὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ παρευθὺς διὰ κορινίου ἢ ἄλλου μέτρου, ἐσφραγισμένου ἀπὸ τὸν ἔπαρχον καὶ τὸν ἔφορον, καὶ σημειοῦται εἰς κατάλογον, ὑπογραφόμενον καθ' ἑσπέραν παρ' αὐτοῦ, τοῦ δημάρχου ἢ εἰδικοῦ παρέδρου καὶ τοῦ ἱερέως τοῦ χωρίου, τὸ ποσὸν τοῦ προϊόντος ἑκάστου φορολογουμένου, ὡς ἐμετρήθη. Περὶ τὰ μέσα τῆς καταμετρήσεως τῶν ἀλωνίων ἑκάστου χωρίου γεμίζεται μὲ κώνους, λαμβανομένους ἀναλόγως ἐξ ὅλων τῶν ποιοτήτων, τὸ κορίνιον ἢ μέτρον, κοπανίζονται παραχρῆμα οἱ ἐν αὐτῷ καρποὶ καὶ προσδιορίζεται διὰ ζυγίσεως ἢ διὰ κοιλοῦ τὸ βάρος αὐτῶν. Ἐὰν δὲν συμφωνήσωσι τὰ μέρη περὶ τὴν πλήρωσιν ἑνὸς καὶ μόνου κορινίου ἢ μέτρου, γεμίζονται δύω, τὸ ἓν παρὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ καὶ τὸ ἄλλο παρὰ τοῦ φορολογουμένου, καὶ ἐνεργοῦνται τὰ ἀνωτέρω.

Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς τοιαύτης δοκιμασίας ἐγγράφεται ἀμέσως εἰς πρωτόκολλον καὶ βεβαιοῦται διὰ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ ἐνοικιαστοῦ, τοῦ δημάρχου ἢ εἰδικοῦ παρέδρου καὶ τοῦ ἱερέως.

Ἐν ἐλλείψει ἢ ἀρνήσει τοῦ ἱερέως, ὁ κατάλογος καὶ τὸ πρωτόκολλον ὑπογράφονται ἀπὸ τρεῖς μάρτυρας, λαμβανομένους ἐκ τῶν ἰδίων φορολογουμένων.

Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πρωτοκόλλου τῆς δοκιμασίας ἀνάγεται εἰς κοιλὰ (ὑπολογιζομένου ἑκάστου κοιλοῦ πρὸς 20 ὀκάδας) τὸ ποσὸν τῆς παραγωγῆς, ἐκπίπτονται ἐξ αὐτοῦ 18 τοῖς 0/0 λόγῳ φύρας, καὶ ἐπὶ τοῦ ὑπολοίπου προσδιορίζεται ὁ φόρος καὶ

τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας, καὶ ἐκδίδεται ἀμέσως τὸ ἀνῆκον διπλότυπον, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ 10 ἄρθρου. Ἡ

Β'. Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς συλλογῆς τῶν ἀραβοσίτων ἑκάστου φορολογουμένου ζυγίζονται εὐθὺς διὰ στατῆρος οἱ κῶνοι, εἴτε ἀποφλοιωμένοι εἴτε μή, (ἐὰν δὲν προτιμᾷ ὁ φορολογούμενος πρὸς εὐκολίαν τὴν ζύγισιν ἑνὸς μόνου μέτρου, δι' οὗ θέλει μετρηθῇ ὁλόκληρος ὁ σωρὸς) καὶ σημειοῦται τὸ βάρος αὐτῶν εἰς κατάλογον, συντασσόμενον κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον. Ἐκ τοῦ ὁλικοῦ δὲ βάρους ἐκπίπτονται λόγῳ φύρας, ἐὰν μὲν οἱ κῶνοι ἦναι ἐντελῶς ἀποφλοιωμένοι, 35 τοῖς $^0/_0$, ἐὰν δὲ μὲ τοὺς φλοιούς, 40 τοῖς $^0/_0$· ἐπὶ δὲ τοῦ καθαροῦ ὑπολοίπου, ἀναγομένου εἰς καιλά, ἑκάστου ὑπολογιζομένου πρὸς 20 ὀκάδας, προσδιορίζεται ὁ φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας καὶ ἐκδίδεται τὸ διπλότυπον κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 10.

Ὅστις τῶν δημάρχων ἢ εἰδικῶν παρέδρων ἀρνηθῇ, προσκαλούμενος ἀπὸ τὸν ἐνοικιαστήν, νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀνωτέρω διατάξεων, τιμωρεῖται πειθαρχικῶς, κατὰ τὸ ἄρθρον 73 τοῦ παρόντος νόμου, καὶ ἀναπληροῦται διὰ τριῶν μαρτύρων, λαμβανομένων ἐκ τῶν ἰδίων φορολογουμένων.

Ἐὰν ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν ἐμφανισθῇ αὐθορμήτως, διὰ νὰ ἐνεργήσῃ τὴν βεβαίωσιν κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον, αὕτη ἐκτελεῖται κατὰ πρόσκλησιν τῶν φορολογουμένων ὑφ' ἑνὸς ἐκ τῶν ἀναφερομένων ἐν τῷ ἄρθρῳ 11 ὑπαλλήλων.

Ἄρθρ. 10. Μετὰ τὴν μέτρησιν ἢ ζύγισιν τῶν καρπῶν ἑκάστου φορολογουμένου καὶ τὴν βεβαίωσιν τοῦ φόρου καὶ τῆς ἐπικαρπίας, ὁ ἐνοικιαστὴς σημειοῖ αὐτὰ ὁλογράφως καὶ ἀριθμητικῶς εἰς διπλότυπον βιβλίον, καὶ εἰς μὲν τὸ στέλεχος αὐτοῦ ὑπογράφεται ἰδιοχείρως ὁ φορολογούμενος, εἰς δὲ τὸ ἀπόσπασμα ὁ ἐνοικιαστής, ὅστις ἐγχειρίζει τοῦτο εἰς τὸν φορολογούμενον. Ἀλλ' ἐὰν οὗτος ἔχῃ ἀντιρρήσεις εἴτε ὡς πρὸς τὸ σημειωθὲν ποσὸν, εἴτε ὡς πρὸς τὸ εἶδος τοῦ καρποῦ, εἴτε ὡς πρὸς τὴν ἰδιότητα τοῦ κτήματος, δύναται νὰ σημειώσῃ αὐτὰς ἐντὸς ἢ ὄπισθεν τοῦ στελέχους· τούτου δὲ ἀγραμμάτου ὄντος, ὑπογράφει τὸ στέλεχος ἢ τὰς ἀντιρρήσεις ἄλλος τῆς ἐμπιστοσύνης του ἐνώπιον τοῦ παρέδρου ἢ τοῦ ἱερέως, καὶ, ἐν ἐλλείψει ἢ ἀπουσίᾳ τούτων, ἐνώπιον δύω μαρτύρων, ὑπογραφομένων καὶ τούτων ἢ γινομένης μνείας τῶν ὀνομάτων αὐτῶν ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν εἰσὶν ἀγράμματοι. Ἐὰν δὲ ὁ φορολογούμενος ἀρνῆται νὰ ὑπογράψῃ τὸ στέλεχος, ὁ ἐνοικιαστὴς καλεῖ δύω μάρτυρας, ἐξ ὧν ὁ εἷς πρέπει νὰ ἦναι ὁ πάρεδρος ἢ ὁ ἱερεὺς τοῦ

οἰκείου ἢ τοῦ πλησιεστέρου χωρίου, διὰ νὰ ὑπογράψωσιν αὐτὸ πρὸς μόνην τὴν βεβαίωσιν τῆς ἀπὸ μέρους τοῦ φορολογουμένου γενομένης ἀρνήσεως.

Τὸ στέλεχος τοῦ τοιουτοτρόπως συνταχθέντος διπλοτύπου καθίσταται διοικητικῶς ἐκτελεστὸν, ἐκτὸς ἐὰν ἀνασταλῇ δικαστικῶς ἡ ἐκτέλεσις του, καθὼς καὶ ὁπόταν φέρῃ ἀντιρρήσεις, ὅτε ἐκτελεῖται μόνον ὡς πρὸς τὸ μέρος τοῦ φόρου τὸ μὴ ἀμφισβητούμενον ἀπὸ τὸν φορολογούμενον, καὶ τοῦτο, ἐὰν πρόκειται περὶ γαιῶν, τῶν ὁποίων τὸ δημόσιον δὲν διατηρεῖ τὴν νομικὴν κατοχὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 59 τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 11. Ἐὰν ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν ἐκδώσῃ καὶ παραδώσῃ εὐθὺς μετὰ τὴν μέτρησιν ἢ ζύγισιν τὸ διπλότυπον, ὁ φορολογούμενος προσκαλεῖ τὸν δήμαρχον, ἢ τὸν εἰδικὸν πάρεδρον, ἢ τὸν ἔρανος προσκαλεῖ τὸν δήμαρχον, ἢ τὸν εἰδικὸν πάρεδρον, ἢ τὸν ἔρανον πρωτόκολλον, ἐν ᾧ μνημονεύεται ῥητῶς καὶ ἡ ἰδιότης τοῦ κτήματος, ἐξ οὗ παρήχθη. Τὸ πρωτόκολλον τοῦτο, συντεταγμένον εἰς διπλοῦν ἐνώπιον δύω μαρτύρων καὶ ὑπογεγραμμένον ἀπὸ τὰ παρευρεθέντα πρόσωπα, τὸ μὲν ἀφίνεται εἰς τὸν φορολογούμενον, τὸ δὲ παραπέμπεται ἀπὸ τὴν συντάξασαν αὐτὸ ἀρχὴν εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον, διὰ νὰ προσδιορίσῃ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ τὰ εἰσπρακτέα ποσά. Ὅστις τῶν ἀνωτέρω ὑπαλλήλων ἀρνηθῇ νὰ συντρέξῃ εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ πρωτοκόλλου, τιμωρεῖται πειθαρχικῶς κατὰ τὸ ἄρθρον 73 τοῦ παρόντος νόμου.

Ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ὁ μὲν ἐνοικιαστὴς δὲν ἐκδώσει τὸ διπλότυπον, ὁ δὲ φορολογούμενος δὲν φροντίσει περὶ τῆς συντάξεως τοῦ πρωτοκόλλου, ἀρκεῖται ὁ ἔφορος νὰ διορίζῃ πρὸς ἔκδοσιν τοῦ διπλοτύπου ἀντιπρόσωπόν του, τοῦ ὁποίου ἡ ἀντιμισθία καταλογίζεται εἰς βάρος τοῦ ἐνοικιαστοῦ.

Ἄρθρ. 12. Ὁ ἐνοικιαστὴς τιμωρεῖται·

α.) Μὲ πρόστιμον δραχμ. 15—100, ἐὰν ἀμελήσῃ τὴν ἐπὶ τῶν ἀλωνίων ἢ ἀμέσως μετὰ τὴν διὰ δοκιμῆς βεβαίωσιν τῶν ἀραβοσίτων, κατὰ τὸ ἄρθρ. 11, τακτικὴν ἔκδοσιν τῶν διπλοτύπων.

β'.) Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχμ. 100—500, ἐὰν χαρακτηρίσῃ κτήματα ἐθνικὰ ἢ ἐθνικοϊδιόκτητα ὡς ἰδιωτικὰ, ἢ ὡς ἐθνικοϊδιόκτητα κτήματα ἐθνικά.

γ'.) Μὲ τὸ τριπλοῦν ποσοῦ τοῦ μειωθέντος φόρου, ἐὰν παραλείψῃ ὁλοτελῶς τὴν εἰς τὸ διπλότυπον ἐγγραφὴν τοῦ φόρου ἢ ἐγγράψῃ ὀλιγώτερον ποσοῦ τοῦ παραχθέντος καρποῦ, τὸν ὁποῖον κατεμέτρησε.

δ'.) Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχμῶν 100—500, ἐὰν ἐγγράψῃ εἰς τὸ διπλότυπον πλειότερον ποσὸν τοῦ παραχθέντος καρποῦ.

ε.) Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχμ. 15—200, ἐάν ἀνακαλυφθῇ οἱαδήποτε ἀσυμφωνία μεταξὺ στελέχους καὶ διπλοτύπου, ἐξαιρουμένης τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν ἀποδειχθῇ ὅτι ἡ ἀλλοίωσις ἐπήγασεν ἐκ μέρους τοῦ φορολογουμένου.

ς'.) Μὲ πρόσιμον ἢ χρηματικὴν ποινὴν ἴσην μὲ τὸ διπλοῦν τοῦ εἰσπραχθέντος ποσοῦ, ἐὰν εἰσπράξῃ ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τοὺς φορολογουμένους καρποὺς, κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ παρόντος νόμου.

Εἰς τὰς ὑπὸ στοιχ. δ'—ε. περιπτώσεις ἐνεργεῖται κατ' αὐτοῦ καὶ ποινικὴ κατασβέωξις, κατὰ τὸ ἄρθρον 255 τοῦ ποινικοῦ νόμου.

Τὸ ἥμισυ τοῦ τριπλοῦ φόρου, τοῦ προστίμου καὶ τῆς χρηματικῆς ποινῆς εἰσέρχεται εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον, τὸ δὲ ἄλλο ἥμισυ δίδοται εἰς τὸν καταμηνυτὴν, μὴ ἐξαιρουμένου καὶ αὐτοῦ τοῦ φορολογουμένου.

Ἄρθρ. 13. Οἱ ἐνοικιασταὶ εἶναι ὑπόχρεοι ν' ἀποστέλλωσιν ἀτελῶς εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον ἐπὶ ἀποδείξει παραλαβῆς τὰ στελέχη τῶν διπλοτύπων βιβλίων, ἅμα ἕκαστον περαιοῦται, καθαρὰ καὶ εὐαναγνωστα, ἄνευ σβυσμάτων καὶ ξυσμάτων. Ἀλλ' ἐὰν ἐντὸς 8 ἡμερῶν ἀφ' οὗ περαιωθῇ ἕκαστον βιβλίον, δὲν παραδοθῇ εἰς τὸν ἔφορον, τὸ ἀρμόδιον δικαστήριον, ἐπὶ τῇ αἰτήσει αὐτοῦ, ἂν δικαίως κατὰ προτίμησιν, ἐπιβάλλει εἰς τὸν ὀλιγωρήσαντα ἐνοικιαστὴν χρηματικὴν ποινὴν ἐκ δραχμῶν 100—200 καὶ διατάττει τὴν ἐντὸς 24 ὡρῶν παράδοσίν των διὰ προσωπικῆς κρατήσεως.

Τῆς ποινῆς ταύτης δὲν ἀπαλλάσσεται καὶ ἂν μετὰ τὴν ὀκταήμερον προθεσμίαν παραδώσῃ εἰς τὸν ἔφορον τὰ εἰρημένα στελέχη.

Κράτησις καὶ μετακόμισις τῶν δημοσίων καρπῶν.

Ἄρθρ. 14. Τοὺς κατὰ τὸ ἄρθρον 9 καρποὺς ὑποχρεοῦνται οἱ φορολογούμενοι, τῇ ἐπιμελείᾳ καὶ ὑπ' εὐθύνην τοῦ ἐνοικιαστοῦ, νὰ μετακομίζωσι καὶ παραδίδωσιν εἰς τὴν ἐντὸς ἑκάστου δήμου προσδιοριζομένην παρὰ τοῦ ὑπουργείου κεντρικὴν ἀποθήκην.

Δύναται δὲ τὸ ὑπουργεῖον νὰ προσδιορίζῃ τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην καὶ εἰς τινα τῶν γειτνιαζόντων δήμων, δι' ἐκεῖνα μόνα τὰ

χωρία τοῦ δήμου, τὰ ὁποῖα δὲν ἀπέχουσι πλειότερον τῶν 3 ὡρῶν.

Ἄρθρ. 15. Ἐὰν οἱ φορολογούμενοι, τῶν ὁποίων τὰ χωρία ἀπέχουσι τῆς κεντρικῆς ἀποθήκης πλέον τῆς μιᾶς ὥρας, δὲν εὐκολύνωνται νὰ μετακομίζωσι τοὺς καρποὺς των ἀμέσως εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην, δύνανται νὰ τοὺς ἀποταμιεύωσι προσωρινῶς εἰς εἰδικὴν ἐντὸς τοῦ χωρίου των ἀποθήκην, τῆς ὁποίας τὸ ἐνοίκιον ἐξ ἀναλογίας τοῦ ἀποταμιευθέντος ποσοῦ εἶναι εἰς βάρος των. Ὀφείλουσιν ὅμως ἐντὸς 20 τὸ πολὺ ἡμερῶν νὰ μετακομίζωσιν αὐτοὺς ἀπὸ τὴν εἰδικὴν εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην. Παρελθούσης δὲ ἐπὶ ματαίῳ τῆς προθεσμίας ταύτης, τὸ δημόσιον μετακομίζει αὐτοὺς δι' ἐξόδων τῶν ἀμελησάντων ἢ ἀρνηθέντων φορολογουμένων, τὰ ὁποῖα εἰσπράττονται διοικητικῶς. Ἐὰν ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν εὑρεθῇ εἰς τὸν τόπον τῆς εἰδικῆς ἀποθήκης, ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος ἢ ὁ ἀντιπρόσωπός του ἀνοίγει αὐτὴν ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ δημάρχου ἢ τοῦ εἰδικοῦ παρέδρου, καὶ ἐνεργεῖ τὴν μετακόμισιν, συντάττων περὶ τούτου πρωτόκολλον, ἐν ᾧ μνημονεύεται τὸ ποσὸν κατ' εἶδος τῶν εὑρισκομένων εἰς τὴν εἰδικὴν ἀποθήκην καρπῶν.

Πᾶσα εἰδικὴ ἀποθήκη ἐπιτηρεῖται, σφραγίζεται καὶ ἀποσφραγίζεται ἑκάστην ἑσπέραν καὶ πρωΐαν παρὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ ἢ τοῦ ἀντιπροσώπου του καὶ τοῦ παρέδρου τοῦ χωρίου ἢ τοῦ ὑπ' εὐθύνην αὐτοῦ ἀντιπροσώπου του.

Τοὺς ἀραβοσίτους, οἵτινες μεταφέρονται εἰς κώνους ἐν ταῖς οἰκίαις τῶν φορολογουμένων, ὀφείλουσιν οἱ φορολογούμενοι νὰ ἀποξηραίνωσιν ἐντελῶς καὶ μετακομίζωσιν εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην ἐντὸς 40 ἡμερῶν, ἀρχομένων ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῶν διπλοτύπων. Παρελθούσης τῆς προθεσμίας, ἐφαρμόζονται κατὰ τῶν καθυστερούντων αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 16. §§ γ'. καὶ δ'. τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 16. Ἀπὸ τῆς ἐναρξεως τοῦ θέρους τῶν πρωΐμων καρπῶν συντάσσεται διαρκῶς κατὰ δεκαπενθημερίαν παρὰ τοῦ ἐπάρχου, τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ ταμίου πρωτόκολλον, δι' οὗ βεβαιοῦται ἡ τρέχουσα ἀγοραία τιμὴ τῶν ἐγχωρίων καρπῶν.

Ἕκαστος τῶν φορολογουμένων δύναται νὰ κρατήσῃ τοὺς ὀφειλομένους παρ' αὐτοῦ καρποὺς, πληρώνων, κατὰ τὸ ἰσχύον πρωτόκολλον, τὸ ἀντίτιμον τῶν μὲν ἀλωνιζομένων εὐθὺς μετὰ τὴν ἐπὶ τῶν ἀλωνίων μέτρησιν αὐτῶν, τῶν δὲ εἰς κώνους ἐν ταῖς οἰκίαις τῶν φορολογουμένων μεταφερομένων ἀραβοσίτων, ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 15 ὁριζομένης τεσσαρακονθημέρου προθεσμίας.

Ἐὰν δὲ μετέρχωνται ἄλλη τοὺς ἀναγομένους εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν εἰς τὴν εἰδικὴν ἀποθήκην, δύναται νὰ τοὺς παραλάβῃ, ἀφ' οὗ παρουσιάσῃ εἰς τὸν εἰδικὸν πάρεδρον τοῦ χωρίου καὶ τὸν ἐνοικιαστὴν τριπλότυπον ἀποδεικτικὸν τοῦ ἁρμοδίου ταμίου ἢ διπλότυπον τοῦ ταμιακοῦ εἰσπράκτορος, ἐμφαῖνον ὅτι ἐπλήρωσε τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν.

Ἐὰν ὁ φορολογούμενος σηκώσῃ τὰ ἀλώνια πρὶν ἢ μεταφέρῃ εἰς τὴν εἰδικὴν ἢ κεντρικὴν ἀποθήκην τοὺς ἀνήκοντας εἰς τὸ δημόσιον καρποὺς, ἢ πληρώσῃ τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν, οἱ καρποὶ ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ἐνοικιαστοῦ ἢ καὶ αὐτεπαγγέλτως κατάσχονται διοικητικῶς παρὰ τοῦ ἐφόρου ἢ τῶν ἀντιπροσώπων του καὶ μετακομίζονται δαπάνῃ τοῦ φορολογουμένου εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην. Ἐὰν αἱ θῦραι τῶν οἰκιῶν τῶν κατακρατούντων τοὺς καρποὺς τοῦ δημοσίου φορολογουμένων εἶσι κεκλεισμέναι, ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 907 τῆς πολιτ. δικονομίας.

Ἐὰν δὲν εὑρεθῶσιν εἰς τὰς οἰκίας τῶν φορολογουμένων καρποί, τὸ δημόσιον καταλογίζει εἰς χρήματα τοὺς φόρους καὶ τὴν ἐπικαρπίαν εἰς βάρος τοῦ ἐνοικιαστοῦ ἢ τῶν φορολογουμένων κατ' ἐκλογήν, καὶ ἐνεργεῖ διοικητικῶς τὴν εἴσπραξιν. Ὁ εἰς χρήματα καταλογισμὸς ἐνεργεῖται παρὰ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τιμῆς τοῦ ἰσχύοντος πρωτοκόλλου.

Ἄρθρ. 17. Πᾶς δῆμος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου συγκεντροῦνται οἱ ἀποδιδόμενοι καρποὶ, εἶναι ὑπόχρεως νὰ χορηγῇ εἰς τὸ δημόσιον τὰς πρὸς ἀποταμίευσιν αὐτῶν ἀναγκαίας ἀποθήκας, τὰς ὁποίας ὁ ἔπαρχος καὶ ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος προσδιορίζουσι. Τὸ ἐνοίκιον τῶν ἀποθηκῶν τούτων συμφωνεῖται μεταξὺ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ ἰδιοκτήτου· ἐν περιπτώσει διαφωνίας ἀποφασίζει ἀνεκκλήτως ὁ εἰρηνοδίκης.

Ἐὰν δὲ ἀποποιηθῇ ὁ δῆμος νὰ παραχωρήσῃ εἰς τὸ δημόσιον τὰς ἀναγκαίας ἀποθήκας, τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν συνιστᾷ εἰς ἄλλον πλησιέστερον δῆμον τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην, εἰς ἣν οἱ φορολογούμενοι τοῦ ἀποποιηθέντος δήμου ὑποχρεοῦνται νὰ μετακομίζωσι τοὺς καρποὺς, ἐπιφυλαττομένου αὐτοῖς τοῦ δικαιώματος τῆς ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ παραίτου.

Ἄρθρ. 18. Εἰς πᾶσαν κεντρικὴν ἀποθήκην θέλει χορηγηθῇ κοιλὸν δημόσιον ἴσης χωρητικότητος μὲ τὴν τοῦ κοιλοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, δι' οὗ θέλουν παραλαμβάνεσθαι οἱ καρποί· ὀφείλει ἑπομένως πᾶς ἐνοικιαστὴς νὰ μετρᾷ ἐπὶ τῶν ἀλωνίων τοὺς καρποὺς διὰ κοιλοῦ ἴσης χωρητικότητος μὲ τὴν τοῦ κοιλοῦ

τῆς κεντρικῆς ἀποθήκης, καὶ νὰ παραδίδῃ τοὺς ἀνήκοντας εἰς τὸ δημόσιον, ἐσφραγισμένους ἐντὸς σάκκων, εἰς τὸν φορολογούμενον, διὰ νὰ τοὺς μετακομίζῃ εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην. Πᾶσα δὲ κατὰ τὴν εἰς τὴν κεντρικὴν ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὰ ἀλώνια ἢ ἀπὸ τὴν εἰδικὴν ἀποθήκην παράδοσιν προκύψουσα τυχὸν ἔλλειψις τῶν καρπῶν καταλογίζεται εἰς βάρος τοῦ ἐνοικιαστοῦ, ὅστις δύναται αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου του νὰ παρευρίσκηται εἰς τὴν παράδοσιν.

Ἄρθρ. 19. Ἐὰν συμβῇ νόθευσις καρπῶν δι' οἱουδήποτε τρόπου, ὁ ἔπαρχος, ὁ ἔφορος καὶ ὁ ἁρμόδιος εἰρηνοδίκης διορίζουσι κατὰ πλειονοψηφίαν τρεῖς πραγματογνώμονας. Ἐὰν διαφωνήσωσιν οὗτοι εἰς τὸν διορισμὸν, ἑκάστου ἐπιμένοντος εἰς ἰδίαν γνώμην, ὑπερισχύει ἡ τοῦ εἰρηνοδίκου, οἱ δὲ λοιποὶ δύω σημειοῦσι τοὺς λόγους τῆς διαφωνίας ἐν τοῖς πρακτικοῖς, ἀμέσως μεταβιβαζομένους εἰς τὸ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον.

Οἱ ῥηθέντες ὑπάλληλοι προσλαμβάνοντες τοὺς πραγματογνώμονας, βεβαιοῦσιν ἐπιτοπίως τὴν πρᾶξιν δι' ἠτιολογημένης ἐκθέσεως. Οἱ πραγματογνώμονες ὁρκίζονται πρὸ τῆς αὐτοψίας ἐνώπιον τοῦ ἐπάρχου ἢ τοῦ εἰρηνοδίκου τὸν νενομισμένον ὅρκον.

Ἡ ἔκθεσις καταρτιζομένη κατὰ πλειονοψηφίαν καὶ παρὰ πάντων ὑπογραφομένη, φέρει πίστιν δημοσίου ἐγγράφου.

Ἐὰν δύο ὦσι αἱ νόθευσις, ὁ ἔφορος καταλογίζει τοὺς καρποὺς εἰς χρήματα εἰς βάρος τοῦ ἐνοικιαστοῦ. Μετὰ τὸν καταλογισμὸν οἱ μὲν νοθευμένοι καρποὶ ἐκποιοῦνται διὰ δημοπρασίας, κατὰ τὰς περὶ ἐκποιήσεως τῶν δημοσίων καρπῶν διατυπώσεις, ὁ δὲ ἐνοικιαστὴς καταδιώκεται διὰ τὸ ἔλλειμμα, ἐὰν ἐκ τοῦ ἐκπλειστηριάσματος, μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ἐξόδων τῆς αὐτοψίας καὶ τῆς ἐκποιήσεως, δὲν καλύπτηται τὸ χρέος του.

Ὁ ἐνοικιαστὴς ἔχει δικαίωμα ἀναγωγῆς κατὰ τοῦ φορολογουμένου πρὸς ἀποζημίωσιν, ἐὰν τυχὸν ἡ ἔλλειψις ἢ ἡ νόθευσις ἐπήγασεν ἀπ' αὐτὸν διὰ παραδόσεως τῶν σφραγίδων ἢ δι' ἄλλου τινὸς μέσου.

Ἄρθρ. 20. Ἅμα γενῇ ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 14 μετακόμισις ὁλοκλήρου ἢ μέρους τῶν ὀφειλομένων παρ' ἑκάστου φορολογουμένου καρπῶν, ὀφείλει ὁ μὲν ἐνοικιαστὴς νὰ σημειοῖ ὄπισθεν τοῦ ἀποσπάσματος τοῦ διπλοτύπου τὸ ποσὸν καὶ εἶδος τῶν καρπῶν ὡς καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν σάκκων, ὁ δὲ ἀποθηκάριος, νὰ ἐκδίδῃ διπλότυπον παραλαβῆς, ἐμφαῖνον τὸ ὄνομα τοῦ φορολογουμένου, τὸ ποσὸν καὶ τὸ εἶδος τῶν καρπῶν, ὡς καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦ διπλοτύπου.

Ἐὰν ὁ ἀποθηκάριος δὲν ἐκδώσῃ διπλότυπον, ἡ ἐκδώσῃ ἀπόδειξιν χειρόγραφον ἢ καὶ ἔντυπον παρὰ τοὺς κανονισμένους τύπους, καταδιώκεται ὡς ἔνοχος ὑπεξαιρέσεως.

Ἐλλείμματα καὶ πλεονάσματα τῶν ἐνοικιαστῶν.

Ἄρθρ. 21. Ἐὰν μετὰ τὸ πέρας τῆς συγκομιδῆς τῶν πρωΐμων καρπῶν δὲν ἀποσβεσθῇ τὸ πρὸς τὸ δημόσιον χρέος τοῦ ἐνοικιαστοῦ μὲ τὸ ποσὸν τῶν ἀποταμιευθέντων εἰς τὰς δημοσίας ἀποθήκας καὶ τῶν κρατηθέντων ὑπὸ τῶν φορολογουμένων καρπῶν, ὀφείλει οὗτος καὶ ὁ ἐγγυητής του ν' ἀναπληρώσωσι τὰ ἐλλείμματά των δι' ὁμοειδῶν καὶ τῆς αὐτῆς ποιότητος καρπῶν ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τοῦ πέρατος τῆς συγκομιδῆς. Παρελθούσης ἐπὶ ματαίῳ τῆς προθεσμίας ταύτης, ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος καταλογίζει τὸ ἔλλειμμα εἰς χρήματα, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τιμῆς τοῦ κατὰ τὴν λῆξιν τῆς προθεσμίας ἰσχύοντος πρωτοκόλλου, εἰς βάρος τοῦ ἐνοικιαστοῦ καὶ τοῦ ἐγγυητοῦ αὐτοῦ, καὶ παραπέμπει τὸν χρηματικὸν πίνακα εἰς τὸν ταμίαν, διὰ νὰ ἐνεργήσῃ τὴν εἰσπραξιν ἀμέσως, κατὰ τὰς περὶ καταδιώξεως τῶν καθυστερούντων διατάξεις.

Οἱ ἐνοικιασταὶ τῶν τεμαχίων, εἰς τὰ ὁποῖα παράγονται ἀραβόσιτοι μεταφερόμενοι εἰς κώνους ἐν ταῖς οἰκίαις τῶν φορολογουμένων, ὀφείλουσι ν' ἀποδίδωσι τὰ ἐκ τῶν ὀφλημένων καρπῶν ἐλλείμματά των ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς ὁριζομένης ἐν τῷ ἄρθρῳ 15 τεσσαρακονθημέρου προθεσμίας· ἄλλως, καταλογίζονται εἰς χρήματα παρὰ τοῦ ἐφόρου καὶ εἰσπράττονται ὡς ἀνωτέρω.

Οἱ ἐνοικιασταὶ δύνανται καὶ πρὸ τοῦ καταλογισμοῦ, ἀλλὰ πάντοτε μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν ἀλωνίων ἑκάστου εἴδους, νὰ πληρόνωσι τὰ ἐλλείμματά των ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τιμῆς τοῦ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς πληρωμῆς ἰσχύοντος πρωτοκόλλου.

Ἐὰν τὸ ἔλλειμμα ἑνὸς εἴδους καρπῶν ἢ καὶ πλειοτέρων καλύπτηται ἀπὸ πλεονάσματα ἄλλου εἴδους καρπῶν, εἰ μὲν ταῦτα εἰσήχθησαν εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην, ἐκποιοῦνται κατὰ τὰς περὶ ἐκποιήσεως τῶν δημοσίων καρπῶν διατυπώσεις, εἰ δὲ εὑρίσκονται εἰς χεῖρας τῶν φορολογουμένων, εἰσπράττονται παρὰ τοῦ δημοσίου κατὰ τὰς τιμὰς τοῦ ἰσχύοντος κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ καταλογισμοῦ τῶν ἐλλειμμάτων πρωτοκόλλου. Εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις τὸ ἀντίτιμον συμψηφίζεται ἀπέναντι τοῦ χρέους τοῦ ἐνοικιαστοῦ.

Οἱ ἐνοικιασταὶ ἀπαλλάττονται τοῦ τόκου τῆς ὑπερημερίας διὰ τὰ ἐλλείμματα, ὅτα συγὸν καλύπτονται ἀπὸ καθυστερήματα τῶν φορολογουμένων, στηριζόμενα εἰς ἔγκυρα διπλότυπα.

Ἄρθρ. 22. Τὸ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον ἀναθεωρεῖ καὶ μεταρρυθμίζει τὰς περὶ καταλογισμοῦ πράξεις τῶν οἰκονομικῶν ἐφόρων ἐξ ἐπαγγέλματος ἢ κατ' αἴτησιν τῶν ἐχόντων συμφέρον, ὅταν αὗται ἀντιβαίνωσιν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 23. Ἀπαγορεύεται ἐν γένει εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν νὰ εἰσπράττῃ ἢ νὰ διαθέτῃ οἱουσδήποτε καρποὺς, πηγάζοντας ἀπὸ τὴν ἐνοικιασθεῖσαν πρόσοδον, πρὶν εἰσαχθῶσιν εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην καὶ συμπληρωθῶσιν ὁλόκληρα τὰ ποσὰ τῶν ἐνοικιασθέντων εἰδῶν.

Ἔχει ὅμως τὸ δικαίωμα νὰ παραλαμβάνῃ ἐκ τῆς ἀποθήκης τοὺς πλεονάζοντας καρποὺς, καθὼς καὶ τοὺς μὴ συμπεριληφθέντας εἰς τὰς συμφωνίας τῆς ἐνοικιάσεως, ἐὰν τοιοῦτοι εἰσήχθησαν, καὶ νὰ εἰσπράττῃ εἰς εἴδος ἀπ' εὐθείας τοὺς εἰς χεῖρας τῶν φορολογουμένων μένοντας, ἀδείᾳ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, κοινοποιουμένῃ εἰς αὐτοὺς διὰ τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς.

Ἀλλ' ἐὰν τοὺς κατὰ τὸ προηγούμενον ἐδάφιον καρποὺς δὲν ἔχωσιν οἱ φορολογούμενοι νὰ ἀποδώσωσιν εἰς εἴδος, ὁ ἐνοικιαστὴς εἰσπράττει αὐτοὺς εἰς χρήματα, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἰσχύοντος κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ καταλογισμοῦ τῶν ἐλλειμμάτων πρωτοκόλλου τῶν τιμῶν, συνδρομῇ τοῦ ταμίου.

Οἱ φορολογούμενοι ὑποχρεοῦνται νὰ μετακομίζωσι τοὺς εἰρημένους καρποὺς εἰς τὸν τόπον, ὅπου εἶναι συστημένη ἡ κεντρικὴ ἀποθήκη διὰ τοὺς καρποὺς τοῦ δήμου των, ἢ εἰς ἄλλον μὴ ἀπέχοντα τοῦ χωρίου των πλέον τῶν τριῶν ὡρῶν. Δὲν ἐπιτρέπεται ὅμως εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν νὰ ἀπαιτήσῃ τὴν μετακόμισιν αὐτῶν διὰ δυσβάτων ὁδῶν, ἂν ὑπάρχωσι καλλίτεραι.

Ἄρθρ. 24. Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς φορολογουμένους νὰ ἀποδίδωσιν εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν, ἄνευ ῥητῆς ἀδείας τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, τοὺς ὀφειλομένους παρ' αὐτῶν καρποὺς. Οἱ παραβάται τῆς παρούσης διατάξεως ὑποχρεοῦνται ν' ἀποδίδωσιν αὐτοὺς ἐκ νέου καὶ εἰς τὸ δημόσιον, ἐπιφυλαττομένου αὐτοῖς τοῦ δικαιώματος τῆς ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ.

ΚΕΦ. Β'.

Περὶ τοῦ ἐλαίου, τῶν κουκουλίων, τῶν ξηρῶν σύκων Καλαμῶν καὶ Μεσσήνης, καὶ τῆς σταφίδος τῶν ἐπαρχιῶν Ἠλείας, Ὀλυμπίας καὶ Γόρτυνος.

Ἐνοικίασις καὶ εἰσπραξις.

Ἄρθρ. 25. Ὁ ἐπὶ τοῦ ἐλαίου, τῶν κουκουλίων, τῶν ξηρῶν σύκων Καλαμῶν καὶ Μεσσήνης, καὶ τῆς σταφίδος τῶν ἐπαρχιῶν

Ἠλείας, Ὀλυμπίας καὶ Γόρτυνος ἔγγειος φόρος ἐνοικιάζεται κατὰ τμῆμα ἢ δῆμον μέχρις ὁλοκλήρου ἐπαρχίας.

Τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ τῶν ἐθνικοϊδιοκτήτων ἐλαιῶν καὶ σύκων ἐνοικιάζεται συνάμα μὲ τὸν ἔγγειον φόρον.

Ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας ἀποδίδονται παρὰ τῶν φορολογουμένων εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν εἰς εἶδος.

Τὸ ἐνοίκιον πληρώνεται παρὰ τῶν ἐνοικιαστῶν εἰς τὸ δημόσιον εἰς χρήματα ὡς ἑξῆς·

α) Διὰ τὸ ἔλαιον, εἰς τρεῖς ἴσας δόσεις, τὴν ἀ. Δεκεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, τὴν ἀ. Ἰανουαρίου καὶ τὴν ἀ. Φεβρουαρίου τοῦ ἑπομένου ἔτους·

β) Διὰ τὰ κουκούλια, τὴν 20 Αὐγούστου.

γ) Διὰ τὰ ξηρὰ σῦκα, τὴν 30 Σεπτεμβρίου καὶ τὴν 31 Ὀκτωβρίου·

δ) Διὰ τὰς σταφίδας, τὴν 15 Ὀκτωβρίου.

Βεβαίωσις.

Ἄρθρ. 26. Ὁ ἔγγειος φόρος ἐπὶ τοῦ ἐλαίου βεβαιοῦται διὰ μετρήσεως εἰς τὰ ἐλαιοτριβεῖα καὶ εἰσπράττεται εὐθὺς μετὰ τὴν ἐκπίεσιν τοῦ ἐλαίου· ἡ δὲ βεβαίωσις τῶν πρὸς βρῶσιν χρησίμων ἐλαιῶν γίνεται διὰ ζυγίσεως εἰς τὸν τόπον τῆς ἀποταμιεύσεως.

Εἰς τοὺς δήμους, ἔνθα δὲν ὑπάρχουν ἐλαιοτριβεῖα καὶ ἡ ἐκπίεσις τοῦ ἐλαίου γίνεται κατ' ἄλλον τρόπον, ὁ ἔγγειος φόρος βεβαιοῦται δι' ἐκτιμήσεως εἰς ὁκάδας ἐλαιῶν. Ἐν περιπτώσει διαφωνίας μεταξὺ ἐνοικιαστοῦ καὶ φορολογουμένου ἡ βεβαίωσις γίνεται διὰ ζυγίσεως τῶν ἐλαιῶν. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον βεβαιοῦται καὶ εἰσπράττεται καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ τῶν ἐθνικοϊδιοκτήτων ἐλαιοδένδρων.

Ἄρθρ. 27. Ὁ ἔγγειος φόρος ἐπὶ τῶν κουκουλίων βεβαιοῦται δι' ἐκτιμήσεως αὐτῶν εἰς λίτρας ἢ ὁκάδας, κατὰ τὴν ἐγχώριον συνήθειαν, ἐπὶ τῶν καλαμωτῶν ἢ κλαρίων. Ἐν περιπτώσει διαφωνίας μεταξὺ τοῦ ἐνοικιαστοῦ καὶ τοῦ φορολογουμένου ἡ βεβαίωσις γίνεται διὰ ζυγίσεως ἢ διὰ μετρήσεως τῶν κουκουλίων. Ἡ δὲ παραλαβὴ γίνεται ἀμέσως ἐν περιπτώσει ζυγίσεως.

Ὁ φορολογούμενος ὀφείλει νὰ εἰδοποιῇ διὰ τοῦ δημάρχου ἢ παρέδρου τὸν ἐνοικιαστὴν τοὐλάχιστον τρεῖς ἡμέρας πρὸ τῆς συλλογῆς τῶν κουκουλίων ἐκ τῶν καλαμωτῶν ἢ κλαρίων, διὰ νὰ ἐνεργῇ τὴν βεβαίωσιν. Ἀλλ' ἐὰν ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν εὑρίσκηται εἰς τὸν τόπον ἢ δὲν μεταβῇ νὰ ἐνεργήσῃ τὴν βεβαίωσιν, ὁ φορολογούμενος προχωρεῖ εἰς τὴν συλλογήν, συμφώνως μὲ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 11.

Ἐὰν ὁ φορολογούμενος δὲν συμμορφωθῇ μὲ τὰς διατάξεις τοῦ προηγουμένου ἐδαφίου, τιμωρεῖται κατὰ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 28. Ὁ ἐπὶ τῶν ξηρῶν σύκων τῶν ἐπαρχιῶν Καλαμῶν καὶ Μεσσήνης ἔγγειος φόρος βεβαιοῦται διὰ μετρήσεως τῶν ὁρμαθῶν εἰς τὸ παράλιον ἢ κατὰ τὴν διὰ ξηρᾶς εἰς ἄλλα μέρη τοῦ Κράτους μεταφορὰν αὐτῶν. Ὅταν τὰ σῦκα δὲν σχηματίζωνται εἰς ὁρμαθούς, ἡ βεβαίωσις γίνεται διὰ ζυγίσεως.

Ἡ κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον βεβαίωσις γίνεται μέχρι τῆς 15 τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου. Ὅσα σῦκα εὑρεθῶσι μετὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην εἰς τὸν τόπον, φορολογοῦνται διὰ μετρήσεως τῶν ὁρμαθῶν ἢ διὰ ζυγίσεως.

Τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ τῶν σύκων τῶν ἀπὸ ἐθνικοϊδιόκτητα δένδρα παραγομένων βεβαιοῦται δι' ἐκτιμήσεως. Ἐν περιπτώσει διαφωνίας μεταξὺ τοῦ ἐνοικιαστοῦ καὶ τοῦ φορολογουμένου, ἡ βεβαίωσις γίνεται διὰ μετρήσεως τῶν ὁρμαθῶν ἢ ζυγίσεως εἰς τὸν τόπον τῆς συλλογῆς τῶν καρπῶν, ὅπου καὶ παραλαμβάνεται τὸ δικαίωμα.

Ἄρθρ. 29. Ὁ εἰς εἶδος ἀποδιδόμενος ἔγγειος φόρος ἐπὶ τῆς σταφίδος τῶν ἐπαρχιῶν Ἠλείας, Ὀλυμπίας καὶ Γόρτυνος βεβαιοῦται δι' ἐκτιμήσεως ἐπὶ τῶν ἀλωνίων, ἢ διὰ ζυγίσεως ἐν περιπτώσει διαφωνίας μεταξὺ τοῦ ἐνοικιαστοῦ καὶ τοῦ φορολογουμένου.

Ὁ δήμαρχος κοινοποιεῖ ἐπὶ ἀποδείξει εἰς τοὺς ἐνοικιαστὰς πρὸ πέντε ἡμερῶν τὴν ἡμέραν τῆς ἐνάρξεως τοῦ τρυγητοῦ κατὰ τμῆμα ἢ καθ' ὅλον τὸν δῆμον.

Ἐπελθούσης δὲ τῆς πρὸς ἔναρξιν τοῦ τρυγητοῦ προσδιωρισμένης ἡμέρας, καὶ ἂν δὲν ἤθελε παρευρεθῇ ὁ ἐνοικιαστής, οὐχ ἧττον οἱ φορολογούμενοι προχωροῦσιν εἰς αὐτόν, ἀπορριπτομένης πάσης κατ' αὐτῶν ἀπαιτήσεως τοῦ ἐνοικιαστοῦ. Ἀπαγορεύεται ὅμως ἡ ἀνάμιξις καρποῦ παραγομένου ἀπὸ κτήματα, ἀποδίδοντα τὸν ἔγγειον φόρον εἰς εἶδος, μὲ καρπὸν παραγόμενον ἀπὸ τὰ ἀποδίδοντα τὸν φόρον εἰς χρήματα 3 τοῖς 0|0.

Ὅστις τῶν φορολογουμένων παραβῇ τὰς διατάξεις τοῦ προηγουμένου ἐδαφίου, ἢ ὑφαιρέσει ἀπὸ τὰ ἀλώνια καρπὸν ἐκ τοῦ εἰς εἶδος φορολογουμένου ἢ δι' οἱουδήποτε ἄλλου τρόπου ζη-

μιώσει τὸν ἐνοικιαστήν, τιμωρεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 8.

Ἄρθρ. 30. Οἱ ἐνοικιασταὶ εἶναι ὑπόχρεοι νὰ παραδίδωσιν εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον τὰ ἀτελέχη τῶν διπλοτύπων·

α') Διὰ τὰ ἔλαια καὶ τὰς βρωσίμους ἐλαίας, ἅμα ἕκαστον βιβλίον παραιοῦται·

β') Διὰ τὰ κουκούλια, τὴν 20 Ἰουλίου·

γ') Διὰ τὰ σῦκα, τὴν 30 Νοεμβρίου·

δ') Διὰ τὰς σταφίδας, τὴν 15 Σεπτεμβρίου.

Ἀποταμίευσις τῶν καρπῶν τοῦ ἐνοικιαστοῦ.

Ἄρθρ. 31. Οἱ ἐν τῷ παρόντι κεφαλαίῳ ἐνδιαλαμβανόμενοι καρποὶ ἀποταμιεύονται εἰς ἀποθήκας δαπάνῃ τοῦ ἐνοικιαστοῦ, καὶ μένουν ὑπέγγυοι μέχρις ἐξοφλήσεως τοῦ ἐνοικίου. Ὀφείλει ἐπομένως ὁ ἐνοικιαστής, ἅμα ἐγκαθίσταται εἰς τὴν ἐνοικιασθεῖσαν πρόσοδον, νὰ γνωστοποιῇ ἐγγράφως εἰς τὸν ταμίαν τὸ μέρος, ἔνθα θέλει συστήσει τὰς ἀποθήκας.

Τὸ δημόσιον ἐν ἀνάγκῃ διορίζει δαπάνῃ αὐτοῦ ἐπιτηρητήν, ἔχοντα τὸ δικαίωμα καὶ τὸ καθῆκον νὰ παρευρίσκηται εἰς πᾶσαν παραλαβὴν καὶ παράδοσιν, νὰ σφραγίζῃ καὶ ν' ἀποσφραγίζῃ τὰς ἀποθήκας, καὶ νὰ κρατῇ βιβλίον εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς, μονογραφημένον ἀπὸ τὴν διοικητικὴν ἀρχήν.

Ὅπου ἡ παραγωγὴ εἶναι μικρά, ἡ ἐπιτήρησις ἀνατίθεται εἰς τὸν ἁρμόδιον δήμαρχον ἢ τὸν εἰδικὸν πάρεδρον.

Ὁσάκις ὁ ἐνοικιαστὴς πρόκειται νὰ ἐκποιήσῃ μέρος τῶν εἰς αὐτὸν ἀνηκόντων καρπῶν, ὀφείλει νὰ εἰδοποιῇ περὶ τούτου τὸν ταμίαν καὶ νὰ καταθέτῃ πρὸ τῆς εἰς τὸν ἀγοραστὴν παραδόσεως τὸ ἀντίτιμον αὐτοῦ εἰς τὸ ταμεῖον.

Ἐὰν ὁ ἐνοικιαστὴς εἰσπράξῃ ἀπό τινα τῶν φορολογουμένων εἰς χρήματα τοὺς παρ' αὐτοῦ ὀφειλομένους καρποὺς, ἢ ἐκποιήσῃ λαθραίως ἢ ὑπεξαιρέσῃ τὸ ὅλον ἢ μέρος ἐκ τῶν ἀποταμιευθέντων, τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον ἢ χρηματικὴν ποινὴν, ἴσην μὲ τὴν διπλῆν ἀξίαν τοῦ μὴ ἀποταμιευθέντος, ἢ ἐκποιηθέντος ἢ ὑπεξαιρεθέντος ποσοῦ.

Τὸ τρίτον τοῦ προστίμου ἢ τῆς χρηματικῆς ποινῆς δίδοται εἰς τὸν καταμηνυτήν, μὴ ἐξαιρουμένου καὶ τοῦ ἐπιτηρητοῦ τῆς ἀποθήκης.

Ἐὰν ὅμως ἀποδειχθῇ ὅτι συνήνεσεν οὗτος εἰς τὴν λαθραίαν ἐκποίησιν ἢ ὑπεξαίρεσιν, τιμωρεῖται μὲ χρηματικὴν ποινὴν 100—500 δραχμῶν, ἐπιφυλαττομένης καταδιώξεως κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ποινικοῦ νόμου.

Οἱ φορολογούμενοι ὀφείλουν νὰ μεταφέρωσι τὸν ἔγγειον φόρον καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ τῶν ζηρῶν σύκων καὶ τῆς σταφίδος, ἐντὸς πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς βεβαιώσεως, εἰς τὰς ἀποθήκας τῶν ἐνοικιαστῶν, τὰς ὁποίας ὀφείλουν αὐτοὶ νὰ συστήσουν ἐντὸς τοῦ οἰκείου δήμου. Παρελθούσης ἐπὶ ματαίῳ τῆς προθεσμίας ταύτης, κατάσχονται καὶ μεταφέρονται εἰς αὐτὰς δαπάνῃ τῶν φορολογουμένων, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 16 § 3 τοῦ παρόντος νόμου.

ΚΕΦ. Γ'.

Περὶ ῥητίνης, κατράμης καὶ λοιπῶν δασικῶν προϊόντων.

Ἐνοικίασις.

Ἄρθρ. 32. Ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ τῆς ῥητίνης καὶ κατράμης ἐνοικιάζεται κατὰ δῆμον ἢ ἐπαρχίαν.

Τὰ ἐξ ἐθνικῶν δασῶν παραγόμενα κάστανα, κέρνα, κοκκονάρια, πόταισα καὶ λοιπὰ δασικὰ προϊόντα ἐνοικιάζονται κατὰ δῆμον. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον διατίθεται καὶ ὁ ἔγγειος φόρος τῶν παραγομένων ἐξ ἰδιωτικῶν δασῶν.

Τὸ ἐνοίκιον ὅλων τῶν ἀνωτέρω δασικῶν προϊόντων εἰς χρήματα πληρόνεται εἰς δύω ἴσας δόσεις, τὴν 1 καὶ 15 Σεπτεμβρίου.

Βεβαίωσις καὶ εἴσπραξις.

Ἄρθρ. 33. Ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ τῆς ῥητίνης καὶ κατράμης βεβαιοῦνται διὰ ζυγίσεως κατ' ἀκάδας τοῦ προϊόντος εἰς τὰς θέσεις, τὰς ὁποίας προσδιορίζει τὸ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον, καὶ ἀποδίδονται εἰς χρήματα κατὰ τὴν εἰς τὸν οἰκεῖον δῆμον τρέχουσαν τιμὴν, βεβαιουμένην διὰ πρωτοκόλλου ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου ἐπάρχου, τοῦ δασονόμου καὶ τοῦ δημάρχου τῆς πρωτευούσης τῆς ἐπαρχίας, ἐὰν ὁ ἁρμόδιος δήμαρχος προσκληθεὶς δὲν παρουσιασθῇ.

Ἡ βεβαίωσις τοῦ ἐγγείου φόρου ἐπὶ τῶν λοιπῶν δασικῶν προϊόντων τῶν παραγομένων ἐξ ἰδιωτικῶν δασῶν γίνεται δι' ἐκτιμήσεως ἐπὶ τῶν δένδρων, κατὰ τὰς ἐκδοθησομένας ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργείου ὁδηγίας.

Ἄρθρ. 34. Ἕκαστος τῶν συλλεκτῶν τῆς ῥητίνης καὶ κατράμης ὀφείλει πέντε ἡμέρας πρὸ τῆς ἐκ τῶν λάκκων ἐξαγωγῆς ἢ τῆς μεταφορᾶς τῶν προϊόντων τούτων νὰ εἰδοποιῇ διὰ τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς, ἢ τοῦ δασάρχου ἢ δασονόμου τὸν ἐνοικιαστὴν, διὰ νὰ παρευρίσκηται εἰς τὴν ζύγισιν τοῦ προϊόντος, καὶ ἐὰν οὗτος ἢ ὁ ἐπιτετάκτης αὐτοῦ δὲν παρευρεθῇ, ζυγίζει μόνος αὐτὸ

ἐπὶ παρουσίᾳ ἑνὸς τοὐλάχιστον τῶν δασονομικῶν ὑπαλλήλων, συνταχθησομένου περὶ τούτου πρωτοκόλλου, τὸ ὁποῖον ἐπέχει τόπον διπλοτύπου τοῦ ἐνοικιαστοῦ.

Ἄρθρ. 35. Ὅστις συλλέξει λαθραίως ῥητίνην ἢ κατράμιν εἰς ἐθνικὰ δάση, ἢ δασικὰ προϊόντα εἰς ἰδιωτικὰ δάση, ἢ δι' οἱουδήποτε ἄλλου τρόπου ζημιώσει τὸν ἐνοικιαστήν, τιμωρεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ παρόντος νόμου.

Τὸ τρίτον τοῦ προστίμου δίδεται εἰς τὸν ἀνακαλύψαντα, ἐκτὸς ἐὰν οὗτος ἦναι ὁ ἐνοικιαστὴς ἢ ἐπιτρόπος τοῦ δημοσίου.

ΚΕΦ. Δ'.

Περὶ τῶν ἀμπέλων, περιβολίων, λαχανοκήπων, σικυώνων (μποστανίων) καὶ τῶν γαιῶν τῶν χρησιμευουσῶν πρὸς καλλιέργειαν γρασιδίων, τριφυλλίων, γεωμήλων, κρομμύων, κοκκαρίων, σκορόδων, καπνῶν καὶ βαμβακίων.

Βεβαίωσις.

Ἄρθρ. 36. Ἡ βεβαίωσις τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ τῶν ἀμπέλων, περιβολίων, λαχανοκήπων, σικυώνων (μποστανίων) καὶ τῶν γαιῶν τῶν χρησιμευουσῶν πρὸς καλλιέργειαν γρασιδίων, τριφυλλίων, γεωμήλων, κρομμύων, κοκκαρίων, σκορόδων, καπνῶν καὶ βαμβακίων γίνεται κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον.

Πᾶς ἰδιοκτήτης ἢ καλλιεργητὴς οἱουδήποτε κτήματος ὀφείλει αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου του νὰ δηλώσῃ ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου ἐντὸς τῶν κατωτέρω προσδιοριζομένων ἐποχῶν εἰς τὸν δήμαρχον τοῦ δήμου, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου κεῖται τὸ κτῆμα, τὴν θέσιν καὶ τὴν ὁριθεσίαν αὐτοῦ, τὴν ἔκτασιν του εἰς Β. στρέμματα, τὸ ποσὸν τῆς προσόδου καὶ τὴν ἰδιότητα αὐτοῦ, τοῦτέστιν ἂν ἦναι ἐθνικόν, ἐθνικοϊδιόκτητον ἢ ἰδιωτικόν.

Διὰ τὰ γρασίδια καὶ τριφύλλια	ἐντὸς τοῦ μηνὸς	Μαρτίου.
Διὰ τὰς ἀμπέλους	»	» Ἀπριλίου.
Διὰ τὰ περιβόλια καὶ καπνὰ	»	» Ἰουλίου.
Διὰ τὰ βαμβάκια	»	τῆς 15 Αὐγούστου.
Διὰ τοὺς λαχανοκήπους	»	μηνὸς Μαΐου.
Διὰ τοὺς σικυῶνας (μποστάνια), γεωμήλα, κρόμμυα, κοκκάρια, σκόροδα καὶ καπνὰ	»	» Ἰουνίου.

Δι' ἕκαστον κτῆμα καὶ δι' ἕκαστον προϊὸν συντάττει ὁ φορολογούμενος ἰδιαιτέραν δήλωσιν. Ὁσάκις δὲ ἐν αὐτῷ σπείρονται διάφορα προϊόντα, ἡ δήλωσις γίνεται διὰ τὸ ἐπικρατέστερον.

Ἐὰν δὲ καλλιεργῇ κτήματα εἰς διάφορα χωρία, δίδει ἰδιαιτέραν δι' ἕκαστον χωρίον δήλωσιν.

Αἱ δηλώσεις συντάσσονται διπλαῖ, καὶ ἡ μὲν ἐπιστρέφεται εἰς τὸν ἰδιοκτήτην ἢ καλλιεργητήν, ἐπιθεωρημένη παρὰ τοῦ δημάρχου, τὸ δὲ στέλεχος κρατεῖται παρὰ τῷ δημαρχείῳ.

Ἄρθρ. 37. Εἰς τὸ δημαρχεῖον κρατεῖται ἰδιαίτερον βιβλίον δι' ἕκαστον προϊόν, καὶ εἰς αὐτὸ, διῃρημένον κατὰ χωρία, ἐγγράφονται ἐν περιλήψει καὶ κατ' αὔξοντα ἀριθμὸν αἱ δηλώσεις.

Τὸ βιβλίον κλείεται τὸ ἑσπέρας τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν λήγει ἡ πρὸς δήλωσιν προθεσμία, καὶ τὴν ἐπιοῦσαν ἐκτίθεται εἰς τὸ δημαρχεῖον. Μετὰ δέκα πέντε δὲ ἡμέρας ὀφείλει ὁ δήμαρχος νὰ παραπέμψῃ τὸ βιβλίον καὶ τὰ στελέχη τῶν δηλώσεων εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον.

Ἄρθρ. 38. Ὅστις τῶν ἰδιοκτητῶν ἢ καλλιεργητῶν παραμελήσει νὰ κάμῃ τὴν δήλωσίν του ἐντὸς τῆς ὁριζομένης προθεσμίας, ἢ δηλώσει ὀλιγώτερον τῆς πραγματικῆς ἐκτάσεως τοῦ κτήματός του, ἢ παραστήσει τοῦτο ὡς ἰδιωτικόν, ἐνῷ εἶναι ἐθνικὸν ἢ ἐθνικοϊδιόκτητον, κατὰ μὲν τὴν πρώτην καὶ δευτέραν περίπτωσιν ὑπογρεοῦται εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν ἐξόδων τῆς καταμετρήσεως καὶ τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον ἴσον μὲ τὸν ἁπλοῦν φόρον τοῦ κτήματος, τὸ ὁποῖον δὲν ἐδήλωσεν, ἢ τῶν στρεμμάτων, τὰ ὁποῖα ὑπέκρυψε· κατὰ δὲ τὴν τρίτην περίπτωσιν, μὲ πρόστιμον ἴσον μὲ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας τὸ ἀναλογοῦν εἰς τὸ κτῆμα, τοῦ ὁποίου τὴν ἰδιότητα ἐκάλυψεν. Ἐὰν ὁ καλλιεργητὴς ἰδιοκτήτων γαιῶν ἀποδημήσῃ ἢ δὲν ἦναι φερέγγυος, ὁ ἰδιοκτήτης ἀποκαθίσταται ὑπόχρεως εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ φόρου.

Τὸ ἥμισυ τοῦ ἀνωτέρω προσίμου, τὸ ὁποῖον ἐπιβάλλει τὸ ἀρμόδιον πταισματοδικεῖον, δίδεται εἰς τὸν ἀνακαλύψαντα τὸ μὴ δηλωθὲν κτῆμα ἢ τὰ ὑποκρυβέντα στρέμματα, ἢ εἰς τὸν ἀποδείξαντα τὴν ἰδιότητα τοῦ κτήματος.

Ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος ὀφείλει, ἅμα πληροφορηθῇ ὅτι κτῆμά τι ἢ μέρος αὐτοῦ δὲν ἐδηλώθη, νὰ διατάξῃ τὴν βεβαίωσιν τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ καὶ τὴν καταμέτρησίν του. Τὸ αὐτὸ πράττει καὶ ἂν τὸ δηλωθὲν κτῆμα ὡς ἰδιόκτητον ἦναι ἐθνικὸν ἢ ἐθνικοϊδιόκτητον.

Ἄρθρ. 39. Ἡ καταμέτρησις ἐνεργεῖται παρ' ἐπιστήμονος γεωμέτρου, τῇ προσκλήσει τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, διὰ μὲν τὰς ἀμπέλους ἐντὸς πέντε μηνῶν, διὰ δὲ τὰ λοιπὰ κτήματα καὶ προϊόντα ἐντὸς ἑνὸς μηνός, ἀρχομένων ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς παραπομπῆς τῶν δηλώσεων καὶ τοῦ βιβλίου εἰς τὸν οἰκονομ. ἔφορον.

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς καταμετρήσεως ἐγγράφονται εἰς πρω-

τόκολλα, τὰ ὁποῖα ἔχουν ἰσχὺν δημοσίου ἐγγράφου καὶ ἐκτελοῦνται διοικητικῶς, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἁπλοῦν ἔγγειον φόρον, τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας καὶ τὰ ἔξοδα τῆς καταμετρήσεως.

Ἐν ἀπουσίᾳ ἢ κωλυομένου τοῦ γεωμέτρου, καθὼς καὶ ὅπου οὗτος δὲν ἐπαρκεῖ, ἡ καταμέτρησις τῶν μὲν ἀμπέλων καὶ περιβολίων ἐνεργεῖται ὑπὸ τριῶν πραγματογνωμόνων, διοριζομένων κατὰ πλειονοψηφίαν παρὰ τοῦ ἐπάρχου, ἢ, ἐν ἐλλείψει τοιούτου, τοῦ εἰρηνοδίκου, τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ ἀρμοδίου δημάρχου, τῶν δὲ λοιπῶν κτημάτων, ὑπὸ πραγματογνώμονος διοριζομένου παρὰ τοῦ ἐφόρου.

Διὰ τὰς ἐνεργουμένας κατὰ παραγγελίαν τοῦ ἐφόρου καταμετρήσεις τῶν ἀμπέλων καὶ περιβολίων πρέπει νὰ εἰδοποιῶνται οἱ ἰδιοκτῆται ἢ καλλιεργηταὶ διὰ τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς 10 ἡμέρας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς καταμετρήσεως.

Ἄρθρ. 40. Ἅπαντα τὰ διαλαμβανόμενα κτήματα ἐν τῷ ἄρθρῳ 36 φορολογοῦνται κατὰ ποιότητας, τῶν ὁποίων τὰς τάξεις ὁρίζει ἰδιαίτερος νόμος.

Ὁ προσδιορισμὸς τῆς ποιότητος γίνεται ὡς ἑξῆς. Λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς συνήθους τιμῆς τῶν προϊόντων.

Ἅμα παρέλθῃ ἡ ὁριζομένη πρὸς καταμέτρησιν προθεσμία, ὁ ἔπαρχος ἢ, ἐν ἐλλείψει τοιούτου, ὁ εἰρηνοδίκης καὶ ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος μετὰ τοῦ ἀρμοδίου δημάρχου προσδιορίζουσι κατὰ πλειονοψηφίαν τὴν ποιότητα τῶν δηλουμένων ἢ ἐξακριβουμένων κτημάτων, ἀφ' οὗ ἀκούσωσι καὶ τὴν γνώμην πάντε εἰς τοὺς δήμους ἀ. καὶ β'. τάξεως, καὶ τριῶν εἰς τοὺς δήμους γ'. τάξεως, ἐκ τῶν ἐχόντων ἐντὸς τοῦ δήμου κτήματα, τῶν ὁποίων πρόκειται νὰ προσδιορισθῇ ἡ ποιότης, ἐκλεγομένων διὰ κλήρου ὑπὸ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει ἐξ ἀριθμοῦ τριπλασίου, καὶ προσκαλουμένων ἐπὶ ἀποδείξει παρὰ τοῦ ἐπάρχου.

Ἐν περιπτώσει μὴ ἐμφανίσεως ἑνὸς ἢ πλειοτέρων ἐκ τῶν κτηματιῶν, ἀναπληροῦνται οὗτοι ἐκ τῶν συμπληρωτικῶν μελῶν, τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν πρώτην κλήρωσιν ἐκλέγει τὸ δηματικὸν συμβούλιον.

Ἐὰν οὔτε οἱ κτηματίαι οὔτε οἱ ἀναπληρωταὶ αὐτῶν, προσκληθέντες ἐπὶ ἀποδείξει, δὲν παρευρεθῶσιν ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν εἰς τὸ ἐπαρχεῖον, αἱ ἀρχαὶ προβαίνουσιν εἰς τὸν προσδιορισμὸν τῆς ποιότητος.

Περὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς ποιότητος συντάττονται πρωτόκολλα ἀμετάκλητα· ἐξαιροῦνται τὰ πρωτόκολλα, ἐπὶ τῶν ὁποίων

κατεχωρίσθη τυχὸν ἐναντία γνώμη ἀπὸ τοὺς κτηματίας, ἅτινα καθίστανται ἀμετάκλητα μετὰ τὴν ἐπ' αὐτῶν ἀπόφασιν τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν.

Ἄρθρ. 41. Αἱ δηλώσεις διὰ τοὺς λαχανακήπους, σικυῶνας (μποστάνια) καὶ τῶν γαιῶν τῶν χρησιμευουσῶν πρὸς καλλιέργειαν γρασιδίων, τριφυλλίων, γεωμήλων, κρομμύων, κακκαρίων, σκορόδων, καπνῶν καὶ βαμβακίων γίνονται κατὰ πᾶν ἔτος, οἱ δὲ δήμαρχοι ὀφείλουσι α'. νὰ πιστοποιῶσιν ἐπὶ τῶν τοιούτων δηλώσεων ἐὰν ὁ φορολογούμενος ἐδήλωσεν ἀκριβῶς τὴν ἔκτασιν καὶ τὴν ἰδιότητα τοῦ κτήματος, καὶ β'. νὰ ἀποστέλλωσιν εἰς τὸν ἔφορον ὁμοῦ μὲ τὸ βιβλίον τῶν δηλώσεων καὶ κατάλογον περιέχοντα τοὺς ἀμελήσαντας τὴν δήλωσιν.

Ἄρθρ. 42. Αἱ δηλώσεις διὰ τὰς ἀμπέλους καὶ περιβόλια γίνονται ἑράπαξ, καὶ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν ὡς καὶ τῶν πρωτοκόλλων τῆς καταμετρήσεως ἐπιβάλλονται ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας καὶ κατὰ τὰ ἑπόμενα ἔτη. Ἐὰν ὅμως ἰδιοκτήτης τις ἢ καλλιεργητὴς ἀμπέλων ἢ περιβολίων νομίζῃ, ὅτι ἐνεγράφη τὸ κτῆμά του εἰς τὰ κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος ἀμετάκλητα καταστάντα πρωτόκολλα μὲ ἔκτασιν πλειοτέραν τῆς πραγματικῆς, ἢ ὅτι ὑπέχθη εἰς ἀνωτέραν ποιότητα, δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀναθεώρησιν τῆς ἐκτάσεως καὶ ποιότητος, ἀναφερόμενος ἐγγράφως ἐνώπιον τοῦ ἐπάρχου ἐντὸς τῆς ὁριζομένης ἀπὸ τὸ ἄρθρον 36 προθεσμίας.

Τὸ αὐτὸ τῆς ἀναθεωρήσεως δικαίωμα ἀπολαύει καὶ τὸ δημόσιον, ἐὰν ὁ ἀρμόδιος οἰκονομ. ἔφορος νομίζῃ ὅτι ἄμπελός τις ἢ περιβόλιον ἐνεγράφη εἰς τὰ πρωτόκολλα μὲ ἔκτασιν καὶ ποιότητα κατωτέραν τῆς πραγματικῆς.

Τὰ ἔξοδα τῆς ἀναθεωρήσεως, τῆς κατ' αἴτησιν τῶν ἰδιοκτητῶν ἢ καλλιεργητῶν ἐνεργουμένης, καταλογίζονται εἰς βάρος αὐτῶν καὶ εἰσπράττονται ἀμέσως παρὰ τῶν ταμιῶν, ἐὰν τὸ ἀποτέλεσμα ἦναι ἴσον ἢ ἀνώτερον τῆς εἰς τὰ πρωτόκολλα τοῦ προηγουμένου ἔτους σημειουμένης ἐκτάσεως καὶ ποιότητος· ἐὰν δὲ κατώτερον, ἐπιβαρύνουσι τὸ δημόσιον. Ὅταν ἡ ἀναθεώρησις ἐνεργῆται κατὰ παραγγελίαν τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, ἐὰν μὲν τὸ ἀποτέλεσμα ἦναι ἴσον ἢ κατώτερον, τὰ ἔξοδα ἐπιβαρύνουσι τὸ δημόσιον, ἐὰν δὲ ἀνώτερον, τοὺς ἰδιοκτήτας ἢ καλλιεργητάς.

Ἐὰν κάτοχοι ἐθνικῶν ἢ ἐθνικοϊδιοκτήτων ἀμπέλων ἢ περιβολίων, ἅτινα ἐχαρακτηρίσθησαν ὡς ἰδιωτικὰ εἰς τὰ κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος ἀμετάκλητα καταστάντα πρωτόκολλα, φανερώσωσι πρὸς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον ἐντὸς τῆς ὁριζομένης ἀπὸ

τὸ ἄρθρον 36 προθεσμίας τὴν ἰδιότητα τῶν κτημάτων, μένων ἀκαταζήτητοι διὰ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας, τὸ ὁποῖον ἀπέλαυσαν κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη.

Ἄρθρ. 43. Αἱ ἄμπελοι, ὅσαι ἐδηλώθησαν ἢ ἐξηκριβώθησαν διὰ καταμετρήσεως μέχρι τέλους τοῦ ἔτους 1854, φορολογοῦνται καὶ κατὰ τὰ ἑπόμενα ἔτη ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δηλώσεων καὶ πρωτοκόλλων, εἰς ἃ ἐστηρίζετο ἡ φορολογία τοῦ 1854. Ἐξαιροῦνται αἱ ἄμπελοι, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐζητήθη ἀναθεώρησις, κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον, καὶ τῶν ὁποίων ἡ φορολογία θέλει γίνει ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἀναθεωρήσεως.

Ἄρθρ. 44. Ὁ δήμαρχος τιμωρεῖται·

α) Μὲ πρόστιμον δραχμῶν 5—50, ἐπιβαλλόμενον παρὰ τοῦ ἐπάρχου, ἐὰν ἀρνηθῇ νὰ δεχθῇ ἀμέσως τὰς δηλώσεις ἢ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν φορολογούμενον τὴν μίαν ἐξ αὐτῶν. Ἀλλ' ἐὰν ἐντὸς 48 ὡρῶν ἀπὸ τῆς πρὸς τὸν δήμαρχον κοινοποιήσεως τῆς πειθαρχικῆς ἀποφάσεως δὲν ἐκπληρώσῃ οὗτος τὸ καθῆκόν του, τιμωρεῖται μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχμ. 50—200, ὑποκείμενος συνάμα καὶ εἰς πολιτικὰς ἀποζημιώσεις.

Εἰς τὰς αὐτὰς ποινὰς ὑπόκειται καὶ ἐὰν ἀναβάλῃ πέραν τῆς νομίμου προθεσμίας κατὰ τὸ ἄρθρον 37 τοῦ παρόντος νόμου τὴν πρὸς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον ἀποστολὴν τοῦ βιβλίου τῶν στελεχῶν τῶν δηλώσεων.

β') Μὲ πρόστιμον 20—200 δραχμῶν, ἐὰν ἐν γνώσει καὶ ἐκ προθέσεως βεβαιώσῃ ἐπὶ τῶν δηλώσεων ψευδῶς τὴν ἔκτασιν ἢ τὴν ἰδιότητα τοῦ κτήματος, ὑποκείμενος συνάμα καὶ εἰς πολιτικὰς ἀποζημιώσεις.

Εἴσπραξις.

Ἄρθρ. 45. Ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας εἰσπράττονται·

Διὰ τὰς ἀμπέλους τὴν 15 Νοεμβρίου·
Διὰ τὰ γρασίδια καὶ τριφύλλια, τὴν 15 Μαΐου·
Διὰ τὰ βαμβάκια καὶ καπνὰ, τὴν 1 Νοεμβρίου·
Διὰ τὰ λοιπὰ κτήματα καὶ προϊόντα, τὴν 1 Σεπτεμβρίου.

ΚΕΦ. Ε'.

Περὶ τῶν εἰς τὰ τελωνεῖα εἰσπραττομένων φόρων καὶ ἐπικαρπιῶν.

Ἄρθρ. 46. Ὁ ἔγγειος φόρος ἐπὶ τῆς ζαρίδος, τῶν βαλάνων καὶ κικιδίων, τοῦ ῥιζαρίου, τοῦ πρινοκοκκίου καὶ τῶν ξηρῶν σύκων, ὅσων ὁ ἔγγειος φόρος δὲν ἐνοικιάζεται, εἰσπράττεται εἰς τὰ τε-

λωνεῖα κατὰ τὴν ἐξαγωγήν, ὁ δὲ ἐπὶ τῶν λεμονίων, πορτοκαλλίων καὶ κίτρων Τροιζηνίας, Ἐρμιονίδος, Ἄνδρου, Νάξου καὶ Καρυστίας εἰσπράττεται ἐπίσης εἰς τὰ τελωνεῖα τόσον κατὰ τὴν ἐξαγωγήν, ὡς καὶ κατὰ τὴν διὰ θαλάσσης μεταφορὰν αὐτῶν.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον εἰσπράττεται καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας τῶν ἐθνικῶν βαλάνων καὶ κικιδίων, ὅσα δὲν ἐνοικιάζονται.

Αἱ περὶ μεταφορᾶς διατάξεις τοῦ τελωνιακοῦ νόμου ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὴν μεταφορὰν τῶν προϊόντων, ἅτινα μεταφερόμενα, δὲν ὑπόκεινται εἰς οὐδένα φόρον.

Ἄρθρ. 47. Τὰ ἀνωτέρω προϊόντα, λαθραίως ἐξαγόμενα, ὑπόκεινται εἰς πληρωμὴν ὀκταπλοῦ ἐγγείου φόρου, δικαιώματος ἐπικαρπίας καὶ τελωνιακοῦ δασμοῦ, τὰ δὲ λαθραίως μεταφερόμενα λεμονοπορτοκάλλια καὶ κίτρα ὑπόκεινται εἰς πληρωμὴν ὀκταπλοῦ ἐγγείου φόρου. Διὰ τὰς λοιπὰς παραβάσεις ἐφαρμόζονται αἱ ἀνάλογοι διατάξεις τοῦ τελωνιακοῦ νόμου.

Τὸ τριτημόριον τοῦ λόγῳ ποινῆς λαμβανομένου ποσοῦ δίδεται εἰς τὸν ἀνακαλύψαντα τὸ λαθρεμπόριον ἢ τὰς λοιπὰς παραβάσεις.

Ἄρθρ. 48. Ὅταν τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 46 μνησθέντα προϊόντα παράγωνται ἐκ κτημάτων, ἅτινα ἀποδίδουν τὸν ἔγγειον φόρον εἰς χρήματα 3 ο/ο, τὸ παραχθὲν ποσὸν ἑκάστου κτήματος ἐκτιμᾶται κατ' ἔτος παρὰ τοῦ ἐπάρχου, τοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ δημάρχου τῆς πρωτευούσης, καὶ σημειοῦται ἐν πρωτοκόλλῳ, ὡς καὶ τὸ ποιὸν τοῦ καρποῦ.

Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πρωτοκόλλου τὰ προϊόντα τῶν κτημάτων τούτων ἀπαλλάττονται τῆς εἰς τὰ τελωνεῖα πληρωμῆς τοῦ ἐγγείου φόρου.

ΚΕΦ. Ϛ'.

Περὶ φορολογίας τῶν Λακωνικῶν προϊόντων.

Ἄρθρ. 49. Ὁ ἔγγειος φόρος τῶν προϊόντων τῶν δύω ἐπαρχιῶν Οἰτύλου καὶ Γυθείου, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ οἴνου, βεβαιοῦται καὶ εἰσπράττεται κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν ἢ τὴν μεταφορὰν αὐτῶν διὰ ξηρᾶς ἢ διὰ θαλάσσης, τοῦ μὲν ἐλαίου, τῆς κατειργασμένης ἢ ἀκατεργάστου μετάξης καὶ τῶν κουκουλίων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἐνιαυσίου νόμου, τῶν δὲ λοιπῶν, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀγοραίας τιμῆς, βεβαιουμένης κατὰ μῆνα διὰ πρωτοκόλλου ὑπὸ τοῦ ἀριθμοδίου ἐπάρχου, τοῦ ἐφόρου ἢ τελώνου καὶ τοῦ δημάρχου τῆς πρωτευούσης.

Ὁ ἐπὶ τῆς σταφίδος, τῶν βαλάνων καὶ κικιδίων, τοῦ πρινο-

κοκκίου, τοῦ ῥιζαρίου καὶ τῶν ξηρῶν σύκων ἔγγειος φόρος βεβαιοῦται καὶ εἰσπράττεται κατὰ τὰς περὶ τούτου εἰδικὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 50. Ὁ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον φόρος εἰσπράττεται εἰς τὸ τελωνεῖον Γυθείου, τὸ ὑποτελωνεῖον Λιμενίου, τὸ σταθμαρχεῖον Ἁλμυροῦ καὶ τὰ φυλακεῖα Κιτριῶν καὶ Καρδαμύλης.

Ἄρθρ. 51. Οἱ μετακομιζόντες ἀπὸ τὰς ὁμόρους ἐπαρχίας εἰς τὴν Λακωνίαν ὁμοιδῆ μὲ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 49 ἀναφερόμενα προϊόντα, εἴτε διὰ νὰ τὰ ἐξάγωσιν εἴτε διὰ νὰ τὰ πωλῶσιν ἐκεῖ, ὀφείλουσι νὰ διαβαίνωσι διὰ μιᾶς τῶν τριῶν ὁδῶν, ἢ διὰ τῆς ἀγούσης ἀπὸ Σπάρτην εἰς Γύθειον, ἢ διὰ τῆς ἀπὸ Ἀρχοντικὸν εἰς Γύθειον ἢ διὰ τῆς ἀπὸ Καλάμας εἰς Ἁλμυρὸν, καὶ νὰ ἐφοδιάζωνται μὲ διαβατήρια παρὰ τῶν ἁρμοδίων δημοτικῶν ἀρχῶν, ὄπισθεν τῶν ὁποίων θέλει δηλοῦσθαι ὁ ἀριθμὸς τῶν φορτίων καὶ τὸ βάρος καὶ εἶδος τῶν προϊόντων. Ἁρμόδιοι δὲ εἶναι οἱ δήμαρχοι τῶν δήμων, ἀπὸ τὴν περιφέρειαν τῶν ὁποίων λαμβάνονται καὶ μεταφέρονται τὰ προϊόντα εἰς Λακωνίαν. Τὰ διαβατήρια ταῦτα θέλουν παρουσιάζει εἰς ἕνα τῶν ἁρμοδίων κατὰ τὴν Λακωνίαν ἐφόρων, παρὰ τοῦ ὁποίου θέλουν ἐφοδιάζεσθαι μὲ ἀποδεικτικὸν πρὸς ἐλευθέραν ἐξαγωγὴν ἢ κατανάλωσιν τῶν προϊόντων.

Ἄρθρ. 52. Ὁ μεταφέρων διὰ ξηρᾶς λακωνικὰ προϊόντα εἰς ἄλλην τοῦ Κράτους ἐπαρχίαν ὀφείλει νὰ πληρώνῃ τὸν νενομισμένον ἔγγειον φόρον εἰς μίαν τῶν κατὰ τὴν Λακωνίαν τελωνιακῶν ἀρχῶν ἐπὶ διπλοτύπῳ ἀποδείξει, τὴν ὁποίαν ὀφείλει νὰ παρακαταθέτῃ εἰς ἕνα τῶν κατὰ τὴν Λακωνίαν ἐφόρων, ὅστις, ἀφ' οὗ βεβαιωθῇ ὅτι περιέχονται ἀκριβῶς ἐν αὐτῇ τὰ μεταφερόμενα προϊόντα, ἐκδίδει ἄδειαν ἐλευθέρας μεταφορᾶς.

Ἐπιτρέπεται νὰ πληρόνηται ὁ φόρος καὶ εἰς τὸν ἁρμόδιον ἔφορον. Ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὀφείλει ὁ ἔφορος νὰ ἐκδίδῃ, ἐκτὸς τῆς περὶ ἐλευθέρας μεταφορᾶς ἀδείας, καὶ διπλότυπον ἀπόδειξιν πληρωμῆς.

Ἄρθρ. 53. Ὅστις τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 51 ἀναφερομένων δημάρχων δηλώσει ὡς προϊόντα τοῦ δήμου του προϊόντα τῆς Λακωνίας, ὑπόκειται εἰς τὴν ποινὴν τὴν ὡρισμένην ἐν τῷ ἄρθρῳ 255 τοῦ ποινικοῦ νόμου.

Ἄρθρ. 54. Αἱ τελωνιακαὶ ἀρχαὶ τῆς Λακωνίας θέλουν θεωρεῖ καὶ φορολογεῖ ἀνεξαιρέτως ὡς λακωνικὰ προϊόντα ὅσα δὲν συνο-

δεύονται μὲ ταχτικὰ τῶν ἐφόρων ἀποδεικτικὰ, κατὰ τὸ ἄρθρον 51.

Ἄρθρ. 55. Ὅστις ἐξάγει ἢ μεταφέρει διὰ θαλάσσης λαθραίως προϊόντα τῆς Λακωνίας, ἢ μεταφέρει τοιαῦτα διὰ ξηρᾶς εἰς τὰς ὁμόρους ἐπαρχίας δι' ἄλλης ὁδοῦ παρὰ τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ 51 ἀναφερομένας, ὑπόκειται εἰς τὰς προβλεπομένας ἀπὸ τὸ ἄρθρον 47 ποινάς.

ΚΕΦ. Ζ'.

Περὶ τῆς ἐπικαρπίας τῶν ἐθνικοῖδιοκτήτων σταφιδαμπέλων καὶ μορεοδένδρων, καὶ τοῦ προϊόντος τῶν ἀδιαθέτων ἐθνικῶν κτημάτων.

Ἄρθρ. 56. Τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας τῶν ἐθνικοῖδιοκτήτων σταφιδαμπέλων οἱασδήποτε ἐπαρχίας ἐνοικιάζεται, βεβαιοῦται δὲ καὶ εἰσπράττεται κατὰ τὸ ἄρθρον 29 τοῦ παρόντος νόμου.

Οἱ φορολογούμενοι ὑποχρεοῦνται νὰ ἀποδίδωσιν εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν καὶ τὸν ἀναλογοῦντα ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας ἔγγειον φόρον, ὅπου οὗτος εἰσπράττεται εἰς τὰ τελωνεῖα.

Ἄρθρ. 57. Τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας τῶν ἐθνικοῖδιοκτήτων μορεοδένδρων εἰσπράττεται διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου τὴν 1 Ἰουνίου.

Ἄρθρ. 58. Τὸ προϊὸν τῶν ἀδιαθέτων ἐθνικῶν ἀμπέλων, σταφιδαμπέλων, συκῶν, ἐλαιῶν, βαλανοδένδρων, μορεῶν κλπ. ἐνοικιάζεται εἰς χρήματα, τὸ δὲ ἐνοίκιον πληρόνεται κατὰ τὰς προσδιοριζομένας παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν ἐποχάς.

Ὅστις συλλέξει βαλάνους καὶ κικίδια ἐξ ἐθνικῶν δένδρων, ἐξαιρουμένων τῶν κατὰ τὴν Μεσσηνίαν, Πάτρας, Ἦλείαν, Ἀκαρνανίαν, Αἰτωλίαν καὶ Τριχωνίαν κειμένων, ἄνευ ἀδείας τοῦ ἁρμοδίου οἰκονομικοῦ ἐφόρου ἢ τοῦ ἐνοικιαστοῦ, τιμωρεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 8.

Τὸ ἥμισυ τῆς ποινῆς ταύτης δίδεται εἰς τοὺς ἀνακαλύψαντας, ἐκτὸς ἐὰν ἡ ἀνακάλυψις ἐγένετο ἀπὸ τὸν ἐνοικιαστὴν καὶ τοὺς ἐπιστάτας αὐτοῦ ἢ τοῦ δημοσίου.

Ἄρθρ. 59. Τὸ προϊὸν τῶν προσπεπτωκότων εἰς τὸ ἐν Τίρυνθι κατάστημα ἐθνικῶν γαιῶν διατίθεται ἐπὶ τῇ βάσει Β. διατάγματος.

ΚΕΦ. Β'.

Γενικαὶ διατάξεις.

Περὶ νομικῆς κατοχῆς τῶν ἐθνικῶν καὶ ἐκκλησ. κτημάτων.

Ἄρθρ. 60. Τὸ δημόσιον ἐξακολουθεῖ νὰ διατηρῇ εἰς ἑαυτὸ τὴν νομικὴν κατοχὴν ἐπὶ τῶν ἐθνικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν γαιῶν καὶ κτημάτων, ἐφ' ὅσων ἐλάμβανε δικαίωμα ἐπικαρπίας μέχρι τέλους τοῦ **1843**, ἐκτὸς ἂν ἀπώλεσεν αὐτὴν διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως ἢ διὰ ῥητῆς παραιτήσεως.

Περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας τῶν ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων.

Ἄρθρ. 61. Τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας τῶν ἀγρῶν καὶ τῶν ἄλλων κτημάτων τῶν ἐπισκοπῶν καὶ τῶν διαλελυμένων μοναστηρίων διατίθεται, βεβαιοῦται καὶ εἰσπράττεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου καὶ κατὰ τοὺς ὅρους τοὺς ἐνδιαλαμβανομένους εἰς τὰ ἀνὰ χεῖρας τῶν καλλιεργητῶν ἔγγραφα.

Περὶ δημοπρασιῶν ἐν γένει.

Ἄρθρ. 62. Οἱ ὅροι τῶν δημοπρασιῶν, αἱ συμφωνίαι τῆς ἐνοικιάσεως καὶ αἱ ὑποχρεώσεις τῶν ἐνοικιαστῶν κανονίζονται διὰ **Β**. διατάγματος.

Ἄρθρ. 63. Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων **1—5** τοῦ παρόντος νόμου ἐφαρμόζονται ἀναλόγως καὶ ὡς πρὸς ἅπαντας τοὺς λοιποὺς ἐγγείους φόρους καὶ δικαιώματα ἐπικαρπίας, ἅτινα κατὰ τὸν αὐτὸν νόμον ἐνοικιάζονται.

Περὶ διπλοτύπων.

Ἄρθρ. 64. Τὰ ἄρθρα **10—13** περὶ διπλοτύπων τοῦ παρόντος νόμου εἶναι κοινὰ δι' ὅλα τὰ προϊόντα, τῶν ὁποίων ὁ ἐγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας διατίθενται κατὰ τὸν παρόντα νόμον δι' ἐνοικιάσεως.

Περὶ προσωρινῶν ἐπιστατῶν καὶ φυλάκων.

Ἄρθρ. 65. Ἐὰν πρὸ τῆς ἀποπερατώσεως τῶν δημοπρασιῶν ἐπέλθῃ ἡ ἐποχὴ τῆς συλλογῆς τῶν προϊόντων, οἱ ἔφοροι διορίζουν ἀναλόγως τῆς ἀνάγκης προσωρινοὺς ἐπιστάτας καὶ φύλακας, ἔχοντας τὸ καθῆκον νὰ ἐνεργῶσι τὴν βεβαίωσιν καὶ εἰσπραξιν τῶν φόρων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, καὶ ὑποκειμένους εἰς τὰς προβλεπομένας δι' αὐτοῦ ποινὰς διὰ πᾶσαν παράβασιν. Ἡ ἀντιμισθία των εἶναι εἰς βάρος τῶν ἐνοικιαστῶν, πρὸς οὓς ὀφείλουσι νὰ δίδωσι λόγον τῆς διαχειρίσεώς των.

Περὶ ἀντιπροσώπων τῶν ἐνοικιαστῶν.

Ἄρθρ. 66. Οἱ ἐνοικιασταὶ δύνανται νὰ ἀναθέτωσι τὴν βεβαίωσιν καὶ εἴσπραξιν τῶν φόρων εἰς ἀντιπροσώπους των, ὑποκειμένους διὰ πᾶσαν παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου εἰς τὰς ὁριζομένας δι' αὐτοῦ ποινάς. Ἐν τῇ περιπτώσει ὅμως, καθ' ἣν καταδικασθῶσιν εἰς πρόστιμον ἢ χρηματικὴν ποινήν, εἶναι δὲ ἀνίκανοι εἰς ἀπόδοσιν αὐτῶν, οἱ ἐνοικιασταὶ ὑποχρεοῦνται ἀλληλεγγύως εἰς τὴν πληρωμὴν καὶ καταδιώκονται διοικητικῶς.

Περὶ ἀμέσου εἰσπράξεως τῶν μὴ ἐνοικιαζομένων φόρων καὶ δικαιωμάτων.

Ἄρθρ. 67. Οἱ δι' ἐνοικιάσεως διατιθέμενοι κατὰ τὸν παρόντα νόμον φόροι καὶ δικαιώματα, ἐὰν δὲν τύχωσι κατὰ τὰς δημοπρασίας ἀναλόγων προσφορῶν, καθ' ὅσον δὲν ὁρίζουσιν ἄλλως εἰδικαὶ περὶ τούτων διατάξεις, εἰσπράττονται διὰ λογαριασμῶν τοῦ δημοσίου δι' ἐπιστατῶν καὶ φυλάκων διοριζομένων παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργείου, ἐξασκούντων ὅλα τὰ δικαιώματα καὶ ὑποκειμένων εἰς ὅλας τὰς ὑποχρεώσεις τῶν ἐνοικιαστῶν. Οἱ ἐπιστατοφύλακες οὗτοι θεωροῦνται ὡς δημόσιοι ὑπηρέται καὶ ὁρκίζονται τὸν ὡρισμένον διὰ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους ὅρκον ἐνώπιον τῶν οἰκονομικῶν ἐφόρων.

Περὶ ἐκποιήσεως καὶ παραχωρήσεως καρπῶν.

Ἄρθρ. 68. Τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν ἐκποιεῖ τοὺς εἰς εἴδη συναζομένους καρποὺς διὰ δημοπρασίας ἢ λιανικῆς πωλήσεως, ἢ καὶ παραχωρεῖ αὐτούς, κατὰ τὸ ἄρθρον **16**, εἰς τοὺς φορολογουμένους.

Διὰ **Β**. διατάγματος θέλουν κανονισθῆ οἱ ὅροι καὶ οἱ τύποι τῆς ἐκποιήσεως.

Περὶ τῶν καρπῶν τοῦ δημοσίου.

Ἄρθρ. 69. Οἱ καρποὶ τοῦ δημοσίου, ἐφ' ὅσον εὑρίσκονται εἰς τὴν κυριότητα αὐτοῦ, δὲν ὑπόκεινται εἰς δημοτικὸν ἢ ἄλλον τινὰ φόρον.

Περὶ διαχειρίσεως τῶν ἀποθηκαρίων.

Ἄρθρ. 70. Οἱ ἀποταμιευόμενοι εἰς τὰς κεντρικὰς ἀποθήκας καρποὶ διαχειρίζονται παρ' ἀποθηκαρίων, διοριζομένων ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν, δυνάμενον ἐπίσης ν' ἀναθέτῃ τὰ ἔργα ταῦτα εἰς δημοσίους ἢ δημοτικοὺς ὑπαλλήλους.

Τοὺς ἰσολογισμοὺς τῶν ἀποθηκαρίων ἐξελέγχουσιν οἱ οἰκονομικοὶ ἔφοροι καὶ καταλογίζουσιν εἰς βάρος των ὅλα τὰ τυχόντα ἐλλείμματα ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἰσχύοντος πρωτοκόλλου τῶν τιμῶν τῶν σιτηρῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐκκενώσεως τῶν ἀποθηκῶν. Πᾶσα περὶ καταλογισμοῦ ἀπόφασις τοῦ οἰκονομικοῦ

ἐφόρου ὑποβάλλεται εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν, τὸ ὁποῖον ἀποφαίνεται ἐπ' αὐτῆς ἠτιολογημένως, ἀφ' οὗ λάβῃ ὑπ' ὄψιν καὶ τὴν ἀπολογίαν τοῦ ὑπολόγου.

Αἱ ἀποφάσεις αὗται ἐκτελοῦνται διοικητικῶς κατὰ τὰς περὶ καταδιώξεως τῶν καθυστερούντων διατάξεις.

Μετὰ τὴν ἐπὶ τῶν ἐλλειμμάτων ἀπόφασιν τοῦ ὑπουργείου οἱ ἰσολογισμοὶ τῶν ἀποθηκαρίων παραπέμπονται εἰς τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον μετὰ τῶν παρὰ τῶν οἰκονομικῶν ἐφόρων ὑποβαλλομένων ἰσολογισμῶν τῆς ἐν γένει φορολογίας τοῦ ἔτους, διὰ νὰ χρησιμεύωσιν ὡς μέσον ἐξελέγξεως εἰς τὴν ἐκδίκασιν τῆς διαχειρίσεως τῶν ἀποθηκαρίων, ὡς ὑπολόγων.

Περὶ ἀνακρίσεως.

Ἄρθρ. 71. Ἡ ἀνάκρισις τῶν παραβάσεων τοῦ παρόντος νόμου ἐνεργεῖται καὶ ἄνευ προηγουμένης παραγγελίας τοῦ εἰσαγγελέως παρὰ παντὸς ἀνακριτικοῦ ὑπαλλήλου ἢ παρ' αὐτοῦ τοῦ ἐφόρου, προσλαμβάνοντος ἀνακριτικὸν ὑπάλληλον, κατὰ τὰ ἐν τῇ ποινικῇ δικονομίᾳ ὡρισμένα.

Περὶ στερήσεως τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἢ ὑπηρετῶν πάσης δημοσίας ὑπηρεσίας.

Ἄρθρ. 72. Ἐπιστάται, ὑποεπιστάται, φύλακες, ἀποθηκάριοι καὶ πᾶς ἄλλος ἐπὶ τῆς βεβαιώσεως ἢ εἰσπράξεως ὑπάλληλος ἢ ὑπηρέτης, οἵτινες ὁπωσδήποτε ζημιώνουσι τὸ δημόσιον πρὸς ἴδιον ἢ ἄλλου τινὸς ὄφελος, ὑπόκεινται πρὸς ταῖς ἄλλαις παρὰ τοῦ ποινικοῦ νόμου ὡρισμέναις ποιναῖς καὶ εἰς τὴν στέρησιν πάσης δημοσίας ὑπηρεσίας ἀπὸ 2 — 6 ἐτῶν.

Περὶ πειθαρχικῶν ποινῶν.

Ἄρθρ. 73. Αἱ κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος νόμου καὶ τοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ Β. διατάγματος παραβάσεις τῶν δημοσίων καὶ δημοτικῶν ὑπαλλήλων, δι' ὅσας ὁ παρὼν νόμος δὲν ἐπιβάλλει ὡρισμένην ποινήν, τιμωροῦνται πειθαρχικῶς παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ μὲ πρόστιμον δραχ. 10—100, ἐπιφυλαττομένης καὶ τῆς πολιτικῆς ἀποζημιώσεως, ἐὰν ὡς ἐκ τῆς παραβάσεως ἐπέλθῃ ζημία.

Διάταξις προσωρινή.

Ἄρθρ. 74. Διὰ τὸ ἔτος 1855 ἐπιτρέπεται νὰ γίνωσιν αἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 36 δηλώσεις διὰ τὰ γρασίδια καὶ τριφύλλια μέχρι τῆς 20 Ἀπριλίου.

Ἄρθρ. 75. Ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς παραγγέλλεται τὴν δημοσίευσιν καὶ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος νόμου.

Ψηφισθεὶς δ' οὗτος παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήσεται διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήσεται ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν ἐγγείων φόρων καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας, Ναὶ ἢ Ὄχι;»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Λουκᾶς Λόντος	. . . .	Γ. Ι. Γιολδάσης	. . . . N
Δημήτριος Ὀρεινός	. . . N	Ν. Α. Γρανίτσας	. . . . .
Ἀντώνιος Βενιζέλος	. . . N	Ἀλέξανδρος Βιλαέτης	. . . .
Πέτρος Καμπάνης	. . . N	Σ. Χ. Στρανόπουλος	. . . N
Νικόλαος Π. Καλὸς	. . . N	Ἀνδρέας Αὐγερινός	. . . . N
Ἀναγνώστης Γιαννουλίδης	. .	Σόλων Κρεστενίτης	. . . N
Δημήτριος Τσάκρης	. . .	Δημήτριος Ἀθανασίου	. . . N
Γεώργιος Τσάκρης	. . N	Γεώργιος Διαμάντης	. . . .
Νικόλαος Ἰατρός	. . . . N	Ν. Δελένδας	. . . . .
Σκαρλάτος Σοῦτσος	. . . .	Δ. Γαβρᾶς	. . . . . N
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς	. . N	Ν. Βαρβαρῆγος	. . . . .
Ἀνδρέας Μεταξᾶς	. . . .	Θρασύβουλος Α. Ζαΐμης	. . N
Σταῦρος Βλάχος	. . . .	Δεωνίδας Ν. Πετμεζᾶς	. . N
Ἀνδρέας Ἴσκος	. . . . N	Χαρίλαος Θεοχαρόπουλος	. .
Σωτήριος Στράτος	. . . .	Ἠλίας Παπαδαῖος	. . . . N
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	. . .	Ἀθανάσιος Δανηλόπουλος	. .
Φίλων Φίλωνος	. . . . N	Γρηγόριος Καρφιωτάκης	. .
Ἀντώνιος Φ. Γρίβας	. . . .	Ἰωάννης Ζάρκος	. . . . .
Νικόλαος Τσέλιος	. . . .	Κωνσταντῖνος Δημητριάδης	.
Κωνστ. Γριβογεώργης	. . N	Βελισάριος Νικολαΐδης	. . N
Δ. Π. Πετροπουλάκης	. . . N	Ἰωάννης Μπαλάφας	. . . N
Γεώργ. Δ. Τσιγκουράκος	. . N	Πέτρος Δελιγιάννης	. . . .
Ἀναγνώστης Παπαθανασίου	. N	Γ. Α. Ἀντωνόπουλος	. . . N
Γεώργιος Κονδύλης	. . N	Κωνστ. Ἀαμπρινόπουλος	. N
Ἐλευθέριος Καλογερᾶς	. . .	Νικόλαος Μπούκουρας	. . .
Ἰωάννης Ἀποστολίδης	. . .	Π. Κολποδῖνος	. . . . . N
Βασίλειος Νῶνης	. . . . N	Ἐμ. Ἀντίπας	. . . . . N
Σταμάτιος Μήτσας	. . . N	Γ. Πανοπριοτόπουλος	. . . N
Δημήτριος Ζῶτος	. . . . N	Μιχαὴλ Τριανταφυλλόπουλος	.

Χρῆστος Ῥάγκος		Π. Κανελλόπουλος	Ν
Εὐθ. Κανελλόπουλος	Ν	Νικόλαος Μοσχούλας	Ν
Ἐμμανουὴλ Τσοῦχλος		Σπ. Πήλληκας	
Νικόλαος Ματθαίου		Ν. Πανουργιᾶς	Ν
Σ. Κοπανίτσας		Κωνσταντῖνος Βλάμης	
Ἐμμ. Μελετόπουλος	Ν	Εὐθ. Κεχαγιᾶς	Ν
Α. Κορφιωτάκης		Σιδέρης Πράτσικας	Ν
Γ. Γιατράκος		Π. Πατρινός	Ν
Λουκᾶς Στεράνου	Ν	Χρ. Τσαλαμιδᾶς	Ν
Ἰωάννης Παπαλουκόπουλος		Περικλῆς Καλαμογδάρτης	Ν
Ι. Ν. Ταμπακόπουλος	Ν	Νικόλαος Α. Χ. Ἀναργύρου	
Γ. Ν. Ῥεβελιώτης	Ν	Ν. Α. Μπότασης	Ν
Παναγιώτης Βάρδογλης	Ν	Δ. Καλλέργης	
Β. Π. Δημητρακόπουλος	Ν	Κ. Δαρειώτης	
Ἀναγνώστης Διδόπουλος	Ν	Ἰωάν. Σκαβέντζος	Ν
Α. Μαυροειδής		Γ. Νικολάου	Ν
Γ. Κεράλας	Ν	Γεώργιος Ναύτης	
Ἀναγνώστης Τσάκας	Ν	Μιχαὴλ Σολωμός	
Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος		Ἀν. Ρενουάρδος	Ν
Κωνστ. Ι. Κουρκουμέλης	Ν	Ἰωάννης Σαγρέδος	
Ἀλέξανδρος Κουμουνδοῦρος		Παναγ. Ψάθης	Ν
Παναγιώτης Παπατσώνης		Νικόλαος Νάζος	
Ἰω. Προβιλέγιος		Ἀναγν. Παπατσώρης	
Ἰω. Ταταράκης	Ν	Δημ. Πολυχρονόπουλος	
Σ. Βαρότσης	Ν	Κυριάκος Πονηρόπουλος	
Χ. Σουμαρίπας	Ν	Γεώργιος Ι. Στάϊκος	
Π. Δημητρακόπουλος		Δημ. Στάϊκος	Ν
Π. Χρυσοβέργης	Ν	Α. Κιζάνης	Ν
Α. Παπαδημητριάδης	Ν	Παντολ. Κουντουριώτης	
Δ. Κοκοτάκης	Ν	Δημήτριος Βουδούρης	
Ἰωάννης Ἀμβροσιάδης		Σταμάτιος Γ. Δοκός	Ν
Ἰωάννης Εὐσταθίου		Μ. Χουρμούζης	Ν
Γεώργιος Μαδεμοχωρίτης		Καλαμάρας Τσουκαλᾶς	Ν
Γεώργιος Μπάνης		Γεώργιος Ῥιζόπουλος	Ν
Νικόλαος Πιεράκος		Εὐαγγέλης Κουταγιάννης	Ν
Γερμανὸς Μαυρομιχάλης		Αὐγερινὸς Ἀβέρωφ	Ν
Δημήτριος Πουλικάκος		Νικόλαος Β. Μπουδούρης	Ν
Γρηγόριος Πατριαρχέας	Ν	Α. Μάντσαρης	
Π. Χριστόπουλος	Ν		

Ἐγένετο ἀκολούθως ὑπὸ τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντιπροέδρων, ἑνὸς τῶν γραμματέων καὶ τῶν ἀνωτέρω ψηφολεκτῶν κλήρωσις συγχαρητηρίου ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῇ ἐθνικῇ ἑορτῇ τῆς 25 Μαρτίου. Ἔλαχον δὲ οἱ Ἰω. Ταμπακόπουλος, Π. Χριστόπουλος, Α. Ῥενουάρδος, Π. Καλαμογδάρτης, Γ. Πατριαρχέας, Γ. Τσιγκουράκος, Π. Ψάθης, Γ. Διαμάντης, Δ. Γαβρᾶς καὶ Γ. Ῥεβελιώτης.

Ἀναγνωσθέντα δὲ διὰ τὸ κατεπεῖγον τὰ πρακτικὰ αὐθωρεὶ καὶ ἐγκριθέντα, ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. Α. ΖΑΪΜΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Εὐθ. Κεχαγιᾶς.
Π. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Α΄.

Τῆς 31 Μαρτίου 1855.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ βουλευτοῦ Κ. Λαμπριτσοπούλου, ἡ Βουλὴ ἐχορήγησεν αὐτῷ εἰκοσαήμερον ἄπουσίας ἄδειαν.

Ἐξέθηκέ τις, ὅτι ἐξ εὐθείας ἡ ἀβελτηρίας δὲν ἐφρόντισε ν' ἀποκτήσῃ οὔτε σπιθαμὴν γῆς. Ἀντιπρόσωπος ὅμως ἰδιοκτητῶν, καίτοι μὴ ὀφειλων εἰς τὸ δημόσιον, συναισθάνεται μεθ' ὅλης τῆς Βουλῆς τὴν δεινὴν θέσιν τῶν ἀπὸ προικοκτησίας ὀφειλετῶν, ὑπὲρ τῶν ὁποίων πρό τινος χρόνου ἡ Κυβέρνησις εἰσήγαγεν εἰς τὴν Βουλὴν νομοσχέδιον, ἐφ' οὗ ἡ εἰσηγητικὴ τοῦ Σώματος ἐπιτροπὴ δὲν παρουσίασε μέχρι τοῦδε τὴν ἔκθεσίν της, καὶ ἕνεκα τούτου ἀναβάλλεται ἡ ἐπιψήφισις τοῦ τοσοῦτον κατεπείγοντος τούτου νομοσχεδίου. Ἐπειδὴ δὲ ἐπίκειται ἤδη ἡ ὥρα, καθ' ἣν οἱ δυστυχεῖς οὗτοι ὀφείλεται θέλουν πάλιν ζητηθῇ νὰ πληρώσωσι τὸ χρέος των, καὶ ὑποστῇ τὴν αὐστηρότητα τοῦ ἐπικρατοῦντος περὶ καταδιώξεως νόμου, παρακαλεῖ τὴν ἐπιτροπὴν νὰ ἐπισπεύσῃ τὴν σύνταξιν καὶ εἰσαγωγὴν τῆς ἐκθέσεώς της, ὅπως ἡ Βουλὴ προβῇ εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου.

Ἀναγγελθέντος ἐπομένως ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι, κατὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς, ἡ ἀνάπτυξις τῆς προτάσεως τοῦ βουλευτοῦ Παρνασσίδος, λαβὼν οὗτος τὸν λόγον, ἔλεξε τάδε·

Κύριε!

« Ἐπιλαμβανόμενος ζητήματος πρωτοφανοῦς παρ' ἡμῖν καὶ σπουδαίου, παρακαλῶ νὰ μ' ἀξιώσητε τῆς ὑμετέρας προσοχῆς, γινώσκοντες ὅτι ἐκ τῆς τακτικῆς καὶ συνετῆς συζητήσεως ἐξάγεται πάντοτε τὸ ὀρθὸν καὶ θριαμβεύει ἡ ἀλήθεια εἰς τὸ πεῖσμα καὶ αὐτοῦ τοῦ κακοῦ δαίμονος τῶν προλήψεων, τοῦ κρατοῦντος τὴν ἀνθρωπότητα στάσιμον. Ναί· βλέπω τὸν πάλεκυν αὐτοῦ ἕτοιμον νὰ πέσῃ κατὰ τῆς προτάσεώς μου, πλὴν δὲν δειλιῶ. Λέγω δὲ τοῦτο, διότι μὲ θλῖψιν τῆς ψυχῆς μου ἤκουσά τινας καταδικάζοντας τὴν πρότασιν μου πρὶν ἢ ἀκούσωσι τὴν ἀνάπτυξιν αὐτῆς. Ὑπενθυμίζων ὅμως εἰς τοὺς κυρίους τούτους τὴν ὡραίαν ἐκείνην ἑνὸς τῶν προγόνων ἡμῶν φράσιν· *Πάταξον μέν, ἄκουσον δέ*, ἄρχομαι τῆς ἀναπτύξεως.

Γνωρίζετε, Κύριοι, ὅτι τὸ πρώτιστον καὶ σπουδαιότερον ἀντικείμενον πάσης πολιτείας εἶναι ἡ μεταξὺ τῶν μελῶν αὐτῆς πρέπουσα καὶ δικαία διανομὴ τῶν φόρων, πρὸς ὁρισμὸν τῶν ἀναγκαίων δαπανῶν τῆς Κυβερνήσεως, ἡ ἐπαρκὴς συντήρησις τῆς ὁποίας ἐγγυᾶται τὴν εὐημερίαν τοῦ πολίτου, ὡς ἐξαρτωμένην ἀπὸ αὐτὴν τὴν δημόσιον ἀσφάλειαν.

Δύω συστήματα διανομῆς φόρου ὑπάρχουσιν, ὀνομαζόμενα τὸ μὲν ἀναλογικὸν (proportionnel), τὸ δὲ προοδευτικὸν (progressif). Κατὰ τὸ πρῶτον, καὶ ὁ πλούσιος καὶ ὁ πτωχὸς φορολογοῦνται ἀδιακρίτως μέν, ἀλλ' ἀναλόγως τῆς ἐτησίας προσόδου αὐτῶν, ἐπὶ τῇ βάσει κοινοῦ ὅρου τοῦ φόρου καὶ διὰ τὸν μὲν καὶ διὰ τὸν δέ. Λόγου χάριν· ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ὁ ὅρος τοῦ φόρου εἶναι πρὸς 10 τοῖς 0|0. ὁ ἔχων πρόσοδον δραχμῶν 1000 πληρόνει δραχμὰς 100, ὁ δ' ἔχων δραχμῶν 2000 πληρόνει τὸ διπλάσιον, ἤτοι δραχμὰς 200. Κατὰ τὸ προοδευτικὸν ὅμως σύστημα ὁ πλουσιώτερος ὑποβάλλεται εἰς μεγαλειτέρας ὑποχρεώσεις, πληρόνων ὄχι μόνον τὸν ἀνάλογον φόρον κατὰ τὸ ἀναλογικὸν σύστημα, ἀλλὰ καὶ πρόσθετόν τινα μὴ ὑποκείμενον εἰς μαθηματικοὺς κανόνας, ἀλλ' εἰς αὐθαίρετον προσδιορισμόν. Λόγου χάριν· ὁ ἔχων πρόσοδον δραχμῶν 1000 πληρόνει δραχ. 100, ὁ ἔχων 2000 πληρόνει ὄχι μόνον τὸ διπλάσιον, ἀλλὰ καὶ πλέον αὐτοῦ, ἤτοι δραχμὰς 210 ἢ 220, κατὰ τὴν ὑπάρχουσαν αὐθαίρετον κλίμακα. Ἐν ἄλλαις λέξεσι, κατὰ τὸ σύστημα τοῦτο, διακρίνονται διάφοροι βαθμοὶ ἢ τάξεις εἰσοδήματος, ἐφ' ἑκάστης τῶν ὁποίων ἐπιβάλλεται καὶ ἴδιος φόρος, αὐξανόμενος κατ' αὐθαίρετόν τινα βαθμολογίαν. Ὅ,τι δὲ κυρίως διακρίνει τὸ ἀναλογικὸν σύστημα ἀπὸ τὸ προοδευτικὸν εἶναι τὸ ἑξῆς· ὅτι τὸ

μὲν ἔχει ὑπ' ὄψιν μόνην τὴν περιουσίαν καὶ οὐχὶ τὸ κατέχον αὐτὴν ἄτομον, τὸ δὲ προοδευτικὸν ἔχει ὑπ' ὄψιν τὴν περιουσίαν σχετικῶς πρὸς τὸ ἄτομον. Διὰ τοῦτο, κατὰ μὲν τὸ πρῶτον, περιουσία τις, εἴτε εἰς ὀλίγα εἴτε εἰς πολλὰ πρόσωπα εἶναι διαμεμερισμένη, ὑποβάλλεται εἰς ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν φόρον, ἐνῷ, κατὰ τὸ δεύτερον, εἰς ὅσον ὀλιγώτερα πρόσωπα συγκεντροῦται, κατὰ τοσοῦτον καὶ εἰς ἀνώτερον ὑποβάλλεται φόρον.

Ποῖον τῶν δύω τούτων συστημάτων εἶναι τὸ ὀρθότερον; Ἡ περὶ τούτου ἐξέτασις δὲν εἶναι ἀντικείμενον τῆς παρούσης συζητήσεως· ὅ,τι ὅμως ἐπιθυμῶ νὰ γνωρίζωμεν, καὶ τὸ ὁποῖον ἐκ πρώτης ὄψεως ἕκαστος βλέπει, εἶναι τὸ ἑξῆς· ὅτι τὸ μὲν ἀναλογικὸν φορολογικὸν σύστημα δὲν χωρίζεται οὔτε εἰς τὸν πτωχὸν οὔτε εἰς τὸν πλούσιον, ἐν ᾧ τὸ προοδευτικὸν εἶναι ὑπὲρ τῶν πτωχῶν καὶ κατὰ τῶν πλουσίων.

Ἂν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὸ 3 ἄρθρον τοῦ Συντάγματος, ἔχον οὕτως· «Οἱ Ἕλληνες εἶναι ἴσοι ἐνώπιον τοῦ νόμου καὶ συνεισφέρουσιν ἀδιακρίτως εἰς τὰ δημόσια βάρη ἀναλόγως τῆς περιουσίας των.» ἐξ αὐτοῦ τοῦ κειμένου βλέπομεν ὅτι ἡμεῖς παρεδέχθημεν τὸ ἀναλογικὸν σύστημα, ἤτοι, τὸ ἀμερόληπτον καὶ διὰ τὸν πτωχὸν καὶ διὰ τὸν πλούσιον, καὶ οὐχὶ τὸ χορηγοῦν προστασίαν εἰς τὸν ἀδύνατον πολίτην. Ὑπομονή! Οὕτως ἔδοξε τοῖς ἡμετέροις πληρεξουσίοις, μολονότι ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως δὲν διευκρινίζεται τοῦτο σαφῶς.

Ἀλλὰ τί συμβαίνει, Κύριοι, πράγματι; Παρ' ἡμῖν ὁ πτωχὸς ὄχι μόνον δὲν ἀπολαύει τῶν ὠφελειῶν τῆς προστασίας τοῦ προοδευτικοῦ συστήματος, ὄχι μόνον δὲν χαίρει τοὐλάχιστον τὸ πλεονέκτημα τῆς ἰσότητος τοῦ ἀναλογικοῦ, ἀλλ' ἡ πενία του ἐπιβάλλει εἰς αὐτὸν τὰ μεγαλείτερα βάρη. Ἐν ᾧ δὲ, κατὰ τὸ προοδευτικὸν σύστημα, ὁ πλούσιος λέγει πρὸς τὸν πτωχόν· «Θάρρει, πτωχέ, ἐγὼ ἀναλαμβάνω μεγαλείτερον φορτίον φόρου πλέον τοῦ δέοντος, διὰ νὰ ἐλαφρώσω τὸ ἰδικόν σου·» κατὰ τὸ ἀναλογικόν, ὁ πλούσιος λέγει πρὸς τὸν πτωχόν· «Ἂς φέρωμεν ἀμφότεροι τὸ βάρος τῶν φόρων ἀναλόγως τῆς δυνάμεώς μας.» Παρ' ἡμῖν καὶ ἡ πρώτη καὶ ἡ δευτέρα αὕτη πρὸς τὸν πτωχὸν παρηγορία ἐκλείπει, διότι παραδόξως πως ἐδημιουργήθη τρίτον τι φορολογικὸν σύστημα, ὅλως ἀντίθετον πρὸς τὸν σκοπὸν καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ προοδευτικοῦ, ὀπισθοδρομικόν, οὕτως εἰπεῖν, ἢ μᾶλλον πλουτοκρατικόν, καθ' ὃ ὁ πλούσιος λέγει πρὸς τὸν πτωχόν· «Πλήρωνε σὺ, πτωχέ, περισσότερον φόρον, διὰ νὰ ὀλιγώσω τὸν ἰδικόν μου ἢ καὶ ἐντελῶς νὰ μ' ἀπαλλάξῃς αὐ-

τοῦ· ἤτοι, γενοῦ πτωχότερος, δυστυχέστερος, διὰ νὰ θησαυρίζω ἐγώ. Στέρησον καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου τὰ τέκνα σου, διὰ νὰ ἐντρυφῶσι τὰ ἰδικά μου.

Τοιοῦτον, Κύριοι, ἄδικον, ἵνα μὴ εἴπω ἀπάνθρωπον, φορολογικὸν σύστημα ἐπεκράτησε παρ' ἡμῖν, λάθρα μάλιστα καὶ ἐναντίον τοῦ πολιτεύματος ἡμῶν. Ἐξηγοῦμαι· Ἐναντίον ῥητῆς διατάξεως τοῦ 3 ἄρθρου τοῦ Συντάγματος, ὁρίζοντος νὰ συνεισφέρωμεν ἀδιακρίτως εἰς τὰ δημόσια βάρη ἀναλόγως τῆς περιουσίας μας· ἐναντίον, λέγω, τῆς τόσον σοβαρᾶς καὶ αὐστηρᾶς ταύτης διατάξεως τοῦ θεμελιώδους ἡμῶν νόμου, ἀνεχόμεθα κατὰ τὴν φορολογίαν διάκρισιν τοῦ εἴδους τῆς περιουσίας, ἑπομένως καὶ τῶν κτητόρων αὐτῆς, καὶ ἄλλην μὲν ἐπιβαρύνομεν ὑπὲρ τὸ δέον, ἄλλην δὲ ἢ ἐντελῶς ἀπαλλάττομεν ἢ ἐλαφρῶς φορολογοῦμεν. Καὶ ὑπομονὴ ἂν ἡ κατ' ἐξαίρεσιν ἧττον ἢ οὐδαμῶς φορολογουμένη περιουσία ἤθελεν εἶσθαι κινητή, τῆς ὁποίας ἡ ἀνεύρεσις ἢ ἡ ἐξέλεγξις οὖσα ἀνέφικτος εἰς τὸ δημόσιον, διαφεύγει τὴν ἀκριβῆ φορολογίαν καὶ εἰς αὐτὰ τὰ καλῶς διωργανισμένα ἔθνη. Τοὐναντίον, Κύριοι, ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος προνομιοῦχος, οὕτως εἰπεῖν, περιουσία εἶναι ἀκίνητος καὶ ἑπομένως καταφανής· θεωρεῖται τὸ ἀσφαλέστερον παρ' ἡμῖν κτῆμα, ἀνήκει εἰς τὴν εὐπορωτέραν τάξιν τῶν πολιτῶν, συντελεῖ εἰς τὴν πολυτέλειαν, καὶ, τὸ χειριστον πάντων, ἀπορρέφᾳ τὸ μεγαλείτερον μέρος τῶν κεφαλαίων μας. Ἡ περιουσία αὕτη εἶναι αἱ οἰκοδομαί, αἵτινες, ὡς γνωρίζετε, μόνον κατὰ 4 τοῖς 0|0 ἐπὶ τῆς ἐτησίας αὐτῶν προσόδου φορολογοῦνται, καὶ μόναι αἱ ἐνοικιαζόμεναι· αἱ δὲ λοιπαὶ αἱ πρὸς ἰδίαν κατοικίαν χρησιμεύουσαι, μικραὶ ἢ μεγάλαι, καλύβαι ἢ παλάτια, μένουσιν ἀπηλλαγμέναι παντὸς φόρου, ἐν ᾧ ἅπαντα τὰ γεωπονικὰ κτήματα, οἷον ἀγροί, ἐλαιῶνες, σταφιδῶνες, ἀμπελῶνες καὶ λοιπὰ ἐπιφορτίζονται μὲ 10 τοῖς 0|0 ἐπὶ τοῦ ἀκαθαρίστου εἰσοδήματος, τὰ ὁποῖα ὑπολογιζόμενα μάλιστα ἐπὶ τοῦ καθαροῦ, ἀποβαίνουσιν ἀνώτερα τῶν δέκα, καὶ ταῦτα ἐκτὸς τοῦ δημοτικοῦ φόρου. Προκειμένου δὲ νὰ ἐξέλθωσιν ἐκτὸς τοῦ Κράτους τὰ προϊόντα τῶν εἰρημένων κτημάτων χάριν ἐμπορίας, ὑποβάλλονται εἰς νέαν ὅλως ἀφόρητον φορολογίαν, τὴν τελωνιακήν, ἥτις ἂν ἀπ' εὐθείας δὲν παρενοχλῇ τὸν γεωπόνον, ἐμμέσως ὅμως αὐτὸν ἐπιβαρύνει, διότι ἐπιφορτιζόμενα τὰ προϊόντα αὐτοῦ μὲ τοσαῦτα βάρη, δὲν δύνανται φυσικῷ τῷ λόγῳ νὰ ἔλθωσιν εἰς συναγωνισμὸν μετὰ τῶν προϊόντων τῶν ἄλλων ἐπικρατειῶν. Ἀλλὰ περὶ τοῦ τελωνιακοῦ δασμοῦ ἐπιφυλάττομαι νὰ λαλήσω ἐν καιρῷ τὸ δέοντι, ἤτοι

κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ δασμολογίου, ὅτε θέλω καταδείξει τὸ ἄδικον, τὸ παράλογον καὶ ἀσύμφορον τοῦ τοιούτου δασμοῦ.

Ἅπαντες, Κύριοι, ἐπιθυμοῦμεν καὶ εὐχόμεθα ὑπὲρ τῆς ἀναπτύξεως καὶ προόδου τῆς γεωργίας ἡμῶν, διότι αὕτη ἐστὶν ἡ ἀρθρωτέρα καὶ κυριωτέρα πηγὴ τοῦ ἐθνικοῦ ἡμῶν πλούτου. Δὲν ἀνέγνωσα μάλιστα προγραμμα νέου ὑπουργείου, χωρὶς νὰ μὴ ἀπαντήσω τὴν στερεότυπον ταύτην εὐχήν. Ἀλλ' ἐν τούτοις ὅλον σχεδὸν τὸ βάρος τῶν φόρων ἐξακολουθοῦμεν νὰ ἐπιβάλλωμεν εἰς αὐτήν, εὑρισκομένην ἐκ τούτου εἰς τὰ σπάργανά της.

Ὁ φόρος, Κύριοι, πρὸς τὸ συμφέρον καὶ τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ πολίτου πρέπει νὰ ἦναι ὅσον ἔνεστιν ἐλαφρός, διότι ἄλλως ἀναχαιτίζεται ἡ παραγωγὴ τοῦ ἐθνικοῦ πλούτου. «Ἡ φύσις, λέγει εἷς σοφὸς Γάλλος, ὁ Montesquieu, εἶναι δικαία πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, ἀνταμείβει τοὺς κόπους των, καθιστᾷ δ' αὐτοὺς μᾶλλον ἐργατικούς, ἐπειδὴ εἰς τὰ μεγαλείτερα ἔργα ἀποδίδει καὶ μεγαλειτέρας ἀμοιβάς. Ἂν ὅμως αὐθαίρετός τις Κυβέρνησις ἀφαιρῇ τὰς ἀμοιβὰς ταύτας τῆς φύσεως, ἐπέρχεται, λέγει, ἀποστροφὴ πρὸς τὴν ἐργασίαν καὶ ἡ ἀπραξία θεωρεῖται τὸ μόνον καλὸν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον.»

Μὰ τὴν ἀλήθειαν, Κύριοι, μὲ συναίσθησιν βαθείας λύπης τολμῶ νὰ εἴπω, ὅτι ἂν δὲν ἐφθάσαμεν καὶ ἡμεῖς εἰσέτι εἰς παρομοίαν κατάστασιν, δυστυχῶς οὐ πολὺ ταύτης ἀπέχομεν. Καὶ διὰ τί τοῦτο; Διότι ὀπαδοὶ ὄντες εἰσέτι ἀπηρχαιωμένου βαρβάρου συστήματος, τὴν γῆν καὶ οὐδὲν ἄλλο θεωροῦμεν σχεδὸν ὡς φορολογητέαν περιουσίαν, καὶ ἐπειδὴ αὕτη ὑπὸ τοῦ χωρικοῦ καλλιεργεῖται, τοῦτον καὶ μόνον φορολογοῦμεν. Ῥίψατε, Κύριοι, τὰ ὄμματά σας εἰς τὴν κοινωνίαν μας, ἐδῶ μάλιστα, πέριξ ἡμῶν, καὶ θέλετε εὑρῇ τόσους βαθυπλούτους οἰκοδεσπότας, οἵτινες οὐδὲ λεπτὸν εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον συνεισφέρουσιν, ἢ, ἂν τινες ἐξ αὐτῶν συνεισφέρωσιν, ἡ συνεισφορά των εἶναι ἀσήμαντος καὶ δυσανάλογος πρὸς τὴν κατάστασίν των, ἐν ᾧ τοῦ πτωχοῦ χωρικοῦ ὁλόκληρος σχεδὸν ἡ περιουσία κατ' ἔτος δεκατίζεται ὑπὸ τοῦ δημοσίου· λέγω ὁλόκληρος, ἐπειδὴ τί ἄλλο ἔχει παρὰ τὸ ἐτήσιον προϊὸν τοῦ ἱδρώτός του; Σιμὰ δὲ τούτων ὁ δυστυχὴς χωρικὸς ὑποχρεοῦται καὶ νὰ μεταφέρῃ τὸν φόρον του εἰς τὰς δημοσίας ἀποθήκας. Τὸ δὲ χειριστον πάντων, ἐν ᾧ ὁ φόρος, ὡς γνωρίζετε, θεωρεῖται ὡς τὸ ἀσφάλιστρον τῆς ζωῆς καὶ τῆς περιουσίας τοῦ πολίτου («ὀφείλομεν, λέγει ὁ ἴδιος Montesquieu, νὰ πληρώνωμεν εἰς τὸ δημόσιον ἓν μέρος τῶν εἰσοδημάτων μας, διὰ νὰ ἐξασφαλίσωμεν

τὴν λοιπὴν περιουσίαν μας α) ὁ μὲν χωρικὸς, ὅστις πληρόνει τὰ μεγαλείτερα, ὡς εἶπαν, ἀσφάλιστρα, εἶναι μᾶλλον ἐκτεθειμένος καὶ ὑπορέρει τὰ πάνδεινα, ἐν ᾧ ὁ ἀσύδοτος κάτοικος τῆς πρωτευούσης καὶ τῶν ἄλλων κεντρικωτέρων πόλεων τοῦ Κράτους, αἵτινες κατ' ἐξαίρεσιν, οὕτως εἰπεῖν, φρουροῦνται, χαίρει πλήρη ἀσφάλειαν, καὶ ἀπολαύει τοσούτων ἄλλων ἀγαθῶν διὰ δημοσίας δαπάνης, ἤτοι, διὰ τῆς φορολογίας τοῦ χωρικοῦ. Σχολεῖα, δικαστήρια, φιλανθρωπικὰ καταστήματα, διασκεδάσεις, ὅλα εἰσὶν εἰς τὰ πρόθυρά του, ἐν ᾧ ὁ δυστυχὴς χωρικὸς καὶ μάρτυς καλούμενος, ἀφίνων τὴν ἐργασίαν του, τρέχει ὁλοκλήρους ἡμέρας εἰς δύσβατα μέρη καὶ ἄνευ μάλιστα ἀσφαλείας. Τρέξε, τῷ λέγει προσέτι ἡ Κυβέρνησις, εἰς καταδίωξιν τῶν λῃστῶν, ἄλλως, σὲ ὑποβάλλω εἰς πρόστιμον καὶ ἀποζημιώσεις. Οὕτω λοιπὸν ἐννοοῦμεν τὴν παρὰ τοῦ Συντάγματος καθιερωθεῖσαν ἰσότητα τῶν πολιτῶν; Ἀμοιβάλλω, Κύριοι, ἂν οἱ εἵλωτες τῆς Σπάρτης ἐπεφορτίζοντο ἄλλοτε μὲ τοσαῦτα ἄνισα βάρη, μὲ ὅσα ἐπιφορτίζεται σήμερον ὁ λεγόμενος ἰσοπολίτης ἡμῶν χωρικός. Μὴ ἐκλάβητε δὲ τοῦτο, Κύριοι, ὑπερβολὴν ἐκφράσεως! ὄχι· εἶναι πικρὰ ἀλήθεια, τὴν ὁποίαν δύναται νὰ μάθῃ ἕκαστος, ἀρκεῖ νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχήν του εἰς τὴν αθλίαν ζωὴν τοῦ χωρικοῦ, ἥτις κατὰ μικρὸν διαφέρει τῆς κτηνώδους. Μήπως τάχα δὲν συνδιαιτᾶται ἐντὸς τῆς αὐτῆς πενιχρᾶς καλύβης μετὰ τῶν ἐργατικῶν αὐτοῦ ζώων, καὶ δὲν τρέχῃ καθ' ἑκάστην ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ψύχους καὶ τοῦ καύσωνος πανοικί, ἤτοι, μετὰ τῆς συζύγου, τῶν τέκνων καὶ αὐτῶν τῶν ζώων του, εἰς τὸν ἀγρὸν, τὴν ἐλαίαν καὶ τὴν ἄμπελον, ὅθεν ἀναμένουσι τὰ ὄντα ταῦτα τὴν ὕπαρξίν των; Τοιαύτη εἶναι ἡ ζωὴ τοῦ χωρικοῦ, τὴν ὁποίαν ὑμεῖς κάλλιον γνωρίζετε. Ἀνάγκη λοιπὸν νὰ τείνωμεν χεῖρα ἀρωγὸν, ἀνάγκη νὰ ἔλθωμεν εἰς βοήθειάν του, ἀνακουφίζοντες αὐτὸν ἀπὸ τὸ βάρος τῶν φόρων, τὸ ὁποῖον τὸν καταπιέζει. Ἡ ἀνακούφισις δὲ δὲν εἶναι δύσκολος, διότι δὲν πρόκειται νὰ ἐπινοήσωμεν νέον τι σύστημα ἢ ν' ἀνακαλύψωμεν ἄγνωστα πράγματα, ἀλλὰ νὰ στρέψωμεν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν πρὸς τὰ ἄλλα τὰ καλῶς διωργανισμένα Κράτη, καὶ νὰ πράξωμεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἂν ὄχι ὅ,τι πράττουν ταῦτα, τοὐλάχιστον κατ' ἀναλογίαν τῆς ἡμετέρας καταστάσεως.

Ὅλαι, Κύριοι, αἱ παλαιαὶ καὶ νεώτεραι τῶν πεπολιτισμένων ἐθνῶν Κυβερνήσεις παρεδέχθησαν τὸ σύστημα τῆς διακλαδώσεως ἢ διαχύσεως τῶν φόρων ἐφ' ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χρησιμευόντων εἰς τὸν βίον τοῦ ἀνθρώπου, ἤτοι, ἐπὶ τῶν τῆς τροφῆς, ἐνδυ-

μασίας, κατοικίας, ἀναπαύσεως καὶ λοιπῶν. Διὰ τῆς διαχύσεως δὲ ταύτης κατορθοῦται ἡ ἐφ' ἑκάστου εἴδους ἐλάττωσις τοῦ φόρου. Π. χ. ἐὰν ἐπικράτειά τις ἔχῃ ἀνάγκην διὰ τὰς ἐτησίας αὐτῆς δαπάνας εἴκοσιν ἑκατομμυρίων δραχμῶν, περιορίζηται δὲ ἡ φορολογία εἰς μόνον τὰ τῆς τροφῆς, ἐννοεῖται ὅτι ὁλόκληρον τὸ ποσὸν αὐτὸ θέλει ἐπιβαρύνει τὰ τρόφιμα. Ἂν ὅμως ἐπεκταθῇ ὁ φόρος καὶ εἰς τὰ τῆς ἐνδυμασίας, ἐννοεῖται, ὅτι τὸ ποσὸν τῶν 20 ἑκατομμυρίων, διαιτριζομένων εἰς τὰ δύω ταῦτα εἴδη, θέλει ἐπιφέρει τὴν ἐλάττωσιν τοῦ φόρου τῶν τροφίμων. Ἂν δὲ προσέτι ἐπεκταθῇ καὶ εἰς τὴν κατοικίαν, θέλει ἐπέλθει διὰ τὸν ἴδιον λόγον ἔτι μεγαλειτέρα ἐλάττωσις τοῦ φόρου καὶ τῶν τροφίμων καὶ τῶν τῆς ἐνδυμασίας. Ὅ,τι δὲ συμβαίνει εἰς τὰ εἴδη, τὸ αὐτὸ καὶ εἰς τοὺς φορολογουμένους· διότι καθ' ὅσον ἡ πληρωμὴ τοῦ φόρου ἐπεκτείνεται εἰς πλειότερα πρόσωπα, κατέχοντα τὰ μὲν ἑνὸς εἴδους περιουσίαν, τὰ δὲ ἄλλου, κατὰ τοσοῦτον σμικρύνεται τὸ μερίδιον ἑκάστου πολίτου. Ἀπὸ τῆς ἀρχῆς δὲ ταύτης ὁρμώμεναι ὅλαι αἱ ἐπικράτειαι ἐπιβάλλουσι φόρον καὶ εἰς τὴν κατοικίαν. Κρίνων δὲ περιττὸν νὰ κατονομάσω ταύτας, περιορίζομαι εἰς ἐκείνας μόνον, αἵτινες χρησιμεύουσι πανταχοῦ ὡς ὑπόδειγμα καλῶς διωργανισμένης πολιτείας.

Εἰς τὴν Γαλλίαν ὅσος φόρος ἐπιβάλλεται ἐπὶ τῶν γεωπονικῶν κτημάτων, τοσοῦτος καὶ ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν, εἴτε ἐνοικιάζονται αὗται εἴτε πρὸς ἰδίαν κατοικίαν χρησιμεύουσιν· ἐπιφορτίζονται μάλιστα αἱ οἰκοδομαὶ μὲ χωριστὸν φόρον ἐπὶ τῶν θυρῶν καὶ παραθύρων, τὸ δὲ οἰκόπεδον καταστασσόμενον εἰς τὴν πρώτης ποιότητος γῆν, φορολογεῖται χωριστὰ ὡς τοιαύτη. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἐπίσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν ὁ αὐτὸς ἐπιβάλλεται φόρος ἐπὶ τῆς πιθανῆς προσόδου αὐτῶν, ἄνευ διακρίσεως πάντοτε τῶν ἐνοικιαζομένων ἀπὸ τὰς μὴ ἐνοικιαζομένας. Μόνον δὲ αἱ μέχρι δέκα λιρῶν, ἤτοι, δραχ. 280, ἀποφέρουσαι πρόσοδον οἰκίαι, ὡς ἀνήκουσαι εἰς τὴν ἐνδεᾶ τάξιν τῶν πολιτῶν, μένουσιν ἀπηλλαγμέναι τοῦ φόρου. Καὶ εἰς τὴν Πρωσσίαν δὲ γίνεται τοιαύτη ἐξαίρεσις διὰ τὰς μέχρι 43 φιορινίων, ἤτοι, δραχμῶν 120, ἀποφερούσας πρόσοδον.

Καὶ ἐννοῶ μὲν τὸ ἐπιεικὲς τοῦ ἀγγλικοῦ καὶ πρωσσικοῦ νόμου ὑπὲρ τοῦ ἀδυνάτου πολίτου, δὲν δύναμαι ὅμως νὰ ἐννοήσω τὸ ἰδιότροπον τοῦ ἡμετέρου· α) διὰ τὴν ἀνισότητα τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν πρὸς τὰ λοιπὰ ἀκίνητα κτήματα, καὶ β) διὰ τὴν ἀτέλειαν τῶν πρὸς ἰδίαν χρῆσιν οἰκιῶν, εἴτε καλυβῶν εἴτε παλατίων.

Γνωρίζετε, Κύριοι, ὅτι, κατὰ τὸν ἀπὸ 31 Ἰουλίου 1836 νόμον, ὁ φόρος οὗτος τῶν οἰκοδομῶν ὡρίζετο εἰς 7 0/0 ἐπὶ τοῦ ἐτησίου εἰσοδήματος τῶν ἐνοικιαζομένων, πρὸς δὲ καὶ ἐκείνων, ἐν αἷς ὁ ἰδιοκτήτης μετέρχετο κλάδον τινὰ βιομηχανίας. Ἀκολούθως δὲ κατὰ τὸ 1845 ἐψηφίσθη ὁ ἐν ἰσχύϊ νόμος, καθ' ὃν ἠλαττώθη ὁ φόρος εἰς 4 0/0, διατηρουμένης τῆς αὐτῆς βάσεως· λόγος δὲ τῆς τοιαύτης ἐλαττώσεως ἀναφέρεται ἐν τῇ αἰτιολογικῇ ἐκθέσει τοῦ τότε ὑπουργοῦ ὁ ἑξῆς· « Ὁ ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν φόρος, λέγει, προσδιωρισμένος διὰ τοῦ παλαιοῦ νόμου εἰς 7 0/0, ἐθεωρήθη σήμερον βαρὺς, καθ' ὅσον τὰ ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν εἰσοδήματα κατὰ πολὺ ἠλαττώθησαν. » Μ' ὅλον τὸ πρὸς τὰ νενομισμένα ὀφειλόμενον σέβας, ἂς μοὶ ἐπιτραπῇ νὰ παρατηρήσω, ὅτι ἐν καιρῷ ἀπολύτου Κυβερνήσεως, δυναμένης νὰ προσδιορίζῃ κατὰ τὸ δοκοῦν τοὺς φόρους, εἰς ἐποχὴν μάλιστα, καθ' ἣν μὴ ὑπαρχουσῶν τῶν ἀναγκαίων οἰκοδομῶν, ἐδικαιολογεῖτο ἴσως προστασία τις ὑπὲρ αὐτῶν, ὁ ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν φόρος προσδιωρίσθη εἰς 7 0/0, ἤτοι, μόνον κατὰ 3 0/0 διαφέρων τοῦ ἐγγὺς υ. Μετὰ τὴν καθιέρωσιν ὅμως τοῦ Συντάγματος ἡμῶν, τὸ ὁποῖον ῥητῶς ἐθέσπισε τὴν ἰσότητα τῶν φόρων, καὶ μετὰ παρέλευσιν δέκα περίπου ἐτῶν, κατὰ τὸ διάστημα τῶν ὁποίων ἐπολλαπλασιάσθησαν αἱ οἰκοδομαὶ καὶ ἑπομένως ἐξέλιπεν ἤδη ὁ λόγος τῆς προστασίας, ὁ νόμος οὗτος ἦτον ὅλως ἀνακόλουθος· διότι, ἀντὶ νὰ ἐκλείψῃ ἡ μικρὰ ἀνισότης τῶν φόρων, ἔτι μᾶλλον κύζησε δι' αὐτοῦ. Ἄλλως τε καὶ αὐτὸς ὁ ἐν τῇ ἐκθέσει ἀναφερόμενος λόγος τῆς ἐλαττώσεως τῶν εἰσοδημάτων τῶν οἰκιῶν, καὶ ἀληθὴς ἂν ὑποτεθῇ, εἶναι προφανὴς συνταγματικὸς σολοικισμὸς διὰ τὸν ἁπλούστατον λόγον, ὅτι τὸ Σύνταγμά μας, ὡς εἶπον ἀνωτέρω, καθιέρωσε τὴν ἀρχὴν τῆς φορολογίας κατ' ἀναλογίαν τῆς περιουσίας ἑκάστου, καὶ ἑπομένως εἶναι πάντῃ ἀδιάφορον ἐὰν αὐξάνωσιν ἢ ἐλαττῶνται τὰ εἰσοδήματα τοῦ φορολογουμένου, ὅταν ὁ φόρος πληρώνηται ἀναλόγως τοῦ εἰσοδήματος. Π. χ. ἀπολαμβάνων τις 100 δραχμὰς ἀπὸ ἐνοικίων τῆς οἰκίας του, πληρόνει φόρον δραχ. 7, ἂν δ' ἀκολούθως ἡ πρόσοδός του ἐλαττωθῇ εἰς 50 δραχμὰς, καὶ ὁ φόρος θέλει ἐλαττωθῇ εἰς τὸ ἥμισυ, ἤτοι εἰς δραχ. 3 1/2, λογιζομένου καὶ εἰς τὴν μίαν καὶ εἰς τὴν ἄλλην περίπτωσιν τοῦ φόρου πρὸς 7 0/0.

Τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο τῆς ἐλαττώσεως τῶν εἰσοδημάτων ἤθελεν εἶσθαι ὀρθὸν, ἂν τὸ πληρονόμενον κατ' ἔτος ποσὸν τοῦ φόρου ἦτο σταθερὸν ἀνεξαρτήτως πάσης αὐξομειώσεως τοῦ εἰσο-

δήματος, ὡς εἶναι σταθερὸν ἐπὶ τῶν ἐπιτοδευμάτων, ἢ ὡς ἠδύνατο νὰ ἦναι τοιοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν, ἂν ὁ φόρος αὐτῶν ἐλογίζετο ἐπὶ τῆς ἀξίας καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῆς προσόδου.

Παρατηρῶν δὲ ταῦτα, δὲν κακίζω βεβαίως τὴν ἐν γένει τῶν φόρων ἐλάττωσιν. Ἅπαγε! ἐπεθύμουν μάλιστα, εἰ δυνατὸν, οὐδεὶς φόρος νὰ ἐπιβαρύνῃ τὸν πολίτην· ἑπομένως ἐπιζητῶ καὶ ἐγὼ τὴν τῶν φόρων ἐλάττωσιν, ἀλλὰ τὴν θέλω δικαίαν καὶ οὐχὶ μεροληπτικὴν ὑπὲρ μιᾶς μόνον τάξεως πολιτῶν· τὴν θέλω κανονικὴν καὶ οὐχὶ τυχαίαν καὶ αὐθαίρετον. Διὰ τί τάχα νὰ ὁρίσωμεν τὸν φόρον τῶν οἰκοδομῶν εἰς 4 0/0 καὶ οὐχὶ εἰς ἔλαττον ἢ πλέον τούτου; Ἐνὶ λόγῳ, τὴν θέλω στηριζομένην εἰς τὸ Σύνταγμα, τὸ ὁποῖον ῥητῶς λέγει, ὅτι οἱ *Ἕλληνες συνεισφέρουσιν ἀδιακρίτως εἰς τὰ δημόσια βάρη ἀναλόγως τῆς περιουσίας των.*

Τί θὰ εἰπῇ, Κύριοι, περιουσία ἢ πλοῦτος, εἰμὴ πάντα τὰ διὰ τὸν βίον τοῦ ἀνθρώπου χρήσιμα, ἤτοι, τροφὴ, κατοικία, ἐνδυμασία καὶ πᾶν ὅ,τι ἐπιδεκτικὸν κτήσεως καὶ περιορισμοῦ; διὰ τί δὲ ἡ πρώτη τροφὴ, τὴν ὁποίαν ἔπρεπε πλειότερον νὰ σεβασθῶμεν, νὰ φορολογῆται κατὰ τὸ ἐπικρατοῦν σύστημα τοσοῦτον ἀδρῶς, ἡ δὲ κατοικία, ἥτις ἐκ τῶν περισσευμάτων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀποκτᾶται, νὰ χαίρῃ παρ' ἡμῖν προνόμια; Ἔπειτα πρὸς τί ἡ ὑποδιαίρεσις αὐτὴ τῶν ὑπ' ἐνοίκιον καὶ τὴν πρὸς ἰδίαν κατοικίαν χρησιμευουσῶν οἰκιῶν; ἢ διότι αἱ τῆς δευτέρας κατηγορίας, ἐπειδὴ χρησιμεύουσιν ἀπ' εὐθείας εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας, πρέπει νὰ ἦναι καὶ ἀπηλλαγμέναι τοῦ φόρου; Ἐρωτῶ, τότε διατί νὰ μὴ γίνηται τὸ αὐτὸ καὶ ἐπὶ τῶν γεωπονικῶν κτημάτων, ἀπαλλαττομένου πάσης φορολογίας τοῦ πρὸς ἰδίαν συντήρησιν χρησιμεύοντος προϊόντος;

Πόσοι ἔνδεεῖς γεωπόνοι παλαίουσι μὲ τὸ ψῦχος καὶ τὸν καύσωνα, διὰ νὰ παρισθῶσι μόνον τὴν ἀναγκαίαν, εἰ δυνατὸν, τροφὴν τῆς οἰκογενείας των, καὶ ἐν τοσούτῳ τὸ πρωϊνὸν αὐτὸ τοσούτων μόχθων δεκατίζεται, ἁρπαζομένων, οὕτως εἰπεῖν, ἐκ τοῦ πεινῶντος στόματος τοῦ γεωργοῦ!

Τὸ νὰ φορολογῶνται δὲ μόνον αἱ ἐνοικιαζόμεναι οἰκίαι τί ἄλλο σημαίνει, εἰμὴ ὅτι ἐπιβαρύνονται μόνον οἱ ἐνοικιασταί, οἵτινες εἰσὶν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οἱ ἐνδεέστεροι, πληρώνοντες αὐτοὶ τὸν φόρον διὰ τῆς ὑψώσεως τοῦ ἐνοικίου· οἱ δὲ ἰδιοκτῆται, οἱ ἐνοικοῦντες εἰς τὰ ἴδια αὐτῶν παλάτια, νὰ ἦναι ἐντελῶς ἀπηλλαγμένοι, ὡσανεὶ καθίστα αὐτοὺς ὁ πλοῦτος προνομιούχους, ἀντὶ νὰ ἐπαυξάνῃ τὰς πρὸς τὸ δημόσιον ὑποχρεώσεις

των; Ἀλλὰ θέλετε ἴσως μὲ εἴπει, ὅτι οἱ μὲν ἀπολαύουσι τοῦ ἐνοικίου καὶ διὰ τοῦτο ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν πληρωμὴν φόρου, οἱ δὲ ἐνοικιοῦσι μόνον ἐν τῇ οἰκίᾳ χωρὶς οὐδεμιᾶς ἀπολαυῆς. Ἀλλ' ἡ ἄμεσος χρῆσις πράγματός τινος δὲν ἰσοδυναμεῖ τάχα μὲ τὴν ἀπολαυήν; τὸ νὰ κατοικῇ δέ τις ἄνευ πληρωμῆς ἐνοικίου δὲν εἶναι τοῦτο ἀπολαυή; Ὑποθέσατε πολίτην μὴ ἔχοντα ἰδιόκτητον οἰκίαν, ἀλλ' ἀγρόν τινα, παρέχοντα ἐτησίαν πρόσοδον 1,000 δραχμῶν, μὲ τὰς ὁποίας πληρόνει τὸ ἐνοίκιον τῆς κατοικίας του. Ἂν οὗτος πωλήσας τὸν ἀγρὸν, κατασκευάσῃ μὲ τὸ ἀντίτιμον αὐτῆς οἰκίαν πρὸς ἰδίαν του χρῆσιν, θέλει μὲν στερηθῆ τοῦ ἐκ τοῦ ἀγροῦ εἰσοδήματος, ἀλλὰ θ' ἀπαλλαχθῇ καὶ τῆς δαπάνης τοῦ ἐνοικίου, καὶ ἑπομένως ἡ κατάστασις αὐτοῦ οὐδεμίαν ὑπέστη μεταβολήν, διότι καὶ ὁ ἀγρὸς καὶ ἡ οἰκία 1,000 δραχμῶν πρόσοδον τῷ παρεῖχε καὶ τῷ παρέχει. Ἀλλ' ἐν τούτοις, κύριοι, εἰς μὲν τὴν πρώτην περίστασιν ἐπλήρωνε φόρον ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος τοῦ ἀγροῦ, εἰς δὲ τὴν δευτέραν οὐδένα πληρόνει φόρον, ἐν ᾧ ἡ περιουσία του μένει ἡ αὐτή, μὲ μόνην τὴν διαφοράν τοῦ ὅτι μετέβαλε τὸν ἀγρὸν εἰς οἰκίαν. Ὡραία τῇ ἀληθείᾳ ἐφαρμογὴ τοῦ θεμελιώδους ἡμῶν νόμου τοῦ ὁρίζοντος, *ὅτι ἅπαντες συνεισφέρομεν ἀδιακρίτως εἰς τὰ δημόσια βάρη ἀναλόγως τῆς περιουσίας ἡμῶν*!

Ἀλλὰ δύνασθε καὶ ἐνταῦθα νὰ μὲ εἴπῆτε, ὅτι ἡ κατοικία ἢ τὸ ἄσυλον, ὡς τινες λέγουσι, τοῦ πολίτου πρέπει νὰ μὴν ὑποβάλληται εἰς φόρον. Ἀλλὰ διὰ τί τότε νὰ περιορίζωμεν τὸ πλεονέκτημα τοῦτο εἰς μόνους τοὺς δυναμένους ν' ἀποκτήσωσιν ἰδίαν οἰκίαν, καὶ νὰ μὴ τὸ ἐπεκτείνωμεν εἰς πάντα πολίτην, καὶ μάλιστα εἰς τὸν πτωχὸν, ὅστις μὴ δυνάμενος νὰ οἰκοδομήσῃ ἰδίαν οἰκίαν, ἀναγκάζεται νὰ ἐνοικιάσῃ ξένην, πληρόνων ἐνοίκιον βαρύτερον ἐξ αἰτίας τοῦ φόρου; Ἰδοὺ καὶ αὖθις τὸ πλουτοκρατικὸν πνεῦμα· α πλήρονε, λέγει ὁ πλούσιος, σὺ ἄγεγε, φόρον διὰ τὴν ξένην οἰκίαν, ἵνα μὴ δυνηθῇς ποτὲ ν' ἀποκτήσῃς ἰδίαν. Ἐὰν λοιπὸν θέλωμεν νὰ ἤμεθα συνεπεῖς, δὲν πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν διάκρισιν μεταξὺ τῶν ἐνοικιαζομένων καὶ μὴ, διότι τότε ἐπιβαρύνομεν τὴν ἐνδεεστέραν τάξιν. Ἐκτὸς δὲ τοῦ προφανοῦς τούτου ἀδικήματος καταντῶμεν καὶ εἰς γελοῖα ἀτοπήματα· διότι ὑποθέσατε δύω πολίτας κατοικοῦντας εἰς τὰς ἰδίας αὐτῶν οἰκίας, κειμένας εἰς δύω διαφόρους συνοικίας, συμβαίνει δὲ ὥστε νὰ ἔχωσιν ἀμοιβαίαν ἀνάγκην τῆς οἰκίας ὁ εἷς τοῦ ἄλλου καὶ ἐκ τῆς ἀνάγκης αὐτῆς ἐνοικιάζουσιν ἐναλλὰξ τὰς οἰκίας των. Τί θέλει συμβῇ ἐκ τῆς ἀμοιβαίας ταύτης ἐνοικιάσεως; Ἐν ᾧ εἰς μὲν τὴν πρώτην περίστασιν ἀμφοτέρων ἡ περιουσία ἔμενεν ἀφορολόγητος, εἰς τὴν δευτέραν ὑποβάλλεται εἰς φόρον, διότι ἔπραξαν τὸ ἁμάρτημα τοῦ ν' ἀλλάξωσιν ἀμοιβαίως κατοικίαν. Καὶ μολαταῦτα εὑρίσκονται ἄνθρωποι, οἵτινες ἰσχυρίζονται ὅτι αἱ οἰκίαι αὗται πρέπει νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς φόρον, διότι ἐνοικιάσθησαν, ἐν ᾧ ἐκ τῆς μετοικεσίας ταύτης οὐδεμία ἐδημιουργήθη νέα περιουσία οὐδὲ ἀπὸ στείρων μετεβλήθησαν εἰς παραγωγικάς.

Ἀλλ' ἂς ἀφήσωμεν τὰ γελοῖα καὶ ἂς ἔλθωμεν εἰς τὰ σπουδαῖα. Προστατεύοντες τὰς οἰκοδομὰς ἐν γένει δι' ἐλάσσονος φόρου ἢ δι' ἀτελείας, τί ἄλλο πράττομεν παρὰ νὰ ἐνισχύωμεν τὴν πολυτέλειαν, ἥτις εἶναι ἡ πρώτη αἰτία τῆς διαφθορᾶς τῶν κοινωνιῶν; Καθ' ἑκάστην, Κύριοι, ἀνεγείρονται μεγαλοπρεπεῖς οἰκοδομαὶ εἴς τε τὴν πρωτεύουσαν καὶ τὰς ἐπαρχίας. Ἀνεγείρονται τάχα αὗται διότι αὐξάνει ὁ πληθυσμός μας; πολλοῦ γε καὶ δεῖ. Ἀνεγείρονται, πρῶτον διότι προβαίνομεν εἰς τὴν πολυτέλειαν, καὶ δεύτερον διότι ἡ ἐπιχείρησις τοῦ οἰκοδομεῖν, εἴτε πρὸς ἰδίαν χρῆσιν εἴτε δι' ἐνοικίασιν, ἀφορολόγητος οὖσα ἢ κατὰ πολὺ μικρὸν φορολογουμένη, ὠθεῖ τοὺς πολίτας εἰς ἀπόκτησιν οἰκοδομῶν. Εἰς τὴν ἐπαρχίαν μου, ὡς καὶ εἰς ἄλλας πολλὰς, ᾠκοδομήθησαν διώροφοι καὶ τριώροφοι οἰκίαι, ἐν ᾧ εἰς μίαν μόνην γωνίαν αὐτῶν κατοικοῦσιν οἱ ἰδιοκτῆται. Ἐὰν ὑπῆρχε φόρος ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν ἐν γένει, ὅπως ὑπάρχει ἐπὶ τῶν λοιπῶν κτημάτων, δὲν ἤθελον βεβαίως ἀπονεκρωθῆ χάριν ματαιοτήτος τοσαῦτα κεφάλαια πρὸς ἐπισώρευσιν λίθων. Ἀντὶ δὲ νὰ καλλωπίζωνται αἱ πόλεις ἡμῶν ἀπὸ μεγαλοπρεπεῖς ἀλλὰ στείρας οἰκοδομὰς, προτιμότερος καὶ συμφερώτερος ἐνταῦτῷ ἤθελεν εἶσθαι ὁ στολισμὸς τῶν πεδιάδων μας διὰ παραγωγικῶν δενδροφυτειῶν. Ἀληθὴς ἐθνικὸς πλοῦτος λογίζονται τὰ προϊόντα τῆς γεωργίας καὶ τῆς βιομηχανίας, τὰ ὁποῖα ἢ ἐξάγονται χάριν ἐμπορίας, ἢ καταναλισκόμενα ἐπιτοπίως, ἐμποδίζουσι τὴν εἰσαγωγὴν ξένων· ἀλλ' ἡ ἀνέγερσις μεγαλοπρεπῶν οἰκοδομῶν εἶναι ὅλως ματαία κατανάλωσις, ἵνα μὴ εἴπω φθορὰ τοῦ ἐθνικοῦ πλούτου. Ἐκ τούτου δὲ πηγάζει καὶ τὸ κοινὸν μέν, ἀλλ' οἰκονομικὸν παράγγελμα τῶν χωρικῶν μας· *α σπεῖρ' ὅσῳ χωρεῖς, καὶ τάπ' ὅσῳ θωρεῖς.*

Βλέπετε λοιπὸν, Κύριοι, ὅτι τὸ ἰδιότροπον τοῦτο φορολογικὸν ἡμῶν σύστημα εἶναι πρῶτον μὲν παράνομον, καθ' ὅσον ἀντιβαίνει εἰς ῥητὴν διάταξιν τοῦ Συντάγματος ἡμῶν, δεύτερον δὲ ἄδικον, διότι προστατεύει τὴν εὐπορωτέραν τάξιν τῶν

πολιτῶν πρὸς βλάβην τῆς ἐνδεοῦς, καὶ τρίτον οἰκονομικῶς ἀσύμφορον καὶ ἐπιζήμιον, καθὸ ἐνισχύον τὴν πολυτέλειαν. Διὰ ταῦτα θεωρῶ ἀναγκαιοτάτην τὴν ἐπανόρθωσίν του, ἥτις συνίσταται εἰς τὴν ἐξίσωσιν τῶν φόρων, τὴν νόμιμον, τὴν δικαίαν καὶ συμφέρουσαν ἐνταῦθα. Ἡ ἐξίσωσις δὲ δύω ἀνίσων φόρων δύναται νὰ γίνῃ κατὰ τρεῖς τρόπους· α'. διὰ τῆς ἐλαττώσεως τοῦ μεγαλειτέρου, β'. διὰ τῆς αὐξήσεως τοῦ μικροτέρου, καὶ γ'. διὰ τοῦ μέσου ὅρου ἀμφοτέρων. ἤτοι, διὰ τῆς ἀφαιρέσεως ἐκ τοῦ μεγαλειτέρου καὶ τῆς προσθέσεως εἰς τὸν μικρότερον. Περὶ τῶν δύω πρώτων τρόπων δὲν πρόκειται σήμερον, ἀλλὰ περὶ τοῦ τρίτου, ἤτοι, ν' ἀφαιρέσωμεν μέρος ἐκ τοῦ δυσβαστάκτου βάρους τινῶν πολιτῶν, καὶ νὰ τὸ ῥίψωμεν εἰς ἄλλους μὴ φέροντας ὁλοτελῶς ἢ πολὺ ἀσήμαντον, καὶ μάλιστα νὰ τὸ ἀφαιρέσωμεν ἀπὸ τοὺς ἀσθενεῖς ὤμους ἐκείνων, οἵτινες ἀπέκαμον ἀπὸ τὸ ἐπαχθὲς βάρος, καὶ νὰ τὸ ῥίψωμεν εἰς ἐκείνους, οἵτινες οὔτε κἂν θὰ τὸ αἰσθανθῶσι. Περὶ τούτου, κύριοι, πρόκειται σήμερον καὶ εἰς τοῦτο ἐριστῶ πολὺ τὴν προσοχήν σας, διαμαρτυρόμενος ἐναντίον πάσης ἄλλης παρεξηγήσεως τοῦ σκοποῦ τῆς προτάσεώς μου. Ἀναγκάζομαι δὲ νὰ κάμω τὴν διαμαρτύρησιν ταύτην, διότι μὲ θλίψιν τῆς ψυχῆς μου ἤκουσά τινας νὰ λέγουν, ὅτι βουλευτὴς ὤν, δὲν ἔπρεπε νὰ προτείνω ἐπιβολὴν νέου φόρου, ἐν ᾧ ἐγὼ διὰ τῆς προτάσεώς μου ἐπιζητῶ τὴν *διανομὴν τοῦ ὑπάρχοντος φόρου χάριν τῆς ἀδίκως πασχούσης γεωργικῆς τάξεως.*

Ὑποθὴκ δὲ, ὡς σᾶς ἔξεθεσα, ὁ μὲν ἔγγειος φόρος εἶναι ὑπερβολικὸς, ὁ δὲ τῶν οἰκοδομῶν ἐν μέρει μὲν ἀσήμαντος, ἐν μέρει δ' ἀνύπαρκτος, δυνάμεθα νὰ ἐλαττώσωμεν τὸν ἔγγειον φόρον κατὰ 2 τοῖς 0/0, ἀφ' οὗ ὅμως ἐπιβάλωμεν ἴσον καὶ ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν φόρον, ἤτοι 8 τοῖς 0/0, ἐπὶ τῆς κατ' ἐκτίμησιν ἐτησίας ἐκ τοῦ ἐνοικίου προσόδου, εἴτε ἐνοικιάζονται εἴτε χρησιμεύουσι πρὸς ἰδίαν τοῦ ἰδιοκτήτου κατοικίαν, ἐξαιρουμένων, κατὰ τὸ ἐπαινετὸν καὶ φιλάνθρωπον τῆς Ἀγγλίας καὶ Πρωσσίας σύστημα, τῶν μικρῶν οἰκοδομῶν, τῶν ὁποίων ἡ πρόσοδος δὲν ἤθελεν ὑπερβαίνει τὸ ποσὸν τῶν 120 δραχμῶν ἢ καὶ περισσότερον, εἰς τρόπον ὥστε ὅλαι σχεδὸν αἱ οἰκίαι τῶν χωρίων καὶ αἱ πλεῖσται τῶν κωμοπόλεων νὰ μὴν ὑποβληθῶσιν εἰς οὐδένα φόρον πρὸς ὄφελος τῆς μικρᾶς τάξεως, ἥτις ἔχει ἀνάγκην προστασίας, διότι οὕτως, ἐν ᾧ οὐδένα θέλει πλήττει φόρον ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν, θέλει συγχρόνως τοῦ ἐκπεσθῇ κατὰ δύω τοῖς ἑκατὸν καὶ ὁ φόρος τῶν προϊόντων του.

Ἀλλὰ θέλετε μὲ εἰπῇ, ὅτι θὰ ὑποβληθῶσιν εἰς φόρον αἱ μεγάλαι τῶν κτηματιῶν οἰκίαι· παρατηρῶ ὅμως, ὅτι ἂν πληρώσωσιν οἱ ἰδιοκτῆται αὐτῶν μικρόν τινα φόρον οἰκοδομῶν, θέλουσιν ἀντ' αὐτοῦ ἀποζημιωθῆ διπλασίως καὶ τριπλασίως ἀπὸ τὴν ἐλάττωσιν τοῦ ἐγγείου φόρου, εἰς τρόπον ὥστε τὸ βάρος, τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ ἄρωμεν ἀπὸ τὴν γεωργικὴν τάξιν, θέλει ἐπιβαρύνει τοὺς οἰκοδεσπότας τῆς πρωτευούσης, τῶν ὁποίων ἡ περιουσία συνίσταται εἰς μόνον οἰκοδομάς. Καὶ μήπως τάχα τοῦτο ἦναι ἄδικον; Ὄχι· δικαιότατον, διότι λάβετε ἀνὰ χεῖρας τὸν προϋπολογισμὸν, καὶ θέλετε ἰδῆ ὅτι ἐκ τῶν ὀκτὼ ἑκατομμυρίων περίπου τῶν προερχομένων ἀπὸ τὴν ἀκίνητον περιουσίαν, μόνον δραχμαὶ 50 χιλιάδες προέρχονται ἀπὸ τὸν φόρον τῶν οἰκοδομῶν τῆς Ἀττικῆς, ἐνῷ, ἂν ἐκτιμήσητε κατ' ἐνὸς μὲν τὰ γεωπονικὰ κτήματα ὅλου τοῦ Κράτους, καὶ κατ' ἑτέρου τὰς οἰκοδομὰς τῆς Ἀττικῆς, ἀμφιβάλλω ἂν ἡ ἀξία τῶν δευτέρων θὰ ἦναι κατὰ πολὺ ἐλάσσων τῆς τῶν πρώτων. Τὸ τοιοῦτον δ' ἀδίκημα δὲν εἶναι παρωθία τῆς ἐν τῷ Συντάγματι ῥητῆς διατάξεως, ὅτι ἅπαντες συνεισφέρουσιν εἰς τὰ δημόσια βάρη ἀναλόγως τῆς περιουσίας των; Ἰδοὺ λοιπὸν ὑπὸ ποίων δικαίων ἐμπνεύσεων ὁρμώμενος, ἔλαβον τὴν τιμὴν νὰ εἰσαγάγω τὴν προκειμένην πρότασιν.

Μένει ἤδη ν' ἀποδείξω ἂν τὸ ἔλλειμμα, τὸ ὁποῖον θὰ προκύψῃ ἐκ τῆς ἐλαττώσεως τοῦ ἐγγείου φόρου, θέλει ἀναπληρωθῆ ἀπὸ τὸν φόρον τοῦτον τῶν οἰκοδομῶν· ἀλλὰ πρὶν ἔλθω εἰς τοῦτο, κρίνω ἀναγκαῖον νὰ προτάξω τὰ ἑξῆς. Εἶπον ἀνωτέρω, ὅτι ὁ ὅρος τοῦ φόρου θέλει εἶσθαι 8 τοῖς 0/0 καὶ διὰ τὰ γεωπονικὰ κτήματα καὶ διὰ τὰς οἰκοδομάς. Ἀλλὰ θέλετε μοὶ εἴπει, ὅτι ἡ ἰσότης τοῦ ὅρου τῶν φόρων, ἤτοι τοῦ δικαιώματος, δὲν συνεπιφέρει καὶ τὴν ἐξίσωσιν τῆς φοροδοσίας διὰ τὸν λόγον, ὅτι κατὰ τὸ ἐπικρατοῦν παρ' ἡμῖν φορολογικὸν σύστημα, δὲν φορολογεῖται ἡ καθαρὰ πρόσοδος, ἀλλ' ἡ ἀκαθάριστος, ἤτοι, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς προκαταβληθείσης δαπάνης διὰ τὴν παραγωγήν· ἡ δὲ σχέσις αὐτῆς πρὸς τὴν καθαρὰν πρόσοδον δὲν εἶναι ἡ αὐτὴ ἐφ' ὅλων τῶν κτημάτων. Ἐπομένως φορολογοῦντες ἐξίσου τὴν ἀκαθάριστον πρόσοδον, ἤτοι, καὶ τὴν δαπάνην καὶ τὸ προϊόν, καταντῶμεν εἰς ἄνισον ἀποτέλεσμα ὡς πρὸς τὴν πραγματικὴν φορολογίαν. Τοῦτο εἶναι ἀναντίρρητον. Ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἂν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ἀφ' ἑνὸς μὲν τὰς καταβαλλομένας δαπάνας τῆς καλλιεργείας τῶν ἀγροτικῶν κτημάτων, καὶ ἀφ' ἑτέρου τὰς διὰ τὴν ἐπισκευὴν τῶν οἰκοδομῶν,

καὶ τοῦτο σχετικῶς, ἐννοεῖται, πρὸς τὴν καθαρὰν πρόσοδον καὶ ἐπὶ τῶν μὲν καὶ ἐπὶ τῶν δὲ, εὑρίσκομεν πολὺ ἀνωτέρας τὰς πρώτας· ἄρα ὁ ὅρος τοῦ φόρου τῶν οἰκοδομῶν ἔπρεπε νὰ ἦναι μάλιστα πλέον τῶν 8 τοῖς 0/0, διὰ νὰ ὑπάρχῃ ἐξίσωσις μεταξὺ τοῦ φόρου τούτου καὶ τοῦ ἐγγείου. Ἀλλ' ἐπὶ τοῦ παρόντος ἂς ἀρκεσθῶμεν τοὐλάχιστον εἰς τὸ ὁμοιόμορφον τοῦ ὅρου τῶν φόρων, τὸ ὁποῖον βεβαίως προσεγγίζει μᾶλλον εἰς τὴν ἐξίσωσιν· διότι πρὸς ἐπίτευξιν ἀκριβοῦς ἐξισώσεως ἀπαιτεῖται ἔργον μέγα καὶ ἀνώτερον τῶν περιστάσεών μας, ἤτοι, ἡ κατάστρωσις κτηματολογίου, διὰ τοῦ ὁποίου ὁρίζεται ἡ καθαρὰ πρόσοδος ἑνὸς ἑκάστου τῶν πολιτῶν.

Διατείνονται ὅμως τινὲς, ὅτι αἱ οἰκοδομαὶ εἶναι φθαρτὸν κτῆμα, ἐν ᾧ ἡ γῆ εἶναι ἄφθαρτον· ἀλλὰ λησμονοῦν ὅτι ἡ γῆ μόνη καὶ ἀφ' ἑαυτῆς δὲν παράγει, εἰμὴ διὰ προκαταβολῆς φθαρτῆς περιουσίας, ὑποκειμένης εἰς τὴν ἐπήρειαν τῶν καιρικῶν περιστάσεων. Ποτὲ μὲν ἡ ἀνομβρία, ποτὲ δὲ ἡ πολυομβρία, ποτὲ δὲ ὁ παγετὸς ἢ ὁ καύσων καταστρέφει τὰς δαπάνας καὶ ματαιόνει τὰς ἐλπίδας τοῦ γεωκτήμονος· ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις καὶ αἱ περιοδικαὶ ἐπιδημίαι τῶν δενδροφυτειῶν. Οἱ χθὲς λογιζόμενοι εὐτυχεῖς σταφιδοκτήμονες, σήμερον ἀποθνήσκουσι τῆς πείνης ἕνεκα τῆς εἰς τὰ κτήματά των ἐπιπεσούσης νόσου. Ἐν τούτοις οἱ δυστυχεῖς οὗτοι ἐπλήρωνον καὶ πληρόνουν **16** 0/0 εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον ἐπὶ τῆς προσόδου των δι' ἔγγειον καὶ τελωνιακὸν φόρον. Εἰπατέ μοι τώρα, τίς οἰκοδεσπότης, ἤτοι, ἰδιοκτήτης φθαρτοῦ, ὡς διϊσχυρίζονται, κτήματος, ὑπέφερε τοσαύτην αἰφνίδιον ζημίαν; Οὐδεὶς βέβαια. Ποῦ λοιπὸν εὑρίσκει τις τὸ μᾶλλον φθαρτὸν, εἰς τὰς οἰκοδομὰς ἢ εἰς τὰ γεωπονικὰ κτήματα; Ἐὰν δ' ὡς τινες διϊσχυρίζονται, αἱ οἰκοδομαὶ εἰσὶ βεβαρυμέναι μὲ δάνεια καὶ διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ ἐπιβάλωμεν εἰς αὐτὰς φόρον, μήπως τάχα τὰ γεωπονικὰ κτήματα δὲν διατελῶσιν ὑπὸ τὰ αὐτὰ τῶν δανείων βάρη; Καὶ μολαταῦτα ἀνεξετάστως ἐπιβάλλομεν εἰς αὐτὰ φόρον ἀνώτερον ἐκείνου τῶν οἰκοδομῶν. Ἐκτὸς δὲ τούτου ὁ διὰ δανείων ἀνεγείρων οἰκοδομὴν ἢ ὁποιονδήποτε ἄλλο ἀποκτῶν κτῆμα, ἔχων πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν πληρωμὴν τοῦ τε τόκου καὶ τοῦ φόρου, ἐπιχειρεῖ τὴν τοιαύτην ἀνέγερσιν ἢ ἀγοράν, ὅταν βεβαίως ἀνεύρῃ ὠφελειάν τινα. Ἀλλὰ δύναταί τις νὰ εἴπῃ, ὅτι οἱ οἰκοδομήσαντες κατὰ τὸ παρελθὸν δὲν ἠδύναντο νὰ προΐδωσι τὸν φόρον τοῦτον· παρατηρῶ ὅμως, ὅτι ἡ κατάστασις τούτων οὐδόλως χειροτερεύει, διότι καὶ ἂν δὲν εἶχον οἰκίαν, οὐχ ἧττον καὶ οὗτοι ἤθελον

συμμερισθῆ τοῦ νέου τούτου φόρου διὰ τῆς πληρωμῆς ἐνοικίου μεγαλειτέρου ἐξ αἰτίας τοῦ φόρου.

Ἀλλ' ἐνταῦθα δύναταί τις νὰ μ' εἴπῃ, διὰ τί νὰ μὴ φορολογῶνται καὶ οἱ ταξιῶται ἐπὶ τῆς ἐκ τῶν τόκων προσόδου αὐτῶν; Εἰς τοῦτο ἀπαντῶν λέγω, ὅτι καὶ οὗτοι φορολογοῦνται ἐμμέσως διὰ τῆς πληρωμῆς τοῦ τέλους τοῦ χαρτοσήμου τοῦ καταναλισκομένου εἰς τὰς συναλλαγάς· ἀλλ' ἐν γένει τὰ χρήματα, ὄργανα ὄντα παραγωγικὰ διὰ τὸν δανειζόμενον, δὲν πρέπει πρὸς τὸ συμφέρον αὐτοῦ νὰ ἐπιφορτίζωνται μὲ φόρον, διότι οὗτος πίπτει εἰς βάρος τοῦ δανειζομένου διὰ τῆς ὑψώσεως τῶν τόκων· οἱ θέλοντες δὲ νὰ περιορίσωσι τὸ κακὸν τοῦτο τῆς ὑψώσεως τῶν τόκων διὰ νόμων, δὲν κατορθόνουσιν ἄλλο ἢ νὰ προκαλῶσι τὴν παρωδίαν τῶν νόμων, οἵτινες πρέπει νὰ ἦναι ἱεροί, καὶ, τὸ χείριστον, ν' ἀναγκάζωσι τὸν πολίτην εἰς τὴν ἐπιορκίαν! Ὅπως διὰ νόμων δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ προσδιορίζηται τὸ ἐνοίκιον τῶν οἰκιῶν, οὕτω καὶ ὁ τόκος τῶν χρημάτων, ἡ ζήτησις καὶ ἡ προσφορά, ὁ φυσικὸς οὗτος νόμος, κανονίζει τὴν τιμὴν ὅλων τῶν πραγμάτων, ἑπομένως καὶ τῶν τόκων.

Ἔρχομαι ἤδη, κύριοι, νὰ καταδείξω εἰς ὑμᾶς, ὅτι τὸ ἔλλειμμα τὸ προκῦψον ἐκ τῆς ἐλαττώσεως τοῦ ἐγγείου φόρου θέλει καλυφθῆ, μετὰ πλεονάσματος μάλιστα, ἐκ τοῦ ἐσόδου τοῦ νέου φόρου τῶν οἰκοδομῶν, βασιζόμενος εἰς τοὺς ἑξῆς ὑπολογισμούς.

Τὸ ἔσοδον τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τῆς ἐπικαρπίας ὁμοῦ σημειοῦται εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ τρέχ. ἔτους εἰς δραχμὰς 6,800,000, ἤτοι, ἀπὸ δημητριακοὺς καρποὺς δρ. 4,688,800.

ἀπὸ φόρους ἀμπέλων	δραχ.	800,000	
ἀπὸ κήπων, περιβολίων, καπνῶν καὶ βαμβακίων	»	280,000	
ἀπὸ ἐλαιῶν	»	400,000	
ἀπὸ μεταξῆς	»	180,000	
ἀπὸ σύκων τῆς Μεσσηνίας	»	80,000	1,740,000
ἀπὸ σταφίδων	»	200,000	
ἀπὸ βαλανοκιδίων	»	110,000	
ἀπὸ σύκων	»	1,000	
ἀπὸ πρινοκοκκίου	»	8,000	
ἀπὸ λεμονοπορτοκαλλίων καὶ κίτρων.	»	20,000	
ἀπὸ ῥιζαρίου	»	10,000	349,000
			6,777,800

Ἡ προτεινομένη ἐλάττωσις πρόκειται νὰ γίνῃ ἐπὶ μόνου τοῦ ἐγγείου, ἐννοεῖται, τοῦ ὁποίου τὸ ἔσοδον, καθ' ἃς ἠδυνήθην νὰ λάβω πληροφορίας ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν, ἀναβαίνει εἰς δραχ. 5,000,000, διότι αἱ λοιπαὶ 1,800,000 προϋπολογίζονται ὡς ἔσοδον ἐπικαρπίας, ἤτοι, ἐνοικίου τῶν ἐθνικῶν κτημάτων. Ἐπομένως τὸ ἀνωτέρω ποσὸν τοῦ ἐγγείου φόρου, κατὰ συνέπειαν τῆς προτεινομένης ἐλαττώσεως, θέλει σμικρυνθῇ κατὰ 1/5, ἤτοι κατὰ δραχ. 1,000,000, καὶ ταύτας μόνον ἔχομεν ἀνάγκην ν' ἀναπληρώσωμεν. Ἂς ἴδωμεν νῦν ἂν τὸ ἔσοδον τοῦ νέου φόρου τῶν οἰκοδομῶν καλύπτῃ τὸ ποσὸν τοῦτο.

Ὁ πληθυσμὸς ἐγγίζει τὸ ἑκατομμύριον· ὑπολογιζομένων δὲ κατὰ μέσον ὅρον πέντε ἀτόμων εἰς πᾶσαν οἰκογένειαν, συνάγονται 200,000 οἰκογένειαι, ἤτοι οἰκίαι. Ἂν δ' ἐξ αὐτῶν ἐξαιρέσωμεν τὰ 3/4, ἤτοι τὰς 150,000, ὡς ἀνηκούσας εἰς τὴν μικρὰν τάξιν, καὶ ἐπὶ μόνου τοῦ 1/4, ἤτοι τῶν 50,000, ὑπολογίσωμεν 25 δραχ. ἐτήσιον φόρον δι' ἑκάστην, κατὰ μέσον ὅρον θέλομεν ἔχει ἔσοδον δραχμὰς 1,250,000.

Εἴκοσι πέντε δραχ. φόρος ὑπολογιζόμενος εἰς 8 0/0, παριστᾷ 300 δραχ. ἐτήσιον ἐνοίκιον, ἤτοι, 25 δραχμῶν κατὰ μῆνα. Ποία οἰκία ἐκ τῶν φορολογηθησομένων ὡς ἄνω, ἤτοι, μετὰ τὴν ἐξαίρεσιν τῶν 150,000, δὲν ἔχει τοσοῦτον εὐτελῆ πρόσοδον; Ἀλλ' ἰδοὺ καὶ ἄλλος ἔτι ἀσφαλέστερος ὑπολογισμός. Κατὰ τὸν ἐν ἰσχύϊ περὶ φόρου οἰκοδομῶν νόμον, εἰσπράττονται πρὸς 4 τοῖς 0/0 δραχμαὶ 180,000, διπλασιαζομένου δ' αὐτοῦ εἰς 8 0/0, θέλομεν ἔχει δραχ. 360,000. Ἂν δ' ἀπὸ μόνας τὰς ἐνοικιαζομένας ἔχωμεν τοσοῦτον ποσὸν, μένει ἐλαχίστη ἀμφιβολία ὅτι ἀπὸ τὰς λοιπὰς, ὅσαι θέλουν ὑπαχθῇ εἰς φόρον κατὰ τὸν νέον νόμον, θέλομεν ἔχει τοὐλάχιστον τριπλάσιον προσέτι ποσόν;

Ἤδη, ὅτε ὡρίσαμεν τὸ ποσὸν περὶ τοῦ ὁποίου πρόκειται, δύναμαι νὰ ἐξηγήσω σαφέστερον τὸν σκοπὸν τῆς προτάσεώς μου. Βλέπετε ὅτι τὰ γεωπονικὰ κτήματα ἀντὶ τῶν 5,000,000, μὲ τὰ ὁποῖα ἐπιφορτίζονται δι' ἔγγειον φόρον, θέλουν ἐπιφορτισθῇ μὲ 4 μόνον ἑκατομμύρια, ἤτοι θὰ ἐλαφρυνθῶσι κατὰ 1,000,000· τὸ ποσὸν δὲ τοῦτο θέλει πέσει εἰς βάρος τῶν οἰκοδομῶν, τὸ πλεῖστον δὲ μέρος τούτου θέλουσι χορηγήσει οἱ κάτοικοι τῶν πλουσιωτέρων πόλεων τοῦ Κράτους, ὅπου αἱ περιουσίαι κυρίως συνίστανται εἰς οἰκοδομάς, ἐλάχιστον δὲ μέρος οἱ κάτοικοι τῶν λοιπῶν ἐπαρχιῶν, διότι ἡ περιουσία αὐτῶν συνίσταται κυρίως εἰς γεωπονικὰ κτήματα. Μ' ὅσον λοιπὸν ποσὸν ἐπιφορτισθῶσιν οἱ κάτοικοι τῶν κυριωτέρων πό-

λεων, κατὰ τοσοῦτον θέλουσιν ἐλαφρυνθῇ οἱ γεωπόνοι. Π. χ. ἂν ὑποθέσωμεν ὅτι ἐκ τοῦ 1,000,000 τοῦ φόρου 800,000 δραχμ. θέλουν προκύψει ἐκ τῶν μεγάλων πόλεων καὶ 200,000 ἐκ τῶν λοιπῶν, ὁποῖον ἄλλο θέλομεν ἔχει ἀποτέλεσμα, παρ' ὅτι ἀντὶ τοῦ 1,000,000, τὸ ὁποῖον ἐπλήρουν οἱ γεωκτήμονες τῶν ἐπαρχιῶν, θέλουσιν ἤδη πληρώνει 200,000, ὅ ἐστι, θέλουν ἐλαφρυνθῇ κατὰ 800,000;

Ἀλλὰ θέλετε μὲ εἴπει, ὅτι τὸ δημόσιον θὰ εἰσπράξῃ ἐκ τοῦ φόρου τῶν οἰκοδομῶν πρὸς 8 0/0 ἀνώτερον ποσὸν τοῦ ἑνὸς ἑκατομμυρίου· τοῦτο δὲν ἔχει ἄλλην συνέπειαν παρὰ τὸ εὐάρεστον ἐπίσης ἀποτέλεσμα τῆς ἀναλόγου μεγαλειτέρας ἐλαττώσεως τοῦ ἐγγείου ἐν γένει φόρου. Ἤ, ἂν θέλωμεν νὰ μὴν εἰσπραχθῇ ἀνώτερον ποσὸν τοῦ 1,000,000, δυνάμεθα ν' ἀναβιβάσωμεν περισσότερον τὸν ὅρον τῆς ἐτησίας προσόδου τῶν οἰκοδομῶν εἰς ποσὸν ἀνώτερον τῶν δραχ. 120, ὥστε νὰ ἐξαιρεθῶσι πλειότεραι οἰκίαι. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐκτίμησις τῆς ἐξ ἐνοικίου προσόδου τῶν οἰκοδομῶν εἰς τὰς ἐπαρχίας, ὅπου δὲν ἐνοικιάζονται αὗται, εἶναι δύσκολος, δυνάμεθα νὰ θέσωμεν ὡς βάσιν τὴν ἀξίαν αὐτῆς, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἐξαιρετέας. Λ. χ. αἱ μέχρις ἀξίας 3,000 ἢ καὶ περισσότερον νὰ μὴν ὑποβληθῶσιν εἰς φόρον, τὰς δὲ λοιπὰς τὰς ἀνωτέρων ἀξίαν ἐχούσας κατατάσσομεν εἰς ὡρισμένας τάξεις, δι' ἑκάστην τῶν ὁποίων προσδιορίζομεν ἴδιον φόρον, ὅπως γίνεται καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν, ὅπου μόνον εἰς τοὺς Παρισίους καὶ εἰς δύω τρεῖς ἄλλας πόλεις μεγάλας ἐκτιμοῦν τὴν πρόσοδον μιᾶς οἰκίας, εἰς δὲ τὰς ἄλλας κατατάττουν τὰς οἰκίας εἰς δέκα τάξεις, δι' ἑκάστην τῶν ὁποίων ὡρίσθη ἴδιος φόρος.

Ἀλλ' ὅλα ταῦτα εἶναι δευτερεύοντα ζητήματα, τὰ ὁποῖα θέλομεν ἀναπτύξει, ἐὰν ἔλθωμεν εἰς τὰ καθέκαστα· διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ κρίνητε τὴν ἀρχὴν τῆς προτάσεώς μου ἀπὸ τὰ τοιαῦτα. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ὅπου συνήθως γίνεται χρῆσις τοῦ δικαιώματος τῆς προτάσεως ἐκ μέρους τῶν ἀντιπροσώπων, μόνον ἡ ἰδέα, ἤτοι ἡ ἀρχὴ τῆς προτάσεως, ἀναγινώσκεται ἀπὸ τὸν βουλευτὴν, τὸ δὲ νομοσχέδιον συντάσσεται ἀπὸ ἐπιτροπὴν, ἐκλεγομένην ἀπὸ τὰ τμήματα.

Τὴν ἰδέαν λοιπὸν καὶ ἡμεῖς σήμερον πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν, ἤτοι, τὴν ἰσότητα τῆς φορολογίας. Ὅτι ὅμως πρὸ πάντων πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν εἶναι, ὅτι δὲν πρόκειται οὔτε περὶ αὐξήσεως οὔτε περὶ ἐλαττώσεως τῶν ἐσόδων τοῦ Κράτους, ἀλλὰ περὶ μεταθέσεως μέρους φόρου ἀπὸ τὰ γεωπονικὰ κτήματα εἰς τὰς οἰκοδομάς, ἤτοι, ἀπὸ μίαν ταξιν ἄπορον εἰς ἄλλην

εὔπορον. Διὰ τοῦτο λέγω ῥητῶς ἐν τῷ 20 ἄρθρῳ τοῦ νομοσχεδίου, ὅτι « τὸ ἐκ ταῦ παρόντος νόμου προκῦψον ἔσοδον θέλει χρησιμεύσει πρὸς ἀνάλογον καὶ σύγχρονον ἐλάττωσιν τοῦ ἐγγείου φόρου. » Κατὰ συνέπειαν δὲ τοῦ ἀρχικοῦ τούτου σκοποῦ ἀπέφυγα νὰ ὁρίσω ἐν τῷ νόμῳ τὸ ποσὸν τοῦ φόρου, ἀλλ' ἄφηκα, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ 3 ἄρθρου, νὰ ὁρίζηται ὁ ὅρος αὐτοῦ κατ' ἔτος ὁμοῦ μὲ τὸν ἔγγειον, τοῦ ὁποίου καὶ ἀποτελεῖ μέρος.

Ἡ ἐλάττωσις τοῦ ἐγγείου φόρου μᾶς φαίνεται τόσον παράξενος, ὥστε δυσκολεύονταί τινες καὶ νὰ τὴν πιστεύσωσι, διότι διατηρήσαντες αὐτὸν μόνιμον ἀπ' ἀρχῆς, νομίζομεν ὅτι ἄνωθεν εἶναι προσδιωρισμένος. Ὄχι, Κύριοι, τὸ 10 τοῖς 0|0, ἤτοι, τὸ δέκατον, δὲν τὸ προσδιώρισεν ὁ Θεός, ἀλλ' ἄνθρωπος, ἔχων ὑπ' ὄψιν ἀφ' ἑνὸς τὰς ἀνάγκας τοῦ Κράτους, καὶ ἀφ' ἑτέρου τὰ ἔσοδα αὐτοῦ, καὶ ἐπειδὴ ἀμφότερα ταῦτα μεταβάλλονται κατὰ τὰς περιστάσεις, πρέπει καὶ ὁ φόρος νὰ μεταβάλληται.

Ἰδέτε πόσων κακῶν καὶ ὀλέθριαι εἶναι αἱ συνέπειαι τῆς μονιμότητος τοῦ φόρου. Ἐνεπνεύσαμεν εἰς τὸν λαὸν τὴν πλέον μαύρην ἰδέαν περὶ τῶν φόρων, ἰδέαν, τὴν ὁποίαν μόνος ὁ δοῦλος λαὸς δύναται νὰ ἔχῃ ἀπέναντι τοῦ κυρίου καὶ δεσπότου του, πρὸς τὸν ὁποῖον πληρόνει ἀνεξετάστως. Χωρισμένος δὲ ὁ λαὸς ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν, θεωρεῖ αὐτὴν ξένην ἢ ὡς ἄλλον ἐπιχειρηματίαν ἐνοικιαστήν, ὅστις ἀναλαμβάνει δι' ἴδιον λογαριασμόν τὰς δημοσίας δαπάνας ἐπὶ σταθερᾷ πληρωμῇ τῶν 10 τοῖς 0|0 ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος τοῦ λαοῦ, ἐπ' ἐλπίδι κέρδους ἢ ζημίας· διὰ τοῦτο ποτὲ μὲν ἔχομεν *πλεόνασμα*, *ποτὲ δ' ἔλλειμμα*. Ἀνέγνωσα ἔκθεσιν ὑπουργοῦ τινος ἐκ τῶν προλαβόντων, εἰς ἣν καυχώμενος ἔλεγεν, ὅτι ἔχει πλεόνασμα τριῶν περίπου ἑκατομμυρίων δραχμῶν. Ἀλλὰ τί θὰ εἰπῇ πλεόνασμα, παρ' ὅτι ὁ λαὸς ἐφορολογήθη πλέον τοῦ δέοντος, ἤτοι, ἀντὶ νὰ ζητήσῃ ἡ Κυβέρνησις 10 τοῖς 0|0 ἐπὶ τῶν εἰσοδημάτων τοῦ λαοῦ, ἔπρεπε νὰ ζητήσῃ ὀλιγώτερον τούτου, ἤτοι 9, 8 καὶ καθεξῆς; Τί ἄλλο ἐπίσης θὰ εἰπῇ ἔλλειμμα, παρ' ὅτι δὲν ἐζητήθη ἀπὸ τὸν λαὸν ὅσον ἔπρεπεν; Ἀμφότερα δ' εἰσὶν ἐπιβλαβῆ, διότι, κατὰ μὲν τὸ πρῶτον, ἀντὶ τὰ χρήματα νὰ μένωσι νεκρὰ εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον, ἤθελον εἰσθαι παραγωγικά, ἂν ἔμενον εἰς χεῖρας τῶν πολιτῶν, κατὰ δὲ τὴν δευτέραν περίστασιν παρουσιάζεται εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὸ φάσμα τῆς *χρεωκοπίας*, ἕνεκα τῆς ὁποίας μὴ πληρονομένων ἐγκαίρως τῶν δημοσίων ἐξόδων, ἐπέρχεται ἡ χαλάρωσις τῶν ὀργάνων τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐὰν ὅμως δὲν ηὐξομειοῦτο ὁ ὅρος τοῦ φόρου, ῥυθμιζόμενος ἀναλόγως τῶν δημοσίων ἀναγκῶν, ἐκτὸς τοῦ ὅτι δὲν ἤθελε λαμβάνει χώραν ἡ ἀνισότης τῶν ἐξόδων πρὸς τὰ ἔσοδα, ὁ λαὸς ἤθελεν ἐξοικειωθῇ μετὰ τῆς Κυβερνήσεώς του, διότι πληρόνων ποτὲ μὲν περισσότερον, ποτὲ δὲ ὀλιγώτερον, ἤθελεν ἐννοήσει ὅτι, ὅταν ἡ Κυβέρνησίς του ἔχῃ μεγαλειτέρας ἀνάγκας, ζητεῖ περισσότερα, ἀναβιβάζουσα τὸν ὅρον τοῦ φόρου, καὶ ὅταν ἔχῃ ὀλιγωτέρας, ζητεῖ ὀλιγώτερα, καταβιβάζουσα τὸν ὅρον. Μὲ ἄλλους λόγους, ἤθελεν αἰσθανθῇ ὅτι ὁ ὀβολός του εἶναι προσδιωρισμένος διὰ τὰς δημοσίας ἀνάγκας, καὶ ὄχι ὅ,τι αἰσθάνεται δι' ἕνα ἐνοικιαστήν, ὅστις χάριν κερδοσκοπίας ἀναλαμβάνει τὴν εἰσπραξιν δικαιώματός τινος.

Τούτων λοιπὸν οὕτως ἐχόντων, πέπεισμαι, κύριοι, ὅτι θέλετε λάβει ὑπὸ ὥριμον σκέψιν τὴν πρότασιν μου ταύτην καὶ ἀποφασίσει σύμφωνα μὲ τὸν ὀρθὸν λόγον. Ἂς μὴ λησμονήσωμεν ὅμως πρὸ πάντων ὅτι αὕτη στηρίζεται εἰς τὸν θεμελιώδη νόμον, τὸ Σύνταγμά μας, καὶ διὰ τοῦτο, καὶ ἐναντίαν γνώμην ἂν ἤθέλομεν ἔχει ἐπὶ τῆς οὐσίας αὐτῆς, δὲν ἠδυνάμεθα, φρονῶ, νὰ πράξωμεν ἄλλως πως, διότι εἴμεθα μὲν ἀντιπρόσωποι τοῦ λαοῦ, ἀλλ' ὑπὸ ὅρους διαγραφομένους εἰς τὸ Σύνταγμά μας, καὶ ὅταν δι' οἱονδήποτε λόγον παραβῶμεν τοὺς ὅρους τούτους, ὁ λαὸς δικαιοῦται νὰ μὴ σεβασθῇ τὰς πράξεις μας. Μία ἐθνικὴ Συνέλευσις δύναται νὰ μεταῤῥυθμίσῃ τὸν ὅρον τοῦ Συντάγματος περὶ ἰσότητος τῶν φόρων, καὶ οὐχὶ βέβαια ἡμεῖς. Ποίαν δὲ μεταῤῥύθμισιν νὰ κάμῃ; Ἂν ἄλλα ἔθνη διὰ θυσιῶν καὶ αἱμάτων καταστρέψαντα τὰ προνόμια τῆς πλουτοκρατίας καὶ εὐγενείας, ἀπέκτησαν τὴν θείαν ἰσότητα, ἡμεῖς, ἔχοντες ἐπὶ κεφαλίδος τοῦ πολιτεύματός μας ταύτην, πρέπει νὰ τὴν παραγνωρίσωμεν; Ἀλλοίμονον εἰς τὰ ἔθνη ἐκεῖνα, εἰς τὰ ὁποῖα ὁ λαὸς βλέπει τοὺς πλουσίους ἄρχοντάς του ἀσυδότους· ἡ ἱστορία μᾶς διδάσκει ὅτι ἡ ζωὴ τῶν προνομιούχων τούτων ἔσεται ὀλιγοχρόνιος. Οἱ πατρίκιοι ἐν Ῥώμῃ καὶ οἱ εὐγενεῖς ἐν Γαλλίᾳ ἐπιβαρύνοντες τὸν λαὸν μὲ φόρους, δὲν ἐνόουν ὅτι, οὕτω πράττοντες, προπαίμαζον βόθρον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἔμελλον νὰ καταπέσωσιν, ὡς καὶ κατέπεσαν. Ἀντὶ λοιπὸν νὰ διαιρῶμεν τὸν λαὸν, δημιουργοῦντες προνόμια ὑπὲρ τῆς πλουτοκρατίας, δὲν εἶναι χιλιάκις προτιμότερον νὰ ζωογονήσωμεν τὴν μέχρι τοῦδε νεκρὰν διάταξιν τοῦ Συντάγματος ἡμῶν, νὰ ὠφελήσωμεν δ' ἐνταῦτῳ τὴν γεωργικὴν τάξιν, τὴν μόνην ζύμην τοῦ ἐθνικοῦ ἡμῶν πλούτου; Τίς ἀμφιβάλλει, Κύριοι, ὅτι μετὰ τὴν ἐλάττωσιν τοῦ ἐγγείου

φόρου κατὰ 20 τοῖς 100, ἤτοι, κατὰ τὸ 1/5, ἡ γεωργία ἡμῶν δὲν θὰ λάβῃ νέαν ζωήν, ἀναπτυσσομένη βαθμηδόν;

Περαίνων, Κύριοι, τὸν λόγον, μὲ τὸν ὁποῖον σᾶς ἐκούρασα ἀρκετά, κρίνω ἀναγκαῖον νὰ παρατηρήσω, ὅτι τὸ προκείμενον νομοσχέδιον δὲν εἶναι, ὡς σᾶς εἶπον, γέννημα τῆς κεφαλῆς μου, ἀλλ' ἀπομίμησις τῶν σοφῶν ἐκείνων ἐθνῶν, τῶν ὁποίων τὰ ἴχνη πρέπει νὰ παρακολουθῶμεν, ἂν θέλωμεν νὰ ἴδωμεν εἰς εὐάρεστον κατάστασιν τὰ οἰκονομικὰ ἡμῶν, ἀπὸ τῶν ὁποίων ἐξαρτᾶται τὸ πᾶν.

Ἑπομένως, παραδεχόμενοι αὐτό, ἐκτὸς τοῦ ὅτι θέλομεν πράξει τὰ δίκαια καὶ συμφέροντα, θέλομεν προσέτι κάμει καὶ νέον βῆμα πρὸς τὸν εὐρωπαϊσμόν. Πρὸ πάντων δὲ θέλομεν ἐρεθίσει τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας τοῦ πτωχοῦ λαοῦ, ὅστις θέλει μάθει μετ' ἄκρας ἀγαλλιάσεως τὴν ἐλάττωσιν τοῦ ἐγγείου φόρου καθ' ἓν πέμπτον. Φαντασθῆτε ὁποίαν χαρὰν θέλουν αἰσθανθῆ, ὅταν ἴδωσιν ὅτι τὸ δημόσιον ἢ ὁ ἐνοικιαστὴς λαμβάνουσιν 1 ἐπὶ τῶν 12 1/2 καὶ οὐχὶ πλέον ἐπὶ τῶν 10.

Βεβαίως θέλομεν ἀκούσει καὶ παράπονα ἀπό τινας πολίτας, οἵτινες θὰ ὑποβληθῶσιν εἰς φόρον, διότι εἶναι ἀνθρώπινον, ὁ ἔχων προνόμιόν τι, εἴτε δίκαιον εἴτε ἄδικον, νὰ δυσαρεστηθῇ διὰ τὴν στέρησιν αὐτοῦ. Τὰ τοιαῦτα ὅμως παράπονα, ἐκτὸς τοῦ ὅτι θέλουν εἶσθαι ἄδικα, θέλουσι γίνει καὶ ἀπὸ εὐπόρους πολίτας. Ἡ δὲ στέρησις μέρους τῆς περιουσίας διὰ μὲν τὸν εὔπορον δὲν θέλει ἔχει ἄλλο ἀποτέλεσμα, παρὰ τὴν μικρὰν περιστολὴν τῶν περιττῶν ἐξόδων αὐτοῦ, ἐν ᾧ εἰς τὸν πτωχὸν συνεπάγει τὴν ἀπελπισίαν καὶ τὰ συνοδεύοντα αὐτὴν δυστυχήματα. Προτιμῶ λοιπὸν χιλιάκις τὸ δίκαιον ἢ τὸ ἄδικον τοῦ πλουσίου παράπονον ἀπὸ τὸ δάκρυ πεινασμένου τέκνου, ζητοῦντος ἄρτον ἀπὸ τὸν ἀμηχανοῦντα πατέρα του. Ἡ ψῆφός σας, Κύριοι, θέλει ἀποδείξει ἂν συντρίβηται ἡ καρδία σας εἰς τὸ δάκρυ τοῦτο, ἢ ἂν πτοῆσθε τὰς αἰτιάσεις τῶν πλουσίων. Ἀλλὰ ποίας, Κύριοι, αἰτιάσεις, ὅταν διὰ τοῦ νόμου τούτου πρῶτοι ἡμεῖς θέλομεν ὑποβληθῆ εἰς φόρον, ὡς ἔχοντες μεγαλειτέρας οἰκίας; Θέλομεν λοιπὸν εἶπει πρὸς αὐτούς, ὅτι ἐψηφίσαμεν τὸν νόμον τοῦτον ὄχι διὰ νὰ θησαυρίζῃ τὸ δημόσιον ταμεῖον, ἀλλὰ διὰ νὰ ἀνακουφίσωμεν τὸν πτωχὸν χωρικόν, ἀναλαμβάνοντες καὶ ἡμεῖς μέρος τοῦ δυσβαστάκτου βάρους τοῦ φόρου, ἡ δὲ ἀπάντησις μας αὕτη ἐστὶ βέβαιοι, ὅτι θέλει εἶσθαι σεβαστή.

Λαβὼν μετὰ ταῦτα τὸν λόγον, ἐξέθηκεν ὁ ἐπὶ τῶν ἐσωτε-

ρικῶν ὑπουργὸς, ὅτι μετὰ πολλῆς συντομίας θέλει κάμει εἰσαγωγικὴν ἔκθεσιν τοῦ περὶ συστάσεως ἀτμοπλοίων νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον εἰσάγει, καθ' ὅσον καὶ ἐπὶ πολλὴν ὥραν ἀπησχολήθη τὸ Σῶμα ἐκ τῆς ἀναπτύξεως ἄλλου σπουδαίου ἀντικειμένου καὶ πάντες αἰσθάνονται τὴν ἀνάγκην ὑπάρξεως ἀτμοπλοίων. Παρατηρεῖ δὲ ὅτι ἂν καὶ κατὰ καιροὺς διάφοροι ἐγένοντο ἀπόπειραι πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς τοσοῦτον ἀναγκαίας ταύτης ἐπιχειρήσεως, δυστυχῶς ἐματαιώθησαν πᾶσαι, διότι τὸ πνεῦμα τοῦ συνεταιρισμοῦ δὲν ἀνεπτύχθη παρ' ἡμῖν ἔτι. Ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐξ Εὐρώπης ἐπανοδόν του μολις πληροφορηθεὶς τὴν σύστασιν ἑταιρίας τοιαύτης ἐν Πάτραις, ἤρθεν εἰς ἐξηγήσεις μετὰ διαφόρων αὐτῆς μελῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ὅμως παρετήρησεν, ὅτι πολλαὶ ἐλείποντο εἰς τὴν ἑταιρίαν πληροφορίαι, ἤτοι, δὲν εἶχεν ὁρισθῇ οὔτε ὁ ἀριθμὸς τῶν πλοίων, οὔτε τὰ περὶ τῆς χωρητικότητος αὐτῶν κτλ. Διὰ νὰ φθάσῃ λοιπὸν ἡ ἑταιρία εἰς ἓν ἀποτέλεσμα, ἀπεφασίσθη μὲν ἡ εἰς Εὐρώπην ἀποστολὴ τοῦ συμμετόχου Κ. Τομπάζη, ἵνα λάβῃ πληροφορίας καὶ συλλέξῃ τὰς πρὸς συμπλήρωσιν μετοχὰς, ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν εἶχε λάβει ἔτι τὴν ὕπαρξίν της ἡ ἑταιρία, δὲν ὑπῆρχον τὰ ἀπαιτούμενα διὰ τὴν ἀποστολὴν αὐτοῦ χρήματα. Ἡ Κυβέρνησις λοιπὸν πρὸς εὐκολίαν ἀνέλαβε τὴν δαπάνην μὲ τὴν ἐπιφύλαξιν τοῦ νὰ συμψηφίσῃ αὐτὴν εἰς τὰς μετοχάς της, ἂν συσταθῇ ἡ ἑταιρία. Ἀλλ' ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ, πρέπει νὰ προϊδωμεν ἐν καιρῷ καὶ τοὺς ὅρους τῶν συμφωνιῶν καὶ τὸ μέρος, τὸ ὁποῖον θέλει λάβει ἡ Κυβέρνησις εἰς τὴν ἑταιρίαν· ἤ, ἐὰν ἡ ὕπαρξίς της ματαιωθῇ, νὰ ἀναλάβῃ ἡ Κυβέρνησις τὴν σύστασιν ἀτμοπλοΐας, καὶ τότε δύναται νὰ ἐνθαρρύνθῃ ἄλλη τις ἑταιρία νὰ ἐπιχειρήσῃ τὸ ἔργον. Ἐν τούτοις αἱ πληροφορίαι, τὰς ὁποίας ἔλαβεν ὁ Τομπάζης, παρέχουσι πολλὴν πίστιν, ἀλλ' οἱ πρόθυμοι νὰ μεθέξωσιν ἐπιθυμοῦν νὰ γνωρίσουν ποίαν μετοχὴν θέλει λάβει ἡ Κυβέρνησις. Διό, ἐπειδὴ κατεπείγει καὶ ἀπάντησις νὰ δοθῇ ταχεῖα καὶ ὁ ἀπεσταλμένος νὰ μὴ χρονοτριβῇ ἐπὶ πλέον, φέρει ἔντυπα τὸ περὶ ἀτμοπλοίων νομοσχέδιον καὶ τὴν ἔκθεσιν, ἵνα τὸ νομοθετικὸν Σῶμα ἐπιληφθῇ αὐτοῦ ὅσον τάχιον.

Ἐπὶ τούτοις ἀνέγνω εἰς τῶν γραμματέων τό τε νομοσχέδιον καὶ τὴν ἔκθεσιν, ἔχοντα οὕτω·

Κύριοι!

«Ἡ διευκόλυνσις καὶ ἐμψύχωσις τῶν ἀνταλλαγῶν διὰ σιδηροδρόμων καὶ ἀτμοπλοίων κατέστη τὴν σήμερον εἰς ὅλα τὰ πολιτισμένα ἔθνη τὸ κυριώτερον ζήτημα, τὸ ὁποῖον ἐπασχολεῖ τῶν

ἀνθρώπων τὴν διάνοιαν καὶ τὴν ἐνέργειαν, καὶ ἰδίως τῶν Κυβερνήσεων καὶ τῶν Βουλῶν, αἵτινες ἔχουσι τὸ καθῆκον νὰ φροντίζωσι πρὸ πάντων τῶν ἄλλων περὶ τῆς προόδου τῆς εὐημερίας τοῦ λαοῦ.

Κἀμμία τῶν ἐρευνέσεων, ἃ πολλὰ ὀλίγαι ὑπάρχουσιν ἀπαιτοῦσαι τοσαύτην δαπάνην δυνάμεων καὶ χρημάτων, διὰ νὰ τεθῶσιν εἰς ἐνέργειαν, καὶ ὅμως κἀμμία παρὰ ταύτας δὲν ἐξηπλώθη τοσοῦτον ταχέως καὶ εἰς μεγαλειτέραν ἔκτασιν.

Ἡ Ἑλλὰς εἶναι ἐκ τῶν ὀλιγίστων ἐπικρατειῶν τῆς Εὐρώπης, αἵτινες δὲν ἔχουσιν ἴδια τοιαῦτα μέσα ταχείας συγκοινωνίας. Ἡ ἀνάγκη ὅμως τῆς συστάσεώς των ἔγινε πρὸ πολλοῦ ἐπαισθητή· πρὸ καιροῦ τὸ ζήτημα ἐσυζητήθη καὶ ἡ κοινὴ γνώμη ἐξερράσθη, ὥστε καὶ ἀπόπειραι συστάσεως ἑταιριῶν ἐγένοντο.

Ἡ Κυβέρνησις βλέπουσα ὅτι αἱ ἰδιωτικαὶ προσπάθειαι περιωρίσθησαν εἰς ἁπλᾶς μόνον εὐχάς, καὶ πεπεισμένη ὅτι ἡ ἐκτέλεσις τοιούτων σχεδίων θέλει βραδύνει ἐπὶ πολύ, ἂν δὲν ἐπιληφθῇ αὐτὴ πρώτη τῆς μεγάλης ταύτης ἐπιχειρήσεως, ἀπεφάσισε νὰ καταστήσῃ τὴν Ἑλλάδα ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον κοινωνὸν τῶν εὐεργετημάτων τῶν νέων μέσων τῆς συγκοινωνίας, καὶ ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ ἀπέστειλε πρὸ ὀλίγου, ὡς γνωστόν, εἰς τὴν Ἑσπερίαν Εὐρώπην ἕνα τῶν διακεκριμένων ἀξιωματικῶν τοῦ ναυτικοῦ, τοῦ ὁποίου ὁ χαρακτὴρ καὶ αἱ τεχνικαὶ γνώσεις παρέχουσι χριστὰς ἐλπίδας ὑπὲρ τῆς ἐπιτυχίας τῆς ἀποστολῆς του.

Ὡς συνεχόμενον μὲ τὴν ἀποστολὴν ταύτην ὑποβάλλεται σήμερον εἰς τὴν ἐπιψήφισιν Ὑμῶν τὸ προκείμενον νομοσχέδιον περὶ ἀτμοπλοϊκῆς συγκοινωνίας μεταξὺ τῶν νήσων καὶ τῶν παραλίων τῆς Ἑλλάδος.

Τὸ πρώτιστον καὶ κυριώτερον ζήτημα, τὸ ὁποῖον πνρουσιάζεται εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης, εἶναι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον παρουσιάζεται εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ὅλων τῶν μεγάλων δημοσίων ἔργων, ἤγουν, ἂν ἦναι συμφερώτερον εἰς τὸ ἔθνος νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἐπιχείρησιν ἡ Κυβέρνησις διὰ δημοσίων ἐξόδων ἢ νὰ παραχωρήσῃ αὐτὴν εἰς ἑταιρίαν, σχηματισθησομένην διὰ μετοχῶν. Τὸ μέγα τοῦτο ζήτημα, τὸ ὁποῖον πολλαχοῦ ἐσυζητήθη καὶ διαφοροτρόπως ἐλύθη, δὲν ἔχει εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν ὁποίαν ἔχει ἀλλαχοῦ μεγάλην σημασίαν, διὰ τὸν ἁπλούστατον λόγον τῆς οἰκονομικῆς τοῦ τόπου καταστάσεως. Ἡ πρωτίστη ἀνάγκη τῆς Ἑλλάδος εἶναι ν' ἀνοίξῃ διὰ τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἄλλου συστήματος νέους δρόμους συγκοινωνίας ἀσφαλοῦς, εὐθηνῆς καὶ

ταχείας. Τὸ νομοσχέδιον, συνταχθὲν συμφώνως πρὸς τὴν ἰδέαν ταύτην, παραδέχεται ἀμφοτέρους τοὺς τρόπους, καὶ μάλιστα προέταξε διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τὴν δι' ἑταιρίας ἐπιχείρησιν.

Σκοπὸς τοῦ ἄρθρου 2 εἶναι νὰ προσδιορίσῃ τὰς ὑποχρεώσεις τῆς ἑταιρίας τὰς ἀπαιτούσας διάταξιν νομοθετικήν. Οἱ περιέχοντες αὐτὰς τέσσαρες παράγραφοι εἶναι τόσον σαφεῖς, ὥστε δὲν ἔχουσι χρείαν πολλῶν ἀναπτύξεων. Προσδιορίσθη μόνον ὁ ἐλάχιστος ἀριθμὸς τῶν συστηθησομένων ἀτμοπλοίων, διὰ νὰ ἀφεθῇ εἰς τὴν Κυβέρνησιν περισσοτέρα ἐλευθερία κατὰ τὴν διαπραγμάτευσιν πρὸς περισσοτέραν εὐκολίαν τῆς πραγματοποιήσεως τοῦ κοινωφελοῦς σκοποῦ. Ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔχει ἄλλο συμφέρον νὰ ὑπερασπίσῃ, εἰμὴ τὰ τοῦ κοινοῦ, τὸ δὲ τῆς ἑταιρίας εἶναι νὰ συνηγορήσῃ ὑπὲρ τῶν ἰδίων αὐτῆς συμφερόντων, τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦσι νὰ μὴ δώσῃ κατ' ἀρχὰς ἔκτασιν μεγάλην εἰς τὴν ἐπιχείρησιν, πρὶν ἡ πεῖρα ἀποδείξῃ τὴν ἐξ αὐτῆς ὠφέλειαν. Τὰ ἀντίθετα ταῦτα συμφέροντα θέλει συμβιβάσει ἡ διαπραγμάτευσις, καὶ διὰ τοῦτο πᾶς περιπλέον περιορισμὸς ἐδύνατο νὰ ἀποβῇ κώλυμα τοῦ μελετωμένου κοινοῦ καλοῦ. Οὐδεμία ὅμως ἀμφιβολία ὅτι ἅμα ἡ ἑταιρία ἀνακαλύψει ὠφελείας εἰς τὴν ἔκτασιν τῶν ἐργασιῶν της, θέλει σπεύσει αὐτὴ πρώτη νὰ πολυπλασιάσῃ τὰς γραμμὰς τῆς συγκοινωνίας καὶ ν' αὐξήσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀτμοπλοίων της.

Ἡ σύστασις ἐργοστασίου, εἰς τὸ ὁποῖον νὰ ἐπισκευάζωνται αἱ μηχαναὶ τῶν ἀτμοπλοίων καὶ οἱ λέβητες αὐτῶν, ἐφάνη ὁρισμὸς ἀναγκαῖος ὄχι μόνον διὰ τὰς χρείας τῆς ἑταιρίας καὶ διὰ τὴν ἐπωφελῆ ἐνασχόλησιν βραχιόνων, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν διάδοσιν γνώσεων χρησίμων εἰς τὴν ναυτικὴν Ἑλλάδα.

Ἡ ἄμισθος μεταφορὰ τῶν ἐπισήμων ἐγγράφων τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν χρημάτων τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ χαρτοσήμου εἶναι παραχώρησις τῆς ἑταιρίας δικαιοτάτη πρὸς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὰς πολλὰς πρὸς αὐτὴν τῆς Κυβερνήσεως παραχωρήσεις, αἵτινες ἀπαριθμοῦνται εἰς τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νομοσχεδίου.

Αἱ παραχωρήσεις αὐταὶ ἴσως θεωρηθῶσι παραπολλαὶ καὶ τῷ ὄντι δὲν εἶναι ὀλίγαι. Τὸ ὑπουργεῖον ὅμως θεωρεῖ αὐτὰς ἀναγκαιοτάτας, διὰ νὰ ἐλκύσωσι τὰ ἰδιωτικὰ κεφάλαια πρὸς τὴν κοινωφελῆ ἐπιχείρησιν, καὶ μάλιστα εἰς τόπον, ὅπου τὰ χρήματα εἶναι πολυζήτητα καὶ δυσεύρετα καὶ οἱ τόκοι εἰσέτι ὑπέρογκοι. Εἰς τὴν Ἑλλάδα τὰ ἐνασχολούμενα εἰς ἐργαλεῖα χρήματα ἀποφέρουσι συνήθως μεγαλειτέρα κέρδη ἢ εἰς τὰ εὐνομούμενα καὶ στερεῶς παγιωμένα τῆς Εὐρώπης Κράτη, ὅπου ὁ κεφαλαιοῦχος

ἐργολάβος εὐχαριστεῖται ἀπολαμβάνων 5 καὶ 6 τοῖς ἑκατὸν ἐκ τῶν χρημάτων τοῦ ὠφελείαν. Ὅταν τὰ χρήματα μέλλωσι νὰ ῥιφθῶσιν εἰς ἐπιχειρήσεις, τῶν ὁποίων ἡ ἔκβασις δὲν εἶναι τόσον βεβαία, ὅπως συμβαίνει εἰς τὴν προκειμένην ἐπιχείρησιν, τότε καὶ τὰ ἐγχώρια καὶ τὰ ξένα χρήματα ζητοῦσι κατὰ φυσικὸν λόγον κέρδη μεγαλείτερα, ἀνάλογα πρὸς τὴν ἀβεβαιότητα καὶ τοὺς κινδύνους. Διὰ τοὺς λόγους τούτους ἡ Κυβέρνησις δὲν ἠθέλησε νὰ φανῇ ὑπὲρ τὸ δέον φειδωλὴ καὶ ν' ἀποστερήσῃ τοῦ εὐεργετήματος τῆς εὐκόλου συγκοινωνίας τὰ ἐκτεταμένα τῆς Ἑλλάδος παράλια, καὶ ἰδίως τὰς πολλὰς αὐτῆς νήσους τὰς στερουμένας ἤδη καὶ αὐτοῦ τοῦ κοινοῦ εὐεργετήματος τῆς διὰ τῶν ταχυδρομείων συγκοινωνίας, τὸ ὁποῖον αἱ κατὰ ξηρὰν ἐπαρχίαι της ἀπολαύουσι πρὸ τοσούτων ἐτῶν. Ἄλλως τε αἱ πλεῖσται τῶν παραχωρήσεων, ὡς τὸ ἀποκλειστικὸν προνόμιον, ἡ μετοχὴ τοῦ δημοσίου, ἡ ἀτέλεια τῆς εἰσαγωγῆς, ἡ ἀφομοίωσις τῶν ἀτμοπλοίων μὲ τὰ πολεμικὰ πλοῖα κλπ, εἶναι μὲν πλεονεκτήματα σημαντικὰ διὰ τὴν ἑταιρίαν, διότι ἐγγυῶνται τὴν πρόοδον αὐτῆς, δὲν εἶναι ὅμως θυσίαι πραγματικαὶ τοῦ Κράτους, διότι τὸ Κράτος δὲν ζημιοῦται κατ' οὐδέν. Ἡ μόνη θυσία τοῦ δημοσίου εἶναι ἡ ἐξασφάλισις τοῦ ἐλαχίστου ὅρου τοῦ τόκου, καὶ τοῦτο μόνον καθ' ἣν περίπτωσιν καὶ καθ' ὅσον καιρὸν ἡ ἐπιχείρησις δὲν ἤθελε δίδει τὸν τόκον τοῦτον. Καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ὅμως, καθ' ἣν ἡ θυσία ἤθελεν ἐπεκταθῇ εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ μεγαλειτέρου μέρους ἢ τοῦ ὅλου τῶν τόκων τῶν ὅλων κεφαλαίων τῆς πρώτης συστάσεως, τὰ ὁποῖα δὲν ὑπολογίζονται ὑπὲρ τὸ ἓν καὶ ἥμισυ ἑκατομμύριον, καὶ εἰς ταύτην τὴν ὅλως ἀπίθανον περίπτωσιν ἡ θυσία φαίνεται, συγκρινομένη πρὸς τὰ μεγάλα ὠφελήματα, τὰ ὁποῖα ἐξ αὐτῆς θέλουν πηγάσει διὰ τὴν Ἑλλάδα, τόσον μικρά, ὥστε δὲν δύναται νὰ μεταβάλῃ τὴν πεποίθησιν τοῦ ὑπουργείου περὶ συστάσεως ἑλληνικῆς ἀτμοπλοΐας. Νομίζω ὅτι ἡ Βουλὴ συμμερίζεται τὴν πεποίθησιν ταύτην τῆς Κυβερνήσεως.

Ὅταν ἅπαξ ἀποφασισθῇ ἡ σύστασις τῆς δι' ἀτμοπλοίων συγκοινωνίας, γεννᾶται τὸ ζήτημα, κατὰ πόσον εἶναι ἀναγκαῖον καὶ ὠφέλιμον νὰ προσδιορισθῶσι νομοθετικῶς τὰ τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἐπιχειρήσεως.

Τὸ ζήτημα τοῦτο λύει τὸ ἄρθρον 4 τοῦ νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον ἀναθέτει εἰς τὴν διαπραγμάτευσιν καὶ συμφωνίαν τῆς Κυβερνήσεως μετὰ τῆς ἑταιρίας ὅσα ἐκ τῆς φύσεώς των δὲν δύνανται νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς τὴν ἀμεταβλησίαν τῆς νομοθετικῆς

ἐξουσίας, καθ' ἃ ἀφορῶντα ἁπλῆν ἐκτέλεσιν νομοθετικῶν διατάξεων ἢ καθὸ ἀντικείμενα καθαρᾶς διοικήσεως.

Εἰς τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν βεβαίως ἀνήκει, ὅταν πρόκειται περὶ συμφωνιῶν τῆς Κυβερνήσεως μετά τινος ἑταιρίας, νὰ προσδιορίσῃ τὰ ὅρια τῶν παραχωρήσεων, ἐντὸς τῶν ὁποίων ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ διαπραγματευθῇ· ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀποφασίσῃ τὸν ἀνώτατον ὅρον τῆς διαρκείας τοῦ προνομίου, τὸν ἐλάχιστον ἀριθμὸν τῶν συστηθησομένων ἀτμοπλοίων. Εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ὅμως ἐξουσίαν ἀνήκει, πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων, νὰ συνάψῃ τὰς συμφωνίας, καὶ, εἰ δυνατὸν, νὰ συμφωνήσῃ τὴν διάρκειαν τοῦ προνομίου βραχυτέραν καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐν ἐνεργείᾳ ἀτμοπλοίων μεγαλειτέρον, χωρὶς νὰ κάμνῃ νέας παραχωρήσεις ἢ νὰ ἐπιβαρύνῃ ἄλλως πως τὸ δημόσιον.

Ὅλαι αἱ λοιπαὶ διατάξεις αἱ ἀφορῶσαι τὸν προσδιορισμὸν τῆς ἕδρας τῆς διευθύνσεως, τὸ εἶδος τῶν ἀτμοπλοίων, τὸν τρόπον τῆς κατασκευῆς των, τὸν χρόνον τῆς ἐνάρξεως, τὰς γραμμὰς τῆς συγκοινωνίας, τὴν μεταφορὰν τῶν πραγμάτων καὶ τῶν ἀνθρώπων, τὴν τάξιν τῶν ἀπόπλων, τὸν ἐσωτερικὸν τῆς ἑταιρίας κανονισμὸν κλπ. πρέπει ν' ἀναπτεθῶσιν ἁπλῶς εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἑταιρίας. Τὰ πλεῖστα τούτων ἐξαρτῶνται τοσοῦτον στενῶς ἀπὸ πολλὰ καὶ ποικίλα ἰδιαίτερα διδόμενα, τὰ ὁποῖα πολλάκις συμμεταβάλλονται αἴφνης μὲ τὰς περιστάσεις, ἀπὸ τὰς ἀναφερομένας ἢ ἐκλειπούσας ἀνάγκας, ἀπὸ τὴν πρόοδον ἢ παρακμὴν τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας εἰς τὸ ἓν ἢ τὸ ἄλλο μέρος τοῦ Κράτους, ἀπὸ τὰς τιμὰς τῶν πραγμάτων, ἀπὸ μυρίους στιγμιαίους ὑπολογισμούς, πολλάκις ἀπὸ λεπτοτάτην διαστάθμισιν ἀντιθέτων περιστατικῶν, ὥστε ἀφ' ἑνὸς μὲν ἤθελεν εἶσθαι παράλογον ἢ καὶ ἀδύνατον ν' ἀποφασισθῇ τι ἐκ τοῦ προτέρου, ἀπ' ἄλλου δὲ εἶναι τοσούτῳ μᾶλλον περιττὸν νὰ προαποφασισθῶσι τὰ καθέκαστα, ὅσον τὰ εἰρημένα ἀντικείμενα εἶναι καθαρῶς διοικητικῆς φύσεως. Ἓν παράδειγμα θέλει διασαφηνίσει καλλίτερα τὸ ζήτημα, καὶ λαμβάνομεν αὐτὸ ἀπὸ τὰ περὶ τιμολογίου διὰ τὴν μεταφορὰν τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν πραγμάτων, τοῦ ὁποίου ὁ προσδιορισμὸς φαίνεται μᾶλλον τῶν ἄλλων ἀπαιτῶν τὴν ἀπόφασιν τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας, ἀλλὰ φαίνεται μόνον. Διότι, ἂν ἐξεταισθῶσι καλῶς τὰ πράγματα, πᾶς τις πείθεται εὐκόλως ὅτι τὸ τιμολόγιον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ προσδιορισθῇ ἀμεταβλήτων, πρὶν ἡ πεῖρα ἀποδείξῃ τὴν πλειοψηφίαν τῶν μεταφερομένων, ἤτοι, τὴν

κίνησιν τῆς κυκλοφορίας, χωρὶς νὰ προσβληθῶσι καιρίως ἢ τὰ συμφέροντα τῆς ἑταιρίας ἢ τὰ συμφέροντα τοῦ ἐμπορίου καὶ τῶν περιηγητῶν. Δὲν ὑπάρχει, κατὰ τὴν ὁμολογίαν ὅλων τῶν ἐμπείρων περὶ τὰ τοιαῦτα ἀνδρῶν, πρᾶγμα τοσοῦτον δύσκολον, τοσοῦτον πολυσύνθετον, ἀπαιτοῦν τόσας δοκιμὰς καὶ μεταβολάς, ὅσας ὁ κανονισμὸς τοῦ τιμολογίου. Ἐκ τῶν τριῶν τρόπων, οἵτινες δύνανται ν' ἄρωσιν ἐκ τοῦ μέσου τὴν δυσκολίαν ταύτην, ἢ ν' ἀφεθῇ ἡ ἑταιρία ἐντελῶς ἐλευθέρα εἰς τὸ νὰ προσδιορίζῃ καὶ μεταβάλλῃ τὰς τιμάς, ἢ νὰ προσδιορισθῇ ἀνώτατός τις ὅρος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου νὰ δύναται ἡ ἑταιρία νὰ κινῆται, κατὰ τὸ συμφέρον της, ἢ νὰ ὑποβάλληται τὸ τιμολογιόν της εἰς περιοδικὴν ἀναθεώρησιν, τὸ συμφερώτερον εἰς τὴν ἑταιρίαν εἶναι βεβαίως τὸ πρῶτον, ἐν ᾧ τὸ γενικὸν συμφέρον φαίνεται συνηγοροῦν ὑπὲρ τῶν δύω τελευταίων τρόπων.

Εἰς τὴν Κυβέρνησιν λοιπὸν ἀνήκει νὰ κατορθώσῃ διὰ τῶν διαπραγματεύσεων τὴν παραδοχὴν τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἄλλου ἐξ αὐτῶν, καὶ νὰ προσδιορίσῃ τὰ καθέκαστα μετὰ τῆς ἑταιρίας. Δὲν πρέπει πρὸς τούτοις νὰ λησμονήσωμεν, ὅτι εἰς τὰς ἰδιωτικὰς ἐργολαβίας δὲν ἀρκεῖ ἡ θέλησις μόνη τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας καὶ τῆς Κυβερνήσεως ἡ συναίνεσις, διὰ νὰ κατορθωθῇ ἡ κοινωφελὴς ἐπιχείρησις· ἀπαιτεῖται προσέτι καὶ ἡ θέλησις τῶν ἐργολάβων ἰδιωτῶν. Ὅταν ἡ θέλησις αὕτη ἀποδειχθῇ ἀπαραιτήτως ἀναγκαία εἰς τὴν σύστασιν τῆς ἀτμοπλοΐας, καὶ ὅμως δὲν συγκατατίθηται εἰς τὸ νὰ προσδιορισθῇ ἀνώτατός τις ὅρος ἢ νὰ διαταχθῇ περιοδικὴ ἀναθεώρησις, τότε πιθανὸν ἡ Κυβέρνησις, διὰ νὰ μὴ ματαιωθῇ ὁ σκοπὸς, διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ὁποίου ὁ τόπος δὲν πρέπει νὰ φεισθῇ οὐδεμιᾶς θυσίας, νὰ εὑρεθῇ εἰς τὴν ἀνάγκην ν' ἀφήσῃ τὴν ἑταιρίαν πάντῃ ἐλευθέραν. Καὶ τοῦτο δύναται νὰ συμβῇ ἐκ λόγων πολλὰ σπουδαίων. Ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ πεισθῇ ὅτι ὁ περιορισμὸς τοῦ κέρδους εἰς μέτρον τι ὡρισμένον θέλει ἐμποδίσει τὴν ἑταιρίαν εἰς τὸ νὰ προσπαθήσῃ νὰ ἐπιτύχῃ μεγαλείτερα κέρδη διὰ τῆς βελτιώσεως καὶ τελειοποιήσεως τῶν μέσων τῆς συγκοινωνίας της καὶ τῆς διοικήσεώς της, καθὸ εἰξεύρουσαν καλῶς ἐκ τοῦ προτέρου, ὅτι ἅμα τὰ κέρδη της ὑπερβῶσι τὸ ἔννομον μέτρον, ἡ Κυβέρνησις θέλει τὴν ἀναγκάσει νὰ ἐκπέσῃ τὰς τιμὰς τῆς μεταφορᾶς. Ἂν πάλιν ἡ Κυβέρνησις θελήσῃ νὰ ἐπιφυλαξῇ εἰς ἑαυτὴν τὸ δικαίωμα νὰ προσδιορίζῃ αὐτὴ κατὰ τὴν περιοδικὴν ἀναθεώρησιν τὰς τιμὰς τῆς μεταφορᾶς, τότε ἡ ἑταιρία παραδίδεται ὅλη εἰς τὴν καλὴν ἢ κακὴν θέλησιν, εἰς τὴν ὀρθὴν ἢ ἐσφαλμέ-

νην γνώμην τῆς Κυβερνήσεως, πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον καὶ ὁ ἔμπορος καὶ ὁ κεφαλαιοῦχος καὶ πᾶς ἐργολάβος εἶναι ἀδύνατον νὰ παραδεχθῇ καὶ ὅταν ἀκόμη ἔχῃ τὴν μεγαλειτέραν εἰς τὴν φρόνησιν καὶ τὴν δικαιοσύνην τῆς Κυβερνήσεως ἐμπιστοσύνην, διότι φοβεῖται τὸ μέλλον, διὰ τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει οὐδεμίαν ἐγγύησιν, ὅτι ἡ αὐτὴ γνώμη θέλει ἐπικρατεῖ εἰς τὴν Κυβέρνησιν.

Εἰς περιστάσεις τοιαύτας ἡ ἑλληνικὴ Κυβέρνησις, ἐπιδιώκουσα τὴν σύστασιν ἑλληνικῆς ἀτμοπλοΐας ὡς ἓν τῶν μεγαλειτέρων εἰς τὸ ἔθνος εὐεργετημάτων, τί πρέπει νὰ πράξῃ διὰ νὰ μὴ στερήσῃ τὸν τόπον ἑνὸς τῶν ἰσχυροτέρων μοχλῶν τῆς εὐημερίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ; Ὅ,τι ἔπραξαν καὶ ἄλλοι Κυβερνήσεις εἰς περιστάσεις ὁμοίας· ν' ἀφήσῃ πλήρη ἐλευθερίαν εἰς τὴν ἑταιρίαν, πεισθεῖσα ὅτι τὸ καλῶς ἐννοούμενον συμφέρον τῆς ἑταιρίας ταύτης εἶναι νὰ προσδιορίσῃ τὴν τιμὴν τῆς μεταφορᾶς μέχρι τινὸς μετρίαν, καὶ τοσούτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον ὁ ἐκπεσμὸς τῆς τιμῆς ταύτης συνεπιφέρει συνήθως αὔξησιν τοῦ κέρδους. Ἡ ἀρμοδιότης τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας ἡ διαγραφεῖσα εἰς τὸ ἄρθρον 4 τοῦ νομοσχεδίου πηγάζει προφανῶς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς τῶν πραγμάτων.

Ταῦτα περὶ τῆς συστάσεως τῆς ἀτμοπλοΐας δι' ἑταιρίας, ἤτοι, ἰδιωτικῆς ἐργολαβίας, καὶ περὶ τῶν διαφόρων ὅρων τῆς παραχωρήσεως, οἵτινες ἐκρίθησαν ἀναγκαῖοι εἰς τὸ νὰ ἐξασφαλίσωσι τὰ συμφέροντα τοῦ κοινοῦ. Τὰ λοιπὰ ἄρθρα ἀφορῶσι τὴν διὰ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς δημοσίας δαπάνης σύστασιν.

Πιθανὸν νὰ νομίζωσι τινὲς, ὅτι ἡ οἰκονομικὴ εὐάδωσις τῆς ἐπιχειρήσεως δὲν εἶναι βεβαία, ὅτι τὰ εἰσοδήματα, πλὴν τῶν ἐξόδων τῆς διοικήσεως καὶ τῶν ἐξόδων τῆς συντηρήσεως, δὲν θέλουν δυνηθῇ ν' ἀπαντήσωσιν, εἰμὴ μέρος τῶν τόκων τῶν δαπανηθησομένων κεφαλαίων. Τὴν ἔνστασιν ταύτην, ἥτις ἐνδεχόμενον ν' ἀποδειχθῇ ἀληθὴς, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ πρῶτον καὶ τὸ δεύτερον ἴσως τῆς ἐπιχειρήσεως ἔτος, ἡ Κυβέρνησις κρίνει περιττὸν ν' ἀνασκευάσῃ διὰ ὑπολογισμῶν, οἵτινες ἀποδεικνύουσιν ἐναργῶς τὸ ἐναντίον. Ἡ Κυβέρνησις νομίζει ὅτι ὑπόθεσις τοιαύτη δὲν πρέπει νὰ θεωρῆται ὡς προσοδοφόρος τοῦ δημοσίου πηγὴ, ἀλλὰ νὰ ἐξετάζηται ὡς πρὸς τὰ πολιτικὰ καὶ οἰκονομικὰ αὐτῆς ἀποτελέσματα. Ἡ σύστασις τῆς ἀτμοπλοΐας, ὑπὸ τὴν ὄψιν ταύτην θεωρουμένη, παρουσιάζεται τοσοῦτον ἀναγκαία, τὰ ἐξ αὐτῆς διὰ τὸν τόπον πλεονεκτήματα εἶναι τοσοῦτον φανερὰ καὶ λόγου ἄξια, ὥστε καὶ ζημία τις τοῦ δημοσίου ἂν ὑπατεθῇ, ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔπρεπε νὰ διστάσῃ, δὲν ἐδύνατο νὰ διστάσῃ

νὰ προτείνῃ τὴν διὰ δημοσίων χρημάτων. Τὴν πρότασιν ταύτην περιέχει τὸ ἄρθρον 5, τὸ ὁποῖον προσδιορίζει καὶ τὸ ποσὸν τῆς ἀναγκαίας δαπάνης· ἡ ζημία, τὴν ὁποίαν σήμερον δι' ἔλλειψιν ἀσφαλῶν καὶ ταχέων μέσων συγκοινωνίας πάσχει ὁ τόπος, καὶ ἰδίως αἱ νῆσοι, αἵτινες φαίνονται τῇδε κἀκεῖσε ἐρριμμέναι εἰς τὴν θάλασσαν ἄνευ τινὸς συναφείας μὲ τὸ σῶμα, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἀπεσπάσθησαν, εἶναι ἀναντίρρητος καὶ μεγάλη, καὶ ἡ Κυβέρνησις ἤθελε φανῇ ἐπιλήσμων τοῦ κυριωτέρου τῶν καθηκόντων της, ἂν ἄφινε τὴν τοιαύτην κατάστασιν ἐπὶ πολὺ ἀδιόρθωτον, διά ν' ἀποφύγῃ ζημίαν μικράν, καὶ ταύτην πιθανὴν μόνον.

Τὰ ἄρθρα 6 καὶ 7 προσδιορίζουσι τὰς πηγάς, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ λάβῃ τὰ ἀναγκαῖα χρήματα εἰς ἀπάντησιν τῆς δαπάνης, καθὼς καὶ τὸ ποσὸν αὐτῶν, ὥστε ἀρκεῖ ἡ συναίνεσις τῶν νομοθετικῶν σωμάτων, διὰ νὰ διαταχθῇ καὶ ἀρχίσῃ ἡ κατασκευὴ τῶν ἀτμοπλοίων ἢ νὰ ἐνεργηθῇ ἡ ἀγορὰ τοιούτων ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον.

Τὸ ἄρθρον 8 κανονίζει τὸν τρόπον, καθ' ὃν θέλουν ἀπαντᾶσθαι τὰ ἔξοδα τῆς συντηρήσεως καὶ διοικήσεως, καὶ τὸν τρόπον, καθ' ὃν θέλουσι πληρόνεσθαι οἱ τόκοι καὶ τὰ χρεώλυτρα πρὸς ἐντελῆ τοῦ δανείου ἀπότισιν, ἐὰν ἡ Κυβέρνησις ἤθελεν ἀναγκασθῇ πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου νὰ προσφύγῃ εἰς τὸ μέσον τοῦ δανείου.

Ἐπειδὴ εἶναι ἐνδεχόμενον, ἑταιρία μὴ παρουσιασθεῖσα κατ' ἀρχὰς, νὰ ἐμφανισθῇ μετὰ ταῦτα καθ' ὃν καιρὸν ἡ Κυβέρνησις ἤθελεν ἀναλάβει δι' ἰδίας δαπάνης τὴν ἐπιχείρησιν, τὸ νομοσχέδιον ἔσπευσε νὰ προϊδῃ διὰ τοῦ ἄρθρου 9 καὶ ταύτην τὴν περίστασιν.

Περαίνων τὴν ἔκθεσιν ταύτην, παρατηρῶ, ὅτι ἂν μετοξὺ ὅλων τῶν ἐφευρέσεων, αἵτινες φέρουσι τιμὴν εἰς τὴν ἐποχήν μας, οἱ σιδηρόδρομοι καὶ τὰ ἀτμόπλοια ἦναι αἱ μᾶλλον ἀξιοθαύμαστοι διὰ τὰ πολλὰ κεφάλαια, τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦσι καὶ τὴν μεγάλην ὠφέλειαν, τὴν ὁποίαν παρέχουσιν, εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἥτις ἔχει τὸ εὐτύχημα νὰ περιβρέχηται πανταχόθεν ὑπὸ τῆς θαλάσσης, ἡ σύστασις ἀτμοπλοΐας εἶναι ἀσυγκρίτῳ τῷ λόγῳ ὠφελιμωτέρα παρὰ τὴν σύστασιν δρόμου σιδηροῦ· ἡ ὠφέλεια τούτου περιορίζεται εἰς τὴν μικρὰν διάστασιν, τὴν ὁποίαν θέλει διέρχεσθαι, ἡ δὲ δαπανηρὰ αὐτοῦ κατασκευὴ καὶ συντήρησις συνιστῶσι τὴν σύστασιν μόνον εἰς μέρη πολυάνθρωπα καὶ βιομήχανα, ὅπου ἡ πληθὺς τῶν περιηγητῶν καὶ τῶν προϊόντων δύναται νὰ δώσῃ εἰς τὴν κυκλοφορίαν τροφὴν ἀνάλογον πρὸς τὰς δαπάνας.

Τὰ ἀτμόπλοια ἀπ' ἐναντίας θέλουσι φέρει εἰς συναφειαν τὰς

πολυπληθεῖς νήσους τοῦ Βασιλείου μὲ τὰ ἐκτεταμένα αὐτοῦ παράλια, ὅθεν δύνανται εὐκόλως νὰ διαδώσωσι τὴν ζωὴν καὶ τὴν κίνησιν καὶ εἰς τὰ ἐνδότερα δι' ὁδῶν ἀπολήγουσῶν εἰς τὰ μέρη, ὅπου προσορμίζονται.

Ἡ Κυβέρνησις δὲν περιμένει εἰμὴ τὴν συναίνεσιν τῶν Βουλῶν, διὰ νὰ ἐπιληφθῇ εὐθὺς δραστηρίως τῆς μεγάλης καὶ ὠφελιμωτάτης ταύτης ἐπιχειρήσεως.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 23 Μαρτίου 1855.

Ὁ προσωρινὸς ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν
Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ.»

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον θέλει εἰσαχθῇ ὅπως ἔχει εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῇ ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 23 Μαρτίου 1855.

Ο Θ Ω Ν.

Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ.

« Ψηφισάμενοι ὁμορρώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Πρὸς σύστασιν ἀτμοπλοϊκῆς συγκοινωνίας μεταξὺ τῶν νήσων καὶ τῶν παραλίων μερῶν τῆς Ἑλλάδος δύναται τῇ Βασιλικῇ ἐγκρίσει νὰ σχηματισθῇ διὰ μετοχῶν ἀνώνυμος ἑταιρία ὑπὸ τοὺς εἰς τὰ ἑπόμενα ἄρθρα περιεχομένους ὅρους.

Ἄρθρ. 2. Ἡ ἑταιρία ὑποχρεοῦται·

α.) Νὰ διατηρῇ εἰς ἐνέργειαν καὶ εἰς καλὴν κατάστασιν τρία ἢ τέσσαρα ἀτμόπλοια καὶ νὰ ἔχῃ ἓν ἄλλο διαθέσιμον.

β.) Νὰ ἔχῃ εἰς τὰ ἀτμόπλοιά της τὴν ἑλληνικὴν σημαίαν, καὶ τοὺς πλοιάρχους καὶ 3/4 τοὐλάχιστον τοῦ πληρώματος ἑνὸς ἑκάστου ἐξ ὑπηκόων Ἑλλήνων, ἐξαιρουμένων τῶν μηχανικῶν, οἵτινες δύνανται νὰ ὦναι καὶ μὴ ὑπήκοοι Ἕλληνες.

γ.) Νὰ συστήσῃ ἐργοστάσιον πρὸς ἐπισκευὴν τῶν μηχανῶν τῶν ἀτμοπλοίων καὶ τῶν λεβήτων αὐτῶν.

δ.) Νὰ κατασκευάσῃ νεοδόχον ἢ νὰ φέρῃ καὶ στήσῃ μηχα-

νὴν, δι' ἧς νὰ ἕλκωνται τὰ πλοῖά της εἰς τὴν ξηρὰν, ὅτε ἤθελε καταστῇ τοῦτο ἀναγκαῖον δι' ἐπισκευὴν τῶν πλοίων της.

ε΄.) Νὰ μεταφέρῃ δωρεὰν διὰ τῶν ἀτμοπλοίων της τὰ ἐπίσημα ἔγγραφα τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὰ χρήματα τοῦ δημοσίου καὶ τὰ χαρτόσημα καθ' ὅλα τὰ μέρη, ὅπου προσορμίζονται τὰ ἀτμόπλοιά της.

Ἄρθρ. 3. Ἀπέναντι τῶν ὑποχρεώσεων ταύτων τῆς ἑταιρίας ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ παραχωρήσῃ εἰς αὐτὴν τὰ ἑξῆς πλεονεκτήματα·

α.) Προνόμιον ἀποκλειστικὸν μέχρι δώδεκα ἐτῶν, λογιζομένων ἀφ' ἧς τεθῶσιν εἰς ἐνέργειαν τ' ἀτμόπλοια τῆς ἑταιρίας.

β΄.) Μετοχὴν τοῦ δημοσίου κατὰ τὸ ἓν πέμπτον τοῦ συνόλου τῶν κεφαλαίων τῆς ἑταιρίας, μὴ δυνάμενον ὅμως νὰ ὑπερβῇ τὰς 400,000 δραχμῶν.

γ΄.) Τὴν εἰς τοὺς μετόχους ἐξασφάλισιν τόκου μέχρι 5 τοῖς 0/0 κατ' ἔτος ἐπὶ τῶν καταβληθησομένων κεφαλαίων των, πληρωτέου καθ' ἑξαμηνίαν. Ὅθεν ὁσάκις μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ἐξόδων τῆς συντηρήσεως καὶ διοικήσεως καὶ τῶν κατ' ἔτος ἀναγκαίων ποσῶν πρὸς ἐξόφλησιν τῶν κεφαλαίων τῆς πρώτης συστάσεως, τὸ καθαρὸν ἔσοδον δὲν ἤθελεν ἀπορέρει τὸν εἰρημένον καθ' ἑξαμηνίαν τόκον, ἡ Κυβέρνησις θέλει ἀναπληροῖ αὐτὸν ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου.

δ΄.) Ἀτέλειαν εἰσαγωγῆς πρὸς ἀπαρτισμὸν, ἐπισκευὴν καὶ συντήρησιν τῶν ἀτμοπλοίων καὶ τοῦ ἐργοστασίου, τῶν μὲν πρὸς χρῆσιν αὐτῆς μηχανῶν καὶ γαιανθράκων ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ ἑταιρία, τοῦ δὲ λοιποῦ ὑλικοῦ, ἐπὶ ἓξ ἔτη.

ε.) Ἀφομοίωσιν τῶν ἀτμοπλοίων τῆς ἑταιρίας μὲ τὰ πολεμικὰ, καὶ ἀπολαυὴν τῶν αὐτῶν μὲ τὰ πλοῖα ταῦτα δικαιωμάτων.

ς΄.) Παραχώρησιν παρὰ τοῦ δημοσίου ἢ τοῦ δήμου τῶν ἀναγκαίων γηπέδων πρὸς σύστασιν τοῦ ναυπηγίου, τοῦ ἐργοστασίου καὶ τῶν λοιπῶν ἀναγκαίων καταστημάτων τῆς ἑταιρίας, ἐπὶ τῇ ἐκτιμήσει τῇ προσδιωρισμένῃ καὶ διὰ τὰ δημόσια ἔργα.

ζ΄.) Τὴν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῆς Κυβερνήσεως δι' ὑπαλλήλων τῆς ἑταιρίας ἐκτέλεσιν τῆς ἐντὸς τῶν ἀτμοπλοίων ἀστυνομίας, κατὰ τὸν ἐπὶ τούτῳ ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐσωτερικῶν ἐκδοθησόμενον ἀστυνομικὸν κανονισμόν.

Ἄρθρ. 4. Ἡ Κυβέρνησις θέλει διαπραγματευθῆ μετὰ τῆς ἑταιρίας καὶ προσδιορίσει ἀπὸ κοινοῦ·

α.) Τὰ ἀφορῶντα τὴν διάρκειαν τοῦ προνομίου, τὸν ἀριθμὸν, τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἀρχικὴν ταχύτητα τῶν συστηθησομένων ἀτμοπλοίων καὶ τὰ κατ' ἔτος ἐκ τοῦ εἰσοδήματος ἀφαιρετέα ποσὰ πρὸς ἐξόφλησιν τῶν καταβληθέντων εἰς τὴν σύστασιν κεφαλαίων, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 2 καὶ 3.

β΄.) Τὰ δικαιώματα, τὰ ὁποῖα κατὰ τὸν § ε. τοῦ ἄρθρου 3 θέλουσιν ἀπολαύει τὰ ἀτμόπλοια τῆς ἑταιρίας, ἀφομοιούμενα μὲ τὰ πολεμικά.

γ΄.) Τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἡ ἑταιρία ὀφείλει νὰ θέσῃ εἰς ἐνέργειαν τὴν δι ἀτμοπλοίων συγκοινωνίαν.

δ΄.) Τὴν ἕδραν τῆς διευθύνσεως.

ε.) Τὰς γραμμὰς τῆς συγκοινωνίας καὶ τὰ περὶ μεταβολῆς αὐτῶν.

ς΄.) Τὰ ἀφορῶντα τὴν πυκνότητα καὶ τὴν τάξιν τῶν ἀπόπλων.

ζ΄.) Τὸ τιμολόγιον διὰ τὴν μεταφορὰν τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν πραγμάτων.

η.) Τὰς σχέσεις τῆς γενικῆς διευθύνσεως τῶν ταχυδρομείων πρὸς τὴν ἑταιρίαν ἐν γένει, καὶ ἰδίως τὰ εἰς ταύτην παραχωρηθησόμενα ὠφελήματα διὰ τὴν μεταφορὰν τῆς ἰδιωτικῆς ἀλληλογραφίας.

θ΄.) Τὰς σχέσεις τῆς ἑταιρίας πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν, ἤτοι, τὰς ὑποχρεώσεις καὶ ἀποζημιώσεις αὐτῆς διὰ τὴν τυχὸν μεταφορὰν στρατιωτικῆς δυνάμεως εἰς τὰ μέρη, ὅπου προσορμίζονται τὰ ἀτμόπλοιά της, καθὼς καὶ εἰς μέρη, ἄλλα παρὰ τὰ τῆς τακτικῆς συγκοινωνίας των.

ι.) Τὰς ὀφειλομένας ὑπὸ τῆς ἑταιρίας ἀποζημιώσεις διὰ τὴν τυχὸν ἀπώλειαν ἢ βλάβην τῶν μεταφερομένων πραγμάτων.

ια.) Τὰς ὑποχρεώσεις τῆς ἑταιρίας ἐν περιπτώσει μὴ ἐκπληρώσεως τῶν ὅρων τῆς παραχωρήσεως.

ιβ΄.) Τὰ ἀφορῶντα τὴν δημοσιότητα καὶ τὴν τάξιν τῶν τῆς λογαδοσίας.

ιγ΄.) Τὸν ἐσωτερικὸν κανονισμὸν τῆς ἑταιρίας.

ιδ΄.) Τὴν κυβερνητικὴν ἐπιτήρησιν.

Ἄρθρ. 5. Ἐὰν δὲν εὑρεθῇ ἑταιρία, ἀναλαμβάνουσα τὰς εἰς τὸ ἄρθρον 2 ὁρισθείσας ὑποχρεώσεις, ἡ ἀτμοπλοϊκὴ τοῦ Κράτους συγκοινωνία δύναται νὰ διοργανισθῇ δαπάνῃ τοῦ δημοσίου, μὴ ὑπερβαινούσῃ πρὸς τὸ παρὸν τὸ ἓν καὶ ἥμισυ ἑκατομμύριον δραχμῶν.

Ἄρθρ. 6 Ἡ δαπάνη αὕτη θέλει ἀπαντηθῆ ἢ διὰ τῶν τακτικῶν ἐσόδων τοῦ Κράτους ἢ διὰ δανείου.

Ἄρθρ. 7. Μέχρις οὗ ἡ Κυβέρνησις διαπραγματευθῆ τὸ δάνειον, ἀνοίγεται εἰς τὸ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον πίστωσις ἑνὸς ἑκατομμυρίου δραχμῶν. Ἂν τὸ δάνειον πραγματοποιηθῆ, τὰ προκαταβληθέντα ὑπὸ τοῦ δημοσίου θέλουν ἐπιστραφῆ εἰς αὐτὸ ἐκ τῶν πρώτων χρημάτων τοῦ δανείου.

Ἄρθρ. 8. Τὸ ἐκ τῆς ἐπιχειρήσεως εἰσόδημα προσδιορίζεται εἰδικῶς εἰς πληρωμὴν τοῦ τόκου καὶ ἀπόσβεσιν τοῦ δανείου καὶ εἰς ἀπάντησιν τῶν ἐξόδων τῆς συντηρήσεως καὶ διοικήσεως τῆς ἀτμοπλοΐας.

Ἄρθρ. 9. Ἂν ἐπιχειρησάσης τῆς Κυβερνήσεως τὴν σύστασιν τῆς ἀτμοπλοΐας, παρουσιασθῆ ἐν τῷ μεταξὺ ἑταιρία τις, ἡ Κυβέρνησις δύναται καὶ τότε νὰ παραχωρήσῃ τὴν ἐπιχείρησιν ἐπὶ τοῖς κατὰ τὸν παρόντα νόμον συμφερωτέροις ὅροις. »

Ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει δὲ τοῦ προέδρου, ἡ Βουλὴ θεωρήσασα τὸ νομοσχέδιον κατεπείγον, ἀπεφάσισε νὰ ἐκλεχθῶσιν αὖριον καὶ συνταξωσι τὴν ἔκθεσιν οἱ εἰσηγηταὶ, ἵνα παρουσιάσωσιν αὐτὴν τὸ προσεχὲς σάββατον.

Ἐπιλαμβανόμενος ἔπειτα τῆς ἀνασκευῆς τῶν ἐκτεθέντων ὑπὲρ τοῦ περὶ φορολογίας ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν νομοσχεδίου, ἐπέφερέ τις, ὅτι ὑπ' ὄψιν ἔχων τὸ νομοσχέδιον ὡς εἰσήχθη, θέλει ἀντικρούσει αὐτὸ ἐν ὀλίγοις, διότι, ἂν θεωρηθῆ ὡς ἠθέλησε νὰ τροποποιήσῃ αὐτὸ ὁ ἀγορεύσας, ἀναντιῤῥήτως ἡ συζήτησις ἀπέβαινε περιττὴ καὶ οὐδεὶς ἤθελεν ἀντιτείνει νὰ ἐπιβληθῆ φόρος κατὰ τῆς πλουτοκρατίας. Ὁ φόρος, ὡς γνωστὸν, εἶναι ζημία ἀναγκαία καὶ ἱερά, ὡς συντηροῦσα τὴν κοινωνίαν, οὐχ ἧττον ὅμως εἶναι ζημία, ἐπὶ μόνων τῶν περιττῶν ἐπιβαλλομένη. Ἀλλ' ὁ ζητούμενος ἤδη φόρος ἐπιβάλλεται ἄρα ἐπὶ τῶν περιττῶν ἢ ἐπὶ τῶν φαινομένων τοὐλάχιστον ὡς τοιούτων; Ὄχι· ἤκουσε μόνον θεωρίας λαμπρὰς, ἐξετίμησε τὰς ἰδέας τοῦ ἀγορεύσαντος, ἀλλὰ αἱ ἰδέαι αὗται καὶ θεωρίαι ἔν ἔχουσι τὸ δυστύχημα, ὅτι δὲν δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσιν. Ἡ Πολιτεία τοῦ Πλάτωνος εἶναι ἡ λαμπροτέρα βεβαίως τῶν θεωριῶν, ἀλλὰ δὲν εἶναι δυστυχῶς καὶ ἐφαρμοστέα. Δὲν θέλει ἔλθει λοιπὸν εἰς θεωρίας, ὅπως ἀλείψῃ διὰ μέλιτος τὴν στερράνην τοῦ ποτηρίου καὶ δώσῃ οὕτω τὸν θάνατον εὐκολώτερον. Καὶ ἀληθῶς· ἐν ᾧ τοσαῦτα ἐλέχθησαν κατὰ τῆς πλουτοκρατίας, ποῦ οἱ παρ' ἡμῖν θρυλλούμενοι πλούσιοι; ποῦ οἱ μεγάλοι γεωκτήμονες οἱ ἐντρυφῶντες ἐπὶ τῆς

δυστυχίας τῶν ἄλλων; Ὁ προτεινόμενος ἤδη φόρος ἐπιβάλλεται κατ' εὐθεῖαν ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου, ἐν ᾧ μέχρι τοῦδε δὲν εἴχομεν ἢ φόρον ἐπὶ τῆς προσόδου. Δὲν παραδέχεται δὲ τὴν σκέψιν ὅτι καὶ ἡ οἰκία εἶναι κεφάλαιον παραγωγικὸν, ἐπειδὴ πᾶν τὸ προσδιοριζόμενον εἰς καταναλωσιν εἶναι μὲν περιουσία, ἀλλὰ δὲν εἶναι οὐδὲ λέγεται κεφάλαιον. Ἄλλως διὰ τὸν αὐτὸν λόγον πρέπει νὰ εἴπωμεν κεφάλαιον παραγωγικὸν καὶ τὴν ἐπιστήμην, ὁ δὲ σπουδάσας τὴν νομικὴν π. χ. καὶ μὴ ἔχων αὐτὴν εἰς χρῆσιν ἢ διὰ τὰς ὑποθέσεις του μόνον, πρέπει νὰ ὑποκύψῃ εἰς πληρωμὴν φόρου. Καὶ ὅμως ἀντὶ νὰ φθάσωμεν εἰς τὰ καλὰ ἀποτελέσματα, τὰ ὁποῖα ὑπάσχεται ὁ προαγορεύσας, διὰ τοῦ τρόπου τούτου θέλομεν καταρθώσει τὸ ἐναντίον. Δὲν δύναται δὲ νὰ ἐννοήσῃ, πῶς ἡ ἐπιβολὴ φόρου νέου συντείνει ποτὲ πρὸς ἀνακούφισιν τῆς κοινωνίας, ἐν ᾧ πᾶς φόρος εἶναι ἀφαίρεσις ἑνὸς τῶν κεφαλαίων αὐτῆς. Οὕτως, ἐὰν ἀφαιρεθῶσι 500,000 δραχμῶν ἀπὸ τὴν κοινωνικὴν δραστηριότητα, κατὰ ποσὸν ἴσον ἐλαττοῦται τὸ κεφάλαιον τῆς παραγωγῆς. Συνέπειαν λοιπὸν θέλομεν ἔχει ἢ τὴν ἐλάττωσιν τῆς παραγωγῆς ἢ τῆς ἐργασίας τὴν ὑπερτίμησιν, καὶ ἐπειδὴ αὕτη ἐστὶν ἀδιαίρετος, ἡ ὑπερτίμησις θέλει ἀντανακλασθῆ καθ' ὅλας τὰς τάξεις. Τὸ ἄτομον μὴ ἐνεργοῦν ἐν ἀπολύτῳ ἐγωϊστικότητι, ἀποτελεῖ κρίκον τῆς μεγάλης κοινωνικῆς ἁλύσου, ἅμα δὲ πάθῃ τὸ ἄτομον, θέλει αἰσθανθῆ τὸν κλονισμὸν ὅλη ἡ ἅλυσος. Δὲν ἐννοεῖ λοιπὸν, πῶς, ἀφαιροῦντες ἓν ἑκατομμύριον ἐκ τῆς κοινωνίας, ὠφελοῦμεν αὐτήν. Καὶ εἶπε μὲν ὁ προαγορεύσας, ὅτι τὸ ἑκατομμύριον τοῦτο θέλει ἐπιβληθῆ ἐπὶ τῆς τάξεως τῆς πλουτοκρατίας, ἤτοι, θέλει ἐπιπέσει εἰς βάρος 50 χιλιάδων οἰκογενειῶν· ἀλλ' ἐὰν ἀφαιρεθῶσιν ἐξ αὐτῶν 10 χιλιάδες, ἀπὸ τῶν ἐργοχείρων των ἀποζῶσαι, θέλομεν ἔχει 40 χιλιάδας, αἵτινες, ἐκτὸς τοῦ ἐγγείου φόρου, θέλουσι πληρόνει καὶ τὸν φόρον τὸν ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν. Τὸ ἑκατομμύριον λοιπὸν τοῦτο ἀφαιρούμενον ἐκ τῆς γεωργικῆς τάξεως, θέλει ἀνακουφίσει τὸν γεωργὸν ἀνὰ 5 ἢ 6 δραχμὰς, ἐπιβαλλόμενον δὲ εἰς τὰς εἰρημένας οἰκογενείας, θέλει βαρύνει ἑκάστην τούτων διὰ 40 δραχμῶν. Ἐὰν ἐπομένως πιστεύῃ ἡ Βουλὴ ὅτι δι' ἐλαχίστης ἐκπτώσεως θέλει ὠφελήσει τὴν γεωργικὴν τάξιν, ὀφείλει πλειότερον νὰ παραδεχθῇ ὅτι διὰ τοῦ φόρου 40 δραχμῶν θέλει καταστρέψει 50 χιλιάδας οἰκογενειῶν, καὶ δὲν εἶναι δίκαιον διὰ τῆς καταστροφῆς τοῦ ἡμίσεως νὰ ζητῶμεν τὴν ἄνεσιν τοῦ ἑτέρου ἡμίσεως τῆς κοινωνίας, ἐνῷ ἄλλως αἱ οἰκογένειαι αὗται αἱ πλούσιαι δὲν εἶναι ἢ αἱ πληρόνουσαι τὸν ἔγγειον

φόρον, ήτοι, αὐτὴ ἡ τάξις τῶν χωρικῶν. Ἀλλ' ὁ προαγορεύσας εἶπεν, ὅτι καὶ δι' ἄλλον λόγον πρέπει νὰ ἐπιβληθῇ ὁ φόρος, διὰ νὰ περιορίσωμεν τὴν ἐκ τῶν οἰκοδομῶν πολυτέλειαν. Τὸ κατ' αὐτὸν ὅμως, ὅτε ἤκουσε τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο, ἐφαντάσθη ὅτι διερχόμενος τὴν Ἑλλάδα, εὑρίσκεται εἰς Ἀνγδίνον ἢ Παρισίους, καὶ ὅτι παντοχόθεν περικυκλοῦται ἀπὸ καλλιτεχνήματα ἀνακτόρων. Ἀλλ' ὅτε ἀνεμνήσθη τῆς ἀληθοῦς καταστάσεώς μας, ὅτε ἀνελογίσθη ὅτι ἡ ὀπισθοδρόμησις αὕτη πολλῶν ὑπῆρξεν αἰτία δυστυχιῶν εἰς τὸ ἔθνος, συνησθάνθη ὅλον τὸ ἄτοπον τῆς ἰδέας τοῦ ἀγορεύσαντος. Ἂν ῥίψωμεν τὰ βλέμματα πέριξ, θέλομεν ἰδεῖ ὅτι ὁ χωρικὸς τῆς Ἑλλάδος εἰς οἰκτραν διαιτᾶται καλύβην, καὶ ὅτι τὸ γυμνὸν ἔδαφός της μερίζεται μετὰ τῶν ζώων αὐτοῦ. Θέλετε νὰ τὸν εἴπωμεν ἄρα ἀζῆθι αἰώνια μὲ τὰ κτήνη σου; Ἀλλ' ἂν μόνη ἔπρεπε νὰ ζητῆται ἡ παραγωγὴ ἐν τῇ κοινωνίᾳ, τότε ἂς ἀσπασθῇ μᾶλλον ὁ ἄνθρωπος τὸν ἀσκητισμόν, ἂς περιβάλῃ τὸ σῶμα μὲ δέρματα ζώων, ἂς τρώγῃ ὡς ἐκεῖνα βαλάνους. Δὲν εἶναι δὲ οὐδ' ἐπιχείρημα τὸ 3 τοῦ Συντάγματος ἄρθρον καὶ κακῶς ἀπεδόθη εἰς τὴν Συνέλευσιν ὅτι ποτὲ δὲν διενοήθη. Ἂν ἐξετάσῃ τις τὸ ἄρθρον, θέλει πεισθῇ ὅτι δὲν εἶχε σκοπὸν ἡ Συνέλευσις νὰ λύσῃ ζητήματα οἰκονομικά, ἀλλ' ἤθελε ν' ἀποκρούσῃ τὴν ἰδέαν παντὸς κοινωνικοῦ προνομίου. Καὶ ἐν τούτοις αὐτοὶ ἐκεῖνοι οἱ ἐπικαλούμενοι τὴν διάταξιν ταύτην τοῦ Συντάγματος, παραβιάζουσι ταύτην, ἐξαιροῦντες τοῦ φόρου τάξιν τινὰ οἰκιῶν, ἐν ᾧ οἱ ὁρισμοὶ τοῦ Συντάγματος πρέπει νὰ ἐφαρμόζωνται πλήρεις, διότι ἄλλως, δι' ἐμμέσων ἀρχόμενοι λόγων, δυνάμεθα βαθμηδὸν νὰ τὸ καταστρέψωμεν. Ἀφ' οὗ λοιπὸν δι' ὁποιονδήποτε λόγον δὲν δύναται νὰ λάβῃ τὸ Σύνταγμα τὴν ἐλαχίστην μεταβολήν, ἡ πρέπει οὐδὲ νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὁ προτεινόμενος φόρος, ἢ νὰ φορολογήσωμεν πᾶν εἶδος περιουσίας μας καὶ πρῶτον ν' ἀρχήσωμεν ἐκ τῆς καλύβης τοῦ χωρικοῦ. Ἀλλὰ γνωρίζει τὸ Σῶμα ποίαν κακὴν ἐντύπωσιν θέλει προξενήσει τοῦτο εἰς τὸ ἔθνος; Τὴν καλύβην τοῦ Ἕλληνος ἐσεβάσθη τὸ 1836 ἑτερογενὴς ἐξουσία, μὴ ἀποῤῥέουσα ἐκ τῶν σπλάγχνων τοῦ ἔθνους, καὶ σήμερον σεῖς οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ λαοῦ ἔρχεσθε νὰ ἐπιβάλητε φόρον, τὸν ὁποῖον ἡ ἐξουσία ἐκείνη ἐθεώρησε καὶ ἄδικον καὶ παράλογον; Εἶναι τῷ ὄντι οἰκτρὰ ἡ κατάστασις τοῦ χωρικοῦ ἡμῶν, καὶ παροικοῦμεν τὴν γῆν μας, ποτίζοντες αὐτὴν διὰ τῶν ἱδρώτων μας. Ἀντὶ λοιπὸν νὰ μετριάσωμεν τὰς ἐκ τῆς τοκογλυφίας πληγάς, ἀντὶ νὰ φέρωμεν ἀσφάλειαν εὐρυτέραν, ἀντὶ νὰ σεβα-

σθῶμεν τὴν προσωπικὴν ἐργασίαν, ἐρχόμεθα νὰ ἐπιβάλωμεν φόρον νέον. Ἀποκρούει λοιπὸν τὴν πρότασιν τοῦ νομοσχεδίου καὶ δι' ὅσους ἐξέθεσε λόγους, καὶ διότι, ὡς εἶπε, θέλει ὥστε ἡ Ἑλλὰς νὰ φθάσῃ εἰς τὴν προωρισμένην ἀνάπτυξίν της, ἣν ἀπεκδέχεται παρ' αὐτῆς ὁ πολιτισμός. Ἐννοεῖ δὲ ἀνάπτυξιν καὶ τὴν κοινωνικὴν εὐζωΐαν καὶ οὐχὶ τὴν φιλοσοφίαν τὴν ζῶσαν μὲ βαλάνους. Θέλει τὴν ἀνάπτυξιν τῆς πατρίδος του, διότι αὕτη δύναται νὰ προσελκύσῃ τὴν εὔνοιαν τῆς Εὐρώπης, δύναται νὰ τῇ χρησιμεύσῃ ὡς ὁ πυρὴν ἀνωτέρας ἰδέας. Ἀλλ' ὁ προαγορεύσας ὑποστηρίζων τὸ νομοσχέδιόν του, εἶπεν, ὅτι ὁ διακλαδισμὸς τῶν φόρων ἐπενοήθη ὡς ἀνακούφισις, ἔφερε δὲ πρὸς τοῦτο ὡς παράδειγμα τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὴν Γαλλίαν. Δυστυχῶς ὅμως ὁσάκις θέλομεν νὰ εἰσαχθῇ ἰδέα τις ὀλεθρία εἰς τὸν τόπον, ἀναδιφοῦμεν ἐν γένει τὴν ἱστορίαν καὶ ἐν αὐτῇ εὑρίσκομεν πάντοτε παράδειγμά τι συνηγοροῦν ὑπὲρ τῆς ἰδέας μας. Οὕτω δὲ καὶ ἐνταῦθα ἐλησμόνησεν ὁ προαγορεύσας ὅτι ἐν μὲν τῇ Γαλλίᾳ ἐκ τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ 16 μόνον ἑκατομμύρια καλλιεργοῦσι τὴν γῆν, ἐν δὲ τῇ Ἀγγλίᾳ 6 μόλις, ἐν ᾧ παρ' ἡμῖν μία ὑπάρχει τάξις μὴ πληρώνουσα φόραν γῆς. Ἄλλως ἐν Γαλλίᾳ μὴ ὑπαρχούσης ἀνάγκης πλειοτέρας προόδου, ἂν ἐθεωρεῖτο ἡ πολυτέλεια κοινωνικὴ δυστυχία, εἶχον δίκαιον νὰ τὴν περιστείλωσιν. Ἀλλὰ παρ' ἡμῖν ἡ τοιαύτη ἀνάπτυξις εἶναι ἀναγκαία καὶ διὰ τὰς ἐλπίδας τοῦ ἔθνους καὶ διὰ τὴν ἐσωτερικὴν εὐζωΐαν μας. Καὶ συνωμολόγησε μὲν ὁ προαγορεύσας, ὅτι πολλαὶ οἰκίαι ᾠκοδομήθησαν διὰ δανείων, ἀλλὰ προσθεὶς, ὅτι καὶ τὰ λοιπὰ εἴδη τῶν κτημάτων βαρύνονται ἀπὸ χρέη, ἐνόμισεν ὅτι θεραπεύει τὸ πρᾶγμα. Δὲν ἐνθυμήθη ὅμως ὅτι ἐπρότεινε φόρον κατὰ τῆς πλουτοκρατίας, καὶ ὅτι ἀφ' οὗ ἀναγνωρίζει τὰ βάρη τῶν οἰκιῶν, ἡ πρότασίς του τότε δὲν πολεμεῖ τὸν πλοῦτον, πολεμεῖ τὴν δυστυχίαν καὶ φορολογεῖ τὴν προκαταβολήν, καθ' ὅσον αὕτη παράγει. Διὰ ὅλα ταῦτα πέποιθεν ὅτι ἡ Βουλὴ ἐπιεικῶς φερομένη, θέλει εἴπει, ὅτι ἡ πρότασις τοῦ βουλευτοῦ Παρνασσίδος εἶναι ἀναβλητέα.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ παρεδέχθη νὰ ἀναβληθῇ ἡ τοῦ ἀντικειμένου τούτου συζήτησις ἐπὶ τὸ προσεχὲς σάββατον, ἵνα ἀναπτυχθῶσιν ὡριμώτερον ἀμφότεραι αἱ ἀντικείμεναι γνῶμαι. Οὕτω δὲ ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 3 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. Α. ΖΑΪΜΗΣ.

Οἱ γραμματεῖς
Εὐθ. Κεχαγιᾶς.
Α. Ν. Πετμεζᾶς.
Π. Κολοδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΛΑ'.

Τῆς 2 Ἀπριλίου 1855.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀναβληθείσης τῆς ἀναγνώσεως τῶν πρακτικῶν, ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ προέδρου ἀνήγγειλαν τὰ τμήματα, ἐκτὸς τοῦ ά. καὶ τοῦ ζ'. μὴ ἐργασθέντων, ὅτι ἐξελέξαντο, κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν, εἰσηγητὰς ἐπὶ τοῦ περὶ συστάσεως ἀτμοπλοίων νομοσχεδίου τοὺς Π. Καλαμογδάρτην, Σ. Δοκὸν, Δ. Βουδούρην, Ν. Καΐρην καὶ Γ. Ναύτην. Ἀνήγγειλαν δὲ τὸ γ'. καὶ ς'. ὅτι ἐξελέξαντο καὶ ἐπὶ τοῦ περὶ ἀτελείας δημητριακῶν καρπῶν ὑπὲρ τῶν Ἰονίων νομοσχεδίου, τὸ μὲν τὸν Γ. Ταϊγκουράκον, τὸ δὲ τὸν Α. Παπαδημητριάδην.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἠρώτησε τὴν Βουλὴν ἂν παραδέχηται νὰ χορηγηθῇ δεκαπενθήμερος ἄδεια ἀπουσίας εἰς τὸν βουλευτὴν Ἰω. Παπαλουκόπουλον. Μὴ διακριθείσης δὲ τῆς ψηφοφορίας, ὁ πρόεδρος ἠρώτησε τὴν Βουλὴν ἀντιθέτως, αὕτη δ' ἐχορήγησε τὴν ἄδειαν, μὴ ἀναστᾶσα.

Ἐπίσης δὲ ἀπεράνθη νὰ χορηγηθῇ ὑπὸ τὸν ὅρον δεκαπενθήμερος ἄδεια ἀπουσίας καὶ εἰς τὸν βουλευτὴν Α. Πετιμεζᾶν.

Παρελθὼν ὁ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ συστάσεως ἀτμοπλοίων εἰσηγητὴς, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτοῦ, ἔχουσαν οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι!

«Ἡ ἐπιτροπή σας ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ τῶν ἑλληνικῶν ἀτμοπλοίων ἐνησχολήθη κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν σας παραχρῆμα εἰς τὴν συζήτησιν αὐτοῦ, καὶ μοὶ ἐπέτρεψε τὴν πρὸς τὴν Βουλὴν ταχυτέραν ἔκθεσιν τοῦ ἀποτελέσματος τῆς συζητήσεως.

Εἰς τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν, δι' ἧς τὸ ὑπουργεῖον εἰσάγει τὸ νομοσχέδιον, εὕρομεν ἅπαντας τοὺς λόγους, δι' οὓς ἀκαταπαύστως τὸ κοινὸν τῆς Ἑλλάδος ἐπεκαλεῖτο τὴν σύστασιν ἑλληνικῶν ἀτμοπλοίων, καὶ χαίρομεν διότι τὸ ἐνεστὼς ὑπουργεῖον σπεύδει νὰ χορηγήσῃ λυσιτελέστατον μέσον αὐξήσεως καὶ ὠφελείας τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ ἐσωτερικοῦ ἐμπορίου τῆς Ἑλλάδος, νὰ ἐπανορθώσῃ τὴν μέχρι τοῦδε ὑπάρχουσαν ἀδικίαν τῆς στερήσεως τῶν μέσων τῆς συγκοινωνίας τῶν ἑλληνικῶν παραλίων καὶ νήσων, καὶ νὰ βελτιώσῃ δι' αὐτῆς τὴν κατάστασιν αὐτῶν ἐν γένει.

Τὸ νομοσχέδιον παραδέχεται δύω τρόπους τῆς συστάσεως καὶ διευθύνσεως τῆς ἑλληνικῆς ἀτμοπλοΐας· 1ον τὴν ἐπὶ προνομίοις παραχώρησιν τῆς ἐπιχειρήσεως αὐτῆς εἰς ἀνώνυμον ἐμπορικὴν ἑταιρίαν, καὶ 2ον τὴν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἐκτέλεσιν τῆς ἐπιχειρήσεως. Καθ' ἃ ἡ ἔκθεσις ἐκφράζει καὶ καθ' ἃς τὸ νομοσχέδιον περιέχει διατάξεις, φαίνεται ὅτι τὸ ὑπουργεῖον προτιμᾷ τὴν δι' ἐμπορικῆς ἑταιρίας ἐπιχείρησιν.

Πρὸ καιροῦ ἀκούεται παρ' ἡμῖν τὸ διοικητικὸν αἴτιωμα, ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν πρέπει νὰ ἦναι οὔτε ἔμπορος οὔτε βιομήχανος. Ἀλλὰ τὸ αἴτιωμα τοῦτο δὲν προσβάλλεται οὐδενὶ τρόπῳ, διότι διὰ τῶν ἀτμοπλοίων δὲν προτίθεται ἡ κυβέρνησις νὰ πορισθῇ χρηματικὰ κέρδη, καὶ ὅπου δὲν ὑπάρχει τοιοῦτος σκοπὸς, ἐκεῖ ἐλλείπει ὁ ἐξιδιασμένος χαρακτὴρ τῶν ἐμπορικῶν ἢ βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων. Ἀφ' ἑτέρου πρέπει νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν ὑπάρχουσιν οὔτε ἕξεις οὔτε ἤθη βιομηχανικὰ, καὶ δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ οὔτε τὸ θάρρος εἰς μεγάλας πρωτοσυστάτους καρδοσκοπικὰς ἐπιχειρήσεις.

Δὲν ὑπάρχει δὲ τάξις πλουσίων, δυναμένων νὰ συνεισφέρωσιν εἰς αὐτὰς ἐπ' ἐλπίδι κέρδους μέρος τῶν περισσευόντων ἐτησίων εἰσοδημάτων αὐτῶν· ἡ δὲ μέχρι τοῦδε πεῖρα ἀπέδειξεν ἀτυχῶς, ὅτι ἅπασαι αἱ ἀπόπειραι τοιούτων ἰδιωτικῶν συνεταιρικῶν ἐπιχειρήσεων ἀπέτυχον ἐν τῇ Ἑλλάδι δι' ἔλλειψιν ἰδίως καλῆς διευθύνσεως καὶ ἐπιτηρήσεως, καὶ πρόσφατα ἔχομεν τὰ παραδείγματα τῆς ἑταιρίας τοῦ ὑαλοποιείου, τοῦ ζαχαροποιείου καὶ τῆς ἀτμοπλοϊκῆς ἑταιρίας τῶν Πατρῶν.

Ὥστε, διὰ νὰ εὐδοκιμήσῃ ἡ τοσάκις ἀποτυχοῦσα σύστασις τῶν ἑλληνικῶν ἀτμοπλοίων, ἄφευκτος παρουσιάζεται ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ ἐνεργήσῃ αὐτὴν ἡ Κυβέρνησις, καὶ τότε μόνον νὰ παραχωρήσῃ αὐτὴν εἴς τινα ἑταιρίαν, ὅταν λάβῃ ἅπασας τὰς ἐγγυήσεις καὶ ἀσφαλείας τοῦ ὅτι θέλει ἐκτελεσθῇ ἀκριβῶς ἡ ἀτμοπλοΐα κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου καὶ τὰς ἀνάγκας τοῦ τόπου. Τὸ νομοσχέδιον χορηγεῖ τὴν πρὸς τοῦτο δύναμιν εἰς τὴν Κυβέρνησιν.

Εἰς τὰ καθέκαστα τοῦ νομοσχεδίου δὲν ἔχομεν, εἰμὴ ὀλίγιστα νὰ προτείνωμεν πρὸς μείζονα διασάφησιν τῶν διατάξεών αὐτοῦ. Καὶ πρῶτον θεωροῦμεν ὅτι εἶναι συμφερώτερον νὰ προσδιορισθῇ μόνον ὁ ἐλάχιστος ἀριθμὸς τῶν ἀτμοπλοίων, οὐχὶ δὲ ὁ ὁριστικὸς ἀνυπέρβλητος, διότι αἱ ἀνάγκαι τῆς συγκοινωνίας δύνανται ν' ἀπαιτήσωσι πλείονα τῶν τεσσάρων μόνων ἀτμοπλοίων, καὶ μάλιστα ἂν ἀγαθῇ τύχῃ τὰ ἑλληνικὰ ἀτμόπλοια ῥιζώσωσι νὰ

ἐκτελῶσι καὶ τὴν συγκοινωνίαν μετὰ τῆς ἀλλοδαπῆς. Διὰ τοῦτο προτείνομεν νὰ προστεθῇ εἰς τὸ ἄρθρον 2 § α. ἡ λέξις «τούλάχιστον» πρὸ τῶν «τρία ἢ τέσσαρα ἀτμόπλοια.» Παρατηροῦμεν δὲ, ὅτι δι' οὓς λόγους προσδιορίζεται διὰ τοῦ νόμου ὁ ἐλάχιστος ἀριθμὸς τῶν ἀτμοπλοίων, διὰ τοὺς αὐτοὺς πρέπει νὰ ὁρισθῇ καὶ ὁ ἐλάχιστος ἀριθμὸς τῆς δυνάμεως ἑκάστου αὐτῶν, καθότι ἀμφότερα, ἤ τε ἀριθμὸς καὶ ἡ δύναμις, εἶναι ἀναγκαῖα διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀτμοπλοϊκῆς ὑπηρεσίας, καὶ μάλιστα ὁ ἀριθμὸς καθίσταται ἄχρηστος ἄνευ τῆς προσηκούσης δυνάμεως. Διασκεφθεῖσα δὲ ἡ ἐπιτροπὴ ἐπὶ τούτου, προτείνει νὰ προστεθῇ εἰς τὸ ἄρθρον 2 § α. τὸ ἑξῆς ἐδάφιον· «κανὲν τῶν ἀτμοπλοίων δὲν θέλει ἔχει ἐλάσσονα τῶν ἑβδομήκοντα ἵππων δύναμιν.»

Ἐπειδὴ δὲ τὰ ἀτμόπλοια ἁρμοιοῦνται μὲ τὰ πολεμικὰ τοῦ Βασιλείου, θεωροῦμεν ἀφεύκτως ἀναγκαῖον, ὀφείποτε ἡ ἐπιχείρησις τῆς ἀτμοπλοΐας παραχωρηθῇ εἴς τινα ἑταιρίαν, νὰ ἔχῃ ἡ Κυβέρνησις τὸ δικαίωμα νὰ ἐγκρίνῃ τοὺς πλοιάρχους καὶ διευθυντὰς τῶν ἀτμοπλοίων· ἄνευ τούτου δύνανται νὰ διατρέξωσι κινδύνους τὰ ἀτμόπλοια καὶ τὰ φορτία, καὶ ἡ Κυβέρνησις νὰ εὑρεθῇ εἰς δυσαρέστους περιπλοκὰς μετ' ἄλλων Δυνάμεων, εἴτε ἐκ τῆς ἀπειρίας ἢ τοῦ χαρακτῆρος τῶν πλοιάρχων εἴτε ἐκ τῆς ναυτολογήσεως λειποταξάντων ἄλλων πολεμικῶν πλοίων, ἢ καταδιωκομένων δι' ἐγκλήματα ναυτῶν.

Ἐπὶ τούτῳ φρονοῦμεν ἀναγκαῖον νὰ προστεθῇ εἰς τὸ ἄρθρον 4 ὡς γ'. παράγραφος ὁ ἑξῆς·

«Οἱ πλοίαρχοι καὶ ἅπαντες οἱ ἀξιωματικοὶ τῶν ἀτμοπλοίων ὑπάγονται εἰς τὴν ἔγκρισιν τῆς Κυβερνήσεως· ἅπαντες δὲ οἱ τοῦ πληρώματος ἑκάστου ἀτμοπλοίου ναῦται λαμβάνονται κατ' ἔγκρισιν τοῦ πλοιάρχου.»

Πρὸς τούτοις τὸ § δ'. τοῦ ἄρθρου 4 προτείνομεν νὰ συνταχθῇ εἰς τὸν πληθυντικὸν «τὰς ἕδρας τῆς διευθύνσεως·» διότι εἶναι ἐνδεχόμενον πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἀτμοπλοΐας ἢ κατὰ συνέπειαν τῆς ἐκτάσεως αὐτῆς νὰ φανῇ χρήσιμος ἡ σύστασις δύω ἢ πλειοτέρων ἑδρῶν διευθύνσεως, καὶ ἐπὶ τούτῳ ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ ἔχῃ ἅπασαν τὴν νόμιμον ἐλευθερίαν τοῦ ἀποφασίζειν καὶ ἀπαιτεῖν πλείονας ἑδρας.

Εἰς δὲ τὸν § θ'. τοῦ εἰρημένου ἄρθρου προτείνομεν νὰ προστεθῶσι μετὰ τὰς λέξεις «ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν» καὶ αἱ λέξεις «ὑπουργεῖον ναυτικῶν,» διότι καὶ μετ' αὐτοῦ δύναται νὰ λάβῃ σχέσεις ἡ ἑταιρία.

Ἡ ἐπιτροπὴ θεωρεῖ ἀναγκαῖον, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν προσδιορισμὸν τῶν γραμμῶν τῶν ἀτμοπλοίων, τοὺς λιμένας τῆς προσορμίσεως αὐτῶν, τὸν χρόνον τῆς ἐν αὐτοῖς διατριβῆς των, τὴν ὥραν τῆς ἀφίξεως καὶ τοῦ ἀπόπλου, νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν ὅσον οἷόν τε παρὰ τοῦ ὑπουργείου αἱ παρατηρήσεις τῶν ἐμπορικῶν ἐπιμελητηρίων τοῦ Κράτους, διότι αὐτὰ ἐν γνώσει τῆς κινήσεως τοῦ ἐμπορίου καὶ τῶν ἀναγκῶν καὶ τῆς ἐνδεχομένης προόδου αὐτῶν, δύνανται νὰ δώσωσι λίαν ὠφέλιμον γνώμην.

Προτείνει δὲ ἡ ἐπιτροπὴ τὴν παραδοχὴν τοῦ νομοσχεδίου μετὰ τῶν ἐκτεθεισῶν πρὸς μείζονα διασάφησιν τροποποιήσεων, καὶ συγχρόνως προτείνει νὰ ἐκφράσῃ ἡ Βουλὴ τὴν εὐγνωμοσύνην της διὰ τὴν τοσοῦτον εὐεργετικὴν καὶ κοινωφελῆ σύστασιν τῆς ἑλληνικῆς ἀτμοπλοΐας.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 2 Ἀπριλίου 1855.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Στ. Δοκός.	Ν. Καΐρης.
Δ. Στ. Μπουντούρης.	Π. Καλαμογδάρτης.

Ὁ Εἰσηγητὴς Στ. Ναύτης.»

Ἀποφασισμένης δὲ τῆς Βουλῆς νὰ προηγηθῇ ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου τούτου ὡς κατεπείγοντος, νὰ παρακολουθήσῃ δὲ ἡ ἀνάπτυξις τῆς προτάσεως τοῦ βουλευτοῦ Παρνασίδος· ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Χ. Θεοχαρόπουλον καὶ Ν. Καΐρην, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ πλειψηφεῖ διὰ ψήφων 81.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

Ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ περὶ συστάσεως ἀτμοπλοίων νομοσχεδίου, Ναὶ ἢ Ὄχι;»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Λουκᾶς Λόντος		Δημήτριος Τσόκρης	
Δημήτριος Ὀρεινὸς		Γεώργιος Τσόκρης	Ν
Ἀντώνιος Βενιζέλος		Νικόλαος Ἰατρὸς	Ν
Πέτρος Καμπάνης	Ν	Σκαρλάτος Σοῦτσος	
Νικόλαος Π. Καΐρης	Ν	Δημήτριος Καλλιφρονᾶς	Ν
Ἀναγνώστης Γιαννουλίδης		Ἀνδρέας Μεταξᾶς	

Σταῦρος Βλάχος	N	Κωνς. Λαμπρινόπουλος	N
Ἀνδρέας Ἴσκος	N	Νικόλαος Μπούκουρας	N
Σωτήριος Στράτος	N	Π. Κολποδῖνος	
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς		Ἐμ. Ἀντίπας	N
Φίλων Φίλωνος	N	Γ. Πανοπριρτόπουλος	N
Ἀντώνιος Φ. Γρίβας		Μ. Τριανταφυλλόπουλος	
Νικόλαος Τσέλιος		Χρῆστος Ράγκος	
Κωνσταντῖνος Γριβογεώργης	N	Εὐθ. Κανελλόπουλος	N
Δ. Π. Πετροπουλάκης		Ἐμμανουὴλ Ταφύγλος	
Γεώρ. Δ. Τσιγκουράκος	N	Νικόλαος Ματθαίου	
Ἀναγνώστης Παπαθανασίου	N	Σ. Κοπανίτσας	N
Γεώργιος Κονδύλης	N	Ἐμμ. Μελετόπουλος	N
Ἐλευθέριος Καλογερᾶς		Α. Κορφιωτάκης	
Ἰωάννης Ἀποστολίδης		Γ. Γιατράκος	
Βασίλειος Νώνης		Λουκᾶς Στερέου	N
Σταμάτ. Μήτσας		Ἰω. Παπαλουκόπουλος	N
Δ. Ζῶτος	N	Ἰω. Ν. Ταμπακόπουλος	N
Γ. Γιολδάσης	N	Γ. Ν. Ῥιζελιώτης	N
Ν. Γρανίτσας		Παναγιώτης Βάρδογλης	N
Αὐτανδρος Βιλαέτης	N	Β. Π. Δημητρακόπουλος	N
Στέρ. Στερανόπουλος	N	Ἀναγ. Δεδόπουλος	
Ἀνδρέας Αὐγερινός	N	Α. Μαυροειδῆς	
Σόλων Κρεστενίτης	N	Γ. Κεράλας	N
Δημήτριος Ἀθανασίου	N	Ἀναγ. Τσάκας	N
Γεώργιος Διαμάντης		Ἀλέξ. Μαυροκορδάτος	N
Ν. Δελένδας		Κωνστ. Ἰω. Κουρκουμέλης	N
Α. Γαβρᾶς	N	Ἀλέξανδρος Κουμουνδοῦρας	N
Ν. Βαρβαρῆγος		Παναγ. Παπατσώνης	
Θ. Α. Ζαβιάς	N	Ἰω. Προβιλέγιος	
Ἀτωνίδ. Ν. Πετμεζᾶς	N	Ἰω. Ταταράκης	N
Χ. Θεοχαρόπουλος	N	Σ. Βαρότσης	N
Ἡλ. Παπαδαῖος	N	Χ. Σουμαρίπας	N
Ἀθαν. Δανελόπουλος		Π. Δημητρακόπουλος	
Γρηγόριος Κορφιωτάκης		Π. Χρυσοβέργης	N
Ἰωάννης Χάρκος	N	Α. Παπαδημητριάδης	N
Κωνσταντῖνος Δημητριάδης	N	Δ. Κοκοτάκης	
Βελισ. Νικολαΐδης	N	Ἰωάννης Ἀμβροσιάδης	
Ἰωάννης Μπαλάφας	N	Ἰωάννης Εὐσταθίου	
Πέτρος Δελιγιάννης	N	Γεώργιος Μαδεμοχωρίτης	N
Γ. Α. Ἀντωνόπουλος		Γεώρ. Μπάνης	

Νικόλαος Πιεράκος	N	Σταμάτιος Δάφας	
Γερμανὸς Μαυρομιχαλης		Μιχαὴλ Σλωμός	N
Δημήτριος Πουλικάκος		Ἀδ. Ρενουάρδος	N
Γρηγόριος Πατριαρχέας	N	Ἰωάννης Σαγρέδος	
Π. Χριστόπουλος	N	Παναγ. Ψάθης	N
Π. Κανελλόπουλος	N	Νικόλαος Νάζος	N
Ν. Μοσχούλας	N	Ἀναγ. Παπατσώρης	
Σπ. Πήλληκας	N	Δημ. Πολυχρονόπουλος	
Νάκος Πανουργιᾶς		Κ. Πονηρόπουλος	
Κωνσταντῖνος Βλάχης		Γεώργιος Ι. Σταΐκος	N
Εὐθ. Κεχαγιᾶς	N	Δημήτριος Σταΐκος	
Σιδ. Πράτσικας		Α. Κιζάνης	
Π. Πατρινός	N	Παντολ. Κουντουριώτης	
Χρ. Τσαλαμιδᾶς	N	Δημήτριος Βουδούρης	N
Περικλῆς Καλαμογδάρτης	N	Σταμάτιος Γ. Δασκός	N
Νικόλαος Α. Χ. Ἀναργύρου		Μ. Χουρμούζης	N
Ν. Α. Μπότασης	N	Καλαμάρας Τσουκαλᾶς	N
Δ. Καλλέργης		Γεώργιος Ῥιζόπουλος	N
Κ. Δαρειώτης		Εὐαγ. Κοντογιάννης	N
Ἰω. Σκαβέντζος	N	Αὐγερινὸς Ἀβέρωφ	N
Γ. Νικολάου	N	Νικόλ. Β. Μπουδούρης	N
Γεώργιος Ναύτης	N	Α. Μάντσαρης	

Ἀναγνωσθὲν οὕτω ἐγένετο δεκτὸν τὸ 1 ἄρθρον δι' ἀναστάσεως, ἔχον ὡς ἑρεξῆς·

« Ἄρθρ. 1. Πρὸς σύστασιν ἀτμοπλοϊκῆς συγκοινωνίας μεταξὺ τῶν νήσων καὶ τῶν παραλίων μερῶν τῆς Ἑλλάδος δύναται τὴ Βασιλικὴ ἐγκρίσει νὰ σχηματισθῇ διὰ μετοχῶν ἀνώνυμος ἑταιρία ὑπὸ τοὺς εἰς τὰ ἑπόμενα ἄρθρα περιεχομένους ὅρους. »

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ 2 ἄρθρου μετὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς, καθ' ἣν προτείνεται νὰ τεθῇ ἐν τῷ α. ἐδαφίῳ ἡ λέξις « τουλάχιστον » πρὸ τῶν λέξεων « τρία ἢ τέσσαρα » ἀμέσως δὲ εἰς τὸ τέλος αὐτοῦ ἡ περίοδος « κανὲν τῶν ἀτμοπλοίων δὲν θέλει ἔχει ἐλάσσονα τῶν ἑβδομήκοντα ἵππων δύναμιν. »

Ὁ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ἀπεδέχθη μὲν τὴν πρώτην προσθήκην, εἶπε δὲ νὰ ἐξηγηθῇ ἡ δευτέρα οὕτως· « οὐδὲν δ' ἐξ αὐτῶν κατωτέρας τῶν ἑβδομήκοντα ἵππων δυνάμεως. »

Ἡ δὲ Βουλὴ συναινέσασα, παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως κατὰ τὰς ἀνωτέρω προσθήκας, ἔχον ὡς ἑπεται·

« Ἄρθρ. 2. Ἡ ἑταιρία ὑποχρεοῦται·

α.) Νὰ διατηρῇ εἰς ἐνέργειαν καὶ εἰς κελὴν κατάστασιν τοὐλάχιστον τρία ἢ τέσσαρα ἀτμόπλοια καὶ νὰ ἔχῃ καὶ ἄλλο διαθέσιμον. Οὐδὲν δ' ἐξ αὐτῶν κατωτέρας τῶν ἑβδομήκοντα ἵππων δυνάμεως.

β'.) Νὰ ἔχῃ εἰς τὰ ἀτμόπλοιά της τὴν ἑλληνικὴν σημαίαν, καὶ τοὺς πλοιάρχους καὶ 3/4 τοὐλάχιστον τοῦ πληρώματος ἑνὸς ἑκάστου ἐξ ὑπηκόων Ἑλλήνων, ἐξαιρουμένων τῶν μηχανικῶν, οἵτινες δύνανται νὰ ὦσι καὶ μὴ ὑπήκοοι Ἕλληνες.

γ'.) Νὰ συστήσῃ ἐργοστάσιον πρὸς ἐπισκευὴν τῶν μηχανῶν τῶν ἀτμοπλοίων καὶ τῶν λεβήτων αὐτῶν.

δ'.) Νὰ κατασκευάσῃ νεοδόχον ἢ νὰ φέρῃ καὶ στήσῃ μηχανὴν, δι' ἧς νὰ ἁλίσκωνται τὰ πλοῖά της εἰς τὴν ξηράν, ὅτε ἤθελε καταστῇ τοῦτο ἀναγκαῖον δι' ἐπισκευὴν τῶν πλοίων της.

ε.) Νὰ μεταφέρῃ δωρεὰν διὰ τῶν ἀτμοπλοίων της τὰ ἐπίσημα ἔγγραφα τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὰ χρήματα τοῦ δημοσίου καὶ τὰ χαρτόσημα καθ' ὅλα τὰ μέρη, ὅπου προσορμίζονται τὰ ἀτμόπλοιά της. »

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ 3 ἄρθρου, εἷς μὲν ἠρώτησε τί μέλλει νὰ γίνῃ, ἐὰν τὰ ἔσοδα δὲν θέλουν ἐπαρκέσει νὰ καλύψωσι τὰς δαπάνας τῆς συντηρήσεως· καὶ ἂν ἐν περιπτώσει τοιαύτῃ ἡ Κυβέρνησις ὑποχρεοῦται νὰ πληρώνῃ αὐτὴ τὸ τυχὸν ἔλλειμμα.

Ὁ δὲ ὑπουργὸς ἀπήντησεν, ὅτι ὡς ἀποτέλεσμα θέλομεν ἔχει νὰ μὴν ὑπάρξῃ ἑταιρία ἐπὶ τῶν ἀτμοπλοίων, ὅταν δὲν δύναται νὰ ἐπαρκῇ εἰς τὰς πρώτας δαπάνας της. Ὑποχρέωσις δὲ τοῦ νὰ πληρώνῃ τὸ δημόσιον πᾶν τυχὸν ἔλλειμμα, δὲν ὑπάρχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἐπίσης δὲ προκληθεὶς διεσάφησεν, ὅτι τὰ ὑπὸ τοῦ δήμου παραχωρηθησόμενα τυχὸν γήπεδα θέλουν πληρώνεσθαι ὑπὸ τῆς ἑταιρίας.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως μετὰ τῶν ἀνωτέρω διασαφήσεων, ἔχον οὕτως·

« Ἄρθρ. 3. Ἀπέναντι τῶν ὑποχρεώσεων τούτων τῆς ἑταιρίας ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ παραχωρήσῃ εἰς αὐτὴν τὰ ἑξῆς πλεονεκτήματα.

α.) Προνόμιον ἀποκλειστικὸν μέχρι δώδεκα ἐτῶν, λογιζομένων ἀφ' ἧς τεθῶσιν εἰς ἐνέργειαν τ' ἀτμόπλοια τῆς ἑταιρίας.

β'.) Μετοχὴν τοῦ δημοσίου κατὰ τὸ ἓν πέμπτον τοῦ συνόλου τῶν κεφαλαίων τῆς ἑταιρίας, μὴ δυνάμενον ὅμως νὰ ὑπερβῇ τὰς 400,000 δραχμῶν.

γ'.) Τὴν εἰς τοὺς μετόχους ἐξασφάλισιν τόκου μέχρι 5 τοῖς 0/0

κατ' ἔτος ἐπὶ τῶν καταβληθησομένων κεφαλαίων των, πληρωτέου καθ' ἑξαμηνίαν. Ὅθεν ὁσάκις μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ἐξόδων τῆς συντηρήσεως καὶ διοικήσεως καὶ τῶν κατ' ἔτος ἀναγκαίων ποσῶν πρὸς ἐξόρλησιν τῶν κεφαλαίων τῆς πρώτης συστάσεως, τὸ καθαρὸν ἔσοδον δὲν ἤθελεν ἀποφέρει τὸν εἰρημένον καθ' ἑξαμηνίαν τόκον, ἡ Κυβέρνησις θέλει ἀναπληροῖ αὐτὸν ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου.

δ'.) Ἀτέλειαν εἰσαγωγῆς πρὸς ἀπαρτισμὸν, ἐπισκευὴν καὶ συντήρησιν τῶν ἀτμοπλοίων καὶ τοῦ ἐργοστασίου, τῶν μὲν πρὸς χρῆσιν αὐτῆς μηχανῶν καὶ γαιανθράκων ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ ἑταιρία, τοῦ δὲ λοιποῦ ὑλικοῦ, ἐπὶ ἓξ ἔτη.

ε.) Ἀφορμίωσιν τῶν ἀτμοπλοίων τῆς ἑταιρίας μὲ τὰ πολεμικὰ, καὶ ἀπολαυὴν τῶν αὐτῶν μὲ τὰ πλοῖα ταῦτα δικαιωμάτων.

ς'.) Παραχώρησιν παρὰ τοῦ δημοσίου ἢ τοῦ δήμου τῶν ἀναγκαίων γηπέδων πρὸς σύστασιν τοῦ ναυπηγείου, τοῦ ἐργοστασίου καὶ τῶν λοιπῶν ἀναγκαίων καταστημάτων τῆς ἑταιρίας ἐπὶ τῇ ἐκτιμήσει τῇ προσδιορισμένῃ καὶ διὰ τὰ δημόσια ἔργα.

ζ'.) Τὴν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῆς Κυβερνήσεως δι' ὑπαλλήλων τῆς ἑταιρίας ἐκτέλεσιν τῆς ἐντὸς τῶν ἀτμοπλοίων ἀστυνομίας, κατὰ τὸν ἐπὶ τούτῳ ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐσωτερικῶν ἐκδοθησόμενον ἀστυνομικὸν κανονισμόν. »

Ἀνεγνώσθη ἔπειτα τὸ 4 ἄρθρον μετὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς, ἐχούσης ὡς ἀκολούθως·

« Ἐπὶ τούτῳ ρρονοῦμεν ἀναγκαῖον νὰ προστεθῇ εἰς τὸ ἄρθρον 4 ὡς γ'. παράγραφος ὁ ἑξῆς·

» Οἱ πλοίαρχοι καὶ ἅπαντες οἱ ἀξιωματικοὶ τῶν ἀτμοπλοίων ὑπάγονται εἰς τὴν ἔγκρισιν τῆς Κυβερνήσεως· ἅπαντες δὲ οἱ ναῦται τοῦ πληρώματος ἑκάστου ἀτμοπλοίου λαμβάνονται κατ' ἔγκρισιν τοῦ πλοιάρχου. »

Ταύτην δὲ ἀναπτύσσων, ἐξέθηκεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι ἐν γένει τὰ ἀτμόπλοια σχεδὸν ἀφορμιοῦνται μὲ τὰ πολεμικὰ πλοῖα καὶ οἱ πλοίαρχοι καὶ ἀξιωματικοὶ των φέρουν στολήν. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲ ἂν θέλουν εἶσθαι πλοίαρχοι οἱ τυχόντες, δὲν δύνανται νὰ ἔχωσι τὰς ἀναγκαίας γνώσεις ἢ τὴν ἀπαιτουμένην συμπεριφοράν, ἐντεῦθεν δὲ πιθανὸν νὰ γεννήσωσι δυσαρέστους περιπλοκὰς μὲ τὴν Κυβέρνησιν τοῦ Κράτους, εἰς τὸν λιμένα τοῦ ὁποίου προσέρχονται. Ἡ ἐπιτροπὴ λοιπὸν, ἔχουσα ὑπ' ὄψιν καὶ λυπηρά τινα προηγούμενα, εἶδεν ἀναγκαῖον, ὥστε οἱ πλοίαρχοι καὶ ἀξιωματικοὶ νὰ ἐγκρίνωνται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως. Καὶ δὲν ἀντίκειται μὲν ὁ ὑπουργὸς πρὸς τὴν γνώμην ταύτην,

ἀλλὰ νομίζει ὅτι ἡ ἰδέα τῆς ἐπιτροπῆς περιλαμβάνεται ἐν τῷ ἄρθρῳ. Ἡ ἐπιτροπὴ ὅμως ἔθηκε τὸν παράγραφον καὶ πρὸς πλεστέραν ἀσφάλειαν καὶ πρὸς ὑποχρέωσιν ἐπερχομένου τινὸς ὑπουργοῦ νὰ τηρῇ τὴν διάταξιν ταύτην τοῦ νόμου. Ἄλλως τε, ἂν δὲν προνοηθῇ ἐν τῷ νόμῳ, δύναται ἡ ἑταιρία ν' ἀρνηθῇ εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὸ τοιοῦτον δικαίωμα, ὡς θεωροῦσα αὐτὸ ἰδικόν της.

Ἀντέκρουσεν εἰπὼν ἄλλος, ὅτι ἡ τροπολογία εἶναι ἐπιβλαβής, ὡς θέλουσα νὰ καθιερώσῃ τὴν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως κηδεμονίαν ἰδιωτικῶν συμφερόντων. Ἐν ᾧ δὲ ἡ ἐπιτροπὴ ἀναγνωρίζει τὴν ἑταιρίαν, θέλει ἀφ' ἑτέρου, ἀντὶ νὰ ἐκλέγῃ αὐτὴ τὰ ὄργανα τῆς ὑπηρεσίας της, νὰ κηδεμονεύηται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως. Ἂν δεχθῆτε τοιαύτην ἀρχήν, τὰ ἰδιωτικὰ συμφέροντα καταστρέφονται, εἰς χεῖρας διαπιστευόμενα ὑπαλλήλων· ἄλλως ἡ ἑταιρία εὑρίσκει τὸ συμφέρον αὐτῆς εἰς τὸ νὰ ἔχῃ καλοὺς πλοιάρχους, νὰ μὴ δίδῃ αἰτίας συγκρούσεως καὶ νὰ εὐχαριστῇ τοὺς ἐπιβάτας. Θέλει ἄρα ἐπιστήσει πολὺ τὴν προσοχήν της εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ καταλληλοτέρου προσωπικοῦ. Δέχεται λοιπὸν τὸ ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου ὡς ἔχει, μὲ τὴν παρατήρησιν τοῦ νὰ ἐπιφυλαχθῇ ἡ Κυβέρνησις νὰ δώσῃ τοιούτους κανονισμούς, ὥστε νὰ ὑπάρχῃ ἀσφάλεια τῆς ἐκλογῆς τοῦ προσωπικοῦ.

Ἐπέμερεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι συμφώνων πλησέστατα μὲ τὰς σκέψεις τοῦ προαγορεύσαντος, παρατηρεῖ, ὅτι τὸ νομοθετικὸν Σῶμα ποτὲ μὲν ἐμπιστεύεται παρὰ πολὺ, ποτὲ δὲ ὀλίγιστα τὴν Κυβέρνησιν, ἀμφότερα δὲ ταῦτα δὲν εἶναι ἴσως καλά. Ἀλλ' ἐν ᾧ ἡ ἐπιτροπὴ φρόνει τὴν τροπολογίαν αὐτῆς, ἤρμοζεν, ἂν ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ δεκτὴ, νὰ προτεθῇ ἐν τῷ ε. παραγράφῳ τοῦ 3 ἄρθρου, τὸ ὁποῖον ἐπεψηφίσθη ἤδη. Καὶ ὅμως προνοοῦν ὅσον πρέπει τὸ ὑπουργεῖον, ἔθηκεν ἐν τῷ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρῳ τὴν φράσιν « ἀριθμουμένων μὲ τὰ παλαιικά » καὶ τοῦτο εἶναι ἄρκτα ἐγγύησις. Καὶ ζητεῖται μὲν νὰ ἐγκρίνηται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τὸ προσωπικὸν τῶν ἀτμοπλοίων, ἀλλ' ὅ,τι μάλιστα εἶναι ἄξιον ἐμπιστοσύνης, εἶναι, νομίζει, ἐπὶ τοῦ προκειμένου αὐτὴ ἡ ἑταιρία, ὡς καταβάλλουσα τὰ κεφάλαιά της. Ἐπειδὴ δὲ ἡ μὲν ἑταιρία ἔχει τὸ πρώτιστον συμφέρον νὰ ἐκλέξῃ καλοὺς πλοιάρχους, εἰς δὲ τὴν Κυβέρνησιν μένει τὸ δικαίωμα τῆς ἐντὸς τῶν ἀτμοπλοίων ἀστυνομίας, ἐννοεῖται ὅτι ἀμφοτέρωθεν θέλουσιν ἔλθει εἰς τὰς συμφωνίας, αἵτινες θὰ θεωρηθοῦν ἀναγκαῖαι.

Ἐντεῦθεν μὴ ἐπιμένοντος τοῦ εἰσηγητοῦ ὑπὲρ τῆς τροπολογίας, ἀνεγνώσθη καὶ ἄλλη τῆς ἐπιτροπῆς γνώμη, καθ' ἣν ὁ δ'.

παράγραφος τοῦ ἄρθρου μεταβάλλεται οὕτω· « τὰς ἕδρας τῆς διευθύνσεως. »

Ταύτην δ' ἐπεξηγῶν, παρετήρησεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι, ἐπειδὴ συνήθως ἐπὶ μικρὸν μένουσι τὰ ἀτμόπλοια εἰς τοὺς λιμένας τῶν ἀφίξεών των, οἱ ἐνδιαφερόμενοι προετοιμάζουσι τὰ συμφέροντά των πρὸ τοῦ καταπλου αὐτῶν· ὅπου δὲ καὶ κίνησις ἐμπορίου καὶ συρροὴ ἐπιβατῶν εἶναι, ἐκεῖ συνήθως ὑπάρχει καὶ ἕδρα ὑποδιευθύνσεως. Ἐντεῦθεν λοιπὸν ὡρμήθη εἰς τὴν τροπολογίαν της ἡ ἐπιτροπὴ, ἵνα, ἐὰν τυχὸν δυσχεραίνῃ ἡ ἑταιρία, δύναται ἡ Κυβέρνησις νὰ προκαλῇ τὴν σύστασιν τοιούτων ἑδρῶν.

Εἰπόντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι, ἂν θεωρῆται ἀναγκαία ἡ πρόβλεψις αὕτη, δύναται ἀκριβέστερον νὰ τροποποιηθῇ ὁ παράγραφος οὗτος· « τὰς ἕδρας τῆς διευθύνσεως καὶ τῶν ὑποδιευθύνσεων· » ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν τροποποίησιν ταύτην.

Ἀναγνωσθείσης δὲ καὶ τῆς ἐπὶ τοῦ θ'. παραγράφου γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς, καθ' ἣν προτείνονται μετὰ τὰς λέξεις « ὑπουργείων τῶν στρατιωτικῶν » καὶ αἱ λέξεις « ὑπουργείων τῶν ναυτικῶν· » εἷς μὲν παρετήρησεν, ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ μνεία καὶ τοῦ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργείου, διότι προνοοῦντες διὰ τὴν μεταφορὰν στρατιωτῶν, δὲν πρέπει νὰ λησμονήσωμεν καὶ τὴν τῶν ὑποδίκων. Ὁ δὲ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀπήντησεν, ὅτι ἐσημειώθη κατ' ἐξαίρεσιν τὸ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργεῖον, ἐπειδὴ αὐτὸ μάλιστα ἔχει νὰ ἐπιβάλῃ πολλὰς καὶ σπουδαίας ὑποχρεώσεις εἰς τὴν ἑταιρίαν. Ὅσον δὲ διὰ τὴν μεταφορὰν ὑποδίκων καὶ ἄλλων τοιούτων, εἶναι πράγματα μικροῦ λόγου καὶ εὐκόλως δύναται ἡ Κυβέρνησις νὰ συνεννοηθῇ περὶ τούτων μετὰ τῆς ἑταιρίας.

Παρετήρησεν ὅμως ἄλλος, ὅτι δὲν πρέπει δι' οὐδένα λόγον νὰ παραλειφθῇ τὸ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργεῖον, ἐπειδὴ συμβαίνει πολλάκις νὰ διατρέχῃ κίνδυνον ναυαγίου ἓν πλοῖον, καὶ τότε κατεπείγει νὰ περιφρώσιν ἀμέσως πολλοὶ ἄνδρες πρὸς σωτηρίαν αὐτοῦ.

Εἰπόντος δὲ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ, ὅτι δέχεται τὴν προσθήκην ταύτην, νὰ τροποποιηθῇ δὲ ἡ φράσις « πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν » διὰ τῆς « πρὸς τὰ ὑπουργεῖα τῶν στρατιωτικῶν καὶ ναυτικῶν » καὶ νὰ προστεθῶσιν εἰς τὸ « μεταφορὰν στρατιωτικῆς » καὶ αἱ λέξεις « ἢ ναυτικῆς· » ἡ Βουλὴ ἐψηφίσατο, παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως κατὰ τὴν ἀνωτέρω τροπολογίας, ἔχον οὕτως·

« Ἄρθρ. 4. Ἡ Κυβέρνησις θέλει διαπραγματευθῆ μετὰ τῆς ἑταιρίας καὶ προσδιορίσει ἀπὸ κοινοῦ·

α.) Τὰ ἀφορῶντα τὴν διάρκειαν τοῦ προνομίου, τὸν ἀριθμὸν, τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἀρχικὴν ταχύτητα τῶν συστηθησομένων ἀτμοπλοίων καὶ τὰ κατ' ἔτος ἐκ τοῦ εἰσοδήματος ἀφαιρετέα ποσὰ πρὸς ἐξόφλησιν τῶν καταβληθέντων εἰς τὴν σύστασιν κεφαλαίων, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 2 καὶ 3.

β'.) Τὰ δικαιώματα, τὰ ὁποῖα κατὰ τὸν § έ. τοῦ ἄρθρου 3 θέλουσιν ἀπολαύει τὰ ἀτμόπλοια τῆς ἑταιρίας, ἀφομοιούμενα μὲ τὰ πολεμικά.

γ'.) Τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἡ ἑταιρία ὀφείλει νὰ θέσῃ εἰς ἐνέργειαν τὴν δι' ἀτμοπλοίων συγκοινωνίαν.

δ'.) Τὰς ἕδρας τῆς διευθύνσεως καὶ τῶν ὑποδιευθύνσεων.

έ.) Τὰς γραμμὰς τῆς συγκοινωνίας καὶ τὰ περὶ μεταβολῆς αὐτῶν.

ς'.) Τ' ἀφορῶντα τὴν πυκνότητα καὶ τὴν τάξιν τῶν ἀπόπλων.

ζ'.) Τὸ τιμολόγιον διὰ τὴν μεταφορὰν τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν πραγμάτων.

η.) Τὰς σχέσεις τῆς γενικῆς διευθύνσεως τῶν ταχυδρομείων πρὸς τὴν ἑταιρίαν ἐν γένει, καὶ ἰδίως τὰ εἰς ταύτην παραχωρηθησόμενα ὠφελήματα διὰ τὴν μεταφορὰν τῆς ἰδιωτικῆς ἀλληλογραφίας.

θ'.) Τὰς σχέσεις τῆς ἑταιρίας πρὸς τὰ ὑπουργεῖα τῶν στρατιωτικῶν καὶ ναυτικῶν, ἤτοι, τὰς ὑποχρεώσεις καὶ ἀποζημιώσεις αὐτῆς διὰ τὴν τυχὸν μεταφορὰν στρατιωτικῆς ἢ ναυτικῆς δυνάμεως εἰς τὰ μέρη, ὅπου προσορμίζονται τὰ ἀτμόπλοιά της, καθὼς καὶ εἰς μέρη, ἄλλα παρὰ τὰ τῆς τακτικῆς συγκοινωνίας των.

ι.) Τὰς ὀφειλομένας ὑπὸ τῆς ἑταιρίας ἀποζημιώσεις διὰ τὴν τυχὸν ἀπώλειαν ἢ βλάβην τῶν μεταφερομένων πραγμάτων.

ια.) Τὰς ὑποχρεώσεις τῆς ἑταιρίας ἐν περιπτώσει μὴ ἐκπληρώσεως τῶν ὅρων τῆς παραχωρήσεως.

ιβ'.) Τὰ ἀφορῶντα τὴν δημοσιότητα καὶ τὴν τάξιν τῶν τῆς λογοδοσίας.

ιγ'.) Τὸν ἐσωτερικὸν κανονισμὸν τῆς ἑταιρίας.

ιδ'.) Τὴν κυβερνητικὴν ἐπιτήρησιν. »

Ἀναγνωσθέντα δὲ καὶ τὰ ἄρθρα 5, 6, 7 καὶ 8, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἑκάστου ἀναστάσεως, ἔχοντα ὡς ἑξῆς·

» Ἄρθρ. 5. Ἐὰν δὲν εὑρεθῇ ἑταιρία ἀναλαμβάνουσα τὰς εἰς τὸ ἄρθρον 2 ὁρισθείσας ὑποχρεώσεις, ἡ ἀτμοπλοϊκὴ τοῦ Κράτους συγκοινωνία δύναται νὰ διοργανισθῇ δαπάνῃ τοῦ δημοσίου, μὴ ὑπερβαινούσῃ πρὸς τὸ παρὸν τὸ ἓν καὶ ἥμισυ ἑκατομμύριον δραχμῶν.

Ἄρθρ. 6. Ἡ δαπάνη αὕτη θέλει ἀπαντηθῇ ἢ διὰ τῶν τακτικῶν ἐσόδων τοῦ Κράτους ἢ διὰ δανείου.

Ἄρθρ. 7. Μέχρις οὗ ἡ Κυβέρνησις διαπραγματευθῇ τὸ δάνειον, ἀναίγεται εἰς τὸ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον πίστωσις ἑνὸς ἑκατομμυρίου δραχμῶν. Ἂν τὸ δάνειον πραγματοποιηθῇ, τὰ προκαταβληθέντα ὑπὸ τοῦ δημοσίου θέλουν ἐπιστραφῇ εἰς αὐτὸ ἐκ τῶν πρώτων χρημάτων τοῦ δανείου.

Ἄρθρ. 8. Τὸ ἐκ τῆς ἐπιχειρήσεως εἰσόδημα προσδιορίζεται εἰδικῶς εἰς πληρωμὴν τοῦ τόκου καὶ ἀπότισιν τοῦ δανείου καὶ εἰς ἀπάντησιν τῶν ἐξόδων τῆς συντηρήσεως καὶ διοικήσεως τῆς ἀτμοπλοΐας. »

Ἀναγνωσθέντος τελευταίου καὶ τοῦ 9 ἄρθρου, παρετήρησέ τις, ὅτι δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ παραδεχθῇ τὸ Σῶμα τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ νὰ παραχωρῇ τὸ ἔργον ἡ Κυβέρνησις, ἅμα ἤθελε παρουσιασθῇ ἑταιρία· τοῦτο εἶναι εἰς θέσιν νὰ πράξῃ ἡ Κυβέρνησις ἅμα τῇ ἑταιρίᾳ

βέρνησις δύναται καὶ τότε νὰ παραχωρήσῃ τὴν ἐπιχείρησιν ἐπὶ τοῖς κατὰ τὸν παρόντα νόμον συμφερωτέροις ὅροις. »

Ἀναγνωσθεισῶν δὲ καὶ τῶν ἐν γένει παρατηρήσεων τῆς ἐπιτροπῆς, ἐπρότεινέ τις νὰ ἐξαλειφθῇ ἀπ' αὐτῶν ἡ περὶ εὐγνωμοσύνης τῆς Βουλῆς ἔκφρασις, ὡς ἀπάδοντος τούτου πρὸς τὰς συνταγματικὰς ἀρχάς.

Οὕτω δὲ ἡ Βουλὴ ἀπεδέξατο τὰς παρατηρήσεις δι' ἀναστάσεως ὡς ἀνωτέρω ἐπροτάθη. Ἔχουσι δ' οὕτως·

« Ἡ ἐπιτροπὴ θεωρεῖ ἀναγκαῖον, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν προσδιορισμὸν τῶν γραμμῶν τῶν ἀτμοπλοίων, τοὺς λιμένας τῆς προσορμίσεως αὐτῶν, τὸν χρόνον τῆς ἐν αὐτοῖς διατριβῆς των, τὴν ὥραν τῆς ἀφίξεως καὶ τοῦ ἀπόπλου, νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν ὅσον οἷόν τε παρὰ τοῦ ὑπουργείου αἱ παρατηρήσεις τῶν ἐμπορικῶν ἐπιμελητηρίων τοῦ Κράτους, διότι αὐτὰ ἐν γνώσει τῆς κινήσεως τοῦ ἐμπορίου, καὶ τῶν ἀναγκῶν καὶ τῆς ἐνδεχομένης πρόοδου αὐτῶν, δύνανται νὰ δώσωσι λίαν ὠφέλιμον γνώμην. »

Μετὰ ταῦτα ἐγένετο ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Δ. Στάϊκον καὶ Ἠλ. Παπαδαῖον, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον σχεδὸν τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 78. Ἔχει δὲ ὡς ἑξῆς·

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Πρὸς σύστασιν ἀτμοπλοϊκῆς συγκοινωνίας μεταξὺ τῶν νήσων καὶ τῶν παραλίων μερῶν τῆς Ἑλλάδος δύναται τῇ Βασιλικῇ ἐγκρίσει νὰ συγκροτισθῇ διὰ μετοχῶν ἀνώνυμος ἑταιρία ὑπὸ τοὺς εἰς τὰ ἑπόμενα ἄρθρα περιεχομένους ὅρους.

Ἄρθρ. 2. Ἡ ἑταιρία ὑποχρεοῦται·

α.) Νὰ διατηρῇ εἰς ἐνέργειαν καὶ εἰς καλὴν κατάστασιν τοὐλάχιστον τρία ἢ τέσσαρα ἀτμόπλοια καὶ νὰ ἔχῃ ἓν ἄλλο διαθέσιμον. Οὐδὲν δ' ἐξ αὐτῶν κατωτέρας τῶν ἑξήκοντα ἵππων δυνάμεως.

β.) Νὰ ἔχῃ εἰς τὰ ἀτμόπλοιά της τὴν ἑλληνικὴν σημαίαν, καὶ τοὺς πλοιάρχους καὶ 3/4 τοὐλάχιστον τοῦ πληρώματος ἑνὸς ἑκάστου ἐξ ὑπηκόων Ἑλλήνων, ἐξαιρουμένων τῶν μηχανικῶν, οἵτινες δύνανται νὰ ὦσι καὶ μὴ ὑπήκοοι Ἕλληνες.

γ.) Νὰ συστήσῃ ἐργοστάσιον πρὸς ἐπισκευὴν τῶν μηχανῶν τῶν ἀτμοπλοίων καὶ τῶν λεβήτων αὐτῶν.

δ.) Νὰ κατασκευάσῃ νεοδόχον ἢ νὰ φέρῃ καὶ στήσῃ μηχανὴν, δι' ἧς νὰ ἕλκωνται τὰ πλοῖά της εἰς τὴν ξηράν, ὅτε ἤθελε καταστῇ τοῦτο ἀναγκαῖον δι' ἐπισκευὴν τῶν πλοίων της.

ε.) Νὰ μεταφέρῃ δωρεὰν διὰ τῶν ἀτμοπλοίων της τὰ ἐπίσημα ἔγγραφα τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὰ γράμματα τοῦ δημοσίου καὶ τὰ χαρτόσημα καθ' ὅλα τὰ μέρη, ὅπου προσορμίζονται τὰ ἀτμόπλοιά της.

Ἄρθρ. 3. Ἀπέναντι τῶν ὑποχρεώσεων τούτων τῆς ἑταιρίας ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ παραχωρήσῃ εἰς αὐτὴν τὰ ἑξῆς πλεονεκτήματα·

α.) Προνόμιον ἀποκλειστικὸν μέχρι δώδεκα ἐτῶν, λογιζομένων ἀφ' ἧς τεθῶσιν εἰς ἐνέργειαν τὰ ἀτμόπλοια τῆς ἑταιρίας.

β.) Μετοχὴν τοῦ δημοσίου κατὰ τὸ ἓν πέμπτον τοῦ συνόλου τῶν κεφαλαίων τῆς ἑταιρίας, μὴ δυναμένων ὅμως νὰ ὑπερβῶσι τὰς 400,000 δραχμῶν.

γ.) Τὴν εἰς τοὺς μετόχους ἐξασφάλισιν τόκου μέχρι 5 τοῖς 0/0 κατ' ἔτος ἐπὶ τῶν καταβληθησομένων κεφαλαίων των, πληρωτέου καθ' ἑξαμηνίαν. Ὅθεν ὁσάκις μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ἐξόδων τῆς συντηρήσεως καὶ διοικήσεως καὶ τῶν κατ' ἔτος ἀναγκαίων ποσῶν πρὸς ἐξόφλησιν τῶν κεφαλαίων τῆς πρώτης συστάσεως, τὸ καθαρὸν ἔσοδον δὲν ἤθελεν ἀποφέρει τὸν εἰρημένον καθ' ἕξαμηνίαν τόκον, ἡ Κυβέρνησις θέλει ἀναπληροῦ αὐτὸν ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου.

δ.) Ἀτέλειαν εἰσαγωγῆς πρὸς ἀπαρτισμὸν, ἐπισκευὴν καὶ συντήρησιν τῶν ἀτμοπλοίων καὶ τοῦ ἐργοστασίου, τῶν μὲν πρὸς χρῆσιν αὐτῆς μηχανῶν καὶ γαιανθράκων ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ ἑταιρία, τοῦ δὲ λοιποῦ ὑλικοῦ, ἐπὶ ἓξ ἔτη.

ε.) Ἀφομοίωσιν τῶν ἀτμοπλοίων τῆς ἑταιρίας μὲ τὰ πολεμικὰ, καὶ ἀπαλλαγὴν τῶν αὐτῶν μὲ τὰ πλοῖα ταῦτα δικαιωμάτων.

ς'.) Παραχώρησιν παρὰ τοῦ δημοσίου ἢ τοῦ δήμου τῶν ἀναγκαίων γηπέδων πρὸς σύστασιν τοῦ ναυπηγείου, τοῦ ἐργοστασίου καὶ τῶν λοιπῶν ἀναγκαίων καταστημάτων τῆς ἑταιρίας, ἐπὶ τῇ ἐκτιμήσει τῇ προσδιορισμένῃ καὶ διὰ τὰ δημόσια ἔργα.

ζ.) Τὴν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῆς Κυβερνήσεως δι' ὑπαλλήλων τῆς ἑταιρίας ἐκτέλεσιν τῆς ἐντὸς τῶν ἀτμοπλοίων ἀστυνομίας, κατὰ τὸν ἐπὶ τούτῳ ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐσωτερικῶν ἐκδοθησόμενον ἀστυνομικὸν κανονισμόν.

Ἄρθρ. 4. Ἡ Κυβέρνησις θέλει διαπραγματευθῇ μετὰ τῆς ἑταιρίας καὶ προσδιορίσει ἀπὸ κοινοῦ·

α.) Τ' ἀφορῶντα τὴν διάρκειαν τοῦ προνομίου, τὸν ἀριθμόν, τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἀρχικὴν ταχύτητα τῶν συστηθησομένων ἀτμοπλοίων καὶ τὰ κατ' ἔτος ἐκ τοῦ εἰσοδήματος ἀφαιρετέα ποσὰ πρὸς ἐξόφλησιν τῶν καταβληθέντων εἰς τὴν σύστασιν κεφαλαίων, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 2 καὶ 3.

β.) Τὰ δικαιώματα, τὰ ὁποῖα κατὰ τὸν § ε. τοῦ ἄρθρου 3 θέλουσιν ἀπολαύει τὰ ἀτμόπλοια τῆς ἑταιρίας, ἀφομοιούμενα μὲ τὰ πολεμικά.

γ.) Τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἡ ἑταιρία ὀφείλει νὰ θέσῃ εἰς ἐνέργειαν τὴν δι' ἀτμοπλοίων συγκοινωνίαν.

δ.) Τὰς ἕδρας τῆς διευθύνσεως καὶ τῶν ὑποδιευθύνσεων.

ε.) Τὰς γραμμὰς τῆς συγκοινωνίας καὶ τὰ περὶ μεταβολῆς αὐτῶν.

ς.) Τ' ἀφορῶντα τὴν πυκνότητα καὶ τὴν τάξιν τῶν ἀπόπλων.

ζ.) Τὸ τιμολόγιον διὰ τὴν μεταφορὰν τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν πραγμάτων.

η.) Τὰς σχέσεις τῆς γενικῆς διευθύνσεως τῶν ταχυδρομείων πρὸς τὴν ἑταιρίαν ἐν γένει, καὶ ἰδίως τὰ εἰς ταύτην παραχωρηθησόμενα ὠφελήματα διὰ τὴν μεταφορὰν τῆς ἰδιωτικῆς ἀλληλογραφίας.

θ.) Τὰς σχέσεις τῆς ἑταιρίας πρὸς τὰ ὑπουργεῖα τῶν στρατιωτικῶν καὶ ναυτικῶν, ἤτοι, τὰς ὑποχρεώσεις καὶ ἀποζημιώσεις αὐτῆς διὰ τὴν τυχὸν μεταφορὰν στρατιωτικῆς ἢ ναυτικῆς δυνάμεως εἰς τὰ μέρη, ὅπου προσορμίζονται τὰ ἀτμόπλοιά της, καθὼς καὶ εἰς μέρη, ἄλλα παρὰ τὰ τῆς τακτικῆς συγκοινωνίας των.

ι.) Τὰς ὀφειλομένας ὑπὸ τῆς ἑταιρίας ἀποζημιώσεις διὰ τὴν τυχὸν ἀπώλειαν ἢ βλάβην τῶν μεταφερομένων πραγμάτων.

ια.) Τὰς ὑποχρεώσεις τῆς ἑταιρίας ἐν περιπτώσει μὴ ἐκπληρώσεως τῶν ὅρων τῆς παραχωρήσεως.

ιβ.) Τὰ ἀφορῶντα τὴν δημοσιότητα καὶ τὴν τάξιν τῶν τῆς λογοδοσίας.

ιγ.) Τὸν ἐσωτερικὸν κανονισμὸν τῆς ἑταιρίας.

ιδ.) Τὴν κυβερνητικὴν ἐπιτήρησιν.

Ἄρθρ. 5. Ἐὰν δὲν εὑρεθῇ ἑταιρία ἀναλαμβάνουσα τὰς εἰς τὸ ἄρθρον 2 ὁρισθείσας ὑποχρεώσεις, ἡ ἀτμοπλοϊκὴ τοῦ Κράτους συγκοινωνία δύναται νὰ διοργανισθῇ δαπάνῃ τοῦ δημοσίου, μὴ ὑπερβαινούσῃ πρὸς τὸ παρὸν τὸ ἓν καὶ ἥμισυ ἑκατομμύριον δραχμῶν.

Ἄρθρ. 6. Ἡ δαπάνη αὕτη θέλει ἀπαντηθῇ ἢ διὰ τῶν ταμτικῶν εἰσόδων τοῦ Κράτους ἢ διὰ δανείου.

Ἄρθρ. 7. Μέχρις οὗ ἡ Κυβέρνησις διαπραγματευθῇ τὸ δάνειον, ἀνοίγεται εἰς τὸ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον πίστωσις ἑνὸς ἑκατομμυρίου δραχμῶν. Ἂν τὸ δάνειον πραγματοποιηθῇ, τὰ προκαταβληθέντα ὑπὸ τοῦ δημοσίου θέλουν ἐπιστραφῆ εἰς αὐτὸ ἐκ τῶν πρώτων χρημάτων τοῦ δανείου.

Ἄρθρ. 8. Τὸ ἐκ τῆς ἐπιχειρήσεως εἰσόδημα προσδιορίζεται εἰδικῶς εἰς πληρωμὴν τοῦ τόκου καὶ ἀπόσβεσιν τοῦ δανείου καὶ εἰς ἀπάντησιν τῶν ἐξόδων τῆς συντηρήσεως καὶ διοικήσεως τῆς ἀτμοπλοΐας.

Ἄρθρ. 9. Ἂν ἐπιχειρησάσης τῆς Κυβερνήσεως τὴν σύστασιν τῆς ἀτμοπλοΐας, παρουσιασθῇ ἐν τῷ μεταξὺ ἑταιρία τις, ἡ Κυβέρνησις δύναται καὶ τότε νὰ παραχωρήσῃ τὴν ἐπιχείρησιν ἐπὶ τοῖς κατὰ τὸν παρόντα νόμον συμφερωτέροις ὅροις. »

Ἀκολούθως, ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τινός, ἐξέθηκεν ὁ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς, ὅτι αἱ ἐργασίαι τῆς ἀνασκαφῆς τοῦ πορθμοῦ τῆς Εὐβοίας, ἵνα τεθῶσιν αἱ γέφυραι, ἤρχησαν ἤδη πρὸ ἡμερῶν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἀνασκαφὴ θέλει προχωρήσει εἰς βάθος δέκα ὀκτὼ ποδῶν, ἂν ἀπαντηθῶσι στρώματα βράχου, θέλουσι χρειασθῆ δαπάναι πλειότεραι καὶ μηχανικοὶ μᾶλλον ἱκανοί. Ἐν περιπτώσει δὲ τοιαύτῃ, ἐπρονόησε νὰ ἔλθῃ ὁ ἀναγκαῖος πρὸς τοῦτο μηχανικός. Ἀλλ' ἐὰν δὲν ἀπαντηθῇ βράχος, καὶ ταχύτερον καὶ διὰ μικροτέρας δαπάνης περαιοῦται τὸ ἔργον.

Εἰπόντος δὲ τοῦ ἐπερωτήσαντος βουλευτοῦ, ὅτι τοῦτο κυρίως συνίστησι καὶ αὐτὸς, τὸ νὰ εὑρεθῇ μηχανικός τις καταλληλος, ἵνα μὴ συμβῶσιν ὅσα καὶ ἐκ τῆς προμηθείας τῆς βορβοροφάγου μηχανῆς· προέβη ἡ Βουλὴ εἰς τὴν συζήτησιν τῆς προτάσεως μηχανῆς· προέβη ἡ Βουλὴ εἰς τὴν συζήτησιν τῆς προτάσεως τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν φόρου. Λαβὼν δὲ περὶ μεταῤῥυθμίσεως τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν φόρου. Λαβὼν δὲ τὸν λόγον ὁ τὴν πρότασιν εἰσαγαγὼν βουλευτὴς, ἔλεξε τάδε·

Κύριοι!

Ἀγορεύων ὁ βουλευτὴς ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει, ἀποτείνεται μὲν πρὸς τὴν Βουλὴν, ἀλλ' ἡ ἀσθενὴς αὐτοῦ φωνὴ δύναται νὰ φθάσῃ εἰς τὰς ἀκοὰς καὶ αὐτοῦ τοῦ τελευταίου πολίτου, τὸν ὁποῖον καὶ ἐνδιαφέρει. Τοιαύτην θείαν δύναμιν ἔχει τὸ βῆμα τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ λαοῦ· ἂν τινες ἐξ ἡμῶν ὡς νοήμονες εὐκόλως ἀντιλαμβανώμεθα τῶν ἰδεῶν, δὲν πρέπει, φρονῶ, μὲ τὸ « ἐφωτίσθημεν » τὴν ἀγχόνην ταύτην τοῦ λόγου, νὰ

πνίγωμεν τὴν συζήτησιν, ἥτις χρησιμεύει καὶ πρὸς φωτισμὸν τοῦ ἐντολέως μας λαοῦ, τοῦ ἀνωτάτου αὐτοῦ δικαστοῦ μας. Τὸ ὕδωρ, Κύριοι, χρησιμεύει διὰ νὰ λύηται ἡ γλῶσσα καὶ ὄχι νὰ δεσμεύηται, καὶ διὰ τοῦτο τὰ ἔθνη διὰ μεγάλων θυσιῶν τὸ ἀναγείρουσιν. Ὅταν ὅμως ὁ κύριος αὐτοῦ σκοπὸς ματαιοῦται παραγνωριζόμενος, ἡ ἱστορία μᾶς διδάσκει, ὅτι ὅση φροντὶς καὶ μέριμνα κατεβλήθη διὰ τὴν ἵδρυσιν τοῦ βάθρου τούτου, ἄλλη τόση δυστυχῶς διὰ τῆς ἀκαταμαχήτου δυνάμεως τῶν πραγμάτων ἐπέρχεται πρὸς ἀποτέφρωσίν του! Σκεφθῆτε λοιπὸν τὰς συνεπείας τῆς ἀγχόνης τοῦ λόγου.

Πρό τινων ἡμερῶν ἐχρονοτριβήσαμεν ὄχι ὀλίγον, συζητοῦντες τὰ περὶ τοῦ κοπανίσματος τοῦ κραβοσίτου· καὶ δι' ἓν ζήτημα πρωτοφανὲς δι' ἡμᾶς, ἂν ὄχι σπουδαῖον, δι' ἓν ζήτημα πηγάζον ἀπὸ αὐτὸν τὸν θεμελιώδη νόμον, διὰ ζήτημα ἐν ἑνὶ λόγῳ, ἐκ τῆς λύσεως τοῦ ὁποίου πρόκειται, ὡς σᾶς ἐξέθεσα, νὰ μεταφέρωμεν ἓν ἑκατομμύριον δραχμῶν φόρου ἀπὸ μίαν τάξιν πάσχουσαν καὶ ἀδικουμένην εἰς ἄλλην εὔπορον καὶ προνομιοῦχον, φαινόμεθα τόσον φειδωλοὶ τοῦ χρόνου; Ἀλλὰ τὸ ἐννοῶ· δὲν ἀδικῶ κανένα. Ἡ πρότασίς μου προσβάλλει ἀπηρχαιωμένας συνηθείας, ἔνεκα τῶν ὁποίων καὶ αὐτὴ ἡ συζήτησις θεωρεῖται ἀπὸ τὴν πρώτην περιττή. Λάβετε ὅμως ὑπ' ὄψιν ὡριμον, σκεφθῆτε μὲ κρῦον αἷμα, ὅτι αἱ συνήθειαι καὶ ἕξεις εἶναι μὲν σεβασταὶ εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ ἔθνη, ἀλλ' αἱ συνήθειαι τούτων προέρχονται ἀπὸ αὐτὰ τὰ ἴδια ἔθνη, ἀπὸ τοὺς προγόνους αὐτῶν, ἐν ᾧ αἱ ἡμέτεραι, ἂν ὄχι ὅλαι, αἱ πλεῖσται ὅμως, καὶ μάλιστα αἱ κυβερνητικαί, χρονολογοῦνται ἀπὸ τῆς βλιβερᾶς δουλείας ἡμῶν, ἤτοι, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ σκότους, τοῦ βαθαρισμοῦ, τῆς Του κρατίας· διὰ τοῦτο, ἀντὶ νὰ σεβώμεθα ταύτας, πρέπει μάλιστα νὰ τὰς βδελυττώμεθα. Ἂν, Κύριοι, οἱ πρωτομάρτυρες τῆς ἐπαναστάσεώς μας, οἱ προσφάτερον ἐξ ὑμῶν τῶν παρόντων καὶ οἱ πατέρες τῶν νεωτέρων, ἔμενον πιστοὶ εἰς τὰς συνηθείας καὶ ἕξεις τοῦ βίου των, ἤτοι ὅπως ἐγεννήθησαν οὕτω καὶ ν' ἀπέθνησκον, σήμερον ἡ μικρὰ αὕτη γωνία τῆς ὅλης Πατρίδος μας ἤθελεν εἶσθαι ὑπὸ τὸν ζυγὸν ἐκείνων, τῶν ὁποίων τὰς κακὰς παραδόσεις δὲν πρέπει νὰ ἀνεχώμεθα καὶ νὰ τὰς θεωρῶμεν ὡς ὁδηγὸν τῆς ἐλευθέρας ζωῆς μας. Τοὐναντίον, Κύριοι, ἂν βέλωμεν ὄχι μόνον νὰ φαινώμεθα κατ' ἐπιφάνειαν ὡς ἀπολαμβάνοντες τοὺς καρποὺς τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς θείας ἰσότητος, ἀλλὰ πράγματι, τὸ σύνθημά μας πρέπει νὰ ἦναι ἀπόλεμος κατὰ τῶν βαρβάρων τούτων συνηθειῶν, » διότι αἱ συνήθειαι καὶ

ἕξεις χαρακτηρίζουσιν ἰδίως τὰ ἔθνη, καὶ ὄχι αἱ πέτραι καὶ ἡ γῆ. Λέγω δὲ *βαρβάρων*, διότι ἂς μὲ εἴπωσιν οἱ ἔχοντες ἐναντίαν γνώμην, εἰς ποῖον ἄλλο μέρος τοῦ κόσμου ὀπωσοῦν εὐνομούμενον δὲν ὑπάρχει ὁ φόρος οὗτος ὁ ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν, ὡς τὸν προτείνω, καὶ τότε πάραυτα ἀποσύρω μόνος τὴν πρότασίν μου χωρὶς νὰ περιμένω τὴν μέλαιναν ψῆφόν σας. Ἀλλὰ τί μᾶς εἶπεν ὡς πρὸς τοῦτο ὁ προχθὲς ἀγορεύσας βουλευτὴς Μεσσήνης; Ὅτι, ὁσάκις πρόκειται νὰ εἰσάξωμέν τι κακὸν εἰς τὴν πολιτείαν μας, ἀνατρέχομεν εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν ἄλλων ἐθνῶν. Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ τὸν εἴπω, ὅτι δὲν πρόκειται περὶ τινος παρελθόντος συμβάντος, λαβόντος χώραν τυχαίως εἴς τινα ἐπικράτειαν, ἀλλὰ περὶ πράγματος ὑπάρχοντος σήμερον καθ' ὅλον τὸν εὐνομούμενον κόσμον καὶ παρ' αὐτῆς τῆς ἐπιστήμης ὑποστηριζομένου, τὸ ὁποῖον ὅμως εὑρέθη νὰ χαρακτηρίσῃ ὡς κακόν!

Τὸ ἐχαρακτήρισε δὲ ὡς κακόν, διότι εἶπεν, ὅτι πρόκειται περὶ ἐπιβολῆς φόρου, ἐν ᾧ ἐγώ, ὡς σαφῶς ἐξηγήθην, εἶπον, ὅτι δὲν πρόκειται περὶ προσθήκης φόρου, ἀλλὰ περὶ καταμερισμοῦ τοῦ ὑπάρχοντος φόρου, ἤτοι, τὰ **17** ἑκατομμύρια περίπου, τὰ ὁποῖα πληρώνουσι τινὲς οἰκογένειαι, καὶ μάλιστα αἱ ἐνδεέστεραι, νὰ τὰ συμμερισθῶσι πλειότεραι οἰκογένειαι πρὸς ἀμοιβαίαν αὐτῶν ἐλάφρυνσιν. Μὲ λύπην μου μάλιστα ἤκουσα νὰ δώσῃ ἀνοίκειον ὁρισμὸν εἰς τὸν φόρον, εἰπών, ὅτι ὁ φόρος εἶναι *ζημία* τοῦ πολίτου, ἐν ᾧ ὁ φόρος εἶναι ἄλλη ἀπολαυή. Ἰδοὺ δὲ τί λέγει περὶ τούτου ὁ Sismondis. « Ἡ φορολογία εἶναι ἀπολαυή, τὴν ὁποίαν ἕκαστος φορολογούμενος ἀγοράζει διὰ τοῦ φόρου. *Ἀπολαυὴ* εἶναι ἡ δημοσία τάξις, ἡ δικαιοσύνη, ἡ ἀσφάλεια τοῦ προσώπου καὶ τῆς ἰδιοκτησίας. Ἀπολαυὴ εἶναι τὰ δημόσια ἔργα . . . . . Ἀπολαυὴ εἶναι ἡ δημοσία ἐκπαίδευσις. *Ἀπολαυὴ* τέλος πάντων εἶναι, ἀνωτέρα τῶν ῥηθεισῶν, ἡ ἐθνικὴ ὑπεράσπισις . . . . . » Καὶ ἐν τούτοις τὸν φόρον τοῦ πολίτου ὠνόμασεν ὁ προαγορεύσας ζημίαν. Καὶ ποῦ; ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ τοῦ Πανεπιστημίου, ὅπου προσωρινῶς συνεδριάζομεν. Τοιαύτην ἰδέαν μόναν ὁ δοῦλος λαὸς δύναται νὰ ἔχῃ περὶ τοῦ φόρου, διότι πληρώνει αὐτὸν ἀνεξετάστως εἰς τὸν δεσπότην του. Ἐχαρακτήρισε προσέτι ὡς κακὸν τὸ προτεινόμενον, διότι ἀναχωρῶν ἐκ τῆς οἰκονομικῆς ἀρχῆς ὅτι ὁ φόρος πρέπει νὰ ἐπιβάλληται ἐπὶ τῆς προσόδου, εἶπεν, ὅτι, ἐπειδὴ ἡ οἰκία, ἐντὸς τῆς ὁποίας κατοικεῖτις, δὲν παρέχει εἰς αὐτὸν πρόσοδον, ἀλλ' εἶναι κεφάλαιον νεκρόν, δὲν πρέπει καὶ νὰ ὑποβάλ-

λήται εἰς φόρον. Κρίνω πάντῃ περιττὸν νὰ ἐπαναλάβω ὅσα ἐν ἐκτάσει ἀνέφερον καὶ διὰ σαφῶν παραδειγμάτων ἀπέδειξα, ὅτι τὸ νὰ κατοικῇ τις ἄνευ πληρωμῆς ἐνοικίου εἶναι ἀπολαυή, ὠφέλεια, πρόσοδος. Ἂν καὶ ἡ μεγαλειτέρα διὰ τὸν νοῦν τοῦ ἀνθρώπου ἀγωνία εἶναι ἡ ἀπόδειξις τῶν αὐταποδείκτων πραγμάτων, ὡς π. χ. ὅτι κατ' αὐτὴν τὴν στιγμὴν εἶναι ἡμέρα, μολονταῦτο πρὸς χάριν τοῦ φίλου μου βουλευτοῦ ἐπιτρέψατε νὰ σᾶς φέρω καὶ τὸ ἑξῆς ἀκόμη παράδειγμα. Ὑποθέτατε δύω πολίτας, ἐξ ὧν ὁ μὲν ἔχει περιουσίαν εἰς γεωπονικὰ κτήματα 20,000 δραχμῶν, καὶ ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἀπολαμβάνει πρόσοδον 10 τοῖς 0/0, ἤτοι δραχ. 2,000· προσέτι δὲ καὶ οἰκίαν, ἐντὸς τῆς ὁποίας κατοικεῖ, ἀξίας δραχμῶν 10,000. Ὁ δὲ δὲν ἔχει μὲν ἰδιόκτητον οἰκίαν, ἀλλ' ἔχει περιουσίαν 30,000 δραχ. ἐπίσης εἰς γεωπονικὰ κτήματα, παρὰ τῶν ὁποίων ἀπολαμβάνει πρόσοδον 10 τοῖς 0/0, ἤτοι, δραχ. 3,000, ἀλλὰ πληρόνει ἐξ αὐτῶν τὰς 1,000 δι' ἐνοίκιον τῆς κατοικίας του. Ἐρωτῶ ἤδη· καὶ ὁ εἷς καὶ ὁ ἄλλος δὲν ἔχουσι τὴν αὐτὴν περιουσίαν, τὴν αὐτὴν πρόσοδον; Διὰ τί λοιπὸν ὁ δεύτερος νὰ φορολογῆται πλειότερον τοῦ ἄλλου; Τὸ τοιοῦτον δὲν εἶναι προφανὲς ἄδικον; δὲν ἀντιβαίνει εἰς ῥητὴν διάταξιν τοῦ Συντάγματός μας; Ἡ ἄμεσος ἢ ἡ οἰκεία χρῆσις τῶν πραγμάτων φέρει βεβαίως μεγάλην σύγχυσιν εἰς τὸν νοῦν τοῦ προαγορεύσαντος περὶ τῆς ἀπολαυῆς ἢ προσόδου αὐτῶν, καὶ θέλει νὰ μὴν ὑπόκεινται ταῦτα εἰς φόρον. Τὸν ἐρωτῶ ὅμως, διὰ τί καὶ τὰ πρὸς ἰδίαν χρῆσιν φορτηγὰ ζῶα ἐψήφισε πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν νὰ φορολογῶνται, ἐνῷ, κατὰ τὴν τεθεῖσαν παρ' αὐτοῦ ἀρχήν, τὰ τοιαῦτα δὲν παρέχουσι πρόσοδον, ἀλλ' ἀπαιτοῦνται μάλιστα καὶ ἔξοδα πρὸς συντήρησίν των; Ἀπολαυή, ὠφέλεια, πρόσοδος ἢ ὅ,τι ἄλλο ἂν θέλῃ δὲν λέγεται καὶ ἡ χρῆσις τοῦ ζώου, διὰ νὰ μεταφέρῃ τις ἄνευ πληρωμῆς ἀγωγίου τὰ πράγματά του εἰς ἄλλο μέρος; Κύριοι! τὸ πρᾶγμα τοῦτο τὸ θεωρῶ τόσον καθαρόν, ὥστε συστέλλομαι τῇ ἀληθείᾳ νὰ ἐνδιατρίψω πλειότερον.

Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁλόκληρον τὸ οἰκοδόμημα τῆς ἀντικρούσεως τοῦ βουλευτοῦ ἐστηρίχθη εἰς ὁμολογουμένην σαθρὰν βάσιν, κρίνω περιττὸν νὰ ἀπαντήσω εἰς ἐπιχειρήματα ἄνευ βάσεως καὶ ἑπομένως ἀφ' ἑαυτῶν καταπίπτοντα. Περιορίζομαι δὲ νὰ ἀπαντήσω μόνον εἰς ὅσα, παραδεχθεὶς πρὸς στιγμὴν τὴν ἀρχὴν τῆς προτάσεώς μου, παρετήρησεν. Εἶπεν, ὅτι ἀσήμαντος ὠφέλεια θέλει προσγίνει εἰς τὴν γεωργικὴν τάξιν ἐκ τῆς ἐλαττώσεως τοῦ ἐγγείου φόρου, περιορίσας αὐτὴν ἀνὰ δραχ. 5 κατὰ μέσο

ὅρον δι' ἑκάστην οἰκογένειαν, ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ἡ διανομὴ τοῦ ἑνὸς ἑκατομμυρίου, τὸ ὁποῖον θέλει προκύψει ἐκ τῆς ἐξ οἰκοδομῶν φορολογίας 40,000 οἰκογενειῶν, μέλλει νὰ διανεμηθῇ εἰς τὰς λοιπὰς 160,000. Ἐν πρώτοις τὸν παρατηρῶ, ὅτι ὑπέπεσεν εἰς λάθος κατατάξας τὸν λαὸν τῆς Ἑλλάδος εἰς δύω μόνον τάξεις, ἤτοι, εἰς 40,000, ἐχούσας φορολογητέας οἰκοδομάς, καὶ εἰς 160,000 γεωργικάς· ἐλησμόνησε τόσας ἄλλας τάξεις, ἤτοι, τῶν βιομηχάνων, τῶν ναυτιλλομένων, τῶν ἐμπόρων, τῶν κτηνοτρόφων κλπ, ἐξ ὧν τινες ἀνήκουσιν εἰς τὰς 40,000, ἀλλ' αἱ πλεῖσται ἀποτελοῦν μέρος τῶν 160,000. Ἐκπιπτομένων δὲ τούτων, ἐλαττοῦται ὁ ἀριθμὸς τῶν γεωργικῶν οἰκογενειῶν· ἑπομένως καὶ ἡ προσγινομένη εἰς ταύτας ὠφέλεια εἶναι πολὺ ἀνωτέρα. Ἀλλὰ τί σημαίνει ἢ πολλὴ ἢ ὀλίγη; Ἀρκεῖ ὅτι εἶναι δικαία. Ἀφίνω ὅμως τοὺς ὑπολογισμοὺς τούτους τοὺς μακρυνομένους τῆς ἀκριβείας, καὶ ἔρχομαι εἰς θετικοὺς καὶ ἀναθάστους.

Κατὰ τὸν ἰσχύοντα περὶ φόρου οἰκοδομῶν νόμον, εἰσπράττονται πρὸς 4 τοῖς 0/0 ἀπὸ μὲν τὴν Ἀττικὴν	δρ.	53,000
Ἀπὸ τὴν Σύρον	»	36,000
Ἀπὸ δὲ τὰς Πάτρας	»	17,000
Ὁμοῦ	»	106,000
Διπλασιαζομένου τοῦ φόρου ἀπὸ 4 εἰς 8, ἔχομεν	»	212,000,
Καὶ ταύτας ἀπὸ μόνας τὰς ἐνοικιαζομένας. Ἂν δὲ προσθέσωμεν καὶ τριπλάσιον ἀκόμη ποσὸν ἀπὸ τὰς λοιπάς, ἤτοι	»	636,000,
Ἰδοὺ ἔσοδον ἐκ δραχμῶν	»	848,000

ἀπὸ τὰς ἀνωτέρω τρεῖς πόλεις.

Πρὸς συμπλήρωσιν δὲ τοῦ ἐλλείμματος, τὸ ὁποῖον θέλει προκύψει ἀπὸ τὴν ἐλάττωσιν τοῦ ἐγγείου φόρου, λείπονται, ὡς ἐξέθεσα εἰς τὴν προλαβοῦσαν συνεδρίασιν, δραχμαὶ 200,000 περίπου, αἵτινες θέλουσιν εἰσπραχθῆ ἀπὸ τὰς λοιπὰς, ἐννοεῖται, ἐπαρχίας τοῦ Κράτους, εἰς τὰς ὁποίας καίτοι ὑπάρχουσαι μεγάλαι οἰκοδομαί, δὲν ἔχουσιν ὅμως ἀνάλογον ἐνοικιάσιμον πρόσοδον. Ἐρωτῶ ἤδη· ποῖον εἶναι ὀλιγώτερον ποσόν; τὸ περίπου 1,000,000 δραχμῶν, (5,000,000 τοῦ ἐγγείου φόρου) τὰς ὁποίας πληρόνουσιν ἤδη αἱ ἐπαρχίαι, ἢ αἱ 200,000; Ἆρα ἡ ὑπὲρ τῆς γεωργίας προκύπτουσα διὰ τῆς προτάσεώς μου ὠφέλεια θέλει εἶσθαι ἐξ 800,000 δραχμῶν, τὰς ὁποίας θέλουσι

πληρώσει, ὡς εἶπον, ἄνθρωποι ἀφορολόγητοι ἢ κατὰ μικρὸν φορολογούμενοι ἐναντίον ῥητῆς διατάξεως τοῦ θεμελιώδους ἡμῶν νόμου.

Εἶπε προσέτι ὁ ἀγορεύσας, ὅτι, προκειμένου λόγου νὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ διάταξις τοῦ 3 ἄρθρου τοῦ Συντάγματος, δὲν πρέπει νὰ γίνῃ ἡ ἐξαίρεσις τῶν μικρῶν οἰκιῶν, ὡς μὴ ἐπιτρεπομένη ἀπὸ αὐτὸ τὸ Σύνταγμα. Ἀλλ' ἐγὼ ἔχων ὑπ' ὄψιν τὴν ἐπισκῆ καὶ φιλάνθρωπον ἐξαίρεσιν τόσων τῶν Ἄγγλων καθὼς καὶ τῶν Ἡρώτσων, ἐπρότεινα διὰ τὸν αὐτὸν λόγον τὴν ὑπὲρ τῶν πτωχῶν ἐξαίρεσιν. Διὰ νὰ τηρηθῇ ὅμως αὐστηρῶς ἡ διάταξις τοῦ Συντάγματος, δυνάμεθα νὰ κάμωμεν τὴν ἀφαίρεσιν τῶν δραχμῶν 120 τῆς ἐνοικιασίμου προσόδου ἀφ' ὅλας ἐν γένει τὰς οἰκίας τὰς ἐχούσας ἀνωτέραν ταύτων πρόσοδον, καὶ ἐπὶ τοῦ ὑπερβάλλοντος ποσοῦ νὰ καταλογίσωμεν τὸν φόρον. Παραδείγματος χάριν, ἐπὶ ἐνοικιασίμου προσόδου 500 δραχμῶν ὁ φόρος θέλει καταλογισθῇ ἐπὶ 380, εἰς τρόπον ὥστε καὶ ὁ πλούσιος νὰ συμμετέχῃ τῆς ὠφελείας τῆς προερχομένης ἐκ τῆς ἐν γένει πρὸς ὅλους τοὺς πολίτας χάριτος. Ἂν δὲ τὸ ἔσοδον δὲν θέλει εἶσθαι ἱκανὸν διὰ τὴν μέχρι τῶν 2 τοῖς 0/0 ἐλάττωσιν, ὡς ὑπελόγισα, τί βλάπτει νὰ γίνῃ δι' ὀλιγώτερον; Εἰς ἄλλα μέρη καὶ μέχρις ἑκατοστοῦ αὐξομειώνουν τὸν ἔγγειον φόρον.

Ἀλλ' ἀροῦ ὁ προαγορεύσας ἐφάνη τόσον αὐστηρὸς περὶ τὴν ἀκριβῆ ἐφαρμογὴν τοῦ Συντάγματος ὡς πρὸς τὴν τεθεῖσαν ἐξαίρεσιν ὑπὲρ τῶν πτωχῶν, διατί παρέλειψε νὰ εἴπῃ τι διὰ τὴν παρ' ἐμοῦ ἀποδειχθεῖσαν ὑπὲρ τῶν εὐπόρων καὶ κατὰ τῶν πτωχῶν παράβασιν τοῦ Συντάγματος, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν ὑπάρχοντα ἐπὶ τῶν ἐνοικιαζομένων οἰκιῶν φόρον, ὅστις ἐπιβαρύνει τὸν ἄστεγον ἐνοικιαστὴν καὶ ὄχι τὸν ἰδιοκτήτην; Διότι, ὡς εἶπον, πληρώνεται μὲν ὁ φόρος ἀπὸ τὸν ἰδιοκτήτην, ἀλλ' ἐπιβαρύνεται ὁ ἐνοικιαστὴς δι' ἀκριβωτέρου ἐνοικίου, ἀπαράλλακτα ὅπως τὸ τέλος τῶν εἰσαγομένων ἐμπορευμάτων πληρώνεται μὲν ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὸν ἔμπορον, ἀλλ' οὗτος προσθέτει αὐτὸ εἰς τὴν τιμὴν αὐτῶν, καὶ οὕτω πίπτει εἰς βάρος τοῦ καταναλωτοῦ.

Κύριοι! ἢ ἅπαντες οἱ πολῖται πρέπει νὰ φορολογῶνται διὰ τὴν οἰκίαν ἢ οὐδείς. Ἑπομένως, δυοῖν θάτερον, ἢ πρέπει νὰ ἐπεκταθῇ ὁ φόρος καὶ ἐπὶ τῶν πρὸς ἰδίαν οἴκησιν χρησιμευουσῶν οἰκιῶν ἢ πρέπει νὰ καταργηθῇ καὶ ὁ ἐπὶ τῶν ἐνοικιαζομένων ἤδη ὑπάρχων· ἄλλως, δικαιοῦνται οἱ πληρώνοντες τὸν φόρον τοῦτον, δυνάμει τοῦ θεμελιώδους νόμου ἡμῶν, τοῦ Συντάγματος,

τοῦ μὴ ἀναγνωρίζοντος προνόμια, ν' ἀρνηθῶσι τὴν ἀποτίσιν του, λέγοντες, ὅτι, ἐπειδὴ ὁ εὔπορος γείτων μου μένει ἀφορολόγητος διὰ τὴν κατοικίαν του, δὲν πληρώνω οὐδ' ἐγώ.

Κύριοι! Σκεφθῆτε ὅτι πρόκειται περὶ τῆς σοβαρωτέρας καὶ οὐσιωδεστέρας διατάξεως τοῦ Συντάγματος, διατάξεως ἐφ' ᾗς στηρίζεται ὁλόκληρον τὸ οἰκοδόμημα αὐτοῦ, διατάξεως ἐν ἐνὶ λόγῳ, ἄνευ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ὁποίας, πρέπει παῤῥησίᾳ νὰ τὸ εἴπωμεν, τὸ Σύνταγμά μας εἶναι γράμμα ἐπὶ χάρτου καὶ οὐδὲν ἄλλο, εὐαρεστεῖ τὰς ἀκοάς μας ὀνόματι, πράγματι δὲ εἶναι *ψεῦδος, ἀπάτη, ὀνειροπόλημα!*

Ἐπέτυχεν ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι ἂν καὶ ἠδύνατο ν' ἀποφύγῃ πᾶσαν ἔκφρασιν γνώμης ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ἀντικειμένου, καὶ νὰ σιωπήσῃ ἐντελῶς, νομίζει ὅμως ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν πρέπει νὰ σιωπᾷ ἐπὶ τοιούτων ζητημάτων, καὶ ὅταν μάλιστα διαβλέπεται ὅτι ὑπέβαλψεν αὐτὴ τὴν εἰς τὰς Βουλὰς παρουσίασιν τοιούτου νομοσχεδίου. Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις ἐθεώρει ἀναγκαίαν τὴν αὔξησιν ἑνὸς φόρου, δὲν ἤθελε ποτὲ μεταχειρισθῇ βουλευτὴν ὄργανον πρὸς πραγματοποίησιν τῶν πεποιθήσεών της, καθ' ὅσον ἔχει τὴν τόλμην νὰ ὑποστηρίζῃ αὐτὴ ἡ ἰδία τὰς πράξεις της. Ἀσχέτως λοιπὸν πρὸς τὰ γεγονότα, ἔρχεται νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἰδέαν του, παρατηρῶν ἐν πρώτοις, ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἤθέλησε νὰ προτείνῃ τοιαύτην αὔξησιν φόρου, διότι πᾶσα καινοτομία περὶ τὴν φορολογίαν εἶναι ἐν γένει ὀχληρὰ, καὶ ἰδίως μάλιστα ὅταν ὁ λαὸς μόλις ἐξέρχεται τῶν μεγάλων δεινῶν μιᾶς τοσοῦτον τρομερᾶς καὶ φθοροποιᾶς νόσου, καὶ διότι δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ διεγείρῃ ὑπονοίας προθέσεων ἐπιβλαβῶν νέου φόρου, μαλονότι τὰς τοιαύτας ὑπονοίας καταστρέφουσιν αἱ πράξεις αὐταὶ τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐξετάζων λοιπὸν τὸ σχέδιον τῆς προτάσεως, τὸ ὁποῖον ἄλλως ἀποβαίνει σεβαστὸν ὡς ἐκπηγάζον ἀπὸ συνταγματικὸν δικαίωμα τοῦ βουλευτοῦ, παρατηρεῖ, ὅτι δύο τινὰ σκοπεύει· α. νὰ ἐλαφρύνῃ τὴν γεωργικὴν τάξιν ἀπὸ τὸ βάρος τοῦ φόρου, καὶ β. νὰ ἐπιβαρύνῃ ἄλλην τινὰ τάξιν πολιτῶν. Καὶ καθ' ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὸ πρῶτον, πάντες συμφωνοῦμεν ὅτι πρέπει νὰ βελτιώσωμεν τὴν κατάστασιν τῶν γεωργῶν, ἀλλ' ἡ βελτίωσις αὕτη δὲν ἐπέρχεται διὰ τῆς ἐλαττώσεως τοῦ φόρου καθ' ἓν ἢ δύω ἐπὶ τοῖς ἑκατόν. Ὁ γεωργὸς ἔχει πρὸ πάντων ἀνάγκην ἀσφαλείας, διὰ τὴν ἔλλειψιν τῆς ὁποίας μονίμως ὑποφέρει· πάσχει

ἀπὸ τὴν καταπίεσιν τοῦ ἐνοικιαστοῦ, καταβιβρώσκεται ἀπὸ τὸ τέρας τῆς τοκογλυφίας καὶ καταβαπανᾶται διὰ τὴν ἔλλειψιν τῆς συγκοινωνίας. Ὅταν πρό τινος ὑπέγραφε πρακτικὰ δημοπρασιῶν καρπῶν, ἔβλεπεν ὅτι ὁ σῖτος εἰς μὲν τὰς Καλάμας ἐπωλεῖτο πρὸς **11** δραχμὰς τὸ κοιλόν, εἰς δὲ τὴν Μεγαλόπολιν πρὸς **7**, ἡ δὲ τοιαύτη μεγάλη διαφορὰ προέκυπτεν ἀπὸ τὴν ἔλλειψιν συγκοινωνίας. Ἐκ διαφόρων δ' ἐκθέσεων γεωργικῶν συμβουλίων ἐπληροφορήθη μετὰ πόσον ἐπιτηδείας μεθόδου ἀφαιροῦσιν οἱ τοκογλύφοι ἀπὸ τὴν γεωργικὴν τάξιν **70** τοῖς ἑκατόν. Ταῦτα λοιπὸν εἰσὶ τ' ἀντικείμενα, ἐφ' ὧν ὀφείλει πᾶσα Κυβέρνησις νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχήν της. Ὅταν δὲ διὰ τῶν ἐνδελεχῶν προσπαθειῶν πολλῶν ὑπουργείων, διότι δὲν εἶναι βεβαίως ἔργον ἑνὸς μόνου ὑπουργείου, καταρθωθῇ ἡ κατὰ μικρὸν ἐξάλειψις τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων δυστυχημάτων, ἅτινα μαστίζουσι τὴν τάξιν τῶν γεωργῶν, τότε ὁ φόρος τῶν **10** τοῖς **0/0** δὲν εἶναι βαρύς. Λέγων δὲ τοῦτο, δὲν ἐννοεῖ ὅτι δὲν πρέπει καὶ νὰ προέλθωμεν εἰς μίαν μεταβολὴν τοῦ φορολογικοῦ ἡμῶν συστήματος, ἀλλ' ἡ μεταβολὴ αὕτη δὲν πρέπει νὰ στηρίζηται εἰς μόνην τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ ἑνὸς ἢ τῶν δύω ἐπὶ τοῖς ἑκατόν.

Ἐπιλαμβανόμενος δὲ τῆς οὐσίας, παρατηρεῖ, ὅτι αἱ ἀρχαὶ, ἃς ἀνέπτυξεν ὁ βουλευτὴς Παρνασίδος, εἰσὶν ὀρθώταται. Τὸ Σύνταγμα ἐννοεῖ βεβαίως ὅτι πᾶν κτῆμα πρέπει νὰ συνεισφέρῃ ἀναλόγως, διότι ὁ φόρος εἶναι τὸ ἀντάλλαγμα τῆς προστασίας, ἣν ὁ νόμος χορηγεῖ εἰς πᾶν κτῆμα, εἴτε προσοδοφόρον εἴτε μή. Διὰ τοῦτο καὶ οἰκονομολόγος τις ἐξωμοίωσε τὸν φόρον πρὸς τὰ ἀσφάλιστρα, τὰ ὁποῖα πληρώνομεν εἰς τὰς ἀσφαλιστικὰς ἑταιρίας, θέλοντες νὰ ἐξασφαλίσωμεν τὴν περιουσίαν ἡμῶν ἀπὸ τῆς πυρκαϊᾶς ἢ τοῦ ναυαγίου. Ἐκτὸς δὲ τούτου ἡ πρότασις αὕτη ἀντιπροσωπεύει ἄλλην τινὰ οἰκονομικὴν ἀρχὴν πολλὰ ἀξιόλογον, ὅτι δηλ. ὁ φόρος δὲν πρέπει νὰ ἐπιβαρύνῃ ἓν μόνον εἶδος κτήματος, διότι τότε ὁ φορολογούμενος θέλει ὁμοιάζει μὲ τὸν ἄτεχνον ἐκεῖνον ἐργάτην, ὅστις θέλων νὰ ἄρῃ βάρος τι, δὲν τὸ διανέμει ἐφ' ὅλου τοῦ σώματός του, ἀλλὰ περιορίζων αὐτὸ εἰς ἓν μόνον μέρος, καταπίπτει. Ὁ φόρος λοιπὸν πρέπει νὰ ἐπιβαρύνῃ ἐξίσου ὅλα τὰ εἴδη τῶν κτημάτων· ἡ ἀτέλεια εἶναι χαρακτηριστικὸν δούλων ἐθνῶν. Εἰς ἄλλα δὲ Κράτη ἡ ἀτέλεια περιωρίζετο εἰς μόνους τοὺς κληρικοὺς χάριν τῆς πρὸς τὸν θεὸν ἀμέσου ὑπηρεσίας των, θεωρηθεῖσα τελευταῖον προνόμιον. Ἀλλ' ὅταν ἐφαρμόζωμεν διάταξιν συνταγματικὴν, ὀφείλομεν νὰ ἐφαρμόζωμεν αὐτὴν διὰ τρόπου ἐφικτοῦ καὶ σύμφωνα πρὸς τὰς περιστάσεις. Ὅ,τι πλειότερον κατέστρεψεν ἡ ἐπανάστασις εἶναι ἡ οἰκία, ἀλλ' ἡ οἰκία εἶναι ἐπίσης ἀναγκαία ὡς ἡ τροφὴ, εἶναι ἡ ἑστία τῶν οἰκογενειακῶν σχέσεων καὶ παραδόσεων. Εἴχομεν λοιπὸν μεγίστην ἀνάγκην ἀνεγέρσεως οἰκιῶν, διότι ἄνευ οἰκίας δὲν δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν οἰκογενείας, ἄνευ δὲ οἰκογενειῶν δὲν σχηματίζονται κοινωνίαι, καὶ ἐντεῦθεν τὸ εἶδος τοῦτο τοῦ κτήματος ἔπρεπε νὰ ἐπιβαρύνηται μὲ ὀλιγώτερον φόρον. Ἐκτὸς δὲ τούτου ὑπάρχει σχεδὸν γενικὸς κανὼν, ὅτι ὁ ἰδιοκτήτης οἰκίας εἶναι ἰδιοκτήτης ἀγρῶν, καὶ ἐπομένως ἠθέλομεν συσσωρεύσει ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ προσώπου βαρύτατον φόρον. Τρεῖς πόλεις, αἱ Πάτραι, τὸ Αἴγιον καὶ ἡ Κόρινθος, ὅπου ἀνηγέρθησαν πολλαὶ καὶ μεγαλοπρεπεῖς οἰκίαι, ὑπέστησαν τὰ μεγαλείτερα δεινὰ ἐκ τῆς καταστροφῆς τῆς σταφίδος· εἶναι σκληρὸν ἐπομένως καὶ ἄδικον νὰ χειροτερεύσωμεν τὴν θέσιν τῶν κατοίκων αὐτῶν διὰ τῆς ἐπιβολῆς νέου φόρου. Ἀλλ' ἔχομεν καὶ μίαν νῆσον, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἐν τῇ ἐπαναστάσει ἐξώρμησαν λεγεῶνες μαχητῶν καὶ στόλοι ὁλόκληροι, καὶ τῆς ὁποίας οἱ κάτοικοι ἀφειδῶς κατανάλωσαντες τὰς μεγάλας αὐτῶν περιουσίας εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς πολιτείας, σήμερον πονόμενοι, ἔχουσι μίαν οἰκίαν ἀντὶ πάσης ἄλλης περιουσίας. Πῶς λοιπὸν θέλετε νὰ ἐπιβάλωμεν εἰς αὐτοὺς φόρον; Διὰ ταῦτα δὲν δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν τὸ ἄλλως εἰς ἐπιστημονικὰς ἀρχὰς στηριζόμενον νομοσχέδιον τοῦ βουλευτοῦ Παρνασίδος, ὅστις εἶναι ἀξιέπαινος διότι τοσούτους κατέβαλε κόπους εἰς τὴν μελέτην καὶ σπουδὴν τοῦ προκειμένου ζητήματος. Διὰ τοῦτο καὶ διότι ἡ πρότασις τῶν βουλευτῶν εἶναι ἓν δικαίωμα χορηγούμενον ὑπὸ τοῦ Συντάγματος, νομίζει καλὸν νὰ κηρύξῃ ἡ Βουλὴ ἀναβλητέαν τὴν προκειμένην καὶ νὰ συστήσῃ αὐτὴν εἰς τὴν μελέτην τῆς Κυβερνήσεως.

Προσέθηκεν ἄλλος, ὅτι ὅσοι μέχρι τοῦδε ἠγόρευσαν ἐπὶ τῆς προτάσεως τοῦ βουλευτοῦ Παρνασίδος, μετεχειρίσθησαν διαφόρους γενικὰς παραστάσεις τῶν παθημάτων τοῦ γεωργοῦ, τῆς πλουτοκρατίας καὶ ἄλλα τοιαῦτα, ἐν ᾧ οὗτος νομίζει ὅτι τὸ τοιοῦτον σύστημα πρέπει ἐντελῶς νὰ ἐκλείψῃ ἀπὸ τὰς συζητήσεις τῆς Βουλῆς, καὶ ἕκαστος νὰ ἐξετάζῃ παν ζήτημα καθαρὸν, μετὰ τῆς ἀπαιτουμένης ψυχρότητος καὶ ἀφελείας, καὶ οὕτω νὰ φθάνωμεν εἰς ἓν ἀποτέλεσμα ἀπαθὲς χωρὶς νὰ ὁρμώμεθα ὑπὸ αἰσθημάτων.

Ὑπὸ τὴν ἀρχὴν ταύτην προτιθέμενος νὰ ἐπιληφθῇ τοῦ ζητήματος, παρατηρεῖ, ὅτι, εἰσαχθείσης εἰς τὴν Βουλὴν τῆς προτάσεως, ἠθέλησε νὰ πληροφορηθῇ ἂν ἐνέχηται εἰς αὐτὴν ἡ Κυβέρνη-

σις, καὶ ἔμαθεν ὅτι οὐδόλως μετεῖχεν αὐτῆς. Διὰ τοῦτο καὶ ἐν τῷ Β. λόγῳ ἀναφέρουσα τὴν πιθανὴν ὕπαρξιν ἐλλείμματος, ὑπεσχέθη νὰ καλύψῃ αὐτὸ οὐχὶ δι' ἐπιβολῆς νέου φόρου, ἀλλὰ διὰ τῆς οἰκονομίας καὶ ἄλλων καταλλήλων μέσων καὶ νομοσχεδίων εὐνοϊκῶν. Ὑπάρχει ἀξίωμα διοικητικὸν καὶ οἰκονομικόν, ὅτι αἱ φορολογικαὶ μεταρρυθμίσεις πρέπει νὰ γίνωνται ὅταν ἡ πολιτεία εὑρίσκηται ἐν πληροστάτῃ ἡσυχίᾳ, καὶ ἡμεῖς σήμερον δυστυχῶς δὲν εὑρισκόμεθα εἰς τοιαύτην εἰρηνικὴν κατάστασιν. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Βαρὼν Λουδοβῖκος παραπονούμενος διὰ τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τῆς Γαλλίας, εἶπεν, ὅτι ὅπου ὑπάρχει καλὴ πολιτική, ἐκεῖ καὶ ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις ἀκμάζει. Τὰ δύω ταῦτα εἰσὶν ἀδιάζευκτα, ἡ δὲ σημερινὴ πολιτικὴ ἡμῶν κατάστασις δὲν ἐπιτρέπει οἰκονομικὰς μεταρρυθμίσεις.

Τί δ' ἐστὶ τὸ προτεινόμενον νομοσχέδιον; Πρόκειται δι' αὐτοῦ νὰ ἐπιβάλωμεν φόρον μὴ ὑπάρχοντα μέχρι τοῦδε. Ἐπειδὴ δὲ ὁ προτείνας βουλευτὴς μᾶς ἐβεβαίωσεν ὅτι ὁ φόρος οὗτος θέλει ἐπιπέσει ἐπὶ 50,000 οἰκιῶν, πρόκειται διὰ τοῦ νομοσχεδίου τούτου νὰ ἐπιβάλωμεν φόρον εἰς 50 χιλιάδας οἰκογενειῶν, καὶ ἐπειδὴ, αὐξανομένων τῶν ὑποχρεώσεων μιᾶς περιουσίας, ἐλαττοῦται ἡ ἀξία αὐτῆς, θέλομεν συγχρόνως ἐλαττώσει καὶ τὴν ἀξίαν τῶν 50 αὐτῶν χιλιάδων οἰκιῶν. Ἀλλ' εἴμεθα εἰς τοσοῦτον εὐνοϊκὰς πολιτικὰς περιστάσεις, ὥστε νὰ ἐναπγολώμεθα εἰς τοιαῦτα ζητήματα;

Ἀλλ' ὁ βουλευτὴς Παρνασίδος θέλων νὰ ὑπερασπισθῇ τὴν πρότασίν του, ἐξετραγώδησε τὰς δυστυχίας καὶ τὰ παθήματα τῶν γεωργῶν, εἰς βοήθειαν τῶν ὁποίων ἦλθεν οὗτος διὰ τῆς προτάσεώς του. Εἴσθε ἅπαντες ἐν Ἑλλάδι ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς Βασιλείας, διήλθον ἕκαστε τοσοῦτοι ὑπουργοὶ καὶ πεπαιδευμένοι καὶ φιλάνθρωποι, καὶ ἐν τοσούτῳ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἠδυνήθη νὰ ἴδῃ τὴν ἐλεεινὴν αὐτὴν κατάστασιν τῶν γεωργῶν, μὴ ὂν ὅτι ὅλαι αἱ Κυβερνήσεις ἐζήτησαν διὰ διαφόρων μέσων νὰ βελτιώσωσι τοῦ γεωργοῦ τὴν κατάστασιν. Ἡ δημοσιογραφία διεπραγματεύθη ὅλα τὰ ζητήματα, καὶ ὅσα μάλιστα σκοπὸν εἶχον τὰ συμφέροντα τοῦ λαοῦ, ἀλλὰ ποτὲ δὲν ἔγραψε κατὰ τοῦ φόρου τῶν 10 0/0 οὔτε κάνεις ποτε γεωργὸς παρεπονέθη κατὰ τοῦ ποσοῦ τοῦ φόρου, καὶ ἑπομένως δὲν παραδέχεται ὡς πραγματικὰ τὰ ὑπὸ τοῦ προτείναντος βουλευτοῦ ἐπὶ τοσοῦτον μεγαλυνθέντα παθήματα τοῦ γεωργοῦ. Αἱ ἀληθεῖς καὶ πραγματικαὶ ἀνάγκαι αὐτοῦ εἶναι ἐκεῖναι, τὰς ὁποίας ἐξέθεσαν ὁ ἐπὶ

τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, αἵτινες ὅμως δὲν θεραπεύονται διὰ τῆς προκειμένης προτάσεως.

Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἐπληροφορήθημεν ὅτι οὐδεμία ἀνάγκη ἐπροκάλεσε τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος πρότασιν, ἂς ἐξετάσωμεν ἤδη καὶ τὰς δύω ἄλλας βάσεις τοῦ νομίμου καὶ δικαίου, ἐφ' ὧν ἐστήριζεν ὁ βουλευτὴς τὸ σχέδιον τῆς προτάσεώς του. Ἐπεκαλέσθη τὸ 3 ἄρθρον τοῦ Συντάγματος, κατὰ τὸ ὁποῖον ὅλοι οἱ Ἕλληνες εἶναι ἴσοι ἐνώπιον τοῦ νόμου καὶ ἕκαστος ὀφείλει νὰ πληρώσῃ φόρον ἀναλόγως τῆς περιουσίας του. Τὸ ἄρθρον αὐτὸ μετενέχθη εἰς τὸ Σύνταγμα ἡμῶν ἀπὸ τὸ Γαλλικὸν Σύνταγμα, ἐκ δὲ τῆς συζητήσεως τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν Συνελεύσεως δὲν καταδεικνύονται οἱ λόγοι, οἵτινες ἐπροκάλεσαν τὴν ὕπαρξιν τῆς διατάξεως αὐτῆς. Ἀλλὰ καταφεύγοντες εἰς τὴν γαλλικὴν ἱστορίαν πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθοῦς αἰτίας, θέλομεν πληροφορηθῇ ὅτι ἐκεῖ πρὸ τοῦ 1789 ὑπῆρχον τάξεις προνομιοῦχοι, αἵτινες δὲν ἐφορολογοῦντο· ἀλλὰ μετὰ τὴν καταστροφὴν τῶν τάξεων συγκατεστράφησαν καὶ τὰ προνόμια, καὶ διὰ τοῦτο ῥητῶς ἐτέθη ἐν τῷ Συντάγματι ἡ διάταξις ἡ καθιεροῦσα τὴν ἰσότητα τῆς φορολογίας. Κατὰ δὲ τὸν Berriat Saint-prin, σκοπὸς τῆς διατάξεως αὐτῆς εἶναι νὰ φορολογηθῇ τὸ ἄτομον καὶ οὐχὶ ἡ περιουσία, διότι ὁ νόμος φορολογεῖ τὴν πρόσοδον τῆς περιουσίας. Ὑποθέσατε ὅτι ἔχετε εἰς τὸ κιβώτιόν σας ἀδάμαντας ἀξίας τριῶν ἑκατομμυρίων ἢ ποσότητά τινα εἰς χρυσόν· τίς θέλει τολμήσει νὰ ἐπιβάλῃ φόρον εἰς τὴν περιουσίαν σας αὐτήν; Ἐκτὸς δὲ τούτου τὸ Σύνταγμα πρέπει νὰ ἦναι σύμφωνον καὶ πρὸς τὰς κυβερνητικὰς ἀνάγκας, διότι ἀλλιῶς δὲν ἠδυνάμεθα ν' ἀφίνωμεν τίποτε ἀφορολόγητον, ἐν ᾧ ἡ Κυβέρνησις διὰ λόγους πολλὰ συνετοὺς καὶ λογικοὺς ἀφίνει ἤδη ἀντικείμενά τινα ἀφορολόγητα, καθὼς ἐν παραδείγματι τοὺς ἀροτῆρας βόας καὶ ἄλλα διάφορα ἀντικείμενα.

Ὁ φόρος εἶναι μία ἀναγκαία συνεισφορὰ πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν κυβερνητικῶν ἀναγκῶν καὶ οὐχὶ ἀμοιβή, καὶ διὰ τοῦτο ἐπιβάλλεται κατὰ λόγον τῶν ἀναγκῶν· ἄλλως, ἕκαστος ἤθελε πληρώνει φόρον ἀναλόγως τῶν πλεονεκτημάτων, τὰ ὁποῖα ἀπολαύει. Ὅτι δὲ ἡ ἐκτίμησις τῶν ἀναγκῶν πρέπει ν' ἀφίνηται εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἀνεγνώρισε καὶ ὁ προαγορεύσας ὑπουργὸς, δικαιώσας τὴν Κυβέρνησιν ἐκείνην, ἥτις ἐκτιμῶσα τὰς περιστάσεις καὶ τὰς ἀνάγκας τῆς πολιτείας ἡμῶν, ἀφῆκεν ἀφορολόγητον τὴν οἰκίαν. Αἱ πόλεις ἡμῶν καὶ αἱ κῶμαι δὲν ἦσαν εἰμὴ σωροὶ ἐρειπίων, καὶ ἔπρεπε ν' ἀνοικοδομηθῶσι. διὰ νὰ συγκατισθῶσι τοιαῦται. Ἀλλὰ μήπως δὲν ἐπιμαρτῇ εἰσέτι ἡ αὐτὴ τῶν πραγμάτων κατά-

στασις; μήπως καὶ εἰς αὐτὴν ἀκόμη τοῦ ἑλληνικοῦ Βασιλείου τὴν πρωτεύουσαν δὲν ἀπαντῶνται ἐρείπια, τὴν χειροτέραν προξενοῦντα εἰς τὸν Εὐρωπαῖον ἐντύπωσιν; μήπως ἐσχηματίσθησαν αἱ πόλεις ἡμῶν καὶ αἱ κῶμαι; Ἀφ' οὗ λοιπὸν οὔτε νόμιμος εἶναι ἡ πρότασις τοῦ Βουλευτοῦ Παρνασσίδος, ἂς ἴδωμεν ἤδη ἂν ἦναι τοὐλάχιστον δικαία. Διὰ τί, εἶπεν ὁ προτείνας Βουλευτὴς, ὁ φόρος αὐτὸς ὑπάρχει εἰς ὅλα τὰ Κράτη; εἶναι λοιπὸν δίκαιον νὰ παραδεχθῶμεν καὶ ἡμεῖς τὸν φόρον αὐτόν. Ἀλλὰ παρατηρεῖ, ὅτι ὅλοι οἱ οἰκονομολόγοι, ὅσοι ἔγραψαν περὶ τοῦ φόρου τῶν οἰκοδομῶν, ὡς ὁ Ρικάρδος καὶ Σμιθ, κατέκριναν αὐτὸν, ὁσάκις δὲν εἶναι τὸ ἐνοίκιον ἴσον τοὐλάχιστον πρὸς τὸν τόκον τῶν χρημάτων. Ὅ,τι ὅμως παρετήρησαν εἶναι, ὅτι τὸ ἐνοίκιον πρέπει νὰ καλύπτῃ τὸν τόκον τῶν χρημάτων τῶν δι' ἀγορὰν τῆς γῆς, διὰ κατασκευὴν καὶ ἐπισκευὴν τῆς οἰκίας δαπανηθέντων καὶ δαπανωμένων. Ἀλλ' ἐν Ἑλλάδι τὰ χρήματα τοκίζονται ἀσφαλέστατα πρὸς **10 0|0**, ἐν ᾧ τὸ εἰσόδημα τῶν οἰκιῶν δίδει μόλις **4 ἢ 5 0|0**· ὅσῳ δὲ μεγαλείτεραι οἰκοδομοῦνται οἰκίαι, τοσούτῳ ἐλαττοῦται ἡ πρόσοδός των. Ἐν ᾧ λοιπὸν οἱ ἀνεγείροντες οἰκίας ζημιοῦνται, ἐρχόμεθα ἤδη νὰ τοῖς προσθέσωμεν νέας ζημίας διὰ τῆς αὐξήσεως τοῦ φόρου.

Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ δαπανώμεθα εἰς ἀνέγερσιν μεγαλοπρεπῶν καὶ πολυδαπάνων οἰκιῶν, καὶ πρέπει νὰ φορολογῶμεν τὴν πολυτέλειαν. Ἂν ὅμως περιέλθητε τὴν πρωτεύουσαν τοῦ ἑλληνικοῦ Βασιλείου, εὐαρίθμους τοιαύτας οἰκίας θέλετε ἀπαντήσει, τὰς δὲ πλειοτέρας ἡ ἐρείπια ἢ ἀναξίας διὰ πρωτεύουσαν. Ἐὰν δὲ πρόκειται νὰ φορολογήσωμεν τὴν πολυτέλειαν, τότε πρέπει νὰ ἐπεκτείνωμεν τὴν φορολογίαν ἐφ' ὅλων τῶν εἰδῶν, ἐπιβάλλοντες φόρον καὶ εἰς τὸ ἐκ λινοῦ ὑποκάμισον. Ἀλλὰ τοιοῦτος νόμος, ἐπιβάλλων ὑπαχρεώσεις καὶ εἰς τὸν τρόπον τοῦ ἐνδύεσθαι, ἤθελεν εἶσθαι καὶ ἄδικος καὶ γελοῖος.

Εἰς τίνα Κράτη ἐπιβάλλεται φόρος μόνον ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ οἰκοπέδου, θεωρουμένης ὡς α. ποιότητος· ἀλλαχοῦ ἐπιβάλλεται φόρος καὶ ἐπὶ τῆς οἰκοδομῆς· εἰς δύω δὲ μόνον Κράτη, διὰ τὰς μεγάλας τοῦ δημοσίου ἀνάγκας, ἐπιβάλλεται φόρος καὶ ἐπὶ τοῦ φυτοῦ. Ἀλλ' ἐπειδὴ συμβαίνει εἴς τι μέρος ἓν ἄτοπον, ὑποχρεούμεθα τάχα νὰ τὸ παραδεχθῶμεν καὶ ἡμεῖς; Οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλ' εἰς τὰ μέρη αὐτὰ ὁ τόκος τῶν χρημάτων περιορίζεται εἰς τρία μόνον τοῖς ἑκατόν, τὸ δ' ἐνοίκιον εἶναι πάντοτε μεγαλείτερον, καὶ ἑπομένως ἡ ἐπιβολὴ τοῦ φόρου εἶναι δικαία. Ἐνταῦθα εἶδε, ὅπου τὸ ἐνοίκιον οὐδόλως ἀνταποκρίνεται πρὸς τὸν τόκον

τῶν χρημάτων, ἡ ἐπιβολὴ φόρου εἰς τὰς οἰκίας εἶναι ἄδικος τοσούτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον αἱ μὲν οἰκίαι ἀναμένουσι φθοράν, τὰ δὲ λοιπὰ κτήματα, τῶν ὁποίων ἡ πρόσοδος σήμερον εἶναι μικρὰ διὰ τὴν ἔλλειψιν χειρῶν, προϊόντος τοῦ χρόνου καὶ αὐξανομένου τοῦ πληθυσμοῦ, περιμένουσιν αὔξησιν. Ὁποίας δὲ μεγάλας ὠφελείας παρέχουσιν αἱ οἰκίαι πληροφορούμεθα, βλέποντες καθ' ἑκάστην ἐκποιουμένας αὐτὰς πρὸς πληρωμὴν τῶν δανείων. Τελευτῶν δ' ἐνταῦθα νομίζει ὅτι ἐξεπλήρωσε τὴν ὑπόσχεσίν του, τηρήσας τὴν ἀπαιτουμένην περὶ τὸν λόγον ψυχρότητα· ἀπέδειξε δὲ α. ὅτι αἱ πολιτικαὶ περιστάσεις οὐδεμίαν ἐπιτρέπουσι σήμερον μεταβολὴν φορολογίας· β. ὅτι ἡ πρότασις τοῦ Βουλευτοῦ Παρνασσίδος δύναται νὰ ἐπιφέρῃ μεγάλας ζημίας· γ. ὅτι ἡ κατάστασις τῶν γεωργῶν δὲν εἶναι τοσοῦτον οἰκτρά, ὅσον ὁ προτείνας ἠθέλησε νὰ καταδείξῃ αὐτὴν, καὶ τελευταῖον, ὅτι ὀφείλομεν νὰ χορηγήσωμεν εὐκολίας τινὰς πρὸς ἀνέγερσιν οἰκιῶν καὶ πρὸς μόρφωσιν τῶν πόλεών μας. Νομίζει δὲ ὅτι ἀρκούντως ἀνεπτύχθη ἡ προκειμένη πρότασις, καὶ ὅτι καταδειχθεῖσα ἐλαττωματικὴ, πρέπει νὰ κηρυχθῇ ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἀπορριπτέα, καθ' ὅσον ἐπὶ τοιούτων ἀντικειμένων ἡ Κυβέρνησις οὖσα εἰς λεπτομερείας, δύναται νὰ προέλθῃ εἰς ἓν ἔργον τελειότερον.

Οὕτω δ' ἀποφανθείσης τῆς Βουλῆς ὅτι ἐρωτηθῆ, ὁ πρόεδρος ἠρώτησεν αὐτὴν, κατὰ τὸν κανονισμὸν, α. ἐὰν ἡ πρότασις ἦναι συζητητέα, β. ἐὰν ἦναι ἀναβλητέα, καὶ γ. ἐὰν ἦναι ἀπορριπτέα. Ἡ δὲ Βουλὴ ἐπὶ μὲν τῶν δύω πρώτων ἀπήντησεν ἀρνητικῶς, μὴ ἀναστᾶσα, παρεδέχθη δὲ δι' ἀναστάσεως τὸ ἀπορριπτέον τῆς προτάσεως, καὶ οὕτως ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ **4** μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. Α. ΖΑΪΜΗΣ

Οἱ γραμματεῖς
Ε. Θ. Καγιαγιᾶς.
Π. Κολοκοτρώνης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΛΒ'.

Τῆς 6 Ἀπριλίου 1855.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνε-

γνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῶν δύω παρελθουσῶν συνεδριάσεων, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Παρελθὼν ἐν πρώτοις ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ἀνέγνω νομοσχέδιον περὶ χαρτοσήμου καὶ ἔκθεσιν ἐπ' αὐτοῦ, ἔχοντα οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι!

«Ὁ ἔμπορος κύριος Μαλαβάζης διὰ συμφωνίας, μεταξὺ τούτου καὶ τοῦ δημοσίου συνομολογηθείσης, ἀναδεξάμενος τὴν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν προμήθειαν τοῦ φέροντος τὸ ὑδάτινον σημεῖον χάρτου, ὅστις μνημονεύεται ἐν τῷ ἄρθρῳ 6 § 1 τοῦ νόμου περὶ χαρτοσήμου, καὶ μὴ χορηγήτας ἤδη οὐ μικρὰν ποσότητα τοιούτου χάρτου, καί τοι ληξάσης τῆς ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ συμπεφωνημένης προθεσμίας, διατείνεται ὅτι δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐκπληρώσῃ ἐντελῶς ἣν ἀνεδέξατο ὑποχρέωσιν, διότι τὰ γαλλικὰ ἀτμόπλοια ἔπαυσαν δεχόμενα ἐμπορεύματα πρὸς μεταφοράν, καὶ ἕνεκα τούτου ὁ εἰρημένος χάρτης πρὸ πολλοῦ κατασκευασθεὶς, εὑρίσκεται ἐν Διβόρνῳ μέχρι τοῦ νῦν δι' ἔλλειψιν τοῦ τῆς μεταφορᾶς μέσου. Τὸ δικαιολόγημα τοῦτο δὲν ἀπαλλάσσει παντάπασι τῆς εὐθύνης τὸν Κύριον Μαλαβάζην, διότι, κατὰ τὴν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ δημοσίου συνομολογηθεῖσαν συμφωνίαν, δύναται τὸ δημόσιον, μὴ χορηγουμένου τοῦ χάρτου κατὰ τὴν προθεσμίαν, νὰ προμηθεύηται αὐτὸν ἄλλοθεν καὶ νὰ καταλογίζῃ τὴν ζημίαν εἰς βάρος τοῦ ἐργολάβου.

Ἂν λοιπὸν ἠδύνατο νὰ εὑρεθῇ ἐνταῦθα χάρτης φέρων τὸ ὑδάτινον σημεῖον, ἡ ἔλλειψις τοῦ Κυρίου Μαλαβάζη ἤθελεν εἶσθαι πάντῃ ἀδιάφορος, διότι οὗτος ἤθελε ζημιωθῇ προφανῶς, εἴτε ἀγοράζων εἴτε διδοὺς ἀφορμὴν ὅπως ἀγοράσῃ τὸ ὑπουργεῖον εἰς ἀνωτέραν τιμὴν τὸν χάρτην ἐξ ἄλλων ἐμπορικῶν καταστημάτων.

Ἐπειδὴ ὅμως οὐδαμοῦ εὑρίσκεται χάρτης τοιοῦτος ἐν Ἑλλάδι, καὶ ἐπειδὴ ἐν τῷ σφραγιστηρίῳ δὲν ὑπάρχει ὑλικὸν πρὸς ἔκδοσιν χαρτοσήμου, ἐνῷ μέχρι τῆς 31 τοῦ παρελθόντος Μαρτίου, κατὰ τὰς ἀναφορὰς διαφόρων ταμιῶν, ἐζητήθησαν παρ' αὐτῶν 68 χιλιάδες φύλλων σφραγιστοῦ χάρτου, ἕπεται ὅτι δι' ὃν λόγον διὰ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ νόμου περὶ χαρτοσήμου ἐπετράπη ἡ κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ νόμου τούτου ἔκδοσις σφραγιστοῦ

χάρτου ἄνευ τοῦ ὑδατίνου σημείου, πρέπει καὶ ἤδη νὰ ἐπιτραπῇ τοῦτο, διότι ἄλλως θέλει ἐπέλθει ζημία ἀνυπολόγιστος εἴς τε τὸ δημόσιον καὶ εἰς τοὺς πολίτας ἐν γένει διὰ τὴν παρεμπόδισιν τῶν συναλλαγῶν καὶ τῆς ἐκδικάσεως τῶν εἰσαχθεισῶν ἤδη ἢ τῶν εἰσακτέων ὑποθέσεων ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων.

Εἰς τὰς κατ' αὐτὸ τὸ ἔτος συναφθείσας συμφωνίας μετὰ τὴν μειοδότησιν τῆς προμηθείας τοῦ χάρτου ἐλήφθησαν ὅλα τὰ μέτρα πρὸς ἀποφυγὴν εἰς τὸ μέλλον τοιαύτης δυσκολίας, τεθείσης κατὰ τοῦ ἐργολάβου ποινικῆς ῥήτρας αὐστηροτέρας.

Πρὸς τούτοις θέλει γένει φροντὶς περὶ τῆς ὑπάρξεως ποσοῦτινος χάρτου μεθ' ὑδατίνου σημείου, ἥτις θέλει καταστήσει ἀδύνατον τὴν ἐμφάνισιν τοιαύτης δυσχερείας.

Κατὰ τὸ παρὸν ὅμως συνετάξαμεν τὸ ὑποβαλλόμενον νομοσχέδιον, ὅπερ παρακαλεῖται ἡ Βουλὴ νὰ ἐπιψηφίσῃ ὅσον ἐνεστὶ τάχιον, λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τὸ κατεπεῖγον τῆς ἀνάγκης, δι' ἣν ἀπαιτεῖται νὰ μὴ ἀναβληθῇ παντελῶς ἡ ἔκδοσις τοῦ σφραγιστοῦ χάρτου.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 5 Ἀπριλίου 1855.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς
«Π. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ.»

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῇ εἰς τὴν Βουλὴν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 5 Ἀπριλίου 1855.

Ο Θ Ω Ν

Π. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

Ἐπιτρέπεται ἡ ἔκδοσις σφραγιστοῦ χάρτου μέχρι τετρακοσίων χιλιάδων φύλλων, μὴ φέροντος τὸ ἐν τῷ ἄρθρῳ 6 τοῦ νόμου περὶ χαρτοσήμου μνημονευόμενον ὑδάτινον σημεῖον.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερου-

σίας καὶ κυρωθεὶς σήμερον παρ' ἡμῶν, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Ἀνέγνω δὲ καὶ ὁ εἰσηγητὴς τῆς λογιστικῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τῆς Βουλῆς διὰ τὴν ά. σύνοδον τῆς ἐνεστώσης περιόδου ἔκθεσιν ἐπ' αὐτοῦ, ἔχουσαν οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ὑποβληθέντος τοῦ ἀπολογισμοῦ εἰς τὴν ἐπιθεώρησιν τῆς λογιστικῆς ἐπιτροπῆς παρὰ τοῦ ταμείου τῆς Βουλῆς διὰ τὴν χρηματικὴν διαχείρισιν, τὴν ὁποίαν ἔκαμε κατὰ τὴν λήξασαν σύνοδον τῆς Βουλῆς, ἐνηργήθη ἐπ' αὐτοῦ ἡ ἀπαιτουμένη παρατήρησις μεθ' ὅλης τῆς προσηκούσης ἐρεύνης καὶ ἀκριβείας.

Ἡ ἐπιτροπὴ εὗρε σύμφωνα ἅπαντα τὰ ἐμφαινόμενα ἐν τῷ ἀπολογισμῷ τούτῳ κονδύλια μὲ τὰς ἐνεργηθείσας πληρωμὰς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν συνταχθεισῶν καταστάσεων καὶ τῆς πράξεως τῆς λογιστικῆς ἐπιτροπῆς ὡς πρὸς τὸ κονδύλιον τῶν δραχμῶν **240**. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰ ἀπολεσθέντα χρήματα, συμποσούμενα εἰς δραχ. **877:07**, ἡ ἐπιτροπὴ ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὴν τιμιότητα καὶ ἀκέραιον τοῦ χαρακτῆρος τοῦ διευθύναντος τὸ ταμεῖον τῆς Βουλῆς Κ. Αὐγ. Ἀβέρωφ, δὲν ἔχει οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν ὡς πρὸς τὴν ἀπώλειαν τῶν χρημάτων τούτων καθ' ἣν ἡμέραν συνέβη ὁ ἐμπρησμὸς τοῦ καταστήματος τῆς Βουλῆς, καὶ διὰ τοῦτο προτείνει εἰς τὴν Βουλὴν ν' ἀποφασίσῃ τήν τε πληρωμὴν τῶν δραχ. **240** ὡς καὶ ἐκείνην τῶν δραχ. **877:07** εἰς τοὺς δικαιούχους. Ἐπομένως ἡ ἐπιτροπὴ κρίνει δίκαιον νὰ προσθέσῃ ὅτι ἀνήκει ἔπαινος εἰς τε τὸν Κ. ταμίαν τῆς Βουλῆς, καθὼς καὶ εἰς τὸν λογιστήν, διὰ τὸν ζῆλον, τὸν ὁποῖον ἔδειξαν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς συνόδου ὡς πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην, καὶ ὡς πρὸς τὴν οἰκονομίαν, τὴν ὁποίαν ἰδιαιτέρως ὁ Κ. ταμίας ἔκαμεν εἰς τὴν ἐμπιστευθεῖσαν αὐτῷ χρηματικὴν διαχείρισιν.

Καθυποβάλλουσα ὅθεν ἡ ἐπιτροπὴ τὸν ἀπολογισμὸν τοῦτον ὑπ' ὄψιν τῆς Βουλῆς, συνιστᾷ τὴν ἐπιψήφισίν του.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 2 Ἀπριλίου **1855**.

Ἡ λογιστικὴ ἐπιτροπὴ

Γ. Δ. Τσιγκουράκος, Κ. Ἀσημακόπουλος.
Ν. Δ. Μαυρούλας, Ὁ εἰσηγητὴς
Παναγ. Χριστόπουλος.»

«Λογαριασμὸς τῆς χρηματικῆς διαχειρίσεως τοῦ ταμείου τῆς Βουλῆς κατὰ τὴν Α'. Σύνοδον τῆς Δ'. Περιόδου ἐπὶ ἓξ μῆνας.

Κεφάλαιον	Ἄρθρον	Διασάφησις Κονδυλίων	Ποσὰ κατ' ἄρθρον Δραχ.	Λ.	Ποσὰ κατὰ κεφάλαιον Δραχ.	Λ.
Α'.	1	Βουλευτικαὶ ἀποζημιώσεις.	120949		120949	
Β'.		Προσωπικὸν γραφείου.				
	1	Μισθοὶ βιβλιοφύλακος καὶ τοῦ πρωτοκολλίστου	2400	*		
	2	Ὁμοίως δύο συντακτῶν	2400			
	3	Βοηθητικοῦ προσωπικοῦ	3475			
	4	Εὐταξιῶν	1070			
	5	Κλητήρων	2783			
			12128	—	12128	
Γ'.		Ὑλικὸν κτλ.				
	1	Προμήθεια γραφικῆς ὕλης	340			
	2	Συνδρομὴ ἐγχωρίων καὶ ξένων ἐφημερίδων.	1217	48		
	3	Δεκτικὰ πρακτικῶν τῆς Βουλῆς καὶ δύο γεωγραφικῶν χαρτῶν τοῦ ἀναγνωστηρίου.	193	45		
	4	Τυπογραφικὸς χάρτης διὰ τὰ νομοσχέδια ἐκθέσεις κλπ.	74			
	5	Προμήθεια ἐλαίου διὰ τοὺς φανοὺς τοῦ βουλευτηρίου	110			
	6	Ἀνθράκων καὶ καυσοξύλων	214			
			2115	93	2115	93
Δ'.		Ἐπισκευαὶ κτλ.				
	1	Δι' ἐπισκευὴν τῶν θερμαστρῶν, λαμπτήρων, προσθήκην ὑέλων κτλ.	151	65	151	65
Ε'.		Ἔκτακτοι δαπάναι.				
	1	Δι' ἀγώγια ἁμαξῶν κτλ.	222	70	222	70
		Τὸ ὅλον δραχ. . . .			135567	28

(*) Προϋπολογισμὸς τῶν ἐξόδων δὲν ἐγένετο.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 1 Ἀπριλίου 1885.

Ὁ ταμίας τῆς Βουλῆς
Αὐγ. Ἀβέρωφ.»

«Σημείωσις τῶν ὑπαρχόντων εἰς τὸ ταμεῖον κατὰ τὴν ἐμπρησμὸν τοῦ καταστήματος χρημάτων, ἀντικειμένων εἰς τοὺς κατωτέρω βουλευτὰς κλπ.

Ἀριθ. ὁρισ.	Ὄνομα καὶ ἐπώνυμον	Ποσὸν Δραχ.	Ποσὸν Λ.	Παρατηρήσεις
1	Ν. Δελένδας	350		Ἀπόκειται, Ἰανουαρίου καὶ 15 ἡμερῶν Φεβρουαρίου 1854.
2	Γ. Ἀνεμογιάννουλος	65	66	Ἀπόκειται, Ὀκτωβρίου 1853.
3	Σ. Πρέκεσκας	16	66	Ἀπόκειται, Μαρτίου 1854.
4	Δουκᾶς Λόντος	187	50	Τρέχουν μηνῶν κατάστασις.
5	Γ. Παπαϊωαννέας	125	»	Δύο »
6	Ἀν. Γεωργαντᾶς	31	25	Ἕνδς »
7	Γ. Παράσχος	100	»	Δύο »
8	Ἰω. Πηλείδης	240		Πληρωθήσαι παρὰ τοῦ ταμίου, κατὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς ἀρμοδίας ἐπιτροπῆς, πρὸς συμπλήρωσιν τῆς μισθοδοσίας του, καὶ μὴ σταλεῖσαι εἰς τὰς καταστάσεις.
		1117	7	

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 1 Ἀπριλίου 1855.

Ὁ ταμίας τῆς Βουλῆς
Α. Γ. Ἀ. Δόξαρας.»

Παρετήρησέ τις μετὰ ταῦτα, ὅτι τέσσαρα μέλη τῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ παραχωρήσεως μοναστηριακῶν τινων κτημάτων εἰς τὸν Πέτρον Δημάκην ἐπιτροπῆς διατελοῦσιν ἐν ἀδείᾳ καὶ οὔτε εἶναι γνωστὸν πότε θέλουσιν ἐπανέλθει. Ἐπειδὴ δ' ἐκ τῆς ἀπουσίας τῶν μελῶν αὐτῶν ἡ ἐπιτροπὴ μὴ συμπληρουμένη,

δὲν δύναται νὰ ἐργασθῇ ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως· καὶ κατὰ συνέπειαν ἀναβάλλεται ἡ συζήτησις τοῦ τοσοῦτον κοινωφελοῦς αὐτοῦ νομοσχεδίου, προτείνει νὰ ἐπιτρέψῃ ἡ Βουλὴ τὴν ἀντικατάστασίν των διὰ τῆς ἐκλογῆς νέων ὑπὸ τῶν ἀντιστοιχούντων τμημάτων, καθ' ὅσον καὶ κατά τινα παρελθοῦσαν σύνοδον ἐν ὁμοίᾳ περιστάσει ἐπέτρεψε τὸ μέτρον τοῦτο τῆς ἀντικαταστάσεως.

Ἄλλων δ' ἀντιπαρατηρησάντων, ὅτι ἡ Βουλὴ ἐπληρώθη μὲν ἄλλοτε τοῦ τοιούτου ζητήματος, ἀλλὰ δὲν προῆλθεν εἰς οὐδεμίαν ἀπόφασιν· καὶ τινων διϊσχυριζομένων, ὅτι καὶ ἂν δὲν ὑπάρχῃ προηγουμένη τις ἀπόφασις τῆς Βουλῆς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, δυνάμεθα σήμερον ν' ἀποφασίσωμεν· ἐνεκρίθη, κατὰ πρότασίν τινων, ν' ἀναβληθῇ διὰ τὴν αὔριον ἡ περὶ τούτου συζήτησις, ὅπως παρατηρηθῶσι καὶ τὰ πρακτικὰ τῆς συνεδριάσεως ἐκείνης, καθ' ἣν ἐγένετο λόγος ἐπὶ τοῦ ἰδίου ζητήματος.

Ἠρώτησεν ἑπομένως ὁ πρόεδρος τοὺς ἁρμοδίους εἰσηγητάς, κατ' αἴτησιν βουλευτῶν τινων, εἰς ποίαν εὑρίσκονται κατάστασιν ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ Κράτους καὶ τὰ δύο νομοσχέδια περὶ γραμματοσήμου καὶ περὶ τῶν ἀπὸ προικοκτησίας καθυστερούντων ὀφειλετῶν. Καὶ ὁ μὲν πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἀπήντησεν, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ διώρισε δύο αὐτῆς μέλη ἵνα μελετήσωσιν αὐτὸν καὶ φέρωσιν ἐν ἐξαγόμενον, ἐφ' οὗ θέλει στηρίξει τὰς ἐργασίας της, τῶν ὁποίων ἐλπίζει νὰ ἐπιληφθῇ ταχέως· ὁ δὲ τῆς ἐπὶ τοῦ περὶ γραμματοσήμου νομοσχεδίου εἶπεν, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἐπεφόρτισεν αὐτὸν νὰ συνεννοηθῇ μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ ἐπί τινων μεταβολῶν, τὰς ὁποίας προτίθεται νὰ ἐπιφέρῃ, ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν ἔλαβε τὸν ἀναγκαῖον πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὑλικὸν καιρόν. Τελευταῖον δὲ ὁ ἐπὶ τοῦ τελευταίου νομοσχεδίου εἰσηγητὴς διεβεβαίωσε τὴν Βουλήν, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ καταβάλλει πᾶσαν προσπάθειαν διὰ νὰ συλλέξῃ τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας καὶ φέρῃ ἐν ἔργον ὅσον ἐνεστὶ τέλειον. Ἐπειδὴ δὲ νομίζει ἀναγκαῖον πρὸς ἀποφυγὴν ματαίων συζητήσεων νὰ συνεννοηθῇ ἡ ἐπιτροπὴ προηγουμένως καὶ μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ ἐπί τινων ἀντικειμένων, ἐλπίζει ὅτι ἐντὸς τῆς παρούσης ἑβδομάδος θέλει φέρει εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἔκθεσίν της.

Παρελθὼν ἀκολούθως ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ τῶν ἐπὶ ἐθνικῆς γῆς οἰκοδομησάντων, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτοῦ, ἔχουσαν οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Συζητήσασα ἡ ἐπιτροπή σας τὸ νομοσχέδιον περὶ τῶν ἐπὶ ἐθνικῆς γῆς οἰκοδομῶν, θεωρεῖ αὐτὸ ἀφ' ἑνὸς μὲν στηριζόμενον

εἰς τὴν ἐπιείκειαν κατὰ τῶν αὐτογνωμόνως οἰκοδομησάντων μετὰ τὸ Α'. ψήφισμα τοῦ Κυβερνήτου, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀναγκαῖον πρὸς ἀποπεράτωσιν τῶν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἀμφισβητήσεων καὶ πρὸς τὴν ἐπιμέλειαν τῶν συμφερόντων τοῦ δημοσίου.

Ἐπὶ τοιαύταις σκέψεσιν ἐλθεῖσα ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 2.

Ὁ μέγιστος ὅρος τῆς περιοχῆς εἰς πήχεις 500 ἢ 1000 εἶναι λίαν ἐνδεχόμενον νὰ μὴ δύναται νὰ παραχωρηθῇ ἀκριβῶς καὶ περιωρισμένως ἄνευ βλάβης τῶν νομέων ἢ τοῦ δημοσίου εἰς τὰς πόλεις καὶ κώμας, ἕνεκα τῆς ῥυμοτομίας καὶ τοῦ κανονισμοῦ τῶν σχεδίων, διότι περιττὸν ἢ καὶ ἐπιζήμιον καθίσταται νὰ δοθῇ ἐντὸς τοῦ ὅρου τῶν 500 πήχεων τὸ τυχὸν προσδιωρισμένον μέρος διά τινα ὁδὸν ἢ ἀγυιάν, ἢ ν' ἀφαιρεθῇ τὸ μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῆς περιοχῆς ἐλάχιστον ὑπὲρ τὸν ὅρον μέρος. Καὶ ὡσαύτως ἐπιζήμιον εἶναι εἰς τὸ δημόσιον νὰ λάβῃ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν 500 ἢ 1000 πήχεων τὸ τυχὸν μικρᾶς ἐκτάσεως ὑπόλοιπον γήπεδον, ὅπερ δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ καὶ παραχωρηθῇ εἰμὴ ὡς τεμάχιον. Διὰ ταῦτα προτείνομεν τὴν ἑπομένην τροποποίησιν μετὰ τὴν λέξιν «χιλίων.» «Εἰς δὲ τὰς πόλεις καὶ κώμας παραχωρεῖται καὶ πλέον ἢ ἔλαττον τῆς ἐκτάσεως ταύτης, κατὰ τὰς γραμμὰς τῆς ῥυμοτομίας καὶ κατὰ τὸν κανονισμὸν τοῦ σχεδίου αὐτῶν.»

Παρατηρεῖ πρὸς τούτοις ἡ ἐπιτροπή, ὅτι, ἐὰν τὸ περιπλέον τῆς παραχωρητέας ἐκτάσεως ἀποκατέστη ἄμπελος ἢ δενδρόφυτος κῆπος, εἶναι δίκαιον καὶ ὠφέλιμον νὰ ἀφεθῇ εἰς τὴν κατοχὴν καὶ ἐπιμέλειαν τοῦ νομέως, μέχρις ὅτου ληφθῇ γενικὸν μέτρον περὶ τῶν ἐθνικῶν γαιῶν τῆς αὐτῆς κατηγορίας. Προτείνει διὰ τοῦτο μετὰ τὴν ἐκτεθεῖσαν τροποποίησιν τὴν ἀκόλουθον· «Τὰ περιπλέον τῶν ἐκτάσεων τούτων μεταβαίνουσι παραχρῆμα εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ δημοσίου· ἐὰν δὲ ἀποκατέστησαν ἄμπελοι ἢ δενδρόφυτοι κῆποι, ἀρίνονται εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ νομέως καὶ ἐπιμέλειαν μέχρις ἄλλης περὶ αὐτῶν διατάξεως.» Οὕτω συνταχθέντος τοῦ 2 ἄρθρου, ἀφαιροῦνται ὅλαι αἱ περίοδοι καὶ τὸ ἐδάφιον αὐτοῦ ἀπὸ τῆς λέξεως «τὸ περιπλέον» ἕως τοῦ ἄρθρου 3.

Ἐπὶ τοῦ 3 ἄρθρου ἡ ἐπιτροπὴ παρατηρεῖ, ὅτι πρέπει νὰ ὁρισθῇ ἡ διορίζουσα τὸν πραγματογνώμονα τοῦ δημοσίου ἀρχή, καὶ προτείνει ἀντὶ τῶν λέξεων «παρὰ τοῦ δημοσίου» νὰ τεθῶσιν αἱ λέξεις «παρὰ τοῦ ἐφόρου.»

Ἐπειδὴ δὲ οἱ πραγματογνώμονες, κατὰ τὸν προκείμενον νόμον, ἐκπληροῦσι καθήκοντα δικαστοῦ, διότι τὸ πρωτόκολλον αὐτῶν ἐκτελεῖται ὡς ἀπόφασις καὶ δὲν εἶναι ἁπλοῦν ἔγγραφον ἀπο-

δείξεως, καὶ ἐπειδὴ ἐνεργοῦν μόνοι ἀντὶ συμπράξεως ἀρχῆς τινος καὶ ὀφείλουσι νὰ ὑπογράφωσι τὴν ἔκθεσίν των, θεωροῦμεν ἀναγκαῖον νὰ ὁρισθῶσιν ἐν τῷ νόμῳ τὰ προσόντα αὐτῶν καὶ νὰ ὁρκίζωνται ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδικείου. Ἐπὶ τούτῳ προτείνομεν μετὰ τὸν α. παράγραφον τοῦ 2 ἄρθρου τὸν ἑξῆς παράγραφον·

« Οἱ πραγματογνώμονες πρέπει νὰ ὦναι ἔνλικες, ν' ἀπολαύωσι τὰ πολιτικὰ δικαιώματα τοῦ Ἕλληνος, νὰ μὴ ὦναι ἐξαιρετέοι κατὰ τὸ ἄρθρ. 36 τῆς πολιτικῆς δικανομίας, καὶ νὰ γνωρίζωσι ν' ἀναγινώσκωσι καὶ νὰ γράφωσιν· ὁρκίζονται δὲ ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδικείου τὸν συνήθη τοῦ πραγματογνώμονος ὅρκον πρὸ τοῦ ἀναλάβωσι τὰ ἔργα των.»

Θεωροῦμεν πρὸς τούτοις ἀναγκαῖον νὰ ὁρισθῇ ἐν τῷ νόμῳ τίς ὁ παραδώσων τὸ πρωτόκολλον εἰς τὸ πρωτοδικεῖον, καὶ προτείνομεν ὅτι αὐτοὶ οἱ πραγματογνώμονες ὀφείλουσι νὰ παραδώσωσιν αὐτό. Πρὸς εὐκολίαν δὲ καὶ ἀποφυγὴν βραδύτητος καὶ ἐξόδων παρατηροῦμεν, ὅτι, ἐὰν ἡ ἐκτίμησις ἐνεργῆται ἐκτὸς τῆς ἕδρας τοῦ πρωτοδικείου, εἰς τόπον ἀπέχοντα ὑπὲρ τὴν μίαν ὥραν, πρέπει νὰ συγχωρηθῇ εἰς τοὺς πραγματογνώμονας νὰ παραδίδωσι τὸ πρωτόκολλον εἰς τὸν πλησιέστερον εἰρηνοδίκην, διὰ νὰ τὸ ἀποστείλῃ εἰς τὸν πρόεδρον.

Διὰ ταῦτα προτείνομεν νὰ παρατεθῇ πρὸ τοῦ τελευταίου παραγράφου τοῦ ἄρθρου 3 ὁ ἑξῆς·

« Οἱ πραγματογνώμονες παραδίδουσι τὸ πρωτόκολλον εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ πρωτοδικείου· ἐὰν ὅμως ἐνήργησαν τὴν ἐκτίμησιν εἰς τόπον ἀπέχοντα ὑπὲρ τὴν μίαν ὥραν ἀπὸ τῆς ἕδρας αὐτοῦ, δύνανται νὰ παραδώσωσιν αὐτὸ εἰς τὸν πλησιέστερον εἰρηνοδίκην, ὅστις ὀφείλει νὰ τὸ ἀποστείλῃ εἰς τὸν ἀρμόδιον πρόεδρον.»

Ἐπὶ τοῦ τελευταίου παραγράφου τοῦ ἄρθρου 3 ἀντὶ τῆς λέξεως «ἀνέκκλητα» προτείνομεν νὰ τεθῇ ἡ λέξις «ἐκτελεστέα.»

Καὶ ἐπειδή, κατὰ γενικὸν κανόνα, πάσης ἐκτελέσεως ἐγγράφου προηγεῖται ἡ κινοποίησις αὐτοῦ καὶ παραχωρεῖται προθεσμία τις πρὸς ἐκτέλεσιν, προτείνομεν τὴν ἑξῆς τροποποίησιν μετὰ τὴν λέξιν «ἐκτελεστέα.» «Ἐκτελοῦνται δὲ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀπὸ τῆς διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος ἐπιδόσεως τοῦ ἐπισήμου ἀντιγράφου αὐτῶν.»

Ἔχουσα ἡ ἐπιτροπὴ ὑπ' ὄψιν τὴν ὑπάρχουσαν σπάνιν χρημάτων, προτείνει ἐπὶ τοῦ 4 ἄρθρου νὰ ὁρισθῇ ἡ πληρωμὴ εἰς 8 ἀντὶ εἰς 6 δόσεις.

Ἐπὶ τοῦ 5 ἄρθρου παρατηρεῖ ἡ ἐπιτροπή, ὅτι οἱ ἐνεργήσαντες μικροτέραν τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ διαλαμβανομένης

χρηματικῆς δαπάνης ἐπισκευήν, εἶναι δίκαιον ν' ἀπολαύσωσι τὰς ὠφελείας τοῦ νόμου τούτου, ἐὰν ἡ γενομένη ἐπισκευὴ ἦτον ἀναγκαία πρὸς τελειοποίησιν καὶ συντήρησιν τοῦ βεβλαμμένου κτήματος.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ ἀξία τῆς ἐπισκευῆς ἰσοδυναμεῖ ὡς πρὸς τὸ ἀποτέλεσμα μὲ τὴν ἀνοικοδόμησιν. Προτείνει διὰ τοῦτο ἡ ἐπιτροπὴ ἀντὶ τῆς περιόδου· «ἐὰν ἡ τῆς ἐπισκευῆς δαπάνη ὑπερβαίνῃ κατὰ τὸ ἥμισυ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ» τὴν ἑξῆς τροποποίησιν· «ἐὰν ἡ ἐπισκευὴ ἦτον ἀναγκαία πρὸς τελειοποίησιν ἢ συντήρησιν τῆς βεβλαμμένης οἰκοδομῆς.»

Τὰς τροποποιήσεις ταύτας εἰσηγήσην ἀναγκαίας ἡ ἐπιτροπή σας πρὸς μείζονα ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τοῦ νόμου καὶ πρὸς διευκόλυνσιν καὶ ἀκρίβειαν τῆς ἐκτελέσεως αὐτοῦ.

Προτείνει δὲ τὴν παραδοχὴν τοῦ νομοσχεδίου μετὰ τῶν τροποποιήσεων τούτων.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 6 Ἀπριλίου 1855.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Ἐμμ. Μελετόπουλος	Π. Κανελλόπουλος
Α. Δ. Λύγερινός	Δημ. Ἀθανασίου

Ὁ Εἰσηγητὴς Γ. Α. Ναύτης.»

Λαβών τις μετὰ ταῦτα τὸν λόγον, ἐξέθηκεν, ὅτι ὁ τύπος, τὸ εὐγενὲς καὶ εὐεργετικὸν αὐτὸ προϊὸν τῆς κοινωνικῆς προόδου, παρεκτρέπεται δυστυχῶς ἐνίοτε τοῦ προορισμοῦ του, ὄχι, βεβαίως, ἐκ προθέσεως, διότι δὲν δύναται νὰ διαστρέψῃ τὴν ἀλήθειαν αὐτὸς ὁ φυσικός, οὕτως εἰπεῖν, προστάτης τῆς ἀληθείας, ἀλλ' ἐξ ἀγνοίας ἢ ἁμαρτωλῆς προκαταλήψεως. Τοῦτο εἶναι δυστύχημα, διότι ἔπειτα καταντᾷ προβληματικὴ πᾶσα δημοσιευομένη ἀλήθεια.

Μία ἐφημερὶς π. χ. λέγει, ὅτι οἱ βουλευταὶ δὲν κάμνουν ἄλλο, εἰμὴ νὰ μετρῶσι μόνον τὰς ἡμέρας διὰ νὰ *συγχρώσωσι* τὸν μισθὸν των· ἄλλη ἐφημερὶς, ἐπίσης ὡς ἡ πρώτη σπουδαία, λέγει, ὅτι ἡ Βουλὴ ὑπνώττει, καὶ ἐν τούτοις, μ' ὅλον τὸ κατὰ τὴν Ἐλπίδα μέτρημα τῶν ἡμερῶν καὶ τὸν κατὰ τὴν Ἀθηνᾶν ἐπιμενείδιον ὕπνον μας, ἐν διαστήματι ἐλάττονι τῶν δύω μηνῶν, ἀφ' ὅτου ἡ Βουλὴ κατηρτίσθη, ἐκάμαμεν 32 συνεδριάσεις, ἐξ ὧν πολλαὶ διήρκεσαν καὶ μέχρι τῆς 5 ὥρας μ. μ. καὶ ἐπεψηφίσαμεν ἑνδεκα νομοσχέδια μετὰ πολλὴς συζητήσεως, ἐκτὸς τῶν ἄλλων συνήθων ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς, ἐν αἷς προσετέθη καὶ ἡ δυσχερεστάτη ἐργασία τῆς ἀνακρίσεως τοῦ πρώην ὑπουργοῦ τῶν στρατιωτικῶν.

Θέλοντές τινες τὸ πάλαι νὰ ἐκφαυλίσωσι ταῦ Τιμοθέου τὰς πράξεις, ἐζωγράφουν τὰς πόλεις εἰς δίκτυον αὐτομάτως εἰσερχομένας, αὐτοῦ καθεύδοντος. Ταῦτα βλέπων ὁ Τιμόθεος, ἔλεγεν, ἂν τηλικαύτας πόλεις λαμβάνω καθεύδων, τί ἄρα ἤθελον ποιήσει ἐξυπνος ὤν; Καὶ ἡμεῖς λοιπὸν δὲν δικαιούμεθα νὰ κάμωμεν τοιαύτην ὡς ἐγγίστα παρατήρησιν εἰς τοὺς δωρεὰν ψέγοντας ἡμᾶς; Καὶ ὅμως ἀντ' αὐτῆς, μίαν μόνην φιλικὴν παρατήρησιν ἀπευθύνει πρὸς τοὺς δημοσιογράφους, μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι, ἐν τῇ μακροθυμίᾳ των, οὐχ ἧσσον κάτον μετόπισθεν· ὅτι ἡ καλὴ χρῆσις τοῦ κακοῦ δύναται ν' ἀποῤῥῇ ἐνίοτε λυσιτελῆς, ἐν ᾧ ἡ καταχρησις καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀγαθοῦ ἀποβαίνει πάντοτε ὀλεθρία. Ὀφείλουν λοιπὸν νὰ ἦναι προσεκτικοὶ καὶ εἰς τοὺς ἐπαίνους καὶ εἰς τὰς μέμψεις των, διότι «ἀλήθεια πάντων μὲν ἀγαθῶν θεοῖς ἡγεῖται, πάντων δ' ἀνθρώποις.»

Καὶ δεχόμεθα μὲν εὐγνωμόνως πᾶσαν νουθεσίαν δικαίαν, πᾶσαν συμβουλὴν ἀγαθὴν, δυσανασχετοῦμεν ὅμως εἰς τὴν διαστροφὴν, ἔστω καὶ ἐξ ἀγνοίας, τῆς ἀληθείας, καὶ ἔτι περισσότερον ὅταν ἡ διαστροφὴ αὕτη γίνηται ἀπὸ τοὺς ὀφείλοντας νὰ δίδωσι πρῶτοι τὸ παράδειγμα τῆς ἀμεροληψίας.

Ὅτι εἴμεθα φίλοι τῆς δημοσιογραφίας ἀπόδειξις αὐτὴ ἡ λύπη, τὴν ὁποίαν αἰσθανόμεθα, ὅταν βλέπωμεν αὐτὴν παρεκτρεπομένην τοῦ ἱεροῦ σκοποῦ της, διότι ἐν πεποιθήσει ὁρονεῖ ὅτι δὲν δύναταί τις ν' ἀγαπᾷ τὴν ἀλήθειαν ἄνευ ἐλευθεροτυπίας, διότι τὰ δύω ταῦτα εἶναι ἀναπόσπαστα μεταξύ των.

Τὰ ὀλίγα ταῦτα ἀρκοῦν, νομίζει, νὰ καταδείξωσι τὸ ἄδικον καὶ ν' ἀναγνώσωμεν προσεχῶς τὸ ἀξίωμα (ἂν καὶ αὐθαίρετον) ὅτι ὁ τρώσας ἰάσατο.

Ἐπήνεγκεν ἄλλος, ὅτι ὀρθώτατα ὁ προαγορεύσας παρετήρησεν, ὅτι οἱ βουλευταὶ οὔτε ὑπνώττουσιν, οὔτε ἀναμένουσι μετ' ἀνυπομονησίας τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ μηνὸς, διὰ νὰ πληρωθῶσι τὴν ἀποζημίωσίν των, ἀλλ' ἐκπληροῦσι τὸ καθῆκόν των μετὰ ζήλου, ὡς αὐτὰ τὰ πράγματα ἀποδεικνύουσι. Νομίζει ὅμως ὅτι ἡ Ἐλπὶς γράφουσα περὶ Βουλῆς, ἐνόει ἄλλο τι παρὰ νὰ προσβάλῃ αὐτὴν, ὡς μὴ συνεδριάζουσαν. Ἐντὸς μικροῦ χρονικοῦ διαστήματος ἐπηνέχθησαν τοσαῦτα κατὰ τοῦ τύπου κτυπήματα, τρεῖς δὲ δημοσιογράφοι φυλακισθέντες, ἀπελύθησαν διὰ βουλεύματος. Ἑνὸς μάλιστα ἐξ αὐτῶν ἡ φυλάκισις συνωδεύθη μετὰ περιστάσεων σκανδαλωδῶν, ὡς τὴν παῦσιν τοῦ εἰσαγγελέως καὶ τὴν παράτησιν δύω δικαστῶν. Ὅπου λοιπὸν αὐστηροὶ φαινόμεθα εἰς τὰς ἐφημερίδας

τοῦ τύπου, τοσοῦτον ὀφείλομεν καὶ νὰ συγκινώμεθα εἰς τὰς δυσχίας του, διότι ὁ τύπος εὐθὺς ἀπ' ἀρχῆς τῆς ἐπαναστάσεώς μας καθωδήγησε καὶ τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὸν λαὸν εἰς τὰ καλὰ καὶ συμφέροντα, καὶ ὑπερασπίσθη τὰς ἐλευθερίας καὶ τὰ δικαιώματα τοῦ λαοῦ. Ἡ ὕπαρξις δὲ τοῦ βήματος τούτου εἰς τὸν τύπον κατὰ μέγα μέρος ὀφείλεται. Πολλοὶ ἐξ ἡμῶν εἴμεθα καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν βουλευταί, καὶ ἐνθυμούμεθα πόσον ὁ τύπος εἶχεν ἐπιτεθῆ κατά τε τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν βουλευτικῶν Σωμάτων, καὶ μολαταῦτα ποτὲ ἡ Βουλὴ δὲν προῆλθεν εἰς ἀποδοκιμασίαν τοῦ τύπου. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου δυνάμεθα νὰ καταδείξωμεν ψευδομένας τὰς περὶ ὧν ὁ λόγος ἐφημερίδας, δημοσιεύοντες διά τινος ἄλλης τὰς ἐργασίας καὶ πράξεις ἡμῶν. Τοῦτο δὲ θεωρεῖ ὡς τὴν καταλληλοτέραν τῶν ἡμαρτημένων διόρθωσιν.

Ἐξέθηκεν ἕτερος, ὅτι ὅσοι ὑπῆρξαν καὶ εἰς ἄλλας παρελθούσας περιόδους βουλευταὶ γνωρίζουσι τὸ πρὸς τὴν ἐλευθεροτυπίαν σέβας του καὶ τὰ ὑπὲρ τῶν ἐλευθεριῶν ἐν γένει αἰσθήματά του. Ὁ βουλευτὴς Φθιώτιδος ἀπηύθυνε παρατηρήσεις κατά τινων δημοσιογράφων, καὶ εἰς ταύτας ἤθελε καὶ οὗτος ἀρκεσθῆ, ἂν ὑπὸ τοῦ προαγορεύσαντος δὲν ἐρρίπτοντο πλάγιαί τινες ἄλλαι ἰδέαι, αἵτινες τὸν ἀναγκάζουσι νὰ λάβῃ τὸν λόγον. Ἠθέλησεν ὁ προαγορεύσας νὰ ὑπερασπισθῆ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ τύπου, καὶ τὴν ἰδέαν του ταύτην ἀσπαζόμενος ὑποστηρίζει καὶ οὗτος, ἀλλ' ἐντὸς πάντοτε τῶν ὅρων τῆς ἀληθείας καὶ κατὰ τὰς περιστάσεις. Ἐν τοσούτῳ ἡ Ἐλπὶς, ἐκτὸς τῶν κατὰ τῆς Βουλῆς αἰτιάσεών της, καταφέρεται παραλογιζομένη καὶ καθ' ἑνὸς ἐπισήμου καὶ σεβαστοῦ γέροντος, ὅστις, ἐπὶ τῆς πολιᾶς αὐτοῦ κεφαλῆς φέρει ἀμαράντους δάφνας πατριωτισμοῦ καὶ ἀρετῆς, καὶ ὅστις καὶ σήμερον ἀκόμη καὶ τὴν τελευταίαν αὐτοῦ πνοὴν θυσιάζει ὑπὲρ τῆς εὐημερίας τῆς πατρίδος του. Γράφει δὲ ὅτι ὁ Μαυροκορδάτος ἀπειλεῖ τὴν Βουλὴν, φέρων μεθ' ἑαυτοῦ ἄνευ ἡμερομηνίας τὸ διάταγμα τῆς διαλύσεώς της, θέλων οὕτω νὰ ὑβρίσῃ ὁ συντάκτης σεβασμίου πρόσωπον χάριν ἀτομικῶν ἐκδικήσεων· ἀλλαχοῦ δὲ δόλιως αἰτιᾶται αὐτοῦ περὶ κυβερνητικῶν πράξεων ὅπως τὸν ἐνοχοποιήσῃ ἐνώπιον ἀνωτέρων Δυνάμεων, καὶ εἰς περιστάσεις μάλιστα, καθ' ἃς ἡ σιωπὴ εἶναι καὶ ἀναγκαία καὶ ὠφέλιμος, καὶ ὡς τοιαύτην τὴν συνιστᾷ φιλικῶς εἰς τὸν εἰρημένον συντάκτην ὡς καὶ εἰς τὸν προλαλήσαντα.

Ἀπανέλαβεν ὁ κατὰ πρῶτον ἀγορεύσας, ὅτι οὐδ' αὐτὸς, ὡς ὁ διαδεχθεὶς τὸν λόγον κακῶς ἐνόησεν, ἐπρότεινεν ἀποδοκιμασίαν κατὰ τοῦ τύπου, τὸν ὁποῖον ὅλοι οἱ Ἕλληνες καὶ ἀγαπῶσι καὶ σέβονται, ἀλλ' ἠθέλησε μόνον νὰ καταδείξῃ ὅτι πράττει κακῶς, διαστρέφων τὴν ἀλήθειαν, διότι οὕτω παρεμβάλλει ὁ ἴδιος προσκόμματα εἰς τὴν πορείαν του, ἐλαττόνων τὴν πίστιν, ἧς πρέπει ν' ἀπολαύῃ ἡ δημοσιογραφία. Ἐπειδὴ δὲ, ὡς προεῖπεν, ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἐφημερὶς θέλει εὑρεθῆ εἰς τὴν ἀνάγκην ν' ἀναιρέσῃ ὅσα ἐσφαλμένως περὶ Βουλῆς ἔγραψε, νομίζει ὅτι πρέπει νὰ σταματήσωμεν ἐνταῦθα, καθ' ὅσον εὐδόλως συμφέρει νὰ προβῶμεν σήμερον εἰς πλατυτέρας ἐξηγήσεις.

Ἐπήνεγκεν ἄλλος, ὅτι ὁ προαγορεύσας ἐξ εὐγενῶν ὁρμώμενος διαθέσεων, ἠθέλησεν ὡς βουλευτὴς νὰ διαψεύσῃ τὰ ὑπό τινων ἐφημερίδων κατὰ τῆς Βουλῆς γραφόμενα καὶ νὰ ὑπερασπισθῆ αὐτὴν ἀδίκως προσβαλλομένην. Συμφώνων ὅμως καὶ αὐτὸς μετὰ τοῦ βουλευτοῦ Ἀττικῆς, νομίζει ὅτι ὁ τύπος δὲν ἐνόει νὰ κατηγορήσῃ τὴν Βουλὴν ὡς μὴ συνεδριάζουσαν καὶ ὡς ἀργοῦσαν, ἀλλὰ διότι ἐσίγησεν ἐπὶ ἀντικειμένων, ἐφ' ὧν δὲν ἔπρεπε νὰ σιγήσῃ, καὶ κατὰ τοῦτο θεωρεῖ αὐτὸς τοὐλάχιστον δικαίας τὰς προσβολὰς τοῦ τύπου. Ἡ σιωπή μας ὅμως αὕτη δὲν προῆλθεν ἐκ σεβασμοῦ πρὸς τὰ πρόσωπα ἢ ἐκ φόβου, ἀλλ' ἐξ ἀγάπης πρὸς τὴν πατρίδα ἡμῶν, τῆς ὁποίας τὰ συμφέροντα ἐπιβάλλουσιν εἰς ἡμᾶς σιωπήν. Ἂν δ' ἐσιγήσαμεν καὶ ἐπὶ ἄλλων νομοθετικῶν ἀντικειμένων, ἅτινα συζητοῦνται δημοσίᾳ, καὶ εἰς τὰ καρσεῖα καὶ εἰς τὰς συναναστροφὰς καὶ διὰ τοῦ τύπου, καὶ διὰ τὰ ὁποῖα ἠδυνάμεθα νὰ λύσωμεν τὴν σιωπὴν χωρὶς νὰ διακινδυνεύσωσι τῆς πατρίδος ἡμῶν τὰ συμφέροντα, καθὼς τὸ περὶ δημοτορυλάκων ἀντικείμενον καὶ ἄλλα τοιαῦτα, τοῦτο ἐπράξαμεν, ἵνα μὴ ἐωρηθῶμεν ὅτι ζητοῦμεν νὰ παρεμβάλωμεν προσκόμματα εἰς τὴν πορείαν τῆς Κυβερνήσεως.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργὸς, ὅτι ἀπὸν κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς προκειμένης συζητήσεως καὶ διὰ τοῦτο ἀγνοεῖ πόθεν αὕτη ἐπήγασε, δὲν δύναται νὰ λάβῃ μέρος, καθ' ὅσον μάλιστα βλέπει ὅτι καὶ ἡ Βουλὴ ἐπιθυμεῖ τὴν παῦσιν αὐτῆς. Λαμβάνων ὅμως ἀφορμὴν ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ προαγορεύσαντος ῥηθείσης περὶ δημοτορυλακῆς ἰδέας, παρατηρεῖ, ὅτι ἡ Κυβέρνησις κατὰ πεποίθησιν εἰλικρινῶς ἐνεργοῦσα, εἶναι ἕτοιμη νὰ ὑποστηρίξῃ τὰς πράξεις της, καὶ, ζητουμένη, νὰ δώσῃ δι' αὐτὰς λόγον, μεθύλως ἐπιθυμοῦσα νὰ καλύπτηται πρὸς χάριν της οὔτε τὸ ἐλάχιστον αὐτῆς ἁμάρτημα.

Οὕτω δὲ τῆς Βουλῆς ἀρκεσθείσης εἰς τὰ λεχθέντα, παρελθὼν ὁ ἕτερος τῶν βουλευτῶν Πεττῶν, ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς Βουλῆς

εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς διαθήκης τοῦ μακαρίτου Στουρνάρη, ἀνέγνω ἔκθεσιν τῶν πεπραγμένων, συνωδευμένην καὶ μετὰ τοῦ ἀπολογισμοῦ τῶν εἰσπράξεων καὶ πληρωμῶν. Ἔχουσι δ' οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

« Πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ δευτέρου ἄρθρου τῆς ἀπὸ 30 Αὐγούστου 1852 διαθήκης τοῦ μακαρίτου Ν. Στουρνάρη ἡ Βουλὴ εὐηρεστήθη ν' ἀναθέσῃ εἰς ἐμὲ διὰ πράξεως τῆς 21 Φεβρουαρίου 1854 νὰ συμπράξω μετὰ τῶν ἄλλων δύω ἐκτελεστῶν πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς τελευταίας τοῦ ἀποθανόντος θελήσεως. Αἱ ἐργασίαι ὅμως τῶν ἐκτελεστῶν ἤρχισαν ὀλίγας ἡμέρας ὕστερον, διότι μόλις κατὰ τὴν 10 τοῦ ἐπομένου μηνὸς Μαρτίου διωρίσθη τῆς Γερουσίας ὁ ἀντιπρόσωπος· διὸ καὶ τὴν 11 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἐγένετο ἡ πρώτη τῶν ἐκτελεστῶν συνεδριασις καὶ ἡ ἔναρξις τῶν ἐργασιῶν των. Τῶν ἀπὸ ταύτης τῆς ἐποχῆς μέχρι σήμερον πραξέων μας ἔρχομαι νὰ ὑποβάλω εἰς ὑμᾶς σύντομον ἔκθεσιν.

Κατὰ τὴν διαθήκην, τὰ κινητὰ καὶ τὰ ἀκίνητα πράγματά του διέθεσεν ὁ μακαρίτης Στουρνάρης ὑπὲρ τῶν συγγενῶν αὐτοῦ, ὥστε μόνον ἔργων τῶν ἐκτελεστῶν ὑπελείπετο ἡ εἰσπραξις τῆς χρηματικῆς αὐτοῦ καταστάσεως καὶ ἡ ἐξ αὐτῆς πληρωμὴ τῆς κληρονομικῆς μερίδος τῆς θυγατρός του, τῆς προικὸς τῆς συζύγου του καὶ τῶν διαφόρων κληροδοτημάτων, καὶ εἰς τοῦτο ἀνενδότως ἐνησχολήθημεν.

Μὴ ἔχοντες ἄλλο φῶς πρὸς ἐξακρίβωσιν τῆς χρηματικῆς ταύτης περιουσίας παρὰ τὴν ἐν τῇ διαθήκῃ σύντομον καταγραφὴν αὐτῆς, ἐκεῖθεν λαβόντες τὸ ἐνδόσιμον, ἐγράψαμεν πρὸς τοὺς διαφόρους ὀφειλέτας νὰ στείλωσιν εἰς ἡμᾶς τὸ ταχύτερον ἐκκαθαρίσεις τῶν μετὰ τοῦ μακαρίτου λογαριασμῶν αὐτῶν.

Καὶ τοὺς μὲν, ὡς 1) τὸν ἐν Τεργέστῃ Βαρδάκην καὶ ἀνεψιούς,

2) Τὸν ἐν Βιέννῃ Μ. Δ. Κούρτην, υἱόν, καὶ

3) Τοὺς ἐν Βιέννῃ ὡσαύτως ἀδελφοὺς Δούμπαν,

προσεκαλέσαμεν πρὸς τοῦτο κατ' αὐτὴν τὴν πρώτην ἡμῶν συνεδρίασιν, ἤτοι, τὴν 11 Μαρτίου 1854, παρακαλέσαντες ἕνα ἕκαστον αὐτῶν νὰ μᾶς δώσωσι καὶ πᾶσαν ἄλλην πληροφορίαν ὡς πρὸς τὰς μετ' αὐτῶν ὑποθέσεις τοῦ μακαρίτου Στουρνάρη.

Εἰς τοὺς δὲ, ὡς 4) τοὺς ἐν Μασσαλίᾳ ἀδελφοὺς Παστρέ,

5) Τὸν ἐν Λιβόρνῳ Ι. Σονινον,

6) Τοὺς ἐν διαλύσει ἀδελφοὺς Τοσίτσα καὶ Στουρνάρη, καὶ

7) Τὸν ἐν Ζακύνθῳ Τοσίτσαν, ἐπεστείλαμεν τὰ αὐτὰ κατὰ τὴν 15 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς, τὴν δὲ 23 ἐπράξαμεν τὸ αὐτὸ καὶ

πρὸς τοὺς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐν διαλύσει ἀδελφοὺς Τοσίτσα καὶ Στουρνάρη.

Ἐν ᾧ ἀφ' ἑνὸς ἐνησχολήθημεν εἰς τὴν ἐκκαθάρισιν καὶ εἰσπραξιν τῶν πρὸς τὸν μακαρίτην Ν. Στουρνάρην ὀφειλομένων, ἀφ' ἑτέρου δὲν παρημελήσαμεν καὶ τὴν κατὰ μικρὸν πληρωμὴν καὶ ἐξόφλησιν τῶν κατὰ τὴν διαθήκην ὀφειλομένων.

Μὴ ἐγκρίναντες ν' ἀναλάβωμεν ἡμεῖς χρηματικὴν διαχείρισιν, μετεχειρίσθημεν ὡς ταμεῖον τὴν ἐθνικὴν Τράπεζαν, καὶ εἰς αὐτὴν, εἰς ἣν πρωϊμῶς ἦρχε μέρος τῆς χρηματικῆς περιουσίας τοῦ μακαρίτου, συνεκεντρώσαμεν ὅλα τὰ εἰσπραχθέντα χρήματα, καὶ δι' αὐτῆς ἐνηργήσαμεν καὶ τὰς πληρωμὰς τῶν ὀφειλομένων.

Τὰ κατὰ τὴν διαθήκην ὀφειλόμενα ἀναβαίνουσιν εἰς ἓν ἑκατομμύριον, ἑκατὸν πεντήκοντα χιλιάδας δραχμῶν ἐπέκεινα. Ταῦτα δὲ ἔπρεπε νὰ πληρωθῶσιν ὅσον ἔνεστι τάχιον, μάλιστα ὅσα ἐξυπηρέτησαν, πρῶτον μὲν διὰ νὰ μὴ προστεθοῦν εἰς βάρος τῆς περιουσίας ἐκτὸς τῶν κεφαλαίων καὶ τόκοι, οἵτινες ἤθελον γενν ηθῇ ἀναγκαίως, ἂν, ἀναβαλλομένων τῶν πληρωμῶν, ἐγίνοντο δικαστικαὶ περὶ αὐτῶν ἀπαιτήσεις· δεύτερον δὲ, διότι ἤθελεν εἶσθαι καὶ ἄτοπον καὶ ἐπιζήμιον νὰ ἐκτεθῶμεν περὶ χρεῶν ἀναμφισβητήτων εἰς δίκας οὐχὶ εὐλόγους.

Διὸ καὶ κατεβάλαμεν πᾶσαν προσπάθειαν εἰς τὴν ὅσον δυνατὸν ἔγκαιρον καὶ ἑτοίμην πληρωμὴν τῶν χρεῶν, ἐξ ὧν τὸ μεγαλείτερον μέρος ἐπληρώθη ἤδη.

Ἐπειδὴ ὅμως τὰ εἰς χρήματα ὀφειλόμενα καὶ τὰ ὑπάρχοντα εἰς τὴν τράπεζαν ἦσαν πολὺ ὀλιγώτερα ἀπὸ τὸ ποσὸν τῶν ὀφειλομένων, ἔπρεπεν ἀναγκαίως νὰ ἐκποιηθῶσιν αἱ μετοχαί, τὰς ὁποίας εἶχεν ὁ μακαρίτης Στουρνάρης εἰς διάφορα δημόσια δάνεια, οἷα τὰ τῆς Γαλλίας, τὰ τῆς Σαρδηνίας καὶ τὰ τῆς Αὐστρίας, καὶ εἰς διαφόρους ἰδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις, οἷαι αἱ τῶν σιδηρῶν μεταλλείων τῆς Τοσκάνης καὶ ἡ τοῦ λαχείου τοῦ Roschile. Ἐξ αὐτῶν δὲ ἐξεποιήσαμεν μόνον τὰς τοῦ Σαρδηνικοῦ δανείου καὶ τὰς τῶν σιδηρῶν μεταλλείων Τοσκάνης, ὡς οὔσας τῆς ἐκποιήσεως αὐτῶν κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ὀλιγώτερον ἐπιζημίου παρὰ τὰς ἄλλας· καὶ ἀνέλαβε δὲ κατὰ τὴν ἀγοραίαν τιμὴν αὐτῶν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς πωλήσεως ἡ κυρία Ἀρβιέτα, χήρα τοῦ μακαρίτου Ν. Στουρνάρη, ἀπέναντι τῶν κατὰ τὴ· διαθήκην ὀφειλομένων αὐτῇ.

Ἀπὸ τὸν ἐγκλειστον λογαριασμὸν θέλετε πληροφορηθῆ καὶ εἰδικώτερον καὶ ἀκριβέστερον·

1. Τὰ μέχρι τοῦδε εἰσπραχθέντα,
2. Τὰ μέχρι τοῦδε πληρωθέντα,
3. Τὰ μένοντα ἀνείσπρακτα ὡς ἔγγιστα,
4. Τὰ εἰσέτι ὀφειλόμενα.

Ἐκ τῶν ὀφειλετῶν ὁ μόνος, πρὸς ὃν ἀπηντήθησαν δυσκολίαι ὁπωσοῦν σπουδαῖαι, εἶναι ὁ ἐν Λιβόρνῳ κύριος Σονῖνος, ὅστις εἰσέτι δὲν μᾶς ἔμβασε τὰ παρ' αὐτοῦ ὀφειλόμενα, ἀλλὰ καὶ αὐταὶ αἱ δυσκολίαι ἐξωμαλύνθησαν, καὶ ἐλπίζομεν ἐντὸς ὀλίγου νὰ μεταφέρωμεν καὶ τὸ ποσὸν τοῦτο εἰς τὴν τράπεζαν.

Τῶν ἄλλων μετοχῶν τὴν ἐκποίησιν δὲν ἐνομίσαμεν πρέπον ν' ἀναβάλωμεν περισσότερον, διότι ἐκ τῆς διαθήκης ἐξάγεται ἡ προαίρεσις τοῦ διαθέτου νὰ καταστῶσιν εἰς τὴν ἡμετέραν τράπεζαν· ἄλλως δὲ ἡ τῶν ἐν Γαλλίᾳ μάλιστα κατάστασις ἐβελτιώθη, καὶ δὲν εἶναι ἐπιβλαβὴς ἡ ἐκποίησις, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοῦτο ἀπῃτήθη ἡ ἐκπλήρωσις πολλῶν διατυπώσεων, καὶ ἐκ τούτου δὲν ἐπραγματοποιήθη μέχρι τοῦδε ἡ ἐκποίησις. Ἐλπίζομεν ὅμως ὅτι καὶ ταύτης τὸ πέρας δὲν θέλει βραδύνει.

Τὰς πληροφορίας ταύτας ἔκρινα ἀναγκαῖον νὰ ὑποβάλω εἰς ὑμᾶς, ἐπιφυλαττόμενος νὰ δώσω πληρεστέραν ἔκθεσιν, ὅταν δυνηθῶμεν νὰ φέρωμεν εἰς πέρας ὁριστικὸν τὸ ἔργον καὶ ἐκκαθαρισθῇ τι ὑπολείπεται ὁριστικῶς διὰ τὸ φιλάνθρωπον ἔργον, ὑπὲρ τοῦ ὁποίου ὁ φιλογενὴς οὗτος ἀνὴρ ἐπρονόησεν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 6 Ἀπριλίου 1855.

Εὐπειθέστατος βουλευτὴς Πετσῶν,
Ν. Α. Χ. Ἀναργύρου.»

Τὰ μέχρι τοῦδε εἰσπραχθέντα.

Ἐκ τῆς ἐθνικῆς Τραπέζης ἀπὸ κατάθεσιν, τόκους καὶ μερίσματα τῶν μετοχῶν . . . . . Δραχ.	209,866	30
Ἀπὸ Θ. Τοσίτσαν εἰς μετρητὰ, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν παρ' αὐτοῦ ἐκ τῶν ἀδελφῶν Τοσίτσα καὶ Στουρνάρη εἰς διάλυσιν εἰσπραχθέντων, λίραι Φλωρεντίας 301,614:10/00, τάλ. 46,980	271,545	12
Ἀπὸ τὸν ἴδιον Θ. Τοσίτσαν ἀπὸ μετοχὰς ἐπὶ τῶν σιδηρῶν μεταλλείων Τοσκάνης καὶ χρεωγράφων τοῦ Σαρδικοῦ δανείου Χάμβρου, μεταβιβασθέντα εἰς τὴν Κυρίαν Ἀρὸ Ν. Στουρνάρη	273,942	82
Ἀπὸ Βαρδάκην καὶ ἀνεψιούς, ἐξ ἀναγνωριστικῆς ἐπιστολῆς τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἀδελφῶν Τοσίτσα καὶ Στουρνάρη εἰς διάλυσιν, φιορίνια 78,342:23	177,227	76
Ἀπὸ Κ. Κούρτην, υἱὸν, ἐπίσης ἐξ ἀναγνωριστικῆς τῶν ἰδίων, φιορίνια 11,700	26,114	40
	958,696	40

Μεταφορά	958,696	40
Ἀπὸ Γ. Κρίτσαν δάνειον καὶ τόκους	24,736	
Ἀπὸ Μιχαὴλ Τοσίτσαν	56,526	35
Ἀπὸ ἀδελφοὺς Παστρὲ Μασσαλίας	28,309	12
Ἀπὸ ἀδελφοὺς Δούμπα	4,019	60
	1072287	47

Τὰ μέχρι τοῦδε πληρωθέντα.

Εἰς τὴν χήραν Στουρνάρη διὰ τὸ κληροδότημά της καὶ (μετὰ τῆς οἰκίας) . . . . . τάλ.	70,000	404,600	
Εἰς τὴν θυγατέρα της Εἰρήνην . . . . »	50,000	289,000	
Εἰς τὴν Κυρίαν Ἀδέρωφ . . . . . »	40,000	234,200	
Εἰς τοὺς τρεῖς ὑπηρέτας τοῦ μακαρίτου Στουρνάρη . . . . . »	1,000	5,780	
Εἰς τὴν Κυρίαν Φαρδῆ . . . . . »	10,000	57,800	
Εἰς τὸν Γ. Μπόταν		3,935	42
Δραχ. . . .		992,315	42

Τὰ μένοντα ἀνείσπρακτα ὡς ἔγγιστα.

Ἀπὸ τοὺς ἐν Μασσαλίᾳ Παστρὲ καὶ ἀδελφοὺς, ὡς ἔγγιστα φράγκα 180,000, προερχόμενα ἀπὸ δημόσιον γαλλικὸν δάνειον τῶν 3 0/0		199,800	
Ἀπὸ τοὺς ἐν Βιέννῃ ἀδελφοὺς Δούμπα, φιορ. 60,000 προερχόμενα ἀπὸ μεταλλικὰ λεγόμενα (χαρτία τοῦ Κράτους) πρὸς δραχ. 2:30 λογιζ. τοῦ φιορ. ὡς ἔγγιστα		115,000	
Ἀπὸ Μιχαὴλ Δ. Κούρτην εἰς τὸ δάνειον τοῦ Ῥοσχλὲ φιορ. 5,000 ὡς ἔγγιστα		11,500	
Ἀπὸ Σονῖνον Λιβόρνου ὡς ἔγγιστα		80,000	
Ἀπὸ Μιχαὴλ Τοσίτσαν γρόσ. Ἀλεξανδρείας 128,634.		32,000	
Ἀπὸ 56 μετοχὰς τῆς Ἐθν. Τραπέζης πρὸς 1,250 δρ. ὡς ἔγγιστα ἑκάστην		70,000	
Δραχ. . . .		508,300	

Τὰ εἰσέτι ὀφειλόμενα.

Εἰς τὸ σχολεῖον Μετσόβου . . . . . τάλ.	10,000	57,800	
Εἰς τὸ σχολεῖον Ἀλεξανδρείας . . . . »	10,000	57,800	
Διὰ τοὺς ἐνδεεῖς συγγενεῖς του . . . . »	5,000	28,900	
Διὰ τοὺς ἐνδεεῖς συμπολίτας του . . . »	2,000	11,560	
Διὰ τοὺς ὑπηρέτας τοῦ Μ. Τοσίτσα . . »	1,000	5,780	
		161,840	

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 6 Ἀπριλίου 1855.

Ν. Α. Χ. Ἀναργύρου.

Ἐγένετο τελευταῖον ὑπὸ τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντιπροέδρων καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Δημητριάδου καὶ Κ. Λαμπρινοπούλου ἡ διὰ τὸν μῆνα Ἀπρίλιον κλήρωσις τῶν τμημάτων, καθ' ἣν ἔλαχον οἱ βουλευταὶ ὡς ἀκολούθως·

Μηνιαία κλήρωσις τῶν τμημάτων διὰ τὸν μῆνα Ἀπρίλιον 1855.

Α.	Β.	Γ.
Δ. Παπατσώρης	Δ. Πολυχρονόπουλος	Π. Ψάθης
Ἀντ. Γρίβας	Δ. Πετροπουλάκης	Κ. Βλάμης
Π. Κουντουριώτης	Ἀλ. Κουμουνδοῦρος	Μ.Τριανταφυλλόπουλος
Δ. Πουλικάκος	Π. Καμπάνης	Π. Βάρδογλης
Γ. Γιολδάσης	Γ. Πανοπριστόπουλος	Δ. Στάϊκος
Χ. Τσαλαμιδᾶς	Δ. Τσόκρης	Α. Βλαΐτης
Γ. Μαδεμοχωρίτης	Ἰω. Μπαλάφας	Ν. Χατζῆ Ἀναργύρου
Εὐθ. Κανελλόπουλος	Εὐθ. Κανελλόπουλος	Δημ. Ἀθανασίου
Χ. Σουμαρίπας	Γ. Ῥαβελιώτης	Α. Παπαδημητριάδης
Γ. Ῥιζόπουλος	Ν. Πιερράκος	Λ. Πετμεζᾶς
Α. Μάντσαρης	Σκαρ. Σοῦτσος	Α. Κιζάνης
Κ. Γριβογειώργης	Ἀναγ. Παπαθανασίου	Π. Κολποδῖνος
Φ. Φίλωνος	Ν. Μοσχούλας	Σιδ. Πράτσικας
Καλαμάρας Τσουκαλᾶς	Α. Ῥενουάρδος	Ἰω. Παπαλουκόπουλος
Ἀν. Κοκοτάκης	Π. Παπατσώνης	Γ. Νικολάου
Ἐλ. Καλογερᾶς	Ἰω. Προβιλέγιος	Σ. Δουκὸς
Α. Μαυροκορδάτος	Ἐμ. Μελετόπουλος	Α. Γιαννουλίδης
Ἰω. Ταμπακόπουλος	Δ. Βουβούρης	Ἰωάν. Ἀμβροσιάδης
Λ. Λόντος.	Ἐμμ. Ἀντίπας.	Δ. Καλλιφρονᾶς.

Δ.	Ε.	Ϛ.
Ἀν. Καρριωτάκης	Ν. Βουβούρης	Π. Διλιγιάννης
Στ. Βλάχος	Ν. Βαρβαρῆγος	Ν. Τσίλιος
Λουκᾶς Στεφάνου	Ἰω. Σαγρέδος	Γ. Ναύτης
Ἰω. Ταταράκης	Γ. Ἀντωνόπουλος	Κ. Δημητριάδης
Γ. Διαμάντης	Ν. Ἰατρὸς	Γ. Πατριαρχέας
Π. Χριστόπουλος	Ν. Διλίνδας	Ν. Γρανίτσας
Μ. Σολωμός	Βελ. Νικολαΐδης	Ἐμ. Τσοῦχλος
Δ. Ζῶτος	Ἰω. Σκαβέντζος	Γ. Τσόκρης
Ἰω. Ζάρκος	Κ. Πονηρόπουλος	Σ. Στράτος
Κ. Κουρκουμέλης	Ἰω. Ἀποστολίδης	Σδλιων Κριεττινιανης
Κ. Λαμπρινόπουλος	Σ. Κοπανίτσας	Ν. Νάζος
Γ. Κεράλας	Περ. Καλαμογδάρτης	Σ. Ηλίλιγκας
Γ. Ι. Στάϊκος	Ν. Βούκουρας	Σ. Βαρότσης
Εὐαγ. Κοντογιάννης	Γ. Τσιγκουράκος	Α. Ἀβέρωφ
Μ. Χουρμούζης	Σ. Χ. Στεφανόπουλος	Α. Ἴσκος
Σ. Μήτσας	Δ. Ὀρεινὸς	Γρ. Καρριωτάκης
Γ. Γιατράκος	Θ. Ζαΐμης	Α. Μαυρομιχᾶλης
Ν. Ματθαίου	Δ. Γαβρᾶς	Ἀντ. Βενιζέλος.
Βασίλειος Νώνης.	Χ. Ῥάγκος.	

Ζ.		
Ἰω. Εὐσταθίου	Χ. Θεοχαρόπουλος	Α. Δανηλόπουλος
Ν. Μπότσης	Ἠλ. Παπαδαῖος	Γερμ. Μαυρομιχάλης
Γ. Κονδύλης	Ν. Καΐρης	Α. Τσάκας
Α. Γεωργαντᾶς	Β. Δημητρακόπουλος	Ἀνδρ. Αὐγερινὸς
Π. Χρυσοβέργης	Εὐθ. Κεχαγιᾶς	Γ. Μπάνης
Α. Διδόπουλος	Ν. Πανουργιᾶς	Π. Πατρινός.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἀναγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης τὴν συζήτησιν περὶ τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν ἀπόντων μελῶν τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ τῆς πρὸς τὸν Π. Δημάκην παραχωρήσεως μοναστηριακῶν κτημάτων, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 2 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. Α. ΖΑΪΜΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Π. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΛΓ'.

Τῆς 7 Ἀπριλίου 1855.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀντεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀνήγγειλαν ἐπαμένως τὰ τμήματα, ἐκτὸς τοῦ Β'. καὶ δ'. μὴ συμπληρωθέντων, ὅτι ἐξελέξαντο, κατὰ τὴν ἀλφαβητικὴν αὐτῶν τάξιν, προέδρους μὲν τοὺς Καλ. Τσουκαλᾶν, Π. Βάρδογλην, Θ. Ζαΐμην, Σ. Ηλίλιγκαν καὶ Π. Πατρινόν· γραμματεῖς δὲ, τοὺς Γ. Μαδεμοχωρίτην, Δ. Στάϊκον, Ἰω. Σκαβέντζον, Α. Βενιζέλον καὶ Α. Αὐγερινόν. Εἰσηγητὰς δ' ἐπὶ μὲν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀτελείας δημητριακῶν καρπῶν διὰ τοὺς ἰονίους ἐργάτας, τὸ ἀ. τὸν Π. Κανελλόπουλον, τὸ δὲ ζ'. τὸν Εὐθ. Κεχαγιᾶν· ἐπὶ δὲ τοῦ περὶ χαρτοσήμου, τὸν Φ. Φίλωνος, Π. Κολποδῖνον, Π. Καλαμογδάρτην, Ν. Νάζον καὶ Ἠλ. Παπαδαῖον· καὶ ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν, τὸ μὲν ἀ. τὸν Χ. Τσαλαμιδᾶν, τὸ γ'. τὸν Δ. Στάϊκον, τὸ ε. τὸν Δ. Γαβρᾶν καὶ τὸ ζ'. τὸν Π. Χρυσοβέργην.

Ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ βουλευτοῦ Ν. Τσίλιου, ἀσθενοῦντος, ἡ Βουλὴ ἐχορήγησεν αὐτῷ δίμηνον ἄπουσίας ἄδειαν.

Ἀνήγγειλεν εἶτα ὁ πρόεδρος, ὅτι ὁ βουλευτὴς τοῦ Πανεπιστημίου ὑπέβαλε πρότασιν νόμου, τὴν ὁποίαν θέλει ἀποστείλει εἰς τὰ τμήματα, διὰ νὰ ἐνεργηθῶσι τὰ κατὰ τὸν κανονισμόν.

Παρελθόντες ἀκολούθως οἱ εἰσηγηταὶ τῶν ἐπιτροπῶν ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων περὶ γραμματοσήμου καὶ χαρτοσήμου, ἀνέγνωσαν ἐκθέσεις ἐπ' αὐτῶν, ἐχούσας οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

« Ἡ εἰσηγητικὴ τῶν τμημάτων ἐπιτροπὴ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ ὑποβληθὲν εἰς τὴν Βουλὴν περὶ γραμματοσήμου νομοσχέδιον, καὶ ἐκτιμῶσα ἀποχρώντως τοὺς ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ ὑπουργοῦ ἐκτεθειμένους λόγους, γνωμοδοτεῖ ὑπὲρ τῆς παραδοχῆς αὐτοῦ ἄνευ οὐσιωδῶν μεταβολῶν, καθ' ὅσον τοῦ νέου τούτου συστήματος, πρώτην ἤδη φορὰν εἰσαγομένου ἐν Ἑλλάδι, μόνη ἡ ἐφαρμογὴ θέλει καταδείξει τὰς ἐλλείψεις, καὶ διότι πιστεύει ὅτι ἡ Κυβέρνησις προέβη εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ ὑποβληθέντος νομοσχεδίου, ἀφοῦ προηγουμένως συνέλεξε τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας ἐκ τῶν ξένων ἐκείνων Κρατῶν, ἅ τινα πρὸ πολλοῦ ἤδη παρεδέχθησαν τὸ σύστημα τοῦτο ὡς τὸ τελειότερον καὶ καταλληλότερον.

Περιορίζεται διὰ τοῦτο εἰς μόνον τὰς δύω ἑπομένας ἐλαχίστας μεταβολὰς ἐπὶ τῶν ἄρθρων 12 καὶ 16. Καὶ ἐπὶ μὲν τοῦ πρώτου παρατηρεῖ, ὅτι ἡ ἐπιβαλλομένη χρηματικὴ ποινὴ ἐκ δρ. 100—500 εἰς τοὺς ταχυδρομικοὺς ἐκείνους ὑπαλλήλους, οἵτινες ἤθελον ἀποστείλει γράμματα καὶ λοιπὰ μὴ φέροντα γραμματόσημον ἢ φέροντα κατωτέρας ἀξίας, ἐθεωρήθη ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς λίαν ἐλαφρὰ, καθ' ὅσον εὔκολον εἶναι ἐξ ἁπλῆς ἀπροσεξίας νὰ ὑποπέσῃ εἰς τοιοῦτον ἀκούσιον ἁμάρτημα, καὶ διὰ τοῦτο ἠλάττωσε τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος ποινὴν εἰς δραχ. 20—200.

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἄρθρου 16 μετέθεσεν ἐναλλὰξ τὰς λέξεις « *ἐν ὑποτροπῇ ἐφαρμοζομένης* » πρὸς εὐκολωτέραν κατάληψιν.

Ἀθῆναι, τῇ 7 Ἀπριλίου 1855.

Ἡ Ἐπιτροπή.

Δ. Καλλιφρονᾶς, Ν. Α. Νάζος.
Α. Βενιζέλος, Α. Παπαδημητριάδης. Ὁ Εἰσηγητὴς
Εὐθ. Κεχαγιᾶς. »

Πρὸς τὴν Βουλήν.

« Ἡ εἰσηγητικὴ τῶν τμημάτων ἐπιτροπὴ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου τοῦ παρὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν ὑποβληθέντος εἰς τὴν Βουλὴν περὶ ἐκδόσεως σφραγιστοῦ χάρτου μέχρι 400,000 φύλλων ἄνευ τοῦ ὑδατίνου σημείου, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ νομοσχέδιον καὶ τὴν συνοδεύουσαν αὐτὸ ἔκθεσιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, παρατηρεῖ, ὅτι τὸ προτεινόμενον μέτρον προκύπτει ἐκ τῆς ἀνάγκης καὶ δὲν ἐπιδέχεται ἀναβολήν. Ὅθεν ἡ ἐπιτροπὴ συνιᾷ τὴν παραδοχὴν τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου ὡς ἔχει, μὲ τὴν παρατήρησιν, ὅτι εἶναι εὐχῆς ἔργον νὰ ληφθῶσιν ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου ὅλα τὰ πρόσφορα μέτρα εἴς τε τὴν ταχείαν μεταφορὰν τοῦ ἐχόντος ἢ φέροντος τὸ νενομισμένον ὑδάτινον σημεῖον χάρτου καὶ εἰς τὴν προκατάληψιν πάσης ἐνδεχομένης παραχαράξεως ἢ καταχρήσεως τοῦ ἐκδοθησομένου σφραγιστοῦ χάρτου, ὡς δὲν ἀμφιβάλλει ποσῶς ἡ ἐπιτροπὴ ὅτι τὸ ὑπουργεῖον θὰ λάβῃ τὴν πρόνοιαν ταύτην.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 7 Ἀπριλίου 1855.

Ἡ εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ

Φ. Φίλωνος. Πλ. Παπαδᾶτος.
Ν. Α. Νάζος. Π. Καλαμογδάρτης.
Ὁ εἰσηγητὴς Π. Κολποδένος. »

Ἡ δὲ Βουλὴ θεωρήσασα ὡς λίαν κατεπείγον τὸ δεύτερον νομοσχέδιον, προέβη ἀμέσως εἰς τὴν συζήτησιν αὐτοῦ, ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὁποίου, μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως, ἐγένετο ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Ν. Νάζου καὶ Καλ. Τσουκαλᾶ, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 76.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ περὶ ἐκδόσεως σφραγιστοῦ χάρτου μέχρι 400,000 φύλλων, μὴ φέροντος τὸ ὑδάτινον σημεῖον νομοσχεδίου, Ναὶ ἢ Ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Λουκᾶς Λόντος		Γεώργιος Τσόκρης . . .	Ν
Δημήτριος Ὀρεινὸς		Νικόλαος Ἰατρὸς	Ν
Ἀντώνιος Βενιζέλος . . .	Ν	Σκαρλάτος Σοῦτσος	
Πέτρος Καμπάνης	Ν	Δημήτριος Καλλιφρονᾶς . .	
Νικόλαος Π. Κατρὶς . . .	Ν	Ἀνδρέας Μεταξᾶς	
Ἀναγνώστης Γιαννουλίδης .	Ν	Σταῦρος Βλάχος	
Δημήτριος Τσόκρης		Ἀνδρέας Ἴσκος	Ν

Σωτήριος Στράτος	N	Π. Κολποδῖνος	N
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς		Θμ. Ἀντίπας	N
Φίλων Φίλωνος	N	Γ. Πανοπριφτόπουλος	N
Ἀντώνιος Φ. Γρίβας	N	Μιχαὴλ Τριανταφυλλόπουλος	
Νικόλαος Τσέλιος		Χρῆστος Ῥάγκος	
Κωνστ. Γριβογεώργης	N	Εὐθ. Κανελλόπουλος	
Δ. Π. Πετροπουλάκης	N	Ἐμμανουὴλ Ταβύχλος	
Γεωρ. Δ. Τσιγκουράκος	N	Νικόλαος Ματθαίου	N
Ἀναγνώσ. Παπαθανασίου		Σ. Κοπανίτσας	
Γεώργιος Κονδύλης	N	Ἐμμ. Μελετόπουλος	N
Ἐλευθέριος Καλογερᾶς		Α. Κορριωτάκης	
Ἰωάννης Ἀποστολίδης		Γ. Γιατράκος	
Βασίλειος Νώνης		Λουκᾶς Στεφάνου	
Σταμάτιος Μήτσας		Ἰωάννης Παπαλουκόπουλος	N
Δημήτριος Ζῶτος		Ἰω. Ν. Ταμπακόπουλος	N
Γ. Ἰω. Γιολδάσης	N	Γ. Ν. Ῥεβελιώτης	N
Ν. Α. Γρανίτσας	N	Παναγιώτης Βάρβαγλης	N
Ἀλέξανδρος Βιλαέτης	N	Β. Π. Δημητρακόπουλος	N
Σ. Χ. Στερανόπουλος	N	Ἀναγνώστης Διδόπουλος	N
Ἀνδρέας Αὐγερινός	N	Α. Μαυροειδής	
Σόλων Κρεστενίτης	N	Γ. Κεραλας	N
Δημήτριος Ἀθανασίου	N	Ἀναγνώστης Τσάκας	N
Γεώργιος Διαμάντης		Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος	
Ν. Δελένδας		Κωνστ. Ἰω. Κουρκουμέλης	N
Δ. Γαβρᾶς	N	Ἀλέξανδρος Κουμουνδοῦρος	N
Ν. Βαρβαρῆγος		Παναγιώτης Παπατσώνης	
Θρασύβουλος Α. Ζαΐμης	N	Ἰω. Προβιλέγιος	
Λεωνίδας Ν. Πετμεζᾶς		Ἰω. Ταταράκης	N
Χαρίλαος Θεοχαράπουλος	N	Σ. Βαρότσης	N
Ἠλίας Παπαδαῖος	N	Χ. Σπυμαρίπας	
Ἀθανάσιος Δανηλόπουλος		Π. Δημητρακόπουλος	
Γρηγόριος Κορφιωτάκης		Π. Χρυσοβέργης	N
Ἰωάννης Ζάρκος	N	Α. Παπαδημητριάδης	N
Κωνσταντῖνος Δημητριάδης	N	Δ. Κοκοτάκης	
Βελισάριος Νικολαΐδης	N	Ἰωάν. Ἀμβροσιάδης	
Ἰωάν. Μπαλάφας	N	Ἰωάννης Εὐσταθίου	N
Πέτρος Δελιγιάννης		Γεώργιος Μαδεμοχωρίτης	N
Γ. Α. Ἀντωνόπουλος		Γεώργιος Μπάνης	N
Κωνσταντ. Λαμπρινόπουλος	N	Νικόλαος Πιεράκος	
Νικόλαος Μπούκουρας	N	Γερμανὸς Μαυρομιχάλης	

Δημήτριος Πουλικάκος		Μιχαὴλ Σολωμός	
Γρηγόριος Πατριαρχέης	N	Ἀν. Ῥενουάρδος	N
Π. Χριστόπουλος	N	Ἰωάννης Σαγγέδος	
Π. Κανελλόπουλος		Παναγιώτης Ψαθᾶς	N
Νικόλαος Μοσχούλας	N	Νικόλαος Ναζος	N
Σπ. Ἠλλήκας	N	Ἀναγνώστης Παπατσώρης	
Ν. Παναργιᾶς		Δημ. Πολυχρονόπουλος	
Κωνσταντῖνος Βλάμης		Κυριάκος Πανηρόπουλος	
Εὐθ. Κεχαγιᾶς	N	Γεώργιος Ι. Στάϊκος	
Σιδέρης Πράτσικας		Δημήτριος Στάϊκος	N
Π. Πατρινὸς		Α. Κιζάκης	
Χρ. Ταλαμιδᾶς	N	Παντολέων Κουντουριώτης	
Περικλῆς Καλαμογδάρτης	N	Δημήτριος Βουδούρης	
Νικόλαος Α. Χ. Αναργύρου		Σταμάτιος Γ. Δάκος	N
Ν. Α. Μπότασης	N	Μ. Χουρμούζης	N
Α. Καλλέργης		Καλαμάρας Τσακαλᾶς	N
Κ. Δαρειώτης		Γεώργιος Ῥιζόπουλος	N
Ἰω. Σκαβέντζος	N	Εὐαγέλης Κοντογιάννης	N
Γ. Νικολάου	N	Αὐγερινὸς Ἀβέρωφ	N
Γεώργ. Ναύτης	N	Νικόλαος Β. Μπουδούρης	N
Σταμάτιος Δάρας		Α. Μάντσαρης	N

Ἀναγνωσθὲν ἔπειτα τὸ μοναδικὸν ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου, ἐφ' οὗ λαβών τις τὸν λόγον παρετήρησεν, ὅτι καὶ ὅτε ὁ χάρτης ἔφερε τὸ ἀσφαλιστικὸν ὑδάτινον σημεῖον, πολλαὶ ἐλαβον χώραν καταχρήσεις, γνωσταὶ εἰς πάντας ἡμᾶς, αἵτινες δύνανται νὰ ἐπαναληφθῶσι μετὰ πλειοτέρας εὐκολίας καὶ πρὸς μεγαλειτέραν τοῦ δημοσίου ζημίαν. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ ἀνάγκη τῆς ἐκτυπώσεως χαρτοσήμου οὐδεμίαν ἐπιδέχεται ἀναβολὴν ἄνευ ἐπαισθήτης ζημίας καὶ τοῦ δημοσίου καὶ τῶν πολιτῶν, προτείνει νὰ παραδεχθῇ μὲν ἡ Βουλὴ τὸ προκείμενον νομοσχέδιον, νὰ παρακαλέσῃ δὲ τὸ ὑπουργεῖον νὰ λάβῃ ὅλα τὰ καταλληλα μέτρα πρὸς ἀπορυγὴν πάσης πιθανῆς καταχρήσεως ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως τοῦ ὑδατίνου σημείου.

Παρατηρηθέντος δέ, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἐν τῇ ἐκθέσει αὐτῆς ἀπευθύνει εἰς τὸ ὑπουργεῖον τοιαύτας παρατηρήσεις, προσέθηκεν ἄλλος, ὅτι ἐκτὸς τῶν γενικῶν αὐτῶν παρατηρήσεων, τὸ ὑπουργεῖον πρέπει πρὸς ἀπορυγὴν καταχρήσεων νὰ περιορίσῃ τὸ δικαίωμα τῆς πωλήσεως χαρτοσήμου εἰς μόνους τοὺς δημοσίους

ὑπαλλήλους, καθ' ὅσον εἰς πλείστας ἐπαρχίας ἡ πώλησις ἐνεργεῖται καὶ ὑπὸ ἰδιωτῶν.

Ἀπάντησεν ὁ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργός, ὅτι ἂν καὶ μὴ ἀρμόδιος, διαβεβαιοῖ τὴν Βουλὴν ὅτι ἡ κυβέρνησις θέλει λάβει ὅλα τὰ κατάλληλα καὶ ἀναγκαῖα μέτρα πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν συμφερόντων τοῦ δημοσίου ἀπὸ πάσης ἐνδεχομένης ζημίας.

Οὕτω δὲ ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ ἄρθρον διὰ ἀναστάσεως μὲ τὰς ἀνωτέρω παρατηρήσεις.

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ὁμοίας τῇ ἀνωτέρω ψηφοφορίας, ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐπιτηρηθείσης ψηφολεκτῶν, συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὁμοιον σχεδὸν τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ σύνολον διὰ ψήφων 77. Ἔχει δ' οὕτως·

Ο Θ Ω Ν κ.τ.λ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν·

Ἐπιτρέπεται ἡ ἔκδοσις ὀργυρίστου χάρτου μέχρι τετρακοσίων χιλιάδων φράγκων, μὴ φέροντος τὸ ἐν τῷ ἄρθρῳ 6 τοῦ νόμου περὶ χαρτοσήμου μνημονευόμενον ὑδάτινον σημεῖον.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ κυρωθεὶς σήμερον παρ' Ἡμῶν, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Ἐξέθηκέ τις ἀκολούθως, ὅτι ἓν ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα καθήκοντα τῆς Βουλῆς εἶναι τὸ δέχεσθαι ἀναφορὰς πολιτῶν. Ἡ Βουλή, οὕτως εἶπεν, εἶναι ὁ Ἄρειος πάγος, εἰς ὃν καταφεύγουσιν οἱ πολῖται ἀδικούμενοι, τὸ δικαίωμα δὲ τοῦτο ζητοῦμεν νὰ καταπνίξωμεν ἡμεῖς αὐτοὶ διὰ τῆς περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν αὐτοῦ ἀδιαφορίας μας. Ἄλλοτε ἡ Βουλὴ ἢ ἁπλῶς διεύθυνε τὴν ἀναφορὰν εἰς τὸ ἁρμόδιον ὑπουργεῖον, ὅταν ἡ αἴτησις ἦτον παράλογος, ἢ συνίστα αὐτὴν εἰς τὴν κυβέρνησιν, ἂν σπουδαίαν καὶ δικαίαν ἐθεώρει τὸ ἀντικείμενον, παύουσα ἕως ἐδῶ τὰς ἐνεργείας της, τὸ δὲ ὑπουργεῖον οὔτε ἀπήντα εἰς τὰς τῆς Βουλῆς συστάσεις, διότι ἐσυνείθισε νὰ μὴ θεωρῇ αὐτὰς σπουδαίας.

Νομίζει λοιπὸν ὅτι ἡ Βουλὴ ὀφείλει νὰ ἐπιληφθῇ τοῦ σπουδαίου τούτου δικαιώματός της, συζητοῦσα τακτικῶς τὰς ὑποβαλλομένας εἰς αὐτὴν ἀναφοράς.

Τῆς δὲ Βουλῆς συμφωνησάσης μετὰ τῆς ἀνωτέρω γνώμης, ἀνήγγειλεν ὁ πρόεδρος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ

συζήτησις τοῦ χθὲς ἀναφυέντος ζητήματος περὶ ἀντικαταστάσεως τῶν μελῶν τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ παραχωρήσεως μοναστηριακῶν τινων κτημάτων εἰς τὸν Πέτρον Δημάκην, ἐπὶ τοῦ ὁποίου λαβὼν τὸν λόγον ὁ τὴν πρότασιν χθὲς ἀπευθύνας, ἐξέθηκεν, ὅτι ἐπὶ τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχεδίου τὰ τμήματα διώρισαν ἐπιτροπὴν, διὰ νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὸ νομοσχέδιον καὶ συνταξῇ τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἔκθεσιν της· ἡ ἐκλογὴ τῶν εἰσηγητῶν ἐγένετο κατὰ τὴν ἑβδομάδα τῶν παθῶν, ἀλλὰ τέσσαρες ἐξ αὐτῶν ἀνεχώρησαν ἐπ' ἀδείᾳ, καὶ ἐπομένως τὰ μείναντα τρία μέλη, μὴ ἀπαρτίζοντα τὸν νόμιμον ἀριθμὸν, δὲν ἠδύναντο νὰ ἐργασθῶσιν, ἐν ᾧ τοῦ νομοσχεδίου ἡ ἐπιφύρισις θεωρεῖται τοσοῦτον μᾶλλον κατεπείγουσα, καθ' ὅσον ἐγγίζουσι τῆς ὥρας, καθ' ἣν ἐνοικιάζεται ἡ πρόσοδος τῶν ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων, θέλει διατεθῇ δι' ἐνοικιάσεως καὶ ἡ τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος κτημάτων, ἐν ᾧ αὐτὴ, κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἀνήκει εἰς τὸν Πέτρον Δημάκην. Διὰ τοῦτο χθὲς ἀναγγελὰς εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἀπουσίαν τῶν τεσσάρων εἰσηγητῶν, ἐζήτησε νὰ ἐπιτραπῇ ἡ ἀντικατάστασις των διὰ τῆς ἐκλογῆς νέων μελῶν ὑπὸ τῶν ἀντιστοιχούντων τμημάτων.

Νομίζει δὲ ὅτι τὸ ζήτημα εἶναι τοσοῦτον ἁπλοῦν, ὥστε δὲν δύναται νὰ κατανοήσῃ τὰς ἀναφυείσας δυσκολίας. Τὸ τμῆμα εἰς καὶ ὁ εἰσηγητὴς εἰσὶν ἐντολοδόχοι, ἐντολοδότης δὲ ἡ Βουλή· ἀλλ' ὁ ἐντολοδότης δύναται ν' ἀνακαλέσῃ τὴν ἐντολήν του, ὅταν ὁ ἐντολοδόχος ἀδυνατῇ νὰ ἐκπληρώσῃ αὐτὴν, καὶ νὰ τὴν ἀναθέσῃ εἰς ἄλλο πρόσωπον. Τοιοῦτόν τι πράττειται νὰ πράξῃ σήμερον καὶ ἡ Βουλὴ, ἐκλέγουσα ἄλλους εἰσηγητὰς ἀντὶ τῶν ἀπόντων. Ἐπειδὴ ὅμως τὰ τμήματα μεταβάλλονται κατὰ μῆνα καὶ ἐπομένως δὲν ὑπάρχουσι πλέον τὰ αὐτὰ πρόσωπα εἰς τ' ἀντιστοιχοῦντα τμήματα, νομίζει ὅτι ἡ περίστασις αὕτη οὐδεμίαν δύναται νὰ ἔχῃ ἐπιρροὴν, καθ' ὅσον τὸ τμῆμα θεωρεῖται ὡς ἓν σωματεῖον, τοῦ ὁποίου τὴν φύσιν δὲν δύναται νὰ μεταβάλῃ ἡ ἀλλαγὴ τῶν προσώπων. Ἄλλως, παραδεχόμενοι ὅτι τὰ νέα τμήματα δὲν δύνανται νὰ ἐκλέξωσιν εἰσηγητὰς πρὸς ἀντικατάστασιν τῶν ἀπόντων, θέλομεν ὑποπέσει εἰς μυρία ἄτοπα, διότι ὑποθέσατε ὅτι τὴν 29 τοῦ μηνὸς ἐκλέγεται ἐπί τινος νομοσχεδίου εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ, τῆς ὁποίας τὰ μέλη δὲν συνέρχονται διὰ νὰ συνταξώσι τὴν ἔκθεσιν, μετὰ δύο δὲ ἡμέρας τὰ τμήματα μεταβάλλονται καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ προέλθωμεν εἰς τὴν ἐκλογὴν νέας ἐπιτροπῆς. Τοιουτοτρόπως ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου, ὅσον καὶ ἂν ἦναι σπουδαῖον, ἀναβάλλεται ἐπ' ἄπειρον.

Πρὸς ἀπορυγὴν λοιπὸν τοιούτων καὶ ἄλλων ἀτοπημάτων, προτείνει νὰ παραδεχθῇ ἡ Βουλὴ ὅτι, ἐν ἀνάγκῃ, τὰ νέα τμήματα δύνανται νὰ ἐκλέξωσι νέους εἰσηγητάς.

Ἐπήνεγκεν ἄλλος, ὅτι σιωπῶντος τοῦ κανονισμοῦ ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ἀντικειμένου, συμφωνεῖ μὲν καὶ οὗτος μετὰ τοῦ προαγορεύσαντος ὡς πρὸς τὴν ἀντικατάστασιν τῶν ἀπόντων μελῶν, δὲν παραδέχεται ὅμως τὴν ἰδέαν τοῦ νὰ ἐνεργῆται ἡ ἐκλογὴ ὑπὸ τῶν νέων τμημάτων, διότι τότε θέλομεν στερήσει ἑνὸς δικαιώματος τῶν τὰ πρόσωπα ἐκεῖνα, ἅτινα συνεκρότουν τὸ παλαιὸν τμῆμα, καθ' ὅσον ἐνδέχεται εἰς τὴν νέαν κλήρωσιν νὰ μὴ συμπέσωσιν εἰς τὸ ἀντιστοιχοῦν τμῆμα, καὶ τότε προέρχεται τὸ ἄτοπον τοῦ νὰ μείνῃ ἀνέκφραστος ἡ κατὰ τὴν προσυζήτησιν τῶν νομοσχεδίων, τὴν ὁποίαν προβλέπει ὁ κανονισμός, γνώμη αὐτῶν, εἰς ἄλλα δὲ πάλιν νὰ παραχωρηθῶσι δύω δικαιώματα ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου.

Πρὸς ἀπορυγὴν λοιπὸν τοῦ ἀτοπήματος τούτου νομίζει πρωτιμότερον νὰ ἐκλέγωσι τοὺς νέους εἰσηγητὰς τὰ αὐτὰ τμήματα τοῦ παρελθόντος μηνός, διότι καὶ εἰσηγητική τις ἐπιτροπή, ἐὰν δὲν περαιώσῃ τὸ ἔργον της ἐντὸς τοῦ μηνός, ἐξακολουθεῖ νὰ ὑφίσταται μέχρι τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ νομοσχεδίου. Παρατηρεῖ ὅμως, ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν πρέπει νὰ δώσῃ ἀπόλυτον ἐξουσίαν εἰς τὰ τμήματα διὰ τὴν ἐκλογὴν νέων εἰσηγητῶν, ἀλλ' ἐν ἀνάγκῃ καὶ μετὰ προηγουμένην αὐτῆς συγκατάθεσιν.

Προσέθηκεν ἕτερος, ὅτι, ἐπειδὴ ἡ προκειμένη περίστασις σπανιώτατα ἀναφαίνεται, νομίζει ὅτι πρὸς θεραπείαν μιᾶς ἐκτάκτου τοιαύτης ἀνάγκης δὲν πρέπει νὰ καθιερώσωμεν ἀρχήν, τῆς ὁποίας αἱ συνέπειαι ὑπὸ τὴν πολιτικὴν αὐτῆς ἔποψιν δύνανται νὰ ἦναι λίαν ἐπιζήμιοι. Ἐκτὸς δὲ τούτου παρατηρεῖ, ὅτι ἀμφότεραι αἱ προταθεῖσαι τοῦ ζητήματος λύσεις εἰσὶν ἄτοποι, διότι, κατὰ μὲν τὴν πρώτην, θέλομεν δώσει ἐναντίον τοῦ κανονισμοῦ εἰς τὸ αὐτὸ τμῆμα δύω ἐξουσίας· κατὰ δὲ τὴν δευτέραν, θέλομεν δώσει ζωὴν εἰς τμῆμα μὴ ὑφιστάμενον. Ἀντὶ δὲ τούτων νομίζει ὅτι δυνάμεθα νὰ ἔλθωμεν εἰς ἐπιτυχεστέραν τοῦ ζητήματος λύσιν, ἐκλέγοντες τέσσαρα πρόσθετα μέλη, κατὰ τὸ ἄρθρον 66 τοῦ κανονισμοῦ, καὶ οὕτω νὰ θεραπεύσωμεν τὴν σημερινὴν ἀνάγκην.

Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι τὸ προκείμενον ζήτημα ἔχει πολλὴν σχέσιν πρὸς τὸν σκοπόν, τὸν ὁποῖον φαίνεται ὅτι ἔχουσι κατὰ τὸν κανονισμὸν αἱ τμηματικαὶ προσυζητήσεις, αἵτινες συντε-

λοῦν εἰς τὸ νὰ συνταχθῇ μία τις ἔκθεσις κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς πλειοψηφίας τῆς Βουλῆς πρὸς ἀποφυγὴν ἐκτεταμένων συζητήσεων κατὰ τὴν δημοσίαν συνεδρίασιν. Καὶ εἶναι μὲν ἀναντίρρητον ὅτι, ὁσάκις ἐκ τῆς ἀπουσίας μελῶν τινων μιᾶς ἐπιτροπῆς δὲν δύναται αὕτη νὰ ἐργασθῇ, πρέπει ν' ἀντικαθίστανται τὰ ἀπόντα μέλη, ἀλλ' ἐὰν ἡ ἐκλογὴ παραδεχθῶμεν νὰ γίνηται ἀπὸ τὰ νέα τμήματα, τότε ἡ ἔκθεσις δὲν θ' ἀντιπροσωπεύῃ τὴν πλειοψηφίαν τῆς Βουλῆς, ἀλλὰ πολλάκις τῶν αὐτῶν προσώπων, ἅτινα πιθανὸν ν' ἀνήκωσιν εἰς τὴν μειοψηφίαν. Παραδεχόμενος δὲ τὴν ἰδέαν ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ εἶναι ἐντολοδόχος, ὑποστηρίζει διὰ τοῦτο μάλιστα τὴν πρότασιν τοῦ βουλευτοῦ Καρυστίας περὶ ἐκλογῆς νέων εἰσηγητῶν ὑπὸ τῶν παλαιῶν τμημάτων, διότι τὰ αὐτὰ πρόσωπα πρέπει νὰ ἐκλέγωσι τὸν ἀντικαταστάτην τοῦ ἀπόντος ἐντολοδόχου των. Ἤθελε δὲ παραδεχθῆ τὴν πρότασιν τοῦ βουλευτοῦ Μεσσήνης περὶ ἐκλογῆς τεσσάρων προσθέτων μελῶν, ἂν καὶ οὕτω δὲν εὑρισκόμεθα εἰς τὴν αὐτὴν πάλιν ἀνάγκην, διότι τότε, συγχεομένης τῆς ἐπιτροπῆς ἐξ ἑνδεκα μελῶν, πρὸς ἀπαρτισμὸν αὐτῆς ἀπαιτοῦνται ἓξ ἀπὸ τὰ μέλη, ἐν ᾧ οὕτω θέλομεν ἔχει ἑπτὰ μόνον, ἤτοι, τὰ παρόντα τρία καὶ τέσσαρα πρόσθετα.

Ἐξέθηκεν ἕτερος, ὅτι τὸ προκείμενον ζήτημα εἶναι λίαν σπουδαῖον, καθ' ὅσον ὅ,τι σήμερον μᾶς ὑπαγορεύει μία ἀνάγκη, αὔριον θέλουν ἴσως μᾶς ἐπιβάλει λόγοι πολιτικοί. Ὁ κανονισμὸς ἡμῶν συνετάχθη ἐπὶ τῇ βάσει κανονισμῶν ξένων ἐθνῶν, λαβόντων ἀκολούθως μικράς τινας τροποποιήσεις, καὶ ἐπομένως αἱ διατάξεις αὐτοῦ δὲν εἶναι τυχαῖαι, οὔτε εἶναι προϊὸν τῆς πείρας καὶ τῶν γνώσεων ἡμῶν, ἀλλ' ἔργον πεφωτισμένων καὶ πρὸ αἰώνων συνταγματισθέντων ἐθνῶν. Ἡ Βουλή, κατὰ τὸν κανονισμόν, διαιρεῖται εἰς ἑπτὰ τμήματα ἀναπεφυμένα κατὰ μοῖραν, ἕκαστον δ' αὐτῶν ἐκλέγει ἕνα εἰσηγητὴν ἐπὶ ἑκάστου νομοσχεδίου. Ἐκ τούτου καταδεικνύεται ὅτι τὸ τμῆμα δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ πλέον τοῦ μηνός, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ὁμοιάζει πρὸς τὸν ἐντολοδόχον, διότι ἐνταῦθα ὁ μὲν ἐντολοδόχος, ὁ εἰσηγητής, ὑφίσταται ἐν ὅσῳ καὶ ἡ ἐντολή, τὴν ὁποίαν ἔλαβεν, ἐν ᾧ ὁ ἐντολεὺς παύει εὐθὺς μετὰ τὸ τέλος τοῦ μηνός. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου λοιπὸν ὁ νέος εἰσηγητὴς δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκλεχθῇ ἀπὸ τὰ παλαιὰ τμήματα, τὰ ὁποῖα δὲν ἔχει πλέον καμμίαν ἐνέργειαν. Δὲν παραδέχεται δὲ οὔτε τὴν γνώμην τοῦ βουλευτοῦ Μεσσήνης περὶ προσθήκης τῶν τεσσάρων μελῶν, διότι ἐκτὸς τοῦ ὅτι δὲν ἐκπληροῖ τὴν ἀνάγκην ἡμῶν, ὡς ἀπέδειξεν ὁ βουλευτὴς Μαντι-

νείας, ἡ προσθήκη αὕτη, κατὰ τὸν κανονισμόν, ἀποφασίζεται ὑπὸ τῆς Βουλῆς εὐθὺς μετὰ τὴν ἀνακοίνωσιν τοῦ σχηματισμοῦ μιᾶς ἐπιτροπῆς. Ἀλλὰ τί θέλομεν πράξει ἐν τοσούτῳ διὰ νὰ θεραπεύσωμεν τὴν προκειμένην ἀνάγκην; Ἡ φρόνησις ἀπαιτεῖ νὰ μὴ νομοθετῶμεν διατάξεις, ὑπαγορευομένας ἐκ τῆς ἀνάγκης, διότι αἱ συνέπειαι τοιούτων διατάξεων δύνανται νὰ ἦναι ὀλέθριαι, ἀλλὰ νὰ οἰκονομῶμεν ὅπως ἄλλως δυνηθῶμεν τὰς περιστάσεις. Ἓν μέλος ἐκ τῶν ἀπόντων φθάνει σήμερον, ὡς πληροφορεῖται, ἡ ἀρεύκτως αὔριον· ἕτερον δέ, ἀπὸν εἰς γειτονα ἐπαρχίαν, τὴν Κόρινθον, δυνάμεθα νὰ προσκαλέσωμεν νὰ ἐπανέλθῃ ἀμέσως, καὶ οὕτω συμπληρουμένη ἡ ἐπιτροπὴ, δύναται μετὰ μικρὸν νὰ προβῇ εἰς τὸ ἔργον της.

Ἀπήντησεν ἕτερος, ὅτι ὁ προαγορεύσας ἐπρότεινε ν' ἀφήσωμεν τὰ πράγματα ὡς ἔχουσι, καὶ νὰ περιμείνωμεν τὴν ἔλευσιν τῶν ἀπόντων μελῶν· ἀλλ' ἐὰν σπουδάζει καὶ κατεπείγουσαι ἀνάγκαι ὑπαγορεύωσι τοὺς ἀπόντας νὰ παρατείνωσιν ἐπὶ πολὺ τὴν ἀπουσίαν των, τί θέλομεν πράξει; Ἤθελε διὰ τοῦτο συμφωνήσει μετὰ τῆς γνώμης τοῦ βουλευτοῦ Μεσσήνης, ἐὰν αὕτη ἠδύνατο ν' ἀναπληρώσῃ τὴν ἀνάγκην. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου ἡ προσθήκη τῶν τεσσάρων μελῶν γίνεται, κατὰ τὸ ἄρθρον 66 τοῦ κανονισμοῦ, ἐπὶ σπουδαίων νομοσχεδίων καὶ ὁσάκις ἀπαιτεῖται ἡ σύμπραξις ἀνδρῶν πεπαιδευμένων καὶ ἐχόντων ἐπιστημονικὰς εἰδικὰς γνώσεις ἐπί τινος ἀντικειμένου, ἐν ᾧ ἐνταῦθα δὲν εὑρισκόμεθα εἰς τὴν ἀνάγκην αὐτὴν καὶ ἑπομένως δὲν δυνάμεθα νὰ ὡφεληθῶμεν ἐκ τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος διατάξεως. Ἐπειδὴ ὅμως πρόκειται ν' ἀνεύρωμεν μίαν διαρκῆ διάταξιν, ὑποστηρίζει τὴν πρότασιν τοῦ βουλευτοῦ Γυθείου, θεωρῶν ἀδιάφορον ἐὰν συμπέσῃ νὰ μὴ σύρωσι εἰς τὸ νέον τμῆμα τὰ πρόσωπα, ἅτινα ἀπήρτιζον τὸ παλαιόν.

Ἐπῆνεγκεν ἄλλος, ὅτι, ἐπειδὴ πολλαὶ τοιαῦται ἐλλείψεις τοῦ κανονισμοῦ παρουσιάζονται καθ' ἑκάστην, ἡ Βουλὴ ἀπεράσισε πρὸ πολλοῦ νὰ σχηματισθῇ ἐπιτροπὴ, ἥτις λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸν κανονισμὸν, νὰ ἐπιφέρῃ τὰς ἀναγκαίας μεταβολάς. Θεωρεῖ λοιπὸν ἀναγκαῖον νὰ σπεύσῃ ἡ Βουλὴ τὸν καταρτισμὸν τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἐπιτροπῆς, ἥτις νὰ θεραπεύσῃ καὶ τὴν προκειμένην ἔλλειψιν διά τινος καταλλήλου διατάξεως, σήμερον δὲ νὰ προβῶμεν εἰς μίαν προσωρινὴν τοῦ ζητήματος λύσιν.

Προσέθηκεν ἕτερος, ὅτι, ἐὰν πρόκειται νὰ λύσωμεν ὁριστικῶς τὸ ζήτημα, συμφωνεῖ μετὰ τοῦ προαγορεύσαντος νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὴν σχηματισθησομένην ἐπιτροπὴν, ἥτις μετὰ σπουδαίαν

μελέτην δύναται νὰ εὕρῃ ἐπιτυχῆ τινα καὶ κατάλληλον διάταξιν. Ἐὰν ὅμως θέλωμεν νὰ θεραπεύσωμεν προσωρινῶς τὴν προκειμένην ἀνάγκην, νομίζει ὅτι ἡ διαίρεσις τῆς Βουλῆς εἰς τμήματα καὶ ἡ ὑπὸ τούτων ἐκλογὴ τῶν ἐπιτροπῶν ἔχει πολιτικόν τινα σκοπόν. Ἠθέλησαν οὕτω νὰ δίδεται καὶ ἡ γνώμη τῆς μειοψηφίας τῆς Βουλῆς, διότι, ἂν ἡ ἐκλογὴ τῶν ἐπιτροπῶν ἐγίνετο ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ἡ μειοψηφία τότε οὔτε γνώμην ἠδύνατο νὰ ἐκφράσῃ, ὑπείκουσα εἰς τὴν θέλησιν τῶν πλειόνων. Ἀλλ' ἐὰν παραδεχθῶμεν, κατά τινα ἐκφρασθεῖσαν γνώμην, νὰ ἐκλέγωσι τοὺς νέους εἰσηγητὰς τὰ νέα τμήματα, θέλει προκύψει τὸ ἄτοπον τοῦ νὰ δώσωσι τὰ αὐτὰ πρόσωπα δύο ἐντολάς, ν' ἀποκλεισθῇ δ' ἐντελῶς ἡ γνώμη ἄλλων. Ἐπίσης δὲ ἐσφαλμένην θεωρεῖ καὶ τὴν ἄλλην γνώμην, διότι, κατὰ τὸν κανονισμόν, τὰ τμήματα δὲν ὑπάρχουσιν ἅμα τοῦ μηνὸς λήξαντος, οὔτε εἶναι ἐντολεῖς τὰ τμήματα, ἀλλ' ἡ Βουλὴ μόνη. Ἀμφιβάλλει δὲ ἂν ἐπὶ τοῦ προκειμένου δυνάμεθα νὰ ἐφαρμόσωμεν τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 66, καθ' ὅσον ἡ διάταξις ἐκείνη ἔχει ἄλλον τινὰ πολιτικὸν σκοπόν, περὶ τοῦ ὁποίου δὲν πρόκειται σήμερον. Διὰ τοῦτο ἤθελε καὶ οὗτος συμφωνήσει νὰ μείνωσιν ὡς ἔχουν τὰ πράγματα, ἐὰν ἦτον δυνατὸν νὰ ἐπανέλθωσι ταχέως τινὲς τῶν ἀπόντων μελῶν. Ἄλλως, ἐπειδὴ πιθανὸν, ὡς ἐλλείπουσι σήμερον τέσσαρα μέλη, νὰ συμβῇ ὥστε διὰ διαφόρους αἰτίας νὰ ἐλλείψωσι καὶ τὰ ἑπτὰ καὶ οὕτω νὰ μὴν ὑφίστανται ἐπιτροπὴ, ἡ δὲ Βουλὴ θέλει εὑρεθῇ τότε εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ σχηματίσῃ νέαν ἐπιτροπὴν, προτείνει νὰ θεωρήσωμεν καὶ σήμερον μὴ ὑπάρχουσαν τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος ἐπιτροπὴν, καὶ νὰ προβῶμεν σήμερον εἰς τὸν σχηματισμὸν καθ' ὁλοκληρίαν νέας.

Εἰπόντος δέ τινος τῶν προαγορευσάντων, ὅτι, ἐπειδὴ ἡ γνώμη τοῦ βουλευτοῦ πανεπιστημίου δύναται νὰ λύσῃ τὸ ζήτημα χωρὶς νὰ φέρῃ ἄλλην τινὰ δυσχέρειαν ἡ ῥύθμισις, συμφωνεῖ μὲ τὴν γνώμην ταύτην, ἤτοι, καὶ τὰ ἑπτὰ τμήματα νὰ ἐκλέξωσιν αὐθις τοὺς εἰσηγητὰς των· αὕτη δὲ ἡ λύσις, ὡς συμβιβαστικωτέρα, νὰ γίνῃ δεκτὴ καὶ διὰ τὸ μέλλον.

Ἀντέκρουσεν ἐπαναλαβὼν ἕτερος, ὅτι μετὰ τὴν ἀγόρευσιν τοῦ βουλευτοῦ πανεπιστημίου αἱ δύο προιξηγηθεῖσαι ἰδέαι νομίζει ὅτι ἐγκατελείφθησαν, καὶ μένουσιν ἔτι ἡ παρ' αὐτοῦ προταθεῖσα καὶ ἡ τοῦ ἀνωτέρω βουλευτοῦ. Ἀλλὰ τὸ σύστημα τούτου δὲν ἱκανοποιεῖ τὸν νόμον, διότι, ἐν ᾧ τὰ τμήματα ἐξέντλησαν τὴν ἐνέργειάν των καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι αὐτῶν, οἱ εἰσηγηταί, ὑπάρχουσι, δι' ἀπουσίαν τινῶν τούτων τιμωροῦνται, ὡς εἶπεν,

οἱ ὑπάρχοντες· καὶ διότι, ἀφ' οὗ τὰ τμήματα ἐργασθέντα ἐξεπλήρωσαν τὴν ἐντολήν των, τοῖς ἐπιβάλλεται νὰ ἐκλέξωσι νέους εἰσηγητάς, ἐν ᾧ κατὰ τὸν νόμον δὲν πρέπει νὰ ἐπανέλθωσιν ἐπὶ τὴν αὐτὴν ἐργασίαν. Ἀλλὰ καὶ πολιτικῶς δὲν συμφέρει ἡ τοιαύτη λύσις, διότι ἂν ἐντὸς τμήματός τινος ὑπάρχῃ πλειονοψηφία ἐκ τεσσάρων μελῶν, ἦναι δὲ καὶ μειοψηφία ἐκ τριῶν ἄλλων, τὰ ὁποῖα διὰ τὰ ῥῶτα καὶ τὴν πεῖραν των δύνανται νὰ φέρωσιν ἐν ἀποτέλεσμα, μία τις Κυβέρνησις θέλουσα ν' ἀποφύγῃ τὴν ἐνέργειαν τῆς τοιαύτης μειοψηφίας, λέγει εἰς τὴν πλειοψηφίαν νὰ διαλυθῇ, καὶ κατὰ τὴν λύσιν τοῦ βουλευτοῦ πανεπιστημίου βιαζόμεθα τότε νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς νέαν ἐκλογήν, ἣν καὶ τὸ ὑπουργεῖον δύναται νὰ ἐπιτρέψῃ. Ἀλλ' ἡ ἰδέα τοῦ ἀγορεύοντος εἶναι καὶ αὐτὴ ἐντελῶς ἀκριβής; Ὄχι· ἀλλ' εἶναι κἂν μία οἰκονομία, καὶ διὰ τοῦτο εἶπε νὰ ἐφαρμόσωμεν αὐτὴν εἰς μόνην τὴν προκειμένην περίστασιν, ἐν δὲ τῇ τοῦ κανονισμοῦ τροποποιήσει νὰ ἐπέλθῃ καὶ ἡ ὁριστικὴ λύσις τοῦ τοιούτου ζητήματος. Ἀλλ' οἱ ἀντικρούοντες τὴν ἰδέαν αὐτοῦ λέγουσιν, ὅτι ἡ διάταξις τοῦ 66 ἄρθρου τοῦ κανονισμοῦ ἐτέθη ἵνα εἰσάγωνται πρόσωπα ῥώτων ἐντὸς τῶν ἐπιτροπῶν, καὶ πρόσωπα πολλάκις, τὰ ὁποῖα τυχὸν ἀπεκρούσθησαν· προσθέτουσι δὲ ὅτι ἡ ἐκλογὴ τῶν τεσσάρων μελῶν πρέπει νὰ ἐνεργῆται ἀμέσως. Ἀλλ' ἐν ᾧ δὲν προνοεῖται ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ ἡ ἄμεσος ἐκλογὴ τῶν μελῶν, παρατηρεῖ, ὅτι, ἂν ὑπῆρχον ἤδη τὰ τέσσαρα ταῦτα μέλη, ἡ ἐλλειψις τῶν ἀπόντων δὲν ἐδύνατο, ὡς εἶπε τις, νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐπιτροπὴν ἐκ τῆς ἐργασίας της, διότι πάντοτε σχεδὸν ἐργαζόμεθα μὲ τὸ ἥμισυ πλέον ἑνὸς, καθ' ὅσον δὲν ἀντίκειται εἰς τοῦτο ὁ νόμος. Καὶ ἤδη λοιπὸν δυνάμεθα νὰ προσθέσωμεν τὰ τέσσαρα μέλη, τὰ ὁποῖα μετὰ τῶν παρόντων τριῶν μελῶν δύνανται νὰ συμπληρώσωσι τὸ τμῆμα. Προτείνει δὲ μάλιστα νὰ προστίθενται ταῦτα εἰς πᾶσαν ἐπιτροπὴν, ἵνα μὴ περιέλθωμεν ποτὲ εἰς τὴν αὐτὴν δυσκολίαν.

Ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος πλειοτέρα ἐδόθη σημασία παρ' ὅσην ὁ κανονισμὸς ὑποθέτει, διότι προσυζητοῦνται τὰ νομοσχέδια ὑπὸ τῶν τμημάτων πρὸς εὐκολίαν μόνον τῶν δημοσίων συνεδριάσεων. Οὕτως εἰς ἕκαστον τμῆμα προσυζητεῖται τὸ νομοσχέδιον, ἐκλέγεται ὁ εἰσηγητὴς, οὗτος δὲ ὀφείλει νὰ ἀναφέρῃ τοὺς λόγους τῆς τε πλειοψηφίας καὶ τῆς μειοψηφίας τοῦ τμήματος. Μετὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν εἰσηγητῶν πάντων τὸ πρῶτον σταδιον τῆς προσζητήσεως λήγει, ἄρχεται δὲ τὸ δεύτερον, ἤτοι, ἡ συζήτησις ἡ ὑπὸ τῶν εἰσηγητῶν τῶν τμημάτων γινομένη, καὶ ἐνταῦθα κυρίως πρέπει νὰ προσέξωμεν. Παρατηρεῖ λοιπὸν, ὅτι δὲν πρέπει διὰ τὴν ἀπουσίαν τινῶν ἐκ τῶν εἰσηγητῶν τούτων νὰ ἐπανέλθῃ ἡ Βουλὴ εἰς τὸ κλεισθὲν στάδιον, τὴν προσυζήτησιν τῶν τμημάτων, διότι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συμπέσωσι τὰ αὐτὰ πρόσωπα εἰς ἕκαστον τμῆμα, ἐκ τούτου δὲ θέλουσιν ἀναφυῆ ἰδέαι ἀντίθετοι καὶ κατὰ συνέπειαν συζήτησις νέα εἰς τὰ τμήματα τὸ ὁποῖον δὲν ἐπιτρέπει ὁ νόμος. Ἀλλ' ἀφ' οὗ οἱ εἰσηγηταὶ δὲν ἀντιπροσωποῦσιν ἢ τὴν γνώμην αὐτὴν τῶν τμημάτων, ἀφ' οὗ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐλλείπουσιν οἱ ἀντιπρόσωποι τινῶν τούτων, φυσικὸν εἶναι ὅτι μόνον τὰ πρόσωπα τῶν τμημάτων, τῶν ὁποίων ἐλλείπουσιν οἱ εἰσηγηταὶ, ἐκεῖνα πρέπει νὰ συνέλθωσι καὶ ἐκλέξωσι νέους ἀντιπροσώπους. Δὲν πρέπει δὲ ν' ἀποτρεπώμεθα ἐκ τῆς ἰδέας ὅτι τὰ τμήματα ἐκεῖνα δὲν ὑπάρχουσι πλέον, ἐπειδὴ τὴν οὐσίαν καὶ οὐδὲν ἄλλο πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν, ἐνταῦθα δὲ πρόκειται οἱ ἴδιοι βουλευταὶ νὰ ἐκλέξωσι νέους ἀντιπροσώπους, ἤτοι, πρόκειται νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς ἓν δικαίωμά των μὴ ἐκπληρωθέν. Τὸ νὰ ἐπανέλθωσιν ὅμως τὰ τμήματα ὅλα εἰς τὴν αὐτὴν ἐργασίαν καὶ ὅλα νὰ ἐκλέξωσι νέους εἰσηγητὰς, τοῦτο θεωρεῖ καὶ ἄτοπον καὶ ἐναντίον τοῦ κανονισμοῦ.

Ἄλλος δέ τις προσέθηκεν, ὅτι ἂν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου πρόκειται νὰ φέρωμεν εἰδικὴν λύσιν, πρέπει νὰ παραδεχθῇ τὸ Σῶμα τὴν μᾶλλον συμβιβαστικὴν γνώμην· ἂν δὲ πρόκειται νὰ τεθῇ κανὼν διωρικὸς, πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν τὸ ζήτημα σπουδαιότερον. Καὶ μέχρι μέν τινος εὐθύνει καταλληλοτάτην γνώμην ἡ τοῦ Μεσσήνης προταθεῖσα, ἀλλ' ἀφ' οὗ μὴν τὴν ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ πανεπιστημίου ἤκουσε τὴν τοῦ βουλευτοῦ πανεπιστημίου, αὐτὴν ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην ἀσπάζεται, διότι τὴν θεωρεῖ μᾶλλον ἀπηλλαγμένην ἐλλείψεων καὶ μὴ ἔχουσαν ὡς αἱ ἄλλαι ἐπιφαλεῖς συνεπείας. Ἄλλως τε, ἐπειδὴ τρία μόνον ὑπάρχουσι μέλη τῆς πρὶν ἐπιτροπῆς τῶν εἰσηγητῶν καὶ δὲν εἶναι ἡ σκελετὸς ἐπιτροπῆς, τῆς ὁποίας ἐλλείπουσι τὰ κυριώτερα μέλη, ὑποστηρίζει τὴν γνώμην τοῦ βουλευτοῦ πανεπιστημίου, ἀλλὰ προτείνει νὰ δεχθῶμεν αὐτὴν μόνον καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ παρὸν, χωρὶς νὰ ἔχῃ ἐπιρροὴν εἰς τὸ μέλλον.

Καὶ ἄλλου δὲ ὑποστηρίξαντος τὴν γνώμην ταύτην ὡς ἀφορῶσαν μόνον τὸ ἐνεστὼς, ἐπανέλαβεν ἕτερος, ὅτι δὲν ἐδίσταζε νὰ συγχωνεύσῃ τὴν γνώμην του πρὸς τὴν τοῦ βουλευτοῦ πανεπιστημίου, ἂν δὲν ὑπῆρχεν ἐν αὐτῇ καὶ ἄδικος ἀποκλεισμὸς τῶν ἤδη ὑπαρχόντων μελῶν καὶ κίνδυνος μάλιστα ἐκ

μέρους τῆς κυβερνήσεως εἰς τὸ μέλλον. Ἀναπτύξας δὲ ἀμφοτέρους τοὺς λόγους τούτους ὡς ἕτερός τις ἐξέθηκεν ἀνωτέρω, ἐσυμπέρανεν ὅτι, προκειμένου περὶ τοῦ ἐνεστῶτος μόνον, δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν τὴν τῶν εἰσηγητῶν ἐκλογὴν ὑπὸ τῶν τμημάτων, τὰ ὁποῖα ὑπῆρχον κατὰ τὴν πρότερον γενομένην ἐκλογήν, πᾶν δ' ἄλλο ζήτημα νὰ ἀναθέσωμεν εἰς τὴν ἀναδεχθησομένην τὰ τῆς τροποποιήσεως τοῦ κανονισμοῦ ἐπιτροπήν.

Καὶ ἄλλος τις ἐπανέλαβεν, ὅτι ἐπιμένει εἰς τὴν γνώμην αὐτοῦ τῆς ὑπὸ τῶν τμημάτων ὅλων ἀνανεώστεως τῆς ἐπιτροπῆς, διότι, ἀφ οὗ μία τῆς Βουλῆς πρᾶξις ἐματαιώθη, ἡ Βουλὴ δύναται νὰ ἐπανέλθῃ πρὸς ἀνόρθωσιν αὐτῆς. Ἐπιμένων ὅμως, δὲν ἀρνεῖται ὅτι ἐνδέχεται νὰ συμβῶσι καὶ ἄτοπα ἐκ τῆς γνώμης αὐτοῦ, μάλιστα δὲ ὅταν πολιτικοὶ ὑπάρχωσι λόγοι. Ἐντεῦθεν λαμβάνει ἀφορμὴν νὰ ὑπενθυμίσῃ ὅτι ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὡς εἶπεν εἰς τὴν Βουλὴν, ἕνεκα τῆς ἐπισκηψάσης νόσου εἶχεν ἔλθει εἰς συμφωνίας μετὰ τοῦ Πέτρου Δημάκη. Ἀφ' οὗ λοιπὸν αἱ συμφωνίαι ἐκλείσθησαν, δὲν βλάπτει ἂν ἀναβάλωμεν ἐπί τινας ἡμέρας τὴν τοῦ νομοσχεδίου συζήτησιν, ἕωσοῦ ἔλθωμεν ἐν τῷ μεταξὺ εἰς λύσιν τινὰ ἀσφαλεστέραν.
Καὶ ἄλλου δὲ ὑποστηρίξαντος τὴν περὶ ἀναβολῆς γνώμην, ἀντεῖπεν ἕτερος, ὅτι καὶ χάριν τοῦ κοινωφελοῦς σκοποῦ, ὃν προτίθεται ὁ μνησθεὶς πολίτης, καὶ διὰ νὰ μὴ συμβῶσι δίκαι μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ δημοσίου ὡς πρὸς τὴν ἐπικαρπίαν τῶν κτημάτων, συνίστησι νὰ μὴ ἀναβληθῇ τὸ νομοσχέδιον, ἀλλὰ νὰ θεωρήσῃ αὐτὸ ἡ Βουλὴ κατεπείγον καὶ προέλθῃ εἰς τὴν συζήτησίν του ἄνευ ἀναβολῆς, μετὰ δὲ ταῦτα δύναται νὰ λυθῇ ἐν ἡσυχίᾳ τὸ ἀναρύειν ζήτημα.

Ὑποστηριχθείσης τῆς ἰδέας ταύτης καὶ ὑπ' ἄλλου, ἀντεῖπεν ἕτερος, ὅτι πρέπει νὰ ἀναβληθῇ μᾶλλον ἐπὶ τὴν αὔριον ἡ περὶ τῶν ἀπόντων μελῶν συζήτησις καὶ δι' ὡριμωτέρας σκέψεως νὰ ἔλθωμεν εἰς λύσιν τοῦ ζητήματος τούτου. Ἂν δὲ καὶ οὕτω δὲν δυνηθῇ τὸ Σῶμα νὰ λύσῃ τὸ ζήτημα, προτείνει καὶ αὐτὸς νὰ ἀναβληθῇ ἐπ' ὀλίγον τὸ νομοσχέδιον, ἀντὶ νὰ σπεύσωμεν εἰς ἐπιβλαβεῖς ἀποφάσεις.

Ἀπήντησεν ἄλλος, ὅτι ἀφ οὗ οὐδεὶς τῶν ἀγορευσάντων, καὶ πρῶτος αὐτὸς, δὲν ἦλθε μὲ πεποίθησιν εἰς λύσιν τοῦ ζητήματος τούτου, ἀφ οὗ πανταχόθεν αἱ γνῶμαι ταλαντεύονται ἐν ἀμφιβολίᾳ, εἶναι ἄτοπον νὰ λέγωσί τινες ὅτι πρέπει νὰ λύσωμεν ἀμέσως τὸ ζήτημα, ἐν ᾧ ἡ λύσις αὐτοῦ πρέπει νὰ ἦναι ἀπόρ-

ροια τοῦ κανονισμοῦ μας. Δυνάμεθα λοιπὸν νὰ θεωρήσωμεν τὸ νομοσχέδιον ὡς κατεπεῖγον, καθ' ὅσον μάλιστα ὁ Π. Δημάκης πρόκειται νὰ καταβάλῃ τὰς τῶν σχολείων δαπάνας καὶ λάβῃ τὰ εἰσοδήματα τῶν κτημάτων, καὶ ἀφ' οὗ συζητήσωμεν τὸ νομοσχέδιον, δυνάμεθα τότε νὰ λύσωμεν, ὡς ἐρρέθη, τὸ ζήτημα.

Ἀντέταξεν ἄλλος, ὅτι δὲν πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν τὸ νομοσχέδιον ὡς κατεπεῖγον, ἐπειδὴ καὶ εἰς τὰ τμήματα περιῆλθε καὶ εἰς ἐπιτροπὴν ἀνετέθη ἡ εἰσήγησίς του, μεθ' ὅλας δὲ τὰς προπαρασκευὰς ταύτας δὲν πρέπει νὰ χαρακτηρισθῇ ἤδη κατεπεῖγον· ἂν δὲ καὶ ἄλλα νομοσχέδια πολλάκις ἐθεωρήθησαν κατεπείγοντα, ἐπ' αὐτῶν ὅμως δὲν ἐτηρήθη κἀμμία διάταξις τοῦ κανονισμοῦ καὶ ἀμέσως ἡ Βουλὴ ἐπελάβετο τῆς ψηφίσεώς των.

Ἀλλὰ παραδεχόμενοι ἤδη τὴν προταθεῖσαν ἀρχὴν, σπουδαίων διατρέχομεν κίνδυνον, διότι ἡ πλειοψηφία δύναται νὰ θεωρῇ ὅλα τὰ νομοσχέδια κατεπείγοντα, καὶ πρὶν ἡ ἐπιτροπὴ εἰσαγάγῃ τὴν ἔκθεσίν της νὰ ἐπιλαμβάνηται τῆς ψηφίσεώς των. Τότε δὲ κάλλιον εἶναι νὰ σχίσωμεν τὸν κανονισμόν. Διὸ προτείνει ὡς συμβιβαστικώτερον νὰ ἀνατεθῇ μᾶλλον εἰς τὴν παροῦσαν μειοψηφίαν τῆς ἐπιτροπῆς νὰ φέρῃ ἔκθεσιν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου, καὶ τοῦτο θεωρεῖ ὀλιγώτερον ἄτοπον, καθ' ὅσον τὰ ὑπάρχοντα μέλη δὲν πρέπει νὰ λογισθῶσιν ὡς μειοψηφία ἀπέναντι τῆς πλειοψηφίας, ἀλλ' εἶναι μᾶλλον αὐτὴ ἡ ἐπιτροπὴ ἀντιπροσωποῦσα καὶ τὰ ἀπόντα μέλη.

Κλεισθείσης ἐνταῦθα τῆς συζητήσεως, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως νὰ ἀναβληθῇ ἡ λύσις τοῦ ἀνωτέρω ζητήματος, νὰ θεωρηθῇ δὲ τὸ νομοσχέδιον κατεπεῖγον καὶ συζητηθῇ αὔριον.

Ἐπὶ τούτοις ὁ προεδρεύσας ἀντιπρόεδρος ἀναγγείλας ὅτι ἀντικείμενα τῆς ἐπιούσης θέλουσιν εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ ἀνωτέρω νομοσχεδίου καὶ ἡ τοῦ ἐπὶ ἐθνικῶν γαιῶν οἰκοδομησάντων, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 3 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. Α. ΖΑΪΜΗΣ.
Ὁ προεδρεύσας ἀντιπρόεδρος
Δ. ΖΩΤΟΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Λ. Πετμεζᾶς.
Π. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΛΔ'.

Τῆς 8 Ἀπριλίου 1855.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Κληρωθεῖσα ἐν πρώτοις ἡ βουλευτικὴ ἐκλογὴ Κυνουρίας πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀποβιώσαντος Α. Κοντάκη, ὑπὸ τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντιπροέδρων καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Χ. Θεοχαροπούλου καὶ Π. Καμπάνη, ἔλαχεν εἰς τὸ ἀ.τμῆμα.

Ἀνήγγειλεν ἐν πρώτοις ὁ πρόεδρος ὅτι δύω τμήματα, τὸ β'. καὶ γ'. ἀπεφάνθησαν, ὅτι πρέπει ν' ἀναπτυχθῇ ἡ πρότασις τοῦ βουλευτοῦ πανεπιστημίου, καὶ ἑπομένως αὕτη θέλει ἀναγνωσθῇ αὖτη.

Ἀναγγελθέντος ἔπειτα ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τῶν δύω νομοσχεδίων περὶ παραχωρήσεως τριῶν μοναστηρίων εἰς τὸν Πέτρον Δημάκην, καὶ περὶ τῶν ἐπὶ ἐθνικῆς γῆς οἰκοδομησάντων, ἡ Βουλὴ ἐπελήφθη τῆς συζητήσεως τοῦ πρώτου, ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὁποίου, μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως, ἐγένετο ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Γ. Ῥεβελιώτου καὶ Π. Χρυσοβέργου, ἐξ ἧς συνήχθη, «κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν δια ψήφων 73.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν

Ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος·

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ παραχωρήσεως ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων εἰς τὸν Π. Δημάκην.

Ναὶ ἢ Ὄχι;»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Λουκᾶς Λόντος		Γεώργιος Τσόκρης	N
Δημήτριος Ὀρεινός		Νικόλαος Ἰατρός	N
Ἀντώνιος Βενιζέλος	N	Σκαρλάτος Σοῦτσος	
Πέτρος Καμπάνης	N	Δημήτριος Καλλιφρονᾶς	N
Νικόλαος Π. Καΐρης		Ἀνδρέας Μεταξᾶς	
Ἀναγνώστης Γιαννουλίδης	N	Σταῦρος Βλάχος	N
Δημήτριος Τσόκρης	N	Ἀνδρέας Ἴσκος	

Σωτήριος Στράτος		Π. Κολοκοτρώνης	N
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς		Ἐμ. Ἀντίπας	N
Φίλων Φίλωνος	N	Γ. Πανοπριοτόπουλος	
Ἀντώνιος Φ. Γρίβας		Μιχαὴλ Τριανταφυλλόπουλος	
Νικόλαος Τσέλιος	N	Χρῆστος Ῥάγκος	
Κωνστ. Γριβογεώργης		Εὐθ. Κανελλόπουλος	
Δ. Π. Πετροπουλάκης	N	Ἐμμανουὴλ Τσοῦχλος	
Γεώργ. Δ. Τσιγκουράκος	N	Νικόλαος Ματθαίου	N
Ἀναγνώστης Παπαθανασίου		Σ. Κοπανίτσας	N
Γεώργιος Κυνδύλης	N	Ἐμμ. Μελετόπουλος	
Ἐλευθέριος Καλογαρᾶς		Α. Κορφιωτάκης	
Ἰωάννης Ἀποστολίδης		Γ. Γιατράκος	
Βασίλειος Νώνης		Λουκᾶς Στεφάνου	N
Σταμάτιος Μήτσας		Ἰωάννης Παπαλουκόπουλος	N
Δημήτριος Ζῶτος	N	Ἰωάννης Ν. Ταμπακόπουλος	N
Γ. Ι. Γιολδάσης		Γ. Ῥεβελιώτης	N
Ν. Α. Γρανίτσας		Παναγιώτης Βάρβογλης	N
Λύσανδρος Βιλαέτης	N	Β. Π. Δημητρακόπουλος	N
Σ. Χ. Στεφανόπουλος	N	Ἀναγνώστης Δεδόπουλος	N
Ἀνδρέας Αὐγερινός	N	Α. Μαυρειδής	
Σόλων Κρεστενίτης	N	Γ. Κεφάλας	N
Δημήτριος Ἀθανασίου	N	Ἀναγνώστης Τσάκας	N
Γεώργιος Διαμάντης		Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος	
Ν. Δελιγιάννης		Κωνστ. Ἰω. Κουρκουμέλης	N
Δ. Γαβρᾶς	N	Ἀλέξανδρος Κουμουνδοῦρος	N
Ν. Βαρβαρῆγος		Παναγιώτης Παπατσώνης	
Θρασύβουλος Α. Ζαΐμης	N	Ἰω. Προβιλέγιος	
Λεωνίδας Ν. Πετμεζᾶς	N	Ἰω. Ταταράκης	N
Χαρίλαος Θεοχαρόπουλος	N	Σ. Βαρότσης	
Ἠλίας Παπαδάκος	N	Χ. Σουμαρίπας	
Ἀθανάσιος Δανηλόπουλος		Π. Δημητρακόπουλος	
Γρηγόριος Κορφιωτάκης		Π. Χρυσοβέργης	N
Ἰωάννης Ζάρκος	N	Α. Παπαδημητριάδης	N
Κωνσταντῖνος Δημητριάδης	N	Δ. Κοκοτάκης	
Βελισάριος Νικολαΐδης	N	Ἰωάννης Ἀμβροσιάδης	
Ἰωάννης Μπαλάφας	N	Ἰωάννης Εὐσταθίου	N
Πέτρος Δελιγιάννης		Γεώργιος Μαδεμοχωρίτης	N
Γ. Α. Ἀντωνόπουλος		Γεώργιος Μπάνης	N
Κωνστ. Λαμπρινόπουλος	N	Νικόλαος Πιεράκος	N
Νικόλαος Μπούκουρας		Γερμανὸς Μαυρομιχάλης	

Δημήτριος Πουλικάκος	. . .	Ἀν. Ῥενουάρδος	. . . . . N
Γρηγόριος Πατριαρχέας	. N	Ἰωάννης Σαχτούρης	. . . .
Π. Χριστόπουλος	. . . . N	Παναγιώτης Ψάθης	. . . N
Π. Κανελλόπουλος	. . . . N	Νικόλαος Νάζος	. . . . N
Νικόλαος Μοσχούλας	. . . N	Ἀναγνώστης Παπατσώρης	. .
Σπ. Πήλληκας	. . . . . N	Δημ. Πολυχρονόπουλος	. . .
Ν. Πανουργιᾶς	. . . . .	Κυριάκος Πανᾶρόπουλος	. . .
Κωνσταντῖνος Βλάμης	. . .	Γεώργιος Ι. Σταΐκος	. . . .
Εὐθ. Καχαγιᾶς	. . . . N	Δημήτριος Σταΐκος	. . . N
Σιδέρης Πράτσικας	. . . .	Α. Κιζάνης	. . . . .
Π. Πατρινός	. . . . . N	Παντολέων Κουντουριώτης	.
Χρ. Τσαλαμιδᾶς	. . . . N	Δημήτριος Βουδούρης	. . N
Περικλῆς Καλαμογδάρτης	. N	Σταμάτιος Γ. Δοκός	. . . N
Νικόλαος Α. Χ. Ἀναργύρου	. .	Μ. Χουρμούζης	. . . . . N
Ν. Α. Μπότασης	. . . .	Καλαμάρας Τσουκαλᾶς	. . N
Δ. Καλλέργης	. . . . .	Γεώργιος Ῥιζόπουλος	. . . N
Κ. Δαρειώτης	. . . . .	Εὐαγγέλης Κοντογιάννης	. N
Ἰω. Σκαβέντζος	. . . . N	Αὐγερινὸς Ἀβέρωφ	. . . .
Γ. Νικολάου	. . . . . N	Νικόλαος Β. Μπουδούρης	. N
Γεώργιος Ναούτης	. . . .	Α. Μαντσαρης	. . . . . N
Μιχαὴλ Σολωμός	. . . . .		

Ἀναγνώσθη ἑπομένως τὸ μοναδικὸν αὐτοῦ ἄρθρον, ὡς καὶ τὸ μεταξὺ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν καὶ τοῦ Π. Δημάκου τῆς παραχωρήσεως συμβόλαιον, τὸ ὁποῖον ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως.

Ἐγκριθέντος δὲ καὶ τοῦ τύπου τῆς ἐκτελέσεως, ἐγένετο καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου αὐτοῦ ψηφοφορία ὁμοία τῇ προηγηθείσῃ, ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐπιτηρηθεῖσα ψηφολεκτῶν, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλον ὁμοίων σχεδὸν τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ σύνολον διὰ ψήφων 77, ἐχόντων οὕτως·

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν·

Ἄρθρον μοναδικόν

Ἡ διὰ τοῦ ἀπὸ 15 Σεπτεμβρίου 1854 Β. διατάγματος

γενομένη εἰς τὸν Πέτρον Γεωργίου Δημάκον παραχώρησις τῆς χρήσεως καὶ νομῆς τῶν ἐντὸς τῆς περιφερείας τοῦ δήμου Ἀλαγωνίας τῆς ἐπαρχίας Καλαμῶν τριῶν διαλελυμένων μοναστηρίων τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου Μελᾶ, τῆς Παναγίας Σιδηροπόρτας καὶ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων μετὰ τῶν κτημάτων αὐτῶν, πρὸς σύστασιν καὶ συντήρησιν σχολείων, ἑνὸς ἀλληλοδιδακτικοῦ καὶ ἑνὸς ἑλληνικοῦ, ἐγκρίνεται.

Κατὰ συνέπειαν ἅπαντες οἱ περιεχόμενοι ὅροι εἰς τὸ ἀπὸ 17 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ὑπ' ἀριθ. 14,575 συμβόλαιον ἐκτελεσθήσονται ὁλοκλήρως καὶ ἀκριβῶς. Τὸ συμβόλαιον δὲ τοῦτο προσαρτᾶται εἰς τὸν παρόντα νόμον.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους. »

Προέβη ἔπειτα ἡ Βουλὴ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ ἑτέρου νομοσχεδίου, ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὁποίου γενομένης ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Ν. Ματθαίου καὶ Ἡλ. Παπαδαΐων, συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον σχεδὸν τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν διὰ ψήφων 79.

Ἀναγνωσθέντος οὕτω τοῦ 1 ἄρθρου, ἐξέθηκέ τις, ὅτι πολλοὶ γεωργοὶ ᾠκοδόμησαν ἐπὶ ἐθνικῆς γῆς εἶδος τι οἰκιῶν, τὰς ὁποίας αὐτοὶ καλοῦσι *γεάμια*. Ἐρωτᾷ ἑπομένως τὸν ὑπουργὸν ἐὰν καὶ τὸ εἶδος τοῦτο τῶν οἰκιῶν ὑπάγηται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ προκειμένου ἄρθρου.

Ἐπήνεγκεν ἕτερος, ὅτι κατά τινα νόμον τοῦ 1848 παρεχωρήθη εἰς τοὺς γεωργοὺς ἀνὰ ἐντρέμμα γῆς, διὰ νὰ οἰκοδομήσωσιν. Ἀλλ' ἡ δωρεὰ αὕτη συνωδεύθη καὶ μετά τινων ὅρων καὶ διατυπώσεων, μετὰ τῶν ὁποίων, ὡς πάντες γνωρίζομεν, οὐδεὶς τῶν γεωργῶν συνεμορφώθη, καθ' ὅσον ἦτον ἀδύνατον. Ἐρωτᾷ λοιπὸν ἐὰν ὁ παρὼν νόμος ἐφαρμόζηται καὶ εἰς τοὺς οἰκοδομήσαντας μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ νόμου τοῦ 1848, ἀλλὰ μὴ συμμορφωθέντας μὲ τὰς διατάξεις αὐτοῦ. Ἡ τοιαύτη δωρεὰ δὲν εἶναι, νομίζει, τοσοῦτον σημαντικὴ διὰ τὸν γεωργὸν τῆς Ἑλλάδος, ἀφ' οὗ μάλιστα διὰ τοὺς νεοφωτίστους ἐφάνημεν γενναιότεροι, καὶ ἑπομένως πιστεύει ὅτι οἱ περὶ ὧν ὁ λόγος γεωργοὶ ἐξαιροῦνται τῆς διατάξεως τοῦ προκειμένου ἄρθρου, καὶ δὲν θέλουν ὑποχρεωθῇ εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ τιμήματος τοῦ γηπέδου, τὸ ὁποῖον ἔλαβον δωρεὰν δυνάμει τοῦ νόμου τοῦ 1848, διὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι δὲν ἠδυνήθησαν νὰ συμμορφωθῶσι μὲ τὰς διατυπώσεις τοῦ νόμου ἐκείνου.

Προσέθηκεν ἄλλος, ὅτι ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου αὐτοῦ ἐσκόπευε νὰ λάβῃ τὸν λόγον κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ 7 ἄρθρου, ὡς καταλληλοτέρου ὄντος τοῦ μέρους ἐκείνου· ἀφ' οὗ ὅμως ὁ προηγορεύσας ἐζήτησεν ἐνταῦθα διασαφήσεις, παρατηρεῖ, ὅτι οὐδεὶς γεωργὸς ἀπώλεσε τὸ δικαίωμα, τοῦ ὁποίου ἀπήλαυσε κατὰ τὸν νόμον τοῦ 1848, καὶ τὸ ὁποῖον χορηγεῖται οὐχὶ μόνον εἰς τοὺς ὑπάρχοντας γεωργούς, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅσους ἀκολούθως ἤθελον ἀπαρασίσει νὰ γίνωσι τοιοῦτοι. Ἐὰν δὲ ἡ τοιαύτη δωρεὰ δὲν ἐπραγματοποιήθη ὡς ἐκ τῆς ἀμελείας τῶν ἁρμοδίων ἀρχῶν, δὲν ἔπεται ὅτι διὰ τοῦτο ἀπώλεσαν οἱ γεωργοὶ τὸ δικαίωμά των. Ἐν ᾧ δὲ αἱ διατάξεις τοῦ νόμου ἐκείνου τοσοῦτον ἦσαν σαφεῖς, γνωρίζει ὅτι ἐξεδόθη ὑπουργική τις διαταγή, ὁρίζουσα προθεσμίαν, ἐντὸς τῆς ὁποίας ὤφειλον νὰ ἀπευθύνωσι τὰς αἰτήσεις των οἱ θέλοντες νὰ ἀπολαύσωσι τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου ἐκείνου χορηγούμενον δικαίωμα, καὶ κατὰ συνέπειαν τῆς διαταγῆς ταύτης πολλοὶ ἀπηύθυνον τοιαύτας αἰτήσεις, εἰς τὰς ὁποίας ὅμως οὐδ' ἀπάντησις ἐδόθη. Νομίζει λοιπὸν ὅτι καὶ οἱ μὴ ἀπευθύναντες τοιαύτας αἰτήσεις ἐξακολουθοῦσι νὰ ἔχωσι τὸ δικαίωμα τοῦτο, τοῦ ὁποίου δὲν πρέπει νὰ στερηθῶσι, διότι προσκόμματα πολλὰ ἀνεφύησαν εἰς τὴν πραγματοποίησιν τοῦ νόμου ἐκείνου, ὅστις τέλος πάντων ἀπαιτεῖται νὰ τεθῇ εἰς ἐνέργειαν, ἀφαιρουμένου παντὸς προσκόμματος.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργός, ὅτι εὐχαριστεῖ τὸν προαγορεύσαντα, διότι ἄνευ λόγου προπαρασκευασμένου καὶ χωρὶς ν' ἀποδώσῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν κακήν τινα πρόθεσιν, ἠγόρευσεν ἐπὶ ὡρισμένου ἀντικειμένου, μανεύσας, οὕτως εἰπεῖν, τὰς διαθέσεις της. Τοῦτο δὲ λέγει, διότι δι' ἑνὸς κοινωφελοῦς νόμου, εἰς ὃ ὑπὸ συζήτησιν, ἡ Κυβέρνησις δὲν προτίθεται νὰ καταστρέψῃ ἄλλους νόμους ἐπίσης εὐεργετικούς. Παρατηρεῖ λοιπόν, ὅτι ὁ νόμος τοῦ 1848 εἶναι ἐν πληρεστάτῃ ἐνεργείᾳ, καὶ προστίθησι μάλιστα ὅτι, ἐὰν ἐν αὐτῷ ὑπάρχῃ τις ἀπειλὴ ἢ ἄλλος ὅρος, παρεμβάλλων προσκόμματα εἰς τὴν πραγματοποίησίν του, θέλει φροντίσει νὰ ἐπιφέρῃ τὴν ἀπαιτουμένην διόρθωσιν· οἱ δὲ πρὸ τοῦ νόμου ἐκείνου καὶ οἱ μετ' αὐτὸν οἰκοδομήσαντες γεωργοὶ ἐξαιροῦνται τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου, ἀπολαύοντες τοῦ δικαιώματος, ὅπερ ἐχορηγήθη αὐτοῖς διὰ τοῦ νόμου τοῦ 1848.

Ἀπαντῶν δὲ εἰς τὸν ὑπουργόν, ἐπανέλαβέ τις τῶν προαγορευσάντων, ὅτι ὁ ὑπουργὸς ἠδύνατο μὲν νὰ ἐπικρίνῃ τὸν τρόπον τῆς ἀγορεύσεως καὶ τῶν σκέψεών του, δὲν ἐπιτρέπει ὅμως εἰς

οὐδένα νὰ ἐπικρίνῃ τὸ αἴσθημα τῆς καρδίας του, ἐμβατεύων εἰς τὴν διάνοιάν του. Καθ' ὅλον τῆς βουλευτικῆς αὐτοῦ ζωῆς τὸ μακρὸν διάστημα εἶχε πάντοτε τὴν γενναιότητα νὰ λέγῃ μετὰ παῤῥησίας καὶ θάῤῥους ὅ,τι ἐφρόνει, χωρὶς ποτὲ νὰ θελήσῃ νὰ ὑποκρύψῃ τὸ αἴσθημά του, καὶ τοῦτο μαρτυροῦσιν αἱ ἐπὶ διαφόρων ἀντικειμένων ἀγορεύσεις του. Νομίζει δὲ ὅτι ἕκαστος βουλευτὴς ἐν τῇ ἀμφιβολίᾳ του καὶ δύναται καὶ δικαίωμα ἔχει νὰ ζητῇ παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ διασαφήσεις, χωρὶς νὰ παρεξηγηθῇ μία αὐθώρα ἐρώτησίς του. Τοῦτο δ' ἔπραξε καὶ αὐτὸς σήμερον, εὑρεθεὶς εἰς ἀμφιβολίας πρὶν ἢ ὁ ὑπουργὸς δώσῃ τὰς ἀνωτέρω διασαφήσεις, καὶ ἑπομένως ἐκφράζει τὴν δυσαρέσκειάν του, διότι εἰς τὴν ἁπλουστάτην αὐτοῦ ἐρώτησιν ἀπεδόθη πρόθεσις ὅλως ξένη πρὸς τὸν σκοπόν του.

Ἐπὶ τούτοις λαβὼν τὸν λόγον ὁ πρόεδρος τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, ἐξέθηκεν, ὅτι ἡ ἀνωτέρω συζήτησις τὸν προκαλεῖ εἰς μίαν ἐξήγησιν, τὴν ὁποίαν καὶ ἄλλοτε ἤθελε νὰ δώσῃ, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν τρόπον τῆς συζητήσεως καὶ ἐξελίξεως τῶν νομοσχεδίων, τὰ ὁποῖα παρουσιάζει ἡ Κυβέρνησις, καὶ ἥτις θέλει συντελέσει καὶ εἰς τὴν κατάπαυσιν τῶν αἰτιάσεων κατὰ τῶν πράξεων τοῦ ὑπουργείου. Εἶναι δὲ βέβαιος ὅτι αὐτὰ ὁ προαγορεύσας βουλευτὴς σκοπὸν εἶχε ν' ἀποδώσῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν κακήν τινα πρόθεσιν, οὐδ' ὁ συνάδελφός του ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν ἤθελε νὰ μεμφθῇ τινος ὡς τοιαύτην τινὰ ἔχοντος ἰδέαν. Νομίζει λοιπὸν ὅτι ἂν ἡ εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ ἐφ' οἱουδήποτε νομοσχεδίου ζήτει τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας καὶ διασαφήσεις ἐφ' ὅσων ἀντικειμένων ἠπόρει, ἤθελεν ἀποφύγει πολλὰς ματαίας συζητήσεις, αἵτινες δίδουσιν ἀφορμὴν αἰτιάσεων. Τοῦτο λοιπὸν παρακαλεῖ νὰ πράττωσιν αἱ ἐπιτροπαί, καὶ θέλουσιν εὑρίσκει τοὺς ὑπουργοὺς προθύμους νὰ δίδωσι πᾶσαν ἐξήγησιν καὶ διασάφησιν, τὴν ὁποίαν ἤθελον παρ' αὐτῶν ζητήσει.

Ἐπήνεγκέ τις, ὅτι εὐχαριστεῖται διὰ τὴν εὐκολίαν, ἣν χορηγεῖ εἰς τὴν Βουλὴν ὁ πρωθυπουργὸς καὶ συνάδελφός του. Συμφωνεῖ λοιπὸν καὶ αὐτός, ὅτι αἱ εἰσηγητικαὶ ἐπιτροπαὶ πρέπει νὰ συνεννοῶνται μετὰ τῶν ἁρμοδίων ὑπουργῶν, διὰ νὰ ἦναι εἰς θέσιν νὰ φωτίζωσι καὶ τὴν Βουλήν. Παρατηρεῖ ὅμως, ὅτι αἱ διασαφήσεις αὗται αἱ πρὸς τοὺς εἰσηγητὰς διδόμεναι δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὑπὸ τῆς ὅλης Βουλῆς ὡς ἀρκοῦσαι, διότι τότε παύει πᾶσα συζήτησις. Ἐνθυμεῖται δὲ ὅτι καὶ ὁ μακαρίτης Κωλέττης ἐν τινι ἰδιαιτέρᾳ συνεδριάσει βουλευτῶν ἔκαμε τοιαύτην

πρότασιν, τὴν ὁποίαν παρεδέχθη καὶ οὗτος, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως τοῦ νὰ μὴ προέλθῃ ἐκ τῆς τοιαύτης συνεννοήσεως οὐδεμία παρεμπόδισις εἰς τὰς δημοσίας συζητήσεις, καθ' ὅσον οἱ βουλευταὶ ἐντολοδόχοι ὄντες, ὀφείλουσι διὰ τῶν συζητήσεων ν' ἀποδείξωσιν εἰς τοὺς ἐντολεῖς των, ὅτι φροντίζουσι περὶ τῶν συμφερόντων αὐτῶν, καὶ καθ' ὅσον ἐκ τῆς συζητήσεως ἐξάγεται πάντοτε ἡ ἀλήθεια. Οὐδεὶς δέ, εἴτε βουλευτὴς εἴτε ὑπουργός, δύναται νὰ ἐξελέγχῃ τὰς κρίσεις καὶ τὸ φρόνημα τοῦ ἄλλου, ἀφ' οὗ μάλιστα διὰ τοῦ μέσου τούτου δὲν μεταβάλλονται τὰ φρονήματα καὶ αἱ πεποιθήσεις.

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἄρθρου 1 φέρων τελευταῖον τὸν λόγον, ἀρκεῖται εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ δοθείσας ἐν εἴδει ἑρμηνείας διασαφήσεις, καὶ παρατηρεῖ μόνον, ὅτι εἰς τινας πόλεις σχεδιογραφηθείσας πολλοὶ ᾠκοδόμησαν αὐθαιρέτως ἐπὶ ἐθνικῆς γῆς, διότι τὰ οἰκόπεδά των τοῖς ἀφῃρέθησαν ἕνεκα τοῦ σχεδίου. Ἐπειδὴ δὲ τὸ νομοσχέδιον οὐδένα περὶ αὐτῶν ποιεῖ λόγον καὶ ἑπομένως οἱ τοιοῦτοι μένουσιν ἐκτεθειμένοι, ὑποκείμενοι εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ τιμήματος, νομίζει ἀναγκαῖον νὰ ληφθῇ περὶ αὐτῶν πρόνοια πρὸς ἀποφυγὴν παντὸς ἀδικήματος.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω καὶ ἄλλων ζητημάτων προτίθεται νὰ δώσῃ τὰς ἀναγκαίας ἐξηγήσεις κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ ἄρθρου 7, καὶ διὰ τοῦτο νομίζει καλὸν νὰ προβαινωμεν εἰς τὴν συζήτησιν κατὰ τὴν τάξιν τῶν ἄρθρων τοῦ νομοσχεδίου. Ἐνταῦθα δὲ κρίνει ἀναγκαῖον νὰ κάμῃ ἄλλην τινα σπουδαίαν παρατήρησιν, ἥτις νὰ καταχωρισθῇ εἰς τὰ πρακτικὰ, διὰ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἄδεια εἰς τοὺς κατὰ καιρὸν ὑπουργοὺς νὰ ἐφαρμόζωσι τὸν ἐπιεικῆ τοῦτον νόμον εἰς μικράν τινα τάξιν πολιτῶν, αὐθαιρέτως οἰκοδομησάντων, κατὰ τῶν ὁποίων τὸ δημόσιον ἐκίνησεν ἀγωγὰς καὶ ἐξεδόθησαν τελεσίδικοι κατ' αὐτῶν ἀποφάσεις. Ἐπειδὴ δὲ, ἐὰν τὸ δημόσιον θελήσῃ νὰ ἐκτελέσῃ τὰς ἀποφάσεις ταύτας, οἱ τοιοῦτοι θέλουν ὑποστῆ ἀνυπολογίστους ζημίας, ζητεῖ παρὰ τῆς Βουλῆς τὴν ἄδειαν τοῦ νὰ δύναται νὰ ἐφαρμόσῃ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου καὶ δι' αὐτούς, καὶ τοι ὑπαρχουσῶν τελεσιδίκων ἀποφάσεων.

Τῆς δὲ Βουλῆς παραδεξαμένης τὴν πρότασιν ταύτην τοῦ ὑπουργοῦ, ἁπάντων εἰς τὰς παρατηρήσεις τοῦ προλαλήσαντος ἐπὶ τῆς ἀγορεύσεως τοῦ προέδρου τοῦ ὑπουργείου, παρετήρησεν, ὅτι ἡ μετὰ τῶν ὑπουργῶν συνεννόησις τῶν ἐπιτροπῶν δὲν καταπαύει τὰς δημοσίας συζητήσεις, ἀλλὰ τὰς περιττὰς μόνον καὶ

ἀνωφελεῖς, αἵτινες πολλάκις δίδουσιν ἀφορμὰς εἰς αἰτιάσεις ἀδίκους, τὰς ὁποίας οὐδ' αὐτὸς ἐπιθυμεῖ.

Ἐπήνεγκεν ἀκολούθως ἕτερος, ὅτι εἰς Πειραιᾶ ἐδόθησαν διὰ νόμου εἰς τοὺς Ὑδραίους γήπεδα διὰ νὰ συνοικισθῶσι, μὲ τὴν ὑποχρέωσιν ὅμως νὰ οἰκοδομήσωσιν ἐντὸς ῥητῆς προθεσμίας ἐπὶ ποινῇ ἀφαιρέσεως αὐτῶν. Ἀλλὰ πολλοὶ τούτων τὰ ἐπώλησαν χωρὶς νὰ οἰκοδομήσουν, καὶ ἀκολούθως ᾠκοδόμησαν οἱ ἀγοραστάι. Τὸ δημόσιον ἐκίνησε κατ' αὐτῶν ἀγωγὴν, καὶ τὸ ἐρετεῖον, κατὰ τὸν περὶ παραχωρήσεως τῶν γηπέδων τούτων νόμον, ἐδικαίωσε τὸ δημόσιον, τὸ ὁποῖον δύναμει τῶν ἀποφάσεων αὐτῶν δύναται ὄχι μόνον τὸ γήπεδον νὰ λάβῃ εἰς τὴν κυριότητά του, ἀλλὰ καὶ τὴν οἰκοδομὴν, καὶ οὕτω θέλουσιν ὑποστῆ μεγάλας ζημίας οἱ οἰκοδομήσαντες ἐπὶ τοιούτων γηπέδων. Ἐπεικῶς λοιπὸν φερόμενος ὁ ὑπουργὸς, θέλει νὰ ὑπαγάγῃ τοὺς τοιούτους εἰς τὴν ἐνεργητικὴν διάταξιν τοῦ προκειμένου ἄρθρου. Ἀμφιβάλλει ὅμως ἂν πρὸς πραγματοποίησιν τῆς ἰδέας του ἀρκῇ μόνον νὰ καταχωρισθῇ αὐτὴ εἰς τὰ πρακτικὰ, ἐν ᾧ ὑπάρχουσιν ἐκδεδομέναι τελεσίδικοι ἀποφάσεις, καὶ διὰ τοῦτο πρὸς ἀποφυγὴν ἀναφυησομένων τυχὸν δυσκολιῶν θεωρεῖ ἀναγκαῖον νὰ τεθῇ ἐν τῷ νόμῳ ἡ περὶ τούτου διάταξις.

Παρετήρησεν ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι τὰ οἰκόπεδα τοῦ Πειραιῶς δὲν δύναται νὰ τὰ ὑπαγάγῃ εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, καθ' ὅσον περὶ ἐκείνων ὑπάρχει διάταγμα, ἐν ᾧ διαγράφονται καὶ ὅροι τινες, σκοπὸν ἔχοντες τὴν πραγματοποίησιν τοῦ συνοικισμοῦ.

Ἐξέθηκεν ἄλλος, ὅτι, ἐπειδὴ πρὸ μικροῦ παρεξηγηθεῖσα κατεδικάσθη ἡ ἐρώτησις, τὴν ὁποίαν εἰς τῶν συναδέλφων ἡμῶν ἀπηύθυνεν εἰς τὸν ὑπουργὸν πρὸς διάλυσιν ἀμφιβολίας τινος, παρατηρεῖ, ὅτι ἕκαστος βουλευτὴς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐξετάζῃ τὰ πράγματα καὶ νὰ τὰ συζητῇ, καὶ τὸ δικαίωμα τοῦτο οὐδεὶς δύναται νὰ τὸ ἀρνηθῇ· αἱ τοιαῦται δ' ἐρωτήσεις ὄχι μόνον οὐδεμίαν περιέχουσι κακὴν πρόθεσιν, ἀλλὰ μάλιστα διευκολύνουσι τὰς συζητήσεις.

Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ προκείμενον νομοσχέδιον, ἐπειδὴ εὐθὺς ἐπὶ τοῦ πρώτου ἄρθρου ἀνεφύησαν τὰ πρῶτα ζητήματα, τὰ ὁποῖα δὲν δυνάμεθα νὰ λύσωμεν ἄνευ μελέτης τινος, προτείνει ν' ἀναβληθῇ διὰ τὴν αὔριον ἡ συζήτησις, παρακαλῶν τὸν ὑπουργὸν νὰ παραδεχθῇ τὴν πρότασίν του ὡς ὀρθὴν καὶ ἀναγκαίαν.

Ἀλλὰ μὴ ὑποστηριχθείσης ταύτης ὑπ' οὐδενὸς, ἠρώτησέ τις ἂν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου ὑπάγωνται καὶ τινες

ἀνώγειοι οἰκίαι, τὰς ὁποίας πολλοὶ γεωργοὶ ἠναγκάσθησαν νὰ ἀνεγείρουν εἰς τοὺς ἀγροὺς των, διότι ἔκειντο μακρὰν τῆς διαμονῆς αὐτῶν.

Ἐπανέλαβεν ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι ὁ παρὼν νόμος δὲν καταστρέφει οὐδένα προηγούμενον περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου· διαβεβαιοῖ μάλιστα τὴν Βουλὴν ὅτι ἂν οἱ νόμοι ἐκεῖνοι περιέχωσιν ἀπειλήν τινα κατὰ τοῦ γεωργοῦ ἢ φέρωσι δυσκολίας εἰς τοὺς θέλοντας νὰ οἰκοδομήσωσι, θέλει φροντίσει νὰ ἐξηγηθῶσιν ἐπιεικέστατα τὰ μέρη ταῦτα διὰ Β. διατάγματος, καὶ ἐν ἀνάγκῃ, διὰ νόμου.

Ἄλλου δὲ πάλιν ἐρωτήσαντος ἂν διὰ τῆς λέξεως *ἐργαστήρια* ἐννοῶνται καὶ αἱ ἀποθῆκαι, οἱ κλίβανοι καὶ τὰ τοιαῦτα, καὶ τοῦ ὑπουργοῦ ἀπαντήσαντος καταφατικῶς· ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ 1 ἄρθρον κατὰ τὸ νομοσχέδιον καὶ τὰς ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ δοθείσας ἐξηγήσεις, ἔχον οὕτως·

« Ἄρθρ. 1. Οἱ οἰκοδομήσαντες μέχρι τοῦ 1835 ἔτους ἐπὶ ἐθνικῆς γῆς οἰκίας, ἐργαστήρια, ξενοδοχεῖα ἢ ἀνεμοκινήτους μύλους, ἢ κατέχοντες νομίμῳ τίτλῳ τοιούτους οἰκοδομάς, θέλουσι πληρώσει τὸ τίμημα τῶν γηπέδων, δι' ἐκτιμήσεως προδιοριζόμενον, ἐὰν δὲν ἐπλήρωσαν αὐτὸ ἢ δὲν ἔλαβον τὰ γήπεδα εἰς προικοδότησιν, κατὰ τὰ ἀπὸ 24 Μαρτίου 1838 καὶ 8 Φεβρουαρίου 1843 Β. διατάγματα. »

Ἀνεγνώσθη ἔπειτα τὸ 2 ἄρθρον καὶ αἱ ἐπ' αὐτοῦ παρατηρήσεις τῆς ἐπιτροπῆς, ἐπὶ τῶν ὁποίων λαβὼν τὸν λόγον ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἐξέθηκεν, ὅτι τὸ ἄρθρον τοῦτο δύναται νὰ ὑποστῇ μικράν τινα τροποποίησιν, οὐχὶ ὅμως καὶ νὰ μεταβληθῇ κατὰ τὰς παρατηρήσεις τῆς ἐπιτροπῆς. Διὰ τοῦ νόμου τούτου ἡ Κυβέρνησις δὲν προτίθεται νὰ κάμῃ διανομὴν τῆς ἐθνικῆς γῆς, ἀλλ' ἐπειδὴ εὗρε γῆν ἐθνικὴν κατεχομένην ὑπὸ διαφόρων πολιτῶν, καὶ ἐπ' αὐτῆς τῆς γῆς οἰκοδομὰς, ἠθέλησεν, αἴρουσα τὰς ἀνωμαλίας, νὰ κανονίσῃ διὰ νόμου τὸ ἀντικείμενον τοῦτο· ἑπομένως τὰς διατάξεις τοῦ νόμου αὐτοῦ δὲν δυνάμεθα νὰ τὰς ἐπεκτείνωμεν καὶ ἐπὶ ἄλλων ἀντικειμένων ξένων τοῦ προκειμένου. Κατὰ τὸ συζητούμενον ἄρθρον, ὡρίσθη καὶ ἀνάλογός τις ἔκτασις, ἥτις παραχωρεῖται καὶ αὐτὴ μετὰ τοῦ οἰκοπέδου ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους, τὸ δὲ περιπλέον τῆς ἐκτάσεως μεταβαίνει εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ δημοσίου· ἀλλ' ἡ ἐπιτροπὴ ἐπιβαίνουσα εἰς τὰ περὶ ῥυμοτομίας καὶ τῶν σχεδίων τῶν πόλεων, ἅτινα εἰσὶν ἀντικείμενα ἄλλου νόμου, κάμνει προτάσεις, αἵτινες καὶ ἀσύμφορα εἶναι εἰς τὸν σχηματισμὸν

τῶν πόλεων, καθ' ὅσον δὲν δυνάμεθα νὰ παραχωρήσωμεν διὰ προκλήσεως μεγάλας ἐκτάσεις, αἵτινες δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς ἀνέγερσιν οἰκοδομῶν, καὶ εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ νόμου τούτου ἀντίκεινται. Διὰ τοῦτο προτείνει ν' αὐξηθῇ μόνον τῶν ξενοδοχείων ἡ περιοχὴ εἰς δισχιλίους πήχεις, καθ' ὅσον τὰ ξενοδοχεῖα ἔχουσι πραγματικὴν ἀνάγκην μεγαλειτέρας ἐκτάσεως. Διὰ νὰ μὴν ὑπάρχῃ δ' ἐν τῷ νόμῳ οὔτε σκιὰ παραγνωρίσεως τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας, προτείνει ν' ἀφαιρεθῶσιν αἱ λέξεις «ἄνευ δικαστικῆς μεσολαβήσεως» καὶ ἀντ' αὐτῶν νὰ τεθῇ ἡ λέξις «αὐτοδικαίως» ἐν τῷ τέλει δὲ μετὰ τὴν λέξιν «τοῦ δημοσίου» νὰ τεθῶσιν αἱ λέξεις «πρὸ τῆς παραδόσεως τοῦ παραχωρητηρίου.»

Ἀντιπαρετήρησεν ἄλλος, ὅτι ἡ προκειμένη διάταξις θέλει ἀποβῆ λίαν ἐπιζήμιος δι' ἐκείνους, οἵτινες τὴν περιοχὴν τῆς οἰκίας των μετέβαλον διὰ φυτειῶν εἰς κῆπον ἢ ἄμπελον, καὶ διὰ τοῦτο καλῶς ποιοῦσα ἡ ἐπιτροπὴ, ἀφῆκε τὸ περιπλέον τοῦτο μέρος τῆς γῆς, τὸ ὁποῖον ἀποκατέστη ἄμπελος ἢ δενδρόφυτος κῆπος, εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ νομέως, μεχρισοῦ λυθῇ γενικὸν μέτρον περὶ τῶν τοιούτων φυτειῶν.

Ἐπανέλαβεν ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι δὲν ἀποδέχεται τὴν τροπολογίαν τῆς ἐπιτροπῆς, διότι ἔκτασις γῆς πλέον τῶν 500 πήχεων καὶ μεταβεβλημένη εἰς κῆπον ἢ ἄμπελον εἶναι ἄλλο τι παρὰ οἰκόπεδον, ἡ δὲ Κυβέρνησις δὲν δύναται νὰ κάμῃ τοιαύτας παραχωρήσεις, αἵτινες περιορίζουσι τὴν ἔκτασιν τῶν πόλεων καὶ ἀποβαίνουσιν ἐπιβλαβεῖς εἰς τὸν μέλλοντα πληθυσμὸν αὐτῶν. Τοιαῦται δὲ περιτετειμέναι ἐκτάσεις δὲν ὑπάρχουσιν εἰς τὰς πόλεις.

Ἀντέτεινε ἕτερος, ὅτι ἂν καὶ δὲν ὑπάρχουσιν εἰς τὰς πόλεις τοιαῦται ἐκτάσεις γῆς περιτετειμέναι, εὑρίσκονται ὅμως εἰς τὰ χωρία, καὶ δὲν εἶναι δίκαιον ν' ἀφαιρῶμεν τὸ μέρος τοῦτο τῆς γῆς ἀπὸ τοὺς κατόχους, οἵτινες καὶ ἐκοπίασαν καὶ ἐδαπάνησαν διὰ νὰ τὴν ἀποκαταστήσωσιν ἄμπελον ἢ κῆπον, χωρὶς τοὐλάχιστον νὰ τοὺς ἀποζημιώσωμεν.

Ἀπήντησεν ἄλλος, ὅτι ὁ προκείμενος νόμος εἶναι λίαν ἐπιεικὴς διὰ τοὺς οἰκοδομήσαντας ἐπὶ ἐθνικῆς γῆς, διότι ἄλλως ἡ Κυβέρνησις ἠδύνατο ὄχι μόνον τὸ οἰκόπεδον νὰ ἀνακλάσῃ εἰς τὴν κατοχήν της, ἀλλὰ καὶ ἃ τὴν κτίσιν αὐτοῦ ν' ἀπαιτήσῃ ἀποζημίωσιν. Κἂν ὅμως ὁ κάτοχος τοῦ οἰκοπέδου ἐφύτευσεν εἰς ἓν μέρος αὐτοῦ δένδρα ἢ ἄμπελον, δὲν δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ δημοσίου οὐδεμίαν ἀποζημίωσιν, διότι ἀρκούντως ἀποζημιώθη ἐκ τῆς ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον καρπώσεως τοῦ μέρους

αὐτοῦ τῆς γῆς. Ὅ,τι ὅμως θεωρεῖ δύσκολον εἶναι τὸ τίς θέλει προσδιορίζει τὸ περιπλέον ἐκεῖνο μέρος, τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ ἐπαναλάβῃ εἰς τὴν κατοχήν του τὸ δημόσιον.

Παρετήρησεν ἕτερος, ὅτι οὐδόλως θεωρεῖ δύσκολον τὴν λύσιν τῆς ἀπορίας τοῦ προαγορεύσαντος, καθ' ὅσον πρόκειται νὰ ἐπιστραφῇ οὐχὶ ἡ οἰκοδομή, ἀλλὰ μέρος τοῦ προαυλίου αὐτῆς, τὸ ὁποῖον εἶναι φυσικῶς ὡρισμένον, διότι, ἀφ' οὗ ἐκ τῆς ἐκτάσεως τοῦ προαυλίου ἀφαιρεθῶσι 500 πήχεις γῆς, συνεχομένης μετὰ τῆς οἰκίας, τὸ περιπλέον ἀποδίδεται εἰς τὸ δημόσιον. Νομίζει ἑπομένως ὅτι τὸ νομοσχέδιον εἶναι ἀρκετὰ σαφὲς, καὶ οὐδεμίαν ἔχομεν ἀνάγκην ἐξηγήσεων.

Μετὰ δὲ τὸν ὑπουργὸν εἰπόντα, ὅτι εἶναι ἐπικίνδυνον νὰ μεταβάλλωμεν τὴν ἰσχὺν ἄλλων νόμων, ἐν ᾧ νομοθετοῦμεν ἐπὶ ἀντικειμένων ἄλλων, καὶ ὅτι ἐνταῦθα πρόκειται περὶ οἰκοπέδων καὶ οὐχὶ περὶ φυτειῶν, αἵτινες εἶναι ἀντικείμενον ἰδιαιτέρου νόμου· μὴ ἐπιμενούσης τῆς ἐπιτροπῆς εἰς τὴν παραδοχὴν τῶν παρατηρήσεών της μετὰ τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ διασάφησιν, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ ἄρθρον μὲ τὰς ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ προταθείσας τροπολογίας. Ἔχον οὕτως·

«Ἄρθρ. 2. Εἰς τοὺς ἀνεγείραντας, κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον, οἰκοδομὰς παραχωρεῖται ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους καὶ ἡ περιοχὴ αὐτῶν, ἐὰν ὑπάρχῃ ὑπὸ τὴν κατοχὴν των προσδιοριζομένη κατὰ μέγιστον ὅρον, διὰ μὲν τὰ ἐργαστήρια καὶ τὰς οἰκίας μέχρι 500 βασιλικῶν τετραγωνικῶν πήχεων, διὰ δὲ τὰ ξενοδοχεῖα, μέχρι δισχιλίων· τὸ περιπλέον τῆς ἐκτάσεως ταύτης, ὡς καὶ τὰ διὰ παραπηγμάτων ἢ περιτειχισμάτων καταχθόμενα ὑπὸ πολιτῶν γήπεδα, μεταβαίνουν αὐτοδικαίως εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ δημοσίου πρὸ τῆς παραδόσεως τοῦ παραχωρητηρίου.

Πᾶσα δὲ ἀπαίτησις ἀποζημιώσεως ἐκ μέρους τῶν μέχρι τοῦδε κατόχων, διὰ φυτείας ἢ ἄλλας βελτιώσεις παρ' αὐτῶν εἰς ταῦτα γενομένας, εἶναι ἀπαράδεκτος.»

Ἀνεγνώσθη ἔπειτα τὸ 3 ἄρθρον καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσα ὡς ἑπεται·

«Ἐπὶ τοῦ 3 ἄρθρου ἡ ἐπιτροπὴ παρατηρεῖ, ὅτι πρέπει νὰ ὁρισθῇ ἡ διορίζουσα τὸν πραγματογνώμονα τοῦ δημοσίου ἀρχὴ, καὶ προτείνει ἀντὶ τῶν λέξεων «παρὰ τοῦ δημοσίου» νὰ τεθῶσιν αἱ λέξεις «παρὰ τοῦ ἐφόρου.»

Ἐπειδὴ δὲ οἱ πραγματογνώμονες, κατὰ τὸν προκείμενον νόμον, ἐκπληροῦσι καθήκοντα δικαστοῦ, διότι τὸ πρωτόκολλον αὐτῶν ἐκτελεῖται ὡς ἀπόφασις καὶ δὲν εἶναι ἁπλοῦν ἔγγραφον ἀποδείξεως, καὶ ἐπειδὴ ἐνεργοῦν μόνοι ἄνευ συμπράξεως ἀρχῆς τινος καὶ ὀφείλουσι νὰ ὑπογράφωσι τὴν ἔκθεσίν των, θεωροῦμεν ἀναγκαῖον νὰ ὁρισθῶσιν ἐν τῷ νόμῳ τὰ προσόντα αὐτῶν καὶ νὰ ὁρκίζωνται ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδικείου. Ἐπὶ τούτῳ προτείνομεν μετὰ τὸν α. παράγραφον τοῦ 3 ἄρθρου τὸν ἑξῆς παράγραφον·

«Οἱ πραγματογνώμονες πρέπει νὰ ἦναι ἔνγλικες, ν' ἀπολαύωσι τὰ πολιτικὰ δικαιώματα τοῦ Ἕλληνος, νὰ μὴ ὦναι ἐξαιρετέοι κατὰ τὸ ἄρθρον 36 τῆς πολιτικῆς δικονομίας, καὶ νὰ γνωρίζωσι ν' ἀναγινώσκωσι καὶ νὰ γράφωσιν. Ὁρκίζονται δὲ ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδικείου τὸν συνήθη τοῦ πραγματογνώμονος ὅρκον, πρὸ τοῦ ἀναλάβωσι τὰ ἔργα των.»

Θεωροῦμεν πρὸς τούτοις ἀναγκαῖον νὰ ὁρισθῇ ἐν τῷ νόμῳ τίς ὁ παραδώσων τὸ πρωτόκολλον εἰς τὸ πρωτοδικεῖον, καὶ προτείνομεν, ὅτι αὐτοὶ οἱ πραγματογνώμονες ὀφείλουσι νὰ παραδώσωσιν αὐτό. Πρὸς εὐκολίαν δὲ καὶ ἀποφυγὴν βραδύτητος καὶ ὄχλησιν αὐτό. Πρὸς εὐκολίαν δὲ καὶ ἀποφυγὴν βραδύτητος καὶ ὄχλησιν αὐτῶν παρατηροῦμεν, ὅτι, ἐὰν ἡ ἐκτίμησις ἐνεργῆται ἐκτὸς τῆς ἐξόδων παρατηροῦμεν, ὅτι, ἐὰν ἡ ἐκτίμησις ἐνεργῆται ἐκτὸς τῆς ἐξόδων τοῦ πρωτοδικείου, εἰς τόπον ἀπέχοντα ὑπὲρ τὴν μίαν ἕδρας τοῦ πρωτοδικείου, εἰς τόπον ἀπέχοντα ὑπὲρ τὴν μίαν ὥραν, πρέπει νὰ συγχωρηθῇ εἰς τοὺς πραγματογνώμονας νὰ παραδίδωσι τὸ πρωτόκολλον εἰς τὸν πλησιέστερον εἰρηνοδίκην, διὰ νὰ τὸ ἀποστείλῃ εἰς τὸν πρόεδρον.

Διὰ ταῦτα προτείνομεν νὰ παρατεθῇ πρὸ τοῦ τελευταίου παραγράφου τοῦ ἄρθρου 3 ὁ ἑξῆς·

«Οἱ πραγματογνώμονες παραδίδουσι τὸ πρωτόκολλον εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ πρωτοδικείου· ἐὰν ὅμως ἐνήργησαν τὴν ἐκτίμησιν εἰς τόπον ἀπέχοντα ὑπὲρ τὴν μίαν ὥραν ἀπὸ τῆς ἕδρας αὐτοῦ, δύνανται νὰ παραδώσωσιν αὐτὸ εἰς τὸν πλησιέστερον εἰρηνοδίκην, ὅστις ὀφείλει νὰ τὸ ἀποστείλῃ εἰς τὸν ἁρμόδιον πρόεδρον.»

Ἐπὶ τοῦ τελευταίου παραγράφου τοῦ ἄρθρου 3 ἀντὶ τῆς λέξεως «ἀνέκκλητα» προτείνομεν νὰ τεθῇ ἡ λέξις «ἐκτελεστέα.»

Καὶ ἐπειδὴ, κατὰ γενικὸν κανόνα, πάσης ἐκτελέσεως ἐγγράφου προηγεῖται ἡ κοινοποίησις αὐτοῦ καὶ παραχωρεῖται προθεσμία τις πρὸς ἐκτέλεσιν, προτείνομεν τὴν εἰς τροποποίησιν τὴν ἑξῆς· «ἐκτελοῦνται δὲ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀπὸ τῆς διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος ἐπιδόσεως τοῦ ἐπισήμου ἀντιγράφου αὐτῶν.»

Παρατηρήσαντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ ἐπὶ τοῦ α. ἐδαφίου τοῦ ἄρθρου, ὅτι, κατὰ γενικὸν κανόνα, ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος ἀντιπροσωπεύει πάντοτε τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου, ἀλλ' ὅτι ἐνδέ-

χεται ἐν ἀνάγκῃ νὰ ἀντιπροσωπευθῇ τὸ δημόσιον καὶ ὑπ' ἄλλου, ἐφ' ᾧ ἐθεώρησε καλὸν νὰ μὴ περιορίσῃ τὴν ἐκλογὴν εἰς μόνον τὸν ἔφορον· ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ προέδρου ἡ Βουλὴ δὲν παρεδέχθη τὴν ἐπὶ τοῦ ἐδαφίου γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, μὴ ἀναστᾶσα.

Ἀναγνωσθείσης δὲ καὶ τῆς ϛ'. καὶ γ'. περὶ πραγματογνωμόνων προσθήκης τῆς ἐπιτροπῆς, μὴ συναινοῦντος τοῦ ὑπουργοῦ, ἡ Βουλὴ δὲν παρεδέχθη οὐδετέραν τούτων, μὴ ἀναστᾶσα.

Ἀναγνωσθείσης ὡσαύτως καὶ τῆς ἐπὶ τοῦ τελευταίου ἐδαφίου γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς, ὁ ὑπουργὸς ἐπρότεινεν αἱ μὲν ἐν τῷ ἄρθρῳ λέξεις « τὰ πρωτόκολλα » ν' ἀντικατασταθῶσι διὰ τῶν λέξεων « τὴν ἔκθεσιν » χάριν δὲ τοῦ ὁμοιομόρφου νὰ γίνῃ ἡ αὐτὴ μεταβολὴ καὶ ἐν τῷ ϛ'. ἐδαφίῳ· ἡ δὲ λέξις « ἀνέκλητα » νὰ μεταβληθῇ εἰς « ἐκτελεστὴν » καὶ νὰ ἐξορθελισθῇ τότε ἡ περίοδος « καὶ ἐκτελοῦνται ἑπομένως ἄνευ ἀναβολῆς. » Κατὰ δὲ τῆς δευτέρας ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἐδαφίου γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς παρετήρησεν ὁ ὑπουργός, ὅτι, ἀφ' οὗ ἡ ἔκθεσις τῶν πραγματογνωμόνων κηρύττεται ἐκτελεστή, περιττὴ ἀποβαίνει πλέον ἡ τῆς ἐπιτροπῆς γνώμη, καθ' ὅσον οἱ κανόνες τῆς ἐκτελέσεως εἶναι παρίγνωστοι.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ μὴ ἀποδεξαμένη καὶ τὰς ἐπὶ τοῦ ἐδαφίου τούτου γνώμας τῆς ἐπιτροπῆς, ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως ὡς ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ ἐτροποποιήθη. Ἔχει δ' οὕτως·

« Ἄρθρ. 3. Ἡ ἐκτίμησις τῶν γηπέδων ἐνεργεῖται ὑπὸ δύω πραγματογνωμόνων, διοριζομένων τοῦ ἑνὸς παρὰ τοῦ δημοσίου, καὶ τοῦ ἑτέρου παρὰ τοῦ ἀνεγείραντος τὴν οἰκοδομὴν ἢ τοῦ νομίμου τίτλῳ κατέχοντος αὐτά. Ἐν περιπτώσει δὲ διχογνωμίας αὐτῶν, τρίτος πραγματογνώμων, διοριζόμενος ὑπὸ τοῦ προέδρου τοῦ ἀρμοδίου πρωτοδικείου, ἀποφασίζει ὁριστικῶς ἢ παραδεχόμενος θατέραν τῶν γνωμῶν ἢ σχηματίζων ἰδίαν ἐντὸς τῶν ὅρων τῶν δύω γνωμῶν.

Περὶ τῆς ἐκτιμήσεως συντάσσεται ἔκθεσις, ἥτις ὑπογραφομένη παρὰ τῶν πραγματογνωμόνων, καθίσταται ὑποχρεωτικὴ δι' ἀμφότερα τὰ μέρη.

Ἐὰν ὁ ἀνεγείρας τὴν οἰκοδομὴν, προσκαλούμενος διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος, δὲν διορίσῃ τὸν ἐκ μέρους του πραγματογνώμονα ἐντὸς πέντε ἡμερῶν, ὁ πρόεδρος τοῦ ἀρμοδίου πρωτοδικείου διορίζει αὐτὸν ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου τῆς ἐπαρχίας, ἐντὸς τῆς ὁποίας κεῖται τὸ κτῆμα.

Τὴν ἔκθεσιν τῶν πραγματογνωμόνων κηρύττει ὁ πρόεδρος τοῦ δικαστηρίου ἐκτελεστήν. »

Ἀναγνωσθέντος δὲ τοῦ 4 ἄρθρου μετὰ τῆς ἑπομένης γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς·

« Ἔχουσα ἡ ἐπιτροπὴ ὑπ' ὄψιν τὴν ὑπάρχουσαν σπάνιν χρημάτων, προτείνει ἐπὶ τοῦ 4 ἄρθρου νὰ ὁρισθῇ ἡ πληρωμὴ εἰς 8 ἀντὶ εἰς 6 δόσεις. »

Ἐπέφερεν ὁ ὑπουργός, ὅτι μὴ ἀποδεχόμενος τὴν εἰς ὀκτὼ δόσεις πληρωμὴν τοῦ τιμήματος, ἐνδίδει ὥστε νὰ αὐξηθῇ εἰς ἑπτά, καθ' ὅσον ἡ μία τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ ἓξ δόσεων προκαταβάλλεται. Διὸ προτείνει ἡ φράσις « εἰς ἓξ ἴσας δόσεις ἐτησίους » νὰ τροποποιηθῇ· « εἰς ἑπτὰ ἐτησίους συνεχεῖς ἴσας δόσεις » ἡ δὲ λέξις « κοινοποιήσει » τεθεῖσα κατὰ τυπογραφικὸν λάθος, νὰ διορθωθῇ εἰς « εἰδοποιήσει. »

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως ὡς ἀνωτέρω ἐτροποποιήθη. Ἔχει δὲ ὡς ἑξῆς·

« Ἄρθρ. 4. Τὸ τίμημα τῶν δικαίων τοῦ παρόντος νόμου ἀπαλλοτριουμένων γηπέδων θέλει πληρωθῇ αὐθημερὸν εἰς ἑπτὰ ἐτησίους συνεχεῖς ἴσας δόσεις, ὧν ἡ πρώτη πληρώνεται εὐθὺς μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ παραχωρητηρίου, περὶ τῆς ὁποίας ὁ ἀρμόδιος ταμίας θέλει νομίμως εἰδοποιήσει τὸν δικαιοῦχον, τὸ δὲ παραχωρητήριον παραδίδεται μετὰ τὴν πληρωμὴν τῆς α. δόσεως.

Τὸ δημόσιον ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐγγράψῃ πρώτην ὑποθήκην ἐπὶ τοῦ κτήματος αὐτοῦ, ἰσχύουσαν μέχρι τῆς ὁλοσχεροῦς ἐξοφλήσεως τοῦ τιμήματος τῶν γηπέδων. »

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ 5 ἄρθρου μετὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς, ἐχούσης οὕτως·

« Ἐπὶ τοῦ 5 ἄρθρου παρατηρεῖ ἡ ἐπιτροπὴ, ὅτι καὶ οἱ ἐνεργήσαντες μικροτέραν τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ διαλαμβανομένης χρηματικῆς δαπάνης ἐπισκευὴν εἶναι δίκαιον νὰ ἀπολαύσωσι τὰς ὠφελείας τοῦ νόμου τούτου, ἐὰν ἡ γενομένη ἐπισκευὴ ἦτον ἀναγκαία πρὸς τελειοποίησιν καὶ συντήρησιν τοῦ βεβλαμμένου κτήματος.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ ἀξία τῆς ἐπισκευῆς ἰσοδυναμεῖ ὡς πρὸς τὸ ἀποτέλεσμα μὲ τὴν ἀνοικοδόμησιν. Πρότεινε διὰ τοῦτο ἡ ἐπιτροπὴ ἀντὶ τῆς περιόδου « ἐὰν ἡ τῆς ἐπισκευῆς δαπάνη ὑπερβαίνῃ κατὰ τὸ ἥμισυ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ » τὴν ἑξῆς τροποποίησιν· « ἐὰν ἡ ἐπισκευὴ ἦτον ἀναγκαία πρὸς τελειοποίησιν ἢ συντήρησιν τῆς βεβλαμμένης οἰκοδομῆς. »

Σαρηνίζων ταύτην ἐξέθηκέ τις, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἀποφαινομένη ὑπὲρ τῶν ἐπισκευασάντων ἐθνικὰς οἰκοδομὰς, ὑπ' ὄψιν εἶχεν ὅτι διασώσαντες ταύτας, ὠφέλησαν τὸ δημόσιον. Ὁ περιορισμὸς λοιπὸν τοῦ νὰ μετέχωσι τῶν ὠφελημάτων τοῦ νόμου μόνοι οἱ δαπανήσαντες πλέον τοῦ ἡμίσεως τῆς τῶν κτημάτων ἀξίας, δὲν εἶναι δίκαιος, καὶ θεωρεῖ αὐστηρὰν τὴν διάταξιν τοῦ νὰ ἀποκλείωνται πάντες οἱ ἔλαττον τοῦ ἡμίσεως καὶ κατὰ μίαν δραχμὴν δαπανήσαντες. Ἄλλως τε τὸ δημόσιον ἀποζημιοῦται διὰ τὰς οἰκοδομὰς ταύτας, καὶ δὲν βλέπει τὸν λόγον διὰ τί ν' ἀποκλείωνται οἱ ἔλαττον ποσὸν δαπανήσαντες. Ἐντεῦθεν λοιπὸν ἀπερρήνατο ἡ ἐπιτροπὴ, ὅτι εἴτε ὀλιγώτερα εἴτε πολλὰ ἐδαπάνησαν οἱ ἐπισκευασταὶ, εἶναι ἀδιάφορον ὅλως, καὶ ἀφ' οὗ διετήρησαν τὴν ἐθνικὴν περιουσίαν, δὲν πρέπει νὰ ἀποκλεισθῶσι τῆς ἐκ τοῦ νόμου περιουσίας οἱ ὀλιγώτερα δαπανήσαντες.

Ἀπήντησεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι τὸ νομοσχέδιον ἔπρεπε βεβαίως νὰ χαράξῃ ἓν ὅριον, καὶ ἐξελέξατο ὡς τοιοῦτον τὸ ἥμισυ τῆς ἀξίας τῶν ἐπισκευασθέντων κτημάτων, ὅριον ἐπιεικὲς, τὸ ὁποῖον ἀναγνωρίζει πολλάκις τὸ πολιτικὸν δίκαιον. Ἄλλως τε ἡ διάταξις τοῦ προκειμένου ἄρθρου μὴ ἐφαρμοζομένη συνεχῶς, θέλει ἔχει θεωρητικὴν μᾶλλον ἀξίαν, ὥστε δὲν πρέπει νὰ τροποποιηθῇ.

Προτείναντος δέ τινος νὰ συμπεριληφθῶσιν εἰς τὰς ὠφελείας τοῦ νόμου καὶ οἱ μέχρι τέλους τοῦ **1854** ἀνεγείραντες δημοσίας οἰκοδομὰς· ἀντεῖπεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι καλὸν εἶναι νὰ ἐμμείνωμεν μέχρι τοῦ **1853**, διότι ἂν περιληφθῶσι καὶ οἱ μέχρι τέλους τοῦ **1854** ἀνεγείραντες, τοῦτο ἤθελεν εἶναι κατάχρησις. Γνωρίζει δὲ ὅτι μόλις διεδόθη κατὰ τὸ **1854** ὅτι ἔμελλε νὰ ἐκδοθῇ νόμος τοιοῦτος, καὶ κατεβλήθη μεγίστη προσπάθεια εἰς τὴν ἀπόκτησιν δημοσίων οἰκοδομῶν. Διὸ ἐτέθη ἐπίτηδες ὡς ὅριον τῶν ἐκ τοῦ νόμου εὐεργετημάτων τὸ **1853**, ἵνα μὴ μεθέξωσι καὶ οἱ ἐν γνώσει τῆς ἐκδόσεως αὐτοῦ σπεύσαντες νὰ ὠφεληθῶσιν.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, δὲν παρεδέχθη πρῶτον τὴν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τροπολογίαν τῆς ἐπιτροπῆς, μὴ ἀναστᾶσα. Ἐπίσης δὲ δὲν παρεδέχθη, μὴ ἀναστᾶσα, καὶ τὴν ὑπὲρ τῶν ἀνεγειράντων μέχρι τέλους τοῦ **1854** γενομένην πρότασιν.

Μετὰ ταῦτα εἰς μὲν ἐπρότεινεν αἱ ἐν τῷ ἄρθρῳ λέξεις «ὑπερβαίνει κατὰ τὸ ἥμισυ τὴν ἀξίαν» νὰ τροποποιηθῶσιν εἰς «εἶναι ἴση μὲ τὸ ἥμισυ τῆς ἀξίας· ἄλλος δέ τις ἐπρότεινε νὰ τροποποιηθῶσιν εἰς «προσεγγίζῃ εἰς τὸ ἥμισυ τῆς ἀξίας,»

ἐπειδὴ δὲν εἶναι δίκαιον, εἶπε, νὰ ἀποκλεισθῶσιν οἱ τυχὸν δέκα ἢ εἴκοσι δραχμὰς ἔλαττον τοῦ ἡμίσεως δαπανήσαντες.

Ἀπαντήσαντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι δὲν δυσκολεύεται μὲν νὰ συναινέσῃ εἰς τὴν πρώτην τῶν τροπολογιῶν, ἀλλ' ὅτι καὶ ἂν μείνῃ ὡς ἔχει ἡ τοῦ ἄρθρου διάταξις, ὑπόσχεται ὅτι θέλει ἐφαρμόσει αὐτὴν ἐπιεικῶς· ὁ μὲν πρότεινας δὲν ἐπέμεινεν εἰς τὴν τροπολογίαν αὐτοῦ, ἡ δὲ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως ὡς ἐν τῷ νομοσχεδίῳ κεῖται ἔχον οὕτως·

«Ἄρθρ. **5**. Τῶν ὠφελημάτων τοῦ παρόντος νόμου θέλουσι μεθίξει καὶ οἱ ἀνεγείραντες μέχρι τέλους τοῦ ἔτους **1853** ἐθνικὰς οἰκίας, ἐργαστήρια, ξενοδοχεῖα καὶ ἀνεμοκινήτους μύλους ἐπὶ ἐθνικῶν ἐρειπίων, ἢ οἱ ἐπισκευάσαντες τοιαύτας οἰκοδομὰς, ἐὰν ἡ τῆς ἐπισκευῆς δαπάνη ὑπερβαίνῃ κατὰ τὸ ἥμισυ τὴν ἀξίαν αὐτῶν. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν γηπέδων θέλει συμπεριληφθῇ καὶ ἀξία τῶν ἐρειπίων ἢ ἐπισκευασθεισῶν οἰκοδομῶν.»

Ἀναγνωσθέντος ἔπειτα τοῦ **6** ἄρθρου, προκληθεὶς ὁ ὑπουργὸς διεσάφησεν, ὅτι διὰ τῶν λέξεων «κατὰ τοὺς νομίμους τύπους» ἐννοεῖ ὅτι θέλει γίνεσθαι ἡ ἐπίδοσις κατὰ τὰς διατυπώσεις τῆς πολιτικῆς δικονομίας. Κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ περὶ παλαιῶν χρεῶν νόμου ἐγένοντο πολλαὶ πρὸς τοὺς ἐφόρους ἐπιδόσεις, αἱτίνες ὅμως ἀπωλέσθησαν ἐπὶ βλάβῃ τῶν ἀποκδεχομένων τὰς ἐκ τοῦ νόμου ὠφελείας. Ἐκ τούτου λοιπὸν τὸ ὑπουργεῖον προενοοῦν ἐνταῦθα ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῶν πολιτῶν, ὥρισε διὰ τοῦ ἄρθρου ὅτι ἡ ἐπίδοσις τῶν αἰτήσεών των θέλει γίνεσθαι κατὰ τοὺς νομίμους τύπους, ἤτοι, διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος, καὶ ἡ φράσις μάλιστα αὕτη δύναται νὰ ἀντικατασταθῇ τὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ.

Συστήσαντος δέ τινος εἰς τὸν ὑπουργὸν νὰ δώσῃ ὅσον οἷόν τε πλειοτέραν δημοσιότητα εἰς τὸν προκείμενον νόμον, ἵνα μὴ ἀποβῶσιν ἐκπρόθεσμοι οἱ ἔχοντες συμφέρον πολῖται· ἀπήντησεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι ὁπόταν ἐκδίδεται νόμος τοιοῦτος, οἱ ἔφοροι διατάσσονται νὰ δίδωσιν εἰς αὐτὸν ὅσην ἔνεστι πλειοτέραν δημοσιότητα· ἐκτὸς δὲ τούτου δημοσιεύονται καὶ δι' ὅλων τῶν οἰκονομικῶν ἀρχῶν. Καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου λοιπὸν μὴ ἀμφιβάλλῃ τὸ Σῶμα ὅτι θέλει δώσει ὅσον ἔνεστιν εὐρυτέραν δημοσιότητα εἰς τὸν νόμον.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως κατὰ τὴν ἀνωτέρω τῶν λέξεων «κατὰ τοὺς νομίμους τύπους» τροπολογίαν τοῦ ὑπουργοῦ. Ἔχει δὲ τὸ ἄρθρον ὡς ἑρεξῆς·

« Ἄρθρ. 6. Οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ συμμορφωθῶσι μὲ τὸν παρόντα νόμον, ὀφείλουσι νὰ ὑποβάλωσι διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος τὰς αἰτήσεις των, ἐντὸς ἓξ μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ, εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον τῆς ἐπαρχίας, ἐν ᾗ κεῖται τὸ κτῆμα· ἄλλως θέλουσι στερηθῆ τῶν ὠφελημάτων αὐτῶν. »

Τέλος ἀναγνωσθέντος καὶ τοῦ 7 ἄρθρου, παρετήρησέ τις, μὴ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ παρόντος νόμου νέας φέρῃ περιπλοκὰς εἰς τὴν πολυθρύλλητον περὶ ἀποζημιώσεως τῶν Πατρέων ὑπόθεσιν. Διὸ παρακαλεῖ τὸν ὑπουργὸν νὰ ἐξαιρέσῃ ῥητῶς ἐκ τοῦ ἄρθρου τὰ ἐπὶ τῆς παραλίας Πατρῶν οἰκόπεδα.

Ἐπέφερεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι ἡ πρότασις τοῦ ἀγορεύσαντος εἶναι τῷ ὄντι σπουδαιοτάτη, ἡ δὲ πολυθρύλλητος ἀποζημίωσις τῶν Πατρέων κατέστη καὶ πολυθρήνητος. Διὰ ψηφίσματος τοῦ Κυβερνήτου εἶχεν ἀποφασισθῆ νὰ παραχωρῶνται ἐθνικὰ οἰκόπεδα ἐν τῇ παραλίᾳ Πατρῶν πρὸς ὅσους ἤθελον ἀφήσει τὰ κατὰ τὴν ἄνω πόλιν οἰκόπεδά των, ἵνα οἰκοδομήσωσι κατὰ τὸ παράλιον. Ἀλλ' ἐν ᾧ πολλοὶ ἐδέχθησαν τὴν ἀνταλλαγὴν ταύτην, παρῆλθεν ἔκτοτε ὁλόκληρος γενεὰ καὶ ἡ ἀποζημίωσις εἰσέτι δὲν ἐνηργήθη. Ἡ ἐνεστῶσα Κυβέρνησις συναισθανομένη τὸ ἄδικον τοῦτο, θέλει προσπαθήσει μετὰ μεγάλης ἐπισπεύσεως, ἀλλὰ καὶ διὰ πολλῶν βαίνουσα κωλυμάτων, νὰ φθάσῃ εἰς τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο. Τρεῖς εἶναι αἱ τάξεις, εἰς ἃς διαιροῦνται οἱ προσκτήσαντες τὸ δικαίωμα τῆς ἀποζημιώσεως· α) ἡ τῶν λαβόντων ἤδη οἰκόπεδα ἐπὶ τοῦ ὁρισθέντος μέρους, β) ἐκείνων, τῶν ὁποίων ἐκληρώθησαν μὲν τὰ οἰκόπεδα, ἀλλὰ δὲν ἀπέκτησαν ἔτι ταῦτα διὰ πάλαιαν ἐπισήμου, καὶ γ) ἐκείνων, ὑπὲρ ὧν δὲν ἔγινεν οὐδὲ κλήρωσις καὶ μόνον περιμένουσιν ἐλπίζοντες. Τὰ δικαιώματα λοιπὸν τῶν δύω τελευταίων τούτων τάξεων θέλουσι προσβληθῆ, ἐὰν ἐφαρμοσθῶσι καὶ ἐκεῖσε οἱ ὁρισμοὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νόμου, καὶ αἱ τάξεις αὐταὶ θέλουσιν ἀπολέσει τὸ δικαίωμα τῆς δι' οἰκοπέδων ἀποζημιώσεως. Διὸ μετὰ βαθεῖαν μελέτην περὶ τὴν σύνταξιν τοῦ ἄρθρου τούτου, τὸ ὑπουργεῖον εὗρεν ὅτι δὲν πρέπει νὰ ὑπαχθῇ εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ ἡ πόλις Πατρῶν. Ἡ πόλις αὕτη καὶ ὡς εὑρισκομένη εἰς ἐξαιρετικὴν θέσιν καὶ ὡς ἔχουσα τὸ ψήφισμα τοῦ Κυβερνήτου καὶ διάφορα ὑπὲρ αὐτῆς διατάγματα, δὲν πρέπει βεβαίως νὰ ὑπαχθῇ εἰς τοὺς αὐτοὺς κανόνας τοῦ νομοσχεδίου, καὶ μετὰ τὴν ἐκ τῆς σταφίδος ἀτυχίαν τοῦτο ἤθελεν εἶναι βαρεῖα πληγή.

Παρετήρησέ τις, ὅτι ἂν ἐν τῷ μεταξὺ ᾠκοδόμησαν ἄλλοι ἐν Πάτραις, διὰ τῆς ἐξαιρέσεως ταύτης τοῦ νόμου θέλουσι κατα-

στραφῆ, καὶ δὲν εἶναι δίκαιον νὰ στερηθῶσιν ἤδη τῆς καλύβης, τὴν ὁποίαν ἐν μόχθῳ ἀνήγειραν.

Ἀντέπεν ὅμως ἄλλος, ὅτι πᾶς ὁ ἐπιχειρήσας τοιαύτην οἰκοδομὴν κακῶς τὴν ἀνήγειρε, διότι ἔπρεπε νὰ ἀναλογισθῇ ὅτι προϋπῆρχε τὸ δικαίωμα τοῦτο εἰς ἄλλους, οἵτινες πρὸς ἀνταλλαγὴν τῶν οἰκοπέδων των ἀπεφασίσθη διὰ ψηφισμάτων καὶ νόμων νὰ λάβωσιν ἄλλα κατὰ τὸ παράλιον.

Προσέθηκεν ἄλλος, ὅτι ὁ ἀείμνηστος Κυβερνήτης συλλαβὼν τὴν ἰδέαν νὰ μορφώσῃ τὰς Πάτρας ὡς πόλιν ἐμπορικὴν, ἀπεφάσισε νὰ δεχθῇ ὅλα τὰ ἐν τῇ ἄνω πόλει οἰκόπεδα, ὅσα οἱ ἰδιοκτῆται των ἤθελον προσφέρει, νὰ τοὺς παραχωρήσῃ δὲ ἀντ' αὐτῶν ἄλλα οἰκόπεδα ἐθνικὰ ἐν τῇ παραλίᾳ. Ἀλλ' ἐν ᾧ ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ καταμέτρησις τῶν προσενεχθέντων ἰδιωτικῶν οἰκοπέδων, ἐπέρχεται ὁ θάνατος τοῦ Κυβερνήτου καὶ ματαιοῦται ἡ ἀποζημίωσις. Ἔκτοτε ὅσοι δὲν κατώρθωσαν νὰ λάβωσι τὴν ἀποζημίωσίν των, μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης ἀπηύδησαν περιμένοντες, καὶ ἐν τούτοις ὠφειλεν ἡ Κυβέρνησις νὰ δώσῃ πρὸς αὐτοὺς ἓν ἑκατομμύριον τετρακοσίας χιλιάδας πήχεων γῆς. Ἂν δὲ καὶ ἀπόπειρά τις ἐγένετο διανομῆς οἰκοπέδων, τοσαῦται ἀνωμαλίαι καὶ ἀδικήματα τὴν συνώδευσαν, ὥστε ἡ ἀποζημίωσις ἐμποδίσθη ἐκ νέου. Ἀλλ' ὡς νὰ μὴν ἤρκουν ταῦτα, παρουσιάσθησαν καὶ πολλοί, οἵτινες καὶ τοι μὴ ἔχοντες δικαίωμα πρὸς ἀποζημίωσιν καὶ ἀποτρεπόμενοι ὑπὸ τοῦ νόμου, κατεπάτησαν τὰ γήπεδα τῶν ἄλλων καὶ ᾠκοδόμησαν ἐπ' αὐτῶν. Δὲν εἶναι λοιπὸν δίκαιον νὰ διατηρηθῶσιν οὗτοι, οἱ δὲ ἔχοντες τοὺς ἱεροτέρους τίτλους νὰ παραγκωνισθῶσι μακράν.

Ἐπέφερεν ὁ ὑπουργός, ὅτι ὅπου σπουδαία καὶ ἂν ἦναι ἡ προκειμένη συζήτησις, δὲν ἐπιδέχεται δύω λύσεις· εἶναι πάντοτε μία καὶ αὐτὴ κεῖται ἐν τῷ 7 ἄρθρῳ τοῦ νομοσχεδίου. Ὅτε δὲ προσέθετεν ἡ Κυβέρνησις τὸ ἄρθρον τοῦτο, ὑπ' ὄψιν εἶχε τὴν πόλιν Πατρῶν καὶ δι' αὐτὴν κυρίως τὸ προσέθετεν. Ἑπομένως εἴτε ἐντὸς τοῦ νόμου τεθῇ εἴτε ἐν τοῖς πρακτικοῖς ἡ ὁμολογία του, εἶναι ἀδιάφορον ὅλως, διότι πᾶσαι αἱ ὑπάρχουσαι εἰδικαὶ διατάξεις ψηφισμάτων, νόμων ἢ κανονισμῶν, ἀφορῶσαι τὰς Πάτρας, τὴν Τρίπολιν ἢ ὁποιονδήποτε ἄλλο μέρος, ὑπαγόμενον εἰς τὰς διατάξεις ταύτας, θέλουσιν ἐξακολουθῆ νὰ ἰσχύωσιν· ἂν δὲ ὑπῆρξαν καί τινες ἀδικίαι, θέλουσι θεραπευθῆ νομοθετικῶς.

Προσέθηκεν ὁ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργός, ὅτι τὸ ἄρθρον ὡς ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ αἴρει πᾶσαν ἐπὶ τοῦ προκειμένου

δυσκολίαν, μετὰ δὲ τὴν ἐξήγησιν τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ πᾶσα τροποποίησις ἐπὶ τοῦ ἄρθρου καθίσταται περιττή.

Ἐπὶ τούτοις συστησάσης τῆς Βουλῆς νὰ σημειωθῇ ἐν τοῖς πρακτικοῖς ἡ ἀνωτέρω ὁμολογία τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ· ὁ πρόεδρος ἀνακεφαλαιῶν ταύτην, εἶπεν, ὅτι καὶ ἡ Βουλὴ καὶ ἡ Κυβέρνησις ἐνόησαν ὅτι « πᾶσαι αἱ ὑπάρχουσαι εἰδικαὶ διατάξεις ψηφισμάτων, νόμων ἢ κανονισμῶν, ἀφορῶσαι τὴν πόλιν Πατρῶν, Τριπόλεως, ὡς καὶ πᾶν ἄλλο μέρος, θέλουσιν ἐξακολουθῇ νὰ ἰσχύωσι μέχρι τῆς ἐκτελέσεώς των. » Οὕτω δὲ ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως μετὰ τῶν δοθεισῶν ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ ἐξηγήσεων καὶ τῆς ἐν τοῖς πρακτικοῖς καταχωρίσεως αὐτῶν. Ἔχει δὲ τὸ ἄρθρον ὡς ἑπεται·

« Ἄρθρ. 7. Οἱ ἀνεγείραντες ἐπὶ ἐθνικῆς γῆς ἢ ἐπὶ ἐθνικῶν ἐρειπίων οἰκοδομάς, περὶ ὧν ὁ παρὼν νόμος ἐνδιαλαμβάνει, ὡς καὶ οἱ ἐπισκευάσαντες τοιαύτας δυνάμει ἑτέρων νομων ἢ Βασιλικῶν διαταγμάτων, δὲν ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου, ἀλλὰ μένουσιν ὑπὸ τοὺς ὁρισμοὺς τῶν νόμων καὶ τῶν διαταγμάτων, κατὰ τὰ ὁποῖα προσεκτήσαντο τὴν κυριότητα τῶν κτημάτων αὐτῶν. »

Μετὰ ταῦτα παρελθούσης τῆς ὥρας, ὁ πρόεδρος ἀναγγείλας ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης θέλει εἶναι ἡ ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου καὶ ἡ συζήτησις τοῦ περὶ γραμματοστήμου νομοσχεδίου, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 4 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. Α. ΖΑΪΜΗΣ.

Οἱ γραμματεῖς
Α. Ν. Πετμεζᾶς.
Π. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΛΕ'.

Τῆς 9 Ἀπριλίου 1855.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀναγνωσθέντος ἐν πρώτοις τοῦ συνόλου τοῦ χθὲς ἐπιψηφι-

σθέντος νομοσχεδίου περὶ τῶν ἐπὶ ἐθνικῆς γῆς οἰκοδομησάντων, ἐγένετο ἐπ' αὐτοῦ ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Γ. Ῥεβελιώτου καὶ Ἰω. Σκαβέντζου, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ διὰ ψήφων 70. Ἔχει δὲ ὡς ἐτροπολογήθη οὕτως·

Ο Θ Ω Ν κλπ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Οἱ οἰκοδομήσαντες μέχρι τοῦ 1853 ἔτους ἐπὶ ἐθνικῆς γῆς οἰκίας, ἐργαστήρια, ξενοδοχεῖα ἢ ἀνεμοκινήτους μύλους, ἢ κατέχοντες νομίμῳ τίτλῳ τοιαύτας οἰκοδομάς, θέλουσι πληρώσει τὸ τίμημα τῶν γηπέδων, δι' ἐκτιμήσεως προσδιοριζόμενον, ἐὰν δὲν ἐπλήρωσαν αὐτὸ ἢ δὲν ἔλαβον τὰ γήπεδα εἰς προικοδότησιν, κατὰ τὰ ἀπὸ 24 Μαρτίου 1838 καὶ 8 Φεβρουαρίου 1843 Β. διατάγματα.

Ἄρθρ. 2. Εἰς τοὺς ἀνεγείραντας, κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον, οἰκοδομὰς παραχωρεῖται ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους καὶ ἡ περιοχὴ αὐτῶν, ἐὰν ὑπάρχῃ ὑπὸ τὴν κατοχήν των, προσδιοριζομένη κατὰ μέγιστον ὅρον, διὰ μὲν τὰ ἐργαστήρια καὶ τὰς οἰκίας μέχρι 500 βασιλικῶν τετραγωνικῶν πήχεων, διὰ δὲ τὰ ξενοδοχεῖα, μέχρι δισχιλίων· τὸ περιπλέον τῆς ἐκτάσεως ταύτης, ὡς καὶ τὰ διὰ παραπηγμάτων ἢ περιτειχισμάτων κατεχόμενα ὑπὸ πολιτῶν γήπεδα, μεταβαίνουν αὐτοδικαίως εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ δημοσίου πρὸ τῆς παραδόσεως τοῦ παραχωρητηρίου.

Πᾶσα δὲ ἀπαίτησις ἀποζημιώσεως ἐκ μέρους τῶν μέχρι τοῦδε κατόχων, διὰ φυτείας ἢ ἄλλας βελτιώσεις παρ' αὐτῶν εἰς ταῦτα γενομένας, εἶναι ἀπαράδεκτος.

Ἄρθρ. 3. Ἡ ἐκτίμησις τῶν γηπέδων ἐνεργεῖται ὑπὸ δύω πραγματογνωμόνων, διοριζομένων τοῦ ἑνὸς παρὰ τοῦ δημοσίου, καὶ τοῦ ἑτέρου παρὰ τοῦ ἀνεγείραντος τὴν οἰκοδομὴν ἢ τοῦ νομίμῳ τίτλῳ κατέχοντος αὐτά. Ἐν περιπτώσει δὲ διγογνωμίας αὐτῶν, τρίτος πραγματογνώμων, διοριζόμενος ὑπὸ τοῦ προέδρου τοῦ ἁρμοδίου πρωτοδικείου, ἀποφασίζει ὁριστικῶς ἢ παραδεχόμενος θατέραν τῶν γνωμῶν ἢ σχηματίζων ἰδίαν ἐντὸς τῶν ὅρων τῶν δύω γνωμῶν.

Περὶ τῆς ἐκτιμήσεως συντάσσεται ἔκθεσις, ἥτις ὑπογραφομένη παρὰ τῶν πραγματογνωμόνων, καθίσταται ὑποχρεωτικὴ δι' ἀμφότερα τὰ μέρη.

Ἐὰν ὁ ἀνεγείρας τὴν οἰκοδομὴν, προσκαλούμενος διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος, δὲν διορίσῃ τὸν ἐκ μέρους του πραγματογνώμονα ἐντὸς πέντε ἡμερῶν, ὁ πρόεδρος τοῦ ἀρμοδίου πρωτοδικείου διορίζει αὐτὸν ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου τῆς ἐπαρχίας, ἐντὸς τῆς ὁποίας κεῖται τὸ κτῆμα.

Τὴν ἔκθεσιν τῶν πραγματογνωμόνων κηρύττει ὁ πρόεδρος τοῦ δικαστηρίου ἐκτελεστήν.

Ἄρθρ. 4. Τὸ τίμημα τῶν δυνάμει τοῦ παρόντος νόμου ἀπαλλοτριουμένων γηπέδων θέλει πληρωθῆ ἀτόκως εἰς ἑπτὰ ἐτησίους συνεχεῖς ἴσας δόσεις, ὧν ἡ πρώτη πληρώνεται εὐθὺς μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ παραχωρητηρίου, περὶ τῆς ὁποίας ὁ ἁρμόδιος ταμίας θέλει νομίμως εἰδοποιήσει τὸν δικαιοῦχον, τὸ δὲ παραχωρητήριον παραδίδεται μετὰ τὴν πληρωμὴν τῆς α. δόσεως.

Τὸ δημόσιον ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐγγράψῃ πρώτην ὑποθήκην ἐπὶ τοῦ κτήματος αὐτοῦ, ἰσχύουσαν μέχρι τῆς ὁλοσχεροῦς ἐξοφλήσεως τοῦ τιμήματος τῶν γηπέδων.

Ἄρθρ. 5. Τῶν ὠφελημάτων τοῦ παρόντος νόμου θέλουσι μεθέξει καὶ οἱ ἀνεγείραντες μέχρι τέλους τοῦ ἔτους **1853** ἐθνικὰς οἰκίας, ἐργαστήρια, ξενοδοχεῖα καὶ ἀνεμοκινήτους μύλους ἐπὶ ἐθνικῶν ἐρειπίων, ἢ οἱ ἐπισκευάσαντες τοιαύτας οἰκοδομὰς, ἐὰν ἡ τῆς ἐπισκευῆς δαπάνη ὑπερβαίνῃ κατὰ τὸ ἥμισυ τὴν ἀξίαν αὐτῶν· ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν γηπέδων θέλει συμπεριληφθῆ καὶ ἡ ἀξία τῶν ἐρειπίων ἢ ἐπισκευασθεισῶν οἰκοδομῶν.

Ἄρθρ. 6. Οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ συμμορφωθῶσι μὲ τὸν παρόντα νόμον, ὀφείλουσι νὰ ὑποβάλωσι διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος τὰς αἰτήσεις των, ἐντὸς ἓξ μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ, εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον τῆς ἐπαρχίας, ἐν ᾗ κεῖται τὸ κτῆμα· ἄλλως θέλουσι στερηθῆ τῶν ὠφελημάτων αὐτῶν.

Ἄρθρ. 7. Οἱ ἀνεγείραντες ἐπὶ ἐθνικῆς γῆς ἢ ἐπὶ ἐθνικῶν ἐρειπίων οἰκοδομὰς, περὶ ὧν ὁ παρὼν νόμος ἐνδιαλαμβάνει, ὡς καὶ οἱ ἐπισκευάσαντες τοιαύτας δυνάμει ἑτέρων νόμων ἢ Βασιλικῶν διαταγμάτων, δὲν ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου, ἀλλὰ μένουσιν ὑπὸ τοὺς ὁρισμοὺς τῶν νόμων καὶ τῶν διαταγμάτων, κατὰ τὰ ὁποῖα προσεκτήσαντο τὴν κυριότητα τῶν κτημάτων αὐτῶν.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ κράτους. »

Ἀνήγγειλεν ἑπομένως τὸ μὲν Β'. τμῆμα ὅτι ἐξελέξατο πρόεδρον μὲν τὸν Γ. Τσάμπαν, γραμματέα δὲ τὸν Γ. Παυπριφτόπουλον, καὶ εἰσηγητὴν ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν, τὸν Γ. Ραβαλιώτην· τὸ δὲ Γ. εἰσηγητὴν ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν, τὸν Σ. Κρασσανίτην.

Ἀνέγνω εἶτα ὁ βουλευτὴς τοῦ πανεπιστημίου τὴν περὶ καταργήσεως τοῦ πολιτικοῦ θανάτου πρότασιν αὐτοῦ, ὁρίσας ὡς ἡμέραν ἀναπτύξεως τὴν προσεχῆ τετάρτην. Ἔχει δ' οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Ἀφορᾶ.

«Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν ὑμῶν πρότασιν νόμου περὶ καταργήσεως τοῦ πολιτικοῦ θανάτου.

Ἡ ποινὴ εἶναι ἔργον δικαιοσύνης· δὲν δύναται λοιπὸν αὐτὴ πρέπει νὰ ἔχῃ συνείδησιν ἀντικειμένως αὐτῇ. Ὁ ἄνθρωπος ἐν ὅσῳ ὑπάρχει εἰς τὴν ζωὴν, διατηρεῖ ἐνταυτῷ καὶ τὴν πηγὴν τῶν ὑποχρεώσεων καὶ δικαιωμάτων του, τὴν προσωπικότητά του. Νὰ καταβιβάζηται ἑπομένως εἰς τὴν τάξιν τῶν ἀλόγων καὶ ἀπροσώπων ὄντων, νὰ ἀποκόπτηται ἀπολύτως ἀπὸ τῶν ἠθικῶν καὶ πολιτικῶν κόσμων διὰ τοῦ πολιτικοῦ θανάτου, δὲν εἶναι σύμφωνον οὔτε μὲ τὴν λογικὴν φύσιν τοῦ ἀνθρώπου οὔτε μὲ τὴν ἠθικὴν καὶ τὸ δίκαιον.

Διὰ πλάσματος, τοῦ ὁποίου τὸ ψεῦδος καταφαίνεται ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἀνομασίαν του, ὁ ζῶν κηρύττεται πολιτικῶς νεκρὸς, γίνεται ἀνίκανος ν' ἀποκτήσῃ τι, ἡ ἐργασία αὐτοῦ, ἡ πρακτικὴ αὐτὴ ἠθικὴ, καθίσταται ἄκαρπος εἰς τὰς χεῖρας του, ἡ περιουσία ζῶντος ἀνθρώπου δημεύεται πρὸς ὄφελος τῶν κληρονόμων του, διακόπτονται οἱ ἱερώτεροι δεσμοί, οἱ δεσμοὶ τῆς οἰκογενείας, ἡ ἀροσίωτις συζύγου πρὸς σύζυγον εἰς τὴν δυστυχίαν, ἀξιέπαινης καὶ ἀξιοθαύμαστος ἀρετή, ἀπαγορεύεται, στιγματίζεται μάλιστα ὡς παράνομος σχέσις παλλακίδος, ὁ ἐγωϊσμὸς ἐπιβάλλεται καὶ τ' ἄθῶα καὶ νόμιμα τέκνα των κηρύττονται νόθα. Τόση καταπάτησις τῆς ἠθικῆς καὶ τόση ἀδικία δὲν εὑρίσκετο βεβαίως νὰ διαρκέσῃ ἐπὶ πολὺ ἰσχύουσα εἰς τὰς νομοθεσίας τῶν πολιτισμένων ἐθνῶν. Ὅθεν ἤδη καὶ κατηργήθη εἰς μὲν τὸ Βέλγιον διὰ τοῦ **19** ἄρθρου τοῦ Συντάγματος, εἰς δὲ τὴν Γαλλίαν, διὰ τοῦ νόμου τῆς **31** Μαΐου **1854**.

Πλὴν μετὰ τὴν κατάργησιν τοῦ πολιτικοῦ θανάτου γεννῶνται ἀμφιβολία ὡς πρὸς τὴν περιουσίαν τοῦ καταδικασθέντος εἰς ἰσόβιον ποινὴν, καὶ τὴν διοίκησιν αὐτῆς. Ἡ ἐλευθέρα διάθεσις

τῆς περιουσίας δὲν εἶναι οὔτε δυνατὴ εἰς τὸν ἀποχωρισμένον τῆς ζωῆς, οὔτε συμφέρουσα εἰς αὐτὸν τὸν ἴδιον, καθ' ὅσον οὗτος δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ κρίνῃ περὶ τῶν ἐξωτερικῶν περιστάσεων, μετὰ τῶν ὁποίων ἐκείνη συνδέεται, καὶ εἶναι τέλος ἐπικίνδυνος, ὡς δυναμένη νὰ χρησιμεύσῃ εἰς ματαίωσιν τῆς ποινῆς. Ἂν λοιπὸν ἡ ἀπ' αὐτοῦ ἀφαίρεσις τῆς ἐλευθέρας διαθέσεως τῆς περιουσίας ἦναι συνέπεια λογικὴ τῆς ἰσοβίου ποινῆς, ἀφ' ἑτέρου φαίνεται καὶ συμφέρον εἰς τὴν κοινωνίαν νὰ μὴ μένῃ αὕτη νεκρά, καὶ ἄδικον νὰ ἐπιβαρύνηται τις, χωρὶς ἴδιον ὄφελος καὶ ὑπὲρ ἑνὸς μεγάλου ἐγκλήματίου, μὲ τὴν φύλαξιν καὶ διαχείρισιν αὐτῆς. Ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην ἐφάνη συμφερώτερον εἰς τὸν τοιοῦτον κατάδικον νὰ ἐφαρμοσθῶσιν αἱ περὶ ἀφάντων διατάξεις τῶν νεωτέρων νομοθεσιῶν, ἤ, κατ' ἄλλους, νὰ ἀποδοθῇ εἰς ἀμοιβὴν τῶν ὀροντίδων των ἡ ἐπικαρπία τῆς περιουσίας ταύτης εἰς τοὺς ἐξ ἀδιαθέτου κληρονόμους, τοὺς ἔχοντας οὕτω διπλοῦν συμφέρον πρὸς διατήρησιν αὐτῆς.

Ἀλλὰ τὸ περὶ ἀφάντων σύστημα, εἰς τοὺς καταδίκους ἐφαρμοζόμενον, στηρίζεται πάλιν εἰς ψευδῆ ὑπόθεσιν, διότι ὁ λεγόμενος ἄφαντος καὶ ζῇ καὶ εἶναι γνωστὸν ποῦ. Προσέτι ἡ ἀπογύμνωσις αὕτη τοῦ καταδικασθέντος εἶναι πολιτικὸς θάνατος, περιωρισμένος εἰς ἕνα μόνον κλάδον δικαιωμάτων. Τὸ δὲ δεύτερον, καὶ αὐτὸ ἀντιφατικόν, διότι προτιμῶνται πάντοτε οἱ ἐξ ἀδιαθέτου κληρονόμοι, ἐν ᾧ ἴσως ὑπάρχει ἄλλος κληρονόμος ἐκ διαθήκης, τῆς ὁποίας ὅμως ἡ δημοσίευσις, ζῶντος τοῦ διαθέτου, ἀπαγορεύεται.

Διότι κατεδικάσθη τις εἰς ἰσόβιον ποινὴν διὰ τελεσιδίκου ἀποφάσεως, ἡ τύχη του ἰσοβίως καὶ ἀπολύτως δὲν εἶναι ἀμετάβλητος. Διὰ τῆς ἐπαναλήψεως τῆς ἀνακρίσεώς του συγχωρεῖται εἰς ὡρισμένας περιπτώσεις ν' ἀποδείξῃ τὴν ἀθωότητά του, εἰς ἄλλας διὰ τῆς χάριτος, λόγῳ δικαιοσύνης ἢ λόγῳ ἐλέους, δύναται ν' ἀποκτήσῃ τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν ἐξάσκησιν τῶν δικαιωμάτων του. Προκειμένου ἐγκλήματος μὴ ἀνταξίου τῆς ζωῆς, τὰ νομικὰ ταῦτα ἐνδεχόμενα δὲν πρέπει ἀπ' ἀρχῆς σημαντικῶς καὶ ἀδίκως νὰ ἐλαττωθῶσι κατὰ τὴν ἀξίαν των. Ἡ ἰδιοκτησία λοιπὸν πρέπει νὰ τοῦ διατηρῆται, ὡς παραδέχεται καὶ τὸ δεύτερον σύστημα, ἀλλὰ πλήρης. Ἡ ἀμοιβὴ τῆς καρπώσεως αὐτῆς ὑπὸ ἄλλων τείνει ν' ἀπογυμνώσῃ τὸν καταδικασθέντα τῆς προστασίας τῶν πλησιεστέρων συγγενῶν αὐτοῦ εἰς νόμιμον ἀπαλλαγὴν τῶν δεινῶν, ἐλαττόνει ἢ καὶ μηδενίζει τὸ ἠθικὸν

αἴσθημα συμπαθείας πρὸς τὴν δυστυχίαν, καὶ ἀποστερεῖ τὸν κατάδικον πάσης ἀναψυχῆς, παρηγορίας καὶ ἐλπίδος.

Τὸ μόνον ἄρα δίκαιον σύστημα εἶναι τὸ τῆς νομίμου ἀπαγορεύσεως. Τοῦτο προεδέχθη καὶ τὸ ψήφισμα τῆς 11 Φεβρουαρίου 1831 τῆς ἐθνοσυνελεύσεως τοῦ Βελγίου καὶ τῆς Γαλλίας ὁ νόμος· τοῦτο ἐπρότεινε καὶ ἡ ἑλληνικὴ ἐπὶ τοῦ ἀστικοῦ νόμου ἐπιτροπή. Τὰ δικαιώματα τοῦ καταδίκου, ὅσα δὲν εἶναι εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὴν κοινωνίαν, διατηροῦνται· ἡ διαχείρισις αὐτῶν μόνον τοῦ ἀφαιρεῖται, καὶ οὕτω σώζουν τὸ πλήρες τῆς ἐνεργείας των ἡ ἐπανάληψις τῆς ἀνακρίσεως καὶ ἡ χάρις. Ἐπιβαρύνεται ἀληθῶς ὁ πολίτης μὲ τὴν διοίκησιν ξένων κατὰ μέρος ὑπ' ἄλλων, ἀλλ' ἡ ἀλληλεγγύη ὅλων, τὸ θεῖον παράγγελμα «ἀλλήλων τὰ βάρη βαστάζετε,» τὸ ἀπαιτεῖ, καὶ προσέτι, ἐπειδὴ οἱ κληρονόμοι διορίζονται ὑπὸ τῶν δικαστηρίων, βεβαίως θέλουν προτιμηθῆ ὡς τοιοῦτοι, ἂν ἰσχυρότεροι ἄλλοι λόγοι, κατὰ τὰ ἰδιαίτερα ἑκάστης περιπτώσεως περιστατικά, δὲν ἀντίκεινται εἰς τοῦτο, οἱ πλησιέστεροι συγγενεῖς τῆς περιουσίας αὐτοῦ, πιθανῶς καὶ κληρονόμοι, οἱ ἔχοντες συμφέρον, ἂν καὶ ἀπομεμακρυσμένον, εἰς διατήρησιν αὐτῆς.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους πέποιθα, Κύριοι, ὅτι θέλει τύχει τῆς ἐπιδοκιμασίας ὑμῶν ἡ ἐπισυναπτομένη πρότασις νόμου.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 7 Ἀπριλίου 1855.

Ὁ βουλευτὴς τοῦ Πανεπιστημίου
Σ. Ἡ λ λ η κ α ς.»

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Οἱ περὶ μεταβιβάσεως τῆς περιουσίας τοῦ εἰς θάνατον καταδικασθέντος εἰς τοὺς κληρονόμους του, περὶ ἀνικανότητος αὐτοῦ νὰ διαθέσῃ καὶ περὶ ἀκυρότητος πάσης πράξεως, ἀφορώσης συμβόλαιόν τι μεταξὺ αὐτοῦ καὶ ζώντων, ὁρισμοὶ τοῦ 1 ἄρθρου τοῦ περὶ ἐκτελέσεως τῆς θανατικῆς ποινῆς νόμου τῶν 28 Ἰουνίου 1846, καθὼς καὶ τὰ ἄρθρα 7 τοῦ ποινικοῦ νόμου καὶ 468 τῆς ποινικῆς δικονομίας, ἀκυροῦνται.

Ἄρθρ. 2. Ὁ εἰς θάνατον ἢ εἰς ἰσόβια δεσμὰ καταδικασθεὶς εἶναι εἰς κατάστασιν νομίμου ἀπαγορεύσεως, ἥτις ἄρχεται ἀφ' ἧς δημοσιευθῇ ἡ τελεσίδικος ἀπόφασις.

Ἐφαρμόζονται δὲ ὡς πρὸς αὐτὸν αἱ διατάξεις τοῦ ποινικοῦ νόμου καὶ τῆς ποινικῆς δικονομίας περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς εἰς πᾶσαν ἄλλην ἐγκληματικὴν ποινὴν καταδίκης.

Ἄρθρ. 3. Οἱ ὁρισμοὶ τοῦ 2 ἄρθρου ἐφαρμόζονται καὶ ὡς πρὸς τοὺς μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου καταδικασθέντας εἰς θάνατον ἢ εἰς ἰσόβιαν δεσμὰ, καὶ παύουν ὑπὲρ αὐτῶν τὰ ἀποτελέσματα τοῦ πολιτικοῦ θανάτου, ἐπιφυλαττομένων ὅμως τῶν ἤδη ἀποκτηθέντων δικαιωμάτων τρίτων.»

Ἀναγγελθέντος ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ γραμματοσήμου νομοσχεδίου, ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ἐπιτηρούντων τῶν ψηφολεκτῶν Σ. Στεφανοπούλου καὶ Α. Μάντσαρη, ἐξ ὧν συνήχθη, κατὰ τὸ φάδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρελέχθη αὐτὴν διὰ ψήφων 76.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος·

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ περὶ γραμματοσήμου νομοσχεδίου, Ναί, ἢ Ὄχι;»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Λουκᾶς Λόντος		Νικόλαος Τσέλιος	
Δημήτριος Ὀρεινός		Κωνστ. Γριβογεώργης	Ν
Ἀντώνιος Βενιζέλος	Ν	Δ. Π. Πετροπουλάκης	Ν
Πέτρος Καμπάνης	Ν	Γεώρ. Δ. Τσιγκουράκος	Ν
Νικόλαος Π. Καΐρης	Ν	Ἀναγν. Παπαβασιλείου	
Ἀναγνώστης Γιαννουλίδης		Γεώργιος Κονδύλης	Ν
Δημήτριος Τσάκρης	Ν	Ἐλευθέριος Καλογερᾶς	
Γεώργιος Τσάκρης	Ν	Ἰωάννης Ἀποστολίδης	
Νικόλαος Ἰατρός	Ν	Βασίλειος Νώνης	
Σκαρλάτος Σοῦτσος		Σταμάτ. Μήτσας	
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς		Δ. Ζῶτος	Ν
Ἀνδρέας Μεταξᾶς		Γ. Γιολδάσης	Ν
Σταῦρος Βλάχος		Ν. Γρανίτσας	
Ἀνδρέας Ἴσκος	Ν	Ἀλέξανδρος Βιλαέτης	Ν
Σωτήριος Στράτος	Ν	Σ. Χ. Στεφανόπουλος	Ν
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς		Ἀνδρέας Αὐγερινός	
Φίλων Φίλωνος	Ν	Σόλων Κρεστενίτης	Ν
Ἀντώνιος Φ. Γρίβας	Ν	Δημήτριος Ἀθανασίου	

Γεώργιος Διαμάντης	Ν	Ἀλέξ. Μαυροκορδάτος	Ν
Ν. Δελένδας		Κωνστ. Ἰω. Κουρκουμέλης	Ν
Δ. Γαβρᾶς	Ν	Ἀλέξανδρος Κουμουνδοῦρος	
Ν. Βαρβαρῆγος		Παναγ. Παπατσώνης	
Θρασύβουλος Ζαΐμης	Ν	Ἰω. Προβιλέγιος	
Ἀεωνίδ. Ν. Πετμεζᾶς	Ν	Ἰω. Ταταράκης	
Χαρίλαος Θεοχαρόπουλος	Ν	Σ. Βαρότσης	Ν
Ἠλίας Παπαδάκις	Ν	Χ. Σαμαρίπας	
Ἀθαν. Δανηλόπουλος		Π. Χρυσοβέργης	Ν
Γρηγόριος Κορφιωτάκης		Α. Παπαδημητριάδης	Ν
Ἰωάννης Ζάρκος	Ν	Δ. Κακοτάκης	
Κωνσταντῖνος Δημητριάδης	Ν	Ἰωάννης Ἀμβροσιάδης	
Βελισ. Νικολαΐδης	Ν	Ἰωάννης Εὐσταθίου	Ν
Ἰωάννης Μπαλάφας	Ν	Γεώργ. Μαδεμοχωρίτης	Ν
Πέτρος Δελιγιάννης		Γεώργ. Μπάνης	Ν
Γ. Α. Ἀντωνόπουλος		Νικόλαος Πιεράκος	Ν
Κωνστ. Λαμπρινόπουλος	Ν	Γερμανὸς Μαυρομιχάλης	
Νικόλαος Μπούκουρας	Ν	Δημήτριος Πουλικάκος	
Π. Καλλιφρονᾶς	Ν	Γρηγόριος Πατριαρχέας	
Ἐμ. Ἀντίπας	Ν	Π. Χριστόπουλος	Ν
Γ. Παναγιωτόπουλος	Ν	Π. Κανελλόπουλος	Ν
Μιχαὴλ Τριανταφυλλόπουλος		Νικόλαος Μαυρούλας	Ν
Χρῆστος Ῥάγκος		Σπ. Πηλλήκας	Ν
Εὐθ. Κανελλόπουλος	Ν	Ν Πανουργιᾶς	
Ἐμμανουὴλ Τσουκαλᾶς		Κωνσταντῖνος Βλάμης	
Νικόλαος Ματθαίου	Ν	Εὐθ. Κεχαγιᾶς	Ν
Σ. Κοπανίτσας		Σιδέρης Πράτσικας	
Ἐμμ. Μελετόπουλος	Ν	Π. Πατρινὸς	Ν
Α. Κορφιωτάκης		Χρ. Τσαλαμιδᾶς	Ν
Γ. Γιατράκος		Περικλῆς Καλαμογδάρτης	Ν
Λουκᾶς Στεράνου	Ν	Νικόλαος Α. Χ. Ἀναργύρου	Ν
Ἰω. Παπαλουκόπουλος	Ν	Ν. Α. Μπότασης	
Ἰω. Ν. Ταμπακόπουλος		Δ. Καλλέργης	
Γ. Ν. Ῥεβελιώτης	Ν	Κ. Δαρειώτης	
Παναγιώτης Βάρβογλης	Ν	Ἰω. Σκαβέντζος	Ν
Β. Π. Δημητρακόπουλος	Ν	Γ. Νικολάου	Ν
Ἀναγ. Δεδόπουλος	Ν	Γεώργιος Ναύτης	
Α. Μαυρειδῆς		Μιχαὴλ Σολωμός	
Γ. Κεφάλας	Ν	Ἀν. Ῥενουάρδος	Ν
Ἀναγ. Τσάκας	Ν	Ἰωάννης Σαγρέδος	

Παναγιώτης Ψάθης	. . .	Ν	Δημήτριος Βογδούρης . . .
Νικόλαος Νάζος	. . . .	Ν	Σταμάτιος Γ. Δοκός . . . Ν
Ἀναγνώστης Παπατσώρης	. .		Μ. Χουρμούζης . . . . .
Δημ. Πολυχρονόπουλος	. . .		Καλαμάρας Τσουκαλᾶς . . Ν
Κυριάκος Πονηρόπουλος	. .		Γεώργιος Ριζόπουλος . . Ν
Γεώργιος Ι. Στάϊκος	. . . .		Εὐαγγέλης Κοντογιάννης . Ν
Δ. Στάϊκος	. . . . .	Ν	Λύγερινὸς Λέβερωρ . . . Ν
Α. Κιζάνης	. . . . .		Νικόλαος Β. Μπουδούρης . Ν
Παντολέων Κουντουριώτης	.		Α. Μάντσαρης . . . . . Ν

Ἀναγνωσθέντος τοῦ 1 ἄρθρου, παρετήρησεν ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργός, ὅτι ἡ λέξις *γραμμή*, τὴν ὁποίαν παρεδέχθημεν εἰς τὸ μετρικὸν ἡμῶν σύστημα, εἶναι μετάφρασις τῆς γαλλικῆς λέξεως gramme, αὕτη δὲ, μετάφρασις τῆς ἑλληνικῆς λέξεως *γράμμα*, ἥτις σημαίνει ὄχι μόνον τὰς ἐπιστολὰς καὶ πᾶν ἄλλο ἔγγραφον, ἀλλὰ καὶ μέτρον τι ἀντιστοιχοῦν μὲ δύω ὀβολούς. Ἀντὶ λοιπὸν τῆς λέξεως *γραμμή* προτείνει νὰ μεταχειρισθῶμεν τὴν ἑλληνικὴν λέξιν *γράμμα*, ὅπου δ' αὕτη τίθεται ἀντὶ ἐπιστολῆς, νὰ θέσωμεν τὴν λέξιν *ἐπιστολή*, ἐκτὸς τῆς λέξεως *γραμματόσημον*, διότι τὸ σημεῖον τίθεται ὄχι μόνον ἐπὶ τῶν ἐπιστολῶν, ἀλλ' ἐπὶ παντὸς εἴδους ἐγγράφου.

Ἀντεῖπεν ὁ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς, ὅτι τὸ γαλλικὸν κιλόγραμμον, συντεθειμένον ἐκ τῶν λέξεων *χίλιαι γραμμαί*, ἰσοδυναμεῖ μὲ 333 δράμια τουρκικὰ, ἑπομένως τρεῖς γραμμαὶ ἰσοδυναμοῦσι μὲ ἓν δράμιον. Ἐν Γαλλίᾳ ἡ ταχυδρομικὴ μονὰς εἶναι 7 1/2 γραμμαί, καὶ ταύτην εἰχομεν καὶ ἡμεῖς μέχρι τοῦδε. Ἐν δὲ τῇ Γερμανίᾳ μονὰς εἶναι τὸ *λὼτ*, τὸ ὁποῖον ἰσοδυναμεῖ μὲ 15 γραμμάς. Εἰς τὸ νομοσχέδιόν μας παρεδέχθημεν τὴν γερμανικὴν μονάδα, διότι εἰς τὰς ἐπαρχίας δὲν εὑρίσκεται εὐκόλως λεπτὸς ταχυδρομικὸς χάρτης. Ἐπειδὴ δὲ ἡ λέξις *γραμμή*, τὴν ὁποίαν παρεδέχθημεν πρὸ πολλοῦ εἰς τὸ μετρικὸν ἡμῶν σύστημα, κατέστη κοινὴ, δὲν πρέπει ἤδη νὰ ἐρχώμεθα ἄνευ λόγου εἰς λεκτικὰς καινοτομίας, καὶ διὰ τοῦτο δὲν παραδέχεται τὴν προταθεῖσαν μεταβολὴν τῆς λέξεως *γραμμή*.

Οὕτω δὲ ἀνακαλέσαντος τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν τὴν περὶ μεταβολῆς τῆς ἀνωτέρω λέξεως πρότασίν του, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἔχον οὕτως·

«Ἄρθρ. 1. Πᾶν γράμμα, ἀποστελλόμενον διὰ τῶν δημοσίων ἢ δημοτικῶν ταχυδρομείων ἀπὸ ἓν εἰς ἄλλο μέρος τοῦ Βασιλείου

ἄνευ διακρίσεως ἀποστάσεως, ὑπόκειται εἰς ταχυδρομικὸν τέλος λεπτῶν 20, ὅταν ἔχῃ 15 γραμμῶν βάρος ἢ ἔλαττον· λεπτῶν 40, ὅταν ἔχῃ βάρος 16 ἕως 30 γραμμῶν, λεπτῶν 80, ὅταν ἔχῃ βάρος 31—100 γραμμῶν.

Τὸ γράμμα, τοῦ ὁποίου τὸ βάρος ὑπερβαίνει τὰς 100 γραμμὰς, ὑπόκειται εἰς ταχυδρομικὸν τέλος λεπτῶν 80, δι' ἑκάστην ἑκατοντάδα γραμμῶν ἢ διὰ πᾶν κλάσμα ἑκατοντάδος.

Γράμματα ἀποστελλόμενα ἐπὶ συστάσει, ὑπόκεινται εἰς διπλάσιον ταχυδρομικὸν τέλος.»

Ἐπὶ δὲ τοῦ 2 ἄρθρου παρετήρησέ τις, ὅτι ἐν μὲν τῇ Εὐρώπῃ δὲν συμπεριλαμβάνονται τὰ βιβλία εἰς τὴν ταχυδρομικὴν διαπίμησιν, διὰ νὰ μὴ προκαλῆται συναγωνισμὸς μετὰ τῶν ἰδιωτικῶν ταχυδρομικῶν ἐπιχειρήσεων. Ἀλλ' ἐν τῇ Ἑλλάδι, ὅπου τοιαῦται ἐπιχειρήσεις δὲν ὑπάρχουσιν, ἐλλείπει δὲ πᾶν ἄλλο μέσον μεταφορᾶς, ἐν ᾧ πολλοὶ μαθηταὶ σπουδάζοντες εἰς τὰ γυμνάσια καὶ σχολεῖα τῶν ἐπαρχιῶν, λαμβάνουσι συνεχῶς ἀνάγκην νὰ προμηθεύωνται ἐκ τῆς πρωτευούσης τὰ ἀναγκαιοῦντα αὐτοῖς βιβλία, θεωρεῖ δίκαιον νὰ ἐξομοιωθῶσι ταῦτα μὲ τὰ περιοδικὰ συγγράμματα, καὶ νὰ ἐπιτραπῇ ἡ διὰ τῶν ταχυδρομείων ἀποστολή των, προσδιοριζομένου καὶ δι' αὐτὰ ἀναλόγου ταχυδρομικοῦ τέλους.

Ἀπήντησαν ὁ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ὅτι τὴν ἀνωτέρω πρότασιν παραδέχεται πληρέστατα ὡς μέτρον ἐκτελέσεως, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ θέσῃ ἤδη διάταξίν τινα περὶ βιβλίων εἰς τὸν νόμον, διότι ἐκ τοῦ προχείρου δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ὁρίσῃ τὸ ἀνάλογον τέλος, καὶ φοβεῖται μήπως ἀποβῇ δαπανηρὰ ἡ ἀποστολὴ αὐτῶν, ἐὰν τὰ ἐξομοιώσωμεν μὲ τὰ περιοδικὰ συγγράμματα.

Ἐπὶ τούτῳ ζητήσαντος τοῦ προαγορεύσαντος ν' ἀναβληθῇ ἡ ἐπιψήφισις τοῦ 2 ἄρθρου διὰ τὴν ἑπομένην συνεδρίασιν, καὶ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ἐσωτερικῶν συναινέσαντος· ἀνεγνώσθησαν τὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ἐσωτερικῶν συναινέσαντος· ἀναγνωσθησαν τὰ ἄρθρα 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 καὶ 11, ἅτινα ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' εἰδικῆς ἐφ' ἑκάστου αὐτῶν ἀναστάσεως, μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως. Ἔχουσι δ' οὕτως·

«Ἄρθρ. 3. Πᾶν φύλλον καταλόγου, προγράμματος, εἰδοποιήσεως ἢ μουσικῆς, ἄνευ διακρίσεως μεγέθους, ὑπόκειται εἰς ταχυδρομικὸν τέλος λεπτῶν 4.»

«Ἄρθρ. 4. Τὰ δείγματα τῶν ἐμπορευμάτων ὑπόκεινται εἰς τὰ αὐτὰ τέλη, εἰς ἃ ὑπόκεινται καὶ τὰ γράμματα.»

«Ἄρθρ. 5. Δὲν ὑπόκεινται εἰς ταχυδρομικὰ τέλη·

ά.) Τὰ ἐπίσημα ἔγγαφα τῶν διαφόρων ἀρχῶν τοῦ κράτους.

β'.) Τὰ ἡμιεπίσημα, παρὰ τῶν ὑπουργῶν ἀποστελλόμενα εἰς τοὺς πρωϊσταμένους τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ἀπὸ τούτους πρὸς τοὺς ὑπουργούς, καθὼς καὶ τὰ ἀπὸ τὸν ἀρχηγὸν πρὸς τοὺς ἀξιωματικοὺς τῆς χωροφυλακῆς καὶ ἀπὸ τούτους πρὸς τὸν ἀρχηγὸν καὶ πρὸς ἀλλήλους ἀποστελλόμενα.»

«Ἄρθρ. 6. Τὰ ταχυδρομικὰ τέλη προπληρόνονται δι' ἐπιθέσεως γραμματοσήμου ἐπὶ τῶν παραδιδομένων εἰς τὰ ταχυδρομεῖα γραμμάτων, ἐφημερίδων, δεγμάτων κλπ.

Ἡ ἐπίθεσις τοῦ γραμματοσήμου γίνεται παρὰ τοῦ ἀποστέλλοντος αὐτά.

Τὰ μὴ φέροντα γραμματόσημον γράμματα καὶ λοιπὰ δὲν ἀποστέλλονται ἀλλὰ μένουσιν ἐκτεθειμένα εἰς τὸ ταχυδρομικὸν γραφεῖον, ἐν ᾧ κατετέθησαν, ὀλόκληρον τριμηνίαν πρὸς ἐπιστροφήν.

Ἐὰν δὲ καθ' ὅλον τοῦτο τὸ διάστημα δὲν ζητηθῶσι, ῥίπτονται εἰς τὰ ἄχρηστα καὶ καταστρέφονται ἀφοῦ παρέλθῃ ἐπὶ ματαίῳ ἑτέρα τριμηνία.»

«Ἄρθρ. 7. Τὰ διευθυνόμενα εἰς ξένα κράτη, ὡς καὶ τὰ ἀπὸ ταῦτα ἀποστελλόμενα γράμματα καὶ δείγματα ἐμπορευμάτων, εἰς οἱανδήποτε ταχυδρομεῖον τῆς Ἑλλάδος καὶ ἂν παραδοθῶσι πρὸς ἀποστολήν ἢ διανομήν, ὑπόκεινται εἰς ταχυδρομικὸν τέλος λεπτῶν 20, ὅταν τὸ γράμμα ἢ τὸ δείγμα ἔχῃ 15 γραμμῶν βάρος ἢ ἐλαττον.

Λεπτ. 40, ὅταν ἔχῃ βάρος 16 ἕως 30 γραμμῶν.

» 60, ὅταν ἔχῃ βάρος 31—45 γραμμῶν, καὶ οὕτω καθεξῆς, αὐξανομένου τοῦ ταχυδρομικοῦ τέλους κατὰ λεπτὰ 20 εἰς πᾶσαν 15 γραμμῶν αὔξησιν.

Αἱ παντὸς εἴδους ἐφημερίδες, τὰ περιοδικὰ συγγράμματα, οἱ κατάλογοι, τὰ προγράμματα καὶ εἰδοποιήσεις ὑπόκεινται εἰς τὰ αὐτὰ τέλη τὰ ἐν τοῖς ἄρθροις 2 καὶ 3 ὁρισθέντα.»

«Ἄρθρ. 8. Τῶν διευθυνομένων ἐκτὸς τοῦ κράτους γραμμάτων, ἐντύπων καὶ δειγμάτων τὰ ταχυδρομικὰ τέλη, ὡς καὶ τὰ εἰς ξένας ἐπιχειρήσεις ἀνήκοντα, προπληρόνονται κατὰ τὸ ἄρθρ. 6, ὅταν ταῦτα ὑπάκεινται εἰς προπληρωμὴν τελῶν, κατὰ τὰς ταχυδρομικὰς συμβάσεις, ἢ ὅταν οἱ ἀποστέλλοντες θέλωσι νὰ προπληρώσωσιν αὐτὰ ἢ ὅταν δὲν ὑπάρχῃ ταχυδρομικὴ σύμβασις.

Ἡ ἐπίθεσις τοῦ γραμματοσήμου εἰς τὰ γράμματα καὶ λοιπά, ὅπα ἔρχονται ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸν ἐπιβεβαρυμένα μὲ τέλη, ἐνεργεῖται διὰ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ ταχυδρομικοῦ γραφείου τῆς

παραδόσεως τόπου διὰ τὸ ἐξωτερικὸν, καθὼς διὰ τὸ ἐσωτερικὸν τέλος.

Τὰ ταχυδρομικὰ γραφεῖα τῆς ἀνταλλαγῆς, λαμβάνοντα τοιαῦτα γράμματα καὶ λοιπά, ἀνήκοντα εἰς ἄλλα ταχυδρομικὰ γραφεῖα, τὰ παραπέμπουσιν εἰς αὐτὰ δι' ἰδιαιτέρου φύλλου εἰδοποιήσεως.»

«Ἄρθρ. 9. Ἐὰν γράμμα, ἔντυπον ἢ δεῖγμα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐτέθη τὸ γραμματόσημον, δὲν ζητηθῇ ἢ δὲν γίνῃ παραδεκτὸν, μένει ἐκτεθειμένον ὁλόκληρον τριμηνίαν, μετὰ παρέλευσιν τῆς ὁποίας τίθεται εἰς τὰ ἄχρηστα καὶ καταστρέφεται, ἀφοῦ παρέλθῃ ἐπὶ ματαίῳ καὶ ἑτέρα τριμηνία.»

«Ἄρθρ. 10. Διὰ Β. διατάγματος κανονισθήσεται τὸ εἶδος καὶ τὸ σχῆμα τοῦ γραμματοσήμου, ὁ τρόπος τῆς πωλήσεως καὶ ὁ ἔλεγχος τῆς ἐκτυπώσεως καὶ διαχειρίσεως αὐτοῦ, ὡς καὶ τὸ μέσον τῆς διαγραφῆς τοῦ γραμματοσήμου, τοῦ ὁποίου ἐγένετο χρῆσις.»

«Ἄρθρ. 11. Ἀπαγορεύεται εἰς ὅλους τοὺς ὑπαλλήλους νὰ κλείωσιν ἰδιωτικὰ γράμματα ἐντὸς ἐπισήμων ἢ ἡμιεπισήμων. Ὁ παραβάτης τῆς παρούσης διατάξεως τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον δρ. 50, καὶ ἐν ὑποτροπῇ, μὲ πρόστιμον δραχμῶν 100, ἐπιβαλλόμενον παρὰ τῆς γενικῆς διευθύνσεως τῶν ταχυδρομείων, τὰ δὲ γράμματα παραδίδονται πρὸς οὓς διευθύνονται. Ὁ τρὶς ὑποπεσὼν εἰς τὴν παράβασιν ταύτην ἀποπέμπεται τῆς ὑπηρεσίας.»

Ἀνεγνώσθη μετὰ ταῦτα τὸ ἄρθρον 12 καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς, πρωτεινούσης τὴν ἐλαττωσιν τοῦ προστίμου εἰς 20—200 δραχμῶν.

Ἐπὶ ταύτης δὲ λαβὼν τὸν λόγον παρετήρησεν ὁ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς, ὅτι καθ' ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὰς ἐλλείψεις γραμματοσήμου, οὐδόλως θεωρεῖ βαρεῖαν τὴν ποινὴν, δύτε πᾶν γράμμα, δεῖγμα ἢ ἔντυπον φαίνεται ἂν φέρῃ ἢ οὐ τὸ γραμματόσημον καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀπατηθῇ ὁ ὑπάλληλος· ὅσον ὅμως ἀφορᾷ τὴν αὔξησιν τοῦ γραμματοσήμου, ἐπειδὴ κατὰ τοῦτο δύναται νὰ ὑποπέσῃ εἰς ἀκούσιον λάθος, παραδέχεται νὰ ἐλαττωθῇ τὸ ποσὸν τῆς χρηματικῆς ποινῆς.

Ἀπήντησεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι ἐλαττουμένου τοῦ ἐλαχίστου ὅρου τῆς ποινῆς εἰς 20 δραχμὰς, κατὰ τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, ἡ πρωτεισαμένη ἀρχὴ εὑρίσκεται εἰς θέσιν νὰ τιμωρήσῃ τὸν ὑπάλληλον ἀναλόγως τοῦ ἁμαρτήματος, εἰς ὃ ὑπέπεσεν, ἐπιβάλλουσα τὸν ἐλάχιστον μὲν ὅρον, ἐὰν τὸ λάθος ἐγένετο ἐπὶ τῆς

ἀξίας τοῦ γραμματοσήμου, τὸν ἀνώτατον δὲ, ὅταν ἀποστείλῃ γράμμα ἢ ἄλλο τι, μηδόλως φέρον γραμματόσημον.

Οὕτω δὲ συμφωνήσαντος καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρον 12 κατὰ τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, ὡς καὶ τὰ ἑπόμενα 13, 14 καὶ 15, δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως κατὰ τὸ νομοσχέδιον. Ἔχουσι δ' οὕτως·

«Ἄρθρ. 12. Ταχυδρομικὸς ὑπάλληλος παραδεχθεὶς καὶ ἀποστείλας γράμματα, δείγματα ἐμπορευμάτων, ἔντυπα οἱουδήποτε εἴδους, μὴ φέροντα γραμματόσημον ἢ φέροντα κατωτέρας ἀξίας, τιμωρεῖται μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. 20—200, ἐν ὑποτροπῇ δὲ ἀποπέμπεται τῆς ὑπηρεσίας.»

«Ἄρθρ. 13. Ἀπαγορεύεται ἡ ἀποστολὴ χρημάτων, τραπεζικῶν γραμματίων ἢ ἄλλων εἰδῶν πολυτίμων διὰ τῶν συνήθων ἢ συστημένων γραμμάτων, ἢ διὰ τῶν ἐπισήμων ἢ ἡμιεπισήμων ἐγγράφων. Ἐὰν ἐναντίον τῆς ἀπαγορεύσεως ταύτης ἀποσταλῶσι χρήματα, τραπεζικὰ γραμμάτια ἢ ἄλλα πολύτιμα εἴδη καὶ ἀπολεσθῶσιν, ἡ ἀπώλεια αὐτῶν δὲν παρέχει δικαίωμα ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ δημοσίου εἰς τὸν ἀποστείλαντα. Μόνος ὁ ἀποστείλας γράμματα ἐπὶ συστάσει ἐν περιπτώσει ἀπωλείας αὐτῶν, οἱουδήποτε βαρους καὶ ἂν ὦσι, δικαιοῦται νὰ λάβῃ ἀποζημίωσιν δραχ. 25, ἐὰν ἡ ἀπώλεια δὲν προῆλθεν ἐξ ἀνωτέρας βίας. Ἡ ἀποζημίωσις καταβάλλεται παρὰ τοῦ δημοσίου, ἀποδίδεται δὲ εἰς αὐτὸ παρὰ τοῦ αἰτίου τῆς ἀπωλείας.»

«Ἄρθρ. 14. Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς ταχυδρόμους νὰ μετακομίζωσιν ἄλλα γράμματα ἢ πράγματα ἐκτὸς τῶν ταχυδρομικῶν φακέλλων. Ὁ παραβάτης τιμωρεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ παρόντος νόμου.»

Ἄρθρ. 15. Πίναξ ἀκριβὴς τῶν ἐξωτερικῶν ταχυδρομικῶν τελῶν, εἰς τὰς ταχυδρομικὰς συμβάσεις στηριζόμενος, θέλει δημοσιευθῇ ἐπιμελείᾳ τῶν ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν καὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργείων.»

Ἐγένοντο ἑπομένως δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως καὶ τὰ δύω τελευταῖα ἄρθρα 16 καὶ 17, μεταβληθεισῶν ἐναλλὰξ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 16 λέξεων «ἐν ὑποτροπῇ ἐφαρμοζομένης» κατὰ τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς. Ἔχουσι δ' οὕτως·

«Ἄρθρ. 16. Ὅστις μεταχειρισθῇ γραμματόσημον, τοῦ ὁποίου ἐγένετο χρῆσις, ἢ πωλήτει τοιοῦτον, τιμωρεῖται μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. 50—500, ἐφαρμοζομένης ἐν ὑποτροπῇ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 111 τοῦ ποινικοῦ νόμου. Ὁ παραβάτης ἐὰν ἦναι ὑπάλληλος, ἀποπέμπεται τῆς ὑπηρεσίας.»

«Ἄρθρ. 17. Ὁ παρὼν νόμος τίθεται εἰς ἐνέργειαν τὴν ἀ. Ἰανουαρίου 1856· ψηφισθεὶς δὲ παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Ἀκολούθως ὁ πρόεδρος ἀναβαλὼν διὰ τὴν προσεχῆ δευτέραν τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ συνόλου μετὰ τὴν συζήτησιν τοῦ ὑπολειπομένου 2 ἄρθρου, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 2. Μ. Μ.

Ὁ πρόεδρος
Θ. Α. ΖΑΪΜΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Π. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΛΓ'.

Τῆς 11 Ἀπριλίου 1855.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀναγνωσθὲν ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀναγνωσθέντα τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Εἶτα ὁποίησεν ὁ πρόεδρος εἰς τὴν Βουλὴν ὅτι ἐκ τῶν ἀπόντων βουλευτῶν, οἵτινες προσεκλήθησαν νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὰ καθήκοντά των, τρεῖς μέχρι τοῦδε ἀπήντησαν· ὁ βουλευτὴς Αἰγιαλείας Α. Λόντος, ὅστις ἀσθενῶν ζητεῖ τριακονθήμερον ἀπουσίας ἄδειαν, καὶ οἱ βουλευταὶ Τριανταφυλλόπουλος καὶ Παπατσώρης, οἵτινες εἰδοποιοῦσι τὸ προεδρεῖον ὅτι ἐμποδισθέντες μέχρι τοῦδε ἐξ οἰκιακῶν ὑποθέσεων, θέλουσι ταχέως ἐπανέλθει νὰ ἀναλάβωσι τὰ καθήκοντα των. Ἡ δὲ Βουλὴ ἐχρημάτισεν εἰς μὲν τὸν Α. Λόντον τὴν αἰτουμένην ἄδειαν ἀπουσίας, εἰς δὲ τὸν Εὐθ. Κανελλόπουλον ὀκταήμερον, καὶ εἰς τὸν Γ. Ῥιζελιώτην μηνιαίαν, ὑπὸ τὸν παραδεδεγμένον ὅμως ὅρον διὰ τοὺς δύω τελευταίους.

Ἀναγγελθέντος ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ 2 ἄρθρου τοῦ περὶ γραμματοσήμου νομοσχεδίου καὶ ἡ ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου, λαβὼν τὸν λόγον ὁ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς, ἐξέθηκεν, ὅτι κατὰ τὴν προχθεσινὴν συνε-

δρίκασιν ὁ βουλευτὴς τοῦ πανεπιστημίου, ἀπηύθυνεν αὐτῷ τὴν παρατήρησιν, ὅτι εὐκταῖον ἦτον νὰ ἐπετρέπετο ἡ διὰ τῶν ταχυδρομείων μεταφορὰ διδακτικῶν ἢ ἄλλων βιβλίων, ὡς καὶ μέχρι τοῦδε ἐγίνετο, διὰ τὴν ἔλλειψιν ἄλλων μέσων. Τῷ ἀπήντησε δ' ὅτι τὴν πρόταξίν του ταύτην παρεδέχετο ὡς μέτρον ἐκτελέσεως, μὴ δυνάμενος ἐκ τοῦ προχείρου νὰ θέσῃ ἐν τῷ νόμῳ ῥητήν τινα περὶ τοῦ ἀντικειμένου αὐτοῦ διάταξιν. Ἀλλ' ἀναβληθείσης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ ἄρθρου 2, κατὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς, συσκεφθεὶς μετὰ τῶν ἁρμοδίων προσώπων, παρατηρεῖ, ὅτι τὰ ταχυδρομεῖα συνεστήθησαν διὰ τὴν μεταφορὰν τῆς ἀλληλογραφίας καὶ τῶν ἐφημερίδων· ἐπομένως ἡ μεταφορὰ τῶν βιβλίων οὐδόλως εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τὰ ταχυδρομεῖα, καὶ ὡς μὴ τοιαύτη δὲν δύναται νὰ τεθῇ ἐν τῷ νόμῳ. Ὅπως δὲ μέχρι τοῦδε ἐγίνοντο τοιαῦται εὐκολίαι, θέλουν ἐξακολουθῆ καὶ τοῦ λοιποῦ νὰ γίνωνται, καθ' ὅσον ὅμως τὸ ἐπιτρέπει ἡ ἀνάγκη τῆς ταχυδρομικῆς ὑπηρεσίας. Ἐπειδὴ δὲ διὰ τοῦ νέου συστήματος ἐζητήσαμεν ν' ἀποφύγωμεν τὴν πληρωμὴν τοῦ τέλους εἰς τὰ ταχυδρομεῖα καὶ νὰ ἔχωμεν πλειότερον ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων ἔλεγχον, καὶ ἐπειδὴ τὰ βιβλία πολύφυλλα ὄντα, θέλουν ὑποβάλλει τοὺς ὑπαλλήλους εἰς ὀχληρὰν ἐργασίαν τῆς ἀριθμήσεως τῶν φύλλων πρὸς ἐξακρίβωσιν τοῦ ἀναλόγου δικαιώματος, ἐθεώρησεν ἀναγκαῖον νὰ πληρόνεται τὸ τέλος τῆς μεταφορᾶς τῶν βιβλίων οὐχὶ κατὰ φύλλον, ὡς τῶν περιοδικῶν συγγραμμάτων, ἀλλὰ κατὰ βάρος, ὥστε νὰ τίθηται καὶ ἐπ' αὐτῶν τὸ ἀνάλογον γραμματόσημον. Ἐπὶ τούτῳ δὲ συνέταξε διατύπωσιν, ἥτις προτείνει νὰ τεθῇ καταλληλότερον ὡς ἐδάφιον τοῦ 3 ἄρθρου, καὶ κατὰ τὴν ὁποίαν δι' ἕκαστον βιβλίον 100 γαλλογραμμίων πληρόνεται 10 λεπτῶν τέλος, τὸ ὁποῖον θεωρεῖ συγκαταβατικώτατον.

Παρατηρεῖ δὲ πρὸς τούτοις, ὅτι τῷ ὄντι παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἡ λέξις *γραμμὴ* εἶχε καὶ τὴν σημασίαν βάρους ἴσου πρὸς δύω ὀβολούς, ἡ δὲ δραχμὴ διῃρεῖτο εἰς ἓξ ὀβολούς, ὥστε τὸ γράμμα ἦτον τὸ 1/3 τῆς δραχμῆς. Ἐκτὸς δὲ τούτου οἱ ἀρχαῖοι μετεχειρίζοντο καὶ τὴν λέξιν *γραμμάριον*, ἥτις εἶναι τὸ 24 τῆς οὐγγίας καὶ ἀντιστοιχεῖ μὲ τὴν λέξιν *γραμμή*. Θεωρεῖ λοιπὸν αἱρετώτερον ἀντὶ τῆς λέξεως *γραμμὴ* ἢ *γράμμα*, ἥτις συγχέεται μὲ τὴν λέξιν *ἐπιστολή*, νὰ παραδεχθῶμεν τὴν λέξιν *γραμμάριον* ἢ *γαλλόγραμμον*. Ἡ δευτέρα αὕτη λέξις τῷ φαίνεται μᾶλλον εὔληπτος καὶ διὰ τοῦτο παρεδέχθη αὐτὴν εἰς τὴν ὑποβαλλομένην διατύπωσιν. Ἐπομένως, ἐὰν ἡ Βουλὴ παραδεχθῇ αὐτήν, πρέπει νὰ τεθῇ καὶ εἰς τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ νομοσχεδίου ἀντὶ τῆς λέξεως *γραμμὴ*, σημαινούσης πάντοτε βάρος, καὶ οὐχὶ διάστημα, κατὰ τὴν κοινὴν αὐτῆς σημασίαν.

Ἐπήνεγκεν ὁ βουλευτὴς τοῦ πανεπιστημίου, ὅτι παραδεχόμενος τὰς λοιπὰς τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ἐσωτερικῶν παρατηρήσεις, νομίζει ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ ἐπιφέρωμεν λεκτικὰς μεταβολὰς ἐπὶ τῶν ἄρθρων, ἅπερ ἐγένοντο ἤδη δεκτὰ ὡς εἶχον, οὔτε νὰ κάμωμεν ἄλλην προσθήκην ἐπὶ τοῦ 3 ἄρθρου, διότι οὕτω ἐναντίον τοῦ κανονισμοῦ ἐπανερχόμεθα εἰς τὰ ἐψηφισμένα. Ἐπειδὴ δὲ τὸ 2 ἄρθρον μένει εἰσέτι ἐκκρεμές, δυνάμεθα νὰ προσαρτήσωμεν τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος διατύπωσιν ὡς τρίτον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ, καθ' ὅσον δὲν ἐλέπει καὶ τὴν ἐκ τῆς θέσεως δυναμένην νὰ προκύψῃ διαφοράν.

Οὕτω δὲ συναινέσαντος καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως πρώτων μὲν τὴν προταθεῖσαν προσθήκην, δεύτερον δὲ, τὸ ἄρθρον 2 ὡς συνεπληρώθη, ἔχον οὕτως·

«Ἄρθρ. 2. Ἕκαστον φύλλον ἐφημερίδος ἢ περιοδικοῦ συγγράμματος, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ ἐξωφύλλου, ὑπόκειται εἰς ταχυδρομικὸν τέλος λεπτῶν δύω.

Τὸ αὐτὸ τέλος πληρόνεται καὶ ἐὰν τὸ φύλλον τῆς ἐφημερίδος ἢ τοῦ περιοδικοῦ συγγράμματος δὲν ἦναι πλῆρες.

Βιβλία ἐκκλησιαστικά, διδασκαλικὰ ἢ ἐπιστημονικά, καθὼς καὶ ἔντυπα πρωτόκολλα δεμένα ἢ ἄδετα, μέχρι μὲν τῶν 100 γραμμῶν βάρους ὑποβάλλονται εἰς πληρωτὴν ταχυδρομικοῦ τέλους λεπτῶν δέκα, ἀπὸ δὲ τῶν 101 γραμμῶν μέχρι τῶν 200, λεπτῶν εἴκοσιν, αὐξανομένου τοῦ τέλους κατὰ δέκα λεπτὰ ἀνὰ πᾶσαν ἑκατοντάδα γραμμῶν. Ἡ ἀποστολὴ τῶν ἐν τῷ ἀνωτέρῳ ἐδαφίῳ γίνεται ἐλευθέρα, καθ' ὅσον τὸ ἐπιτρέπει ἡ ἀνάγκη τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας.»

Ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Α. Αὐγερινοῦ καὶ Π. Καλαμογδάρτου, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ἤδη προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ διὰ ψήφων 74. Ἔχει δ' οὕτως·

ΟΘΩΝ

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Πᾶν γράμμα, ἀποστελλόμενον διὰ τῶν δημοσίων ἢ δημοτικῶν ταχυδρομείων ἀπὸ ἓν εἰς ἄλλο μέρος τοῦ Βασιλείου ἄνευ διακρίσεως ἀποστάσεως, ὑπόκειται εἰς ταχυδρομικὸν τέλος λεπτῶν 20, ὅταν ἔχῃ 15 γραμμῶν βάρος ἢ ἔλαττον, λεπτῶν 40, ὅταν ἔχῃ βάρος 16 ἕως 30 γραμμῶν, λεπτῶν 80, ὅταν ἔχῃ βάρος 31—100 γραμμῶν.

Τὸ γράμμα, τοῦ ὁποίου τὸ βάρος ὑπερβαίνει τὰς 100 γραμμὰς, ὑπόκειται εἰς ταχυδρομικὸν τέλος λεπτῶν 80 δι' ἑκάστην ἑκατοντάδα γραμμῶν ἢ διὰ πᾶν κλάσμα ἑκατοντάδος.

Γράμματα ἀποστελλόμενα ἐπὶ συστάσει, ὑπόκεινται εἰς διπλάσιον ταχυδρομικὸν τέλος.

Ἄρθρ. 2. Ἕκαστον φύλλον ἐφημερίδος ἢ περιοδικοῦ συγγράμματος, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ ἐξωφύλλου, ὑπόκειται εἰς ταχυδρομικὸν τέλος λεπτῶν δύω.

Τὸ αὐτὸ τέλος πληρόνεται καὶ ἐὰν τὸ φύλλον τῆς ἐφημερίδος ἢ τοῦ περιοδικοῦ συγγράμματος δὲν ἦναι πλῆρες.

Βιβλία ἐκκλησιαστικὰ, διδακτικὰ ἢ ἐπιστημονικὰ, καθὼς καὶ ἔντυπα πρωτόκολλα δεμένα ἢ ἄδετα, μέχρι μὲν τῶν 100 γραμμῶν βάρους ὑποβάλλονται εἰς πληρωμὴν ταχυδρομικοῦ τέλους λεπτῶν δέκα, ἀπὸ δὲ τῶν 101 γραμμῶν μέχρι τῶν 200 λεπτῶν 20, αὐξανομένου τοῦ τέλους κατὰ 10 λεπτὰ ἀνὰ πᾶσαν ἑκατοντάδα γραμμῶν. Ἡ ἀποστολὴ τῶν ἐν τῷ ἀνωτέρῳ ἐδαρίῳ γίνεται βαθμηδὸν, καθ' ὅσον τὸ ἐπιτρέπει ἡ ἀνάγκη τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας.

Ἄρθρ. 3. Πᾶν φύλλον καταλόγου, προγράμματος, εἰδοποιήσεως ἢ μουσικῆς, ἄνευ διακρίσεως μεγέθους, ὑπόκειται εἰς ταχυδρομικὸν τέλος λεπτῶν 4.

Ἄρθρ. 4. Τὰ δείγματα τῶν ἐμπορευμάτων ὑπόκεινται εἰς τὰ αὐτὰ τέλη, εἰς ἃ ὑπόκεινται καὶ τὰ γράμματα.

Ἄρθρ. 5. Δὲν ὑπόκεινται εἰς ταχυδρομικὰ τέλη·

α) Τὰ ἐπίσημα ἔγγραφα τῶν διαφόρων ἀρχῶν τοῦ Κράτους.

β) Τὰ ἡμιεπίσημα, παρὰ τῶν ὑπουργῶν ἀποστελλόμενα εἰς τοὺς προϊσταμένους τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ἀπὸ τούτους πρὸς τοὺς ὑπουργοὺς, καθὼς καὶ τὰ ἀπὸ τὸν ἀρχηγὸν πρὸς τοὺς ἀξιωματικοὺς τῆς χωροφυλακῆς καὶ ἀπὸ τούτους πρὸς τὸν ἀρχηγὸν καὶ πρὸς ἀλλήλους ἀποστελλόμενα.

Ἄρθρ. 6. Τὰ ταχυδρομικὰ τέλη προπληρόνονται δι' ἐπιθέσεως γραμματοσήμου ἐπὶ τῶν παραδιδομένων εἰς τὰ ταχυδρομεῖα γραμμάτων, ἐφημερίδων, δειγμάτων κλπ.

Ἡ ἐπίθεσις τοῦ γραμματοσήμου γίνεται παρὰ τοῦ ἀποστέλλοντος αὐτά.

Τὰ μὴ φέροντα γραμματόσημον γράμματα καὶ λοιπὰ δὲν ἀποστέλλονται, ἀλλὰ μένουσιν ἐκτεθειμένα εἰς τὸ ταχυδρομικὸν γραφεῖον, ἐν ᾧ κατετέθησαν, ὁλόκληρον τριμηνίαν πρὸς ἐπιστροφήν.

Ἐὰν δὲ καθ' ὅλον τοῦτο τὸ διάστημα δὲν ζητηθῶσι, ῥίπτονται εἰς τὰ ἄχρηστα καὶ καταχρέφονται, ἀφοῦ παρέλθῃ ἐπὶ ματαίῳ ἑτέρα τριμηνία.

Ἄρθρ. 7. Τὰ διευθυνόμενα εἰς ξένα Κράτη, ὡς καὶ τὰ ἀπὸ ταῦτα ἀποστελλόμενα γράμματα καὶ δείγματα ἐμπορευμάτων, εἰς οἱονδήποτε ταχυδρομεῖον τῆς Ἑλλάδος καὶ ἂν παραδοθῶσι πρὸς ἀποστολὴν ἢ διανομὴν, ὑπόκεινται εἰς ταχυδρομικὸν τέλος λεπτῶν 20, ὅταν τὸ γράμμα ἢ τὸ δείγμα ἔχῃ 15 γραμμῶν βάρος ἢ ἔλαττον.

Λεπτῶν 40, ὅταν ἔχῃ βάρος 16 ἕως 30 γραμμῶν.

» 60, ὅταν ἔχῃ βάρος 31—45 γραμμῶν, καὶ οὕτω καθεξῆς, αὐξανομένου τοῦ ταχυδρομικοῦ τέλους κατὰ λεπτὰ 20 εἰς πᾶσαν 15 γραμμῶν αὔξησιν.

Αἱ παντὸς εἴδους ἐφημερίδες, τὰ περιοδικὰ συγγράμματα, οἱ κατάλογοι, τὰ προγράμματα καὶ εἰδοποιήσεις ὑπόκεινται εἰς τὰ αὐτὰ τέλη τὰ ἐν τοῖς ἄρθροις 2 καὶ 3 ὡρισμένα.

Ἄρθρ. 8. Τῶν διευθυνομένων ἐκτὸς τοῦ Κράτους γραμμάτων, ἐντύπων καὶ δειγμάτων τὰ ταχυδρομικὰ τέλη, ὡς καὶ τὰ εἰς ξένας ἐπικρατείας ἀνήκοντα, προπληρόνονται κατὰ τὸ ἄρθρ. 6, ὅταν ταῦτα ὑπόκεινται εἰς προπληρωμὴν τελῶν, κατὰ τὰς ταχυδρομικὰς συμβάσεις, ἢ ὅταν οἱ ἀποστέλλοντες θέλωσι νὰ προπληρόνωσιν αὐτὰ ἢ ὅταν δὲν ὑπάρχῃ ταχυδρομικὴ σύμβασις.

Ἡ ἐπίθεσις τοῦ γραμματοσήμου εἰς τὰ γράμματα καὶ λοιπὰ, ὅτα ἔρχονται ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸν ἐπιβεβαρυμένα μὲ τέλη, ἐνεργεῖται διὰ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ ταχυδρομικοῦ γραφείου τῆς παραδόσεως, τόσον διὰ τὸ ἐξωτερικὸν καθὼς διὰ τὸ ἐσωτερικὸν τέλος.

Τὰ ταχυδρομικὰ γραφεῖα τῆς ἀντελλαγῆς, λαμβάνοντα τοιαῦτα γράμματα καὶ λοιπὰ, ἀνήκοντα εἰς ἄλλα ταχυδρομικὰ γραφεῖα, τὰ παραπέμπουσιν εἰς αὐτὰ δι' ἰδιαιτέρου φύλλου εἰδοποιήσεως.

Ἄρθρ. 9. Ἐὰν γράμμα, ἔντυπον ἢ δεῖγμα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐτέθη τὸ γραμματόσημον, δὲν ζητηθῇ ἢ δὲν γίνῃ παραδεκτὸν, μένει ἐκτεθειμένον ὁλόκληρον τριμηνίαν, μετὰ παρέλευσιν τῆς

ὁποίας τίθενται εἰς τὰ ἄχρηστα καὶ κατασχέρεται, ἀφοῦ παρέλθῃ ἐπὶ πλατεῖᾳ καὶ ἑτέρα τριμηνία.

Ἄρθρ. 10. Διὰ Β. διατάγματος κανονισθήσεται τὸ εἶδος καὶ τὸ σχῆμα τοῦ γραμματοσήμου, ὁ τρόπος τῆς πωλήσεως καὶ ὁ ἔλεγχος τῆς ἐκτυπώσεως καὶ διαχειρίσεως αὐτοῦ, ὡς καὶ τὸ μέσον τῆς διαγραφῆς τοῦ γραμματοσήμου, τοῦ ὁποίου ἔγινετο χρῆσις.

Ἄρθρ. 11. Ἀπαγορεύεται εἰς ὅλους τοὺς ὑπαλλήλους νὰ κλείωσιν ἰδιωτικὰ γράμματα ἐντὸς ἐπισήμων ἢ ἡμιεπισήμων. Ὁ παραβάτης τῆς παρούσης διατάξεως τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον δραχ. 50, καὶ ἐν ὑποτροπῇ, μὲ πρόστιμον δραχμῶν 100, ἐπιβαλλόμενον παρὰ τῆς γεν. διευθύνσεως τῶν ταχυδρομείων, τὰ δὲ γράμματα παραδίδονται πρὸς οὓς διευθύνονται. Ὁ τρὶς ὑποπεσὼν εἰς τὴν παράβασιν ταύτην ἀποπέμπεται τῆς ὑπηρεσίας.

Ἄρθρ. 12. Ταχυδρομικὸς ὑπάλληλος παραδεχθεὶς καὶ ἀποστείλας γράμματα, δείγματα ἐμπορευμάτων, ἔντυπα οἱουδήποτε εἴδους, μὴ φέροντα γραμματόσημον ἢ φέροντα κατωτέρας ἀξίας, τιμωρεῖται μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. 20—200, ἐν ὑποτροπῇ δὲ ἀποπέμπεται τῆς ὑπηρεσίας.

Ἄρθρ. 13. Ἀπαγορεύεται ἡ ἀποστολὴ χρημάτων, τραπεζικῶν γραμματίων ἢ ἄλλων εἰδῶν πολυτίμων διὰ τῶν συνήθων ἢ συστημένων γραμμάτων ἢ διὰ τῶν ἐπισήμων ἢ ἡμιεπισήμων ἐγγράφων. Ἐὰν ἐναντίον τῆς ἀπαγορεύσεως ταύτης ἀποσταλῶσι χρήματα, τραπεζικὰ γραμμάτια ἢ ἄλλα πολύτιμα εἴδη καὶ ἀπολεσθῶσιν, ἡ ἀπώλεια αὐτῶν δὲν παρέχει δικαίωμα ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ δημοσίου εἰς τὸν ἀποστείλαντα. Μόνος ὁ ἀποστείλας γράμματα ἐπὶ συστάσει ἐν περιπτώσει ἀπωλείας αὐτῶν, οἱουδήποτε βάρους καὶ ἂν ὦσι, δικαιοῦται νὰ λάβῃ ἀποζημίωσιν δραχμῶν 25, ἐὰν ἡ ἀπώλεια δὲν προῆλθεν ἐξ ἀνωτέρας βίας. Ἡ ἀποζημίωσις καταβάλλεται παρὰ τοῦ δημοσίου, ἀποδίδεται δὲ εἰς αὐτὸ παρὰ τοῦ αἰτίου τῆς ἀπωλείας.

Ἄρθρ. 14. Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς ταχυδρόμους νὰ μεταφέρωσιν ἄλλα γράμματα ἢ πράγματα ἐκτὸς τῶν ταχυδρομικῶν φακέλλων. Ὁ παραβάτης τιμωρεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 15. Πίναξ ἀκριβὴς τῶν ἐξωτερικῶν ταχυδρομικῶν τελῶν, εἰς τὰς ταχυδρομικὰς συμβάσεις στηριζόμενος, θέλει δημοσιευθῇ ἐπιμελείᾳ τῶν ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν καὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργείων.

Ἄρθρ. 16. Ὅστις μεταχειρισθῇ γραμματόσημον, τοῦ ὁποίου

ἐγένετο χρῆσις, ἢ πωλήσει τοιοῦτον, τιμωρεῖται μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. 50—500, ἐφαρμοζομένης ἐν ὑποτροπῇ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 111 τοῦ ποινικοῦ νόμου. Ὁ παραβάτης, ἐὰν ἦναι ὑπάλληλος, ἀποπέμπεται τῆς ὑπηρεσίας.

Ἄρθρ. 17. Ὁ παρὼν νόμος τίθεται εἰς ἐνέργειαν τὴν α. Ἰανουαρίου 1856· ψηφισθεὶς δὲ παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὸ σύνολον τοῦ ναυοσχεδίου περὶ γραμματοσήμου, Ναὶ ἢ Ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Λουκᾶς Λόντος		Ἐλευθέρ. Καλογερᾶς	
Δημήτριος Ὀρεινὸς . . .		Ἰωάννης Ἀποστολίδης . . .	
Ἀντώνιος Βενιζέλος . . .	N	Βασίλειος Νώνης	
Πέτρος Καμπάνης	N	Σταμάτιος Μήτσας . . .	
Νικόλαος Π. Καΐρης . . .	N	Δημήτριος Ζῶτος	N
Ἀναγνώστης Γιαννουλίδης .		Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης . .	
Δημήτριος Τσόκρης . . .	N	Νικόλαος Γρανίτσας . . .	
Γεώργιος Τσόκρης	N	Ἀλέξανδρος Βιλαέτης . . .	N
Νικόλαος Ἰατρός	N	Σ. Χ. Στεφανόπουλος . . .	N
Σκαρλάτος Σοῦτσος . . .		Ἀνδρέας Λύγερινὸς	N
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς . .		Σόλων Κρεστενίτης . . .	N
Ἀνδρέας Μεταξᾶς		Δημήτριος Ἀθανασίου . . .	
Σταῦρος Βλάχος		Γεώργιος Διαμάντης . . .	N
Ἀνδρέας Ἴσκος	N	Ν. Δελένδας	
Σωτήριος Στράτος	N	Δ. Γαβρᾶς	N
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς . . .		Ν. Βαρβαρέγος	
Φίλων Φίλωνος	N	Θρασ. Α. Ζαΐμης	N
Ἀντώνιος Φ. Γρίβας . . .	N	Διονυσ. Ν. Πετμεζᾶς . .	N
Νικόλαος Τσέλιος		Χ. Θεοχαρόπουλος . . .	N
Κωνστ. Γριβογεώργης . .	N	Ἠλ. Παπαδαῖος	N
Δ. Π. Πετροπουλάκης . .		Ἀθαν. Δανηλόπουλος . . .	
Γεώρ. Δ. Τσιγκουράκος . .	N	Γρηγόριος Κορφιωτάκης . .	
Ἀναγνώστης Παπαθανασίου .		Ἰωάννης Ζάκος	
Γεώργιος Κονδύλης . . .	N	Κωνστ. Δημητριάδης . . .	

Βελ. Νικολαΐδης	N	Ἰωάννης Ἀμβροσιάδης	N
Ἰωάννης Μπαλάφας	N	Ἰωάννης Εὐσταθίου	N
Πέτρος Δελιγιάννης	N	Γ. Μαδεμοχωρίτης	N
Γ. Α. Ἀντωνόπουλος		Γεώργιος Μπάνης	N
Κωνστ. Λαμπρινόπουλος	N	Νικόλαος Πιερράκος	N
Νικόλαος Μπούκουρας	N	Γερμανὸς Μαυρομιχάλης	
Π. Κολποδῖνος	N	Δημήτριος Πουλικάκος	
Ἐμ. Ἀντίπας	N	Γρηγόρ. Πατριαρχέας	
Γεώρ. Πανοπριφτόπουλος	N	Π. Χριστόπουλος	N
Μιχαὴλ Τριανταφυλλόπουλος		Π. Κανελλόπουλος	N
Χρῆστος Ῥάγκος		Νικολ. Μοσχούλας	N
Εὐθ. Κανελλόπουλος	N	Σπ. Ηψήλλικας	N
Ἐμμ. Τσοῦχλος		Νάκος Πανουργιᾶς	
Νικόλαος Ματθαίου	N	Κωνσ. Βλάμης	
Σ. Κοπανίτσας	N	Εὐθ. Κεχαγιᾶς	N
Ἐμμ. Μελετόπουλος	N	Ὠδέρης Πράτσικας	
Α. Κορφιωτάκης		Παν. Πατρινός	N
Γεώρ. Γιατράκος		Χρ. Τσαλαμιδᾶς	N
Λουκᾶς Στεφάνου	N	Περικλῆς Καλαμογδάρτης	N
Ἰω. Παπαλουκόπουλος	N	Νικόλαος Α. Χ. Ἀναργύρου	
Ἰω Ν. Ταμπακόπουλος	N	Ν. Α. Μπότασης	
Γ. Ν. Ῥεβελιώτης	N	Δ. Καλλέργης	
Π. Βάρβογλης		Κ. Δαρειώτης	
Β. Π. Δημητρακόπουλος	N	Ἰω. Σκαβέντζος	N
Ἀναγν. Δεδόπουλος	N	Γ. Νικολάου	N
Α. Μαυροειδής		Γεώργιος Ναύτης	
Γ. Κεράλας		Σταμάτιος Δάρας	
Ἀναγν. Τσάκας	N	Μιχαὴλ Σολωμὸς	
Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος	N	Ἀν. Ῥενουάρδος	
Κωνστ. Ἰω. Κουρκουμέλης	N	Ἰωάννης Σαγρέδος	
Ἀλέξ. Κουμουνδοῦρος		Παναγ. Ψάθης	N
Παναγ. Παπατσώνης		Νικόλαος Νάξος	N
Ἰωάννης Προβιλέγιος		Ἀναγ. Παπατσώνης	
Ἰωάννης Ταταράκης	N	Δημ. Πολυχρονόπουλος	
Σ. Βαρότσης	N	Κυριάκος Πονηρόπουλος	
Χ. Σουμαρίπας	N	Γεώργιος Ι. Στάϊκος	
Π. Δημητριάδης		Δ. Στάϊκος	N
Π. Χρυσοβέργης	N	Α. Κιζάνης	N
Α. Παπαδημητριάδης	N	Παντολέων Κουντουριώτης	
Δ. Κοκοτάκης		Δημήτριος Βουδούρης	

Σταμάτιος Γ. Δοκός	N	Εὐαγγέλης Κοντογιάννης	
Μ. Χουρμούζης	N	Αὐγερινὸς Ἀδέρωφ	
Καλαμάρας Τσουκαλᾶς	N	Νικόλαος Β. Μπουδούρης	
Γεώργιος Ῥιζόπουλος	N	Α. Μάνταρης	N

Παρελθὼν ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀτελείας δημητριακῶν καρπῶν ὑπὲρ τῶν ἐργατῶν Ἰονίων, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτοῦ, ἔχουσαν οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ἡ εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ ὑποβληθὲν περὶ ἀτελείας δημητριακῶν καρπῶν τῶν Ἰονίων ἐργατῶν νομοσχέδιον, καὶ μελετήσασα αὐτὸ μετ' ἐπιστασίας, εὑρίσκει μὲν ὀρθοὺς τοὺς λόγους, οἵτινες ὑπηγόρευσαν τὴν σύνταξιν του, ἀλλὰ παρατηρεῖ, ὅτι ἂν ἐπιψηφισθῇ ὡς ἔχει τὸ 2 ἄρθρον αὐτοῦ, εἶναι πολλὰ πιθανόν, ἡ ἐξαγωγὴ τῶν ἐπὶ ἀτελείᾳ 25 κοιλῶν νὰ ἐνεργηθῇ παρ' ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ προσώπου ἀπὸ δύω ἢ καὶ περισσότερα τελωνεῖα τόσον τῶν παραλίων τῆς Πελοποννήσου καθὼς καὶ τῆς Στερεᾶς, καθὸ κειμένων πολλὰ πλησίον τοῦ ἑνὸς πρὸς τὸ ἕτερον, καὶ οὕτως ἡ καταχρησις νὰ ἐπιφέρῃ ὄχι μικρὰν ζημίαν εἰς τὸ δημόσιον. Ἐπομένως ἐνόμισεν ὅτι προλαμβάνεται ἡ ἐνδεχομένη αὕτη κατάχρησις, ἐὰν ἡ διοικητικὴ ἀρχὴ ἐκδίδῃ τὴν προβλεπομένην ἀπὸ τὸ ἄρθρον 2 ἀπόδειξιν ἐπὶ τῇ βάσει ἐγγράφου βεβαιώσεως τοῦ εἰδικοῦ παρέδρου τοῦ χωρίου, ἔνθα εἰργάσθη ὁ περὶ οὗ πρόκειται ἐργάτης, καὶ ὑπόκεινται ἀμφότεροι εἰς ποινικὴν καταδίωξιν. Συνιστᾷ μὲν τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου τούτου εἰς τὴν Βουλήν, ἐπιφέρει δὲ τὰς ἑξῆς τροπολογίας·

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 2.

Μετὰ τὰς λέξεις «ὅπου οἱ γεωργοὶ οὗτοι διέμειναν» νὰ προστεθῶσιν· «ἐπὶ τῇ ἐγγράφῳ βεβαιώσει τοῦ ἁρμοδίου εἰδικοῦ παρέδρου, ὑπογεγραμμένῃ παρ' αὐτοῦ ἢ παρὰ δύω μαρτύρων, ἀγραμμάτου ὄντος» καὶ πρὸς τὸ τέλος, ἐδάφιον γ'. «ἐὰν ὁ εἰδικὸς πάρεδρος βεβαιώσῃ ψευδῶς, ἢ ἡ διοικητικὴ ἀρχὴ τοῦ τόπου, δήμαρχος, ἔπαρχος ἢ νομάρχης, ἐκδώσῃ τὴν προκειμένην ἀπόδειξιν ἐναντίον τῆς βεβαιώσεως τοῦ εἰδικοῦ παρέδρου ἢ ἄνευ αὐτῆς, ὑπόκεινται εἰς ποινικὴν καταδίωξιν, κατὰ τὸ ἄρθρον 255 τοῦ ποινικοῦ νόμου, καὶ εἰς τὴν πληρωμὴν πρὸς τὸ δημόσιον τοῦ τελωνιακοῦ τέλους.»

Ἀθῆναι, τὴν 1 Ἀπριλίου 1855. Ἡ ἐπιτροπὴ
Α. Παπαδημητριάδης, Π. Κανελλόπουλος, Α. Βενιζέλος, Εὐθ. Κεχαγιᾶς.
Ὁ εἰσηγητὴς Γ. Δ. Τσιγκουράκος.»

Ὁ βουλευτὴς Ναυπακτίας ἐζήτησατο παρὰ τῆς Βουλῆς τὴν ἄδειαν νὰ ἀναγνώσῃ ἀναφορὰν τῶν κατὰ τὴν παρελθοῦσαν περίοδον βουλευτῶν Ναυπακτίας περὶ τῆς καθυστερουμένης μισθοδοσίας των, ἀλλ' ἡ Βουλὴ ἀπεράσισε νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ λογιστικοῦ τῆς Βουλῆς ἐπιτροπὴν, εἰς ἣν ἀνετέθησαν τὰ περὶ ἐκκαθαρίσεως τῶν τοιούτων ἀπαιτήσεων.

Μετὰ ταῦτα λαβὼν τὸν λόγον ὁ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργὸς, ἐξέθηκεν, ὅτι κατά τινα παρελθοῦσαν συνεδρίασιν εἰς τῶν βουλευτῶν ἐκοινοποίησεν εἰς τὸ Σῶμα, ὅτι δῆθεν ἀτόπημα ἐπράχθη ὑπό τινος ὑπαξιωματικοῦ κατὰ τῆς οἰκογενείας τοῦ ὑποστρατήγου Μήλιου, ὅτε αὐτὴ ἐπασκήθη τὸν κρατούμενον. Ἀπαντῶν δὲ καὶ τότε, διεβεβαίωσε τὴν Βουλὴν ὅτι ποτὲ στρατιώτης Ἕλλην δὲν ἠδύνατο νὰ δείξῃ τοιαύτην διαγωγὴν, καὶ εὐτυχῶς ἐνεργήσας ὁ ἴδιος ἐξετάσεις ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, εὗρε τῷ ὄντι ψευδῆ τὰ διαδοθέντα. Τὴν πληροφορίαν ταύτην δίδων εὐχαρίστως εἰς τὴν Βουλὴν, προσέτιθησι, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς κακώσεις καὶ ταλαιπωρίας, ἃς τινας ἐρρέθη, ὅτι ὑπορίρει ὁ κρατούμενος ὑποστράτηγος, ὅτι ἐπισκεφθεὶς αὐτὸν ὁ ἴδιος, εὗρε τὸ δωμάτιον, ἐν ᾧ μένει, καθαρόν. Ἐρωτήσας δὲ αὐτὸν ἐὰν δοκιμάζῃ στερήσεις ἢ ἄλλας κακουχίας, ἐπληροφορήθη παρὰ τοῦ ἰδίου ὅτι οὐδενὸς μὲν στερεῖται. λυπεῖται ὅμως διὰ τὴν παράτασιν τῆς κρατήσεώς του, ἥτις ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἀνάκρισιν καὶ ὄχι ἀπὸ τὴν κυβέρνησιν.

Ἀπήντησέ τις, ὅτι αὐτὸς εἶχε τὴν τιμὴν νὰ κοινοποιήσῃ ἄλλοτε εἰς τὴν Βουλὴν τὸ ἀνωτέρω περιστατικὸν, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν πραγματικότητα ἐπιμένει καὶ σήμερον, μὴ ἀνεχόμενος νὰ ἐξελέγχηται ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ ψευδόμενος, μήτε ἡ Βουλὴ ν' ἀπατᾶται ἐπὶ πραγμάτων τοσοῦτον βεβαίων. Ὅτε πρό τινων ἡμερῶν κληθεὶς ὑπὸ τῆς ἀνακριτικῆς ἐπιτροπῆς ὁ ὑποστράτηγος Μήλιος, μετέβη εἰς τὸ δωμάτιον, ὅπου αὐτὴ ἐργάζεται, ὑπῆγε καὶ οὗτος διὰ νὰ τὸν ἀσπασθῇ ὡς φίλος καὶ χριστιανός, διότι δὲν εἶχεν ἰδῇ αὐτὸν ἀπὸ τῆς κρατήσεώς του. Πρώτισα δ' αὐτὸν διὰ τί δὲν ἐπιτρέπει εἰς τὴν οἰκογένειάν του νὰ τὸν ἐπισκέπτηται· οὗτος δὲ δακρύσας, ἀπήντησεν, ὅτι κατόπιν τῶν γενομένων δὲν θέλει νὰ δώσῃ νέας ἀφορμὰς ὕβρεων κατὰ τῶν τέκνων του. Τοὺς λόγους τούτους τοῦ ὑποστρατήγου Μηλίου ἤκουσαν πολλοί, παρόντες τὴν στιγμὴν ἐκείνην, καὶ ἐπομένως οὐδεὶς δύναται νὰ διαψεύσῃ ἐν γεγονός.

Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ δωμάτιον, ἐν ᾧ κρατεῖται ὁ Μήλιος, καὶ τὰς κακουχίας, αἵτινες συνοδεύουσι τὴν κράτησίν του, ἐπαναλαμβάνει νὰ εἴπῃ, ὅτι τὸ δωμάτιόν του κεῖται πλησίον τοῦ ἀποπάτου· ἐὰν δὲ παρασιωπᾷ ἄλλας λεπτομερείας, τοῦτο πράττει διὰ νὰ μὴ θεωρῆται ὡς θέλων νὰ καταφέρηται κατὰ τῆς Κυβερνήσεως. Ὄχι μόνον δὲν ἐπιτρέπεται εἰς οὐδένα νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν κρατούμενον, ἀλλ' οὔτε ἀπὸ τῆς ὁδοῦ ἐκείνης νὰ διέλθῃ, καὶ πρὸς βεβαίωσιν τοῦ λόγου του παρατηρεῖ, ὅτι καὶ αὐτὸς καὶ ἄλλοι διερχόμενοι ἐκεῖθεν, διετάχθησαν ὑπὸ τοῦ φρουροῦ νὰ ἐπιστρέψωσιν. Ἐρωτᾷ λοιπὸν ἂν τὸ τοιοῦτον ἦναι καταπίεσις, διότι ποτὲ βέβαια δὲν ἐμπήνει ὅτι ὁ κρατούμενος δοκιμάζει τὰ βασανιστήρια τῆς ἱερᾶς ἐξετάσεως, καθ' ὅσον μάλιστα πέποιθεν ὅτι καὶ ἂν ἤθελεν ἡ Κυβέρνησις νὰ μεταχειρισθῇ τοιαύτας κακώσεις, ἡ Ἑλλὰς δὲν ἤθελε τὰς ἀνεχθῇ.

Ἐπανέλαβεν ὁ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργὸς, ὅτι ὡς ὁ προαγορεύσας, οὐδ' αὐτὸς ἀνέχεται νὰ ὑποτεθῇ ἡ Κυβέρνησις ψευδομένη. Ὅστις ἐπεσκέφθη τὰς φυλακὰς τῆς Εὐρώπης, γνωρίζει ὅτι ἐξωθεν ἑκάστου δωματίου τίθεται καὶ εἰς κινητὸς ξύλινος ἀπόπατος. Τοιοῦτος τις εὑρίσκεται κατ' ἀνάγκην καὶ παρὰ τῷ δωματίῳ τοῦ ὑποστρατήγου Μηλίου, χωρὶς ὅμως οὐδόλως νὰ μεταβάλῃ τὴν ἄλλως καλὴν κατάστασιν τοῦ δωματίου. Τὸ δὲ νὰ μὴ ἐπιτρέπηται εἰς οὐδένα νὰ ἐπισκέπτηται τὸν κρατούμενον οὔτε νὰ διέρχηται ἐκεῖθεν, ἀπαιτεῖ ἡ τάξις καὶ ἡ θέσις αὐτὴ τοῦ ὑπὸ ἀνάκρισιν διατελοῦντος, οὔτε δύναται νὰ θεωρηθῇ τὸ μέτρον τοῦτο ὡς καταπίεσις. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ περιστατικὸν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ὁ προαγορεύσας ἐξακολουθεῖ διϊσχυριζόμενος ὅτι ἔλαβε χώραν, ἐπαναλαμβάνει καὶ πάλιν νὰ εἴπῃ, ὅτι ἂν καὶ ὁ δεκανεὺς ἦτον πεπεισμένος ὅτι ὁ ὑποστράτηγος Μήλιος παρέδωκεν εἰς τὴν θυγατέρα του ἐπιστολὴν, ἐπειδὴ ὅμως ὁ ἀξιωματικὸς τὸν ἐμπόδισε, δὲν ἐτόλμησεν οὔτε χεῖρα νὰ θέσῃ ἐπὶ τῆς νέας.

Πρώτησεν ἕτερος τῶν ὑπουργῶν ἂν ὁ ὑποστράτηγος Μήλιος κρατῆται ἐν τῷ αὐτῷ δωματίῳ, ἐν τῷ ὁποίῳ καὶ ὁ Μακρυγιάννης. Τοῦ δὲ ὑπουργοῦ καταφατικῶς ἀπαντήσαντος, ἐξηκολούθησε λέγων, ὅτι δὲν προτίθεται νὰ ἐξετάσῃ ἂν ὁ Μήλιος κακουχῆται κρατούμενος ἢ οὔ. Ἀναφερόμενος δὲ μόνον εἰς τὴν ἰδέαν τοῦ προαγορεύσαντος βουλευτοῦ, ὅτι δῆθεν ἐν Ἑλλάδι δὲν εἶναι ἀνεκταὶ αἱ κακώσεις, τὸν ὑπενθυμίζει ὅτι τῷ ἐπέβλεψαν ἀπαπλησία ἄλλοτε, ὅτε ἀπὸ τοῦ βήματος ἐξετραγῴδει τὰ κατὰ τὴν Φθιώτιδα πραττόμενα κακουργήματα, τὰ ὁποῖα μετὰ συγκινήσεως ἤκουσεν ἡ Βουλή. Ἔπεμψε τότε ἡ Κυβέρνησις ἐπιτηδὲς τὸν μακαρίτην Νοταρᾶν, γερουσιαστὴν, διὰ νὰ ἐξετάσῃ καὶ

πληροφορηθῇ ἂν ἀληθῆ ἦσαν τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἐκτεθέντα. Μεταβὰς δ' εἰς Φθιώτιδα καὶ ἐνεργήσας τὰς ἀνηκούσας ἐξετάσεις, ἀνεῦρε πραχθέντα κακουργήματα πολλῷ πλείονα τῶν ἐκτεθέντων. Ἐν τούτοις ἡ ἰδία Κυβέρνησις ὑποκλέπτει τὸν ἀγκώδη φάκελλον τῶν ἀνακρίσεων, καὶ προσβαλλομένη ὑπ' αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς, οὔτε ν' ἀπαντήσῃ ἐτόλμησεν, ἀποδείξασα διὰ τῆς σιωπῆς της ἀληθῆ τὴν ἀποδιδομένην αὐτῇ μομφήν.

Ἐπανέλαβεν ὁ κατὰ πρῶτον μετὰ τὸν ὑπουργὸν ἀγορεύσας, ὅτι ἂν ὁ ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης ὡμολόγει ἐξ ἀρχῆς ὅ,τι σήμερον εἶπεν, ἤθελον ἔκτοτε εὑρεθῆ σύμφωνοι, καθ' ὅσον καὶ οὗτος εἶπεν, ὅτι ὁ ὑπαξιωματικὸς δὲν ἔθεσε χεῖρα ἐπὶ τῆς θυγατρὸς τοῦ Μηλίου, διότι ὁ ἀξιωματικὸς τὸν ἐμπόδισεν, εἰπὼν αὐτῷ, ὅτι οὕτω προσέβαλλεν αὐτὸν τὸν ἴδιον ἀξιωματικὸν ὡς μὴ ἐκτελοῦντα τὰ χρέη του, καὶ ὅτι τοιαύτην ἔρευναν ἠδύνατο νὰ κάμῃ, ὅτε ἡ νέα εὑρίσκετο πλησίον τοῦ πατρός της· ἀλλ' ὁ ὑπουργὸς ἠρνεῖτο ὁλοτελῶς τὸ τοιοῦτον.

Ἀπαντῶν δὲ καὶ εἰς τὸν προαγορεύσαντα βουλευτὴν, τῷ παρατηρεῖ, ὅτι ἂν καὶ ὁ Μακρυγιάννης ἐκρατεῖτο ἐν τῷ αὐτῷ δωματίῳ, ὅπου καὶ ὁ Μήλιος, ἀλλ' ὁ Μακρυγιάννης ἦτον καταδεδικασμένος, εἴτε δικαίως εἴτε ἀδίκως, ὡς θελήσας νὰ ἐπιβουλευθῇ τὴν ζωὴν τοῦ Ἄρχοντος ἡμῶν. Ἂν δὲ καὶ ὁ Μήλιος ἐπὶ τοιούτῳ τινὶ ἐγκλήματι κατηγορεῖτο, εὐχαρίστως ἤθελον τὸν ἴδει χειρότερα πάσχοντα. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰς ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως πραττομένας καταπιέσεις, ὄχι μόναν οὐδέποτε ὑπεστήριξεν αὐτὰς, ἀλλὰ καὶ πολλάκις σφοδρότατα ἐπολέμησε τὰς κυβερνήσεις, διότι μὴ φανταζόμενος νὰ γίνῃ ποτὲ ὑπουργὸς, μήτε δυνάμενος νὰ ζήσῃ ἐκτὸς τῆς τάξεως τῶν φορολογουμένων, οὐδ' εἰς τὸν πατέρα αὐτοῦ ἤθελε δώσει πίστιν, γινόμενον ὑπουργὸν, ἀλλ' εἰς μόνον τὸν νόμον. Διὰ τοῦτο ἂν καὶ ὁ Μήλιος ἦτον καὶ εἶναι φίλος του, οὐχ ἧττον, ὑπουργοῦντος αὐτοῦ, ἀντετάχθη μετ' ἄλλων κατὰ τοῦ ὑπουργείου ἐν τῇ συζητήσει τοῦ περὶ στρατολογίας νομοσχεδίου καὶ εἰς ἄλλας πολλὰς περιστάσεις, συκοφαντηθεὶς μάλιστα ὡς ὑποκινῶν ἐν τῇ Βουλῇ τὴν τοιαύτην κατὰ τῆς Κυβερνήσεως ἀντενέργειαν. Τελευταῖον δὲ παρατηρεῖ, ὅτι πάντοτε ἀπέκρουσε τὰς καταχρήσεις καὶ τὰς καταπιέσεις, καὶ θέλει τὰς ἀποκρούει ἐν ὅσῳ διατρέχει τὸ πολιτικὸν στάδιον.

Ἐπανέλαβεν ὁ πρὸ τοῦ τελευταίου ἀγορεύσας, ὅτι κατηγορήθη κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ἐποχὴν ὡς ἀντιπολιτευόμενος ἓν μόνον μέλος τῆς κυβερνήσεως, ἐν ᾧ καὶ τὸν Χρηστίδην προσέβαλον, ἀναγώγως μάλιστα, διὰ τὸ ὁποῖον καὶ λυπεῖται, καὶ κατὰ τοῦ

Παΐκου πικρῶς κατεφέρθη καὶ κατὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐσωτερικῶν. Ἐξέτεινε δὲ ἰδίως τὰς προσβολάς του κατὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν στρατιωτικῶν, διότι ἐν αὐτῷ εὑρισκε πλειοτέραν ὕλην, οὐχ ἧττον ὅμως καὶ ἐπῄνεσε τὸ ὑπουργεῖον εἰς πολλὰς καλὰς αὐτοῦ πράξεις. Τὴν αὐτὴν δὲ καὶ σήμερον τηρεῖ διαγωγὴν, ὑποστηρίζων τὸ ὑπουργεῖον, ὡς καὶ ἅπασα ἡ Βουλὴ, εἰς τὰ καλῶς ὑπ' αὐτοῦ πραττόμενα, καὶ ἕτοιμος ὢν νὰ καταπολεμήσῃ τὰς κακὰς αὐτοῦ πράξεις. Διὰ τοῦτο ἀποδοκιμάζων τὰς ὑπεκρυγὰς καὶ τὰς πλαγίως πως ῥιπτομένας ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀγορεύσεων λέξεις περὶ καταχρήσεων καὶ παρανομιῶν τοῦ ὑπουργείου, ἐπιθυμεῖ ἀπὸ τοῦ φανεροῦ νὰ κατηγορήσῃ αὐτὸς πρῶτος μάλιστα τὴν παροῦσαν Κυβέρνησιν, ἐὰν συμφωνῶσι μετ' αὐτοῦ καὶ ἄλλοι βουλευταὶ καὶ ἂν θεωρῶσι συμφέρουσαν σήμερον μίαν κατὰ τοῦ ὑπουργείου ἀντιπολίτευσιν.

Ἀντιπαρατηρήσαντος δ' ἄλλου, ὅτι ἐάν τις ἔχῃ νὰ ἐκθέσῃ κατὰ τοῦ ὑπουργείου πράγματα, δύναται νὰ ἐκθέσῃ αὐτὰ ἀπὸ τοῦ βήματος, χωρὶς νὰ ζητῇ προηγουμένην ἐπὶ τούτῳ μετ' ἄλλων βουλευτῶν συμφωνίαν· ἐπανέλαβεν ὁ ἕτερος τῶν προαγορευσάντων, ὅτι εἶναι ἐλεύθερος νὰ διανοῆται ὅ,τι θέλει καὶ νὰ ἐκφράζῃ ἐλευθέρως τὰς ἰδέας του, ἕτοιμος πάντοτε νὰ δώσῃ τὰς ἀναγκαίας ἐξηγήσεις εἰς ὅν τινα ἤθελε ζητήσει παρ' αὐτοῦ τοιαύτας.

Ἐνταῦθα δὲ τῆς Βουλῆς θεωρησάσης πεπαυμένην τὴν συζήτησιν, ὁ πρόεδρος ἀναγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς προσεχοῦς συνεδριάσεως τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ ἀτελείας δημητριακῶν καρπῶν νομοσχεδίου καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς προτάσεως τοῦ βουλευτοῦ τοῦ πανεπιστημίου, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 2 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. Α. ΖΑΪΜΗΣ

Οἱ γραμματεῖς
Λ. Ν. Πετμεζᾶς.
Π. Κολποδένος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΛΖ'.

Τῆς 13 Ἀπριλίου 1855.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης καὶ ἐγκριθέντα, ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Λαβών τις ἐν πρώτοις τὸν λόγον, ἐξέθηκεν, ὅτι αὐτὴ ἡ φύσις τοῦ συνταγματικοῦ πολιτεύματος, αὐτὴ ἡ ὕπαρξις τῆς Βουλῆς, αὐτὸ τὸ ἴδιον ἡμῶν καθῆκον ἀπαιτοῦσι νὰ γίνωνται κατάδηλοι αἱ ἐργασίαι τοῦ Σώματος, συγχρόνως δὲ καὶ ὁ κανονισμὸς ἀπαιτεῖ τὸ τοιοῦτον, καθ' ὅσον πολλοὶ ἔλαβον τὸ σύστημα ἐκ προθέσεως ἁμαρτωλῆς, ὡς καὶ ἄλλοτε εἶπε, νὰ παραμορφόνωσι τὴν ἀλήθειαν, ἀπαιτοῦντες νὰ ὑπείκωμεν εἰς τὰς θελήσεις καὶ τὰς ἰδέας των, καὶ μεμψίμοιροι τὴν Βουλὴν διότι τυχὸν σιωπᾷ ἐπί τινος γεγονότος. Ἐν τούτοις πέρυσι στυγερὰ ἐπράχθησαν εἰς τὰ Μέγαρα κακουργήματα, πολλοὶ πολῖται ἐξυλίσθησαν καὶ ἐσύρθησαν εἰς τὰς φυλακάς, εἰς δὲ τὴν Φθιώτιδα τέσσαρες ἐπράχθησαν φόνοι, καὶ ὁ σήμερον παρουσιαζόμενος διδάσκαλος ἡμῶν ἐσιώπα. Τὰ τῆς Φθιώτιδος μάλιστα ἐγκλήματα, ὧν καὶ ὑπάλληλοι τῆς Κυβερνήσεως μετεῖχον, τοσοῦτον φρικώδη ἦσαν, ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος προτιθέμενος νὰ κάμῃ λόγον περὶ αὐτῶν εἰς τὴν Βουλὴν, ἠναγκάσθη παρακληθεὶς νὰ σιωπήσῃ. Δι' ὅλα ταῦτα θεωρεῖ ἀναγκαίαν τὴν σύστασιν μιᾶς ἐφημερίδος τῆς Βουλῆς, ἥτις νὰ δημοσιεύῃ τὰς πράξεις της.

Προσέθηκεν ἕτερος, ὅτι ἡ πρότασις τοῦ προαγορεύσαντος συμφωνεῖ πληρέστατα μὲ τὸν κανονισμὸν, κατὰ τὸν ὁποῖον τὰ πρακτικὰ πρέπει νὰ τυπόνωνται καὶ δημοσιεύωνται ἐντὸς 24 ὡρῶν, ὅπερ ὅμως δυστυχῶς δὲν γίνεται. Τοιαύτη ἐφημερὶς ὑπάρχει καὶ εἰς ὅλα τὰ συνταγματικὰ κράτη τῆς Εὐρώπης, καὶ διὰ τοῦτο προτείνει νὰ σχηματισθῇ μία ἐπιτροπὴ, ἥτις νὰ φροντίσῃ περὶ τῆς συστάσεως ἐφημερίδος τῆς Βουλῆς.

Ἐπήνεγκεν ἄλλος, ὅτι θεωρεῖ ἀναγκαίαν τὴν σύστασιν ἐφημερίδος, ἥτις δημοσιεύουσα τὰς πράξεις τῆς Βουλῆς, νὰ διαψεύδῃ τὰ ὑπό τινος ἐφημεριδογράφου διαδιδόμενα, καὶ παρατηρεῖ, ὅτι καὶ ἄλλοτε γενομένου λόγου περὶ τοῦ ἰδίου ἀντικειμένου, ἡ Βουλὴ προῆλθεν ἀμέσως εἰς μίαν ἀπόφασιν.

Εἰπόντος δέ τινος, ὅτι θεωρεῖ περιττὴν τὴν συζήτησιν, καθὼς καὶ τὴν σύστασιν τῆς ἐφημερίδος, διότι τοῦ σκοποῦ ἡμῶν δυνάμεθα πληρέστατα νὰ ἐπιτύχωμεν, συμμορφούμενοι μὲ τὸν κανονισμὸν, κατὰ τὸν ὁποῖον οἱ συντάκται φροντίζουσι νὰ τυπόνωνται καὶ δημοσιεύωνται τὰ πρακτικὰ ἐντὸς 24 ὡρῶν, καὶ ὅτι ἀρκεῖ νὰ δοθῇ ἡ ἐπὶ τούτῳ ἄδεια τοῦ προέδρου· παρετήρησεν ὁ πρόεδρος, ὅτι ἡ εἰς τὴν ἀνωτέρω διάταξιν τοῦ κανονισμοῦ

προσφυγὴ εἶναι ματαία, διότι πολλὰ καὶ ἀνυπέρβλητα ἀπαντῶνται προσκόμματα περὶ τὴν ἐκπλήρωσίν της.

Οὕτω δὲ, μετά τινα μικρὰν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου συζήτησιν, ἡ Βουλὴ ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ προέδρου ἀπεφάσισε νὰ προβῶσιν ἀμέσως τὰ τμήματα εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν προσώπων, τὰ ὁποῖα θέλουν συγκροτήσει τὴν ἐπιτροπὴν, ἥτις θέλει ἀναλάβει τὴν φροντίδα τῆς συστάσεως ἐφημερίδος.

Ἀνήγγειλεν ἐπομένως ὁ πρόεδρος, ὅτι ὁ βουλευτὴς τοῦ πανεπιστημίου ἀσθενῶν, παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν ν' ἀναβάλῃ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς προτάσεώς του εἰς ἄλλην τινὰ ἡμέραν, ἡ δὲ Βουλὴ ὥρισεν ὡς τοιαύτην τὴν προσεχῆ Τρίτην.

Ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν βουλευτῶν Α. Ἴσκου καὶ Σωτ. Στράτου ἡ Βουλὴ ἐχορήγησεν αὐτοῖς μηνιαίαν ἄδειαν ἀπουσίας ὑπὸ τὸν παραδεδεγμένον ὅρον.

Ἐπὶ τούτοις λαβών τις τὸν λόγον, ἐξέθηκεν, ὅτι ἐν τῇ ἐφημερίδι, ὁ Ἀνεξάρτητος, τετάρτην ἤδη φορὰν γίνεται λόγος περὶ καταχρήσεων, πραχθεισῶν ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Β. τυπογραφείου καὶ τοῦ νομισματοκοπείου, αἱ δὲ ἀποδιδόμεναι αὐτῷ καὶ διὰ τοῦ τύπου καὶ διὰ διαφόρων ἀναφορῶν πρὸς τὰς Βουλὰς καὶ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν πράξεις εἶναι ἀρκετὰ σοβαραὶ, καὶ ἀποδεικνυόμεναι, χορηγοῦσιν εἰς τὸ δημόσιον τὸ δικαίωμα ν' ἀπαιτήσῃ παρ' αὐτοῦ ἀποζημίωσιν ἑβδομήκοντα περίπου χιλιάδων δραχμῶν. Εἶναι βέβαιον ὅτι πολλαὶ καταχρήσεις λαμβάνουσι χώραν, ἀποστεροῦσαι τὸ δημόσιον τοῦ ἑνὸς πέμπτου τῶν εἰσοδημάτων του, διὰ τὴν περιστολὴν τῶν ὁποίων ἡ Κυβέρνησις ἐφρόντισε καὶ φροντίζει, ἀλλ' ἀπαιτεῖται αὐστηρὰ καταδίωξις διὰ νὰ φθάσῃ εἰς ἓν ἀποτέλεσμα. Ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἐφημερὶς ἀναφέρει ὅτι ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς διέταξεν ἀνάκρισιν ἐπὶ τῶν γενομένων καταγγελιῶν, τῆς ὁποίας διαρκούσης, δὲν ἤθελησε νὰ κάμῃ λόγον εἰς τὴν Βουλήν. Ἐπειδὴ ὅμως ἤδη φαίνεται ὅτι ἐπεραιώθη ἡ ἀνάκρισις, καὶ ἐπειδὴ διοικητικῶς διιξαχθείσης, δὲν δύναται νὰ πληροφορηθῇ τὸ ἀποτέλεσμα, ἐπιθυμεῖ ν' ἀπευθύνῃ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἐπερώτησιν εἰς τὸν ἀρμόδιον ὑπουργὸν, καὶ παρακαλεῖ νὰ εἰδοποιηθῇ, ὅπως παρουσιασθεὶς δώσῃ τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας.

Ἀπήντησέ τις, ὅτι σύδαλως ἀντιλέγων εἰς τὸν προαγορεύσαντα, οὐδ' ἐννοῶν ὅτι ὁ ὑπουργὸς δὲν πρέπει νὰ δώσῃ τὰς ζητουμένας πληροφορίας, παρατηρεῖ μόνον ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐπελήφθη δραστηρίως τῆς ὑποθέσεως καὶ

ωροντίζει ν' ἀνακαλυφθῇ ἡ ἀλήθεια· πιστεύει δὲ ὅτι ἐκ τῶν διαταχθεισῶν αὐστηροτάτων ἀνακρίσεων θέλει ἀποδειχθῇ ἡ ἀθωότης ἑνὸς τιμίου οἰκογενειάρχου καὶ ἱκανοποιηθῇ ἡ προσβληθεῖσα τιμή του.

Ἕτερος δέ τις ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἀγόρευσιν τοῦ ἐπερωτήσαντος βουλευτοῦ, παρετήρησεν, ὅτι ἐκτὸς τῆς ὑλικῆς ζημίας, τῆς ὁποίας παραίτιοι γίνονται αἱ καταχρήσεις, ἀποστεροῦσαι τὸ δημόσιον τοῦ πέμπτου τῶν εἰσοδημάτων του, συνεπάγουσι καὶ ἠθικὴν μεγίστην ζημίαν, διαφθείρουσαι καὶ τοὺς τιμίους, οἵτινες βλέποντες ἀκαταδιώκτους τοὺς καταχραστάς, ἀναγκάζονται καὶ αὐτοὶ νὰ καταχρῶνται.

Ἐπὶ τούτοις, τῆς Βουλῆς παραδεχθείσης νὰ δώσῃ ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς τὰς ζητηθείσας πληροφορίας κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν ἢ καὶ σήμερον, ἂν ἦναι εἰς θέσιν· ἀνήγγειλεν ὁ πρόεδρος ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ ἀτελείας δημητριακῶν καρπῶν τῶν Ἰονίων ἐργατῶν νομοσχεδίου, ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὁποίου, μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως, ἐγένετο ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Ἠλία Παπαδαίου καὶ Χρ. Σουμαρίπα, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφορορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν διὰ ψήφων 80.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν

Ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος·

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀτελείας δημητριακῶν καρπῶν τῶν Ἰονίων ἐργατῶν,

Ναὶ ἢ Ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Λουκᾶς Λόντος		Δημήτριος Καλλιφρονᾶς	Ν
Δημήτριος Ὁρεινός		Ἀνδρέας Μεταξᾶς	
Ἀντώνιος Βενιζέλος	Ν	Σταῦρος Βλάχος	Ν
Πέτρος Καμπάνης		Ἀνδρέας Ἴσκος	Ν
Νικόλαος Π. Καΐρης	Ν	Σωτήριος Στράτος	Ν
Ἀναγνώστης Γιαννουλίδης	Ν	Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	
Δημήτριος Τσόκρης	Ν	Φίλων Φίλωνος	Ν
Γεώργιος Τσόκρης	Ν	Ἀντώνιος Φ. Γρίβας	
Νικόλας Ἰατρός	Ν	Νικόλαος Τσέλιος	
Σκαρλάτος Σοῦτσος		Κωνστ. Γριβογεώργης	Ν

Δ. Π. Πετροπουλάκης		Ἐμμανουὴλ Τσοῦχλος	
Γεώργ. Δ. Τσιγκουράκος	Ν	Νικόλαος Ματθαίου	Ν
Ἀναγνώστης Παπαθανασίου		Σ. Κοπανίτσας	
Γεώργιος Κονδύλης	Ν	Ἐμμ. Μελετόπουλος	Ν
Ἐλευθέριος Καλογερᾶς		Α. Κορριωτάκης	
Ἰωάννης Ἀποστολίδης		Γ. Γιατράκος	Ν
Βασίλειος Νώνης	Ν	Λουκᾶς Στεφάνου	
Σταμάτ. Μήτσας		Ἰω. Παπαλουκόπουλος	
Δ. Ζῶτος	Ν	Ἰω. Ταμπακόπουλος	Ν
Γ. Γιολδάσης		Γ. Ν. Ῥεβελιώτης	Ν
Ν. Γρανίτσας	Ν	Παναγιώτης Βάρδογλης	Ν
Ἀλέξανδρος Βιλαέτης	Ν	Β. Π. Δημητρακόπουλος	Ν
Σ. Χ. Στερανόπουλος	Ν	Ἀναγ. Δεβόπουλος	Ν
Ἀνδρέας Αὐγερινὸς	Ν	Α. Μαυροειδὴς	Ν
Σόλων Κρεστενίτης	Ν	Γ. Κεφάλας	Ν
Δημήτριος Ἀθανασίου	Ν	Ἀναγ. Τσάκας	Ν
Γεώργιος Διαμάντης	Ν	Ἀλέξ. Μαυροκορδάτος	
Ν. Δελένδας	Ν	Κωνστ. Ι. Κουρκουμέλης	Ν
Δ. Γαβρᾶς	Ν	Ἀλέξανδ. Κουμουνδοῦρος	Ν
Ν. Βαρβαρῆγος		Παναγ. Παπατσώνης	
Θρασύβουλος Α. Ζαΐμης	Ν	Ἰω. Προβιλέγιος	
Ἀτωνίδ. Πετμεζᾶς	Ν	Ἰω. Ταταράκης	Ν
Χαρίλαος Θεοχαρόπουλος	Ν	Σ. Βερόττης	
Ἠλίας Παπαδαῖος	Ν	Χ. Σουμαρίπας	Ν
Ἀθαν. Δανηλόπουλος		Π. Δημητρακόπουλος	
Γρηγόριος Κορριωτάκης		Π. Χρυσοβέργης	Ν
Ἰωάννης Ζάρκος		Δ. Παπαδημητριάδης	Ν
Κωνσταντῖνος Δημητριάδης		Δ. Κοκοτάκης	
Βελισ. Νικολαΐδης	Ν	Ἰωάννης Ἀμβροσιάδης	Ν
Ἰωάννης Μπαλάφας	Ν	Ἰωάννης Εὐσταθίου	
Πέτρος Δελιγιάννης	Ν	Γεώργιος Μαδεμοχωρίτης	Ν
Γ. Α. Ἀντωνόπουλος		Γεώργιος Μπάνης	Ν
Κωνστ. Λαμπρινόπουλος	Ν	Νικόλαος Πιεράκος	
Νικόλαος Μπαΰκουρας	Ν	Γερμανὸς Μαυρομιχάλης	
Π. Κολποδῖνος	Ν	Δημήτριος Πουλικάκος	
Ἐμ. Ἀντίπας	Ν	Γρηγόριος Πατριαρχέας	
Γ. Παναπρεπτόπουλος		Π. Χριστόπουλος	Ν
Μιχαὴλ Τριανταφυλλόπουλος		Π. Κανελλόπουλος	Ν
Χρῆστος Ῥάγκος	Ν	Νικόλαος Μασχούλας	Ν
Εὐθ. Κανελλόπουλος		Σπ. Πήλικας	

Ν. Πανουργιᾶς	Νικόλαος Νάζος . . . . . Ν
Κωνσταντῖνος Βλάμης . . .	Ἀναγνώστης Παπατσώρης . .
Εὐθ. Κεχαγιᾶς . . . . . Ν	Δημ. Πολυχρονόπουλος . . .
Σιδέρης Πράτσικας	Κυριάκος Πονηρόπουλος . . .
Π. Πατρινός . . . . . Ν	Γεώργιος Ι. Στάϊκος . . . .
Χρ. Τσαλαμιδᾶς . . . . . Ν	Δ. Στάϊκος . . . . . Ν
Περικλῆς Καλαμογδάρτης . Ν	Α. Κιζάνης . . . . . Ν
Νικόλαος Α. Χ. Ἀναργύρου. Ν	Παντολέων Κουντουριώτης .
Ν. Α. Μπότσης . . . . . Ν	Δημήτριος Βουδούρης . . .
Δ. Καλλέργης	Σταμάτιος Γ. Δοκός . . . Ν
Κ. Δαρειώτης	Μ. Χουρμούζης . . . . . Ν
Ἰω. Σκαβέντζος . . . . . Ν	Καλαμάρας Τσουκαλᾶς . . Ν
Γ. Νικολάου . . . . . Ν	Γεώργιος Ριζόπουλος . . .
Γεώργιος Ναύτης . . . . Ν	Εὐαγγέλης Κονταγιάννης . Ν
Μιχαὴλ Σολωμός	Λύγερινὸς Ἀθέρωρ . . . . Ν
Ἀν. Ρενουάρδος . . . . . Ν	Νικόλαος Β. Μπουδούρης . Ν
Ἰωάννης Σαγρέδος	Α. Μάντζαρης . . . . . Ν
Παναγιώτης Ψάθης	

Ἀνεγνώσθη ἔπειτα τὸ 1. ἄρθρον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου λαβών τις τὸν λόγον παρετήρησεν, ὅτι οἱ περὶ ὧν ὁ λόγος ἐργάται ἐκτελοῦσι δύω ἐργασίας, τὴν τοῦ θέρους τῶν πρωϊμων καὶ ἐκείνην τῶν ὀψίμων. Ἐὰν λοιπὸν τὸ νομοσχέδιον παραχωρῇ ἀτέλειαν ἐπὶ 25 μόνον κοιλῶν δημητριακῶν καρπῶν καὶ διὰ τὰς δύω ἐργασίας, πρὸς ἀποφυγὴν παρεννοήσεως πρέπει νὰ διασαφηνισθῇ ὁ νοῦς τοῦ νομοσχεδίου, καὶ πρὸς τοῦτο προτείνει νὰ ὁρισθῇ ὅτι ἕκαστος ἐργάτης, ἐὰν μὲν διαμείνῃ 40 ἡμέρας, νὰ ἐξάγῃ ἄνευ πληρωμῆς τέλους 12 1/2 κοιλὰ, ἐὰν δὲ ὀγδοήκοντα ἡμέρας, 25 κοιλά. Ἂν ὅμως ἡ Κυβέρνησις ἐννοῇ ὅτι δύναται νὰ ἐξάγῃ ἀνὰ 25 κοιλὰ δι' ἑκατέραν τῶν ἐργασιῶν, τότε πρέπει νὰ θέσωμεν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ 50 κοιλὰ ἀντὶ 25.

Ἠρώτησεν ἕτερος τὸν ὑπουργὸν ἐὰν ἐννοῇ τὸ νομοσχέδιον, ὅτι ἕκαστος ἐργάτης δύναται νὰ ἐξάγῃ 25 κοιλὰ ἢ μόνον τὸ ἀντίτιμον τῆς ἐργασίας του, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ ἦναι καὶ ὀλιγώτερον τῶν 25 κοιλῶν.

Ἐπήνεγκεν ἄλλος, ὅτι παραδέχεται καθ' ὁλοκληρίαν τὴν ἀτέλειαν, καὶ εὐχαριστεῖται μάλιστα διότι ἡ ὑπὲρ ταύτης ἰδέα του ταυτίζεται μετ' ἐκείνης τοῦ ὑπουργοῦ. Δὲν πρόκειται λοιπὸν περὶ τῆς εἰς τοὺς Ἑπτανησίους χορηγουμένης βοηθείας, καθ' ὅσον οὗτοι δικαιοῦνται νὰ ἔχωσι παρ' ἡμῖν πλειοτέρας

ἀξιώσεις, διότι καὶ πάσχουσι, καὶ πολλὰς παρ' αὐτῶν ἐλάβομεν βοηθείας, καὶ τῶν δυστυχημάτων ἡμῶν συνεμερίσθησαν καὶ ὡς μέλη τῆς οἰκογενείας μας θεωροῦμεν αὐτούς. Ἐπειδὴ ὅμως, ὡς ἔχει τὸ νομοσχέδιον, καὶ ἀσαφὲς εἶναι καὶ εἰς καταχρήσεις πολλὰς δίδει χώραν, διότι ἕκαστος ἐργάτης μεταβαίνων ἀπὸ παραλίου εἰς παράλιον, δύναται νὰ ἐξάξῃ ἀπὸ δέκα μέρη ἀνὰ 25 κοιλὰ, προτείνει νὰ ὁρισθῇ ὁ χρόνος τῆς ἐξαγωγῆς τῶν καρπῶν καὶ οὐχὶ τῆς διαμονῆς τῶν ἐργατῶν.

Παρετήρησεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι τὸ 1 ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου χορηγεῖ εἰς ἕκαστον ἐργάτην Ἰόνιον νὰ ἐξάγῃ ἄνευ πληρωμῆς τέλους 25 κοιλὰ καρπῶν, προερχόμενα ἐκ τῆς ἐργασίας του. Διὰ τῆς λέξεως λοιπὸν ἐ ρ γ α σ ί α ἐννοεῖται ὅτι ὁ ἐργάτης διέμεινεν ἱκανὸν καιρὸν εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο, ὅθεν πρόκειται νὰ ἐξάξῃ τοὺς καρποὺς, καὶ ἐπομένως οὐδεμιᾶς διασαφήσεως χρῄζει τὸ ἄρθρον τοῦτο. Ἐπέρχεται δὲ κατόπιν τὸ ἄρθρον 2, ἐν ᾧ γίνεται λόγος περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐξαγωγῆς, καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἡ ἐπιτροπὴ, θέλουσα νὰ προλάβῃ ἐνδεχομένας καταχρήσεις, προτείνει νὰ προστεθῇ, ὅτι ἡ διοικητικὴ ἀρχὴ ἐκδίδει τὴν ἀπόδειξιν ἐπὶ τῇ ἐγγράφῳ βεβαιώσει τοῦ εἰδικοῦ παρέδρου, προσδιορίσασα καὶ ποινὰς κατά τε τῶν διοικητικῶν καὶ δημοτικῶν ἀρχῶν. Ἡ ἐπιτροπὴ ἐσκέφθη νὰ παραχωρήσῃ τὸ δικαίωμα τῆς ἐγγράφου βεβαιώσεως πρὸς πλειοτέραν τοῦ ἐργάτου εὐκολίαν εἰς τὸν ἰδιοκτήτην ἐκεῖνον, παρ' ᾧ εἰργάσθη· ἀλλ' εἶδεν ὅτι κατ' αὐτοῦ δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπιβάλῃ ποινὴν, διότι τὸ ἄρθρον 255 τοῦ ποινικοῦ νόμου ἐπιβάλλει τὴν ποινὴν ἀκατὰ τῆς ἀρχῆς, ἥτις ἤθελε κτλ. ἐν ᾧ ὁ ἰδιοκτήτης εἶναι ἰδιώτης καὶ οὐχὶ ἀρχή.

Ἐπήνεγκεν ἄλλος, ὅτι οὐδόλως ἐναντιοῦται εἰς τὸ νομοσχέδιον, ἐπειδὴ ὅμως πρόκειται περὶ ἀτελείας, παρατηρεῖ, ὅτι εἶναι δίκαιον νὰ ἐπεκταθῇ τὸ δικαίωμα τοῦτο καὶ εἰς μίαν ἄλλην τάξιν, ἥτις καὶ πλειοτέρας ἀνάγκας τῶν Ἰονίων ἐργατῶν ἔχει, ὡς μὴ ἔχουσα ἄλλον πόρον ζωῆς καὶ εἰς τὸ ἔθνος μεγάλα περιποιεῖ συμφέροντα· ἡ τάξις δ' αὕτη εἶναι ἡ τῶν ναυτιλλομένων. Θεωρεῖ λοιπὸν δίκαιον νὰ δύναται νὰ εἰσάγῃ ἄνευ πληρωμῆς τέλους εἴκοσι κοιλὰ καρπῶν ἕκαστος ναύτης πρὸς διατροφὴν τῆς πεινώσης οἰκογενείας του.

Ἐπὶ τούτοις λαβὼν τὸν λόγον ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ἐξέθηκεν, ὅτι εὐγνωμονεῖ εἰς τὸν βουλευτὴν Ἠλείας, ὅστις προανήγγειλε γνώμην τινα, τὴν ὁποίαν ἠδύνατο οὗτος καὶ νὰ ἐκφράσῃ καὶ ν' ἀναπτύξῃ. Ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ζητήματος περὶ ἐλευθέρας ἐμπορίας ἐπιφυλάσσεται ν' ἀναπτυχθῇ σκοπιμώτερον κατὰ

τὴν συζήτησιν τοῦ δασμολογίου, τὸ ὁποῖον πρόκειται τάχιστα νὰ παρουσιασθῇ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς· ἐκ προκαταβολῆς ὅμως λέγει, ὅτι ἡ ἐλευθερία τοῦ ἐμπορίου εἶναι ἀντικείμενον, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἐλκύσῃ τὴν προσοχὴν ἡμῶν, καθὼς καὶ ἄλλων ἐθνῶν περιωτισμένων, διότι δὲν πρέπει τὰ ἔθνη νὰ πολεμῶσι πλέον διὰ τοῦ δασμολογίου περικλεισμένα ἐντὸς τῶν φραγμῶν αὐτοῦ· ἡ ἀρχὴ αὕτη εἶναι ὅλως διόλου παράκαιρος καὶ αἴσλος. Σήμερον ὅμως δὲν πρόκειται νὰ βοηθήσωμεν τοὺς ἐπτανησίους, ἀλλὰ τὴν γεωργίαν ἡμῶν, ἥτις τοσοῦτον δεινῶς πάσχει ἐκ τῆς ἐλλείψεως βραχιόνων, καὶ ὀφείλομεν, διὰ μεγάλων μάλιστα θυσιῶν, νὰ προκαλέσωμεν τὴν ἔλευσιν ἐργατῶν, ἐν ᾧ ὅ,τι σήμερον νομοθετοῦμεν δὲν εἶναι θυσία. Εἰς τοὺς καταλόγους τοῦ ἐμπορίου τοῦ 1853 φαίνεται ὅτι ἐξήχθησαν ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος 39 χιλιάδες κοιλῶν, ἐν ᾧ ἡ πραγματικὴ ἐξαγωγὴ ὑπῆρξε βέβαια πολὺ μεγαλειτέρα, ἀλλὰ δυστυχῶς εἰς τὴν ἐξαγωγὴν γενικὸς κανὼν εἶναι τὸ λαθρεμπόριον.

Κατὰ τὸ παρελθὸν θέρος εἰς τὴν δυτικὴν Ἑλλάδα συνέβη μεγάλη ἀφορία, ἀλλ' οὐχὶ τοιαύτη, ὥστε ἐν μικρῷ χρονικῷ διαστήματι ν' ἀναφανῇ ἔλλειψις γεννημάτων. Ἐν τούτοις ἐπῆλθεν ἀμέσως σιτοδεία, ἐν ᾧ οἱ πίνακες τῆς ἐξαγωγῆς δὲν ἔφερον σημαντικὰ ποσά, διότι τὸ λαθρεμπόριον ἐπενέργησεν ἐλευθέρως. Ἂν δὲ καὶ ἐφρόντισε νὰ ἀπομακρύνῃ τῆς ὑπηρεσίας τοὺς εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα ἀνικάνους καὶ καταχραστὰς τελωνιακοὺς ὑπαλλήλους, δὲν εἶναι ὅμως εὔκολον νὰ ἐλλείψῃ ἐντελῶς τὸ εἶδος τοῦτο τῆς κατεχρήσεως, διευκολυνόμενον διὰ τῆς γειτνιάσεως τῶν Ἰονίων νήσων, καὶ ἐνεργούμεναν κυρίως ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἰδίους ἐργάτας, οἵτινες πρωτοπαθοῦσι νὰ ἐξάξωσι λαθραίως τοὺς καρποὺς, τοὺς ὁποίους φέρουσι μεθ' ἑαυτῶν. Διὰ τοῦ παρόντος λοιπὸν νομοσχεδίου, ἐν ᾧ φαινόμεθα ὅτι παραχωροῦμεν γενναίως ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον λαθραίως μᾶς ἁρπάζετο, συντρέχομεν συγχρόνως τὴν γεωργίαν, διευκολύνοντες τοὺς ἐργάτας. Ἐὰν δ' ἀντὶ τῶν Ἰονίων νήσων εἴχομεν ὁμόρους κράτη ἀνεξάρτητα, ἠδυνάμεθα, ὡς ἡ Πρωσσία ἐν τῇ Γερμανίᾳ, νὰ συνομολογήσωμεν μετ' αὐτῶν τελωνιακὸν σύνδεσμον· ἀλλ' ὅ,τι δὲν δυνάμεθα νὰ πράξωμεν κατ' ἔκτασιν, ἂς τὸ πράξωμεν ἐκ τῶν ἐνόντων ὑπὸ μορφὴν ἀτελῆ. Οὕτω δὲ ὄχι μόνον δὲν δωροῦμεθά τι εἰς τοὺς Ἰονίους, καθ' ὅσον, ὡς εἶπεν, ἐξῆγον τοὺς καρποὺς των λαθραίως, ἀλλ' ἐνεργοῦμεν καὶ σύμφωνα μὲ τὰς ἀρχὰς τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἐμπορίου.

Ἑπομένως δὲν νομίζει ἀξιοπρεπὲς διὰ τὴν Βουλὴν νὰ προκαλῆται τοσαύτη συζήτησις, καὶ νὰ ζητῶμεν νὰ παρεμβάλλωμεν

τοσαύτας διατυπώσεις καὶ δυσκολίας εἰς τοσοῦτον ἀσήμαντον πρόσωπον, τὴν ὁποίαν φαινόμεθα ὅτι πράττομεν ὑπὲρ τῶν Ἰονίων, μετὰ τῶν ὁποίων μᾶς συνδέουσι μάλιστα αἰσθήματα ὁμοθρησκείας καὶ ὁμοφυλίας, καὶ πρὸς τοὺς ὁποίους ἔχομεν πάντες ἀφορμὰς αἰωνίου καὶ ἀπεράντου συμπαθείας. Πιστεύων δὲ ὅτι ταῦτα λέγων, ἐκφράζει ἢ διερμηνεύει τὸ αἴσθημα ὁλοκλήρου τῆς Βουλῆς, ἀποκρούει τὰς προταθείσας ὑπό τε τῶν προαγορευσάντων καὶ τῆς ἐπιτροπῆς προσθήκας.

Οὕτω δὲ ἡ Βουλὴ συμφωνοῦσα μετὰ τῶν παρατηρήσεων τοῦ ὑπουργοῦ, παρεδέχθη τὸ ἄρθρον κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἔχον οὕτως·

«Ἄρθρ. 1. Ἐπιτρέπεται εἰς ἕκαστον τῶν Ἰονίων ἐργατῶν τῶν εἰς τὴν ἐπικράτειαν προσερχομένων διὰ γεωργικὰς ἐργασίας νὰ φέρῃ μεθ' ἑαυτοῦ, ἐξερχόμενος τῶν ἑλληνικῶν συνόρων, ἐλεύθερον παντὸς ἐξαγωγικοῦ τέλους τὸ ἀντίτιμον τῆς ἐργασίας του, εἰς 25 κοιλὰ δημητριακῶν καρπῶν συμπεσούμενον, κατ' ἐκλογὴν τοῦ εἴδους.»

Ἀναγνωσθέντος δὲ τοῦ 2 ἄρθρου μετὰ τῶν ἑπομένων παρατηρήσεων τῆς ἐπιτροπῆς·

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 2.

«Μετὰ τὰς λέξεις «ὅπου οἱ γεωργοὶ οὗτοι διέμεναν» νὰ προστεθῶσιν «ἐπὶ τῇ ἐγγράφῳ βεβαιώσει τοῦ ἀρμοδίου εἰδικοῦ παρέδρου, ὑπογεγραμμένῃ παρ' αὐτοῦ ἢ παρὰ δύω μαρτύρων, ἀγραμμάτου ὄντος·» καὶ πρὸς τὸ τέλος, ἐδάφιον γ. «Ἐὰν ὁ εἰδικὸς πάρεδρος βεβαιώσῃ ψευδῶς, ἡ διοικητικὴ ἀρχὴ τοῦ τόπου, δήμαρχος, ἔπαρχος ἢ νομάρχης, ἐκδώσῃ τὴν προκειμένην ἀπόδειξιν ἐναντίον τῆς βεβαιώσεως τοῦ εἰδικοῦ παρέδρου ἢ ἄνευ αὐτῆς, ὑπόκεινται εἰς ποινικὴν καταδίωξιν, κατὰ τὸ ἄρθρον 255 τοῦ ποινικοῦ νόμου, καὶ εἰς τὴν πληρωμὴν πρὸς τὸ δημόσιον τοῦ τελωνιακοῦ τέλους.»

Παρετήρησέ τις, ὅτι θεωρεῖ περιττὰς τὰς διατυπώσεις, εἰς ἃς τὸ ἄρθρον τοῦτο ὑποβάλλει τοὺς περὶ ὧν ὁ λόγος ἐργάτας, διότι οὕτω θέλουν εὑρίσκεσθαι εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ δαπανῶσιν εἰς δῶρα διὰ τὰς ἀρχὰς καὶ εἰς ἔξοδα ὁδοιπορίας, διὰ νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς ἐπαρχίας, πᾶν ὅ,τι ἐκ τῆς ἐργασίας των ἀπήλαυσαν. Διὰ ταῦτα μὴ παραδεχόμενος τὴν πρότασιν τῆς ἐπιτροπῆς, ζητεῖ μάλιστα καὶ τὴν τοῦ ἄρθρου ἀπάλειψιν.

Ἀντεῖπεν ἕτερος, ὅτι δὲν παραδέχεται τὴν πρότασιν τοῦ προ-

αγορεύσαντος, διότι οὕτω θέλομεν ἀνοίξει εὐρύτατον στάδιον καταχρήσεων, μηδενὸς ὑπάρχοντος ἐλέγχου. Πρὸς εὐκολίαν ὅμως τῶν ἐργατῶν προτείνει ἀντὶ τῆς λέξεως *διοικητικὴ* νὰ τεθῇ ἡ λέξις *δημοτική*, διὰ νὰ μὴ ἀναγκάζηται ὁ ἐργάτης νὰ μεταβαίνῃ εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς ἐπαρχίας, διὰ νὰ λαμβάνῃ τὴν ἀπαιτουμένην ἀπόδειξιν.

Προτεινάντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ νὰ προστεθῇ καὶ ἡ λέξις *δημοτικὴ χωρὶς* ν' ἀπαλειφθῇ ἡ λέξις *διοικητική*, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, ἀπέρριψε μὲν τὴν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς προτεινομένην πρώτην ἐπὶ τοῦ ἄρθρου προσθήκην, μὴ ἀναστᾶσα, παρεδέχθη δὲ δι' ἀναστάσεως, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ ὑπουργοῦ, τὴν προσθήκην τῆς λέξεως *δημοτικὴ*. Ἀπορρίψασα δὲ καὶ τὴν δευτέραν προσθήκην τῆς ἐπιτροπῆς, παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρον μὲ μόνην τὴν ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ γενομένην, ἔχον οὕτως·

«Ἄρθρ. 2. Ἡ δημοτικὴ ἢ ἡ διοικητικὴ ἀρχὴ τοῦ τόπου, ὅπου οἱ γεωργοὶ οὗτοι διέμειναν, ἐκδίδει περὶ τῆς ἰδιότητος καὶ τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν ἀπόδειξιν, κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ τελωνεῖον θέλει ἐπιτρέπει τὴν ἐξαγωγὴν τοῦ προσδιορισθέντος ποσοῦ ἄνευ τέλους.

Διὰ δὲ τὰ περιπλέον τῶν 25 κοιλῶν κατ' ἄτομον θέλει πληρόνεσθαι τὸ τέλος κατὰ τὸ ἰσχύον πρωτόκολλον περὶ τῆς τιμῆς τῶν σιτηρῶν.»

Ἐγκριθέντος δὲ καὶ τοῦ τύπου τῆς ἐκτελέσεως, ἐγένετο ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Γ. Μαθεμοχωρίτου καὶ Μ. Χουρμουζίη, ἐξ ἧς συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ σύνολον διὰ ψήφων 80. Ἔχει δ' οὕτως·

ΟΘΩΝ κτλ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν·

Ἄρθρ. 1. Ἐπιτρέπεται εἰς ἕκαστον τῶν ἰδίων ἐργατῶν τῶν εἰς τὴν ἐπικράτειαν προσερχομένων διὰ γεωργικὰς ἐργασίας νὰ φέρῃ μεθ' ἑαυτοῦ, ἐξερχόμενος τῶν ἑλληνικῶν συνόρων, ἐλεύθερον παντὸς ἐξαγωγικοῦ τέλους τὸ ἀντίτιμον τῆς ἐργασίας του, εἰς 25 κοιλὰ δημητριακῶν καρπῶν συμποσούμενον, κατ' ἐκλογὴν τοῦ εἴδους.

Ἄρθρ. 2. Ἡ δημοτικὴ ἢ ἡ διοικητικὴ ἀρχὴ τοῦ τόπου, ὅπου οἱ γεωργοὶ οὗτοι διέμειναν, ἐκδίδει περὶ τῆς ἰδιότητος καὶ τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν ἀπόδειξιν, κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ τελωνεῖον θέλει

ἐπιτρέπει τὴν ἐξαγωγὴν τοῦ προσδιορισθέντος ποσοῦ ἄνευ τέλους.

Διὰ δὲ τὰ περιπλέον τῶν 25 κοιλῶν κατ' ἄτομον θέλει πληρόνεσθαι τὸ τέλος κατὰ τὸ ἰσχύον πρωτόκολλον περὶ τῆς τιμῆς τῶν σιτηρῶν.

Ἄρθρ. 3. Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ Γερουσίας καὶ σήμερον κυρωθεὶς παρ' Ἡμῶν, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ κράτους.»

Ἁπάντων μετὰ ταῦτα ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς πρὸς τὴν γενομένην αὐτῷ ἐπερώτησιν, ἐὰν αἱ διὰ τοῦ τύπου καὶ δι' ἀναφορᾶς πρὸς τὴν Βουλὴν ἀποδιδόμεναι εἰς τὸν διευθυντὴν τοῦ Β. τυπογραφείου κατηγορίαι ἔχωνται ἀληθείας, ἐξέθηκεν, ὅτι ἡ ἐπερώτησις εἶναι ἴσως παράκαιρος, ἐπειδὴ ἡ ἀνάκρισις μὴ περαιωθεῖσα, ἐπιβάλλει ἐχεμυθίαν. Ἀλλὰ καὶ οὕτω παρατηρῶν, ὅτι τὸ Β. τυπογραφεῖον ἐπησχόλησεν αὐτὸν ἐπὶ πολὺν χρόνον ἀπὸ τῆς ὑπουργείας του, ὑπενθυμίζει ὅτι συνέβη πυρπόλησις μέρους τοῦ καταστήματος τούτου, ἐντεῦθεν δ' ἐζημιώθη τὸ δημόσιον περὶ τὰς 20,000 περίπου δραχμῶν. Μετὰ τὸ ἀτύχημα τοῦτο ἐν ᾧ ἀφ' ἑνὸς ἀπεδόθη ἀμέλεια εἰς τὸν διευθυντὴν διὰ τὴν γενομένην πυρκαϊάν, ἐγεννήθη ἀφ' ἑτέρου τὸ ζήτημα ἂν πρέπει νὰ διατηρηθῇ τὸ τυπογραφεῖον ἢ νὰ δίδωνται αἱ ἐργασίαι τοῦ δημοσίου εἰς ἰδιωτικὰ καταστήματα. Τὸ ζήτημα τοῦτο ἔλυσεν οὐχὶ ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλὰ βοηθούμενος ὑπὸ ἀνδρῶν εἰδημόνων. Ἡ πυρπόλησις ἐν τούτοις τοῦ καταστήματος ἐπροκάλεσεν, ὡς εἶπεν, ἀπείρους κατηγορίας καὶ αἰτιάσεις κατὰ τοῦ διευθυντοῦ· ἐν ᾧ δ' ὑπεβλήθησαν εἰς τὸ ὑπουργεῖον ἀναφοραί, δι' ὧν ἐζητεῖτο ἡ διεύθυνσις τοῦ πυρποληθέντος τυπογραφείου, κατηγορεῖτο συγχρόνως ὁ διευθυντὴς ὅτι καὶ σφραγίδας ἐχάραττε πρὸς ἴδιον ὄφελος, καὶ τοὺς μισθοὺς ἐκράτει τῶν ἐργατῶν καὶ ἄλλα παρόμοια ἐπεχείρει, μέχρις οὗ συνετέλεσε καὶ εἰς τὴν πυρπόλησιν τοῦ καταστήματος. Ἐν περιπτώσει τοιαύτῃ ἀνέθηκε τὸ ἔργον τῆς ἐξελέγξεως ὅλων τῶν κατηγοριῶν καὶ αἰτιάσεων τούτων εἰς ἕνα τῶν μᾶλλον ἀκεραίων καὶ ἱκανῶν οἰκονομικῶν ὑπαλλήλων, οὗτος δὲ μετὰ παράθεσιν τῶν μαρτύρων καὶ πᾶσαν εἰδικὴν ἔρευναν, ἔφερε τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐργασιῶν του, τὸ ὁποῖον ὁ ὑπουργός, πρὶν ἀποφανθῇ, ὑπέβαλε καὶ εἰς τὴν κρίσιν ὑπαλλήλων τινων ἀνωτέρων. Ἐκ προοιμίων δ' ὁμολογῶν ὅτι δὲν ἐπείσθη ἐντελῶς εἰς τὰς γενομένας κατηγορίας, παρατηρεῖ, ὅτι δι' ἐκθέσεως αὐτοῦ ὑπέβαλε τὸ προϊὸν τῶν σκέψεών του ἐνώπιον

τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, τὸ ὁποῖον δὲν ἀπεράνθη ἔτι. Ἀλλὰ καὶ πρὸ τούτου εἶπεν ὡς καλὸν νὰ εἴπῃ τὰ μέχρι τοῦδε ἐνεργηθέντα, διότι τὸ ὑπουργεῖον εἶναι πρόθυμον πάντοτε νὰ ἀπαντᾷ εἰς τὰς πρὸς αὐτὸ γινομένας ἐπερωτήσεις, καὶ διότι δὲν πρέπει νὰ μένῃ ὑπὸ τὸ μάδιον τῆς σιωπῆς κατηγορία ἀρρῶσα ἀρχαῖον τοῦ δημοσίου ὑπάλληλον.

Μίπόντος δὲ τοῦ ἐπερωτήσαντος, ὅτι μετὰ τὴν περαίωσιν τῆς ὑποθέσεως παρακαλεῖ τὸν ὑπουργὸν νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὸ Σῶμα τὸ ὁριστικὸν ἀποτέλεσμα· ἀπήντησεν οὗτος, ὅτι κατὰ φυσικὸν λόγον τὸ ἀποτέλεσμα θέλει εἶναι δημόσιον, καθ' ὅσον καὶ δικαστικὴ ἀπόφασις θέλει ἐκδοθῆ καὶ αὐτὸς ὁ κατηγορούμενος θέλει ἔχει συμφέρον νὰ δημοσιεύσῃ αὐτό.

Ἐπὶ τούτοις ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 2 Μ. Μ.

Ὁ πρόεδρος
Θ. Α. ΖΑΪΜΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Εὐθ. Κεχαγιᾶς.
Α. Ν. Πετμεζᾶς.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΛΗ'.

Τῆς 15 Ἀπριλίου 1855.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Λαβών τις ἐν πρώτοις τὸν λόγον, ἐξέθηκεν, ὅτι τὸ ἥμισυ τῶν κατοίκων τῆς πρωτευούσης, τοῦ Πειραιῶς καὶ τῆς Σύρου, καὶ τὸ τρίτον σχεδὸν τῶν κατοίκων τῆς Τήνου πενθοῦσι διὰ τοὺς ἐκ τῆς βρατολοιγοῦ χολέρας ἐπισυμβάντας θανάτους. Ἂν δὲ καὶ ἀπηλλάγημεν θείᾳ εὐδοκίᾳ τοῦ μεγάλου τούτου κακοῦ, ἐπειδὴ ὅμως εἰς τὸ γειτονικὸν Κράτος ἠκούσθησαν δυστυχῶς καὶ πάλιν κρούσματα πολλά, πιστεύει ὅτι θέλει εὕρει σύμφωνον ἅπασαν τὴν Βουλὴν εἰς τὸ νὰ παρακληθῇ ἡ Κυβέρνησις νὰ λάβῃ ὅλα τὰ κατάλληλα μέτρα, μηδενὸς φειδομένη μέσου, πρὸς ἀποφυγὴν ἐπανόδου τῆς νόσου, καθ' ὅσον μάλιστα αἱ συνέπειαι θέλουν εἶσθαι βεβαίως ὀλεθριώτεραι. Ἂν δὲ ἡ Βουλὴ ἐγκρίνῃ, πρέπει νὰ σταλῇ ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν εἰς τὸ

ἁρμόδιον ὑπουργεῖον, εἰς ὃ ἀπόκειται νὰ λάβῃ οἱονδήποτε μέτρον θεωρήσει κατάλληλον.

Εἰπόντος δέ τινος, ὅτι ἂν ὁ προκηρύξας ἔννοῃ ὡς προφυλακτικὸν μέσον καὶ τὴν κάθαρσιν, ἀντίκειται οὗτος εἰς τὴν ἰδέαν ταύτην· λαβὼν τὸν λόγον ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργός, παρετήρησεν, ὅτι ἐὰν ἦναι ἀνάγκη νὰ ὑποβληθῇ τὸ ὅμορον Κράτος εἰς κάθαρσιν, τοῦτο εἶναι ἀντικείμενον, τὸ ὁποῖον πρέπει ν' ἀποφασίσῃ τὸ ἰατροσυνέδριον καὶ ἡ ἰατρικὴ σχολή, τὸ δὲ Σῶμα καλῶς ποιοῦν, δὲν ἐξέφρασε περὶ τούτου γνώμην, καθ' ὅσον μάλιστα οἱ γενικοὶ ὅροι, τοὺς ὁποίους ἔθεσεν ὁ κατὰ πρῶτον λαβὼν τὸν λόγον, εἰσὶν ἱκανοὶ νὰ προκαλέσωσι τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως. Ὡς πρὸς δὲ τὰ μέτρα τὰ δυνάμενα ν' ἀποσοβήσωσι τὸ νόσημα, ἐπειδὴ εἰσὶν ὅλως διεκτικά, ἡ Βουλὴ δὲν εἶναι ἁρμοδία νὰ προσδιορίσῃ ταῦτα. Παρατηρεῖ ὅμως, ὅτι ἡ χολέρα εἶχεν ἀναφανῆ καὶ ἄλλοτε εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἀμέσως κατέπαυσε. Πρὸ μικροῦ δὲ πάλιν ἀνεφάνη εἰς ἓν τῶν συμμαχικῶν στρατοπέδων, ἀλλ' ἀμφιβάλλεται ἂν ἦναι πραγματικὴ χολέρα, καὶ τοῦτο λέγει διὰ νὰ διασκεδάσῃ τὸ φόβον, ὅστις πιθανὸν νὰ διαχυθῇ εἰς τοὺς κατοίκους τῆς πρωτευούσης ἐκ τῆς εἰδήσεως ταύτης. Διαβεβαιοῖ δὲ τὴν Βουλὴν ὅτι ἡ Κυβέρνησις θέλει λάβει τὰ κατάλληλα προφυλακτικὰ μέτρα.

Μετὰ ταῦτα ἀνέγνω τρία νομοσχέδια· ἀ. περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας διὰ τὸ 1855, β'. περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως τοῦ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργείου, καὶ γ'. περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως τοῦ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν, μετὰ τῶν ἐπ' αὐτῶν ἐκθέσεων. Ἔχουσι δ' ἅπαντα τ' ἀνωτέρω ὡς ἕπεται·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Μετὰ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν ἐγγείων φόρων κτλ. νομοσχεδίου, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω, κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως, καὶ τὸ περὶ προσδιορισμοῦ αὐτῶν διὰ τὸ 1855. ἕτερον νομοσχέδιον, περιοριζόμενος νὰ φέρω πρὸς ὑποστήριξιν αὐτοῦ τὰς ἀκολούθους παρατηρήσεις·

Ἄρθρ. 1.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο προσδιορίζει τὸν ἔγγειον φόρον καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας. Πᾶσα δὲ ἀνάπτυξις περιττή, διότι ὁ προσδιορισμὸς ἐγένετο συμφώνως μὲ τὸν περυσινὸν νόμον (ὅρα ἄρθρ. 1, 2 καὶ 34 αὐτοῦ).

Ἄρθρ. 2.

Ὡς πρὸς τὰς ἀμπέλους ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας ἦτον ἀδύνατον νὰ ὑποκύψωσιν εἰς μεγάλας μεταβολάς, διότι αἱ δηλώσεις αὐτῶν εἰσὶ μόνιμοι καὶ πρὸ πολλοῦ ἤδη ἐνηργημέναι.

Ἐπειδὴ δὲ τὸ εἶδος τοῦτο τῶν φυτειῶν ἔπαθεν ἀσθένειαν καὶ οἱ κτηματίαι ἐζημιώθησαν, ἐθεωρήθη καλὸν νὰ γίνῃ τις ἐλάττωσις τοῦ φόρου πρὸς παρηγορίαν αὐτῶν καὶ πρὸς ἐφαρμογὴν ὁμοιομόρφου συστήματος ἐφ' ὅλων τῶν κτημάτων τῶν ὑποβαλλομένων εἰς τὴν κατὰ στρέμμα φορολογίαν.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ λοιπὰ κτήματα καὶ προϊόντα, ἅτινα κατὰ πρῶτον ὑποβάλλονται εἰς τὴν κατὰ στρέμμα φορολογίαν, ἐξετάσθη ἂν πρέπει νὰ διαιρεθῶσιν εἰς δύω ἢ περισσοτέρας ποιότητας. Ἐκ τῆς ἐξετάσεως προέκυψε μὲν ὅτι ἡ παραδοχὴ τοῦ πρώτου συστήματος θέλει ἔχει καλὰ ἀποτελέσματα, διότι ὑποχρεοῖ τοὺς κατοίκους τὰς μὲν ἧττον γονίμους γαίας νὰ καταστήσωσι διὰ τελειοτέρας καλλιεργείας μᾶλλον παραγωγικάς, τὰ δὲ προϊόντα νὰ ἐξευγενίσωσι καὶ τελειοποιήσωσιν, ἀλλὰ παρετηρήθη, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ ἀπὸ τοῦδε, διότι ἤθελε φανῇ τοῦτο τολμηρὰ καινοτομία εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς μετὰ τὴν μεταβολὴν τοῦ μέχρι τοῦδε διέποντος αὐτὰ φορολογικοῦ συστήματος. Μολονότι ἡ εἰς πολλὰς ποιότητας διαίρεσις καὶ τοὺς κατοίκους δὲν κινεῖ εἰς ἅμιλλαν πρὸς τὴν τελειοτέραν καλλιέργειαν καὶ τὸν ἐξευγενισμὸν τῶν προϊόντων, καὶ στάδιον καταχρήσεων ἀνοίγει εἰς τὸ ἰδιοτελὲς πνεῦμα πρὸς ζημίαν τοῦ δημοσίου, ἐθεωρήθη ὅμως ἀναγκαῖον πρὸς τὸ παρὸν νὰ παραδεχθῶμεν τὴν κατάταξιν τῶν δηλουμένων κτημάτων εἰς πλείονας τῶν δύω κατηγορίας.

Ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας δι' ἕκαστον κτῆμα ἢ προϊὸν προσδιορίζεται κατὰ τὸν μέσον ὅρον τοῦ ἀκαθαρίστου εἰσοδήματος, τὸ ὁποῖον ἀποδίδει ἕκαστον στρέμμα, κατὰ τὰς πληροφορίας τῶν γεωργικῶν καὶ τῶν ἐπαρχιακῶν συμβουλίων καὶ διαφόρων ἐπαρχιακῶν ἀρχῶν.

Ἄρθρ. 3.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο ὑπάγει εἰς τὴν κατὰ στρέμμα φορολογίαν τοὺς ὀλίγους καρποὺς, ὅσοι σπείρονται εἰς κτήματα φορολογούμενα κατὰ στρέμμα. Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ἀφαιρεῖται ἀπὸ τοὺς ἐνοικιαστὰς τῶν δημητριακῶν καρπῶν τὸ δικαίωμα νὰ ἀπαιτῶσι φόρον διὰ τοὺς παραγομένους ἐκ τοιούτων κτημάτων καρποὺς.

Ἄρθρ. 4.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου τούτου κατεδείχθη ἀναγκαιοτάτη.

Κατὰ τὰς ἐπαρχίας Τροιζηνίας, Ἐρμιονίδος, Καρυστίας, Νάξου, Ἄνδρου, Καλαμῶν καὶ Μεσσήνης ὑπάρχουσιν ἐντὸς τῶν περιβολίων καὶ δένδρα, ὧν τὸ προϊὸν φορολογεῖται εἴτε κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν ἢ μεταφορὰν εἴτε εἰς τὸ παράλιον· εἰς πολλὰς δὲ ἐπαρχίας ὑπάρχουσιν ἐντὸς τῶν ἀμπελώνων καὶ περιβολίων ἐλαιόδενδρα, ὧν τὸ προϊὸν φορολογεῖται εἰς τὰ ἐλαιοτριβεῖα, ἢ μορεόδενδρα, κατ' ἄλλον τρόπον φορολογούμενα, καὶ δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ὑποκύπτωσι ταῦτα εἰς διπλῆν φορολογίαν, ὑπολογιζομένης τῆς προσόδου αὐτῶν ἐντὸς τῆς τῶν κτημάτων.

Ἄρθρ. 5.

Ταὐτίζεται μὲ τὰ ἐδάφια α'. καὶ β'. τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 6.

Εἰς τὴν συνοδεύσασαν ἔκθεσιν τὸ περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν ἐγγείων φόρων κλπ. νομοσχέδιον ἐξετέθησαν οἱ λόγοι, δι' οὓς ἐκρίθη ὀρθὸν νὰ προσδιορισθῇ μόνιμος φόρος ἐπὶ τοῦ σταφιδοκαρποῦ.

Ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀναφέρω τοὺς λόγους, οἵτινες μὲ ἔπεισαν νὰ μὴ παραδεχθῶ πολλὰς ποιότητας ἐπὶ προσδιορισμοῦ τοῦ φόρου.

α') Διότι ἐκ τῆς πείρας ἀπεδείχθη ὅτι, ὅταν προσβάλληται ἐλαφρῶς ἐκ τῆς βροχῆς ὁ καρπός, ἀναμιγνύεται μὲ τὸν διατεθειμένον ἄβροχον καὶ πωλεῖται ὡς τοιοῦτος.

β') Διότι ἐν τῇ περιπτώσει, καθ' ἣν βραχῇ πολὺ ἡ πάθῃ ἐκ τῆς νόσου εἰς τρόπον ἀποκαθιστῶντα αὐτὸν ἄχρηστον πρὸς τροφὴν, δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἦναι τὸ οὕτω προσβαλλόμενον προϊὸν ἐμπορεύσιμον, καὶ συμφέρει νὰ μὴν ἐξάγηται, διὰ νὰ χρησιμεύῃ εἰς κατασκευὴν οἰνοπνευμάτων ἐντὸς τοῦ Κράτους. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἡ ἐγχώριος βιομηχανία ἐμψυχοῦται, καὶ περιστέλλεται ἡ κατάχρησις τῶν κερδοσκόπων, οἵτινες εἰς τοὺς τόπους τῆς καταναλώσεως ἀναμιγνύουσι τὸν καλὸν μὲ τὸν βεβλαμμένον καρπὸν καὶ διὰ τῆς νοθεύσεως γίνονται παραίτιοι δυσφημίσεως τοῦ πολυτιμοτέρου τοῦ τόπου μας προϊόντος.

Δὲν ἐθεωρήθη ἐπίσης δίκαιον νὰ προσδιορισθῇ ἰδιαιτέρως δι' ἑκάστην ἐπαρχίαν ὁ φόρος, διότι ἡ ποιότης τοῦ σταφιδοκαρποῦ κατὰ μικρὸν διαφέρει ἀπὸ ἐπαρχίας εἰς ἐπαρχίαν, καὶ ἡ μικρὰ διαφορὰ δὲν προέρχεται κυρίως εἰμὴ ὡς ἐκ τοῦ τρόπου τῆς καλλιεργείας καὶ τῆς περιποιήσεως τοῦ προϊόντος. Ἄλλως τε οἱ κτηματίαι τῶν ἐπαρχιῶν, εἰς ἃς ἡ ποιότης τοῦ σταφιδοκαρποῦ εἶναι κατά τι κατωτέρα, δὲν ζημιοῦνται ἐκ τῆς καθιερουμένης

διὰ τοῦ νομοσχεδίου ἀρχῆς, διότι εἰς αὐτὰς τὰ καταβληθέντα κεφάλαια εἶναι ἀναλόγως μικρότερα.

Τὸ γεωργικὸν συμβούλιον τοῦ νομοῦ Ἀχαΐας καὶ Ἤλιδος ἐπὶ πρακτικῶν παρατηρήσεων στηριζόμενον, ἐπρότεινε νὰ προσδιορισθῇ ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ τελωνιακὸν δικαίωμα εἰς δραχ. 30 δι' ἑκάστην χιλιάδα ἑνετικῶν λιτρῶν, καὶ εἰς δραχ. 32 τὸ ἐπαρχιακὸν συμβούλιον Ἠλείας. Ἡ Κυβέρνησις τοῦ Βασιλέως ἐπιθυμοῦσα νὰ συμβιβάσῃ ὅσον ἔνεστι τὰ τοῦ δημοσίου συμφέροντα μὲ τὰ τῶν ἀτυχησάντων ὑποκειμένων, εἰς τόσα δυστυχήματα ὑποκυψάντων, καὶ νὰ χορηγήσῃ ὅλην τὴν δυνατὴν βοήθειαν εἰς προϊὸν τόσον πολύτιμον, ἐθεώρησε καλὸν νὰ προσδιορισθῇ διὰ τοῦ νομοσχεδίου ὁ μὲν ἔγγειος φόρος εἰς δραχ. 15, τὸ δὲ ἐξαγωγικὸν τέλος εἰς δραχ. 9, ἤτοι, τὸ ὅλον δραχ. 24 δι' ἑκάστην χιλιάδα ἑνετικῶν λιτρῶν.

Ποῖοι λόγοι μὲ ὑπεχρέωσαν νὰ συστήσω τὴν κατάργησιν τῆς ἐνοικιάσεως τοῦ προϊόντος τῶν κατὰ τὰς Πάτρας καὶ Ἠλείαν ἐθνικῶν βαλανοδένδρων, ἐξετέθησαν προλαβόντως. Ὁ νομάρχης καὶ ἔφορος Πατρῶν ἐγνωμοδότησαν, νὰ προσδιορισθῇ ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας εἰς δραχ. 2:70, ἀλλὰ διὰ νὰ δοθῇ πλειοτέρα εὐκολία εἰς τὴν διέξοδον τοῦ προϊόντος, προσδιορίζονται διὰ τοῦ νομοσχεδίου εἰς δραχ. 2:50.

Ὡς πρὸς τὰς λοιπὰς ἐπαρχίας ὁ ἐπὶ τῶν βαλανιδίων ἔγγειος φόρος, τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας καὶ τὸ ἐξαγωγικὸν τέλος μένουσιν ὅπως προσδιωρίζοντο διὰ τοῦ περυσινοῦ νόμου (ἄρθρ. 59 αὐτοῦ).

Ὁ ἐπὶ τοῦ πρινοκοκκίου, ῥιζαρίου καὶ τῶν ξηρῶν σύκων ἔγγειος φόρος καὶ τὸ ἐξαγωγικὸν τέλος προσδιορίζονται ὅπως καὶ εἰς τὸν περυσινὸν νόμον (ἄρθρ. 61 καὶ 62 αὐτοῦ).

Κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ἐλπίζεται ὅτι τὰ λεμόνια, πορτοκάλλια καὶ κίτρα θέλουν πωληθῇ εἰς καλὰς τιμάς, ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ εἴδη ταῦτα μεταφερόμενα ὑπόκεινται εἰς φθοράν, προσδιορίζονται διὰ τοῦ νομοσχεδίου οἱ φόροι ἐπὶ τῇ βάσει μετρίας τιμῆς.

Ὁ προτελευταῖος § τοῦ ἄρθρου 6 ἀντικαθιστᾷ τοὺς τελευταίους §§ τῶν ἄρθρων 40 καὶ 68 τοῦ περυσινοῦ νόμου.

Ἄρθρ. 7.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο συντάσσεται κατὰ τὰ εδάρ. δ' καὶ γ' τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ περυσινοῦ νόμου. Ἄρθρ. 8.

Ἀντικαθιστᾷ τὸ ἄρθρον 77 τοῦ περυσινοῦ νόμου.

Ἄρθρ. 9 καὶ 10.

Ἀντικαθιστῶσι τὰ ἄρθρα 3 καὶ 5 τοῦ περυσινοῦ νόμου μὲ

τινας τροποποιήσεις, περὶ τῶν ὁποίων κρίνω περιττὸν νὰ κάμω λόγον, διότι δὲν μεταβάλλονται σπουδαίως αἱ ἀντιστοιχοῦσαι διατάξεις τοῦ περυσινοῦ νόμου.

Ἄρθρ. 11.

Ἀντικαθιστᾷ τοὺς δύω τελευταίους §§ τοῦ ἄρθρου 46 τοῦ περυσινοῦ νόμου.

Ἄρθρ. 12.

Ἀπαράλλακτον μὲ τὸ ἄρθρον 6 τοῦ περυσινοῦ νόμου.

Ὑποβάλλων τὸ νομοσχέδιον τοῦτο εἰς τὴν Βουλήν, ἐλπίζω ὅτι ἐκτιμῶσα δεόντως τὰς ἀρχάς, εἰς ἃς στηρίζονται αἱ γενόμεναι μεταβολαί, θέλει ἐπισπεύσει τὴν ἐπ' ὠφελείᾳ του.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 14 Ἀπριλίου 1855.

Ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς
Π. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ.»

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ

Περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας διὰ τὸ 1855.

Ο Θ Ω Ν κ τ λ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῇ παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 14 Ἀπριλίου 1855.

Ο Θ Ω Ν.

Π. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀποφασίζομεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1. Ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας, ὅσα εἰσπράττονται δι' ἐνοικιάσεως, προσδιορίζονται διὰ τὸ 1855 ἔτος ὡς ἑξῆς·

Α'. Ἐπὶ τῶν δημητριακῶν καρπῶν.

Ἔγγειος φόρος 10 τοῖς 0|0, δικαίωμα ἐπικαρπίας 15 τοῖς 0|0

Β'. Ἐπὶ τοῦ ἐλαίου καὶ τῶν ἐλαιῶν.

Ἔγγειος φόρος ἐπὶ μὲν τοῦ ἐλαίου 10 τοῖς 0|0, ἐπὶ δὲ τῶν ἐλαιῶν, ὅσαι χρησιμεύουσι πρὸς βρῶσιν ἢ παράγονται εἰς δήμους, ἔνθα δὲν ὑπάρχουν ἐλαιοτριβεῖα, λεπτὰ δύω τὴν ὀκάν.

Δικαίωμα ἐπικαρπίας λεπτὰ δύω ἐφ' ἑκάστης ὀκᾶς ἐλαιῶν.

Ὅταν ὁ ἐπὶ τοῦ ἐλαίου ἔγγειος φόρος εἰσπράττηται διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου, ὁρίζεται οὗτος εἰς λεπτὰ ὀκτὼ τὴν ὀκάν.

Γ'. Ἐπὶ τῶν κουκουλίων.

Ἔγγειος φόρος 10 τοῖς 0|0.

Δ'. Ἐπὶ τῶν ξηρῶν σύκων Καλαμῶν καὶ Μεσσήνης.

Ἔγγειος φόρος 10 τοῖς 0|0.

Δικαίωμα ἐπικαρπίας 10 τοῖς 0|0.

Ε'. Ἐπὶ τῆς σταφίδος Ἠλείας, Ὀλυμπίας καὶ Γόρτυνος.

Ἔγγειος φόρος 10 τοῖς 0|0.

Ϛ'. Ἐπὶ τῆς ῥητίνης, κατράμης καὶ λοιπῶν δασικῶν προϊόντων, πλὴν τοῦ πρινοκοκκίου.

Ἔγγειος φόρος 10 τοῖς 0|0.

Δικαίωμα ἐπικαρπίας ἐπὶ τῆς ἐξ ἐθνικῶν δασῶν παραγομένης ῥητίνης 15 τοῖς 0|0.

Ἄρθρ. 2. Ὁ κατὰ στρέμμα εἰσπραττόμενος ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ τῶν κατωτέρω κτημάτων καὶ προϊόντων, προσδιορίζονται ἀναλόγως τῆς κατὰ μέσον ὅρον ἐτησίας προσόδου ὡς ἑξῆς·

Εἶδος κτήματος ἢ προϊόντος.	Κατὰ μέσον ὅρον ἐτησία πρόσοδος τοῦ στρέμματος.	Ἔγγειος φόρος Δ.	Ἔγγειος φόρος Δ.	Δικ. ἐπικαρπ. Δ.	Δικ. ἐπικαρπ. Δ.
Ἄμπελοι	Ἔλαττον τῶν δρ. 10	1	·	1	·
	Ἀπὸ 10 ἕως 19	1	50	4	50
	» 20 » 29	2	50	2	50
	» 30 » 39	3	50	3	50
	» 40 καὶ ἐπέκεινα	4	50	4	50
Περιβόλια	Ἔλαττον τῶν δρ. 60	4	·	4	·
	Ἀπὸ δρ. 60—99	8	·	8	·
	» » 100 καὶ ἐπέκεινα	12	·	12	·
Ἀμυγδαλέαι	ἄνευ διακρίσεως ποιότητος	2	·	2	·
Λαγανόκηποι, σικυώνες, γεώμηλα, κρόμμυα καὶ σκόροδα	Ἔλαττον τῶν δρ. 45	3	·	4	50
	Ἀπὸ δρ. 45 ἕως 64	5	50	8	25
	» » 65 καὶ ἐπέκεινα	8	·	12	·
Γραιδία καὶ τριφύλλια	Ἔλαττον τῶν δρ. 30	2	·	3	·
	ἀπὸ δρ. 30 καὶ ἐπέκεινα	3	50	5	25
Καπνὰ καὶ κοκκάρια	Ἔλαττον τῶν δρ. 50	2	50	3	75
	ἀπὸ δρ. 50 ἕως 69	6	·	9	·
	» » 70 καὶ ἐπέκεινα	8	50	12	75
Βυμβάκια	Ἔλαττον τῶν δρ. 20	1	50	2	25
	ἀπὸ δρ. 20 ἕως 29	2	50	3	75
	» » 30 » 39	3	50	5	25
	» » 40 καὶ ἐπέκεινα	4	50	6	75

Τὰ συστάδην πεφυτευμένα ὀπωροφόρα δένδρα ἐξομοιοῦνται μὲ περιβόλια.

Ἄρθρ. 3. Ὅλοι οἱ ἐντὸς τῶν ἐν τῷ ἀνωτέρω πίνακι ἀναφερομένων κτημάτων παραγόμενοι καρποὶ ὑπόκεινται εἰς τὴν κατὰ στρέμμα φορολογίαν.

Ἄρθρ. 4. Τὰ ἐν ταῖς ἀμπέλοις ἢ περιβολίοις κείμενα δένδρα, τῶν ὁποίων τὸ προϊὸν κατ' ἄλλον τρόπον ἀποδίδει τὸν ἔγγειον φόρον, δὲν περιλαμβάνονται εἰς τὴν κατὰ στρέμμα φορολογίαν.

Ἄρθρ. 5. Εἰς τὴν πληρωμὴν δικαιώματος ἐπικαρπίας κατὰ τὰ ἄρθρ. 1 καὶ 2 ὑπόκεινται οἱ ἐξ ἐθνικῶν ἀγρῶν παραγόμενοι καρποί, καὶ τὸ προϊὸν τῶν φυτειῶν, ὅσαι ἐγένοντο ἐπὶ ἐθνικῆς γῆς τῇ ἀδείᾳ τῶν πρώην ἰδιοκτητῶν αὐτῆς Ὀθωμανῶν, καθὼς καὶ τῇ ἐγκρίσει ἢ μὴ τῆς Κυβερνήσεως.

Ἄρθρ. 6. Ὁ ἐπὶ τῶν κατωτέρω προϊόντων ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας, ὅσα εἰσπράττονται εἰς τὰ τελωνεῖα, καθὼς καὶ τὸ ἐξαγωγικὸν τέλος, προσδιορίζονται ὡς ἑξῆς·

	Ἔγγειος φόρος Δ.	Ἔγγειος φόρος Δ.	Δικ. ἐπικαρπ. Δ.	Δικ. ἐπικαρπ. Δ.	Ἐξαγωγικὸν τέλος Δ.	Ἐξαγωγικὸν τέλος Δ.
Σταφὶς δι' ἑκάστην χιλ. ἑνετικ. λιτρῶν	45	·	·	·	9	·
Βαλανίδια 1) Διὰ τοὺς νομοὺς Μεσσηνίας	·	·	3	·	·	60
» 2) Διὰ τὰς ἐπαρχίας Πατρῶν καὶ Ἠλείας	·	·	2	50	·	60
» 3) Διὰ τὴν Ἀκαρνανίαν, Αἰτωλίαν καὶ Τριχωνίαν.	·	·	2	·	·	60
» 4) Διὰ τὴν Κίαν, Λακωνίαν καὶ Λακεδαίμονα	1	10	·	·	·	65
» 5) Διὰ τὴν Ἀττικήν, Ἀνατολικὴν Ἑλλάδα καὶ λοιπὴν Πελοπόννησον	1	05	·	·	·	60
Κικύδια 1) Διὰ τὴν Μεσσηνίαν, Πάτρας, Ἠλείαν, Ἀκαρνανίαν, Αἰτωλίαν καὶ Τριχωνίαν	·	·	·	25	·	6
» 2) Διὰ τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ Κράτους	·	10	·	·	·	6
Πρινοκόκκιον ἐφ' ἑκάστης ὀκᾶς	1	50	·	·	·	90
Ῥιζάριον ἐφ' ἑκάστου κανταρίου	2	·	·	·	1	20
Ξηρὰ σύκα » »	1	·	·	·	·	60
Λεμόνια ἐφ' ἑκάστης χιλιάδος	1	·	·	·	·	60
Πορτοκάλλια » »	2	·	·	·	1	20
Κίτρα ἐφ' ἑκάστης ὀκᾶς		02	·	·	·	01

Ἐὰν ὁ ἔγγειος φόρος ἐπὶ τῆς σταφίδος Ἠλείας, Ὀλυμπίας καὶ Γόρτυνος, καὶ τῶν ξηρῶν σύκων Καλαμῶν καὶ Μεσσήνης δὲν ἐνοικιασθῇ, εἰσπράττεται ὁ μὲν ἐπὶ τῆς σταφίδος κατὰ τὴν ἐξαγωγήν, ὁ δὲ ἐπὶ τῶν σύκων, κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν καὶ τὴν διὰ θαλάσσης μεταφοράν, ἀμφότεροι μετὰ τοῦ τέλους τῆς ἐξαγωγῆς εἰς τὰ τελωνεῖα, κατὰ τὸν ἀνωτέρω πίνακα.

Ἐὰν δέ τινα ἐκ τῶν προϊόντων τούτων ἀποδίδωσι τὸν ἔγγειον φόρον εἰς χρήματα 3 τοῖς 0/0, εἰς αὐτὰ ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 48 τοῦ περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν ἐγγείων φόρων κλπ. νόμου.

Ἄρθρ. 7. Τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ μὲν τοῦ προϊόντος τῶν ἐθνικοϊδιοκτήτων σταφιδαμπέλων προσδιορίζεται 10 τοῖς 0/0, ἐπὶ δὲ τῶν ἐθνικοϊδιοκτήτων μορεοδένδρων, 5 λεπτὰ ἐφ' ἑκάστου δένδρου ἡλικίας πέντε ἐτῶν συμπεπληρωμένων.

Ἄρθρ. 8. Ὁ ἔγγειος φόρος ἐπὶ τῶν προϊόντων τῶν δύω ἐπαρχιῶν Οἰτύλου καὶ Γυθείου προσδιορίζεται ὡς ἑξῆς·

Ἐπὶ τοῦ ἐλαίου λεπτὰ ὀκτὼ τὴν ὀκάν.

Ἐπὶ τῆς κατειργασμένης καὶ ἀκατεργάστου μεταξης πρὸς δραχμὰς 2: 50 τὴν ὀκάν.

Ἐπὶ τῶν κουκουλίων δραχ. μίαν τὴν ὀκάν.

Ἐπὶ τῶν λοιπῶν προϊόντων, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ μούστου, 10 τοῖς 0/0 εἰς χρήματα κατὰ τὴν ἀγοραίαν τιμήν.

Ἄρθρ. 9. Οἱ ὅροι τῶν συμβολαίων, παραχωρητηρίων ἢ ἐγκρίσεων, ὑφ' οὓς παρεχωρήθησαν κτήματα εἰς μετανάστας ἢ ἄλλους πολίτας, διατηροῦσι τὴν ἰσχύν των.

Ἄρθρ. 10. Τὰ ὑφ' οἱονδήποτε τίτλον παραχωρούμενα κτήματα ἀποδίδουσιν ἔγγειον φόρον καὶ δικαίωμα ἐπικαρπίας, ὅταν τὸ παραχωρητήριον ἔγγραφον τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργείου παραδοθῇ τοῖς δικαιούχοις μετὰ τὴν ά. Ἀπριλίου 1855.

Ἄρθρ. 11. Ἐξαιροῦνται τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας·

1) Αἱ ἄμπελοι μέχρι 5 ἐτῶν συμπεπληρωμένων.

2) Αἱ ἐνοικιαζόμεναι ἐθνικαὶ ἄμπελοι καὶ αἱ τῶν ἐπισκοπῶν καὶ τῶν διαλελυμένων μοναστηρίων.

Ἄρθρ. 12. Ἀπαλλάττονται παντὸς ἐγγείου φόρου καὶ δικαιώματος ἐπικαρπίας·

1) Τὰ ἄχυρα.

2) Ἓν στρέμμα γῆς, ὅπου καὶ ἂν κεῖται, πρὸς καλλιέργειαν λαχανικῶν καὶ ὀσπρίων δι' ἰδίαν χρῆσιν τοῦ ἰδιοκτήτου ἢ καλλιεργητοῦ.

3) Τὰ σποράδην ὀπωροφόρα δένδρα τὰ ἐντὸς τοῦ ἀνωτέρω στρέμματος, ἢ εἰς τοὺς ἀγροὺς, αὐλὰς καὶ ἀμπελῶνας εὑρισκόμενα.

4) Τὰ ἀσταχολόγια, ἀνὰ δύω μόνον καιλὰ δι' ἕκαστον ἀσταχολόγον.

5) Οἱ σπόροι τοῦ λιναρίου, καναβίου, ῥιζαρίου, τριφυλλίου καὶ κρομμύου.

6) Τὰ φύλλα τῶν συκαμινομορεῶν ὡς πρὸς τὸν ἔγγειον φόρον.

7) Ἡ ῥώδη, ὁ βίκος καὶ τὰ ἀγριολάθουρα, ὅταν δὲν ἀλωνίζωνται, καὶ

8) 50 ὀκάδες ἐκ τῶν πρὸς βρῶσιν χρησίμων ἐλαιῶν πρὸς ἰδίαν χρῆσιν ἑκάστου ἰδιοκτήτου, ὡς πρὸς τὸν ἔγγειον φόρον.

Ἄρθρ. 13. Ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς παραγγέλλεται τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος νόμου.

Ψηφισθεὶς δ' οὗτος παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήσεται διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήσεται ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι!

« Διατεταγμένος ὑπὸ τοῦ Βασιλέως, φέρω εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν ὑμῶν τὸ συναπτόμενον νομοσχέδιον, δι' οὗ χορηγεῖται ἀναπληρωτικὴ πίστωσις δραχμῶν 50,000 ἐπὶ τοῦ κεφ. 5, ἄρθρ. 1 τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν στρατιωτικῶν διὰ τὸ 1854 πρὸς πληρωμὴν τοῦ τιμήματος καὶ τῶν ἐξόδων μεταφορᾶς ἑπτακοσίων καραβίνων καὶ ἰσαρίθμων ξιφολογχῶν.

Ἡ συνοδεύουσα τὸ νομοσχέδιον ταῦτο ἔκθεσις τοῦ ὑπουργείου τῶν στρατιωτικῶν ἐξηγεῖται μὲ ἀρκετὴν σαφήνειαν τὴν αἰτίαν καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς αἰτουμένης πιστώσεως, δι' ὃ καὶ θεωρῶ περιττὸν νὰ ἐνδιατρίψω ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων τούτων.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 15 Ἀπριλίου 1855.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν
Η. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ.»

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῆ εἰς τὴν Βουλὴν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, ὡς ἔχει, καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ τε καὶ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ κατὰ τὴν ἐνώπιον αὐτῆς συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 15 Ἀπριλίου 1855.

Ο Θ Ω Ν

Π. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ, Δ. ΚΑΛΛΕΡΓΗΣ.

α Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

Χορηγεῖται εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν ἀναπληρωτικὴ πίστωσις δραχμῶν **50,000** ἐπὶ τοῦ κεφαλ. Ε'. ἄρθρ. **1** τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τούτου διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ **1854**, ἵνα τὸ ποσὸν αὐτὸ χρησιμεύσῃ εἰς ἀγορὰν ἑπτακοσίων καραβίνων καὶ ἑπτακοσίων ξιφολογχῶν.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Ἔκθεσις τοῦ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ

Περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 50,000 διὰ προμήθειαν 700 καραβίνων καὶ 700 ξιφολογχῶν.

α Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀπὸ **16** Ὀκτωβρίου **1853** ΣΝΕ. νόμου, δι' οὗ ἐχορηγήθη εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν ἔκτακτος πίστωσις δραχ. **400,000** δι' ἀγορὰν ὅπλων τοῦ Β. στρατοῦ, οἱ προκάτοχοί μου εἶχον δώσει παραγγελίαν προμηθείας ἑπτακοσίων καραβίνων καὶ ἰσαρίθμων ξιφολογχῶν, ἀλλ' ἡ παραγγελία αὕτη ἔμενεν ἀπραγματοποίητος ἐντελῶς μέχρι τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἐζητήθη παρὰ τῆς Βουλῆς ἡ ἀνανέωσις πιστώσεως δραχ. **200,000** ἀπέναντι τῆς διὰ τοῦ μνησθέντος νόμου χορηγηθείσης τοιαύτης ἐκ **400,000** δραχμῶν, οὐδόλως πραγματοποιηθείσης κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς εἰς ἣν ἀνῆκε χρήσεως· μήτε ἀγγελίαν τινὰ εἶχε λάβει τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν περὶ

τῆς προκειμένης προμηθείας, ἵνα περιληφθῇ εἰς τὴν αἴτησιν τῶν **200,000** δραχμῶν καὶ ἡ δαπάνη τῆς ἀγορᾶς τῶν καραβίνων καὶ ξιφολογχῶν.

Ἐσχάτως ἔλαβον τὴν ἀγγελίαν ὅτι ἐξ ἀποστολῆς τοῦ ἐν Μασσαλίᾳ προξένου τῆς Ἑλλάδος ἐκομίσθησαν ἐνταῦθα αἱ περὶ ὧν ὁ λόγος **700** καραβῖναι καὶ **700** ξιφολόγχαι, ὧν τὸ τίμημα ἀναβαίνει εἰς δραχμὰς **50,000**. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ποσότης αὕτη δὲν περιλαμβάνεται εἰς τὰς αἰτηθείσας ὡς ἀνωτέρω **200,000** δραχ., τούτου ἕνεκα ζητεῖται ἤδη παρὰ τῆς Βουλῆς διὰ τοῦ ὑποβαλλομένου νομοσχεδίου ἀναπληρωματικὴ πίστωσις τοῦ Κεφ. ε. ἄρθρ. **1** τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως τοῦ **1854** ἐκ δραχμῶν **50,000**, ἵνα δι' αὐτῆς πληρωθῇ τὸ τίμημα τῶν περὶ ὧν πρόκειται καραβίνων καὶ ξιφολογχῶν.

Πιστεύω δὲ ὅτι δὲν θέλει ποσῶς διστάσει ἡ Βουλὴ εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου τούτου, διότι, κατὰ τὰ ἐκτεθέντα, αἱ δύω ἐπὶ τοῦ σημειωθέντος κεφαλαίου καὶ ἄρθρου αἰτούμεναι ἀναπληρωματικαὶ πιστώσεις ἀνέρχονται εἰς δραχ. **250,000**, ἐν ᾧ αὕτη εἶχε ψηφίσει πρὸς τὸν προκείμενον σκοπὸν διὰ τοῦ μνησθέντος νόμου πίστωσιν **400,000** δραχμῶν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν **15** Ἀπριλίου **1855**.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν
Δ. ΚΑΛΛΕΡΓΗΣ »

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι!

«Τὰ προϋπολογισθέντα διὰ τὴν τροφοδοσίαν τῶν πληρωμάτων τοῦ στόλου κατὰ τὸ **1854** ἔτος ἐσυμποσοῦντο εἰς δραχμὰς . . . . . **140,489: 8.**

Ἀλλὰ, κατὰ τοὺς ὑποβληθέντας ἤδη ἀπολογισμοὺς τῆς ὑπηρεσίας ταύτης, τὰ ἔξοδα αὐτὰ συμποσοῦνται εἰς δρ. **165,889: 88.**

Προκύπτει ὅθεν αὔξησις ἐξόδων πλέον τῶν προϋπολογισθέντων δραχμαὶ . . . . . **25,400: 80.**

Ἡ αὔξησις αὕτη προέκυψεν ἄνευ ἐπεκτάσεως τῆς ὑπηρεσίας ἕνεκα τῆς ἐν γένει ὑπερτιμήσεως τῶν τροφίμων κατὰ τὸ π. ε.

Πρὸς ἐξόφλησιν τῶν βεβαιωθέντων ἐξόδων διὰ τὴν ὑπέρβασιν τῆς τροφοδοσίας τῶν πληρωμάτων μένει ὑπόλοιπον δραχμ. . . . . **25,400: 80.**

Κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως, συμφώνως μὲ τὸ ἄρθρον

15 τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμου, ὑποβάλλω τὸ συνημμένον νομοσχέδιον, τοῦ ὁποίου τὴν ἐπιψήφισιν ἐπικαλοῦμαι.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 23 Μαρτίου 1855.

Ὁ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργὸς
Δ. ΚΑΛΛΕΡΓΗΣ.»

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον θέλει εἰσαχθῆ εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τῶν Ἡμετέρων ἐπὶ τῶν ναυτικῶν καὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργῶν, ὡς ἔχει, καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτῶν κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 19 Μαρτίου 1855.

Ο Θ Ω Ν

Π. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ, Δ. ΚΑΛΛΕΡΓΗΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπερασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον Μοναδικόν.

Χορηγεῖται συμπληρωτικὴ πίστωσις δραχμῶν εἰκοσιπέντε χιλιάδων, τετρακοσίων, καὶ λεπ. ὀγδοήκοντα, ἀρ. 25.400: 80/00, ἐπὶ τοῦ κεφ. ε'. ἄρθρ. 1 § 6'. τοῦ διὰ τὸ 1854 ἔτος προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργείου διὰ τὴν ἐκ τῆς ὑπερτιμήσεως τῶν τροφίμων προκύψασαν ὑπέρβασιν τῆς ψηφισθείσης δαπάνης εἰς τροφοδοσίαν τῶν πληρωμάτων τοῦ Β. στόλου κατὰ τὸ 1854 ἔτος.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Παρελθὼν ἐπομένως ὁ εἰσηγητὴς τῆς λογιστικῆς ἐπιτροπῆς, ἀνέγνω ἔκθεσιν, δι' ἧς ζητεῖται νὰ χορηγηθῆ πρὸς τὸ προεδρεῖον ἡ ἄδεια τοῦ Σώματος περὶ μεταθέσεως διαθεσίμων χρημάτων ἀπὸ τὸ ἄρθρ. 4 κεφ. 6'. εἰς τὸ ἄρθρον 6 τοῦ αὐτοῦ κεφαλαίου τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς Βουλῆς, καὶ περὶ προσθήκης δραχμῶν 325 εἰς τὸ ἄρθρον 1 τοῦ κεφ. δ'. δι' ἀγορὰν ἑνὸς σιδηροῦ κιβωτίου διὰ τὸ ταμεῖον τῆς Βουλῆς. Ἔχει δ' οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Τὸ προεδρεῖον δι' αἰτήσεώς του τῆς 14 τ. μ. ζητεῖ ἵνα προτείνῃ ἡ ἐπιτροπὴ πρὸς τὴν Βουλὴν διὰ νὰ ἐπιτραπῇ εἰς αὐτὸ νὰ κάμῃ χρῆσιν διαθεσίμων χρημάτων, ἀνηκόντων εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ, πρὸς ἀποπληρωμὴν τῆς μισθοδοσίας τῶν κλητήρων μέχρι τέλους Μαΐου, καθ' ὅσον τὸ μὲν ἐπιψηφισθὲν ποσὸν διὰ τὴν μισθοδοσίαν τῶν κλητήρων, συμποσούμενον εἰς δραχμὰς 2500, δὲν ἐπαρκεῖ διὰ νὰ θεραπεύσῃ τὴν ἀνάγκην τῆς πληρωμῆς τῆς μισθοδοσίας τῶν κλητήρων, ἐκεῖνο δὲ τὸ ἐπιψηφισθὲν ποσὸν τοῦ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ ὑπερτερεῖ ἀπὸ τὴν ἀπαιτουμένην τῆς χρήσεως ταύτης δαπάνην.

Ἐπίσης δὲ καὶ ὁ ταμίας τῆς Βουλῆς δι' αἰτήσεώς του ζητεῖ ἵνα ἡ Βουλὴ παραδεχθῇ τὴν ἔγκρισιν ποσοῦ δραχμῶν 325, ἃς ἐπλήρωσε διὰ τὴν ἀγορὰν ἑνὸς σιδηροῦ κιβωτίου, χρησιμεύοντος διὰ τὴν φύλαξιν τῶν χρημάτων καὶ ὅλων τῶν ἐγγράφων τοῦ ταμείου, οἷον ἀποδείξεων, καταστάσεων κλπ.

Ἡ ἐπιτροπὴ εὑρίσκουσα ἀρκετὰ δικαιολογημένας ἀμφοτέρας τὰς αἰτήσεις ταύτας τοῦ ὅτι νὰ ἐπιτραπῇ εἰς μὲν τὸ προεδρεῖον νὰ κάμῃ χρῆσιν τῶν διαθεσίμων χρημάτων τοῦ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ διὰ τὴν ἀναπλήρωσιν τῆς ἐλλειπούσης ποσότητος τῆς μισθοδοσίας τῶν κλητήρων μέχρι τέλους Μαΐου, εἰς δὲ τὸν ταμίαν νὰ λάβῃ τὰς διὰ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος κιβώτιον δραχμὰς 325, προτείνει καὶ συνιστᾷ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν παραδοχὴν καὶ ἔγκρισιν τῶν ἀνωτέρω αἰτήσεων.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 15 Ἀπριλίου 1855.

Ἡ λογιστικὴ ἐπιτροπὴ τῆς Βουλῆς

Χρ. Ῥάγκος. Κ. Ἀμπρινόπουλος.
Γ. Δ. Τσιγκουράκος. Ν. Α. Μοσχούλας.

Ὁ εἰσηγητὴς
Π. Χριστόπουλος.»

Τῆς δὲ Βουλῆς ὁμοφώνως παραδεχθείσης τὴν ἀνωτέρω γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, λαβών τις τὸν λόγον, ἐξέθηκεν, ὅτι, ἐπειδὴ ἡ ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπὴ πρόκειται νὰ παρουσιάσῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἐπ' αὐτῶν ἔκθεσίν της, καὶ ἐπειδὴ μεταξὺ τῶν ἀναφορῶν ὑπάρχει καὶ τις τοῦ συμπολίτου ἡμῶν Γούδα, ζητοῦντος τὴν συνδρομὴν τοῦ Σώματος εἰς τὴν ἔκδοσιν περιοδικοῦ τινος

συγγράμματος, δὲν ἀμφιβάλλει ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ θέλει ἐπιφέρει ἐπ' αὐτῆς τὴν δέουσαν γνώμην, ἐπιφυλαττόμενος νὰ δώσῃ καὶ οὗτος τὴν ἰδικήν του κατὰ τὴν ἐπ' αὐτῆς συζήτησιν. Ἐντεῦθεν ὅμως λαμβάνων ἀφορμὴν, παρατηρεῖ, ὅτι καὶ ἄλλος τις νέος ἐνασχολούμενος περὶ τὰ γεωργικὰ καὶ βαθεῖαν ἀποκτήσας αὐτῶν γνῶσιν διὰ τῆς μελέτης καὶ τῆς πολυχρονίου πείρας, προτίθεται νὰ ἐκδώσῃ περιοδικὸν γεωργικὸν σύγγραμμα, τοῦ ὁποίου τὴν χρησιμότητα ἕκαστος ἐξ ἡμῶν ἐκτιμᾷ, γνωρίζων εἰς πόσον ὀπισθοδρομικὴν καὶ ἐλλειπῆ κατάστασιν εὑρίσκεται ἡ γεωργία ἐν Ἑλλάδι. Προτείνει λοιπὸν εἰς τὴν Βουλὴν νὰ συνδράμῃ τὴν ἔκδοσιν τοῦ τοσοῦτον ἐπωφελοῦς τούτου συγγράμματος, λαμβάνουσα 25 ἢ 30 ἀντίτυπα, καὶ πέποιθεν ὅτι τὸ Σῶμα θέλει παραδεχθῆ τὴν πρότασίν του ταύτην.

Προσέθηκεν ἕτερος, ὅτι τὴν πεῖναν γεννᾷ ἡ ἄγνοια, ἡ δ' ἄγνοια εἶναι τοῦ ἀτελοῦς προϊόν. Εἰς τὴν κατάστασιν δὲ τοῦ ἀτελοῦς εὑρίσκεται δυστυχῶς ἐν Ἑλλάδι ἡ γεωργία, διότι οἱ γεωργοὶ ἡμῶν οὐδεμίαν γνωρίζουσι μέθοδον. Χωρὶς δὲ νὰ μεμφθῆ τινα, παρατηρεῖ μόνον, ὅτι αἱ κατὰ καιροὺς Κυβερνήσεις ὤφειλον νὰ ἐπιστήσωσι τὴν προσοχήν των εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς γεωργίας, ἀπὸ τῆς ὁποίας καὶ τὸ ἔθνος καὶ ἡ Κυβέρνησις πορίζονται τὰς μεγαλειτέρας ὠφελείας.

Περὶ τῆς χρησιμότητος λοιπὸν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος γεωπονικοῦ συγγράμματος μὴ ἔχων τίποτε πλειότερον νὰ προσθέσῃ, ὡς γνωστὸν πᾶσιν ἡμῖν, νομίζει ὅτι ἡ προταθεῖσα ὑπὸ τοῦ προαγορεύσαντος συνδρομὴ δὲν εἶναι ἀρκοῦσα, καὶ διὰ τοῦτο προτείνει ἐκτὸς αὐτῆς νὰ παραχωρῇ καὶ ἰδίᾳ ἕκαστος τῶν βουλευτῶν ἓν ἐπὶ τοῖς 0/0 ἐκ τῆς μηνιαίας μισθοδοσίας του.

Ἐπήνεγκεν ἄλλος, ὅτι μὴ ἐναντιούμενος εἰς τὴν περὶ συνδρομῆς τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος συγγράμματος πρότασιν, παρατηρεῖ μόνον, ὅτι τοιοῦτον σύγγραμμα ἤθελε πλειότερον ὠφελήσει, ἐὰν ἐξεδίδετο ἀπὸ τὴν γεωργικὴν σχολὴν, διὰ τὴν συντήρησιν τῆς ὁποίας τὸ δημόσιον τοσοῦτον ἀδρῶς δαπανᾷ χωρὶς ἡ ἐλαχίστη νὰ παράγηται ἐξ αὐτῆς ὠφέλεια, καὶ ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχήν της ἐπὶ τοῦ οὐσιώδους τούτου ἀντικειμένου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐπιφυλάσσεται ν' ἀναπτυχθῆ ἐκτενέστερον ἐν οἰκείῳ τόπῳ καὶ χρόνῳ.

Ἐπανέλαβεν ὁ πρὸ τοῦ τελευταίου ἀγορεύσας, ὅτι ἂν καὶ θεωρεῖ ὀρθὴν τὴν ἰδέαν τοῦ προαγορεύσαντος, ὅτι τοιοῦτον σύγγραμμα ἔπρεπε νὰ ἐκδίδῃ ἡ γεωργικὴ σχολὴ, ὑπὲρ τῆς ὁποίας

τοσοῦτον ἀρθόνως δαπανᾷ τὸ δημόσιον, ἐπειδὴ ὅμως ἐκ τῶν προγενεστέρων δὲν δυνάμεθα νὰ ἐλπίσωμεν καὶ εἰς τὸ ἑξῆς τίποτε κοινὸν ἀπ' αὐτῆς, καὶ ἐπειδὴ διὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ συγγράμματος ἀπαιτοῦνται χρηματικαὶ δαπάναι, νομίζει ὅτι ἡ Βουλὴ ὀφείλει νὰ χορηγήσῃ πᾶσαν εὐκολίαν εἰς τὸν ἐκδότην.

Προτείναντος δέ τινος ν' ἀναβάλῃ ἡ Βουλὴ τὴν ἀπόφασίν της ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, διὰ ν' ἀναγνώσωσιν οἱ βουλευταὶ τὴν ἀγγελίαν τοῦ ἐκδότου καὶ δώσωσιν ἐν γνώσει τὴν ψῆφόν των· ἡ Βουλὴ συνεφώνησε μετὰ τῆς ἀνωτέρω γνώμης καὶ οὕτως ἀνεβλήθη δι' ἄλλην συνεδρίασιν ἡ τοῦ Σώματος ἀπόφασις.

Ἀναγγείλας δ' ὁ πρόεδρος ὅτι ἀντικειμένων τῆς ἐπιούσης θέλει εἶναι ἡ ἀνάγνωσις τῶν ἑτοιμασθησομένων ἐκθέσεων, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν μίαν καὶ ἡμίσειαν Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. Α. ΖΑΪΜΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ε. Κεχαγιᾶς.
Π. Κολποδίνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΛΘ'.
Τῆς 16 Ἀπριλίου 1855.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθέντος πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Παρετήρησεν ὁ πρόεδρος, ὅτι κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ περὶ τῶν ἐπὶ ἐθνικῆς γῆς οἰκοδομησάντων νομοσχεδίου ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν ἐπρότεινε ν' αὐξηθῆ ἀντὶ χιλίων εἰς τρισχιλίους πήχεις ἡ περιοχὴ τῶν ξενοδοχείων, ἡ δὲ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πρότασιν ταύτην. Ἀλλ' ὁ συντάκτης ἐσημείωσεν ἐν τοῖς πρακτικοῖς κατὰ λάθος δισχιλίους πήχεις καὶ οὕτως ἀντεγράφη τὸ νομοσχέδιον. Ἤδη δὲ παρατηρηθέντος τοῦ παρεισφρήσαντος λάθους, ἐξαιτεῖται τὴν συγκατάθεσιν τῆς Βουλῆς, ἵνα ἐπενεχθῆ ἡ προσήκουσα διόρθωσις εἰς τὸ ἐπιψηφισθὲν νομοσχέδιον καὶ ἀποσταλῆ ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν εἰς τὸ

ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον· ἡ δὲ Βουλὴ ἀπεδέξατο τὴν ἀνωτέρω πρότασιν τοῦ προέδρου.

Ἀνήγγειλαν ἀκολούθως τὰ τμήματα, ἐκτὸς τοῦ δ'. ὅτι ἐξελέξαντο, κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν, εἰσηγητὰς μὲν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας τοὺς Ἰω. Φίλωνος, Δ. Ἀθανασίου, Π. Χριστόπουλον, Γ. Τσιγκουράκον, Σ. Κρεστενίτην καὶ Α. Αὐγενικόν· μέλη δὲ τῆς πρὸς σύστασιν ἐφημερίδος ἐπιτροπῆς, τὸ μὲν ἀ. τὸν Γ. Μαθειοχωρίτην, τὸ β'. τὸν Δ. Βουδούρην, τὸ δ'. τὸν Ἰω. Ταταράκην, τὸ ε. τὸν Σ. Κοπανίτσαν, τὸ ς'. τὸν Γ. Ναύπτην καὶ τὸ ζ'. τὸν Χ. Θεοχαρόπουλον. Προσέθηκε δὲ τὸ δ'. ὅτι ἐξελέξατο πρόεδρον μὲν τὸν Π. Χριστόπουλον, γραμματέα δὲ καὶ εἰσηγητὴν ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν τὸν Μ. Χουρμούζην.

Οὕτω δὲ ἀναγνωσθὲν τὸ μέρος τοῦτο τῶν πρακτικῶν ἀμέσως, διὰ ν' ἀποσταλῇ ἀπόσπασμα εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν, ἐνεκρίθη καὶ ὑπεγράφη ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Παρελθὼν εἶτα ὁ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς, ἀνέγνω δήλωσιν περὶ προσθήκης δρ. 4,500 ἐπὶ τοῦ κεφ. ε. ἄρθρου 10 τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργείου, ἔχουσαν οὕτως·

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩ. ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

«Ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ ἐπιτρέπομεν εἰς αὐτὸν νὰ ζητήσῃ παρὰ τῆς Βουλῆς τὴν εἰς τὸ κεφ. ε. ἄρθρ. 10 τοῦ πρὸς συζήτησιν ὑποβληθέντος προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐσωτερικῶν τοῦ τρέχοντος ἔτους προσθήκην δραχμῶν τεσσάρων χιλιάδων πεντακοσίων, πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἀπαιτουμένου ποσοῦ διὰ τὴν δι' ἐργολαβίας ὑπηρεσίαν τῶν πεζῶν καὶ ἐφίππων ταχυδρόμων, σύμφωνα μὲ τὰ πρακτικὰ τῆς ἐνεργηθείσης μειοδοτικῆς δημοπρασίας.

Ὁ Ἡμέτερος ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς θέλει ἐκτελέσει τὸ παρὸν διάταγμα.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 12 Ἀπριλίου 1855.

ΟΘΩΝ.

Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ.»

Ἡ δὲ Βουλὴ ἀπεφάσισε νὰ παραπεμφθῇ ἡ ἀνωτέρω δήλωσις εἰς τὸν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπιτροπήν.

Μετὰ ταῦτα λαβὼν τὸν λόγον, ἐξέθηκέ τις, ὅτι, ἐπειδὴ πρόκειται μετὰ μικρὸν νὰ ἐπιψηφίσωμεν τὸν νόμον περὶ τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας, ἐν ᾧ συμπεριλαμβάνονται καὶ αἱ ἄμπελοι, ἐν δὲ τῷ ὑπουργείῳ τῶν οἰκονομικῶν ὑπάρχουσιν οἱ πίνακες τῶν ἀμπέλων, ἐξ ὧν καταδεικνύεται τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα ἑκάστης τάξεως αὐτῶν, καὶ ἐπειδὴ ἡ Βουλὴ ἔχει ἀνάγκην τῶν πινάκων τούτων, διὰ νὰ ῥυθμίσῃ τὰς περὶ φορολογίας τῶν ἀμπέλων σκέψεις της καὶ κατὰ συνέπειαν προέλθῃ ἐν γνώσει εἰς μίαν τινὰ ἀπόφασιν, προτείνει νὰ ζητηθῶσιν οὗτοι ὑπὸ τῆς Βουλῆς παρὰ τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργείου.

Εἰπόντος δέ τινος, ὅτι θεωρεῖ περιττὸν νὰ ζητήσῃ ἡ Βουλὴ τοὺς περὶ ὧν ὁ λόγος πίνακας, καθ' ὅσον ἡ ἐπιτροπὴ δύναται νὰ ζητήσῃ καὶ λάβῃ παρὰ τοῦ ὑπουργείου οἱανδήποτε πληροφορίαν· ἀντιπαρετήρησεν ἄλλος, ὅτι θεωρεῖ ἀναγκαῖον νὰ σταλῶσιν εἰς τὴν Βουλὴν οἱ πίνακες, διὰ νὰ δύναται ἕκαστος βουλευτὴς νὰ λάβῃ γνῶσιν αὐτῶν, προκειμένου μάλιστα περὶ οὐσιώδους φορολογικοῦ ἀντικειμένου.

Ἑτέρου δέ τινος παρατηρήσαντος, ὅτι, ἀφ' οὗ ἡ ἐπιτροπὴ ζητήσῃ καὶ λάβῃ παρὰ τοῦ ὑπουργείου τοὺς πίνακας, δύναται ὁ βουλόμενος νὰ λάβῃ γνῶσιν αὐτῶν καὶ ἑπομένως περιττὸν ἀποβαίνει νὰ ζητηθῶσιν ὑπὸ τοῦ Σώματος· προσέθηκεν ὁ πρόεδρος τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, ὅτι ἡ Βουλὴ, καθὼς καὶ αἱ εἰσηγητικαὶ αὐτῆς ἐπιτροπαὶ, οὖσα ἠθικὸν πρόσωπον, δύναται καὶ νὰ ζητήσῃ καὶ νὰ λάβῃ παρὰ τῶν διαφόρων ὑπουργείων καὶ πληροφορίας καὶ ἔγγραφα, οὐχὶ ὅμως καὶ ἕκαστος βουλευτὴς, διότι καὶ ἄτοπον καὶ ὀχληρὸν ἤθελεν εἶσθαι τὸ τοιοῦτον.

Ἀλλ' εἰπόντος τινὸς, ὅτι οἱ περὶ ὧν ὁ λόγος πίνακες πρόκειται νὰ ζητηθῶσιν ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ εἰς αὐτὴν νὰ σταλῶσιν· ἀπεφασίσθη νὰ εἰδοποιηθῇ ἀμέσως ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν, διὰ ν' ἀποστείλῃ τοὺς ζητουμένους πίνακας.

Τελευταῖον παρελθὼν ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν, ἀνέγνω ἐπ' αὐτῶν ἔκθεσιν, ἔχουσαν οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ἡ ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ τῆς Βουλῆς, συνελθοῦσα εἰς ἓν τῶν δωματίων καὶ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὰς εἰς τὸ

γραφεῖον δοθεῖσας ἀναφορὰς ὑπὸ διαφόρων πολιτῶν, ἀφ' οὗ διῆλθε ταύτας μετὰ τῆς δεούσης προσοχῆς, γνωμοδοτεῖ·

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 1 νὰ συσταθῇ παρὰ τῆς Βουλῆς πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν, ἵνα ἐπιφέρῃ θεραπείαν διὰ τὴν προξενηθεῖσαν εἰς αὐτοὺς ζημίαν ἀπὸ τὴν ἀπώλειαν τῶν προϊόντων τῶν κήπων ἕνεκα τῶν ἐκ τῆς ἐνσκηψάσης νόσου ἐπιβληθέντων ἀπαγορευτικῶν μέτρων τῆς χρήσεως αὐτῶν, ἀφίναν τὸ ὑπουργεῖον, εἰ δυνατόν, τοὺς ὀφειλομένους παρ' αὐτῶν φόρους ἐπὶ τῶν ἀπολεσθέντων προϊόντων τούτων διὰ τὸ π. ε.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 2 νὰ συσταθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργεῖον, ὅπως ἐνεργηθῇ παρ' αὐτοῦ ἡ αἴτησίς της ὡς δικαίᾳ.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 3 νὰ συσταθῇ πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον πρὸς παραδοχὴν ταύτης, ἐπειδὴ θεωρεῖ ἡ ἐπιτροπὴ ὅτι ἀπὸ τὴν ἐκποίησιν τῆς ἀκινήτου περιουσίας τῶν ὀρφανῶν Καρώνη πιθανὸν καὶ τὸ δημόσιον νὰ μὴ ἀποζημιωθῇ, ὡς ὑπαρχόντων πολλῶν παραδειγμάτων ἐφ' ὁμοίας ἐκποιήσεως, καὶ καταστροφὴ νὰ ἐπέλθῃ εἰς τρεῖς οἰκογενείας, ἀφ' οὗ οἱ ἀναφερόμενοι προτείνουν νὰ πληρώσουν τὸ χρέος τοῦ πατρός των.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 4 νὰ συσταθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον, ὅπως ἐνεργήσῃ τὴν αἴτησιν τοῦ ἀναφερομένου, καθ' ὅσον εἶναι δυνατὸν εἰς αὐτό.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 5 νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 6 νὰ συσταθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον, ὅπως πράξῃ ὅ τι ἐγκρίνῃ.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 7 νὰ διευθυνθῇ πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον, ὅπως διατάξῃ τὴν πληρωμὴν τῶν καθυστερουμένων δικαιωμάτων τοῦ ἀναφερομένου.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 8 νὰ συσταθῇ εἰς τὸν Κ. πρωθυπουργόν, ὅπως λάβῃ τὴν ἀνήκουσαν πρόνοιαν περὶ τοῦ ἀναφερομένου.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 9 νὰ συσταθῇ πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον, ὅπως λάβῃ μέτρον τι περὶ ἀπαλλαγῆς διὰ τοιούτους φόρους ἐπὶ κτημάτων καταστραφέντων.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 10 νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον, περὶ τοῦ ἀντικειμένου τῆς ὁποίας ἐγένετο λόγος ἐν τῇ Βουλῇ καὶ ἐδόθησαν παρὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ διασαφήσεις.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 11 νὰ διευθυνθῇ πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον, ὅπως ἐνεργηθῶσι τὰ εἰκότα.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 12 νὰ διευθυνθῇ πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργεῖον.

Ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 13. Ἐπειδὴ τὸ παρὰ τοῦ δόκτωρος **Α. Ν.** Γούδα ἐκδιδόμενον ἐπιστημονικὸν σύγγραμμα αἱ Ἰατρικαὶ Μέλισσαι μοναδικὸν ἐν Ἑλλάδι θεωρεῖται καὶ λίαν κοινωφελές, ὡς δημοσιεῦον ὅλας τὰς ἐπιστημονικὰς καὶ πρακτικὰς ἀνακαλύψεις τῆς ἰατρικῆς ἐν γένει ἐπιστήμης, καὶ ἐπειδὴ δὲν δύναται νὰ διατηρηθῇ διὰ τῶν ὀλίγων συνδρομητῶν του μόνων, ἡ δὲ διακοπὴ αὐτοῦ καθίσταται ἐπιζήμιος, καθ' ὅσον ὑπάρχουσι καὶ ἰατρικὴ σχολὴ καὶ ἰατρικὴ ἑταιρία, ἰατροσυνέδριον καὶ νοσοκομεῖον, χρήσιμον εἰς ὅλα ταῦτα τὸ τοιοῦτον σύγγραμμα, γνωμοδοτεῖ νὰ συσταθῇ πρὸς τὸ ἐπὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως ὑπουργεῖον, ἵνα προσδιορισθῇ παρ' αὐτοῦ συνδρομὴ πρὸς διατήρησίν του, ὁποία ὑπάρχει καὶ διὰ τὸ τῆς Θέμιδος ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐκδόσεώς της.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 14 νὰ συσταθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργεῖον, ὅπως ἐνεργήσῃ τὴν χορήγησιν προικοδοτήσεως εἰς τὴν θυγατέρα τοῦ ὑπὲρ πατρίδος φονευθέντος ἀντιστρατήγου Μπέκα, ὡς οὖσαν πάντῃ ἄπορον καὶ ἀξίαν τῆς τοιαύτης περιθάλψεως παρὰ τοῦ δημοσίου διὰ τοὺς ἀγῶνας τοῦ πατρός της, καὶ νὰ ἐπαυξηθῇ ἡ δεκαπενταδραχμος σύνταξις τῆς ἀναφερομένης συζύγου τοῦ μνησθέντος ἀντιστρατήγου.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 15 νὰ συσταθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν, ἐπειδὴ διὰ τῶν παρουσιαζομένων πολλῶν ἐπισήμων ἀποδείξεων καταφαίνεται ὅτι ὁ πατὴρ τῆς ἀναφερομένης **Χ.** Μάλης ἐμόχθησεν ὑπὲρ πατρίδος καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ ἱεροῦ πολέμου, ἡ δὲ θυγάτηρ αὐτοῦ ἔμεινεν ἄπορος, νὰ λάβῃ τὸ ὑπουργεῖον οἱανδήποτε πρόνοιαν δύναται ὑπὲρ αὐτῆς.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 16 νὰ συσταθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν, ὅπως ἀπονείμῃ εἰς ταύτην ὅ,τι εἶναι δίκαιον.

Ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 17. Ἐπειδὴ ἀποδεικνύεται διὰ τῆς ἐν ἀντιγράφῳ πατριαρχικῆς ἀποφάσεως ὅτι ἡ ἐν τῷ δήμῳ Κορθίου τῆς Ἄνδρου Σταυροπηγιακὴ μονὴ τῆς Θεοτόκου, ἐπιλεγομένη τῶν Τρομαρχείων, ὑπῆρξεν ἰδιοκτησία τῆς ἐν τῷ αὐτῷ δήμῳ Ἑλληνικῆς σχολῆς, ἡ δὲ σχολὴ αὕτη ὑπάρχει δημοσιωντήρητος, νὰ συσταθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς ἐκπαιδεύσεως, ὅπως ἀρήσῃ ταύτην μετὰ τῶν κτημάτων της διὰ τὴν συντήρησιν τῆς σχολῆς ταύτης, καθ' ἃ ὑπῆρχεν ἔκπαλαι.

Ἀθῆναι, τῇ 16 Ἀπριλίου 1855. Ἡ ἐπιτροπὴ

Σ. Κρεστενίτης Δ. Ν. Στάϊκος

Γ. Ρεβελιώτης Δ. Γαβρᾶς.

Ὁ εἰσηγητὴς Π. Χρυσοβέργης.

Ὁ δὲ πρόεδρος ἀναγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς προσεχοῦς συνεδριάσεως τὴν ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν συζήτησιν, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 2 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. Α. ΖΑΪΜΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Π. Κολοκοτρώνης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Μ'.

Τῇ 18 Ἀπριλίου 1855.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθη τὸ Ε'. μέρος τῶν πρακτικῶν τῆς παρελθούσης συνεδριάσεως, καὶ ἐγκριθὲν ὑπεγράφη ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Παρετήρησεν ὁ πρόεδρος, ὅτι οἱ βουλευταὶ Γ. Κουβούλης, Α. Παπαδημητριάδης, Γ. Πανουριωτόπουλος, Λ. Γιαννουλίδης καὶ Ἰ. Ταπαράκης ζητοῦσι μηνιαίαν ἀπουσίας ἄδειαν, ἐν ᾧ ὁ ἀριθμὸς τῶν παρόντων μόλις ἀναβαίνει εἰς ἐννενήκοντα, καὶ διὰ τοῦτο ἐξαιτεῖται τὴν ἐπὶ τῶν αἰτήσεων αὐτῶν ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς. Αὕτη δ' ἀπεφήνατο νὰ δοθῶσι μὲν αἱ ζητούμεναι ἄδειαι, ἀλλὰ καθ' ὅσον δὲν ἐλαττοῦται ὁ παραδεδεγμένος ὅρος.

Ἀναγγελθέντος ἑπομένως ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τῶν ἀναφορῶν, ἀνεγνώσθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 1 περίληψις καὶ ἡ ἐπ' αὐτῆς γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσαι οὕτως·

«Ἀριθ. 1. Ἀναφορὰ ἀπὸ 14 Φεβρουαρίου 1855 ἐκ Σύρου διαφόρων κηπουρῶν, δι' ἧς ἐκθέτουσιν, ὅτι ἕνεκα τῆς ἐνσκηψάσης εἰς Σύρον χολέρας δὲν ἠδυνήθησαν νὰ πωλήσωσι τὰ προϊόντα των, καὶ ἐξαιτοῦνται ν' ἀπαλλαγῶσι τῆς πληρωμῆς τοῦ ἐπ' αὐτῶν φόρου διὰ τὸ παρελθὸν καὶ τρέχον ἔτος.»

«Ἡ ὑπ' ἀριθ. 1 νὰ συσταθῇ παρὰ τῇ Βουλῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν, ἵνα ἐπιφέρῃ θεραπείαν διὰ τὴν προξενηθεῖσαν εἰς αὐτοὺς ζημίαν ἀπὸ τὴν ἀπώλειαν τῶν προϊόντων τῶν κήπων ἕνεκα τῶν ἐκ τῆς ἐνσκηψάσης νόσου ἐπιβληθέντων ἀπαγορευτικῶν μέτρων τῆς χρήσεως αὐτῶν, ἀφίνον τὸ ὑπουργεῖον, εἰ δυνατόν, τοὺς ὀφειλομένους παρ' αὐτῶν φόρους ἐπὶ τῶν ἀπολεσθέντων προϊόντων τούτων διὰ τὸ π. ε.»

Ἐπὶ τούτων δὲ λαβών τις τὸν λόγον, ἐξέθηκεν, ὅτι εὐτυχεῖς οἱ τόποι ἐκεῖνοι, ὅπου δὲν ὑπέστησαν τὰ δεινὰ τῆς χολέρας, ἀλλὰ δυστυχέστερα πασῶν τῶν πόλεων, εἰς ἃς ἐνέσκηψεν αὕτη, εἶναι ἡ Σύρος, διότι ἡ νῆσος αὕτη προμηθεύεται πᾶν τὸ πρὸς τροφὴν ἔξωθεν, πάντες δὲ οἱ ἐν αὐτῇ οἰκοῦντες πορίζονται τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἐκ τῆς ἐργασίας των, τὴν ὁποίαν ἠναγκάσθησαν νὰ ἐγκαταλείψωσι καὶ ν' ἀποδημήσωσι διὰ νὰ σωθῶσι. Μεταξὺ δὲ τῶν παθόντων πλειότερον ἐκ τῶν συνεπειῶν τοῦ νοσήματος εἶναι καὶ μικρά τις τάξις, ἡ τῶν κηπουρῶν, οἵτινες ἐνοικιάζοντες κήπους τινας ἰδιοκτήτους, μόλις διὰ μόχθων πολλῶν καὶ δαπανῶν κατορθώνουσι νὰ πορίζωνται ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν ὀλίγων προϊόντων των τὰ πρὸς τὸ ζῆν, καθ' ὅσον ἡ νῆσος τῆς Σύρου ἂν καὶ διὰ τὴν θέσιν αὐτῆς καὶ διὰ τὰς περιστάσεις καταστᾶσα πόλις ἐμπορικὴ, δὲν εἶναι ὅμως εἰμὴ βράχος πετρώδης καὶ ἄγονος. Ἀλλ' ἐνσκηψάσης τῆς νόσου καὶ ἀπαγορευθείσης τῆς χρήσεως τῶν λαχάνων, οἱ δυστυχεῖς οὗτοι κηπουροὶ οὐ μόνον ἀπώλεσαν τὸ μικρὸν εἰσόδημά των, ἀλλὰ φέρουσι καὶ τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ νὰ πληρώσωσιν εἰς μὲν τοὺς ἰδιοκτήτας τῶν κήπων τὸ ἐνοίκιον, εἰς δὲ τὸ δημόσιον τὸν φόρον των, καὶ ἐκ τούτου εὑρίσκονται εἰς τὴν πλέον οἰκτρὰν καὶ ἀξιοθρήνητον κατάστασιν, τῆς ὁποίας αὐτόπτης γενόμενος, καὶ μετὰ συγκινήσεως ἀκούσας τὰ δίκαια παράπονά των, προέτρεψεν αὐτοὺς νὰ ζητήσωσι δι' ἀναφορᾶς τὴν μεσολάβησιν τῆς Βουλῆς εἰς τὸ νὰ τοὺς ἀπαλλάξῃ ἡ κυβέρνησις τῆς πληρωμῆς τοῦ φόρου διά τε τὸ παρελθὸν καὶ τὸ παρὸν ἔτος, καθ' ὅσον μάλιστα δὲν πρόκειται εἰμὴ περὶ εὐτελοῦς ποσοῦ δύω περίπου χιλιάδων δραχμῶν. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ ὑπουργὸς δὲν δύναται ἄνευ νόμου νὰ προβῇ εἰς τοιαύτην ἐπιεικῆ ἀπόφασιν, δὲν ἀρκεῖ μόνη ἡ σύστασις τῆς Βουλῆς, ἀλλ' ἀπαιτεῖται νὰ παρακληθῇ ὁ ὑπουργὸς νὰ φέρῃ καὶ τὸ ἀπαιτούμενον νομοσχέδιον.

Ἐπήνεγκεν ἄλλος, ὅτι ἡ Βουλὴ οὔτε δύναται οὔτε πρέπει νὰ παραδεχθῇ, ὡς ἔχει, τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, διότι ἄνευ νόμου τὸ ὑπουργεῖον δὲν δύναται νὰ χαρίσῃ φόρους. Διὰ τοῦτο, καὶ διότι τὰς αὐτὰς ζημίας, ἃς ἔπαθον ἐκ τῆς χολέρας οἱ κηπουροὶ τῆς Σύρου, ὑποφέρουσι πρὸ πολλοῦ ἀπανταχοῦ σχεδὸν τοῦ κράτους οἱ ἰδιοκτῆται ἀμπελώνων ἐκ τῆς ἐπ' αὐτῶν ἐνσκηψάσης νόσου, πρατείνει νὰ παρακληθῇ ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἵνα παρουσιάσῃ νομοσχέδιον, δι' οὗ νὰ δύναται ἡ κυβέρνησις ν' ἀπαλλάττῃ τῆς πληρωμῆς τῶν φόρων ἐκείνους τῶν

φορολογουμένων, τῶν ὁποίων ἡ πρόσοδος κατεστράφη ἕνεκα αἰτιῶν ἀνωτέρων.

Προσθέντος δέ τινος, ὅτι δὲν εἶναι δίκαιον νὰ λαμβάνῃ ἡ Βουλὴ ἐξαιρετικὰ μέτρα ὑπὲρ ἑνὸς μόνον τόπου παθόντος, ἐν ᾧ καὶ ἀλλαχοῦ καὶ ἐν Ὀλυμπίᾳ πρὸ πέντε ἐτῶν αἱ ἄμπελοι οὐδένα ἀποφέρουσι καρπόν, οἱ δὲ ἰδιοκτῆται καταδιώκονται διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ φόρου καὶ διὰ προσωπικῆς κρατήσεως· ἐζήτησεν ὁ κατὰ πρῶτον ἀγορεύτας νὰ διευκρινισθῇ ἂν εἰς τὴν πρότασιν τοῦ βουλευτοῦ Μεσσήνης συμπεριλαμβάνωνται καὶ οἱ ἀναφερόμενοι κηπουροὶ τῆς Σύρου, διότι ἡ πρόσοδος αὐτῶν δὲν κατεστράφη ἐξ ἀνωτέρας αἰτίας, ἀλλ' ἡ χρῆσις τῶν προϊόντων των ἀπηγορεύθη ὡς ἐπιβλαβὴς καὶ κατὰ συνέπειαν οὐδεμίαν ἀπήλαυσαν πρόσοδον.

Ἀπαντήσαντος δὲ τοῦ προτείναντος, ὅτι ὁπωσδήποτε ἡ ζημία προέκυψε καὶ εἰς τοὺς ἀναφερομένους ἐξ ἀνωτέρας αἰτίας, καὶ ὅτι ἑπομένως συμπεριλαμβάνονται καὶ οὗτοι εἰς τὴν πρότασίν του· ἐρωτηθεῖσα ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως ἀντὶ τῆς γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς τὴν πρότασιν τοῦ βουλευτοῦ Μεσσήνης μετὰ τῆς ἀνωτέρω ἐξηγήσεως, ἔχουσαν οὕτως·

« Ἡ ὑπ' ἀριθ. 1 νὰ συστηθῇ παρὰ τῆς Βουλῆς εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν, ἵνα παρουσιάσῃ νομοσχέδιον, δι' οὗ νὰ δύναται ἡ Κυβέρνησις ν' ἀπαλλάττῃ τῆς πληρωμῆς τῶν φόρων ἐκείνους τῶν φορολογουμένων, τῶν ὁποίων ἡ πρόσοδος κατεστράφη ἕνεκα αἰτιῶν ἀνωτέρων. »

Ἀναγνώσθη εἶτα ἡ ὑπ' ἀριθ. 2 περίληψις, ἔχουσα οὕτως·

« Ἀριθ. 2. Ἀναφορὰ ἀπὸ 17 Φεβρουαρίου ε. ε. ἐξ Ἀθηνῶν τῆς Ἑλένης Χατζῆ Στεράνῃ, δι' ἧς ἀναφέρουσα τὰς πρὸς τὴν Ἑλλάδα ἐκδουλεύσεις τοῦ ἀποβιώσαντος συζύγου της, ἐπιτίμου ἀντισυνταγματάρχου, ἐξαιτεῖται νὰ τῇ δοθῇ τὸ περιπλέον φαλαγγιτικὸν γραμμάτιον τοῦ ἀντισυνταγματάρχου, ὡς λαβόντος τοῦ συζύγου της μόνον τὸ τοῦ ὑπαλλαγοῦ. »

Καὶ ἡ ἑπομένη γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς·

« Ἡ ὑπ' ἀριθ. 2 νὰ συστηθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργεῖον, ὅπως ἐνεργηθῇ ὑπ' αὐτοῦ ἡ αἴτησίς της ὡς δικαία. »

Ἐπὶ ταύτης δὲ παρετήρησέ τις, ὅτι ἡ σύστασις τῆς Βουλῆς ἐπὶ ἀντικειμένων τοιούτων ἀντιβαίνει εἰς τὸ ἄρθρον 17 τοῦ Συντάγματος, τὸ ὁποῖον ἀπαγορεύει εἰς τὴν Βουλὴν προτάσεις, ἀφορώσας αὔξησιν ἐξόδων ἢ ἀμοιβήν.

Ἀντεῖπεν ἕτερος, ὅτι οὔτε περὶ αὐξήσεως ἐξόδων οὔτε περὶ

ἀμοιβῆς τινος πρόκειται, ἀλλὰ περὶ δικαιώματος κεκτημένου διὰ νόμου, καὶ ἑπομένως ἡ Βουλὴ καὶ δύναται καὶ ὀφείλει μάλιστα νὰ συστήσῃ στενῶς τὴν αἴτησιν τῆς ἀναφερομένης εἰς τὸ ἁρμόδιον ὑπουργεῖον, ὅπως δικαιώσῃ αὐτήν.

Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι, ὡς συμπεραίνει, ὁ σύζυγος τῆς ἀναφερομένης χαρακτηρισθεὶς ὑπὸ τῆς πρώτης ἐπιτροπῆς ὑπαλλαγός, ἔλαβε τὸ φαλαγγιτικὸν γραμμάτιον· ἀκολούθως δὲ διορισθεὶς πρόξενος, ἐπροβιβάσθη εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἐπιτίμου ἀντισυνταγματάρχου, καὶ ἀποθανὼν δὲν ἠδυνήθη νὰ ζητήσῃ τὸ περιπλέον, τὸ ὁποῖον ἐξαιτεῖται ἤδη ἡ σύζυγός του. Ἐπειδὴ λοιπὸν μόνον τὸ ὑπουργεῖον εἶναι ἁρμόδιον νὰ γνωρίζῃ κατὰ πόσον εἶναι δικαία καὶ νόμιμος ἡ αἴτησις τῆς ἀναφερομένης, νομίζει ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν πρέπει νὰ συστήσῃ αὐτὴν ὡς δικαίαν, ἀλλ' ἁπλῶς μόνον νὰ διευθύνῃ τὴν ἀναφορὰν εἰς τὸ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργεῖον.

Ἐπήνεγκέ τις, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ 1833 εἰς πολλὰ περιέπεσεν ἀτοπήματα καὶ ἀδικίας ὡς πρὸς τὸν προσδιορισμὸν καὶ τὴν διανομὴν τῶν διαφόρων στρατιωτικῶν βαθμῶν, καὶ διὰ τοῦτο αἱ ἀκολούθως σχηματισθεῖσαι ἐπιτροπαὶ καὶ ὁ Βασιλεὺς, δικαιοσύνης χάριν, εἰς ἄλλους μὲν ἀπέδωκαν βαθμοὺς πραγματικοὺς ἀνωτέρους, ἄλλους δὲ ἐχαρακτήρισαν μόνον δι' ἀνωτέρου βαθμοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος Χατζῆ Στεφανὴς ἔφερε βαθμὸν ἐπιτίμου ἀντισυνταγματάρχου, ὁ πραγματικὸς αὐτοῦ βαθμὸς ἦτον ὁ τοῦ ταγματάρχου, καὶ ἑπομένως ἐδικαιοῦτο νὰ λάβῃ γραμμάτιον ἀνάλογον πρὸς τὸν πραγματικὸν αὐτοῦ βαθμόν, τὸ ὁποῖον, ἀποθανόντος ἐκείνου, ζητεῖ σήμερον ἡ σύζυγός του, καὶ τὴν αἴτησιν ταύτην θεωρεῖ δικαίαν.

Ἀντιπαρατηρήσαντος δ' ἄλλου, ὅτι ὑπάρχοντος νόμου περὶ φαλαγγιτικῶν προικοδοτήσεων, ἡ Βουλὴ δὲν δύναται νὰ ἐπιφέρῃ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὡρισμένην γνώμην· προσέθηκέ τις, ὅτι ἡ ἀναφερομένη ἄτεκνος οὖσα, δὲν χαίρει κληρονομικὰ δικαιώματα καὶ ἑπομένως ἡ αἴτησίς της εἶναι παράνομος. Διὰ ταῦτα, καὶ ἐπειδὴ τὸ ὑπουργεῖον εἶναι εἰς καλλιτέραν θέσιν νὰ ἐκτιμήσῃ τὴν αἴτησιν τῆς ἀναφερομένης, προτείνει νὰ διευθυνθῇ ἡ ὑπὸ συζήτησιν ἀναφορὰ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν, διὰ νὰ ἐνεργήσῃ τοῦτο ὅ,τι εἶναι νόμιμον.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη ἀντὶ τῆς γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς τὴν ἀνωτέρω πρότασιν τοῦ βουλευτοῦ Ῥηθείου.

Ἀναγνωσθείσης μετὰ ταῦτα τῆς ὑπ' ἀριθ. 3 περιλήψεως, ἐχούσης οὕτως·

« Ἀριθ. 3. Ἀναφορὰ ἀπὸ 20 Φεβρουαρίου ε. ε. ἐκ Τσιπιανῶν τῶν Τιμολέοντος, Δημητρίου καὶ Ἀριστοφάνους Καρώνη, ἐξαιτουμένων νὰ τοῖς δοθῇ 15 ἐτῶν προθεσμία πρὸς ἀπάτισιν τοῦ πρὸς τὸ δημόσιον χρέους των διὰ τὰς παρὰ τοῦ πατρός των ἐνοικιασθείσας προσόδους, καὶ ὑποσχομένων ν' ἀποδίδωσι κατ' ἔτος δραχ. 333 μέχρις ἐξοφλήσεως αὐτοῦ. »

Καὶ τῆς ἑπομένης γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς·

« Ἡ ὑπ' ἀριθ. 3 νὰ συσταθῇ πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον πρὸς παραδοχὴν ταύτης, ἐπειδὴ θεωρεῖ ἡ ἐπιτροπὴ ὅτι ἀπὸ τὴν ἐκποίησιν τῆς ἀκινήτου περιουσίας τῶν ὀρφανῶν Καρώνη πιθανὸν καὶ τὸ δημόσιον νὰ μὴ ἀποζημιωθῇ, ὡς ὑπαρχόντων πολλῶν παραδειγμάτων ἐφ' ὁμοίας ἐκποιήσεως, καὶ καταστροφὴ νὰ ἐπέλθῃ εἰς τρεῖς οἰκογενείας, ἀφ' οὗ οἱ ἀναφερόμενοι προτείνουν νὰ πληρώσουν τὸ χρέος τοῦ πατρός των. »

Λαβών τις τὸν λόγον, ἐξέθηκεν, ὅτι ὁ πατὴρ τῶν ἀναφερομένων ὑπῆρξε πάντοτε ἐνοικιαστὴς ἀπὸ τοῦ **1830 — 1848** χωρὶς ποτὲ νὰ καθυστερήσῃ οὔτε λεπτὸν εἰς τὸ δημόσιον, ἐν ᾧ πολλὰ ὑπὸ πολλῶν ὀφείλονται, καὶ τοι μὴ ζημιωθέντων. Κατὰ δὲ τὸ **1848** ἀναγκασθεὶς ἐκ τοῦ μεγάλου συναγωνισμοῦ νὰ ἐνοικιάσῃ πρόσοδόν τινα ἀντὶ 5,000 καιλῶν, καὶ ἐκ τούτου ζημιωθείς, ἔμεινε καθυστερῶν 5,000 δραχμῶν. Ἐλθὼν δὲ εἰς διενέξεις μετά τε τοῦ δημοσίου καὶ ἄλλων ἐνοικιαστῶν, ἠναγκάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς τὰ δικαστήρια πρὸς διάλυσιν αὐτῶν. Πρὶν ὅμως δώσῃ τὰ κτήματά του εἰς ὑποθήκην πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ δημοσίου, μέρος αὐτῶν παρεχώρησεν εἰς προίκισιν τῶν θυγατέρων του. Τὸ δικαστήριον ἐξέδοτο ἀκολούθως ἀπόφασιν, δυνάμει τῆς ὁποίας κατεδικάζετο εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ ἀνωτέρω ποσοῦ, ἀναβιβασθέντος εἰς 7,000 δραχ. μετὰ τῶν τόκων καὶ τῶν δικαστικῶν ἐξόδων. Ἀποθανόντος δ' αὐτοῦ ἐκ τῆς λύπης, διετάχθη δυνάμει τῆς ἀποφάσεως ἡ ἐκποίησις τῶν κτημάτων, καὶ τὰ τέκνα του βλέποντα ὅτι ἀφαιρουμένων τῶν εἰς προίκισιν δοθέντων, τὰ λοιπὰ δὲν ἐπήρκουν εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ χρέους, ἠναγκάσθησαν νὰ κηρυχθῶσιν ἐξ ἀπογραφῆς κληρονόμοι. Ἐπειδὴ δὲ ἤδη ζητοῦσι νὰ τοῖς χορηγηθῇ 15ετὴς προθεσμία, ὑποσχόμενα νὰ πληρώσωσιν ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ διαστήματος τὸ χρέος των, καὶ ἀφ' οὗ διὰ τῆς ἐκποιήσεως τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος κτημάτων, συνισταμένων εἰς οἰκίας καὶ ἓν περιβόλιον ἀσήμαντον, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξοφληθῇ τὸ προκείμενον χρέος· ἐὰν δὲ κατακυρωθῶσιν

εἰς τὸ δημόσιον, θέλει ὑποκύψει πρὸς συντήρησιν αὐτῶν εἰς δαπάνας, ὡς καὶ δι' ὅλα τὰ μέχρι τοῦδε ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ κατακυρωθέντα, νομίζει ὅτι ἡ αἴτησις τῶν ἀναφερομένων ὀρφανῶν εἶναι συμφέρουσα εἰς τὸ δημόσιον, καὶ ὡς τοιαύτην καὶ ἡ Βουλὴ δύναται νὰ τὴν συστήσῃ καὶ ἡ Κυβέρνησις νὰ τὴν παραδεχθῇ, καὶ οὕτως ἐξασφαλίζει τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου χωρὶς νὰ στερήσῃ τὰ ὀρφανὰ ἀπὸ τὴν μικρὰν αὐτῶν περιουσίαν.

Ἀντεῖπεν ἕτερος, ὅτι, ἀφ' οὗ οἱ ἀναφερόμενοι ἐκηρύχθησαν ἐξ ἀπογραφῆς κληρονόμοι, δὲν ἔχουσι πλέον δικαίωμα νὰ κάμνωσι τοιαύτας προτάσεις, οὔτε δύναται ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐνδίδῃ εἰς αὐτάς, διότι τότε οὔτε λεπτὸν ἤθελεν εἰσάγεσθαι εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον. Προτείνει λοιπὸν νὰ διευθυνθῇ ἁπλῶς εἰς τὸ ὑπουργεῖον ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἀναφορὰ ἄνευ τῶν παρατηρήσεων τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἐπήνεγκεν ἕτερος, ὅτι, κατὰ τὰ ἐκτεθέντα, ἡ ὑπόθεσις ἔχει οὕτω. Τὰ ὀρφανὰ προτείνουν, καὶ τοι κηρυχθέντα ἐξ ἀπογραφῆς κληρονόμοι, νὰ κρατήσωσι τὰ ἐνυπόθηκα κτήματα καὶ πληρώσωσι τὸ χρέος τοῦ πατρός των εἰς διαφόρους δόσεις. Νομίζει λοιπὸν ὅτι, ἐπειδὴ καὶ ἐπὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως ὑπάρχει ἐκδεδομένη δικαστικὴ τις ἀπόφασις, καὶ ἐπειδή, κατ' αὐτὸν, προκειμένου περὶ ἐκτελέσεως ἀποφάσεως, τὸ δημόσιον ἐξομοιοῦται πρὸς τὸν ἰδιώτην, ἡ Βουλὴ δύναται νὰ μεσολαβήσῃ πρὸς τὸ ὑπουργεῖον πρὸς ἀναστολὴν τῆς ἐκτελέσεως, τὸ δὲ ὑπουργεῖον πληροφορούμενον ὅτι ἐκ τῆς ἐκποιήσεως τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος κτημάτων δὲν θέλει δυνηθῇ νὰ εἰσπράξῃ οὔτε τὸ ἥμισυ τῶν πρὸς τὸ δημόσιον ὀφειλομένων, ἐν ᾧ παραδεχόμενον τὴν πρότασιν τῶν ἀναφερομένων, καὶ τούτους εὐεργετεῖ καὶ τὸ δημόσιον ἐξασφαλίζει, δύναται νὰ χορηγήσῃ τὴν αἰτουμένην προθεσμίαν.

Νομίζων λοιπὸν ὅτι προκειμένου, ὡς εἶπε, περὶ ἐκτελέσεως δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἡ Βουλὴ δύναται ν' ἀπευθύνῃ εἰς τὸ ὑπουργεῖον σύστασίν τινα, γνωμοδοτεῖ νὰ παραπεμφθῇ ἡ ὑπ' ἀριθ. 3 ἀναφορὰ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν, διὰ νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν αὐτὴν καὶ ἐκτιμήσῃ τὸ περιεχόμενον.

Ἡ δὲ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως ἀντὶ τῆς γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς τὴν ἀνωτέρω πρότασιν τοῦ βουλευτοῦ Μαντινείας.

Ἀνεγνώσθησαν μετὰ ταῦτα αἱ ὑπ' ἀριθ. 4, 5 καὶ 6 περιλήψεις, καὶ ἡ ἐφ' ἑκάστης αὐτῶν γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσαι οὕτως·

«Ἀριθ. 4. Ἀναφορὰ ἀπὸ 1 Μαρτίου ε. ε. ἐξ Ἀθηνῶν τοῦ Δημητρίου Καταπόδη, ἐξαιτουμένου νὰ τῷ ἀποδοθῶσι 200 τάλληρα, τὰ ὁποῖα ἐδαπάνησε κατὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα.»

«Ἀριθ. 5. Ἀναφορὰ ἀπὸ 9 Φεβρουαρίου ε. ε. ἐξ Ἀθηνῶν τοῦ Ἀθανασίου Οἰκονόμου, δι' ἧς ἀναφέρων τὰς πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεις καὶ τὴν ἐνεστῶσαν κατάστασίν του, ἐξαιτεῖται ἀνάλογον σύνταξιν ἢ περίθαλψίν τινα πρὸς ἀνακούφισιν τῆς δυστυχίας του.»

«Ἀριθ. 6. Ἀναφορὰ ἀπὸ 17 Φεβρουαρίου ε. ε. ἐκ Ναυπλίου τοῦ Ἀγγέλου Σταΐκου, ὑπολοχαγοῦ, ἐξαιτουμένου νὰ τῷ ἀποδοθῶσιν ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου 400 δραχμαί, τὰς ὁποίας δανεισθείς, ἐδαπάνησεν εἰς τὴν κηδείαν τοῦ ἀποβιώσαντος πατρός του, λοχαγοῦ τῆς Β. φάλαγγος.»

«Ἡ ὑπ' ἀριθ. 4 νὰ συσταθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον, ὅπως ἐνεργήσῃ τὴν αἴτησιν τοῦ ἀναφερομένου καθ' ὅσον εἶναι δυνατὸν εἰς αὐτό.»

«Ἡ ὑπ' ἀριθ. 5 νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον.»

«Ἡ ὑπ' ἀριθ. 6 νὰ συσταθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον, ὅπως πράξῃ ὅ,τι ἐγκρίνῃ.»

Ἡ δὲ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως τὴν ἐν ἑκάστῃ αὐτῶν ἀνωτέρω γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἀναγνωσθείσης εἶτα τῆς ὑπ' ἀριθ. 7 περιλήψεως μετὰ τῆς ἐπ' αὐτῆς γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς, ἐχουσῶν οὕτως·

«Ἀριθ. 7. Ἀναφορὰ ἀπὸ 1 Μαρτίου ε. ε. ἐκ Καρθίου τῆς Ἄνδρου τοῦ Δ. Ν. Κυριακοῦ, δι' ἧς ἀναφέρει ὅτι διορισθεὶς κατὰ τὸ 1851 ἔτος ἀπαριθμητὴς τῶν χοίρων καὶ ἐκτιμητὴς προϊόντων, δὲν ἔλαβε μέχρι τοῦδε ἀνάλογον ἀποζημίωσιν.»

«Ἡ ὑπ' ἀριθ. 7 νὰ διευθυνθῇ πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον, ὅπως διατάξῃ τὴν πληρωμὴν τῶν καθυστερουμένων δικαιωμάτων τοῦ ἀναφερομένου.»

Παρετήρησέ τις, ὅτι ὁ ἀναφερόμενος εἶναι συνδημότης του, καὶ εἶναι βέβαιον ὅτι ὑπηρετήσας τὸ δημόσιον, στερεῖται μέχρι τοῦδε τῆς ἀντιμισθίας του, ὡς καὶ ἄλλοι πολλοὶ χρηματίσαντες ἐκτιμηταὶ τοῦ δημοσίου, καὶ διὰ τοῦτο θεωρεῖ δίκαιον νὰ συσταθῇ ἡ αἴτησίς του εἰς τὸ ὑπουργεῖον, διότι ἄλλως οὐδεὶς θέλει ἀναδέχεσθαι τοιαύτας τοῦ δημοσίου ὑπηρεσίας.

Ἀντεῖπεν ἄλλος, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον δὲν εἶναι δυνατὸν αὐθαιρέτως καὶ ἄνευ τινὸς αἰτίας νὰ καθυστερῇ ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον δεδουλευμένην μισθοδοσίαν, καὶ διὰ τοῦτο προτείνει νὰ διευθυνθῇ ἁπλῶς ἡ ἀναφορὰ εἰς τὸ ὑπουργεῖον, χωρὶς νὰ ἐπιβάλωμεν εἰς αὐτὸ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς αἰτήσεως τῶν ἀναφερομένων.

Οὕτω δὲ ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως κατὰ τὴν γνώμην τοῦ προαγορεύσαντος «νὰ διευθυνθῇ ἡ ὑπ' ἀριθ. 7 ἀναφορὰ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον, ὅπως λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὸ περιεχόμενον αὐτῆς.»

Ἀνεγνώσθησαν μετὰ ταῦτα αἱ ὑπ' ἀριθ. 8, 9, 10, 11 καὶ 12 περιλήψεις, ἔχουσαι οὕτως·

«Ἀριθ. 8. Ἀναφορὰ ἀπὸ 24 Φεβρουαρίου ε. ε. ἐξ Ἀθηνῶν τοῦ Ν. Α. Ψαράκη, αἰτουμένου νὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ τῷ δίδεται ἡ παύσασα σύνταξις ἕνεκα τοῦ θανάτου τῆς ἀδελφῆς του, ἡ ἄλλη τις περίθαλψις πρὸς ἀνακούφισιν τῆς δυστυχίας αὐτοῦ διὰ τὰς πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεις τοῦ πατρός του.»

«Ἀριθ. 9. Ἀναφορὰ ἀπὸ 1 Μαρτίου ε. ε. ἐκ Κορίνθου διαφόρων κατοίκων τοῦ χωρίου τρανοῦ Ζευγολατιοῦ, δι' ἧς ἐκθέτουσιν ὅτι ἕνεκα τῆς ἐνσκηψάσης ἀπὸ τὸ ἔτος 1852 νόσου τῶν ἀμπέλων ἐξέλιπε πᾶσα παραγωγὴ αὐτῶν, καὶ ἐξαιτοῦνται ν' ἀπαλλαγῶσι τοῦ ἐπ' αὐτῶν φόρου μέχρι τῆς ἐξαλείψεως τῆς νόσου.»

«Ἀριθ. 10 Ἀναφορὰ ἀπὸ 21 Μαρτίου ε. ε. ἐξ Ἀθηνῶν τοῦ Γ. Καριοφύλλη, ὑποβάλλοντος ἀντίγραφον τῆς πρὸς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον ἀναφορᾶς του, δι' ἧς καταγγέλλει διαφόρους καταχρήσεις, πραχθείσας ἐν τῷ Βασ. τυπογραφείῳ καὶ λιθογραφείῳ ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ Ἰω. Καρπούνη.»

«Ἀριθ. 11. Ἀναφορὰ ἀπὸ 17 Μαρτίου ε. ε. ἐξ Ἀθηνῶν τῆς Καλομοίρας Ἀναγν. Στέφα, αἰτουμένης νὰ τῇ δοθῇ μηνιαία σύνταξις καὶ προίκισις τῆς ἐπιγάμου θυγατρός της διὰ τὰς πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεις τοῦ συζύγου της.»

«Ἀριθ. 12 Ἀναφορὰ ἀπὸ 24 Μαρτίου ε. ε. ἐξ Ἀθηνῶν τῆς Καλομοίρας Δημητρίου Π. Χασιώτου, αἰτουμένης νὰ τῇ δοθῇ ἀνάλογος σύνταξις πρὸς περίθαλψιν τῶν ὀρφανῶν της διὰ τὰς πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεις τοῦ συζύγου της.»

Ἡ δὲ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, ἐπὶ μὲν τῶν λοιπῶν παρεδέχθη δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως τὰς ἐπ' αὐτῶν ἐπομένας γνώμας τῆς ἐπιτροπῆς·

«Ἡ ὑπ' ἀριθ. 8 νὰ συσταθῇ εἰς τὸν Κ. πρωθυπουργόν, ὅπως λάβῃ τὴν ἀνήκουσαν πρόνοιαν περὶ τοῦ ἀναφερομένου.

«Ἡ ὑπ' ἀριθ. 10 νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον, περὶ τοῦ ἀντικειμένου τῆς ὁποίας ἐγίνετο λόγος ἐν τῇ Βουλῇ καὶ ἐδόθησαν παρὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ διασαφήσεις.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 11 νὰ διευθυνθῇ πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον, ὅπως ἐνεργηθῶσι τὰ εἰκότα.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 12 νὰ διευθυνθῇ πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργεῖον.»

Ἐπὶ δὲ τῆς ὑπ' ἀριθ. 9 ἀπεράσισε νὰ παραπεμφθῇ καὶ αὕτη εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν, κατὰ τὴν ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1 ἀπόφασίν της, ὡς ὑπαγομένη εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν.

Ἀναγνωσθείσης δὲ καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 13 περιλήψεως ἀναφορᾶς, ἐχούσης οὕτως·

«Ἀριθ. 13. Ἀναφορὰ ἀπὸ 9 Ἀπριλίου ε. ε. ἐξ Ἀθηνῶν τοῦ δόκτορος Α. Ν. Γούδα, δι' ἧς ἐξαιτεῖται νὰ συστηθῇ παρὰ τῆς Βουλῆς εἰς τὸ ἁρμόδιον ὑπουργεῖον τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδιδόμενον περιοδικὸν σύγγραμμα «ἡ Ἰατρικὴ Μέλισσα» ὡς λίαν κοινωφελὲς, ὥστε νὰ ὁρισθῇ ἀνάλογος ἐτησία χορηγία πρὸς ἐξακολούθησιν αὐτοῦ, καθ' ὅσον ἄνευ αὐτῆς δὲν δύναται νὰ διατηρηθῇ.»

Παρετήρησέ τις, ὅτι ἀποδεχόμενος ἐντελῶς τὴν ὑπὲρ τῆς *Ἰατρικῆς Μελίσσης* γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, ὑπομιμνήσκει ὅτι κατ' αὐτὰς ἐπρότεινεν, ὡς ἡ Βουλὴ ἐνθυμεῖται, νὰ γίνῃ συνδρομή τις ἀνάλογος ὑπὲρ τῆς ἐκδοθησομένης ἐφημερίδος τῆς Ἑλληνικῆς γεωργίας, ἡ δὲ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πρότασίν του καὶ ἀνέβαλε τὴν ἐπ' αὐτῆς ὁριστικὴν ἀπόφασίν της εἰς συνεδρίασίν τινα προσεχῆ. Σήμερον λοιπόν, προκειμένου περὶ τῆς Ἰατρικῆς Μελίσσης, συνίστησαν εἰς τὸ Σῶμα νὰ ἀποφασίσῃ καὶ περὶ τῆς ἐφημερίδος τῆς Ἑλληνικῆς γεωργίας, ἀναλαμβάνων τὴν συνδρομὴν 25 σωμάτων ἐτησίως.

Καὶ ἄλλος δέ τις προσέθηκεν, ὅτι ἡ ὑπὲρ τῆς ἐφημερίδος ταύτης συνδρομὴ καθίσταται ἀναγκαία ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην, διότι ἀπαραίτητον εἶναι νὰ διαδοθῶσι μάλιστα παρ' ἡμῖν τὰ γεωργικὰ ρῶτα. Ἄλλως τε ἡ συνδρομὴ ἐφημερίδος τοιαύτης θέλει εἶσθαι πιστὴ ἐπιξία εἰς τὸ ἐν Τίρυνθι γεωργικὸν κατάστημα, τὸ ὁποῖον μετὰ τοσαύτας παραχωρήσεις οὐδένα καρπὸν παρήγαγε μέχρι τοῦδε.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὴν ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσαν ὡς ἕπεται·

«Ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 13. Ἐπειδὴ τὸ παρὰ τοῦ δόκτωρος Α. Ν. Γούδα ἐκδιδόμενον ἐπιστημονικὸν σύγγραμμα «Ἡ Ἰατρικὴ Μέλισσα» μοναδικὸν ἐν Ἑλλάδι θεωρεῖται καὶ λίαν κοινωφελὲς, ὡς δημοσιεῦον ὅλας τὰς ἐπιστημονικὰς καὶ πρακτικὰς ἀνακαλύψεις τῆς ἰατρικῆς ἐν γένει ἐπιστήμης, καὶ ἐπειδὴ δὲν δύναται νὰ διατηρηθῇ διὰ τῶν ὀλίγων συνδρομητῶν του μόνον, ἡ δὲ διακοπὴ αὐτοῦ καθίσταται ἐπιζήμιος, καθ' ὅσον ὑπάρχουν καὶ ἰατρικὴ σχολὴ καὶ ἰατρικὴ ἑταιρία, ἰατροσυνέδριον καὶ νοσοκομεῖον, χρήσιμον εἰς ὅλα ταῦτα τὸ τοιοῦτον σύγγραμμα, γνωμοδοτεῖ νὰ συστηθῇ πρὸς τὸ ἐπὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως ὑπουργεῖον, ἵνα προσδιορισθῇ παρ' αὐτοῦ συνδρομὴ πρὸς διατήρησίν του, ὁποία ὑπάρχει καὶ διὰ τὸ τῆς θέμιδος ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐκδόσεώς της.»

Ἐπίσης δὲ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὴν πρότασιν νὰ συνδράμῃ εἰς 25 ἀντίτυπα τῆς ἐκδοθησομένης ἐφημερίδος τῆς Ἑλληνικῆς γεωργίας, τὰ ὁποῖα ἡ θέλει διανείμει εἰς τοὺς ἐνδεεστέρους δήμους ἢ ἄλλως πως θέλει διαθέσει.

Ἀναγνωσθείσης δὲ καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 14 ἑπομένης περιλήψεως·

«Ἀριθ. 14. Ἀναφορὰ τῆς 4 Ἀπριλίου ε. ε. ἐξ Ἀθηνῶν τῆς Ἑλένης Χ. Μπέκα, ἐξαιτουμένης αὔξησιν τῆς διδομένης αὐτῇ δεκαπενταδράχμου συντάξεως καὶ προικοδότησιν τῆς ἐπιγάμου θυγατρός της διὰ τὰς πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεις τοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀγῶνι πεσόντος συζύγου της ἀντιστρατήγου Χρήστου Μπέκα.»

Παρετήρησέ τις, ὅτι τὸ περὶ χηρῶν καὶ ὀρφανῶν ζήτημα τῶν ἐνδόξων πρωταθλητῶν τοῦ ἀγῶνος πολλάκις ἐπησχόλησε τὴν Βουλὴν καὶ πολλὰ ὑπὲρ αὐτῶν ἐλέχθησαν, ἀλλὰ μέχρι τοῦδε δὲν ἐλήφθη μέτρον τι γενικόν. Προκειμένου λοιπὸν σήμερον περὶ τῆς Ἑλένης Χ. Μπέκα, δὲν πρέπει νὰ ἀποφασίσωμεν ὑπὲρ αὐτῆς μόνον, διότι καὶ αἱ οἰκογένειαι Γιατράκου, Νικηταρᾶ, Λυκούργου καὶ ἄλλων, ἀναλλοίωτα ἔχουσαι δικαιώματα εἰς τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ ἔθνους, στεροῦνται δυστυχῶς καὶ τοῦ ἄρτου. Ἐὰν λοιπὸν πρόκειται νὰ ληφθῇ ἓν μέτρον, πρέπει ἡ Βουλὴ νὰ ἀποφασίσῃ δι' ὅλας τὰς ἐνδόξων ἀγωνιστῶν οἰκογενείας.

Προσέθηκεν ἄλλος, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀπὸ τῆς καθιδρύσεως τῆς Βασιλείας ἐκανόνισε τὰ περὶ συντάξεων τῶν ὀρφανῶν καὶ χηρῶν τῆς πατρίδος, ἡ δὲ ἐπὶ τούτῳ συσταθεῖσα ἐπιτροπὴ παρέλειψεν ἀρκετὰ ἴσως ὀνόματα. Ἐπῆλθε μετὰ ταῦτα ἡ ἐν Ἀθήναις ἐθνικὴ Συνέλευσις καὶ διὰ ψηφίσματός της ἐθέσπισεν, ὅτι πρέπει νὰ λη-

φθῶσι γενικὰ μέτρα ὑπὲρ τῶν οἰκογενειῶν τῶν ὑπὲρ πατρίδος πεσόντων. Ἔκτοτε ὅμως τοσοῦτοι παρῆλθον ἐνιαυτοὶ καὶ ἡ οὐδεμία ἐλήφθη πρόνοια ἢ μέτρα εἰδικὰ μόνον ἐλήφθησαν. Ἀλλ' ἐν ᾧ καὶ ταῦτα καλῶς ἔχουσι, διὰ τί νὰ μὴ ληφθῇ ἓν μέτρον γενικὸν διὰ τὰς τοιαύτας οἰκογενείας; Καθ' ἑκάστην ἀπὸ τῆς συστάσεως τῶν Βουλῶν ἀναφέρονται αἱ δυστυχεῖς αὗται οἰκογένειαι, ζητοῦσαι παραμυθίαν, καὶ καθ' ἑκάστην λέγομεν ἡμεῖς *διευθύνεται εἰς τὸ ὑπουργεῖον*, χωρὶς ἐν τούτοις νὰ προκύψῃ ἓν ἀποτέλεσμα. Ὅσαι τῶν οἰκογενειῶν τούτων εἶχον τὸ εὐτύχημα νὰ τύχωσιν εἰδικοῦ προστάτου, ἐκεῖναι ἀντεμείφθησαν μέχρι τοῦδε, ὅσαι δὲ ἔμειναν ἀπροστάτευτοι, μάτην στενάζουσιν ὑπὸ τὴν ἐγκαταλειψιν καὶ τὴν ἐνδειαν. Προκειμένης λοιπὸν τῆς ἀναφορᾶς μιᾶς τούτων, πρέπει νὰ λάβωμεν τὸ ζήτημα ὑπὸ γενικὴν ἐποψιν καὶ ὑπὸ τὴν ἐποψιν ταύτην νὰ τὸ λύσωμεν.

Ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι ὀρθῶς εἶπεν ὁ προαγορεύσας, ὅτι μόναι αἱ τυχοῦσαι προστάτου οἰκογένειαι ἀντεμείφθησαν διὰ τὰς κατὰ τὸν ἀγῶνα θυσίας των, καὶ ἐπειδὴ μόνον διὰ προστάτου, φαίνεται, λαμβάνει τις τὴν ἀμοιβὴν τῶν δικαιωμάτων του, διὰ τοῦτο εἶχεν εἴπει ἄλλοτε, ὅτι ἕκαστος ἡμῶν πρέπει νὰ γίνηται ὑπουργὸς κατὰ μῆνα, μὴ διὰ τῆς ἀλλεπαλλήλου ταύτης διαδοχῆς κατορθωθῇ ποτε ἡ πλήρης τῶν οἰκογενειῶν τούτων ἀμοιβή. Πολλάκις ὑψώσασα φωνὴν ἡ Βουλὴ, ἐσύστησε τὰ δικαιώματά των, πολλάκις ἦλθεν εἰς ἀποφάσεις ὁριστικάς, ἀλλ' ἐν ᾧ τὸ ὑπουργεῖον ἀείποτε ὑπεσχέθη ὅτι θέλει φέρει ἓν νομοσχέδιον, δὲν ἔλαβε τὴν ἐλαχίστην φροντίδα. Καὶ ἐν τούτοις λιμοκτονεῖ ἡ οἰκογένεια τοῦ Γιατράκου, ἀπηύδησεν ἐλπίζουσα ἡ οἰκογένεια τοῦ Δυκούργου καὶ παλαίουσι μὲ τὴν ἐνδειαν ἡ οἰκογένεια τοῦ Παπανικολῆ καὶ τοσαῦται ἄλλαι. Νὰ ἀπαιτήσωμεν λοιπὸν σπουδαίως παρὰ τῆς Κυβερνήσεως νὰ φέρῃ τὸ περὶ συντάξεως τῶν τοιούτων οἰκογενειῶν νομοσχέδιον, διότι εἶναι καταισχύνη νὰ τρέχωσι τὰ ὀρφανὰ τῆς πατρίδος μὲ τὸν δίσκον τοῦ ἐλέους εἰς χεῖρας.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὴν ἐπὶ τῆς ἀνωτέρω ἀναφορᾶς ἐπομένην γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς·

«Ἡ ὑπ' ἀριθ. 14 νὰ συσταθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργεῖον, ὅπως ἐνεργήσῃ τὴν χορήγησιν προικοδοτήσεως εἰς τὴν θυγατέρα τοῦ ὑπὲρ πατρίδος φονευθέντος ἀντιστρατήγου Μπέκα, ὡς οὖσαν πάντῃ ἄπορον καὶ ἀξίαν τῆς τοιαύτης περι-

θάλψεως παρὰ τοῦ δημοσίου διὰ τοὺς ἀγῶνας τοῦ πατρός της, καὶ νὰ ἐπαυξηθῇ ἡ δεκαπενταήραχμος σύνταξις τῆς ἀναφερομένης συζύγου τοῦ μνησθέντος ἀντιστρατήγου.»

Ἀπορημένη νὰ παμφθῇ καὶ ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν εἰς τὸ ὑπουργεῖον.

Ἀναγνωσθεῖσαι δὲ καὶ αἱ ὑπ' ἀριθ. 15, 16 καὶ 17 περιλήψεις, ἔχουσαι οὕτως·

«Ἀριθ. 15. Ἀναφορὰ ἀπὸ 11 Ἀπριλίου ε. ε. ἐξ Ἀθηνῶν τῆς Ἐλισάβετ Χ. Μάλη, ὀρφανῆς, δι' ἧς ἐπισυνάπτουσα διάφορα ἀποδεικτικὰ πιστοποιοῦντα τὰς πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεις τοῦ πατρός της Χ. Μάλη, ἐξαιτεῖται προικοδότησιν ἢ σύνταξίν τινα πρὸς διατήρησίν της.

«Ἀριθ. 16. Ἀναφορὰ ἀπὸ 15 Ἀπριλίου ε. ε. ἐξ Ἀθηνῶν τῆς Βαρβάρας Ν. Κολοβελώνη, αἰτουμένης νὰ τῇ δοθῇ ἀνάλογος σύνταξις διὰ τὰς πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεις τοῦ πεσόντος κατὰ τὸ 1827 ὁπλαρχηγοῦ υἱοῦ της Γεωργίου Κολοβελώνη.»

«Ἀριθ. 17. Ἀναφορὰ ἀπὸ 4 Ἀπριλίου ε. ε. ἐκ Κορθίου τῆς Ἄνδρου τῶν ἐφόρων τῆς ἑλληνικῆς σχολῆς, δι' ἧς ἐκθέτουσιν ὅτι διὰ πατριαρχικοῦ ἐγγράφου εἶχε παραχωρηθῇ εἰς τὴν ὑπ' αὐτῶν ἐφορευομένην σχολὴν ἡ Σταυροπηγιακὴ μονὴ τῆς Θεοτόκου, ἥτις ἐκηρύχθη ἀπὸ τὸ 1834 ἀνεξάρτητος, καὶ ἐξαιτεῖται νὰ συσταθῇ εἰς τὸ ἁρμόδιον ὑπουργεῖον ἡ αἴτησίς των, ἵνα διατάξῃ τὴν παράδοσιν τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος μονῆς εἰς τὴν ἀνωτέρω σχολὴν, καθ' ὅσον ἄλλως εἶναι ἠναγκασμένοι νὰ διεκδικήσωσι τὰ δίκαιά των ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων.»

Μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης παρατηρήσεως, ἐγένοντο δεκταὶ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχουσαι, κατὰ τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, ὡς ἀκολούθως·

«Ἡ ὑπ' ἀριθ. 15 νὰ συσταθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν, ἐπειδὴ διὰ τῶν παρουσιαζομένων πολλῶν ἐπισήμων ἀποδείξεων καταφαίνεται, ὅτι ὁ πατὴρ τῆς ἀναφερομένης Χ. Μάλης ἐμόχθησεν ὑπὲρ πατρίδος καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ ἱεροῦ πολέμου, ἡ δὲ θυγάτηρ αὐτοῦ ἔμεινεν ἄπορος, νὰ λάβῃ τὸ ὑπουργεῖον οἵαν πρόνοιαν δύναται ὑπὲρ αὐτῆς.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 16 νὰ συσταθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν, ὅπως ἀπονείμῃ εἰς ταύτην ὅ,τι εἶναι δίκαιον.

Ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 17. Ἐπειδὴ ἀποδεικνύεται διὰ τῆς ἐν ἀντιγράφῳ πατριαρχικῆς ἀποφάσεως, ὅτι ἡ ἐν τῷ δήμῳ Κορθίου τῆς

Ἀνδρου Σταυροπηγιακὴ μονὴ τῆς Θεοτόκου, ἐπιλεγομένη τῶν Τρομαρχείων, ὑπῆρξεν ἰδιοκτησία τῆς ἐν τῷ αὐτῷ δήμῳ ἑλληνικῆς σχολῆς, ἡ δὲ σχολὴ αὕτη ὑπάρχει δημοσυντήρητος, νὰ συστηθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς ἐκπαιδεύσεως, ὅπως ἀφήσῃ ταύτην μετὰ τῶν κτημάτων της διὰ τὴν συντήρησιν τῆς σχολῆς ταύτης, καθ' ἃ ὑπῆρχεν ἔκπαλαι.»

Τελευταῖον ἀνήγγειλε τὸ Ϛ'. τμῆμα ὅτι ἐξελέξατο εἰσηγητὴν ἐπὶ τοῦ περὶ ἐγγείου φόρου καὶ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας νομοσχεδίου τὸν Κ. Α. Κουμουνδοῦρον, μεθ' ὃ ὁ πρόεδρος ἀναγγείλας ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης θέλει εἶναι ἡ ἀνάγνωσις τῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου τούτου ἐκθέσεως καὶ ἡ ἀνάπτυξις τῆς περὶ καταργήσεως τοῦ πολιτικοῦ θανάτου προτάσεως τοῦ βουλευτοῦ πανεπιστημίου, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 2 Μ. Μ.

Ὁ πρόεδρος
Θ. Α. ΖΑΪΜΗΣ.

Οἱ γραμματεῖς
Εὐθ. Κεχαγιᾶς.
Π. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΑ'.

Τῆς 19 Ἀπριλίου 1855.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ὁ ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης ἀνέγνω δήλωσιν περὶ προσθήκης δραχμῶν 23,000 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργείου διὰ τὸ ἔτος 1855, ἔχουσαν οὕτω·

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

«Ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ὑπουργοῦ τῆς δικαιοσύνης ἐπιτρέπομεν εἰς αὐτὸν νὰ ζητήσῃ παρὰ τῆς Βουλῆς προσθήκην δραχμῶν 23,500 εἰς τὸν πρὸς συζήτησιν ὑποβληθέντα προϋπολογισμὸν τοῦ τρέχοντος ἔτους τοῦ αὐτοῦ ὑπουργείου ἐπὶ τῶν ἑξῆς κεφαλαίων καὶ ἄρθρων·

Κεφάλ. Α'.	ἄρθρ. 2.	Ὑλικὸν ὑπουργείου	δραχ.	500
» Ε'.	» 2.	Ὑλικὸν πρωτοδικείων	»	3,000
» Ζ'.	» 4.	Διατροφὴ ὑποδίκων	»	20,000
			δραχμ.	23,500.

Ἀνατιθέμενοι τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος διατάγματος εἰς τὸν αὐτὸν ὑπουργόν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 18 Ἀπριλίου 1855.

ΟΘΩΝ.

Α. ΑΟΥΝΤΟΣ.»

Ἡ δὲ Βουλὴ παρεδέχθη ν' ἀποσταλῇ καὶ αὕτη εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους ἐπιτροπήν.

Παρετήρησέ τις, ὅτι πρὸ πολλοῦ ἡ Κυβέρνησις παρουσίασεν εἰς τὴν Βουλὴν νομοσχέδιον περὶ τῶν ἀπὸ προικοκτησίας ὀφειλετῶν, ἡ δ' ἐπιτροπή, ἂν καὶ ἱκανὸς παρῆλθε χρόνος, δὲν ἔφερεν εἰσέτι τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἔκθεσίν της, καὶ οὕτω κινδυνεύουσιν οἱ τοιούτου εἴδους ὀφειλέται νὰ στερηθῶσι διὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος τῶν ὠφελημάτων τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος νόμου.

Ἓν δὲ μέλος τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς ἀπήντησεν, ὅτι ὄχι μόνον δὲν ἠμέλησεν αὕτη τοῦ καθήκοντός της, ἀλλὰ καὶ πολλὴν κατέβαλε φροντίδα καὶ προσπάθειαν εἰς ἐπιτυχῆ τοῦ ἀνατεθέντος αὐτῇ ἔργου διεξαγωγήν. Ἡ μικρὰ δ' αὕτη ἀναβολὴ προέκυψε διότι ἠναγκάσθη νὰ ἔλθῃ εἰς μίαν τινα συνεννόησιν μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ ἐπὶ διαφόρων ἀντικειμένων, καὶ καθ' ὑπέρβασιν μάλιστα τοῦ καθήκοντός της ἔδωκεν εἰς τὸν ὑπουργὸν τὴν ἔκθεσιν, διὰ νὰ λάβῃ γνῶσιν τῶν σκέψεων καὶ παρατηρήσεών της. Ἤδη δὲ ἑτοίμης οὔσης τῆς ἐκθέσεως, δὲν ὑπολείπεται εἰμὴ ἡ ἀντιγραφὴ αὐτῆς καὶ πιστεύει ὅτι αὔριον θέλει ἀναγνωσθῆ.

Οὕτω δὲ τῆς Βουλῆς ἀρκεσθείσης εἰς τὰς πληροφορίας ταύτας, ὁ πρόεδρος ἐξέθηκεν, ὅτι ὁ ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης ἀπέστειλεν εἰς τὸ προεδρεῖον ἔγγραφον, διαβιβασθὲν αὐτῷ ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν στρατιωτικῶν, δι οὗ κατηγορεῖται ὁ πρώην ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργὸς Σπῦρος Μήλιος, ὅτι εἰσήγαγεν ἐν τῇ στρατιωτικῇ σχολῇ τῶν Εὐελπίδων τρεῖς νέους ἄνευ Β. διατάγματος. Τὸ ἔγγραφον τοῦτο ἀπέστειλεν εἰς τὴν ἀνακριτικὴν ἐπιτροπὴν διὰ τὰ περαιτέρω, αὕτη δὲ τὸ ἐπέστρεψεν εἰς τὸ προεδρεῖον, ἐξαιτουμένη τὴν περὶ παραδοχῆς αὐτοῦ ἔγκρισιν τοῦ Σώ-

ματος, καθ' ὅσον πρόκειται περὶ νέας κατηγορίας. Τὴν αἴτησιν ταύτην τῆς ἐπιτροπῆς ὑποβάλλων εἰς τὴν Βουλήν, ἐξαιτεῖται τὴν ἀπόφασίν της.

Ἐπὶ τούτοις λαβὼν τὸν λόγον ἓν μέλος τῆς ἀνακριτικῆς ἐπιτροπῆς, διεσάφησεν ὅτι αἱ κατηγορίαι τῶν ὁποίων τὴν ἀνάκρισιν ἀνέθεσεν εἰς αὐτὴν ἡ Βουλή, δὲν προβλέπουσι τὴν περίστασιν, ἣν ἀναφέρει τὸ διευθυνθὲν αὐτῇ ὑπὸ τοῦ προέδρου ἔγγραφον, προσβάλλον πρᾶξιν τινα τοῦ πρώην ὑπουργοῦ τῶν στρατιωτικῶν Μηλίου, δι' ἣν ἀπῃτεῖτο ἡ ἔκδοσις Β. διατάγματος καὶ τὴν ὁποίαν αὐτὸς ἐνήργησε δι' ἁπλῆς ὑπουργικῆς διαταγῆς. Ἐπειδὴ λοιπὸν τὸ ἀντικείμενον τοῦτο παρουσιάζει νέαν κατηγορίαν, καὶ ἐπειδὴ ἡ ἐπιτροπὴ ἐνεργεῖ κατ' ἐντολὴν καὶ ἐνημώσει τῆς Βουλῆς, ἐθεώρησεν ἀναγκαῖον νὰ προκαλέσῃ τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἄδειαν τοῦ Σώματος, καθ' ὅσον μάλιστα πρόκειται καὶ περὶ συνταγματικῆς τινος διατάξεως, εἰς ἣν ὁλόκληρος ἡ Βουλὴ ἔχει ἄμεσον συμφέρον, καὶ ἥτις δύναται νὰ ἔχῃ οὐσιώδεις καὶ σοβαρὰς συνεπείας. Ἐρωτᾷ λοιπὸν τὴν Βουλὴν ἐὰν, ὑπαρχούσης ἐκκρεμοῦς τινος κατηγορίας καθ' ἑνὸς βουλευτοῦ ἢ γερουσιαστοῦ καὶ ἐπελθούσης νέας ἐναντίον αὐτοῦ καθ' ἣν χρόνον τὰ σώματα εὑρίσκονται εἰς ἐνέργειαν, δύναται ὁ κατηγορούμενος νὰ ὑποβληθῇ εἰς νέαν ἀνάκρισιν ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ Σώματος, εἰς ὃ ἀνήκει. Ζητῶν λοιπὸν παρὰ τοῦ Σώματος τὴν λύσιν τοῦ σπουδαίου τούτου ζητήματος, παρατηρεῖ, ὅτι ἡ νέα αὕτη κατηγορία οὐδόλως μεταβάλλει τὴν θέσιν τοῦ κατηγορουμένου, διότι πολλαὶ καὶ ποικίλαι οὖσαι αἱ ἄλλαι κατηγορίαι, τὰς αὐτὰς θέλουσιν ἔχει ὡς πρὸς τὴν ποινὴν κατ' αὐτοῦ συνεπείας, ἐὰν ἀποδειχθῶσι πραγματικαὶ καὶ βάσιμοι. Ἡ ζητουμένη ὅμως ἐξήγησις ἀφορᾷ μόνον τὸ σύνταγμα καὶ τὴν ὕπαρξιν ἡμῶν, διότι, ἐὰν παραδεχθῶμεν τοιαύτην ἀρχὴν, θέλομεν δώσει χώραν εἰς πολλὰ ἀτοπήματα, καὶ διὰ τοῦτο παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν νὰ προέλθῃ ἀμέσως εἰς μίαν λύσιν, διὰ νὰ μὴ παρεμποδίζωνται καὶ αἱ ἐργασίαι τῆς ἐπιτροπῆς, αἵτινες ἐγγίζουσιν εἰς τὸ τέρμα των καὶ ἀπὸ τὰς ὁποίας ἐπιθυμεῖ ν' ἀπαλλαγῇ τὸ ταχύτερον.

Παρετήρησεν ἕτερος, ὅτι, ἐπειδὴ, ὡς εἶπεν ὁ προαγορεύτας, αἱ ἄλλαι κατηγορίαι καὶ πολλαὶ καὶ ποικίλαι εἰσὶν, ἡ δὲ σήμερον παρουσιαζομένη οὐδόλως μεταβάλλει τοῦ κατηγορουμένου τὴν τύχην, δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν καὶ ταύτην, οὐχὶ ὅμως ἄλλην.

Ἄλλ' εἰπόντος ἄλλου, ὅτι τὸ ζήτημα εἶναι λίαν σπουδαῖον, καὶ διὰ τοῦτο, χωρὶς νὰ ἐκφράσῃ γνώμην τινά, παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν ν' ἀναβάλῃ τὴν ἀπόφασίν της, διὰ νὰ σκεφθῶσιν οἱ βουλευταὶ ἐπ' αὐτοῦ ὡριμώτερον καὶ δώσωσιν ἐν περιπτώσει τὴν ψῆφόν των· ἡ Βουλὴ ἀπεφάσισε ν' ἀναβληθῇ διὰ τὴν αὔριον ἡ ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρου ἀντικειμένου συζήτησις.

Μετὰ ταῦτα ἀναγγελθέντος ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἀνάπτυξις τῆς προτάσεως τοῦ βουλευτοῦ τοῦ πανεπιστημίου, λαβὼν οὗτος τὸν λόγον, ἔλεξε τάδε.

« Πρὶν ἢ σᾶς ἐκθέσω τοὺς λόγους, εἰς οὓς πειθόμενος, παρουσίασα πρότασιν περὶ καταργήσεως τοῦ πολιτικοῦ θανάτου, συγχωρήσατέ μοι νὰ δώσω ἐξήγησίν τινα πρὸς ἀπορυγὴν παρεξηγήσεων. Παρατηρῶ λοιπὸν, ὅτι διὰ τῆς προτάσεώς μου οὐδεμία ποινὴ καταργεῖται, διότι ἡ ἰσχύουσα παρ' ἡμῖν νομοθεσία δὲν χαρακτηρίζει εἰς κἀνὲν αὐτῆς μέρος ὡς ποινὴν τὸν πολιτικὸν θάνατον· κατ' αὐτὴν δὲ, ποιναὶ εἶναι ὁ θάνατος, τὰ διὰ βίου ἢ πρόσκαιρα δεσμὰ, ἡ εἰρκτὴ, ἡ φυλάκισις καὶ τὸ πρόστιμον, ὁ δὲ πολιτικὸς θάνατος δὲν ἐπιβάλλεται ὡς ποινή. Οὕτω λοιπὸν νομίζω ὅτι δύναμαι νὰ προβῶ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν χωρὶς τὸν φόβον τοῦ νὰ θεωρηθῶ, ἐὰν ἡ πρότασίς μου εὐτυχήσῃ νὰ καταστῇ νόμος, ὅτι συνετέλεσα εἰς τὴν ἐξάλειψιν μιᾶς ποινῆς, καὶ ταῦτα βεβαίως ἦτο φόβος δίκαιος, διότι ἑκάστη ποινὴ εἶναι μία δύναμις τῆς δικαιοσύνης, καὶ ἑπομένως οὐδ' ὑμεῖς θέλατε ἀναχθῇ νὰ ἐξασθενήσητε τὴν δικαιοσύνην τῆς πατρίδος ἡμῶν διὰ τῆς ἀραιοτέρας μιᾶς τῶν δυνάμεών της, καθ' ὅσον ἄνευ δικαιοσύνης οὔτε αἱ κοινωνίαι πράττονται οὔτε εὐνομία καὶ τιμὴ ἔθνικὴ εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξωσι. Τί ποτ' ἐστὶ λοιπὸν ὁ πολιτικὸς θάνατος, ὃν δὲν εἶναι ποινή, πολὺ δὲ μᾶλλον ἀναμφιβόλως εἶναι συνέπεια ποινῆς, καὶ ἂν μὲν ἡ συνέπεια αὕτη ἦτο γνησία, θέλαμεν πάντοτε εἰς τὸ αὐτὸ καταντήσει συμπέρασμα, διότι εἰς τὰ ἀποτελέσματα ἀναφαίνεται ἡ αἰτία. Ἀλλὰ, διὰ νὰ ἦναι γνησία, ἔπρεπε νὰ ἦναι δικαία καὶ λογικὴ, καὶ ἑπομένως, ἐὰν εὐτυχήσω νὰ σᾶς ἀποδείξω ὅτι οὔτε δικαία οὔτε λογικὴ εἶναι, ἀλλὰ ψευδὴς καὶ ἄδικος, τότε θέλετε καὶ ὑμεῖς παραδεχθῇ ὅτι εἶναι μία παρὰ φύσιν συνέπεια, καὶ ὡς τοιαύτην θέλετε τὴν διαγράψει ἀπὸ τὴν νομοθεσίαν ἡμῶν, βέβαιοι ὄντες ὅτι ἀφαιροῦντες ἀπ' αὐτὴν ἓν ἐλάττωμα, ἐνισχύετε ἀντὶ νὰ ἐξασθενήσητε τὸν νόμον. Ἡ δύναμις τῶν νόμων κεῖται πρῶτον μὲν εἰς τὴν ἐξωτερικὴν βίαν, κατὰ δεύτερον καὶ κύριον λόγον εἰς τὴν ἐσωτερικὴν πεποίθησιν περὶ τῆς δικαιοσύνης αὐτῶν, ἡ δὲ πεποίθησις αὕτη εἶναι ἡ πηγὴ τῆς ἀληθοῦς δυνάμεως, καὶ διὰ τοῦτο ὅπου οἱ ἄνθρωποι ἀγαποῦν τοὺς νόμους ὡς δικαίους καὶ εὐεργετικοὺς, ἐκεῖ οἱ νόμοι ἔχουσιν ἰσχὺν μεγίστην. Θέλω δὲ ἤδη προσπαθήσει

νὰ σᾶς ἀποδείξω ὅτι ὁ πολιτικὸς θάνατος εἶναι συνέπεια ποινῆς, τὴν ὁποίαν ὀφείλομεν ν' ἀφαιρέσωμεν ἀπὸ τὴν νομοθεσίαν ἡμῶν. Καὶ πρῶτον παρατηρῶ, ὅτι δὲν εἶναι συνέπεια ὅλων τῶν ποινῶν, ἀλλὰ δύω μόνον, ἤτοι, τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου καὶ τῶν διὰ βίου δεσμῶν. Καὶ εἰς μὲν τὴν πρώτην περίστασιν δὲν συνεπάγονται εἰμὴ τινὰ μόνον ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ πολιτικοῦ θανάτου, τὰ δὲ ἰσόβια δεσμὰ συνεπιφέρουσιν ὅλας αὐτοῦ τὰς συνεπείας. Οὕτω λοιπὸν ὁ νόμος θεωρεῖ ἓν ἄτομον καταδικασθὲν εἰς δεσμὰ διὰ βίου, καί τοι ζῶν, ὡς ἀποθανόν, λέγει δὲ εἰς αὐτό· σοῦ μὲν ζῇς, ἐγὼ ὅμως σὲ θεωρῶ νεκρόν· δι' ἐμὲ εἶσαι ἐκτὸς τῆς κοινωνίας, ἐκτὸς τῶν νόμων. » Ἀλλὰ δύναται ἡ κοινωνία νὰ εἴπῃ τοῦτο ; δύναται νὰ εἴπῃ εἰς οἱονδήποτε, ὅτι εἶναι ἐκτὸς τῆς πολιτείας; Φιλόσοφός τις Ἕλλην, ὁ μεγαλείτερος ὅλων, ὠνόμασε τὸν ἄνθρωπον ζῶον πολιτικόν. Λύναται λοιπὸν ἡ κοινωνία νὰ διαγράψῃ ἀπὸ τὸν ὁρισμὸν τοῦτον, ὅστις ἐκφράζει τὴν οὐσίαν τοῦ ἀνθρώπου, τὴν λέξιν *πολιτικόν*, καὶ νὰ ὀνομάσῃ τὸν ἄνθρωπον ζῶον ; Ὄχι βέβαια· καὶ μολαταῦτα, καί τοι μὴ δυναμένη, διὰ τοῦ πολιτικοῦ θανάτου πράττει τοῦτο, ἀλλ' ἡ πρᾶξις της αὕτη εἶναι δικαία, εἶναι ἀληθής; Πῶς ὅμως δύναται νὰ ἦναι δικαία, ἀφ' οὗ εἶναι ἓν ψεῦδος ; διότι τί ἄλλο εἶναι εἰμὴ ψεῦδος, ὅταν ἀποκαλῶμεν τὸν ζῶντα νεκρόν ; Ἐν ὅσῳ δ' ὁ ἄνθρωπος ζῇ, ζῇ καὶ ἡ πηγὴ τῶν δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεών του, ζῇ ἡ προσωπικότης του, τὴν ὁποίαν οὐδεὶς δύναται νὰ τοῦ ἀφαιρέσῃ. Ὅταν ὅμως ἀποκλείωμεν τὸν ἄνθρωπον τῆς πολιτικῆς κοινωνίας, τὸν θεωροῦμεν ὡς παύσαντα πλέον τοῦ νὰ ἦναι ἠθικὸν πρόσωπον, τὸν θεωροῦμεν οὐχὶ ὡς ἄνθρωπον, ἀλλ' ὡς κτῆνος. Τοῦτο ὅμως δὲν εἶναι τιμωρία ὡρισμένου κακούργου, ἀλλὰ περιφρόνησις τοῦ ἀνθρώπου ὡς τοιούτου, ἐν ᾧ φέρει ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτοῦ τὴν σφραγῖδα τοῦ πλάστου του· ἀπ' αὐτὴν δὲ τὴν ἀρχὴν δύνανται νὰ προκύψωσιν αἱ ἑπόμεναι συνέπειαι. Καὶ πρῶτον μὲν ὁ πολιτικῶς θανὼν δὲν δύναται νὰ διαθέσῃ τὴν περιουσίαν του, ἀνοίγεται δ' αὕτη. Ἀλλὰ τὸ δικαίωμα τοῦ διαθέτειν εἶναι ἡ ἐξάσκησις τοῦ δικαιώματος τῆς ἰδιοκτησίας, καὶ οὔτε δύναμαι νὰ ὀνομάσω ἰδιοκτησίαν πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον δὲν ὑπόκειται ἐντελῶς εἰς τοὺς σκοπούς μου. Ἐμποδίζοντες λοιπὸν ἕνα τοῦ νὰ κάμῃ διαθήκην, τοῦ ἀφαιροῦμεν τὴν ἰδιοκτησίαν του καὶ τὸν θεωροῦμεν ὡς ἁπλοῦν ἐπικαρπωτήν. Ἐκτὸς δὲ τούτου τὸ δικαίωμα τῆς διαθήκης δὲν εἶναι συνέπεια μόνον τῆς ἰδιοκτησίας, ἀλλὰ καὶ τῆς προσωπικότητός του, διότι ἕκαστος ἄνθρωπος σχετίζεται καὶ πρὸς τὸ παρελθὸν καὶ πρὸς τὸ μέλλον, καὶ

διὰ τοῦτο ἀποθνήσκων ὀφείλει, εἰς μὲν τὸ παρελθὸν ἀναφερόμενος, ν' ἀνταμείψῃ μίαν ἐκδούλευσιν ἢ τὴν ἀρετήν, εἰς δὲ τὸ μέλλον στρεφόμενος, ἔχει νὰ περιποιηθῇ τὰ τρυφερώτερα ἀντικείμενα τῆς ἀγάπης του, ἡμεῖς δὲ τοῦ ἀφαιροῦμεν τὸ δικαίωμα τοῦτο. Ἀλλὰ δύναταί τις νὰ εἴπῃ, ὅτι καὶ ἂν δὲν ἀφήσῃ διαθήκην, ἡ περιουσία του μεταβαίνει εἰς τὴν οἰκογένειάν του. Δὲν εἶναι ὅμως ἄδικον ν' ἀποχωρίζωμεν ἀπὸ τὰ συμφέροντα τῆς οἰκογενείας τὰ αἰσθήματα αὐτῆς, καὶ νὰ μὴ τὴν ἀφίνωμεν ν' ἀκούσῃ τὰς τελευταίας εὐχὰς καὶ παραγγελίας τοῦ προστάτου της ; Τὸ ζῶον εἶναι γέννημα τῆς στιγμῆς καὶ ἡ στιγμὴ τὸ σβύνει, ἀλλ' οἱ σκοποὶ τοῦ ἀνθρώπου ἐπιζῶσι διὰ τῆς διαθήκης αὐτοῦ. Οὕτω π. χ. οἱ μακαρῖται Ῥιζάρειοι δὲν ζοῦν μόνον εἰς τὰ χείλη καὶ τὴν μνήμην ἡμῶν ὡς ἁπλῆ τις ἠχὼ ὀνομάτων, ἀλλὰ διὰ τῆς διαθήκης αὐτῶν κάθηνται ἄγρυπνοι παρὰ τῷ Ἰλισσῷ, ἐπιτηροῦντες ἡμέραν καὶ νύκτα τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἐκπαίδευσιν τῆς ἑλληνικῆς νεολαίας. Τὸ δικαίωμα λοιπὸν τῆς διαθήκης, συνέπεια τῆς ἰδιοκτησίας καὶ τῆς προσωπικότητος τοῦ ἀνθρώπου, εἶναι ἱερόν, ἡμεῖς δὲ, καίτοι τοιοῦτον, τὸ καταστρέφομεν.

Εἴπομεν δὲ, ὅτι ἐκτὸς τοῦ ὅτι δὲν δύναται νὰ κάμῃ διαθήκην, ἀνοίγεται καὶ ἡ περιουσία του. Δευτέρα αὕτη συνέπεια τοῦ πολιτικοῦ θανάτου. Ἐν ἄλλαις λέξεσι, ζῶντα τὸν γυμνοῦσιν ἡ σύζυγός του, τὰ τέκνα του, οἱ συγγενεῖς του ἢ, ἐν ἐλλείψει ὅλων αὐτῶν, τὸ Κράτος. Ἀπομονοῦται ὁ δυστυχὴς ἐν τῇ φυλακῇ, καὶ ἐν ᾧ ἔχει ἀνάγκην νὰ στραφῇ πρὸς τοὺς συγγενεῖς του, νὰ ζητήσῃ τὴν συνδρομήν των, τὰς παρηγορίας των, οὗτοι ἔχουσιν ἐκ τοῦ νόμου τὸ συμφέρον τοῦ νὰ ἐκτελεσθῇ μέχρι τέλους καὶ μεθ' ὅλης τῆς αὐστηρότητος ἡ ποινή, διὰ νὰ ἔχωσι τὴν κυριότητα τῆς περιουσίας του. Ἀλλ' ἴσως εἴπῃ τις, ὅτι πιθανὸν διὰ τῆς διαθήκης του κακοῦργος τις ν' ἀνταμείψῃ τοὺς συνενόχους του, καὶ τοῦτο ὁ νόμος δὲν πρέπει νὰ τὸ ἐπιτρέψῃ. Ἀλλ' ἂν μὲν οἱ συνένοχοι οὗτοι ὦσι γνωστοί, κηρύζατε αὐτοὺς ἀνικάνους νὰ δεχθῶσι κληρονομίαν ἢ κληροδότημα· ἂν ὅμως ἦναι ἄγνωστοι, τότε εἰσὶ φανταστικοί, καὶ διὰ μίαν τοιαύτην ἐξαιρετικὴν καὶ ὑποθετικὴν περίστασιν δὲν εἶναι δίκαιον νὰ οἰκοδομήσωμεν γενικὴν ἀρχὴν τοσοῦτον ὀλεθρίαν. Ἐπειδὴ δὲ, καθ' ἣν περίπτωσιν ὁ πολιτικῶς ἀποθανὼν δὲν ἔχει οὔτε τέκνα, οὔτε οἰκογένειαν οὔτε πλησίους συγγενεῖς, ἡ περιουσία του μεταβαίνει εἰς τὸ Κράτος, ἡ τοιαύτη μετάβασις τῆς περιουσίας ἀνθρώπου ζῶντος εἶναι δήμευσις περιουσίας, ἥτις ὅμως ἀπαγορεύεται ἀπὸ τὸ Σύνταγμα ἡμῶν.

Εἰς τρίτη συνέπεια ἐπέρχεται τὸ νὰ μὴ δύναται οὔτε συναλλαγμα νὰ συνάψῃ οὔτε ν' ἀποκτήσῃ τι. Οὕτω λοιπὸν, ἐνῷ πολλοὶ θέλοντες νὰ εἰσάξωσι καὶ ἐν ταῖς φυλακαῖς τὴν ἠθικὴν, εὗρον ὡς κατάλληλον μέσον τὴν ἐργασίαν, διότι ἀεργία καὶ κακοήθεια ἰσοδυναμοῦσιν, ἡμεῖς μὴ ἐπιτρέποντες εἰς τὸν πολιτικῶς θανόντα ν' ἀποκτήσῃ τι ἐκ τῆς ἐργασίας του, ματαιόνομεν τὰ εὐεργετικὰ αὐτῆς ἀποτελέσματα, διότι λέγομεν εἰς αὐτόν· « δύνασαι μὲν νὰ ἐργάζησαι, ἀλλ' ὡς κτῆνος, χωρὶς ἐκ τῆς ἐργασίας σου ν' ἀπολαύσῃς τι. » Ἑπομένως, ἐὰν θελήσῃ νὰ πωλήσῃ τὸ προϊὸν τῆς ἐργασίας του, ὁ δ' ἀγοραστὴς δὲν θελήσῃ νὰ πληρώσῃ εἰς αὐτὸν τὴν ἀξίαν, ὁ δυστυχὴς ἐκεῖνος δὲν δύναται νὰ καταφύγῃ εἰς τὰ δικαστήρια· δι' αὐτὸν αἱ θύραι τῶν δικαστηρίων εἶναι φραγμέναι. Ἀλλ' ἂν ὁ ἀγοραστὴς καλῇ πίστει φερόμενος, θελήσῃ νὰ τῷ πληρώσῃ τὴν ἀξίαν τοῦ πράγματος, ἢ ἂν φίλος ἢ ἄλλος τις τῷ δώσῃ τι ἐξ εὐσπλαγχνίας, ἡ τοιαύτη περιουσία του οὔτε εἰς τοὺς κληρονόμους αὐτοῦ οὔτε εἰς τοὺς δανειστάς του μεταβαίνει, ἀλλ' εἰς τὸ Κράτος. Τὸ αὐτὸ δὲ συμβαίνει καὶ ὅταν ἀποθανών τις συγγενής του, ἀφήσῃ εἰς αὐτὸν κληρονομίαν τινα, ἐὰν δὲν συγχωρῆται ἡ ἀντιπροσώπευσις, μεταβαίνει καὶ αὕτη εἰς τὸ Κράτος, καὶ οὕτω ἀπογυμνοῦμεν τ' ἀθῶα τέκνα του τῆς περιουσίας των.

Δὲν δύναται, εἴπομεν, νὰ συνάψῃ συμβόλαιον, τουτέστι τοῦ ἀφαιροῦμεν τὴν τιμὴν τοῦ νὰ δώσῃ καὶ λάβῃ πίστιν. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτων ὁ πολιτικὸς θάνατος ἔχει καὶ ἄλλην συνέπειαν, ἤτις μόνη ἤρκει νὰ πείσῃ ὑμᾶς ὅπως τὸν ἀφαιρέσητε ἀπὸ τὴν νομοθεσίαν ἡμῶν· αὕτη δὲ εἶναι ἡ διάλυσις τοῦ γάμου. Ἀλλὰ τί πταίει ἡ σύζυγος καὶ ζητοῦμεν νὰ καταστρέψωμεν τὰ ἱερώτερα αὐτῆς καθήκοντα, βιάζοντές την νὰ διαλύσῃ τὸν γάμον; Καὶ ἐννοῶ μὲν ὅτι ἡ γυνὴ βλέπουσα τὸν σύζυγόν της συρόμενον διὰ βίου εἰς τὰς φυλακὰς, δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν διάλυσιν· ἀλλ' ἐὰν γυνή τις ἐξ ἀγάπης πρὸς τὸν σύζυγόν της προτιμᾷ νὰ διαμείνῃ πιστὴ καὶ ἀφοσιωμένη εἰς αὐτὸν, διὰ τί ὁ νόμος νὰ θεωρῇ αὐτὴν οὐχὶ σύζυγον νόμιμον, ἀλλὰ παλλακὴν, τὰ δὲ τέκνα, τὰ ὁποῖα ἤθελε μετὰ τὴν καταδίκην τοῦ ἀνδρός της γεννήσει, ὡς τοῦτο συνέβη, νὰ τὰ θεωρῇ ἐπίσης νόθα;

Πιστεύω ὅτι τὰ κακὰ ταῦτα, τὰ ὁποῖα ἐπισωρεύονται κατὰ μιᾶς κεφαλῆς ἢ μᾶλλον κατὰ μιᾶς ὁλοκλήρου οἰκογενείας καὶ κατ' αὐτῶν τῶν δανειστῶν, εἰσὶν ἀρκετὰ, καὶ μολαταῦτα δυνάμεθα καὶ ἄλλα νὰ προσθέσωμεν. Ὀνομάζομεν τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου καὶ τὴν τῶν ἰσοβίων δεσμῶν αἰωνίαν, ἀλλ' ἡ λέξις αὕτη δὲν ἀρμόζει εἰς ἔργα ἀνθρώπινα, διότι ὁ χρόνος

θεραπεύει ὅλα τὰ δυστυχήματα, διὸ καὶ ὁ νομοθέτης καθιέρωσε καὶ ἐπὶ τῶν ποινῶν τὴν παραγραφήν. Ἐὰν τις π. χ. καταδικασθεὶς εἰς δεσμὰ διὰ βίου, δραπετεύσῃ, ὁ νόμος μετὰ 20 ἔτη λησμονεῖ τὴν ποινὴν, καὶ δύναται μὲν νὰ ἐπανέλθῃ, ἀλλὰ θεωρεῖται νεκρὸς, μὴ δυνάμενος οὔτε νὰ συναλλαγῇ οὔτε ν' ἀποκτήσῃ τι, καὶ κατὰ συνέπειαν μὴ ἔχων πῶς ἀλλως νὰ ζήσῃ, ὠθεῖται εἰς τὴν κακοήθειαν.

Ἐπίσης δ' ἂν καταδικασθῇ τις κατ' ἐρήμην, ὁ νόμος κηρύττει μὲν αὐτὸν μετὰ πέντε ἔτη νεκρὸν, ἀλλὰ τῷ συγχωρεῖ μετὰ μακρὸν χρόνον νὰ παρουσιασθῇ διὰ νὰ δικασθῇ, καὶ ἂν ἀποδειχθῇ ἀθῷος, ἐπανέρχεται εἰς τὴν κοινωνίαν, ἀλλ' ἡ περιουσία του, ἡ σύζυγος, τὰ τέκνα του δὲν ὑπάρχουσι πλέον δι' αὐτὸν, διότι ὁ νόμος τὸν εἶχεν ἀποκηρύξει.

Ἐκτὸς δὲ τούτων καταδικάζεταί τις κατ' ἀντιμωλίαν, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐνδέχεται ὁ καταδικασθεὶς νὰ ἦναι ἀθῷος, ὁ νόμος συγχωρεῖ τὴν ἐπανάληψιν τῆς ἀνακρίσεως, καὶ πιθανὸν ἐκ τῆς νέας ἀνακρίσεως νὰ καταδειχθῇ μὲν ἀθῷος καὶ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν κοινωνίαν, ἀλλ' ἄνευ περιουσίας, ἄνευ οἰκογενείας, διότι ἅπαξ καταδικάσθη εἰς τὴν ποινὴν τὴν συνεπάγουσαν τὸν πολιτικὸν θάνατον, καὶ ἐν ᾧ βλέπει πλάγιόν τινα συγγενῆ του κύριον τῆς οἰκίας του, ὁ δυστυχὴς οὗτος, ἀοίκος μένων, δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἰδιοκτησίαν του.

Ἐκτὸς δὲ τῶν περιστάσεων τούτων παρεδέχθημεν εἰς τὸ Σύνταγμα ἡμῶν καὶ τὴν Β. χάριν, διότι ὁ δικαστὴς ὅσον ἄγρυπνος καὶ ἂν ὑποτεθῇ, δὲν δύναται ὅμως νὰ ἦναι καὶ ἀλάνθαστος, ὁ δὲ νομοθέτης δύναται καὶ αὐτὸς νὰ κυρώσῃ νόμον τινα μὴ ἐντελῆ. Ἔχομεν λοιπὸν ὡς μέσον θεραπείας τὴν Β. χάριν, ἥτις ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εἶναι δικαιοσύνη, εἴτε διότι ἡ ἀπόφασις ἀπεδείχθη ἐσφαλμένη εἴτε διότι ἡ ποινὴ ὑπῆρξεν ὑπερβολική. Ἀλλ' ἐν ᾧ διὰ τῆς χάριτος ἀποδίδομεν δικαιοσύνην εἰς τινα, τὸν ἀφίνομεν γυμνὸν περιουσίας καὶ ἄνευ οἰκογενείας.

Δύναται δὲ καὶ ὁ Βασιλεὺς αὐτὸς ἐξ εὐσπλαγχνίας, ἐὰν ἴδῃ τὴν δυστυχῆ τοῦ καταδίκου θέσιν καὶ πεισθῇ περὶ τῆς ἠθικῆς αὐτοῦ βελτιώσεως, ἢ εἰς ἡμέραν τινὰ ἐθνικῆς χαρᾶς καὶ εὐθυμίας ν' ἀπονείμῃ τὴν χάριν εἰς ἕνα κατάδικον, ἀλλ' ἡ χάρις αὕτη οὐδὲν ἀποτέλεσμα ἔχει, διότι εὑρίσκει αὐτὸν ἐστερημένον τῆς περιουσίας καὶ οἰκογενείας του. Ἀλλ' ἴσως εἴπῃ τις, ὅτι τὸ

διάταγμα τῆς χάριτος δύναται νὰ τῷ ἀποδώσῃ καὶ τὰ δικαιώματά του· δυστυχῶς ὅμως διὰ μὲν τὸ παρελθὸν εἶναι ἀδύνατον τοῦτο, διὰ δὲ τὸ μέλλον ἀμφιβάλλεται, καὶ διὰ τοῦτο ἐν Ἑλλάδι πολλοί, οἵτινες ἀπήλαυσαν τῆς Β. χάριτος, οὔτε γάμον δύνανται νὰ συνάψωσιν οὔτε ὑπηρεσίαν νὰ λάβωσι, καὶ ἐπομένως μὴ ἔχοντες πῶς νὰ ζήσωσιν, ὠθοῦνται εἰς τὴν διαφθορὰν ἐξ ἀνάγκης. Πάντα δὲ ταῦτα πηγάζουσιν ἀπὸ τὴν ἐπομένην κακὴν ἀρχήν.

Ὁ ἄνθρωπος δὲν ἐπλάσθη αὐτὸς λογικός, ἀλλ' ὁ Θεὸς τὸν ἔπλασε τοιοῦτον. Εἶναι λοιπὸν ἀσέβεια νὰ θέτωμεν χεῖρα ἐπὶ τοῦ θείου αὐτοῦ προσόντος· δυνάμεθα μὲν νὰ περιορίσωμεν τὴν ἐξάσκησιν τῶν δικαιωμάτων του καὶ αὐτὴν τὴν ζωήν του ἐν τόπῳ καὶ χρόνῳ ὡρισμένῳ, δυνάμεθα νὰ περιορίσωμεν τὴν ἐλευθερίαν, τὴν περιουσίαν του, οὐχὶ δὲ καὶ νὰ τοῦ ἀφαιρέσωμεν ἐν γένει τὴν ἰδιότητα τοῦ λογικοῦ καὶ νὰ τὸν θεωρήσωμεν ζῶον.

Πόθεν ὅμως ἐκληρονομήσαμεν τὸ κακὸν τοῦτο τοῦ πολιτικοῦ θανάτου; Γερμανός τις λέγει, ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι ὀφείλουσι τὸν πολιτικὸν θάνατον εἰς τὴν σκληρότητα τῆς αὐτοκρατορικῆς ἐποχῆς. Καὶ τοῦτο μὲν εἶναι ἀληθές, ἀλλ' ἡ ἰδέα αὕτη εὑρίσκετο τότε εἰς ἁρμονίαν μὲ τὴν ἠθικὴν κατάστασιν τοῦ ἀρχαίου κόσμου· διὰ τοῦτο καὶ οἱ Ῥωμαῖοι, οἵτινες ἐσυνείθιζον νὰ ἐκτυπόνωσι τὰς ἰδέας εἰς τὰς λέξεις, ὡς οἱ γλύπται τὰς εἰκόνας ἐπὶ τοῦ μαρμάρου, ὠνόμαζον τὸν πολιτικὸν θάνατον ὄχι συνέπειαν ποινῆς, λέξις χωρὶς σημασίαν καὶ χρῶμα, ἀλλὰ **servitus poenae**, δουλείαν ποινῆς. Καὶ τῷ ὄντι ὁ πολιτικὸς θάνατος εἶναι δουλεία, καὶ σκληροτέρα μάλιστα πάσης ἄλλης, καθ' ὅσον δεσπότης αὐτῆς εἶναι οὐχὶ ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ' ἡ ποινή, μία δηλ. ἰδέα, ἄνευ σπλάγχνων, ἄνευ αἰσθήματος. Μὴ νομίσητε ὅμως, ὅτι ὁ πολιτικὸς θάνατος ἐπεκράτησεν ἐπὶ πολὺ καὶ παρὰ Ῥωμαίοις, διότι ὁ νομοθέτης Ἰουστινιανὸς εἰς τὴν κβ'. νεαράν του καταργεῖ τὸν πολιτ. θάνατον, λέγων, ὅτι ἡμεῖς ἐκλήθημεν ὑπὸ τοῦ χριστιανισμοῦ νὰ καθιστῶμεν τοὺς δούλους ἐλευθέρους, οὐχὶ δὲ καὶ τοὺς ἐλευθέρους δούλους. Ἀνεγεννήθη δὲ πάλιν εἰς τοὺς βαρβάρους χρόνους τοῦ μεσαιῶνος, οἵτινες παρέλαβον τὸ αὐτοκρατορικὸν τοῦτο δῶρον, καθὼς καὶ τὰ βασανιστήρια, ἀπὸ τὴν ῥωμαϊκὴν νομοθεσίαν. Ἀλλὰ καὶ αὖθις εἰς τὴν μεγάλην ἐπανάστασιν τοῦ **1789**, ὅτε ἀνεγνωρίσθησαν τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου, ὁ πολιτικὸς θάνατος κατηργήθη, ἀναγεννηθεὶς καὶ τρίτην φορὰν εἰς χρόνους τρομερὰς τριχυμίας κοινωνικῆς καὶ πολιτικῆς, καὶ ἐφαρμοσθεὶς πρῶτον

κατὰ τῶν ἐξορίστων εὐγενῶν τῆς Γαλλίας. Μετὰ ταῦτα δὲ εἰσήχθη εἰς τὸν πολιτ. Κώδηκα, ὅθεν τὸν παρέλαβεν εἰς τὴν νομοθεσίαν αὐτοῦ τὸ Βέλγιον, ἡ Βαυαρία καὶ ἄλλα κράτη Γερμανικά, ἀπὸ δὲ τὴν Βαυαρίαν περιῆλθε καὶ εἰς ἡμᾶς ὡς φυτὸν ξένον, διότι φυτὸν ἐντόπιον ἦσαν οἱ Βυζαντινοὶ νόμοι τῶν αὐτοκρατόρων, τοὺς ὁποίους ἐθέσπισεν ὡς ἰσχύουσαν νομοθεσίαν τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ πρώτη ἐθνικὴ συνέλευσις, προεδρευομένη ὑπὸ τοῦ νῦν ἀξιοσεβάστου προέδρου τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου. Ἡ ἀντιβασιλεία πραγματικῶς δὲν ἔφερεν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἔργον ἰδικόν της, ὡς ὁ μέγας Ναπολέων εἰς τὴν Γαλλίαν· ἡ ἀντιβασιλεία ἔλαβε τοὺς ὡραιοτέρους καρποὺς τῆς γερμανικῆς ἐπιστήμης, καὶ ἰδίως τῆς βαυαρικῆς. Πρὸ εἴκοσι ἐτῶν ἐννοχλοῦντο ἐν Βαυαρίᾳ νὰ συντάξωσιν ἕνα ποινικὸν νόμον, καὶ εἰς τὰ **1830** ἐπεραιώθη ἡ σύνταξίς του, ἡ δ' ἀντιβασιλεία μετέφρασεν ἁπλῶς τὸν νόμον τοῦτον, καὶ ἔπραξε καλῶς, διότι ἡ ποινικὴ ἡμῶν νομοθεσία δύναται νὰ παραβληθῇ πρὸς τὰς ὡραιοτέρας νομοθεσίας τῆς Εὐρώπης. Ἰδοὺ δὲ τί περὶ πολιτικοῦ θανάτου λέγει ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ σχεδίου.

α Ἡ ἐπιτροπὴ ἐπεθύμει νὰ ἠδύνατο νὰ ἀπομακρύνῃ ἀπὸ τὴν ποινὴν τῶν ἰσοβίων δεσμῶν τὴν συνέπειαν τοῦ πολιτικοῦ θανάτου. Ἡ ποικίλη περιπλοκὴ καὶ σύγχυσις, ἡ προκύπτουσα ἀπὸ τὸ ἀξιοθρήνητον πλάσμα τοῦ πολιτικοῦ θανάτου, σχετικῶς πρὸς τὰς μέχρι τοῦδε νομικὰς σχέσεις τοῦ ἐγκληματίου, τῆς γυναικός του καὶ ἄλλων συγγενῶν του, ὡς καὶ ὅσων εἶχον ὑποθέσεις μετ' αὐτοῦ, πρὸς τούτοις τὸ ἀδύνατον καὶ δι' αὐτῆς τῆς χάριτος τοῦ Βασιλέως νὰ ἀναστήσῃ τις ἐκ νέου τὴν πολιτικὴν ζωὴν τοῦ καταδικασθέντος ὡς πρὸς τὰ δυνάμει τοῦ πολιτικοῦ θανάτου ἀποκτηθέντα δικαιώματα τρίτων, κάμνουν εἰς ἀνώτατον βαθμὸν ἀξίαν συστάσεως τὴν κατάργησιν αὐτῆς τῆς κατ' οὐδένα τρόπον δικαιολογουμένης ἀπὸ τὸν νόμον τοῦ **1823** παρὰ φύσιν συνεπείας τῶν ἰσοβίων δεσμῶν, ὡς καὶ τὸ νέον νομοσχέδιον τοῦ Βυρτεμβέργ τὸν κατήργησε κτλ.

Ἐπειδὴ ὅμως ἡ ἐπιτροπὴ δὲν ἐνόμισεν ὅτι τῆς εἶχε δοθῇ ἐξουσία νὰ κάμῃ τόσον οὐσιώδεις μεταβολὰς τῶν κειμένων νόμων, δὲν μένει εἰς αὐτὴν παρὰ σχετικῶς πρὸς τὸν πολιτικὸν θάνατον νὰ προσθέσῃ ὅτι, ἐὰν κατὰ τὰς συζητήσεις τῶν βουλευτικῶν σωμάτων ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου τούτου ἐκφρασθῇ ἡ ἐπιθυμία τῆς καταργήσεως τοῦ πολιτικοῦ θανάτου, ἡ βασιλικὴ Κυβέρνησις εἰς πάντα καιρὸν διακριθεῖσα ὡς φιλάνθρωπος

δὲν θέλει βεβαίως δυσκολευθῆ νὰ ἐνδώσῃ εἰς τόσον νόμιμον εὐχήν. »

Οὐ μόνον δ' ἐν Βαυαρίᾳ ἐθεωρήθη οὕτω κατὰ τὸ 1831 ὁ πολιτ. θάνατος, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ εἰς τὸ Βέλγιον κατηργήθη διὰ τοῦ Συντάγματος, κοινὴ δὲ κατακραυγὴ ἠγέρθη πανταχόθεν, καὶ δὲν ὑπῆρξεν οὐδεὶς συγγραφεὺς σπουδαῖος, ὅστις νὰ μὴ ἔγραψε κατὰ τοῦ πολιτικοῦ θανάτου. Ἂν δ' ἐν Ἑλλάδι ἡ φιλολογία ἦναι μικρά, μολαταῦτα εἰς ἓν περιοδικὸν σύγγραμμα ἐφάνη διατριβὴ διακεκριμένου τινος διὰ τὴν βαθύνοιαν καὶ τὴν πολυμάθειάν του καθηγητοῦ, καταικρίναντος τὸν πολιτικὸν θάνατον. Ὑπάρχει δὲ συστημένη καὶ ἐπιτροπή τις, ἥτις ἐργάζεται ἐπὶ τοῦ ἀστικοῦ ἡμῶν νόμου, μία δὲ ἀπὸ τὰς πρώτας ἀσχολίας της ἦτον νὰ γνωμοδοτήσῃ ὑπὲρ τῆς καταργήσεως τοῦ πολιτικοῦ θανάτου. Ὅτε δὲ εἶχε τὴν τιμὴν νὰ διευθύνῃ τὸ ὑπουργεῖον τῆς δικαιοσύνης, εὗρε νομοσχέδιον συντεταγμένον ἀπὸ τοῦ 1851, εἰς τὸ ὁποῖον ὅμως παρετήρησε δύο παραδρομάς, διότι α. δὲν εἶχε ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ὁ νόμος τοῦ 1845 περὶ ἐκτελέσεως τῆς θανατικῆς ποινῆς, καὶ β'. δὲν ἐγίνετο λόγος περὶ τοῦ παρελθόντος. Τὴν προσθήκην τῶν δύο τούτων ἐλλείψεων ἐζήτησεν ἀπὸ τὴν ἐπιτροπήν, ἥτις μετὰ ἐμβριθῆ μελέτην παραδεχθεῖσα αὐτὴν καὶ συμπληρώσασα οὕτω τὸ νομοσχέδιον, ἐπέστρεψεν αὐτὸ εἰς τὸ ὑπουργεῖον.

Ἀλλὰ τί, θέλετε μ' ἐρωτήσει, ν' ἀντικαταστήσῃ τὸν θάνατον; Προτείνω λοιπὸν νὰ ἐκλείψῃ ὁ πολιτικὸς θάνατος ἐντελῶς καὶ ὅλαι αὐτοῦ αἱ συνέπειαι, καὶ νὰ ἀποδοθῶσι μὲν εἰς τὸν καταδικον τὰ δικαιώματα καὶ ἡ περιουσία του, ἀλλὰ τὴν περιουσίαν αὐτὴν νὰ μὴ δύναται νὰ τὴν διαχειρίζηται, ἐν ὅσῳ εὑρίσκεται ἀποκεχωρισμένος τῆς κοινωνίας καὶ καθ' ὅσον ἡ χρῆσις αὐτῆς δύναται νὰ συντελέσῃ εἰς ματαίωσιν τῆς ποινῆς. Νὰ διορισθῇ ἐπομένως κηδεμών, ἐπιφορτιζόμενος τὴν διαχείρισιν ταύτην, καὶ νὰ ἐφαρμόζηται εἰς τὸν καταδικασθέντα εἰς θάνατον ἢ εἰς δεσμὰ διὰ βίου τὸ αὐτὸ μέτρον, ὅπερ ὁ νόμος προβλέπει καὶ διὰ τοὺς εἰς εἰρκτὴν ἢ πρόσκαιρα δεσμὰ καταδικαζομένους, τὸ μέτρον δηλ. τῆς νομίμου ἀπαγορεύσεως. Νὰ παύσωσι δὲ αἱ συνέπειαι τοῦ πολιτικοῦ θανάτου καὶ διὰ τὸ παρελθόν, ἐπιφυλαττομένων τῶν ἤδη κεκτημένων δικαιωμάτων τρίτων. Οὕτω δ' ἐν ᾧ ἁπλοποιοῦμεν τὸ σύστημα τῆς νομοθεσίας ἡμῶν, ἀφαιροῦμεν καὶ ἓν ἐλάττωμα αὐτῆς.

Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι οὐδεὶς βέβαια ἐναντιοῦται εἰς τὴν κατάργησιν τοῦ πολιτικοῦ θανάτου, τὸν ὁποῖον κατεδίκασεν ἡ

νεωτέρα φιλοσοφία ὡς γέννημα ἐποχῆς ἀπηρχαιωμένης. Ἀλλ' ἐρωτᾷ τὸν προτείναντα βουλευτὴν ἂν ἡ παράλειψις τῆς συνεπείας αὐτῆς, καὶ τοι ἀνηθίκου, καὶ τοι ψευδοῦς καὶ παρὰ φύσιν, ἐπηρεάζῃ τὴν πολιτικὴν ἡμῶν νομοθεσίαν, διότι παρατηρεῖ, ὅτι ὁ νομοθέτης εἰς ἄλλας ἐγκληματικὰς πράξεις ἐπέβαλεν ἄλλας ποινάς, καὶ τῶν ποινῶν τούτων αἱ συνέπειαι εἰσὶν ἐλαφρότεραι τοῦ πολιτικοῦ θανάτου. Νομίζει λοιπὸν ὅτι καθὼς εἰς τὴν ἐπιμέτρησιν τῶν ποινῶν, οὕτω καὶ εἰς τὰς συνεπείας αὐτῶν ὁ νομοθέτης ἠθέλησε νὰ τηρήσῃ μίαν τινα ἀναλογίαν, καὶ διὰ τοῦτο φρονεῖ ὅτι, ἐὰν μεταβάλωμεν τὴν συνέπειαν τῆς μεγίστης ποινῆς, ὀφείλομεν τότε κατ' ἀναλογίαν νὰ μεταβάλωμεν καὶ τῶν ἐλαφροτέρων ποινῶν τὰς συνεπείας, καὶ οὕτω νὰ ἐπιφέρωμεν γενικωτέραν τινα μεταρρύθμισιν εἰς τὴν ποινικὴν ἡμῶν νομοθεσίαν. Διὰ τοῦτο, ἐὰν μὲν ἡ παράλειψις τοῦ πολιτ. θανάτου οὐδεμίαν ἔχῃ ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς λοιπῆς νομοθεσίας, παραδέχεται καὶ αὐτὸς ὡς συζητητέαν τὴν πρότασιν τοῦ προαγορεύσαντος· ἂν ὅμως ἐξ αὐτῆς ἐπηρεάζωνται καὶ ἄλλαι διατάξεις, τότε θεωρεῖ ἀναγκαῖον ν' ἀναβληθῇ, διὰ νὰ σκεφθῶμεν ὡριμώτερον καὶ προβῶμεν ἐν γνώσει εἰς μίαν γενικωτέραν ἀπόφασιν, καθ' ὅσον μάλιστα πρέπει ν' ἀκούσωμεν καὶ τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, ἥτις ἐργάζεται εἰς τὴν σύνταξιν πολιτικοῦ Κώδηκος.

Ἕτερος δὲ παρελθών, ἐξέθηκεν, ὅτι ἡ καθυποβληθεῖσα ἡμῖν πρότασις εἶναι τόσῳ σπουδαία, καθ' ὅσον πρόκειται νὰ μεταβληθῶσι διατάξεις τοῦ τε ποινικοῦ νόμου καὶ τοῦ πολιτικοῦ δικαίου ὡς καὶ τοῦ φυσικοῦ· ὑπ' αὐτὴν ὅθεν τὴν ἔποψιν θεωρουμένη, ἀνάγκη νὰ συζητηθῇ ἀκριβῶς, ἡσύχως καὶ σπουδαίως, ἵνα φθάσωμεν εἰς τέλειον καὶ ἀμετάβλητον σκοπόν. Δὲν προτίθεται διὰ τοῦτο ν' ἀντικρούσῃ ὁλοτελῶς ταύτην, ἀλλὰ νὰ ἐπιφέρῃ παρατηρήσεις τινάς, δι' ὧν νὰ ζητήσῃ τὴν λύσιν ἀπορίων, αἵτινες τὸν φέρουσιν εἰς θέσιν νὰ διστάζῃ, ἂν δύναται νὰ πραγματοποιηθῇ οὕτως ἄνευ παραβιάσεως διατάξεων τοῦ τε ποινικοῦ καὶ πολιτικοῦ δικαίου καὶ ἄνευ βλάβης ἀτόμων, ἐχόντων κεκτημένα δικαιώματα. Τοῦτο λοιπὸν θέλει εἶναι τὸ ἀντικείμενον τοῦ λόγου του, αὐτὴ ἡ βάσις τῆς ἀγορεύσεώς του, καὶ ἐπ' αὐτῶν θὰ στηρίξῃ τὰς παρατηρήσεις του. Δὲν εἶναι δὲ ἄτοπον νὰ ἔχῃ διαφέρουσαν γνώμην ἐπὶ ἑνὸς ζητήματος, ὡς κατ' ἰδίον τρόπον σκεπτόμενος, ἀλλ' ἄτοπον θεωρεῖ τὸ νὰ ἐπιμένῃ τις ἰσχυρογνωμῶν ἐπὶ ἰδέας, ἥτις ἄλλως τε ἀποκρούεται λογικῶς, καὶ καταπολεμουμένη παρ' ἄλλων ἐντελῶς ἀποδοκιμάζεται. Ταῦτα δὲ προτάττει τῆς ἀγορεύσε-

ώς του, οὐχὶ διὰ νὰ φανῇ ἐναντίος καλοῦ νόμου, ἂν τοιοῦτος θεωρηθῇ ὁ ὑπὸ συζήτησιν, ἀλλ' ἵνα πείσῃ ἑαυτὸν, ὅπως δώσῃ τὴν ψῆφόν του ἐν γνώσει πρὸς ἐπιψήφισιν νόμου καλοῦ καὶ μάλιστα φιλανθρώπου.

Τὸ ἀντικείμενον τῆς συζητήσεως εἶναι ἡ κατάργησις τοῦ πολιτικοῦ θανάτου τῶν καταδικαζομένων εἰς ἰσόβια δεσμά· ὁ δὲ νομοθέτης ἐπρόβλεψε καλῶς περὶ τούτου, καθότι ὁ εἰς τοιαύτην ποινὴν καταδικασθεὶς ἀποδιώκεται τῆς κοινωνίας καὶ δὲν δύναται ν' ἀποτελῇ μέρος αὐτῆς, περιοριζόμενος ἐντὸς τοῦ δεσμωτηρίου καὶ στερούμενος παντὸς πολιτικοῦ δικαιώματος· οὕτω δὲ θεωρεῖ ἡ κοινωνία αὐτὸν φυσικῶς μόνον ζῶντα. Πῶς λοιπὸν δυνάμεθα εἰς τοιοῦτον ἀπόλυτον ἄτομον νὰ χορηγήσωμεν δικαιώματα, τῶν ὁποίων δυνάμει ἄλλων νόμων ἐστερήθη ; Ἑπομένως ἕνα τοιοῦτον κακοῦργον θέτοντες εἰς κατάστασιν ἀπαγορεύσεως, ἐξομοιοῦμεν μὲ τὸν εἰς εἱρκτὴν καταδικαζόμενον. Ἐὰν δὲ θελήσωμεν νὰ δώσωμεν τοιαῦτα δικαιώματα εἰς τὸν διὰ βίου καταδικασθέντα, θὰ εὑρεθῶμεν εἰς μίαν παρανομίαν ἢ ἀπέναντι τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας του ἢ ἀπέναντι τῶν πολιτικῶν νόμων· ἡ δὲ κατάργησις τοῦ πολιτικοῦ θανάτου, ἤτοι ἡ ἀκύρωσις τοῦ ποινικοῦ νόμου τοῦ διατάττοντος τὸν πολιτικὸν θάνατον, συνεπιφέρει καὶ τὴν κατάργησιν ἄλλων διατάξεων περὶ διαλύσεως τοῦ γάμου, περὶ ἀνικανότητος τοῦ συνάψαι νέον καὶ τοῦ συμβάλλεσθαι. Ἀλλ' ἐρωτᾷ ἂν σύζυγος, εὑρισκομένη μάλιστα ἐν ἀνάγκῃ καὶ στενοχωρίᾳ, δύναται ἵνα περιμένῃ τὸν τοιοῦτον σύζυγον μέχρι τέλους τῆς ζωῆς της ; Εἶπεν ὁ προτείνας, ὅτι διὰ τῆς προτάσεως ταύτης, καταργουμένου τοῦ πολιτικοῦ θανάτου, ὁ καταδικασθεὶς θεωρεῖται εἰς κατάστασιν νομίμου ἀπαγορεύσεως καὶ ἡ περιουσία του διαχειρίζεται παρὰ κηδεμόνος, ὅστις, κατὰ τὸ πολιτικὸν δίκαιον, ὀφείλει νὰ δίδῃ λόγον εἰς μόνον τὸν κατάδικον, καὶ τοῦτο ἴσως μετὰ τεσσαράκοντα ἔτη, καὶ οὕτω μένει διαχειριστὴς τῆς περιουσίας. Βλέπετε ἐκ τούτου ὅτι ἡ μὲν περιουσία διαχειρίζεται παρὰ τρίτων, τὰ δὲ τέκνα του, περὶ ὧν δὲν προβλέπομέν τι, ἴστανται μακράν, καὶ οὕτως, ἀνήλικα καὶ ἀδύνατα, θὰ ἔχωσι δυστυχὲς τέλος, ἀφ' οὗ μάλιστα οὐδὲν ἐκ τῆς πατρικῆς περιουσίας δύνανται νὰ πορισθῶσιν, ἄλλου αὐτὴν διοικοῦντος. Ἐκτὸς τούτου δὲν βλέπει τὴν ἀνάγκην τῆς καταργήσεως νόμου, ὅστις ποτὲ δὲν ἔλαβεν ὕπαρξιν, καθότι οὐδείς, ἀπαλλαγεὶς τῆς ποινῆς, ἐστερήθη τῆς περιουσίας αὐτοῦ, καθ' ὅσον ποτὲ συγγενὴς καταδικασθέντος δὲν ἠθέλησε νὰ ὠφεληθῇ ἐκ τῆς θέσεως τοῦ κατα-

δίκου, καὶ διὰ τοῦτο μέχρι τοῦδε δὲν ἔχομεν τοιοῦτόν τι παράδειγμα. Γνωρίζει μάλιστα Μεσσήνιον καταδικασθέντα, ὅστις ἂν καὶ ἐπὶ δεκαπενταετίαν εὑρίσκεται εἰς τὰς φυλακὰς, ἐρωτᾶται μόλον τοῦτο παρὰ τῶν συγγενῶν αὐτοῦ περὶ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας του, καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν θέλησίν του διατίθεται αὕτη. Ὅθεν δὲν ἀντικρούει μὲν τὴν πρότασιν, ζητεῖ ὅμως τὴν ἀναβολὴν αὐτῆς μέχρι τῆς συντάξεως τοῦ πολιτικοῦ κώδηκος καὶ μέχρις οὗ ληφθῇ πρόνοια περὶ τῆς ἁπλοποιήσεως τῆς νομοθεσίας καὶ συνδυασθῶσιν αἱ τοῦ ποινικοῦ μετὰ τοῦ πολιτικοῦ θανάτου διατάξεις, συμφώνως μὲ τὸ Σύνταγμα, καὶ τοιουτοτρόπως θέλομεν ἀποφύγει ἐπὶ τοῦ παρόντος πᾶσαν ἀδικίαν καὶ ἀντινομίαν.

Τοῦτον δὲ ἀντικρούων ἕτερος, ἐπήνεγκεν, ὅτι δὲν ἔχει νὰ ἐκθέσῃ πολλὰ, καθότι ὁ βουλευτὴς τοῦ πανεπιστημίου ἀρκετὰ πρὸς ὑποστήριξιν τῆς προτάσεώς του ἐξέθηκεν. Ἔρχεται δὲ μόνον νὰ ἐξετάσῃ ἂν ὁ πολιτ. θάνατος πρέπει νὰ ὑπάρξῃ καὶ ἀνεξαρτήτως τῶν συνεπειῶν. Εὐχαριστεῖ δὲ τὸν πρὸ αὐτοῦ ἀγορεύσαντα ὡς μαρτυρηθέντα τὸ παράδειγμα Μεσσηνίου τινὸς, τὸ ὁποῖον ἀποδεικνύει ὅτι ἡ ποινὴ αὕτη ἀποκρούεται παρὰ τοῦ ἔθνους, καὶ βεβαίως οὐδεὶς νόμος πρέπει νὰ ἰσχύῃ ἐναντίον τοῦ ἐθνικοῦ πνεύματος.

Ὁ βουλευτὴς τοῦ πανεπιστημίου εἶπεν, ὅτι ἡ ποινὴ τοῦ πολιτικοῦ θανάτου πηγάζει ἀπὸ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον. Ἐρωτᾷ ὅμως ἂν ἦτον αὐθαίρετος, ἂν ἦτον συνεπής ; Αὐτὸς φρονεῖ τὸ δεύτερον, καὶ κατὰ τοῦτο δυνάμεθα καὶ σήμερον νὰ εἴμεθα συνεπεῖς, ὅταν καὶ μὲ τὰς ἰσχυούσας πολιτικὰς ἀρχὰς ἑκάστης ἐποχῆς ῥυθμίσωμεν τὴν νομοθεσίαν. Κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον, ὑπάρχουσι τρεῖς καταστάσεις ἐλαττώσεως· ἡ ἐλαχίστη, ἡ μεσαία καὶ ἡ μεγίστη. Ἡ τελευταία δ' αὕτη συνεπέφερε τὸν πολιτικὸν θάνατον, διὰ δὲ τῆς ποινῆς τοῦ πολιτικοῦ θανάτου καὶ τῶν ἰσοβίων δεσμῶν οἱ ἄνθρωποι ἐγίνοντο δοῦλοι, ἐν ᾧ σήμερον ἡ ἰδέα αὕτη τῆς δουλείας ἐξέλιπε καὶ εὐτυχῶς εἰς μικρὸν ἔτι μέρος τῆς Εὐρώπης ἐπικρατεῖ. Δύναται ἄρα ἡ συνέπεια αὕτη νὰ ὑπάρχῃ; Ὄχι βεβαίως, ὡς καταργουμένη ὑπὸ τοῦ Συντάγματος. Κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν ἐπίσης δίκαιον, δὲν ἠδύνατο ὁ ἀλλοδαπὸς νὰ συνάψῃ γάμον μήτε ν' ἀποκτήσῃ περιουσίαν, διότι εἰς μὲν τὴν πρώτην περίστασιν δὲν ἐθεώρει αὐτὸν πολίτην, εἰς δὲ τὴν δευτέραν, ἄνθρωπον. Παρ' ἡμῖν δὲ, ἐπειδὴ ὁ ἀλλοδαπὸς καὶ γάμον νὰ συνάψῃ δύναται καὶ περιουσίαν ν' ἀποκτήσῃ, ἡ ποινὴ αὕτη

δὲν εἶναι συνεπής. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ πότε ἀποδίδει λόγον ὁ κηδεμών, ἂς ἐξετάσωμεν τὴν ἐποχήν, καθ' ἣν δίδεται καὶ εἰς τὸν ἀνήλικα, καὶ θέλομεν ἴδει ὅτι εἶναι τὸ **21** ἔτος, ἐν ᾧ ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον δὲν δύναται νὰ διαρκέσῃ ἡ τοιαύτη κατάσασις, καὶ μάλιστα δὲν θὰ ἐπέλθῃ ἀνάγκη τοιαύτη, καθότι ἂν ἤδη οἱ συγγενεῖς ἀπέχουν νὰ οἰκειοποιηθῶσι τὴν περιουσίαν τοῦ συγγενοῦς των, πολὺ περισσότερον ὅτε δὲν θὰ ἔχωσιν οὐδὲν δικαίωμα. Προτείνει ὅθεν ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος πρότασις νὰ θεωρηθῇ συζητητέα.

Μετ' αὐτὸν ἀντεῖπεν ἕτερος, ὅτι ἐπὶ τῆς προτάσεως τοῦ βουλευτοῦ τοῦ πανεπιστημίου πρόκειται ν' ἀποφανθῇ ἡ Βουλὴ ἂν ἦναι συζητητέα, ἀναβλητέα ἢ ἀπορριπτέα. Δὲν εἶναι ἐναντίος εἰς τὴν κατάργησιν τοῦ πολιτικοῦ θανάτου· τὴν γνώμην αὐτὴν ἀσπάζεται καὶ ὑποστηρίζει, ἀλλὰ θεωρῶν αὐτὴν ἀναβλητέαν, ἔρχεται πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἰδέας του. Ὁ πολιτικὸς θάνατος δὲν εἶναι ποινή, ἀλλὰ συνέπεια, τροποποιοῦσα καὶ καταστρέφουσα τὰς νομικὰς σχέσεις. Ἡ ποινὴ τῶν διὰ βίου δεσμῶν ἀποσπᾷ τὸ ἄτομον ἀπὸ τὴν κοινωνίαν, ἀποκόπτει πᾶσαν μετ' αὐτῆς σχέσιν του καὶ ἐπιφέρει τὴν καταστροφὴν τῶν δικαιωμάτων, ἀφίνουσα μόνον τὴν φυσικὴν ζωήν. Ἐπομένως τὸ ἄτομον ἀποσπώμενον τῆς κοινωνίας ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον, παύει τοῦ ν' ἀνήκῃ εἰς τὸν κοινωνικὸν σύνδεσμον καὶ καθίσταται ἀνίκανον εἰς τὸ νὰ συνάψῃ νομικὰς σχέσεις.

Εἰς τοὺς ἀρχαίους ὑπῆρχεν οὐτιδιοῦν διάκρισις τοῦ προσώπου ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διότι τὸ μὲν πρόσωπον ἠδύνατο ν' ἀπολαμβάνῃ δικαιώματα καὶ νὰ ἔχῃ νομικὰς σχέσεις, ἐν ᾧ ὁ ἄνθρωπος μὴ ὢν πρόσωπον ἀλλὰ δοῦλος, δὲν ἠδύνατο ν' ἀποκτήσῃ τι ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ κυρίου του. Ἐπομένως φρονεῖ ὅτι, διὰ νὰ καταργηθῇ ὁ πολιτικὸς θάνατος, εἶναι ἀνάγκη νὰ κανονισθῶσι διὰ πολιτ. κώδηκος αἱ σχέσεις τοῦ εἰς ἰσόβια δεσμὰ καταδικασθέντος, διότι τὸ προτεινόμενον σύστημα τῆς ἀπαγορεύσεως δὲν ἀρκεῖ, καθ' ὅσον δὲν λύεται αὐτοδικαίως ὁ γάμος καὶ ἡ σύζυγος δὲν ἔχει εἰμὴ νὰ ἀπαιτήσῃ δικαστικῶς μόνον τὸν χωρισμὸν τῶν κτημάτων της. Ἐὰν λοιπόν, ὑπάρχοντος τοῦ πολιτικοῦ θανάτου, δὲν δύναται νὰ ἦναι ἀφωσιωμένη καὶ παρηγορῇ τὸν καταδικασθέντα σύζυγόν της, διὰ τῆς καταργήσεως αὐτοῦ μένει δεσμευμένη, καὶ αὐθὶς οὖσα, συγκαταδικάζεται, οὕτως εἰπεῖν, μετ' αὐτοῦ, καὶ σύρεται ὄπισθέν του δεσμία, περιμένουσα τὴν ἀπελευθέρωσιν αὐτοῦ καὶ διαζομένη νὰ θυσιάζῃ τὴν περιουσίαν της, ὅπως μεταπιώσῃ τὴν ποινὴν ἐκείνου. Ἐκτὸς δὲ τούτου, ἐὰν ὑποθέσωμεν ἔμπορόν τινα διὰ παραχάραξιν νομισμάτων καταδικασθέντα εἰς ἰσόβια δεσμά, ὁ κηδεμὼν δύναται νὰ ἐνεργῇ ἐν ὀνόματι αὐτοῦ τὸ ἐμπόριον καὶ νὰ συναλάττηται νομίμως. Οὕτω δὲ ἠθέλε συμβαίνει τὸ ἄτοπον ὁ μὲν κακοῦργος νὰ μένῃ δέσμιος, τὸ δὲ ὄνομά του νὰ ἔχῃ ἀξίαν προσώπου, καὶ ἡ περιουσία αὐτοῦ ὕπαρξιν, ἐνῷ ἀτρεῖται αὐτῆς. Ἀνάγκη λοιπὸν νὰ συναρμολογηθῇ νόμος ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀρχῶν καὶ διατάξεων περὶ ἀφάντων καὶ ἀπογραφομένων, καὶ νὰ περιλάβῃ ὅλας τὰς δυναμένας νὰ προκύψωσι περιπτώσεις κατὰ τὴν διοίκησιν τῆς περιουσίας αὐτοῦ, καὶ τὰς πρὸς τοὺς κατιόντας καὶ πλαγίους συγγενεῖς σχέσεις του. Πρὸς τούτοις καὶ ὁ καθηγητὴς τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου, ὃν ὁ προτείνας ἀνέφερε, πραγματεύεται μὲν περὶ τοῦ πολιτικοῦ θανάτου, καταδεικνύων ἀναγκαίαν τὴν κατάργησιν αὐτοῦ, ἀλλ' ἵνα περιλάβῃ καὶ κανονίσῃ τὰς σχέσεις τοῦ καταδικασθέντος πρὸς τὸ δίκαιον, ἔχει ἐν τῇ διατριβῇ **14** ἄρθρα, καὶ φρονεῖ εἰσέτι ὅτι δὲν περιέλαβε τὸ σύνολον τῶν περιπτώσεων. Ἰδοὺ λοιπὸν διατί θεωρεῖ ἀναγκαῖον ν' ἀναβληθῇ ἡ ἐπιψήφισις τῆς προκειμένης προτάσεως, νὰ παραπεμφθῇ δὲ πρὸς τὴν ἐπὶ τῆς συντάξεως τοῦ πολιτικοῦ Κώδηκος ἐπιτροπὴν, καὶ μετὰ τῶν συνδυασμῶν νὰ ἐπέλθῃ ἡ κατάργησις τοῦ πολιτικοῦ θανάτου. Πρὸ μικροῦ ἐγεννήθη τὸ ζήτημα περὶ τῶν ἀπόντων εἰσηγητῶν τῶν τμημάτων, τὸ ὁποῖον, ἂν καὶ ἁπλούστατον, ἡ Βουλὴ δὲν ἠθέλησε νὰ λύσῃ, φοβουμένη μὴ τυχὸν ὑποπέσῃ εἰς ἀτόπημά τι. Τὸ προκείμενον δὲ εἶναι ἀμφισβητούμενον ἐπιστημονικῶς καὶ νομοθετικῶς, καὶ ἐπομένως ἀπαιτεῖ προμελέτην καὶ περίσκεψιν, ἵνα μὴ μεταμεληθῶμεν ἐὰν κατασπευσμένως καὶ ἀπρομελετήτως παραδεχθῶμεν τι, τοῦ ὁποίου αἱ συνέπειαι πιθανὸν νὰ ἦναι δυσάρεστοι. Καὶ ὅσον ἀναντίρρητον θεωρεῖται ὅτι οἱ νόμοι τοὺς πολίτας μορφόνουσι, τοσοῦτον πρέπει νὰ ἦναι ἱεροὶ καὶ σεβαστοί. Ἔχομεν παράδειγμα ὅτι εἰς νομοθεσίας πεπολιτισμένης καὶ εὐνομουμένης χώρας, τῆς Ἀγγλίας, ὑπάρχει διάταξις καταδικαστέα, δηλαδὴ τὸ δικαίωμα τοῦ συζύγου νὰ πωλῇ τὴν σύζυγον, ἥτις ἂν καὶ περιῆλθεν εἰς ἀχρηστίαν, δὲν κατηργήθη διὰ τὸ πρὸς τοὺς νόμους σέβας. Ἡμεῖς δὲ μένοντες ὀπίσω κατὰ πολὺ καὶ εἰς τὸν πολιτισμὸν καὶ εἰς τὴν ἠθικὴν, ὀφείλομεν νὰ εἴμεθα φειδωλότεροι εἰς τὰς μεταῤῥυθμίσεις τῶν νόμων. Ἄλλως τε, ἐν ᾧ εὑρισκόμεθα εἰς ἐξαιρετικὰς καὶ ἐκτάκτους

περιστάσεις, καὶ περιστοιχιζόμεθα ἀπὸ τὴν λῃστείαν, πρὸς ἐξάλειψιν τῆς ὁποίας ἡ Κυβέρνησις διανοεῖται ὅπως νομοθετικῶς λάβῃ ἔντονα μέτρα, ἡ κατάργησις τοῦ πολιτικοῦ θανάτου δὲν τῷ φαίνεται ἀρμόνιμος, ὡς ἐνθαῤῥυνομένης τῆς κακουργίας διὰ τῆς ἐξαλείψεως τῶν συνεπειῶν μιᾶς ποινῆς.

Κλεισθείσης ἐνταῦθα τῆς συζητήσεως, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ συζητητέον τῆς προτάσεως, καὶ οὕτως ὁ πρόεδρος διεκήρυσσεν ὅτι τυπωθεῖσα, θέλει ἀμέσως διανεμηθῆ εἰς τοὺς βουλευτάς, διὰ νὰ ἐνεργηθῶσι τὰ κατὰ τὸν κανονισμόν.

Παρελθὼν τελευταῖον ὁ ἄρτι ἐμφανισθεὶς βουλευτὴς Πυλίας, ἔδωκε τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 57 τοῦ Συντάγματος ὁριζόμενον βουλευτικὸν ὅρκον κατὰ τὸ ἐν τέλει τῆς συνεδριάσεως ταύτης προσαρτώμενον τῆς ὁρκωμοσίας πρωτόκολλον.

Ὁ δὲ πρόεδρος ἀναγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ ζητήματος, τὸ ὁποῖον ἔθηκεν ὁ βουλευτὴς Μεσσηνίας ὡς μέλος τῆς ἀνακριτικῆς ἐπιτροπῆς, κατὰ τὴν τῆς Βουλῆς ἀπόφασιν, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 3 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. Α. ΖΑΪΜΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Π. Κολποδῖνος
Εὐθ. Κεχαγιᾶς.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ ΟΡΚΩΜΟΣΙΑΣ.

« Σήμερον, τὴν δεκάτην ἑνάτην Ἀπριλίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ πεντηκοστοῦ πέμπτου ἔτους, παρουσιασθεὶς ὁ βουλευτὴς Πυλίας ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, ἔδωκεν ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου τὸν ὑπὸ τοῦ 57 ἄρθρου τοῦ Συντάγματος ὁριζόμενον βουλευτικὸν ὅρκον, ὡς ἀκολούθως·

«Ὀμνύω εἰς τὸ ὄνομα τῆς ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος νὰ φυλάξω πίστιν εἰς τὸν Βασιλέα τῆς Ἑλλάδος, ὑπακοὴν εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ εἰς τοὺς νόμους τοῦ Κράτους καὶ νὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδότως τὰ καθήκοντά μου.»

Ὅθεν συνετάχθη τὸ παρὸν πρωτόκολλον, ὅπερ ὑπογράφη παρά τε τοῦ προεδρείου, τοῦ ὁρκισθέντος καὶ τοῦ ἱερέως.

Ὁ πρόεδρος

Ὁ ὁρκισθεὶς Κ. Λαρεωΐτης. — Θ. Α. Ζαΐμης. Ὁ ἱερεὺς Παΐσιος. — Οἱ γραμματεῖς Εὐθ. Κεχαγιᾶς.»

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΒ'.

Τῆς 20 Ἀπριλίου 1850.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀνηγγέλθη δεκαπενθήμερον πένθος ἐπὶ τῇ τελευτῇ τῆς ἀρχιδουκίσσης Μαρίας Δωροθέας τῆς Αὐστρίας, καὶ ἕτερον ἑπτανήμερον πένθος ἐπὶ τῇ ἀποβιώσει τῆς Διαδόχου πριγκιπίσσης Φριδερίκης Λουΐζης τοῦ Σαξ-Μάϊνγεν.

Ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν βουλευτῶν Ἰωάννου Μπαλάφα καὶ Λουκᾶ Στερνάνου, ἡ Βουλὴ ἐχορήγησεν αὐτοῖς ὑπὸ τὸν ὅρον μηνιαίαν ἀπουσίας ἄδειαν.

Παρελθὼν ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας ἐπιτροπῆς, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτοῦ, ἔχουσαν οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

« Ἡ ἐπὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας νομοσχεδίου εἰσηγητικὴ τῆς Βουλῆς ἐπιτροπὴ ἐξετάσασα αὐτὸ ἐπιμελῶς, παρατηρεῖ, ὅτι·

Εἰς τὰς ἐκτιμήσεις λαμβάνεται συνήθως ὡς μονὰς ἡ δεκάς, διότι τὸ κλάσμα τῆς δεκάδος ὑποθέτει μαθηματικὴν ἀκρίβειαν, ἥτις δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ εἰς ἐργασίαν στηριζομένην εἰς τεκμήρια καὶ συμπεράσματα· κατὰ συνέπειαν ἐκτιμοῦν συνήθως εἰς 10, 20, 30 κτλ. καὶ ποτὲ εἰς 13, 17, 18 κλπ. Ἡ κλασματικὴ ἑπομένως βαθμολογία τοῦ νομοσχεδίου, βάσιν ἔχουσα τὴν ἐκτίμησιν, δὲν εἶναι ἀκριβὴς, καὶ ἀναιρεῖ τὴν ἴσην διανομὴν τῶν φόρων, λαμβάνουσα ἐκ τῆς παραγωγῆς ἄλλοτε πλέον καὶ ἄλλοτε ἔλαττον τοῦ δεκατημορίου. Ἐπὶ βαθμολογίας π. χ. ἀπὸ 10–19 ὁ φόρος δρ. 1 50 00 τοῦ μὲν παραζαντος 11 ἀφαιρεῖ πλέον τοῦ δεκατημορίου, τοῦ δὲ παράξαντος 18, ἔλαττον. Ἡ ἐπιτροπὴ διὰ τοῦτο εὗρεν ὀρθότερον τὸ μέτρον τῆς βαθμολογίας τοῦ μέχρι τοῦδε ἐπικρατήσαντος περὶ ἀμπελώνων νόμου, παρεδέχθη ὅμως καὶ ἠκολούθησε τὸ εὐεργετικὸν σύστημα τοῦ νομοσχεδίου τοῦ νὰ μὴ ἀκριβολογήσῃ ὡς πρὸς τὴν ἐξακρίβωσιν (τὸ ὁποῖον

ἄλλως εἶναι ἀδύνατον) τῆς παραγωγῆς ὑπὲρ τοῦ φορολογουμένου. Τὸ νομοσχέδιον μὴ λαμβάνων ὡς ὅρον φορολογίας τὸν ἀνώτερον τῆς βαθμολογίας ἑκάστης ταξεως, ἀλλὰ τὸν μέσον, καὶ ἐπ' αὐτοῦ μετρῶν τὸν φόρον, χαρίζει τὸ περιπλέον εἰς τὸν φορολογούμενον· ὁ ἐπιεικὴς ἄλλως κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον προσδιορισμὸς τοῦ φόρου θέλει ἐξοικειώσει εὐκολώτερον τὸν λαὸν μὲ τὸ νεοεισαχθὲν σύστημα τῶν δηλώσεων, χρησιμεύων ὡς προκαταβολὴ τρόπον τινὰ τῶν ἐπαγγελλομένων βελτιώσεων ἀπέναντι τῶν ἐλλείψεων τοῦ παρελθόντος. Ἡ ἐπιτροπὴ σας ἐκτὸς τούτων, κατὰ συνέπειαν καὶ πολλῶν πληροφοριῶν, πεισθεῖσα ὅτι οἱ ἐλάχιστοι τοῦ νομοσχεδίου ὅροι εἶσι πολλὰ ὑψηλοί, περιώρισεν αὐτοὺς καὶ ἐτροποποίησε τὸ νομοσχέδιον ὡς ἀκολούθως·

Ἀμπέλοι.

Μέχρι τῶν δραχ. 10	Δρ.	1 —
ἀπὸ 10—20	»	1 50
ἀπὸ 20—30	»	2 50
ἀπὸ 30—40	»	3 50
ἀπὸ 40 καὶ ἐπέκεινα	»	4 50.

Περιβόλια.

Ἔλαττον τῶν δραχ. 30	»	2 —
ἀπὸ 30—60	»	4 —
ἀπὸ 60—100	»	6 —
ἀπὸ 100 καὶ ἐπέκεινα	»	10 —

Λαχανόκηποι κλπ.

Ἔλαττον τῶν δραχ. 20	»	1 —
ἀπὸ 20—50	»	3 —
ἀπὸ 50—70	»	5 —
ἀπὸ 70 καὶ ἐπέκεινα	»	7 —

Καπνὰ καὶ κοκκάρια.

Ἔλαττον τῶν δραχ. 30	»	1 50
ἀπὸ 30—50	»	3 50
ἀπὸ 50—70	»	5 50
ἀπὸ 70 καὶ ἐπέκεινα	»	7 —

Βαμβάκια.

Ἔλαττον τῶν δραχ. 20	»	1 —
ἀπὸ 20—30	»	2 —
ἀπὸ 30—40	»	3 —
ἀπὸ 40 καὶ ἐπέκεινα	»	4 50.

Ἐννοεῖται δὲ ὅτι ὁ προσδιορισμὸς ἀπὸ 10 μέχρις 20 κλπ.

συμπεριλαμβάνει καὶ τὸ 20, τὸ ὁποῖον χρησιμεύει ὡς ἀνωτάτη βαθμὶς τῆς ταξεως.

Ὑπάρχουν εἰς τὰς πλείστας ἐπαρχίας μέρη περιφραγμένα καὶ συστάδην πεφυτευμένα ἀπὸ διάφορα ὀπωροφόρα δένδρα, μεταξὺ τῶν ὁποίων, κατὰ τεμάχια μικρὰ καὶ διεσπαρμένα σπείρονται λάχανα καὶ τὰ τοιαῦτα· τὰ μέρη ταῦτα, τὰ ὁποῖα συνήθως ἀποκαλοῦνται περιβόλια, ὑπάγονται βεβαίως εἰς τὴν κατὰ στρέμμα φορολογίαν, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ ἐπικρατεστέρου προϊόντος, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 36 § 3 τοῦ περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως νόμου. Ἑπομένως ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ 4 λέξις «περιβόλια» εἶναι περιττὴ, διότι περὶ τούτων προβλέψεν ὁ νόμος, καὶ προτείνεται ἡ ἐξάλειψίς της. Τοιουτοτρόπως δὲ φορολογοῦνται καὶ τὰ σποράδην ὀπωροφόρα δένδρα, τὰ ἐν τοῖς λαχανοκήποις εὑρισκόμενα.

Ἡ καλὴς ποιότητος σαφῶς φορολογεῖται ὁμολογουμένως, κατὰ τὰς μετὰ τὴν νόσον τιμάς, λίαν ἐπιεικῶς· ἀλλ' ἡ προσβληθεῖσα ἀπὸ τὴν νόσον, ἡ τιμὴ τῆς ὁποίας διατελεῖ εἰς ἔκπτωσιν, καταδικάζεται εἰς ἀπώλειαν. Ἡ ἐπιτροπὴ ἐμελέτησε μετ' ἐπιμελείας μεγίστης τὸ ζήτημα τοῦτο, δὲν ἠδυνήθη ὅμως νὰ εὕρῃ ἀσφαλῆ λύσιν, διότι ἡ βαθμολογία καὶ τὰ πρωτόκολλα, καὶ κατὰ τὴν περίστασιν αὐτὴν, ἤθελον γεννήσει καταχρήσεις καὶ ἀδικίας. Τὸ ἐπ' ἐσχάτων εἰσαχθὲν σύστημα ὑπῆρχεν ἴσως δικαιότερον καὶ λυσιτελέστερον, ἀλλὰ, διὰ νὰ λύσῃ τὸ ζήτημα τοῦτο, ἀνάγκην εἶχε διαφόρων πληροφοριῶν, καὶ πρὸς τοῦτο δὲν εἶχε δυστυχῶς τὸν ἀνάλογον ὑλικὸν καιρόν. Νομίζει δὲ ἀναγκαῖον νὰ παρατηρήσῃ, ὅτι ὁ ἔγγειος φόρος πληρώνεται ὅταν ἡ σταφὶς ἐξάγηται ἐκτὸς τοῦ Κράτους καὶ οὐχὶ ὅταν ἐσωτερικῶς κυκλοφορῇ.

Ἐπειδὴ μορέαι πέντε ἐτῶν οὐδεμίαν δίδουν πρόσοδον, τροποποιεῖται τὸ ἄρθρ. 7 ὡς ἀκολούθως· «ἐλικίας ἑπτὰ ἐτῶν συμπεπληρωμένων.»

Τὸ ἄρθρον 12 § 2 τοῦ νομοσχεδίου σκοπὸν ἔχει νὰ ἐξαιρέσῃ τῆς φορολογίας ἓν στρέμμα γῆς ὑπὲρ τοῦ πολίτου καὶ οὐχὶ εἴδη τινὰ προϊόντων· ἀλλ' ὁ περιορισμὸς τῆς σπορᾶς εἰς λάχανα ἢ ὅσπρια μόνον δὲν ἀνταποκρίνεται εἰς τὸν σκοπὸν αὐτοῦ. Προτείνεται διὰ τοῦτο ἡ ἀκόλουθος τροποποίησις· «πάσης σπορᾶς βρωσίμων εἰδῶν, δι' ἰδίαν χρῆσιν τοῦ ἰδιοκτήτου ἢ καλλιεργητοῦ χρησίμων.»

Τὸ σύστημα τῶν δηλώσεων ἀποφασίζει πλησιέστατα τὸ δημόσιον, καθότι αὐτὸ τὸ ἴδιον προσδιορίζει τὰς ποιότητας καὶ ἐνεργεῖ τὴν κατάταξιν. Ἐθεωρήθησαν ἑπομένως ἀναγκαῖαι αἱ προ-

τεινόμενα μεταβολαί, διὰ ν' ἀσφαλίζουν ὑπουσῶν καὶ τὸν πολίτην. Ἡ ἐπιτροπή σας ὑπομένως προτείνει τὴν παραδοχὴν τοῦ νομοσχεδίου μὲ τὰς ἀνωτέρω τροπολογίας.

Ἀθῆναι, τῇ 20 Ἀπριλίου 1855.

Ἡ Ἐπιτροπή.

Δ. Ἀθανασίου, Α. Δ. Λόγαρινος, Γ. Δ. Τσιγκουράκος,
Σ. Κριεζώτης, Φ. Φίλωνος, Π. Χρυσόπουλος.

Ὁ Εἰσηγητὴς Α. Κουμουνδοῦρος.»

Ἐξαιτησαμένου δὲ τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ νὰ προβῇ αὔριον ἡ Βουλὴ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχεδίου, ὡς τὰ μᾶλλιστα κατεπείγοντος· ὁ πρόεδρος ἀπήντησεν, ὅτι σήμερον θέλει τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ ἡ ἔκθεσις κατὰ τὸν κανονισμόν, αὔριον δὲ δύναται νὰ προβῇ τὸ Σῶμα εἰς τὴν συζήτησιν.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις περὶ τοῦ ἂν ἡ ἀνακριτικὴ τῆς Βουλῆς ἐπιτροπὴ δύναται νὰ ἐπιληφθῇ τῆς ἀνακρίσεως ἐπὶ τῆς νέας κατὰ τοῦ ὑποστρατήγου καὶ γερουσιαστοῦ Μηλίου κατηγορίας, λαβὼν τὸν λόγον ὁ χθὲς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ζητήσας τὴν ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς, ἐξέθεσεν, ὅτι ὡς μέλος τῆς ἀνακριτικῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως τοῦ Σπ. Μηλίου, ὅτε ἀνέγνω τὴν ὑπὸ τοῦ προέδρου διευθυνθεῖσαν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ἀναφοράν, περιέχουσαν νέαν κατηγορίαν, τῷ ἐγεννήθη ἀμφιβολία τις, τὴν ὁποίαν ὅμως τὴν λύσιν ἀφῆσαν εἰς τὴν Βουλήν, διὰ νὰ μὴ φέρῃ μόνος αὐτὸς τὴν εὐθύνην μιᾶς παρεξηγήσεως. Τὸ Σύνταγμα λέγει, ὅτι οὐδεὶς βουλευτὴς ἢ γερουσιαστὴς καταδιώκεται ἀπλ. Ἐπομένως ἐρωτᾷ ἐὰν, παρουσιασθείσης νέας κατηγορίας κατὰ τοῦ Μηλίου, ὅτι εἰσήγαγεν εἰς τὴν στρατιωτικὴν σχολὴν μαθητὰς ἄνευ Β. διατάγματος, συναριθμζόντων τῶν σωμάτων, ἡ Βουλὴ δύναται νὰ ἐπιληφθῇ τῆς νέας ταύτης κατηγορίας ἄνευ τῆς ἀδείας τῆς Γερουσίας. Ἡ Βουλὴ θέλει βεβαίως ἀποφήσει, ἀναβουσα ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ ἰδίου λόγους ἀντιθέτους· ἀλλὰ, κατὰ θεωρίαν, ἡ ἐγγύησις τῆς ἀδείας σκοπὸν ἔχει νὰ προφυλάξῃ τὸν βουλευτὴν ἢ γερουσιαστὴν ἀπὸ τὰς καταδιώξεις τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, καὶ νὰ διατηρήσῃ ἀσφαλὲς τὸ ἀνεξάρτητον αὐτοῦ, καὶ διὰ τοῦτο ὁ νομοθέτης ῥητῶς ἀπῃτησεν, ὅταν ἡ κατηγορία πηγάζῃ ἐξωθεν, νὰ ζητῆται ἡ ἄδεια τοῦ Σώματος, διὰ νὰ μὴ γίνηται παίγνιον τῆς ἐξουσίας ἢ ἀτομικῶν παθῶν. Ὅταν ὅμως ἀντὶ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας κατήγορος παρουσιάζηται αὐτὴ ἡ Βουλή, ἔχομεν τότε ἀνάγκην ἀδείας ὑπὲρ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας καὶ κατὰ

τῆς Βουλῆς; Βεβαίως ὄχι, διότι ἐκεῖνο, ὅπερ ἐνομοθετήθη ὑπὲρ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας καὶ κατὰ τῆς ἐκτελεστικῆς, δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ἀντιθέτως, καὶ κατὰ συνέπειαν, θεωρητικῶς, νομίζει ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ ζητήσῃ ἄδειαν. Ἀλλ' ἀπέναντι τῆς θεωρίας αὐτῆς παρουσιάζονται περιστάσεις τινὲς πραγματικαί, τὰς ὁποίας ὑποβάλλει εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σώματος. Τὸ Σύνταγμα ἀπαγορεύει τὴν καταδίωξιν βουλευτοῦ ἢ γερουσιαστοῦ ἄνευ ἀδείας τοῦ Σώματος, εἰς ὃ ἀνήκει. Ἂν εἶναι λοιπὸν ὀρθὸν νὰ ἑρμηνεύσωμεν μίαν διάταξιν κατὰ τοῦ κατηγορουμένου, καὶ οὕτω νὰ καταστρέψωμεν τὰ δικαιώματα τοῦ πολίτου· τοὐναντίον ὅμως ἀσφαλὲς τινα διάταξιν νόμου δυνάμεθα νὰ ἑρμηνεύσωμεν ὑπὲρ τοῦ κατηγορουμένου. Ἐκτὸς δὲ τούτου ἐπέρχεται μία ἐπίμονος καὶ διαρκὴς πρακτικὴ ὅλων μεγάλων ἐθνῶν, τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἀγγλίας, εἰς ἐποχὰς μάλιστα, καθ' ἃς τὸ δημοτικὸν πνεῦμα ἐζήτει ν' ἀποβορρόψῃ, ὡς καὶ ἀπεβόρρυψε, πᾶσαν ἐξουσίαν. Ἐνθυμεῖσθε τὴν ἐποχὴν Καρόλου τοῦ Α. ὅτε τὸ δημοτικὸν πνεῦμα εὑρισκόμενον εἰς πεισματώδη μετὰ τῆς ἐξουσίας πάλην, ὑπερίσχυσεν· ἡ Βουλὴ τότε κατηγόρησε μὲν τὸν Στράφορδ, ἀλλ' ἐζητήθη ἡ ἄδεια τῆς Γερουσίας. Τὸ αὐτὸ δ' ἐγένετο καὶ δι' ἑτέρους δύο, τὸν Λάουν καὶ Φρίδερ, ἂν δὲν τὸν ἀπατᾷ ἡ μνήμη. Ἐπίσης ἐζητήθη μετὰ ταῦτα ἡ ἄδεια καὶ διὰ τὸν Κλαρενδῶνα, τὴν ὁποίαν ὅμως ἡ Γερουσία ἠρνήθη νὰ δώσῃ. Ἐν δὲ τῇ Γαλλίᾳ ἔχομεν τὸ παράδειγμα τοῦ Πολινιάκ, ὅτε ἡ ἀνακριτικὴ ἐπιτροπὴ εἰσῆλθε εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ζητήσῃ τὴν ἄδειαν τοῦ Σώματος, διότι ἐνόμισεν ὅτι δὲν τῇ ἦτον ἐπιτετραμμένον νὰ διατάξῃ τὴν φυλάκισιν τοῦ ὑπουργείου ἐκείνου ἄνευ ἀδείας τῆς Γερουσίας.

Κατόπιν λοιπὸν τῆς πρακτικῆς δύο μεγάλων ἐθνῶν, αἱ ἰδέαι αὐτοῦ δὲν εἶναι ἱκαναὶ νὰ μορφώσωσι τὴν πεποίθησίν του, καὶ διὰ τοῦτο ὑποβάλλων ὑπὸ τὴν σκέψιν τῆς Βουλῆς τ' ἀνωτέρω, ἐξαιτεῖται τὴν γνώμην αὐτῆς. Ἐὰν ἐρωτηθῇ ἡ καρδία του, αὐτὸς, ἄνθρωπος τοῦ λαοῦ, ἐπιθυμεῖ πλήρη τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Βουλῆς, ἐπιθυμεῖ ν' ἀναγνωρισθῇ σήμερον ὅτι ὁπόταν αὐτὴ θέλει νὰ κατηγορήσῃ ἕνα ὑπουργὸν, δύναται καὶ νὰ τὸν κατηγορήσῃ καὶ νὰ διατάξῃ τὴν φυλάκισιν του ἄνευ ἀδείας τοῦ Σώματος, εἰς ὃ ἀνήκει· τοῦτο καὶ ἡ καρδία του ἐπιθυμεῖ, τοῦτο ἀπαιτοῦσι καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ λαοῦ, εἰς ὃν ἀνήκει καὶ ὅπου θέλει πάντοτε νὰ μένῃ. Ἀλλ' ἀπέναντι τοῦ αἰσθήματος τούτου τῆς καρδίας του ὁ νοῦς του ἀμφιβάλλων σιωπᾷ, καὶ τῆς ἀμφιβολίας ταύτης τὴν λύσιν ἐξαιτεῖται παρὰ τῆς Βουλῆς.

Ἀπήντησεν ἕτερος, ὅτι ὁ προαγορεύσας εὐμέθη, φαίνεται, εἰς διαφωνίαν με τὰς ἰδέας καὶ πεποιθήσεις του. Καὶ ἐπιθυμεῖ μὲν ἀπεριόριστον τὸ δικαίωμα τῆς Βουλῆς, ἀλλ' εἰς τὴν ἐπιθυμίαν του ταύτην ἀντίκειται ἡ ἱστορία δύω ἐθνῶν τῆς Εὐρώπης, κατὰ τὴν ὁποίαν, ὁσάκις ὑπουργός τις, ἀνήκων εἰς ἓν σῶμα, πρόκειται νὰ κατηγορηθῇ, ἀπαιτεῖται ἡ ἄδεια τοῦ Σώματος, ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν μᾶς ἐπέδειξε τὸ μέρος τοῦτο τῆς ἱστορίας. Ὁ Στράφορ δὲν κατηγορήθη ὡς ὑπουργὸς, ἀλλ' ὡς γερουσιαστὴς, καὶ ἑπομένως ἡ ἄδεια τῆς Γερουσίας ἀπῃτεῖτο ἀρεύκτως. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου ἐν Ἀγγλίᾳ οἱ γερουσιασταὶ ἔχουσι προνόμια, τὰ ὁποῖα δὲν ὑπάρχουσιν ἐν Ἑλλάδι, διότι ἐκεῖθεν μὲν ὁ γερουσιαστὴς ἢ βουλευτὴς δὲν φυλακίζεται, ἐν ὅσῳ ἐργάζονται τὰ σώματα καὶ τέσσαρας ἑβδομάδας πρὸ τῆς ἐναρξέως, τέσσαρας δὲ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς συνόδου, ἐν δὲ τῇ Ἀγγλίᾳ ἀπολαύει πάντοτε τοῦ προνομίου τούτου. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ παράδειγμα τῆς Γαλλίας, τὸ πρᾶγμα δὲν ἔχει ὡς ἐξετέθη ὑπὸ τοῦ προαγορεύσαντος, διότι ὁ Πολινιὰκ συνελήφθη ὑπὸ στρατιωτῶν μακρὰν τῆς Γαλλίας· ἔγραψε δὲ εἰς τὸν πρόεδρον τῆς Γερουσίας, ἐρωτῶν τὴν αἰτίαν τῆς κρατήσεώς του, ὁ δὲ πρόεδρος, ἀγνοῶν καὶ αὐτὸς τὰ διατρέξαντα, ἔφερε τὸ ζήτημα ἐνώπιον τῆς Γερουσίας, ὅπου ἐγένετο ἡ παρατήρησις, ὅτι δὲν δύναται πλέον ἡ Γερουσία νὰ προέλθῃ εἰς ἀπόφασίν τινα, ἀφ' οὗ ἡ Βουλὴ εἶχεν ἤδη ἀπαγγείλει τὴν κατηγορίαν· περιωρίσθη δὲ μόνον εἰς τὸν διορισμὸν ἐπιτροπῆς, ἥτις νὰ ἐξετάσῃ καὶ πληροφορηθῇ τὰ διατρέξαντα. Ἑπομένως καὶ ὁ ὀρθὸς λόγος καὶ ὁ νόμος αὐτὸς καταδεικνύουσιν ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν ὀφείλει νὰ ζητῇ ἄδειαν, ὁσάκις πρόκειται νὰ ἐξασκήσῃ ἓν δικαίωμά της καθ' ὑπουργοῦ γερουσιαστοῦ, διότι ἄλλως, ἐὰν ὑποθέσωμεν ὅτι ἡ ἐξουσία σχηματίζει ὑπουργεῖον ἐξ ἑπτὰ γερουσιαστῶν, καὶ ὅτι τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο, ὑποκύψαν εἰς παρανομίας, ἡ Βουλὴ θέλει νὰ εἰσάξῃ εἰς δίκην, ἡ δὲ Γερουσία, μέλη τῆς ὁποίας εἶναι οἱ ὑπουργοί, δὲν δίδει τὴν ἄδειαν· καταστρέφεται ἓν δικαίωμα τῆς Βουλῆς ἐναντίον τῆς κυριαρχικῆς αὐτῆς ἐξουσίας, τὴν ὁποίαν τὸ Σύνταγμα τῇ ἀπέδωκε. Πᾶν ἀνώτατον σῶμα δὲν ἔχει ἀνάγκην ἀδείας διὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν δικαιωμάτων του, καὶ πᾶσα περὶ τούτου ἀμφιβολία καταντᾷ ἄτοπος. Ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἐπειδὴ ἡ ἀνακριτικὴ ἐπιτροπὴ δὲν ἔλαβεν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἀπόλυτον ἐξουσίαν νὰ ἐπιλαμβάνηται πάσης κατηγορίας κατὰ τοῦ Μηλίου, ἀλλ' ἐπὶ ῥητῶν μόνον ἀντικειμένων, διὰ τὴν νέαν ταύτην κατηγορίαν ἀπαιτεῖται μὲν ἡ ἄδεια τῆς Βουλῆς, οὐχὶ ὅμως καὶ τῆς Γερουσίας.

Ὑπανέλαβεν ὁ κατὰ πρῶτον ἀγορεύσας, ὅτι ἂν καὶ δὲν ἐπέδειξε τὰ μέρη τῆς ἱστορίας, τὰ ὁποῖα ἀνέφερε πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἀμφιβολιῶν του, οὐδ' ὁ προαγορεύσας ὅμως μᾶς εἶπε ποῦ στηρίζει τὰ προνόμια καὶ λοιπὰ ἐπιχειρήματά του. Ὅ,τι δὲ εἶπε περὶ Πολινιὰκ δὲν ἐφαρμόζεται σήμερον, διότι οἱ συλλαβόντες αὐτὸν στρατιῶται δὲν εἶχον βεβαίως ἀνάγκην ἀδείας τῆς Γερουσίας· ὅτε ὅμως ἡ Βουλὴ τὸν εἰσήγαγεν εἰς δίκην, ἐζήτησεν ἄδειαν. Ὡς πρὸς δὲ τὸ παράδειγμα ὑπουργείου, συγκειμένου ἐκ γερουσιαστῶν, παρατηρεῖ, ὅτι δὲν δύναται ποτὲ νὰ ὑποθέσῃ τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Γερουσίαν τοσοῦτον, οὕτως εἰπεῖν, ἀνήθικον, ὥστε ν' ἀρνηθῇ τὴν ἄδειαν διὰ τὴν εἰς δίκην εἰσαγωγὴν μέλους τινὸς αὐτῆς κατηγορουμένου, διότι ἐπὶ τοιαύτῃ ὑποθέσει προτιμότερον εἶναι νὰ ἐλλείψῃ παντάπασιν ἀπὸ τοῦ Συντάγματος ἡ τοιαύτη διάταξις.

Ἐξέθηκεν ἕτερος, ὅτι δὲν πρόκειται σήμερον περὶ εἰσαγωγῆς εἰς δίκην γερουσιαστοῦ ἢ ὑπουργοῦ, ἀλλ' ἂν ἡ ἀνακριτικὴ ἐπιτροπὴ δύναται νὰ ἐπιληρθῇ τῆς ἀνακρίσεως τῶν πράξεων ὑπουργοῦ, διατελοῦντος ἤδη ὑπὸ τὸ βάρος ἄλλων κατηγοριῶν. Ὡς δὲ ἀπὸ τῶν κατηγορουμένων δὲν δυνάμεθα ν' ἀφαιρέσωμεν τὸ δικαίωμα τῆς ὑπερασπίσεως, οὕτω καὶ ἀπὸ τὴν κατηγορίαν τὰ μέσα τῆς ἀποδείξεως, καὶ ἑπομένως, χωρὶς ἡμεῖς νὰ ἐξετάσωμεν σήμερον ἂν ἡ νέα κατηγορία ἐπιβαρύνῃ τὸν κατηγορούμενον, ὀφείλομεν νὰ παραπέμψωμεν αὐτὴν εἰς τὴν ἀνακριτικὴν ἐπιτροπὴν, ἥτις εἶναι ἁρμοδία νὰ ἐξετάσῃ περὶ τούτου.

Ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι ὁ μὲν κατὰ πρῶτον ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἀγορεύσας δικαίως ἐσπούδασε τὸ ζήτημα ὑπὸ τὰς δύω ἐπόψεις του καὶ ἐζήτησε τὴν λύσιν αὐτοῦ παρὰ τῆς Βουλῆς, ὁ δὲ μετ' ἐκεῖνον λαβὼν τὸν λόγον διϊσχυρίσθη ὅτι αἱ περιστάσεις τοῦ Στράτφορ καὶ τοῦ Πολινιὰκ εἰσὶ διάφοροι τῆς προκειμένης, διότι, εἶπεν, ὁ Πολινιὰκ συνελήφθη μακρὰν τῶν Παρισίων, ἔγραψεν εἰς τὴν Γερουσίαν ἂν γνωρίζῃ τὸν λόγον τῆς συλλήψεώς του καὶ αὕτη ἐσύστησεν ἐπιτροπὴν, ἥτις ἀνέλαβε νὰ ἐξετάσῃ. Ἀλλ' ἂν καὶ δὲν ὡρισεν ὁ ἀγορεύσας τί ἐπρόκειτο νὰ ἐξετάσῃ ἡ ἐπιτροπὴ, δὲν εἶναι ἀμφιβολία ὅτι ἐσυστήθη ὅπως ἐξετάσῃ ἂν ἡ ἀφορμὴ τῆς συλλήψεως τοῦ Πολινιὰκ ἦτον εὔλογος πρὸς εἰσαγωγὴν αὐτοῦ εἰς δίκην. Ἐφ' ὅσον δὲ ὁ ἀγορεύσας δὲν εἶπε τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐξετάσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐκείνης, ἐπιμένει φρονῶν ὅτι ἡ ἔκθεσις αὐτῆς ἀπέβλεπε τὴν ἄδειαν τῆς Γε-

ρουσίας περὶ τῆς εἰς δίκην εἰσαγωγῆς τοῦ μνησθέντος. Ἐπίσης δὲ εἶπεν ὁ εἰρημένος βουλευτὴς, ὅτι ὁ Στράφορρ δὲν κατεδιώχθη ὡς ὑπουργὸς, ἀλλ' ὡς γερουσιαστὴς ἢ σύμβουλος. Ὅσον ὅμως καὶ ἂν ἀφῆκε τὴν Βουλὴν εἰς ἄγνοιαν περὶ τῶν πλεονεκτημάτων, τὰ ὁποῖα χαίρει ἐν Ἀγγλίᾳ ἡ ἀριστοκρατικὴ τάξις, ὡς σύμβουλος μὲν τοῦ Στέμματος δὲν ἠδύνατο νὰ καταδιωχθῇ, διότι ἡ διάνοια ποτὲ δὲν καταδιώκεται· ὡς γερουσιαστὴς δὲ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ καταδιωχθῇ τις δι' ὑπουργικὰς πράξεις, καθ' ὅσον εἰς τὰ καθήκοντα τοῦ γερουσιαστοῦ δὲν ἐννοεῖ πῶς δύνανται νὰ ὑπάρχωσι καὶ ὑπουργικαὶ πράξεις. Ἀλλ' ὁ Στράφορρ κατεδιώχθη καὶ ἐλικάσθη, ἂν δὲν ἀπατᾶται, διὰ κυβερνητικὰς πράξεις· ἀφ' οὗ δὲ τοῦτο θεωρηθῇ βέβαιον, καὶ ἀφ' οὗ ἡ Γερουσία ἀπειράνθη, διότι ὁ Στράφορρ ἦτον γερουσιαστὴς, ἔπεται ὅτι ἐζητήθη ἡ ἄδεια τοῦ Σώματος τούτου. Καὶ ἐπεθύμει μὲν νὰ εἶχε τὸ δικαίωμα ἡ Βουλὴ τοῦ ἐπιλαμβάνεσθαι ἀπ' εὐθείας τῶν ὑπουργικῶν πράξεων γερουσιαστῶν, διότι θέλει νὰ ἔχῃ πάντοτε πλήρη τὸ ἔθνος ὑπεροχὴν, ἀλλ' ἡ εὐχή του δὲν θέλει νὰ διασείσῃ τὸν θεμέλιον λίθον τῆς πολιτείας, τὸ Σύνταγμα, καὶ, ὡς εἶπέ τις, νομίζει ὅτι ἔχει ἰσχὺν ὁ συνταγματικὸς χάρτης, ὅταν ὅλα τὰ σώματα εὑρίσκωνται εἰς ἰσορροπίαν. Δὲν θέλει λοιπὸν νὰ ὑπερισχύσῃ ἡ βουλευτικὴ ἐνέργεια, ἵνα μὴ φέρωμεν ἀνισορροπίαν εἰς τὴν νομοθετικὴν ἀρχήν. Ἄλλως τε, ὡς οἱ βουλευταὶ ἐπιθυμοῦσι νὰ ἦναι ἐξησφαλισμένοι ἀπέναντι τῶν δικαστηρίων, διὰ τὸν αὐτὸν ἄρα λόγον δὲν ἔχουσι τὴν ἐπιθυμίαν καὶ οἱ γερουσιασταὶ νὰ ἦναι ἐξησφαλισμένοι; Ὅτε ἐν Ἀγγλίᾳ τὸ δημοτικὸν στοιχεῖον ἐζανέστη κατὰ τῆς ἐξουσίας, τότε ἡ Βουλὴ ἐπετέθη κατὰ τῶν ἄλλων σωμάτων. Εὐτυχῶς δὲν εὑρισκόμεθα εἰς τοιαύτας ἡμεῖς περιστάσεις· ἀλλ' ἂν ἡ Βουλὴ νομίζῃ ὅτι δύναται νὰ ἀποφασίσῃ αὐτὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, τῷ εἶναι ἀδιάφορον ὅλως, διότι τοῦτο δὲν δύναται νὰ ἐπιβαρύνῃ τὴν θέσιν τοῦ Κ. Μηλίου. Καὶ εἶπε μὲν εἷς τῶν βουλευτῶν, ὅτι ἡ κατηγορία δικαιοῦται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν παραδοχὴν τῶν προσαγομένων ἐγγράφων, διότι ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν κατηγορίαν της, ἀλλ' ἐν ᾧ οὐδ' αὐτὸς ἐννοεῖ νὰ στερηθῇ τοῦ δικαιώματος τούτου, παρατηρεῖ ὅμως ὅτι τὰ μέσα τῆς κατηγορίας εἶναι πασίδηλα, ἤτοι, προσαγωγὴ ἐγγράφων, μαρτυριῶν κλπ. ὑποστηριζόντων τὴν γενομένην καταγγελίαν· μία δὲ ἀλληλουχία κατηγοριῶν νέων ἐμφαίνει ὄχι ὑποστήριξιν τῆς ἐκ πρώτης ἀρχῆς γενομένης, ἀλλὰ τάσιν πρὸς διαιώνισιν αὐτῆς. Διὸ συμπεραίνει ὅτι ἂν τὸ ὑπουργεῖον νομίζῃ ὅτι ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦ κατηγορεῖν ἀλληλοδιαδόχως τὸν Μήλιον, δύναται μὲν νὰ πράξῃ τοῦτο, ἀλλὰ πρέπει νὰ ὑποστῇ ὡς κατήγορος καὶ τὰς ἐντεῦθεν συνεπείας.

Λαβὼν μετὰ ταῦτα τὸν λόγον, ἐξέθηκεν ὁ πρόεδρος τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, ὅτι φίλος τῆς ἰσορροπίας τῶν νομοθετικῶν σωμάτων καὶ συντελέσας τὸ κατ' αὐτὸν εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ συνταγματικοῦ χάρτου ὡς πρόεδρος τῆς ἐν Ἀθήναις ἐθνικῆς Συνελεύσεως, ἔρχεται νὰ λύσῃ τὸ ζήτημα χωρὶς νὰ προσδράμῃ εἰς ξένα γεγονότα καὶ παραδείγματα, τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ περιπλέξωσι μᾶλλον τὸ ζήτημα. Ὁ θεμελιώδης ἡμῶν νόμος ἀναγνωρίσας τὸ δικαίωμα τοῦ κατηγορεῖν τοὺς ὑπουργοὺς, ῥητῶς ὥρισε τὰ δικαιώματα τῶν βουλευτῶν, ῥητῶς διέγραψε τὰ τῶν γερουσιαστῶν, ὥστε, ὅταν ἔχωμεν ἕδραν νόμων, περιττὸν νὰ πλανώμεθα εἰς ἀλλοτρίας πηγάς. Παρατηρεῖ ἑπομένως, ὅτι τὸ 56 ἄρθρον τοῦ συντάγματος εἰπὸν, ὅτι οὐδεὶς βουλευτὴς ἢ γερουσιαστὴς καταδιώκεται, διαρρήδην τῆς συνόδου, ἄνευ ἀδείας τοῦ Σώματος, εἰς ὃ ἀνήκει, ἠθέλησε νὰ ἐξασφαλίσῃ κατὰ τῆς νομοτελεστικῆς ἐξουσίας τοὺς βουλευτὰς καὶ γερουσιαστὰς, ἤτοι, νὰ ἐμποδίσῃ αὐτὴν τοῦ νὰ καλωδώνῃ τὰ νομοθετικὰ σώματα κατ' ἀρέσκειαν. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τοὺς ὑπουργοὺς, τὸ Σύνταγμα ἡμῶν ἔδωκε τὸ δικαίωμα εἰς τὴν Βουλὴν νὰ τοὺς κατηγορῇ, χωρὶς νὰ ἐξετάζῃ ἂν ἦναι περιβεβλημένοι τὸν μανδύαν τοῦ γερουσιαστοῦ. Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ ἀμφισβητῆται τὸ δικαίωμα τοῦτο τῆς Βουλῆς, διότι, ὡς ὀρθώτατα παρετήρησέ τις, ἀπονεκρώμεν ὅλην τὴν ἰσχὺν τοῦ Συντάγματος, καθ' ὅσον ἡ Γερουσία, ὡς ὑπὸ τῆς ἐξουσίας ἐκλεγομένη, εὐκολώτερον δύναται νὰ ἦναι ὄργανον τῆς Κυβερνήσεως, καὶ διὰ τῆς ἀρχῆς ταύτης καθιεροῦται ἡ ὀλιγαρχία. Ἀλλ' ἂν ἡ Βουλὴ ἔχῃ ἀπεριόριστον τὸ δικαίωμα τῆς κατηγορίας, ἡ Γερουσία ὅμως δικάζει τοὺς ὑπουργοὺς, ὥστε ὁ κίνδυνος τῆς ἀνισορροπίας ἐλλείπει. Διὸ συμπεραίνει ὅτι ὁ ὑπουργὸς, εἴτε γερουσιαστὴς εἶναι εἴτε μὴ, ὑπόκειται εἰς τὴν κατηγορίαν τῆς Βουλῆς, ἥτις νομίζει ὅτι ἔχει λόγους πρὸς τοῦτο. Ἐπὶ δὲ τοῦ δευτέρου ζητήματος, τοῦ τί πρέπει ἁπλ. νὰ πράξῃ τὸ Σῶμα ἐπὶ τῆς προσαχθείσης νέας ὑποθέσεως, παρατηρεῖ, ὅτι ἤκουσε μὲν ἐπαναλαμβανομένας τὰς λέξεις κατήγορος καὶ κατηγορία, ἀλλ' οὐδὲ κατηγορίαν ποιεῖ τὸ ὑπουργεῖον οὐδὲ κατήγορος εἶναι, μάλιστα δὲ προβαίνων πιραιτέρω λέγει, ὅτι παρὰ τοῦ προέδρου τῆς Βουλῆς ἤκουσε πρῶτον περὶ τῆς νέας ταύτης ὑποθέσεως. Λαβὼν δὲ ἀφορμὴν, ἐπληροφορήθη ὅτι ἡ ἀνάκρισις ὑπέβαλε τὸ ἔγγραφον εἰς τὸ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργεῖον, ὑπ' αὐτοῦ

μετεβιβάσθη εἰς τὸ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης, τοῦτο δὲ πάλιν μὴ ἔχον νὰ ἐναργήσῃ τί οἰκοθεν, παρέπεμψεν αὐτὸ εἰς τὸ προεδρεῖον. Εἰς τὴν Βουλὴν λοιπὸν ἀπόκειται νὰ διευθύνῃ τὸ ἔγγραφον εἰς τὴν ὑπάρχουσαν ἀνακριτικὴν ἐπιτροπὴν, νὰ συστήσῃ ἄλλην καὶ ἐν γένει νὰ πράξῃ ὅ,τι ἡ φρόνησις τῇ ὑπαγορεύσῃ. Καὶ ταῦτα μὲν ὡς ὑπουργός· ὡς βουλευτὴς δὲ παρατηρεῖ, ὅτι διὰ τοῦ ἐγγράφου τούτου κατηγορεῖται εἰς ὑπουργὸς ὡς εἰσαγαγὼν μαθητὰς ἐν τῇ στρατιωτικῇ σχολῇ ἄνευ Β. διατάγματος καὶ τῶν ἀπαιτουμένων διατυπώσεων, ἡ δὲ Βουλὴ ὀφείλει νὰ ἐξετάσῃ ἂν ἠδύνατο νὰ πράξῃ τοῦτο, διότι ἔχει συμφέρον ἄμεσον νὰ μὴ μένῃ εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ὑπουργοῦ νὰ ἐνεργῇ ἀκωλύτως, ἐπειδὴ ἄλλος αὔριον ὑπουργὸς δύναται νὰ πληρώσῃ τὴν σχολὴν ἐξ ὑποτρόφων, τοὺς ὁποίους αὐτὸς θέλει. Ἀλλ' ἂν ἡ περίστασις οὕτω ἐπιβαρύνῃ τὸν ἤδη κατηγορούμενον, τοῦτο δὲν εἶναι ἀρμόδιος νὰ ἐξετάσῃ αὐτὸς σήμερον, καὶ ἀπόκειται εἰς τὴν Βουλὴν νὰ πράξῃ ὅ,τι ἐγκρίνει.

Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι προκειμένης τῆς νέας κατηγορίας, ὅτι δὴθεν ὁ Σ. Μήλιος εἰσήγαγεν εἰς τὴν στρατιωτικὴν σχολὴν ὑποτρόφους ἄνευ Β. διατάγματος, ἡ Βουλὴ περιεστράφη πρῶτον εἰς τὴν ἀρχὴν, ἂν δύναται νὰ ἐπιληρθῇ τοῦ ἐγγράφου ἄνευ ἀδείας τῆς Γερουσίας, εἰς ἣν ὁ κατηγορούμενος ἀνήκει. Ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἂς τῷ συγχωρηθῇ χωρὶς νὰ ἀναβράκιῃ εἰς ξένα σωμάτα, νὰ περιορισθῇ εἰς τὸ 56 καὶ 83 ἄρθρον τοῦ Συντάγματός μας. Καὶ τὸ μὲν 56 ἄρθρον ὁρίζον, ὅτι βουλευτὴς ἢ γερουσιαστὴς δὲν συλλαμβάνεται κτλ. ἄνευ ἀδείας τοῦ Σώματος, εἰς ὃ ἀνήκει, εἶναι τόσον σαφὲς, ὥστε δὲν χρήζει τῆς ἐλαχίστης ἐξηγήσεως καὶ ἀφορᾷ, κατ' αὐτὸν, τὰ κοινὰ ἐγκλήματα, μόνον δὲ προσθέτει ὅτι εἰς τὰ ἐπ' αὐτοφώρῳ κακουργήματα δὲν ἀπαιτεῖται ἄδεια τοῦ Σώματος. Ἀλλὰ, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ὑπουργοὺς, ἐν τῷ 83 ἄρθρῳ ἀπαντῶμεν ὅτι κατηγορεῖ μὲν ἡ Βουλὴ καὶ δικάζει ἡ Γερουσία, ἀλλ' οὐδὲ μνεία γίνεται ὅτι ἀπαιτεῖται ἡ ἄδεια τῆς Γερουσίας, ὅταν ὁ κατηγορούμενος ὑπουργὸς ἦναι γερουσιαστής. Καὶ ἀληθῶς· ἂν π. χ. ὁ νῦν ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης, ὅστις εἶναι καὶ γερουσιαστὴς, ἀριθῇ εἰσακτέος εἰς δίκην ἄνευ ἀδείας, τότε θέλομεν παύσει τῆς κατηγορίας ἕως οὗ δώσει τὴν ἄδειαν τὸ ἕτερον Σῶμα; ἀλλὰ τότε καταστρέφεται τὸ ἄρθρον τοῦτο τοῦ Συντάγματος καὶ ἡ Βουλὴ ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κατηγορῇ τοὺς ὑπουργοὺς ὁσάκις τοὺς νομίσει παρανομοῦντας. Δὲν λανθάνει οὐδένα ὅτι τὸν προσεχῆ Μάϊον συμπληροῦται ἔτος, ἀφ' οὗ ὁ Σ. Μήλιος κρατεῖται εἰς φυλακήν. Διαταχθείσης

δὲ τῆς κατ' αὐτοῦ ἀνακρίσεως, πρὸ δύω μηνῶν, ἔλαβεν ἡ Βουλὴ ὑπ' ὄψιν τὸ ἀποτέλεσμα, παρὰ δὲ τοῦ ὑπουργοῦ τῆς δικαιοσύνης ἐπληροφορήθη ὅτι ὁ Σ. Μήλιος παρηνόμησε καὶ ὡς ὑπουργός. Οὕτω 13 ἄρθρα κατηγοριῶν ὑπεβλήθησαν ἐγγράφως ἐνώπιόν της. Ἡ Βουλὴ συμφώνως πρὸς τὴν κοινωνικὴν ἠθικὴν ἀνάγκην, ὡς εἶπε τὸ ὑπουργεῖον, παρέπεμψε τὰς κατηγορίας εἰς ἰδίαν ἐπιτροπὴν καὶ συνέστησεν εἰς αὐτὴν νὰ ἐργασθῇ καὶ φέρῃ εἰς φῶς τὴν ἀλήθειαν. Θέλετε ἤδη διὰ νέων κατηγοριῶν νὰ παρατείνηται ἡ ὑπόθεσις καὶ ἡμεῖς νὰ εἴμεθα ὑπηρέται τοῦ θυμάτος; θέλετε κατὰ μῆνα νὰ μᾶς προσάγωσι καὶ νέαν κατηγορίαν; Ἡ τίς ἐγγυᾶται ὅτι μετ' οὐ πολὺ δὲν θέλομεν ἔχει καὶ ἄλλην; Ἀλλ' ἐὰν μέλλῃ νὰ ἐργασθῇ ἡ Βουλὴ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, δὲν ὑπάρχει πλέον ἀτομικὴ ἐλευθερία. Μεμφόμενος ὅμως τὸν τρόπον τοῦτον τῆς ἐνεργείας, μὴ νομίσῃ τις ὅτι θέλει ζητήσει ν' ἀπορριφθῇ ὡς ἀκαίρως ὑποβληθεῖσα ἡ νέα κατηγορία. Ὄχι· ὡς φίλος τοῦ Κ. Μηλίου, θέλει νὰ δώσῃ λόγον εἰς πᾶσαν κατηγορίαν, ἀλλ' ἂς εἴπωμεν εἰς τοὺς κατηγόρους· «συλλέξατε ἐντὸς 15 ἡμερῶν τὰς κατηγορίας καὶ φέρετε αὐτὰς διὰ μιᾶς εἰς τὸ Σῶμα.»

Ἐπέφερεν ὁ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργὸς, ὅτι μεθ' ὅσα ὁ σεβαστὸς πρόεδρος τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐξέθεσεν, ὅ,τι ἂν εἴπῃ αὐτὸς εἶναι περιττὴ ματαιοπονία. Ἀρκούμενος λοιπὸν νὰ ὑπομνήσῃ εἰς ἀπάντησιν τοῦ προαγορεύσαντος, ὅτι ὁ πρόεδρος αὐτὸς τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου δὲν εἶχε γνῶσιν τῆς νέας κατηγορίας, παρατηρεῖ, ὅτι ὡς ἔφερε τὰς πρώτας ἀφ' οὗ τῷ ὑπεβλήθησαν ὑπὸ τῆς ἀνακρίσεως, διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἐθεώρησεν ὅτι ὀφείλει νὰ φέρῃ καὶ τὴν νέαν κατηγορίαν. Τὸ ὑπουργεῖον δὲν ἐζήτησε τὴν κεφαλὴν τοῦ Μηλίου ἐπὶ πινακίδι· ἐνήργησε συνεπείᾳ τῆς ἀνακρίσεως, καὶ ἂν ὑπῆρχε σκοπός τις, ἔπρεπε καὶ ὁ πρόεδρος καὶ τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον νὰ ἔχῃ γνῶσιν τῆς νέας κατηγορίας. Πᾶσα λοιπὸν πρόθεσις τοῦ ὑπουργείου ἵνα παρατείνῃ τὴν ὑπόθεσιν, εἶναι ἰδέα ἀνύπαρκτος, καὶ τὸ ὑπουργεῖον ἠρκέσθη νὰ διευθύνῃ εἰς τὴν Βουλὴν ὅ,τι ἡ ἀνάκρισις τῷ ὑπέβαλεν.

Ἐπανέλαβεν εἷς τῶν προαγορευσάντων, ὅτι ὁ πρόεδρος τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου ἐλκύων τὴν προσοχὴν τῆς Βουλῆς ἐπὶ τοῦ ἀτοπήματος τοῦ νὰ εἰσάγωσιν οἱ ὑπουργοὶ ὑποτρόφους τῆς ἐκλογῆς των εἰς τὴν στρατιωτικὴν σχολὴν, κάλλιστα εἶπεν, ὅτι ἠγνόει τὴν νέαν κατηγορίαν, ἐπειδὴ εἰσάγων ὁ Μήλιος τοὺς υἱοὺς τοῦ Κουντουριώτου, τοῦ Ἀναγνωστοπούλου καὶ Ὀρεινοῦ,

δὲν εἰργάσθη βεβαίως ὑπὲρ τέκνων φίλων του. Ἂν δὲ ὁ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι εὐρεθεῖσα ὑπὸ τῆς ἀνακρίσεως ἐπέμφθη εἰς τὸ Σῶμα καὶ ἡ νέα κατηγορία, δὲν θεωρεῖ λογικὸν οὐδὲ δίκαιον πᾶν ὅ,τι εὑρίσκει τὸ ὑπουργεῖον νὰ διευθύνῃ ἐπ' ἄπειρον εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς Βουλῆς.

Ἀντεῖπεν ἄλλος, ὅτι δὲν προτίθεται νὰ συνηγορήσῃ ὑπὲρ τοῦ ὑπουργείου, διότι οὐδ' αὐτὸ ἔχει ἀνάγκην ὑπερασπίστεως οὐδ' ὁ ἀγορεύων πολλὴν εἰς τοῦτο διάθεσιν. Ἐπειδὴ ὅμως εἶπον τινὲς, ὅτι δὲν δύναται νὰ παραταθῇ ἡ ἀπουσία νέων κατηγοριῶν, ὑπενθυμίζει εἰς τούτους ὅτι ἐν τῶν μελῶν τῆς ἀνακριτικῆς ἐπιτροπῆς, τῆς ὁποίας μετέχουσιν, ἦλθεν εἰς ψυχρούς λόγους μετά τινος ὑπουργοῦ, εἰπόντος, ὅτι βραδύνουσι τὴν ἀνάκρισιν. Παρατηρῶν δὲ, ὅτι εἰς λοχαγὸς διέμεινεν ἄλλοτε δύω ἔτη εἰς προανακριτικὴν φυλάκισιν, δὲν ἐννοεῖ ὅτι ἡ θέσις τοῦ ἤδη κατηγορουμένου πρέπει νὰ διαιωνισθῇ, λέγει ὅμως ὅτι τοῦτο δεικνύει τὸ δύσκολον τῶν ἀνακριτικῶν ἔργων. Συνίστησι λοιπὸν νὰ ταχύνῃ μὲν ἡ ἐπιτροπὴ ὅσον οἷόν τε τὰς ἐργασίας της, ἀλλὰ συμφωνεῖ ὅτι πᾶσα νέα κατηγορία πρέπει νὰ ὑποβληθῇ ἐντὸς ὡρισμένης προθεσμίας.

Τέλος παρετήρησιν ἄλλος τις, ὅτι αἱ κατὰ τοῦ Σ. Μηλίου κατηγορίαι ἢ μᾶλλον αἱ εἰδοποιήσεις αὗται παραπέμπονται πρῶτον εἰς τὴν Βουλὴν, καὶ αὕτη θέλει ἀποφασίζει ἂν πρέπει νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς τὴν ἐπιτροπήν· ὥστε διὰ τῆς βασάνου ταύτης δὲν ὁρίσταται ὁ κίνδυνος τοῦ νὰ παραταθῇ ἐπ' ἄπειρον ἡ ὑπόθεσις. Ὡς πρὸς τὴν ὑποβληθεῖσαν δὲ νέαν κατηγορίαν ἀπαιτεῖ νὰ παραπεμφθῇ ἀφεύκτως εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, διότι, ἂν ἡ κατηγορία ἔχηται ἀληθείας, τὸ ἀποδιδόμενον εἰς τὸν Μήλιον ἔγκλημα εἶναι σπουδαῖον καὶ πρέπει νὰ τιμωρηθῇ παραδειγματικῶς.

Κλεισθείσης ἐνταῦθα τῆς συζητήσεως, ὁ πρόεδρος ἠρώτησε πρῶτον τὴν Βουλὴν « ἂν παραδέχηται ὅτι ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιλαμβάνηται κατηγοριῶν δι' ὑπουργικὰς πράξεις κατὰ γερουσιαστῶν διατελεσάντων ὑπουργῶν, ἄνευ ἀδείας τῆς Γερουσίας, ὅταν αὕτη συνεδριάζῃ· » ἡ δὲ Βουλὴ ἔλυσε τὸ ζήτημα δι' ἀναστάσεως, ἀποφηναμένη ὅτι ἔχει τὸ δικαίωμα.

Ἐρωτηθεῖσα δὲ μετὰ τοῦτο « ἂν παραδέχηται νὰ διευθυνθῇ εἰς τὴν ἀνακριτικὴν ἐπιτροπὴν τὸ νέον κατηγορητήριον ἔγγραφον τὸ διαβιβασθὲν εἰς τὸ προεδρεῖον ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργείου· » παρεδέχθη καὶ τοῦτο δι' ἀναστάσεως.

Ἀκολούθως ἀναγγείλας ὁ πρόεδρος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης θέλει εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας νομοσχεδίου, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 3 Μ. Μ.

Ὁ πρόεδρος
Θ. Α. ΖΑΪΜΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Π. Κολποδῖνος.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ Α'. ΤΟΜΟΥ.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ

Τῶν ἐμπεριεχομένων

Ἐν τῷ Α'. τόμῳ τῶν κατὰ τὴν Β'. σύνοδον τῆς Δ'. βουλευτικῆς περιόδου πρακτικῶν τῶν συνεδριάσεων τῆς Βουλῆς.

Συνεδρίασις Α'. τῆς 4 Δεκεμβρίου 1854. Σελ.

Ἐκλογὴ προσωρινοῦ προέδρου καὶ γραμματέων· κλήρωσις ἐπιτροπῆς πρὸς ὑποδοχὴν τῶν ΑΑ. ΜΜ. 3

Λόγος τοῦ Βασιλέως κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς β'. συνόδου τῆς δ'. βουλευτικῆς περιόδου 4

Συνεδρίασις Β'. τῆς 2 Φεβρουαρίου 1855.

Ὁρκοδοσία τοῦ ἑτέρου τῶν βουλευτῶν Μεσολογγίου Α. Μαυροκορδάτου· ἐκλογὴ τοῦ ὁριστικοῦ προέδρου καὶ προσφώνησις αὐτοῦ. 8

Πρωτόκολλον ὁρκοδοσίας τοῦ βουλευτοῦ Μεσολογγίου 10

Συνεδρίασις Γ'. τῆς 4 Φεβρουαρίου.

Ἀνακοίνωσις τῶν ἀρχαιρεσιῶν τῆς Γερουσίας 10

Ἐκλογὴ τῶν ἀντιπροέδρων καὶ τῶν ὁριστικῶν γραμματέων . 11

Συνεδρίασις Δ'. τῆς 9 Φεβρουαρίου.

Ἀνακοίνωσις τῆς ὑπὸ τοῦ προέδρου γενομένης προσφωνήσεως κατὰ τὴν ἐνώπιον τοῦ Βασιλέως παρουσίασιν τοῦ προεδρείου καὶ τῆς πρὸς αὐτὸ ἀπαντήσεως τῆς Α. Μ. 12

Ὁρκοδοσία τοῦ βουλευτοῦ Λακεδαίμονος Ἐμ. Μελετοπούλου καὶ μηνιαία κλήρωσις τῶν τμημάτων 13

Κλήρωσις τῶν ἐκλογῶν Σκοπέλου, Κυνουρίας, Αἰγίνης καὶ Μήλου· ἐπερώτησις περί τινος ἐπιστολῆς γραφείσης ὑφ' ἑνὸς πρώην ὑπουργοῦ πρὸς ἐπίσημόν τινα ὑπάλληλον τῆς ὀθωμανικῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκλογὴ τοῦ ταμίου τοῦ Σώματος 14

Ἐκλογὴ τοῦ ἐφόρου τῆς Βουλῆς καὶ τοῦ ἀρχειοφύλακος . . 15

Πρωτόκολλον ὁρκωμοσίας 19

Σελ.

Συνεδρίασις Ε'. καὶ ς'. τῆς 10 Φεβρουαρίου

Ἀνακοίνωσις τῆς ὑπὸ τῶν τμημάτων ἐκλογῆς τῶν προέδρων καὶ τῶν γραμματέων αὐτῶν καὶ τῶν μελῶν τῆς ἐπὶ τῆς ἀπαντήσεως ἐπιτροπῆς 16

Ὁμοία τῶν μελῶν τῆς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους ἐπιτροπῆς, τῆς ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ, τῆς λογιστικῆς ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς καὶ τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν· ἐπερώτησις περὶ τῶν ἔντινι ἐφημερίδι ὑπό τινων φυλακισμένων γραφομένων καὶ ἀνάγνωσις ἐκθέσεως ἐπὶ τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς Πωλίας 17

Ἀναγνώρισις τῆς νομιμότητος τῆς ἐκλογῆς Πωλίας 18

Συνεδρίασις Ζ'. τῆς 14 Φεβρουαρίου.

Ἀνάγνωσις τοῦ σχεδίου τῆς πρὸς τὸν Β'. λόγον ἀπαντήσεως. 19

Αἴτησις βουλευτοῦ τινος περὶ ἀναγνώσεως ἰδίου σχεδίου ἀπαντήσεως καὶ συζήτησις ἐπ' αὐτῆς 22

Ἀπόρριψις τῆς ἀνωτέρω αἰτήσεως· πρότασις περὶ τυπώσεως τοῦ ἀναγνωσθέντος σχεδίου καὶ συζήτησις ἐπ' αὐτῆς 25

Ἀναβολὴ τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῆς ἀπαντήσεως, καὶ ἀνάγνωσις ἐκθέσεως ἐπὶ τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς Σκοπέλου 26

Ἀναγνώρισις τῆς νομιμότητος τῆς ἀνωτέρω ἐκλογῆς καὶ ἀνάγνωσις ἐκθέσεως ἐπὶ τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς Αἰγίνης 28

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως ἐπὶ τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς Κυνουρίας. 29

Ἀναγνώρισις τῆς νομιμότητος ἀμφοτέρων τῶν ἀνωτέρω δύω βουλευτικῶν ἐκλογῶν· πρωτόκολλον ὁρκοδοσίας τῶν βουλευτῶν Αἰγίνης, Σκοπέλου καὶ Κυνουρίας 30

Συνεδρίασις Η'. τῆς 15 Φεβρουαρίου.

Συζήτησις τῆς πρὸς τὸν Β'. λόγον ἀπαντήσεως 31

Παραδοχὴ τοῦ συνόλου τῆς ἀπαντήσεως 44

Κλήρωσις τῶν ὀνομάτων τῶν ἀναγνωρισθέντων βουλευτῶν· ὁμοία τῆς πρὸς τὸν βασιλέα παρουσιασθησομένης μεγάλης πρεσβεύσεως ἕνεκα διαδόσεως τὴν ἀπάντησιν τῆς Βουλῆς 49

Συνεδρίασις Θ'. τῆς 17 Φεβρουαρίου.

Πρόταξις περὶ συστάσεως ἐπιτροπῆς πρὸς ἐπεξεργασίαν τοῦ κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς καὶ περὶ τῶν ἀπόντων ἐκ τῶν συνεδριάσεων βουλευτῶν· παραδοχὴ ἀμφοτέρων τῶν προτάσεων . . . 50

Συνεδρίασις Ι'. τῆς 18 Φεβρουαρίου.

Ἀνακοίνωσις τῆς ἀντιφωνήσεως τοῦ Βασιλέως εἰς τὴν παρουσιάσασαν τὴν ἀπάντησιν τῆς Βουλῆς ἐπιτροπήν 51

Εἰσαγωγὴ νομοσχεδίων α) περὶ προσωρινῆς πιστώσεως διὰ τὰ ἔξοδα τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου· β) περὶ τριμήνου πιστώσεως . . 53

γ) Περὶ εἰσπράξεως τῶν καθυστερουμένων 57

Σελ.

δ) Περὶ τῶν ἐπὶ ἐθνικῆς γῆς αὐθαιρέτως οἰκοδομησάντων . 62

ε) Περὶ ἐπιθέσεως γραμματοσήμου εἰς τὰς διὰ τοῦ ταχυδρομείου πεμπομένας ἐπιστολάς 67

ς) Περὶ φόρου τῶν ζώων καὶ τῶν μελισσίων διὰ τὸ ἔτος 1855. 74

Περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δρ. 189000 ἐπὶ τῶν ἐξόδων τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργείου 76

Χορήγησις ἀδείας ἀπουσίας εἰς τὸν βουλευτὴν Ν. Ἀναργύρου. 79

Συνεδρίασις ΙΑ'. τῆς 19 Φεβρουαρίου.

Ἀνακοίνωσις τῶν ἐργασιῶν τῶν τμημάτων περὶ ἐκλογῆς εἰσηγητῶν ἐπὶ τῶν διαφόρων νομοσχεδίων 79

Εἰσαγωγὴ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους διὰ τὸ ἔτος 1855· ἀνάπτυξις καὶ παρατηρήσεις ἐπ' αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ 80

Παρατηρήσεις βουλευτοῦ τινος ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν τῶν τμημάτων ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ κανονισμοῦ 86

Ἀπάντησις τοῦ προέδρου, ἐγκαταλιπόντος τὴν ἕδραν 87

Ἀπόφασις τῆς Βουλῆς ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω ἀντικειμένου, καὶ ἐπάνοδος τοῦ προέδρου εἰς τὴν ἕδραν του 88

Συνεδρίασις ΙΒ'. τῆς 22 Φεβρουαρίου

Ὁρκωμοσία τοῦ βουλευτοῦ Νάξου Χ. Σωμαρίπα· χορήγησις ἀδειῶν ἀπουσίας· ἀνακοίνωσις τῶν τμημάτων περὶ ἐκλογῆς εἰσηγητῶν, καὶ παρατηρήσεις βουλευτοῦ τινος ἐπὶ τῆς χθεσινῆς ἀγορεύσεως τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ 89

Ἀπάντησις τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ περὶ τοῦ συμβολαίου τῆς ἐνοικιάσεως τῆς σμύριδος 90

Ἀπόφασις τῆς Βουλῆς περὶ ἀναβολῆς τῆς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου συζητήσεως καὶ περὶ προσαγωγῆς τοῦ συμβολαίου· ἀνάγνωσις ἐκθέσεως ἐπὶ τῶν δύω νομοσχεδίων περὶ προσωρινῶν πιστώσεων, ἀπόφασις τῆς Βουλῆς περὶ τῆς ἀμέσου αὐτῆς συζητήσεως, καὶ παραδοχὴ τῆς ἀρχῆς 91

Παραδοχὴ τοῦ μοναδικοῦ ἄρθρου τοῦ συγχωνευθέντος νομοσχεδίου 93

Ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου καὶ πρωτοκόλλου ὁρκοδοσίας τοῦ βουλευτοῦ Νάξου 94

Συνεδρίας ΙΓ'. τῆς 23 Φεβρουαρίου.

Ἀνακοίνωσις τῶν τμημάτων περὶ ἐκλογῆς εἰσηγητῶν· ἀνακοίνωσις περὶ παραιτήσεως τοῦ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργοῦ καὶ περὶ ἀναθέσεως τοῦ ὑπουργείου εἰς τὸν ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργόν· ἀπάντησις τοῦ ὑπουργοῦ τῆς δικαιοσύνης εἰς τὴν ἀπευθυνθεῖσαν αὐτῷ ἐπερώτησιν περὶ τινων ἐν φυλακαῖς κρατουμένων· 95

Ἐξακολούθησις τῆς ἐπ' αὐτῆς συζητήσεως 98

Σελ.

Ἀπόφασις τῆς Βουλῆς ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω ἀντικειμένου· παρατήρησις ἐπὶ τῶν πρακτικῶν τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως καὶ ἀπόφασις τῆς Βουλῆς ἐπὶ ταύτης· ὁρκωμοσία τοῦ βουλευτοῦ Ἀθηνῶν Α. Μεταξᾶ, καὶ εἰσαγωγὴ νομοσχεδίου περὶ παραχωρήσεως μοναστηρ. κτημάτων εἰς τὸν Πέτρον Δημάκην. 105

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως ἐπὶ τοῦ περὶ φορολογίας τῶν ζώων καὶ μελισσείων νομοσχεδίου 113

Ἀπόφασις τῆς Βουλῆς περὶ τυπώσεως ἑνὸς μόνου μέρους τῆς ἀνωτέρω ἐκθέσεως· ἀνακοίνωσις τοῦ προέδρου περὶ ἀποστολῆς ἀντιγράφων τοῦ περὶ ἐνοικιάσεως τῆς ἁμυρίδος συμβολαίου ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν· ἀνάγνωσις ἐκθέσεως ἐπὶ τῶν κατὰ τοῦ ὑποστρατήγου Μήλιου ψευσμένων κατηγοριῶν καὶ ὑποβολὴ τῶν ἀφορώντων αὐτὰς ἐγγράφων 116

Ἀπόφασις τῆς Βουλῆς περὶ τυπώσεως τῆς ἀνωτέρω ἐκθέσεως, καὶ πρωτόκολλον ὁρκοδοσίας τοῦ βουλευτοῦ Ἀθηνῶν 122

Συνεδρίασις ΙΕ'. τῆς 25 Φεβρουαρίου.

Παρατήρησις βουλευτοῦ τινος περὶ εἰσαγωγῆς νομοσχεδίου περὶ καταδιώξεως τῆς ληστείας· ἀνάγνωσις ἐκθέσεως ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ Σώματος 123

Συζήτησις τοῦ περὶ φόρου τῶν ζώων νομοσχεδίου 126

Παραδοχὴ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ 130

Ἀπόρριψις τῆς ἐπὶ τοῦ μοναδικοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς, παραδοχὴ τοῦ ἄρθρου καὶ ψηφοφορία ἐπὶ τοῦ συνόλου 132

Συνεδρίασις ΙΣ'. τῆς 26 Φεβρουαρίου.

Παρατήρησις βουλευτοῦ τινος περὶ συγκεντριώσεως τῶν ξένων ἐρημερίδων καὶ τῶν περιοδικῶν συγγραμμάτων εἰς τὸ κατάστημα τῆς Βουλῆς μέχρι τῆς ἐπιακευῆς τοῦ ἀναγνωστηρίου 134

Συναίνεσις τῆς Βουλῆς εἰς τὴν ἀνωτέρω πρόπασιν καὶ ἀνάγνωσις ἐκθέσεως ἐπὶ τῆς ἀναπληρ. πιστώσεως τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργείου 135

Συνεδρίασις ΙΖ'. τῆς 28 Φεβρουαρίου.

Χορήγησις ἑξαμήνου ἀδείας ἀπουσίας εἰς τὸν βουλευτὴν Ἀθηνῶν Σ. Σοῦτσον καὶ συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς Βουλῆς. 136

Ἀπόφασις τῆς Βουλῆς περὶ πληρωμῆς τῶν βουλευτικῶν ἀποζημιώσεων κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀναβολῆς ἢ διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τοῦ Σώματος· ἔκθεσις διαφόρων γνωμῶν περὶ τοῦ εἶνε τῶν βουλευτῶν πρέπει νὰ ὑπαγθῶσιν εἰς τὸ δικαίωμα τοῦτο διὰ τὴν ἀναβολὴν τῆς ἐνάρξεως τῆς παρούσης συνόδου· παραδοχὴ μιᾶς ἐξ αὐτῶν καὶ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ. 139

Ψηφοφορία καὶ παραδοχὴ τοῦ συνόλου 150

Σελ.

Συνεδρίασις ΙΗ'. τῆς 2 Μαρτίου.

Εἰσαγωγὴ νομοσχεδίου περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ ἀπὸ 23 Μαρτίου 1854 νόμου περὶ ἀναστολῆς τῆς ἐκτελέσεως τοῦ περὶ ὀργανισμοῦ τῶν πρωτευκῶν ἀρχῶν νόμου 154

Εἰσαγωγὴ προτάσεως τοῦ βουλευτοῦ Παρνασσίδος περὶ μεταρρυθμίσεως τοῦ περὶ φόρου οἰκοδομῶν νόμου· συζητήσεις ἐπὶ τοῦ τρόπου τῆς διεξαγωγῆς τῆς ὑποθέσεως τοῦ ὑποστρατήγου Σ. Μήλιου 155

Ἀπόφασις τῆς Βουλῆς περὶ τῆς ἐκλεχθησομένης ἀνακριτικῆς ἐπιτροπῆς 167

Συνεδρίασις ΙΘ'. τῆς 4 Μαρτίου.

Συζήτησις περὶ τῶν καθηκόντων τῆς ἀνακριτικῆς ἐπιτροπῆς. 168

Ἀπόφασις περὶ τοῦ ἀνωτέρω ζητήματος 174

Ἀγγελία πένθους εἰς τὴν Αὐλὴν ἐπὶ τῇ τελευτῇ τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσίας Νικολάου· πρόπασις περὶ ἐκφράσεως τῆς βαθείας ὀλίψεως τῆς Βουλῆς διὰ τὸν θάνατον τοῦ Αὐτοκράτορος· παραδοχὴ αὐτῆς καὶ ψηφοφορία ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ ἀναπληρ. πιστώσεως τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομ. ὑπουργείου νομοσχεδίου 175

Παραδοχὴ τοῦ συνόλου καὶ μηνιαία κλήρωσις τῶν τμημάτων. 178

Συνεδρίασις Κ'. τῆς 7 Μαρτίου.

Παρατήρησις τοῦ προέδρου περὶ τῆς ὑπὸ ὅλων τμημάτων παραδοχῆς τῆς προτάσεως τοῦ βουλευτοῦ Παρνασσίδος· ἀνακοίνωσις τῶν τμημάτων περὶ ἐκλογῆς προέδρων, γραμματέων καὶ εἰσηγητῶν, καὶ ἀνάγνωσις ἐκθέσεως ἐπὶ τοῦ περὶ εἰσπράξεως τῶν καθυστερουμένων νομοσχεδίου 180

Ἀνακοίνωσις τῶν ἐκλεχθέντων ὑπὸ τοῦ προέδρου μελῶν τῆς ἀνακριτικῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν κατηγοριῶν τοῦ Σ. Μήλιου, καὶ προσδιορισμὸς τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ὁ βουλευτὴς Παρνασσίδος θέλει ἀναγνώσει τὴν πρότασίν του 182

Συνεδρίασις ΚΑ'. τῆς 11 Μαρτίου.

Χορήγησις ἀδειῶν ἀπουσίας καὶ ἀνάγνωσις τῆς ἀνωτέρω προτάσεως 183

Προσδιορισμὸς τῆς ἡμέρας τῆς ἀναπτύξεως αὐτῆς 191

Ἀνάγνωσις νομοσχεδίων α) περὶ τῶν ἀπὸ προικοκτησίας ὀφειλετῶν 192

β) Περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν ἐγγείων φόρων . . 200

γ) Δήλωσις προσθήκης ὄρχ. 28,100 εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργείου· κλήρωσις τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς Τριχωνίας καὶ ἀνάγνωσις ἐκθέσεως ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναστολῆς τοῦ περὶ προξεν. ἀρχῶν νόμου 218

Σελ.

Συνεδρίασις ΚΒ'. τῆς 12 Μαρτίου.

Ἀνακοίνωσις τῶν τμημάτων περὶ ἐκλογῆς εἰσηγητῶν· χορήγησις ἀδειῶν ἀπουσίας καὶ παραδοχὴ τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ εἰσπράξεως τῶν καθυστερουμένων νομοσχεδίου 249
Συζήτησις ἐπὶ τῶν καθ' ἕκαστα αὐτοῦ 252

Συνεδρίασις ΚΓ'. τῆς 14 Μαρτίου.

Χορήγησις ἀδειῶν ἀπουσίας· καὶ ὁρκωδοσία τοῦ βουλευτοῦ Σκοπέλου 260
Ἀνακοίνωσις τῶν τμημάτων περὶ ἐκλογῆς εἰσηγητῶν, ἀναβολὴ τῆς ἀναπτύξεως ἐπὶ τῆς προτάσεως τοῦ βουλευτοῦ Παρνασσίδος καὶ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ καθυστερούντων νομοσχεδίου. 264
Πρωτοκόλλου ὁρκωμοσίας τοῦ βουλευτοῦ Σκιάθου 278

Συνεδρίασις ΚΔ'. τῆς 16 Μαρτίου.

Διακοίνωσις περιστατικοῦ τινος, συμβάντος εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ ὑποστρατήγου Μήλιου ὑπὸ τοῦ ὑπαξιωματικοῦ τοῦ φρουροῦντος αὐτόν. 278
Παραδοχὴ τοῦ συνόλου τοῦ περὶ καθυστερούντων νομοσχεδίου · 281
Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως ἐπὶ τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς Τριχωνίας. 287
Παραδοχὴ τοῦ Δ. Σταίκου ὡς νομίμου βουλευτοῦ Τριχωνίας· ὁρκωδοσία αὐτοῦ· ἀνακοίνωσις τῶν τμημάτων περὶ ἐκλογῆς εἰσηγητῶν καὶ χορήγησις ἀδειῶν ἀπουσίας 289
Προσδιορισμὸς ἡμέρας διὰ τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ περὶ ἐνοικιάσεως τῆς σιμύριδος συμβολαίου· παραδοχὴ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναστολῆς τοῦ περὶ προξεν. ἀρχῶν νόμου 290
Παραδοχὴ τοῦ συνόλου 292
Πρωτοκόλλου ὁρκωδοσίας 293

Συνεδρίασις ΚΕ'. τῆς 18 Μαρτίου.

Χορήγησις ἀδειῶν ἀπουσίας 293
Ἀπόφασις τῆς Βουλῆς περὶ μὴ χορηγήσεως ἀδείας εἰς βουλευτὰς προσκαλουμένους ὡς μάρτυρας ἢ πρὸς ἐκπλήρωσιν ἄλλου καθήκοντος· παρατήρησις τοῦ προέδρου περὶ ἀποστολῆς εἰς τὸ προεδρεῖον ἀντιτύπων ἐγκυκλίου τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομ. ὑπουργείου περὶ φόρου τῶν ζώων καὶ ἀνάγνωσις ἐκθέσεως ἐπὶ τοῦ περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν προϊόντων τῆς γῆς νομοσχεδίου. 294

Συνεδρίασις ΚΣ'. τῆς 19 Μαρτίου.

Παρατηρήσεις βουλευτοῦ τινος περὶ τοῦ κατεπείγοντος τῶν νομοσχεδίων 300
Συζήτησις ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν προϊόντων τῆς γῆς νομοσχεδίου 302
Παραδοχὴ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ 308

Σελ.

Ἐξακολούθησις τῆς ἐπὶ τῶν καθ' ἕκαστα συζητήσεως 310
Εἰσαγωγὴ νομοσχεδίου περὶ ἀτελείας ἐξαγωγῆς 25 κοιλῶν δημητριακῶν καρπῶν τῶν Ἰονίων ἐργατῶν 320
Χορήγησις ἀδείας ἀπουσίας 322

Συνεδρίασις ΚΖ'. τῆς 21 Μαρτίου.

Χορήγησις ἀδειῶν ἀπουσίας καὶ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ βεβαιώσεως κτλ νομοσχεδίου 322
Ἀνάγνωσις τῆς ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 9 τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς. 328
Συζήτησις ἐπὶ ταύτης 329
Παραπομπὴ τοῦ ἄρθρου 9 εἰς τὴν ἐπιτροπὴν πρὸς συναρμολογίαν καὶ ἐξακολούθησις τῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου συζητήσεως . . . 334

Συνεδρίασις ΚΗ'. τῆς 22 Μαρτίου.

Χορήγησις ἀδείας ἀπουσίας καὶ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ βεβαιώσεως κτλ νομοσχεδίου 342

Συνεδρίασις ΚΘ'. τῆς 23 Μαρτίου.

Συζήτησις ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 9 ὡς συνηρμολογήθη ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς 378
Παραδοχὴ αὐτοῦ 381
Ὁμοίως τοῦ συνόλου 383
Κλήρωσις συγχαρητηρίου ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῇ ἐθνικῇ ἑορτῇ τῆς 25 Μαρτίου 413

Συνεδρίασις Α'. τῆς 31 Μαρτίου.

Χορήγησις ἀδείας ἀπουσίας καὶ παρατήρησις βουλευτοῦ τινος περὶ ἐπισπεύσεως τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ ἀπὸ προικοκτησίας ὀφειλετῶν νομοσχεδίου 416
Ἀνάπτυξις τῆς προτάσεως τοῦ βουλευτοῦ Παρνασσίδος . . . 414
Εἰσαγωγὴ τοῦ περὶ συστάσεως ἀτμοπλοίων νομοσχεδίου . . 433
Ἀπάντησις εἰς τὴν ἀνωτέρω ἀνάπτυξιν τοῦ βουλευτοῦ Παρνασσίδος 444
Ἀναβολὴ τῆς ἐπ' αὐτῆς συζητήσεως 447

Συνεδρίασις ΛΑ'. τῆς 2 Ἀπριλίου.

Ἀνακοίνωσις τῶν τμημάτων περὶ ἐκλογῆς εἰσηγητῶν· χορήγησις ἀδειῶν ἀπουσίας καὶ ἀνάγνωσις ἐκθέσεως ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ συστάσεως ἀτμοπλοίων 448
Ἀπόφασις τῆς Βουλῆς περὶ τῆς ἀμέσου συζητήσεως τοῦ ἀνωτέρω νομοσχεδίου καὶ παραδοχὴ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ 451
Παραδοχὴ τοῦ συνόλου 460
Πλ ηροφορία τοῦ ἐπὶ τοῦ ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ περὶ τῶν ἐρ-

Σελ.

γειῶν τῆς ἀνασκαφῆς τοῦ πορθμοῦ τῆς Εὐβοίας· συζήτησις ἐπὶ τῆς προτάσεως τοῦ βουλευτοῦ Παρνασσίδος 465
Ἀπόρριψις τῆς ἀνωτέρω προτάσεως 473

Συνεδρίασις ΛΒ'. τῆς 6 Ἀπριλίου.

Εἰσαγωγὴ νομοσχεδίου περὶ χαρτοσήμου 476
Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς Βουλῆς διὰ τὴν ά. σύνοδον 478
Παρατήρησις βουλευτοῦ τινος περὶ τῆς ἀπουσίας τεσσάρων μελῶν τῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ παραχωρήσεως μοναστηριακῶν κτημάτων εἰς τὸν Π. Δημάκην 480
Ἀναβολὴ τῆς ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω ἀντικειμένου συζητήσεως· πληροφορίαι τῶν εἰσηγητῶν ἐπὶ τῆς καταστάσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ διαφόρων ἄλλων νομοσχεδίων, καὶ ἀνάγνωσις ἐκθέσεως ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ τῶν ἐπὶ ἰδιν. γῆς οἰκοδομησάντων νομοσχεδίου. 481
Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ὑπό τινων ἐφημερίδων περὶ Βουλῆς γραφομένων 484
Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῶν πράξεων τοῦ ἐκλεγθέντος μέλους τῆς Βουλῆς ἐπὶ τῇ ἐκτελέσει τῆς διαθήκης τοῦ μακαρίτου Στουρνάρη. 488
Μηνιαία κλήρωσις τῶν τμημάτων 492

Συνεδρίασις ΛΓ'. τῆς 7 Ἀπριλίου.

Ἀνακοίνωσις τῶν τμημάτων περὶ τῆς ἐκλογῆς τῶν προέδρων καὶ γραμματέων αὐτῶν, καὶ τῶν ἐπὶ διαφόρων νομοσχεδίων εἰσηγητῶν καὶ χορήγησις ἀδείας ἀπουσίας 493
Ἀγγελία τοῦ προέδρου περὶ προτάσεως νόμου τοῦ βουλευτοῦ τοῦ Πανεπιστημίου δοθείσης εἰς τὸ προεδρεῖον· ἀνάγνωσις ἐκθέσεων ἐπὶ τῶν περὶ γραμματοσήμου καὶ χαρτοσήμου νομοσχεδίων. 494
Ἀπόφασις τῆς Βουλῆς περὶ τῆς ἀμέσου συζητήσεως τοῦ περὶ χαρτοσήμου νομοσχεδίου καὶ παραδοχὴ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ . . . 495
Παραδοχὴ τοῦ συνόλου, παρατήρησις καὶ ἀπόφασις τῆς Βουλῆς περὶ τῆς πακτικῆς συζητήσεως τῶν ἀναφορῶν 498
Συζήτησις ἐπὶ τοῦ ἀναβληθέντος ζητήματος περὶ ἀντικαταστάσεως τῶν μελῶν τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ παραχωρήσεως ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων εἰς τὸν Π. Δημάκην 499
Ἀπόφασις τῆς Βουλῆς περὶ τῆς συζητήσεως τοῦ ἀνωτέρω νομοσχεδίου ἄνευ ἐκθέσεως 507

Συνεδρίασις ΛΔ'. τῆς 8 Ἀπριλίου.

Κλήρωσις τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς Κυνουρίας· ἀγγελία τοῦ προέδρου περὶ παραδοχῆς τῆς προτάσεως τοῦ βουλευτοῦ τοῦ Πανεπιστημίου ὑπὸ τῶν τμημάτων καὶ παραδοχὴ τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ παραχωρήσεως τριῶν μοναστηρίων κτλ νομοσχεδίου 508

Σελ.

Παραδοχὴ τοῦ συνόλου 510
Παραδοχὴ τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ τῶν ἐπὶ ἰδιοκτ. γῆς οἰκοδομηθέντων νομοσχεδίου καὶ συζήτησις ἐπὶ τῶν καθέκαστα 511

Συνεδρίασις ΛΕ'. τῆς 9 Ἀπριλίου.

Ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου τοῦ ἀνωτέρω νομοσχεδίου 527
Ἀνακοίνωσις τμηματικῶν ἐκλογῶν καὶ ἀνάγνωσις τῆς προτάσεως τοῦ βουλευτοῦ τοῦ Πανεπιστημίου περὶ καταργήσεως τοῦ πολιτικοῦ θανάτου 529
Παραδοχὴ τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ γραμματοσήμου νομοσχεδίου . 532
Ἀναβολὴ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ ἄρθρου 2 καὶ ἐξακολούθησις τῆς ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἄρθρων συζητήσεως 535

Συνεδρίασις ΛΣ'. τῆς 11 Ἀπριλίου

Χορήγησις ἀδειῶν ἀπουσίας 540
Παραδοχὴ τῆς ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ γενομένης προσθήκης ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ χθὲς συζητηθέντος νομοσχεδίου καὶ ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου 541
Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως ἐπὶ τοῦ περὶ ἀτελείας δημητρ. καρπῶν ὑπὲρ τῶν ἐργατῶν Ἰδίων νομοσχεδίου 547
Παραπομπὴ τῆς ἀναφορᾶς διαφόρων βουλευτῶν περὶ τῆς καθυστερουμένης ἀποζημιώσεως των εἰς τὴν ἐπιτροπὴν καὶ ἀπάντησις τοῦ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργοῦ περὶ τινος ἀτοπήματος πραχθέντος ὑπό τινος ὑπαξιωματικοῦ κατὰ τῆς οἰκογενείας τοῦΣ. Μήλιου. 548

Συνεδρίασις ΛΖ'. τῆς 13 Ἀπριλίου.

Πρόσκλησις περὶ συστάσεως ἐφημερίδος τῆς Βουλῆς πρὸς δημοσίευσιν τῶν πρακτικῶν 552
Ἀπόφασις τῆς Βουλῆς περὶ συστάσεως ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω ἀντικειμένου· ἀναβολὴ τῆς ἀναπτύξεως τῆς προτάσεως τοῦ βουλευτοῦ τοῦ Πανεπιστημίου· χορήγησις ἀδειῶν ἀπουσίας καὶ ἐπερώτησις περὶ τῶν ἀποδιδομένων καταχρήσεων κατὰ τοῦ διευθυντοῦ τῆς τυπογραφίας 553
Παραδοχὴ τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ ἀτελείας κτλ. νομοσχεδίου . . 554
Ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου 560
Ἀπάντησις τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ εἰς τὴν ἀνωτέρω ἐπερώτησιν 561

Συνεδρίασις ΛΗ'. τῆς 15 Ἀπριλίου.

Παρατήρησις βουλευτοῦ τινος περὶ προφυλακτικῶν κατὰ τῆς χολέρας μέτρων 562
Εἰσαγωγὴ νομοσχεδίων ά.) περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας διὰ τὸ ἔτος 1855. 563

(Συνέχεια τοῦ Π. τῶν ἐμπειριχ. ἐν τῷ ά. Τ. τῆς β'. συνόδ. β'. βυλ. περιόδ.)

Σελ.

Β'.) Περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως τοῦ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργείου 571

Καὶ γ'.) τοῦ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργείου 573

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς ἐπὶ τοῦ λογιστικοῦ ἐπιτροπῆς περὶ μεταθέσεως διαθεσίμων χρημάτων ἀπὸ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ κεφαλ. 6 εἰς τὸ ἄρθρον 6 καὶ περὶ προσθήκης 325 δραχ. δι' ἀγορὰν ἑνὸς σιδηροῦ κιβωτίου 575

Πρότασις περὶ συνδρομῆς τοῦ συγγράμματος «ἡ ἐφημερὶς τῆς γεωργίας» καὶ ἀναβολὴ τῆς ἐπὶ ταύτης ἀποφάσεως τοῦ Σώματος. 577

Συνεδρίασις ΛΘ'. τῆς 26 Ἀπριλίου.

Παρατήρησις τοῦ προέδρου περὶ διορθώσεως μιᾶς λέξεως ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 τοῦ περὶ τῶν ἐπὶ ἐθνικῆς γῆς οἰκοδομησάντων νομοσχεδίου 577

Παραδοχὴ τῆς προταθείσης διορθώσεως· ἀνακοίνωσις τῶν τμημάτων περὶ ἐκλογῆς εἰσηγητῶν· ἀνάγνωσις καὶ ἔγκρισις τοῦ μέρους τούτου τῶν πρακτικῶν καὶ ἀνάγνωσις δηλώσεως περὶ προσθήκης δραχ. 4500 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργείου 578

Παραπομπὴ τῆς ἀνωτέρω δηλώσεως εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπιτροπήν· αἴτησις βουλευτοῦ τινος νὰ σταλῶσιν εἰς τὴν Βουλὴν ἀπὸ τὸ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον οἱ πίνακες τῶν ἀμπέλων· παραδοχὴ τῆς αἰτήσεως καὶ ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπῆς 579

Συνεδρίασις Μ'. τῆς 18 Ἀπριλίου.

Χορήγησις ἀδειῶν ἀπουσίας καὶ συζητήσεις τῶν ἀναφορῶν . . 582

Ἀνακοίνωσις τοῦ Β'. τμήματος περὶ ἐκλογῆς εἰσηγητοῦ ἐπὶ τοῦ περὶ ἐγγείου φόρου κτλ. νομοσχεδίου 594

Συνεδρίασις ΜΑ'. τὴν 19 Ἀπριλίου

Εἰσαγωγὴ δηλώσεως περὶ προσθήκης 23000 δραχ. εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργείου 594

Παραπομπὴ αὐτῆς εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους ἐπιτροπήν· παρατήρησις περὶ ἐπισπεύσεως τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ τῶν ἀπὸ προικοκτ. καθυστερούντων νομοσχεδίου καὶ ἀγγελία τοῦ προέδρου περὶ ἀποστολῆς εἰς τὴν Βουλὴν νέων κατηγοριῶν κατὰ τοῦ Σ. Μήλιου 595

Ἀναβολὴ τῆς ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω ἀντικειμένου ἀποφάσεως τῆς Βουλῆς καὶ ἀνάπτυξις τῆς προτάσεως τοῦ βουλευτοῦ τοῦ Πανεπιστημίου 597

Παραδοχὴ τοῦ συζητητέου τῆς ἀνωτέρω προτάσεως· ὁρκοδοσία τοῦ ἑτέρου τῶν βουλευτῶν Πυλίας καὶ πρωτόκολλον αὐτῆς . 610

Σελ.

Συνεδρίασις ΜΒ'. τῆς 20 Ἀπριλίου.

Ἀγγελία πένθους· χορήγησις ἀδειῶν ἀπουσίας καὶ ἀνάγνωσις ἐκθέσεως ἐπὶ τοῦ περὶ ἐγγείου φόρου κτλ. νομοσχεδίου 611

Συζητήσεις περὶ τοῦ ἂν ἡ ἀνακριτικὴ τῆς Βουλῆς ἐπιτροπὴ δύναται νὰ ἐπιληφθῇ τῆς ἀνακρίσεως ἐπὶ τῆς νέας κατὰ τοῦ ὑποστρατήγου Μήλιου κατηγορίας 614

Ἀπόφασις τῆς Βουλῆς ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω ζητήματος . . . 622

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΙΝΑΚΟΣ ΤΟΥ Α'. ΤΟΜΟΥ.